Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende
Udgiver: De Danske Handelsmedhjælperes Forbund
Udgivelsesår: 1916-1917

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE

ORGAN FOR MEDHJÆLPERSTANDENS FAGLIGE INTERESSER

UDGIVET AF CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

REDIGERET AF VILH. HANSEN

ARBEJDERBEVÆGELSENS
1916
ARKIV
ROSENØRNS ALLÉ 12
KØBENHAVN V.

16DE AARGANG

KJØBENHAVN
JENSEN & RØNAGERS BOGTRYKKERI
1916

INDHOLDSFORTEGNELSE.

REDAKTIONSARTIKLERNE ER BETEGNEDE MED *.

Centralorganisationens Anliggender.

a) Agitationen.

C. C.: Afdeling i Skern ... 169
Chr. J. H.: Paa Fodtur i Gribskov ... 108
F.: Det nordvestfynske Stævne ... 118
Hendil, Chr. J.: Det nordsjællandske Sommerstævne (Referat) 110
Johansen, Jens: Indtryk fra vor Front ... 52
— Nye Afdelinger. (Forsikringsmedhjælperne i Kjøbenhavn - Afdeling i Aars) ... 125
— Agitationen (Afdelinger i Kjellerup, Brædstrup og Vordingborg) ... 146
— Stationsbyerne kommer med (3 nye Afdelinger) ... 169
Juhl, Axel: Medhjælperstævnet i Vejle (Referat) ... 102
— Jysk Agitationsdag ... 121
— Den jyske Agitationsdag (Referat) ... 139
Udvalget: Lolland-falstersk Stævne ... 79-91-95
— Det vendsysselske Sommerstævne ... 85-96
— Nordsjællandsk Stævne ... 85-91-108-114
— Fynsk Medhjælperstævne ... 91-100
Wied-Kirkegaard: Til lolland-falsterske Standsfæller ... 4
— Lolland-Falster ... 11
* Medhjælperstævnet i Vejle ... 79-85
* Sjællandsk Medhjælperstævne ... 86-91-113

b) Fra vor Centralledelse.

* Beretning for November - December 1915 ... 10
* — - Januar og Februar ... 39
* — - Marts og April ... 70
* — - Maj og Juni ... 98
* — - Juli og August ... 126
* — - September og Oktober ... 159

c) Indre Anliggender.

Hansen, Th.: Faglig Voldgift ... 9
Juhl, Axel: Agitation og Agitationsmetoder ... 30
Jørgensen, Magnus: Agitation og Agitationsmetoder ... 15
Knudsen, C. C.: — — ... 31
Pedersen, Martin: — — ... 14
* Nyt Afdelingsblad (Nykjøbing F.) ... 57
* Sommerens Stævner ... 60
* De smaa Tings Betydning ... 129
* Tiden i Agt ... 159
* Et nyt Samlingsmærke (Bannerafsløring i Hjørring) ... 160
* Nyt Afdelingsblad (Aalborg) ... 163

d) Forskelligt.

Grumstrup, Johannes: Politisk Interesse ... 61
Johansen, Jens: Til Medlemmerne ... 33
— Hovedkontorets Flytning ... 135-141
Meddelelser fra D. H. K. M. T.'s Ekspedition ... 80-86-163

Organisationsspørgsmaalet.

Andreasen, A.: Kjøbenhavn vaagner ... 7
— Medhjælperstandens Omvurdering ... 89
En af de mange: Boghandelens Folk ... 113
Eriksen, Holger Edv.: Sammenholdets Lov ... 122
Hansen, Th.: Kammeratskab ... 97
* Hansen, Vilh.: Vort Svar til de 13 Foreninger ... 2
* — Stævnetale ... 104
Heie, Harald: Gift Dem aldrig ... 131
Hendil, Chr. J.: Velgørenhed ... 59
— Brugsforeningernes Medhjælpere ... 101
Johansen, Jens: Nytaar ... 1
— 1915-1916 ... 6
Kristmas: Naar man skal klare sig selv ... 90
M.: Havde jeg bare — — ... 122
Mortensen, Agnes: Seperatisme ... 18
Nielsen, Michael: Prisen paa vort Arbejde ... 95
Nielsen, N. C.: Landmedhjælperen ... 124
Stavnstrup, P.: Frygt Faren ... 81
Wraae, Peter: Brød og Skuespil ... 22
— De mange Penge ... 151
* Provinsielle Tildragelser ... 5
* Hug og Parade ... 11
* Trange Tider ... 44
* Den sidste Idè ... 68
* Centralorganisation ... 115
* Maal og Midler ... 157

Arbejdstiden.

* Andragende til Rigsdagen ... 8
* Provinshandelsforeningernes Enquéte ... 8
* 4-Lukning Juleaftensdag ... 9
* Den frivillige Syvlukning ... 9-25-57-69-98-127
* En Foraarsbebuder ... 48
* Frivillig Syvlukning ... 52
* Sommertiden og 7-Lukningen ... 62
* 7-Lukningsvanskeligheder ... 62
* Sommertiden ctr. Syvlukningen ... 73
* I Syvlukningens Tegn ... 84
* Den lange Arbejdsdag ... 99
* 7-Lukningen i Herning ... 108
* 7-Lukning hele Aaret ... 114-127
* Helaarlig 7-Lukning i Taastrup ... 120
* 7-Lukningen og Dyrtiden ... 127
* 7-Lukningens Fremgang ... 137
* Socialpolitiske Problemer ... 143
* Butikslukningen Juleaftens Dag ... 146

Lønspørgsmaalet.

Baba: Dyrtiden ... 36
clerk: Hvad Dyrtiden lærer os ... 54
Ego: Dyrtiden ... 46
Hammer, C.: Gullaschalderen ... 45
Hansen, Th.: Hvor bærer det hen ... 45
Hendil, Chr. J.: 1913 og 1915 ... 44
Hesselgren, J. L.: Dyrtidstillæg og Syvlukning ... 147
Jørgensen, Magnus: Dyrtiden ... 45
Karlsen, Chr.: — ... 46

Kristmas: Lønspørgsmaalet (Offentligt Møde i Vejle) 17
— Hvor ender det 55
Lorensen, A.: Dyrtidstillæg i Herning 40
Manus: De ugifte 56
Nielsen, Michael: En Hædersmand 55
Ottesen, H. Chr.: Dyrtiden 55
Pmd.: Kjøbenhavnske Medhjælpere og Dyrtiden 39
Sjælland, Johs.: Vor Løn 116
Wraae, Peter: Guldstrømmen 37
x + y: Før og nu 55
* Lønspørgsmaalet 10
* Dyrtid 29
* Vore Livsvilkaar 35
* Fødevarernes Prisstigning 48
* Opfordringen om Løntillæg 48
* Lønspørgsmaalet (Resultater i Kjøbenhavn) 68
* Et effektivt Dyrtidstillæg 79
* Almisse eller Dyrtidstillæg 93
* En Fællesartikel om Dyrtidstillæg 94
* Dyrtids-Henvendelsen til Principalerne 97
* Sensationelt 114

Kvindespørgsmaalet.

B.: „Forretningsdamerne" 132-141
„Forretningsdame": Kvindelige Butiksmedhjælpere 155
Gad, Emma: „Forretningsdamerne" 140
Hendil, Chr. J.: Kvindernes Ret og Ansvar 30
Omvælteren: Det sete afhænger o. s. v. 107

Lærlingevæsenet.

En Revisionist: Lærlingen 117
Hammer, C.: Lærlingespørgsmaalet 168
* Lærlingeloven revideres 100
* Detaillistorganisationerne og Lærlingeloven 118
* Socialpolitiske Problemer 143

Ulykkesforsikringsloven.

Johansen, Jens: Ulykkesforsikringsloven 109
— Ulykkesforsikringsloven i Praksis 130
* Ulykkesforsikringsloven vedtaget 100

Overenskomster.

Johansen, Jens: Brugsforeningerne i Hovedstaden 135
— Overenskomst med Hovedstadens Brugsforening 152
Juhl, Axel: Lønspørgsmaalet i Praksis (Resultater i Vejle) 158

Strejker.

Johansen, Jens: Strejke 168

Retsspørgsmaalet.

Johansen, Jens: Retshjælpen 14-22-83
— Vor Retsstilling 165
* Valget til Sø- og Handelsretten 3
* Retssag om Arbejdets Værdi 40

Bag Pult og Disk.

Den sidste: Bag Pult og Disk 70
Johansen, Jens: Udsmidning i Grenaa 23
— Affæren i Grenaa 48
— Ansvarsløse Skriverier 91
— Millionfirmaet Otto Mønsted A/S 124
— Haand i Haand 145
Johs. V.: Gagetillæg 119
Juhl, Axel: N. J. Mehlsen, Vejle 18
Nielsen, Michael: Illustration 32
Roskilde Afdelings Bestyrelse: Manufakturmedhjælpere: Giv Agt 169
Sagsanlæg (Jul. Schou ctr. Jens Johansen) 156
X: Bidt Mærke i 94
* Nye Konkurrenceklausuler 79
* Pas paa Underskriften 127

Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøder.

* Hovedbestyrelsesmødet den 5. Marts 37
* — „ 20. Maj 78
* — „ 17. September 132
* — „ 3. December 166
* Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmødet 71
* Repræsentantskabsmøde 74

Undervisning.

Johansen, Jens: Statens Handelsskolestipendier 87
* Understøttelse til Handelsskoleelever 63-147
* Statsunderstøttelse til Handelsskoleelever 71
* Unge Handelsmænds Uddannelse 127
* Aarhus Handelshøjskole 128
* Den jyske Handelshøjskole 147

Rejseunderstøttelser.

* Rejselegater 27
* Rejseunderstøttelser 40

Udlandet.

Dybwad, Chr.: Fra Norge (Mindsteløn for handelsstanden) 144
* Medhjælperne og Verdenskrigen 16
* En tysk Medhjælperorganisations „Krigsarbejde" 24
* Tysk Social-Statistik 82
* Lønspørgsmaalet i Norge 116
* Ud af Ragnarok 152
* „Krigs-Lukningen" 163

Personalia.

* Rich. Alb. Rasmussen 57
* A. Andreasen, Hjørring 91
* Vilh. Hansen's 15 Aars Redaktørvirksomhed 100
Johansen, Jens: Vore kendte Mænd (Vilh. Hansen) 99
* Vore kendte Navne (Ch. Hansen-Møller) 15
* — (Chr. J. Hendil) 31
* — (Jens Johansen) 46
* — (Michael Nielsen) 61
* — (N. C. Nielsen) 77
* — (Johs. Sjælland) 89
* — (H. P. Hansen junr.) 112
* — (Axel Juhl) 125

Litteratur.

* Lommebog for Handlende (Brown) 27-40
* Handels-Leksikon (Thorlejf F. Evanths) 80

Fra andre Foreninger.

Johansen, Jens: „Fællesraad" eller Centralorganisation (I. M. F.) 162
W.: „Fællesraad" eller Centralorganisation (B. M. F.) 162
* Viel Geschrei und — 13
* Vore Antipoder 53
* „5te Juni"s Aarsberetning 62
* Fra Detaillisternes Aarsmøde 119

Forskelligt.

* Lovordnet Pensionsforsikring for Privatfunktionærer 25
* Naar Dagspressen citerer D. H. K. M. T. 57
* Emil B. Sachs om Kontorerhverv 162

Afdelingsreferater og Meddelelser.

Aalborg 19-33-40-49-120-135-155-169

Aarhus 11-33-40-49-58-92-135
Aars 141
Assens 19-40-63-114
Bornholm 28-33-58
Bramminge 27-41
Brædstrup 147
Brønderslev 49-63-71-92-148-169
Ejby og omliggende Byer 27-148
Esbjerg 63-108-148-169
Fredericia 63
Frederikshavn 12-33-64-141
Grenaa 27-41-80-148
Helsinge 19-33-49-64-141
Helsingør 12-34-41-49-136-170
Herning 41-64
Hillerød 19-58-136-148
Hjørring 4-34-41-49-58-92-108-135-148
Hobro 141-148-163-170
Holstebro 19-34-41-58-64-71-100-108-128-141
Horsens 49-86-148
Kallundborg 80
Kolding 19-28-34-41-49-64-86-100-136-149
København 4-12-27-41-58-71-100-128-136-170
Langeland 19-149
Lemvig 149
Løgstør 12-19-28-34-49-72-100-114-136-149
Maribo 19-41-58-141-156-163
Middelfart 58-72-92-100-142-164
Nakskov 12-28-64-142
Nibe 50-164
Nyborg 4-34-50-128-142
Nykjøbing F. 4-20-41-64-149-164
Nykjøbing M. 41-80
Næstved 149
Odense 72-136
Præstø 4-12-50-58-92-128-149
Randers 142
Ringe 28-86
Ringkjøbing 108
Ringsted 20-42-92
Roskilde 20-50-72-120-136-150
Rødby 12-28-50-65
Sakskjøbing 12-42-50-136-150
Samsø 65-120-150-164
Silkeborg 4-20-72-156
Skanderborg 65-86
Skive 28-42
Slagelse 28-42-50-150-164
Sorø 28-80-170
Stubbekøbing 42-136-142
Svendborg 142-170
Thisted 66-114-120-128-136-150-156-170
Vejen 34-65-156
Vejle 66-164
Viborg 42-66-150-156-170

Den sorte Tavle 12-20-28-42-66-72-80-92-120-142-150-156-170

Brevkasse 4-20-72-86

Centralorganisationens Hovedbestyrelse 49-71-114-147

Illustrationer.

Peter Wraae 3
Ch. Hansen-Møller 16
Chr. J. Hendil 32
Jens Johansen 47
Rich. Alb. Rasmussen 57
Michael Nielsen 62
N. C. Nielsen 77
I Syvlukningens Tegn 84
Johs. Sjælland 90
Fra Lønstrup Stævnet 96
Johs. Fog-Petersen taler 102
Processionen til Skyttehuset 103
Fra Hillerød-Stævnet 111
H. P. Hansen junr. 112
Axel Juhl 125

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 1. 1. Januar 1916. 16de Aargang.

NYTAAR.

HVILKET Væld af Tanker og Stemninger kaldes ikke frem, naar man passerer den Milepæl ved Livets Landevej, som Aarsskiftet er? Blikket kastes tilbage paa de indvundne Erfaringer, for derefter at rettes frem mod det ukendte Ny, søgende de faste Holdepunkter for den Kurs, man skal styre, frem efter det Maal, man stræber imod. —

Saaledes vil det vel være for ethvert Menneske, der overhovedet har en vaagen Ansvarsfølelse, og beskæftiger sig med Spørgsmaal, der strækker udover Dagen og Vejen. Og saaledes skal det i al Fald være for Mennesker, der i Kraft af andres Tillid har faaet i Opdrag at lede og føre fremad i Arbejdet for andre Menneskers Livsvilkaar.

Netop saadanne Hverv paakræver den største Ansvarsbevidsthed i alle de Handlinger, dette fører med sig; thi for hver eneste, der svigter sine moralske og menneskelige Pligter, svækkes Tillidsfølelsen — som er det bærende Grundlag for al Fællesvirksomhed — — hos Hundreder, hvor den netop skal være til Stede, som den nødvendige Forudsætning for, at Solidaritetstanken i et Folk, som i enkelte Klasser af et Folk, kan vokse og bære Frugt.

Disse Betragtninger gælder ikke blot i de store Forhold. Selv de tilsyneladende ubetydeligste Ting kræver den samme Paapasselighed, som de større, fordi Demoralisation indefra i langt højere Grad end alt andet kan svække en Bevægelse, derved at det forraadner Fundamentet, og saaledes gør det hele vaklende.

— — —

Den Passivitet, der kendetegnede Handels- og Kontormedhjælpernes Holdning overfor de Bestræbelser, som af Centralorganisationen udfoldedes for Standens Rejsning til Kamp mod Fordom og Udbytning, synes i stærk Aftagen. Det syder og bobler paa den store Stands Overflade — et tydeligt Vidnesbyrd om, at der paa Bunden foregaar Brydninger mellem Nyt og Gammelt.

At det for mange ukendte Nye, der repræsenteres af de Anskuelser og Principer, som Centralorganisationen har knæsat, vil sejre, er der ingen Tvivl om. Men findes der endnu Tvivlere blandt vore egne, kan det kun tilraades dem nøje at følge Principalernes, navnlig Stor-Principalernes, Stilling til Centralorganisationen; thi det er i Virkeligheden det bedste Barometer for C. O.s Stilling i den almindelige Bevidsthed. Fra Principalhold havde man indstillet sig paa at betragte C. O. „fra oven og nedad", men er i det sidste Aarstid kommen ned paa Jorden til os andre, og søger nu ved alle Midler — direkte og indirekte — at spænde Ben for vort Arbejde. De smaa Sær-Foreninger, der nu skyder op — mere eller mindre efter Principal-Tilkyndelse — bør vi ej heller se særlig skævt til, og naturligvis paa ingen Maade ængstes for; thi de er kun et synligt Udtryk for, at Trangen til Organisation er vaagnet i vor Stand. Og naar først det Nye faar Tid at bundfælde sig, skal Erkendelsen af den Svaghed, der selvfølgelig ligger i at isolere sig, nok bringe Sær-Foreninger derover, hvor de hører hjemme — i Centralorganisationen.

— — —

Men jo stærkere Modstanden koncentreres, des stærkere maa vi selvsagt staa Vagt om og underbygge Centralorganisationen i enhver Henseende.

Det gøres ikke blot ved Agitation udadtil — selv om det er et meget vigtigt Led i vort Arbejde. Men mindst ligesaa vigtigt er det at „sikre Folden", at bevare for C. O. de Medlemmer, vi alt har faaet ind i Rækkerne.

Og her vender vi da tilbage til vort Udgangspunkt, til Betydningen af at den Enkelte føler sit Ansvar, men at navnlig Lederne og Førerne i alle Forhold gaar til deres Opgaver med den Alvor og Ansvarsfølelse, som igen vil give sig Udslag i planmæssigt Arbejde i alle Organisationens Forhold, og paavirke de enkelte Medlemmer i samme gode Retning, saaledes at „Folden derved sikres" og C. O. gøres yderligere modstandsdygtig overfor de Stormløb, som 1916 sikkert vil bringe adskillige af.

Bringer 1916 os Fremskridt paa dette Omraade, da bliver det et godt Nytaar. —

Jens Johansen.

VORT SVAR TIL DE 13 FORENINGER.

VILH. HANSENS TALE VED MEDHJÆLPERMØDET I „GRUNDTVIGS HUS" DEN 24. NOVEMBER.

(Sluttet).

SPRINGENDE PUNKTER.

MAN modtager det Indtryk, at Principerne er springende Punkter for den nye Retnings Foregangsmænd. Thi hvad skal man sige til den 3-Deling, hvorefter en af Hovedtalerne ved de 13's Møde klassificerer Medhjælperstanden? Derefter er Gruppe II — Medhjælpernes Middelstand — udsét til Aktionsomraade for de nye Planer, medens Gruppe I hænger i „den grønne Gren", højt hævet over de jordbundne Pariaer i Gruppe III, hvis „almindelige Arbejdskaar unddrager sig alt Tilsyn og Kontrol" — dem der lider af kronisk Pauperisme, for hvem alt Haab lades ude og som man ikke gærne dvæler ved i „det gode Selskab".

Skade derfor at netop de er langt de fleste! Det er den Del af Medhjælperne, vi især skal interessere os for, og for hvem vort bedste Arbejde er nedlagt. Thi vi drager ingen anden Delingslinie end den mellem organiserede og uorganiserede Medhjælpere, men tilstræber tværtimod Enhed og Samfølelse.

Hine Synsmaader, der formentlig er grundlæggende for „Fællesrepræsentationen", kan kun overraske ved den sociale Uforstand, de rummer, — de tjener kun til yderligere at bestyrke de negative Standpunkter, „Engageringskontoret" allerede tidligere har indtaget til de Daarligststillede. Men antagelig kan disse Tusinder uden Afsavn give Afkald paa „E—K"s Sympati, hvorimod det er et aabent Spørgsmaal om „Fællesrepræsentationen" i Tidens Løb kan undvære dem. Den faar dog gøre sig fortrolig med Tanken; thi disse Tusinder vil kun finde sig til Rette i vore Rækker. Det er Medhjælperstandens Underklasse, — siden man nu har begyndt at de klassificere — vore Standsfæller med de smaa eller dog beskedne Gager op til 2—3000 Kr. Paa dem skal Standens Fremtid bygges, forsaavidt som det sociale Fremskridt i vore Dage er Underklassens eller — hvis Ordet skræmmer — de store, brede Lags Historie. Thi Reformer maa ogsaa her komme nede fra, dér hvor Forbedringerne især er paakrævet, — netop derved virker det sociale Løft befordrende og højnende gennem alle Standens Lag. Ellers ender det med Klassepolitik en miniature.

NYE PAROLER.

Kjøbenhavnske Medhjælpere vil utvivlsomt vide efter Fortjeneste at værdsætte det Hokuspokus, vi her er ude for. Vore Standsfæller funderer ikke særlig dybt over Standsanliggender; de har hidtil været mest tilbøjelige til at give dem „en god Dag og en glad Aften"; men det der skete ved Mødet den 9de var saa haandgribeligt, at det vistnok ikke netop imponerede Deltagerne, og kun ved en Tilfældighed opnaaede Arrangørerne at føre deres Resolution igennem.

Derfor gælder det om at udfinde egnede Midler — og udstede nye Paroler, og man har besluttet sig til to Slagord, der flittigt gentages i den Del af Dag- og Fagpressen, som lader sig bruge i saadanne Øjemed: Socialismen i den faglige Organisation og Centralorganisationens Uvirksomhed.

Særlig i den sidste Tid læser jeg hyppigt, at C. O. og Handels- og Kontormedhjælperforeningen er socialistiske Foretagender, — Paastande uden Nyhedens Interesse, forsaavidt som jeg har hørt dem gentage siden jeg for 18 Aar siden deltog i det første faglige Medhjælpermøde. Siden har jeg fulgt Medhjælperbevægelsen paa nærmeste Hold og ud fra den Betragtning, at vil man organisere Medhjælperne, bør det ske paa fagforeningsmæssigt Grundlag, men uden Indblanding af partipolitiske Bestræbelser. Dette er den overvejende Opfattelse indenfor Centralorganisationen, men naturligvis er det uundgaaeligt, at der i en saa forgrenet og allerede vidtomfattende Organisation ikke skulde herske endog ret afvigende Anskuelser om Taktikanliggender.

Som bekendt viste dette sig ved de herværende Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation", et Spørgsmaal hvor Meningerne ogsaa indenfor Centralorganisationen tørnede sammen — til altfor forhastet Skadefryd for vore Modstandere. Kan hænde, at dette Intermezzo ogsaa hos Deltagere i dette Møde har vakt altfor ubegrundede Forhaabninger. Forhastet og ubegrundet fordi disse interne Uoverenstemmelser langt mere gjaldt Formerne end Principerne. For Flertallat af den i politisk Henseende nuancerede Ledelse af de kjøbenhavnske Afdelinger gjaldt det ikke om nye Principer for Medhjælperbevægelsen, men derimod om Valget af formaalstjenlige Midler, som kunde sikre Organisationen de Tusinder af Handels- og Kontormedhjælpere, der er udgaaet fra kjøbenhavnske Arbejderhjem og som netop har bidraget sit til at give Hovedstadens Medhjælperskarer det nye Fysiognomi.

Selvfølgelig har „Engageringskontoret" straks vendt denne i Virkeligheden for Landsorganisationens Taktik, endsige dens faglige Principer, betydningsløse Indmeldelse, imod C. O. — en Fremgangsmaade, der nu accepteres af „Fællesrepræsentationen". Men naar vore Modstandere haardnakket fantasere om Indmeldelse i „Socialdemokratisk Forbund", betyder det simpelthen, at man bevidst spekulerer i visse Medhjælperkredses mangelfulde Kendskab til de virkelige Forhold. Som allerede nævnt er dette ikke Udslag af særlig Opfindsomhed; det gentager sig, at samtidig med at en faglig Bevægelse begynder at blive ubehagelig for Modparten, opdager denne uvægerlig, at den er socialistisk. Denne Skæbne er overgaaet os som før C. O. andre Medhjælperforbund. I denne Forbindelse skal jeg blot erindre om, at da i 90'erne det tysknationale Handelsmedhjælperforbund indledede en ny Retning overfor de gamle Medhjælperforeninger, blev ogsaa denne Organisation udskreget som socialistisk — og dog har ingen Medhjælperforening som den dannet et Bolværk mod Socialdemokratiets Terrænvinding blandt Tysklands Medhjælpere.

Ogsaa vi er nødsaget til at berede vore Modstandere en Skuffelse. I Sammenligning med Maalet er Midlerne ofte kun underordnede, men der er næppe et mere virkningsfuldt Middel til at svejse C. O.s Medlemmer sammen end netop de 13's Fællesoptræden. Og har der end været Meningsforskelligheder indenfor vore Kredse, da er de kun at regne for Bagateller sammenlignet med den Enhed, hvori nødvendigvis „den nye Kurs" vil forene os.

CENTRALORGANISATIONENS „UVIRKSOMHED".

Samtidig med disse løse Paastande om C. O.s Standpunkter, tales der om at C. O. intetsomhelst har udrettet. — Der er et gammelt Ord der siger, at man ikke skal kaste Sten, naar man bo'r i et Glashus. De 13 Foreninger og deres Vaabendragere, bør erindre sig dette. Ellers frygter jeg at Skaarene vil ryge dem om Ørerne.

Hvor var vel disse gamle Foreninger hver Gang Medhjælperspørgsmaalet var paa Dagsordenen? Hvilken Indsats har de ydet i Butikslukningen, de kommunale Lærlingevedtægter, den frivillige Syvlukning. Vi savnede deres Protest, da den militære Konkurrence i sin Tid truede Medhjælperstanden med nye Lønunderbud, da Konkurrenceklausuler havde indsneget sig i „Loven om urigtig Varebetegnelse", da obskure Detektivbureauer falbød sig til Udspionering af vore Standsfæller. Eller naar har en af disse Foreninger effektivt grebet ind overfor de slette Arbejdsforhold, der gaar i Svang indenfor vor Stand? Disse Foreninger har glimret ved deres Fraværelse, naar disse og andre faglige Anliggen-

der var til Debat. I Stedet for oprettede man et Oplysningsbureau for Principaler som en Modsætning til vort Oplysningskontor til Varetagelse af Medhjælpernes Interesser. Man vil løse det sociale Spørgsmaal gennem — Forsikringer i Statsanstalten for Livsforsikring, hvorimod vi ved egen Kraft har udbetalt vore arbejdsløse Medlemmer ca. 35,000 Kr. og derved sparet den danske Stat for henved 70,000 Kr., samtidig med at vort stedse voksende Reservefond er øget til 50,000 Kr. Det skal netop tjene til at give vore Standsfæller den Rankhed i Vilje og Ryg, som Medhjælperstanden alt for længe har savnet — fordi de gamle Foreninger har sét deres væsentligste Opgave i at præke Harmoni og Interessefællesskab mellem Principal og Medhjælper — men altid glemt at under de raadende Forhold er et partie ègale — det lige Spil — mellem de to Parter udelukket.

Fra den Side skal man tale sagte om hvad vi ikke har udrettet. Thi alle disse Foreninger har tilsammen taget kun gjort en Brøkdel af den Indsats, C. O. har ydet til Værn og Støtte for Medhjælperstanden.

PAA SKILLEVEJEN.

Nu staar altsaa dansk Medhjælperbevægelse paa Skillevejen, og det ligger i de kjøbenhavnske Medhjælperes Haand at træffe Valget om den Vej, de vil drage: Om de vil vælge det faglige Fremskridt, ved eget Initiativ og egen Kraft, gennem uafhængig Organisation, ledet af Medhjælpernes valgte Tillidsmænd og alene under egne Standsfællers Kontrol — eller de vil slutte sig til Foreninger, hvis Betydningsløshed afspejler sig i deres faglige og socialpolitiske Uvirksomhed, eller som Storhandelens Vaabendragere stiller sig i Vejen for den Del af Medhjælperstanden, der har Vilje og Evne til at smedde Standens Fremtid ved Fagorganisationens Esse.

Her gælder det derfor Valget mellem den uafhængige Medhjælperorganisations lige Retning mod Maalet og Harmoniforeningernes Zigzagstier, der aldrig føre til Vejs Ende. Valget mellem faglige Kvaksalverier og de Midler og Metoder, der gennem den sidste Menneskealder har staaet sin Prøve i Kampen mod social Uret og økonomisk Undertrykkelse.

Min sikre Overbevisning er det, at for de kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælperes Tusinder vil dette Valg ikke falde svært!

Valget til Sø- og Handelsretten.

Boghandlermedhjælper Peter Wraae valgt.

I December 1910 foretoges en Revision af Lov af 19. Februar 1861 om Sø- og Handelsretten, hvorved Medhjælperrepræsentanter for første Gang fik Sæde i denne Landets eneste Handelsdomstol, med den Hensigt at deltage i Bedømmelsen af Sager vedrørende Arbejdsforhold indenfor Handels- og Kontorfagene.

Denne Indrømmelse til et Krav, vor Centralorganisation forlængst havde fremsat overfor Lovgivningen, forblev dog hidtil uden reel Betydning. Valgforsamlingen beherskes aldeles af Storhandelens og Rederiernes Mænd og tæller kun et Faatal af kjøbenhavnske Borgerrepræsentanter. Derved har det stadig været muligt at udelukke Medhjælperorganisationens Kandidater, og som Medhjælper-„Repræsentanter" har Valgforsamlingens Flertal gentagende Gange valgt to i Medhjælperkredse ganske ukendte Mænd, udpeget af de gamle kjøbenhavnske Handelsforeningens Fællesrepræsentation.

Sø- og Handelsretten har kun Jurisdiktion for Kjøbenhavn, selv om udenbys Parter vel kan vedtage Retten som Værneting for Tvistemaal vedrørende dens Omraade, og de kjøbenhavnske Afdelinger indstiller derfor Kandidater ved Valg af Medhjælperrepræsenter. Hidtil er altsaa disse Forslag ikke taget til Følge. — Loven kræver at Rettens Medlemmer skal være bosiddende i Kjøbenhavns Kommune og at de to Medhjælpere skal „arbejde ved Faget". Ved sidstnævnte Bestemmelse vil man hævde, at Organisationens Tillidsmænd og Funktionærer er udelukkede fra Valgbarhed.

Vore gentagne Klager over tidligere stedfundne Valg af Medhjælperrepræsentanter, hvorved vel Lovens Bogstav men ingenlunde dens Aand er fulgt, synes for saa vidt at have frugtet som Grosserer-Societetets Formand under en Samtale med Centralorganisationens Forretningsfører erkendte, at han „for sit personlige Vedkommende fandt det rimeligt at Medhjælperne selv udpegede deres egne Repræsentanter".

Valgforsamlingens Udvalg afholdt Møde faa Dage før Valget fandt Sted. Her fremsattes paa Foranledning af vore kjøbenhavnske Afdelinger Forslag om at vælge Herr Boghandlermedhjælper Peter Wraae. Efter sikkert Forlydende lod ogsaa den endnu ufødte „Fællesrepræsentation" høre fra sig, idet følgende af dens Bestanddele: „Boghandlermedhjælper"-, „Papirhandlermedhjælper"- og „Isenkrammedhjælper-Foreningerne", „Kvindernes Handels- og Kontoristforening" og „Handelsforeningen af 5. Juni" skal have foreslaaet den fra Mødet i „Grundtvigs Hus" den 9. November og fra tidligere Angreb paa C. O. kendte Prokurist Johs. Hansen. — Heller ikke i dette Tilfælde fulgte Heldet „den gule Organisation", idet vor kendte Kollega Herr Wraae valgtes, da Valgforsamlingen traadte sammen den 18. December. Den anden — uorganiserede — Medhjælper, der har Sæde i Retten, genvalgtes.

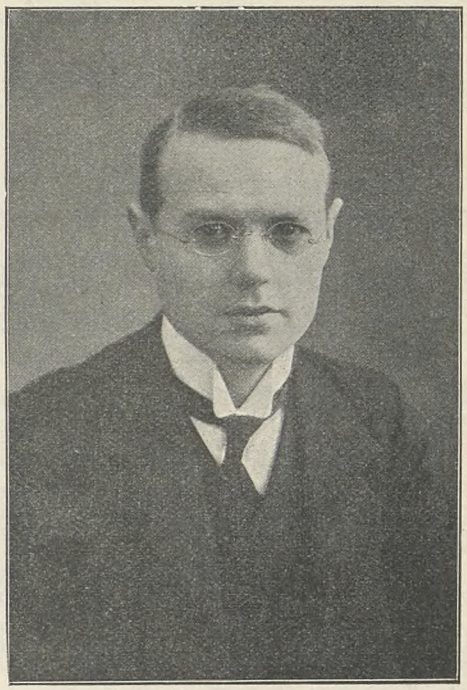

PETER WRAAE.

Boghandlermedhjælper. Født den 6. December 1881. Efter Læretidens Udløb i en lang Aarrække ansat i det kjøbenhavnske Boghandlerfirma E. H. Bielefeldt. Siden 1913 i Arbejderpartiets Boghandel „Fremad". — Medlem af Boghandlermedhjælperforeningen 1901, Bestyrelsesmedlem 1908—09 og 1912—13, Redaktør af B. M. F.s Organ „Medhjælperen" 1910—13. Virkede for B. M. F s Tilslutning til C. O. Medlem af Fællesbestyrelsen for H. K. M. F. i Kjøbenhavn Decbr. 1912. Formand 1913 - 1914. Medlem af Handels- og Kontormedhj. Foreningens Forretningsudvalg. — Lærer ved Boghandler-Fagskolen. Redigerer „Lommebog for Arbejdere" og forsk. Pjecer udgivet paa „Fremad"s Forlag.

Selv om organiserede Medhjælpere rettelig burde besætte begge Pladserne er Valget af en af vore kjøbenhavnske Tillidsmænd naturligvis et afgjort Fremskridt. Derved har Organisationen fra Kredse, der almindeligvis betragter den faglige Bevægelse med Uvilje, eller helst søger at oversé den, opnaaet en vis officiel Anerkendelse. Men ogsaa i saglig Henseende er det selvfølgelig af megen Betydning, at et saa vigtigt Tillidshverv besættes med en organiseret Medhjælper.

Iøvrigt er der al Grund til at hilse Personvalget med Tilfredshed. Ved Herr Peter Wraaes Valg har Handels- og Kontormedhjælperne faaet en kundskabsrig og sagkyndig Mand i Sø- og Handelsretten — den første virkelige Medhjælperrepræsentant i denne Handelsdomstol.

Valget den 18. December tør noteres som et Resultat for Medhjælperbevægelsen og en uomtvistelig Vinding for Medhjælperstanden.

Til lolland-falsterske Standsfæller!

NAAR Afdelingsledelserne for de lolland-falsterske Afdelinger allerede nu forbereder Afholdelse af en Række større Agitationsmøder i Januar 1916, med Organisationens Førstemand som Taler, skal jeg herved henstille til enhver Standsfælle: Kom til disse Møder, tag Deres Nabo og Genbo med, baade de organiserede og de der staar udenfor vor Organisation. — De aner ikke, hvorledes De derved støtter Afdelingsledelsen i Arbejdet, for at opnaa de størst mulige Resultater og Tilslutning.

Til disse Møder vil der udgaa Indbydelse til alle Medhjælpere udenfor Organisationen, ligesom Pressens Repræsentanter vil blive indbudt. Derfor gælder det om, at det bliver saa store repræsentative Forsamlinger som muligt. Derved opnaas et forstærket Ind ryk, saaledes at det maa erkendes, at vi indenfor vore Kredse faar en stedse større social Forstaaelse. Dette giver ogsaa vore Afdelinger Rygrad og vor Organisation øget Styrke.

Vor Forretningsfører vil paa Møderne udførligt og tydeligt klarlægge Organisationens Maal og Midler, paavise hvad der opnaaedes ved Statsanerkendelsen og andre Anliggender. Og ønsker nogen Deltager yderligere Besked om enkelte Spørgsmaal, da vil ogsaa disse blive optaget til Drøftelse.

Sidst, men derfor ikke mindst, erindrer jeg om den indre Styrke, disse Møder vil give Afdelingerne, saavel indadtil som i Forholdet overfor Organisationen. Derfor bør enhver Standsfælle anse det som sin uafviselige Pligt, at deltage i disse Møder!

Maribo, December 1915. *Wied-Kirkegaard.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn. Tirsdag den 30. November talte Folketingsmand L. D. Rasmussen om Ulykkesforsikringsloven. — Herr R. paaviste ved talrige Eksempler, hvor vilkaarlig den nugældende Lov virker, og belyste det Lovforslag til en Revision af Loven, der i Øjeblikket behandles i Folketinget. Folketingsmanden kom derved ind paa Handelsmedhjælpernes Inddragelse under Loven, og en følgende Diskussion drejede sig særlig om dette.

Den 7. December holdt Folketingsmand Klaus Berntsen et interessant Foredrag om Skolemanden Kristen Kold. — Varmt og levende fortalte Herr B. om denne ejendommelige Personlighed, der var Gennembrudsmanden paa Undervisningsomraadet, idet han brød med den gamle Opfattelse af Udenadsramseriets Nødvendighed og Nytte.

Den talrige Forsamling lønnede Foredragsholderen med bragende Bifald og Hurraraab. *H.*

Hjørring. Tirsdag den 23. Novbr. oplæste Formanden Spidsartiklen „Lænker" i „D. H. K. M. T." for 1. Novbr. Nogle Medlemmer udtalte sig i Tilslutning hertil. Tirsdag den 30. Novbr. holdt Herr Redaktør Mikkelsen et aldeles storartet Foredrag om Bjørnstjerne Bjørnson. Herr M. skildrede i store Træk B.s Liv og Personlighed, de forskellige Digterværkers Tilblivelse, samt en Mængde Smaatræk fra den store Digters Kamp for at fremme sine Idéer. — Efter det livlige Bifald at dømme, interesserede Foredraget de ca. 30 Medlemmer overordentlig meget; det er blot beklageligt, at kun op imod en Trediedel af Medlemmerne nyder godt af slige Foredrag.

Som Afslutning paa Sæsonen afholdtes den 7. Decbr. en vellykket Pakkefest. Da Auktionen var tilendebragt samledes Medlemmerne om Kaffebordet, ved hvilket Formanden udtalte sin Tilfredshed med det forløbne Aar, og Haab om forøget Tilslutning i det kommende Aar.

Næste Møde afholdtes Tirsdag den 11. Jan. med Oplæsning, og beder vi alle Medlemmerne give Møde, da det uden Tvivl bliver meget interessant, og en god Begyndelse giver jo altid Udsigt til en heldig Afslutning. *C. H.*

Nyborg. Siden den 22. Oktober er afholdt 6 Møder, af hvilke dog flere var mindre godt besøgte. — Bestyrelsen henstiller til Medlemmerne at vise mere Interesse for Sagen. Særlig gælder denne Henvendelse de Medlemmer, vi endnu ikke har set til vore Møder, da Bestyrelsen virkelig gør sig Anstrængelser for at vore Mødeaftener kan blive saa interessante som muligt. —

Fredag den 22. Oktober indledede Sekretæren over Emnet „Vort Pladsanvisnings- og Oplysningsbureau", samt omtalte tillige Foreningen „Engageringskontoret for Handel- og Industri". — I en senere Mødeaften gennemgik Formanden Arbejdsløshedskassens Love.

Formanden indledede den 23. Novbr. om den Ligegyldighed for Standsanliggender, der hyppigt findes blandt vore Standsfæller, og fremdrog Eksempler paa hvorledes C. O. blev modarbejdet. — Derefter talte Boghandlermedhjælper Kirkegaard om Medhjælperens Pligter i Forretningen og om Forholdet, der burde herske mellem Kommis og Lærling. — Ved dette Møde nedsattes et Agitationsudvalg bestaaende af Frkn. M. Petersen og J. Hansen samt de Herrer A. Jørgensen og Kirkegaard.

Det den 2. Decbr. arrangerede selskabelige Samvær forløb udmærket; hertil bidrog især Herr Kommis Jørgensen og vore udenbys Kolleger de Herrer Joh. V. Larsen og Martens jun., Ringe, der underholdt ved muntre og alvorligere Bidrag.

Søndag den 9. Januar afholdes Koncert og Bal paa Hotel „Royal". Vi haaber da at alle Medhjælpere møder frem!

Th. Staunstrup, p. t. Sekretær.

Nykjøbing F. Den 13. Novbr. afholdtes en Pakkefest i Foreningens Lokaler paa „Industribygningen"; den forløb overordentlig vellykket. — Mødet den 25. Novbr. indlededes med Musik og Sang af Frøken Magna Hansen og Herr Max Hansen.

Den 19. Januar afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Industribygningen", med følgende Dagsorden:

1. Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. 2. Regnskabets Fremlæggelse. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer og 3 Suppleanter. 5. Valg af Revisor og 2 Suppleanter. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Eventuelt.

Kolleger! Mød til Generalforsamlingen den 19. Januar! Et saa vigtig Punkt paa Dagsordenen som Valg af Formand bør have vor udelte Opmærksomhed; thi af Formanden afhænger for en stor Del Afdelingens Ve og Vel. *A. J.*

Præstø. Afdelingen har November—December haft en Tilgang af 13 nye Medlemmer, saaledes at den i Øjeblikket tæller 32 Medlemmer. Tilgangen er især opnaaet ved personlig Agitation, hvilken iøvrigt i den sidste Tid har givet gode Resultater.

L. F. L.

Silkeborg. En vellykket Pakkefest afholdtes den 10. Novbr, Festen gav et pænt Overskud. — Den 17. November afholdtes Medlemsmøde paa Hotel „Silkeborg", hvor Herr Redaktionssekretær Dyrehøj holdt et velformet Foredrag om Stambogspoesi.

Onsdag den 8. December indledede Formanden, Ramsing Jensen en Diskussion om: „Agitationen". — R. omtalte de Midler, der kan anvendes i Agitationen; og for den lokale Afdeling en baade personlig og skriftlig Agitation. R. sluttede sin Indledning med kraftigt at opfordre Medlemmerne til at agitere for Afdelingen. Efter Indledningen udspandt sig en kort Diskussion mellem Ramsing-Jensen, Frøken Schou og Chr. Jensen.

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes den 12. Januar med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren fremlægger Regnskabet. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Valg af 2 Suppleanter. 7. Valg af Revisorer. 8. Behandling af nye Love 9. Behandling af indkomne Forslag. 10. Eventuelt.

Eventuelle Forslag maa være Bestyrelsen i Hænde senest 4 Dage før Generalforsamlingen.

Bal afholdes paa Hotel „Silkeborg" den 9. Januar. Ballet begynder Kl. $8^1/_2$ med fælles Kaffebord. Alle bør agitere for god Tilslutning. *D.*

Brevkasse.

Idet jeg herved bringer min bedste Tak for de mig venligst sendte gode Jule- og Nytaarsønsker, takker jeg samtidig alle Medarbejdere for godt og behageligt Samarbejde i Organisationens Tjeneste i 1915, og haaber dette maa fortsættes og give gode Resultater i 1916.

Kjøbenhavn B., Nytaarsdag 1916. *Jens Johansen.*

Med Tak for venlige Jule- og Nytaarshilsener beder vi Centralorganisationens Medlemmer modtage Ønsket om et glædeligt Nytaar! *D. H. K. M. T.s Redaktion.*

***Centralorganisationen* —**
Medhjælperstandens Fortrop.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VIL H. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 2. 15. Januar 1916. 16de Aargang.

PROVINSIELLE TILDRAGELSER.

EN Dag hændte det, at Herr Kancelliraaden og Fru Konsulinden i Xborg, som ofte før i „Kredsen", drøftede Tidens almindelige Slethed og den xborgske i Særdeleshed. Der herskede Enighed om, at paa mangt og meget burde der raades Bod. Nymodens Anfægtelser, som skabte Utilfredshed og avlede Misundelse, Roden til alt Ondt, bredte sig selv i saadanne Lag af det lille Samfund, hvor forhen Harmonien triumferede og Nøjsomheden raadede.

De tvende Grundpiller i den xborgske Samfundsbygning fornam Reformatorkaldet, og kastevis lod de i Tankerne Smaaborgerskabet med alt Tilbehør passere Revue. Den lille Haandværker i Byens Udkant, den Smaahandlende i Baggaden, turde straks lades ude af Betragtning; dertil følte de Godtfolk sig tilstrækkeligt bundne og bastede af Smaastadens uskrevne sociale Vedtægter. Og Folket fra Fabriken og Værkstederne, dem paa Stilladserne og ved Havnen, var paa Forhaand alle udenfor „Kredsen"s velmenende Paavirkning. Mellem dem og den var et gabende Svælg befæstet.

Saa standsede man da ved Kommisserne og den Snes Kontorfolk, der tilsammen taget, var ligesom „noget for sig", og hvoraf lykkeligvis adskillige endnu var undgaaet at give sig den fordægtige Handels- og Kontormedhjælperforening i Vold.

Maanedsdagen derefter kunde den stedlige Avis berette om, at „et længe følt Savn var afhjulpet": En Forening, hvor de unge Handels- og Kontormedhjælpere kunde tilbringe ledige Aftentimer, var oprettet paa Initiativ af o. s. v. Det skulde ret blive en Forening med Ballance i Tingene, de timelige som de aandelige; med Foredrag, Musik og Sang til Højnelse af Ungdommens Levesæt, og med det underforstaaede, men nøje fulgte Princip, aldrig at beskæftige sig med saa urovækkende, materialistiske Spørgsmaal som Løn, Arbejdstid og lignende disharmoniske Problemer.

Akkurat 1 Aar, 7 Maaneder og 17 Dage efter, at Midlet til Afhjælp af det længe følte Savn var fundet og højtidsfuldt indviet med fælles Tevand og Smaakringler, afled „Foreningen for unge Handels- og Kontorfolk for Xborg og Opland" smærtefrit, efterdi dens Medlemskræfter, alt som Tiden skred, var ebbet ud. —

I Ykjøbing gik det anderledes.

Dér havde Manufakturmedhjælper Petersen afsluttet dybsindige sociale Betragtninger med den Hypotese, at hans faglige Værdighed og Bevidstheden om eget Værd fordrede, at alt kordialt Samvær mellem ham og Kolonialmedhjælper Hansen ophørte. Der var dog en Difference mellem en Rulle Cheviot og et Kilo Demerara, ligervis som mellem en høj Hat og en rundpuldet. Og den førstnævnte demonstrerede Petersen Søndageftermiddag paa Strandhotellet, medens Hansen bevægede sig i Periferien med rund Puld og svajet Skygge, skønt Sommerens Journal uvægerlig krævede lige og udstaaende.

Saaledes gik det til at disse to, hvis Læreaar hengled i de to Hjørnebutikker, dér hvor Høkerstrædet skærer Adelgaden, og som samdrægtig havde delt Søgnedagens smaa Bekymringer og Søndagens muntre Stunder, fjærnedes fra hinanden. Netop fordi Petersens gode Ambition gjorde kort Proces med Kammeratskabet. Kolonialmedhjælperen fandt rigelig Ækvivalent for Tabet, ved hyppigere Deltagelse i den lokale Handels- og Kontormedhjælperforenings Liv, hvor ogsaa Manufakturmedhjælperens Branchefæller var talrigt repræsenterede. Men Petersen associerede sig med et halvt Dusin, der ligesom han havde besteget den personlige Udviklings Tinde.

Hver Ugedag modtog Petersens Principal et kjøbenhavnsk Fagblad, ikke ensidig redigeret, men ogsaa anlagt paa Medhjælpere af Petersens Type. Deri læste vor Ven om 13 kjøbenhavnske Medhjælper-Principalforeninger, der maaske, forventelig, i alt Fald forhaabentlig, vilde indgaa en Liga til Nedkæmpelse af den ominøse Centralorganisation, som befatter sig med fagforeningsmæssige og slige tarvelige Opgaver. Artiklen appellerede ogsaa til „vore egne Medhjælpere".

Da følte P., at Tærningerne var kastede! Han lyttede til den kaldende Røst, og de 6 Trofaste fulgte

ham. „Foreningen af faglærte Medhjælpere i Klædevarebranchen for Ykjøbing og Omegn" saa Dagens Lys. Den vakte ingen Uvilje, men ikkun Bevaagenhed hos Principalerne. Den fattedes intet uden — Medlemmer. Og en trist Dag vil den forenes med Broderforeningen i Xborg og dø Straadøden.

Thi begge disse midtpunktflyende Snurrepiberier, er for den moderne Sammenslutningstanke kun kuriøse Attraps, overflødigt Inventar, som havner paa vort Samfunds Pulterkammer.

1915—1916.

DA Klokkerne ringede det nye Aar ind, forlod vi et af de grusomste Aar, Menneskeheden endnu har kendt. Hundrede og atter Hundrede af vore Kammerater, som vi gennem den internationale Sammenslutning stod i venskabeligt Samarbejde med, har i Ulykkesaaret 1915 maattet ofre Menneskets dyreste Eje — Livet, paa Slagmarken, ja, maaske for den Haand, de tidligere, og helst fremdeles, broderligt trykkede over Landegrænser.

Ud fra menneskelige Betragtninger maa man opgive at finde Fornuft i dette uhyggelige, meningsløse Resultat af skjulte diplomatiske Rænkespil, men alle Venner af et sundt internationalt Folkeliv maa kunne mødes i Harme, mod disse Rædsler, og mod det Samfundssystem, der ikke alene tillader, men endog kræver saadanne Uhyrligheder, for at fylde i Kapitalismens umættelige Gab, som aldrig kan fyldes. Det tør haabes, at dette System, ved denne gigantiske Kamp om Pengeinteresserne, afliver sig selv, saaledes at der under nye Former bliver Plads for et fredeligt Arbejde til Folkenes Velfærd og Lykke. —

Thi det er jo ikke blot de i Krigen direkte implicerede Landes Befolkning, der lider under Krigens Virkninger. I alle Lande og i alle Erhvervsklasser stikker f. Eks. Dyrtidsspøgelset sit uhyggelige Ansigt frem til Rædsel for Underklasserne, hvis Modstandsevne selvsagt er mindst. Ikke mindst Handels- og Kontormedhjælper-Standen mærker Trykket heraf, dels af selve Dyrtiden, hvorved de smaa faste Gager bliver endnu mindre, derved at Pengenes Værdi synker; dels paa Grund af at andre med Krigen følgende Ulemper, f. Eks. Militærindkaldelserne, falder forholdsvis haardt paa den Stand, der tæller procentvis flere i den militærpligtige Alder end de fleste andre Fag. Og med Indkaldelserne følger som en Skygge Arbejdsløsheden; thi den Patriotisme, der skilter med „Gud, Konge og Fædreland" i Knaphullet, og med Hurraraab for den elskede Fødejord, omsættes desværre kun saa saare sjældent i praktisk Patriotisme i Form af Ansvarsfølelse, og hvad dermed skulde følge, overfor den økonomisk svagest stillede Del af Nationen, der i en Situation, som den vi for Tiden staar midt i, har Støtte behov.

Hvad hjælper det, at Handelsstanden i Landet er blevet et Par Hundrede Gullasch-Millionærer rigere, naar samtidig Proletariatet i Standen paa Grund af Dyrtid og Arbejdsløshed er forøget med maaske 200 pCt.?

Og saaledes ligger Landet jo i Virkeligheden. Ulykkesaaret 1915 har uddybet Kløften mellem Over- og Underklassen yderligere — dem der var rige er blevet endnu rigere — dem der var fattige er blevet endnu fattigere, og det gør sig ikke mindst gældende indenfor den „patriotiske" Handelsstand.

De saaledes indhøstede bitre Erfaringer har imidlertid lært Medhjælperne en betydelig Ting, at de maa hjælpe sig selv og kun stole paa det Arbejde, der udføres ved egne Kræfter.

Og netop denne Kendsgerning stiller Aaret 1915's Hovedbegivenhed i intern organisatorisk Henseende, Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, i den rette Belysning. Thi jo bedre vi gør vore understøttende Institutioner i Stand til at udføre den Mission, de hver især har, des bedre og stærkere vil Medlemmerne staa i Arbejdet for, saavel enkeltvis som samlet ad organisationsmæssig Vej, at hjælpe sig selv, og efterhaanden skabe lysere og lykkeligere Levevilkaar for hele Standen. —

I 1915 har Organisationen iøvrigt staaet i Kongressens Tegn, og den Maade Kongressen tog paa de Uoverensstemmelser, der var fremme angaaende Taktik, afspejler bedre end alt andet den indre Styrke og fagforeningsmæssige Modenhed, Centralorganisationen er i Besiddelse af.

Naar C. O. i den kritiske Periode i de sidste $1^1/_2$ Aar har kunnet overvinde alle Vanskeligheder, og ikke alene har befæstet sine Stillinger, men ogsaa stadig erobret nye, saa skyldtes det netop i særlig Grad dette, at Forstaaelsen af den organisationsmæssige Disciplin efterhaanden har vundet fast Fodfæste hos Afdelinger og Medlemmer, saaledes at vi med fuld Fortrøstning kan se Fremtiden i Møde, og roligt bygge videre paa det Fundament, der ikke mindst i Verdenskrigens Tid har haft Lejlighed til at demonstrere sin Bæreevne.

I Aaret der svandt forøgede Centralorganisationen sit Medlemsantal med ca. $12^1/_2$ pCt. og sin Formue med ca. 20 pCt.; det nøjagtige Sammenspil mellem Afdelinger og Hovedledelse udvikledes yderligere, Medlemmernes Krav — og dermed Tillid til Organisationen — styrkedes i kendelig Grad, og understregedes ydermere derved, at det økonomiske Grundlag forbedredes i Form af Kontingentforhøjelse, hvorved Medlemmerne har vist en klar Erkendelse af, at med Krav følger Pligter.

Alt dette tilsammenlagt viser, at Centralorganisationens interne Forhold kun giver Anledning til Tilfredshed, og vækker ny Virkelyst hos Ledere og Medlemmer til i 1916 at forfølge disse Resultater, og derved skabe en endnu bedre Stilling for vor Bevægelse d. v. s. for os selv. —

Just da det gamle Aar stod paa Hæld, førte vi et af vore gamle Krav, hvorom vi i flere Aar har kæmpet med Storhandelens Folk, frelst i Havn. Det var i Sø- og Handelsrets-Spørgsmaalet. Kampen herom begyndte allerede i 1910; da der for første Gang, efter at der ved et Tillæg til Loven af 1861 om Valg til Sø- og Handelsretten var givet det underordnede Handelspersonale Ret til 2 Repræsentanter i denne Landets eneste Fagdomstol. Paa de Tider regerede den myndige — for ikke at bruge stærkere Udtryk, — Etatsraad C. A. Olesen paa Børsen, og for ham var det fast utænkeligt, at Medhjælpernes egen Organisation skulde udpege de to Medhjælpere til Retten, og Grosserer-Societetet sammen med „Handelsstandens Fællesrepræsentation i Kjøbenhavn" paatog sig „velvilligt" Rollen som Medhjælpernes Forsyn og gode Skytsaand. — Centralorganisationen var imidlertid formastelig nok til at protestere herimod, med den for almindelige Mennesker naturlige Motivering, at Lovens Hensigt derved blev forbigaaet og dens Betydning gjort illusorisk.

Heri fandt vi Støtte hos daværende Justitsminister Bülow, som dog ikke fandt tilstrækkelig Støttepunkt for det foretagne Valgs Kassation, men Ministeren hævdede sit Synspunkt i Udtalelser til Pressen, og den store Sprit-Direktør Olesen gik med liden Ære ud af Kampagnen med den at ham foragtede Centralorganisation.

Ved Valget i 1912 indtog Grosserer-Societetet ved sin mindre myndige — for ejheller her at tale med stærkere Ord — Formand, Grosserer H. Klitgaard, i Realiteten det samme Standpunkt, men motiverede det med den guddommelige Opfattelse, at de en Gang valgte Medlemmer absolut maatte genvælges, naar de hertil var villige. Og skønt Justitsminister Zahle ogsaa gav os Ret i vore Synspunkter, mente han dog ejheller at kunne kassere Valget.

Vi gav naturligvis ikke op, og da der den 18. December 1915 skulde foretages Valg paany, rejste vi for tredie Gang vort Krav, hvortil Grosserer-Societetets nuværende, mere moderne Formand,

Bankdirektør C. C. Clausen, stillede sig ret forstaaende. Selve Valget blev et Slags Kompromis, idet kun den ene af Centralorganisationens Kandidater, Boghandlermedhjælper Peter Wraae valgtes for de kommende 3 Aar. — Vi kan selvfølgelig notere dette som en Sejr, og som det er gaaet i denne Sag vil det i Fremtiden gaa med adskillige andre — ved Udholdenhed vil vi bryde den Modstand af Snæversyn og gamle Fordomme, vi ogsaa paa andre Omraader vil møde; de skal falde for vore Kravs Berettigelse.

Iøvrigt har det svundne 1915 været et paa sociale Spørgsmaal og Lovgivning magert Aar. Den politiske Borgfred raader nogenlunde, og Arbejdet for at manøvrere den lille Skude, der hedder Danmark, udenom Krigens mange skjulte Skær, giver Regering og Rigsdag fuldtop at gøre, navnlig naar Hensyn tages til, at alle de mange Foranstaltninger det har været nødvendigt at foretage, for saa vidt muligt at gøre Dyrtidens Virkninger saa lidt mærkbare som muligt, saaledes at den mindrebemidlede Del af Befolkningen dog kan faa et tarveligt Udkomme, beslaglægger store Dele af Statens Midler og af Lovgivningens, særlig Ministeriets, Tid og Arbejdskraft.

Den lille Part af den sociale Lovgivning, som vi Handels- og Kontormedhjælpere har speciel Interesse i — Butikslukningsloven — skulde man imidlertid synes maatte være velegnet Arbejdsstof i saadanne Tider. Den griber ikke ind i Storpolitikens svære Tandhjul, og hvad mere er, den kræver ingen Udgift for Staten, hverken direkte eller indirekte. — Men desuagtet løb 1915 ud uden at der naaedes en Løsning. Landstinget tøver fremdeles, ledet til Dels af den Jørgen Petersen'ske Angst for, at Samfundet skal blive „vores Allesammens" Barnepige, men vel sagtens ogsaa i nogen Grad vildledt af den kære Handelsstands snart utallige, forskellige Standpunkter i denne Sag. — Det bliver imidlertid mere og mere aabenbart, at vor Agitation for 7-Lukningen har erobret langt den største Del af Handelsstanden for den tidligere Butikslukning. I Byerne viste Afstemningerne forlængst, hvorledes Stemningen var imod den sene Lukning, men de geskæftige Handelsforenings-Ledere, som deres Fortid tro, maatte modarbejde alt Fremskridt, satte da deres Lid til Landet. Sagen har nu imidlertid, til utvivlsom Sorg for d'Herrer Bagstræbere, udviklet sig derhen, at ogsaa denne Støtte falder, og d'Herrer har da end ikke det, hvortil de kan hælde deres dybt bekymrede Hoveder. Der gaar næsten ikke en Dag uden den bringer Bud om at 7-Lukningen er indført, saa her, og saa dér. — By og Land følger troligt Trop. Lovgivningen har da i Virkeligheden kun at sætte sit Stempel paa, gøre obligatorisk, hvad Livet allerede selv har skabt — og saa tvinge de faa ukollegiale til at bøje sig for Flertallets Opfattelse.

Forhaabentlig bringer da 1916 en Løsning paa dette, samfundsmæssigt set lille, men for den store Handels- og Kontormedhjælperstand betydningsfulde Spørgsmaal.

Af sociale Love med Betydning for Arbejderklassen som Helhed, dermed ogsaa for vor Stand, har Rigsdagen i Aarets Løb gjort færdig den store Revision af Sygekasseloven, som i den saaledes ændrede Skikkelse traadte i Kraft 1. Januar 1916. Trods enkelte Fremskridt heri, maa det vist desværre siges, at Tilbageskridtene er de mest synlige, navnlig den i Loven fastsatte Begrænsning af Statstilskudet, og Bestemmelsen om, at Betalingen af en Del af Medicinen falder paa Medlemmerne samt at Adgangen til Sygekasserne er gjort snævrere, betegner hver for sig mørke Pletter paa Loven — ikke mindst set fra vort Standpunkt. Ikke destomindre er der betydningsfuld Støtte at hente hos Sygekassen for alle ubemidlede Lønarbejdere, og Handels- og Kontormedhjælperne bør i langt større Antal end hidtil benytte sig af dette sociale Gode.

Ulykkesforsikringsloven er i meget udvidet Form forelagt Folketinget i Løbet af 1915, saaledes at ogsaa vor Stand falder ind under Lovens Rammer, hvilket Centralorganisationen havde andraget om. — Forslaget blev dog ikke færdigbehandlet, men 1916 bringer forventelig et godt Resultat i saa Henseende.

Naar endelig nævnes at vore Standsfæller naturligvis, paa lige Fod med andre, har nydt godt af de midlertidige Love, Krigssituationen har nødvendiggjort, f. Eks. udvidet Hjælp til Indkaldtes Hustruer og Børn, Dyrtidslovene o. a., har der ikke været fremme andre sociale Love af Betydning, og ikke været belejlige Tidspunkter for Rejsning af Krav af socialpolitisk Art.

Det nye Aar bringer forhaabentlig et Ophør af den blodige Dans, der foregaar i snart sagt alle Hjørner af Europa, og dermed ogsaa Plads for den frugtbare Periode for social Virken her hjemme, som den frisindede Revision af Loven over alle Love — Forfatningen — der efter en Menneskealders Kamp fandt sin festlige Afslutning den 5. Juni 1915, giver saa rige Løfter om.

Jens Johansen.

„Kjøbenhavn vaagner"!

VOR Organisations Fremgang i Kjøbenhavn og det øvrige Land har aldrig holdt Trit. I den Tid der gik, hvor vi i vore Medlemsprotokoller tilføjede Hundreder efter Hundreder, og derefter Tusinder efter Tusinder af Medlemmer, var Provinsens Fremgang stor og Kjøbenhavns ringe. De sidste Aar har bødet lidt paa Forholdet, men langtfra tiltrækkeligt.

Det er, som om der over den kjøbenhavnske Medhjælper har hvilet en Taage, isprængt gammel muggen Fortidsluft, der har hindret ham i klart Udsyn. — Han har momentvis dunkelt, men aldrig klart, evnet at se Samfundsbygningens Omrids og Indretning.

Han har aldrig klart forstaaet, at det der gælder for alle andre, ja er en Livsbetingelse for andre Fag, nemlig stærk Organisation, ogsaa gælder for ham og hans Standsfæller.

Vor Organisations Ledere og mange med dem har ofte, med Provinsens Fremmarsch for Øje, staaet undrende over for denne store, socialt set, sovende kjøbenhavnske Medhjælperhær, og man har altid været sig Værdien af dens Opvaagnen bevidst.

Ingen har været i Tvivl om, at der en Gang maatte ske noget, som vilde ruske disse Folk op, noget som kunde splitte denne Taagedunst fra Fortiden og give Plads for højere og renere Luft, saa de klart blev sig deres Stilling i Samfundet bevidst. Alt tyder paa at noget af dette „Noget" heldigvis allerede nu har meldt sig

Der er ingen Tvivl om, at „Engageringskontoret" med dets 12 Engagerede vil kunne bidrage til vor Fremgang i Kjøbenhavn, — hvis „Kontoret"s Ledere da ikke gaar hen og bliver klogere lige straks, og det er der vel ingen Fare for. Den eneste Gang man fra den Side har sporet nogen Klogskab, var da „Engageringskontoret" — ganske vist noget post festum — indbød Repræsentanter for vor Organisation til et Møde i dets Lokaler paa Børsen.

Vi skulde dér have været behjælpelige med — hvad „Kontoret" ikke ene formaaede — at lave den Løkke til vor egen Hals, som „Kontoret" nu selv render rundt med og som strammer ret generende. Førerne af denne Engageringsskude har sikkert i et lyst Øjeblik haft en rigtig Forudfølelse af, at saafremt Skuden ikke blev lidt mere tidssvarende ballastet, vilde den let lide et ynkeligt Skibbrud, naar de mere moderne Luftninger mulig antog Karakter af Storm. Denne Ballast ønskede man, at vi skulde forsyne Skuden med.

Vi handlede den Gang ud fra den Betragtning, at „Engageringskontoret" var en os fjendtlig sindet Institution. De sidste Tider har klart belyst, at vor Forudsætning var rigtig, og vi kan kun med Tilfredshed notere, at vi ved at afvise noget Makkerskab, alligevel var de klogeste.

Jeg hilser „Engageringskontoret"s Aktion med Glæde. „Ingen Sejr uden Kamp" har ogsaa Gyldighed for os og sikkert specielt i Kjøbenhavn.

Selv om nu det Angreb, „Engageringskontoret" kan rette mod vor Organisation, ikke kan være af synderlig Betydning, saa kunde det dog mulig give Anledning til, at der kunde følge andre mere kærkomne efter.

Alt sammen vil det bidrage til at kjøbenhavnske Medhjælpere gør sig deres Stilling klar.

Og kan vi først ved „Engageringskontoret"s eller andres Hjælp faa Medhjælperne bragt til Omtanke, da er vi et godt Stykke fremme. Der er nemlig ikke i noget Tilfælde set, at Arbejdsgivere har oprettet Organisationer til Varetagelse af Arbejderes virkelige faglige Interesser. Det har alle andre Arbejdere selv maattet besørge og der er ingen Fare for, at Medhjælperen skulde komme til det Resultat, at Forholdene er anderledes i hans Fag. — Han vil aldrig sé sine Interesser varetagne af Principalforeninger eller af Funktionærforeninger under Principal-Protektion.

Om andre virkelig faglige Organisationer end Centralorganisationen, med sin statsanerkendte Arbejdsløshedskasse, bliver der ikke Tale.

Det er ganske sikkert, at Provins-Medhjælperne nærer den Forventning, at det nye Aar vil danne Indledningen til en fortsat stærk Fremgang i Kjøbenhavn. Jeg er ikke i Tvivl om at vore udmærkede Forkæmpere i Kjøbenhavn vil vide at drage Nytte af fornævnte og enhver anden Chance, der tilbyder sig.

Kjøbenhavnere! Fremgang i et glædeligt Nytaar!

A. Andreasen.

Butiksmedhjælpernes Arbejdstid.

AARET 1915 randt ud uden at Butikslukningslovens bestandig uløste Problem byder større Muligheder for den af de interesserede Tusinder aarevis imødesete Revision. Dermed er ikke sagt, at Syvluknings-Spørgsmaalet er naaet til et uoverstigeligt Dødpunkt. Netop i Aarets to sidste Maaneder har Meningsafvigelserne i dette stærkt debatterede Anliggende givet sig forskelligartede Udslag — og samtidig kan der tages en Række nye Fremskridt til Indtægt for den tidlige Butikslukning.

ANDRAGENDER TIL RIGSDAGEN.

Samstødende Begivenheder, der fandt Sted medio November, skabte nyt Røre om Syvlukningen.

Naar det erindres, at „De kjøbenhavnske Handelsforeningers Fællesrepræsentation" i sin Tid stærkt markerede Modstanden mod 7-Lukningen, var det egnet til at vække Opmærksomhed, at Jubilæums-Delegeretmødet i November gav Udtryk for en ganske anden Stemning. — Idel Enighed herskede der vel ikke i denne Sag, men det er betegnende at Ordføreren — en tidligere Modstander af Syvlukningen — forelagde følgende Udtalelse, der tager et klart og bifaldende Standpunkt til Reformen:

„Da Stemningen indenfor Foreningerne under „D. K. H. F." har vist, at der er en meget stor Majoritet for at lukke Kl. 7 Aften de første 5 Hverdage i Ugen og Lørdag Aften Kl. 10, anmoder Delegeretmødet den høje Regering og Rigsdag om en Ændring i Lukkeloven i den ønskede Retning.

Delegeretmødet nedlægger en bestemt Protest mod Indførelse af Kommuneafstemning, der kun kan virke skadelig og uretfærdig for de Handlende."

Resolutionen vedtoges med 46 mod 25 Stemmer, men adskillige skal have afholdt sig fra Stemmedeltagelse.

Navnlig Manufakturhandelens Repræsentanter optraadte som 7-Lukningens erklærede Modstandere. Kort Tid forinden havde den nydannede „Dansk Textil Union" og „Kjøbenhavns Trikotagehandlerforening" til Landstinget indsendt et Andragende, hvori man anmoder om:

„at der ikke maa blive gjort nogen Ændring i den bestaaende Lovregel om Lukning Kl. 8 Aften med de derfor bestaaende Undtagelser, og navnlig heller ikke i Loven indført nogen Bestemmelse, hvorved det overlades til de kommunale eller andre Myndigheder at meddele Dispensationer fra den gældende Bestemmelse om Lukning Kl. 8 — til et senere Tidspunkt."

Dette Andragende dækker dog ikke alle Manufakturhandleres Ønsker. „Aarhus Manufakturhandlerforening" har saaledes protesteret mod „Textil-Unionen"s Fremgangsmaade og funden Tilslutning hos 14 andre lokale Foreninger af Manufaktur-, Herreekviperings- og Trikotagehandlere. Selv indenfor denne Branche, hvor 7-Luknings-Modstanderne synes i afgjort Flertal, viser der sig nu Frafald og Vaklen i Gelederne!

Imidlertid lader ogsaa „De samvirkende Detailhandlerforeninger i Danmark" spørge fra sig gennem et ligeledes til Landstinget rettet Andragende, der tilsigter „at 7-Lukning kun kan indføres, naar en Kommunes lokale Handlende udtaler Ønsket om denne tidlige Lukning".

Som Motivering for Organisationens Standpunkt anfører Andragendet:

„Vi erkender at det store Gros af Hovedstadens og de store Købstæders Handlende er stemte for 7-Lukning, men vi kan ikke undlade at gøre opmærksom paa, at Købmændene paa Landet og i de mindre Byer, med faa Undtagelser, hævder, at deres Kunder og derfor ogsaa de selv, er imod denne tidligere Lukning.

Efter at have udtalt Tilslutning til Lukning Kl. 10 om Lørdagen og Dagen før en Helligdag, slutter Andragendet:

„Bestemmelsen i § 6 angaaende de sidste 6 Dage før Jul samt den sidste Torsdag og Fredag før Pinse paaskønner vi i høj Grad og tror, at den er stærkt paakrævet. Hvad angaar Bestemmelsen i § 7 om Siddepladser, formener vi, at den (især for Personalet i de store Magasiner) kan have betydelig hygiejnisk Interesse, og bør derfor fastholdes i Loven. — Undertegnede Hovedbestyrelse vil ikke undlade at gøre opmærksom paa, at der i Forslaget savnes Bestemmelser om, at Boder i Etablissementer, hvortil der ikke betales Entré, eller Boder (Cigardiske) i Restaurantetablissementer ogsaa bør indgaa i de lukkepligtige Virksomheder. Netop den Art Boder binder sine Ekspedienter til, ikke langt ud paa Aftenen, men langt ud paa Natten."

PROVINSHANDELSFORENINGERNES ENQUÉTE.

Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg synes i Lighed med de kjøbenhavnske Handelsforeningers Fællesrepræsentation at have ændret Kurs i Lukkespørgsmaalet. Fællesudvalget har nemlig udsendt en Cirkularskrivelse til Provinsens Handelsforeninger, og i denne henvist til „at man af taktiske Grunde anser det for rettest at ændre den hidtil fulgte Kurs", idet man „forudsér en fremtidig Ordning, der gaar ud paa enten at faa 7-Lukningen vedtaget ved Lov eller at det overlades til de enkelte Kommuners Afgørelse at fastsætte Lukketiden".

Denne bemærkelsesværdige Henvendelse viser, at de gamle Handelsforeninger har opgivet den tidligere baade principielle og ensidige Modstand mod 7-Lukningen. For saa vidt afmærker Cirkularskrivelsen en ny og afgjort Terrænvinding for vort Syvluknings-Krav.

Iøvrigt er Meningerne delte indenfor de gamle, lokale Handelsforeninger, der som bekendt ledes ud fra meget konservative Synsmaader. Blandt det Faatal af Handelsforeningerne, som har beskæftiget sig med Spørgsmaalet, viser Storehedinge absolut Flertal for 7-Lukningen, der endog har samlet Enstemmighed i Frederikssund. — Stemningen i Fællesudvalget er tydeligvis imod den kommunale Syvlukning, medens man derimod anser den almindelig lovfæstede 7-Lukning som det mindste af to Onder. Dette Standpunkt fremtræder i Sorø og Vejle Handelsforeningers Behandling af Sagen. Samme Betragtningsmaade, men dog med Front mod 7-Lukningen, genfinder vi Ringsted, hvor af den

stedlige Handelsforenings ca. 60 Medlemmer kun 17 deltog i det paagældende Møde. Deraf udtalte kun 6 sig for den lovbestemte tidlige Lukning. Maribo Handelsforening udtalte sig for den bestaaende Ordning — af Hensyn til Oplandet. Dette gælder ogsaa for Rødby og Slagelse; i sidstnævnte Forening opnaaede 7-Lukningen en ringe Minoritet. — Hjørring Handelsforening og Kolonialhandlerforening ønsker 8-Lukning opretholdt, men foretrækker i givet Fald Loven for Kommunalvedtægten. Disse Foreninger udtaler sig desuden — af Hensyn til Landboerne — for at 8-Lukningen opretholdes om Sommeren!

„Vendsyssel Tidende", der omtaler den sidstnævnte Beslutning, knytter dertil følgende forstandige Bemærkninger:

„Det forekommer os, at der ved denne Sags Løsning saa vidt muligt bør tages Hensyn til Medhjælperne. Det er ikke et ubilligt Ønske, at disse — ikke mindst om Sommeren — gerne vil være fri Kl. 7. Naar de unge Handelsmedhjælperes aandelige Standpunkt hidtil har staaet paa et saa lavt Niveau, som det faktisk har, er en af Aarsagerne vistnok den, at de kun har haft fri nogle faa Aftentimer, og det er for meget forlangt, at de skulde anvende disse til at ile hjem og studere. Det ligger den menneskelige Natur meget nærmere at gaa ud og søge en Stunds Samvær med Kammerater, og saa har vi straks det baade moralsk og legemligt nedbrydende Restaurations- og Varietéliv.

Vi synes, der maa kunne træffes en lovmæssig Ordning, saaledes at der fastsættes en bestemt Lukketid, som det nu kan passe baade Publikum og de Handlende, men at der samtidig blev tænkt paa Medhjælpernes Frihed, enten ved, at der et vist Antal Dage i Ugen lukkedes Kl, 7 eller Kl, 6, eller eventuelt kun blev én Undtagelse i Ugen, men at Fritiden saa denne Dag sattes fra Kl. 3 eller 4.

England har jo saadanne Bank-Holidays, og ingen vilde finde paa at sige, at de skader hverken Publikum eller de Handlende. Men de vilde bidrage stærkt til at gøre de unge Handelsmænd friskere og mere intelligente."

DEN FRIVILLIGE SYVLUKNING.

Medens de afvigende Standpunkter tørner mod hinanden indenfor de gamle Handelsforeninger, gaar 7-Lukningen uhindret deraf sin Sejrsgang over Landet.

Saaledes er Aalborg bestandig i Tèten med 7-Lukning i praktisk talt alle Brancher. — I Helsingør lukker Isenkramforretningerne tidlig i Januar—Februar; kun Lørdagen danner en Undtagelse. Ogsaa i Hillerød har den tidlige Butikslukning gode Fremskridt at opvise, men Handelsforeningens Forhandlinger om lovmæssig Ordning har foranlediget en heftig Avis-Polemik, idet der hævdes, at den ved Mødet vedtagne Udtalelse for 7-Lukning de 5 første Ugedage og 10-Lukning om Lørdagen, ikke giver Udtryk for det virkelige Flertalsønske. — Hvorom alting er: Alle Byens Manufakturhandlere lukker Kl. 7 hele Aaret, Maj undtagen; ligervis samtlige Kolonialhandlere, Herreekviperings- og Trikotageforretninger.

Landsbyerne følger det gode Eksempel. Den nordsjællandske Stationsby Birkerød kan melde, at alle Handlende lukker Kl. 7 hele Aaret. Siden 1. December er 7-Lukningen gennemført i Badestedet Gilleleje (Nordsjælland), dog med Dispensation for Sæsonmaanederne Juni—September. Ligeledes Jan.—Marts incl. i Viby (Sjælland). — Paa Lolland har Brugsforeningerne i Skørringe og Holeby indført 7-Lukningen, Fredag og Lørdag undtagen.

4-LUKNING JULEAFTENSDAG.

Ifølge indløbne Meddelelser er Bestræbelserne for at gennemføre Butikslukning Kl. 4 Juleaftensdag adskillige Steder kronede med Held. Butiksmedhjælperne har derved opnaaet nogle Timers tidligere Afslutning paa de forudgaaende Ugers anstrængende Arbejde, ligesom vore Standsfæller derved har faaet lettere Adgang til at besøge udenbys Slægt og Venner.

Den tidlige Lukning har ogsaa ud fra religiøse Bevæggrunde funden varme Talsmænd i kirkelige Kredse, og følgende Indlæg af selve Sjællands Bisp er fra „Hovedstaden" gaaet over i flere Provinsblade:

„Ved den sidste Revision af Helligdagsloven er man paa mange Punkter kommet et godt Stykke fremad, og saavidt jeg kender Menneskers Stemning, er alle tilfreds med de Begrænsninger af Helligdagsarbejdet, som har fundet Sted. Er der nogen Utilfredshed i saa Henseende, holdes den i hvert Fald godt skjult. Derimod er der ikke saa faa, som mener, at Helligdagsloven adskillige Steder nok kunde gaa videre end den gør; og nu ved Julens Nærhed gaar Tanken uvilkaarligt hen til Juleaften. Den Aften skal Butikkerne lukkes Klokken 6, men Kirkeklokkerne begynder at ringe sammen Kl. 4, og en Mængde Handlende og Medhjælpere er ganske afskaarne fra at følge Indbydelsen, fordi Forretningerne holdes aabne. — Hvad er derved at gøre?

Det er paa dette Tidspunkt umuligt at faa Loven ændret; men privat Aftale mellem Naboer kunde dog vist udrette en Del, og Gevinsten ved at holde aabent fra 4 til 6 er sikkert ikke stor."

Ogsaa for denne lille Reform har flere af vore Afdelinger været meget virksomme Dette har endog i Sakskjøbing givet Anledning til Konflikt, idet vor derværende Afdeling i Annoncer om 4-Lukningen anbefalede Publikum at dække deres Juleindkøb i de Forretninger, der lukkede. Følgen heraf blev en Trusel om Sagsanlæg mod Afdelingen. Endnu ved Redaktionens Slutning foreligger intet nærmere om Sagen, men Centralorganisationen vil naturligvis i givet Tilfælde tage Affære paa Afdelingens Vegne.

Iøvrigt meldes der om 4-Lukning i Maribo, Rødby, Frederikssund, Randers, Præstø, Slagelse, Helsinge, Helsingør, Storehedinge, Sorø, Gentofte, Hørsholm, Nykjøbing M,. Middelfart og Hobro; sidstnævnte Sted er 6-Lukningen desuden gennemført mellem Jul og Nytaar. I Holbæk var 4-Lukningen almindelig; flere af de større Forretninger lukkede endog Kl. 2, ligesom flere Handlende i Næstved, hvor 4-Lukningen gennemførtes, lukkede allerede Kl. 3. Derimod strandede Forsøget i Ringsted, til Trods for at 93 Handlende havde underskrevet paa den cirkulerende Liste om 4-Lukning; alene 3—4 Forretningsdrivendes Vægring ved at underskrive, var Aarsag til det negative Resultat.

Efter alt at dømme er den tidlige Butikslukning Juleaftensdag gennemført i en Række andre Byer uden at dog de paagældende Afdelinger har givet os Meddelelse desangaaende.

Vi kan derfor ikke slutte denne Oversigt over de i de sidste Maaneder opnaaede Fremskridt vedrørende Butiksmedhjælpernes Arbejdstid, uden paany at lægge vore Korrespondenter paa Sinde, at alle saadanne Oplysninger selvfølgelig ufortøvet bør indsendes til vor Tidende.

Faglig Voldgift.

SOM vi alle véd, indeholder Centralorganisationens Program bl. a. ogsaa Kravet om Indførelse af Voldgift til Afgørelse af Uoverensstemmelser mellem Principal og Medhjælper. Desværre er dette et af de Punkter; der maa forblive i de skønne Ønskers Række, indtil vor Organisation er tilstrækkelig stærk til at rejse, gennemføre og hævde ogsaa denne Reform. — Paa Undertegnede, der i sin Tid stillede Forslaget om at optage dette Punkt paa vort Program, virkede det underligt at erfare, at netop dette Spørgsmaal var stærkt medvirkende til det Forsøg paa Lockout mod herværende Afdeling, som Principalforeningen i 1902 forsøgte. — Man skulde tværtimod tro, at Kravet om faglig Voldgift maatte vise Principalerne vort Ønske om Konflikters Løsning ad fredelig Vej, og kun en fuldstændig Mangel paa Forstaaelse af dette Spørgsmaal kunde bringe ledende Principaler til den Betragtningsmaade, som de dengang gjorde gældende. Siden da er løbet adskilligt Vand i Stranden, og det tør antages, at vore Principaler vil se noget anderledes paa denne Sag end forhen.

Som en af de naturligste Aarsager til dette Krav kommer i første Række den tarvelige, for ikke at sige umulige, Retspleje

her i Landet — et System, der hviler paa længst forsvundne Tider og Forhold.

At faa afgjort, hvem af to stridende Parter, der har Retten paa sin Side, er en saare vanskelig og navnlig langsommelig Sag. Eksempelvis tjener, at to Mænd, der i Nørresundby Retskreds før 1894 var i retslig Strid, endnu ikke i Aaret 1900 havde faaet Retskendelsen at se; og dette Tilfælde er ingenlunde ualmindeligt.

Dertil kommer, at det som almindelig bekendt er en kostbar Ting at føre en Retssag, noget en Uformuende kun undtagelsesvis er i Stand til.

Med saadanne Retsforhold er det selvindlysende, at vor Stand er stærkt interesseret i at søge andre Veje end Domstolene, naar dens Medlemmer geraader i Stridsspørsmaal med Fagets Arbejdsgivere. Det har da ogsaa vist sig, at vor Organisations Retshjælp, foruden den direkte og i høj Grad tiltrængte Støtte, i mange Tilfælde har været en Art faglig Voldgift, idet de paagældende Principaler, ved en Forhandling med vor Organisations Ledelse, er bragt til at indgaa et for vort Vedkommende hæderligt Forlig. — At udvikle og udvide denne Institution, maa da ogsaa blive et af Midlerne til at gennemføre Voldgiftskravet; thi Retshjælp og Voldgift er nøje knyttede til hinanden.

Ikke blot Medhjælperne, ogsaa Principalerne, maa være — i alt Fald under den nuværende Retspleje — interesserede i at faa en hurtigere og billigere Afgørelse end nu. Selv om ogsaa Principalerne oftest vil være den stærkeste og bedst stillede Part under en Retssag. Thi Rettens Gang er som et tveægget Sværd; — man erindrer blot Krøniken om de to stridende Parter, hvor den Vindende havde beholdt Skjorten, og den Tabende slet intet, eller om Manden, der vandt sin Sag, men tabte sine Penge. Selv om heri overdrives noget, saa rammer alligevel disse Historier ganske godt i Centrum af vort elendige Retssystem.

Naar dernæst tages i Betragtning, at vi paa det eneste Punkt, hvor Lovgivningen har en Antydning af særligt Hensyn til vor Stand, nemlig Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn, indtil de allersidste Dage forhindredes i at øve en Smule Indflydelse til Gunst for vore betrængte Standsfæller, da er det et saare berettiget og levende Ønske snarest muligt at reformere disse Forhold. Vore Bestræbelser bør derfor paa dette Omraade rettes henimod en brugbar Retspleje til Værn om vore faglige Anliggender, enten Løsningen opnaas ved almindelig Lovgivning eller ved faste, faglige Overenskomster med Principalforeningerne. I de fleste andre Lande, bl. a. Tyskland, er man naaet langt videre paa dette Punkt, og vi har da vel Lov til at haabe, at der under vor nye Forfatning maa gennemføres lignende Reformer ogsaa her i Landet. *Th. Hansen*, Aalborg.

Lønspørgsmaalet.

En Artikel af Axel Juhl, Vejle.

FOR kort Tid siden omtalte vi den skarpe, men saare velbegrundede Kritik, som Vejle-Afdelingens Formand, Herr Axel Juhl, har rettet mod et stedligt Varehus, der misbyder sine Medhjælpere ved skandaløse Lønninger.

Med denne Kritik in mente er det af Interesse at erfare, at vor energiske Kollega paany har nedlagt sin Indsigt i Medhjælpernes Lønningsvilkaar i en Artikel, der offentliggøres i „Vejle Social- Demokrat", og hvoraf vi gengiver følgende:

„Det er ingenlunde noget Nyt at nævne, at Lønforholdene, Arbejdstiden, Lærlingeforholdene og meget andet indenfor Handels- og Kontorfagene i høj Grad trænger til at blive regulerede og forbedrede. Man behøver ikke at have Briller paa for at se det, og det er da ogsaa gaaet op for de fleste af Principalerne og Lovgivningsmagten, at der maa tages Hensyn til de Krav, der er rejst af Medhjælperorganisationen om Forbedringer af bl. a. Lærlingeuddannelsen, en kortere Arbejdstid for Butiksmedhjælperne og specielt en Forbedring af Lønforholdene.

For Øjeblikket er det jo saaledes, at en ret betydelig Del af den store Stand, som Handels- & Kontormedhjælperne udgør, lever under elendige Lønvilkaar, og her i Vejle har vi ikke faa Eksempler derpaa. Det er saaledes ikke ualmindeligt, at man byder udlærte Medhjælpere, der har ofret en Del paa deres Uddannelse, 55—60—65 Kr., og kvindelige Medhjælpere, der har arbejdet flere Aar ved Faget, 30—35—40 Kr. om Maaneden i Løn, og det endog nu, da enhver véd, at man ikke kan faa Kost og Logi billigere end 55—60 Kr. om Maaneden. Men hvad der maa støde den, der beskæftiger sig med Medhjælperforhold, mest er, at mange Firmaer uddanner den ene Lærling efter den anden, og ikke — den Dag, da Læretiden er udløben og den unge Mand, hvis Principalen da har opfyldt sine kontraktlige Forpligtelser (forsvarlig faglig Uddannelse) overfor ham, saaledes at han kan udfylde sin Plads som Medhjælper — da ikke vil betale ham en Løn, som han kan leve af, og dette sker ikke sjældent.

Vor Forening har saaledes i den sidste Tid haft Henvendelse fra unge Medhjælpere, som har lært hos Firmaer her i Byen, med Anmodning om at hjælpe dem til at faa Plads, da deres Læreprincipaler ikke vilde betale dem mere end henholdsvis 55 og 60 Kr. om Maaneden i Løn og ej heller vilde hjælpe dem til at faa en anden Plads. Og jeg maa bemærke, at vedkommende Medhjælpere var vel anbefalede fra Principalerne.

Enhver vil let kunne forstaa, at vi Medhjælpere — hvoraf ikke Halvparten kan regne med at blive selvstændige Købmænd — ikke kan finde os i, at saa store Dele af vor Stand arbejder under saa ringe Vilkaar. Vi vil gerne indrømme, at Forholdene og Lønningerne i mange Forretninger er gode, men for langt den overvejende Part er Vilkaarene slette, og enhver af os er udsat for at komme under de daarlige Forhold, og vi maa derfor til det yderste bekæmpe disse. Den Kamp, der er indledet mod de usle Lønvilkaar, vil blive fortsat paa det mest energiske, og ethvert rettænkende Menneske — ogsaa den kloge og rettænkende Principal, — vil kunde anerkende dette, og Principalerne vilde gøre klogt i, at vise deres Villie til at faa rettet paa Forholdene; thi det er uomtvisteligt, at det bliver gennem Principalernes og vor Organisation, der skal opnaas den Respekt for hinanden, der betinger en heldig Udvikling af det Forhold, hvori begge Parter har saa stærke Interesser."

Dette Indlæg i Lønspørgsmaalet taler for sig selv og er ikke blot betegnede for Tilstandene i Vejle, men netop for Forholdene i Almindelighed.

Derfor vilde det være formaalstjenligt og befordrende for virkelighedstro Skildringer af vore Arbejdskaar, dersom C. O.s Tillidsmænd overalt i Landet vilde følge det givne Eksempel og ved stedlige Undersøgelser yde Bidrag til Belysning af Skyggesiderne i Handels- og Kontormedhjælpernes Løn- og Arbejdsforhold.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for November – December 1915.

Som sædvanlig var Julemaaneden stærkt præget af den almindelige Forretningstravlhed. Afdelingernes Virksomhed — særlig udadtil — er derfor fortrinsvis begrænset til den første af de to Forretningsmaaneder.

I November udfoldedes der imidlertid en ret virkningsfuld Agitation, og offentlige Møder blev afholdt i flere Byer. Herr Ch. Hansen-Møller talte i Sakskjøbing og Ringe, Herr Michael Nielsen i Horsens, Herr A. Mikkelsen, Grenaa, talte ved et Møde i Kolind, Herr Harald Heie i Ringsted og Herr Vilh. Hansen har talt ved offentlige Møder i Hillerød, Svendborg og Kjøbenhavn. — I December har Herr Martin Pedersen, Kjøbenhavn, talt i Helsingør.

Endvidere mødte Herr Th. Hansen, Aalborg, som C. O.s Repræsentant ved et Møde i Nibe, der resulterede i, at den tidligere Afdeling i denne By genoprettedes. Derimod maatte Holbæk-Afdelingen indtil videre indstille sin Virksomhed som selvstændig Forening, fordi egnede Ledere fattedes. Medlemmerne er imidlertid overført til den direkte Afdeling.

Medlemstilgangen har indenfor Perioden været meget be-

tydelig. Saaledes indsendte Kjøbenhavn 69, Vejle 22, Aarhus 16, Kolding 18, Nykjøbing F. og Thisted hver 12, Aalborg, Nibe og Skanderborg hver 11, Bornholm, Brønderslev, Hillerød og Horsens hver 8, Slagelse 7, Helsinge, Grenaa, Helsingør, Ringsted, Præstø og Viborg hver 6 Medlemmer. Roskilde, Maribo o. s. v. et noget mindre Antal Nyindmeldelser.

Retshjælpens Virksomhed resulterede i, at vi vandt Sagen Jens Hansen ctr. Frk. Karen Flensted, Odense; der tilkendtes os 2 Mdr. Gage = Kr. 250.— + 5% Renter med Fradrag af H.s Soldaterlønning, ialt Kr. 64,05. — I en anden Soldatersag, som vi appellerede til Overretten, nemlig Ejnar Midtgaard ctr. Fr Bruun, Vordingborg, har vi for vort Medlem opnaaet 4 Mdr. Gage ÷ Soldaterlønning. — Endvidere vandtes Sagen mod Vald. Petersen, Kjøbenhavn, og det paagældende Medlem tilkendtes Kr. 330.— + Kr. 40.— i Sagsomkostninger.

Derimod tabte C. O. ved Overretten Sagen mod N. L. Spangsberg, Thisted, og er der derfor indgivet Andragende om fri Proces til Højesteret. — Forretningsudvalget bevilgede Retshjælp for Medlem 9486 mod en Principal i Odense, vedrørende et Gagekrav paa Kr. 125.—.

Valget til Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn er nærmere omtalt i sidste Nr.; det resulterede som bekendt i, at Herr Peter Wraae valgtes.

December-Beretningen omtaler det ligeledes i vor Tidende tidligere behandlede typiske Tilfælde af slette Arbejdsforhold hos Manufakturhandler H. J. Mehlsen, Vejle. Det bebudede Sagsanlæg mod vor derværende Afdeling er endnu ikke fremkommen, idet Forhandling indledes af Vejle Manufakturhandlerforening med vor Afdelings Bestyrelse. Imidlertid er en Ordning endnu ikke opnaaet, og Sagen henstaar saaledes uafgjort.

Det for Syvlukningen og den tidlige Lukning Juleaftensdag udfoldede Arbejde er omtalt andet Sted i dette Nr.

Hovedkontoret udsendte i December et Udkast til Mønsterlove for Afdelingerne. Hertil knytter Forretningsføreren i det vedføjede Cirkulære følgende Bemærkninger. „Udviklingen indenfor C. O. vil have vist den opmærksomme Iagttager, at der kræves større Ensartethed i alle Forhold Organisationen vedrørende, ikke mindst i Henseende til Administrationen. A. K.s Statsanerkendelse, der netop stærkt berører Administrationen, har forvandlet Ønsket til et Krav, som ikke kan omgaas, uden at det volder enhver Afdeling, og selvsagt Hovedkontoret, stor Ulejlighed og unødig Kval".

Ud fra denne følgerigtige Betragtning er Mønsterlovene, der er godkendt af Hovedbestyrelsen, udarbejdede. Lovene kan med uvæsentlige Ændringer anvendes af alle Afdelinger, og bør naturligvis overalt benyttes ved de Lovrevisioner, som Statsanerkendelsen medfører indenfor C. O.s Afdelinger.

I November—December indsendtes 87 Understøttelsesbegæringer til Arbejdsløshedskassen; deraf anerkendtes 83, medens 4 Begæringer maatte nægtes i Henhold til A. K.s Statutter.

Ialt udbetalte Arbejdsløshedskassen Kr. 1485.40 i Understøttelse indenfor Perioden.

Af Reservefondet er bevilget Understøttelse til to nødlidende Medlemmer. — Som tidligere omtalt har Middelfart-Afdelingen vist et smukt og følgeværdigt Eksempel ved at tilstille Reservefonden Kr. 50.— som Overskud fra en Fest i Afdelingen.

Hovedkontoret udsendte i Beretningsmaanederne 2 Cirkulærer til Afdelingerne, omhandlende forskellige administrative Forhold, og i Særdeleshed nærmere Instruktioner vedrørende Arbejdsløskassen samt de af Statsanerkendelsen følgende Opgaver og Indberetninger.

Medlemstilgangen androg 372.

Hug og Parade.

I et af den kjøbenhavnske „Handelsforeningen af 5te Juni 1864" udgivet Annonce- og Meddelelsesmiddel, der bærer det i denne Forbindelse noget ubeskedne Navn „Handelsbladet", fandtes for nogen Tid siden en Artikel: „Hvad er C. O?" Dette Opus, som ogsaa vi bemærkede — fordi det er overraskende, at „Handelsbladet" indeholder Originalartikler, eftersom Redaktionen foretrækker at „klippe" sit fattige Stof i andre Blade — skyldes naturligvis de 13 Foreningers Falanks mod vor Centralorganisation, i hvilket Kompagni „5te Juni" efter ringe Evne medvirker som den letbevæbnede Helot.

Det maa anerkendes, at „Handelsbladet" besvarede det gaadefulde Spørgsmaal med forbløffende Energi og — vanlig Ubehændighed. Men da Artiklen var af en saadan Beskaffenhed, at vi ansaa det for overflødigt at omtale, endsige imødegaa den, reserverede vi „D. H. K. M. T."s forud stærkt begrænsede Spalterum for lødigere Emner.

Dog syntes det, at vi her ikke er i Overensstemmelse med alle C. O.s Medlemmer, — at dømme efter indsendte Artikler, som vi af nævnte Aarsag mente at burde tilbagesende. Nylig modtager vi imidlertid et nyt harmfuldt Indlæg fra en kendt Kollega, der raillerer over, at „Redaktionen ikke har taget til Genmæle mod dette gemene Angreb paa vor Organisation. Udfald mod C. O., der kun kan skyldes fuldkommen Ukendskab til vort Forbund, eller — hvad der er mere nærliggende — et velovervejet Forsøg paa at divertere „5te Juni"s Medlemmer med bevidste Løgnehistorier. Organiserede Medlemmer bør f. Eks. læse følgende Prøve paa „Handelsbladet"s skamløse Skriverier, der jo er usandfærdige fra Ende til anden, for at forstaa, hvor langt dette Organ er nede i sin „Journalistik":

> For et Par Maaneder siden fik man for øvrigt et lille Indblik i Forholdene, og de var slet ikke saa hyggelige for Lederne. C. O. afholdt i August en Sommerudflugt, hvori deltog godt et Hundrede Damer og Herrer; dette kaldes i „D. H. & K. M. T.s" blomstrende Sprog for en Kongres, men Bladet har aldrig manglet store og fede Ord. Paa dette Møde blev der fra Provinsmedlemmerne nedlagt Protest imod at blive betragtet som Medlemmer af en Kamporganisation, man ønskede at give Bladet en anden Redaktør og var lige ved at ekskludere den socialistiske, kjøbenhavnske Afdeling. Det lykkedes dog Lederne at faa afværget Ulykken; thi man frygtede med Grund for, at hvis der blev fjernet et Led, vilde hele den kunstfærdige, men løst sammenføjede, Bygning falde sammen som et Korthus, hvorved endda nogle vellønnede Embeder røg i Lyset".

Vi maa give denne og andre Indsendere Ret i, at dette naturligvis er noget Sludder. Og klogere er det ikke, naar denne „Sandhedsfakkel" oplyser, at C. O. kun omfatter én pro mille af samtlige danske Medhjælpere, at den „gule Organisation" hensætte os i en pludselig Rædsel, at vore „faglige Eksperimenter" har kostet Danmarks Medhjælpere 1/4 Million Kroner o. s. v. Men vi kan sandfærdig ikke dele Indsendernes Harme over disse Taabeligheder, der dog netop er saa passende grovkornede, at selv mindre klartskuende Samtidige straks lugter Lunten.

Naturligvis er det urimeligt at imødegaa sligt Galimathias, og vi misunder ingenlunde „den gule Organisation" den „Klods-Hans", der her frivilligt har stillet sig til dens Raadighed.

Ganske vist er det tragisk, naar ellers skikkelige Folk i sørgelig Selvovervurdering tader Skade paa Forstanden. Dog kan vi ikke her paatage os Ansvaret for den skete Ulykke, der vel appellerer til vor menneskelige Medfølelse, men hvor nærmere staaende Aandfrænder har den moralske Pligt til at tage sig af Patienten.

Lolland-Falster.

Repræsentanter for de lolland-falsterske Afdelinger har planlagt følgende Agitationsmøder, med Herr Forretningsfører Jens Johansen, Kjøbenhavn, som Indleder:

Rødby, Lørdag den 16. ds. Aften Kl. 7 1/2 paa „Clüvers Hotel".
Nykøbing F., Mand. d. 17. ds. Aft. Kl. 8 1/2 i Industribygn. lille Sal.
Maribo, Tirsdag d. 18. ds. Aften Kl. 8 1/2 paa „Olsens Hotel".
Sakskøbing, Onsd. d. 19. ds. Aft. Kl. 8 1/2 paa „Hotel Sakskøbing".
Nakskov, Torsd. d. 20. ds. Aft. Kl. 8 1/2 paa „Hotel Harmonien".

Møderne paabegyndes præcis, og alle udenfor vor Organisation staaende Medhjælpere har hver faaet en Indbydelse om at deltage. Vi forventer derfor, at enhver af vore Medlemmer vil gøres deres til, at vi i alle Afdelinger faar den størst mulige Tilslutning. *Wied Kirkegaard.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Tirsdag den 18. ds. afholdes Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Beretning om Arbejdsløshedskassens Virksomhed. 2. Regnskabet fremlægges. 3. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Frederikshavn. Onsdag den 17. Novbr. afholdtes selskabelig Sammenkomst med Sang og Musik af Frøknerne Dyhr og Herr K. J. Sjøbeck.

Herr Inspektør Lauritz Madsen, talte den 8. December om „En Trust paa det danske Petroleumsmarked". Taleren skildrede Forholdene paa Petroleumshandelens Omraade, navnlig med Hensyn til, hvem der sad inde med Magten og Herredømmet.

Nytaarsaften afholdtes det sædvanlige Nytaarsbal, der havde vundet særdeles god Tilslutning og forløb udmærket, og med mange Overraskelser. Vore Kolleger fra Hjørring, Sæby og Omegnen havde ogsaa givet Møde.

Den 5. ds. talte Forstanderen for Teknisk Skole, Herr H. N. S. Lund, om „Lærlingeforholdene"; L. paapegede den urimelige lange Arbejdstid disse unge Mennesker har i deres Udviklingstid, og hvorledes Arbejdstiden forlængedes ved Aftenskolerne, der rettelig burde omlægges til Dagundervisning, fordi unge Mennesker, efter at have arbejdet ca. 13 Timer, ikke kunde have det fornødne Udbytte af Undervisningen. L. fremhævede, at det var bedre for Lærlingene, at de i Stedet for Aften-Undervisningen fik et Par Timers Gymnastik eller belærende Foredrag, og omtalte det Ansvar, Medhjælperne har overfor Lærlingene. Det er af stor Betydning at disse i Læretiden er under god Paavirkning og af Medhjælperne foregaas med et godt Eksempel med Hensyn til Organisation, Tale og Opførsel. — Herr L. udtalte sin Sympati for det Arbejde, vor Organisation lagde for Dagen, for at værne saavel Medhjælperens som Lærlingens Interesser. L. kendte af Erfaring Organisationsarbejdets Vanskelighed, idet han, der var Formand for de tekniske Skolers Lærerforening, vanskeligt kunde faa Lærerne samlet, og der var endda kun ca. 1100, imod de 10,000'er af Handels- og Kontormedhjælpere, der findes her i Landet. Tal. kunde ikke forstaa, at saa mange Medhjælpere virkelig turde og havde Raad til at staa udenfor C. O., der bød sine Medlemmer saa store Fordele.

Efter Foredraget, der hilstes med Bifald udspandt sig en livlig Diskussion, hvori flere Medlemmer deltog, bl. a. paaviste Herr A. Elvig, det forkastelige i, at en ikke faglært Forretningsmand havde Lov til at antage Lærlinge til Uddannelse, naar han ikke havde faglært Medhjælp i sin Virksomhed. — Herr Chr. Olsen sluttede sig til de faldne Udtalelser og fremhævede Herr Fog-Petersen, som en af de Mænd, i hvem vi havde en god Støtte i vore Bestræbelser, for at værne Standens Interesser. — L. Madsen adresserede en personlig Tak til Herr Lund, fordi han saa elskværdigt havde stillet sig til Disposition. M. udtrykte en Misbilligelse af den lange Arbejdstid og sluttede med at udtale sig i Overensstemmelse med Indlederen samt udbragte et Leve for denne.

Foreningens Stiftelsesfest afholdes antagelig den 1ste Søndag i Februar; men derom udgaar senere Meddelelse.

Da Tilslutningen til vore Mødeaftener er forholdsvis for ringe i Henseende til vort Medlemsantal, rettes herved en Opfordring til alle Medlemmer: Mød til vore Møder! Tag altid en Kollega med, som maaske ikke har tænkt paa at gaa til Møde! Lad det være en Pligt, De har overfor Afdelingen, at møde hver Onsdag Aften Kl. 9 paa „Hoffmanns Hotel". Kom ikke alene til Sammenkomsterne; men især til Møderne!

Lauritz Madsen, p. t. Sekretær.

Helsingør. Ved Generalforsamlingen den 10. November valgtes Kommis J. H. Johansen til Formand. Genvalgt til Bestyrelsen blev Frøknerne Càritta Jørgensen og Mary Larsen, medens Aage Krappe og Carl Jensen nyvalgtes. (Afdelingens Sekretær meddeler os, at dette Referat allerede indsendtes til Nr. pr. $^1/_{12}$ 15, — det maa da enten være bortkommen under Vejs eller bortfaldet ved Satsens Ombrydning). *Red.*

Kjøbenhavn. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes i Lokalerne, Kongens Nytorv 8 ^{3}, Tirsdag den 25. Januar, Aften Kl. 9 pr., med følgende Dagsorden: 1. Beretning. 2. Indkomne Forslag. 3. Eventuelt.

Dernæst i Henh. til A. K. Love § 26, Regnskab for A. K. Oktober Kvartal.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden i Hænde senest Onsdag den 19. Jan.

Fællesbestyrelsen.

Umiddelbart efter Hoved-Generalforsamlingen afholder samtlige Afdelinger ordinær Generalforsamling med Dagsorden: 1. Valg af Bestyrelse og Suppleanter.

Medlemsbog skal forevises ved Indgangen.

Bestyrelsen.

Tirsdag den 1. Februar, Aften Kl. 8 lader Dansk Forening for Socialpolitik afholde et Møde i Grundtvigs Hus om „Lovordnet Pensionering af Privatfunktionærer" og med Herr Folketingsmand, Toldinspektør Ivar Berendsen som indledende Taler. Saaledes som dette Spørgsmaal her er taget op, gælder det særlig Handels- og Kontormedhjælperne, hvorfor det anbefales alle vore Medlemmer at komme til Stede ved denne Lejlighed. *Pmd.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes paa Højskolehjemmet den 1. December. Formanden for Vejle Afdeling, Herr Axel Juhl, talte om „Strejke". Herr J. omtalte Strejken som et retfærdigt Middel til at faa iværksat en Regulering af Løn- og Arbejdsvilkaar, men der maatte dog være Betingelser tilstede for at erklære Strejke; thi ellers har man ikke Retten paa sin Side. Denne Kampmaade koster mange Penge, men Taleren haabede paa, at det Tidspunkt ogsaa vilde komme for Handels- og Kontormedhjælperne, da de kan benytte Strejken for at faa deres Kaar forbedrede. Det klare og fængslende Foredrag modtoges med stærkt Bifald af Medlemmerne.

Onsdag den 5. Januar afholdtes Medlemsmøde, der nærmest formede sig som en Klubaften. Listen til Stiftelsesfesten var fremlagt til Paategning, og Formanden henstillede til Medlemmerne om at møde talrigt til Foreningens 10-aarige Stiftelsesfest.

C. F.

Løgstør. Torsdag den 27. ds. afholdes ekstraordinær Generalforsamling paa „Hotel du Nord". Dagsorden: 1. Lovændring, 2. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Nakskov. Formanden holdt den 10. Novbr. for en interesseret Tilhørerkreds et godt Foredrag om „Bornholm", ledsaget af Lysbilleder. Det grundige og interessante Foredrag modtoges med Bifald.

Søndag den 14. Novbr. gæstedes Sukkerfabriken, der besaaes i fuld Drift og under kyndig Vejledning. — Foruden Medlemsmøderne den 14. og 24. Novbr. har Afdelingen den 5. December arrangeret en festlig Sammenkomst med Dilettantforestilling. Aftenen forløb udmærket.

Bestyrelsen bringer herved Medlemmerne sin Tak for den Interesse, der i det forløbne Aar er udvist overfor Afdelingen, i Haab om at denne Interesse usvækket maa fortsættes i 1916.

Dermed Ønsket om et godt og heldbringende Nytaar!

Formanden oplyser, at Foredraget om Bornholm, ledsaget af Lysbilleder, staar til gratis Disposition for andre Afdelinger, naar Ønske derom snarest fremsættes.

L. P. L., Sekretær.

Præstø. Generalforsamling paa Hotel „Danmark" Onsdag den 19. Januar Kl. $8^3/_4$. Dagsorden: Forslag til nye Love. — Lovene er fremlagt Mødeaftenerne. Det paatænkes at afholde en festlig Sammenkomst med Bal den 6. Februar. Da Mødeaftenerne nu har været indstillet før Jul, men genoptages atter efter Nytaar. Medlemmerne bedes da give talrigt Møde.

Th. Høyer, Sekretær.

Rødby. Afdelingen her har ladet en Liste cirkulere vedrørende Lukning Kl. 4 Juleaftensdag. Listen blev underskrevet af 34 af Byens 36 Handlende. De Herrer, der nægtede Underskrift, var Arnold Hansen og H. C. Mortensen. Til Trods derfor gennemførtes Lukningen med Glans. Afdelingen lod til Forretningerne uddele Skilte, der foroven var paatrykt: „Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Rødby og Omegn". Dette foranledigede følgende Artikel i „Rødby Avis":

„For nogle Dage siden blev vi præsenteret en Henstilling om at lukke vore Forretninger Juleaftensdag Kl. 4, og gav dette Forslag vor Tilslutning ved Underskrift. Nu i Dag har vi modtaget en med fede Typer trykt Plakat, og maa derefter spørge: Er det Medhjælperne, der lukker deres Forretning? „Flere Handlende".

Denne Artikel fremkaldte fra vor Side følgende Gensvar:

„Paa Foranledning af Deres Forespørgsel i „Rødby Avis" skal vi herved tillade os at meddele, at den af Dem omtalte Lukning er sket paa Foranledning af „H. & K. M. F. f. R. og O.", og flere Handlende har anmodet os om Skilte. Da vi for egen Regning har lavet og udsendt Skiltene, har vi tilladt os at sætte Foreningens Navn øverst paa Skiltet. — Dette er ikke underskreven af os, som man skulde tro efter Deres Artikel. — Man kan misforstaa alt — naar man vil."

Afdelingen afholder Agitationsmøde og Bal, Søndag den 16. Januar Kl. $7^1/_2$ paa Hotel „Rødby" med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Hertil vil alle udenforstaaende Kolleger blive indbudt. *E. Oppermann,* Sekretær.

Sakskjøbing. Afdelingen udsendte før Jul en Liste til Underskrift blandt Byens Handlende angaaende Lukning af Forretningerne Kl. 4 Juleaftensdag. Tanken vandt stor Tilslutning, og vi averterede Lukningen i det lokale Blad, og anbefalede samtidig Publikum at handle i de Forretninger, der lukkede. Herover følte de andre Forretninger sig brøstholdne og mødte næste Aften med en Artikel, hvori de truede med Sagsanlæg. Denne Trusel tager Foreningen sig dog med Sindsro. *A.*

Den sorte Tavle.

Medlem 8832 *Jens Jespersen,* Adr. Herr Manufakturhandler Ove Johansen, slettes paa Grund af Restance.

Nibe, Decbr. 1915. *M. Hald,* Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VIL H. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 3. 1. Februar 1916. 16de Aargang.

VIEL GESCHREI UND — —

LAKONISK i Formen, men meget sigende af Indhold, foreligger der en Forhaands-Beretning fra „Engageringskontoret for Handel- og Industri"s første Driftsaar, som denne Gang omfatter Tidsrummet 1. September 1913—31. December 1914, altsaa ialt 16 Maaneder.

„Engageringskontorets" Regnskaber for denne Periode rekapituleres saaledes:

Indtægt.

	Kr.	Øre
Medlemskontingent fra Principaler	6725	00
Medlemskontingent og Abonnement fra Funktionærer	5240	00
Renter	8	72
Drifts-Underskud dækket af Driftsfonden	3806	77
Kr.	15780	49

Udgift.

	Kr.	Øre
Gager	9407	05
Annoncer	2028	27
Husleje, Lys, Rengøring	1637	04
Tryksager, Arkiv m. m.	1113	14
Porto og Telefon	1594	99
Kr.	15780	49

Iøvrigt indledes Beretningen om Virksomheden med følgende Oplysninger, der er orienterende saavel til Forsvar som navnlig til Angreb:

„I Regnskabsaaret fra 1. September 1913 til 31. December 1914 er anmeldt 1553 Pladser, hvoraf dog 318 blev taget tilbage igen.

Af de 1235 Pladser, som Kontoret fik til Anvisning, har vi besat 756, medens 419 blev besat direkte og 60 Pladser henstaar ubesatte ved Overgangen til det nye Aar.

Af de 1175 Pladser, hvis Besættelse er afgjort, har Kontoret saaledes besat 65 pCt."

Naar det erindres, at „Engageringskontoret" staar i Pagt med Handelens og Industriens højeste Magter, er de gennem 16 Maaneder besatte 756 Pladser ingenlunde imponerende. — For at opnaa dette i Virkeligheden pauvre Resultat, maatte „E.-K." gennemsnitlig ofre ca. Kr. 21.— for hvert af de opnaaede Engagements. Heraf maa imidlertid den store Industris og Handels Mænd udrede langt det væsentligste, nemlig det dobbelte af de saakaldte „Funktionærmedlemmer"s Kontingent og Abonnementet paa „Principal og Medhjælper". Thi Underskudet paa à Kr. 3800. — hvormed det første Driftsregnskab slutter — dækkes naturligvis af det Grundfond, hvormed „Engageringskontoret"s Fædre blandt Storhandelens og Storindustriens Arbejdsherrer funderede det ved Starten.

Overfladisk betragtet skulde man mene, at dette Principalernes Engageringkontor paa sin Side havde 100 Chancer, hvor vi maatte nøjes med én. Thi dette Foretagende er dog deres Værk, som har Magten inde; det er økonomisk trygt under deres Forsorg og usvigelige Bevaagenhed.

Derfor vilde Spillet være altfor ulige for os, om det alene stod til de økonomisk Stærke at raade Fremtiden for vor Stand. Men „Engageringskontoret" maa tillige regne med den anden Part, „Emnerne", for hvem dog denne i sin Tid saa stærkt opreklamerede Engageringsvirksomhed skal være iscenesat.

Og dér er Regnestykket slet ikke gaaet op!

Saavel den Ubehændighed som de antisociale Bestræbelser, der synes dette Foretagende egen, forenes som Rending og Islæt i det gule Organisationsvæv, der nu afgiver en virkningsfuld Baggrund for „Engageringskontoret for Handel og Industri".

Handels- og Kontormedhjælpernes langt overvejende Flertal, i Særdeleshed Standens store, brede Lag, skal vel vogte sig for at slaa Væven for „Engageringskontoret". Og nyder end dette en forstaaelig Beskærmelse i Principalernes Varetægt, er til Gengæld Tilslutningen fra Medhjælperkredse kun lidet opmuntrende.

Dette nedstemmende Resultat erkendes ogsaa i følgende Afsnit af en Nytaarsartikel i „Principal og Medhjælper", der ligesom danner Introduktion til det omhandlede Driftsregnskab:

„Gennem Engageringskontorets Arbejde søger vi at skabe et Tillidsforhold mellem saavel Principalerne som Medhjælperne og Kontoret. Hvorvidt dette Arbejde hidtil er lykkedes, tør vi vel ikke selv udtale nogen Dom om; vi haaber dog, at det i hvert Fald i nogen Grad er sket, men det kan ikke nægtes, at vi fra mange af vore Medlemmer savner det Vidnesbyrd

herom, der vilde være os kærest, nemlig Interessen for at skabe yderligere Tilslutning til vor Forening. (Fremhævet af os. Red.). Engageringskontoret er anlagt paa en saadan Basis, at det er nødvendigt, at Tilslutningen til vor Forening bliver almindelig, at enhver Principal og Medhjælper slutter sig til os, selv om de ikke i Øjeblikket har Brug for vor Assistance."

Men hvorledes skulde dette være anderledes? Hvorledes skulde „Engageringskontoret"s leddeløse Indretning formaa at vække, endsige fastholde, Medhjælpernes Interesse! Det hænder vel, at „Engageringskontoret", sine hemmelige Spørgeskemaer og øvrige Rarieteter til Trods, faar Tag i en eller anden arbejdsløs, selvstændigt tænkende Medhjælper, men tage ham om Hjertet formaar det ikke. Thi for Medhjælpernes store Mængde vil „E.-K." være et Engageringsbureau som mange andre, med den Nuance i sin Disfaveur, som Sortelisterne og de øvrige Omstændigheder, der knyttede sig til Starten, for stedse vil sikre dette Forehavende.

Man tør vel forudsætte, at Slutningen af det citerede Afsnit skyldes „Principal og Medhjælper"s bedste Overbevisning. I saa Fald fatter man ret det Skuffelsens Suk, der lyder gennem Linierne — og kan med Sikkerhed imødese en Tid, da „Engageringskontoret" nødsages til at tømme endnu bitrere Skaaler.

Retshjælpen.

AF den ret udstrakte Brug, Medlemmerne gør af Retshjælpsinstitutionen, kan man drage forskellige Slutninger. Først og fremmest afspejler den, hvilken Usikkerhed Handels- og Kontormedhjælperne virker under, og godtgør altsaa den af Principalerne fuldtkommen uafhængige Organisations Nødvendighed og Nytte, men den viser ogsaa Medlemmernes stadig voksende Forstaaelse af, hvorledes Organisationen skal bruges. I det sidstnævnte Moment ligger et godt Varsel for Organisationens Fremtid, idet dens Styrke selvsagt vokser sammen med Medlemmernes Tillid til dens Arbejdsevne og Mobilitet, i Henseende til at træde i Skranken for deres Interesser, paa dette som paa andre Omraader.

At Handels- og Kontormedhjælperne navnlig har en Institution som Retshjælpen nødig, ligger lige for, idet vort Fag jo i meget ringe Grad er skærmet af Overenskomster og Aftaler, medens det stadig sukker under Trykket af en endnu ret udbredt nedværdigende Afhængighed i Forholdet overfor Principalerne.

De sidste 1½ Aar med sine urolige og usikre Arbejdsforhold navnlig i vort Fag, har til Overflod bevist Rigtigheden heraf, og en stor Del af de enkelte Konflikttilfælde, som her kortelig skal omtales, understreger det yderligere.

Hos et stort kjøbenhavnsk Trælastfirma var som Repræsentant ansat et af vore Medlemmer, der indkaldtes til Sikringsstyrken den 5. August 1914. Firmaet stillede sig i Forhandlingerne om en Ordning paa det Standpunkt kun at ville betale Gage for August, og vilde kun med flere væsentlige Forbehold reservere Stillingen for vort Medlem. Forhandlingerne bristede derfor, og da Tiden var saa meget fremskreden, at vort Medlem først kunde opsiges lovligt pr. 1. Maj 1915, anlagde vi Sag imod Firmaet til Betaling af Gage og Tantième for Perioden 1. Aug. 1914—30. Maj 1915, ialt ca. 1600 Kr. — Underretten kom imidlertid til det Resultat, at Indkaldelsen maatte betragtes som lovlig Opsigelse, og tilkendte derfor kun vort Medlem Gage og Tantième for Tiden indtil 31. Decbr. 1914 = ca. 800 Kr. ÷ Medhjælperens Soldaterlønning i samme Periode. Vi var imidlertid ikke tilfreds med denne Afgørelse og appellerede til Overretten, for hvilken Sagen endnu verserer.

En yngre Kontormedhjælper, der var ansat hos Fabrikant R. Steen-Andersen, Maribo og Stubbekøbing, blev opsagt med kun 14 Dages Varsel, og da han ifølge Aftale skulde have 3 Maaneders Frist, førte Organisationen Sagen frem, og Firmaet dømtes — paa Trods af forskellige Udflugter under Proceduren — til at betale Medhjælperen 2 Mdr.s Gage = 200 Kr. + 5 pCt. Renter + Sagsomkostninger.

Manufakturhandler Johs. Petersen, Hjørring, antog en ældre Medhjælper som 1. Mand i sin Forretning, til en maanedlig Gage af 125 Kr. Efter nogen Tids Samarbejde afskedigede P. Medhjælperen med kun 14 Dages Frist, og da der gennem Organisationen protesteredes herimod, begrundede Principalen dette Skridt med, at Medhjælperen var ansat paa Prøve. Under den følgende Retssags Forløb forsøgte P. paa en meget utiltalende Maade at sværte Medhjælperen, men Retten tog fornuftigvis intet Hensyn hertil, idet den tildømte Medhjælperen 3 Mdr.s Gage = 375 Kr. + 5 pCt. Renter + Sagsomkostninger.

En ganske lignende Sag anlagde vi imod Hovedstadens Kompagni for Metal- og Vinduespolering, for et kvindeligt Medlem, der var antaget som Bogholderske til en maanedlig Gage af 75 Kr. Ogsaa dette Medlem blev ulovligt opsagt med kun 14 Dages Varsel, men Retten gav os Medhold i, at vort Medlem havde Krav paa 3 Mdr.s Frist, og tilkendte os 3 Mdr.s Gage = 225 Kr, + 5 pCt. Renter + Sagsomkostninger.

En Kolonialmedhjælper i Vordingborg indkaldtes til Sikringsstyrken den 1. August 1914, og Principalen udtalte sig ved Medhjælperens Afrejse i saadanne Vendinger, at vort Medlem fik den bestemte Opfattelse, at Pladsen stod ham aaben. Imidlertid gik Principalen senere herimod, og Medhjælperen krævede da Gage for Tiden 1. Aug. 1914—31. Marts 1915, idet han først var reelt opsagt pr. sidstnævnte Dato. Principalen holdt paa, at han kun skulde betale Løn til Indkaldelsesdagen, og heri gav Underretten ham Ret. Organisationen appellerede Sagen til Overretten, der kom til det Resultat, at Medhjælperen havde Krav paa Løn indtil det Tidspunkt da han, at regne fra Indkaldelsesdagen, kunde have været opsagt med 3 Mdrs. Varsel, altsaa pr. 30. November, og der tilkendtes os derfor 4 Mdrs. Gage à 45 Kr. = 180 Kr. ÷ Medhjælperens Soldaterlønning i samme Periode. — Omend vi ikke fuldtud fik vort Krav opfyldt, har Overretsdommen dog fastslaaet en Kolonialmedhjælpers Berettigelse til 3 Mdr.s Opsigelse, og atter statueret Retten til Løn under ekstraordinær Indkaldelse.

En Række andre Tilfælde skal jeg i en senere Artikel omtale.

Jens Johansen.

Agitation og Agitationsmetoder.

Vedrørende dette Emne har vi anmodet enkelte af C. O.s Agitationsudvalgsmedlemmer om at yde vor Tidende et Bidrag. Nedenstaaende bringer vi saaledes Artikler af Formanden for det kjøbenhavnske Agitationsudvalg, Herr Martin Pedersen, og Medlem af det fynske Udvalg, Herr Magnus Jørgensen, Middelfart:

FOR ganske kort Tid siden modtog de kjøbenhavnske Afdelinger en Indmeldelse fra en Kollega, der gentagne Gange havde været præpareret af vore mest ivrige Agitatorer, uden at det dog ved disse Forsøg var lykkedes at opnaa det ønskede Resultat. Nu kom Manden og meldte sig selv til de Organiseredes Rækker.

Ved den Drøftelse af Organisationsarbejdet i sin Helhed, som ved en saadan Lejlighed er saa nærliggende, blev der Plads for et Spørgsmaal om, hvad der havde bevirket Omslaget i Vedkommendes Anskuelser, og Svaret er ingenlunde uden Interesse. Det lød saaledes: „Paa den Plads, jeg er kommen, har jeg ikke kunnet blive fri."

Lad os nu ikke være saa naive at tro, at det er Principalen, der har betinget sig af sin nye Arbejdskraft, at den skulde være saa fuldt paa Højde med Nutidens Samfundsforhold, at det fagforeningsmæssige Forhold skulde være i Orden. Nej, det er hans nye Arbejdskammerater, der ikke har villet vedkende sig ham som Kollega, før han var det i virkelig Forstand, og derfor er han bleven underkastet følgende Kur: Organisation til Frokost — vort Program til Middag — Fagforening til Aften — daglig smaa Dosis ad Gangen, for at vænne ham til den nye Kost. Og det har vist sig at være en ypperlig Kur, idet han saa selv fandt Vej til sin Fagforenings Kontor, for at afhjælpe den hidtidige beklagelige Mangel.

Dette er et Tilfælde, der burde tjene til Eksempel overalt, hvor organiserede Kolleger er beskæftigede.

Den Mangel paa kollegial Pligtfølelse, den Tagen-Afstand fra Organisationen, den Finfølelse der behersker saa mange Medhjælpere, og den Tro paa at være sig selv nok, der endnu leves paa af mange, vilde de fleste Steder være et overstaaet Stadium, hvis vore Medlemmer ved enhver tænkelig Lejlighed viste Kulør, og lod de Udenforstaaende føle, at der er Forskel, og at der maa og skal skelnes mellem de Medhjælpere, der er med i Arbejdet for at højne og løfte vor Stand, og de Medhjælpere, der nærer Sympati for os — ja saa smukt lyder det ofte — men som endnu ikke har omsat Sympatien i Samfølelse med os og stiller sig Side om Side med os i vort Arbejde.

Den personlige Paavirkning er den bedste Agitation. For denne Paastand er der ført Bevis i det ene Eksempel med Manden, der ikke kunde blive fri. Han havde maattet føle, at han stod tilbage for sine Arbejdskammerater, og at han endnu ikke havde opfyldt sin Pligt overfor sine Klassefæller. Han havde maattet mærke, at Egoismens sorte tilknappede Frakke maatte ombyttes med Kammeratskabsfølelsens frit flagrende Kappe, og det var ham tilkendegivet, paa hvilken Maade og ved hvilke Midler, Forvandlingen og Forædlingen skulde og kunde ske.

Han kunde ikke blive fri; det sørgede hans standsbevidste, organiserede Kammerater for.

Dette ene Tilfælde, der her er fremdraget, burde efterfølges af Tusinder. Medhjælpere, der betaler til deres Organisation og derved stadig forøger dens Livsnerve, bør ikke finde sig i daglig at dele Arbejdsfelt med Medhjælpere, der endnu har ladet haant om Kollegialitet og Kammeratskab paa det Omraade, hvor vore dyreste Interesser staar paa Spil. Dumme Flovser om hvad vi har opnaaet, er lette at tilbagevise; thi de der endnu staar udenfor Organisationen, har hidtil været den største Hindring, og bærer saaledes Skylden for, at vi ikke er naaet langt videre i vort banebrydende Arbejde.

Under de store Forhold, der kendetegner Hovedstaden, hvor det daglige Arbejde udføres i Fællig med mange andre, er der netop Plads og Arbejdsfelt for den personlige Agitation, den daglige Paavirkning. — De store, kostbare Møder, der afholdes, skal virke som en Optakt til det Arbejde, som maa følge efter ude omkring, hvor vore Medlemmer færdes ved deres daglige Dont, og hvor der uden Angst og Frygt maa udfoldes en Virksomhed, der er i Stand til at sætte sine Spor og vise sine Resultater i vore Medlemsprotokoller.

Naar vi i Løbet af et Aar her i Kjøbenhavn har kunnet forøge vort Medlemstal med nogle Hundrede, saaledes at vi nu er et Stykke over det første Tusinde, saa er dette vel nok en Frugt af det Sammenspil, der er mellem Møder, Ledelsens Arbejde og de enkelte Medlemmers Indsats, men endnu er der langt tilbage. Ja, vi er saa langt tilbage, at Medlemmerne maa lære at se saaledes paa Forholdene, at det ikke er nok at være det Medlem, der betaler sit Kontingent og en Gang imellem gaar til et Møde, men at det er ligesaa nødvendigt at røre paa sig i det agitatoriske Arbejde. Og ikke nok dermed, men det enkelte Medlem maa tillige forstaa, at vort egentlige Arbejde, de rent fagforeningsmæssige Opgaver, der skal løses, og ved sin Løsning virke som Fornyelsen i Agitationsstoffet, netop i de allerfleste Tilfælde maa bringes paa Bane af Medlemmerne, fordi en nok saa dygtig og energisk Ledelse ikke vil være i Stand til at levere dem Goderne ind ad Døren, uden at der forud er gjort et Forhaandsarbejde af de paagældende Medlemmer. Dette Forhaandsarbejde maa først og fremmest være at ruske Liv i de Medhjælpere, man daglig omgaas, og ved utrættelig Paavisning af Sammenholdets Betydning bibringe dem Forstaaelsen af, hvad en faglig Organisation vil være i Stand til at ændre i de nuværende Forhold, naar blot Medhjælperne paa de respektive Pladser selv vil tage Del i Arbejdet.

Uden at komme ind paa Forhold, der ligger uden for vort Fags Omraade, kan der dog i disse Tider peges paa, at hver Dag — praktisk talt — har sit Eksempel, der viser, hvad en faglig Sammenslutning formaar. — Og hvad der har staaet sin Prøve i alle andre Lejre, er selvfølgelig ingen Utopi for den Klasse af Medborgere, der tilhører Handels- og Kontormedhjælpernes store Lønarbejderhær.

Martin Pedersen.

Agitation er Livets Salt. Alle agiterer: Købmanden for sin Forretning, Forskeren for sine Teorier, og hver enkelt af os for hver Enkelts Sag i alle Forhold.

For Centralorganisationen er Agitation en Faktor af meget stor Betydning; thi vore Kolleger — specielt de uorganiserede — er nu engang saaledes indrettede, at selv indlysende Sandheder skal slaas fast. Derfor uden Agitation ingen Tilgang, og uden Tilgang vinder vi ikke den Styrke, der skal til for at gennemføre vore berettigede Krav. Jeg forstaar derfor fuldtud Tanken om gennem en Artikelserie i vor Tidende muligt at tilvejebringe nye og bedre Former for vor Agitation.

Desværre mægter jeg ikke, at fremmøde med det Nye. Jeg vil kun gerne have Lov til at fremsætte, hvad der for mig er en fast Overbevisning, at den ihærdige mundtlige Agitation er det bedste Middel, vi har. Man maa bruge baade Alvor og Spøg, og Gang paa Gang søge hver Enkelt, man vil vinde for vor Sag.

Centralorganisationens Betydning synes mig saa indlysende, at man maa kunne overbevise Enhver, naar man kun aldrig trættes, hvor megen Ligegyldighed og — undskyld — Dumhed, man end bliver stillet overfor.

Til Hjælp ved den mundtlige Agitation, har vi jo vor gode Pjece „Hvad vi vil". Udsendelse af den til Medlemmer, der forud er godt bearbejdede, tror jeg, altid vil føre til det ønskede Resultat. Men en almindelig Masse-Udsendelse af Pjecen tror jeg ikke paa. Det er altfor let at lade en trykt Henvendelse gaa i Papirkurven uden engang at aabne den.

Agitationsmøderne har sikkert ogsaa deres Betydning, men for det første er de ret kostbare, og dernæst fordrer de en Taler, der næsten skal være idéel Agitator for ret at virke. Dertil kommer, at en Stemning, der rejses i en stor Forsamling, ofte flygter naar den Enkelte kommer i Ro.

Som sagt, ihærdig mundtlig Agitation, baade tidlig og silde, anser jeg for det bedste Middel, saa sandt som de idelige Draabers Dryp udhuler Stenen.

Magnus Jørgensen.

Vore kendte Navne.

JYDERNE var det, der gav vort Landsforbund baade Form og Indhold. Især naar man ved Indholdet tænker paa Medlemmerne. Øerne og, som altfor bekendt, i Særdeleshed Hovedstaden, ydede gennem en lang Aarrække kun ringe Indsats i Medhjælperbevægelsen, — i hvert Fald hvad Arbejdsresultaterne angik. Selv om de senere Aar ogsaa paa dette Omraade har bragt os betydelige Fremskridt, stiller Jyderne dog den Dag i Dag Hovedkontingentet af Organisationens Kærnetropper.

Naar Øboerne — enkelte medlemsstærke og stabile Afdelinger undtaget — endnu maa regnes til Centralorganisationens Arrièregarde, skyldes dette vel ikke mindst de fra Jyderne afvigende Karakteregenskaber. Blandt Øbefolkningen fremtræder denne Ejendommelighed især hos Fynboerne. Den djærve jyske Kraft fattes dem, og deres Gemyt er uden Forbindelse med Sjællændernes træge Tunghed. Alene Sproget afspejler Afvigelserne i Karakter og Folkelynne. Det fynske Landskabs bløde Bølger gaar i Fynboens Tale og Sind, i Modsætning til Jydens haarde Modersmaal springer han over alle Sprogets skarpe Kanter.

Intet Under at de fynske Medhjælpere ikke netop var dem, der førte an i den faglige Bevægelse. Naar Jyderne først er vundne for en Idé, der dog helst i overskuelig Fremtid skal kunne omsættes i Virkelighed, er de ogsaa dens sikre Mænd. Anderledes hos Fynboerne. Der fænger Idéerne hurtigt i et opladt og modtageligt Sind, — men uden altid at bundfælde sig.

Derfor rager Undtagelserne saa meget højere op over den ensar-

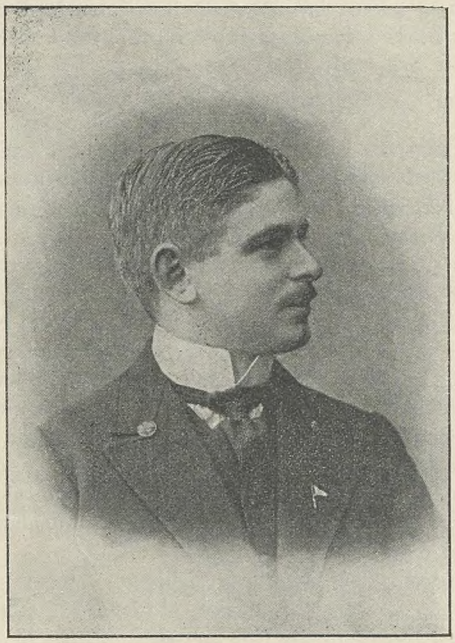

CH. HANSEN-MØLLER.

tede Mængde. Og vor Centralorganisation véd at værdsætte de fynske Standsfæller, der vedholdende i Aarenes Løb har været Midtpunkt baade for det lokale Afdelingsarbejde og agitatoriske Sædemænd ud over den skønne Ø.

Blandt disse Standsfæller indtager Ch. Hansen-Møller en Forgrundsplads.

H.-M. er født i Odense den 22. September 1887 som Søn af en Haandværksmester. Maaske som et Udtryk for Familiens Haandværkertraditioner valgte den unge H.-M. at tjene Merkur i Isenkramfaget, som han lærte i sin Fødeby; men iøvrigt udvidede han senere sit Branchekendskab og sin øvrige merkantile Uddannelse ved Ophold i Aarhus og Hamburg, indtil han ansattes som Repræsentant for det kendte Isenkramfirma H. J. Krygers Enke i Svendborg, hvor han siden i 7 Aar har været beskæftiget.

Siden den Tid H.-M.s Vandreaar var forbi, tog han aktiv Del i Medhjælperbevægelsen. Fra November 1910 har han været Medlem af Bestyrelsen af Svendborg-Afdelingen, og næsten lige saa længe Afdelingens Formand. Desuden Formand for det fynske Agitationsudvalg i Perioden 1913-15. I denne Egenskab har H.-M. paa forskellig Maade og virksomt deltaget i Agitationsarbejdet saavel indenfor som udenfor Distriktet.

H.-M., der ved Kongressen 1912 valgtes som Suppleant til Hovedbestyrelsen, indtraadte Juli 1915 i denne og genvalgtes ved Aarhus-Kongressen. Han er Hovedbestyrelsens yngste Medlem.

Foruden at være en sportsinteresseret Mand, følger Ch. Hansen-Møller, der tilhører Det radikale Venstre, med megen Interesse politiske og særlig socialpolitiske Spørgsmaal, og med sit fynske Temperament, der farver saavel hans Tale som Sind, er H.-M. vor Sag en god og varmtfølende Forkæmper.

Medhjælperne og Verdenskrigen.

KRIGENS VIRKNINGER PAA ENGELSKE ARBEJDSFORHOLD.

FORRETNINGSFØREREN for den engelske Medhjælperorganisation, Mr. John Turner, talte fornylig om ovennævnte Emne ved et stort Medhjælpermøde i Cardiff. — Turner fastslog som en Kendsgerning, at Antallet af kvindelige Medhjælpere var i bestandig og stigende Vækst i alle de sideordnede Handelsfag. Som den direkte Aarsag hertil paapegede Taleren, at den britiske Engros- og Detailhandel havde ydet et samlet Opbud af ca. 300.000 Mand til det nationale Forsvar. Ikke mindre end 2/3 af de ved Krigen ledigblevne Pladser var besat med Kvinder, men da disse var uorganiserede arbejdede de almindeligvis for en lavere Løn end den gængse. Herved opstod der Fare for, at de paagældende Firmaer ogsaa efter Krigen vilde søge at bibeholde de lavere Lønsatser.

Turner fremhævede iøvrigt, at det maatte blive Organisationens Opgave efter Krigen at hævde og forbedre de Arbejdsvilkaar, der var opnaaede under den forhaandenværende Situation, og som i flere Retninger indeholdt faglige Fremskridt.

5-LUKNING I ENGLAND.

Mr. Cathcart Wason rejste i December under en Debat i Underhuset Spørgsmaalet om Muligheden for 5-Lukningens Indførelse, saalænge Krigen vedvarer. Sagen vakte Opmærksomhed og flere Talere gav Mr. W. deres Tilslutning, idet man særlig henviste til, at det meste Forretningsarbejde nu udførtes af Kvinder, der maatte tilbagelægge de ofte milelange Afstande mellem Arbejdsstedet og Hjemmet, i sene Aftentimer og altid i Mørke, paa Grund af den stærkt dæmpede Belysning, som Zeppelin-Angrebene har foraarsaget. — Selv om der vel endnu ikke er Udsigt til en lovmæssig Reduktion af Lukketiden som den nævnte, udfoldes der i de store engelske Byer, ikke mindst i London, for Tiden en ret virksom Agitation for tidligere Lukning af Forretningerne. — Dette skyldes naturligvis de mangeartede Forstyrrelser i Forretningslivet, som Krigen navnlig i den sidste Tid medfører i det engelske Samfund, og deraf i Særdeleshed den stadig øgede Mangel paa faglært Arbejdskraft.

EN OFFICIEL ENGELSK ENQUÈTE.

Foranlediget af Krigsministeriet har den os nærstaaende engelske Medhjælperorganisation udsendt et Spørgeskema til sine ca. 600 Afdelinger, for derved at tilvejebringe et saa omfattende Materiale som muligt vedrørende Rekutteringsspørgsmaalet.

Denne Enquète indeholder følgende Spørgsmaal: 1) Er det umuligt eller dog meget vanskeligt at føre Forretningen videre paa nogenlunde normale Vilkaar, ved yderligere Reduktion af Personalet i den militærduelige Alder? (Spørgsmaalet besvares af Principalen). — 2) Er det nødvendigt at beholde vaabenføre Mænd af Personalet, og navnlig saadanne der indtager mere ansvarsfulde Stillinger. 3) Hvilke Tilfælde er Dem bekendt, hvor Principaler har taget et givet Tilsagn tilbage om halv Gage eller Andel af Gagen til Frivillige med Forsørgerpligter? 4) Hvilke Firmaer er utilbøjelige til at garantere de Frivillige deres Stilling til hidtidige Vilkaar, efter Krigens Slutning. — 5) Firmaer, der

beskæftiger Medhjælpere, som er fysisk uskikkede til Militærtjeneste.

INDRULLERINGENS FØLGER.

Der foreligger allerede en Række Besvarelser paa den nævnte Enquète. Billedet, som fremgaar heraf, er ingenlunde lyst. Et stort Antal betydende Firmaer har sét sig nødsaget til væsentlige Indskrænkninger i Forretningens Drift eller endog Lukning af talrige Filialer, fordi Medhjælperne overalt i Mængde har meldt sig som Frivillige.

Samtidig viser det sig, at mange Firmaer har faaet Betænkeligheder vedrørende de Tilsagn, der hidtil er gjort Medhjælpere, som meldte sig til Hæren. Dette foraarsages selvfølgelig af de øgede Forpligtelser, den fortsatte Tilgang til Arméen medfører for saadanne Firmaer. Man søger derfor nu at modificere eller endog fremtidig undlade at give disse Tilsagn. — Efter samstemmende Beretninger viser det sig vanskeligt for de — overvejende ufaglærte — Kvinder at paatage sig de forskelligartede, ofte betroede Stillinger, som de mandlige Medhjælpere har forladt.

DEN ENGELSKE MEDHJÆLPERORGANISATION OG VÆRNEPLIGTEN.

„The National Amalgamated Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks", af hvis Medlemmer ca. 20.000 har meldt sig under Fanerne, har ved et Hovedbestyrelsesmøde enstemmig udtalt sig imod den tvungne Værnepligt, der som bekendt senere er indført ifølge Regeringens Forslag.

FRA ET TYSK MEDHJÆLPERFORBUND.

Organet for det tysknationale Forbund „Deutsche Handels-Wacht" skriver: „I Forbundsbygningen er nu kun faa tilbage af dem, der i Fredstid er beskæftiget som Tillidsmænd og Funktionærer for vore 160.000 Medlemmer. Naar en af dem, der drog ud, kommer i Ferie fra Skyttegravene og aflægger et Besøg paa Holstenwall (den Boulevard i Hamburg, hvor Forbundsbygningen er beliggende), da vil han finde nye Ansigter ved alle Pultene. Forbundsarbejdet gaar videre, nye Kræfter springer ind i de Huller, de Indkaldte efterlader sig. Og med den hjemvendte Kollega taler vi da om Arbejdet efter Fredsslutningen. Hvorledes vil vi ikke tage fat, naar alle vore Trofaste atter er hjemme. Det skal blive et Arbejde i tysknational Aand, hvortil Fortiden er uden Sidestykke. — Dog bestandig blandes Vemod i vore Planer og vort Forehavende. Vil Du vende tilbage, feltgraa Kollega, der forskaanet for fjendtlige Kugler dvæler et Par Dage frisk og velbeholden hos os. Mange er alt gaaet bort under den vældige Kamp for det tyske Folks Magt og Storhed. Allerede nu staar over 4000 Medlemmer opført paa vore Dødslister. — — "

Alene dette Forbund har af sine Medlemmer over 90.000 indkaldte. Alle Afdelingerne har saaledes mistet Halvdelen af deres Medlemmer, mange Smaa-Afdelinger næsten alle Medlemmerne.

Man faar et Indtryk af de overordentlige Ydelser, der siden Krigens Udbrud kræves af Medhjælperorganisationerne, naar det oplyses, at det her omhandlede Forbund siden August 1914 har udbetalt i Arbejdsløshedsunderstøttelse: Mk. 327.207 og til indkaldte Medlemmers trængende Familie Mk. 325.376.— Forbundets Sygekasse har betalt til Efterladte efter faldne Medlemmer: Mk. 72.500.—. Ialt Mk. 725.083.—.

Desuden har Forbundets Afdelinger — udover det i Anledning af Krigen paalignede Ekstra-Kontingent af Mk. 1.— pr. Maaned — indbetalt i frivillige Bidrag Mk. 78.118.—.

Medhjælperstandens Fremtid er

Centralorganisationens Virkemaal.

Lønspørgsmaalet.

Offentligt Møde i Vejle.

SOM et Led i den Kamp, Vejle Afdeling har rejst mod de daarlige Lønvilkaar, afholdtes Torsdag den 14. Januar offentligt Møde i Haandværkerforeningens store Sal med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler.

Der var mødt ca. 200 Tilhørere.

Afdelingens Formand, Axel Juhl, bød Velkommen og udtalte, at det ikke var nogen Tilfældighed, der havde ført til Afholdelse af Mødet, men det er Forholdenes Karakter, der tvinger os til at røre ved Lønspørgsmaalet, idet Lønforholdene inden for vore Fag, for hver Dag der gaar, bliver mere og mere utaalelige. Mens inden for andre Fag Lønnen er stegen i Forhold til Prisstigningen paa Levnedsmidler, saa er Lønnen indenfor Medhjælperstanden den samme, som den har været i de sidste 25—30 Aar. At de trykkende Lønforhold særlig føles nu under den herskende Dyrtid er en Selvfølge, og vi maa til en Forandring.

Herr Forretningsfører Jens Johansen fik derefter Ordet og holdt et særdeles godt og veltilrettelagt Foredrag, der væsentligt var bygget over Medhjælperstatistikken:

En af Aarsagerne til, at Handels- og Kontormedhjælpernes Forhold har ligget uden for den offentlige Debat, er naturligvis den, at de ikke selv har ført deres Forhold frem. Det er gaaet dem som de artige Børn: De bad om intet og fik intet. Men man kan ikke leve paa Traditionen, især naar denne svæver i Luften. Det gør den, efter at ogsaa vort Fag kommer mere og mere i Stordriftens Tegn. Kapitalismens Udbytningstendens, der fulgte med Industrialismen, mødte i de andre Fag et enigt Samarbejde i stærke Sammenslutninger, for at modstaa dens Tryk, men Medhjælperne var ikke kommen over Overvejelsens Stade. Først den store Arbejdskamp i 1899 fik dem til at røre paa sig og det resulterede i Centralorganisationens Dannelse paa et fuldt moderne Fagforeningsgrundlag, der næst efter sin Agitation havde til Formaal, at faa Medhjælperne til at indse Nedværdigelsen ved deres forkvaklede Lønforhold, og derefter søge at skabe dem en bedre social Position. Dette er tildels lykkedes. Offentligheden har faaet Interesse for Medhjælperstanden, og denne Interesse har givet sig Udslag i Optagelse af en Statistik, der med urokkelig Styrke slaar fast, at de Krav, Organisationen stiller til en bedre Løn, er næsten mere end velbegrundet.

Herr J. kom derefter ind paa Statistikkens Tal og sluttede med at udtale: Naar man faar Øjnene op for disse Tal, forstaar man, at Systemet, hvad enten man ser det fra Principals eller Medhjælpers Standpunkt, er lige forkasteligt. Man kan ikke undgaa at se, at her skambydes en stor Klasse Mennesker af et Faatal, som slet ikke har Behov at byde saa usle Lønninger, og man kan ikke frigøre sig for den Opfattelse, at der her baade samfundsmæssigt og socialøkonomisk gaar store Værdier til Grunde, idet man ikke kan forlange, at den Medhjælper, der i den Grad overanstrænges og samtidig gaar for en lille Løn, altid vil kunne præstere det bedste. Forholdene rettes ikke ved Oprettelsen af en 4. Retning indenfor Universitetet eller Stiftelsen af Legater. De rettes kun ved at Medhjælperne slutter sig sammen i deres Organisation og underbygger den saaledes, at de i Kraft af dens Styrke kan gennemføre deres Krav. Kun paa den Maade kommer de bort fra de uværdige Forhold og frem mod lyse og lykkelige Kaar.

Herr Boghandlermedhjælper Michael Nielsen valgtes derefter til Dirigent. Han opfordrede til Diskussion og understregede samtidig, at det netop var Tiden, der havde affødt den Uro, der var indenfor Medhjælperstanden. I saa godt som alle andre Fag ydes der Dyrtidstillæg, det er kun i ganske faa Forretninger, der ydes Medhjælperne et saadant.

Herr N. C. Nielsen, Kolding, der tilfældig var kommen til Stede ved Mødet, mindede Medhjælperne om, at man skal gøre sin Pligt, men ikke glemme at rejse Krav om sin Ret. Advarede imod at danne separatistiske Foreninger som Kommunalfunktionærforeningen, Fællesforeningsfunktionærforeningen o. l.

Herr Axel Juhl opfordrede de tilstedeværende ikke-organiserede Medhjælpere til at indmelde sig, og Dirigenten sluttede Mødet med at understrege denne Opfordring.

Selvfølgelig glimrede Principalerne ved deres Fraværelse; et for dem saa kildent Spørgsmaal som Lønspørgsmaalet, undgaar de naturligvis helst at diskutere. — Men alt i alt var Mødet vellykket, og betegnes da ogsaa som saadan i de lokale Blade, der Dagen efter bragte spaltelange Referater. *Kristmas.*

Separatisme.

Hvad Manufakturmedhjælperne i Randers kan finde paa.

I December f. A. meddelte Bladene, at Manufakturmedhjælperne i Randers havde dannet en Forening „Randers Manufakturmedhjælperforening". Dette glædede naturligvis herværende Afdelings Bestyrelse, da vor Agitation blandt Manufakturmedhj. altid havde haft smaa Resultater, fordi disse Mennesker faktisk ikke var til at faa i Tale, aldrig efterkom vore Invitationer til Diskussionsmøder og altid ignorerede de dem tilsendte Agitationspjecer. Ganske vist havde vi enkelte Manufakturmedhj. indenfor vor Afdeling, men disse havde ikke forstaaet at agitere blandt Kollegerne. Nu blev der imidlertid oprettet en Forening, og da man maatte gaa ud fra, at denne dannedes, for at varetage Medhjælpernes Interesse i faglige Spørgsmaal, var der jo Haab om, at nu kunde man endelig faa denne Stand i Tale. — Altsaa indbød vi den ny Forening til et Diskussionsmøde Onsdag den 19. ds., og Invitationen blev modtaget.

Afdelingens Formand, Herr P. Jensen, indledede Mødet med en Tak til de Manufakturmedhjælpere, der havde modtaget Indbydelsen og givet Møde. Det drejede sig om en halv Snes.

Formanden holdt derefter et Indledningsforedrag om „Hvorfor Medhjælperne organiserer sig", hvori han kort og klart gjorde Rede for, hvorledes Tidens Udvikling tvang Medhjælperstanden til at samle sig i Lighed med andre Lønarbejdere, gennemgik C. O.s Program og henstillede til de mødte uorganiserede Medhjælpere at indtræde i denne Fællesrepræsentation for Medhjælpere Landet over, idet han tillige pegede paa hvilke Resultater, vi allerede har naaet og der yderligere vil være at gennemføre, samtidig med C. O.s Udvikling.

Foredraget modtoges med Bifald og efter Dirigentvalget tog den nye Forenings Næstformand, Herr Chr. Nielsen, Ordet og takkede for Indbydelsen og den udmærkede Indledning, hvortil kan dog ønskede at knytte nogle Bemærkninger: Naar Manufakturmedhjælperne dannede en selvstændig Forening, var det ikke fordi de følte sig finere eller bedre end Kontor- og Kolonialmedhjælperne, men udelukkende fordi de mente, at de ikke havde fælles Interesser med disse to Medhjælpergrupper. Manufakturbranchen var noget for sig selv; der kunde ikke foreskrives bestemte Vilkaar for alle Medhjælpere indenfor denne Branche, ligesom det var umuligt for en Manufakturmedhjælper at staa i en Organisation, der ikke havde Principalernes Sympati. En saadan Medhjælper risikerede ikke at kunde opnaa Beskæftigelse nogetsteds, da enhver ny Principal altid forhørte sig om Vedkommmendes Forhold hos hans tidligere Arbejdsgiver. — Endelig mente Herr N., at Medhjælperne opnaaede langt større Resultater ved at forhandle branchevis med Principalerne, end naar Kravene stilledes af en Lands-Organisation.

Paa Forespørgsel om hvilke Maal og Midler, den nye Forening vilde benytte for at varetage Medlemmernes Interesser, svarede Herr N., at da han var af den Mening, at Manufakturmedhjælperne ikke havde fælles Interesser med andre Medhjælpere, vedkom Manufakturmedhjælpernes Program heller ikke andre end dem selv, hvorfor han ikke vilde besvare Spørgsmaalet. Paa Forespørgsel om, ad hvilken anden Vej end almindelig Organisation af saavel kvindelige som mandlige Medhjælpere den nye Forening havde tænkt sig at komme de usselt lønnede kvindelige Butiksmedhjælpere til Livs, svarede Herr N., at han kun saa én Vej og ét Middel, nemlig Udryddelse med Rottekrudt (!), men da dette Middel ikke lod sig anvende, vidste han i det hele taget ingen Udvej. Iøvrigt modtog man Indtryk af, at den nye Forenings Ledere saa ret haabløst paa det nye Foretagende.

Selvfølgelig forskaanedes vi ikke for at blive præsenterede for det røde Spøgelse: „Socialistforskrækkelsen". Det var en ung Mand, Herr F. Svendsen, der med bedaarende Naivitet og med forbløffende Frimodighed dokumenterede sin fuldstændige Uvidenhed om Tidens moderne Spørgsmaal. At vi havde en Arbejdsløshedskasse var et Bevis for, at vor Organisation var „den rene Socialisme" (Sic!) S. havde selv en Broder, der var Haandværker, og denne Broder pralede med, at han, naar det lystede ham, kunde tage sig en Ferie, og derfor oppebære 2 Kr. om Dagen i Arbejdsløshedsunderstøttelse. At vore Krav altid blev støttede af Socialdemokraterne paa Rigsdagen var naturligvis ogsaa et Bevis for vor politiske Farve. — Selvfølgelig maatte vi beklage, at S. havde et saadant Individ som omtalte Broder indenfor sin Familie, der ellers anses for at være agtværdige Mennesker, men samtidig udtalte vi vor Tvivl om, at der var mange saa slet lønnede Arbejdere, at de saa en Fordel ved frivillig Arbejdsløshed. Samtidig interesserede det os naturligvis at faa at vide, om Herr S. vilde „tage Flugten", dersom „Rds. Manufakturmedhj. Foren." nogensinde var saa heldig paa egen Haand at faa et Forslag behandlet i Rigsdagen, og dette Forslag fik Støtte af Socialdemokraterne.

Betegnende nok blev Herr S. forladt af alle sine tilstedeværende Kolleger, der skyndte sig at tage Afstand fra hans Udtalelser. — Da „Manufakturmedhjælper-Foreningen" ikke vilde frem med sit Program, blev dens tilstedeværende Medlemmer afæsket deres Standpunkt til C. O.s Program. Heraf fremgik det, at de sympatiserede med dette, med Undtagelse af Spørgsmaalet om Voldgiftsdomstole (!) — Desværre fik vi ikke nærmere diskuteret Aversionen mod dette Programpunkt. Personlig havde jeg den Opfattelse, at det alene var for at have i det mindste ét Punkt, hvori de kunde erklære sig uenige med os.

Ved Diskussionens Slutning havde vi efterhaanden faaet Manufakturmedhj. saa vidt, at de villigt indrømmede, at de slet intet havde imod vor Organisation. Deres Medlemmer havde saaledes Lov til at staa i begge Foreninger, dersom de ønskede det. Foreløbig mente de dog, at de varetog deres Stands Interesser bedst, ved som Helhed at staa isolerede og uafhængige af Centralorganisationen.

Formanden sluttede Mødet med at udtale Haabet om, at det vilde gaa op for Manufakturmedhjælperne, at de var inde paa et forkert Spor, der endte blindt, og Bommen var Principalernes Velvilje. Denne Vej førte ikke frem til Respekten for Medhjælpernes berettigede Krav. Det eneste rette Spor var Centralorganisationen inde paa, og af Erfaring véd vi, at før der kan sættes Magt bag Kravene, bliver de ikke respekterede. Derfor er alle Medhjælperes Plads i C. O., — denne Fællesorganisation for alle Handels- og Kontormedhjælpere. De paagældende Manufakturmedhjælperes separatistiske Holdning vilde vende sig mod dem selv og deres Forehavende og belære dem om, at de virkelige og for Standen betydningsfulde Resultater opnaas alene, naar vi løfter sammen og i Flok. *Agnes Mortensen.*

N. J. Mehlsen, Vejle.

MANUFACTURHANDLERNES Fagblad „Manufacturisten", hvis væsentligste Indhold ugentligt tømmes over Medhjælpernes Hoveder, har atter været saa heldig, at faa sine Spalter fyldt med Stof, der tilsyneladende hører til dets dyrebareste, idet det i en Spidsartikel paa ikke mindre end 5-6 Spalter, gør Forsøg paa at afparere den Kritik, jeg i en Artikel i „Vejle Social-Demokrat" har rettet mod Købmand N. J. Mehlsen, Vejle, og hans Sultelønninger.

Bladet har henvendt sig til Herr Mehlsen og faaet hans Udtalelse om Sagen, og da de Oplysninger, han giver i denne, langtfra falder i Traad med Sandheden, vil jeg gerne anholde enkelte af disse.

Selve Forholdet om det skammelige Lønbud skal jeg ikke beskæftige mig med. Forholdet er som oplyst i min Artikel og Herr M. har da heller ikke foretaget det bebudede Sagsanlæg, hvilket vel er ensbetydende med, at han paa Forhaand var klar over, at han havde Uretten paa sin Side og ikke vilde forsøge at gøre sort til hvidt. Ganske vist udtalte han selv i en Samtale med mig, at han ikke kunde anlægge Sag for „jo mere man rører ved den Slags Ting, des værre bliver det". Jeg kunde i dette Tilfælde give ham Ret heri og det glædede mig forsaavidt, af ham selv at høre, at han forstod hvor ubehagelig for ham, en retslig Belysning af Sagen kunde blive. Herr M. vidste, at jeg sad inde med en særdeles smuk Samling af Oplysninger om de elendige Lønvilkaar, hvorunder hans Personale alle Dage har arbejdet. En off. Belysning af Forholdene kunde let bringe Offentlighedens og Medhjælpernes Modvillie mod disse endnu adskillige Grader i Vejret.

Herr Mehlsens Udtalelse, om at han ved en privat Samtale med mig, skulde have overbevist mig om, at ingen af hans Personale arbejdede for 10 Kr. om Maaneden er absolut urigtig. Jeg ved at mange har arbejdet hos ham for denne usle Løn, og er det usandt at han for Tiden har flere Ekspeditricer med 10 Kr. i Maanedsgage, da er det Herr M. selv der farer med Usandhed og ikke mig, idet han selv til vedkommende Ansøger udtalte, at han havde flere Elever, som kun fik 10 Kr. om Maaneden.

Herr M. har i sin Udtalelse, som saa ofte før, benyttet det smukke Ord „Elever", et Ord som han flittigt har bragt i Anvendelse for at skjule de usle Lønninger. I Ly af dette, skambyder han den største Del af sit Personale. Dette er — selv med „Manufacturisten" som Vaabendrager — i Længden uforsvarligt. Jeg haaber Herr M. i Fremtiden vil forandre Forholdet. For ham selv vil det være heldigt. Vor Kamp mod det vil ingenlunde blive svagere, selv om „Manufacturisten" finder den nok saa „usmagelig" og „utiltalende". Af den gode Ambition kan man ikke leve.

p. T. Sandholmslejren d. 23. Jan. 1916. *Axel Juhl.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. „Handels- og Kontormedhjælperforeningen" afholdt i Søndags sit første Møde i 1916 ved en selskabelig Sammenkomst for Medlemmerne. Den store Fremgang, Foreningen har haft i de sidste 4 Maaneder — efter hvad Kassereren oplyste paa Mødet, en Nettostigning af 53 Medlemmer, — gav Mødet sit Præg ved den talrige Tilslutning. — Sammenkomsten var yderst vellykket.

K. Nørgaard, Sekretær.

Assens. Søndag den 9. Jan. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa Marcussens Hotel. — I Anledning af at Afdelingen i de sidste Aar har staaet i Stampe, var Hovedbestyrelsesmedlem Herr Ch. Hansen-Møller, Svendborg, kommen til Stede og holdt et godt Foredrag om Foreningens Betydning og Formaal. Tilhørerne fulgte Foredraget med den største Opmærksomhed og Mødet resulterede i flere Indmeldelser.

Efter Mødet valgtes følgende Bestyrelse: Kommis Robert Rasmussen (Formand), Kommis Oluf Elmer (Næstformand), H. A. Olsen (Kasserer), samt Kommisserne H. Laursen, M. K. Hansen og Knud Madsen.

Medlemmerne anmodes indtrængende om at give Møde, naar Bestyrelsen kalder, og samtidig hver især gøre sit til at der i Fremtiden kommer mere Trivsel og Liv i Foreningens Virksomhed.

H. A. Olsen.

Helsinge. I det forløbne Kvartal er der afholdt Generalforsamling, 4 Bestyrelsesmøder og 12 Medlemsmøder. Medlemsantallet var ved Kvartalets Begyndelse 20, men er nu steget til 34 Medlemmer.

Afdelingen havde en udmærket Tur til Hillerød den 21. November, efter Indbydelse af derværende Afdeling. Vi havde her den Glæde at høre et Foredrag af Herr Redaktør Vilh. Hansen, noget vi alle havde Udbytte af.

Den Liste, som Afdelingen lod cirkulere angaaende Lukning Juleaften Kl. 4, blev underskrevet af Byens samtlige Handlende og nøje overholdt.

Ved Mødeaftenerne har vi behandlet C. O.s nye Love og forskellige Artikler i „D. H. K. M. T."; hertil var knyttet Diskussioner vedr. de paagældende Emner.

En særdeles vellykket Dilettantforestilling var den 9. Decbr. arrangeret af vore kvindelige Medlemmer. — Onsdag den 29. December afholdtes en stilfuld Julefest, der forløb paa bedste Maade og hvor saavel faglige og foreningsmæssige Spørgsmaal som festlige Arrangements vekslede. Taler blev holdt af Formanden, Frk. Helge Hansen o. fl. Medlemmer. *V. P.*

Ved vort Medlemsmøde den 20. Januar talte Herr Pastor Larsen for ca. 40 Tilhørere. Emnet var „Tietgen" og Foredraget var meget interessant og belærende, og holdt Tilhørerne i Aande i 1½ Time. — Derefter samledes man om et Kaffebord, hvor Frk. Helga Hansen talte for Aftenens Foredragsholder, der kvitterede med en Tale for Afdelingen, og udtalte sin Glæde over, at denne var oprettet. *P. V.*

Hillerød. Afdelingen afholdt d. 19. Januar Generalforsamling, der var godt besøgt.

Formanden, Alfr. Petersen, aflagde Beretning og meddelte, at Medlemsantallet var steget med ca. 20 i det forløbne Halvaar, og at Foreningen havde medvirket ved Stiftelsen af en Afdeling af Centralorganisationen i Helsinge, hvilken Afdeling trivedes udmærket. Han omtalte endvidere Kongressen i Aarhus og forskellige andre Anliggender.

Kassereren, Chr. J. Hendil, oplæste Regnskabet, der balancerede med 304 Kr.

Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

De af Hovedkontoret udsendte Mønsterlove drøftedes og vedtoges som lokale Love uden væsentlige Ændringer. Til Formand genvalgtes Alfr. Petersen. — Til Bestyrelse valgtes J. Thomsen, Hendil, Mathiasen og E. Jensen. Suppleanter Frk. L. Larsen, A. Jensen og A. Petersen. Revisorer R. Loldrup og W. Larsen

Til Agitationsudvalg valgtes Fabricius-Frederiksen (Formand) A. Jensen, Frk. L. Larsen, Frk. Christensen og N. Holt. Følgende Resolution vedtoges og blev offentliggjort i de lokale Blade:

„Da der i den sidste Tid er forefaldet et Par Tilfælde, hvor Lærlinge af deres Principaler har faaet Paalæg om at udmelde sig af vor Forening, finder Generalforsamlingen Anledning til at gøre opmærksom paa følgende: Butiks- og Kontorlærlinge kan mod et ringe Kontingent til vor Arbejdsløshedskasse sikre sig mod Arbejdsløshed ved Læretidens Udløb. Det er dette, der finder Sted, hvorimod Lærlinge naturligvis ikke kan optages som Medlemmer af Organisationen og ikke kan yde nogen Indflydelse i Organisationens Anliggender.

Generalforsamlingen beklager, at et Par Principaler har forsøgt at forhindre deres Lærlinge i at staa som Medlem af en Arbejdsløshedskasse, men formener, at dette skyldes Ukendskab til de virkelige Forhold, og haaber, at disse Oplysninger vil bevirke, at ingen Lærling i Fremtiden maa blive hindret i at sikre sig en Understøttelse, hvis han ved Læretidens Udløb skulde staa uden Plads."

Dirigenten, A. Petersen, sluttede derefter Generalforsamlingen med et Leve for Centralorganisationen. *Chr. J. H.*

Holstebro. Onsdag d. 1. December 1915 afholdtes Møde paa Hotel „Royal", hvor Herr Ambye underholdt Medlemmerne med Klaverkoncert og Sang. — Nogenlunde Tilslutning.

Onsdag d. 5. Januar 1916 afholdtes Møde paa Hotel „Royal". Tilslutningen var imidlertid kun ringe.

Onsdag d. 19. Januar afholdtes Møde paa Hotel „Royal". Herr Amtsforvalter Bauditz fortalte malende og interessante Rejseskildringer fra Studentertoget til Island, hvori Taleren havde været Deltager. — Foredraget paahørtes med megen Interesse af de mødte ca. 25 Medlemmer.

Medlemmerne bedes erindre, at Møde afholdes 1. og 3. Onsdag i hver Maaned, og skulde vi gerne komme saa vidt, at mindst 50 Medlemmer møder hver Gang. *Aage Ring.*

Kolding. I Anledning af at Kolding Afdeling den 14. Januar havde bestaaet i 10 Aar, afholdtes Søndag den 9. ds. en velbesøgt Festlighed paa Højskolehjemmet. Formanden, N. C. Nielsen, bød Forsamlingen Velkommen, hvorefter Telegrafist Th. Harder med megen Lune og under stort Bifald oplæste nogle humoristiske Fortællinger.

Derefter fulgte et fælles Kaffebord med Taler af Formanden (for Organisationen) og Carl Hansen Kjøbenhavn, (for N. C. Nielsen) Kr. Rasmussen (for Sammenholdet) o. s. v. En Del Telegrammer indløb fra gamle Kolding-Medlemmer i Landets forskellige Egne, ogsaa C. O's. Formand og Redaktør sendte Hilsener. Der dansedes saa nogle Timer og afsluttedes med et fælles Smørrebrødsbord. Til Festen, der alt ialt forløb udmærket, var skrevet ikke mindre end 5 Sange, der alle gjorde stormende Lykke. —

X.

Ved Medlemsmødet den 19. Januar talte Formanden, N. C. Nielsen, om St. St. Blicher og skildrede i store Træk Digterens Liv. Til Slut læstes et Par af Blichers Digte. *C. T.*

Langeland. Afdelingen afholder sin ordinære Generalforsamling paa Hotel „Langeland", Torsdag den 3. Februa Kl. 8¾ Aften, med følgende Dagsorden: 1) Beretning. 2) Regnskabsaflæggelse. 3) Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 4) Eventuelt.

G. Rasmussen, p. t. Sekretær.

Løgstør. Afdelingen afholdt den 6. Januar Bestyrelsesmøde paa Hotel „du Nord„, foranlediget af Alfr. Gillesbergs Bortrejse fra Byen. I Bestyrelsen indtraadte Anders Spanggaard, medens Peter Jensen valgtes til Næstformand. Agitationsudvalget suppleredes med Jens Kirch, og Jens Jensen valgtes til Formand.

I Alfred Gillesberg har Afdelingen tabt et af sine højt skattede Medlemmer, og under G.s Virken her i Byen er Afdelingen kommen i en god Gænge. C. O. har i Gillesberg en god Standsfælle, og vi kan derfor ønske Nyborg Afdeling, hvortil G. rejste, til Lykke. *N. C. K.*

Maribo. Tirsdag den 23. November talte Herr Overinspektør Barming (Tryg) i Foreningen, om Forsikring.

I December holdtes kun almindelige Mødeaftener som Følge af Julens Nærhed.

Medlemsmøderne i det nye Aar indlededes af Nykøbing-Afd.s Formand, Herr O. Stridsland, som underholdt os med humoristisk Oplæsning, der høstede fortjent Bifald.

Den 11. Januar holdt Herr Redaktør Rasmussen („Stiftstidende") Foredrag om Verdenskrigen, der fulgtes med stor Interesse af alle Tilstedeværende.

Tirsdag den 18. Januar holdt Herr Forretningsfører Jens Johansen Foredrag om C. O. og Statsanerkendelsen. Til Mødet var sendt Indbydelse til alle Standsfæller her i Byen, hvilket resulterede i, at ca. 65 gav Møde og 10 nye Medlemmer indmeldtes. Foredraget hilstes med stort Bifald, og ved det efterfølgende Kaffebord og Bal herskede den bedste Stemning.

Tirsdag den 25. Januar skulde Herr Redaktør Hansen, Nakskov, have talt, men blev forhindret, hvorfor Herr Reinholdt Sørensen oplæste.

Alle Møderne har været godt besøgte. Programmet for Februar er lige saa godt som for afvigte Maaned. Vi opfordrer derfor Medlemmerne til altid at give Møde! Først i Marts afholdes Stiftelsesfest, hvorom nærmere vil blive bekendtgjort.

H. Rødel.

Nykjøbing F. Ved Mødet Onsdag den 5. Januar indledede Herr Handelsskoleforstander Søren Hansen, Nakskov. Emne: „De dansk-ostindiske Kompagnier i Fortid og Nutid". — Foredraget blev fulgt med største Interesse fra først til sidst, hvilket det ogsaa absolut fortjente. Herr H. skildrede i korte Træk de 3 første Kompagnier; det første startedes paa Chr. d. 4.s Tid. Togtet varede 4 Aar, men ingen af disse Selskaber opnaaede nogen lang Levetid; derefter omtalte Herr H. udførlig det nuværende Kompagni, saa man fik et udmærket klart Indtryk af dets storslaaede Virksomhed og omfattende Forbindelser. — Til Slut ønskede Herr H., der er vor Organisation meget venligsindet, de Tilstedeværende og Afdelingen et godt Nytaar og haabede, at den det kommende Aar vilde vinde i Styrke saavel udad som indadtil. — Formanden takkede Herr H. varmt for det udmærkede Foredrag.

Mandag den 17. afholdtes offentligt Agitationsmøde paa Industribygningen med Organisationens Forretningsfører, Herr Jens Johansen, som Taler. Emne: „C. O.s Maal og Midler." Mødet, der var averteret i de stedlige Blade, og hvortil der var udsendt Indbydelse til Byens uorganiserede Kolleger, var besøgt af ca. 75, og vi modtog flere Indmeldelser i Aftenens Løb, hvilket naturligvis Herr J. udmærkede Tale og kraftige Opfordring til at indmelde sig bidrog meget til. Foredraget var Dagen efter refereret udførligt i Byens Blade.

Onsdag den 19. Januar afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Industribygningen. Formanden aflagde Beretning om Afdelingens Virksomhed i det forløbne Halvaar; derefter fremlagde Kassereren det reviderede Regnskab, der ligesom Beretningen enstemmig godkendtes.

Til Formand valgtes Herr Chr. Hansen (H. O. Hansen) i Stedet for Herr Stridsland, der paa Grund af sine Militærpligter ikke kunde modtage Genvalg. Til Bestyrelsen valgtes Herr J. Balle, Nysted, 32 St., Herr Bernhard Rasmussen, 24 St., Frk. Hansine Eriksen, 18 St.; Suppleanter blev: Herr Johs. Gammel, Frk. Gerda Christensen, og Frk. M. Andersen. — Til Agitationsudvalget genvalgtes Herr Drejer, Frk. Brodthagen, og nyvalgtes Herrerne: Overgaard, Nysted, Bernhard Rasmussen, Frk. M. Hansen og Herr Rose.

Til Revisor valgtes Herr P. Kühl, Nysted; til Suppleanter: Frk. M. Andersen og Frk. Anna Petersen.

Derefter gennemgik Formanden det fra C. O. sendte Udkast til nye Love, hvoraf de fleste Paragrafer vedtoges, kun enkelte Punkter forandredes eller blev slettet. Bestyrelsen tager Bestemmelse om, naar Lovene træder i Kraft.

Under „Eventuelt" fremkom Herr Chr. Hansen med Forslag om, at Maanedsberetningen fremtidig skulde have et Omslag med Annoncer, paa den Maade mente Herr H. at denne Konto vilde give Indtægt i Stedet for, at den hidtil har kostet os en Masse Penge. — Dertil mente Herr Gammel, at det saa vilde være paa sin Plads at give Beretningen et Navn, og i den Anledning kunde der passende udsættes en Præmie for det bedste. Begge Forslag faldt i god Jord og man overlod til Bestyrelsen at ordne det fornødne.

Sluttelig rettede Herrerne Chr. Hansen og Joh. Gammel i Afdelingens Navn en Tak til den afgaaende Formand for det store Arbejde, denne har gjort for Foreningen og udbragte et tredobbelt Hurra for ham.

Herr Otto Stridsland takkede og udtalte, at det altid havde været ham en Glæde at arbejde for Organisationen og særlig i den Tid, han havde tilbragt her i Byen. Herr S. udbragte derefter et af de Tilstedeværende kraftigt besvaret Leve C. O., hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Paa et efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Styrelsen sig med Frk. Brodthagen som Kasserer og Frk. Eriksen som Sekretær. *H. E.*

Ringsted. Fredag d. 14. Jan. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. Halvdelen af Medlemmerne var mødte. — Formanden bød Velkommen og man valgte A. Paulin til Dirigent.

Formanden oplæste Mønster-Lovene; efter at de var gennemgaaet og der var foretaget enkelte Ændringer og Tilføjelser, vedtoges de enstemmigt.

Under „Eventuelt" diskuteredes Agitationen og andre Anliggender. Til Agitationsudvalg valgtes: A. Paulin, Christiansen, Erik Jacobsen, Johs. M. Larsen, og som Suppleanter: Frk. Carla Petersen og Kommis Jørgensen. — Til Forlystelsesudvalget blev i Stedet for Kommis Poul Mortensen valgt Kontorist Axel Jensen og som Suppleant Frk. Carla Petersen.

Sluttelig taltes der for C. O. og for Kommis Poul Mortensen, der paa Grund af Militærtjeneste forlader vor Afdeling. — Man afsluttede Generalforsamlingen med et fælles Kaffebord. —

C. Petersen, Sekretær.

Roskilde. Ved vor ugentlige Mødeaften Fredag d. 29. Oktober oplæste et af vore lokale Medlemmer, Herr C. Lauritzen, en Del Smaafortællinger o. l. — Søndag d. 7. Novbr. afholdtes den aarlige Stiftelsesfest, hvor Herr Hjelm, Kjøbenhavn reciterede „En Skandale". Derefter var der fælles Kaffebord, hvor et Par vellykkede, i Dagens Anledning, affattede Sange blev sungne og blev der holdt forskellige Taler. Festen sluttede med Dans. — Fredag d. 11. Novbr. oplæste Herr Ekviperingshdl. Anders Petersen. Herr P., hvis altid gode Humør og Lune smittede Medlemmerne, lønnedes med stærkt Bifald.

Torsdag d. 18. Novbr. talte Herr Aage S. Leth, Kjøbenhavn, om „Lærlingevæsenet". Herr L. skildrede den for Tiden gældende daarlige Lærlingelov og omtalte, hvorledes Lærlinge som Følge heraf ofte udnyttes uden Hensyn til den unge Alder, og hvor lidt der drages Omsorg for den teoretiske Uddannelse, samt fremhævede, at her paahvilede Ansvaret ikke alene Principalen, men ogsaa Medhjælperen. Herr L. udtalte ligeledes det glædelige i, at Æren af at rejse Spørgsmaalet om Lærlingeloven tilkommer C. O. Foredraget paahørtes med megen Interesse og Bifald.

Torsdag d. 25. Novbr. var der arrangeret Lotterispil, som gav et lille Overskud til Afdelingen. — Som Begyndelse paa det nye Aar afholdtes d. 5. Jan. et lille Nytaarsbal med Kotillon og fælles Kaffebord. Ballet var i alle Maader vellykket, og der herskede god Stemning.

De ugentlige Mødeaftener, der har været indstillede i December Maaned, genoptoges d. 13. Januar.

Torsdag den 20. Januar oplæste Herr Adjunkt Ingerslev „Jeppe paa Bjerget". Skønt „Jeppe paa Bjerget" er en gammel Bekendt af os alle, blev den næsten som ny ved den glimrende Maade, hvorpaa Oplæsningen foregik. Herr I. lønnedes med stærkt Bifald.

Bestyrelsen henstiller til Medlemmerne om at møde noget talrigere om Torsdagen end det i den sidste Tid har været Tilfældet. *V. S.*

Silkeborg. Onsdag den 12. ds. afholdtes den halvaarlige Generalforsamling paa Hotel „Silkeborg".

Formanden bød Velkommen og erklærede Generalforsamlingen for aabnet og beslutningsdygtig, Til Dirigent valgtes Chr. Jensen, og Formanden, Ramsing-Jensen, aflagde Beretning for forløbne Halvaar, hvori der har været afholdt 3 Bestyrelsesmøder og 7 Medlemsmøder. Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren fremlagde Regnskabet, der ballancerede med Kr. 255,39 og en Kassebeholdning paa Kr. 24,21. Efter at Regnskabet havde cirkuleret blandt Medlemmerne gaves Decharge.

Ramsing-Jensen genvalgtes med Akklamation til Formand. — Til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes: Chr. Jensen, Chr. Christiansen og Th. Krogh. Suppleanter blev: Frk. Schou og P. Møller; Revisorer: Frk. Schou og P. Møller.

Behandlingen af nye Love overdroges Bestyrelsen. — Paa Forslag af Ramsing-Jensen bevilgedes et Beløb til Børnebespisningen.

Der sluttedes med fælles Kaffebord, hvor Formanden talte for C. O. *Mogens Ditlevsen.*

Brevkasse.

Kolding-Afdelingen takker kollegialt for de venlige Ønsker, der sendtes til dens 10-aarige Stiftelsesfest.

Kolding i Januar 1916. *Bestyrelsen.*

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 6711, *S. Andersen,* der i ca. et Aar har været ansat i Arbejdernes Brugsforening, slettes paa Grund af Restance.

Medlem Nr. 8014, *J. C. Sørensen,* som er ansat hos Købmand A. Thomsen, Torvet, slettes ligeledes af samme Aarsag.

Fredericia, Jan. 1916. *E. Nommensen.*

Medlem Nr. 9995, Kommis *Thorvald Bruun* slettes herved som Medlem af Afdelingen paa Grund af Restance.

Slagelse, Jan. 1916. *Aksel O. Thorsell,* Kasserer.

Medlem af Kallundborg Afdeling Nr. 10346, Jens Poul Simonsen, slettes paa Grund af Restance.

Kallundborg, den 13. Jan. 1915. *F. Schimmel.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VIL H. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 4. 15. Februar 1916. 16de Aargang.

BRØD OG SKUESPIL.

NAAR Folket i det gamle romerske Kejserrige truede med Oprør, gav Herskeren det Brød og Skuespil. Han tog Brodden af Oprørstrangen ved at aabne Spisekammeret og han afledte Opmærksomheden fra de uretfærdige Samfundsforhold ved at arrangere Gladiatorkampe o. s. v.

Det laa i Kejserens Interesse at Folket ikke mukkede. Den Kultur, den daværende Overklasse sad inde med, maatte ikke naa Masserne, de kunde jo derigennem blive opmærksomme paa deres Magt. Men Brød og Skuespil øgede den blinde Tro paa Magten og dens Udøvere.

Denne Tradition er troligt fulgt gennem Tiderne siden det romerske Kejserriges Dage. Den er blot med Tiden blevet vanskeligere at praktisere, fordi det ikke har været muligt at holde Folket udenfor Kulturen. De forskellige Tiders store Oprørere, hvis Skikkelser ofte straalede i Martyriets Glans, tvang Folket frem mod Kultur. Efter dem kom Videnskaben og de mægtige tekniske Fremskridt der omformede Livsvilkaarene og skabte helt nye Lag i Befolkningen, en ny Kultur, Massernes Kultur.

Det er denne Kultur, den moderne Underklassebevægelse nu søger at bringe i et saa fornuftigt Leje, at den bliver en virksom Støtte for den økonomiske Kamp, og det vil, trods det øjeblikkelige Sammenbrud af alle Teorier om mellemfolkelig Kultur, før eller senere lykkes.

Udviklingen har bevist dette. Efter de store Krampetrækninger i 1793 og 1848 er der kommet System og Kraft i Underklassens Frihedsbestræbelser, der bæres frem af et simpelt kulturelt Magtbud og ledes ad svære Veje mod retfærdigere Tilstande.

Der behøves ingen Volte for at overføre dette Forhold til vor egen „Bevægelse". Set paa sin historiske Baggrund har dens Udvikling formet sig som en Rejsning. Men tænker man paa, hvor forholdsvis langsomt denne Rejsning foregaar — og navnlig i de store Byer, hvor den burde være voldsom — ledes Tanken uvilkaarligt hen paa Begrebet Kultur.

Hvad er da Kultur og hvordan tager vi den i vor Tjeneste, saaledes at vi indhenter det, vore Forfædre ikke evnede at naa?

Kultur er Kraft, Ro og Viden. Med Kraften følger Modet; med Ro det hurtige og klare Overblik og med Viden kommer Evnen til at benytte disse Egenskaber i det Omfang, man har Brug for. Dette er den personlige Kultur, der skaber Udsyn, Virketrang og en Understrøm af naturlig Samfølelse.

Samfølelsen er Underbygningen for Massernes Kultur og følgelig ogsaa for vor. Naar vi saaledes som Stand skal søge at naa et saa højt kulturelt Stade som muligt, ligger her ikke alene en personlig Fordel af høj Rang, men et uundværligt Middel i Kampen for bedre Levevilkaar.

Dette bevises sikrest gennem de uensartede økonomiske Forhold indenfor vort Fag, af hvis Udøvere en Del gennem Opdragelse og udvidet Undervisning har faaet en Chance forud for Flertallet. Det er de Folk med det økonomiske Rygstød og det er dem, der i Kraft af Penge og Kultur hæver sig op til ledende Stillinger, m. a. O. bliver vore Principaler.

Der er dog saavist ingen Gruud til at falde paa Maven for den Kultur, der er herskende blandt Flertallet af vore Principaler, men da det er en ofte fastslaaet Kendsgærning, at Storhandelen i sine forskellige Former har taget Udviklingen i sin Haand, vil det være de forreste, de dygtigste af Landets Købmænd, med hvem vi kommer til at føre vore Forhandlinger eller mod hvem vi kommer til at føre vore Slag.

Overfor Penge og Kultur stiller vi Samfølelse og Kultur. Disse Magtfaktorer vil i Fremtiden strides, men jo større Kultur Medhjælperne er i Besiddelse af, jo større bliver deres Samfundsfølelse og jo stærkere deres Magt.

Vi har Brug for dette virksomme Vaaben i Kampen netop nu, hvor det gælder om at fravriste vore Arbejdskøbere noget af den Profit, der er skyllet ind over Landet. Vi maa bort fra de mange mere eller

mindre skjulte Former for „Brød og Skuespil", og hen til de Forhold, hvor Parterne staar lige og med lige Vaaben kan skabe økonomisk Balance. Har vi her samlet vor Energi og vore Evner, og kultiveret vor Form, vil uvilkaarligt hos vor Modpart skabes en Respekt, der vil fremme Udviklingen.

Den kulturelle Baggrund for vor Rejsning vil fremtvinge nye Tanker, nye Kræfter og nye Midler til at naa frem.

Derfor maa vi tilegne os Kultur. *Peter Wraae.*

Retshjælpen.

SOM bebudet i min sidste Artikel om denne Gren af Centralorganisationens Virksomhed, fortsætter jeg nedenstaaende Omtalen af de enkelte Sager, der har været behandlet i det sidste halve Aars Tid.

Manufakturhandler Frk. Karen Flensted, Odense, antog en ældre Medhjælper som Førstemand i sin Forretning, til en maanedlig Gage af 125 Kr. — Efter nogle Maaneders Forløb indkaldtes Medhjælperen imidlertid til Sikringsstyrken, og da Principalen dermed erklærede Engagementet for hævet, og vægrede sig ved at betale Gage udover Indkaldelsesdagen, henvendte Medhjælperen sig til Organisationen, der anlagde Sag mod Principalen til Betaling af 4 Maaneders Gage, idet man hævdede at Manufakturmedhjælpere i Almindelighed, og i Særdeleshed disse i nogenlunde betroede Stillinger, havde kotumemæssig Krav paa 3 Maaneders Opsigelsesfrist. Vor Modpart fik imidlertid Odense Handelsforening til at udstede Erklæring om, at Opsigelsesfristen for Manufakturmedhjælpere i Odense kun er 1 Maaned. Som Modstykke gav Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Odense Erklæring om at Fristen almindeligvis er 3 Maaneder, men Principalen henvendte da sig til et Par af sine Kolleger — hvoriblandt Centralorganisationens gamle svorne Fjende, Herr Ignatz Breum — der selvfølgelig udtalte sig for Handelsforeningens Standpunkt, og Retten tildømte os derfor kun 2 Maaneders Gage = 250 Kr. + 5 pCt. Rente ÷ Medhjælperens Soldaterlønning i samme Periode.

Hos et af de ikke særlig velrenomerede Lotteriforretninger i Kjøbenhavn — Ossier, Kultorvet — var ansat en ældre Medhjælper, der ved sin Afrejse fra Pladsen havde 40 Kr. tilgode, som Principalen nægtede at betale under Paaberaabelse af, at det var et Beløb som Fruen — der imidlertid er den egentlige Leder af Forretningen — havde lovet Medhjælperen. Mindelig Ordning af den lille Sag kunde ikke opnaas, hvorfor vi maatte indkalde „Firmaet" for Gældskommisionen, hvorved det dømtes til at betale Medhjælperen de 40 Kr. + 5 pCt. Rente + Sagsomkostninger.

Et af vore Medlemmer var ansat som Kontorist og Ekspedient, hos Musikhandler Thomsen, St. Kongensgade, Kjøbenhavn, for en maanedlig Gage af 120 Kr. I August 1914 indkaldtes Medhjælperen til Sikringsstyrken, men man enedes om at Pladsens skulde staa ham aaben efter Hjemsendelsen, hvorfor Medhjælperen ikke rejste Krav om Gage under Indkaldelsen. Imidlertid kom Principalen paa andre Tanker, og meddelte Medhjælperen, at han betragtedes som fratraadt, hvorfor denne naturligvis rejste Gagekrav, idet Forudsætningen for hans hensynsfulde Standpunkt selvsagt brast derved, at Pladsen ikke længere stod ham aaben. Gennem Organisationen anlagde Medhjælperen da Sag mod Musikhandler F. Thomsen til Betaling af 4 Maaneders Gage = 480 Kr., og ved Sø- og Handelsrettens Dom tilpligtedes Principalen at betale dette Beløb + 5 pCt. Rente + 50 Kr. i Sagsomkostninger, idet Retten skønnede, at Medhjælperen under disse Omstændigheder — uanset Indkaldelsen — havde Krav paa 3 Maaneders Opsigelse fra den Dato Principalen havde skiftet Standpunkt. Medhjælperens Soldaterløn blev dog ogsaa i dette Tilfælde fradraget det tilkendte Gagebeløb.

Et noget lignende Tilfælde har vi behandlet for et Medlem i Svendborg, der var ansat hos Firmaet Petersen & Hansen for en Gage af 55 Kr. pr. Maaned + Kost og Logi, men blev indkaldt til Sikringsstyrken d. 2. August 1914. Ved Afrejsen lovede Firmaet Medhjælperen halv Gage under Indkaldelsen, og i et Brev meddelte man ham yderligere, at Pladsen stod ham aaben. — Medhjælperen fik udbetalt Gage efter nævnte Overenskomst indtil 1. December, men ved næste Henvendelse til Firmaet fik han det Svar, at man betragtede ham som afskediget. Gennem Retshjælpen anlagde Medhjælperen da Sag mod Principalerne, og ved Underretsdommen tilkendtes der os 4 Maaneders Gage = 220 Kr. + 5 pCt Rente ÷ Soldaterlønning i samme Tidsrum à 25 Øre pr. Dag, idet Retten selvfølgelig fastslog, at Firmaet ikke saadan uden videre kunde løbe fra sine givne Løfter.

Imidlertid var d'Herrer Petersen & Hansen ikke tilfreds med Resultatet, hvorfor de appellerede Sagen til Overretten, for hvilken den for Tiden verserer. Vi afventer dog med Sindsro Resultatet af Overrettens Overvejelser.

Hos Købmand N. Jørgensen, Brænderup, var beskæftiget en Medhjælper, der ved sin Afrejse havde 100 Kr. tilgode. Principalen lovede ham Tilsendelsen af Beløbet, og blev ved med at love — men betalte bare ikke. Medhjælperen tabte, som naturligt var, Taalmodigheden, og overgav Sagen til Organisationen, der i Løbet af kort Tid uden Rettens Medvirken bragte Sagen i Orden, saaledes at Medhjælperen fik sit Tilgodehavende skadesløst.

Ved Forhandling mellem Organisationen og de paagældende Principaler er iøvrigt ordnet en Række Mellemværender mellem disse og nogle af vore Medlemmer, og dette er naturligvis ingenlunde den uinteressanteste Del af Organisationens Virksomhed. Retningspilen vender her den rigtige Vej, og det er overordentlig lærerigt at se, hvorledes Respekten hos Principalerne for Organisationen vokser proportionalt med Medlemsantallet ligesom Organisationens Evne til, ved Forhandling at opnaa ikke alene Ret, men ogsaa Fordele for vore Medlemmer, selvsagt vokser i samme Forhold.

Af saadanne Forhandlingssager behandles adskillige af Afdelingerne, uden Hovedkontorets Medvirken, og da der desværre ikke altid tilgaar os Beretning herom, vil vi ikke være i Stand til at gøre Oversigten herover saa fuldstændig, som ønskeligt kunde være, men nogle Tilfælde skal dog kortelig omtales.

Afdelingen i Frederikshavn forhandlede paa et Medlems Vegne med Paagældendes tidligere Principal, angaaende et Mellemværende om for ringe Opsigelsesfrist. Sagen ordnedes saaledes, at Medhjælperen fik udbetalt 200 Kr. Lignende Sager er behandlede af Afdelingerne i Nakskov og Maribo, ogsaa med et for Medhjælperen tilfredsstillende Resultat.

Hovedkontoret har i en Række Tilfælde forhandlet med Principaler paa københavnske Medlemmers Vegne. Saaledes med en større Chocoladefabrik (angaaende 35 Kr.), en Urtekræmmer (50 Kr.), en Boghandler (33 Kr.) og med en Brugsforening (88 Kr.). I flere af disse Sager var Medhjælpernes Ret tvivlsom, og Forhandlingernes Resultat derfor af saa meget større Værd for vore Medlemmer, idet Ordningen i alle de nævnte Tilfælde blev den at de paagældende Medlemmer fik anførte Beløb udbetalt.

Endelig har vi haft en ejendommelig Sag med Købmand Ove Kastberg Andersen, Billum, idet han skriftligt havde antaget et af vore unge Medlemmer til Tiltrædelse den 1. i den paafølgende Maaned, uden at Gagens Størrelse blev fastsat. Selve Tiltrædelsesdagen telegraferede Principalen imidlertid Afbud til Medhjælperen, kun med den Motivering, „at han havde truffet anden Bestemmelse." Hermed kunde vort Medlem naturligvis ikke lade sig nøje, og paa hans Vegne henstillede vi til Herr Kastberg

Andersen at ordne Sagen mindeligt ved at betale 60 Kr. (Gage og Kostpenge). Herpaa vilde Principalen dog ikke indlade sig, og paa en ligelydende Henvendelse fra vor juridiske Konsulent svarede K. A. ogsaa afvisende, og tilføjede iøvrigt sit Brev den Bemærkning, at han betragtede Centralorganisationens Krav, som den ifølge Fuldmagt fremsatte paa sit Medlems Vegne, som Pengeafpresning. Den gæve Principal, der saaledes vovede sig ud paa slap Linie, for at dokumentere sit antikverede Syn paa Fagforeningernes Ret og Opgaver, indstævnede vi da for Forligskommissionen, baade til Betaling af Erstatning til Medhjælperen og til Mortifikation af, og Bøde for det mod Organisationen benyttede fornærmelige Udtryk.

Stedt for Forligskommissionen kom Principalen til bedre Erkendelse, og indgik paa at betale de 60 Kr. til Medhjælperen, samt tilbagekalde „Pengeafpresningen" og som Bod herfor betale 20 Kr. i Mulkt til den lokale Hjælpekasse.

Dette til Advarsel for andre letsindige, organisationsfjendtlige Principaler, der eventuelt maatte have Lyst til at følge merbemeldte K. A. ud paa denne usikre Grund.

I de allersidste Dage har vi endelig paa et Kolding-Medlems Vegne, ordnet et Mellemværende med en derværende Manufakturhandler, der havde opsagt vort Medlem med kun en Maaneds Varsel, og ikke var tilbøjelig til mindelig Afgørelse med Afdelingen. Efter Paakrav fra Centralorganisationens Sagfører er han imidlertid nu indgaaet paa at betale 2 Maaneders Gage = 240 Kr. og Sagen bortfalder dermed.

Vi taber heldigvis kun faa Sager, men helt undgaas kan de naturligvis ikke. I den Periode, der her omtales, har vi dog kun tabt én, som vi for en Medhjælper hos Købmand P. Knudsen Roslev, havde anlagt for Skive Købstad og Sallinglands Herreders Ret. Aarsagen til det uheldige Resultat var den sædvanlige, at det ikke lykkedes fuldtud at føre Bevis for Medhjælperens Re til 3 Maaneders Opsigelsesfrist, og Retten tog derfor ogsaa i dette Tilfælde den økonomisk stærkere Parts Parti — til Trods for at enhver, der kender til Medhjælperforhold og Engageringsvilkaar paa Landet, vil vide, at 3 Maaneders Varsel for Opsigelse er almindeligt saagodt som overalt.

I Konflikttilfælde vil Bevisbyrden i Almindelighed falde paa Medhjælperen, og det skal derfor her gentages, at det gælder for Medhjælperen altid at have Papirerne i Orden ved nyt Engagements Indgaaelse, og ikke blot og bart slaa sig til Taals med gode Ord og Løfter — er de end aldrig saa gyldne; thi kommer der senere Uoverensstemmelser mellem Parterne, gælder Løfterne som Regel kun til Wansbech, og for Retten er det nu engang ikke Løfter, men derimod kun Beviser, der gælder og dur.

— — — —

Centralorganisationen arbejder sig Aar for Aar fremad, og tiltager i Mobilitet i Henseende til dens Evne til at beskytte sine Medlemmer. Det gælder da, at Medlemmerne lærer at benytte Organisationen — ikke mindst den Del af denne, som betegnes Retshjælpen, og i saa Henseende bør Afdelingslederne i den kommende Tid tage et energisk Arbejde op. —

Vor Ret vil vi have — ellers kan vi ikke gøre vor Pligt.

Jens Johansen.

Udsmidning i Grenaa.

TIDEN staar jo i Lock-outens Tegn, og selv i vort fredelige Fag mærkes Virkningerne af de store Forholds Efterdønninger, og Arbejdsgivernes Kamplyst synes ogsaa, i passende nedsat Forhold, at have smittet en Del af Arbejdskøberne i vort Fag.

Vi saa det i Vejle, hvor der var stor Staahej over vor Afdelingsformands berettigede Fremdragen af de skandaløse Løn- og Arbejdsforhold hos Herr N. J. Mehlsen. Vi saa det i Sakskjøbing, hvor vor Afdeling truedes med Død og økonomisk Undergang for dens „formastelige" Sætten-sig op mod de bestaaende, hævdvundne Skikke, ved at arbejde for noget saa revolutionært, som — Lukning Kl. 4 Juleaften.

Og nu er det for Alvor galt i den Stad Grenaa, idet vor derværende Afdelings udmærkede Formand, Bogholder A. Mikkelsen, af sin Principal, Fabrikant Rosenvinge, ganske brutalt er blevet smidt paa Gaden, blot fordi han var dristig nok til at være sine lokale Standsfællers første Tillidsmand, og som saadan varetog de Pligter, der paahvilede ham. —

Sagens Forhistorie er følgende: En Grenaa Principal, Købmand Chr. Kleis, tillod sig uden videre at fradrage et hos ham ansat Medlem af Organisationen 5 Kr. af Lønnen for Januar Maaned, kun med den Motivering, at Medhjælperen en enkelt Gang var mødt i Forretningen 1/4 Time for sent om Morgenen, og samme „flotte" Principal lod en Lærling lide samme Skæbne.

Medhjælperen vilde selvfølgelig ikke finde sig heri, og samtidig med at han opsagde sin Plads pr. 1. Marts, henvendte han sig til Organisationen om Bistand. Afdelingsformanden tilskrev da i høflige Vendinger Principalen om en Ordning, men herover blev Købmand Kleis fuldstændig desperat, og bortviste Medhjælperen paa staaende Fod. Det er en gammel Skik overfor vort Fag den, at straffe Folk med selvstændige Meninger paa Pengepungen, men det gaar knap saa glat nu som tidligere, da Medhjælperne ingen Organisation havde. Denne „famøse" Organisation tog naturligvis ogsaa Affære i dette Tilfælde, og Formanden for Afdelingen henvendte sig personlig til Principalen med den bortviste Medhjælpers Krav, om fuld Løn og Kostpenge for Februar samt de fradragne 5 Kr., og skønt Herr Kleis vred sig svært, og konfererede baade med Sagfører og andre Konsulenter, maatte han naturligvis rykke ud med Moneterne til Medhjælperen.

Da Købmand Chr. Kleis saaledes ikke kunde faa Bugt med Medhjælperen, søgte han andre Udveje for at faa Luft for sin Harme. Denne „noble" Herre undsaa sig nemlig ikke ved at henvende sig til vor Afdelingsformands Principal, Fabrikant Rosenvinge, og Resultatet heraf blev sikkert efter Herr K.s Ønske, idet Fabrikant Rosenvinge mærkværdigvis var Herr K. følgagtig, og derfor afskedigede vor Formand, Bogholder A. Mikkelsen, øjeblikkelig. —

En saadan Fremgangsmaade stempler de to Principaler tilstrækkelig tydeligt; thi i alle rettænkende Menneskers Bevidsthed staar det dog heldigvis som en ualmindelig gemen Handling, at straffe en Mand paa Brødet, blot fordi han gør sin simple Pligt som Tillidsmand for sine Kammerater.

Sligt byder man kun Handels- og Kontormedhjælpere, i den fejlagtige Tro, at man paa den Maade kan naa at sætte Foden paa Nakken af Organisationen samtidig med, at man sparker Tillidsmanden. D'Herrer Kleis og Rosenvinge glemmer dog at tage i Betragtning, at de netop aabner Medhjælpernes Øjne for Nødvendigheden af, at skabe en stærk Organisation til Værn mod den Slags Principalers Vilkaarlighed og brutale Overgreb mod de dem undergivne og økonomiske afhængige Medhjælpere.

Forøvrigt vil Organisationen naturligvis ikke lade sin Tillidsmand, Herr A. Mikkelsen, økonomisk i Stikken, og saafremt d'Herrer Udsmidere i Grenaa derfor har beregnet, at han skulde trygle om Naade og Genantagelse, kommer de til at regne om igen, og det turde hænde, at vi kommer til at le sidst — hvilket som bekendt er det bedste.

I Fremtiden vil vi jo sikkert møde adskillige Kleis'er og Rosenvinge'r men det vil kun bidrage til yderligere at fastholde Organisationens Nødvendighed og Værdi, og til at ryste Medhjælperne op af den Dvaletilstand, hvori en stor Del af vore Standsfæller lever. Og vaagner Standen først til Forstaaelse af, hvilken Styrke den ved Enighed raader over, da vil det første, den foretager sig være, at frigøre sig for den nedværdigende Afhængighed, som Affæren i Grenaa er et typisk Udtryk for. —

Jeg gør sluttelig opmærksom paa, at inden Organisationens

Medlemmer tager Plads hos Købmand Chr. Kleis, Grenaa, eller hos Fabrikant Rosenvinge, Grenaa Dampvæveri, skal man først henvende sig til Hovedkontoret eller Afdelingen i Grenaa.

Jens Johansen.

En tysk Medhjælperorganisations „Krigsarbejde".

„Mine kære danske Venner! Jeg er kommen til Deres Land for at forsikre Dem, at Tysklands organiserede Handels- og Kontormedhjælpere af al Evne vil søge at forhindre, at samvittighedsløse Chauvinisters forbryderiske Fremfærd skal lægge Hindringer i Vejen for den for os og vort Arbejde saa nødvendige Fred".

VED Landsstævnet paa Himmelbjerget i Maj 1914 var det, at vor tyske Kollega, Redaktør Georg Borchardt, Berlin, fremsatte dette Tilsagn. Et Par Maaneder derefter var allerede Verdenskrigen over os.

Da vi for en Ugestid siden havde Lejlighed til at træffe sammen med Herr Borchardt i Berlin, dvælede vor Kollega ved Erindringen om Himmelbjergstævnet og de Forhaabninger, han dengang — som Talsmand for Titusinder — havde udtalt om et fredeligt Samvirke mellem Medhjælperne i alle Lande. Frygtelige Begivenheder havde omstyrtet denne Fremtidstro, og en Verden stod i Vaaben.

Der findes Chauvinister i alle Lande, oppe i Deres Land som her, blandt Tysklands Fjender som blandt dets Forbundsfæller. Blandt alle dem har naturligvis nogle villet Krigen. Folkenes store Masse ønskede kun at bevare Freden. Vort Folk ønskede den. Ogsaa Kejseren! Og Georg Borchardt, der er meget langt fra at være nogen „Hurra-Patriot", hævder med Varme denne Kejserens „Friedfertigkeit", — dette Verden over saa omstridte Spørgsmaal. B. udtaler sig med megen Objektivitet om Englændere og Franskmænd og han, der foruden gennem den internationale Medhjælperføderation ogsaa paa andre Omraader, navnlig med Henblik paa de i sin Tid udfoldede tysk-engelske Tilknytningsforsøg, har virket for den mellemfolkelige Forstaaelse, og indtil det sidste troede paa Fredens Bevarelse, udtrykker sin dybe Beklagelse over det blodige Vanvid, der hærger Nationerne. Som alle Tyskere er han imidlertid opfyldt af Tillidsfuldhed om de tyske Vaabens endelige Sejr og understreger med Styrke den dybe Fællesfølelse og nationale Enhed, der giver Riget dets uhyre Modstandsevne og Slagkraft.

En Verden af Fjender forenes mod os under Kampraabet: Den prøjsiske militære Aand. De glemmer, at i Dag er prøjsisk Aand og tysk Væsen for os Indbegrebet af Flid, Arbejdsglæde, Sparsomhed, Udholdenhed og Disciplin — alt det der gennem Tiderne forbinde vort Folk med Styrke og Selvtillid. For og med disse Egenskaber fører vi Kampen.

Fra det Nærværende gaar Tankerne mod Fremtiden, og Georg Borchardt udtaler Haabet om Genoptagelse af den internationale Samvirksomhed mellem Medhjælperorganisationerne, naar Fredens Dag engang oprinder. Dog, disse Muligheder synes under Indtrykket af Øjeblikkets jernhaarde Kendsgerninger fjerne og er sluttelig afhængig af mangeartede Forhold, der for Tiden ganske unddrager sig vor Kontrol.

* * *

Hvorledes — vil man spørge — er Medhjælperorganisationerne i det krigsførende Udland hidtil kommen igennem denne Prøvelsens tunge Tid?

Derom beder vi Georg Borchardt fortælle os med Henblik paa sit eget Forbund, den os nærstaaende „Versin der Deutschen Kaufleute".

Dette Forbund er en i enhver Henseende moderne og uafhængig Medhjælperorganisation, der er uden Forbindelse med de store tyske Forbund, der som bekendt indtager saadanne Standpunkter til Kvindearbejdet eller til de jødiske Medhjælpere, at de alene derved træder i afgjort Modsætning til den virkelige fagforeningsmæssige Medhjælperbevægelse.

„Verein der Deutschen Kaufleute" er ogsaa af denne Aarsag et af de mindre Forbund, forsaavidt som Medlemsantallet før Krigen næppe androg 25000, — eller omtrent en lignende Medlemsstyrke som det af de tyske Medhjælperforbund, der er tilsluttet Tysklands samvirkende Fagforbund. Dog hævder „V. D. K." — og vistnok ikke med Urette — at dens Medlemmer giver et fyldigere Udtryk for den egentlige, faglærte Medhjælperstand.

Forbundet ejer lignende understøttende Institutioner som vor Centralorganisation: Retshjælp, gratis Arbejdsanvisning, et særlig Understøttelsesfond o. s. v.; desuden som særlig Administrationsgren en Sygeforsikring, Syge- og Begravelseskasse, — anerkendte Institutioner, hvor Medlemsskab fritager for at tilhøre de i Tyskland tvungne Sygekasser.

Da der ikke findes statsanerkendte Arbejdsløshedskasser i Tyskland er „V. D. K.", ligesom tidligere vor C. O., henvist til at ordne Arbejdsløshedsunderstøttelsen ved egen Hjælp. Det er den ældste A. K. af sin Art i Tyskland. Medlemmerne deles i 3 Grupper efter Indtægten, og Understøttelsen til mandlige Medlemmer ydes efter følgende Regler:

Gruppe	Ved et Maanedskontingent af	Understøttelsens Varighed	Dagpenge efter et Medlemsskab af			
			1 Aar.	2 Aar	5 Aar	10 Aar
	M.		M.	M.	M.	M.
I	1.50	90 Dage	1.10	1.10	1.35	1.60
II	2.50	90 Dage	2.10	2.10	2.60	3.10
		de følgende 90 Dage	—	1.—	1.25	1.50
III	3.—	90 Dage	2.60	2.60	3.10	3.60
		de følgende 90 Dage	—	1.50	1.75	2.—

Kvindelige Medlemmer betaler et Maanedskontingent varierende fra Mk. 1,15—2,65 og med Tredeling af Understøttelsens Varighed, saaledes at denne maksimalt andrager 135 Dage mod 180 Dage for mandlige Medlemmer. — Endvidere erholder gifte Medhjælpere et Tillæg til Dagpengene af 15—40 Pf.

Desuden raader Forbundet over en Understøttelseskasse for gamle og invalide Medlemmer, der kan opnaa en aarlig Understøttelse af Mk. 480.— efter 15 Aars Medlemsskab og naar de er fyldt 60 Aar. Forudsætning er dog at Vedkommendes Aarsindtægt er under Mk. 1000.—. Denne understøttende Institution er ligeledes den eneste i sin Art indenfor tyske Medhjælperforbund.

Saaledes rustet mødte „V. D. K." de højst ekstraordinære Forhold Krigen medførte og som vi tidligere indgaaende har omtalt i vor Tidende.

Krigstilstanden medførte som bekendt talrige Afskedigelser og uregelmæssige Opsigelser. Antallet af arbejdsløse Medlemmer steg meget stærkt i Krigens første Maaneder. I August 1914 udbetalte Forbundet ca. Mk. 5000.—, i September Mk. 7500.— og i Oktober og November ca. Mk. 12000.— pr. Md. — Dermed var Arbejdsløsheden kulmineret og de udbetalte Beløb faldt atter mod det normale Niveau. Indtil Udgangen af 1915 udbetaltes ialt Mk. 61000.—. Arbejdsløshedskassen har iøvrigt siden sin Start udbetalt ca. Mk. 636.000.—.

I denne Forbindelse skal nævnes. at Krigen naturligvis har foranlediget en overordentlig omfattende Virksomhed for Retshjælpen og Arbejdsanvisningen. Som en særlig og vigtig Gren af denne virker Forsorgen for de hjemsendte invalide Medlemmer. Der udfoldes et energisk og resultatrigt Arbejde for at

skaffe disse Krigens Ofre egnede — om muligt deres tidligere — Stillinger, ligesom Forbundet af al Evne bestræber sig for at værne disse tilbagevendte Medlemmer mod Underbud af deres Arbejdskraft. Paa dette som paa andre Omraader af Forbundets „Krigsarbejde" samvirkes der med Autoriteterne og alle interesserede Organisationer, og der er i saa Henseende opnaaet gode Resultater.

Af V. D. K.s Medlemmer kæmper ca. 9000 paa Slagmarkerne: deraf er over 400 hidtil faldne. Da mange af disse sidste var gifte Mænd, der efterlader sig Kone og Børn, er Organisationen ogsaa her traadt hjælpende til. Hidtil udbetaltes ca. 50,000 Mk. til faldne Medlemmers Efterladte. Som Bidrag til denne særlige Understøttelse opkræves der nu et Ekstra-Kontingent af 50 Pf. for mandlige, 35 Pf. for kvindelige Medlemmer.

Desuden har Forbundet siden Krigens Udbrud udbetalt betydelige Beløb gennem den paa det Offentliges Foranstaltning oprettede særlige Livsforsikring for Krigsdeltagere og Barselhjælp til Kvinder, hvis Mænd er i Felten.

Naar dernæst tages i Betragtning, at de ekstraordinære Forhold stiller mange og forskelligartede Krav til Organisationens Tillidsmænd som Medlem af Kommissioner og Udvalg til Varetagelse af offentlige Anliggender, vil man ane de Vanskeligheder, disse maa kæmpe med under Udøvelsen af deres Pligter. Af de 30—40 Funktionærer, „V. D. K." beskæftiger i Fredstid, er ca. 30 indkaldte og kun delvis erstattet med nye, væsentlig uøvede Kræfter,

Sjælen i dette „Krigsarbejder" omfattende Apparat er den kloge, stilfærdige Georg Borchardt, der endog i lang Tid har vikarieret for Organisationens syge Forretningsfører, Poul Trøger, og desuden hver Maaned faar Tid til at udsende sine to Blade, „Kaufmännisches Rundschau" og „Kaufmannische Jugend".

Den frivillige Syvlukning.

VORE Oversigter over Syvlukningens Fremgang kan atter suppleres med nye Resultater for den tidligere Butikslukning. Disse er saa meget mere bemærkelsesværdige, som de næsten alle hidrører fra Smaa-Købstæder eller Landsbyer, altsaa Omraader, som Syvlukningens Modstandere hyppigt benytter som Argumentation for den Uvilje, der hævdes at raade blandt Landkøbmænd og Handlende i Byer med stort Opland.

Til de sidste hører Sorø, hvor den mangeaarige Skepsis overfor Syvlukningen nu er overvunden, idet denne er gennemført i Manufaktur-, Herreekviperings- og Trikotagebranchen, af Bog- og Papirhandlere, Galanteriforretninger og Isenkræmmere, saaledes at herefter kun Kolonialhandlerne stiller sig afventende. Men ogsaa for denne Branche vil Syvlukningens endelige Sejr kun være et Tidsspørgsmaal. — Syvlukningen omfatter alle Hverdage, Lørdag undtagen, og den trufne Aftale gælder foreløbig Tiden fra 20. Januar til 31. Marts. — Ogsaa i Korsør er Syvlukningen nu gennemført.

I Hobro har vor Afdeling hidtil opnaaet, at Syvlukningen er indført i Manufaktur- og Modebranchen, og foreløbig gældende i Aarets to første Maaneder. — Ogsaa det nærliggende, men ellers af den nye Tids Krav endnu uberørte, Mariager kan opvise denne Reform. Dér er den hidtidige Butikslukning tiltraadt af samtlige Handlende og foreløbig gældende indtil ultimo d. M.

Bornholms første By, Rønne, har hævdet Syvlukningen siden Krigens Udbrud i Eftersommeren 1914. Resultatet er tilfredsstillende.

Fra Stubbekjøbing meddeles, at Syvlukningen dér er gennemført i samtlige Forretninger de 5 første Søgnedage. Den frivillige Overenskomst gælder fra 1. Januar til 30. Marts.

Af Stationsbyer paa Sjælland har Borup og Græsted ligeledes sluttet sig til Syvlukningen, indtil videre saaledes at de resp. Handlende er indgaaet paa en Overenskomst, som forpligter dem til den 1. April. — Ogsaa vor mobile Helsinge-Afdeling har virket for denne Reform med det Resultat, at den tidlige Butikslukning er indført i Februar og Marts, Lørdag undtagen. — I Haarby paa Fyn er opnaaet de beskedne Fremskridt, at Lørdagslukningen, der hidtil var Kl. 11, nu er ansat til Kl. 10, en Afkortning i Butiksdagen, der har funden almindelig Tilslutning.

Endelig kan vi meddele, at Syvlukningens Forkæmpere i Aalborg snart har taget den sidste Skanse, idet nu ogsaa Boghandlerne, der hidtil standhaftigt holdt paa Lukning Kl. 8, er indgaaet paa at stænge Bogladen Kl. 7, saaledes som dette i den seneste Tid er blevet Reglen i næsten alle Brancher i Aalborg.

Med de ende- og resultatløse Rigsdagsforhandlinger om Lovens Revision in mente, er det værd at fastholde disse og de talrige andre, tidligere omtalte Syvlukning-Resultater. Thi de viser, at ogsaa her bekræftes den gamle Regel, at det hyppigt er Lovgivernes Værk at bekræfte og almengøre de Reformer, der allerede er gennemført i det praktiske Liv.

Lovordnet Pensionsforsikring for Privatfunktionærer.

PAA Initiativ af Bestyrelsen for „Dansk Forening for Socialpolitik" afholdtes Fredagen den 1. Februar i „Grundtvigs Hus" i Kjøbenhavn et offentligt Møde med Foredrag om „Lovordnet Pensionsforsikring for Privatfunktionærer".

Det var Hensigten, at Folketingsmand Ivar Berendsen skulde forelægge Sagen, men han var imidlertid blevet forhindret af Sygdom og havde om Formiddagen maatte melde Afbud. I hans Sted havde man formaaet Kontorchef V. L. Faber i Arbejderforsikrings-Raadet til at holde det indledende Foredrag.

For en Kreds af særlig Interesserede, vel ca. 250, hvoriblandt en Del af vore Medlemmer, som havde faaet en speciel Indbydelse, meddelte Foreningens Formand, Raadmand Gustav Philipsen, at den Gruppe sociale Spørgsmaal, hvorfra Emnet for Foredraget skrev sig, i flere Aar stærkt havde beskæftiget den indbydende Forening, som paa forskellig Maade havde syslet med Opgaven.

Derefter holdt

Kontorchef V. L. Faber

det nedenfor gengivne Foredrag, idet vi her forud bemærker, at Foredragsholderen har haft Lejlighed til at gennemgaa Referatet, forinden dette offentliggøres.

Det er en vanskelig Opgave, jeg har paataget mig — med saa kort Varsel at holde Foredrag om det foreliggende, dog ret specielle Emne, og det er dertil en særdeles utaknemlig Opgave at remplacere en saa udmærket Foredragsholder som Ivar Berendsen.

Funktionærstanden er et Nutidsfænomen. Den økonomiske Udvikling, der har betinget Standens Fremkomst, er den, som vi allesammen ser for vore Øjne. Det er Udviklingen fra Smaabedrift til Storbedrift, fra Virksomhed i Enkelt-Mands Eje til Virksomhed i Hænderne paa Aktieselskaber, Andelsforeninger o. lign.

Man kan blot gaa en Tur igennem Byen for at faa et Indtryk af, hvad Storbedriften betyder i vore Dage. I Byens Yderkanter lægger man Mærke til de store Fabrikker; kommer man ind i Byen og standser paa en aaben Plads og ser over paa Hjørnet, hvor „Urtekræmmeren tidligere boede", ser man nu dér indrettet et Banklokale, vel at mærke ikke en selvstændig Bank, men en Filial af en Storbank. Bagerforretningen henne i Gaden er blevet til et Brødudsalg fra en Brødfabrik, Manufakturhandleren er erstattet af en Filial af et Stor-Magasin, og man lægger Mærke til en Mængde Specialudsalg (Cigarudsalg, Mælkeudsalg, Sæbeudsalg o. lign.), hvor der kun sælges Varer fra bestemte Fabrikker.

Man undgaar ikke at bemærke hele den Forandring, som er foregaaet med Byens Fysiognomi. Blot ved at betragte Gadens Skilte og Reklamer faar man tydeligt Indtryk af, at det er Storbedriftens Tid vi lever i; og naar man endelig ind til Byens Hjerte, ser man dér selve Stormagasinet, Storbanken og de øvrige Storbedriftens Centralinstitutioner.

Funktionærklassen er fulgt med denne økonomiske Omformning, og dennes videre Udvikling betyder, at der kun for meget faa Funktionærer er Udsigt til at faa selvstændig Virksomhed. De allerfleste vil være henviste til at leve hele Livet som Funktionærer.

Spørges der, hvor mange Funktionærer det drejer sig om, og hvor hurtigt Udviklingen foregaar, viser med Hensyn til det sidste Spørgsmaal Haandværks- og Industritællingen i 1897, at der da var ca. 78,000 Bedrifter, i 1906 ca. 85,000, men i 1914 kun 82,000. Altsaa en Tilbagegang i Antallet. Ser man paa Folkeholdet, faar man et endnu tydeligere Billede af Udviklingsretningen. I 1897 var der ca. 176,000 egentlige industrielle Arbejdere, i 1906 206,000 og i 1914 232,000, altsaa et bestandigt stigende Antal, men Stigningen af Funktionærer i de samme Virksomheder og den samme Tid er endnu mere paafaldende. I 1897 var der godt 8000 Funktionærer — Formænd, teknisk Personale og Kon-

tor- og Butiksmedhjælpere — i 1906 godt 12,000, men i 1914 lige ved 23,000, altsaa omtrent en Tredobling fra 1897—1914.

Hvor mange Funktionærer, der i det hele er her i Landet, er ikke saa let at sige, men ved at se paa Folketællingstabellerne fra 1911 kommer man til det Resultat, at der er saadan noget som ca. 90,000 Privatfunktionærer, og naar man tager i Betragtning, at mange er Familieforsørgere, er gifte og har Børn, saa bliver det en ret betydelig Stab, der her er Tale om.

Spørgsmaalet, der nu rejser sig, er: Hvordan er disse Funktionærers Kaar?

Til Belysning af dette Spørgsmaal er vi saa heldige at have et Værk fra Statistisk Departement, som har behandlet denne Sag for Handels- og Kontormedhjælpernes Vedkommende, og de danner jo den talrigste Klasse indenfor Privatfunktionærerne, Gruppe. Man regner dem til ca. 64,000 Personer, 42,000 Mænd og 22,000 Kvinder, ifølge Folketællingen i 1911.

Den udarbejdede Lønstatistik, der navnlig er fremkommen paa Foranledning af en Henvendelse til Handelsministeriet fra Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation, viser, at Lønningerne for manges Vedkommende er urimeligt smaa, navnlig for Kvindernes Vedkommende.

Måndlige Medhjælpere under 18 Aar har 3—400 Kr. om Aaret, Gruppen fra 20—24 Aar 1000—1200 Kr.; Lønstigningen fortsættes til ca. 2000 Kr. for Personalet over 35 Aar i Butiksfagene, og til ca. 3000 Kr. for det tilsvarende i Kontorfagene.

Kvinderne begynder omtrent med samme Løn som Mændene, men Stigningen er langt svagere. Selv de kvindelige Kontorister naar i de fleste Brancher ikke ofte over 12 a 1300 Kr. om Aaret.

Udregnes Timelønnen for Handels- og Kontormedhjælpere kommer man, navnlig paa Grund af den meget unge Arbejdskraft og den lange Arbejdstid i Butikkerne, til meget lave Tal. Det viser sig nemlig, at godt 1/3 af de mandlige og 2/3 af de kvindelige Medhjælpere ikke naar 25 Øre i Timen.

Man maa absolut, ved at gøre sig bekendt med denne Statistik, faa Indtryk af, at der her er Tale om en Stand, hvis Kaar bør følges med den største Opmærksomhed.

Vi skulde paa vort Møde her i Aften drøfte Forsørgelsesmuligheden for Privatfunktionærer under Invaliditet og i den senere Alder, thi det er klart, at det med disse Lønninger i Erindring er berettiget at spørge, hvorledes disse Folk klarer sig, naar Arbejdsevnen svigter paa Grund af Invaliditet eller Alderdom.

Der findes, som det vil vides, en Del Pensionskasser, som er oprettet af Enkelt-Virksomheder med stort Personale, andre, som er oprettet ved Sammenslutninger indenfor enkelte Fag, og atter andre, som er oprettet og underholdt udelukkende af Privatfunktionærerne selv, men det er i alt Fald mit Indtryk, at det hidtil ikke er store Ting, der er naaet paa dette Omraade, og det er min Mening, at skal man naa en Løsning, som er tilfredsstillende, naar man ikke denne ad Frivillighedens Vej, men man maa paa en eller anden Maade organisere en Pensionsforsikring, men hvordan, det er Spørgsmaalet?

Vilde det være tilstrækkeligt, om det Offentlige opmuntrede til Dannelsen af saadanne Kasser ved Ydelsen af Bidrag?

Man har benyttet denne Fremgangsmaade overfor Lærere og Lærerinder. Staten er altsaa inde paa denne Vej, men jeg maa sige, at jeg ganske vist ikke tror, at man heller ad denne Vej vil naa synderligt.

Da man ikke har opnaaet noget rigtigt betydningsfuldt herhjemme, spørger man uvilkaarligt, hvordan man i Udlandet har grebet Sagen an.

Her kan jeg nævne, at man i Tyskland og Østrig ad Lovgivningens Vej har grebet ind i Privatfunktionærernes Forhold paa dette Omraade og faaet en Løsning. I Tyskland naaede man allerede i 1911 til en Lov om Pensionsforsikring for Privatfunktionærer. Denne Lov blev skabt efter et østrigsk Forbillede, i hvilket Land man saa tidligt som i 1906 havde lovgivet i denne Retning. At man i Tyskland saa forholdsvis hurtigt efter naaede en Lov, skyldes for en stor Del den stærke Organisation, som dér er tilvejebragt af Privatfunktionærerne. Den formaaede efterhaanden at faa Forbundsraadet til at interessere sig for Sagen, og efter at der gentagne Gange var forelagt Lovforslag, naaede man i 1911 til at faa Loven vedtaget.

Man er i Østrig og Tyskland gaaet forskellig Vej med Hensyn til at bestemme Grænserne for Funktionærklassen. I Østrig har man indskrænket sig til at give en almindelig Definition af, hvad en Privatfunktionær er. I Tyskland har man valgt den Vej at nævne bestemte Kategorier af Funktionærer, som hørende under Forsikringen, da det viste sig, at den østrigske Fremgangsmaade gav Anledning til Omgaaelser af Loven.

Forsikringspligtige i Tyskland er f. Eks. Formænd, Fabriksfunktionærer, Værkførere, Medhjælpere og Lærlinge i Handels- og Apothekervirksomheder, Lærere og Lærerinder, Kaptajner og Officerer i Koffardifart o. s. v.

Forsikringspligten indtræder ved det 16. Aar, fra hvilket Aar alle skal forsikre sig mod Alderdom og Invaliditet.

Forsikringspræmiens Størrelse retter sig efter Vedkommendes Lønniveau. Den laveste Lønsats indtil 550 Mark om Aaret svarer en aarlig Præmie af ca. 20 Mark, den højeste ca. 300 Mark, og den omfatter Folk paa Indtægter af 4—5000 Mark. Præmiebetalingen er ordnet saaledes, at Arbejdsgiveren og Funktionæren hver betaler Halvdelen.

I Tilfælde af, at 65 Aars Alderen er opnaaet, indtræder Retten til Pension, uanset om Vedkommende er arbejdsudygtig eller ej. I de yngre Aldersaar indtræder Ret til Pension, saafremt vedkommende mister mere end Halvdelen af sin Arbejdsevne.

Selvfølgelig kræves det, at de paagældende har betalt Bidrag i en bestemt Tid. Denne Karenstid er for Mænd et Tidsrum af mindst 120 Maaneder, for Kvinder 60 Maaneder.

Pensionens Størrelse udgør for Mændenes Vedkommende 1/4 af samtlige i Karenstidens 120 Maaneder indbetalte Præmier samt 1/8 af det derefter erlagte. Den samme Regel gælder for Kvinder, der har været forsikrede i mere end 120 Bidragsmaaneder, men for de øvrige Kvinder udgør Pensionen 1/4 af samtlige indbetalte Præmier, for saa vidt der er betalt mindst 60 Maaneder.

I Loven er der givet Bestemmelser om, at den forsikrede skal underkaste sig de Helbredsforanstaltninger, som findes nødvendige for at afværge truende Invaliditet.

Skal vi nu gaa den samme Vej som i Tyskland for at naa en tilfredsstillende Ordning, eller skal man overlade Spørgsmaalet til det private Initiativ i højere Grad end i Tyskland?

Vilde man ikke finde det rigtigt, om man fra Statens Side tog Skridtet fuldtud og oprettede en Statsanstalt for Privatfunktionærers Forsikring, kunde jeg tænke mig, at man ved Lov paabød, at der indenfor Fagene efterhaanden skulde oprettes Pensionsindretninger, hvori det var en Pligt for Fagets Udøvere at indtræde. Det vilde formentlig da være rimeligt, at Arbejdsgiverne ligesom i Tyskland bidrog til Forsikringen, vel ogsaa at Staten gav et Bidrag som til Privatskolernes Lærere og Lærerinder, Man vilde maaske finde en saadan Ordning rimelig, hvorefter der indenfor Fagene oprettedes Kasser, hvortil Staten bidrog med 2 pCt., Funktionærerne med 3 pCt., og Arbejdsgiverne ligeledes med 3 pCt. af Lønningerne. Kassen maatte da være i Stand til at give en nogenlunde ordentlig Pension. I Tyskland udgør Præmierne 4, højst 7 pCt. af Lønningerne, og Pensionen kan naa op indtil 45 pCt. af det sidste Aars Indtægt. Gennemsnittet af, hvad der i Tyskland ydes i Pension er ca. 30 pCt. af Lønnen.

Jeg kunde altsaa tænke mig, at man begyndte med at oprette Kasser, hvortil der alt i alt svaredes 8 pCt. af Lønningerne som Præmie, og at Staten ved Loven paabød, at hvis der ikke indenfor en vis Aarrække var oprettet Kasser indenfor alle Fag, skulde Staten oprette en saadan for de manglende. Det private Initiativ havde derved haft Lejlighed til at gøre sin Indflydelse gældende.

Man kunde ogsaa tænke sig andre Maader at løse Sagen paa, saaledes muligvis en Forsikring i Tilknytning til bestaaende Forsikringsinstitutioner.

Det skulde nu interessere mig at høre, hvad man fra andre Sider mener om det rejste Spørgsmaal. Foreningen har hidtil savnet Samarbejde med Privatfunktionærerne om denne Sag.

Diskussionen

indlededes af flere Repræsentanter for de mindre Funktionærgrupper, og allesammen ønskede de den mest mulige Hjælp til Oprettelse af Pensionskasser. Skolebestyrer Grathwohl bemærkede bl. a., at man ved en Henlæggelse af 10 pCt. af sin Gage vilde være i Stand til at sikre sig en Pension der nogenlunde svarede til de Vilkaar, man havde haft. Af Diskussionen maa vi dog indskrænke os til nævne nogle af de Udtalelser, som har speciel Interesse for vort Fag.

Ekspeditionssekretær, cand. mag. Sven Trier: Formanden og Indlederen udtalte deres varme Sympathi for Funktionærstanden. Efter den Forhandling, som har fundet Sted, er jeg kommen til at tænke paa, om denne Sympathi kun gælder de Funktionærer, der er forholdsvis velstillede, saasom Maskinister og Lærere, der har Lønninger fra 2000 til 4000 Kr. om Aaret, thi det er mig en Gaade, at denne Kærlighed ogsaa kan gælde Handels- og Kontormedhjælperne, naar Indlederen et Øjeblik efter at have fortalt at disse Folk kun har 25 Øre i Timen, taler om at tvinge dem til at betale en Del af deres Gage til en Pensionskasse.

Dette at tvinge en Mand med 10,000 Kr. om Aaret til at henlægge 10 pCt. af Gagen, betyder ikke det samme som at tvinge en Kvinde med 5 à 600 Kr. om Aaret til at henlægge 60 Kr. aarlig.

Jeg troede egentlig, at man var færdig med disse Forsøg paa at lave Undtagelser for visse Befolkningsklasser med Hensyn til Alderdomsforsørgelsen, og jeg vil gerne spørge, hvorfor netop Privatfunktionærerne skal gøres til Forsøgsdyr?

Det, der skulde gøres for Privatfunktionærerne, er vist snarere

noget, der kunde hjælpe dem til at faa Udkommet, mens de arbejder derfor, og navnlig hjælpe de unge Kvinder, der nu maa leve af andre Kilder end deres Arbejdskraft. Jeg vilde forstaa det, dersom man forlangte, at Staten skulde fastsætte en Regulering af deres Lønforhold, men jeg forstaar ikke, at man begynder med at interessere sig for deres Alderdom, og det kan jeg heller ikke tænke mig, at de selv først og fremmest gør.

Jeg synes, at det har saare lidt Interesse, at man sørger for at faa de bedst aflønnede Funktionærer betryggede i deres Alderdom, naar man samtidig lader de Unge arbejde for en Løn, som de maa sulte paa.

Skulde jeg foreslaa noget, skulde det være, at man afskaffede Pension for alle, saavel offentlige som private Funktionærer, og i Stedet sørgede for, at der kom en almindelig Folkeforsikrings- og Folkeforsørgelseslov.

Dette i Aften af Foreningen fremsatte Forslag kom for mig som en Bombe fra en Zeppeliner, og det gjorde mig kun ondt, at Bomben ikke eksploderede med det samme.

Jens Johansen: Den Grundbetragtning, som Herr Trier har anlagt paa hele Spørgsmaalet, kan jeg i al Almindelighed dele, idet jeg ikke ser, hvorfor der skal gøres Forskel paa den Del af Befolkningen, der har fundet for godt at kalde sig Funktionærer og de andre Samfundsklasser. Jeg nægter dog ikke, at der ogsaa er betydelige Mængder af Handels- og Kontormedhjælpere, der interesserer sig for Pensionsforsikring, men jeg er ikke sikker paa, at vi alligevel skal gaa den Vej, som Indlederen har anvist.

For mere end Halvdelen af Handels- og Kontormedhjælperne har man vist nok Lov til at sige, at de ikke vil være i Stand til at yde, hvad en nogenlunde anstændig Pension vil koste, og jeg vilde ogsaa være betænkelig ved, om denne Forening gaar videre i denne Sag uden at arbejde sammen med de Foreninger, som er interesserede i Spørgsmaalet. Jeg vil derfor gerne henstille, at man, hvis man agter at gaa videre dermed, først indgaaende drøfter det med de Institutioner, som kan have Interesse deraf.

Fuldmægtig Hansen vilde kraftig protestere imod, at man kom „bort fra Pensionsspørgsmaalet til Fordel for Alderdomsunderstøttelsen, som jo kun kan blive meget lille. Man ser jo allerbedst, hvilken Værdi Pensionen har for Folk ved at tage dem, som nu er pensionerede, thi mange af dem gaar jo faktisk paa en Sultekur hele Livet igennem, bare for at vide, at de er pensionerede, naar de bliver gamle. Lad os derfor arbejde hen til, at vi saa vidt muligt faar indført Pension".

Conto pro diversi.

BROWNS LOMMEBOG FOR HANDLENDE.

En lille udmærket Bog, udgivet af Lærer ved „Købmandsskolen", Cand. Vilh. Ludvigsen, der er kendt som Udgiver af andre Hjælpebøger ved Undervisningen i de praktiske Fag. Her gælder det ikke et Første-Forsøg, eftersom der er gaaet 4 Udgaver forud for den foreliggende. Det er en lille Haandbog, der paa sine ca. 160 Sider indeholder en Fylde af Oplysninger, givet under Formen „Spørgsmaal og Svar". Forklaringen er knap, men koncis, og der er tilsyneladende nedlagt et betydeligt og betydende Arbejde ved Udarbejdelsen af dette Afsnit. Desuden indeholder „Lommebogen" adskillige Tabelværker, Handelslove etc., — det vil sige et Fond af Oplysninger og Vejledninger, der under Udøvelsen af det daglige Forretningsarbejde, hvor der ofte kræves hurtig og kortfattet Besked, vil være til lige stor Nytte for Medhjælperen som Principalen. (Tilsendt fra Steen-Hasselbalcks Forlag).

REJSELEGATER.

Grosserer-Societetets Komité, Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse samt Handels- og Kontoristforeningen agter at bortgive en Sum af 5500 Kr. til Rejseunderstøttelse for dygtige, unge Handelsmænd til Erhvervelse af Kundskaber og Forbindelser, saavel i Europa som særlig i oversøiske Lande.

Endvidere har Glashandler Johan Franz Ronges Fond stillet en Sum af 2500 Kr. til Raadighed for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, til Rejselegater for unge Handelsmænd, til midlertidigt Ophold i Udlandet.

Ansøgerne maa have sikret sig Plads eller i hvert Fald have bindende Løfte om Plads ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet.

— Selvskreven Ansøgning om saadan Understøttelse skal være indsendt til Udvalgets Sekretær, Grosserer Chr. Jensen, Ny Adelgade 8, Kjøbenhavn, inden 1. Marts.

Med Ansøgningen maa følge et Skema i nøjagtig udfyldt Stand. Blanket hertil faas hos Sekretæren.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Bramminge. Afdelingen afholdt den 23/1 halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Kikkenborg". Paa Grund af at Udkast til Mønsterlove var tilsendt Afdelingen fra Hovedkontoret, afholdtes Generalforsamlingen en Maanedstid tidligere end sædvanlig.

Valgt til Dirigent blev Herr Kommis Svend Espensen, hvorefter Formanden oplæste Mønsterloven samt foretog forskellige Tilføjelser, der alle vedtoges uden Debat. — Angaaende Nedsættelse af Kontingentet for Damer meddelte Formanden, at Forslaget er fremkommet paa Grund af, at der her i Bramminge er en Del Damer ansatte i Manufakturforretningerne; disse kvindelige Medhjælpere er endnu ikke organiserede, og for at søge dette opnaaet, vedtoges det at optage dem som Medlemmer af Afdelingen for Ydelsen til Hovedkontoret, nemlig Kr. 1,25.

Kassereren, Herr Hejlesen, fremlagde derefter Regnskabet, som af Revisorerne var befundet i god Orden, og for hvilket der gaves enstemmig Decharge.

Forslag om Oprettelse af et Agitationsudvalg vedtoges, da Agitationen ikke tidligere er dreven med den Energi, som denne vigtige Del af vort Arbejde kræver. — Der valgtes et Udvalg paa 3 Medlemmer, de Herrer Kommis'erne L. P. Larsen, Sv. Espensen og Mosch.

Under „Eventuelt" vedtoges det at afholde Medlemsmøde 2 Gange maanedlig, deraf et Søndagsmøde, og overlodes det til Bestyrelsen at fastsætte nævnte Mødeaftener, hvorpaa Generalforsamlingen sluttede med fælles Kaffebord, samt et af Herr Hejlesen udbragt Leve for Centralorganisationen. *C. H. Mosch.*

Ejby. Fredagen d. 4. Febr. afholdtes paa Geldsted Gæstgivergaard kvartaarlig Generalforsamling.

Der foretoges Valg af ny Bestyrelse, og denne kom til at bestaa af følgende: Formand, Herr Bogholder Bjørn Falck, Nr.-Aaby, Næstformand, Herr Kommis L. Westergaard, Geldsted, Kasserer, Herr Kommis J. M. Jensen, Nr.-Aaby, Sekretær, Herr Kommis H. P. Hansen, Geldsted, Suppleant, Herr Fuldmægtig A. Radilow, Ejby, Revisor, Herr Kommis N. C. Christensen, Geldsted, Revisor, Herr Kommis H. Nielsen, Geldsted.

Efter Valget takkede Formanden for dette og bad den ny Bestyrelse staa ham bi i Arbejdet med kraftig Agitation for C. O. Han udbragte derefter et Leve for C. O.

Det vedtoges at afholde en Mødeaften hver anden Onsdag paa Geldsted Gæstgivergaard. Første Møde afholdes Onsdagen d. 16. ds. Kl. 8 Aften.

Den, efter vore Forhold ret store Forsamling, samledes derefter til et fælles Kaffebord.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at vor Formand, Herr Bjørn Falck, vil holde Foredrag i Middelfart Torsdagen d. 24. ds. i den derværende Afd.s Lokaler paa Turisthotellet. Der forventes stærk Tilslutning her fra Afdelingen.

H. P. Hansen, Sekretær.

Grenaa. Fredag d. 4. Februar afholdt Afdelingen her, paa Grund af Formandens og et Bestyrelsesmedlems Bortrejse, ekstraordinær Generalforsamling paa Afholds- og Højskolehotellet. Efter at Formanden havde budt Velkommen, indledede han Mødet, som var godt besøgt, med et Foredrag om vor Stilling og C. O., og udbragte sluttelig et Leve for denne. Derpaa takkede han Medlemmerne og den nu afgaaende Bestyrelse for den Tillid, de havde vist ham i den Tid, han havde staaet som Formand for Afdelingen.

Efter en lille Diskussion, gik man over til det egentlige — nemlig Valg af Bestyrelse.

Som Formand blev enstemmigt valgt E. Høyrup, til Medlemmer af den øvrige Bestyrelse valgtes: A. Seerup, Jacobine Sørensen, M. Holm og H. Ottzen, som Suppleanter V. Lassen og A. Svinding.

Kommis Høyrup rettede derpaa paa Foreningens Vegne en Tak til den afgaaende Formand for det Arbejde, han havde lagt indenfor Foreningen, og sluttede med at bede Forsamlingen udbringe et kraftigt Leve for Herr Mikkelsen. Generalforsamlingen afsluttedes med fælles Kaffebord.

Det var med Glæde, Bestyrelsen bemærkede det store Antal mødte Medlemmer, og henstiller til alle Medlemmerne at møde hver Gang.

Mødeaftenerne bliver herefter den 1. og 3. Fredag i hver Maaned. *J. S.*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 18. Januar indledede Herr C. Hammer om: „Pensionering af Medhjælpere". Indlederen omtalte udførlig den tyske og østrigske Pensionering af Privatfunktionærer og de Mangler, der efter hans Mening klæbede ved disse Landes

Lovgivning paa dette Omraade. Indlederen fandt, at Tvangsforsikring var højst uheldig, og mente at Spørgsmaalet ikke burde løses til Fordel for en enkelt Klasse Samfundsborgere, men at Pensioneringen maatte omfatte alle disse, og forme sig som en Udvidelse af den bestaaende sociale Forsorgslovgivning. Efter Indledningen var der Diskussion.

Den 25. Januar afholdt Afdelingen ord. halvaarlig Generalforsamling med Dagsorden: 1) Beretning, 2) Indk. Forslag, 3) Eventuelt. Jens Johansen valgtes til Dirigent. Formanden aflagde Beretning: Medlemstallet var nu 1043, hviket betød en Fremgang paa 112 i Løbet af sidste Halvaar. Afd. havde foranlediget, at nogle Medlemmer ansatte i et større Firma havde faaet Betaling for deres Overarbejde i Julemaaneden. I Dagspressen havde man advaret Handels- og Kontormedhj. mod at søge Arbejde hos et herværende Firma, hvor Personalet havde faaet forelagt Kontrakter til Underskrift, der vil betyde en Nedsættelse af deres Løn. Omtalte at en af vore Klubbers Tillidsmænd var bleven afskediget, og at man havde protesteret herimod. Sagen var endnu ikke ordnet.

Formanden udtalte sin Glæde over, at vort Krav om Repræsentation i Sø- og Handelsretten havde resulteret i, at den ene af vore Kandidater, Herr Peter Wraae, var bleven valgt. I Understøttelse er udbetalt til 32 Medlemmer Kr. 1103,00. — Beretningen godkendtes enst. uden Diskussion. — 2) En Forandring i Lovene foreslaaet af Bestyrelsen vedtoges enst. Efter at Generalforsamlingen var sluttet afholdtes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen: Formanden forelagde Regnskabet for Oktober Kvartal. Dette godkendtes enstemmigt.

Derefter afholdt samtlige Afdelinger Generalforsamling til Valg af Bestyrelsen; Følgende valgtes: Kontor-Afd. Jens Johansen, C. Hammer, Sophus Petersen. Kolonial-Afd. Sigfred V. West, H. P. Jensen, Wulff Beerman. Manufaktur-Afd. E. S. Schibler, J. Chr. Lund, Camilla Larsen, Central-Afd. Knud B. Knudsen, Hj. Larsen, Agnes Christoffersen. Isenkram-Afd. Aage S. Leth, Vald. Staunsager, Marius Jacobsen. Boghandlermedhælper-Afd. Peter Wraae, Alfred Schmidt, Ditlev Schmoll. *S.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes paa Højskolehjemmet den 27. Januar. Herr Forstander Kjems, Skamlingsbanke Højskole, holdt et særdeles interessant Foredrag om dansk—amerikansk Ungdom. Forstanderen, der selv havde opholdt sig i Amerika i flere Aar, gav en Skildring af forskellige Forhold derovre, og fremhævede særlig stærkt den Betydning, aandelig Paavirkning havde paa den dansk—amerikanske Ungdom, saaledes at de til Trods for de ydre Forhold kunde bevare Kærligheden til Danmark. — Formanden, N. C. Nielsen, takkede under stærk Tilslutning fra Medlemmerne Herr Kjems for det udmærkede Foredrag.

Ved det ordinære Medlemsmøde den 2. Febr. talte Formanden om Dyrtidsloven og knyttede hertil forskellige Bemærkninger og anbefalede bl. a. at gøre Brug af Loven, naar man kunde kræve det. Fra flere Medlemmers Side fremkom Forslag om Afholdelse af et Bal i nær Fremtid. Bestyrelsen foretager de nødvendige Foranstaltninger. *C. F.*

Løgstør. Afdelingen afholdt Torsdag den 27. Jannar extraordinær Generalforsamling. — I Anledning af den udsendte Mønsterlov maatte Lovene for Løgstør Afdeling revideres, hvilket skete, og den nye Lov blev stadfæstet af Generalforsamlingen.

Under „Eventuelt" drøftedes en festlig Sammenkomst, som Afdelingen skulde have i nær Fremtid, og denne blev fastsat til d. 13. Februar. Ligeledes vedtoges det enstemmigt at bevilge 15 Kr. til et Folkebibliothek, som vil blive oprettet i Løgstør.

N. C. K.

Nakskov. Paa Herr Forretningsfører Jens Johansens Foredragstourné gennem Lolland-Falster holdt J. off. Foredrag i Afdelingen her Torsdag den 21. Januar. — Efter at der var budt saavel Forsamling som Taler Velkommen, blev Ordet givet til Herr J., som i korte Træk klarlagde C. O.s Formaal og dennes Betydning for Medhjælperstanden, samt berørte Arbejdsløshedskassens Fordele efter Statsanerkendelsen.

Efter Foredraget udtalte Formanden sig i Tilslutning til Indlederen, og Mødet hævedes uden særlig Diskussion.

Trods den foregaaende Agitation var der kun mødt ca. 70, hvoraf en halv Snes var Ikke-Medlemmer, men resulterede Mødet dog i, at Afdelingen erhvervede nogle ny Medlemmer.

L. P. L.

Ringe. Afdelingen afholdt Søndag den 16. Jan. ordinær Generalforsamling i sine Lokaler i „Taarnbygningen". — Den midlertidige Formand, Herr Th. Jensen, fremlagde Dagsordenen. Til Formand valgtes med Akklamation Asmus Martens jun. — Regnskabet godkendtes enstemmigt; endvidere besluttede Generalforsamlingen ogsaa til Kasserer at vælge Asmus Martens jun.

Efter Generalforsamlingen samledes man om Kaffebordet. Senere paa Aftenen reciterede Herr Martens jun. og Herr Højrup flere Ting, alvorlige og muntre.

Ringe-Afdelingen kunde ved denne som andre Sammenkomster i den senere Tid, glæde sig ved Medlemmernes talrige Besøg.

Lula Hansen, Sekretær.

Rødby. Agitationsmøde afholdtes paa Hotel „Rødby" Søndag den 16. Januar med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Til Mødet var der mødt ca. 50 Tilhørere. Formanden, Herr Christiansen, bød Velkommen og gav efter Afsyngelsen af en Medhjælpersang Ordet til Herr J., der holdt et interessant Foredrag om Medhjælpernes Løn- og Arbejdsvilkaar. Foredraget, der blev fulgt med Interesse, lønnedes med stærkt Bifald.

Derefter opfordrede Formanden de Tilstedeværende, som endnu ikke var Medlemmer, til uopholdelig at indmelde sig. Mødet afsluttedes med en Sang, og Deltagerne samledes om et fælles Kaffebord.

Mødet, der var meget vellykket, og som syntes at gøre Indtryk paa de uorganiserede Medhjælpere, vil sikkert bevirke en stærkere Sammenslutning blandt Byens Handels- og Kontormedhjælpere. *E. Oppermann.*

Rønne. Mandag den 24. Januar afholdtes en Sammenkomst i Foreningens Lokaler, hvortil enhver Handels- og Kontormedhjælper var indbudt. — Herr Navigationsskolebestyrer Falch oplæste, og Deltagerne samledes derefter om et fælles Kaffebord, hvor der blev holdt faglige og andre Taler samt afsunget et Par Sange. I Aftenens Løb tegnedes 7 nye Medlemmer. *K. K.*

Skive. Søndag Eftm. den 23. Januar afholdtes et mindre Møde paa Foranledning af C. C. Knudsen, der var kommen til Stede. Da Foreningen omtrent stod uden Bestyrelse, og der intet var foretaget i den senere Tid, enedes man om at indkalde til en Generalforsamling Torsdag den 27. Januar med Dagsorden: Valg af Bestyrelse og Arbejdet i Fremtiden. — Efter Mødet blev der indmeldt 3 nye Medlemmer.

Naar blot Medlemmerne vil interessere sig lidt mere for Foreningen og agitere for Tilgang af nye Medlemmer, vil Skive Afd. snart komme paa Højde med Naboafdelingerne. *C.*

Slagelse. Fredag den 10. December afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor det vedtoges at sende en Liste rundt til samtlige Kolonial- og Kaffehandlere om at lukke Kl. 4 Juleaften, og vi havde den Fornøjelse, at samtlige Kolonial- og Kaffehandlere lukkede.

Onsdag den 12. Jan. afholdtes Diskussionsmøde. Chr. Petersen indledede med „Vort Program", og der udspandt sig en lang og meget livlig Diskussion. — Onsdag den 19. Januar holdt A. Thorsell et udmærket Foredrag om: Centralorganisationens Brydningsaar og dens første Mænd. — Ved Mødet den 26. Januar havde vi den Fornøjelse, at vor Kollega, Herr Martens, Ringe, holdt et interessant Foredrag om sine Indtryk fra et Ophold i Tyskland under Verdenskrigen.

Paa et den 28. Januar afholdt Bestyrelsesmøde vedtoges det at sende en Skrivelse til Handelsforeningen, Manufakturhandlerforeningen og Detailhandlerforeningen angaaende Syvlukningen i Sommermaanederne.

Onsdag den 23. Febr. fejrer Slagelse-Afdelingen sin 10. Aars Fødselsdag ved en lille selskabelig Sammenkomst med et Par officielle Taler og en lille Svingom. Nærmere Program fremkommer senere.

Vi maa paa det bestemteste henstille til vore Medlemmer at møde, ikke alene til vore Fester, men først og fremmest til vore faglige Møder.

Mød hver Onsdag Aften og mød præcis! *T.*

Sorø. Afdelingen udfolder en livlig Virksomhed med godt besøgte ugentlige Møder med gode Talere og livlig Diskussion. Af Handels- og Kontormedhjælpere i Sorø staar nu kun ganske faa udenfor Foreningen.

Tirsdag den 18. talte Herr Byraadsmedlem J. Larsen interessant og underholdende om den faglige Bevægelse i Danmark.

Tirsdag den 25. talte Herr Landbrugskandidat L. Nielsen om „Georgeismen" og Tirsdag den 1. Februar afholdtes ordinær Generalforsamling, hvor bl. a. nye Love var til Behandling.

M.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 9484 Th. Klostergaard, Adr.: Herr Holger Christensen, her, er slettet af Afdelingen paa Grund af Restance.

Viborg, den 23. Januar 1916. *I. Chr. Jacobsen,* Kasserer.

Medlem Nr. 5722 Jens Søgaard, Adr. De foren. Jernstøb., slettes paa Grund af Restance.

Næstved, den 17. Januar. *Carl E. Qvist,* Kasserer.

Slettet paa Grund af Restance: Nr. 7298 Einar A. Hansen, Nr. 8534 Jørgen Rsm. Nielsen, Nr. 8567 A. Samuelsen, Nr. 8847 Aksel Holst Jørgensen og Nr. 9559 Simon Oluf Simonsen.

Herning, d. 7. Febr. *A. Lorensen,* Kasserer.

Medlem Nr. 11388, M. Eriksen, hos A/S J. S. Hess & Søn, Middelfart, er slettet for Gæld pr. 1. Febr., idet han er indmeldt pr. 1. Februar, men nægter at betaler Medlemsbog og Kontingent, trods gentagne Opfordringer. *Magnus Jørgensen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VIL H. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende
Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 5. 1. Marts 1916. 16de Aargang.

DYRTID.

VERDEN staar i Dyrtidens Tegn.

Pengenes forringede Købeevne mærkes pinligst i de store, brede Befolkningslag, hvis Indtægter paa Forhaand bevæger sig om den minimale Levefod. Netop dette Forbrugernes store Flertal, hvis væsentligste Indkomst anvendes til Dækning af Livsfornødenheder, rammes haardhændet af Dyrtiden.

De Levnedsmidler, der er saa almindelige, at de ikke kan erstattes af anvendelige Surrogater, behøver vi alle. Og netop disse uundværlige Livsfornødenheder er det — i Forbindelse med meget andet — der er undergaaet de stedse stigende Prisnoteringer. Først fulgte alle Kornprodukter den stigende Prislinie, fordi al Udførsel blev forbudt eller forhindret fra de Lande, hvorfra vore Tilførsler af Mel, Gryn og Korn i fredelige Tider hidrører. Siden Krigens første Periode har disse Prisforhøjelser gennemgaaende holdt sig paa samme Niveau, eller er yderligere øget, medens enkelte Varer overhovedet synes helt udgaaet af Markedet. — Den voksende udenlandske Efterspørgsel efter vort Kød, Flæsk, Smør, vore udmærkede Æg og anerkendte Oste bragte senere de paagældende Noteringer til Vejrs, og Foraarets sædvanlige Prisfald paa enkelte af disse Eksportvarer foregik dennegang langsomt, standsede ved et ret højt Pristal og fulgte derefter atter den stigende Linie.

Importvarer, der ogsaa har en overordentlig Betydning for vort daglige Levesæt og udgør en betydelig Andel af vore almindeligste Fornødenheder, belastes ligervis med periodiske, stigende Pris- eller Materialtillæg. Her bliver forøgede Transportomkostninger, Krigsforsikring, desuden Kursforhold, Arbejdsvanskeligheder yderligere Plus til den forhøjede Fabrikationspris — og Resultatet er uvægerligt et dybere Greb i Forbrugernes Pengepung.

Denne overordentlige Belastning af Husholdningsbudgettet er saa gennemgribende, at Ingen gaar Ram forbi. Det 8-Punds Rugbrød der medio 1914 betaltes med 61 Øre, kostede ultimo 1915: 93 Øre. Byg- og Havregryn steg fra 30—39 indtil 43—78 Øre, Ærter endog fra 40 til 83 Øre pr. Kg; Smør, der før Krigen betaltes med 230 Øre, steg ved Slutningen af afvigte Aar til 340 Øre pr. Kg; Kød steg med 50—60 % og Koksene undergik i samme Tidsrum en Prisstigning fra 125 til 275 Øre pr. hl.

Forbrugsstatistiske Undersøgelser har forlængst godtgjort, at navnlig Udgifterne til Fødemidler udgør en forholdsvis større Del af det samlede Budget, jo mindre velstaaende Familien er. Saaledes vil der i en Familie med en samlet Aarsindtægt af ca. 2000 Kr. medgaa ca 50 % til Fødevarer, medens derimod den Husstand, der forbruger ca. 6000 Kr. til alle Fornødenheder, kun anvender ca. 30 % deraf til Levnedsmidler. Derfor føles Dyrtiden tungt og overmaade ensidigt, fordi den virker ulige stærkt paa de forskellige Indtægtsgrupper, og netop stærkest dèr hvor forholdsvis de største Udgifter gælder Fødemidlerne — og hvor Købeevnen forud er ringest.

Naturligvis deler det overvejende Flertal af vore gifte Standsfæller, under de herskende Tilstande, de øvrige store Befolkningslags haarde Skæbne. Imidlertid føler ogsaa det store Overtal af Handels- og Kontormedhjælpere, der er ugifte, de dyre Tider — saavel direkte som indirekte. Og for mangen ung Kollega, der maa sørge for sig selv, stiller Tiden den næsten uløselige Opgave at indskrænke sig yderligere paa et allerede forlængst udpint, kummerligt Maanedsbudget.

Dyrtiden kaster tunge Slagskygger ind over vor Stand. Thi kun et forsvindende Mindretal drager virkelig Fordel af den Guldstrøm, der glider ind over Landet. Handels- og Kontormedhjælperne spekulerer jo almindeligvis ikke i Rederi- eller Industripapirer, de handler ikke med Landejendomme og eksporterer hverken Smør eller Flæsk.

Den gyldne Side af Tiden vender ikke ind mod Medhjælperstanden.

Tvertimod har Statistiken over vore Arbejdsforhold aabenbaret et Lavmaal af Indkomster, svarende til et Overmaal af præsterede Arbejdstimer. I Ny og Næ meldes der om at dette eller hint Firma har ydet sine Medhjælpere et Dyrtidstillæg, sligt noteres og fremhæves, og er sædvanlig ogsaa Anerkendelse værd.

Men om de Tusinder af Principaler og Forretninger, der, oftest under smaa og utilstrækkelige Gagevilkaar, prisgav deres Personale til den bitre Kamp mod Dyrtiden, om dem — ties der.

Vor Centralorganisation glemmer ikke disse navnløse Medhjælperes Tusinder — men Ihukommelsen bør fornuftigvis være gensidig.

Kvindernes Ret — og Ansvar.

DEN kommende Tid vil snart føre Kvinderne ind til aktiv Deltagelse i det politiske Liv, og de forskellige politiske Partier véd, hvad det gælder. Der føres allerede en haard Kamp om Erobringen af saa mange kvindelige Vælgere som muligt, og der er ingen Tvivl om at ogsaa den kommende Tids Lovgivningsarbejde, ialtfald i nogen Grad, vil blive præget af Bestræbelser, for at forbedre Kvindernes økonomiske og retslige Stilling i Samfundet.

Der er jo Skeptikere, der taler om Kvindernes medfødte Konservatisme og om de onde Kaar, som Fremskridt og Frisind vil gaa imøde i den Anledning, men jeg maa tilstaa, jeg hører ikke til disse Skeptikere. Vi Mænd bør dog for Tiden tale lidt sagte om Fremskridt og Frisind. Fremskridtene og Opfindelserne viser sig jo nu mest paa Menneskeslagteriets Omraade, og Frisindet og den sunde Fornuft har forlængst mistet Herredømmet over Hovedparten af Europas mandlige Ungdom, der syntes dømt til at gaa til Grunde — efter at have skreget sig hæs i overophedet Nationalisme. Det turde dog vist være paa Tide, at Kvinderne fik lidt at sige ogsaa. —

For en Stand som vor — der tæller Tusinder af Kvinder — vil det næppe gaa sporløst hen, at Kvinderne faar Valgret, at Kvinden fra Fortidens politiske Umyndighedstilstand gaar over til at blive Deltager og Medansvarlig i Fremtidens politiske Arbejde. Det vilde dog være utænkeligt, at Kvinderne skulde beskæftige sig ret mange Aar med Samfundets Anliggender, før de fik Øjnene op for den kolossale Udbytning, som mange af deres Kønsfæller er Genstand for.

Naar man tænker paa alle de Tusinder af voksne Kvinder, der i Fabrikker, i Hjemmene, i Butikker og Kontorer maa arbejde fra Morgen til Aften for en Løn, der ikke engang er tilstrækkelig til at dække Udgifterne til Føde og Husly, da kan man vel forudsige, at dette Spørgsmaal maa blive et af de første, som Kvinderne vil fæste deres Opmærksomhed paa — og forhaabentlig vil gaa løs paa med Energi.

Med Ret følger Ansvar, med politiske Rettigheder følger politiske og sociale Forpligtelser, og vi har Lov at haabe og vente, at Kvinderne ikke vil skubbe Ansvaret fra sig. I Tusindvis har alle Kvinderne fundet Plads i Butikker og paa Kontorer, de har forlængst taget deres Ret til at være Mændenes Arbejdskammerater i Besiddelse, men vi har her ligesom paa det politiske Omraade Lov at vente, at de i højere Grad vil tage Forpligtelserne med — tage Kampen op sammen med Mændene, for at skabe bedre Forhold indenfor Standen.

Vi skal ikke til Gavn for vore Udbyttere lade os forlede til Kamp og Bitterhed mod de kvindelige Medhjælpere; thi de mange lavtlønnede Kvinder er kun vore Udbytteres Redskaber, men vi maa hævde med Styrke, at de kvindelige Medhjælpere har om muligt en endnu større Pligt til at tilhøre vor Organisation end Mændene, og her ligger der et mægtigt Agitationsfelt for vore Agitatorer — og navnlig for vore kvindelige Medlemmer. Det er et mægtigt Arbejdsfelt; thi det er jo desværre saaledes, at i de fleste, selv ret talstærke, Afdelinger er Kvinderne altfor svagt repræsenterede indenfor Organisationen, i Forhold til deres Tal indenfor Faget i vedkommende By. Kan vi faa de kvindelige Medhjælpere ind i Organisationen blot i forholdsvis ligesaa stort Tal som de mandlige Medhjælpere, da vil det betyde en ikke ringe Styrkelse af vor Organisation — økonomisk og moralsk.

Den Bitterhed mod de kvindelige Medhjælpere, som af og til kommer til Orde indenfor Organisationen, vil da snart være en overstaaet Sygdom, og det vil sikkert mere og mere gaa op for de organiserede Medhjælpere, at naar vi kommer saa vidt, at vi for Alvor skal til at røre ved en Fagforenings vigtigste Opgave, Lønspørgsmaalet, da maa vi have Kvinderne med i denne Kamp for at kunne naa Resultater af Betydning. Skal vi tage Lønspørgsmaalet op, da gælder det Sammenhold og Samarbejde mellem alle Fagets Udøvere, og da gælder det om at vende Vaabnene den rigtige Vej.

Det har derfor glædet mig at se en energisk Afdelingsformand i Vejle, hensynsløst tage Kampen op med en særlig ondartet Udbytter af de kvindelige Medhjælpere — det virker oplivende, naar man erindrer tidligere Dages endeløse og ørkesløse Diskussioner om Kvindernes Ret til at arbejde ved vort Fag — og det har Betydning, at vi i Lønspørgsmaalet ikke alene forstaar at vise Kløer, men ogsaa forstaar at vende Kløerne den rigtige Vej.

Chr. J. Hendil.

Agitation og Agitationsmetoder.

Nedenstaaende bringer vi de sidste Indlæg angaaende dette Emne. Artiklerne skyldes Formanden for det jydske Agitationsudvalg, Herr Axel Juhl, Vejle og Medlem af Udvalget, Herr C. C. Knudsen, Holstebro.

AGITATIONEN er, for den Fagorganisation, der ikke har naaet at samle den største Part af Fagets Udøvere, det vigtigste Led i Arbejdet. Saaledes da ogsaa for vor Organisation. Bag os ligger et stort agitatorisk Arbejde. Et Arbejde, der kostede baade Tid og Penge, og ikke sparede sine Folk. Det krævede Lyst og Energi og en urokkelig Tro paa Muligheden af at organisere den store Handels- og Kontormedhjælperstand, og det Resultat, der skabtes, tør vi nok sige, blev godt, ogsaa bedre end mangen Agitator har turdet vente, men dog langtfra saa gogt, at vi maa lade os henfalde til Magelighed og tænke, at Resten nok kommer af sig selv. Resultatet faar kun Betydning, hvis vi forfølger det og udnytter de Chancer, det gav os. Arbejdet kræver nye Idéer, nye Veje, og der maa være Plan og System, for at man kan finde og faa Tag i Masserne.

Hidtil har der paa vore Kongresser ikke manglet Kritik over Agitationsudvalgenes Arbejde, og maaske har denne været berettiget. Udvalgene — som saadan — har vist aldrig udrettet noget, hvorimod de enkelte Medlemmer af Udvalgene har udrettet et stort Arbejde, for Tilgang af nye Medlemmer, for Oprettelse af nye Afdelinger og har — paa forskellig Maade — støttet de svage Afdelinger. Men man har savnet et planmæssigt Arbejde, der kunde række ud over Tilfældighederne. De tilfældige Resultater, man naaede, skyldtes endog vistnok kun sjældent Udvalgenes Initiativ; bag Udvalgsmedlemmernes Arbejde fandt man gerne en interesseret Kollega.

I Afdelingernes Agitationsudvalg har man de fleste Steder fundet det rette Tag, og lige saa sikkert kan man ogsaa dér spore Resultaterne. Selvfølgeligt er ogsaa her Betingelserne ulige lettere end for C. O.s Udvalg, der leder paa Afstand af det, vi maa have Kendskab til, for at vi kan planlægge vort Arbejde: Handelspladsers Størrelse og Betingelser for Oprettelse af Afdelinger, og Betingelserne for at faa enkelte Medlemmer i Stationsbyer og og paa Landet o. s. v. Oplysninger herom maa vi hente fra anden Haand, og deri ligger et stort og vanskeligt Arbejde. Men efter

at Afdelingsnettet nu spændes over saa godt som alle Købstæder og større Stationsbyer, vil dette dog ikke være uoverkommeligt, vel at mærke, hvis Afdelingernes Agitationsudvalg forstaar, at de maa bistaa os dermed. De maa finde Emnerne og være rede til at sende Agitatorer ud til de Pladser, hvor man mener, der er Chancer for at finde nye Folk. Der maa være et vist Sammenspil mellem C. O.s og Afdelingernes Udvalg. Vi maa lægge Slagplanen, og Afdelingerne skal da levere os den Hær, vi maa have til vor Raadighed.

Kort efter Kongressen i Aarhus fremsatte jeg Tanken om en Land-Agitationsdag. Denne Tanke vandt Tilslutning i Hovedbestyrelsen, og jeg mener da, at den økonomiske Side ved Planens Gennemførelse er sikret. Min Mening er, at Agitationsudvalget for Jylland til en bestemt Søndag i det kommende Foraar, mobiliserer en Hær af Agitatorer, saa mange som vi har Brug for til at rejse ud til de forskellige Pladser, hvor det kan tænkes, vi kan komme Medhjælpere i Tale, faa dem samlet til et Møde og paa den Maade faa Tag i flere, som vi ellers aldrig faar fat i. Vi maa udenfor Byerne, ud til Landstationerne og de større Handelspladser; dér findes Tusinder af Medhjælpere, og i Reglen er disse Folk lette at faa som Medlemmer, og faar vi dem først som Medlemmer, da kan vi — det véd vi af Erfaring — saa godt som altid regne med dem som gode Støtter. — Men som sagt, til dette Arbejde maa vi have Afdelingernes Assistance, de maa skaffe os de nødvendige Oplysninger, og Agitationsudvalgene eller enkelte Medlemmer maa stille sig til Disposition til — for en Gangs Skyld — at gaa paa Agitation udenfor deres Bys Grænser.

Dette er Resultatet af mine Betragtninger over hvad der bl. a. foreløbig maa gøres. Jeg tror, at et saadant samtidigt „Slag paa alle Fronter" vil give et godt Resultat, og skulde dette vise sig, da har vi jo Lov at gentage det. Eller maaske kan der findes nye og bedre Veje. *Axel Juhl.*

Hver en Medhjælper har Pligter
mod sig selv, men og mod os,
den, der svigter,
byder Standens Fremskridt Trods.

Hovedkontoret tilbyder i det første Cirkulære i 1916 at stille Talere, særlig Forretningsføreren, til Raadighed for Afdelingerne, og tilsiger endvidere, at alle derhenhørende Rejseudgifter afholdes af C. O.

Hovedbestyrelsen erkender dermed Agitationsmødernes store Betydning, og det maa tilraades Afdelingerne at gøre Brug af dette Tilbud og arrangere Agitationsmøder. Men der er en Ting, der er mindst lige saa vigtig, uden hvilken Møderne ikke vil faa saa stor Betydning — og det er den personlige Agitation, Mand og Mand imellem — baade i Afdelingerne og hvor der findes direkte Medlemmer. Thi skal vort Arbejde krones med lidt mere Held, da maa Handels- og Kontormedhjælperne endnu mere end hidtil lære at styrke, udvikle og fremme Kammeratskabs- og Kollegialitetsfølelsen, hvilket netop muliggøres ved at agitere.

Desværre er vi kun endnu den mindste Part — omend ingenlunde den ringeste — af alle Danmarks Medhjælpere samlet i Organisationen. Disse, de organiserede Medhjælpere, tør betragte sig som Medhjælperstandens Pionérer. Derfor maa vi alle gøre vor Pligt som Standsfæller — yde et virkeligt Arbejde for at aabne Øjnene paa vore Kolleger — og faa dem med i vor Bevægelse, for at højne Standens Kaar. Og vi bør stille os det klart, at det er et alvorligt, omfangsrigt Arbejde, der ligger foran os.

Men vi har Tro paa Fremtiden, og af vort faglige Reformarbejde skal fremgaa de Retningslinier, der i kommende Tider bliver afgørende for den danske Medhjælperstand. Denne Følelse maa altid opfylde os, dette Maal bør vi aldrig tabe af Syne. Thi derpaa beror vor Organisations sejrrige Fremgang. Derfor maa vi bestandig alle agitere for C. O. blandt vore mange udenforstaaende Kolleger og Standsfæller, for bestandig at klarlægge og fremholde for dem, hvad C. O. vil, og hvad vi arbejder for.

Thi Grunden til, at langt de fleste udenforstaaende Medhjælpere ikke har sluttet sig til Organisationen, er ganske sikkert den, at de endnu ikke er tilstrækkelig orienterede over vort Program og Betydningen af dettes Gennemførelse. Saadanne Medhjælpere stiller sig ofte ligegyldige — til Skade for sig selv som for sine Kolleger.

Her venter en stor Opgave paa alle C. O.s maalbevidste Medlemmer, dog saaledes at forstaa, at dette Arbejde ikke bliver overladt til nogle enkelte, men at alle tager fat. Derved vil der blive langt mere udrettet i Form af en stærk øget Tilgang af nye Medlemmer, hvilket vil styrke C. O. saavel udadtil som indadtil.

Derfor bør ethvert Medlem være Agitator for vor Sag, først og fremmest dér, hvor han eller hun har Ansættelse, men desuden ogsaa udenfor det daglige Arbejdsfelt, og særlig i de Forretninger og Kontorer, hvor vi endnu ingen Medlemmer har, ligesom det tillige maa være Hensigten at paavirke de Kolleger, man kommer sammen med. Sørg derfor altid at have Pjecen „Hvad vi vil" og nogle Indmeldelseskort hos Dem.

Blot den enkelte, og dermed alle, faar begyndt, er det ofte forbavsende Resultater der opnaas; thi jo mere man agiterer, jo større Lyst og Interesse afvinder man af dette Arbejde. I enkelte Tilfælde har jeg truffet Kolleger, som i Løbet af kort Tid har tegnet 10 a 15 nye Medlemmer. Det er dog heldigst, at to og to gaar ud at agitere sammen, hvorved de lettere vil kunne paavirke og overbevise de udenforstaaende, tvivlende Kolleger. Og hvad endelig angaar Evnen til at agitere, da vil den almindeligvis snart melde sig; thi ogsaa paa dette Omraade gælder det hyppigt, at vedholdende Øvelse gør Mesteren.

Agitationen har end ydermere sin store Betydning deri, at Medlemmerne derved faar mere Interesse for Sagen og kommer bedre ind i Organisationens Anliggender. — Derved vil bl. a. den Mangel paa Tillidsmænd indenfor Afdelingerne, som vi ofte maa kæmpe med, blive afhjulpen.

Det er en Livsbetingelse for Organisationen, at der stadig kommer nye Kræfter til. Thi der er Brug for alle, særlig de Unge, som skal føre Bevægelsen fremad i de kommende Tider.

Derfor maa ethvert forstaaende og dermed tillige interesseret Medlem bestandig agitere for ny Medlems-Tilgang, for Læsning af vort Blad, for Tilslutning til Møderne, og dette naturligvis i Særdeleshed med Henblik paa at drage de uorganiserede Kolleger ind under C. O.s Paavirkning.

I saa Fald skal det nok gaa fremad; thi de Formaal, vi igennem Organisationen arbejder for, ligger lysnende forude — kun venter de paa de kommende Dages Arbejde af enhver af os: Fremtidsarbejdet for at samle alle danske Handels- og Kontormedhjælpere til Fællesvirke for fælles Interesser.

C. C. Knudsen, Holstebro.

Vore kendte Navne.

CHR. J. HENDIL er i egentligste Forstand et kendt Navn indenfor vor Centralorganisation. Ikke som Ordets men som Pennens Mand, har denne vor nordsjællandske Standsfælle allerede gennem en lang Aarrække samlet Opmærksomhed og Anerkendelse om sit Navn.

For adskillige af Centralorganisationens kendte Foregangsmænd gælder det, at de fra første Færd gennem dygtige, velformede Indlæg i „D. H. K. M. T.", ofte givende Udtryk for nye Tanker, skabte Samling om deres Navn, og først langt senere i den almindelige Medlemsbevidshed, eller efter at være placeret paa Afstemningens Vægtskaal, opnaaede det blaa Stempel og kaaredes som Fremtidens Mænd.

Den Hillerød Kasserer, i hvis sympatiske Personlighed Beskedenheden kappes med Stilfærdigheden, har imidlertid — et frodigt og skattet Medarbejderskab ved vor Tidende ufortalt — stedse holdt sig i Baggrunden, og naar det kom højt ladet andre udtale sine Tanker, underbygget med hans egen velovervejede Argumentation. Men J. Chr. H. hører rigtignok ejheller til dem, der behøver at ofre noget Ord til egen Anbefaling — vore repræsentative Forsamlinger har forlængst forstaaet at værdsætte hans Kvalifikationer og sikre hans Arbejdsevne for vor Organisation.

Da Chr. J. Hendil engang i C. O.s første Aar indsendte sin første Artikel til vor Tidende, stillede Sjælland kun et ringe og spredt Medlemsantal til vor Organisation. I de mange siden da forløbne Aar har baade Foregangsmænd og Medlemmer været underkastet Forandringens Lov, medens vor Kollega i Hillerød for os var det faste Punkt blandt de altfor talrige springende

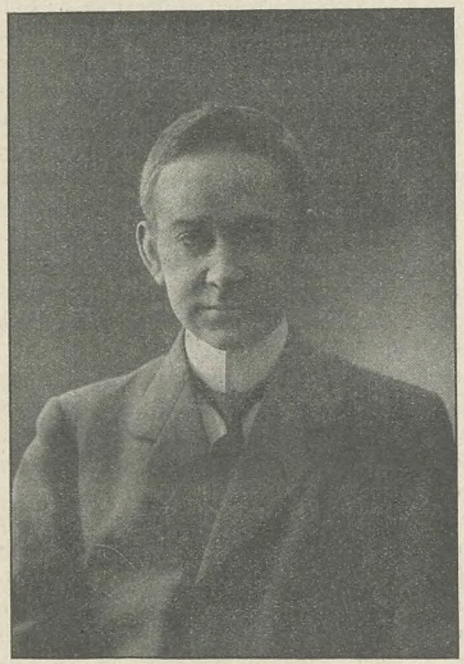

Ikke for Intet er han en Kulsvieregnens Søn og paa mødrende Side noget af en Vendelbo. Thi han forfægter sin Sag og Overbevisning med ukølnet Ildhu, og forfølger sit Maal udholdende og viljestærkt. Vi behøver blot at erindre om den vedholdende Standhaftighed, hvormed Chr. J. H. har kæmpet for sin organisatoriske Yndlingstanke: Standens Hjælpearbejdere organiseret, og de indreorganisatoriske Forholdsregler, som dette utvivlsomt vilde medføre.

— — —

Født i Hillerød den 20. Juni i 1879, blev H. ansat som Kontorist paa Frederiksborg Amtstue i 1897, og har siden uafbrudt været beskætiget dér, siden 1909 som Fuldmægtig.

Chr. J. H. blev Medlem af den nyoprettede Centralorganisation allerede under Axel Gundels Formandsskab, men da Afdelingen i Hillerød først oprettedes 1909 var H. afskaaret fra at deltage i det aktive Arbejde. Først ved Hillerød-Afdelingens Start, der især skyldes hans Initiativ og virksomme Forarbejde, indtraadte H. i det praktiske Organisationsarbejde, hvor han gjorde udmærket Fyldest, uafbrudt beklædte Kassererposten i Afdelingen, og iøvrigt blev Midtpunktet for det lokale Afdelingsarbejde. Senere har H. medvirket ved Oprettelse af vore Afdelinger i Helsingør, Frederiksværk og Helsinge.

Ved Kongressen i Kjøbenhavn 1912 indvalgtes H. i Hovedbestyrelsen ligesom han genvalgtes ved C. O.s sidste Kongres.

Vor Kollega, der naturligvis er en meget social-interesseret Mand, har indtil han i 1914 fraflyttede Frederiksborg Slotssogn haft Sæde i Hjælpekassebestyrelsen for denne Kommune, men har iøvrigt samlet sine sociale Interesser om Medhjælperbevægelsen, som han har ydet betydelige Tjenester, ikke blot som lokal Afdelingsleder og indenfor Hovedledelsen, men ogsaa i „Poesi og Prosa". Det sidste gennem den Række dygtigt affattede Artikler, der i Aarenes Løb er offentliggjort i vor Tidende, til hvis mest værdifulde Medarbejdere H. ubestridt regnes, — Poesien derimod i de velskrevne, ildnende Medhjælpersange, H. ved Stævner og Kongresser har skænket vor Centralorganisation.

Disse smukke, varmtfølte Strofer vidner mere end mange flere Ord om, at der bag Ch. J. H.s rolige og afdæmpede Fremtræden lurer en Begejstringens Ild, hvortil det første Ved blev hentet i Centralorganisationens Fødselsstund.

Illustration —!

AT Principalorganerne begynder at beskæftige sig med vor Organisation og vor Tidendes Indhold, er for os et glædeligt Vidnedsbyrd om, at man fra den Kant begynder at regne med os — rigtignok med en lidt frygtsom, haltende Overlegenhed.

Et af disse Organer, kaldet „Manufakturisten", opholder sig forleden ved min lille Henvendelse: „Til de fremadstræbende —" vor Tidende pr. 1. December 1915, og afleverer — efter at have bragt Artiklen i sin Helhed — bl. a. følgende, for sig selv talende „Skylle":

„— — — Stakkels Medhjælpere! Saa galt troede vi dog ikke, det var fat. Men Hr. M. N. har glemt at anføre Aarstallet for disse gruopvækkende Tilstande? Vi kunne tænke os denne Beskrivelse stammende fra Middelalderen.

Skade kun, at „Organet" (D. H. & K. M. T.) — ikke er illustreret, tænk hvilket Emne for Robert Storm Petersen, — — — hvilket grufuldt Skue, om St. P. gengav dette med den for ham egne Uhyggestemning. — — — Et Billed, som langt bedre end mange Spalter i „Organet" var i Stand til at vække de Tusinder, som endnu ikke har faaet Øjnene op for „Organisationens" Velsignelse."

En slaaende Sandhed! Ogsaa jeg er overbevist om, at en saadan Illustration (næst efter mange lignende Artikler om os i „Manufakturisten") bedre vilde være i Stand til at vække flere til Forstaaelse af Organisationens Nødvendighed, end baade ti og tyve Spalter i vor Tidende.

Dog maa vi søge vore Illustrationer blandt Folk, som selv lever med under de trykkende Forhold, der skal illustreres. — En saa upartisk Kunstner som af „Manufakturisten" foreslaaet, vilde jo næppe kunne skaane dette „Organs" Redaktør for at komme med paa Tegningen. Formodentlig begravet i en stor Alkoves Dyner, med et „Anno 1716" paa Fortrækket.

Vi har i tusindvis af Eksempler fra vore Dage og dersom „Manufakturisten" ønsker at forsøge med Illustrationer, staar de gærne til Tjeneste.

En Medhjælper fik pr. 1. Jannuar 1916 Ansættelse i en Boghandel i Jylland. Den første Dag, han var i Forretningen, blev det betydet ham, at der laa en Del Arbejde, som absolut skulde være færdigt indtil den 1. Marts, saaledes som Tilfældet er i enhver Boghandel, — „saa det blev nødvendigt at arbejde over om Aftenen."

Hertil var jo intet at indvende — Overarbejdet varede den Aften til Kl. 3 Nat, de paafølgende Aftener sluttede Arbejds-„Dagen" mellem 11 og 1. Søndagen derpaa arbejdedes der fra Kl. 6 Morgen til Kl. 11 Aften. Næste Søndag anvendtes et lignende Antal Timer, efter at den mellemliggende Uges Aftener ligeledes var benyttet til Overflod. Saa var man færdig — fire til fem Uger før det strengt taget var nødvendig. Men „Æren" overfor sine Kolleger af at melde „først færdig" syntes at spille en større Rolle for Cheferne, end noget som helst Hensyn til Personalet.

Nu skulde man synes, at det var Overmaal af at gøre sin Pligt, naar Medhjælperen fandt sig i dette meningsløse, ganske unødvendigt hurtige Tempo, og det derfor ikke blev betragtet som nogen særlig grov Forseelse, om han til Gengæld for de mange uerstattede og ubetalte Overarbejdstimer tillod sig at bruge faa Minutter af den regulære Arbejdstid til at udrette Smaaærinder og lign. for sig selv, eller om han muligvis kom 10—15 Minutter for sent om Morgenen, — men saadan Udskejelse blev paatalt,

forbudt, færdig! I Sandhed en middelalderlig Fremfærd i vort moderne Samfund.

Efter gensidig Overenskomst hævedes Engagementet med den Aftale, at Medhjælperen lovede at blive foreløbig efter 1. Februar, saa Chefen kunde søge en anden.

Da imidlertid Behandlingsmaaden blev Medhjælperen mindre og mindre tiltalende, ja endog til Tider brutal, forlangte vor Kollega nogle Dage ind i Februar at rejse. Tilladelsen blev givet, men med den Tilføjelse, at han naturligvis ingen Gage fik for de Dage af Februar, han havde arbejdet i Forretningen. — — —

I Sandhed en nydelig, nobel og honnet Fremgangsmaade, der stempler sig selv, men som ikke destomindre i illustreret Form burde spredes i Medhjælperkredse, og jeg tvivler ikke om, at Billederne vilde betyde mere for os i Agitations-Øjemed, end alenlange Artikler om samme Emne.

Imidlertid kommer Tid, kommer Raad, og vi finder sluttelig vel den rette Illustrationsform. Kan hænde, at Snærten kommer til at ramme, hvor det mindst var ventet. Der er saavist Emner nok at vælge imellem. *Michael Nielsen.*

Til Medlemmerne!

UNDER de Love, der indtil 1. Oktober 1915 var gældende for Arbejdsløshedskassen gik vi i Almindelighed forholdsvis lempeligt frem overfor resterende Medlemmer, en Fremgangsmaade, som vel nærmest var en Reminiscens fra vor Organisations mere husflidsmæssige Periode.

At dette uheldige System ikke kunde opretholdes i Længden blev klarere og klarere efterhaanden som Organisationen paatog sig stadig større Forpligtelse overfor det enkelte Medlem, idet denne Forpligtelse selvsagt maatte hvile paa det naturlige Basis, at Medlemmerne først nøje iagttog deres Pligter overfor Organisationen, og derunder selvfølgelig i første Række prompte indbetalte Kontingentet, saaledes som man til enhver anden Forsikring altid maa erlægge sine Præmier rettidigt, for overhovedet at have Rettigheder.

I de senere Aar var vi derfor ogsaa begyndt at bortrydde det gamle Slendriansystem, og forlange Lovenes Restancefrist overholdt i Afdelingerne, og de skærpede Regler i saa Henseende, som Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse medførte, var derfor kun en naturlig Fortsættelse af disse Bestræbelser.

Restancereglernes Skærpelse er givet et klart Udtryk i de nugældende Arbejdsløshedskasse-Vedtægters § 21, der paabyder, at alle Restaner skal være afviklede inden hvert Aars 31. Marts, i modsat Fald vil det uvægerligt medføre Sletning af Medlemslisterne. At disse Regler nøje overholdes er et absolut Krav fra Indenrigsministeriets og Arbejdsløshedsinspektoratets Side, og vi finder derfor Anledning til, nu ved Marts Maaneds Indgang, stærkt at understrege dette, saavel overfor Medlemmerne som for Afdelingskassererne, idet vi iøvrigt bringer ovennævnte § 21 i hele sin Ordlyd i Erindring.

Saavel af Hensyn til de enkelte Medlemmers Rettigheder, som af Hensyn til Kassen, ved den endelige Beregning af Statstilskudet, der foretages paa Grundlag af det pr. 31. Marts afsluttede Aarsregnskab, bør derfor alle Restancer bringes ud af Verden i Løbet af Marts Maaned.

Hovedkontoret, ult. Februar 1916. *Jens Johansen.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Medlemsmøde afholdtes den 9. Febr. med Emne: „Medhjælpernes sociale Stilling under Dyrtiden,".

Herr Th. Hansen indledede med en Oversigt over Prisforholdene før Krigen og nu. Efter det velholdte Foredrag havde forskellige Medlemmer Ordet og med Tilslutning til Indlederen.

Det livlige Møde efterfulgtes af et fælles Kaffebord, ved hvilket den bedste Stemning raadede. *N.*, Sekretær.

Aarhus. Tirsdag d. 8. Februar afholdt Afdelingen sin sædvanlige Mødeaften med Herr Skolebestyrer Hostrup som Foredragsholder om „Digteren Hostrup".

Foredragsholderen gav i et interessant og fængslende Foredrag sine Tilhørere et Indblik i det borgerlige Familieliv i 30 og 40ne og viste, hvorledes Digteren — opvokset i dette Liv — gennem dettes Indflydelse paa hans Karakterdannelse føres hen til sin Manddomsgerning. Skildrede dette ualmindelige Gemyt, der udvikler sig til i en poetisk Form mægtigt at bidrage sit til den almendannende og udviklende Betydning, som det har haft for vort Folk, og sluttede med at paapege, hvilken Indflydelse den nye politiske Periode efter Fr. d. VI.s Død 1839 har paa Digterens hele Person og Produktion. En nydelsesrig Aften, som bør være Medlemmerne i uforglemmelig Erindring.

15. Februar afholdtes der Medlemsmøde med Herr Axel Jensen som Indleder.

Da der indenfor vor Kolonialafdeling i den senere Tid har lydt Røster med Krav om en Indmeldelse i Fællesorganisationen, gav Herr J. gennem en Indledning om dette Emne Anledning til en til Tider ret ivrig Debat baade for og imod.

En Taler, skønt ivrig Tilhænger af den diciplinære Opfattelse, beklagede det Resultat, der gennem Afstemningen om Aarhus Resolutionen paa sidste Kongres var medvirkende til Brud paa Afdelingens i mange Retninger frie Selvstyreret.

Iøvrigt bliver der vel neppe Bukser ud af det Skind, da Stemningen var absolut for en paa det politiske Omraade — maaske uheldig — Passivitet. *C. J.*

Bornholm. Ved et af Bestyrelsen afholdt Møde den 17. Februar drøftedes bl. andre Afdelingsanliggender ogsaa et fra flere Sider fremsat Ønske om en festlig Sammenkomst, som det vedtoges at afholde Lørdag den 4. Marts. Der vil blive Adgang ogsaa for Handels- og Kontormedhjælpere, der ikke er Medlemmer af Afdelingen. Af Hensyn til et godt agitatorisk Udbytte anmodes Medlemmerne om at virke for god Tilslutning.

PS. Ved en Forglemmelse blev den nye Formands Adresse ikke opgivet ved sidste Referat; den er: Kommis Møller, „Hammershus", Rønne. *Edmund Andersen.*

Onsdag d. 16. Februar afholdtes i Foreningens Lokaler ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: Valg af Formand og Sekretær. — Herr Kommis Møller blev valgt til Formand og Boghandlermedhjælper E. Amder som Sekretær. Derefter samledes man om et fælles Kaffebord, hvor der blev holdt faglige Taler, og sunget nogle Medhjælpersange. — Aftenen sluttedes med en lille Svingom. *K. K.*

Frederikshavn. Generalforsamling afholdtes den 26. Januar. Formanden, Herr A. E. Elvig, aflagde Beretning om Arbejdsløshedskassens Virksomhed, hvoraf fremgik, at 4 Medlemmer havde søgt og faaet bevilget Understøttelse, dog benyttede kun de 3 denne. Ligeledes var Regnskabet fremlagt. Det udviste en Balance af Kr. 93,00, hvoraf til ovennævnte 3 Medlemmer var udbetalt Kr. 76,00.

Umiddelbart efter ovennævnte ordinære afholdtes en ekstraordinær Generalforsamling, hvor man, med nogle af Bestyrelsen foreslaaede Ændringer, vedtog de fra Hovedkontoret udsendte Mønsterlove.

Søndag den 6. Februar afholdtes Foreningens 9-aarige Stiftelsesfest. Festen aabnedes, efter at man var samlede om Kaffebordene, af Herr Inspektør Lauritz Madsen, der paa Bestyrelsens og Festudvalgets Vegne, bød de talrigt mødte Velkommen, samt rettede en speciel Tak til Hjørring og Brønderslev Afdelinger, fordi disse havde givet Møde ved Repræsentanter. Formanden, Herr A. E. Elvig, talte derefter for Afdelingen, og nævnede bl. a., at denne nu tæller over 80 Medlemmer. Herr Chr. Olsen talte for Centralorganisationen og Herr Lauritz Madsen for Damerne. Der indløb Telegrammer fra Holstebro og Aarhus. En af Herr C. O. i Dagens Anledning forfattet Sang gjorde stormende Lykke. De Herrer H. Hein og Kommis Jensen overbragte Hjørring og Brønderslev Afdelingernes Lykønskning. Herr H. Hein, Hjørring, udbragte et Leve for Foreningen og dens „gamle Generaler". Derefter hævede man Kaffebordene og under Tonerne af Handels- og Kontormedhjælpermarchen drog man ind i „Hoffmanns Hotel"s store Sal, hvor Dansen og den mere fornøjelige Del af Festen fandt Sted.

Jeg har den Glæde at kunne notere, at vi siden Nytaar har hvervet 13 nye Medlemmer, hvilket er det bedste Resultat i lange Tider. Vi skulde gerne inden Vintersæsonen slutter have vort Medlemstal op paa 100; — dette kan opnaas, naar hvert enkelt Medlem lægger Kraft og Energi i Arbejdet for vort Sag. Især vil jeg tillade mig at rette en Opfordring til Agitationsudvalget om at tage kraftigere fat, særlig blandt de kvindelige Medhjælpere, da Afdelingen tæller alt for faa af disse i Rækkerne. Altsaa: Tag fat og vis os et Resultat af Agitationen!

Lauritz Madsen, p. t. Sekretær.

Helsinge. Onsdag den 9. Februar holdt Herr Lærer Galatins, der har rejst en Del i Norge, et interessant Foredrag om For-

holdene og Skikkene i dette Land. Det var navnlig Vestnorge, Herr G. dvælede ved, og Foredraget, der varede det meste af 2 Timer, blev hilst med Glæde af de ca. 30 Tilstedeværende.

Afdelingen holder foreløbig Møde hver Onsdag.

Søndag den 5. Marts har Herr Boghandlermedhjælper Peter Wraae lovet at komme tilstede og holde et Foredrag. Efter Foredraget er der en selskabelig Sammenkomst.

Vi venter den Dag god Tilslutning fra Afdelingerne i Hillerød og Frederiksværk. *V. P.*

Helsingør. Ved vort første Møde i det nye Aar, d. 5. Jan., talte Herr Joh. Elding om „Medhjælpernes Chancer efter Krigen". Ved Diskussionsmødet d. 17. Jan. indledede Formanden. Efter Opfordring formaaede vi Herr Boghandlermedhj. Peter Wraae til at tale for os Onsdag d. 19. Jan. om „Kultur og Læsning", et Foredrag, som havde fortjent større Tilslutning, da det var virkelig interessant.

Onsdag d. 26. Jan. indledede Næstformanden, Herr Kommis Krapper, og samtidig meddeltes, at Formanden, Herr Johansen, var indkaldt som Soldat. Onsdag d. 9. Febr. formede Mødet sig som selskabeligt Samvær, hvor flere af Medlemmerne bidrog med mindre Historier. - - Onsdag d. 16. Febr. talte Herr Joh. Elding om „Centralorganisationens Virkemaade". *M.*

Hjørring. Tirsdag den 11. Januar afholdtes Aarets første Møde. Formanden bød Velkommen, ønskede glædelig Nytaar og gennemgik i store Træk Afdelingens og Centralorganisationens Arbejde i det svundne Aar, og udtalte Haabet om, at det kommende maatte bringe Organisationen et lige saa langt Stykke frem i sit Arbejde for Medhjælperstanden. — Derefter læste C. Hansen nogle Fortællinger i jysk Mundart.

Aftenen sluttedes i fornøjeligt og selskabeligt Samvær om Kaffebordet.

Tirsdag den 18. Januar holdt Herr Journalist Christiansen et godt litterært Foredrag om Jeppe Aakjær. Foredraget paahørtes med Interesse af Mødets ca. 50 Deltagere og lønnedes med en kraftig Klapsalve.

Tirsdag den 25. Januar talte Herr cand. jur. Nielsen over Emnet „Leveregler", hvori Herr N. stærkt betonede Nødvendigheden af, at Folk med fælles Interesser søgte sammen for at udvikle sig selv og faa Lejlighed til at udnytte Chancerne til at komme fremad og opad.

Formanden gennemgik den 1. Februar Centralorganisationens Programpunkter og opfordrede til Agitation; flere udtalte sig i Tilslutning til Indlederen, og da Mødet saavelsom de foregaaende var godt besøgt, vil dets agitatoriske Betydning ganske sikkert sætte sin Frugt paa Medlemslisten.

Den 8. Februar afholdtes en selskabelig Sammenkomst med fælles Kaffe og en Svingom; livlig Tilslutning og godt Humør.

Tirsdag den 15. Februar holdt Herr Redaktør Borgstrup Foredrag om „Skatteproblemer" og gav i store Træk en Fremstilling af vort Skattesystem, saavel de indirekte og direkte Skatter, og deres Fordeling paa forskellige Erhverv og Befolkningslag. Taleren udviklede Henry Georges Skatteprincipper og deres Virkning paa Erhvervslivet efter Georgeisternes Mening. — Foredraget paahørtes med Interesse, og Foredragsholderen bad Forsamlingen rette Spørgsmaal for at faa de enkelte Skattesystemer bedst mulig belyst. Der blev dog kun rettet et Par Forespørgsler, hvorefter Mødet hævedes.

Samtlige Møder har været usædvanlig godt besøgt, hvad man maa tage som et godt Tegn for Afdelingens Trivsel, og vi beder alle Medlemmerne indfinde sig til vore ugentlige Møder og lejlighedsvis tage et Ikke-Medlem med, da vore Møder, af hvad Art Emnerne end er, maa betragtes som god Agitation *C. H.*

Holstebro. Den 6. Februar afholdtes festlig Sammenkomst paa „Hotel Royal". De deltagende Medlemmer morede sig udmærket og holdt ud omtrent til den lyse Morgen. Et Gruppebillede faas hos Herr Fotograf Michaels à Kr. 2,00.

Onsdag den 16. Februar talte Herr Herlevsen om „Krupps Fabriker og deres velgørende Institutioner". Da der kun var mødt et Faatal af Medlemmer, aflystes Mødet, men gentages Foredraget næste Mødeaften.

Den store Interesse for Bestyrelsens Anstrengelser for at arrangere udbytterige Mødeaftner, som Medlemmerne viser ved altid at komme tilstede til Møderne, paaskønnes — er jeg sikker paa — af den samlede Bestyrelse.

Paa Grund af Markedet vil det ordinære Møde den 15. Marts blive afholdt en anden Dag. Herom vil Medlemmerne dog modtage skriftlig Meddelelse. *Ring.*

Kolding. Ord. Generalforsamling afholdes paa Kolding Højskolehjem Onsdag den 15. Marts Kl. 8¾ pr. Aften i Foreningen og Arbejdsløshedskassen.

Dagsorden: 1. Beretningsaflæggelse. 2. Regnskabet fremlægges til Godkendelse. 3. Udkast til Lovændringer vedtages. 4. Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for d'Herrer C. A. Frost, Edv. Wentzel, Heinrich Nielsen og O. Juul Rendil; sidstnævnte paa Grund af Bortrejse. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af 2 Revisorer og 1 Revisorsuppleant. 7. Forslag om Bevilling af et Beløb til Børnebespisningen samt til Bogpræmier til Handelsskolen. 8. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Onsdag den 9. Februar afholdtes Medlemsmøde paa Højskolehjemmet. Herr Michael Nielsen, Vejle holdt et udmærket Foredrag om „Vor Organisations Virkefelt". M. N. omtalte forskellige Forhold indenfor C. O., f. Eks. Retshjælpen, Arbejdsløshedskassen, Pladsanvisningen m. m. og opfordrede Medlemmerne til at gøre Brug af disse Institutioner, naar Lejlighed gaves dertil. N. omtalte ligeledes den Kamp, Vejle-Afdeling for Tiden fører mod de daarlige Lønforhold. M. N. sluttede sit Foredrag med at udtale, at det var enhver Medhjælpers Pligt at staa som Medlem af C. O., for derved at kunde sætte Magt bag vore Krav, naar Medhjælperne engang skal have Lønspørgsmaalet reguleret. Formanden, N. C. Nielsen, takkede Michael Nielsen for Foredraget, der hilstes med stort Bifald af Medlemmerne.

Medlemsmøde afholdtes Onsdag den 16. Februar. Efter at Formanden havde givet forskellige Meddelelser ang. Foreningen, oplæste Herr P. Møller-Jensen nogle humoristiske Smaafortællinger, for hvilke Medlemmerne kvitterede med livligt Bifald. *C. F.*

Løgstør. Afdelingen afholdt Søndag den 13. Februar en lille Festlighed. Deltagerne samledes ca. Kl. 9 ved et fælles Kaffebord. Der var forfattet en Del Sange, som gjorde stor Lykke. Ved Bordet talte Jens Jensen for C. O., medens Formanden, Ingerslev Jensen, talte for Damerne. Bordet hævedes med et Leve for C. O. Der var arrangeret flere smaa Overraskelser i Aftenens Løb, og alle Deltagerne var enige om, at det var en fortræffelig Aften. *N. C. K.*

Nyborg. Afdelingen indledede det nye Aar med en festlig Sammenkomst med Koncert og Bal, der afholdtes Søndag den 9. Januar, og hvortil Tilslutningen fra nærliggende Afdelinger var god.

Ved vore Medlemsmøder har følgende fremmede Talere indledet:

Herr Hovedbestyrelsesmedlem Ch. Hansen-Møller, Svendborg, der Fredag den 21. Januar holdt et udmærket Foredrag om „C. O.s Arbejde og Fremgang i sidste Kongresperiode".

Onsdag den 2. Februar holdt Herr Realskolebestyrer Kirkegaard, Hesselager, et glimrende og godt tilrettelagt Foredrag om Frihedsbevægelsen. Herr K. omtalte Organisationstanken som god og uundværlig, og opfordrede indtrængende Medlemmerne til at støtte Bestyrelsen i Arbejdet for Tilgang. Foredraget blev fulgt med stor Interesse og lønnedes med kraftigt Bifald. Efter Foredraget blev Kaffen drukket, og Aftenen sluttede med en lille Svingom.

Gennemgaaende har vore Møder været ret godt besøgte, og gør vi endnu engang vore Medlemmer opmærksom paa, at vi hver Onsdag holder Møde.

NB. Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdag den 1. Marts, hvor det er ethvert Medlems Pligt at møde. Husk at medtage Medlemsbogen! *Th. St.*

Vejen. Efter at Arbejdet i herv. Afdeling i længere Tid har ligget stille, grundet paa gentagne Formandsskifter, afholdtes Medlemsmøde d. 20. Januar, hvortil dog kun var mødt faa Medlemmer. — Forhandlingsemne var: Valg af et nyt Bestyrelsesmedlem, da begge Suppleanter var gaaet ind i Bestyrelsen i Stedet for d'Herrer Svend Skov og V. Jacobsen, som begge er bortrejst fra Byen. — Valgt blev H. C. Andersen. — Paa afholdt Bestyrelsesmøde Tirsdag den 1. Februar konstituerede Bestyrelsen sig med C. J. Thomsen som Formand, J. Lund Kasserer og H. C. Andersen Sekretær. — Det blev vedtaget at søge afholdt Medlemsmøde regelmæssigt hver 14. Dag. —

Medlemsmøde afholdtes Fredag d. 18. ds. med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. — For de mødte ca. 20 Medlemmer klarlagde Forretningsføreren Medhjælpernes Arbejds- og Lønvilkaar og fremdrog enkelte Tal af den foretagne Statistik, hvilke bedre end Ord belyste, paa hvilket lavt Niveau mange af vor Stands Udøvere endnu befinder sig. Aftenen sluttede med behageligt Samvær og Diskussion. —

Næste Medlemsmøde afholdes Onsdag d. 8. Marts med Herr Magister J. Rosenkjær, Askov, som Taler. Alle Medlemmer anmodes indtængende om at give Møde. —"

H. C. Andersen.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23. Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9. Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 6. 15. Marts 1916. 16de Aargang.

VORE LIVSVILKAAR

BESYNDERLIG er den Tid, de nevtrale Stater gennemlever, og de Vilkaar vi under disse Forhold er underkastet.

Her drejer det sig ikke om Krigen, men derimod i forstærket Form om dens Virkninger.

Guldet er strømmet ind over de nevtrale Lande i saadanne Mængder, at visse Folk — og det er endda ikke saa faa — bogstavelig vader deri. I vort skandinaviske Naboland paatænker man endog at standse den gyldne Strøm, for derved at forhindre, at Pengenes synkende Værdi skal drive Livsfornødenhedernes bestandig stigende Priser endnu højere til Vejrs. Thi faa eller ingen af de Kanaler, hvorigennem Guldstrømmen fordeler sig, føre ud til den store Befolkning, for hvem Guldets Glans kun kaster en fjern Refleks. Men selve Pengenes Overflod bundfælder sig i Prisforhøjelser paa de allernødvendigste og almindeligste Varer.

Pengespekulationen fejrer Orgier! Dagbladene véd at berette om, at hidtil ukendt Aktieudbytte af baade 40 og 50 % endog bereder Børsjobberne saa store Skuffelser, at Kursene falder.

Profitgridskheden triumferer! Den ulmer under Børsmanøvrerne, den slaar ud i lys Lue selv paa gamle, grundfæstede Selskabers Generalforsamlinger, hvor der rejser sig højlydte Krav om større Udbytte, nye Aktieudbud til lav Kurs eller Friaktie-Emissioner. Skriget efter Guld har ingensinde i vor Tid lydt mere skingert og umætteligt end fra de gridske Folk, som end ikke har den Dannelsens Politur, der kunde faa dette Rovdriftens Krav til at lyde i Mol, i Stedet for i saa haarde og paatrængende Tonarter.

Op over dette Tidens Ukrudt, der dog engang maa visne og forgaa, skyder Handelen, Industrien og Skibsfarten en rank Vækst. Den krones af Dampskibsselskabernes mere end 100 % Udbytte. Om denne gyldentunge Krone slutter Handels- og Industripapirerne sig som frodige Bægerblade: Kulkompagniet med 45, Østasiatisk med 30, Svineslagterierne med 25, Oversøisk Kompagni, Beauvais og Ballin med omkring 20 % — for blot i Flæng at nævne enkelte af de mest fremtrædende. Hertil kommer, at adskillige betydelige Virksomheder, der før Krigen arbejdede under trange eller dog utilfredsstillende Forhold, kæmpede med en haardhændet Konkurrence eller trykkedes af indre Skavanker, i den forløbne Krigsperiode har rettet sig og sat sine Aktienoteringer overraskende i Vejret. —

For den store Befolkning er disse Mørketidens Lyssider baade fjerne og ufattelige.

Dersom den fattige Mand ret kunde lodde Dybden af Spekulanternes Manøvrer, vilde han knytte Hænderne i retfærdig Harme mod den sociale Uorden, der lader Enkeltmand vade i Guld, mens Tusinder vegetere sig gennem en graa Tilværelse. Hvad han derimod fatter og vurderer er Opdriften paa mange af Erhvervslivets Felter — sociale Solpletter, der overfor ham muligvis ytrer sig i rigeligere Arbejde og sikrere Arbejdsforhold.

— — —

Men mest af alt mærker den Fattige, og med ham de Hundredtusinde af helt eller delvis Besiddelsesløse, Dyrtiden. I en forudgaaende Artikel har vi søgt at eftervise dette triste Forhold, der finder et sammenlignende Udtryk i følgende typiske og gennemsnitlige Husholdningsbudget, som sidste Eftersommer fremkom i „Statistiske Efterretninger":

Udgiften for en Familie bestaaende af 2 Voksne og et Barn androg:	Juli 1914	Juli 1915
Fødevarer	950 Kr.	1219 Kr.
Klæder, Fodtøj og Vask	270 -	297 -
Bolig	330 -	330 -
Kul, Brænde og Petroleum	60 -	90 -
Gas og Elektricitet	40 -	40 -
Andre Udgifter	350 -	350 -
	2000 Kr.	2326 Kr.

Tallene i den sidste Kolonne svarer dog ingenlunde til Øjeblikkets Prisniveau, og det er næppe, efter de nuværende Pristal, for højt anslaaet, at den gennemsnitlige 15 % Prisstigning nu rigtigere kan betegnes som en Stigning paa 25 %, saaledes at Udgifterne for denne „Gennemsnits-Familie", ved samme Levefod som

i Juli 1914, nu vilde beløbe sig til henimod Kr. 2500.—. I langt de fleste Tilfælde, finder disse overordentlige Ekstrakrav til en Medhjælperfamilies Budget ingen Udligning gennem tilsvarende Lønforhøjelse eller Dyrtidstillæg. Og i talløse Tilfælde er den procentuelle Udgiftstigning endda forholdsmæssig større, fordi langt de fleste ugifte som ogsaa gifte Medhjælpere befinder sig paa et meget lavere Indtægtsniveau end i det anførte Eksempel. Naar man lader de overordnede Stillinger ude af Betragtning og tager alle Medhjælpergrupper med i Beregningen, vil den højeste Gennemsnitsgage for mandlige Provinsmedhjælpere ikke overstige Kr. 1300.— for kvindelige Kr. 700.—, medens de tilsvarende Tal for de kjøbenhavnske Medhjælpere ligger ca. Kr. 100.— højere.

Med disse Fakta in mente, vil man spørge: Hvorledes lever under disse Forhold den gifte eller ugifte Medhjælper, Kontoristen og Ekspeditricen, i Særdeleshed alle de Tusinder af Standsfæller, for hvis Indtægter 2000 Kroners Grænsen synes uoverstigelig. Størst Interesse er naturligvis knyttet til disse lavere Indtægtsgrupper, fordi der netop her maa ballanceres med overordentlig Kunstfærdighed, for at klare alle Dyrtidens baade iøjnefaldende og blinde Skær. Men ogsaa ved Dyrtidens Virkninger paa Medhjælpere i højere Indtægtsklasser er det af Betydning at vide Besked, for gennem alle saadanne budgetstatistiske Bidrag at tilvejebringe et supplerende Materiale for den sociale Statistik, hvis Oplysninger som bekendt hidrører fra en Periode før Krig og Dyrtid.

Betydningen af en Række Bidrag om dette aktuelle Problem er selvindlysende. Derfor paatænker vi at bringe en saadan Artikelrække, hvis Emner hidrører fra vore Standsfællers daglige Liv og gengiver den Enkeltes Kamp mod Dyrtiden gennem personlige Indtryk og indhøstede bitre Erfaringer.

Emnerne vil fremtræde i Fylde: Dyrtidens Indflydelse paa den Enkeltes — eventuelt Familiens — Levevilkaar, Indskrænkningerne i det sædvanlige Levesæt, Budgettets Omlægning, de økonomiske Vanskeligheder, den nuværende Situation medfører for saavel den ugifte som gifte Medhjælper o. s. v.

Hensigten med denne nye Opgave for vor Tidende er i første Plan at tilvejebringe et Materiale til Belysning af de her omhandlede Forhold, for saaledes at understøtte de lønregulerende Bestræbelser, der ogsaa indenfor vor Stand i Øjeblikket er i Forgrunden. Og dette saavel praktiske som saglige Formaal fremmes hensigtsmæssigt derved, at de Standsfæller, som gennem egne Erfaringer raader over karakteristiske Data, stiller disse til vor Raadighed, — enten som almindelige Oplysninger eller i Formen afsluttede Bidrag til vor Artikelserie: „I Kamp med Dyrtiden."

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

I Kamp med Dyrtiden.

En Enquéte om Øjeblikkets Medhjælperkaar.

DEN uhyggelige verdenspolitiske Situation, der i nu snart to Aar har ruget som en Mare over Landene, har bragt os adskillige sociale Love, som tager Sigte paa at lindre det stærke økonomiske Tryk, der hviler over de ubemidlede Klasser i vort Samfund. Blandt disse Love er den saakaldte Dyrtidslov af 22. December 1915, som dog efter min Mening ikke vil faa særlig Betydning for vor Stand, paa Grund af, at en stor Part af Handels- og Kontormedhjælperne har en Indtægt, der vil ligge umiddelbart lige over den Maksimalgrænse, Kommunalbestyrelserne fastsætter. Jeg tænker særlig paa de Standsfæller, der har fra 1600 til 2400 Kr. i Indtægt om Aaret. Som en af disse vil jeg nærmere fremkomme med nogle Tal, der illustrerer de Forhold, hvorunder en Mand med Hustru og et Barn lever i denne urolige Tid med en Aarsindtægt af 2000 Kr.

Under normale Forhold ser mit Aars-Budget saaledes ud:

1)	Husholdningsudgifter à 75 Kr. pr. Maaned	Kr. 900,00
2)	Husleje	„ 350,00
3)	Brændsel	„ 80,00
4)	Gas og elektrisk Lys	„ 60,00
5)	Livsforsikring	„ 120,00
6)	Sygekasse og Brandforsikring	„ 40,00
7)	Skatter	„ 75,00
8)	Organisations- og Forenings-Kontingenter	„ 50,00
9)	Klæder og Fodtøj	„ 300,00
10)	Blade og andre Smaaudgifter	„ 25,00
		Ialt Kr. 2000,00

Som enhver vil se, er der paa et saadant Budget slet ikke noget at „trække fra" eller lægge til Side — man kan lige klare sig igennem uden at gøre Gæld.

Saa kom Krigen, og med den fulgte Dyrtiden, som, efter hvad Statistikken fortæller os, har fordyret alle Livsfornødenheder til Husholdningen med ca. 33 1/3 pCt. i Gennemsnit. Derved er Husholdningsudgifterne steget til 1200 Kr. Hvad Konto Nr. 3 — Brændsel — angaar, da er denne Konto steget med over 100 pCt. eller til ca. 175 Kr. Konto Nr. 9 er der ogsaa en ganske betydelig Stigning paa. — Hvorledes skal man faa dette Regnestykke til at gaa op med de 2000 Kr.? Ja, jeg kan ikke faa det til at gøre det. Jeg kan ikke øjne et eneste Sted, hvor der kan knibes. Man maa vel erindre, at der dog stilles større Krav til en Handels- eller Kontormand i Retning af Klædedragt o. s. v. end til en anden Lønarbejder. Det hjælper ikke, at jeg søger Dyrtidshjælp hos Kommunalbestyrelsen. Jeg er paa Forhaand sikker paa et Afslag.

Vi har ingen anden Udvej at gaa end den at faa et rimeligt Dyrtidstillæg eller gøre Gæld.

Vor Organisation maa derfor have den Opgave at hjælpe os at paavise, hvor nødvendigt det er, at der maa gøres noget. Det er jo kun en fattig Trøst, at der er nogle, der er stillet endnu daarligere.

Den ugifte Medhjælper, der er Kost- og Logisystemet underkastet, er jo fordelagtigere stillet for Tiden. Den, der er spændt under Familieforsørgerens Aag, tynges for hver Dag der gaar.

Vi maa have Dyrtidstillæg! *Baba.*

* * *

GULDSTRØMMEN!

Ordet findes i denne Tid omtrent dagligt i vore Dagblade som Overskrift over Referater fra Dampskibs- og Aktieselskabers Generalforsamlinger. Der mødes op med eventyrlige Overskud, det skærer i Øjnene ved Synet af de opregnede, vældige Summer. Saa vældige, at en fattig Fantasi ikke tør maale dem.

Guldet synger sin søde Melodi for de Folk, i hvis Lommer det glider ned. Men det maa være en Melodi for de særligt musikalske, for vi er i stort Flertal, vi, der ikke hører den. —

Kort efter Krigens Udbrud følte dansk Handel og Industri Grunden vakle under sig. Man vidste ikke, om man var købt eller solgt, og enhver søgte at redde sit. De, der havde mest, søgte at redde mest og man saa det saare betegnende Syn — et Syn vi aldrig glemmer — at Handels- og Kontormedhjælpernes i Forvejen ikke særligt fyrstelige Lønninger mange Steder knappedes af. Der var „baisse" i Landskabet, altsaa skulde det ogsaa gaa ud over os.

Men som bekendt vendte Bladet sig til „hausse" og vi gned os i Hænderne. Skulde vi gaa med ned, maatte vi vel ogsaa gaa med op. Vi fik en temmelig lang Næse, de forhøjede Lønninger lod vente paa sig. I Ny og Næ faldt et Dyrtidstillæg af, men i det store og hele var det med et moderne Udtryk Status quo.

Og dette til Trods for, at det hver Dag blev dyrere at leve. Vore Mødre, vore Koner, vore Pensionatsværtinder stillede Maaned efter Maaned med forøgede Krav og vi kunde ikke afvise dem, for de var retfærdige. Men i Reglen blev vi afvist, naar vi vilde have vore Merudgifter dækkede ved Løntillæg.

Det er saa rasende vanskeligt at forstaa, hvorfor det skal være saaledes. En betydelig Del af vore Principaler ekstravagerer under Dyrtiden (det er ikke lutter Gullasch, der køber Luksusbiler og bygger Villaer) og paa samme Tid maa Medhjælperne indskrænke sig eller gøre Gæld. Thi hvordan klarer man de øjeblikkelige Skær med 12½, 25 eller 50 Øre i Timen? Og disse Lønsatser gælder for de allerfleste af vore Kammarater.

Statistisk Departement registrerer Dyrtiden. Der trækkes en Kurve, som stadigt gaar opefter, og det er umuligt at se, hvor det vil ende. Men Virkningen, i hvert Fald den øjeblikkelige, har vi saa kraftigt inde paa Livet, at vi maa værge for os. Den begynder at gøre vel ondt nu, og bliver Forholdene forværrede, er Konsekvenserne ikke til at overse.

Vore Principaler kan ikke roligt se deres Medhjælpere blive fattigere. Deres Øjne skal vel blot lukkes op for, hvor fortvivlede Vilkaarene allerede er i Øjeblikket, Vi faar selvfølgelig intet for at tie og taale. Lad os da samle Kræfterne til et bestemt Krav om at komme ud af det øjeblikkelige Uføre! Lad os fange de Tusinder ind, der endnu er udenfor Organisationen, og lad Kravet underbygges ikke alene af den Retfærdighed, det bærer i sig selv, men ogsaa af Sammenholdets Magt.

Peter Wraae.

Hovedbestyrelsesmøde.

CENTRALORGANISATIONENS Hovedledelse var samlet til ordinært Møde paa Hovedkontoret Søndag den 5te Marts. Samtlige Medlemmer deltog.

Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Protokoller oplæstes og godkendtes, hvorefter Dagordenens Behandling indledes med

FORRETNINGSFØRERENS BERETNING.

Forretningsfører Jens Johansen aflagde Beretning om Virksomheden siden Mødet ultimo November 1915: Perioden har naturligvis været præget af Juletravlheden og Nytaarsopgørelse, ved hvilken Lejlighed en stor Del af vore Medlemmers og Tillidsmænds Arbejdskraft og Tid beslaglægges, men i det Store og Hele er Tilstanden tilfredsstillende. — Afdelingsantallet er det samme som ved sidste Beretningsaflæggelse, idet der er oprettet Afdeling i Nibe, medens Holbæk Afdeling har maattet opløses. En Række Afdelinger er gaaet godt fremad i Medlemstal, og navnlig har et stort Antal af de mindre Afdelinger stærkt forøget deres Medlemsstab. Af Afdelinger med særlig Fremgang nævnes: Kjøbenhavn, Aalborg, Kolding, Frederikshavn, Maribo, Svendborg, Viborg, Hjørring, Ringe, Bornholm, Direkte, Vejen, Helsinge, Assens, Rødby, Skanderborg, Aarhus, Sorø og flere. Den reelle Fremgang i Perioden er ca. 150 Medlemmer. Grunden til at Resultatet ikke er større skyldes de ved Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse skærpede Krav overfor Restanter, hvilket Krav Organisationen strængt maa overholde, og dette har bevirket, at et stort Antal Medlemmer er slettede.

Forretningsførerens Upasselighed foraarsagede, at den planlagte Agitationsrejse til Provinsafdelingerne forsinkedes, men der er alligevel afholdt 29 offentlige, eller delvis offentlige Møder, ved hvilke Forretningsføreren har talt ved de fleste, men hvor iøvrigt flere af Hovedbestyrelsens Medlemmer og C. O.s andre Talere har deltaget.

Pladsanvisningen synes, navnlig i Kjøbenhavn, at arbejde sig fremad, og et stort Procenttal af de opgivne Pladser er bleven besat ved Organisationens Hjælp. Herr Jens Johansen omtalte Valget til Sø- og Handelsretten, hvor Herr Peter Wraae valgtes, samt den af Vejle Afdeling fremførte Kritik af Arbejdsforholdene hos Manufakturhandler Mehlsen, Vejle.

Endvidere omtalte Taleren et Møde, der var afholdt af „Dansk Forening for Socialpolitik" angaaende Pensionering af Privatfunktionærer, og hvortil vor Organisation var indbudt. J. mente dog ikke, at den paa Mødet fremsatte Tanke om Pensionsforsikring, eventuel som Tvangsforsikring, hvor Funktionæren skulde betale en vis Del af Præmien, medens Principalen og Staten bar Resten, var den Maade, hvorpaa Spørgsmaalet burde ordnes for Medhjælperne, idet vi ingen Interesse havde i, at blive inddraget i den overhaandtagende Funktionarisme-Bevægelse, og derfor paa omtalte Møde havde henstillet at hele Sagen blev Genstand for nærmere Overvejelse i et Udvalg, udpeget af de interesserede Organisationer.

Endelig gav Forretningsføreren en udførlig Oversigt over Arbejdsløshedskassens Virksomhed. Af indkomne 120 Begæringer, er anerkendt 114, medens kun 6 er blevet nægtet. Af disse 114 er 67 kommen til Udbetaling, medens Resten har opnaaet Plads, saaledes at Understøttelsen bortfaldt. I Understøttelse er der udbetalt for 1325 Dage, et Beløb af Kr. 1460,00. Den tilsyneladende Nedgang i Beløbet, sammenlignet med sidste Kvartal, skyldes visse af Statsanerkendelsen nødvendiggjorte Omposteringer, idet det i Oktober Maaned udbetalte Beløb gældende for September, er debiteret sidstnævnte Maaned, hvorved det ikke indgaar i ovennævnte Beløb. — Reservefonden har til 2 Medlemmer udbetalt Kr. 85,00.

BERETNINGS-DEBAT.

Foranlediget af Forretningsførerens Omtale af Forhandlinger, der var ført med Kasse- og Regnskabsudvalgsmedlemmerne i en sjællandsk Kommune vedrørende Regulering af de kommunale Kontorfunktionærers Lønninger, oplyste Herr Ch. Hansen-Møller, at det paagældende Udvalg i Svendborg som Følge af et lignende Andragende havde udtalt, at man kun ønskede at forhandle med en faglig Sammenslutning.

Herr A. Andreasen paapegede, at Pensionsspørgsmaalet var uklart og understregede stærkt, at det maatte være C. O.s Opgave at søge Lønforholdene forbedrede saaledes, at Medhjælperne selv kan sikre sig en sorgfri Alderdom. A. advarede mod at støtte de Bestræbelser, der fra visse Sider udfoldedes, for at etablere en almindelig Folkeforsikring, fordi denne efter Talerens Opfattelse vil hidføre en Ordning, der ikke byder fremtidig Betryggelse.

Herr Johs. Sjælland udbad sig nærmere Oplysninger vedrørende de Kommunetilskud, der hidtil var ydet Arbejdsløshedskassens Afdelinger, medens Herr N. C. Nielsen gav nogle Oplysninger vedrørende enkelte jyske Afdelinger og endvidere meddelte, at den for nogen Tid siden oprettede „Kommunale Kontorfunktionærers Forening" næppe vilde faa nævneværdig

Betydning. Et nylig afholdt Møde i Odense havde kun faaet et lidet lovende Forløb, og der var efter Forlydende endnu ikke opkrævet Kontingent.

Som Svar paa de faldne Udtalelser knyttede Forretningsføreren nogle Bemærkninger til Mødet om Pensionsforsikringen: Tanken om Folkeforsikring havde ikke været særlig fremme, og Taleren havde ikke udtalt sig paa Organisationens Vegne, eftersom denne ikke havde taget Standpunkt til Sagen. — Derimod var Alderdomsforsikrings-Spørgsmaalet fremdraget og anbefalet fra anden Side. J. kunde iøvrigt bifalde den paa Mødet fremsatte Ytring, at „det gjaldt om at interessere sig for Folk, mens de kunde arbejde og ikke først naar de skulde til at dø". — Endelig oplyste Forretningsføreren, at de fleste Bykommuner, hvortil Andragende var indsendt, havde ydet Tilskud til Arbejdsløshedskassen; ogsaa enkelte Landkommuner havde stillet sig imødekommende overfor Andragendet.

Efter kortere Bemærkninger af de Herrer Mich. Nielsen, Chr. J. Hendil, Frk. Johanne Andersen og Vilh. Hansen godkendtes Beretningen enstemmig.

VOR TIDENDE.

„D. H. K. M. T." har — berettede Herr Vilh. Hansen — siden 1/12 15 udsendt 7 Numre, indeholdende 100 Spalter, der fordeler sig med 45 Spalter redaktionelt, 32 indsendt Stof og 23 Spalter Afdelingsreferater etc.

Iøvrigt gav Red. en kort Oversigt over det væsentligste Indhold indenfor Perioden, der ikke havde frembudt egentlige Mærkesager. „De 13 Foreninger"s Fællesoptræden afmærkedes ogsaa i vor Tidende gennem en Række Artikler til Karakteristik af dette Forehavende. — Foruden enkelte socialpolitiske Artikler og Bidrag omhandlende C. O.s indre Anliggender, havde Bladet offentliggjort et Antal gode Artikler, der skyldtes kendte Kolleger. Dette bidrog meget til, at Bladet kunde fremtræde med et afvekslende og læseværdigt Indhold.

Red. forelagde derefter særlige Regler at iagttage ved Udarbejdelsen af Korrespondancer til Rubriken „Fra Centralorganisationen", dels for at opnaa en til vort nuværende Afdelingsantal passende Begrænsning af saadanne Referater, dels ogsaa den Ensartethed ved Emnernes Behandling, der svarer til vor Tidendes Anlæg.

Endelig paapegede Red. det ønskelige i at foranstalte en Enquéte vedrørende vore Standsfællers Levesæt under den herskende Dyrtid. Saadanne i Artikelform udarbejdede, og med Budgettal, tagne fra det daglige Liv, supplerede sociale Skildringer, vilde fremtræde som et virkningsfuldt Appendix til den sociale Statistik.

Under den efterfølgende Diskussion, hvori enkelte Medlemmer deltog med korte Bemærkninger, fandt begge Forslag Tilslutning, hvorefter Beretningen godkendtes med Enstemmighed.

VORE FINANSER.

Regnskaberne for det forløbne Kvartal (Oktober) forelaa i Oversigter pr. 31/12 16, idet iøvrigt Forretningsudvalget ved et Møde Lørdag den 4. Marts havde foretaget det sædvanlige Kasseeftersyn og desuden indgaaende drøftet Regnskabsanliggender og især den ved Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse nødvendiggjorte Nyordning og Administrationsomkostningernes Fordeling. Det var overdraget de Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen at udarbejde Budgetforslag til næste Hovedbestyrelsesmøde.

I Henhold til tidligere Beslutning var der købt for Kr. 10,000 Kreditforeningsobligationer. — Centralorganisationens Formue andrager ifølge de forelagte, reviderede Opgaver ca. Kr. 65,000.—.

Endelig henledede Forretningsføreren Opmærksomheden paa, at Arbejdsløshedskassens Regnskab fremdeles udviste et saa gunstigt Resultat, at det muligvis vilde vise sig nødvendigt, at regulere Satserne ved førstkommende Kongres.

Hovedbestyrelsen tog Regnskabsoversigterne og derhenhørende Meddelelser til Efterretning.

ADMINISTRATIVE ANLIGGENDER.

Efter at Forretningsføreren havde givet en Oversigt over Retshjælpens Virksomhed (de paagældende Sager er omtalt i Maanedsberetningerne og saaledes anført i vor Tidende), og bl. a. oplyst, at Forespørgsler vedrørende faglige Tvistemaal nu hørte til Dagens Orden, et talende Vidnesbyrd om, at Medlemmerne anlagde den rette Betragtningsmaade m. H. t. C. O.s Opgaver, forelagdes forskellige med Arbejdsløshedsinspektoratet vekslede Skrivelser vedrørende Foranstaltninger, foretaget for at afhjælpe Dyrtiden. Der er udbetalt saavel Dyrtidshjælp som fortsat Hjælp til de ledige Medlemmer, der enten har opbrugt deres Understøttelse eller som endnu ikke er berettiget til saadan.

Der var endvidere ført fortsatte mundtlige og skriftlige Forhandlinger med Inspektoratet vedrørende de for vor Organisation særlige Medlemsvilkaar. Hovedbestyrelsen drøftede disse Spørgsmaal i en længere Debat.

Arbejdsanvisningsdirektoratet meddelte i en Skrivelse, at det stedlige Anvisningskontor var traadt i Forbindelse med vor Afdeling i Kolding, hvorved ledige Pladser af Kontoret blev opgivet til Afdelingen. De kjøbenhavnske Afdelinger har allerede i længere Tid haft den samme Ordning, og en lignende vil efterhaanden blive indført i de øvrige Provinsbyer, hvor der findes Anvisningskontorer.

De af Afdelingerne i Kjøbenhavn, med de kjøbenhavnske Brugsforeninger førte Overenskomstforhandlinger, refereredes og toges til Efterretning. Desuden behandledes en Sag vedrørende et Medlems Afskedigelse, hvorom de kjøbenhavnske Afdelinger og C. O. havde ført Forhandling med det paagældende Firma. Sagen behandledes og førtes til endelig Afslutning.

Derefter gav Forretningsføreren Meddelelse om de Forhandlinger, der var ført, og den opnaaede Ordning af nyt Lejemaal for Centralorganisationens Hovedkontor.

ANDRAGENDER.

Som bekendt har de kjøbenhavnske Afdelinger de sidste 2 Aar modtaget et Agitationstilskud af Kr. 1200.— pro anno. Der forelaa Andragende om at forny dette Tilskud for indeværende Aar — gældende indtil 1. Februar 1917. Forretningsudvalget tiltraadte Andragendet, idet man dog dertil knyttede den Bestemmelse, at det Administrationstilskud, som de kjøbenhavnske Afdelinger kunde regne med, som Følge af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, indgaar i de 1200 Kr. — Det egentlige Agitationstilskud vil herefter altsaa være undergaaet en Reduktion.

Andragendet fremkaldte en livlig og ret langvarig Diskussion, der dog sluttede med, at Tilskudet blev givet — under den anførte Betingelse.

Fra en af de lolland-falsterske Afdelinger forelaa Andragende om et Laan, eventuelt Kaution for dette. Forhandlingen om dette Anliggende viste imidlertid afgjort Stemning for at henholde sig til Beslutninger i analoge Tilfælde, hvorefter man ikke kunde imødekomme Andragendet. — Nogle Andragender fra Medlemmer om ekstraordinær Understøttelse behandledes sluttelig.

SYVLUKNINGEN.

Det Arbejde, der af Centralorganisationens Afdelinger, er udført for Gennemførelsen af den frivillige 7-Lukning, har efterhaanden rejst en stærk Stemning for denne Reform, saaledes at Handelsstandens Organisationer i den senere Tid har udtalt sig til Gunst for lovbunden 7-Lukning. — Det vedtoges derfor i den kommende Sommer at optage et kraftigt Arbejde for denne socialpolitiske Opgave, og derved yderligere søge at vinde Tilslutning for Tanken, og om muligt øve nogen Indflydelse paa Lovgivningsmagten, saaledes at Butikslukningslovens Revision eventuelt kan blive virkeliggjort.

— — —

Hovedbestyrelsesmødet, der havde behandlet 17 forskellige Forhandlingsemner, varede — med en Frokostpavse — i 9 Timer og sluttede Kl. 7 Aften.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Januar og Februar 1916.

UMIDDELBART efter Nytaar var Afdelingsarbejdet som sædvanlig stærkt paavirket af Statusopgørelser, Aarsudsalg etc., der naturligvis ogsaa lægger Beslag paa næsten alle Tillidsmænd og aktive Medlemmer. — Ikke desto mindre er der saavel i Januar som Februar udfoldet en betydelig agitatorisk Virksomhed. En Række — gennemgaaende vellykkede og godt besøgte — Møder er afholdt, saaledes har Forretningsføreren talt ved Møder i Vejle, Rødby, Nykøbing F, Maribo, Sakskjøbing, Nakskov, Stubbekjøbing, Roskilde, Sorø, Ringsted, Ringkjøbing, Varde, Esbjerg, Bramminge og Vejen. Herr Vilh. Hansen har talt ved et offentligt Møde i Aarhus, Herr Harald Hein i Kjøbenhavn, de Herrer Peter Wraae og Johs. V. Larsen i Helsingør, Herr Aage Leth i Slagelse. Endvidere har de Herrer Chr. Hansen-Møller og C. C. Knudsen talt ved offentlige Møder i henholdsvis Assens og Skive, og derved bragt de paagældende Afdelinger, der befandt sig i Tilbagegang, paa Fode samt foranlediget at de administrative Forhold atter ordnedes tilfredsstillende.

Iøvrigt kan Forretningsføreren melde, at Stillingen i Afdelingerne overalt tør betegnes som tilfredsstillende. Medlemstilgangen har været god. I Beretningsmaanederne indsendte henholdsvis 43 og 54 Afdelinger Indmeldelser, der fordeler sig saaledes: Kjøbenhavn 62, Aalborg 20, Maribo 13, Aarhus, Vejle, Hjørring og Nykjøbing F hver 12, Vejen og Nyborg 11, Assens, Bornholm og Viborg hver 10, Frederikshavn og Ringe hver 9, den direkte Afdeling 7, Svendborg og Sorø 6, Maribo, Præstø og Kolding hver 5, medens en Række Afdelinger har indsendt et ringere Antal Ny-Indmeldelser.

Gennem Retshjælpen vandt vi Sagen N. Andersen ctr. Chr. Wacher, Støvring og fik ved Dommen tilkendt Kr. 513,65 + Renter 5%. Derimod forkastedes vort Krav om 3 Mdr. Opsigelsesfrist, skønt vort Medlem var Førstemand i den paagældende Forretning med en dertil svarende Gage. — I Sagen: A. Ulfkjær ctr. Købmand P. Knudsen, Roslev er der afsagt en Dom, der gaar os med, idet Retten hævder, at Medhjælperen kun kan kræve 14 Dages Opsigelsesfrist. Et Andragende om fri Proces til Højesteret er afslaaet, men er der Mulighed for en anden Ordning af Sagen. — Forretningsudvalget har bevilget Retshjælp i 2 Tilfælde, men har derimod set sig nødsaget til at afslaa et Par lignende Andragender.

Indenfor Beretningsperioden har Forretningsføreren bl. a. udsendt et Cirkulære omhandlende Materiale til Oplysningsbureauet. Herom hedder det: „Vi henviser til, at saaledes som Engagementsforholdene nu ligger, vil et paalideligt og med Materiale velforsynet Oplysningskontor kunne være et særdeles virksomt og nyttigt Middel i Organisationens Kamp mod de daarlige Arbejdspladser, og saaledes indirekte lidt efter lidt ranke Ryggen paa Medhjælpere, der har levet og virket i forkuede Forhold — til Skade for sig selv og Faget, og til Skade for den naturlige Udvikling af Organisationen. Alle Afdelinger anmodes derfor om at optage Arbejdet for at fremskaffe fyldige og nøjagtige — absolut objektive — Oplysninger om enhver stedlig Forretning og ethvert Kontor, der beskæftiger Medhjælpere." Iøvrigt giver Cirkulæret nærmere Underretning vedrørende Udarbejdelse og Behandling af det derhenhørende Materiale.

Endvidere er der fra Hovedkontoret til Afdelingerne udsendt forskellige Cirkulærer, saaledes omhandlende Dyrtidsloven, Arbejdsløshedskassens Administration, Arbejdsløshedsstatistik, Talere ved Agitationsmøder o. s. v.

Forretningsudvalget afholdt Møde den 23 Januar og behandlede en Række administrative Anliggender, Understøttelsessager o. s. v.

Arbejdsløshedskassen har i Januar—Februar ialt udbetalt Kr. 1929.75.

Medlemstilgangen androg 352.

Kjøbenhavnske Medhjælpere og Dyrtiden.

Ringe Tilslutning til de 8 offentlige Møder den 9. Marts.

ER der ikke Dyrtid, eller er Handels- og Kontormedhjælperne i Kjøbenhavn virkelig saa godt økonomisk stillet, at den Dyrtid, alle andre beklager sig over, ikke har noget at betyde for dem? Saaledes maatte man uvilkaarlig spørge efter Resultatet af de Anstrengelser, som de kjøbenhavnske Afdelinger havde udfoldet, for at faa Hovedstadens Medhjælpere i Tale om Dyrtiden.

Der var indbudt til og paa forskellig Maade reklameret for Møder paa 8 forskellige Steder. Man havde tænkt sig og regnet med som en Selvfølge, at under de nuværende Forhold, hvor der fra alle Sider høres Beklagelser over Dyrtidens Besværligheder, vilde Tilslutningen til denne Møderække blive fuldtud tilfredsstillende, sammenlignet med tidligere indhøstede Erfaringer.

Imidlertid maa det erkendes, at disse Forventninger ingenlunde opfyldtes. Møderne var gennemgaaende daarligt besøgte, og kun enkelte havde samlet en større Tilhørerkreds.

Hvad kan nu Grunden være hertil?

Aarsagen maa vel søges deri, at de kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælpere, der hidtil har forholdt sig uforstaaende og ligegyldige overfor Organisationstanken, føler sig under Indtrykket af en vis Selvopgivelse. Maaske møder man netop ogsaa i dette Tilfælde Organisationen med nogen Skepsis, fordi det ikke er Veksler paa Fremtiden, men et Løntillæg til Udbetaling straks, vore Standsfæller har Brug for. Og det falder derfor mangen Kollega vanskeligt at forstaa, at ogsaa her gælder det et Standsanliggende, hvor den Enkeltes ikke kan udskilles fra de Manges Sag, og derfor maa blive en Organisationens Opgave.

Eller vil Medhjælperne skjule deres elendige Forhold og Fattigdom? Ængstes de for at demonstrere dem ved offentlige Møder?

I hvert Fald maa der findes andre Veje og andre Midler end Møder af denne Art, for at faa Standens Mænd og Kvinder kaldt frem til Handling og Opvaagnen af den nuværende Sløvhedstilstand.

Trangen til Forbedring af Livsvilkaarene er jo dog aldeles utvivlsom, og Nødvendigheden af, at der søges opnaaet en Regulering af det almindelige Lønniveau behøver ingen nærmere Eftervisning. Og hvorom alting er: Det utilfredsstillende Udfald af de 8 Møder kan naturligvis ikke reducere vor Vilje til at fortsætte Bestræbelserne, for at bibringe vore Standsfæller den rette Forstaaelse af deres sociale Stilling, og Midlerne til virksomt at imødegaa Dyrtidens Virkninger paa Standen som Helhed. —

Naar man ser Nyindmeldelsernes Antal i Forhold til Deltagelsen i Møderne og tillige véd, at vore Møder altid efterfølges af en Periode med livligere Tilgang, tør man uden Overdrivelse hævde, at ogsaa disse 8 Møder naturligvis ikke vil forløbe helt betydningsløst for de kjøbenhavnske Afdelinger.

I Forbindelse med den Agitation, Afholdelsen af Møderne indeholder, udgaar der i disse Dage til ca. 2500 kjøbenhavnske Firmaer et Cirkulære af følgende Indhold:

> „Foranlediget af den Kendsgerning, som Dyrtiden er bleven, tillader vi os høfligst at henstille til Deres ærede Firma, at det hos Dem ansatte Personale ydes et Løntillæg, der saa vidt muligt kan opveje den Merudgift, som Prisstigningen paa alle Livsfornødenheder og Nødvendighedsgenstande har foraarsaget.
>
> Ved statistiske Beregninger er det bevist, at der for alle Varers Vedkommende er sket en foruroligende Prisstigning, hvad yderligere er fastslaaet derved, at Stat og Kommune ikke alene regulerende, men ogsaa understøttende, har maattet træde til med ekstra Foranstaltninger.
>
> Denne Prisstigning rammer ogsaa følelig det Fags Udøvere, som vor Organisation repræsenterer.

Hos saavel den gifte Handels- og Kontormedhjælper som i de Hjem, der maa yde Støtte til den store Part af den ugifte Medhjælperstand, er der utvivlsomt den største Trang til, at det nuværende Lønningsniveau bringes ret betydeligt op, og heri maa vi se tilstrækkelig Motivering for vor ærbødige Henstilling.

Saafremt De maatte ønske en Forhandling om dette Spørgsmaal, er vi gærne til Tjeneste, og vi vil i alle Tilfælde sætte Pris paa at modtage Deres ærede Svar".

Utvivlsomt vil denne Henvendelse ikke forblive virkningsløs, men ogsaa bidrage sit til overfor Principaler og Firmaer yderligere at understrege det nu uafviselige Spørgsmaal om Løntillæg. *Pmd.*

Conto pro diversi.

RETSSAG OM ARBEJDETS VÆRDI.

For en Del Aar siden udsendtes nogle danske Oversættelser af Amerikaneren Elbert Hubbard's Smaaskrifter, der ligesom — men med en mere tiltalende Fyndighed — end nu hans Landsmand Marden, anslog en ny Arbejdets Takt for den unge Handels- og Kontormedhjælper.

Blandt hin Serie fandtes en lille Brochure under Titlen: „Faar Du den Løn Du fortjener, eller fortjener Du den Du faar?" Tanken henledes paa dette Problem, der oftest vil blive besvaret forskelligt af de kontraherende Parter i Arbejdsforholdet, gennem følgende Retssag, der omtales i „Vejle Amts Folkeblad":

En Kontrol-Forening paa Vejle-Egnen havde antaget en ung Pige til at føre Regnskabet for Foreningen. Det viste sig, at hun aldeles ikke var i Stand til at udføre det Arbejde, hun havde paataget sig, og ved hendes Fratrædelse tilbageholdt Foreningen 25 Kr. af hendes Løn. Som Grund hertil angaves, at det var ganske nødvendigt at gøre hele det Arbejde om, som hun havde udført. Den unge Piges Fader var imidlertid ikke tilfreds med denne Forklaring og anlagde Sag. Retsafgørelsen kom imidlertid til at lyde paa, at Foreningen tilfulde havde bevist, at den unge Piges Arbejde var saa mangelfuldt udført, at det var nødvendigt at gennemgaa det hele igen, og som Følge deraf maatte Foreningen ogsaa være berettiget til at forlange, at dette Arbejde udførtes for hendes Regning.

Det oplyses ikke, om Sagen vil blive appelleret, ligesom de nærmere Omstændigheder ikke er klarlagt i Bladets Meddelelser. Saafremt Principalen ikke ved Engagementet har givet Medhjælperen detailleret Meddelelse om det paagældende Arbejde og hun ikke har forpligtet sig til at udføre dette, turde det være mere end tvivlsomt, om en højere Retsinstans vil godkende Dommen.

Thi en Stadfæstelse af denne kunde let afstedkomme uoverskuelige Følger, der vilde gøre de forud meget ofte tilfældige Engagementsforhold endnu mere usikre for vore Standsfæller.

Iøvrigt vilde det — dersom Principalens Paastand er rigtig — være naturligt, om Medhjælperen var løst fra Engagementet efter nærmere Overenskomst, men selvfølgelig uden Fradrag i Gagen.

DYRTIDSTILLÆG I HERNING.

Firmaet S. Truelsen & Søn's Trikotagefabrik i Herning har fornylig udvist et følgeværdigt Eksempel ved at stille et meget betydeligt Beløb til Disposition for Firmaets Medhjælpere og Arbejdere. Dyrtidstillæget for en Syerske andrager Kr. 80.—, for en kvindelig Kontorist Kr. 100.— o. s. v. — Da Firmaet alene paa sin Fabrik beskæftiger over 100 Arbejdere, udgør dette Tillæg altsaa en respektabel Ekstraydelse. — Som et Kuriosum kan forbigaaende anføres, at S. Truelsen & Søn hører til vor Organisations erklærede Modstandere i Herning.

Iøvrigt skrives der til os fra den midtjyske Købstad:

Aarene 1915—16 vil for mange, og især for den arbejdende Del af Befolkningen staa som afskrækkende Eksempler paa Dyrtid. Derfor hilses ogsaa alle de Foranstaltninger med udelt Glæde, som gaar ud paa at afhjælpe den Nød, der uvægerligt følger af de dyre Tider.

I nøje Forstaaelse af de vanskelige Tider vi gennemlever og af egen Drift, har Tricotage-Firmaet S. Truelsen & Søn, Herning, ydet et større Dyrtidstillæg til alle, som er knyttet til det store Foretagende, det være sig Medhjælpere eller Fabriksarbejdere.

Et smukt Træk, der fortjener at kendes udover Hernings Omraade. *A. Lorensen.*

REJSEUNDERSTØTTELSER.

Handelsministeriet anmoder os om at meddele følgende:

Ved Finansloven for Finansaaret 1916—17 forventes bevilget et Beløb af 20,000 Kr. til Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet.

Ansøgning om saadan Understøttelse, stilet til Handelsministeriet, maa være Ministeriet i Hænde inden Udgangen af April Maaned d. A. Ansøgningen maa være ledsaget af et omhyggeligt udfyldt Skema, der erholdes ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Ministeriet.

For sent indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning.

Ved Uddeling af Understøttelserne vil kun saadanne Ansøgere, der enten har Ansættelse i Udlandet eller i hvert Fald sikkert Tilsagn om saadan Ansættelse, og som derhos agter at opholde sig i Udlandet i længere Tid (mindst 1 Aar), kunne forvente at komme i Betragtning.

Med Stipendiet, der ordentligvis kun tildeles en Ansøger een Gang, følger Forpligtelse til inden 1½ Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

BROWN'S LOMMEBOG FOR HANDLENDE.

Denne „Lommebog", der omfatter henimod 200 Sider, fortjener snarere Betegnelsen „merkantil Lommeleksikon". Bogen fremtræder som en Række velordnede Spørgsmaal og Svar, der giver klar, omend kortfattet, Besked paa alle de Tilfælde, der forekommer i det daglige Handelsliv. — Den foreliggende Udgave er den 5te, der er væsentlig udvidet og omarbejdet. Saaledes er Fortegnelsen over kommercielle Udtryk udvidet til at omfatte det firedobbelte, og man har derved i Forbindelse med det righoldige Register en fyldestgørende kommerciel Fremmedordbog.

„Lommebogen" indeholder desuden Oversigter over Mønt, Maal, Vægt, Reduktionstabeller, Stempeltakster, Postgebyrer, Love etc. — Lærer ved Købmandsskolen, Hr. Vilh. Ludvigsen, har besørget Udgaven og Steen Hasselbach's Forlag har sørget for, at Bogen fremtræder i et særdeles tiltalende Udstyr.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdagen den 15 Marts Kl. 8½ Aften paa Hotel „Hafnia" med følgende Dagsorden: 1. Beretning om Halvaarets Virksomhed. 2. Regnskabet for 1915. 3. Administrative Forslag fra Bestyrelsen. 4. Valg af 2 Suppleanter. 5. Eventuelt. Efter Generalforsamlingens Slutning afholdes Pakkefest for Medlemmer med Damer.

Bestyrelsen.

NB. Mandag den 20. ds. Møde med Forretningsføreren som Taler. Emne: Medhjælpernes sociale Stilling under Dyrtiden.

Afdelingen afholdt den 24. Februar et Diskussionsmøde om „Handelsstudenter". Handelsskolebestyrer cand. phil. J. Møller indledede og belyste grundigt Emnet. Herr M. mente, at der vilde blive en Kløft i Handelsstanden, hvis Niels Brochs Handelsskoler faar Ret til, at Eleverne derfra kan faa Adgang til Universitetet, særlig da kun en lille Del efter den nugældende Ordning kommer paa N. B. H. Taleren gjorde gældende, at det rigtigste vilde være, at Handelsskolerne blev forbedret fra Grunden af saaledes, at Eleverne fra Provins-Aftenskolerne eventuelt ved en Omordning til Dagskoler kunde gaa over til N. B. H.s Kursus. For de mindre Bemidledes Vedkommende i Provinsen ved Hjælp af forøget Statstilskud. De nuværende Statstilskud er ganske minimale i Forhold til det store Antal Ansøgere, ca 15 pCt. Efter Foredraget førtes en livlig Forhandling i Tilslutning til Indlederen. Alle var enige om, at alle Handelsmedhjælperne skulde dygtiggøres saa meget som muligt, men med Adgang for saa mange som muligt.

Aarhus. Afdelingen afholder ordinær Generalforsamling Tirsdag den 21. Marts Kl. 8½. *Bestyrelsen.*

Assens. Afdelingen afholdt den 20. Februar en særdeles vellykket Sammenkomst, der ogsaa tog skyldigt Hensyn til de faglige Opgaver, idet Aftenen indlededes med et Foredrag af Herr O. Elmer, Glamsbjerg, der talte om „Hvad vi vil". Herr E. sluttede med en kraftig Opfordring til Foreningens Medlemmer om

at agitere for Sagen og anbefalede vore Standsfæller, der staar udenfor Afdelingen til at indtræde som Medlemmer. — Derefter fulgte en god Aftenunderholdning og et muntert Bal. Vi haaber nu ved kraftig Agitation, ved Sammenkomster og Underholdning at opnaa en solid Afdeling under Centralorganisationen. Medlemmerne opfordres til at komme til Møderne, der afholdes hver Torsdag Aften. *H. L.*

Bramminge. Afdelingen afholdt Agitationsmøde d. 17. Febr. med Hr. Forretningsfører Jens Johansen, Kjøbenhavn, som Foredragsholder. — Mødet havde opnaaet ret god Tilslutning saavel af Medhjælpere som af Principaler, disse sidste var, paa en enkelt Undtagelse nær, tidligere Medlemmer af C. O. Forsamlingen fulgte med Opmærksomhed Hr. Johansens udmærkede Foredrag, der i store Træk skildrede Medhjælpernes Kaar og Midlerne til at forbedre disse.

Det forberedende Arbejde for en Afdeling i Ribe, eller dog derværende Kollegers Tilslutning til vor Afdeling, resulterede deri, at 5 kvindelige Kontorister deltog i Mødet. *C. H. Mosti.*

Grenaa. Fredag den 18 Februar afholdtes Medlemsmøde paa „Afholdshotellet". Efter at Formanden havde budt Velkommen, overgav han Ordet til vor Kasserer H. Ottosen, der oplæste med stor Dygtighed og til megen Fornøjelse. Emnerne var forskellige jydske Historier. — Aftenen sluttede med fælles Kaffebord. *G. L.*

Helsingør. Ved vor ugentlige Mødeaften d. 23. Februar havde vi den Fornøjelse at høre Herr Joh. Larsen, Kjøbenhavn for første Gang tale hos os om „Forpligtelse og Rettigheder indenfor C. O." Desværre var der mødt ganske faa, og Flertallet var Damer. Efter Mødet var der fælles Kaffebord. — Onsdag den 1. Marts indledede Frk. C. Jørgensen med Oplæsning om „Det gamle Helsingør".

Onsdag d. 8. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. Derefter fremlagde Kassereren Regnskabet, der ligesom Beretningen godkendtes.

Til Formand valgtes Herr Kommis Harald Petersen. Til Bestyrelse valgtes Herr Boghandlermedhjælper Edv. Schmidt, Kommis Carl Jensen, Frkn. Laura Larsen og Carla Budde. — Til Suppleanter Herr John. Elding og Kommis Einer Petersen. Revisorer blev Frkn. C. Jørgensen og Mary Larsen. — Derefter sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O. *M. L.*

Herning. Tirsdag den 3. November afholdtes Møde paa Haandværkerforeningen. Herr Redaktør Frandsen indledede en Diskussion om „Medhjælperne og den faglige Bevægelse".

Mandag den 17. Januar afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. — Formanden bød Velkommen. Til Dirigent valgtes Frk. Ida Petersen. De nye Love behandledes og vedtoges enstemmigt.

Til Formand genvalgtes Herr P. Stavnstrup; Kassereren, Herr A. Lorensen, lovede at fungere indtil sin Afrejse i Marts. — Til Bestyrelse valgtes d'Herrer C. Lyhne, Th. Jensen og I. Chr. Petersen samt Frkn. V. Nielsen og Ida Petersen. — Suppleanter blev Frkn. C. Eriksen og Mary Andersen samt Herr A. Madsen. — Til Revisorer valgtes Frk. D. Christiansen og Herr Lind Jensen. Til Agitationsudvalget valgtes Herrer Th. Jensen, A. Madsen og Ingvard Rasmussen samt Frkn. C. Eriksen og Mary Andersen.

Arbejdsløshedskassens Regnskab fremlagdes og godkendtes.

I et umiddelbart efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde valgtes Th. Jensen som Næstformand og I. Chr. Petersen som Sekretær.

Søndag den 22. Januar afholdt Foreningen sin 11-aarige Stiftelsesfest. Kl. 7 samledes Medlemmerne til en Middag. Formanden, Herr P. Stavnstrup, holdt Talen for Fødselsdagsbarnet. Et Par i Dagens Anledning forfattede Sange blev afsunget, hvorefter Medlemmerne endnu i et Par Timer dyrkede de selskabelige Interesser. Tirsdag den 8. Februar afholdtes Oplæsning af Herr Lærer Raskmark. Oplæsningen modtoges med meget Bifald. — Tirsdag den 22. Februar afholdtes Møde paa hvilket foreslogse at faa Herr Jens Johansen herover til Møde. Sagen udsattes.

Der nedsattes et Udvalg til at forberede en lille Fest i Anledning af 4 Bestyrelsesmedlemmers Bortrejse. *I. Chr. Petersen.*

Hjørring. Tirsdagen den 28. Marts Aften Kl. 9. pr. afholdes ordinær Generalforsamling med Dagsorden: 1. Beretning for sidste Halvaar. 2. Regnskabsaflæggelse for 1915. 3. Revision af Lovene i Henhold til Arbejdsløshedskassens Vedtægter. 4. Eventuelt.

Paa Grund af Sagernes Vigtighed forventes stor Tilslutning. *Bestyrelsen.*

Holstebro. Onsdag den 1. Marts forsøgte vi afholdt et Møde paa Hotel „Royal", hvor Herr Herlevsen havde lovet at holde det Foredrag, vi ikke fik den 16. Februar. — Da der imidlertid ikke mødte flere Medlemmer end sidste Gang, aflystes ogsaa dette Møde. Bestyrelsen vedtog derefter intet Møde at afholde før efter Generalforsamlingen, som agtes afholdt først i April. *C. Ring.*

Kjøbenhavn. Den 8. Februar indledede Herr Harald Heie om „Højere Løn — Kortere Arbejdstid". Efter Indledningen udspandt der sig en livlig Diskussion. — Tirsdag den 15. ds. holdt Skoleinspektør Fridtjof Bon et højst interessant Foredrag om: Vor Bys Folkeskoler. Foredraget, der formedes som en historisk Fremstilling af de kjøbenhavnske Kommuneskoler gennem 100 Aar, hilstes med stærkt Bifald. — Den 22. indledede Herr Sophus Petersen om Medhjælpernes Forhold til Storhandel og Smaahandel. Indlederen mente ikke, at man som Medhjælper kunde være interesseret i Smaahandelen og fremhævede, at der ved Storhandel skabtes bedre Betingelser for at kunne faa Medhjælpernes Kaar forbedrede. Efter Indledningen var der Diskussion. *S.*

Kolding. Onsdag den 23. Februar afholdtes ordinært Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet", hvortil Henry Georges-Foreningens Medlemmer var indbudt. — Herr Kalkulator Aage Bennike indledede om „Værdi og Penge". Dette Emne var jo ret aktuelt og Herr B. forstod udmærket at klarlægge Forskellen mellem de to Begreber. — Indlederens Syn paa den nuværende Dyrtidsperiode gav Anledning til en Del Diskussion.

Ved et Møde paa „Højskolehjemmet" den 1. Marts i Henry Georges-Foreningen, hvortil Handels- og Kontormedhjælperforeningen var indbudt, indledede Herr Aage Bennike en Diskussion om Begrebet „Kapital". — Efter Indledningen var der en meget livlig Diskussion, hvori deltog saavel Henry Georges-Foreningens som vore Medlemmer. *C. F.*

Maribo. Herr Redaktør Hansen, Nakskov holdt den 8. Februar Foredrag om „Organisation og Fagbevægelse". Herr H. gennemgik Fagbevægelsens Historie lige fra dens Begyndelse og op til vore Dage. Det udmærkede Foredrag lønnedes med en kraftig Klapsalve af de ikke saa faa Tilstedeværende.

Den 7. Februar holdt Herr Redaktør Andersen, „Maribo Tidende", Foredrag om „Hvorledes en Avis bliver til". — Herr A. forklarede os Avisens Tilblivelse baade med Hensyn til Redaktion, Ekspedition og Trykning. Foredraget lønnedes med Bifald.

Tirsdag den 21. Marts afholdes paa Hotel „Sorø" ordinær halvaarlig Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Beretning fra Formanden. 3. Regnskabet forelægges til Godkendelse. 4. Forslag om fuldstændig Forandring af Foreningens Love som Følge af Statsanerkendelsen. 5. Valg af Formand og 1 Bestyrelsesmedlem i Stedet for de efter Tur afgaaende Medlemmer, Valg af 2 Suppleanter, 1 Revisor, Agitationsudvalg, Stævnedelegerede foruden Formanden. 6. Forslag fra Samvirksomheden paa Lolland-Falster om Afholdelse af en større Stiftsagitation paa en nærmere fastsat Søndag i April. 7. Forskelligt. *R.*

Nykøbing F. Ved Mødet Onsdag den 9. Februar indledede Formanden Herr Chr. Hansen. Emne: Organisationens Institutioner. Formanden henledte Medlemmernes Opmærksomhed paa Pladsanvisningen, Oplysningsbureauet og Retshjælpen, og anbefalede Medlemmerne at benytte vor egen Pladsanvisning i Stedet for de mange Engageringskontorer.

Onsdag den 16. Februar talte Herr Redaktør H. P. Jensen om: „Følgerne af Valgene i 1913". Redaktørens udmærkede og velholdte Foredrag paahørtes af Forsamlingen med stor Interesse. — Herr Otto Stridsland holdt den 23. Februar et udmærket Foredrag over Emnet: „Vore Fjender". Taleren betragtede ikke Principalerne i Almindelighed som Organisationens Fjender; vore Fjender, mente Taleren, at vi kunne finde indenfor vore egne Rammer. Taleren opfordrede de ældre Medlemmer til at sørge for, at de nye fik tilstrækkeligt Indblik i og Forstaaelse af Organisationen. Efter Foredraget oplæste Indlederen paa Opfordring nogle morsomme Smaafortællinger.

Lørdag den 4. Marts afholdtes selskabelig Sammenkomst paa Industribygningen. Man samledes om et fælles Kaffebord, hvorunder Herr Stridsland underholdt de Tilstedeværende med Sang og Oplæsning. Saavel Herr Stridslands Underholdning som to i Dagens Anledning affattede Sange gjorde megen Lykke. Efter Kaffebordet slog man under megen Munterhed „Katten af Tønden", hvorefter Dansen gik til den lyse Morgen. *H. E.*

Nykøbing Mors. Tirsdagen den 29. Februar afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning for

den forløbne Tid, siden sidste Generalforsamling. — Derefter oplæstes Regnskabet, som udviste en Kassebeholdning af Kr. 65,24.

Endvidere foretoges Valg af Kasserer i Stedet for A. Wittrup-Andersen, der skulde indkaldes til Militærtjeneste sidst i Marts. Paa Forslag af Bestyrelsen blev Kontormedhjælper A. Andersen enstemmig valgt til Kasserer.

Til Bestyrelsesmedlem i Stedet for V. Johansen, der om kort Tid forlader Byen, valgtes Frk. M. Pedersen. — Til Suppleanter valgtes Th. Jensen og A. Brandi.

Den nyvalgte Kasserer takkede for den Tillid, som de ærede Kolleger viste ham ved enstemmig at vælge ham til Kasserer og haabede, at alle vilde støtte ham i Arbejdet, ligesom han bad Medlemmerne om at betale Kontingentet hver Maaned, for at han kunde undgaa det ekstra Arbejde, der følger af, at Kontingentopkrævningen ikke indløses hver Maaned.

Man samledes derefter om et hyggeligt Kaffebord, under hvilket Handels- og Kontormedhjælpernes Lønningsforhold drøftedes. Et Medlem læste et aabent Brev fra en arbejdsløs Handels- og Kontormedhjælper, hvori han skildrede sine Lidelser som arbejdsløs. Mærkværdig nok var denne arbejdsløse Medhjælper, der dog saa tydeligt paaviste de elendige Forhold, hvorunder en Handels- og Kontormedhjælper maa leve, ikke selv organiseret. Dette viser igen, hvor stor Betydning det er at staa som Medlem af sin Fagorganisation; hvis Vedkommende havde staaet som Medlem af Organisationen, vilde han have kunnet undgaa baade Sult og Nød. *A. Andersen.*

Ringsted. Den 24. Jan. afholdt Foreningen 1-aarig Stiftelsesfest, hvori Størstedelen af Medlemmerne deltog. Man samledes først ved fælles Kaffebord; Formanden bød Velkommen og holdt derefter en Tale for Foreningen og sluttede med et Leve for denne og Centralorganisationen. — Der blev herefter holdt flere Taler, bl. a. for Formanden, Kassereren og Damerne, og en Sang, som var forfattet af et af Medlemmerne, blev afsunget og gjorde megen Lykke. — Efter Kaffebordet var der Underholdning med Musik, Sang og Oplæsning.

Denne lille Festlighed sluttede Kl. 12, men forinden tog man Afsked med Kassereren, Poul Christensen, idet han den 1. Februar skulde forlade Byen.

Til Kasserer er i Stedet for Paul Christensen valgt Bogholder B. Sørensen (Dampmøllen), og ved vort Møde Tirsdag d. 15. Februar valgtes et nyt Bestyrelsesmedlem, nemlig Kommis Christensen (Isenkr. Petersen) og til Suppleanter Johs. M. Larsen (Købm. Chr. Petersen) og Kommis Jørgensen (Mudom & Jacobsen). *C. Petersen.*

Sakskjøbing. Stiftelsesfest afholdtes paa Hotel „Sakskjøbing" Søndag den 20. Februar, hvor saavel udenbys som lokale Kræfter medvirkede ved en Aftenunderholdning, der gjorde stor Lykke. Derefter samledes man om et fælles Kaffebord, hvor Formanden holgt en faglig Tale og dvælede ved Afdelingens Virksomhed i den forløbne Tid. — Aftenen forløb udmærket; der indmeldte sig 2 Kolleger i Foreningen.

Handelsforeningen udsendte i Efteraaret en Liste til de Handlende om at lukke Forretningerne Kl. 7 Aften, indtil den 1. Marts. Dette gennemførtes ogsaa for Kolonial- og Fedevarebranchernes Vedkommende. Afdelingen udsendte en ny Liste sidst i Februar, hvor vi fik alle de samme Forretninger til at fortsætte med 7-Lukningen. Blandt en Del af Manufakturhandlerne var der ogsaa Stemning for at lukke, men det viste sig, at en Enkelt desværre kan forpurre det endnu. *X.*

Generalforsamling afholdes paa Hotel „Sakskjøbing" Fredag den 17. ds. Kl. 8½ med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Beretning. 3. Regnskabet fremlægges. 4. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Suppleanter. 6. Valg af Stævnedelegerede. 7. Lovforslag. 8. „Eventuelt".

Forslag, som ønskes behandlet paa Generalforsamlingen, bedes indsendt i Henhold til Lovene.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes samme Dags Aften Kl. 9½. — Dagsorden: Endelig Vedtagelse af de ny Love. *Bestyrelsen.*

Skive. Foreningen afholdt Torsdag den 27. Januar ekstraordinær Generalforsamling paa „Central-Hotellet" med Dagsorden: Valg af Bestyrelse og „Eventuelt".

Til Formand valgtes Østergaard-Petersen og til den øvrige Bestyrelse: Alb. Christensen, N. P. Petersen, Chr. Petersen og Kr. Petersen, Jebjerg.

Under „Eventuelt" drøftedes 7-Lukningen, Møderne og Agitationen for Tilgang af nye Medlemmer.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Alb. Christensen som Næstformand og N. P. Petersen, Adr. Købmand Stilburg, som Kasserer og Sekretær. *X.*

Søndag den 27. Februar afholdtes Møde i den nye „Borger- og Haandværkerforening" med C. C. Knudsen som Taler. — Beklageligvis var kun meget faa Medlemmer mødt, hvorfor man indskrænkede sig til at drøfte Foreningens Anliggender og Agitationsspørgsmaalet. Man enedes om i nær Fremtid at afholde en selskabelig Sammenkomst med Bal. Medlemmerne opfordres indtrængende om at komme til Møderne, samt agitere for Tilgang af nye Medlemmer. *Z.*

Slagelse. Onsdag den 23. Februar afholdtes 10aars-Stiftelsesfest i „Industriforeningen". Vi havde den Fornøjelse at se flere Kolleger fra andre Byer. — Efter at Musikken havde udført nogle Numre, holdt Hr. Aage S. Leth et udmærket Foredrag om: „Organisationens Betydning for Medhjælperstanden." Man samledes herefter om det fælles Kaffebord, hvor Sang og Taler gik Slag i Slag. Derefter sluttedes der med et lille, muntert Bal.

Onsdag d. 15. Marts Kl. 9 afholdes ordinær, halvaarlig Generalforsamling med Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning, 2. Kassereren fremlægger Regnskabet. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af 2 Revisorsuppleanter. 7. Eventuelt. *T.*

Stubbekøbing. Afdelingen afholdt ekstraordinær Generalforsamling den 17. Februar. Af Formandens Beretning fremgik det, at der i det forløbne Halvaar har været afholdt 8 Bestyrelsesmøder, 20 alm. Møder, 1 Foredrag og 5 Fælles-Udflugter. — Derefter blev det reviderede Regnskab fremlagt og godkendt.

Der valgtes 3 nye Bestyrelsesmedlemmer, nemlig Frk. B. Larsen, d'Herrer Hansen-Piil og M. Partch. Til Revisorer blev Herr Jensen-Keff genvalgt og Herr Robert Jensen nyvalgt. — Til Suppleant valgtes Herr John Dahl.

Den nye Bestyrelse har konstitueret sig saaledes: Formand Fred. Th. Lange, Næstformand og Sekretær M. Partch, Kasserer Frk. Jenny Nielsen samt Frk. Betty Larsen og M. Hansen-Piil. *M. Partch.*

Viborg. Onsdag den 23. Februar afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. I. C. Jacobsen dirigerede, og paa hans Foranledning vedtoges det at sende den afgaaede Formand, Kommis E. Andersen, en Tak for det Arbejde, han har nedlagt for Foreningen i den Tid, han har været her i Byen. Derefter valgtes C. I. Frandsen til Formand og R. O. Thomsen til Sekretær.

Den 1. Marts talte Herr Fabrikant Jacobsen over Emnet „Ungdoms-Interesser". Foredraget gav Anledning til en meget livlig Diskussion, hvori mange af Medlemmerne deltog. Aftenen sluttede ved et fælles Kaffebord, hvor Formanden takkede Herr Fabrikant J. for det udmærkede Foredrag. — Søndag den 5. Marts arrangeredes en festlig Sammenkomst med Koncert og efterfølgende Bal. Ved et fælles Kaffebord bød Formanden Velkommen, hvorefter der holdtes forskellige Taler, delvis af fagligt Indhold. Herr C. C. Knudsen, Holstebro, der for Tiden er indkaldt til Sikringsstyrken her i Byen, talte for C. O. og A. Jedich for Afdelingen. Nogle Sange i Dagens Anledning gjorde fortjent Lykke. — Tilslutningen til Festligheden saavel som til de sidst afholdte Møder har været god, hvilket er glædeligt, eftersom det sædvanligt i saa Henseende har skortet her i Afdelingen. *R. O.*

Den sorte Tavle.

Nr. 10485 Frk. Olga Petersen, hos Glarm. Guhle, Betaling nægtet og Nr. 9722 F. Bønnelykke, tidl. hos Laur. Jørgensen & Co. Eftf., slettet paa Grund af Restance.
Roskilde d. 20. Februar 1916. *S. Brockmann-Mikkelsen.*

Medlem Nr. 8011 S. P. Aaen, Adr.: Herr Manufakturhandler Peter Jessen og Medlem Nr. 8897 R. V. Petersen, Adr.: Herr Grosserer P. M. Nielsen er D. D. slettet paa Grund af Restance.
Silkeborg Afdelingen d. 20. Febr. 1916. *K. Jensen.*

Medlem Nr. 10120 Paul F. D. Hansen er slettet af Skive-Afdelingen, da han trods gentagne Opkrævninger har nægtet at betale.
Skive, Marts 1916. *A. P. Pedersen,* Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
·HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER·TIDENDE·
·ORGAN·FOR·CENTRALORGANISATIONEN·AF·DANSKE·HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER·

Nr. 7. 1. April 1916. 16de Aargang.

TRANGE TIDER.

TRANGE Tider syntes at vente vore Standsfæller og vor Organisation, da vi for 20 Maaneder siden under Skæret af Verdensbranden traf de nødvendige Foranstaltninger til at møde den uheldsvarslende Fremtid, der truede med at oprinde for Land og Folk, og i saa Fald ogsaa vilde blive skæbnesvanger for Medhjælperorganisationen.

Skæbnen vilde det dengang anderledes. Hærger end Dyrtiden mellem os og Militærindkaldelser bringer Tusinder af vore Standsfæller ud af deres faglige Gerning, er Fredens uvurderlige Goder dog hidtil blevet os beskaaret.

Ogsaa for vor Centralorganisation tegner Billedet sig langt lysere end vi i hine Krigens første Uger turde forvente. Vort Medlemstal har været i — omend ikke stærk — saa dog jævn og fortsat Stigning, og selv om Militærtjeneste og ekstraordinære Forretningsforhold har unddraget os mange Tusinde Kroner gennem tabt Kontingent, er det netop i denne Tid lykkedes os paa væsentlige Omraader at underbygge og udvikle vor Organisation og dens Ydeevne.

Imidlertid maales først ret disse for vor Centralorganisation indvundne Resultater ved Sammenligning med den Skæbne, der er overgaaet de store Medhjælperforbund ude i det kæmpende Europa — disse Sammenslutninger, der ofte tjente os til Forbillede eller ved deres imponerende Medlemstal, Kapital og agitatoriske Rekorder, aftvang os Beundring.

Krigens Vanvid, der hærger vor Verdensdel, har forlængst løsnet Fuger og Baand i de økonomiske og faglige Sammenslutninger, eller stillet dem overfor delvis uløselige Opgaver. — —

Fatter man hvad det betyder, at Frankrig har kaldt Aargangene 1888 til 1917 under Fanerne? Den dunhagede Yngling og oldingmærkede Graaskæg staar Side om Side fra Vestflanderns Klitter til Alpernes Fod. — For den franske Medhjælperbevægelse betyder dette frygtelige Faktum intet mindre end det organisatoriske Sammenbrud og Opløsning af de føderative Former, der tilmed ingensinde var særlig faste.

Og Belgien! En Hvirvelvind har raseret fra de frugtbare og industrielle østlige Provinser, henover de sorte Kulmænds Land, ud over Flanderns frodige Enge, hvor „Æblegaard og Humlehave" erindrede om en sydfynsk Idyl. Hvad er der blevet af den belgiske Medhjælperliga, den internationale Medhjælperføderations Udspring? Hvor er vel nu disse flamske Kolleger fra „Unitas" i Antwerpen, fra den snurrige gamle Forbundsbygning paa Korntorvet i Gent? Belgiens Medhjælperbevægelse var, den er ikke mere. Vil den mon paany genopstaa?

Først sent blev vore britiske Standsfæller direkte berørt af Krigen. Først i de allersidste Maaneder greb den haardhændet og afgørende ind i Enkeltmands Tilværelse. Henved 200,000 Handels- og Kontormedhjælpere, deraf et meget betydeligt Antal organiserede Standsfæller, staar under Fanerne. For Medhjælperorganisationerne betyder dette et tilsvarende og meget føleligt Kontingenttab. Medlemsafgangen opvejes ikke af den sædvanlige, overvejende Tilgang, der under de herskende Forhold næsten udelukkende begrænses til kvindelige Medhjælpere. Iøvrigt frembyder den stærke Tilgang af kvindelig Arbejdskraft til alle de sideordnede Handelsfag et saare aktuelt, men ogsaa vanskeligt Problem, der aabner Perspektiver som nok kan opfylde Medhjælperne i Skyttegravene med bange Anelser.

Langt vanskeligere Vilkaar bydes der de tyske Medhjælperforbund, der vel er stærkest i Medlemsantal og Penge, men hvortil der til Gengæld stilles overordentlige Krav. Saaledes meddeler netop i disse Dage et af de største Forbund, at over 100,000 af dets 160,000 Medlemmer er indkaldte. I Virkeligheden er de resterende 60,000 under Krigen smeltet ind til 40,000 Medhjælpere og ca. 13,000 Lærlinge, medens Resten i Krigstiden er gaaet tabt ved Restancer, der netop under disse Forhold ikke paa langt nær kan opvejes ved den ringe Medlemstilgang. Og fra alle Sider henvises der til de Vanskeligheder, det frembyder at vedligeholde Administrationen, fordi de prøvede Tillidsmænd og Organisations-Funktionærer maatte ombytte Pennen med Geværet, samtidig med at Kontin-

gentindtægten hastigt dalede. Alene for den nævnte Organisation betyder det et maanedligt Tab af ca. 150,000 Mk.! De tilbageblivende Medlemmer maa bære Byrderne: Ekstrakontingentet og den frivillige „Krigsbeskatning" til de kæmpende Medlemmers nødlidende Hustruer og Børn. Og selv om denne Selvbeskatning kan opvise talrige smukke Eksempler paa Redebonhed og Offervillighed, har Opgaven altfor hyppigt vist sig saa uoverkommelig, at de løbende Understøttelser maatte erstattes med en Udbetaling én Gang for alle.

Især i tyske Medhjælperkredse finder det Slagord Genklang, at „Kampen gælder Fremtiden". Naturligvis ikke med Urette! Thi Tabet af Elsass-Lothringen og de østlige Provinser, det østerrig-ungarske Monarkis Sønderdeling, den tyske Handels og Industris Begrænsning til Hjemmemarkedet, vilde uvægerlig medføre økonomisk Ruin for Hundredetusinde tyske Handels- og Kontormedhjælpere: En truende Mulighed, der er egnet til at øve større Virkning paa de 700,000 kæmpende tyske Standsfæller end svulstige nationale Fraser. — —

Nye indviklede Problemer melder sig for Medhjælperorganisationerne i ethvert af de krigsførende Lande. Kvindespørgsmaalet er traadt ind i en helt ny Fase. De kvindelige Medhjælpere, eller rettere de kvindelige Hjælpekræfter, strømmer i Titusindtal ind i de ledigblevne Pladser. „Handelsinstitutternes" altfor hastigt arbejdende „Hurtigpresse", kaster bestandig nye Tusinder ind paa Arbejdsmarkedet. Krigsinvaliderne, der skal beskæftiges ved „lettere Arbejde", komplicerer yderligere dette vanskelige Spørgsmaal. Man nærer i de krigsførende Lande en ikke ubegrundet Frygt for at mange hjemvendte halvinvalide Soldater skal strømme ind i Handelsfagene, der under normale Forhold allerede er overfyldt med ledige Hænder. En saadan pludselig Invasion af tilfældige Kræfter vil imidlertid virke reducerende paa den faglærte, kvalificerede Arbejdskraft og dermed paa hele Standens sociale Stade. Og endelig tør man ikke overse, at Krigen utvivlsomt i høj Grad vil hæmme den Udveksling af Handels- og Kontormedhjælpere, der forhen fandt Sted mellem de store Lande i Særdeleshed. Navnlig vil dette vistnok virke føleligt for de tyske Medhjælpere, hvoraf Tusinder før Krigen fandt Beskæftigelse i England, Frankrig, Italien og Rusland.

Naar Fredens Dag engang oprinder, vil Medhjælperne i alle de krigsførende Lande derfor blive stillet overfor en Række overordentlig vanskelige og vidtrækkende Standsanliggender, hvis Løsning er uafviselig, dersom Medhjælperstanden ikke skal udsættes for et socialt Sammenbrud.

I denne Forbindelse maa det især fastholdes, at de uhyre Skattebyrder, der er Borgerne i alle krigsførende Stater vis, snart sagt hvorledes end Verdenskrigen ender, vil vanskeliggøre, maaske endog umuliggøre, Fortsættelsen af den Sociallovgivning, som overalt var indledet før det store Sammenstød.

— — —

Paa denne Baggrund fremtræder dansk Medhjælperbevægelse med ret lyse Fremtidsudsigter, alt under Forudsætning af, at vort Lands neutrale Stilling fremdeles kan opretholdes.

Derfor gælder det for os om at udnytte de vigtige Chancer, som den nuværende Situation giver os til i Ly af Freden at udvikle og fremme vor Organisation, ved at øge dens talmæssige Styrke og fuldkommengøre dens understøttende og hjælpende Institutioner, til størst mulig Gavn for de organiserede Medhjælpere.

Ligesom dansk Erhvervsliv har vist at tage de Chancer, Landets Neutralitet frembyder, bør alle vore Tillidsmænd og ethvert af Centralorganisationens Medlemmer ved gennemført Agitation og socialt Oplysningsarbejde blandt de uorganiserede Skarer, bidrage sit til at Organisationen kan gaa styrket og kampberedt ud af de nuværende trange Tider.

I Kamp med Dyrtiden.

En Enquète om Øjeblikkets Medhjælperkaar.

1913 OG 1915.

De Fordringer til Livet, man kan indskrænke lidt, dem skal man nok for Tiden finde Vej til. Man behøver ingen Anvisning derpaa; thi Forholdene tvinger simpelthen dertil. Kommer man imidlertid til de allernødvendigste Livsfornødenheder, da maa man jo standse og melde Pas. De Medborgere, der har en god Indtægt, vil med Sindsro kunne imødese en selv voldsom Prisforhøjelse paa de nødvendigste Livsfornødenheder, fordi disse Fornødenheders Pris alligevel kun bliver en forholdsvis lille Post paa deres Budget; men for alle med smaa, faste Gager, for Medhjælpere og Funktionærer, hvis Indtægt omtrent udelukkende opsluges af disse nødvendige Udgifter — da maa de nuværende Forhold selvsagt være utaalelige, ja ligefrem kritiske.

Jeg talte forleden Dag med en Kollega, der har faaet Dyrtidstillæg — et Tillæg paa 8 Kr. pr. Maaned — og han var meget utilfreds. Var det med Rette? I Betragtning af, at der er talrige af hans Kolleger, der intet har faaet, vilde man maaske mene, at han burde være fornøjet — men de efterfølgende Tal vil dog sikkert forklare hans Utilfredshed!

Jeg har foran mig liggende nogle Tal fra hans Husholdningsregnskab. Familien bestaar af 2 Voksne og 1 Barn, og Indtægten ligger mellem 1600 og 1800 Kr. aarlig.

Maanedlig Udgift i	1913.	1915
Urtekramvarer (Sukker, Mel, Gryn, Margarine, Petroleum o. s. v. . .	28 Kr.	42 Kr.
Brød	8 „	12 „
Kød, Paalæg, Fisk	10 „	13 „
Mælk	7 „	11 „
Brændsel	6 „	12 „
	59 Kr.	90 Kr.

Alene paa disse 5 nødvendige Udgiftsposter er der altsaa en Stigning af 31 Kr. pr. Maaned. Chefen yder ham saaledes 8 Kr. til blot paa disse Poster at klare en Udgiftsstigning paa 31 Kr. — og lader ham selv om Resten. Hans Chef — der selv tjener 1000 Kr. pr. Maaned — tænker formodentlig med en rolig Samvittighed paa, at han jo har givet sine Funktionærer Dyrtidstillæg; men vi, der har Spørgsmaalet inde paa Livet af os,

maa rejse en kraftig Agitation for, at der ikke alene ydes Dyrtidstillæg, men ogsaa for at Tillægget bliver saa stort, at det ialtfald dækker Prisstigningen paa de allernødvendigste Livsfornødenheder.

Det, der for Tiden sker, er i sin Virkning det samme som at vor Gage Dag for Dag bliver reduceret, Maaned for Maaned bliver formindsket, og vor Organisation, der paa dette Omraade som paa saa mange andre, har vist, at den er Standens Fortrop, maa ogsaa her gaa i Spidsen og fastslaa hvor aldeles nødvendigt det er, at Medhjælperne faar Dyrtidstillæg — og at dette Tillæg bliver saa stort, at det bliver en virkelig Støtte for den Medhjælper, der ikke allerede er sunket ned i en bundløs Gæld.

Chr. J. Hendil.

* * *

Kommer man i disse Tider ind i en Butik og spørger om Prisen paa en Vare, det være sig Kød, Brød, Kolonialvarer, Grøntsager, Ost etc., Klæder eller Brændsel, lyder Svaret i de 99 af 100 Tilfælde, at Varerne desværre siden sidst igen er steget med saa eller saa meget. — Stigning, Stigning og atter Stigning hvorhen man end vender sig. Og har man undertiden næret et svagt Haab om billigere Priser paa et eller andet, da er Haabet straks blevet skuffet, og det ventede Prisfald fulgt af endnu stærkere Stigning. For Øjeblikket er Forholdene saa fortvivlede som aldrig før, og der er ovenikøbet for de fleste Livsfornødenheder Udsigt til endnu mere vanvittige Priser.

Hvor skal dette ende? Situationen er kritisk for alle. Men baade Landmændene, Handelstanden og Haandværkerne har dog den Udvej, som ogsaa godt nok benyttes, at de kan lade Prisstigningen paa de Varer, de skal købe, ophæve af Tillæg paa de Varer, de sælger. For Arbejderne gælder tildels det samme. De Lønoverenskomster, der netop i denne Tid afsluttes rundt om i Landet, betyder en meget væsentlig Lønforhøjelse for dem. Statsfunktionærerne har ligeledes Udsigt til at faa deres Kaar forbedrede.

Vi — Handels- og Kontormedhjælperne — er de eneste, der ikke kan notere Prisstigning for vor Salgsvare — vor Arbejdskraft. Og der findes vel næppe en Stand, der i Forvejen er saa handicappet i Kampen for Tilværelsen som netop vor. — Enkelte af os er vel saa heldige at have humane Arbejdsgivere, der tager fornødent Hensyn til Dyrtiden, men det er desværre de færreste. For Standen som Helhed er Forholdene med et mildt Udtryk uholdbare, og ingen Udsigt til bedre Tider for os. Selv mægter vi saa at sige intet at gøre, for at forbedre vore Lønninger, naar vore Principaler ikke godvilligt vil gøre det.

Hvorfor kan ikke vi ligesaavel som de andre Lønarbejdere med Vægt fremsætte vore Ønsker? Fordi vi er er for faa organiserede Medhjælpere. Og hvis er Skylden? Vore uorganiserede Kollegers. Vi kan intet gennemføre, før vi faar det overvejende Flertal med. Derfor maa hver enkelt organiseret Medhjælper lære at forstaa, at det er hans Pligt af alle Kræfter at bidrage til, at Maalet naas. Vore Kaar har længe være slette, men Dyrtiden har gjort dem saaledes, at der snart maa ske en Forandring.

Vore uorganiserede Kolleger maa dog omsider faa Øjnene op. Og hvis Dyrtiden kan bidrage dertil, har den dog gjort noget godt!

Magnus Jørgensen, Middelfart.

* * *

„GULLASCHALDEREN".

Skønt vi gennemlever en frygtelig Tid med alle dens Afskyligheder, er denne Tid som et Æventyr for vor Handel og Industri, hvor „Den vidunderlige Lampe" er blevet erstattet med det prosaiske Begreb „Gullasch". — Men med Æventyret følger tillige en realistisk haard Virkelighed for den Del — og den største — af Samfundet, der ikke kan kalde paa „Gullasch-Aanden" og være dens altbefalende Herre.

Den maalbevidste Handels- og Kontormedhjælper har imidlertid forlængst opdaget sin vidunderlige Lampe og véd sig inde paa den Vej, der fører til den haandgribelige Besiddelse, det faste Holdepunkt. — At have et saadant fast Holdepunkt i Livets mange Foreteelser giver Mod og Selvtillid, Arbejdsevne og Udvikling, og giver gode Samfundsborgere, der kan være med til at skabe en ny Tid.

Dog, hvorledes staar det til med den Enkeltes Mod? Det er umuligt andet, end Statistikens Gennemsnitsmedhjælper maa lide under en aandelig Depression som Følge af det Sisyfusarbejde, det er, at faa Indtægt og Udgift til at gaa op.

Dette, Uge paa Uge, Maaned efter Maaned at skulle føle Pengenes synkende Værdi, at skulle indskrænke hist og slaa af her kortsagt indstille sin Levevis efter en gennemført Resignation maa præge sin Mand, saa Modløsheden begynder at stjæle af hans Arbejdsevne og dermed af hans Velbefindende. Handels- og Kontormedhjælperen, som den direkte Uddeler af alle Livets Fornødenheder, føler dobbelt sin økonomiske Uformuenhed; thi han er samtidig med, at der stilles store Krav til ham i Retning af Uddannelse, omgivet af den Rigdom af Varer og Luksus, som Forretningen bugner af, og maa ubevidst indrette sin Tankegang efter det Niveau, han er i. — En saadan Tilstand er i Særdeleshed uholdbar, naar den anden Part i Varefordelingen, vore Arbejdskøbere — Aktionærerne — skovler Gulddynger sammen i hidtil ukendt Størrelse. Den samfundsnyttige Handel er ikke tjent med, at Storhandelens Rovdrift af Profithensyn deplacerer den mest uundværlige Faktor — Medhjælperen, d. v. s. Arbejderen — i Varefordelingen.

Dette Misforhold afhjælper Smulerne fra de Riges Bord, i Form af et som Regel altfor uforholdsmæssigt lille Dyrtidstillæg, ikke. Et saadant er kun et Plaster, der tilsyneladende dækker, men ikke helbreder; thi Handels- og Kontormedhjælperen med Familie — og navnlig Storbyens Medhjælper — kan ikke klare sig med de nuværende Lønninger uden i det skjulte at halvsulte eller stifte Gæld. Der maa købes 2. og 3. Klasses Fødemidler, og Beklædningen maa afpasses saa tæt som muligt opad den Velanstændighedens Grænse, som vore Arbejdskøbere forlanger.

Handelens Medhjælpere var allerede før Krigen godt paa Vej til at blive et virkeligt Proletariat, medens Industriens Medhjælpere — Arbejderne — Aar for Aar hævede deres økonomiske Niveau, og med de seneste Begivenheder i Erindring har vist at afparere Dyrtidsspøgelsets Angreb. Skal den Modløshed, der for Tiden behersker Medhjælpernes store Gros, vedblive at herske, da opstaar der et saare vanskeligt Samfundspørgsmaal. — Nej, Modløsheden skal afløses af aaben Utilfredshed med de Sulterationer, Medhjælperne er sat paa. Tiden er ikke — og bliver heller ikke i en overskuelig Fremtid — til at sidde fornemt paa sin Pind og sulte. Medhjælperne gør et samfundsnyttigt Arbejde ligesaavel som andre samfundsnyttige Borgere, og vort Krav skal derfor lyde fuldttonende fra de mange Tusinder:

Vi forlanger Løntillæg!

C. Hammer.

* * *

HVOR BÆRER DET HEN?

Man fristes i disse Tider uvilkaarligt til at spørge saaledes.

Fra Maaned til Maaned strammes Knuden og vanskeliggøres det, paa Grund af de stadig stigende Priser paa næsten alle Fornødenheder, for den overvejende Del af Medhjælperne at faa en blot nogenlunde taalelig Tilværelse ud af Livet.

Navnlig er det i første Række de 25—35-aarige Medhjælpere, som er Familieforsørgere, og som ifølge Forholdenes Karakter har de fleste Munde at skaffe Føden til, der er de værst stillede. I Forvejen er Budgettet overlastet, og der er ikke mange Steder, hvor der kan spares eller undværes, navnlig for Indtægter under 2000 Kr., og det er jo den langt overvejende Del af Medhjælperne.

For Byernes Vedkommende staar vi derhos nu overfor en ny Fordyrelse, der vil ramme maaske endnu føleligere end alle de

øvrige Stigninger, nemlig Huslejen. — Krigen har her medført en Omvæltning i Pengemarkedet, der for Byggefagenes Vedkommende hidtil har maattet støtte sig til vore Kreditforeninger, idet det paa Grund af de eksempelløs lave Kurser paa Kreditforeningsobligationer i Krigsaaret praktisk set har været umuligt at finansiere Byggeforetagenderne hos disse Institutioner, og da Sparekassernes Midler jo er meget begrænsede og kun i forsvindende Grad strækker til at finansiere Byggeriet under normale Forhold, saa er Følgen naturligvis bleven, at Byggevirksomheden er saa godt som ophørt.

For denne Bys Vedkommende er Stillingen den, at der ligefrem er Bolignød, endog i en saadan Grad, at den har foraarsaget Fraflytning fra Byen. Under saadanne Forhold er det en Selvfølge, at ogsaa Huslejen er stærkt stigende, og dette er jo en Konto, hvor selv en mindre Stigning vil føles haardt, medens en stærk Stigning vil være næsten utaalelig.

Af alle Samfundsklasser er vor vel nok den, der økonomisk set har de ringeste Hjælpemidler i Ryggen til at møde Dyrtiden med, fordi Størstedelen af Fagets Udøvere endnu i Stupiditet eller Sløvhed lader 5 og 7 være lige og ikke kan samle sig saa meget sammen, at de slutter sig til Standens Organisation — det eneste Middel, som de har i Kampen mod Dyrtiden.

Vi maa nu haabe, at den haarde Virkelighed vil ruske vore Standsfæller saaledes op, at de kunne bruge den Løftestang, alle andre Fag forlængst har taget i Brug, nemlig Fagorganisationen.

Aalborg, den 23. Marts 1916. *Th. Hansen.*

* * *

Nedenstaaende Artikel omhandler — ligesom den foregaaende — det aktuelle Huslejespørgsmaal. Rigtignok ud fra et andet Synspunkt — som vi iøvrigt ikke kan dele. Thi en Indskrænkning af den for det daglige Liv saa vigtige Bolig er en saare betænkelig Sag. Og dertil kommer at Tendensen til en effektiv Forhøjelse af Lejen maaske endda, selv ved Valget af en beskednere Bolig, ikke vil muliggøre den attraaede Budgetbesparelse. *Red.*

Mange Haar graaner under Spekulation over, hvorledes man skal klare sig med den Indtægt, man har, og som under Dyrtidens haarde Tag ikke vil strække til. Der regnes og regnes efter, og Facit bliver stadig galt, fordi Indtægten for den Fastlønnede ikke kan holde Maal med Udgiften.

Naar den gifte Medhjælper gennemgaar sit Budget for at finde Poster, hvorpaa der kan spares, gaar han altid uden om Posten: Husleje, idet han gaar ud fra, at paa den Post kan intet spares, snarere maa han befrygte en Forhøjelse. Men her er et Punkt, som mangen Medhjælper udmærket godt kunde spare noget paa. Det er en Kendsgerning, at naar en Handels- og Kontormedhjælper har opnaaet en saa svimlende Gage som 2000—2500 Kr. skal han først og fremmest bo godt — og dyrt. Mindst 3 Værelser med alle Bekvemmeligheder, og flot beliggende. Og Hjemmet skal udstyres med saa megen Komfort som muligt — altsammen for at hævde sin Position; man er jo dog Prokurist, Bogholder, o. s. v. Endda har Hustruen i mangfoldige Tilfælde en Stilling, som optager hende den hele eller halve Dag, saa at hendes Ophold i Hjemmet næppe er længere end hendes Arbejdstid udenfor dette. —

Hvis nu en saadan Medhjælper, der tilbringer den største Del af sin Tid udenfor Hjemmet, vilde tage det fornuftige Standpunkt at stryge den Dagligstue, som kun staar til Stads for det tilfældige Søndagsbesøg, og nøjes med en Lejlighed, som er tilstrækkelig for hans virkelige Behov, vilde han i de fleste Tilfælde kunde spare saa meget, at han kunde klæde sig for Besparelsen. —

For Medhjælperen med Børn kan Exemplet foran jo ikke gælde fuldtud, men ogsaa hos ham kan der sikkert indføres Besparelser paa den Post, som i de fleste Tilfælde er den næststørste paa Budgettet Det betaler sig tit at slaa lidt af paa sine Fordringer til sit Hjems Beliggenhed; jeg har truffet og kender mange overordentlig hyggelige Funktionærhjem i Sidegaderne smaa Lejligheder, Hjem, der er langt hyggeligere og mere hjemlige end de „færdigsyede" Hjem, man oftest træffer i de nyere Kvarterer.

Naar jeg derfor skal give mine Kolleger et Raad, der kan medføre Lempelser af de stramme Dyrtidsforhold, maa det lyde: Betænk, om der ikke kan spares noget paa Boligen!

Chr. Karlsen.

* * *

Da Krigen i August 1914 brød ind over Europa, var der sikkert mange Medhjælpere, der med et bekymret Blik saa Fremtiden imøde. Thi Historien lærte os, at blandt Krigens sikre Følgesvende findes Dyrtiden paa en fremtrædende Plads.

Imidlertid har denne Krigens Virkning overfor Nevtrale som Krigsførende langt overgaaet Forventningerne. — Livsfornødenhederne er med større eller mindre Hast gaaet opad, for nu at naa en Højde, som sikkert ingen Medhjælper havde tænkt sig hine Augustdage.

Medens der jobbes paa Børsen, og hensynsløse Spekulanter gør alt for at skade Danmark og dets Tilførsler fra oversøiske Havne ved Brud paa engang givne Garantier, maa vi Medhjælpere fra Dag til Dag bryde Hjernen med at udregne, hvorledes vi kan faa det stramt lagde Budget til at slaa til, og yderligere dække Merudgifter, der for en stor Del er foraarsaget af disse „Jobbere" og hensynsløse Spekulanter.

Jeg stiller gerne mit Regnskab for Aaret 1915 til Raadighed, for om muligt derved at yde mit Bidrag til den Kamp, vor Tidende og vor Organisation har indledet for bedre Lønninger for Standens Medlemmer.

Regnskabet er for en Familie bestaaende af Mand, Hustru og 1 Barn under 2 Aar. Det ser saaledes ud:

Husholdningen	870,00
Klæder og Fornyelser til Hjemmet	400,00
Fodtøj	75,00
Brændsel	65,00
Lys	25,00
Husleje	260,00
Læge og Medicin	50,00
Aviser, Tidsskrifter og Bøger	50.00
Forsikringer	120,00
Skatter	135,00
Kontingenter	50,00
Rejser, Gaver og ikke specificerede Udgifter	300,00
	Kr. 2400,00

Enhver vil kunde forstaa, at med de stadig stigende Priser, vil Regnskabet for 1916 faa et langt mere trist Udseende, og jeg kan derfor af mit ganske Hjerte understrege Nødvendigheden af Løn- eller dog Dyrtidstillæg, saaledes at den danske Medhjælperstand kan redde sig ud af Tidens Ragnerok, uden at lide et uovervindeligt Knæk. *Ego.*

Vore kendte Navne.

DA Axel Gundel i Sommeren 1898 med fast Haand tog Styret i det Aaret forud stiftede „De danske Handelsmedhjælperes Forbund", blev denne, væsentlig til Kjøbenhavn begrænsede, første danske Medhjælperorganisation hyppigt betegnet som „den gundelske Forening". Ikke helt med Urette; thi Gundel var ikke blot en Initiativets Mand, men tillige en ny Medhjælpertype, der traadte i aaben Opposition til daværende Tilstande og traditionelle Anskuelser i Medhjælperkredse. En Rebél, der — i hvert Fald i de Dage — mindre virkede ved samlende end netop æggende Egenskaber.

I en saadan Gennembruddets Tid, hvor det Nye, med ungdomsfriskt Vovemod, med Ordets Voldsomhed og Handlingens Resoluthed, skaanselsløst vender Kritiken mod Traditionerne og deres Vaabendragere, smelter Personerne ofte sammen med Sagen. Og saaledes blev dette Halvfemsernes første Organisationsforsøg i manges Bevidsthed netop „Gundels Forening". — —

Da Jens Johansen i Juni 1911 overtog Centralorganisationens Forretningsførerpost, var vort Landsforbund vel en Kendsgerning, men Efterdønningerne af en netop tilbagelagt „Sturm und Drang-Periode", næppe udjævnede. Og Erfaringerne pegede netop mod den Risiko, det rummer at foreningsmæssige og personlige Forhold indfiltres i hinanden. Var der saaledes ogsaa i saa Henseende kun ringe Lighed mellem den nye Forretningsfører og hans Forgængere, var han imidlertid indenfor snævrere kollegiale Kredse kendt som „Omvælteren", et *Norm de guerre*, han dengang ikke uden videre afviste. Naturligvis ikke som Følge af traditionsbe-

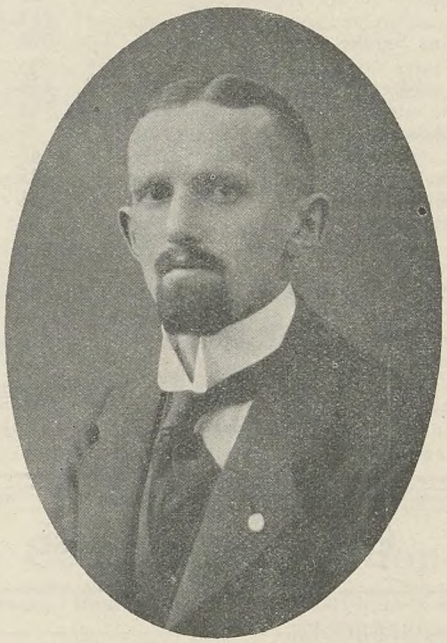

JENS JOHANSEN.

varende Sympatier. Og hvorom alting er, har end det Aaremaal, Jens Johansen har ledet vor Centralorganisation, ikke været Omvæltningens, betegner det dog paa flere og afgørende Omraader en Omforandringens Tid i Organisationens indre Liv og ydre Virkemaade.

Centralorganisationens indre Styrke og organisatoriske Fasthed var dengang langt ringere end nu. Under vanskelige Vilkaar overtog Jens Johansen den nyoprettede Forretningsførerpost, efter at C. O. gennem en halv Snes Aar møjsommelig havde krydset sig frem under skiftende Lederes ikke altid lige sikre Førerskab. Der var haardt Brug for Manden, som baade kunde og var rede til at sætte saavel hele sin Arbejdskraft som ogsaa sin Person ind for Sagen. Men hvor vanskeligt er det ikke at finde den rette Øjeblikkets Mand, netop naar der er Bud efter ham. Forholdene medførte, at vi maatte søge ham udenfor den Kreds af Kolleger, der i de forløbne Aar havde været i Forgrunden. Og da Valget derfor maatte træffes blandt de yngre aktive Kræfter, der allerede hæderfuldt havde tjent deres Sporer i Organisationsarbejdet, var Afgørelsen næsten forud givet. Derfor valgte Hovedbestyrelsen — under særlig ekstraordinære Forhold — enstemmigt og med fuldt Ansvar overfor næste Aars Kongres, der ligeledes med Enstemmighed godkendte Valget, Jens Johansen til Centralorganisationens Formand og Forretningsfører.

Hvem var nu denne Mand, der faa Maaneder efter sit Valg til Hovedbestyrelsen blev Organisationens Førstemand? En Gaardmandssøn fra Hornslet, en af Grænselandsbyerne ud mod det frugtbare Djursland. At Gaardejer J. A. Johansen ogsaa var Stedets Sognefoged tyder paa, at ogsaa han har forstaaet at hævde sig blandt sine Standsfæller.

Jens Johansen er født den 21. Februar 1883. Hans Skoleuddannelse var Folkeskolens, og da han var en af de yngste af flere Brødre, blev det hans Lod at vandre ad Handelens Vej. J's. Lære- og Vandreaar førte ham over en blandet Landforretning i Grenaa, gennem store Kolonialhuse som Carl Berthelsen & Co., Aarhus, Oscar Bruun & Co., Skanderborg o. fl., indtil han efter et 3-aarigt Engagement som Bogholder i „Vejle tekniskkemiske Laboratorium" 1911 afsluttede sin merkantile Løbebane.

Allerede i 1901 var Jens Johansen indtraadt i Aarhus-Afdelingen, men først i 1906 finder vi ham som aktivt Medlem, Medstifter af og Kasserer for Skanderborg Afdeling. Fra denne Periode hidrører hans første Artikler i D. H. K. M. T., — Indlæg der dog ingenlunde røber omvæltende Tilbøjeligheder, men derimod Evne til at rejse Debat om aktuelle Spørgsmaal. Disse Aar blev afgørende og afklarende for J's. Synsmaade og Livsanskuelse. Hans faglige Interesser antager fastere Form, hans Opfattelse af sociale Tilstande skærpes. I Aarene 1908—1910 er han fra at være Bestyrelsesmedlem i Vejle-Afdelingen, blevet denne Forenings Formand, Medlem af det jyske Agitationsudvalg og endelig Medlem af C. O's. Hovedbestyrelse. Samtidig har J. gennemgaaet en politisk Udviking, der gør ham til erklæret Socialdemokrat og iøvrigt til Medlem af Ligningskommisionen og Socialdemokratisk Forbunds Bestyrelse.

Denne Mand var det, der i Sommeren 1911 blev Centralorganisationens Forretningsfører. Han mødtes med Tillid, og hans Gerning viste, at han fortjente den. Som han var en dygtig og pligtopfyldende Arbejder i sit Fag, overførte han disse Egenskaber paa de organisatoriske og administrative Hverv, der overdroges ham. I alt for høj Grad, og til megen Skade for Formaalet, havde Formandsarbejdet indenfor C. O. været et „Fyraftensarbejde". Med Jens Johansen oprinder en ny Epoke, der betegnes af Orden, Akkuratesse, System — gennemført og gennemsyret af den udøvende Mands personlige Energi og faste Vilje. Betydelige Egenskaber, der her ikke nøjes med at være Talemaader, men har vist sig at være Kendsgerninger.

„I Herr Jens Johansen vil Centralorganisationen faa den Mand, vi netop nu fattes, for at fuldkommengøre vor Administration, og sætte det rette faglige Tempo i alt vort Arbejde. Thi nu trænger vi til en Arbejdets Mand langt mere end en Agitator paa Centralorganisationens Førsteplads, og som den arbejdsomme, pligtopfyldende og alvorlige Arbejdets Mand han er, siger vi god for Jens Johansen, som vor fremtidige Formand og Forretningsfører". — Saaledes skrev vi i April 1911 og Aarene siden da har vist, at Horoskopet var rigtig indstillet.

Netop i administrativ Henseende har Jens Johansen ydet sit bedste og for vor Organisations Udvikling og Omfang mest værdifulde Arbejde. Naar Hovedkontoret i alle Enkeltheder fungerer mønstergyldigt, skyldes det udelukkende de Egenskaber, der allerede for 5 Aar siden anerkendtes som karakteristiske for den nye Forretningsfører og som eksempelvis nylig har fundet Udtryk i Forarbejderne for og Gennemførelsen af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Betydningen deraf kan ikke noksom fremhæves, fordi det netop giver Grundlaget for kommende Tiders Arbejde.

Ogsaa paa det organisatoriske og taktiske Omraade vil en handlekraftig Forretningsfører følgelig øve megen, ofte afgørende, Indflydelse. — Jens Johansen er ikke Kompromis'ets, men derimod de udprægede Standpunkters Mand. For ham er Handels- og Kontormedhjælperne først og fremmest Lønarbejdere. Ingen har som ham understreget dette og ingen af C. O's. ledende Mænd har saa udpræget som J. deraf draget fagforeningsmæssige Følgeslutninger. I Hovedbestyrelsen staar han derfor paa Grund af Overbevisning og Sympatier paa yderste venstre Fløj. Ikke som

Følge af en forloren Radikalisme, men i Kraft af sine velovervejede og ud fra sit Standpunkt velbegrundede Anskuelser, der — afvigende Meninger ufortalt — naturligvis maa virke befrugtende og fornyende paa Medarbejdere og Medlemmer.

Ogsaa indenfor de kjøbenhavnske Afdelinger har vor Forretningsfører med megen Iver og med den samme afgjorte Dygtighed, der betegner hans Virksomhed for Landsorganisationen, udfoldet et omfattende Arbejde. Han har under næsten hele sin Funktionstid været Formand for Kontormedhjælpernes Afdeling og gennem en Aarrække Medlem af de kjøbenhavnske Afdelingers Forretningsudvalg. I denne Egenskab har J. øvet afgørende Indflydelse paa Arbejdsmaaden og de senere Aars Fremgang i Hovedstaden.

Foruden at være C. O's. Repræsentant i Rejsestipendieudvalget og Udvalget for Uddeling af Understøttelse til ubemidlede Handelsskoleelever, har J. nedlagt et betydeligt Arbejde for Sygekassesagen. Han er saaledes Formand for Sygekassen „Arbejderforeningen af 1. Februar 1867" og Medlem af Forretningsudvalget for „De samvirkende Sygekasser i Kjøbenhavn.

Jens Johansen er ikke blot Øjeblikkets, men i en nok saa høj Grad — Fremtidens Mand.

Affæren i Grenaa.

VEDRØRENDE Afskedigelsen af vor tidligere Afdelingsformand i Grenaa, Herr A. Mikkelsen, er der senere fremkommen nye Oplysninger, der godtgør, at det ikke var A. M.s Forhold som Afdelingsformand, der var den direkte Aarsag til Afskedigelsen.

Grundlaget for den Kritik, jeg i min Artikel i „D. H. K. M. T." for 15/2 d. A., rettede mod Herr Fabrikant H. P. Rosenvinge, A/S Grenaa Dampvæveri, er dermed svundet bort, hvorfor Kritiken, saavidt den angaar nævnte Firma, herved tilbagekaldes.

Jens Johansen.

Fødevarernes Prisstigning.

VOR Enquète „I Kamp med Dyrtiden" viser med al ønskelig Tydelighed, at dette Emne omfattes med den største Interesse af vore Kolleger. De talrige Bidrag, der er indsendte til denne Artikelserie, hidrører fortrinsvis fra gifte Medhjælpere, for hvem Dyrtiden naturligvis virker føleligst.

Blandt de tilsendte Artikler omhandler enkelte fortrinsvis Prisstigningen paa de enkelte Fødevarer. Dette medfører imidlertid Gentagelser og giver iøvrigt intet samlet Billede af den almindelige Prisstigning paa Fødemidlerne, der som tidligere paavist netop er bestemmende for den reducerede Levefod i de Indtægtsgrupper, der væsentlig kommer i Betragtning for Handels- og Kontormedhjælperne.

En samlet Oversigt af denne Art er imidlertid af megen Betydning for Bedømmelsen af Dyrtidsspørgsmaalet, og vi gengiver derfor nedenstaaende, efter „Statistiske Efterretninger", Detailpriserne for nogle af de vigtigere Varer:

Detailpris i Øre	Enhed	Juli 1914	Januar 1916
Rugbrød, ublandet Rug	4 kg	60	89
Sigtebrød	kg	26	39
Franskbrød	—	35	46
Flormel, bedste danske	—	—	37
Byggryn, danske	—	27	43
Havregryn, danske, i Pakker	—	38	73
Boghvedegryn	—	42	—
Semulegryn	—	38	52
Kartoffelmel	—	—	71
Risengryn, ord., hele Ris	—	64	61
Rismel	—	—	50
Sagogryn, Tapioca, alm.	—	40	61
Flækkeærter	—	—	81
Hugget Melis Nr. 1	—	44	47
Farin, lyst, Nr. 1	—	34	36
Kaffe, Santosblanding (billigste)	—	230	225
The, alm. Kongo (billigst)	—	400	436
Svedsker med Sten	—	103	140
Hvidtøl, prima	1/1 Fl.	11	10
Bajersk Øl	1/2 Fl.	13	13
Smør, lurmærket, højeste Pris	kg	237	295
Margarine, (animalsk), højeste Pris	—	142	170
Vegetabilmargarine	—	122	144
Ost, skummetmælks, højeste Pris	—	—	134
Æg, nylagte, danske (16 lbs)	Snes	145	366
Sød Mælk	Liter	19	24
Oksekød (Forkød), højst	kg	120	208
Kalvekød (Forkød) højst	—	150	204
Hestekød, højst	—	—	187
Fersk Svinebov	—	115	120
Mørbrad	—	215	280
Røget, benløs Skinke	—	205	234
Svinelever	—	—	90
Svinefedt, krydret dansk	—	130	200
Ferske Sild, middelstore	Snes	113	144
Torsk, middelstore	kg	—	95
Rødspætter, middelstore	—	145	171
Klipfisk, afnakket, Nr. 1	—	75	122
Hvidkaal, middelstort Hoved	Snes	18	26
Gulerødder	kg	—	14
Kartofler i mindre Partier	—	—	10
Køkkensalt, alm.	—	10	11
Brun Sæbe, prima	—	—	49
Petroleum, Water White	Liter	18	20
Skotske Nøddekul	hl	180	351
Knuste Gasværkskoks	—	135	275

Det fremgaar tydeligt af ovenstaaende, at Dyrtiden i Særdeleshed øver Indvirkning netop paa de almindeligste Livsfornødenheder.

Conto pro diversi.

EN FORAARSBEBUDER.

Tiden nærmer sig, hvor det evigunge Krav om Syvlukning fremsættes med fornyet Styrke. Dagbladene møder allerede med de første Indlæg fra vore Standsfæller i de Byer, hvor denne Reform hidtil ikke er opnaaet gennemført.

Saaledes skriver en Handelsmedhjælper følgende typiske Indlæg, som vi gengiver i Uddrag — i „Sydsjællands Venstreblad":

„Dagene begynder nu at længes, vi gaar den gode Tid, Foraaret og Sommeren, i Møde, den Tid, hvortil alle glæder sig, og man kommer uvilkaarligt til at kaste Tankerne paa de mange unge Handelsfolk, som paa de varme Sommerdage maa staa indelukkede i de trange, støvede og af Varme ophedede Butiker fra Kl. 6—7 Morgen til Kl. 8—8 1/2 Aften og se paa, at Venner og Bekendte tager bort fra Byens støvede Gader, for at nyde den friske Landluft.

— — —

Hvad det købende Publikum angaar, vil dette sagtens kunne naa at gøre Indkøbene før Kl. 7 Aften. Den Motivering, som enkelte Handlende er fremkommen med, at det af Hensyn til Landboerne er nødvendigt at holde Forretningen aaben til Kl. 8, er fuldstændig ubegrundet, da Landboerne som Regel gør deres mindre Indkøb samtidig med, at de kommer til Byen for at hente Foderstoffer, og alle Foderstofforretningerne her i Byen lukker deres Magasiner Kl. 6, og Landboerne vil saaledes sagtens kunne naa at gøre deres Indkøb før Kl. 7.

Efter hvad jeg har bragt i Erfaring, er de fleste Handlende villige til at lukke Kl. 7 Aften i Sommermaanederne, kun et Par enkelte har i de sidste Aaringer haft noget at invende derimod, men jeg haaber, at disse faa i Aar vil stille sig mere velvillige overfor Spørgsmaalet".

OPFORDRINGEN OM LØNTILLÆG.

Den af de kjøbenhavnske Afdelinger til ca. 3000 af Hovedstadens større Firmaer og Principalorganisationerne udsendte Henstilling

vedrørende Løntillæg, er kortelig omtalt i de fleste kjøbenhavnske Dagblade.

„Hovedstaden" skænker Cirkulæret nærmere Omtale og skriver bl. a.:

„Cirkulæret indeholder det ikke længere nye, men stadig lige rimelige og betimelige Krav om Løntillæg paa Grnnd af de dyre Tider.

Det henstiller i en høflig Form til Principalerne at yde et Løntillæg til deres Personale, der saa vidt muligt kan afbøde den Merudgift, der er en Følge af Prisstigningerne paa alle Livsfornødenheder. Og der henvises til, at baade Stat og Kommune har fundet det rigtigt at træde til med ekstraregulerende og understøttende Foranstaltninger.

At saavel de gifte som de ugifte Medlemmer af Standen med deres ikke overvældende Gager trænger til en Støtte, maa anses for utvivlsomt, og Foreningen henstiller derfor indtrængende til Principalerne at give et passende Løntillæg og tilbyder dem en Forhandling om Spørgsmaalet."

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Foranlediget af gentagne Henstillinger, vil vi fremtidig lejlighedsvis bringe en Fortegnelse over Hovedbestyrelsens Medlemmer og disse Kollegers Adresser.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Jens Johansen, Hovedkontoret, Vesterbrogade 25, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpsvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn S.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Skattergade, Svendborg.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Villa „Magda, Kjøbenhavnsvejen, Hillerød.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Dyrehavegaardsvej, Kolding.

Bankkasserer Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Den 15. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Hafnia":

Til Dirigent valgtes Forretningsfører J. Poulsen.

Formanden aflagde Beretning, hvorefter følgende Sager — foruden Agitationen for nye Medlemmer — havde været behandlet: Lovændringen i Anledning af Statsanerkendelsen, Boykotting til Støtte for 7-Lukningen, faglig Voldgift og vor sociale Stilling under Dyrtiden. Der var afholdt 9 Bestyrelsesmøder, 2 Fællesmøder med Agitationsudvalget, 2 Forretningsudvalgsmøder, 1 ekstraordinær Generalforsamling, 3 Medlemsmøder, Stiftelsesfest, Nytaarsfest, Foredrag og Andespil, ialt 21 Møder. Af nye Medlemmer optoges 81 og slettedes 27 (heraf 3 bortrejste, 7 udmeldte, 11 overførte til andre Afdelinger, 2 døde, 2 overgaaede til anden Livsstiling og 2 som passive Medlemmer med hvilende Medlemsret) altsaa en organisatorisk Fremgang af 67 Medlemmer. — Beretningen godkendtes eenstemmig.

Kassereren forelagde Regnskabet, hvor navnlig Revisionens Kritik af, at den tidligere Bestyrelse havde for Kassens Regning, foruden de valgte 3 Delegerede, sendt en Tilhører til Kongressen i Aarhus, vandt ubetinget Tilslutning og debatteredes, og Generalforsamlingen vedtog eenstemmig at slutte sig til Revisionens Kritik. — Regnskabet godkendtes derefter.

Bestyrelsens Forslag om at yde Formanden et Vederlag af 15 Kr. kvartaarlig for Repræsentationsudgifter og at forhøje Kassererens Løn til 10 Kr. pr. 20 Medlemmer, vedtoges eenstemmig.

Som Suppleanter valgtes: F. Eyser og P. Hegner.

Efter Generalforsamlingen afholdtes en yderst vellykket Pakkefest, der gav et pænt Øverskud. *Th.*

Aarhus. Følgende Møder er afholdte: 22. Februar, Herr Pastor Gert Jürgensen, Vejlby. Emne: „Skolemanden Kresten Kold".

29. Februar talte Herr Redaktør Vilhelm Hansen, Kjøbenhavn, ved et talrigt besøgt offentlig Møde om „Medhjælperne og Dyrtiden".

7. Marts oplæste Herr N. C. Nielsen og Frue Jeppe Aakjærs og Otto Benzons Værker.

14. Marts, Overretssagfører Cantor: „Bismark".

Alle Møder overordentlig interessante med nogenlunde Tilslutning. *Carl Jensen.*

Brønderslev. Halvaarlig Generalforsamling afholdes Torsdag d. 6. April Aften Kl. 9 paa Hotel „Phønix."

Medlemmerne opfordres om endelig at give Møde denne Aften! *Bestyrelsen.*

Helsinge. Søndag den 5. Marts afholdtes en Sammenkomst, der forløb over al Forventning udmærket, saavel for vore Gæster fra Hillerød, som for vore egne Medlemmer. Herr Peter Wraae, Kjøbenhavn, holdt et udmærket og interessant Foredrag til Gavn og Eftertanke for Medlemmerne. Resten af Aftenen tilbragtes i festligt Samvær under Taler og Sange. Først ved 2-Tiden sluttedes der af, da vore Kolleger fra Hillerød maatte tiltræde Tilbagefarten.

Onsdag den 5. April taler Herr Goldstein om Berlin. — Onsdag den 12. April halvaarlig Generalforsamling. — Dagsordenen vil blive tilsendt Medlemmerne! *V. P.*

Helsingør. Onsdag d. 22/3 Medlemsmøde med godt Besøg. Herr Elding talte interessant og underholdende om „Træk af Helsingørs Historie". *S.*

Hjørring. Ord. Generalforsamling afholdes Tirsdagen den 11. April Aften Kl. 9 paa „du Nord", med Dagsorden: 1. Beretning. 2. Regnskab for Januar Kvartal. 3. Valg af Bestyrelse. 4. Valg af Suppleanter. 5. Valg af Revisorer. 6. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Horsens. Vore Mødeaftener i den forløbne Del af Vintersæsonen har været besatte saaledes:

26. Oktober: Foredrag af Herr Jens Johansen, Kjøbenhavn. — 2. Novbr.: Diskussion. — 9. Novbr.: Andespil. — 16. Novbr.: Foredrag af Herr Lærer A. P. Pedersen. Emne: „Fra en Rejse i Norge. — 23. Novbr.: Diskussion. Indleder: Herr Michael Nielsen, Vejle. Emne: „Kan fremadstræbende unge Mænd og Kvinder være Organisationsfolk". — 30. Novbr.: Diskussion. — 7. Decbr. afholdtes en lille selskabelig Sammenkomst som Afslutning paa Møderne i 1915.

11. Jan. 1916 holdt et af vore Medlemmer, Herr Victor Jensen, et udmærket — med Lysbilleder ledsaget — Foredrag om „Panamakanalen". — 25. Jan. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling, paa hvilken Arbejdsløshedskassens Regnskab for Oktober Kvartal var fremlagt og godkendtes. Mønsterlovene blev gennemgaaede og med nogle faa Ændringer vedtagne. — 25. Febr. læste Herr N. C. Nielsen, Kolding, nogle Fortællinger i jydsk Mundart, som gjorde stor Lykke.

De mellemliggende Mødeaftener har været benyttede til at fuldstændiggøre Oplysningsbureauets Materiale.

Den 21. Marts afholdtes Diskussionsmøde med Herr Steen Vandborg som Indleder. — 28. Marts; Foredrag af Herr Redaktør Axel Sørensen. Emne. „Forfatningssagens Historie. — 4. April: Foredrag af Herr Højskoleforstander Kolding, Elbæk.

Tirsdag den 11. April Kl. 8¾ præcis afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Dagsorden tilstilles Medlemmerne. *K. Rasmussen.*

Kolding. Generalforsamling afholdtes den 15. Marts paa Kolding Højskolehjem. Formanden, N. C. Nielsen, aflagde Beretning, hvoraf fremgik, at Foreningen trivedes udmærket. — Kassereren, Axel L. Lorenzen, fremlagde det reviderede Regnskab, der efter en kortere Debat blev enstemmig godkendt. Man behandlede derefter Forslag om Lovændringer i Anledning af A. K.s Statsanerkendelse; det af Hovedledelsen fremsendte Lovudkast blev vedtaget med nogle mindre Ændringer.

I Bestyrelsen indvalgtes Edv. Wentzel, Aage Thomsen, og Johs. Petersen og til Revisorer A. Chr. Møller og Joh.s Grumstrup. — Der bevilgedes sluttelig 20 Kr. til Bogpræmier til Handelsskolens Elever.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Edv. Wentzel som Næstformand og Aage Thomsen som Sekretær.

Medlemsmøde afholdtes paa „Højskolehjemmet" d. 22. Marts. — Da der kun var mødt ganske faa Medlemmer, vedtoges det at udsætte Valg af Agitationsudvalg. Det overlodes til Bestyrelsen at arrangere en Lotteriaften først i næste Maaned til Fordel for Børnebespisningen.

Derefter oplæste Formanden, Herr N. C. Nielsen, Fortællinger i jydsk Mundart. *A. T.*

Løgstør. Søndag d. 19. Marts afholdtes et Agitationsmøde i Aars. Næsten alle Medlemmerne fra Løgstør var mødt. Taleren var vor Forretningsfører, Herr Jens Johansen, der talte om Medhjælpernes Stilling i Fortid og Nutid med særlig Henblik paa

de Fordele, C. O. yder de organiserede Standsfæller. — Da Taleren sluttede, under stærkt Bifald, takkede Herr Kommis J. Jensen, Løgstør, samtidig med at han i faa Ord understregede Herr J.s Udtalelser. — Der var desværre kun mødt faa Medhjælpere fra Aars, men de, der var til Stede, tegnedes som Medlemmer. *N. C. K.*

Nibe. Med Forretningsfører Jens Johansen som Taler afholdtes der Møde paa „Jernbanehotellet" Fredag den 24. Marts. — Johansen gjorde for den mødte halv Snes Medlemmer Rede for C. O.s Program og paapegede de forskellige Fordele, Organisationen har skaffet Medhjælperne, samt fremhævede til Slut kraftigt Nødvendigheden af, at Standen organiserede sig. — Mødet sluttede med fælles Kaffebord. — Det forkastelige i, at der ikke var mødt flere Medlemmer til Mødet, kan ikke fremhæves for stærkt, navnlig da vi her i Byen sjælden har Lejlighed til at faa Talere. *J. B.*, Sekretær,

Nyborg. Ordinær Generalforsamling afholdtes Onsdag den 1. Marts. — Efter at Herr Assistent P. Betschner var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning og Kassereren Regnskab, som blev godkendt af Forsamlingen.

Nyvalgt til Bestyrelsen blev de Herrer Kommis Alf. Gillesberg og Kontorist Chr. Jørgensen; Assistent P. Betschner genvalgtes. Kassererposten overdroges Herr Bogholder Chr. Nielsen. — Suppleanter til Bestyrelsen blev de Herrer Boghandlermedhj. O. Kirkegaard og Kommis Alf. Johansen. — Revisorer blev Frk. J. Hansen og Herr Kommis Johs. O. Jensen.

Derefter valgtes et Festudvalg samt et Agitationsudvalg med Herr O. Kirkegaard som Formand.

De af C. O. fremsendte Mønsterlove blev enstemmigt vedtaget med enkelte mindre Rettelser.

Da man var naaet gennem Dagsordenen, blev der holdt forskellige Taler, saaledes for Formanden, den afgaaede Kasserer og C. O.

Onsdag den 15. Marts afholdtes stort offentligt Medhjælpermøde i Hotel Royals Palmehave med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. — Efter en forudgaaende kraftig Agitation opnaaede vi at samle ca. 50 H. & K. Medhjælpere. Efter at Forretningsføreren havde holdt et timelangt, godt tilrettelagt Foredrag, hvori han statistisk belyste H. & K. M.s daarlige Kaar, resulterede Mødet i 12 nye Medlemmer. — Aftenen sluttede i selskabeligt Samvær. Stemningen var god.

Vi henleder vore Medlemmers Opmærksomhed paa, at vi hver Onsdag Aften holder Møde. *Th. St.*

Præstø. Afdelingen afholder halvaarlig Generalforsamling Søndag den 2. April Eft. Kl. 4 i Hotel „Danmark"s Sal.

Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren aflægger Regnskab. 4. Valg af Kasserer. 5. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer og 1 Suppleant. 6. Valg af 2 Revisorer og 1 Suppleant. 7. Eventuelt.

Forslag til Generalforsamlingen indleveres til Bestyrelsen mindst 4 Dage inden fornævnte Dato.

Den 8. Marts afholdtes et offentligt Foredrag paa Hotel „Danmark" af Herr Jens Johansen. Emnet var Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar under Dyrtiden samt Statistiken indenfor Medhjælperstanden.

Foredraget var særdeles vellykket, de fleste Medlemmer var mødte. — Formanden takkede Herr Jens Johansen for det udmærkede Foredrag, hvorefter han talte for Damernes Optagelse i Foreningen, samt opfordrede de kvindelige Kolleger, som var til Stede ved Mødet, straks at indmelde sig i Afdelingen. — Mødet sluttede med Kaffebord. *Th. Høyer.*

Roskilde. Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes Torsdag d. 27. Januar. — De fra Hovedkontoret sendte Udkast til Lovene blev gennemgaaede og med et Par Ændringer eenstemmigt vedtagne som lokale Love, med Ikrafttræden straks. Som Formand valgtes i Stedet for A. Bach-Andersen, der er bortrejst, Bankbogholder Bisgaard. Under „Eventuelt" valgtes et Agitationsudvalg, der kom til at bestaa af: P. Mikkelsberg, Formand, Hartvig Andersen, C. Lund, T. Jensen. og Frk. I. Olsen, hvorefter Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Torsdag den 10. Februar afholdtes offentligt Møde med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Herr J. klarlagde i korte Træk C. O.s Formaal og dennes Betydning for Medhjælperstanden, og omtalte den gule Organisation", der havde sat sig til Maal en Opgave, som i Forvejen var uløselig Dette Forsøg havde derfor ogsaa straks en krank Skæbne og har maaske gjort sit til, at Medhjælperne mere og mere indser Nødvendigheden af at slutte sig til den almindelige faglige Organisation. Taleren sluttede med at opfordre de tilstedeværende uorganiserede Medhjælpere til at slutte sig til C. O. — Dette resulterede i flere Indmeldelser.

Torsdag d. 24. Februar holdt Herr Stationsforstander Voss Foredrag og skildrede i store Træk N. I. O. G. T. Medlemmerne fulgte med Opmærksomhed det udmærkede Foredrag.

Torsdag d. 23. Marts holdt Herr J. V. Larsen, Kjøbenhavn, Foredrag om vore Kampmetoder. — Herr L. fremhævede Kampen mod Dyrtiden og den sociale Kamp, som alle Handels- og Kontormedhjælpere burde være med i, da de selv er interesserede deri. Men en Art Finfølelse, der kun er skadelig for Medhjælperne, afholdt dem fra at deltage. Dernæst nævnede Herr L. Kampen mod Principalerne, som Taleren ikke mente kunde gaa fredelig af. Det bør gælde, at naar vi gør vor Pligt, fordrer vi ogsaa vor Ret. — Efter Foredraget udspandt der sig en livlig Diskussion.

Torsdag d. 13. April afholdes ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1. Formanden aflægger Beretning for sidste Halvaar. 2. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab. 3. Valg af Bestyrelse og Suppleanter. 4. Valg af Revisorer og Suppleanter. 5. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være indsendt til Bestyrelsen senest 4 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse. *V. S.*

Rødby. Ordinær Generalforsamling afholdes paa Hotel „Rødby" Tirsdagen den 11. April Kl. 9 pr. Aften med følgende Dagsorden:

1. Beretning om Foreningens Virksomhed. 2. Regnskabet fremlægges i revideret Stand til Godkendelse. 3. Valg af Bestyrelsesmedlem. 4. Valg af Revisor. 5. Eventuelt.

Medlemmerne bedes alle give Møde! *Formanden.*

Saxkjøbing. Ordinær Generalforsamling afholdtes d. 17. Marts paa Hotel „Saxkjøbing. — Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. Derefter fremlagdes Regnskabet, der ligesom Beretningen godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Kommis K. Bech og nyvalgtes Kommis N. Sarøe samt Sparekasseassistent A. Jørgensen. Som Suppleanter valgtes de Herrer J. Møller og Chr. Maarth. — De af Centralorganisationen fremsendte Lovforslag vedtoges med de af Bestyrelsen foreslaaede Ændringer. — Som Stævnedelegeret valgtes Formanden.

Umiddelbart efter den ordinære Generalforsamlings Afslutning afholdtes extraordinær Generalforsamling, hvor de nye Love endelig vedtoges.

I et Møde den 21. Marts har Bestyrelsen konstitueret sig saaledes: H. C. Madsen, Formand, Aarslev, Næstformand, K. Bech, Kasserer og A. Jørgensen, Sekretær. *A. J.*

Slagelse. Onsdag den 15. Marts afholdtes ordinær Generalforsamling i „Industriforeningen". — Formanden aabnede Mødet, hvorefter Ejler Damgaard valgtes til Dirigent, og straks gav Ordet til Formanden, som aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. — Beretningen godkendtes enstemmigt.

Derefter fremlagde Kassereren Regnskabet, som efter en Del Diskussion godkendtes.

Man gik derefter over til Valg af Bestyrelsesmedlemmer, efter at det forinden var vedtaget, at Bestyrelsen fremtidig skal bestaa af 7 Medlemmer i Stedet for som hidtil af 5. — A. Thorsell og Chr. Petersen genvalgtes. Nyvalgt blev Frk. Olga Jensen og Ejler Damgaard. Til Suppleanter valgtes Frk. Dagmer Olsen og F. V. Sørensen og til Revisorsuppleanter Dagmar Olsen og Ebba Jørgensen. Under „Eventuelt" fremkom Forslag om at lønne Kassereren, samt Forslag om et nyt Agitationsudvalg. Begge Forslag blev imidlertid forkastede. — Formanden hævede derefter Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Bestyrelsen konstituerede sig senere saaledes: A. Petersen, Formand, Bech Hansen, Næstformand, A Thorsell, Kasserer. Chr. Petersen, Sekretær, Max Møller, Frk. Olga Jensen og E. Damgaard.

Det er særdeles beklageligt, at Medlemmerne viser Foreningen saa ringe Interesse, at kun ca. 1/4 møder til Generalforsamlingen og iøvrigt til vore faglige Møder.

Naar Medlemmerne kræver, at Bestyrelsen skal holde Møder hver Onsdag og skaffe nye Talere hver Gang, maa Medlemmerne først og fremmest møde, saaledes, at der ikke Gang paa Gang, naar der indbydes til Diskussionsmøder eller Foredrag, kun møder en Snes Medlemmer. Det er hvert Medlems Pligt at komme til hvert Møde; thi derved skabes Lyst og Interesse for Arbejdet, og det virker tillige som en udmærket Agitation.

Kom til hvert Møde og mød præcis. *T.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 8. 15. April 1916. 16de Aargang.

FRIVILLIG SYVLUKNING.

GANSKE vist indeholder „Lov om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butikker og Lagere af 19. Juni 1908" den udtrykkelige Bestemmelse, at „denne Lov underkastes en Revision inden Udgangen af Finansaaret 1912-13", men der er endnu, efter at den urevideredе Lovs Levetid er næsten fordoblet, ingensomhelst nærliggende Udsigt til en snarlig Gennemførelse af den længe imødesete Revision.

Saa ofte har vi her i vor Tidende indgaaende beskæftiget os med disse Revisionsforslags omskiftelige og kranke Skæbne, at vi tør forbigaa et Resumé, der nødvendigvis vilde fortabe sig i Gentagelser.

Her skal derfor kun erindres om, at et af Folketinget nedsat Udvalg primo 1915 afgav en Betænkning, der rigtignok lod det tidligere ministerielle Forslag om Minimalhviletiden udgaa, men dog overlod til Kommunalbestyrelserne gennem en af Indenrigsministeren stadfæstet Vedtægt, at paabyde 7-Lukning for hele Aaret eller enkelte Maaneder. Saaledes skulde ogsaa Søndagsarbejde efter Kl. 9 Formiddag forbydes og Siddepladser til Brug for Personalet indføres.

Uanset afvigende principielle Anskuelser formede Udvalgets Betænkning sig som en Fællesindstilling, og der syntes derfor at aabne sig et løfterigt Prospekt for det omtumlede Revisionsforslag.

I Landstinget begyndte imidlertid Genvordighederne.

Aarsagen dertil var den Opposition, som især Detaillistorganisationerne rejste mod Kommunalvedtægterne, der krævedes erstattet ved Afstemning blandt de stedlige Handlende, og med vedtægtsmæssig Virkning, naar mindst 2/3 af de saaledes afgivne Stemmer var i Favør af den tidlige Butikslukning. Detaillisterne tilsigtede altsaa Selvstyre paa et Omraade, hvor ogsaa Medhjælperne er en direkte interesseret Part, fordi det ikke længere gælder det almindelige Spørgsmaal om Lukketiden, men en social Reform — en Opfattelse, der iøvrigt senere har funden Tilslutning hos Byraadsflertallet i flere større Byer.

Centralorganisationen nedlagde overfor Landstingets Udvalg en bestemt Indsigelse mod den tilsigtede Ordning, „hvorved den kommunale 7-Lukning udelukkende bliver afhængig af Butiksindehaverne i den paagældende Kommune". Vor Henvendelse til Landstinget henviser endvidere til, at den tilstræbte Afstemningsform dels vil give et ensidigt Udtryk for de interesserede Parters Opfattelse, dels „forringe det af Lovgivningen formentlig tilsigtede socialpolitiske Moment, der netop forudsætter en vis Jævnbyrdighed hos de i Lovforslaget direkte Interesserede". — Subsidiært maatte vi derfor kræve, at saadanne Forespørgsler i givet Fald rettedes saavel til den stedlige Medhjælper- som Principalorganisation, forinden Vedtægt gennemførtes.

Vort Standpunkt til Revisionsspørgsmaalet er siden yderligere præciseret af Aarhus-Kongressen.

Imidlertid synes det, som om Landstingsudvalget har visnet Revisionsforslaget. Uviljen, der i dette Ting fra visse Kredse gør sig stærkt gældende mod denne og andre socialpolitiske Opgaver, har vunden i Styrke under de afvigende Anskuelser, der bl. a. er kommen til Orde i Afstemningsspørgsmaalet.

Udsigterne for Revisionens Gennemførelse indenfor kortere Tid kan derfor synes tvivlsomme. Derfor er vi udelukkende, og mere end tidligere, henvist til at søge den frivillige Syvlukning fremmet mest muligt. Og dette saa meget mere, som Erfaringen viser, at der er stærk og voksende Stemning blandt alle interesserede Parter, de forskellige Principalgrupper, Forbrugere o. a. for den tidlige Butikslukning. Thi ikke alene har Detailhandlerorganisationerne sluttet sig til Syvlukningen, men som bekendt har Reformens tidligere afgjorte Modstandere, gamle Principalorganisationer som „De kjøbenhavnske Handelsforeningers Fællesrepræsentation" og „Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg" nylig udtalt sig for Syvlukningens Princip.

Samtidig har den frivillige Syvlukning fortsat sin Sejrsgang. Fra at være begrænset til Sommermaanederne er den tidlige Lukning i de forløbne Maaneder for første Gang udvidet til ogsaa at omfatte Vinterhalvaaret. Disse Resultater er opnaaet i en lang Række Byer af uensartet Størrelse og omfattende forskelligartede Brancher. Vi nævner i Flæng mange kjø-

benhavnske Kvarterer, Aalborg, Aarhus, Nørre-Sundby, Hobro, Mariager, Vejle, Esbjerg, Viborg, Ribe, Odense, Faaborg, Ringsted, Kallundborg, Holbæk, Korsør, Hillerød, Helsinge, Sorø, næsten alle bornholmske Byer, Maribo. Nykjøbing F., Stubbekjøbing og endnu adskillige Købstæder samt et betydeligt Antal Stations- og Landsbyer.

Paa denne Baggrund har Centralorganisationens Hovedbestyrelse ved sit sidste Møde besluttet at søge gennemført en omfattende Lokal-Agitation for den frivillige Syvlukning. Opgaven maa naturligvis blive Afdelingernes, og Fremgangsmaaden bør selvfølgelig tilpasses efter de ofte afvigende stedlige Forhold. — Hovedsagen er, at enhver af vore Afdelinger nedlægger et alvorligt, velforberedt og energisk Arbejde for dette vort aargamle Krav, der uanset megen Modstand har formaaet at erobre bestandig nyt Terræn.

Dér, hvor Forhandling og Samarbejde med stedlige Principalorganisationer er muligt og hensigtsmæssigt, bør det selvsagt ikke lades uforsøgt. Dog kun i Byer, hvor man har Erfaring for eller Tillid til, at en saadan Samvirksomhed vil være formaalstjenlig til Opgavens hurtige Fremme. Thi vi kan ikke noksom lægge de lokale Tillidsmænd paa Sinde, at Henvendelse til Handelsforeninger, der paa Forhaand møder den frivillige Syvlukning med Lunkenhed eller endog Uvilje, naturligvis kun tjener til at sinke en Agitation, der netop ufortøvet bør iværksættes overalt i Landet. — Forarbejderne for, Enkelthederne i, og de til vor Raadighed værende Midler for denne lokale Landsagitation, er allerede for en Ugestid siden meddelt Afdelingerne i Hovedkontorets Cirkularskrivelse.

Naar det sluttelig tages i Betragtning, at ca. 65% af Hovedstadens og endog ca. 90% af Provinsens Butiksmedhjælpere, under de nuværende Forhold har en gennemsnitlig Arbejdstid paa 12 Timer og derover, maa det staa alle interesserede Parter — i Særdeleshed vore egne Standsfæller klart, at den daglige Arbejdstime, det gælder om at indvinde til personlig Udvikling, Uddannelse eller Frihed, er en stærkt paakrævet Vinding for den enkelte og samtidig det sikreste Middel til at jævne Revisionsbestræbelsernes trange Vej.

Indtryk fra vor Front.

UDVIKLINGEN af Organisationen medfører Opgaver, som i stedse højere Grad lægger Tyngdepunktet hos Centralisationen. Men det Arbejde, der alene kan forlene Forbundet med den tilstrækkelige Styrke, og saaledes bevirke, at de fremsatte Krav og Henstillinger fremtræder med den nødvendige Vægt, er fremdeles — Agitationen, og det kan selvsagt kun udføres af Afdelingerne; thi der kommer først det rette System heri, naar vi kommer derhen, at hvert enkelt Medlem føler det som sin uafviselige Pligt, at arbejde for Organisationens fortsatte Fremgang og Udvikling.

Naar derfor de Møder, der paa Hovedbestyrelsens Initiativ som Regel afholdes i alle Afdelinger en Gang hvert Aar, fra enkelte Hold udelukkende ses under Agitationens Synsvinkel, da er dette absolut forkert. Her gælder det „baade—og"!

Disse Møders Hensigt er nemlig først og fremmest den, at sætte Forbundet i nøjest mulig Kontakt med de enkelte Afdelinger for derved at sætte Centralorganisationen bedre i Stand til at røgte sine Opgaver, saaledes at ogsaa hinanden afvigende lokale Hensyn tages i Betragtning, naar der er Mulighed herfor, uden at Helhedsvirkningen forringes. — At man samtidig søger at fremme Agitationen er kun naturligt, og derfor bør dette eller hint Hovedbestyrelsesmedlems Tilstedeværelse i en Afdeling naturligvis altid benyttes saaledes, at der holdes et offentligt eller delvis offentligt Møde. Thi selv om den Omstændighed, at Nyhedens Interesse ikke mere omgiver vor Organisation, og saaledes ikke længere virker dragende, kan man fremdeles samle anseelige Forsamlinger, naar blot Møderne planlægges med tilstrækkelig Omhu og Omtanke, og der gøres et planmæssigt Forarbejde. Herpaa skorter det i adskillige Afdelinger, og hvis Møderne i saadanne Afdelinger ikke giver det ønskede Resultat, bør Lederne skrive sig bag Øret, at Resultater ikke kommer af sig selv, men kun fremkaldes ved møjsommeligt Arbejde — saavel før som efter Mødet.

Selve Foredraget og Mødet har i Særdeleshed til Hensigt, dels at give Agitatorerne Stof og Argumenter, dels at give Offentlighed og Presse Lejlighed til at beskæftige sig med os og vore Forhold, og dels tjene som den ydre Anledning til den personlige Agitation, der i alle Tilfælde bør følge efter Mødets Afholdelse. Naar Afdelingsledelserne arrangerer Møderne med disse Forhold for Øje, vil man ikke alene opnaa Resultater, men ogsaa undgaa de Skuffelser, der jævnligt spores, og som let kan medføre den stik modsatte Virkning end Hensigten med Mødet var.

— — —

I den forløbne Vintersæson har jeg talt ved 40 Møder i 39 forskellige Afdelinger, og alene af Pladshensyn vil det derfor ikke være muligt at omtale hvert enkelt Møde. Hertil er der dog ejheller særlig Grund — ogsaa fordi en stor Del af Afdelingerne allerede har refereret Møderne.

Disse Bemærkninger maa da forme sig som Betragtninger over Forholdene taget i stor Almindelighed, og selv om man i vore Tider skal være nevtral, flyder Pennen uvilkaarligt over med, hvad Hjertet er fuldt af: Ros til Jyderne, der fremdeles holder den førende Stilling indenfor Centralorganisationen.

Kun faa — og smaa — Pladser i Jylland er uden Afdeling, og de bestaaende Afdelinger arbejder — paa ganske enkelte Undtagelser nær — udmærket, saaledes at man i flere Byer praktisk talt har det saadan, at en Medhjælper nødvendigvis maa være Medlem for at kunne begaa sig i Byen.

Dertil maa vi allevegne naa. Dertil, at det efter Fortjeneste stemples som mindre hæderligt ikke at deltage i Arbejdet for at hæve og højne Standens Kaar i økonomisk, faglig og social Henseende. I flere jyske Afdelinger har man med Held taget Arbejdet op, for at organisere de mange i Landsbyerne arbejdende Medhjælpere. Saaledes talte jeg ved 4 Søndagsmøder — i Vejle, Aars (Løgstør Afd.), Brønderslev og Thisted — der netop var arrangeret med dette Forhold for Øje, og de gav ret gode Resultater, der peger i Retning af, at det for Afdelingerne — som for Organisationen i sin Helhed — nok er Umagen værd at have Opmærksomheden henvendt paa denne nye udstrakte Arbejdsmark, hvor der ogsaa er Betingelse for adskillige nye Afdelinger.

I og for sig burde Lolland-Falster maaske nævnes før Jylland; thi dernede er man vist egentlig forud, idet der ingen bare Pletter findes — Nysted er nemlig Filial under Nykøbing F. Afd. — og alle Afdelinger arbejder godt. Afdelingen i Nykøbing F. har saaledes stærkt op mod 150 Medlemmer, og Maribo har ca. 100. Naar man erindrer, at Bevægelsen kun er faa Aar gammel i denne Landsdel, maa man indrømme, at der her er skabt sær-

deles gode Resultater. Og det er ikke blot i rent agitatorisk Henseende, f. Eks. er der ingen andre Egne, hvor de hinanden nærliggende Afdelinger har etableret et saa nøje og systematisk Samarbejde, som netop Afdelingerne i Lolland-Falster Stift. Den Omstændighed er værd at bemærke; thi ikke alene gavner det Afdelingerne agitatorisk, men det har ogsaa stor Betydning paa andre organisatoriske Omraader. Saaledes holder Afdelingerne hinanden underrettet om, naar der i de enkelte Byer er ledige Pladser, og der er ikke andre Afdelinger, der besætter forholdsvis saa mange Pladser, som Tilfældet er her.

Paa Fyn, hvor det sidste Aar har bragt os en betydelig Forøgelse i saavel Afdelings- som Medlemsantal, og hvor f. Eks. den nystiftede Nyborg-Afdeling ved et udmærket Arbejde allerede har tilkæmpet sig en anseelig Position og et stort Medlemsantal, synes Afdelingerne iøvrigt ogsaa at være inde i et forsøgsmæssigt Samarbejde, f. Eks. ved Udveksling af Talere, der sikkert vil lykkes, og derfor yderligere udvikles, saaledes at det ogsaa agitatorisk vil afsætte heldige Spor og medvirke til, at Organisationen spinder sit Net stærkere og stærkere paa denne Ø, der altfor længe har ligget tildels brak for vor Sag.

Paa Sjælland holder de gode Afdelinger i Hillerød, Roskilde, Næstved, Slagelse, Sorø og Helsingør sig, og i Løbet af det sidste Aar har Præstø arbejdet sig op til at være forholdsvis den største Afdeling paa Øen.

Men her er baade flere svage Afdelinger, og mange bare Pletter set i Forhold til andre af Landets Egne. Imidlertid er der ogsaa her Lyspunkter. Ringsted Afdeling, der er ret ny, synes meget stabil, og selv om de øvrige Afdelinger ikke er synderlig store, saa arbejdes der dog fremad, og Møderne jeg har deltaget i har været ret tilfredsstillende, og tyder paa at man ogsaa her arbejder efter Devisen: Vi skal fremad!

— — — — —

I alle Afdelinger lider man naturligvis under, at Militærvæsenet lægger Beslag paa en stor Del af de Kræfter, der skulde anvendes i en bedre Sags Tjeneste. Gennemsnitlig er der hele Tiden ca. 400 af Organisationens Medlemmer indkaldt til Sikringsstyrken, og at det betyder et meget føleligt Tab, saavel af Arbejdskraft, som i økonomisk Henseende, trænger formentlig ikke til nærmere Paavisning. Hertil kommer da, at den for Tiden herskende Dyrtid, der hviler knugende paa Underklassen i det hele taget, og ikke mindst paa den ældre Handels- og Kontormedhjælper med Forsørgerpligter, medfører, at en Mængde Medlemmer deprimeres af den stadige Kamp for Brødspørgsmaalet, og saaledes mister Lysten til at deltage i Arbejde udenfor den daglige erhvervsmæssige Virksomhed.

— — — — —

Naar disse ekstraordinære Forhold tages i Betragtning, er vor Organisations Stilling for Tiden særdeles tilfredsstillende, efter som den forbedres Dag for Dag. Og set under samme Synsvinkel har jeg ogsaa kun Grund til med Tilfredshed at se tilbage paa den Række Møder i hvilke jeg har deltaget. Thi dels har de givet ret gode direkte øjeblikkelige Resultater, og desuden har de personlige Konferencer med de lokale Tillidsmænd, som Rejsen har givet Anledning til, stor Værdi derved, at mange Uoverensstemmelser bringes ud af Verden, og nøjagtigere og mere effektiv Vekselvirkning mellem Afdelingerne og Centralorganisationen paa den Maade fremmes. *Jens Johansen.*

Vore Antipoder.

KRITISKE RØSTER VED ENGAGERINGSKONTORETS GENERALFORSAMLING.

„ENGAGERINGSKONTORET for Handel og Industri" har afholdt sin aarlige Generalforsamling. Arrangementet var stilfuldt, som det sømmer sig en Organisme med de bedste Forbindelser o p a d. En Højesteretssagfører dirigerede, en Dr. phil. og konservativ Folketingsmand indvalgtes, og Direktøren for et af vore største Industriforetagender genvalgtes til Bestyrelsen. Ogsaa de „bedre" Funktionærer opnaaede fuldgyldig Repræsentation.

Saaledes var da alt saare godt!

Desværre forstyrredes denne Symfoni af en disharmonisk Kritik, særlig rettet mod Medlemsbladet „Principal og Medhjælper".

Ingen vil maaske bedre, end vi erkende det utaknemmelige Hverv, Redaktionen af netop d e t t e Organ frembyder. Dertil kommer Medlemmernes fuldkomne Ligegyldighed overfor Bladet, en Passivitet der aabenbarer sig i et komplet svigtende Medarbejderskab fra „Funktionær-Medlemmernes" Side. Dette afmærkes i Indholdet, og det hænder, at „Spidsartiklen" fremtræder som en Helside Reklame, for at forhindre at formange af Funktionærerne glemmer at betale det ellers overkommelige Aarskontingent af e e n Krone. Intet Under, at man „i flere Maaneder har haft Opmærksomheden henvendt paa at tilføre Redaktionen nyt journalistisk Blod udefra". Medens vor Tidende udgives og udelukkende skrives af og for Medhjælpere, maa „Principal og Medhjælper", der udgives af Principaler og i k k e skrives af Medhjælpere, søge sig Medarbejdere helt u d e n f o r Handelsstanden.

Dette Forhold er saare betegnende og værd at lægge sig paa Sinde.

Kritiken mod Bladet, i denne Forbindelse naturligvis ganske identisk med Engageringskontoret, fremførtes af Købmandsskolens Sekretær, Herr O. Buchmann, der — vi citerer Referatet i „Principal og Medhjælper" — „beklagede sig over den Maade, hvorpaa Medlemsbladet polemiserer med Centralorganisationen, og fremhævede Bladets Artikel om den af Organisationen foranledigede Statistik over Handelsmedhjælpernes Lønnings- og Arbejdsforhold, en Statistik som Medlemsbladet havde erklæret ikke kunde bruges, men kun misbruges." — Samme Opponent kritiserede Engageringskontorets Stilling til Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg, og hævdede at „Kontoret tager altfor kritikløst mod Tilbud om ledige Pladser. Der er Pladser, der burde afvises, da Kontoret ellers er nødt til at overtale de Pladssøgende til at tage Stillinger, der ikke passer for dem". — Den anden af de to Medhjælpere, der deltog i Beretningsdebatten, udtalte sig ligeledes meget kritisk om Virksomheden, og paapegede bl. a., at „man burde ikke i Engageringskontorets Pladsliste finde opslaaet en Plads for en — P i c c o l o." (Sic!) og at Kontoret „ikke burde betjene de Damer, der kun søger Kontorpladser for at tjene til Lommepenge, at S k e m a e r n e var altfor vidtgaaende" o. s. v.

OGSAA ET ORGANISATIONS-KONTINGENT.

Forhandlingerne om Kontingentspørgsmaalet giver en yderligere Karakteristik af denne besynderlige „Medhjælperforening" Et fra enkelt Side stillet Forslag, om at forhøje det nuværende A a r s k o n t i n g e n t fra e n til t o Kroner, vandt ikke Bestyrelsens Bifald. Formanden erklærede endog, at ved en saadan Kontingentforhøjelse „vil jeg anse det for sandsynligt, at M e d l e m s a n t a l l e t g a a r n e d til d e t h a l v e, og vi vilde da ikke faa større Indtægter end nu; derimod vilde et ringere Medlemsantal s k a d e v o r I n d f l y d e l s e i S o c i a l s p ø r g s m a a l."

Efter denne kategoriske Udtalelse af Formanden, Herr Grosserer E m i l H e r t z, bibeholdtes det aarlige Krones-Kontingent, der vel maa anses for et rigeligt M e d h j æ l p e r b i d r a g til denne udpræ g e d e P r i n c i p a l i n s t i t u t i o n, men virker aldeles latterligt, naar det i samme Aandedrag erklæres, at dette Legetøjs-Kontingent er — Forudsætningen for Engageringskontorets socialpolitiske Indflydelse.

Man spørger sig selv om det virkelig er d e n n e „Organisation" der forsøger at sætte mange Kræfter i Bevægelse, for at slaa Bom for den uafhængige, faglige Medhjælperbevægelse! Hvilken travrig Figur gør ikke disse Enkrones-Folk, der uden reel Indflydelse paa Engageringskontorets Ledelse og dets Hensigter, lader sig bruge som Brikker i det Spil, Storhandelens Mænd spiller

for at gøre Centralorganisationen mat. Den Medhjælper, som endnu ikke fatter, at han som Enkrones-Mand kun bidrager til at understøtte Storhandelens maskerede Kamp mod den faglige Bevægelse, maa efter dette være uhjælpelig naiv. Thi ingen forstandig Lovgiver, ingen virkelig Organisationsmand vil lade sig imponere af en „Repræsentation" af den Kaliber! Medhjælpere, hvis hele Interesse for Standsanliggender udlignes med én Krone pro anno, skal overhovedet ikke kunne tale med, naar det drejer sig om Ordningen af vore socialpolitiske og faglige Vilkaar. Det manglede bare! Og, dersom d'Herrer i Engageringskontorets Ledelse mener at kunne lege Organisation paa den Maade, bør de forberede sig paa Skuffelser. Thi vi har sat for meget ind paa og nedlagt et for stort organisatorisk Arbejde til at agere Statister ved Engageringskontorets Farceforestillinger. De Godtfolk paa Børsen kommer i saa Henseende til at regne med en meget væsentlig Programforandring!

ET EFTERSPIL.

Generalforsamlingens Efterspil intoneredes af Engageringskontorets Ophav, Herr Direktør Chr. H. Olesen. Og Efterspillet er ogsaa her det aller artigste!

Direktøren hvæsser sin spidse Pen mod Købmandsskolens Sekretær, Herr Buchmann, og nedsabler ham ubarmhjertigt. Ikke just ved saglig Argumentation, man snarere gennem den Ret, en økonomisk Stærkere har altfor let Adgang til at tilegne sig.

Naar saaledes Herr Direktør O. affærdiger Kritiken af „Principal og Medhjælper"s Holdning overfor vor Centralorganisation dermed, at „Bladet navnlig har taget Stilling overfor det efter Redaktionens Mening forkastelige i, at den nævnte Organisation har indtaget et politisk Standpunkt ved at indmelde sig i den, om ikke formelt, saa dog reelt socialistiske, „Arbejdernes Fællesorganisation", da maa Herr O. fremsætte disse Paastande mod bedre Vidende; thi det tør vel dog antages, at Direktøren har gjort sig den Ulejlighed at sætte sig ind i det Anliggende, han i en saa afgørende Form beskæftiger sig med!

Dette saa meget mere som det i sin Tid ivrigt debatterede Indmeldelses-Spørgsmaal fra vor Side er behandlet med megen Aabenhjærtethed. Heraf burde Herr O. og andre, der i Indmeldelsen har fundet et altfor letkøbt Angrebsstof mod Centralorganisationen, vide at denne paa hint Tidspunkt var aldeles uansvarlig for den enkelte Afdelings taktiske Handlemaade, og at der dengang og fremdeles indenfor C. O. raader højst afvigende Anskuelser vedrørende Betimeligheden af den paagældende Beslutning. Forhandlingerne paa og den af Aarhus-Kongressen i afvigte Efteraar desangaaende vedtagne Resolution, taler i saa Henseende et tilstrækkeligt tydeligt Sprog.

Derfor er den af Direktøren fremsatte Paastand uden nogensomhelst Hjemmel i de virkelige Forhold, og derefter har saavel Herr O. som „Principal og Medhjælper" altsaa argumenteret mod vor Organisation under en aldeles fejlagtig Forudsætning. — Vi kunde med samme — eller lige saa liden — Berettigelse paastaa, at „Engageringskontoret" ledes ud fra politisk konservative Interesser og Synspunkter. Imidlertid har vi rennonceret paa at benytte den Art Finter i en saglig Meningskamp. Vor Modpart burde drage Lære heraf!

„HARMONI" I PRAKSIS.

Artiklen ender med at Direktøren giver Købmandsskolens Sekretær det velforberedte Naadestød. Den tilfældige Anledning er Herr B.s — fuldtud berettigede — Kritik af „Principal og Medhjælper"s Standpunkt til en vis Form for Dyrtidstillæg Direktøren tager — maaske kun foreløbig — Afsked med Herr B. i følgende bemærkelsesværdige Sætninger: „Jeg undgaar nemlig helst at tro, at Købmandsskolens Sekretær har tilstrøbt at misforstaa vor Artikel; thi i saa Fald synes han at optræde ukorrekt, naar henses til at den Institution, hvorved han er ansat, er stiftet af og holdes igang af de samme Hoved-Institutioner som „Engageringskontoret".

Hvad betyder nu dette venskabelige Memento til Købmandsskolens Sekretær? Simpelthen at „Kritik frabedes". I modsat Fald tjener til behagelig Eftertanke, at de samme Storhandelens Organer, der financierer og derfor behersker „Engageringskontoret for Handel og Industri", ogsaa raader for Købmandsskolens, kan hænde ogsaa for — dens Funktionærers Skæbne.

Engageringskontoret og dets Organ har med Iver gjort sig til Talerør for Genfødelsen af den svigtende Harmoni mellem Principaler og Medhjælpere. Hidtil har vi maattet forholde os interesseret afventende til et praktisk Udslag af dette smukke Forehavende. Nu har vi oplevet det!

Det forbeholdtes ydermere selve Engageringskontorets Grundlægger at levere Eksemplet. Derfor tør det vel anses for ret at være typisk. Men — Sandheden i Ære — det bereder os ingen Overraskelse! Netop saaledes havde vi ventet at møde det. Og det kan endelig ikke noksom paaskønnes, at det fremtræder saa haandgribeligt og letfatteligt, at selv langsomt opfattende Medhjælpere vil forstaa — og vide, efter Fortjeneste, at værdsætte det.

I Kamp med Dyrtiden.

En Enquète om Øjeblikkets Medhjælperkaar.

De talrige Indlæg, der er offentliggjort under denne Artikelserie, viser til Overflod hvilke højst betænkelige Følger, Dyrtiden medfører i de Tusinde Medhjælperhjem Landet over. Thi disse typiske Eksempler paa Øjeblikkets Medhjælpervilkaar, giver i Almindelighed, hver for sig, træffende Billeder af den haardhændede Virkelighed, som den ytrer sig for vore Standsfæller i Verdenskrigens Aar.

Idet vi saaledes tør fastslaa, at Hensigten med vor Enquète er opnaaet, formener vi at kunne afslutte Artikelserien med efterfølgende Indlæg:

HVAD DYRTIDEN LÆRER OS.

Hvorledes vi Medhjælpere lever under Dyrtiden? Ja, jeg véd næsten ikke, hvorledes vi i det hele taget klarer Situationen, med de Indtægter vi har; og jeg for min Part, der bo'r hos min Moder, vil hellere lade hendes forgræmmede og bekymrede Ansigt tale om, hvorledes de knapt tilmaalte Skillinger maa vendes og drejes for at slaa til, hvorledes de daglige Husholdningsartikler stiger Dag for Dag, hvorledes Skræderen og Skomageren forhøjer Priserne paa deres Varer, hvorledes kort sagt alt, hvad man skal bruge, stiger i større eller mindre Grad. De Penge, der før Krigens Udbrud var smaa, er nu fattige; de Gager, der var nogenlunde, er nu usle og ganske utilstrækkelige.

En saa enorm Prisstigning, som den, der har funden Sted under den nuværende Krig, betyder for de smaa Lønninger, at den Husholdning, der før med den yderste Økonomi kunde klare sig og maaske endda lægge en lille Skilling tilside i Ny og Næ til Brug for uforudsete Udgifter, maa spinke og spare endnu mere, for overhovedet at faa det til at slaa til, at der maa regnes endnu nøjagtigere ved Udarbejdelse af Budgettet, at der maa spekuleres i endnu højere Grad over hver Øre, der gives ud, at der maa indskrænkes paa alle Ender og Kanter, og — lige meget hjælper det. Pengene kan ikke slaa til, Medhjælperen kan ikke klare sig med den Gage, der før lige var tilstrækkelig, men hvis Værdi naturligvis er forringet i tilsvarende Grad som Prisniveauet er steget, altsaa mellem 30—40 %.

Nej, Tiderne er ikke lystelige for Medhjælperne, og sér man hen paa Fremtiden, bliver Udsigterne endnu mere mørke og triste. Saaledes skriver f. Eks. Professor Birch: „at selv om Prisniveauet herhjemme efter Krigen vil falde, vil det dog ligge højere end Niveauet af 1910. Efter mit Skøn vil den almindelige Arbejder i 1916 opdage, at han paa Grund af det siden 1895 ændrede Prisniveau har tabt alt, hvad han i de 20 Aar har vundet i Løn, og lidt til."

Naar man betænker, at Industriarbejderne gennem deres kraftige Organisationer i de 20 Aar har ført en stærk og kraftig Lønkamp, der har hævet deres Løn overordentlig meget, medens Medhjælpernes Løn kun er bleven hævet ved, at det almindelige Lønniveau — gennem de øvrige Arbejderes Kamp — er bleven hævet, saa forstaar vi, at Medhjælperne vil komme til at føle det ændrede Prisniveau i langt højere Grad end Industriarbejderne.

I Kommentarer til Professor Birch's Artikel skriver „Social-Demokraten", at Arbejderklassen sikkert ikke agter at staa uvirksom i de kommende Aar; men at de strenge Forhold, i endnu højere Grad end tidligere, vil lære Arbejderne at benytte deres Magt til at forbedre deres Kaar."

Lad ogsaa de strenge Forhold lære Medhjælperne at benytte den Magt, som vi kan opnaa ved at støtte vor Organisation. Lad Forholdene lære os, at vi kun gennem det organisatoriske Sammenhold er i Stand til at skabe os gode og betryggende Kaar, og at vi kun gennem og ved Organisationen vil kunne klare de vanskelige Tider, der ikke forsvinder med Krigen, men som vil blive tilbage som tyngende Aag, naar engang Krigsfaklen er slukket og Dyrtidstillægget er bortfaldet. *clerk.*

* * *

FØR OG NU.

Det kan ikke siges at være et særligt opmuntrende Arbejde at undersøge den Forandring, der er foregaaet i Priserne paa de allernødvendigste Livsfornødenheder i de sidste 2 Aar.

Resultatet af en saadan Undersøgelse er alt andet end gemytlig, eftersom det viser sig, at Udgifterne ved en ganske almindelig Husholdning (kun Fødemidler) i nævnte Tidsrum er steget med en Trediedel, eller 33 1/3 %. — Tager man Mérudgiften til Husleje, Brændsel og Beklædning med, bliver Forholdet det, at en Familie paa 2 Voksne og 1 Barn, nu behøver ca. 300 Kr. mere om Aaret til Livets Ophold end i 1913.

Regner man med, at en gift Medhjælper i Provinsen har en Aarsindtægt paa 1800 Kr., behøver man altsaa et Dyrtidstillæg paa 300 Kr., for at faa Ballance i det aarlige Budget. Imidlertid er det sikkert falden i de Færrestes Lod at faa et Dyrtidstillæg af fornævnte Beløb, og Følgen maa altsaa blive, at Størsteparten af denne Klasse Medhjælpere yderligere maa indskrænke den i Forvejen ret tarvelige Husholdning, da de ellers vil bringes i en Gæld til deres Købmand — hvis denne overhovedet vil yde saadanne Medhjælpere Kredit — som de ikke kan øjne nogen Udsigt til for lang Tid at redde sig ud af igen.

Man skulde næsten tro, at de nuværende dyre Tider maatte kunne bidrage til, at de mange, der staar udenfor vor Organisation, vil se sig nødsaget til at gøre op med sig selv og indtage Pladsen i vore Rækker, for derved at bidrage til en snarligere Løsning af det brændende Lønspørgsmaal.

$x + y$.

* * *

EN HÆDERSMAND.

For et Par Maaneder siden havde jeg en Samtale — der forøvrigt endte i en hidsig Diskussion — med Indehaveren af et Varehus, en Mand, der, som de fleste Principaler indenfor den Branche, er bekendt eller rettere berygtet for de Lønninger han byder sit Personale.

I sine overdrevne Beskrivelser af sin hjertensgode Behandling af og sin Hensynsfuldhed overfor Personalet, fremdrog han en Del Eksempler, der skulde overbevise mig om, hvor fejlagtigt vi fra Centralorganisationens Side fare frem, naar vi angriber „Hædersmænd" af hans Kaliber.

Han havde, efter eget Udsagn i hvert Fald, uopfordret lagt 5 (fem) Kroner om Maaneden paa hver af sine Ekspeditricers Gager. Han havde givet sine Ekspeditricer Teaterbilletter o. lign., noget, som han jo ikke behøvede at gøre, og hans Personale var ham meget hengiven herfor.

At Mandens Personale — uorganiseret — har bukket og sagt Tak, er vel troligt nok, men dette forhindrede dog ikke, at jeg paa Medhjælperstandens Vegne maatte tage Afstand fra at anerkende ham som den Hædersmand, han gærne vil gaa for at være.

Han, der gennem Aarene — trods sine billige Priser paa Varerne — har opsparet sig en betydelig Formue, bl. a. ved at sultelønne sine Folk, er ikke af blot og bar Medlidenhed skredet til Gagetillæg. Det maa have andre Aarsager, og her tror jeg at ramme Hovedet paa Sømmet ved at hentyde til denne Mands Samvittighed.

Søvnløse Nætter er sikkert gaaet forud for dette „Offer" paa Pengepungen.

Plaget af en daarlig og ond Samvittighed er han, som Bod, krøbet til dette Dyrtidstillæg; thi naar vi véd, at Mandens Personale lønnes med 10—15—20—25 Kr paa egen Station, saa bliver det jo et stort og smukt Dyrtidstillæg — procentvis.

At nogen overfor sig selv kan forsvare at byde voksne Mennesker en saadan Gage er ubegribeligt, men frækt bliver det dog, naar Vedkommende endog søger Anerkendelse som Hædersmand derfor.

Naar Manden forærer sine Folk Teaterbilletter, er det vel kun en Indrømmelse af, at Sultelønnen end ikke vilde være tilstrækkelig til en — Garderobebillet. *Michael Nielsen.*

* * *

Naar man ser paa Medhjælper-Statistikens talende Tal, da undgaar den opmærksomme og tænkende Læser ikke at faa Øjnene op for, at Medhjælpergagerne i Almindelighed er Sultelønninger.

Under de nuværende ekstraordinære Forhold, hvor alle Livsfornødenheder og Nødvendighedsartikler omtrentlig daglig stiger i Pris, maa Dyrtiden selvfølgelig falde haardt og føleligt paa den Gage, der i Forvejen er utilstrækkelig.

For mit eget Vedkommende tilmaales Gagen (med en Minimal-Bestemmelse) — paa en forstandig Maade — efter Forretningens skiftende Op- og Nedgang. Som Følge heraf er jeg ikke saa uheldigt stillet som Hovedparten af mine Kolleger, selv om Stigningen, der altsaa ikke er noget Dyrtidstillæg, aldeles ikke naar op til de 34 %, Fødemidlerne er steget.

Jeg ynkes over de af mine Kolleger, som uden et Fnug af Løntillæg for Tiden skal bringe et i Forvejen stærkt beskaaret Budget til at ballancere, og man maa undres over de Principaler, der roligt kan se paa, at deres Medhjælpere drages ud i det bundløse Morads, det er at stifte Gæld. — Under jævne Forhold tør ingen Medhjælper — med den almindelige Sulteløn in mente — indlade sig herpaa. Hvor meget skrækkeligere er det da ikke, naar Forholdene tvinger dertil!

Stillingen er ikke rigtig holdbar, og Principalerne — der endnu er de bestemmende — bør, om ikke det allerede er gjort, tilstaa deres Medhjælpere et Løn- eller Dyrtidstillæg, der jo kun behøver at være en ringe procentvis Andel af det Overskud, der er Følgen af den Mer-Omsætning, de fleste Forretninger — Branche uanset — har haft og har i denne Tid, og som dette Aars Skatteligning bringer synlige og talende Beviser om.

— — —

Men Medhjælperne trænger haardt, Hjælpen bør ydes hurtigt! *H. Chr. Ottesen,* Thisted.

* * *

HVOR ENDER DET?

Jeg véd det ikke. For hver Dag, der gaar, kommer det til at se mere og mere fortvivlet ud. Jo flere Beregninger, man foretager, og jo mere man anstrenger sig for at bringe Ballance mellem Udgift og Indtægt, des daarligere bliver Facit og Fremtidsudsigterne stadig mørkere.

Der kan ikke blive Ballance.

Alle Kanter er saa tyndslidte, at de ikke taaler et eneste Strøg

mere, og dog — Underskud skal der være. Og hvem skal betale dette Underskud? Gør Gullaschgrossereren? Skibsrhederne? Eller de mange store og smaa Firmaer, der under Krigen har skovlet Millionerne ind? Nej, det gælder for dem kun om at dreje Skruen til egen Fordel. Medhjælperen maa klare for sig selv, enten han saa kan eller ej, og for en meget stor Part er det næsten en Umulighed at kæmpe sig igennem den herskende Dyrtid.

Hvordan kan det være andet? Ingen — i alt Fald ikke de, der kender Handels- & Kontormedhjælpernes Lønforhold — vil forundres derover.

Jeg vilde gerne stille mit Regnskab til Raadighed, men desværre ser det saa sørgeligt ud, at det ikke taaler at stilles frem i Dagslyset. Man vilde beskylde mig for at være en daarlig Administrator. Men min Samvittighed er ren. Den første i hver Maaned har jeg nøje lagt mit Budget og alt er regnet saaledes ud, at Indtægten kunde slaa til. Men hvad sker der? Den 12te i Maaneden maa jeg købe Kul, som jeg i mit Regnskab har opført til Dagsprisen den 1ste Kr. 3,25 pr. hl., de er nu steget til Kr. 4,00; den 25de maa jeg betale Kr. 4,75. Hvad skal jeg da opføre dem til, naar jeg lægger næste Maaneds Budget. Jeg resikerer jo, at de stiger til 8—10 Kr. pr. hl. I Vinteren 1913—14 var min Udgift til Brændsel Kr. 45,00, i 1915—16 Kr. 108,50. Og de fleste andre Ting er fulgt med i omtrent samme Tempo. Jeg nævner enkelte Tal fra mit Regnskab:

	1913	1915
Kolonialvarer.....	Kr. 264.10	Kr. 366.50
Fisk og Kød	„ 108.30	„ 155.20
Mælk og Fløde.....	„ 81.00	„ 113.50
Brød	„ 78.30	„ 103.78

Disse Tal er uhyggelige nok; lad mig nøjes med dem. Fortsætter jeg Listen og nævner den Stigning, der er foregaaet siden 1. Januar i Aar, bliver Tallene endnu mere uhyggelige.

Enhver vil kunne forstaa, hvor haardt det kniber med at faa en beskeden Medhjælpergage til at slaa til. Et lille Dyrtidstillæg dækker ikke Saaret. Nej, nu havde vi haft Brug for alle Medhjælpere i vor Organisation, at vi ligesom andre Lønarbejdere kunde faa vore Lønforhold ordnede saaledes, at vi kunde leve ordentligt og uden alt for store Bekymringer se Fremtiden i Møde.

Hvor er I henne, I, der sulter? I, der sidder i Gæld, som for hver Dag, der gaar, bliver mere og mere bundløs? I, som tror, at I staar højt i Kultur og Intelligens, og ikke en Gang kan faa en blot nogenlunde ordentlig Løn for Jeres Arbejde.

Sover I? Saa vaagn dog op, inden den sidste Chance er forspildt. Vis os, at den Intelligens og Kultur, I tror Jer i Besiddelse af, er parret med Mod, Energi og Vilje til at dreje Skuden ind i den rigtige Kurs.

Man kan, naar Viljen er der! *Kristmas.*

* * *

DE UGIFTE.

I Tirsdags kom en ung Ekspeditrice og fortalte, at hun havde været „knusende heldig". Hun havde faaet opspurgt sig en Pension til 55 Kr. pr. Maaned for Kost og Logi. Værelset var et lille Kvistværelse, Beliggenheden Hellerup.

Og hvem tør benægte, at hun havde været heldig? Ikke den, der kender Pensionspriserne og Livsforholdene her i Byen, og det er maaske kun et Tidsspørgsmaal, naar de 55 Kr. bliver 60.

Den unge Dame har 90 Kr. om Maaneden, ialt 1080 Kr. om Aaret. I Kraft af sit Held kan hun altsaa nøjes med at anvende 61,1 pCt. af sine Indtægter til de 2 Poster, der hedder Kost og Logi, men det er dog alligevel nøjagtig 14 pCt. mere, end der er anvendt til samme Formaal i „Ego"s Familie i H. t. det i sidste Nummer af D. H. K. M. T. offentliggjorte Regnskab. Dertil er det maaske et Spørgsmaal, om „Ego" ikke for sine 47,1 pCt. af sine Indtægter til Kost og Logi baade har det bedre og spiser bedre, end den unge Dame vil opnaa for sine 61,1 pCt. — et Spørgsmaal, der nærmest kun falder i Pennen, fordi man jo egentlig, allesammen, gaar rundt og lever paa den Opfattelse, at de, der er ene, kan sagtens. Og saa gør man sig for Resten ikke den Ulejlighed at tænke over, hvor meget de, som er alene, har at leve af, selv naar de er „heldige".

I dette Tilfælde her, som slet ikke er grelt i nogen Henseende, har den unge Dame altsaa 35 Kr. om Maaneden at bruge til Resten af sine Udgifter. Deraf gaar mindst 5 Kr. til Skatter og Forsikringer. Saa er der 30 Kr. tilbage, som skal udrede Reparationer, Fornyelser, Vask, Lys, Brændsel og Lommepenge. Heraf er navnlig Klæder og Fodtøj store Poster for Damer, som skal paa Gaden hver eneste Dag og i hvad Slags Vejr, det passer den uudgrundelige Natur at byde paa, og som dertil skal modtage Kunder fra Morgen til Aften. De gør det nu ikke for samme Pris, som hvis de gik i et Hus. Med de nu stærkt forhøjede Priser paa Stoffer volder det ogsaa meget Hovedbrud at klare sig, sagtens ogsaa megen Sorg over, at Resultatet bliver saa ringe i Forhold til Bekymringerne og de gjorte Indskrænkninger, og ved Siden af begynder man at spekulere paa, hvad Principalen har ud af Forretningen.

Men hvordan gaar det alle dem, der har endnu mindre? Dette vilde have været umuligt at besvare under normale Forhold, langt mindre nu, og dog er det et Faktum, at der findes Damer — maaske Mænd ogsaa — paa 80, 75, ja endog 60 Kr., som klarer sig ved egen Hjælp. Men de findes, og jeg kender lidt til, hvordan de „klarer sig".

En spiser aldrig andet Paalæg end Spegepølse og Kartofler, en anden kender overhovedet ikke til Paalæg dagligdags. En tredie, fjerde, femte og mange flere faar kun Middagsmad af og til, 1, 2 eller 3 Gange om Ugen, saadan som det nu afpasses efter Pengene.

Paaklædningen, den ydre i det mindste, er derimod saa godt som altid ulastelig. Derpaa anvender man den yderste Omhu, for ingen holder nu af at bære sin Fattigdom til Skue. Og Agtelse for det! Derfor maa disse Bemærkninger heller ikke medføre „gode Raad" i Retning af at anbefale Indskrænkninger over én Kam for alle. Det vilde være en Anmasselse, selv om denne eller hin just ikke nægter sig det, man har sin Styrke i at undvære, og vedrørende Tøjet søger de fleste af os at være saa pæne som muligt, indtil man naar det Stadium, hvor man har „Raad til at gaa med skæve Hæle".

Naar jeg, ude af Stand til at hjælpe nogen og rennonce paa gode Raad og Anvisninger, alligevel har følt mig fristet til at skrive disse Linier, saa er det, fordi jeg nærer det lønlige Haab, at de ogsaa maa finde Vej til en og anden Chef og kunde bevæge ham til rigtig grundigt at tænke over, om han nu ikke kunde gøre lidt ekstra for at afbøde disse skrækkelige Tider for sit Personale. Uden deres Hjælp kunde han dog ikke drive Forretningen i det Omfang, den nu drives, og med Undtagelse af de Folk, som netop har Haand i Hanke med Handel og Produktion, er det ubestridt skrækkelige Tider, og naar man ikke ligefrem er født gerrig, er det virkelig ingen Fornøjelse altid at skulle spare.

Vel siges der, at man ikke kan vente at gaa Ram forbi, naar en saa ulykkelig Krise hærger Verden; men naar man nu tilfældigvis er ansat i et Firma, som denne Krise har forgyldt eller mindst bragt et uventet Opsving, saa er det saa svært at forstaa, at denne Krise for os har været en økonomisk Krise.

I hvert Tilfælde strækker Kvindernes Logik ikke til overfor dette Problem. *Manus.*

Centralorganisationen er danske Medhjælperes eneste faglige Værn, — derfor Din Organisation.
Medhjælperstandens Fremtid er
Centralorganisationens Virkemaal.

†

Rich. Alb. Rasmussen.

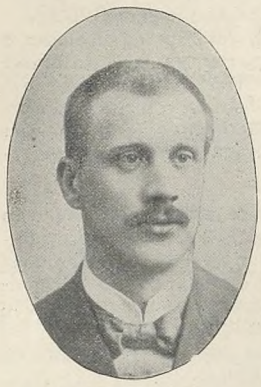

NORGES underordnede Handelsstands Landsforbund har mistet en af sine bedste Mænd, idet Forbundets nyvalgte Formand, Fuldmægtig Rich. Alb. Rasmussen, Kristiania, er afgaaet ved Døden den 18. Marts i en Alder af kun 49 Aar.

Vor afdøde Kollega valgtes til Forbundsformand ved det sidste Eftersommer afholdte Landsmøde. Hans Virke i dette Tillidshverv blev saaledes kun af kort Varighed, men han havde gennem en lang Aarrække hyppig Anledning til at yde sine Standsfæller værdifulde Tjenester.

Rich. Alb. Rasmussen kom til Handelen i 1883 og har næsten uafbrudt været beskæftiget i Tricotagebranchen. Ansat i over 20 Aar i en af Norges landskendte Forretninger i denne Branche, skildres han som den Førstemand, der „med utrættelig Arbejdskraft og sjælden Fagkundskab, trofast arbejdede paa Forretningens Fremgang og Trivsel."

Norges organiserede Medhjælpere har vidst at værdsætte denne Standens Foregangsmand, hvis organisatoriske Arbejde gaar tilbage til Organisationsbevægelsens første Dage. Talrige Tillidshverv er i Aarenes Løb overdraget R., der saaledes en Tid lang var Formand og Bestyrelsesmedlem i „Kristiania Manufakturbetjentes Forening", ligesom han skiftevis har været Formand, Næstformand eller Bestyrelsesmedlem i „Kristiania underordnede Handelsstands Forbund". Ogsaa ved Starten og Ledelsen af understøttende Institutioner som „Underordnede Handelsstands Sparebank" og Manufakturmedhjælpernes Alderdomsfond har R. udfoldet et virksomt og resultatrigt Arbejde.

En Mand i saa fremskudte Tillidshverv har naturligvis paa mange og forskelligartede Omraader øvet bestemmende Indflydelse paa Organisationens Anliggender og de Institutioner, f. Eks. Arbejdsløshedskassen, som Forbundet i Tidens Løb har knyttet til sin Virksomhed. Og vi kan ikke medgive Rich. Alb. Rasmussen bedre Mindeord end, at han var en af norsk Medhjælperbevægelses mest retlinede og maalbevidste Fagforeningsmænd.

Vort Broderorgan „Handelsfunktionæren" rister den Afdøde følgende karakteriserende Minderuner:

„Vor organisation har altid hat mange dygtige og interesserte mænd, som med glæde ofret arbeide paa at gjøre standens kaar lysere og lettere; men det tør vel siges uten at man foruretter nogen, at standen vistnok ikke har hat nogen forkjæmper, som med saadan hjertevarme og begeistring la al sin kraft og evne i arbeidet for standens vel som Rasmussen.

— — —

Utallige er de komiteer, hvorav han har været formand eller et ivrig og dygtig medlem.

Skal man i korte ord samle de egenskaper, som var de mest karakteristiske for vor kjære, altfor tidlig bortgangne formand, saa er det disse:

En brændende kjærlighet til vor stand, en usvigelig tro paa at standens kaar kan bedres og en frygtløs vilje til hævdelse av dens krav.

Enhver sak gransket han med en minutiøs omhyggelighet, som for os andre undertiden syntes at være pedanteri, men som kun var utslag av hans ængstelse for ikke at øve ret og retfærdighet til alle kanter.

Rasmussen var en grei debatant og hans indlæg i debatten fulgtes altid med den største interesse.

Sit bedste arbeide nedla han kanske i de mange komiteer, hvori han deltok.

Rasmussen har deltat i alle vore landsmøter og ved sit hjertevarme, vennesæle væsen, sine vægtige og interesserte indlæg i debatten, og sin dygtige og upartiske ledelse av forhandlingerne, vandt han sig landet over en skare trofaste venner."

— — —

Vor afdøde, norske Standsfælle vil erindres af mange af de Kolleger, der deltog i C. O.s Kongres i Kjøbenhavn 1912, idet R. dengang gæstede Danmark og bl. a. talte ved den festlige Sammenkomst, som afholdtes under Kongressen.

— — —

Rich. Alb. Rasmussens Jordefærd formede sig som en storstilet Højtidelighed. Blandt det Blomstervæld, der dækkede hans Kiste, var ogsaa en Krans fra vor Centralorganisation, nedlagt ved vort norske Broderforbunds Næstformand, Herr Chr. Dybwad. — C. O. sendte, umiddelbart efter at Dødsbudskabet indløb hertil, et Kondolencetelegram til det norske Landsforbund.

Conto pro diversi.

7-LUKNINGEN.

Vor Afdeling i Slagelse har indledet Forhandlinger med den stedlige Handelsforening angaaende Butikslukning Kl. 7 de 4 første Ugedage i Maanederne Juni, Juli og August.

Handelsforeningen behandlede Spørgsmaalet ved et Møde 29. Marts. — Formanden sympatiserede med det af vor Afdeling fremsatte Forslag, men ønskede dog at Medhjælperforeningen ogsaa søgte at vinde Brugsforeningerne for Reformen. — Af den efterfølgende Diskussion fremgik det, at der i de lokale Principalkredse nu raader megen Forstaaelse af den tidlige Luknings Værdi. Hertil bidrager utvivlsomt de i saa Henseende opmuntrende Resultater, der er opnaaet i Viktualiebranchen, hvor 7-Lukningen ingenlunde har virket hæmmende paa Omsætningen. Det tør tages for et godt Tidens Tegn, at en lignende Stemning gør sig gældende blandt Manufakturhandlerne, selvom Fællesorganisationen for denne Branche, som bekendt har taget afgjort Afstand fra 7-Lukningen.

Ogsaa for en tidligere Lukketid om Lørdagen hævede der sig stærke Røster ved Mødet, som sluttede med en Henstilling til vor Afdeling om at søge 7-Lukningen gennemført branchevis.

I Holbæk arbejdes der for Tiden for Sommer-7-Lukning de 4 første Ugedage. Da den frivillige 7-Lukning sidste Sommer opnaaede meget betydelig Tilslutning, forventes det, at disse Bestræbelser vil krones med et endnu større Held i den kommende Sommer.

Vort aarhusianske Afdelings-Blad „Medhjælperen" skriver angaaende Aarhus Isenkræmmerforenings Standpunkt til 7-Lukninning:

„Et Forlydende vil vide, at den herværende Isenkræmmer-Principalorganisation har haft under Overvejelse at gennemføre en helaarlig 7-Lukning; men Forsøget strandede, som Rygtet siger, paa nogle enkelte vrangvillige Principalers Modstand. Paa Grund af det dystre Hemmelighedens Skær, som hviler over Forhandlingerne herom, har det været umuligt for Redaktionen at faa de vrangvillige Herrer trukket frem i Lyset, og vi maa derfor trøste os med, at den helaarlige 7-Lukning gennem vort Arbejde forhaabentlig snart er den Kendsgerning, for hvilken Lukningens Modstandere maa bøje sig."

NYT AFDELINGS-BLAD.

Centralorganisationens velledede og energisk arbejdende Afdeling i Nykjøbing F. har under Titlen „Medhjælperen" paabegyndt Udgivelsen af en Maanedsberetning, der, forsynet med et farvet Omslag, fremtræder i en net og tiltalende Udstyrelse. Det foreliggende April-Nr. bringer en organisatorisk Artikel og en lille Opsats om Dyrtiden. Desuden indeholder Bladet Referater af Afdelingens Møder og andre Foreningsmeddelelser.

NAAR DAGSPRESSEN CITERER D. H. K. M. T.

Vi har ret hyppigt Lejlighed til at se Artikler fra vor Tidende gengivet i Provinspressen. Naturligvis kan dette kun glæde os,

fordi saadanne Citater bidrager til at udbrede Kendskab til vor Organisation og dens Formaal. — Medens saadanne Artikler stedse fremkommer med Kildeangivelse, finder vi i „Morsø Folkeblad" en længere indsendt Artikel, bygget paa et af Bidragene til vore Artikelserie om Dyrtiden, men uden at vor Tidende anføres som Kilde.

Vi foranlediges derfor til herigennem at henstille til den anonyme Indsender ved eventuelle lignende Artikler at erindre vor Eksistens — ogsaa efterat Vedkommende er færdig med at øse Stof af vore Spalter.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Ord. Generalforsamling afholdes Torsdag d. 27. April Kl. 8½ med følgende Dagsorden: 1) Valg af Dirigent. 2) Forhandlingsprotokollen oplæses. 3) Formandens Beretning. 4) Arbejdsløshedskassens Regnskab fremlægges. 5) Valg af Kasserer. 6. Valg af 3 Medlemmer til Fællesbestyrelsen. Joh. Sjælland, Joh. Petersen og Carl Jensen afgaar efter Tur, samt Valg af 2 Suppleanter. 7) Valg af 2 Revisorer og 2 Revisorsuppleanter. 8) Eventuelt — Alle Medlemmer maa møde og møde præcis.

Bornholm. Onsdag den 22. Marts afholdtes i Foreningens Lokaler i Rønne det ordinære ugentlige Møde, hvortil denne Gang Størstedelen af Afdelingens Medlemmer havde givet Møde. — Formanden indledede Aftenen med et kort Foredrag om Foreningens Formaal, hvorefter flere Medlemmer deltog i den efterfølgende Debat. — Derefter samledes man om et fælles Kaffebord. Aftenen resulterede i 3 nye Medlemmer.

Edm. Andersen.

Hillerød. Søndag den 5. Marts foretoges en Udflugt til Helsinge, hvor den derværende Afdeling af C. O. modtog os med overordentlig Gæstfrihed og Venlighed, og hvor vore Medlemmer havde Fornøjelsen at høre et udmærket Foredrag om Organisationsspørgsmaalet af Herr Peter Wraae, Kjøbenhavn.

Vore Onsdag-Aftener har været ret godt besøgt. Paa Programmet har været Oplæsning af Herr Journalist Lübecker og ved Diskussionsmøder har Herr Jac. Mathiasen indledet om „Handels- og Kontormedhjælpernes Pensionering", Chr. J. Hendil om „Rød, gul og uafhængig Organisation" og om „Nationalfølelse".

Onsdag den 22. Marts foreviste Herr Erik Weitzmann en Mængde interessante fysiske Apparater og foretog forskellige Forsøg med Røntgenfotografering og traadløs Telegrafering, som han med stor Elskværdighed forklarede Tilhørerne.

Med Udgangen af April ophører de ugentlige Mødeaftener. Bestyrelsen haaber imidlertid paa hver Maaned at kunne samle vore Medlemmer af og til i Sommerens Løb.

Chr. J. H.

Hjørring. Følgende Medlemsmøder er afholdt i Afdelingen: Tirsdag den 22. Febr. med Herr A. Andreasen som Taler. Emne: Handels- og Kontormedhjælpernes økonomiske og sociale Stilling, og Organisationens Standpunkt til Lærlingeforhold og Minimallønninger.

Tirsdag den 29. Febr. oplæste Formanden Artikler i D. H. K. M. T. samt en Medhjælpers Nødraab i „Socialdemokraten". — Artiklerne gav Stof til Diskussion.

Tirsdag den 7. Marts var der litterær og humoristisk Oplæsning af lokale Kræfter.

Tirsdag den 21. Marts offentligt Medhjælpermøde med Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Mødet havde samlet ca. 100 Medhjælpere, og Herr J. holdt et glimrende Foredrag om Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar, bygget over Statistiken. Foredraget lønnedes med et kraftigt Bifald.

Bestyrelsen rettede en kraftig Opfordring til de tilstedeværende Ikke-Medlemmer om at indmelde sig. Vi fik samme Aften nogle nye Medlemmer; men et saa godt og agitatorisk Foredrag vil sikkert sætte flere Spor paa Medlemslisten.

Tirsdag den 28. Marts ordinær halvaarlig Generalforsamling. Formanden aabnede Generalforsamlingen og Herr A. Andreasen valgtes til Dirigent og gav Ordet til Formanden, der aflagde en fyldig og godt tilrettelagt Beretning, der viste, at det svundne Halvaar havde været Afdelingens bedste, baade i Mødeantal og Tilslutning. — Kassereren aflagde Regnskab, der viste, at Afdelingen ogsaa havde økonomisk Fremgang.

Beretning og Regnskab godkendtes enstemmig. De af Hovedbestyrelsen udarbejdede Mønsterlove blev gennemgaaede og vedtoges enstemmig.

Tirsdag den 4. April Medlemsmøde. Formanden gennemgik sidste Medlemsblad og de forskellige Artikler drøftedes.

C. H.

Holstebro. Mandag den 3. April afholdtes i Vinderup et Møde, hvor Herr Forretningsfører Jens Johansen, Kjøbenhavn, talte om Medhjælpernes sociale og økonomiske Stilling.

Medlemmerne fra Vinderup var mødt fuldtalligt og ligeledes 8 Medlemmer fra Holstebro. Foredraget paahørtes med Interesse og der sluttedes med et fælles Kaffebord. — Herr A. Christensen, Holstebro rettede en Tak til Herr Jens Johansen for det udmærkede Foredrag, samt en Henstilling til Medlemmerne i Vinderup om at agitere noget mere for Organisationen. Foreningen erhvervede et nyt Medlem.

P. J.

Kjøbenhavn. Umiddelbart efter Medlemsmødet Tirsdag den 25. April afholder Arbejdsløshedskassen Kvartalsgeneralforsamling med Dagsorden: Regnskab for Januar Kvartal 1916. Dernæst afholder Kolonial-Afdelingen efter Forlangende fra 25 Medlemmer ekstra Generalforsamling med Dagsorden: Forslag om Ændring i Bestyrelsens Sammensætning.

Kolonial-Afdelingens Medlemmer bedes møde den 25. April og tage Del i Generalforsamlingens Forhandlinger.

Martin Pedersen.

Maribo. Søndag den 12. Marts afholdtes en vellykket Stiftelsesfest i „Bangs Have".

Tirsdag den 21. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes O. Wiell, hvorefter Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, og Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 499,00. Saavel Beretning som Regnskab godkendtes.

Den fra Hovedkontoret fremsendte Mønsterlov toges derpaa under Behandling og vedtoges med nogle faa Ændringer.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse. Til Formand genvalgtes med Akklamation L. Jørgensen og nyvalgtes Kommis'erne O. Wiell, L. S. Møller, Reinholdt-Sørensen og W. Thygesen-Poulsen. Til Suppleanter valgtes O. Eppers og A. Dahl. — Til Revisor genvalgtes Vilh. Nielsen og nyvalgtes Carl C. Jensen, Bandholm.

Derefter nedsattes et Agitationsudvalg med Reinhold Sørensen som Formand og følgende Medlemmer: L. Godsted, Carl C. Jensen, E. Nielsen og A. Dahl.

Til Stævnedelegeret valgtes Wied Kirkegaard.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde har Bestyrelsen konstitueret sig som følger: L. Jørgensen, Formand, O. Wiell, Næstformand, H. Wied Kirkegaard, Kasserer, H. Rødel, Sekretær. Repræsentanter: Reinhold Sørensen, L. S. Møller og W. Thygesen-Poulsen.

H. Rødel.

Middelfart. Den 28. ds. afholdes ordinær Generalforsamling paa Afholdshotellet med følgende Dagsorden:

1) Formanden aflægger Beretning; Kassereren fremlægger Regnskab. 2) Valg af Formand, Kasserer og 3 Bestyrelsesmedlemmer, samt 2 Revisorer. Endvidere 2 Suppleanter til Bestyrelse og 2 Suppleanter til Revisorer. 3) Valg af Agitationsudvalg. 4) Eventuelt.

Bestyrelsen.

Præstø. Afdelingen afholdt Søndag d. 2. April halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Danmark".

Til Dirigent valgtes Kommis Christiansen, som straks gav Ordet til Formanden, der aflagde Beretning over det forløbne Halvaar og oplyste, at Foreningen havde haft en Tilgang paa 16 Medlemmer; foruden de ugentlige Mødeaftener var afholdt et offentligt Møde med Jens Johansen som Taler.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der godkendtes. Til Kasserer genvalgtes Kommis L. F. Larsen, og til Bestyrelsen genvalgtes Kommis Christiansen, samt nyvalgtes L. A. Larsen. Som Suppleant valgtes Kaj Larsen. Til Revisorer genvalgtes Kommis Wolstedlund, nyvalgtes Frk. Jensen. Til Suppleant Kommis Skaarnborg.

Under „Eventuelt" fremsattes Forslag om, at Fremmede kunde deltage i Foreningens Fester. — Det vedtoges: Som ekstraordinære Medlemmer kan optages — med Bestyrelsens Samtykke — Personer, som ikke henregnes under H. & K. Medhjælpere. De ekstraordinære Medlemmer har Adgang til Foreningens Møder og selskabelige Sammenkomster, men har ikke under nogen Form Stemmeret.

Efter Generalforsamlingen afholdtes Fællesspisning for Foreningens Medlemmer med Damer, og den i alle Maader vellykkede „Komsammen" sluttede med en fornøjelig Svingom.

L. A.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 9. 1. Maj 1916. 16de Aargang.

VELGØRENHED.

HELE Dagspressen, fra „Berl. Tid." til „Socialdemokraten", indeholder i disse Dage smukke og anerkendende Ord om Storforretningernes Chefer i Kjøbenhavn, der har bidraget til Oprettelse og Vedligeholdelse af „Feriehjemmet for kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere" ved Nebs Mølle. Forfatterinden Fru Emma Gad skriver begejstret: „En Dyrtidsperiode fremkommer i Forbindelse med en stærk Opfyldelse alle Vegne, som næsten gør det umuligt for arme (!) unge Handelsdamer at komme paa Landet og faa lidt frisk Luft — og fluks opstaar der et Hjem, hvor Landlivets Idyl straaler dem i Møde. Og alt dette takket være mange gode Givere".

Det lyder som et af Barndommens Æventyr, hvor Lykken kommer dumpende ned til os, netop i det rette Øjeblik. Idyllen bliver endnu mere elskelig ved Oplysningen om, at flere af Stormagasinernes Chefer var mødt til Aabningshøjtideligheden; Navne som Illum og Fonnesbech fremhæver Harmonien mellem Chefen og den kvindelige Medhjælper.

Og dog findes der onde Mennesker, der føler Trang til at splintre denne Idyl i Stumper og Stykker, og jeg, der er en af denne Ondskabs Repræsentanter, føler Trang til at skrive et Par Ord om Velgørenhed til de af mine kvindelige Kolleger, der muligvis er bleven greben af Dagspressens og den nævnte Forfatterindes Stemningsudbrud.

Der er jo Mænd, som ser meget skeptisk paa den kvindelige Arbejdsydelses Værdi, men Kvinderne føler sikkert mere og mere — og hvert fornuftigt Menneske maa erkende det samme — at naar de en hel Dag staar i en Forretning, naar Chefen lægger Beslag paa hele deres Dag, uden at love det mindste i Retning af en økonomisk betryggende Fremtid, da maa denne Arbejdsdag ialtfald være saa meget værd, at vedkommende Kvinder til Nød kan leve af den Løn, de faar. Enten man vil tale om „let Arbejde" eller indvende noget om „Mangel paa Uddannelse", da maa det dog være en Selvfølge, at et voksent Menneskes Arbejde, som kan bruges og bliver brugt hele Dagen igennem skal og bør betales saaledes, at Vedkommende ialtfald er istand til at leve af det.

Det store Flertal af disse Kvinder giver imidlertid Cheferne deres Arbejdskraft for Halvdelen af, hvad den er værd — efter denne meget beskedne Vurdering. Tusinder af kvindelige Butiks- og Kontordamer forærer hver Dag deres Chefer det halve af deres Arbejde og forærer Cheferne det halve af deres Tid. Millioner af Kroner, som efter en beskeden Vurdering tilkommer disse Kvinder, foræres af Kvinderne til Stormagasinernes Chefer og Varehusenes Aktieselskaber.

I Sandhed — en storstilet Velgørenhed!

Selvom nu de paagældende Chefer finder denne Velgørenhed i sin Orden, saa er denne Velgørenheds Følger dog af en saadan Art, at enhver som kan tænke og som har den mindste Forstaaelse af disse Kvinders Livsvilkaar, nødvendigvis maa regne med alle Forsøg paa at tilsløre de virkelige Forhold — enten Forsøget nu skyldes Sentimentalitet, Dumhed eller Beregning. Og Sandheden i dette Forhold er nu en Gang den, at det, der her tiltrænges, er anstændige Lønninger og ikke en lurvet Velgørenhed, der virker som en Draabe i Havet.

I Norge er Spørgsmaalet for Tiden Genstand for livlig Drøftelse. Anledningen er bl. a. en Dom, der blev afsagt i en Tyverisag mod et Par Expeditricer. Expeditricerne, der havde en Løn af henholdsvis 40 og 60 Kr. pr. Maaned, blev anmeldt af deres Chef for Tyveri og blev dømt, men begge fik betinget Dom og Retten udtalte i den Anledning, at de lave Lønninger var en formildende Omstændighed.

En Dom, der maner til Eftertanke! Naar Rettens Folk, de borgerlige Loves Haandhævere, kan udtale saadanne Ord, skal der et Par gode Rygstykker til, for at kunne bære denne Dom moralsk, og jeg misunder ikke de to Damers Chef, men vi maa have Lov til at spørge, om Samfundet kan være tjent med en saa usund og unaturlig „Handel" med Arbejdskraft — for ikke at sige et saa graadigt Rov.

Man kan appellere til Cheferne, til Lovgivningsmagten, til Hjemmene for at faa dette Forhold ændret, men den afgørende Kamp maa føres af de paagældende Kvinder selv, de maa selv lære at værdsætte deres Arbejde — og at handle derefter.

Der var en Gang en Tid, hvor en Arbejdsmands Arbejde ikke var meget „værd". Men Arbejdsmanden var praktisk, han dannede en Fagforening og satte selv Prisen op — saa hjalp det paa „Værdien".

Indtil Kvinderne lærer at gøre det samme, vil man fremdeles se Kvinderne forære Millioner af Kroner til deres Chefer, de vil gøre det i Stilhed og under Tusinde smaa Savn og økonomiske Spekulationer. Og man vil fremdeles se Cheferne med Beskyttermine engang imellem forære Expeditricerne nogle Hundrede Kroner til et lille Feriehjem, for nogle faa af dem — under stor Omtale og Anerkendelse af hele den samlede danske Presse.

Men vi, der forlanger, at en forsvarlig Løn skal erstatte og overflødiggøre Naadegaverne, vi tør vel haabe, at den Dag ikke er fjern, da nogle af disse Kvinder med Mod og Energi vil tage det store Oplysnings- og Agitationsarbejde op, der her ligger og venter paa dem.

En og anden velmenende Etatsraadinde vil da muligvis se sit Velgørenhedsarbejde blive forstyrret, ja helt ødelagt, men det faar være; thi da vil det lysne for Storbyens Tusinder af kvindelige Butiks- og Kontorarbejdere — og da vil de faa Raad til selv at bestemme, hvor de vil holde deres Sommerferie.

Chr. J. Hendil.

Sommerens Stævner.

Arrangement og Økonomi.

MEDHJÆLPERSTÆVNERNE er forlængst indgaaet som et fast Led i vor Centralorganisations agitatoriske Virke. De er Friluftsagitationen under festlige Former, og ifølge deres hele Anlæg et særegent centralorganisatorisk Arrangement, som ingen Harmoniforening vilde vove at virkeliggøre.

Endnu har det Gyldighed, hvad vi for mange Aar siden skrev som Ouverture til de første Medhjælperstævner:

„Medhjælperstævnet hører vor Centralorganisation til. Thi ingen Harmoniforening vilde nogentid evne at føre slig Tanke ud i Livet. Og det er ingen Tilfældighed, men afstemt og afpasset efter det Nysyn paa Livet og vor Stands Anliggender, som Centralorganisationen vil bibringe Medhjælperne.

Vi stræber mod rimelige Arbejdsvilkaar for Kontorernes og Butikkernes Mænd og Kvinder. Mere Lys og Luft, Skønhed og Glæde over Tilværelsen er Tidens Løsen — og som de Børn, vi er af vor Tid, er det ogsaa vort.

Altsaa tør de Udvalg og Bestyrelser, der ordner Medhjælperstævnerne rundt om, ikke standse ved Udflugten eller Sammenkomsten i sin trivielle Form. Sligt overlader de til L'hombreklubben i Pærekøbing, der kan arrangere det ligesaa godt eller endnu bedre.

Men vore Kolleger sættes der større Maal, og de bør altid have Indtrykket af den Forpligtelse, der hviler paa dem. De bør føle, at Medhjælperstævnet er et — omend kun et lidet — Led i det store Arbejde, der udfoldes overalt i Landene, for at sætte Medhjælperne nye Opgaver og skabe et friere og videre Livssyn.

Derfor vælge man først de Steder, hvor Sindet stemmes til Glæde over vort Lands Naturejendommeligheder og Skønhedstrangen finder Tilfredsstillelse. Og hvor vi end lever Livet og røgter vort Fags Gerning i dette Land, findes der udenfor vor Dør eller efter faa Timers Fart det Natursceneri, der giver hver Landsdel sit Præg. Hvad enten vi som Østjyden søger det ideelle Landskab mellem skovklædte Højdedrag ved den brede Fjord, som Vestjyden eller Vendelboen drages mod den nøgne Klit med det ubegrænsede Udsyn over et solglitrende eller stadigt skiftende Hav, eller det frie Rundskue fra Lyngbakkens rødbrune Kold, eller med Fynboen finder Idyllen mellem levende Hegn, der giver Landskabet Havens Karakter, eller hvor det aabne Hav snævrer sig ind til smalle Sunde mellem ødselt henstrøede Øer."

— — —

Paa denne Baggrund af faglige Krav, agitatoriske Formaal og et i bedste Forstand feststemt Sind, bør naturligvis ogsaa den tilstundende Sommers Medhjælperstævner fremtræde.

At opnaa dette er Stævneudvalgenes virkelige — omend ingenlunde lette — Opgave.

Udvalget maa ikke blot have Stævnestedets Naturskønhed for Øje, men ogsaa træffe sit Valg saaledes, at det størst mulige Antal Medhjælpere kan deltage. Hertil vil selvfølgelig Stævnepladsens centrale Beliggenhed, et praktisk og tiltrækkende Arrangement af Stævnets Enkeltheder virksomt bidrage.

Dog, langt vigtigere, endog afgørende, for at Medhjælperstævnet netop skal opfylde det tilsigtede Formaal, er det, at Adgang til Deltagelse er mulig for enhver, eller dog næsten alle vore Standsfæller, indenfor det paagældende Omraade.

Men her tiltrænges der en Reform, som det nu er paa Tide at gennemføre.

Hidtil har det været Reglen, at et efter almindelige Medhjælpervilkaar ret dyrt Fællesmaaltid med flere Retter o. s. v. var et ligesaa selvfølgeligt som kostbart Led i Medhjælperstævnet. Saaledes er det engang ældgammel Sæd og Skik, at der spises og drikkes i Overflod, naar Danske mødes i festligt Lag. Og vore Stævnemiddage er i Virkeligheden kun Reminiscenser fra en Tid, hvor Krambodsvende og andre Handelsbetjente kun fandt hverandre ved Æde- og Drikkegilder.

Men det er ilde Skik at holde slige overflødige Overleveringer i Hævd, og Tiden, der bringer saa mange Forandringer, bør ogsaa medføre en Ændring her!

Vi kan paa dette, som paa andre Omraader, lære adskilligt af vore udenlandske Standsfæller, der udmærket forstaar at samles til langt større Sammenkomster end vore Stævner, uden at der stilles store Krav til den enkelte Deltagers Betalingsevne. Thi man samles netop af saglige Hensyn og ikke i Særdeleshed med Henblik paa Lammestegen — der derude erstattes med et langt beskednere Maaltid. Uden at denne Programændring dog i nogen Maade gør noget Skaar i den gode, faglige Stemning!

Ogsaa for os er der — og netop i disse Dyrtider — al mulig Anledning til at bryde med gammel Slendrian. Ogsaa paa dette Omraade! Thi de altfor dyre, og aldeles overflødige, Stormiddage, staar ikke i rimeligt Forhold til Medhjælperflertallets økonomiske Evne, og har allerede hidtil udelukket det overvejende Flertal af gifte Kolleger fra Deltagelse i vore Sommerstævner.

Det er Stævneudvalgenes Pligt at arrangere Stævnerne saaledes, at disse i enhver Henseende forløber i Overensstemmelse med og til Fremme af Centralorganisationens Principer og Formaal.

Taleren, der møder som Organisationens Repræsentant, kan kun sætte den agitatoriske Prik over i'et. Selve Stævnets Arrangement i Enkeltheder, Sammenkomstens mønstergyldige Forløb uden Mislyde af nogen Art, hviler paa Stævneudvalget og de stedlige Tillidsmænd. — Men først og fremmest gælder det, at sikre

Medhjælperstævnet en Tilslutning, der er saavel de deltagende Afdelinger som ogsaa selve Centralorganisationen værdig, og som netop ved Deltagernes Antal kan øve den tilsigtede almindelige samlende og ildnende Indflydelse paa den Enkelte.

Dette opnaas gennem det billige, for Enhver overkommelige Arrangement: Den medbragte Madkurv bør erstatte den hidtil obligate Fisk, Steg etc., eventuelt hjælper man sig sammenskudsvis!

At et saaledes arrangeret Stævne ikke alene kan samle en stor Medhjælperskare, men tillige forløbe særdeles tiltalende og fornøjelig, viste det sidste Aar paa Snoghøj afholdte Stævne, der netop blev Sommerens største og mest vellykkede Medhjælperstævne.

Afdelingerne og Stævneudvalgene, der for Tiden træffer de første Foranstaltninger til Sommerens Stævner i Landets forskellige Egne bør derfor skænke det økonomiske Moment al den Opmærksomhed, som Hensynet til Tiden og vore Standsfæller kræver.

Politisk Interesse.

DEN ny Grundlovs Gennemførelse har bevirket, at der er bleven flere Tusind ny Vælgere Landet over, og disses Antal vil stige for hver Valgperiode ved Bestemmelsen om den gradvise Nedsættelse af Valgretsalderen. Da vor Stand tæller forholdsvis flere yngre Medlemmer end de fleste andre Samfundsklasser, har dette stor Betydning for os, og vi har i den ny erhvervede Valgret faaet ihænde et Vaaben, der rigtig benyttet kan blive af uvurderlig Gavn for vor Bevægelse. Men med Rettigheder følger Pligter, og Valgretten har Bud til enhver enkelt om at bruge sin Stemmeret, og først og fremmest at dygtiggøre sig til at vide, hvortil den kan bruges.

Det er med Valgretten som med en Mand, der faar et Stykke Værktøj, for dermed at udføre et Arbejde. Han har dette Værktøj, men det hjælper ham intet, hvis han ikke forstaar at bruge det. Ligesaa med Valgretten, for at kunne benytte den, gælder det om at bestræbe sig efter at skaffe sig Indsigt i de forskellige Spørgsmaal, der er oppe i Tiden,

Hvor ofte hører man imidlertid ikke den Anskuelse fremsat af Medlemmer af vor Stand: Hvad angaar Politik os! Dette er en saare forkert Opfattelse, lidet værdig for voskne Mennesker i vor ellers saa lovpriste, oplyste og vaagne Tid. Politik er det Fundament, hvorpaa Samfundsorganisationen bygges op, det vil paa jævnt Dansk sige, at Politik er noget, der angaar Alles Ve og Vel.

Nu skal det villigt indrømmes, at Førerne, de Ledende i Landet, kan have haft deres store Del af Ansvaret for, at Interessen for Politik ofte er saa ringe. For mange Mennesker staar det saaledes — og ikke ganske med Urette — at Politik er kun „noget med at komme til Fadet". Hvad man mange Gange har set opført paa den politiske Arena i Retning af Magtstræb og Klopfægteri, har just heller ikke altid været opløftende. Politik har ofte mest af alt mindet om Studeprang!

Her har Ungdommen en Opgave, at være med til at højne det politiske Niveau, at stræbe efter at faa en friskere Luftning ind i Politik. De unge Vælgere maa til Førere kræve Mænd, der er Tilhængere af de klare Linjer. De maa vælge Ledere, der vil vedkende sig sine Anskuelser og Idéer og holde dem i Hævd og Ære.

En i politisk Henseende vaagen og oplyst Mand vil som Regel altid være en god Organisationsmand. Her ligger sikkert Forklaringen paa den endnu herskende Mangel paa Standsfølelse hos det store Flertal af danske Handels- og Kontormedhjælpere. Thi siges skal det — og det er jo af sine egne man skal høre Sandheden — at med Hensyn til politisk Oplysning staar Handels- og Kontormedhjælperne gennemgaaende endnu langt tilbage. Den, der skriver disse Linjer, er ikke Socialdemokrat, men jeg tør dristigt vove at paastaa, at hvad politisk Kultur angaar, staar Arbejderungdommen over os, og at vi har meget at lære af den. Ogsaa Landboungdommen er foran os med Hensyn til Interesse for og Forstaaelse af de politiske Spørgsmaal, hvad Højskolerne vel nok kan tilskrive sig en stor Del af Æren for.

Hvor er de henne, vore Standsfæller, naar der afholdes politiske Møder eller Foredrag? Der gives selvfølgelig Undtagelser, men som Regel er de sparsomt at finde dér, hvor de forskellige Samfundsspørgsmaal drøftes og føres frem. Paa Tango-Ballerne og i Koncertlokalerne er Standen derimod altid talrigt repræsenteret.

Vore Standsfæller maa mere end hidtil — hvis de vil gøre sig gældende — til at beskæftige sig med Politik. Enhver enkelt maa i Tide søge at dygtiggøre sig og skaffe sig Indsigt i Tidens Spørgsmaal, saaledes at han ikke, naar Dagen kommer, han skal bruge sin Stemmeret, enten ikke skøtter om at anvende denne, eller ogsaa benytter dette Middel til at skabe sig selv og Standen bedre Kaar — ganske iblinde.

Det er ikke min Hensigt her at vilde lave Propaganda for noget enkelt Parti eller bestemt „Sag". Vi Handels- og Kontormedhjælpere lægges nu engang heller ikke i nogen „Prokrustes-Seng". Vor Stand tæller indenfor sine Rækker Medlemmer med de mest konservative Tilbøjeligheder Side om Side med de, hvis Tendenser gaar i ultra-radikal Retning. Jeg tror, det er godt saaledes, thi derved undgaar vor Bevægelse at forsumpe i Ensidighed. „Fred er ej det bedste, men at man noget vil".

Det, det gælder om er, at enhver især søger at skabe sig et godt og solidt Grundlag for sin politiske Viden, og saa indtager sit Standpunkt som hans Fornuft og Samvittighed tilraader ham.

Vi maa stræbe efter at blive en vaagen og oplyst Stand, for hvem Ordene: Gør din Pligt og kræv din Ret her i Livet — er mere end blot og bar Talemaade.

Johannes Grumstrup, Kolding.

Vore kendte Navne.

BLANDT Centralorganisationens aktive Medlemmer er der adskillige, som lige fra de unge Aar har tilhørt Organisationen og ydermere taget virksom Del i Arbejdet ude i Afdelingerne.

Michael Nielsen er en af disse unge aktive.

Michael Nielsen er Boghandlermedhjælper og tilhører saaledes et Fag, der — selv om visse Kredse indenfor dets Omraade har søgt at bevare en organisatorisk Særstilling — dog har tilført vor Organisation enkelte, endog særdeles interesserede og dygtige, Foregangsmænd. Men for M. N. gælder det, at han fra første Færd har indset, at den eneste Vej, Boghandlermedhjælperne i social Henseende naaede frem, var Centralorganisationen. Allerede som 20-aarig finder vi ham derfor som Organisationens trofaste Mand, og han har siden været i Téten, hvorhen end de skiftende Engagementer førte ham.

Født den 6. Juni 1888 i Grenaa som Søn af Vognmand N., kom M. N., efter at have taget Præliminæreksamen, i Lære i en stedlig Boglade. I Efteraaret 1908 ansattes den unge Boghandlermedhjælper i „Hvidehus Boglade", Vejle, hvortil han et Par Gange atter er vendt tilbage og hvor han nu er ansat som Førstemand. I Mellemtiden havde N. været beskæftiget i det kendte Kolding-Firma: P. Blicher, og desuden kortere Tid i Odense og Aarhus i Forretninger indenfor Branchen.

Under sit første Vejle-Ophold sluttede N sig med ungdommelig Begejstring til Centralorganisationen. Allerede 1909 er han Medlem af Vejle-Afdelingens Bestyrelse, for at overtage Formandshvervet i Foraaret 1912, da den hidtilværende Formand, Herr Jens Johansen, blev C. O.s Forretningsfører.

Men en Kollega som Michael Nielsen var naturligvis en Organisationens Mand, hvor han end færdedes. Saaledes satte Opholdet i Kolding, Odense og Aarhus ogsaa Spor i de paagældende Afdelingers Virksomhed, idet N. har haft Sæde i Ledelsen for disse Foreninger.

Efter Tilbagekomsten til Vejle indtraadte N. i Afdelingens Bestyrelse og overtog for et Aarstid siden Kassererposten, som han fra 1. April d. A. har ombyttet med Formandshvervet.

Michael Nielsen indvalgtes i C. O.s Hovedbestyrelse ved Kon-

MICHAEL NIELSEN

gressen i Kjøbenhavn 1912 og genvalgtes ved vor sidste Kongres.

Som Medarbejder ved vor Tidende har N. navnlig leveret gode Bidrag omhandlende Medhjælpernes Arbejdskaar, og selv om han ikke tør henregnes til vore flittigste Bidragydere, har Michael Nielsen forstaaet at vække fortjent Opmærksomhed om sine Artikler. Thi faa har som han evnet, træffende og med bidende Satire at skildre Livet bag Forretningens Kulisser.

Betegnende for M. N.s Naturel og varme Interesse for vor Sag er det, at han var Næstformand for Vejle-Afdelingen allerede en Maanedstid efter at have gjort sin Entré i Centralorganisationen. Og dette skete endog i en stor og velledet Afdeling med prøvede og dygtige Kræfter.

En saadan Foreningskarriere er ikke almindelig, og viser, at der er et rigt Aktionsstof i vor Kollega. Saadannne Egenskaber forenes almindeligvis med agitatoriske Evner. I saa Henseende skuffer Michael Nielsen ejheller. Han hører til det nye Hold af Foregangsmænd og Talere, vor Centralorganisation i Modsætning til Foreninger, der befinder sig i bestandig March paa Stedet, glædeligvis har set møde frem, og som snart vil følges af en ny Ungdom, der med samme Begejstring og Fremtidstro melder sig til det aktive Arbejde paa alle vore Fronter.

Syvlukningen.

SOMMERTIDEN OG 7-LUKNINGEN.

Spørgsmaalet „Skal vi begynde vor Dag en Time tidligere i Sommermaanederne?" sætter som bekendt mange Sind i Bevægelse, og alt tyder paa, at denne forstandige Tanke virkelig engang sejrrigt vil trænge igennem. Iøvrigt drejer det sig aldeles ikke om noget dansk Paahit, men skyldes derimod en engelsk Foregangsmand, hvis gode Idé først Verdenskrigen har formaaet at realisere.

Sammenhængen mellem den tidlige Butikslukning og Sommertiden behandler „Dansk Handelsblad" i en Artikel, hvoraf efterfølgende Udtog ogsaa tør antages at være af Interesse for vore Læsere:

„For Forretningslivet vil Reformen være absolut af det Gode. Det erklærer ogsaa Lederen af en stor Købmandsforretning, med hvem vi har talt om Sagen. Navnlig vilde Detailhandlerstanden have Fordel af Reformen, idet man vist trygt kan gaa ud fra, at Publikum meget hurtig vil vænne sig til den nye Tilstand. Hvor stor den direkte Gevinst ved at spare paa det kunstige Lys kan blive, er ikke let at sige, men en virkelig og absolut Fordel vil det blive for alle Medhjælpere i Forretningerne. Spørgsmaalet om 8- eller 7-Lukningen vil paa en Maade være løst med en saadan Ordning, idet alle Forretninger skal være lukket Kl 8, hvilket efter den nye Tidsregning faktisk er Kl. 7. Og de „Fremskridtsforretninger", som alligevel om Sommeren lukkede Kl. 7, vil muligvis saa allerede lukke Kl. 6, hvilket vi dog ikke føler os helt overbevist om. Men i hvert Fald vil Medhjælperne, hvoraf vist kun et ringe Faatal hidtil er staaet op saa tidligt, at de har haft nogen Nytte af Dagen, før de skulle møde i Forretningen, faa en Times Dagslys mere at raade over om Eftermiddagen. Alene dette vil være en stor Fordel ved Reformen. Og selvfølgelig vil alle Haandværkere og Fabriksarbejdere faa de samme Fordele".

7-LUKNINGS-VANSKELIGHEDER.

Vedrørende Stillingen i Sorø skriver „Venstres Folkeblad" i en redaktionel Artikel:

„Som bekendt var en stor Del af de soranske Handlende enedes om den fornuftige Beslutning at lukke deres Forretninger Kl. 7 Aften. Bestemmelsen gjaldt til 1. April, da Overenskomsten skulde fornyes; men nu synes det, som om nogle af de Handlende har faaet Skrupler ved at fortsætte med 7-Lukningen.

Vi maa tilstaa, at vi begriber ikke dette. Vi har aldrig hørt et Menneske beklage sig over, at Forretningerne lukkede Kl. 7; tværtimod har det vist blandt Publikum været den almindelige Opfattelse, at det var en saare rimelig Ordning og en meget fornuftig Foranstaltning. Det købende Puklikum led ingen Skade derved og Forretningerne heller ikke. Derimod blev den lange Arbejdsdag noget afkortet for Ekspedienterne i Forretningerne. Og blandt Publikum er der megen Forstaaelse af, at dette nok kan være nødvendigt. En Arbejdsdag fra Kl. 7—8 Morgen til 7—8 Aften er saavist ogsaa lang nok.

Men helt ubegribeligt synes det, at man nu, da vi gaar mod Sommer, ikke kan enes om at fortsætte med 7-Lukningen.

Forhaabentlig lykkes det da ogsaa at overvinde de Betænkelige; det vilde være altfor urimeligt, om et vundet Fremskridt nu atter skulde tabes."

Efter hvad der senere meddeles os, er der blandt Manufakturhandlerne i Sorø overvejende Flertal for at gennemføre 7-Lukningen i Tiden Juni—August incl., hvorimod den tidlige Lukning er opgivet for Maj Maaned.

Ogsaa i Aalborg, hvor Reformen allerede er fuldtud gennemført, viser der sig forbigaaende Vanskeligheder. — Desangaaende skriver „Nordjyllands Soc. Dem.":

„Den udmærkede Reform med Lukning af Butikerne Kl. 7 er snart gaaet Folk i Blodet. Men desværre er der endnu en Del, som ikke kan samle sig sammen til at komme i Forretningerne før i allersidste Øjeblik. — Vi vil meget henstille til disse langsommelige Mennesker, at de strammer sig an. Der er jo ikke megen Mening i, at en god Reform enkelte Steder skal halveres, fordi Publikum smøler med Indkøbene. Mød i god Tid!"

Conto pro diversi.

„5te JUNI"s AARSBERETNING.

Hvilket Indtryk af Livets Forgængelighed modtager man ikke, ved Gennemsyn af „Handelsforeningen af 5te Juni 1864"s Aars-

beretning for 1915! Alene Medlemsantallet foranlediger saaledes til allehaande Betragtninger.

Da „5te Juni" for et Par Aar siden fejrede sin 50-aarige Jubelfest, lod den Dagbladene og Principalpressen fortælle om de „ca. 4000 Medlemmer", der fandtes i dens „samtlige Afdelinger". Og da vi tillod os at formene, at denne imponerende Talstørrelse næppe var aldeles uangribelig, blev vor Vantro optaget uhyre unaadigt. Vi fik baade læst og paaskrevet, og Foreningens Organ allarmerede desaarsag Medlemmerne med en Originalartikel, hvilket kun indtræffer, naar C.O. en Gang hvert andet eller tredje Aar angribes.

Imidlertid maa Frafaldet i de forløbne Par Aar have antaget foruroligende Dimensioner; thi efter den af Bestyrelsen udsendte trykte Beretning, raadede „5te Juni" pr. ultimo 1915 over ialt 625 Medhjælper-Medlemmer! Siden da er formentlig Medlemsantallet yderligere reduceret — Ruinerne af den i fordums Dage blomstrende Forening, frembyder dog et endnu mere ynksomt Skue, naar det af Regnskabet fremgaar, at 219 Medlemmer er indtegnede i Aarets Løb. Dette Tal er naturligvis altfor uforholdsmæssigt, sammenlignet med det paurve Slutfacit. Det viser, at visse Medhjælperkredse som Trækfugle gæster den gamle Medhjælperrede, for straks atter at forlade den. — „5te Juni" er en hensygnende Forening uden den Medlemsstabilitet, der er Betingelsen for stadig Udvikling. En lille — bestandig ringere — Skare af trofaste Medhjælper-Medlemmer, søger endnu, bistaaet af 184 Principaler, at holde sammen paa de frønnede Foreningsstumper.

Foreningens Virksomhed samler sig om Arbejdsanvisning. Engageringsbureauet anviste ca. 200 Pladser, men angaaende Vilkaar og Branchefordeling oplyser Beretningen intet. Der gives kun Meddelelse om Pladstilbud, som er indgaaet. — Desuden oplyses det, at „5te Juni"s Sygekasse tæller 85 Medlemmer.

Naar det opgives, at Foreningen administrerer „Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse", er dette vistnok misvisende. Iøvrigt er denne Institution, der langt overvejende tæller sine Medlemmer udenfor Foreningen — og desuden omfatter en Mængde Ikke-Medhjælpere — uden foreningsmæssig Værdi for „5te Juni", og kan i saa Henseende end ikke tilnærmelsesvis sammenlignes med vor statsanerkendte Arbejdsløshedskasse.

Ogsaa financielt har de forløbne 52 Aar kun bragt „5te Juni", kummerlige Resultater. Foreningens Beholdning pr. ultimo 1915 androg ca. Kr. 300,— (Tre Hundrede) og Understøttelsesfondet ejede ca. Kr. 8000,—.

Et elendigere Resultat kan ikke godt tænkes!

Beretningen ender med den opsigtsvækkende Meddelelse, at „Skydeselskabet" har afgivet 18,000 Skud. — Denne „Afdeling" af Foreningen synes altsaa dog at have et Maal — hvad der næppe kan siges om de øvrige.

UNDERSTØTTELSE TIL HANDELSSKOLE-ELEVER.

Handelsministeriet anmoder os om at offentliggøre følgende:

Ved Finansloven for Finansaaret 1916—17 er der til Understøttelse af ubemidlede Elever paa statsunderstøttede Handels-Dagskoler bevilget et Beløb af 12,000 Kr.

I Understøttelse tildeles der ordentligvis Eleven Halvdelen af Skolepengene samt, for saa vidt den paagældende ikke har sit Hjem i den By. hvor Skolen findes, 20 Kr. pr. Maaned i Opholdspenge. Fortrinsvis Adgang til Understøttelse tilkommer handelsuddannede unge Mænd og Kvinder i en Alder af 17 til 22 Aar. Understøttelse tildeles ikke Elever ved Niels Brocks Handelsskole. Naar Ansøgningen er forsynet med Attest om Uformuenhed, er Stempling ufornøden; i andet Fald skal den forsynes med Stempel til 1 Kr.

Ansøgere, der ønske at indtræde som Elever i en Handels-Dagskole i Efteraaret 1916, kan inden 15de Maj d. A. indgive Ansøgning om saadan Understøttelse til Handelsministeriet, hvor Skema til Ansøgning udleveres ved personlig eller skriftlig Henvendelse.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Søndag den 2. April afholdt Afdelingen selskabelig Sammenkomst i Skovpavillonen. — Medlem af Hovedbestyrelsen, Chr. Hansen-Møller, Svendborg, var til Stede ved Festen og holdt et udmærket Foredrag om Medhjælperbevægelsen, siden dens første Dage og indtil dens nuværende Stilling, samt fremhævede, hvilke Fordele vor Afdeling byder enhver Medhjælper, derved at den sorterer under C. O.

Da der var adskillige Medhjælpere til Stede, som ikke hidtil har været Medlemmer, skete der flere Indmeldelser. — Efter Foredraget blev der udbragt et Leve for C. O. og for Herr Hansen-Møller som Tak for den udmærkede Tale. Den i alle Henseender vellykkede Sammenkomst sluttede med Dans og fornøjeligt Samvær.

H. L.

Brønderslev. Søndag den 26. Marts afholdtes offentligt Medhjælpermøde med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. — Efter at Formanden havde budt Velkommen og Forsamlingen havde afsunget en af vore Medhjælpersange, holdt Forretningsføreren et godt Foredrag om Medhjælperforholdene i sin Helhed. Herr J. omtalte særlig, hvilke daarlige Lønninger Medhjælperne arbejder for og kritiserede endvidere Kost- og Logisystemet. — Der var kun mødt ca. 25 Medhjælpere til Mødet, og Principalerne, der ogsaa var indbudt, glimrede særlig ved deres Fraværelse.

Formanden, Herr Chr. Aggerholm, sluttede Mødet med en Tak til Herr J. for det udmærkede Foredrag og takkede ligeledes de Herrer Agent Bonin og N. Jensen, der var mødte henholdsvis som Handelsforeningens og Pressens Repræsentanter.

Torsdag den 6. April afholdtes halvaarlig Generalforsamling.

Formanden, Chr. Aggerholm, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, hvoraf fremgik, at der havde været afholdt en Række Møder med forskellige Talere, og at Foreningen trivedes udmærket. — Kassereren, Herr Bogh. C. Larsen, fremlagde det reviderede Regnskab, som énstemmig godkendtes.

Til Bestyrelsen i Stedet for de afgaaede: Chr. Aggerholm, C. Larsen og Frk. J. Christensen, nyvalgtes: Kontorist E. Fabricius Dahl, Forretningsbestyrer J. Knudsen og Kommis Axel Jørgensen. Som Suppleanter valgtes Kommis I. Gramm og Frk. Jeanette Christensen i Stedet for Harald Jensen og A. Petersen, der begge er bortrejst. — Til Revisor genvalgtes Frk. K. Jensen og nyvalgtes Bogholder Aasholm. Til Agitationsudvalget genvalgtes H. Larsen og nyvalgtes de Herrer M. P. Jacobsen og I. Gramm.

Herr Chr. Aggerholm hævede Generalforsamlingen og takkede for den Tillid, Medlemmerne har vist ham i den Tid, han har været Afdelingens Formand, og udtalte sine bedste Ønsker for Afdelingens Fremtid, samt udbragte et Leve for C. O. og Brønderslev Afdeling. — Herr P. Rasmussen takkede de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer for deres Arbejde indenfor Foreningen og rettede en særlig Tak til Herr Aggerholm, som har været Afdelingens Formand siden dens Start. — Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for den afgaaede Formand.

Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig med Kommis P. Rasmussen som Formand, Forretningsfører J. Knudsen blev Næstformand, E. Fabricius Dahl Kasserer, H. Larsen Sekretær samt Axel Jørgensen.

Harry Larsen, Sekretær.

Esbjerg. Afdelingen afholdt Mandag d. 10. April halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Spangsberg".

Til Dirigent valgtes Herr Fuldmægtig Andersen, som straks gav Ordet til Formanden, der aflagde Beretning over det forløbne Halvaar: Foruden de ugentlige Mødeaftener var afholdt et offentligt Møde med Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Kassereren fremlagde Regnskabet, der godkendtes.

Som Bestyrelsesmedlemmer valgtes d'Herrer Kommis Fr. Thomassen og Bogholder B. Nørgaard. Sidstnævnte blev derefter valgt til Kasserer, da Frk. E. Nissen ikke ønskede Genvalg. — Som Suppleanter til Bestyrelsen valgtes d'Herrer Kommisser Nielsen og A. Poulsen.

Ved et Bestyrelsesmøde Torsdag 13. April blev Herr Frederik Hansen valgt til Sekretær, og der nedsattes et Agitationsudvalg, bestaaende af d'Herrer Fr. Thomassen (Formand), A. Jørgensen og A. Poulsen. Det vedtoges straks at paabegynde en energisk og omfattende Agitation, idet Foreningen har haft en større Tilbagegang af Medlemmer siden Nytaar. —

Mandag 17. April afholdt Herr Højskoleforstander A. Palludan, Handelshøjskolen „Købmandshvile", Hørsholm, et glimrende og vel tilrettelagt Foredrag om Højskolen og Handelsfolk. — Foredraget paahørtes med stor Interesse af de Tilstedeværende, og Aftenen sluttede med Kaffebord og Sang. —

Frederik Hansen.

Fredericia. Onsdag den 5. d. M. afholdtes Generalforsamling i vort Lokale. — Da Formanden, E. Nommensen, havde budt Velkommen, valgtes E. Andersen til Dirigent. Formanden aflagde derefter Beretning om den sidste Periode og sluttede med at nedlægge sit Mandat som Formand. Regnskabet blev derefter i revideret Stand fremlagt og godkendt. — Til Formand valgtes

O. Madsen. Til Kasserer valgtes E. Nommensen. Til den øvrige Bestyrelse blev valgt: T. Jensen, I. C. Bærentsen og O. Jørgensen, medens E. Andersen og I. P. Hansen valgtes til Suppleanter. Revisorer blev C. Holm og E. Andersen.

Under „Eventuelt" drøftedes forskellige Anliggender, hvorefter Generalforsamlingen hævedes. *E. N.*

Frederikshavn. Afdelingen har i de sidst forløbne Maaneder afholdt følgende Møder: Herr Kommunelærer Rasmussen talte den 1. Marts om „C. F. Tietgen"; den 15. Marts afholdtes Foredrag om „Bogtrykkerkunstens Opfindelse" med Herr Typograf Christensen som Taler, og den 22. Marts talte C. O.s Forretningsfører om „Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar under Dyrtiden". —

Herr Typograf Christensen holdt den 29. Marts et interessant Foredrag om „Avisens Fortid" og om, hvorledes en Hovedstadsavis bliver til.

Generalforsamling afholdtes den 12. April. — Formanden aflagde den halvaarlige Beretning om Afdelingens Virksomhed; heraf fremgik, at vi siden den 1. Oktbr. har haft en Tilgang af 18 Medlemmer, saaledes at Medlemsantallet pr. 1. April er 88. — Afdelingens og Arbejdsløshedskassens Regnskab var desuden fremlagt og godkendtes.

Til Kasserer genvalgtes Chr. Olsen, og til Bestyrelsesmedlemmer: M. Brøndberg og Lauritz Madsen; til Suppleanter valgtes Poul Poulsen og J. P. Jensen, til Revisorer Fru E. Justesen og J. C. Jensen (hos Lønstrup). — Revisorsuppleanter blev Frk. A. Jensen og A. Mellerup.

Under „Eventuelt" behandledes et Forslag, indsendt af Fru E. Justesen paa samtlige kvindelige Medlemmers Vegne, om at faa Kontingentet nedsat for kvindelige Medlemmer til Kr. 1.50. Efter en længere Diskussion vedtoges Forslaget.

Bestyrelsen har konstitueret sig saaledes: A. Elvig, Formand, M. Brøndberg, Næstformand, Chr. Olsen, Kasserer, Lauritz Madsen Sekretær og Henry Nielsen Repræsentant.

Lauritz Madsen, p. T. Sekretær.

Helsinge. Herr Lærer Galatius holdt den 5. April et udmærket Foredrag om „Tyskland og særlig Berlin". Foredraget paahørtes med Interesse af de talrige Tilhørere.

Onsdag den 12. April afholdtes halvaarlig Generalforsamling. Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning om Afdelingens Virsomhed i det forløbne Halvaar.

Som Dirigent valgtes Kommis Nicolaisen. — Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 396.38 og en Kassebeholdning af Kr. 70.11. — Formanden, Vang Petersen, og Kassereren, Frk. Helga Hansen, afgik efter Lodtrækning, men genvalgtes begge. — Som Suppleant til Bestyrelsen valgtes Frk. Elenora Jensen.

Afdelingen afholder foreløbig Møde hver Onsdag. *V. P.*

Herning. Tirsdag den 11. April afholdtes kvartaarlig Generalforsamling.

Kassereren, Frk. Valborg Nielsen, fremlagde Regnskabet, der godkendtes. — Til Bestyrelsen genvalgtes Frk. Mary Andersen, Frk. Ida Petersen, og nyvalgtes Herr Karsvang. Suppleanter blev Frk. Brøndum og Frk. Christiansen. Som Kasserer genvalgtes enstemmigt Frk. Valborg Nielsen.

Det vedtoges at optage et Arbejde for frivillig 7-Lukning, selv om der desværre ikke er stor Udsigt til et Resultat. —*p.*

Holstebro. Foreningen afholdt den 12. April ord. halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Royal".

Efter at Formanden, C. C. Knudsen, havde budt Velkommen, valgtes Bogholder E. Eriksen til Dirigent. — Derefter afgav Form. Beretning for det forløbne Halvaar og meddelte, at Foreningen talte 76 Medlemmer. Kassereren, E. Eriksen, oplæste dernæst Regnskabet, som ballancerede med Kr. 893.31 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 183.53. For Beretning og Regnskab gaves Decharge. — Formanden oplæste derefter de fra Hovedkontoret sendte Mønsterlove samt enkelte af C. C. Knudsen stillede Ændringer og Forslag dertil. Der udspandt sig nogen Diskussion ang. Forslag om Kontingentet, hvorefter de udenbysboende Medlemmer skulde betale et mindre Kontingent. C. C. Knudsen og H. Herlevsen anbefalede dette Forslag, hvorimod E. Eriksen og Aage Ring fastholdt, at disse Medlemmer skulde betale det samme Kontingent, hvis de vilde være Medlemmer af Afdelingen. Forslaget blev forkastet; derimod vedtoges Forslaget om at kvindelige Medlemmer kun skulde betale Kr. 1.50, ligesom det blev vedtaget at tilføje §, at Formanden eller Tillidsmanden, i de under Foreningen sorterende Filialer, var Medlem af Bestyrelsen. Sluttelig vedtoges alle Lovens §§ samlet.

Man gik derefter til Bestyrelsesvalg. — Hele den tidligere Bestyrelse, med Undtagelse af Formanden, afgik, og erklærede at de paa ingen Maade ønskede Genvalg.

Til Kasserer valgtes Bogholder B. Th. Boiesen, Gr. R. Færch, endvidere Bogholder P. Jensen, Manufakturmedhj. A. Juel-Jensen og Kommis Fr. Hansen. Suppleanter blev Chr. Madsen og Chr. Larsen. Til Revisorer valgtes Frk. Hvolby og Frk. Haagensen, og til Agitationsudvalget C. C. Knudsen, P. Jensen, Chr. Larsen, Frk. Hornbach og Chr. Madsen.

Under „Eventuelt" foreslog E. Eriksen at yde Formanden og Kassereren et Gratiale paa 25 Kr. aarlig som et lille Vederlag for deres Arbejde. — H. Herlevsen takkede de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer for deres Arbejde for Foreningen og udbragte et Leve for dem. — Ligeledes takkede C. C. Knudsen Bestyrelsen specielt E. Eriksen, men beklagede, at alle trak sig tilbage.

E. Eriksen fik af Foreningen overrakt en Jardiniere med Inskription: „Tak for Arbejdet 1912—16 — H. K. M. F. Holstebro".

Generalforsamlingen sluttede med et kraftigt besvaret Leve for C. O. og Afdelingen i Holstebro. *C.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes paa „Højskolehjemmet" d. 12. April. — Det vedtoges at holde Møderne om Sommeren i „Marienlund", ligesom de tidligere Aar, samt at arrangere smaa, billige Udflugter med Rudolphs Bil, de billige Søndagstog og pr. Damper.

Formanden oplæste et Cirkulære fra Hovedkontoret angaaende den frivillige 7-Luknings Gennemførelse, en Reform, der jo allerede er gennemført i forskellige Byer og sikkert kan optages med Held i mange andre. — De forskellige Handelsforeninger stiller sig nu, efter foretaget Valg i Foreningerne, betydelig mere velvillig til 7-Lukningen.

Det vedtoges at henvende sig til Bestyrelserne for „Detailhandlerforeningen" og „Manufakturhandlerforeningen".

Endvidere besluttede man at afholde et Møde i Vamdrup samt efterse Skattelisterne, der er fremlagt til Eftersyn, for derved at faa nye Adresser under en eventuel Foraarsagitation.

Onsdag den 5. April afholdtes Lotterispil paa „Højskolehjemmet". Hele Overskudet, Kr. 15.58, blev skænket til Børnebespisningen. *A. T.*

Nakskov. Den ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdtes paa Hotel „Harmonien"

Formanden aflagde Beretning om det forløbne Halvaar og Kassereren oplæste Regnskabet, hvorefter Beretning og Regnskab godkendtes. — Derpaa gik man over til Valg af en Formand og 3 Bestyrelsesmedlemmer. Til Formand valgtes Kommis L. P. Larsen (Øberg) og til Bestyrelsen: Kommisserne Brandrup (Flensborg Lager)) I. F. Christensen (I. A. Jørgensen) og Mortensen (Stærmose). Suppleanter blev: Schmidt (Clemmesen) og L. P. Oversted (Th. Klinke). Revisorer: Gertsen og Schultz. Til Agitationsudvalg valgtes: Kommisserne Erland Spidsboel (Flensborg Lager) Formand, Hansen (Monopol), Galdemann (C. A. Rasmussen), Frk. Britta Christensen og Frk. Seifert.

L. P. Larsen oplæste de af Centralorganisationen tilsendte Love, som efter nogen Omtale vedtoges.

Efter Generalforsamlingen afholdtes et Bestyrelsesmøde, hvor Bestyrelsen konstituerede sig med Brandrup som Kasserer, medens I. F. Christensen blev Sekretær. *J. F. C.*

Nykøbing F. Mandag den 13. Marts havde Bestyrelsen og en Del Medlemmer indbudt vor tidligere Formand, Herr Otto Stridsland, til en Afskedsfest, inden han forlod Byen for at aftjene sin Værnepligt. — Ved Bordet takkede Formanden Herr S. for det store Arbejde, han i den Tid, han havde været her i Byen, havde udrettet for Afdelingen og Organisationen, og overrakte ham, som en Tak for dette, et lille Sølvbæger med Inskription. —

Tirsdag den 21. Marts holdt Herr Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen, et udmærket Foredrag med Oplæsning over Skuespillet „Fædreland". Foredraget, der paahørtes med stor Interesse, lønnedes med stærkt Bifald og Ønsket om snart at faa Lejlighed til atter at høre Herr Fogh-Petersen.

Herr Forretningsfører P. E. Andersen fra Næstved holdt den 29. Marts Foredrag over Emnet: „Hvad vi vil" og „Opnaaede Resultater". Herr A., der tidligere var Formand for Nykøbing F. Afdelingen, gav en klar og tydelig Fremstilling af vore Krav og de Resultater, der allerede var opnaaede. Som den udmærkede Organisationsmand, Herr A. er, kunde vi ikke faa en bedre Taler til dette Emne. *H. E.*

Næstved. Afdelingen afholdt ordinær halvaarlig og samtidig

kvartaarlig Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen Torsdag den 13. April. Til Dirigent valgtes enstemmig Herr Alfr. Kristensen.

Formanden aflagde Beretning for Virksomheden i Halvaarets Løb; Beretningen godkendtes enstemmigt. — Kassereren fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab, samt Afdelingens, hvilket sidste udviste et meget fint Resultat; begge godkendtes.

Til Bestyrelsen valgtes i Stedet for følgende efter Tur afgaaede Medlemmer: Frk. Bertha Hobet, d'Herrer Johs. Hansen, Alfr. Kristensen og Viggo Knudsen: Herr Carl P. Lauritzen, Johs. Hansen, Holg. Søgaard, Einar M. Iversen, desuden indtraadte Herr Jens W. Andersen i Bestyrelsen i Stedet for Herr A. Houmark Sørensen, som er indkaldt. — Som Suppleanter valgtes d'Herrer Alfr. Kristensen, Rud. Hansen, Frk. Bertha Hobel. — Til Revisorer valgtes Frk. Sigrid Petersen, Herr Jacob Houg Hansen, med Herr Rud. Hansen og Herr Jens W. Andersen som Suppleanter — Et Agitationsudvalg paa 5 Medlemmer dannedes bestaaende af Frkn. Gerda Larsen, Karla Henckendorff, d'Herrer Carl P. Lauritzen, Rud. Hansen og Holg. Søgaard.

Da der ikke var indkommet nogle Forslag fra Medlemmerne til Behandling, var Dagsordenen hermed udtømt, og Generalforsamlingen sluttedes med et Leve for C. O.

Bestyrelsen konstituerede sig senere med Herr Carl P. Lauritzen som Formand, Herr Jens W. Andersen, Næstformand, Herr Carl E. Qwist, Kasserer, Johs. Hansen, Sekretær, samt Herr P. E. Andersen, Herr Holg. Søgaard og Herr Einar M. Iversen. *Johs Hansen.*

Rødby. Halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 11. April paa Hotellet, hvor 2/3 af Medlemmerne havde givet Møde.

Formanden bød Velkommen og gav en kort Oversigt om Foreningens Virksomhed, hvorefter Kassereren oplæste Regnskabet, der enstemmig godkendtes.

Til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes Herr Kommis Petersen, Fr. Larsen og Frk. Thomsen, Sæbehuset, i Stedet for Rasmussen, der afgik efter Tur. — Som Suppleanter valgtes Bogholder Th. Jensen, Holeby, og Frk. Hansen, (H. E. Ruder). — Til Revisorer valgtes Herr H. Rasmussen (A. Skaaning) og Redaktør Madsen. —

Forslag fremsattes om Afholdelse af en Cykleudflugt eller en Sammenkomst her i Byen i nærmeste Fremtid; det overlodes til Bestyrelsen at tage Bestemmelse derom. — Derefter sluttede Mødet, og man samledes om et fælles Kaffebord.

E. G. Oppermann.

Samsø. Afdelingen afholdt Søndag den 16. April halvaarlig Generalforsamling paa „Flincks Hotel".

Regnskabet fremlagdes af Kassereren, Herr H. R. Jensen, og godkendtes.

Til Bestyrelsesmedlem, i Stedet for Kommis Thomsen, der forlader Øen, blev Kommis Jensen, Tranebjerg, valgt, og som Sekretær, i Stedet for Kommis J. Lund, blev Kommis E. Wejby-Nielsen, Onsbjerg, valgt.

Der blev bestemt i Sommermaanederne at afholde Møderne Torsdag Aften Kl. 9 i Stedet for om Søndagen, da Erfaringen viser, at der i Reglen ikke mødes fuldtalligt af Medlemmerne.

Ved Generalforsamlingen havde vi den Fornøjelse at optage 4 nye Medlemmer. — Herefter er alle Handels- og Kontormedhjælperne paa Samsø organiserede. *Masènco.*

Skanderborg. Afdelingen afholdt Søndag d. 27. Febr. ekstraordinær Generalforsamling. — Til Dirigent valgtes Aage Christiansen enstemmig. — 1. Punkt paa Dagsordenen: Valg af ny Formand: Viggo Alfast valgtes enstemmig. De nye Love blev ligeledes enstemmigt vedtagne. Dirigenten takkede Formanden for hans gode Arbejde i Afdelingens Interesse, hvorpaa Mødet hævedes.

Under stor Tilslutning afholdtes den 29. Marts paany Generalforsamling, Dagsorden: Valg af 3 nye Bestyrelsesmedlemmer. Valgt blev: A. Christiansen, L. Helback og A. Hansen. — Til Suppleanter valgtes O. Nielsen og H. Herlevsen.

V. A.

Thisted. Afdelingen har siden Nytaar afholdt følgende vellykkede Møder: Den 14. Jan. læste Herr Direktør Johs. Bach Johan Skjoldborgs „Ideale Magter" for en Forsamling paa ca. 35 Medlemmer. Oplæsningen gjorde Lykke og lønnedes med Haandklap. — Den 21. Jan. holdt Herr Overretssagfører Billeskov-Jansen et aldeles brillant og velbesøgt Foredrag om „Oldtidsminder". —

Kvartalsgeneralforsamlingen, der afholdtes den 28. Januar, var besøgt af ca. 35 Medlemmer. — Til Dirigent valgtes Boghandlermedhjælper Ebbe Clausen.

Formanden aflagde Beretning, og Kassereren fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab, der begge godkendtes enstemmigt. — Derefter oplæste Formanden de nye Love, som debatteredes og derefter enstemmigt vedtoges af Generalforsamlingen. Under „Eventuelt" beklagede Formanden, at Afdelingen i den sidste Tid var tilført for faa nye Medlemmer, og henstillede til Forsamlingen at virke for en Forandring til den anden Side.

Generalforsamlingen sluttede med et, af Dirigenten udbragt, Leve for C. O.

Den 4. Februar holdt Herr Bogholder Lyneborg Oplæsning, der bestod af flere Smaafortællinger, hvoraf „Gudsfreden" gjorde særlig Lykke. Formanden holdt den 11. Febr. Foredrag om „Medlemmernes Pligter og Rettigheder", og sluttede med at bede Medlemmerne aldrig glemme at møde til Fredagsmøderne og møde præcis, samt fortsatte næste Mødeaften med et lille Foredrag, der væsentlig drejede sig om „Medhjælpernes Lønninger i Forhold til Arbejdstiden".

Den 3. Marts holdt Herr Redaktør Hansen-Røjle et udmærket Foredrag om: „Den kooperative Bevægelse", og skildrede Bevægelsen fra dens Vorden til Nutiden og dens store Betydning for snart sagt alle Samfundsklasser. — Følgende Mødeaften læste Formanden forskellige humoristiske Smaafortællinger, og Aftenen sluttede med et fælles Kaffebord. — Den 17. skulde Herr Murer Hvid have holdt Foredrag om: „Sygekasserne og deres Betydning"; men da Medlemmerne paa en eller anden Maade fuldstændig svigtede, maatte Formanden „paa Grund af mangelfuld Tilslutning" aflyse det paatænkte Foredrag. Dog lovede Herr H. en anden Gang — naar det passede vore Medlemmer — at holde det.

Et udmærket Diskussionsmøde afholdtes den 24. ds., hvorimod Formanden den 31. Marts gav forskellige Oplysninger angaaende det store Agitationsmøde for kommende Søndag, samt opfordrede Medlemmerne til at agitere energisk for god Tilslutning.

Endelig Søndag den 2. April oprandt da den af organiserede Medhjælpere længe imødesete Dag. Efterm. Kl. 4 var der i „Royal"s store Sal samlet ca. 100 Medhjælpere fra By og Land; og efter at Formanden, Herr Aage Neergaard, havde budt Velkommen, fik Herr Forretningsfører Jens Johansen Ordet og holdt i ca. 1½ Time et udmærket, godt tilrettelagt Foredrag om: „Medhjælperne og Dyrtiden". J. skildrede bl. a., hvorledes Guldstrømmen var væltet ind over Landet og var kommen store Dele af Befolkningen til Gode, men Medhjælperne, som dog havde medvirket ved Omsætningen og Varefordelingen havde, paa nogle Undtagelser nær, kun mærket, hvorledes alt var stegen — undtagen Gagerne. Taleren rettede sluttelig en kraftig Opfordring til de tilstedeværende udenforstaaende Kolleger om at indmelde sig og derved bidrage til at Standen fik et brugeligt Vaaben i Hænde: En fast sammensvejset Organisation. — Foredraget, der helt igennem fængslede Tilhørerne, hilstes med bragende Bifald.

Herr Bogholder Ottesen paapegede derefter ligeledes, hvilken Indvirkning Dyrtiden havde haft paa de i Forvejen tit knapt tilmaalte Medhjælperlønninger, og anbefalede alle Medhjælperne at slutte Trop og alle gaa samme Vej, nemlig Organisationens; hvorefter Formanden, med en lille rask Appel, sluttede dette vellykkede Møde, der bragte os ca. 15 nye Medlemmer. — Om Aftenen afholdtes en festlig Sammenkomst, som forløb særdeles brillant og havde samlet mange Deltagere.

Fredag den 14. afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Royal". — Til Dirigent valgtes Kommis N. P. Nielsen. — Formanden, Herr Neergaard, aflagde Beretning for Vinterhalvaaret, hvoraf fremgik, at Medlemsantallet nu var 111 mod 88 ved sidste Generalforsamling; der var afholdt 23 Medlemsmøder og desuden 2 større Agitationsmøder. Beretningen godkendtes enstemmigt, — Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der ligeledes godkendtes.

Til Kasserer, i Stedet for Bogholder H. Chr. Ottesen, der bestemt nægtede at modtage Genvalg, valgtes Herr Kolonialmedhjælper Knud Dybkjær; til Bestyrelsen genvalgtes Lagerforvalter Johs. Jensen og H. Chr. Ottesen. — Valgt til Suppleanter blev d'Herr. Alfred Sørensen og Jens Larsen. — Til Revisorer valgtes Bogholder I. Chr. Larsen og Kontormedhj. M. Poulsen.

Det overlodes Bestyrelsen at fremkomme med Forslag til Sommerudflugt, ellere ventuelt arrangere et Medhjælperstævne paa en dertil godt beliggende Plads.

Under „Eventuelt" oplyste Formanden, at Butikslukningsloven stadig henlaa i Landstinget, og det saaledes foreløbig ikke var nogen Udsigt til at faa Syvlukningen vedtaget ved Lov, hvorfor han anbefalede at foranstalte en energisk Agitation for en frivillig 7-Lukning. Det vedtoges at rette en personlig Henvendelse til Principalerne — branchevis — for muligvis, paa denne Maade, at faa 7 Lukningen gennemført, i alt Fald i Sommermaanederne, i Lighed med mange andre Byer.

Generalforsamlingen sluttede med et af Dirigenten udbragt Leve for Centralorganisationen.

Hermed sluttes de ugentlige Mødeaftener indtil videre.

N.—d.

Vejen. Onsdag d. 29. Marts afholdtes ordinær Generalforsamling paa „Hansens Hotel".

Efter at Formanden havde budt Velkommen, valgtes W. Mathiasen til Dirigent. — Formanden og Kassereren aflagde dernæst Beretning om det forløbne Aar, som jo desværre ikke var særlig bemærkelsesværdig, hvilket vel nok skyldes de urolige Forhold og gentagne Formandsskifte. — Det fremlagte, reviderede Regnskab godkendtes med en Kassebeholdning paa Kr. 265.25, samt indestaaende paa Skolefondet Kr. 26.50. — I Anledning af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse vedtoges forskellige nødvendige Lovændringer, og samtidig bemyndiges Bestyrelsen til at optage passive Medlemmer mod et Minimumskontingent af Kr. 6.00 aarlig, naar det formentes, at Vedkommende ønskede sig optaget som Medlem grundet paa Interesse for Sagen.

Ved efterfølgende Bestyrelsesvalg valgtes D'hrr. Theo Schütze, J. Lund, Kommis Præstegaard, C. J. Thomsen og C. Andreasen. Suppleanter blev H. C. Andersen og O. P. Lindholm. Til Revisorer genvalgtes Bankassistenterne Hansen og Jørgensen. — Endvidere valgtes et 3 Mands Agitationsudvalg bestaaende af Kommis Leth, Weng og H. C. Andersen, i det Haab atter at faa Afdelingen ind i den gode Gænge som tidligere. —

Under „Eventuelt" fremkom Forslag om at bevilge 10 Kr. til en Gave til Kassereren, hvilket dog ikke vandt Bifald, men Stemningen var derimod for at paaskønne Kassererens Arbejde ved en Gave, naar denne endelig ophører med at fungere som Kasserer. —

Paa senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med C. J. Thomsen som Formand, C. Andreasen som Næstformand, J. Lund som Kasserer og Theo Schütze som Sekretær. — Aftenen sluttede med en selskabelig Sammenkomst og formedes som Afskedsfest for det bortrejsende Medlem Johs. Hansen.

H. C. Andersen.

Vejle. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 13. April.

Af Formandens Beretning fremgik, at der i Halvaaret var afholdt 13 Medlemsmøder, 12 Bestyrelsesmøder, 1 Agitationsmøde, 1 offentligt Møde samt Stiftelsesfesten.

Medlemsantallet var 177, der var i Regnskabsaaret indmeldt 96, tilflyttet 20, etableret 1, overflyttet 40, udmeldt 28 og slettet 2. — Fremgangen havde herefter været 45. — En Medhjælper var bleven nægtet Optagelse.

Formanden betonede Betydningen af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, samt at der i det forløbne Aar var udbetalt langt større Beløb til Understøttelser end tidligere, hvilket væsentlig skyldtes de mange Militærindkaldelser. — Der var tilstillet Handelsforeningen en Skrivelse, hvori man anmodede om at lukke Butikkerne Kl. 4 Juleaftensdag, hvilket dog ikke var bleven taget til Følge. — En Sag, vedrørende Lønforholdene hos en af Byens Forretningsdrivende, som Afd. Bestyrelsen havde haft til Behandling i Beretningsperioden, blev Genstand for en fuldstændig Redegørelse, der klarlagde, hvad der var foretaget. — Beretningen godkendtes. —

Kassereren fremlagde Regnskabet, der ballancerede med Kr. 2926.08 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 64.42. — Kassereren takkede for den prompte Betaling af Kontingentet, der i høj Grad lettede Kassererens Arbejde, og forelagde en Oversigt over Foreningens Status, der var særdeles tilfredsstillende. Regnskabet godkendtes derefter.

Agitationsudvalgets Beretning blev Genstand for en livlig Debat, der dog resulterede i Beretningens Godkendelse.

De af Hovedbestyrelsen vedtagne Mønsterlove, for Afd. under C. O., forelaa til Vedtagelse. Efter at have gennemgaaet og foretaget forskellige Ændringer i disse Love, vedtoges de enstemmig.

Forslag om at søge arrangeret et Sommerstævne i Vejle, vedtoges efter nogen Debat.

Til Formand valgtes: Herr Boghandlermedhjælper Michael Nielsen. —

Til Bestyrelsen: D'Hr. Bogholder Axel Juhl, Ekspedient N. W. Nielsen og Manufakturmedhjælper E. Bodenhagen. — Suppleanter til Bestyrelsen blev: D'Hrr. Viggo Christensen, J. Aagaard-Petersen, Chr. Kjær og W. Enevoldsen.

Til Formand for Agitationsudvalget valgtes Herr Bogholder Axel Juhl. Medlemmer af samme Udvalg blev D'Hrr. C. S. Drostrup, H. Klinge, E. G. Hansen og J. Aagaard-Petersen.

Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med et vel motiveret Leve for C. O.

M. Rasmussen.

— — —

Torsdag den 11. Maj vil der efter Mødet blive selskabelig Underholdning af forskellig Art. — Den 25. Maj forventer vi, at vor energiske Kollega, Herr Carl Jensen, Aarhus, vil holde Foredrag. —

Mød talrigt til Møderne og tag udenforstaaende Kolleger med. — Derved gavner De ikke blot Foreningen, men ogsaa Dem selv.

Bestyrelsen.

Viborg. Vor ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdtes den 18. April. — Dirigent I. C. Jacobsen.

Formanden, C. J. Frandsen, gav Medlemmerne en Oversigt over Afdelingens Virke og de foreliggende Resultater i den forbigangne Periode. Efter at Kassereren, I. Chr. Jacobsen, havde fremlagt Regnskabet og knyttet enkelte Bemærkninger til dette, godkendtes saavel Beretning som Regnskab.

Ved det paafølgende Bestyrelsesvalg blev I. Chr. Jacobsen og Krohn Jensen genvalgt, medens Kommis Jørgensen nyvalgtes. — Suppleanter blev: Kommisserne Hørn og Klink-Larsen; til Revisorer valgtes Hammershøy og Rasmussen.

Derefter drøftedes Lokalespørgsmaalet, og det besluttedes at sikre Afdelingen Lokaler paa Kanstrups Hotel. — Endvidere drøftedes 7-Lukningen indgaaende. Det vedtoges at træde i Forbindelse med Manufakturhandlerforeningen, for at erfare denne Forenings Standpunkt til den tidlige Butikslukning.

Dirigenten sluttede derefter Generalforsamlingen med et kraftigt besvaret „Leve" for Afdelingen.

Onsdag den 26. April indleder Hovedbestyrelsesmedlem, Herr Bankkasserer Johs. Sjælland, en Diskussion. Til dette Møde indbydes alle Kolleger, ligesom vi naturligvis forventer, at ethvert Medlem giver Møde.

Bestyrelsen.

Centralorganisationen —

Medhjælperstandens Fortrop.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 8682 Erik L. Jensen, hos A. D. Christensen i Kolding, slettes herved med 7 Maaneders Restance. J. har altid været ivrig Deltager i vore Sammenkomster og andre Behageligheder, men har ikke kunnet afsé en eneste Øre i Kontingent til vor Afdeling.

Kolding, den 6. April 1916. P. B. V.

Axel L. Lorensen, p. t. Kasserer.

Følgende Medlemmer af Nakskov Afdeling er slettet for Restancer: Manufakturmedhjælperne Leo L. Madsen og Ejnar Laursen.

Anton E. Pedersen,

Nakskov, d. 8. April 1916. Kasserer.

10419 Sofus G. Nielsen, Adr. Hestehandler Guldbjerg-Nielsen og 5327 Aage Jensen. Adr. Konditor Schmith.

Roskilde, 1. April 1916. *F. Brochmann Mikkelsen.*

Medlem Nr. 10184, H. Sørensen Leth, er D. D. slettet for Restance.

Silkeborg, d. 5. April 1916. *K. Jensen,* Kasserer.

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —

og Organisationen hjælper Dig!

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

Dansk
Handels- og Kontormedhjælper-Tidende
Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Nr. 10. 15. Maj 1916. 16de Aargang.

DEN SIDSTE IDÉ.

I Dagbladet „Børsen" har „En Principal" fremsat en Tanke, der er et nyt Udslag af de Bestræbelser, som navnlig i den sidste Tid udfoldes, for at undgaa, at Handels- og Kontormedhjælperne løber i Centralorganisationens Garn.

Den sindrige Kombination af Reklame og Filantropi, som det af „Kvindernes Handels- og Kontoristforening" ved Principal-Midler rejste Feriehjem, udgør, synes den umiddelbare Foranledning til, at Principalen optræder incognito i „Børsen"s Spalter. Thi her er da endelig en Forening, der gør noget for Medhjælperne, en Forening, som bukker og siger Tak, befinder sig i den bedste Forstaaelse med Principalerne og aldrig generer nogensomhelst med utidige Krav. Og „Børsen"s Principal fastslaar først, at Medlemsskab i „Kvindernes Handels- og Kontoristforening" „burde være et Forlangende, man stiller til Personalet," samt henstiller dernæst til sine Standsfæller endrægtig at kræve af deres Ekspeditricer, Maskinskriversker og øvrige kvindelige Medhjælpere, at de indmelder sig i hin saa velsete Forening. —

Tanken kan, paa Baggrund af Feriehjemmet, synes ret besnærende. Reversen er dog ikke slet saa skinnende. Thi „En Principal", der utvivlsomt er en baade retsindig og sanddru Mand, maa erkende, „at mange af Personalet oppebærer en Gage, hvis Budget ikke tillader mange ekstra Udgifter," og han foregaar derfor sine Standsfæller med det Eksempel, til Efterlignelse, at betale Halvdelen af Kontingentet til den nævnte Forening. Ganske vist kan denne ekstraordinære Udgiftspost ikke ryste store og solide Handelshuse, al den Stund det kun drejer sig om et Maanedsbidrag paa 60 Øre, men det er ejheller Sagens pengelige Side, derimod den gode Hensigt, der fortjener den rette Vurdering.

Meningen er i hvert Fald god nok. Den gaar i sine Virkninger ud paa at give de Foreninger, der kun beskæftiger sig med fagforeningsmæssige Surrogater, en Præferencestilling, saaledes at disse Foreninger, og ikke Medhjælpernes faglige Organisation, virker dragende paa vore kvindelige Standsfæller.

For at naa denne Hensigt blotter Forslagstilleren imidlertid ubevidst de usle Gager, der gaar i Svang indenfor de kvindelige Handels- og Kontormedhjælperes tusindtallige Skarer. — Saa slette er Lønningerne, at Principalerne nu mener at burde overtage eller dog delvis udrede det ret beskedne Aarskontingent. Og saa lidet betydende er disse Kvinder i mange Principalers Øjne, at man tør fremsætte den Tanke at tvinge dem ind i en bestemt Forening, saaledes, at de endog har at udrede deres Anpart af de dermed forbundne Udgifter. — Hvor langt rimeligere vilde det ikke være at betale de kvindelige Medhjælpere en rimelig Løn for deres Arbejde, saaledes, at de bl. a. ogsaa selv kunde udrede deres Foreningskontingenter.

Paa dette Omraade er der overordentlig meget at raade Bod.

Gennemsnitslønnen for kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere bevæger sig omkring 700 Kr., og det er en bekendt Sag, at ogsaa for dem gælder det, at Arbejdsdagens Længde staar i omvendt Forhold til Lønnen. Kvindelige Medhjælpere i Engroshandel og Industri opnaar ved 10—10½ Timers Arbejde en gennemsnitlig Timebetaling af 25 resp. 27 Øre, medens ved en stigende Arbejdstid paa 11—11½ og 12—12½ Time de tilsvarende Timesatser vil andrage henholdsvis 24 og 23 resp. 19 Øre. Kvindelige Butiksmedhjælpere i Viktualie og Manufaktur har, ved en daglig Arbejdstid paa 11—11½ Time, Gager, der omsat i Timebetaling vilde svare til 20 og 23 Øre, hvorimod Timelønnen i begge Brancher, ved 11—12½ Timers Arbejde, reduceres til 18 Øre, ved 13 og flere Timers Arbejde endog saa langt ned som til 16 og 15 Øre pr. Time!

Naar det erindres, at to Tredjedele af de kvindelige Medhjælpere har en gennemsnitlig Timeløn under 12½ Øre, er det indlysende at de foretrækker at anvende deres kummerlige Indtægter til andre Formaal end netop K. H. K. F., for hvis ledende Etatsraadinder og Grossererfruer Feriehjemmet er et langt

mere tiltalende Programpunkt end det altid ubehagelige Lønspørgsmaal.

„Den sidste Idé" er derfor et ubehændigt Paahit, der ikke fortjener og ejheller vil høste Anerkendelse blandt de mange med Henblik paa hvilke, den er udpønsket.

Lønspørgsmaalet.

Resultatet af de kjøbenhavnske Afdelingers Henvendelse til Principalerne.

EFTER at vore Standsfæller gennem talrige Indlæg i vor Tidende og paa en Række Møder overalt i Landet har givet træffende Skildringer af Dyrtidens Indflydelse paa Medhjælpernes Levesæt, vil det ogsaa være af Interesse at høre den anden Part i Sagen: Principalerne.

Da vor Centralorganisation for et Aarstid siden optog Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg, bragte vi i de følgende Maaneder Meddelelser vedrørende de Firmaer, der i Erkendelse af de for de smaa Indtægter vanskelige Tider, af egen Drift eller foranlediget af de Henstillinger, der gennem vore Afdelinger rettedes til Principalorganisationerne og de betydeligere Firmaer i de forskellige Byer, ydede Løn- eller Dyrtidstillæg. Heraf fremgik det, at disse Forsøg paa delvis Udligning af de stærkt stigende Priser, blev stedse mere almindelige, selv om det overvejende Flertal af Handels- og Kontormedhjælperne hverken opnaaede tidssvarende Dyrtids- eller Løntillæg.

Som tidligere omtalt har de kjøbenhavnske Afdelinger for kort Tid siden rettet en ny Henvendelse til et meget betydeligt Antal, ca. 300 Firmaer, hvoraf dog — som det kunde forventes — kun et ringe Mindretal har besvaret denne Henstilling om Løntillæg til deres Medhjælpere. Imidlertid tør man naturligvis ikke deraf slutte, at Afdelingernes Anmodning har været virkningsløs overfor alle de øvrige Firmaer, hvoraf mange allerede har indrømmet deres Personale et saadant Tillæg, og delvis tidligere meddelt dette ved den forudgaaende Henvendelse. Og hvorom alting er, saadanne Memoranda, der samler Opmærksomhed om et saa aktuelt Anliggende, som det her omhandlede, vil selvfølgelig altid virke befordrende for den paagældende Sag.

De indløbne Besvarelser oplyser bl. a., at efterfølgende, mere alménkendte Firmaer, har ydet Dyrtids- eller Løntillæg til deres Personale:

Axel E. Aamodt, Albrechtsen & Madsen, Johs. Baune & Co., S. Børgesen & Co., Boston Blacking Co. (10% Løntillæg), A. S. Bjørrild, Strandvejskvarterets-, Byggeforeningernes-, „Blaagaard"- og Godthaabs Brugsforeninger (Løntillæg fra 10—20%), Creditkassen for Landejendomme i Østifterne, Dansk Normaltid (siden 1. Jan. 1915 en halv Maaneds Gage hvert Halvaar), Dansk Tør-Elementfabrik, Dansk Acetyl Gasværk, Alm. Dansk Vare- og Industrilotteri, Mælkeriet „Enigheden", Forsikringsselskabet „Absalon", Frederiksberg Bil-Kompagni, Grøn & Witzke, L. G. Glad & Co., Moritz R. Henriques, Vilh. Hansen & Co., (Dyrtidstillæg af en Maaneds Gage samt Løntillæg), H. Hvalsøe & Co.s Eftf. (Dyrtidstillæg Kr. 15.— pr. Maaned). S. Johannesson (Kr. 25.— pr. Maaned siden 1. Jan. 1915), Brdr. A. & O. Johannessen, Carl N. Jensen, Frederiksborggade (20% Dyrtidstillæg), Akts. M. Kjærs Fedevareforretning, Akts. Kjøbenhavns Linnedfabrik, Axel Küster, Kjøbenhavns Kul- & Kokes Kompagni, Gustav Kruuse & Søn, C. Krügers Tapetfabrik, Akts. Kronesølv Fabrikernes Udsalg (10—15% Løntillæg), W. Langenreuters Eftf., Max Levig & Co (Dyrtidstillæg: 1 Maaneds Gage), Carl Lunds Fabriker, S. Landsberger, Maypole Dairy Co., Oscar Meyer, Th. Richs Sønner (Dyrtidstillæg og 15% Løntillæg), Carl Schapler, Herm. Aug. Suhrke, H. P. Sundorph (Dyrtidstillæg: 1 Maaneds Gage), Fr. Starup (Dyrtidstillæg og 15—20% Lønforhøjelse), Reiniger, Gebbert & Schall (15% Løntillæg), Salomon Davidsen jun., Schreiber & Carl Petersens Fabriker, F. Chr. Schepeler, Livsforsikringsakts. „Thule", F. A. Thiele, Georg Chr. Ursins Eftf. (Dyrtidstillæg: 1 Maaneds Gage) og Arthur Wiinbergs Eftf. — Desuden erfarer vi fra anden Side, at Firmaerne Brdr. Justesen og E. Nobel har ydet deres Medhjælpere et Dyrtidstillæg.

Cirkularskrivelserne er — som det ligeledes var at vente — optaget paa højst forskellig Maade. Saaledes knytter flere af de fornævnte Firmaer en eller anden anerkendende Bemærkning til deres Svar. Af andre Firmaer end de allerede anførte, betegner „Dansk Trækul-Kompagni Akts." (der har ydet Løntillæg) Henvendelsen „som i enhver Henseende forsvarlig og tidsmæssig", „Jysk Kjole Klædehus" meddeler, at have udbetalt Dyrtidstillæg og tilføjer, at dette „maa betragtes som en Selvfølge af ethvert anstændigt Firma, der sætter Pris paa sit Personale". Lignende Udtalelser foreligger fra Herskind & Wulff, Brdr. S. P. Petersen, Østerbrogade o. a., der ligeledes har ydet deres Medhjælpere Løn- eller Dyrtidstillæg. Som en mere personlig Udtalelse kan anføres, at Indehaveren af en større Forretning ved Dr. Louises Bro skriver: „Deres Skrivelse har min fulde Sympati, og vil jeg altid erindre den Tid, da jeg selv maatte arbejde for en ofte kun ringe Løn". Og som en direkte Følge af Henvendelsen kan nævnes, at Hr. Carl Knudsen, „Koloniallageret", Amagerbrogade, samme Dag han modtog Cirkularskrivelsen, udbetalte hver af sine Medhjælpere og Lærlinge henholdsvis Kr. 50.— og Kr. 25.—

Imidlertid foreligger der ogsaa enkelte Eksempler paa, at denne Henvendelse enten er misforstaaet eller endog hos de paagældende har fremkaldt en Irritation, der giver sig besynderlige Udslag. Saaledes lyder det allerede halvt fornærmet, naar Assurandørerne Jørgen Hoppe og Co. oplyser, „at vi allerede — uden Foranledning fra uvedkommende Side — har tilstillet vort hele Personale et fuldt tilstrækkeligt Dyrtidstillæg"; eller naar O. P. Jespersen & Sønner, Gl. Kongevej meddeler, „at vi ejheller er saa ubekendt med Dyrtiden, men tillader os at formene, at vi vil kunne ordne vort Personales Aflønning tilfredsstillende, fremtidig som hidtil, uden Deres Mellemkomst". — I samme Retning gaar Svaret fra Rederiet A. P. Møller, Kg. Nytorv. der meddeler, at Lønspørgsmaalet „forlængst indenfor min Forretning er ordnet paa en Vis, som sikkert er fuldstændig tilfredsstillende for Personalet. At forhandle med en Organisation om saadanne Forhold, anser jeg for ganske udelukket, idet Folk, der beskæftiges ved Handel, nu engang ikke kan sættes paa samme Fod som almindelige Lønarbejdere". Den Slutning man her er naaet til er imidlertid saare uklar; thi selv om man altid kan finde Afvigelser i Arbejdsbetingelserne for Arbejdsmanden og Bogholderen, er de dog begge udsat for Dyrtidens Virkninger, og det kan efter Omstændighederne være tvivlsomt, hvem af dem, der rammes haardest deraf. Netop i dette Forhold er Medhjælpernes Stilling som „Lønarbejder" særlig aktuel!

De egentlig Irriterede er i afgjort Mindretal. Og der er da ejheller nogen Skygge af berettiget Anledning til Irritation, naar Hensyn tages til, hvor overmaade begrundet Henvendelsen er, og den høflige Form, hvori Cirkularskrivelsen fremtræder. Altsaa kan det vel kun være en daarlig Samvittighed, der taler ud af følgende Bemærkninger paa Foden af de tilbagesendte Cirkulærer: „Deres paatrængende Correspondanae frabedes" (Iversen & Larsen, Fiolstræde), eller — hvad der tyder paa mangelfuld Sindsligevægt, og ogsaa paa anden Maade er af psykologisk Interesse: „Mange Tak! Jeg skal nok vide at gøre, hvad Pligt og Ære byder mig; behøver ingen Bedstefader" (Herr Heinrich J. Hass, Knabrostræde 44 er det, som har begaaet dette Aandsprodukt).

Og endelig kan vi ikke nægte os at citere Svarskrivelsen, som en Bogholder(!) i Firmaet Gammeltoft Schougaard sender, og hvori ønskes oplyst „hvem der har givet Foreningen Mandat til en saadan Henvendelse samt hvilket Kendskab Foreningen har til Lønforholdene hos Firmaet. Saavidt mig bekendt er ingen af Personalet Medlem af Foreningen". — Denne Mand, der selv er Medhjælper burde spare sin Nævenyttighed til bedre Formaal

end en uopfordret og overflødig Imødegaaelse af sine Standsfællers Interesser.

Iøvrigt er det en beklagelig Kendsgerning, at adskillige Firmaer i deres Besvarelser kan henvise til, at deres Personale ikke er Medlem af Handels- og Kontormedhjælperforeningen. Bortset fra, at dette giver Udtryk for Organisationens relative Svaghed i Kjøbenhavn, er denne oftere forekommende Bemærkning et Memento til de Uorganiserede om at mangt og meget vedrørende Arbejdsforholdenes højst paakrævede Forbedring kunde være helt anderledes — dersom disse Kolleger selv vilde det.

Som det vil erindres har de kjøbenhavnske Principalorganisationer, med enkelte Undtagelser, tidligere besvaret en lignende Henvendelse fra vore Afdelinger i Hovedstaden. Følgende supplerende Besvarelser er nu indgaaet:

„Manufakturhandler-Foreningen" i Kjøbenhavn skriver:

„I Besvarelse af Foreningens ærede Skrivelse af 15. f. M. skal jeg paa Bestyrelsens Vegne tillade mig at meddele, at det ligger ganske udenfor Manufakturhandler-Foreningens Opgave at beskæftige sig med det hos Standens Medlemmer beskæftigede Personales Lønningsforhold".

„Hellerup Handelsforening" skriver imødekommende:

„Deres ærede Skrivelse af 15. ds. modtaget, og maa jeg som Svar paa Samme meddele Dem, at jeg i førstkommende Bestyrelsesmøde vil fremlægge Deres meget venlige Skrivelse, ligesom jeg med Glæde vil sætte de af vore Medlemmer, der yder sine Medhjælpere Kostpenge m. m. i Kundskab om Deres høflige Henstilling om Dyrtidstillæg til Gagen".

Ligeledes meddeler „Nørrebros Handelsforening", at dens Bestyrelse har besluttet at publicere Cirkulæreskrivelsen i Foreningens Organ, ledsaget af en anbefalende Henstilling, og „Forening for Automobil-Handel og Industri" har udbedt sig, og naturligvis modtaget, 32 Eksemplarer af Skrivelsen til Udsendelse til hvert enkelt af Foreningens Medlemmer. — Endelig oplyser „De danske Livsforsikringsselskabers Forening", at „den omhandlede Sag ikke kan behandles af Foreningen, men maa vi henvise Dem til at foretage Henvendelse til de enkelte Selskaber, idet vi dog bemærker, at Sagen vist i Forvejen for mange Selskabers Vedkommendn er bragt i Orden". — „Foreningen af danske Søassurandører" giver derimod i Sammenligning med fornævnte det negative Svar, at „Foreningen ikke beskæftiger noget saadant Personale, til hvilket der kunde være Grund at yde Løntillæg i Anledning af Dyrtiden". Henvendelsen gjaldt naturligvis ikke Foreningen som saadan, men netop de Assurandører, der udgør dens Medlemskreds.

— — —

Ogsaa Hjørring-Afdelingen har nylig tilstillet samtlige stedlige Principaler en Skrivelse af følgende Indhold:

„I Anledning af den stadig tiltagende Dyrtid, tillader vi os høfligst at henstille til Dem, at yde Deres Butiks- og Kontorpersonale et Dyrtidstillæg, svarende til de forøgede Udgifter til Livsfornødenheder.

Vi vil blot anføre, at saavel Levnedsmidler som Beklædningsgenstande er steget med fra 30—100 pCt., og at disse Prisstigninger rammer Medhjælperne i en lige saa følelig Grad som enhver anden af Mellem- og Underklassen.

Vor Henstilling behøver ikke yderligere Motivering, men vi tillader os at paapege, at saa godt som alle Lønarbejdere har faaet, og at Stat og Kommune har tilstaaet deres Funktionærer, Dyrtidstillæg, samt at mange Andels- og Aktieselskaber saavel som Enkeltfirmaer paa eget Initiativ har ydet deres Funktionærer Tilskud.

Vi haaber derfor, at De ogsaa vil vise denne vor ærbødige Anmodning Forstaaelse og Imødekommenhed.

Ligelydende Henvendelse er tilstillet samtlige herværende Principaler".

Af den lokale Dagspresses Kommentarer til denne Henvendelse fremgaar det, at Anmodningen opfattes med almindelig Sympati. Saaledes skriver „Nordjysk Dagblad":

„Vi vil ikke undlade at anbefale Principalerne at se en Smule velvilligt paa denne Henvendelse fra Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation, thi netop de enkelte indenfor Handels- og Kontormedhjælperstanden mærker Dyrtiden haardt, hvilket da ogsaa nogle Principaler allerede har raadet Bod paa. Der synes jo i det hele taget i den senere Tid fra Principalernes Side at spores en voksende Interesse og ogsaa Sympati for de Krav, som Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation, altid under en tiltalende Form, fremsætter".

I Samklang hermed knytter „Vendsyssel Tidende" følgende Bemærkninger til den paagældende Skrivelse:

„Vi vil gerne lægge et godt Ord ind for denne Anmodning. Der er vel næppe nogen Stand, der fra gammel Tid har haft saa usle Lønvilkaar som Handels- og Kontormedhjælperne. Og dette gælder navnlig dem, der er ansatte paa vore offentlige Kontorer. De har gennem mange Aar maattet ofre ikke alene deres Fritid, men ogsaa en stor Del af deres Nattesøvn, for at tjene det nødvendige til blot tarvelige Livsvilkaar".

Syvlukningen.

UDSIGTERNE for Butikslukningslovens Revision i denne Rigsdagssamling svinder for hver Dag, der gaar tilende, og det kan med nogenlunde Sikkerhed fastslaas, at Revisionsforslagets Gennemførelse ogsaa ved denne Samlings Afslutning vil henstaa i det Uvisse.

Under dette Perspektiv er det af megen Betydning, at Bestræbelserne for at indføre den tidlige Butikslukning ad frivillig Vej, fremdeles fortsættes, — væsentlig med tilfredstillende Resultater.

Saaledes har „Aarhus Handelsforening af 1887" vedtaget, at Medlemmerne skal lukke Forretningerne Kl. 7 i Tiden fra 15. Maj til 15. September. — I Kolding har vor Afdeling henvendt sig til den lokale Kolonialhandlerforening og Manufakturhandlerforeningen med en lignende Anmodning, og der menes i Aar at være Chance for Reformens Virkeliggørelse. Derimod synes Udsigterne for denne Sag at være ringe i Odense, hvor Tilhængerne af den tidlige Lukning, som Følge af den Modstand, der hidtil er kommen til Orde ved forudgaaende Forsøg, synes at ville stille Sagen i Bero med Henblik paa den ventede Lovrevision. — Et saadant Standpunkt er naturligvis beklageligt og vilde i Virkeligheden blive skæbnesvangert for Gennemførelsen af et tidssvarende Revisionsforslag, — saafremt den odensianske Passivitet fandt altfor mange Efterlignere.

I den paa Syvlukningens Omraade førende By Aalborg lukker nu ogsaa Mejeributikkerne Kl. 7, men holdes dog, som sædvanlig, aabne til Kl. 1 paa Søn- og Helligdage.

Ogsaa i Landsbyerne fortsættes, med ret gode Resultater, Arbejdet for Syvlukningen.

Handels- og Haandværkerforeningen i Dalum (Fyn) har saaledes nedsat et Udvalg, der skal søge Sommer-Syvlukningen gennemført af samtlige Forretninger i Sognet. — I Taastrup (mellem Kjøbenhavn og Roskilde) har en stedlig Boghandler, Herr Enevold Fogt, udfoldet en betydelig Virksomhed, for at slaa til Lyd for den tidlige Lukning, og har bl. a. fra os modtaget forskelligt Materiale til dette Øjemed.

Hist og her samler Syvlukningens Modstandere sig endnu til sluttet Modstand mod Reformen. Som et Udslag heraf maa det anses, naar Skive Handelsforening for kort Tid siden udtalte sig „bestemt mod Syvlukningen og for Bevarelse af Ottelukningen".

Foruden den fornævnte Vedtagelse af Handelsforeningen i Aarhus har ogsaa de stedlige Isenkræmmere besluttet at indføre Syvlukningen Maj—September incl. — Til denne Meddelelse knytter vort aarhusianske Afdelingsblad „Medhjælperen" følgende Bemærkninger: „Iøvrigt gaar Syvlukningstanken her i Byen som andre Steder sin Sejrsgang. Denne Reform tæller snart ikke mange Modstandere mere. Avisernes Spalter bringer hver Dag alenlange Meddelelser om de Tilhængere, der omsætter Tanken i Handling. Kun et

snæversynet Landsting, med liden Forstaaelse af Medhjælperkaar, er den eneste Hindring for at gøre Syvlukningen obligatorisk ved Lovens Stempel; men ogsaa denne Hindring overvindes vel ved energisk Arbejde."

— — —

Som tidligere omtalt er de ogsaa fra foregaaende Aar kendte Indlæg, navnlig i Provinspressen, nu atter hyppige i de paagældende Blades Spalter. Disse Opfordringer, til de stedlige Forbrugere eller til Principalerne vedrørende Syvlukningens Betydning, afviger ikke synderlig fra hverandre, men tjener naturligvis til at rejse det omstridte Syvluknings-Spørgsmaal, selv paa afsides Pladser. Vi finder saaledes en meget kortfattet, men saare kraftig og træffende Opsats i „Thisted Social-Demokrat", der resumeres i en fyndig Opfordring til rettidig Indkøb, saaledes at Medhjælperne kan opnaa at faa „den urimelige lange Arbejdstid en Time forkortet".

Bag Pult og Disk.

Bogholder og Korrespondent.
Dame eller Herre, søges straks. Begyndelsesgage 75 Kr. pr. Md. Der fordres Punktlighed, Akkuratesse og nøje Kendskab til paa egen Haand at kunne føre dobbelt Bogholderi og skrive paa Maskine samt event. stenografere. Skriftlig Henvd. til A/S Kullberg & Co., Maskinforretning, Colbjørnsensgade 6, Kjøbenhavn B.

Saaledes averteres i „Politiken" pr. 1. ds.

Er det ikke betegnende for de Priser, man tillader sig at byde for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdskraft!

Et ret stort og velhavende Firma, skal bruge en Mand, „tro og paalidelig", perfekt i dobbelt Bogholderi, Stenografi og Maskinskrivning, for Kr. 75.00 pr. Maaned, — femoghalvfjerdsindstyve Kroner! —

Ganske vist er vi jo i Sommerhalvaaret og kan eventuelt møde meget let paaklædt, forudsat at Firmaet tillader det, men lidt til Barbering og en Søndagscigar skulde der vel ogsaa være. Men du stakkels Bogholder, naar Vinteren atter melder sig!

Der er desværre mange af den Slags Avertissementer. Dog er det usædvanligt at et Firma, for det første nævner en saa latterlig Betaling, og for det andet nævner sit Navn; thi det er dog vel givet, at ethvert Menneske med lidt Respekt for sig selv, absolut ikke vil reflektere paa sligt.

Dette Eksempel paa de herskende Lønvilkaar i talrige Forretninger, bør man ikke tankeløst forbigaa. Thi det er netop den Slags Tilfælde, der skal bidrage til at de uorganiserede Handels- og Kontormedhjælpere faar Øjnene op for den bydende Nødvendighed, at staa fast sammen og i Fællesskab vende Front mod saadan Forhaanelse af et Menneskes Evner og Arbejde.

Femoghalvfjerds Kroner! Det koster alene Maden i denne Tid.

I Sandhed, der maa en anden Ordning paa det! Vi maa slutte os sammen, Mænd og Kvinder, og vise den Art Principaler, hvorledes Lønningerne skal og maa fastsættes, og at det ikke er paa den Maade, de skaffer sig et paalideligt og dygtigt Personale.

„Den sidste".

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Marts og April.

CENTRALORGANISATIONENS Regnskabsaar slutter den 31. Marts, og netop denne Gang knyttede der sig særlige Omstændigheder til Afslutningen. Arbejdsløshedskassens Vedtægter stiller nemlig efter Statsanerkendelsen uvægerlige Krav om Udligning af alle Restancer. I modsat Fald følger Udsletning af Medlemslisterne, og selv om vi i de senere Aar ogsaa paa dette Omraade har gennemført en effektiv Kontrol, har en eller anden Afdeling dog været tilbøjelig til en vis Liberalitet, som de nye Vedtægter vanskelig muliggør. Imidlertid er vi dog kommen taalelig gennem denne kritiske Revision af vore Medlemsfortegnelser, og de slettede Restancer vedrører naturligvis netop den mindst kvalitative Del af Medlemmerne indenfor de enkelte Afdelinger. Om et virkeligt Tab for Organisationen kan der altsaa ikke være Tale.

Den almindelige Situation er tilfredsstillende, men det virker stadig hæmmende paa Afdelingsarbejdet, at ca. 10% af Centralorganisationens Medlemmer er indkaldt til Sikringsstyrken. Derved unddrages netop et betydeligt Antal af vore aktive Medlemmer det Agitations- og Organisationsarbejde, der altid betinger vor Fremgang. — Som en direkte Virkning heraf kan anføres, at Frederikssund-Afdelingen foreløbig maatte opløses, selv om saavel Forretningsføreren som Hovedbestyrelsesmedlem, Herr Chr. J. Hendil, ved gentagne Forsøg har søgt at bevare Afdelingen. Delvis af samme Grund maatte Vordingborg, der længe har ført en lidet aktiv Tilværelse, indstille sin Virksomhed. Medlemmerne fra begge disse Foreninger overførtes til den direkte Afdeling og er saaledes bevarede for Organisationen.

Agitationen har især været koncentreret i Marts, hvor der er afholdt talrige Møder. Emnerne ved disse Agitationsmøder har især samlet sig om Dyrtidsspørgsmaalet. I Kjøbenhavn afholdtes paa én Aften 8 offentlige Møder, der dog gennemgaaende kun fandt ringere Tilslutning. Ved disse Møder talte Frk. Karen Mikkelsen, de Herrer C. Hammer, Vilh. Hansen, Harald Heie, Aage S. Leth, Peder Nørgaard, Martin Pedersen og Peter Wraae. — Endvidere talte Herr Ch. Hansen-Møller i Assens, Herr Johs. V. Larsen i Roskilde, Herr Peter Wraae i Helsinge, medens Forretningsføreren paa sin indenfor Perioden afsluttede Foredragsrejse talte ved Møder i Præstø, Næstved, Ringe, Svendborg, Odense, Nyborg, Ejby, Middelfart, Aars, Hjørring, Frederikshavn, Nibe, Brønderslev, Viborg, Randers, Aalborg, Thisted, Vinderup og Nykjøbing M.

I Marts var Medlemstilgangen særdeles livlig, i den følgende Beretningsmaaned derimod vigende. Saaledes indmeldtes i Kjøbenhavn 68, Aarhus 23, Aalborg 21, Langeland 20, Horsens og Nyborg hver 14, Nykjøbing F. 13, Hillerød 12, Vejle 11, Thisted 10, Hjørring og Randers hver 8, Maribo 9, Bornholm og Slagelse hver 7, Svendborg, Grenaa og den direkte Afdeling hver 6, Holstebro og Frederikshavn hver 5 Medlemmer, medens et betydeligt Antal Afdelinger indsendte et mindre Antal Ny-Indmeldelser.

Indenfor Beretningsperioden har vi gennem Retshjælpen bragt følgende Sager til Afslutning: Sagen Carl Jensen ctr. Manufakturhandler Werner Rasmussen blev vunden og der tilkendtes os Kr. 110,— med et Tillæg af 5% Rente. Dommen tilkender os imidlertid kun 2 Maaneders Gage, medens vi paa vedkommende Medlems Vegne krævede Gage for 5 Mdr. — CO.s Forretningsudvalg vedtog derfor at appellere Sagen til Overretten. — Sagen H. Plesner-Davidsen ctr. Kjøbenhavns Tømmerhandel gennemførtes ved Overretten og vi opnaaede Kr 719,— plus 5% Rente for vort Medlem. — Sagen Frk. Agnete Lindstrøm ctr. A/S C. Lunds Margarinefabrik, Esbjerg, blev ligeledes bragt til Afslutning, idet vi tilkendtes 1 Mds. Gage Kr. 65,— plus 5% og desuden Kr. 25,— i Omkostninger. Derimod anerkendte Retten ikke vort Krav om 3 Mds. Opsigelse.

Desuden ordnedes følgende Sager ved Forhandling: A. Madsen ctr. Manufakturhandler Sophus Holm, Kolding, idet Principalen indgik paa at betale 2 Mds. Gage Kr. 240,— med Fradrag af vort Medlems Soldaterlønning. Endvidere Sagen Just Andersen ctr. Fiskehandler Mortensen, Odense, idet Principalen har betalt Kr. 62,50.

Forretningsudvalget har bevilget Retshjælp til D. Overgaard mod Købmand S. Wichmann, Nysted til Betaling af 2 Mdr. Gage med Tillæg af Kostpenge. Derimod maatte et Andragende om Retshjælp nægtes. Endnu skal anføres, at Justitsministeriet har

tilstaaet P. A. Christensen fri Proces ved Højesteret mod Købmand N. L. Spangsberg, Thisted.

Naar undtages den Agitation, der paa forskellig Maade er udfoldet for Lønspørgsmaalet, er det forberedende Arbejde for den frivillige Syvlukning det eneste egentlige Reformanliggende, der er optaget indenfor Perioden. Hovedkontoret har desangaaende udsendt en udførlig Instruktion til Afdelingerne og henviser Forretningsføreren bl. a. deri til, at „de mest haandgribelige og vægtigste Beviser for Revisionens Betimelighed skabes ved at gennemføre den tidlige Lukning ad frivillig Vej i saa stor Udstrækning som muligt; thi paa den Maade forberedes bedst Vejen for alt Lovgivningsarbejde, der i større eller mindre Grad bestaar i, at gøre obligatorisk de Reformer, som egentlig allerede er skabt af selve det praktiske Liv". — Iøvrigt har vi allerede tidligere her i Bladet udførlig omtalt denne Agitation og de hidtil opnaaede Resultater.

Hovedkontoret udsendte endvidere flere Cirkulærer omhandlende forskellige administrative Anliggender og statistiske Spørgeskemaer angaaende Arbejdsløsheden. Ogsaa D. H. K. M. T.s Redaktion har udsendt en Cirkularskrivelse vedrørende nærmere fastsatte Regler for Korrespondancer til Rubriken „Fra Centralorganisationen".

Som tidligere refereret afholdt Hovedbestyrelsen Møde den 5. Marts ligesom Forretningsudvalgsmøder fandt Sted paa Hovedkontoret den 4. Marts og 12. April, hvor navnlig Budgetudkast, Kasseeftersyn, Understøttelsessager o. l. administrative Spørgsmaal udgjorde Forhandlingsemnerne.

Arbejdsløshedskassen udbetalte Marts—April ialt Kr. 1884,75. Af 52 Begæringer om Arbejdsløshedsunderstøttelse anerkendtes de 51, medens én nægtedes, foranlediget af Restance.

Medlemstilgangen androg 356.

Conto pro diversi.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Jens Johansen, Hovedkontoret, Vesterbrogade 25, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpsvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn S.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Skattergade, Svendborg.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Villa „Magda, Kjøbenhavnsvejen, Hillerød.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Dyrehavegaardsvej, Kolding.

Bankkasserer Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

HOVEDBESTYRELSES- OG REPRÆSENTANTSKABSMØDET.

Centralorganisationens Hovedbestyrelse afholder sit kvartaarlige Møde Lørdag d. 20. ds. paa Hovedkontoret. — Dagen derefter samles Organisationens Repræsentantskab, der som bekendt bestaar af Hovedbestyrelsen og de 10 af Kongressen valgte Medlemmer, der repræsenterer de forskellige Landsdele.

Repræsentantskabsmødet, der afholdes i „National"s Selskabslokaler, er foranlediget af Bestemmelserne i Arbejdsløshedskassens Vedtægter, og Mødet vil udelukkende beskæftige sig med vor statsanerkendte Arbejdsløshedskasses Anliggender: Beretning om dens Virksomhed siden Oprettelsen, Regnskabet, Tilskud til Administrationsudgifter, Valg af Repræsentanter til Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.

STATSUNDERSTØTTELSE TIL HANDELSSKOLEELEVER.

Fra den bekendte Handelsskolemand, Bestyrer af „Aarhus Handelsskole", Herr Niels P. Nielsen, har vi modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

„Dette Spørgsmaal burde enhver ung Handelsmand og -kvinde, der endnu ikke har fuldendt sin teoretiske Uddannelse, tage op til Overvejelse og Drøftelse med Principal eller Forældre. Netop i disse Dage maa der tages Beslutning om Indsendelse af Andragende fra dem, der agter at gaa paa Handelshøjskole fra Novbr. 1916.

Handelsministeriet har for kort Tid siden udsendt en Bekendtgørelse, hvori det bl. a. hedder:

„Fortrinsvis Adgang til Understøttelse tilkommer handelsuddannede Mænd og Kvinder i en Alder af 17 til 22 Aar.

Det Gode, som det er for de unge af Handelsstanden at kunne opnaa Statsunderstøttelse til deres teoretiske Uddannelse, bør de gøre flittigt Brug af. De unge bør gøre det ikke alene for deres egen Skyld, men ogsaa for Standens Skyld; thi Handelsstanden — og Samfundet forøvrigt med — trænger til forøget Tilgang af Medhjælpere med en god teoretisk Uddannelse.

De unge Handelsmedhjælpere bør betænke, at f. Eks. Landbostanden, Haandværkerstanden og Sømandsstanden anvender megen Tid paa teoretisk Uddannelse, en Uddannelse, hvortil Staten yder meget store Bidrag, og at der i vore Nabolande gøres meget for at fremme Handelsstandens Uddannelse gennem Handelsskoler. — Naar Udviklingen faktisk gaar i Retning af forøget teoretisk Uddannelse i alle erhvervsdrivende Samfundslag, maa den unge Handelsstand til Gavn for sig selv og til Ære for den Stand og det Samfund, den tilhører, være med i denne Udvikling.

Derfor bør de unge Handelsmænd og -kvinder, der mener ikke selv at kunne bære Udgifterne ved en Uddannelse paa en Handelshøjskole, sørge for at indsende Andragende om Statsunderstøttelse".

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Brønderslev. Fredag d. 28. April afholdtes Møde med Herr Overlærer Marcus Hansen, som Taler. Vi havde Fornøjelsen at se en Del af vore udenforstaaende Kolleger, som var indbudt. — Herr H. holdt et godt Foredrag om „Arbejdet" og forklarede os hvad det „at arbejde" i Virkeligheden var for Mennesket. — Foredraget blev paahørt med megen Interesse.

Mødet der var godt besøgt sluttede med fælles Kaffebord, hvor der herskede den bedste Stemning. Hermed sluttes Møderne for Vintersæsonen. *Harry A. Larsen*, Sekretær.

Afdelingen afholder herefter sine Møder i Pavillionen i „Hedelund". Medlemmerne paamindes om altid at give Møde, naar Bestyrelsen kalder. Tag udenforstaaende Kolleger med! Dermed gavner De ikke blot Foreningen, men ogsaa Dem selv.

Bestyrelsen.

Holstebro. Onsdag d. 3. Maj afholdtes paa Hotel „Schaumburg" et offentligt Møde, hvor Herr Michael Nielsen, Vejle talte om: „Dyrtiden og 7-Lukningen".

Mødet var ikke særlig godt besøgt; tilstede var 35 Medlemmer og enkelte Ikke-Medlemmer. Bestyrelsen havde arbejdet energisk for en større Tilslutning, og der var udsendt ca. 100 Indbydelser. Saavel Medlemmer som udenforstaaende havde vi sendt en skriftlig Indbydelse, ligeledes til Handelsforeningen, der desværre ejheller var repræsenteret.

Herr Michael Nielsen holdt et udmærket Foredrag om Medhjælpernes Lønningsforhold og Arbejdstid, og sluttede med at udtale Ønsket om, at vi her i Byen ved egen Hjælp, d. v. s.. gennem en stærk Afdeling, kan gennemføre 7-Lukningen. Thi imodsat Fald kan det have lange Udsigter. — C. C. Knudsen takkede for det udmærkede Foredrag, som Medlemmerne burde lægge sig paa Sinde. Efter Mødet drøftedes forskellige faglige Anliggender, bl. a. opfordrede Herr Herlevsen Bestyrelsen til at søge opklaret, hvilke Firmaer her i Byen, der havde givet deres Personale Dyrtidstillæg. Dette burde derefter offentliggøres i de lokale Blade. — Aftenen sluttede med fælles Kaffebord, hvor Diskussionen fortsattes. *Peter Jensen.*

Kjøbenhavn. I Løbet af Foraaret har Afdelingen afholdt følgende Foredrag: 29/2 Fru Clinny Dreyer: „Kvindernes Deltagelse i de forestaaende Folketingsvalg". I et interessant Foredrag skitserede Fruen de Opgaver, som Kvinderne har særlig Interesse i at faa løst, og som de ved Valgrettens Indførelse ogsaa vil forsøge at gennemføre. — 7/3 talte Fru Olsen-Ventegodt om: „Folkelivet i Syditalien", et overordentligt livligt Foredrag, ledsaget af talrige Lysbilleder. — 14/3 talte Herr Ernst Christi-

ansen om: „Den internationale Ungdomsbevægelse". Indlederen beskæftigede sig særlig med den socialdem. Ungdomsbevægelse, der ved international Sammenslutning og Samarbejde vilde kunne arbejde planmæssigere og tage større Opgaver op til Løsning. — Herr Peter Wraae indledede d. 21/3 om: „Læsning". I et velholdt Foredrag paaviste W. Læsningens Betydning for de enkelte Mennesker. Gennem Læsning skaffer man sig Kultur og Viden, og begge Dele er for os Medhjælpere uundværlige Egenskaber. — 28/3 talte Folketingsmand Johs. Fog-Petersen om: „Kvindernes retslige Stilling". Paa sin sædvanlige fængslende Maade talte Herr F. P. om den mærkværdige — og ofte latterlige — Retsstilling Kvinderne er underkastet, og som det maa blive Kvindevalgrettens Konsekvens at faa afskaffet. — 4/4 talte Herr Axel Nielsen om: „Indtryk fra Krigsskuepladsen". Herr N, der har opholdt sig ved den tyske Front som Armeringsarbejder, skildrede underholdende sine Oplevelser derfra. — Herr Sv. Trier talte 11/4 om: „Dansk Socialpolitik". Herr T., der sammenlignende kaldte Dansk Sociallovgivning, en med pragtfulde, regnbuefarvede Lapper oversyet Klædning, omtalte udførlig de forskellige sociale Love herhjemme, og de tilsvarende i Udlandet. — 18/4 talte Herr Folketingsmand Fr. Nørgaard om: „C. Berg". Foredragsholderen gav en levende Fremstilling af den store Venstrefører, der gennem hele sit Liv kæmpede for Tanken om folkelig Selvstyre, der for ham var Grundlovens Kerne. — Frk Agnes Christoffersen indledede 25/4 om: „Kvindelige Medhjælperes Stilling". Gennem Eksempler fra det daglige Liv paaviste Frk. C. de elendige og vilkaarlige Forhold, hvorunder vore kvindelige Kolleger lever og arbejder. Efter dette Møde afholdtes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen. Formanden forelagde Regnskabet for Januar Kv., der enstemmig godkendtes. — Derefter afholdtes paa Begæring af 25 Medlemmer ekstraordinær Generalforsamling i Kolonialafdelingen. Man ønskede fra de 25 Medlemmers Side et Medlem af Bestyrelsen overflyttet til en anden Afdeling, da han ikke længere var Kolonialmedhjælper. Efter en Del Diskussion vedtoges en Resolution, der opfordrede Bestyrelsen til at overflytte det paagældende Medlem til den Afdeling, hvor han rettelig hørte hjemme. *S.*

Løgstør. Afdelingen afholdt d. 13. April ordinær Generalforsamling. Efter at C. Schou var valgt til Dirigent, aflagde Kassereren, J. P. Jensen, paa vor bortrejste Formands Vegne Beretning om forløbne Halvaar. Regnskabet fremlagdes derefter og godkendtes.

Niels Eriksen blev valgt til Formand. De to nye Bestyrelsesmedlemmer blev Jens Kirk og Otto Kjær. — Vilhelm Christensen og Jørgensen (Købm. Vester) blev Suppleanter. Til Revisor genvalgtes A. C. Spanggaard, og i Stedet for Schou, som rejser fra Byen, valgtes V. Christensen. Under „Eventuelt" vedtoges flere fremkomne Forslag, hvorefter Mødet hævedes med et Leve for C. O. *N. C. K.*

Middelfart. Ord. Generalforsamling afholdtes Torsdag d. 27' April 1916 paa Afholdshotellet. — Bogholder J. J. Hansen valgtes enstemmig til Dirigent.

Formandens Beretning og Regnskabet godkendtes uden Omtale, og man skred derefter til Valg af Formand. Afdelingens tidligere Formand nægtede bestemt at modtage Genvalg. Foreslaaet blev Berg, J. P. Simonsen og Tvermose. Ved Afstemningen valgtes P. M. Berg. — Til Kasserer genvalgtes Magnus Jørgensen.

Som Bestyrelsesmedlemmer foresloges: Kommisserne Vestergaard, J P Simonsen og F. Simonsen, Lagerfuldmægtig Tvermose, Fuldmægtig Bruun og Redaktionssekretær Bahne-Jensen. Valgt blev: J. P. Simonsen, F. Simonsen og Vestergaard; derefter blev Bruun og Bahne-Jensen henholdsvis 1. og 2. Suppleant. — Revisorerne: Frk. Bjørn og Bogholder J. J. Hansen genvalgtes enstemmig, og til Revisorsuppleanter valgtes Fuldmægtigene Martin Hansen og Tvermose. — Til Agitationsudvalget valgtes: Magnus Jørgensen (Formand) Fuldmægtig Bruun, J. P. Simonsen, Kommis Meldgaard og Frk. Bjørn.

Under „Eventuelt" drøftedes forskellige indre Afdelingsanliggender og det vedtoges bl. a. i Sommerhalvaaret kun at afholde Møde hver 14. Dag. Senere har den nye Bestyrelse konstitueret sig med Kommis F. Simonsen som Næstformand og Kommis J. P. Simonsen som Sekretær. *Berg.*

Odense. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag d. 11. April d. A. paa Hotel „Ansgar".

Herr John. Pedersen valgtes til Dirigent. — Formandens Beretning og det reviderede Regnskab godkendtes.

Til Bestyrelsen valgtes i Stedet for de afgaaende, d'Herrer H. P. Møller, Carl Fog og Frost. Suppleanter: d'Herrer Th. Petersen og Th. Mortensen. Revisorerne Herr P. Holm og Herr John. Pedersen genvalgtes.

Bestyrelsen konstituerer sig paa et senere Bestyrelsesmøde.

Spørgsmaalet om 7-Lukningen var Genstand for en ret livlig Debat. Resultatet blev, at der skulde arbejdes for 7-Lukning, dog skulde det paa et senere Bestyrelsesmøde afgøres hvorledes Arbejdet skulde iværksættes. *P.*

Paa et den 1. Maj afholdt Bestyrelsesmøde, konstituerede Bestyrelsen sig med: John. Pedersen, Formand, Max Foverskov, Kasserer, H. Pedersen, Sekretær, Peter Holm, Næstformand, C. D. Fog, Vicekasserer, H. P. Møller og Chr. Frost.

Det overdroges til P. Holm at søge at faa de lokale Blade til at fremkomme med redaktionelle Artikler ang. 7-Lukningen, hvorefter der af Bestyrelsens Medlemmer skulde udarbejdes Artikler til Optagelse i samme Blade. Plakater til Opklæbning er ligeledes rekvireret. *H. P.*

Roskilde. Torsdag den 13 April afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes P. Mikkelsberg. — Formandens Beretning for det forløbne Halvaar godkendtes enstemmig. Medlemsantallet er nu 72. Møder er afholdt ugentlig, dels vedrørende faglige Emner, dels selskabelig Underholdning; 7 Bestyrelsesmøder er afholdte. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der ligeledes godkendtes enstemmig.

Til Kasserer i Stedet for Brockmann-Mikkelsen, der ikke ønskede Genvalg, valgtes Frk. H. Nygaard, og som Kasserer-Assistent Frk. Agnes Nielsen. — Til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes Brochmann-Mikkelsen og Georg Nielsen; til Suppleanter Tage Jensen og Lund. — Til Revisorer genvalgtes J. Jensen og Johs. Petersen og som Suppleanter valgtes Schouv og Frk. Kranholm.

Under „Eventuelt" rettedes en Henvendelse til Agitationsudvalget om at virke lidt mere kraftigt.

Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. *V. S.*

Silkeborg. Onsdag den 12. April afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Silkeborg". — Formanden aabnede Mødet. K. Jensen valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne 1/4 Aar. Beretningen godkendtes enstemmigt. Der er sket nogle Ændringer i Bestyrelsen, idet K. Ramsing-Jensen maatte afgaa som Formand, grundet paa Bortrejse. Næstformanden, Kommis Kragh, indtraadte i hans Sted. Kommis Møller var indtraadt som Næstformand, og Frk. N. Schou havde overtaget Sekretærposten i Stedet for Chr. Christiansen, der er Soldat for Tiden. — Derefter fremlagde Kassereren Regnskabet, der godkendtes.

Formanden hævede derefter Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Efter Generalforsamlingen afholdtes fælles Kaffebord, hvor der blev holdt Taler af den afgaaende Formand, K. Ramsing-Jensen. — K. Ramsing-Jensen er et Medlem, der vanskeligt kan erstattes; thi han vidste, hvilke Pligter man har som Medlem, og han har gjort et meget stort Arbejde for Afdelingen. — Aftenen sluttedes med en Times Musikunderholdning. *N. Schou.*

Brevkasse.

X Samsø: Vi kan ikke imødekomme Deres Anmodning om Optagelse af det paagældende Indlæg, der tilsendtes os anonymt, og uden at vi er i Stand til herfra at kontrollere Kritikens Berettigelse. Henvend Dem til den stedlige Afdeling. *Red.*

Den sorte Tavle.

Slettet for Restance er: 7500, Chr. Christensen, hos Cortsen & Jacobsen, 8834, Jens Fride Paasgaard, Samsøgade 46, 9076, Vald. Jacobsen, Mejlgade 9, 11007, Otto Berg, Søndergade 29, 11273, Jacob Møller, Adr. ubekendt, 10612, Carlo Jensen, Fiskergade 49, 9948, Frantz Sørensen, Jens Kjeldsen.

Aarhus, d. 5. Maj 1916. *J. C. Andersen,* Kasserer.

Følgende Medlemmer slettes herved paa Grund af Restance: Kommis Alb. Thorvald Christiansen, forhen Rye pr. Gjørlev, Kommis Klaus Christensen, Løve Kro pr. Høng, Kommis Knud Ullerichs, Slagelse, Kommis Valther Adler Petersen, forhen Claudius Nielsen, Slagelse.

Slagelse, Maj 1916. *Aksel O. Thorsen,* Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. Vilh. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 11. 1. Juni 1916. 16de Aargang.

SOMMERTIDEN CONTRA SYVLUKNINGEN.

IGENNEM Aar og Dag var Syvlukningsspørgsmaalet et Stridens Æble i Butiksfagene. Dér, hvor Lovgivningen trods samtlige Forslag og Kompromisforsøg svigtede, tog Frivilligheden Affære, uden at vi dog — alle opnaaede og ingenlunde utilfredsstillende Resultater ufortalt — er naaet Vejs Ende i Syvlukningssagen.

Nu mener Reformens erklærede Modstandere saavel som dens lunkne Venner, at det ved alt for mange Hænders Virke indfiltrede Spørgsmaal er udredet, saaledes at Debatten, i hvert Fald pro et contra Sommer-Syvlukningen, kan ophøre.

Generalnævneren, hvori de divergerende Anskuelser skal gaa op og finde Udligning, er naturligvis „Sommertiden". Thi da vi den 15. Maj lovbefalet „vandt" en Times Dagslys, forvandledes den gængse 8-Lukning — saaledes doceres det — med ét Slag til den hidtil saa omstridte Syvlukning. I Virkeligheden er dette kun den pure Forstillelse paa Urskiven; thi er Klokken efter „Sommertid" end 7, siger den af menneskeligt Lovværk upaavirkede astronomiske Tidsbestemmelse os dog, at Viseren rettelig burde staa ved 8.

I disse Tider, hvor vi forlængst er indstillet paa at opleve det forunderligste, er „Sommertiden" ret umærkelig gledet over i vor Bevidsthed. Naar Verden udenom os regulerer Dagen efter Tidens jernhaarde Krav, maa ogsaa vi makke ret, selv om den nye Idé ikke netop formaar at afvinde den store Befolkning egentlig Begejstring. For Handelsstanden og dermed for Handels- og Kontormedhjælperne er der ringe Aarsag til Utilfredshed, fordi vor Arbejdsdag sjældnere begynder altfor tidlig, og den vundne Times Dagslys vil være velkommen for langt de fleste af vore Standsfæller.

Udfra denne Betragtningsmaade er „Sommertiden" endda ret problematisk. Thi den nye Tidsregnings Værd bør ikke blot bedømmes efter Forholdet mellem naturlig og kunstig Belysning, men derimod med det Socialreformens Maal, vi som Organisation maa anlægge. — I Modsætning til Principalorganisationerne og Harmoniforeningerne, er „Lukkesagen" for os ikke alene Spørgsmaalet om Butikslukning Kl. 8 eller 7, men selvfølgelig Kravet om Arbejdstidens Regulering, d. v. s. dens rimelige og tidssvarende Begrænsning, — et Formaal, hvis betimelige Nødvendighed de statistiske Undersøgelser, som ofte paavist, noksom har fastslaaet.

Men paa dette for Medhjælperne afgørende Omraade frembyder „Sommertiden" intet Fremskridt.

Derfor er det i høj Grad betænkeligt, naar der fra Principalkredse hæver sig Røster om, at Sommer-Syvlukningen i Virkeligheden er tilfredsstillende løst ved Indførelse af den nye Tid. Thi Butiksmedhjælperne arbejder, alle Urvisere til Trods, bestandig deres 12—14 Timer i Døgnet, og den Medhjælper, der foregøgler sig „den vundne Time", gør det kun paa Bekostning af en Times Nattesøvn, eller hans Dagværk indledes en Time tidligere. Facit er altsaa en Arbejdstidens status quo.

Saaledes meldes der, at Syvlukningen i Roskilde, der var godt paa Vej til Virkeliggørelse, er strandet, fordi en Fraktion i Handelsforeningen hævdede, at 7-Lukningens Gennemførelse betød 6-Lukning efter gammel Stil. Lignende Betænkeligheder kom til Orde i Middelfart, hvor Udsigterne for Sommer-Syvlukningen ligeledes var gunstige, i Silkeborg, Odense, Skelskør og Vejle.

Men hverken Butiksmedhjælperne eller de selvstændige Handlende, der i Aarenes Løb nedlagde et stort Arbejde for den frivillige 7-Lukning, tør forblive ligegyldige Tilskuere til dette Attentat paa opnaaede Resultater.

Denne omgaaende Bevægelse, der tilsigter at afskære vor Syvluknings-Agitation den naturlige Tilslutning til vort systematiske Arbejde for lovmæssig Regulering af Butiksmedhjælpernes Arbejdsdag, maa derfor følges med Agtpaagivenhed af vore Afdelinger og Tillidsmænd. Og disse Bestræbelser bør modarbejdes overalt, hvor de søger at forkludre Syvlukningen, saaledes som Uret til enhver Aarstid angiver den.

Thi vort Maal er en Forkortelse af Butiksmedhjælpernes Arbejdstid, og dertil er Syvlukningen kun Midlet.

I denne vor Mærkesag vil vi aldrig give op — og ikke gaa paa Akkord!

REPRÆSENTANTSKABSMØDE

I HANDELS- & KONTORMEDHJÆLPERNES ARBEJDSLØSHEDSKASSE

IFØLGE Arbejdsløshedskassens Vedtægter skal der hvert Aar afholdes et Repræsentantskabsmøde, som tager Beslutning om Kassens Virksomhed, det forløbne Aars Regnskab og iøvrigt drøfter andre under denne Institution henhørende Anliggender.

Det første af disse Møder, siden vor Arbejdsløshedskasses Statsanerkendelse, afholdtes Søndag den 21. Maj i „National"s Selskabslokaler i Kjøbenhavn.

I Mødet deltog følgende Repræsentanter: I Hovedbestyrelsen A. Andreasen, Hjørring, Vilh. Hansen, Frederiksberg, Ch. Hansen-Møller, Svendborg, Chr. I. Hendil, Hillerød, Jens Johansen, Kjøbenhavn, Mich. Nielsen, Vejle, N. C. Nielsen, Kolding og Johs. Sjælland, Aarhus, (Frk. Johanne Andersen var forhindret i at deltage i Mødet), Endvidere i Repræsentantskabet: A. Elvig, Frederikshavn, Th. Hansen, Aalborg, Axel Juhl, Vejle, Carl Knudsen, Aarhus, Frk. Else Nissen, Esbjerg, Martin Pedersen, Kjøbenhavn, Johs. Petersen, Aarhus, Otto Stridsland, Nykjøbing F., Karl Sørensen, Middelfart og H. Wied-Kirkegaard, Maribo.

Efter at Arbejdsløshedskassens Formand, Herr Jens Johansen, havde aabnet Mødet, valgtes Herr A. Andreasen enstemmig til Ordstyrer, medens Assistent paa Hovedkontoret, Herr Harald Heie, overtog Sekretærhvervet.

Formandens Beretning.

Formanden, Herr Jens Johansen, indledede med at erindre om, at den afvigte, første Beretningsperiode, kun strakte sig over et halvt Aar, og at det er det første Halvaar, Kassen har virket paa det fuldstændig nye Grundlag, som Statsanerkendelsen skaber. Man bør derfor — i sin Bedømmelse som i sin Kritik — være varsom, for ikke senere at nødes til at revidere sine Standpunkter.

RESTANCEFORHOLD.

Vi havde vel alle ventet, at Anerkendelsen og den dermed følgende Kontingentforhøjelse, i første Omgang vilde betyde Tab af nogle Medlemmer, og navnlig saadanne, der nærmest søger en Aarsag til at springe fra. Saaledes gik det dog ikke straks. Det var kun en normal Afgang, som de første Maaneder opviste. Den større Afgang i Medlemsantal kom derimod senere, nemlig pr. 31. Marts, da de betydeligt skærpede Restancebestemmelser bragtes i Anvendelse i fuld Udstrækning.

Nogen større Sorg er der dog ikke Grund til i den Anledning; thi Papirsmedlemmer, synes jeg ikke, vi mere har Brug for. Efter 16 Aars Forløb bør vi være vokset fra dette valne Forhold overfor Medlemmerne, der ret besét betyder en Svaghed, og i organisationsmæssig Henseende vil det formentlig være en Fordel, at vi én Gang om Aaret tvinges til at rense ud; thi det vil medføre forøget Respekt for Medlemmernes Pligter saavel overfor Organisation som Arbejdsløshedskasse.

STATSANERKENDELSEN.

Forarbejderne for og Tilrettelæggelsen af A. K.s Statsanerkendelse pr. 1. Oktober 1915 voldte vel visse Vanskeligheder, saavel paa Hovedkontoret som i Afdelingerne, men jeg har dog Følelsen af, at man overalt ret hurtigt fandt sig tilrette i de nye Forhold, selv om vel enkelte Afdelinger fandt, at Anerkendelsen kom lidt hovedkulds. — Imidlertid var man i Hovedbestyrelsen fuldt ud enige om, at man lige saa gerne straks kunde gaa til at gennemføre Statsanerkendelsen, idet Vanskelighederne utvivlsomt vilde være blevet de samme, hvornaar end Anerkendelsen var gennemført.

TILSKUD FRA STAT OG KOMMUNE.

Desuden var Tidspunktet for Anerkendelsen ogsaa et økonomisk Spørgsmaal for A. K., eftersom man for en Ordens Skyld maatte søge Anerkendelsen fra et Kvartals Begyndelse. Dersom vi derfor skulde have ventet et Kvartal længere, altsaa til 1. Januar 1916, vilde Kassen have mistet et Statstilskud paa mindst Kr. 3000.— Dertil kommer, at Andragender om Kommunetilskud skal indsendes pr. 15. Septbr., men som Regel kan komme i Betragtning, naar de indgaar før By- og Sogneraad behandler Budgettet. Ved at søge Anerkendelsen pr. 1. Oktober kunde vi saaledes naa i tilstrækkelig Tid at faa indsendt vore Andragender, som de fleste By-Kommuner forøvrigt bevilgede.

I dette Sammenhæng henstiller jeg, at man i Fremtiden søger Forbindelse med de lokale Fællesorganisationer, og faar vore Andragender indsendt sammen med de øvrige Arbejdsløshedskassers. Dette er ikke blot anbefalelsesværdigt af almindelige praktiske Grunde, men vi risikerer derved ejheller saa let at faa vore Andragender nægtede, som i Tilfælde af at de indsendes særskilt.

SVINGNINGER I MEDLEMSANTALLET.

De skærpede Restanceregler har, som allerede nævnt, medført en dybtgaaende Revision af vore Medlemslister, der siden den første Gang pr. 1/10 15 foretagne „Udrensning" er resulteret i en Tilbagegang af ialt 121 ubemidlede, nydende Medlemmer (heraf 100 Mænd og 21 Kvinder), medens Fremgangen for Medlemmer med hvilende Medlemsret til Gengæld andrager 25 og for Lærlinge ialt 90. Den samlede Afgang og Tilgang udligner saaledes omtrent hinanden.

I Beretningsperioden er Afdelingsantallet, der ved Anerkendelsen var 71, gaaet ned til 69, idet der kun er oprettet én Afdeling, Nibe, men derimod opløst 3: Holbæk, Vordingborg og Frederikssund.

I denne Forbindelse er det betimeligt at erindre om den Vanskelighed, Militærindkaldelserne medfører for Organisationen i sin Helhed, og for mange smaa Afdelinger i Særdeleshed. Usikkerheden for det enkelte Medlem medfører i mange Tilfælde Ulyst til at optage planmæssigt Arbejde for Organisationen, — ganske bortset fra, at den tillige mangler aktive Medlemmer, og Afdelingens økonomiske Stilling desuden under disse Forhold svækkes.

ARBEJDSLØSHEDS-STATISTIK.

Formanden henviste til de omdelte statistiske Oversigter, hvoraf bl. a. fremgik, at 117 Medlemmer indenfor Beretnings-Halvaaret var understøttet i tilsammen 4006 Dage.

Af de med Dagpenge understøttede Medlemmer blev understøttede i Antal Dage

	indt. 7	8 14	15 21	22 28	29 35	36 42	43 49	50 56	57 63	64 70	71 77	78 84	85 91	Ialt
Medlemmer	8	20	14	20	10	7	8	8	7	3	0	5	7	117

Antallet af arbejdsløse Medlemmer, understøttede saavel som ikke understøttede, androg i

Oktbr.	Novbr.	Decbr.	Jan.	Febr.	Marts
182	186	154	135	139	119

Af ialt 215 Begæringer blev 117 effektive.

Understøttelserne, der blev udbetalte i Tidsrummet 1. Oktober 1915 indtil 31. Marts 1916, fordeler sig saaledes:

723 Dage	à Kr. 1,50	= Kr.	1084,50
736 Dage	à Kr. 1,25	= Kr.	920,00
11 Dage	à Kr. 1,20	= Kr.	13,20
2536 Dage	à Kr. 1,00	= Kr.	2536,00
4006 Dage		Kr.	4553,70

ARBEJDSLØSHED OG UNDERSTØTTELSE.

Understøttelse er, som man kunde vente, udbetalt i betydelig større Omfang end Tilfældet var under de tidligere Forhold, nemlig for dobbelt saa mange — ialt 4006 — Dage, og mere end dob-

belt saa stort et Beløb (Kr. 4553,70). Indenfor Perioden findes der nemlig kun 5 Mdrs. Udbetaling, idet Oktbr. gik ind under Septbr. paa Grund af vor Udbetalingsmaade.

Det er vanskeligt at blive klar over, hvorledes de ekstraordinære Forhold virker; thi vel er der ingen Tvivl om, at mange bliver ledige paa Grund af Militærindkaldelser, men paa den anden Side har Opgangen i Erhvervslivet ogsaa fremkaldt en stærk Efterspørgsel efter Arbejdskraft — et Forhold, der ogsaa afspejles i Opgivelserne vedrørende Understøttelsesperiodernes Længde, idet kun 55 Medlemmerne har hævet Understøttelse i over 30 Dage.

Endvidere fremgaar det af Statistiken, at vi kun har understøttet ca. 1/4 af samtlige ledige Dage, der tilsammen androg 22080. Dette Tal maa man imidlertid tage med nogen Reservation, idet de Data, vi har til Raadighed i saa Henseende, er noget mangelfulde, da vi nemlig ingen Oplysning har om Syge, Skole- og Kursus-Søgende, o. l. Forhold, der her kan faa en vis Indflydelse paa Resultatet.

ARBEJDSANVISNINGEN.

Denne Sag er endnu ikke bragt ind i det faste Leje, som vi forhaabentlig efterhaanden kan naa, derved at vi faar fast og organisk Forbindelse med de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Ved Velvillighed fra Arbejdsanvisningsdirektøren er den Pligt til at anmelde ledige Medlemmer til de offentlige Kontorer, der paahviler os i Henh. t. Loven om off. Arbejdsanvisning § 8, udskudt til vi fandt os lidt til Rette i de nye Forhold, men i Løbet af Sommeren vil dog denne Sag blive ordnet. — Kolding Afdeling er allerede traadt i Forbindelse med det stedlige Anvisningskontor.

Der er i Halvaaret opgivet 192 Pladser (hvoraf fra Centralarbejdsanvisningen 21) og besat 91. Det er særlig i Kjøbenhavn Resultaterne paa dette Omraade foreligger, hvorimod der fra Provinsafdelingerne kun fremkommer sparsomme Oplysninger herom.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER.

Efter at have omtalt forskellige Sær-Spørgsmaal f. Eks. Ledighedsaarsager etc. henviste Formanden til, at Lovens § 26 paabyder Afdelingerne at afholde Generalforsamling hvert Kvartal. Herom maa jeg erindre! I samme Forbindelse henstilles det til Afdelingerne punktlig at indsende det paa disse Generalforsamger godkendte Regnskab saavel som Kvartalsberetning for A. K.

Al Begyndelse er svær — og Børnesygdomme undgaar man sjældent. Disse Vanskeligheder har vi ogsaa mødt paa dette Omraade, men ingenlunde saa store, saa de paa nogen Maade har været afskrækkende eller uovervindelige.

Jeg mener vi kan være tilfreds med det første Halvaars Virksomhed, og med Forhaabning tage fat paa det næste Aar!

Beretnings-Debat.

A. Elvig, Frederikshavn: Jeg kan oplyse, at vor Afdeling har modtaget Kommunetilskud for det forløbne Halvaar, ligesom vi i det Hele er bleven sidestillede med de øvrige Arbejdsløshedskasser. Dette gælder ogsaa for den kommunale Arbejdsanvisning med hvilken vi allerede er traadt i Forbindelse, og som har stillet sig meget velvillig med Hensyn til at lempe sig efter de særlige Forhold, der gælder for Handels- og Kontorfagene — Frederikshavn Afdeling er blandt de Afdelinger, der har overholdt Reglerne, som Formanden omtalte.

Chr. J. Hendil, Hillerød: Det vilde sikkert være praktisk, dersom Hovedkontoret udsendte et Cirkulære med Vejledning til Udarbejdelse af Arbejdsløshedskassens Regnskab, og Opstillingen af det forlangte Kvartalsregnskab. Der vilde i saa Fald vistnok ikke blive Grund til at klage over, at Regnskaberne ikke indsendes.

Axel Juhl, Vejle: Arbejdsløshedskassen er nu en god Støtte for vore Medlemmer. Dette skyldes især den lettere Adgang som Statsanerkendelsen har aabnet til at oppebære Understøttelse. Jeg haaber, at den fremtidig i endnu højere Grad vil blive en Støtte og et Hjælpemiddel for Medlemmerne. — Taleren udbad sig forskellige Oplysninger vedrørende administrative Spørgsmaal. Disse besvaredes senere af Formanden.

Th. Hansen, Aalborg, ønskede oplyst, om Pladsanvisningen har Tilslutning til den offentlige Arbejdsanvisning; thi det synes som om Hovedbestyrelsen har til Hensigt at knytte Forbindelse med den, hvor det er muligt. Vi har jo imidlertid vor egen Pladsanvisning, og selv om det maaske er lettere for Afdelingen at overlade Arbejdsanvisningen Arbejdet hermed, tror jeg alligevel ikke, det vilde være heldigt, da vore Forhold jo nu ligger anderledes end Arbejdernes i Almindelighed.

Statsanerkendelsen har givet Afdelingerne et stærkt forøget Arbejde, og det vil være heldigt, dersom man kunde yde væsentlige Tilskud til dette Arbejde; thi derved vilde der maaske opnaas Fremgang og større Stabilitet. — Afdelingen har vistnok afholdt de i Lovene bestemte Generalforsamlinger, men der er ikke udgaaet noget Cirkulære herom. — Tal. udbeder sig sluttelig Oplysning om, hvorfor de maanedlige statistiske Spørgeskemaer udsendes gennem „De samvirkende Fagforbund" og ikke direkte fra Inspektoratet.

Formanden: Grunden til, at vi endnu ikke er traadt i Forbindelse med Arbejdsanvisningen er — som nævnt — at vi først vilde gøre os fortrolig med de nye Former, hvorunder vi fremtidig skal arbejde. Imidlertid vil vi i Løbet af Sommeren faa Forholdet ordnet, og det kan vi, af forskellige Grunde, være tilfredse med. — Det skyldes kun de ekstraordinære Forhold, at de statistiske Oplysninger indsendes gennem „De samvirkende Fagforbund", idet „Det statistiske Departement" har opfordret til, at den ekstraordinære Arbejdsløshedsstatistik optages paa denne Maade, der medfører en Lettelse for Departementet. — Der er tidligere udsendt Cirkulære om Kvartalsregnskabernes Indsendelse, ligesom dette udtrykkelig kræves i Lovene.

A. Elvig: Forventelig vil der intet være til Hinder for, at man ved Forhandling med de stedlige Arbejdsanvisningskontorer, kan faa de strenge Bestemmelser om daglig Indsendelse af Medlemslister osv. noget forandrede efter vore Forhold. Dette har i alt Fald været Tilfældet hos os. I de fleste Byer vil Arbejdsanvisningen imidlertid næppe faa større Betydning. — Jeg tror ikke, det er af særlig Vigtighed, at Andragende om Kommunetilskud indsendes gennem „Arbejdernes Fællesorganisation", da det alligevel er Budgetudvalgene, der samler og behandler disse Andragender.

N. C. Nielsen, Kolding: Hvorfor skal vi ikke benytte de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, da det vil blive os en Støtte, og da det intet koster os? — Jeg vil opfordre alle Afdelinger, paa hvis Plads, der findes saadanne Kontorer, om at træde i Forbindelse med dem. Taleren er enig med Elvig i, at det ikke er nødvendigt, at „Arbejdernes Fællesorganisation" indsender Andragenderne. —

Formanden: Det er ikke altid ganske betydningsløst, at Fællesorganisationerne indsender Listerne, særlig i de større Byer. Imidlertid bliver Forholdet vel det, at man paa næste Kongres opretter det i Lovene omtalte Krisefond, hvorved man tvinger Kommunerne til at give Tilskud, og hint Spørgsmaal bortfalder af sig selv. — Hvad den offentlige Arbejdsanvisning angaar, er Forholdene ikke saa lige til som N. C. Nielsen mener. Thi man maa her regne med den Forskel paa Engagementvilkaar og Opsigelse, der er mellem os og de øvrige Lønarbejdere. Jeg har derfor ogsaa henstillet til Arbejdsanvisningsdirektøren, at der i de større Byer eventuelt oprettes en særlig Afdeling for Handels- og Kontormedhjælpere, eventuelt bestyret af en Medhjælper, og muligvis ordnes Forholdet paa denne Maade. En saadan Ordning findes f. Eks. i Kristiania, hvor den virker tilfredsstillende, selv om dér alligevel er andre Vanskeligheder at kæmpe med. — Forhaabentlig findes der en Ordning, som er acceptabel for begge Parter.

— — —

Debatten var hermed afsluttet og Beretningen godkendtes enstemmigt.

A. K.s Regnskab.

Formanden oplæser Regnskabet og gennemgaar dets enkelte Poster: Arbejdsløshedskassen startede efter Statsanerkendelsen med et Tilskud paa Kr. 8000,00, der overførtes fra vor tidligere A. K. I Kontingent er indgaaet Kr. 10958,00, Medlemsbøger, Erstatningsbøger og Mulkter har indbragt Kr. 100,50 og Renter Kr 64,44, svarende til en samlet Indtægt af Kr. 19122,94

Udgifterne fordeler sig med Kr. 4553,70 i udbetalt Understøttelse, Gager Kr. 1500,00, Tryksager, Husleje, Telefon og Administration Kr. 1712,37, Administrationstilskud til Afdelingerne Kr. 480,00 samt diverse Udgifter Kr. 6,00. Hvorefter Overskudet at overføre til næste Regnskab udgør ialt Kr. 10870,87.

Som det fremgaar af Regnskabet, kan A. K., til Trods for at Stats- og Kommunetilskudet ikke er indgaaet, i det forløbne Halvaar opvise et Overskud paa ca. Kr. 3000,00. Heraf fremgaar, at de fastsatte Satser er saa rigelig beregnede, at dette vil medføre en meget betydelig Kapitalopsparelse i Arbejdsløshedskassen. Derfor vil der ingen Anledning være til at fastsætte lavere Satser, da vi erholder Tilskud i Forhold til Kontingentet. I Stedet for kan vi sætte Ydelserne endnu højere op, saavel ved Forhøjelse af Beløbene som gennem Forlængelse af Perioderne.

A. Elvig: Ved Aarhus-Kongressen hævede der sig Røster for, at A. K. kunde yde mere, og det viser sig altsaa nu, at dette virkelig er muligt. Dette finder jeg særdeles glædeligt, men maaske burde vi alligevel have fulgt de paa Kongressen fremsatte Ønsker.

Th. Hansen: Vi er ikke interesserede i at opretholde det høje Kontingent, da det ikke kan være os magtpaaliggende at ophobe store Formuer i A. K. Det foreliggende Regnskab viser en ekstraordinær stor Opsparelse af Kapital, og med Stats- og Kommunetilskudet vil der i Løbet af kort Tid opsamles store Formuer, som vi ikke har lovmæssig Anledning til at anvende.

Naar det drejer sig om at forhøje A. K.s Ydelser, bør det dog erindres, at der ogsaa her er Grænser at iagttage. Maksimum for Dagpengene er 2 Kr., og vi kan sikkert ikke komme væsentlig højere med Dageantallet end de 140 Dage, vi har i Øjeblikket. Ad den Vej vil det derfor næppe opnaaes synderligt, for at forhindre Opsamlingen. — Det har vist sig, at Grænserne for de Beløb, der maa anvendes til Administration, er betydelig snævrere end tidligere antaget, hvilket i væsentlig Grad forringer Statsanerkendelsens Værdi.

Jeg konstaterer da kun, at jeg har faaet Ret i mine Udtalelser paa Kongressen, at vi vilde samle store Summer sammen, som vi aldeles ingen Nytte har af, da vi ikke har Ret til at bruge dem. Det foreliggende Regnskab har tilstrækkelig bekræftet denne min Opfattelse. Sluttelig henstiller jeg, at man fremtidig opfører det forventede Statstilskud paa Regnskabet, da det jo er fast og en Indtægt, som vi forud er sikker paa at modtage.

Formanden: Man maa ikke glemme, at da vi gik til Statsanerkendelsen, maatte vi foretage vore Beregninger paa bar Bund, idet vi ikke havde lignende Forhold andre Steder at hente Erfaringer fra. Der var forskellige Forhold at tage i Betragtning. Det var et nyt Forsøg med nye Satser, og Statens Beregner udtalte endog, at han kun kunde gaa med dertil under Forbehold af Ret til at ændre Satserne i Løbet af Perioden. Imidlertid udtalte jeg paa Aarhus-Kongressen, at man antagelig allerede paa næste Kongres kunde forhøje Ydelserne. Dette kan opnaaes derved, at Grundsatserne betydelig forhøjes. Det er jo ogsaa de unge Medlemmer, der især tiltrænger Støtte, hvorfor en saadan Regulering kun vil være rimelig overfor dem.

At have et lavere Kontingent end 50 Øre pr. Maaned vil være meningsløst, og det er der ejheller nogen Anledning til, da man paa den anden Maade gavner Medlemmerne mere. Naturligvis er der intet som helst uheldigt i, at man de første Aar opsparer nogen Kapital, saaledes at A. K. konsolideres. Desuden kan man ved Krisefondens Oprettelse tage den nødvendige Ydelse af det normale Kontingent, ligesom man ogsaa senere vil naa til større Udbetalinger og selvfølgelig paa anden Maade kan faa Brug for Pengene.

Det kan være rigtigt, at man i Status optager det forventede Statstilskud, men vor Status maa være i Overensstemmelse med den, der indsendes til Inspektoratet, og Arbejdsløshedskassens Status er ikke opstillet saaledes.

— —

Dermed var Debatten om Regnskabet afsluttet, og der blev givet enstemmig Decharge.

Administrationstilskud.

Formanden: Kun et forholdsvis ringe Beløb staar til Raadighed for Arbejdsløshedskassens Administration, eftersom de paagældende Udgifter er begrænsede til ca. 20 % af de nydende Medlemmers Kontingent. Jeg skal paa Forhaand oplyse, at der er lige saa mange Arbejdsløshedskasser, der ikke yder deres Afdelinger Administrationstilskud, som der er A. K., der yder et saadant, ligesom de Tilskud, der ydes, er højst forskellige. Det gennemsnitlige Beløb, de øvrige A. K. bruger, er ca. 18,2 %, men paa vort Regnskab er opført et noget højere Beløb, hvilket skyldes, at der er visse Startomkostninger, som A. K. maa afholde. Desuden maa vi maaske bruge noget mere, da vor Kasse ogsaa omfatter Arbejdsanvisning.

Efter grundige Overvejelser har vi besluttet os til at overvise Kr. 1000,00 som Afdelingernes Administrationstilskud. Den største Afdeling, Kjøbenhavn, maa nødvendigvis have det største Tilskud, da den har de største Udgifter. Der bliver derefter Kr. 700,00 til de øvrige Afdelinger. Oprindelig havde man kun tænkt at yde Tilskud til de Afdelinger, der havde over 100 Medlemmer, men da et forholdsvis stort Antal Afdelinger med mellem 75—100 Medlemmer ogsaa føleligt mærker det forøgede Arbejde, har vi udvidet Tilskudet til at omfatte Afdelinger med 75 Medlemmer og derover. Der kan naturligvis altid tvistes om, hvor Grænsen skal sættes, men vi kan i saa Fald kun anbefale de Paagældende at virke for, at Medlemsantallet overstiger 75. Mest retfærdigt vilde det naturligvis være at udbetale Tilskudet efter Medlemsantallet, men i saa Fald vilde der kun blive et saa ringe Beløb til Raadighed for hver enkelt Afdeling, at Tilskudet i Virkeligheden blev betydningsløst.

Hovedbestyrelsen foreslaar derfor, med tilbagevirkende Kraft at udbetale ca. 35 Øre aarlig pr. Medlem til de Afdelinger, hvis gennemsnitlige Medlemstal andrager mindst 75.

Th. Hansen: Dersom Forslaget kun gælder for det indeværende Regnskabsaar, vil jeg gaa med dertil, men det maa ikke betragtes som et Præcedens for Fremtiden, da dette Tilskud til Afdelingerne er altfor ringe. Vi er i Aalborg i hvert Fald meget utilfredse dermed. Jeg har hørt, at andre A. K. giver deres Afdelinger større Tilskud, og dersom dette er rigtigt, ønsker jeg, at der ogsaa for os bliver større Raaderum.

Johs. Petersen, Aarhus: Vor Afdeling har paadraget sig ca. 420 Kr. aarlig Udgift ved Statsanerkendelsen, hvoraf vi kun faar 110 Kr. refunderet. Jeg kunde derfor ogsaa ønske, at der blev ydet mere,

Formanden: Det er ikke alle Aarhus Afdelingens Udgifter, der kan henføres til Arbejdsløshedskassen. Iøvrigt er der godt Forhold i, at ca. 1/4 af Udgifterne refunderes. Der findes ingen A. K., der yder hele Tilskudet til Afdelingerne. Men forøvrigt gælder Forslaget kun for indeværende Aar.

— —

Den af Hovedbestyrelsen foreslaaede Fordeling af Administrationstilskudet vedtoges derefter enstemmig.

INDTÆGTSGRÆNSEN.

Formanden refererede de mundtlige og skriftlige Forhandlinger, der dels ved Anerkendelsen, dels i Tiden efter, var ført med Arbejdsløsheds-Inspektoratet angaaende Handels- og Kontormedhjælpernes Ret til at kræve sig optaget som nydende Medlemmer

af en anerkendt Arbejdsløshedskasse. — Taleren paapegede nærmere de Vanskeligheder, der paa Grund af vore særlige Arbejds- og Engagementsbetingelser, kunde opstaa ved Fortolkningen af Arbejdsløshedskasse-Lovens Bestemmelser i saa Henseende. — Medens det fra vor Side var hævdet, at Handels- og Kontormedhjælperne maatte betragtes under samme Synsvinkel som andre Lønarbejdere, var der fra Inspektoratets Side gjort gældende, at visse Grænser maatte opstilles og overholdes i dette Forhold, idet man ellers kunde befrygte, at Folk, som ganske faldt udenfor de Befolkningskategorier, for hvilke Arbejdsløshedsforsikringen var tænkt, vilde melde sig med Krav om Optagelse.

Hovedbestyrelsen havde gentagende beskæftiget sig med denne Sag, og Flertallet indstillede til Repræsentantskabet, at man foreløbig blev staaende ved de Regler, der havde været Rettesnor med Hensyn til Optagelse af nydende Medlemmer, i den hidtil forløbne korte Periode. Formanden anbefalede denne Indstilling.

Johs. Sjælland hævdede, at det vilde virke uretfærdigt, hvis Optagelsesretten blev gjort afhængig af en pekuniær Grænse, og mente, at Fagets Rammer maatte være det afgørende i dette Spørgsmaal, hvis man vilde undgaa Utilfredshed og bortrydde Hindringen for Tilgang til Kassen af en vis Kreds indenfor Standen.

Vilh. Hansen imødegik Johs. Sjællands Udtalelser og advarede mod ved teoretiske Betragtninger at foranledige, at dette Spørgsmaal sluttelig ordnedes ved altfor rigorøse Bestemmelser. Dette, navnlig i Betragtning af at Sagen i sig selv blot havde ringe Betydning, eftersom den kun angaar et saare beskedent Antal Medlemmer.

Iøvrigt henledede Taleren Opmærksomheden paa, at det paa anden Maade var muligt — og tillige Hensigten — at træffe Foranstaltninger til Udligning af en eventuel Uretfærdighed mod Medlemmer, der kommer over Indtægtsgrænsen.

Efter yderligere Bemærkninger af Th. Hansen og Johs. Sjælland replicerede Formanden i Tilslutning til Vilh. Hansens Udtalelser, hvorefter det vedtoges foreløbig at blive ved den for Tiden gældende Ordning.

VALG AF REPRÆSENTANTER.

Rom Repræsentanter til Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde har vor Arbejdsløshedskasse Ret til at vælge 4 Medlemmer. — Hertil valgtes enstemmig: Jens Johansen, Vilh. Hansen, Martin Pedersen, Kjøbenhavn og Chr. J. Hendil, Hillerød.

— — —

Ordstyreren erklærede derefter Dagsordenen for uddebatteret, hvorefter Mødet afsluttedes ca. Kl. 2.

Vore kendte Navne.

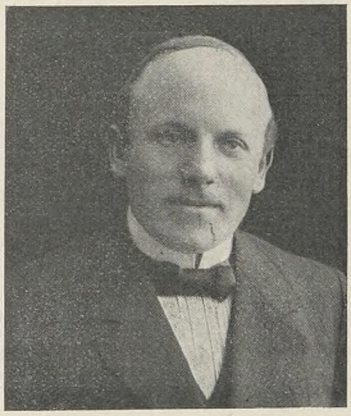

N. C. NIELSEN.

ADSKILLIGE af Hovedbestyrelsens Medlemmer er Bondesønner, og det kan ikke forundre, at dette paa en eller anden Maade præger den Mand, hvis Forfædre gennem Aarhundreder førte Plovjernet gennem Mulden og som slideligt stred sig gennem Luthers Katekismus i Landsbyskolens lavloftede Stue.

Hos N. C. Nielsen, Kolding, er dette landlige Udspring umiskendeligt. — Den, der nedskriver disse Linier, mindes endnu den tindrende Foragt, hvormed en slagfærdig og flabet Kjøbenhavnerdreng kunde plante Skældsordet „Bonde" lige i Synet paa en forlegen Landsbyknøs, der følte sig som et Atom overfor en skønhedsforladt Stenørk og dens ophøjede Indhold. Byfolkets brede Lag var endnu, trods alle socialistiske Anfægtelser, ubevidst under den forlængst selvdøde Nationalliberalismes bondehadske Tvangsforestillinger. Men da Bønder en skøn Dag greb Statsskibets Rat, og Bondestandens økonomiske og politiske Magt var aabenbar, havde den kjøbenhavnske Befolkning længst modtaget en højst nødvendig Fornyelse af Kraft og Stof gennem „Flugten fra Landet".

Vor kendte Kolding-Kollega vilde næppe, ogsaa ud fra hin Betragtningsmaade, fornægte sin Herkomst. Han kunde det for den Sags Skyld ejheller! — Havde han overtaget den fædrene Gaard i Jellinge, vår han vel blevet Typen paa den oplyste Bonde, om hvem vi i fremmede Lande med berettiget Stolthed praler — og vel hjemkommen skumler over. Manden, hvis aandelige Liv vaagner under Naturindtrykkene i Mark og Vænge, og udformes paa Højskolens Bænk, som under Gaardens Drift og i Andels-Mejeriets Bestyrelse lærer selvstændig Handling og ansvarlig Disposition, og som i Sogneraadets Forskole forberedes til Amtets eller Kredsens offentlige Tillidshverv.

Gaardmandssønnen fra Jellinge var da bleven en Ungdommens Talsmand. Thi naar den 11-aarige Vogterdreng dvælede over Hegnets vilde Blomst eller Markens Fugl, var de for hans opladte, modtagelige Sind ikke blot Ting, men netop et Fragment af selve Naturens levende Liv. Og saa ejede han den fortællende, meddelende Evne, der især er Højskolefolket egen.

Men „N. C." blev ikke Bonde. Han kom til Handelen. Boghandelen — heldigvis. Hvor forskrækkelig er ikke den Tanke, at „N. C." hele sit Liv skulde pille Rosiner. Eller dyrke en saa poesiforladt Beskæftigelse som at slaa Streger i en Protokol. — Det er i denne Forbindelse uinteressant at erfare, at han lærte sit Fag i Kallundborg, og kun for en Ordens Skyld anføres, at han i de sidste 13 Aar har været ansat i det kendte Firma P. Blicher i Kolding. Han er naturligvis sit Firma en værdifuld Mand, og nu Forretningsfører for dets betydelige Papirposefabrik.

I 1906 mødtes N. C. N. og Centralorganisationen. Det var da endelig en Luftning udefra for denne unge Boghandlermedhjælper, der med uvillig Undren saa sine Fagfæller henfalde til uvirksom Selvbespejling og i litterære Attituder. — Medhjælperbevægelsen tog N. C. N. med Storm. Samme Efteraar blev han Kolding-Afdelingens Formand. Han har været det siden. To Aar derpaa kom han i Hovedbestyrelsen — og har naturligvis ligeledes været dér siden. Desuden Medlem af det jyske Agitationsudvalg, — et Hverv han altid har følt som et Arbejde, der forpligter. En og anden til Eftertanke — og Eksempel.

Ude i de jyske Afdelinger er „N. C." en hyppig og kærkommen Gæst. — Kan hænde, at der en Vinteraften er Dødvande ved Medlemsmødet i X-kjøbing. Men staar da „N. C." i Døren bliver der Smil og Haandslag. Saa bliver det en god Aften. Hvad enten „N. C." fortæller om C.-O. og dens Gerninger eller oplæser „Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri. En bette Bog om stur' Folk". Thi han er deres Mand derude i Smaaafdelingerne og Stationsbyerne. Ingen anden af C.-O.s Mænd nyder en saadan Popularitet som „N. C." — og ingen fortjener den vel bedre.

Andet og mere skal ikke fortælles om N. C. Nielsen. Det skulde da være de Skyggesider, uden hvilke intet Billede er fuldkomment. Han, der har ofret saa megen Tid og saa mange Penge for vor Sag, er ubestridt Hovedbestyrelsens mest nøjeregnende og paaholdende Medlem. Det er som vejede han hvert Kronestykke, de organiserede Medhjælpere betaler til deres Organisation. Og ingen er som han saa pinlig lydhør for Medlemsstemninger. Somme synes irriterende nøjeregnende og anstrængt lyttende.

N. C. Nielsen er født den 13. April 1884, og han vil saaledes forhaabentlig i en uoverskuelig Fremtid vedblive at irritere os. Hvis han da ikke bliver Direktør for Papirposefabriken. Hvad Vorherre forbyde og P. Blicher undlade!

Hovedbestyrelsesmøde.

CENTRALORGANISATIONENS Hovedbestyrelse afholdt Lørdag den 20. Maj ordinært kvartaarlig Hovedbestyrelsesmøde paa Hovedkontoret. Samtlige Medlemmer deltog i Mødet.

Efter at Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokoller var oplæste og godkendte, fulgte

FORRETNINGSFØRERENS BERETNING.

Forretningsfører Jens Johansen henledede straks Opmærksomheden paa, at Beretningsperiodens Resultat i Henseende til Medlemsantal ikke var straalende, idet den skrappe Fremgangsmaade overfor Restanter pr. 31. Marts, havde medført, at en Del Medlemmer var slettet. Dette dog ikke i en saadan Udstrækning, at der af den Grund var Anledning til Betænkelighed. Og dette saa meget mindre, som de Medlemmer, der i den Grad ringeagtede deres Pligter overfor Organisationen, at de end ikke betalte Kontingent, hverken betød Arbejdskraft eller Værdi for Sagen.

Afdelingsantallet var siden sidste Beretningsaflæggelse formindsket med 2, idet der ikke var oprettet nye Afdelinger, medens Vordingborg og Frederikssund Afdelinger var opløste; Aarsagen hertil var de mange Militærindkaldelser, men ogsaa at der fattedes Ledere iblandt Medlemmerne. Stillingen i Afdelingerne var iøvrigt god, paa nær ganske enkelte Undtagelser, hvor der viste sig en — sikkert kun forbigaaende — Stagnation. Da Beretningen imidlertid, hvad Medlemsantal angaar, kun løber til 31. Marts, var det selvsagt kun faa Afdelinger, der viste reel Fremgang i Medlemsantallet.

Agitationen havde i Perioden været særdeles livlig, idet der var afholdt 42 offentlige eller delvis offentlige Møder, af hvilke Forretningsføreren havde talt ved de 28; endvidere havde Hovedbestyrelsesmedlemmerne Vilh. Hansen, Ch. Hansen-Møller, Mich. Nielsen og Johs. Sjælland talt ved de øvrige Møder.

Forretningsføreren gav Oplysning om Pladsanvisningen, som arbejdede sig støt og roligt fremad, navnlig i Kjøbenhavn. J. J. havde fremdeles det Indtryk, at Provins-Afdelingerne kun interesserede sig i ringe Grad for denne Opgave, og ganske undlader at give Oplysninger om de Pladser, der besættes af Afdelingerne indenfor det lokale Omraade.

Af de til Pladsanvisningen opgivne ca. 100 Pladser var besat 49, men dertil kom altsaa de Pladser, Afdelingerne selv havde besat. I denne Forbindelse omtaltes „Engageringskontoret for Handel og Industri" og Foreningen „Dannevirke"s Forsøg paa at skaffe hjemsendte Soldater Arbejde. — Taleren berørte derefter Dyrtiden, og hvad der af enkelte Afdelinger — Kjøbenhavn og Hjørring — var foretaget herimod. J. J. fremsatte nogle Bemærkninger om de lokale Maanedsberetninger, der udkommer i Bladform, og manede til Forsigtighed paa dette Omraade, for at undgaa en Række polemiserende Smaablade indenfor Organisationen.

Endvidere omtalte Forretningsføreren et i Handelsministeriet om Fordelingen af Handelsskolestipendierne afholdt Møde, hvori han havde deltaget, og kritiserede herunder navnlig, at Ministeriet tilsigtede fremtidig at gaa bort fra at lade Indstillingen foretage af et af de interesserede Organisationer nedsat Udvalg.

Efter at have givet en Oversigt over Afdelingernes Arbejde for den frivillige 7-Lukning, og beklaget, at Indførelsen af „Sommertiden" havde været en Hindring for denne Reforms Gennemførelse adskillige Steder, berettede Jens Johansen udførligt om Arbejdsløshedskassens Virksomhed i Januar Kvartal. — Af indkomne 104 Begæringer var anerkendt 103, den ene nægtedes paa Grund af Restance. Af de 103 anerkendte blev 50 = ca. 49% effektive, saaledes at der i Kvartalet er udbetalt Understøttelse for ialt 2700 Dage med et samlet Beløb af Kr. 3080,75.

DEBAT OM BERETNINGEN.

N. C. Nielsen sluttede sig til Udtalelserne angaaende den Form, hvori enkelte Afdelingsblade, navnlig „Medhjælperen" i Aarhus, fremtræder, og ønskede at disse lokale Meddelelsesmidler afholdt sig fra andre Spørgsmaal end de resp. Afdelingers stedlige Opgaver. — Vilh. Hansen udtalte sig i lignende Retning og understregede det meningsløse i, at „Medhjælperen" direkte modarbejder C. O.s Standpunker og den hidtil fulgte Taktik. Dette maatte ophøre. Iøvrigt foreslog Taleren at iværksætte et omfattende Arbejde for Dyrtidstillæg, mere systematisk og metodisk gennemført end den sidste Foraar benyttede Fremgangsmaade. Saaledes burde der fastsættes visse Normer for Dyrtidstillægets Størrelse, og den lokale Agitation for Sagen ordnes paa anden Vis end tidligere. — Johanne Andersen sluttede sig til sidstnævnte Forslag, men ønskede endvidere indhentet statistiske Oplysninger fra C. O.s Medlemmer vedrørende Omfang og Størrelse af de ydede Dytidstillæg. Desuden anbefalede Frk. A. at samle Arbejdet paa dette Omraade i en almindelig Agitation for Lønspørgsmaalet, eftersom Dyrtidstillæg dog kun havde en midlertidig Karakter. Foreslog at Sagen overvistes til det i Spørgsmaalet nedsatte Udvalg: Jens Johansen, Vilh. Hansen og Chr. J. Hendil. — Mod den anførte Opfattelse gjorde Vilh. Hansen gældende, at det vilde være mest opportunt under de forhaandenværende Forhold at rejse Kravet om Dyrtidstillæg, netop som Basis for en almindelig Regulering af Gageforholdene.

Johs. Sjælland, Mich. Nielsen, Hansen-Møller og Chr. J. Hendil udtalte sig i Tilslutning til de fremsatte Anskuelser, saavel m. H. t. de lokale Afdelingsblade som Dyrtids-Agitationen, og det vedtoges enstemmigt paa Forslag af Forretningsføreren, at opfordre de paagældende Afdelinger til at iagttage de samme Regler, hvorefter „Apellen" i Kjøbenhavn redigeres. — Ligeledes vedtoges enstemmigt den af Vilh. Hansen foreslaaede Dyrtids-Agitation, og det videre i Sagen overlodes til fornævnte Udvalg.

Det af Forretningsføreren i Handelsskolestipendie-Spørgsmaalet tagne Standpunkt godkendtes, og det overlodes til Forretningsudvalget overfor Handelsministeriet nærmere at formulere C. O.s Stilling til Ministeriets Forslag.

Beretningen godkendtes sluttelig enstemmig.

VOR TIDENDE,

Vedrørende D. H. K. M. T.s Virksomhed indenfor Perioden 15. Marts—15. Maj berettede Vilh. Hansen, der oplyste at Stofmængden i de udsendte 5 Numre fordelte sig med ca. 37 Spalter redaktionel, 20 Spalter indsendt Tekst og 19 Spalter Afdelings- og lignende Meddelelser. — Redaktøren gav en kort Oversigt over de vigtigste Anliggender, vor Tidende havde behandlet, og omtalte, at den Dyrtid, hvis Virkninger D. H. K. M. T. efter Evne søgte at modvirke, og som særlig var behandlet i den vellykkede Enquéte, nu ogsaa truede Bladets Interesser. De bestandigt og stærkt stigende Papirpriser havde nemlig foranlediget forøgede Trykkeriomkostninger af ca. Kr. 1200.— pro anno. Derfor maa vi søge indført mulige Besparelser, dels ved en eventuel Begrænsning af Spalteantallet, forsaavidt dette ikke kolliderer med Organisationens Tarv, dels ved fra 1. Januar 1917 at anvende en anden Papirkvalitet end den nuværende.

Endelig fremsatte Redaktøren Tanken om under den kommende Agitationskampagne at udsende særlige Propagandanumre, beregnende for de enkelte Brancher.

I den følgende korte Diskussion deltog Johanne Andersen og Johs. Sjælland, der ønskede vore Retssager nærmere redegjorte i Bladet, samt Mich. Nielsen og Chr. J. Hendil, der bl. a. udtalte Tilslutning til D. H. K. M. T.'s Opfordring til at iagttage Økonomi ved Arrangement af Medhjælperstævner. — Beretningen godkendtes derefter enstemmig.

C. O.s FINANSER.

De reviderede Regnskaber forelagdes af Forretningsføreren, der gav nærmere Oplysninger vedrørende de Principper, hvorefter Forretningsudvalget havde fordelt Administrationsudgifterne for Organisationens forskellige Institutioner. — Til Trods for de paa forskellige Omraader øgede Udgifter og ved de nuværende ekstraordinære Forhold forringede Indtægter, udviste Regnskaberne en almindelig Formueforøgelse. Centralorganisationens samlede Formue androg pr. 31. Marts 1916 Kr. 67.309.71, hvoraf alene vor Reservefond ejede ca. Kr. 55.000.—.

Ifølge Beslutning ved sidste Hovedbestyrelsesmøde havde Forretningsfører og Viceforretningsfører udarbejdet Budgetforslag for 1916—17, der indstilledes af Forretningsudvalget. Af det detaillerede Budget skal anføres, at selve C. O.s Indtægter anslaas til ca. Kr. 19.000.—, medens Udgifterne væsentlig fordeles med ca. Kr. 5.000.— til Administration; Møder og Rejser ca. Kr. 1200.—, „D. H. & K. M. T." og Agitationen Kr. 10.000—, Retshjælpen Kr. 600.—. Da det som bekendt ikke er Hensigten, at C. O. skal sikres et større Overskud, er dette kun budgetteret til ca. Kr. 2000.—.

„Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" viser sig efter Statsanerkendelsen end yderligere rentabel, saaledes at der med Sikkerhed kan budgetteres et Overskud af Kr. 20.000— for 1916—17. — Ligeledes vil vi formentlig i samme Tidsrum forøge Reservefondens Formue med ca. Kr. 9000.—.

Regnskaberne toges til Efterretning og Budgetforslaget godkendtes. Sluttelig accepterede Hovedbestyrelsen enstemmigt den af Forretningsudvalget foreslaaede Fordeling af Administrationstilskud til de store og middelstore Afdelinger som Følge af det øgede Arbejde, Statsanerkendelsen medfører.

RETSHJÆLPEN.

Vedrørende Retshjælpens Virksomhed gav Forretningsføreren en Række Meddelelser. Da en væsentlig Del af de paagældende Sager vil være kendte gennem Maanedsoversigterne i vor Tidende, skal her kun nævnes, at der desuden er bevilget Retshjælp til følgende Medlemmer: A. Jørgensen mod Købmand N. Hassing, Brønderslev, til Betaling af Kr. 103,33. Eli Tranholm mod Isenkræmmer Joh. Resting, Fredericia, og til L. S. Møller mod Manufakturhandlerne Jensen og Keis, Maribo. Sidstnævnte Sag er afgjort i Mindelighed ved at Firmaet betalte det paakrævede Beløb Kr. 120.00. — Chr. Wacher, Støvring, har appelleret den af os for N. Andersen vundne Sag til Overretten.

Disse Meddelelser toges til Efterretning.

JYSK AGITATIONSSØNDAG.

Formanden for Agitationsudvalget for Jylland, Herr Axel Juhl, Vejle, har i „D. H. & K. M T."s Nr. 5 1916 fremsat Plan om en jysk Agitationsdag, som Udvalget siden har forberedt. Herom forelaa en Skrivelse fra det jyske Agitationsudvalg, hvori det bl. a. hedder:

„Planen gaar ud paa en samtidig Henvendelse til uorganiserede Kolleger i større Stationsbyer og andre Pladser, hvor der findes saadanne. Udvalget retter ved Cirkulærer Henvendelse til Afdelingerne om at opgive Navn og Adresse paa Agitatorer, der kan og vil rejse ud og holde Møde, og der korresponderes derefter med den enkelte, ligesom der udsendes Instruks, saavel om Forarbejdet som om om selve Mødearrangementet og det nødvendige Agitationsmateriale udsendes.

Det vil, for at man kan vente Planen gennemført, være nødvendig, at C. O. betaler de Udgifter, der er forbundne dermed. Agitationsudvalget maa være ansvarlig for, at disse holdes indenfor rimelige Grænser, og ved vore Korrespondencer med de enkelte Agitatorer vil der blive pointeret, at kun de allernødvendigste Udgifter vil blive refunderede.

Vi indstiller denne Plan til Hovedbestyrelsens Godkendelse og henstiller, at der gives Udvalget frie Hænder til at træffe nærmere Bestemmelse om Enkelthederne ved Planens Gennemførelse."

N. C. Nielsen, der er Medlem af Udvalget, supplerede Udvalgets Skrivelse med forskellige Oplysninger, og i den følgende Forhandling udtaltes Anerkendelse af Udvalgets Initiativ, der burde tjene de andre Agitationsudvalg til følgeværdigt Eksempel. — Det vedtoges at stille ca. Kr. 200.— til Disposition for den jyske Agitations-Søndag.

ANDRE ANLIGGENDER.

En Anmodning fra Kolding-Afdelingen vedrørende et Medlemsanliggende og et Andragende fra de kjøbenhavnske Afdelinger om Sanktion af Vedtægter for en Klub for Vesterbros Brugsforening blev imødekommet. Derimod kunde Hovedbestyrelsen ikke bevilge Andragende fra Afdelingen i Nyborg om Tilskud til den stedlige Agitation for Syvlukning, idet man maatte henholde sig dels til det almindelige Standpunkt i lignende Tilfælde, dels ogsaa henviste til, at C. O. gentagne Gange efter Afdelingens Start havde stillet Talere til dens Disposition.

Efter at endnu nogle mindre Sager var behandlet, afsluttedes Mødet, der med 1½ Times Pause, havde varet fra Kl. 10 Formiddag til Kl. 6 Eftermiddag.

Sommerens Stævner.

MEDHJÆLPERSTÆVNET I VEJLE.

Centralorganisationens sydøstjyske Afdelinger har truffen Foranstaltninger til et stort anlagt Sommerstævne i Vejle Søndag den 9. Juli.

Med det vellykkede Snoghøj-Stævne, der afholdtes i Fjor, in mente, tør man gaa ud fra, at dette Stævne, der arrangeres paa et for adskillige af vore største Afdelinger centralt beliggende og overordentlig naturskønt Sted, vil forme sig som en Succes.

Ogsaa for Sammenkomstens alvorligere Indhold vil Stævneudvalget paa bedste Maade drage Omsorg, idet man har formaaet Medhjælperstandens Talsmand paa Tinge, Herr Folketingsmand Johs. Fog-Petersen, til at holde Stævnetalen.

Vejle-Stævnet arrangeres af vore Afdelinger i Aarhus, Horsens, Herning, Holstebro, Fredericia, Kolding, Vejen, Bramminge, Silkeborg, Middelfart, Esbjerg, Ejby og — naturligvis — Vejle. — Desuden forventer Udvalget at ogsaa Afdelinger som Skanderborg og Odense vil yde Stævnet Støtte og Tilslutning.

Stævne-Programmet vil fremkomme i næste Nr. af vor Tidende.

LOLLAND-FALSTERSK STÆVNE.

Repræsentantskabet for Lolland-Falsters Afdelinger afholdt den 9. April Møde paa Hotel „Maribo" i Maribo, hvor der bl. a. forhandledes om Afholdelse af Sommerstævne. Det vedtoges at afholde Medhjælperstævnet i Saxkjøbing d. 2. Juli d. A. — Saxkjøbing Afdeling har nedsat et Stævneudvalg bestaaende af Kontorist H. C. Madsen (Fmd.) Kommis K. Beck (Kasserer), Sparekasseassistent A. Jørgensen, Kommis C. Aarslev og Kommis C. Hansen Maarth, og Udvalget har nu udarbejdet følgende Program:

Kl. 12 ankommer Deltagerne fra Nykjøbing-, Nysted- og Stubbekjøbing-Afdelingerne og modtages paa Banegaarden af Kolleger fra Saxkjøbing. Derefter Spadseretur til Holmeskoven (eventuelt til Hardenberg Slotshave). Kl. 2^{30} ankommer Deltagerne fra Maribo-, Nakskov- og Rødby-Afdelingerne. Umiddelaart efter Modtagelsen paa Banegaarden gaar Turen til Havnepladsen, hvorfra Kl. 2^{50} Sejltur med S/S „Frem" til Oreby. Kl. 3^{30} Fælles Kaffebord i Oreby Krohave. Kl. 4 Stævnetale af Herr Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn. Kl. 5^{15} Afsejling til Saxkjøbing. Kl. 6^{15} Fællesspisning i Holmeskovens Pavillon. — Efter Fællesspisningen Bal.

Udvalget forbeholder sig Ret til eventuelle Forandringer i Programmet.

Saxkjøbing er som bekendt beliggende i meget smukke Omgivelser, og naar der bydes paa en Sejltur til Oreby med Stævnetale af vor Tidendes Redaktør, Herr Vilh. Hansen, og — saafremt Tiden tillader det — et Besøg i Oreby Slotshave, bliver det en Dag, alle Deltagerne utvivlsomt vil komme til med Glæde at mindes. Der vil fra Stævneudvalgets Side blive gjort alt, for at Dagen kan blive saa indholdsrig og fornøjelig som muligt, hvorfor vi ogsaa haaber, der bliver meget stor Tilslutning.

Derfor: Agitér energisk for Tilslutning til det Lolland-falsterske Stævne. *Stævneudvalget.*

Conto pro diversi.

ET EFFEKTIVT DYRTIDSTILLÆG.

I sidste Nummer af vor Tidende nævnte vi en Række kjøbenhavnske Firmaer, der havde indrømmet deres Personale et Dyrtidstillæg. De paagældende Meddelelser hidrørte fra disse Firmaer selv og oplyste almindeligvis intet nærmere om Tillægets Størrelse. Som oftest drejer det sig dog om en større — hyppigst mindre — Udbetaling en Gang for alle.

Det fortjener i denne Forbindelse at anføres, at det landskendte kjøbenhavnske Firma, Dansk Akts. Siemens-Schuckert, der driver Handels-, Anlægs- og Fakrikationsvirksomhed i den elektrotekniske Branche og beskæftiger et stort Antal, saavel merkantile som tekniske Medhjælpere, nylig har gennemført en betydelig Forhøjelse af det siden Foraaret 1915 stadig udbetalte Dyrtidstillæg. — Herefter yder Selskabet et Aarstillæg af Kr. 270.— til gifte, Kr. 180.— til ugifte Medhjælpere uden Hensyn til Alder og Gagevilkaar. Desuden udbetales der Kr. 90.— p. a. for hvert ukonfirmeret Barn. Disse Dyrtidstillæg ydes pro rata hver anden Maaned til alle Funktionærer, hvis Aarsindtægt ikke overstiger Kr. 6500.—

Endvidere kan tilføjes, at Dansk Akts. Siemens-Schuckert til Trods for de vanskelige Forhold, som Krigen navnlig medfører for Elektricitetsbranchen, desuden i det sidste Aarstid gennemgaaende har forhøjet Personalets Gager med 10—20 %.

NYE KONKURRENCEKLAUSULER.

Ofte har vi indtrængende lagt vore Standsfæller paa Sinde ikke at underskrive Engagements-Kontrakter indeholdende Konkurrenceklausuler, hvorefter Medhjælperen for kortere eller længere Tid, kan hænde endog for bestandig, forpligter sig til ikke at søge Stilling i sin Branche eller med den sidste Principal konkurrerende Forretninger, efter at det paagældende Engagement er ophørt. Saadanne Bestemmelser vender naturligvis Brodden mod Medhjælperen og hindrer ham eller hende i at frugtbargøre de ved Arbejde i Faget vundne Erfaringer.

Nu søger imidlertid en Kreds af Manufaktur-, Trikotage- og Herreekviperingshandlere i Nakskov at lægge en ny Kapsun paa vore Standsfællers Bevægelsesfrihed. — Efter hvad der med-

deles os har nemlig Indehaveren af Flensborg Lager, Herr H. C. Vandet, bevæget de nævnte Principaler til at undertegne en Overenskomst, hvorefter de forpligter sig til ikke at engagere Medhjælpere, der beskæftiges i Flensborg Lager i Nakskov, før tidligst 12 Maaneder efter Engagementets Ophør. Ikke mindst under de nuværende kortere militære Indkaldelser, kan en saa rigorøs Bestemmelse virke i høj Grad hindrende for den indkaldte Medhjælper, der saaledes er afhængig af Herr V.s Naade eller Unaade — dersom han vil søge fortsat Engagement i Nakskov.

Principal-Overenskomster af denne Art fortjener den skarpeste Misbilligelse, og ingen Medhjælper med nogen Selvhævdelse tør udsætte sig for Virkningerne af Herr Vandets Eksperimenter. — For Centralorganisationens Medlemmer turde et saadant Fingerpeg være overflødigt!

THORLEJF T. EVANTHS: HANDELS-LEKSIKON.

Det norske Forlag H. Aschehoug & Co., der ogsaa er repræsenteret i Kjøbenhavn, har i Løbet af de sidste Aar udsendt flere bemærkelsesværdige merkantile Værker. Prøveheftet af ovennævnte Handels-Leksikon indleder et nyt Afsnit i denne Serie. — Dansk-norsk Handelslitteratur har hidtil været uden et leksikalsk Hjælpemiddel, som de mangeartede Spørgsmaal, der daglig melder sig i den moderne Forretningsmands Praksis — og det gælder her saavel Principalen som den selvstændigt arbejdende eller disponerende Medhjælper — stedse hyppigere nødvendiggør.

Saadanne Spørgsmaal kræver hurtig, kortfattet, men dog nøjagtig Besvarelse. Derfor er Leksikonformen som afstemt efter Tidens Fordringer, og efter det foreliggende 1. Hefte at dømme, tør det siges, at Opgaven er løst tilfredsstillende og fuldt hensigtssvarende.

Handels-Leksikon udarbejdes med vidtgaaende Hensyntagen ogsaa til danske Forhold, og vil kort og knapt give Besked om alle Udtryk og Betegnelser vedrørende Handelsterminologien, Varekundskaben, Handelskemien, Handels- og Vekselretten, Børs,- Assurance- og Bankvæsen, Mønt,- Maal- og Vægtsystemerne osv. Bogen danner saaledes et udmærket Supplement til de foreliggende Haandbøger i Handelsvidenskab; den udkommer i ca. 15 Hefter à 60 Øre og vil omfatte henved 500 dobbeltspaltede Sider.

Hovedanmeldelserne.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

PROVINSAFDELINGERNES Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 20. Juni. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i **to ligelydende** Eksemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 20. Juni være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Vesterbrogade 25, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, den 1. Juni 1916.

„D. H. K. M. T."s Ekspedition.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Grenaa. Torsdag d. 4. Maj afholdt Afdelingen ordinær Generalforsamling paa „Afholds- og Højskolehotellet".

Efter at Formanden havde budt de 15 mødte Medlemmer Velkommen, behandledes Virksomhed og Regnskab, der fandt enstemmig Godkendelse. Vedrørende 7-Lukningen førtes en længere Diskussion, og det besluttedes, at udsende en Skrivelse til alle Næringsdrivende i Byen med en Henstilling om i Maanederne Juni, Juli og August at lukke Kl. 7 de fire første Dage i Ugen. Generalforsamlingen sluttede med et gemytligt Kaffebord.

J. Sørensen.

Kallundborg. Torsdag d. 27. April afholdtes ordinær Generalforsamling i Café „Slotskælderen".

Formanden bød Forsamlingen Velkommen. Til Dirigent valgtes Herr Kommis Petersen. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar og Regnskab for det sidste Aar; begge Punkter godkendtes enstemmigt. — Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes d'Herrer Kommis H. Petersen (Hans Jensen), Kommis A. Rødel (Borchsenius) og Kommis H. Andersen (Quaade). — Kommis Rasmussen (Isenkr. Jensen) valgtes til Suppleant. Det vedtoges at holde Møderne i Café „Slotskælderen" foreløbig hver Onsdag Aften.

Bestyrelsesmøde afholdtes d. 12. Maj. Til Formand valgtes Schimmel (Genvalg). Til Næstformand valgtes Egede Madsen, Kasserer H. Petersen og Sekretær H. Andersen. *H. A.*

Nykøbing, M. Generalforsamling afholdtes d. 11. Maj.

Formanden aflagde Beretning for den Tid, der var forløbet siden sidste Generalforsamling og oplyste, at naar der ikke havde været noget Møde i den sidste Tid, var Grunden den, at Lokalerne havde været optaget vore sædvanlige Mødeaftener. Der var fremkommen Forslag om at nedsætte Kontingentet for Sommeren; dette vedtoges med meget ringe Majoritet. Derefter drøftedes Sommerarbejdet. Endvidere foretoges Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for A. Olsen og A. Andersen, der afgaar efter Tur. A. Olsen genvalgtes og nyvalgt blev A. Brandi. Suppleant blev A. Andersen. — Til Formand i Stedet for A. Olsen, der nægtede at modtage Genvalg, valgtes A. Brandi, som imidlertid paa det bestemteste nægtede at modtage Valg. Man opfordrede derefter Herr Olsen til at overtage Formandspladsen igen, men han fastholdt stadig sin Nægtelse. Generalforsamlingen vedtog da at lade Næstformanden A. M. Christensen fungere som Formand indtil videre. *A. A.*

Sorø. Vintersæsonens sidste Del er forløbet paa følgende Maade: Tirsdag d. 1. Febr. afholdtes ordinær Generalforsamling, hvor der bl. a. valgtes følgende ny Bestyrelse: Assistent M. Holck (Formand), Bogholder A. Back-Andersen (Kasserer), Kommisserne Hj. Møller (Næstformand), H. Andersen (Sekretær) og Th. Suborg. I Agitationsudvalget valgtes: Bogholder A. Back-Andersen (Formand), Assistent Holck, Redaktør Jørgensen, Bogholder C. Rasmussen og Kommis Suhr. — Til Revisorer Redaktør Jørgensen og Bogholder C. Rasmussen. — Hovedkontorets Udkast til nye Love blev vedtaget. Regnskabet godkendtes. — Iøvrigt har Afdelingen holdt godt besøgte ugentlige Medlemsmøder, hvor bl. a. Herr Redaktør Jørgensen venligst har stillet sig til vor Disposition med Foredrag og Indledning om faglige Emner. Endvidere har Herr Jens Johansen og Herr Hj. Møller talt. Efter Herr J.s Foredrag noteredes 4 nye Indmeldelser. — I April afholdtes den ordinære kvartaarlige Generalforsamling, hvor Regnskabet enstemmigt godkendtes. — Vinterhalvaaret sluttede med en Sammenkomst, hvor vi tog Afsked med bortdragende Medlemmer, og endelig har Afdelingen fejret sin 15-aarige Stiftelsesdag. — Sommersæsonen begynder Tirsdag d. 6. Juni Kl. 8½ Aften med Møde paa „Parnas". *B. A.*

Den sorte Tavle.

Medlem 9935 Emil Efsen, Adr. Chr. Henriksen's Boghandel, og Medlem 10302 Otto Christensen, Adr. Vilh. Christensen, har nægtet at betale Kontingentrestancer, hvorfor de slettes af Afdelingen her.

Horsens, 1. Juni 1916. *Chr. Bjørslev,* Kasserer.

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 12. 15. Juni 1916. 16de Aargang.

FRYGT FAREN!

DE senere Aar har bragt en statelig og solid Udvikling af vor Organisation. Den staar nu som en fuldt færdig moderne og handledygtig Sammenslutning — udstyret med alle de Sidegrene af organisationsmæssigt Arbejde, som Nutiden fordrer. Vi har Formerne i en ypperlig Orden — og nu staar vi blot og venter paa den Invasion af Mennesker, der skal fylde disse Former og tilføre dem den højeste Grad af Liv og Kraft.

Imidlertid: Man kan trække Hestene hen til Vandet, men man kan ikke tvinge dem til at drikke, siger Ordsproget, og vi kan heller ikke tvinge vore uorganiserede Standsfæller til at tilegne sig de Goder, som vor Forening rundhaandet slænger hen for deres Fod, bare de gad bukke sig efter dem. Kunde vi, saa gjorde vi vel. Det kan undertiden være grumme forfriskende og meget berettiget at „gribe Grisen paa det rette Sted" og anbringe den der, hvor den hører hjemme.

Men foreløbig er vi henvist til at paavirke dem, saa de forstaar deres egen Fordel, og det er nu det, jeg pønser paa. Disse Mennesker er stedse i mine Tanker, jeg plages af ulykkelig Kærlighed til dem. Mine Frierier har Gang paa Gang forsmædeligt indbragt mig en Kurv, men saa optændt er jeg af Elskov, at det ikke sløver min Ihærdighed. Og nu gør jeg mig altsaa Ulejlighed paany.

Et elsket Væsen iagttager og udgrunder man . . . og jeg har saa ofte haft Lejlighed til at iagttage mine Væsener, til at se dem rulle sig op i hele deres Storslaaethed, saa at jeg kender dem ud og ind. Jeg ved paa en Prik, hvad det er, som raser i deres Indmad.

Deres Ulyst til at slutte sig til os finder forskellige Paaskud: Snart er det et Spørgsmaal om vort Kontingent. Snart er det den fjogede Indvending, at Centralorganisationen styrer socialistisk Kurs osv. Meget kan opfindes. Men inderst inde er Grunden den, at de savner Evnen til at bedømme deres egen Stilling i Livet: de ser ikke deres egen fuldkomne Magtesløshed overfor deres Omgivelser. De forstaar ikke, at de er hjælpeløst afhængige af Forholdene, og at de viljeløst maa lade sig drive hid og did af Brændingen. Det er nu Livets Gang, siger den Medhjælper, hvem Skæbnen er gaaet imod. I sin fatalistiske Sløvhed forstaar han ikke, at havde han forud frygtet Faren, og havde han sanset at træffe Foranstaltninger imod den, saa kunde han have afværget den. Det var en fransk General, som sagde, at det var en daarlig Hærfører, der ikke kunde blive bange. Derved tilkendegav han blot, at han ikke evnede at begribe Faren i dens fulde Omfang, saa at han kunde værge sig mod den. Det er en daarlig Medhjælper, der er saa aandeligt uformuende, at han ikke kan vurdere sine egne Vilkaar, ikke kan fatte de Farer, som lurer paa ham, og hvis værgeløse Bytte han er i det Øjeblik, de bryder løs over ham. Det er en god Medhjælper, der ryster af Angst for disse Farer, og som søger at fjerne dem, som selv vil tage Haand i Hanke med sin egen Livsskæbne!

Han vil grunde om Midler til at forebygge de Onder, som hærger os: Arbejdsløshed og Nedværdigelse, Sulteløn og Afhængighed . . . og han vil standse ved det eneste Middel, som gives: Sammenslutning.

En god Medhjælper maa have mange fortræffelige Egenskaber. Han maa jo først og fremmest have et praktisk Haandelag, hvor det drejer sig om hans Principals Sager. Men han maa sandelig ogsaa forstaa at ordne sine egne. Er han paa dette Punkt opfyldt af gamle Fordomme, undertvunget af gamle Vaner, indhyllet i lammende Sløvhed . . . saa vidner det om, at han maaske kan være god til mange Ting, men som Arbejder i det praktiske Liv duer han ikke! Thi han har ikke Blik for Livets Realiteter. Han har ikke faaet Øjet op for de Faktorer, som Virkeligheden giver ham at regne med. Han savner Evne til at orientere sig i det praktiske Liv, og det er vel nok særlig den Evne, en god Medhjælper skal eje.

— Det var altsaa det, jeg igen vilde sige mine tilbedte. Men mon jeg nu bliver bønhørt? Vanens Magt er stor, og da jeg er en hel Del konservativ, er jeg glad for, at den er det. Vanen hindrer pludselige Spring i Udviklingen, den binder Fortid til Nutid og Nutid til

Fremtid. Først naar Vanen er blevet til et Princip, bør den rettelig gives en anden Betegnelse: Dumhed. Og de Medhjælpere, paa hvem gamle Vaner har bidt sig saa fast i Skindet, er der intet at stille op med. Men de Medhjælpere, hvem en jævn Menneskeforstand ikke er nægtet, vil søge ud af Sløvheden og Taagen, de vil forstaa Faren og dens Art, de vil se, at den ingenlunde er uafværgelig, men at den kan bekæmpes i et enigt Sammenhold. *P. Stavnstrup.*

Tysk Social-Statistik.

MANGE Aar før „Det statistiske Departement" paa Initiativ af vor Organisation paabegyndte det ret omfattende Arbejde, der resulterede i de bekendte statistiske Oplysninger vedrørende vore Løn- og øvrige Arbejdsvilkaar, har man i Tyskland, den moderne Socialpolitiks klassiske Land, iværksat forskellige Forsøg med lignende Formaal. Stofmængden har imidlertid været saa overordentlig omfattende, og Midlerne, der i de givne Tilfælde kunde stilles til Raadighed, saa begrænsede, at det hidtil har vist sig vanskeligt at løse denne Opgave med den metodiske Grundighed, der ellers er særegen for tysk Socialstatistik.

For nogenlunde at overvinde disse Vanskeligheder og opnaa en regelmæssig og tilforladelig Oversigt over Lønforholdene i de sideordnede Handelsfag, er man derfor tyet til Hjælpemidler. Paa dette Omraade afgiver den ved Lov paabudte Sygeforsikring, der omfatter Indtægtsgrupper indtil Mk. 2500.— p. a. et omfattende og paalideligt Materiale, der nu foreligger bearbejdet af „Kaiserl. Stat. Amt", svarende til vort „Stat. Departem." De saaledes indsamlede statistiske Oplysninger har det afgjorte Fortrin fremfor den danske Statistik, at de er langt mere omfattende, eftersom de i Virkeligheden medregner alle Medhjælpere indenfor den anførte Indtægtsgrænse. Rigtignok lider den tyske Statistik af den Mangel, at den iøvrigt medtager alle ved Handelen beskæftigede Lønarbejdere, og saaledes ogsaa omfatter andre end de egentlige Handels- og Kontormedhjælpere, altsaa Hjælpearbejdere, Bude, Lagerarbejdere o. l., hvorved naturligvis det gennemsnitlige Lønniveau til en vis Grad trykkes.

Sammenligningsvis skal her anføres de statistiske Resultater fra Leipzig, der netop er en By af lignende Størrelse som Kjøbenhavn. De forsikringspligtige Medhjælpere og Handelsarbejdere i denne By omfatter ca. 18,000 Mænd og ca. 22,000 Kvinder med følgende Indtægtsfordeling:

Dagsfortjeneste	Mænd pCt.	Kvinder pCt.
indtil Mk. 1.—	10.6	
„ „ 1.51		22.7
Mk. 1.51 — „ 2.—		13.8
„ „ — „ 2.50	10.9	
„ 2.01 — „ 2.50		17.2
„ 2.51 — „ 3.25	3.8	21.5
„ 3.26 — „ 3.50	5.6	6.6
„ 3.51 — „ 4.—	5.8	10.6
„ 4.01 — „ 4.50	1.2	2.9
„ 4.51 — „ 5.—	15.1	2.1
„ 5.01 — „ 5.50	15.3	0.8
„ 5.51 og derover	31,7	2.4

Det fremgaar heraf, at Tyngdepunktet for de mandlige Medhjælpere ligger i de højere Indtægtsgrupper — fra Mk. 4.51 og derover — medens Flertallet af Kvinderne er repræsenteret ved de middelstore Indtægter d. v. s. Mk. 2.01—3.25. Men ogsaa i saa Henseende kan der i Aarenes Løb paapeges en væsentlig Forskydning, der naturligvis skyldes det almindelige sociale Løft. Dette fremgaar af efterfølgende Data:

Aar	Mandlige Medhjælpere med en Dagsfortjeneste af Mk. 4.51 og derover	Kvindelige Medhjælpere med en Dagsfortjeneste af 2.01—3.25.
1906	19.4 %	28.2 %
1907	20.2 „	28.9 „
1908	21 7 „	30.2 „
1909	22.6 „	32.1 „
1910	24.0 „	33.1 „
1911	27.8 „	33.8 „
1912	32.3 „	33.5 „
1913	37.0 „	33.4 „
1914	53.0 „	39.9 „
1915	62.1 „	38.7 „

Naar de mandlige Medhjælpere i denne Indtægtsgruppe udviser en overordentlig Tilvækst fra 1913 til 1914, skyldes dette dog især, at Forsikringspligten den Gang udvidedes fra Mk. 2000.— til Mk. 2500.—. Imidlertid virker den umiskendelige Indtægtsfremgang mindre imponerende, naar man erfarer, at denne for samtlige Sygeforsikrede, altsaa inklusive Haandværkets og Industriens Arbejdere i de samme Indtægtsklasser steg fra 34% i 1906 til 66% i 1915 (svarende til 27% og 41.3% for alle kvindelige Forsikrede). Heraf fremgaar det uden videre, at Medhjælpernes brede Lag er daarligere lønnet end Haandværkssvende og Industriarbejdere — altsaa i nøje Samklang med de gennem vor Social-Statistik indvundne Resultater.

Af samtlige Sygeforsikrede i Berlin, hidrører ca. 76,000 Mænd og ca. 60.000 Kvinder fra Handels- og Kontorfagene. Forsikringsbranchen er repræsenteret ved ca. 10.000 mandlige og ca. 7300 kvindelige Medlemmer. Begge disse Erhvervsgrupper fordeler sig procentuelt paa de enkelte Lønklasser, saaledes som anført i nedenstaaende Tabel:

Dagsfortjeneste	Handels- og Kontorfagene		Forsikringsbranchen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
indtil Mk. 1.15	10.7	17.8	10.3	9.3
Mk. 1.16 „ 2.15	9.5	29.5	10.9	21.1
„ 2.16 „ 3.15	14.3	26.3	13.6	24.8
„ 3.16 „ 4.15	25.6	14.8	15.0	21.9
„ 4.16 „ 5.15	26.6	8.3	19.5	14.1
„ 5.15 og derover	13.3	3.3	25.7	8.8

Sammenligningen mellem de egentlige Handels- og Kontorfag og Forsikringsbranchen viser, at Middellønningerne er de dominerende for Handels- og Kontormedhjælperne, og de ved Handel og Omsætning beskæftigede Hjælpearbejdere, hvorimod Tyngdepunktet i Forsikringsbranchen ligger i de højere Lønningsklasser. Saaledes havde ialt 65,5% af de mandlige Personer i Handelsfagene, i Forsikringsbranchen derimod 60,2% en Dagsfortjeneste af Mk. 3.16 og derover. Men af samtlige mandlige Sygeforsikrede i Berlin havde ca. 71% en tilsvarende Dagsindtægt.

Flertallet af kvindelige Sygeforsikrede fra de to Grupper henhører til Lønningsklasserne mellem Mk. 1.16 og 3.15. Dette gælder for 55.8% af de kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere, og 46% af kvindelige Medhjælpere i Forsikringsfaget. For alle sygeforsikrede Kvinder er imidlertid det tilsvarende Procentantal ca. 63%.

Hvad der paa dette Omraade gælder i Storbyerne Berlin og Leipzig synes ogsaa Reglen i andre, væsentlig mindre, Byer. En nærmere Redegørelse af disse Forhold vil imidlertid føre altfor vidt. Tendensen viser sig overalt ugunstig for Handels- og Kontorfagene sammenlignet med Lønarbejdere i andre Fag. I hvert Fald er Gennemsnits-Lønningerne for de Medhjælperkredse, den statistiske Undersøgelse omfatter, ingenlunde bedre end for Arbejderne i Haandværk og Industri. — Dog tør man i denne Forbindelse ikke overse, at Betegnelsen „Medhjælpere" her omfatter meget uensartede Bestanddele, og at de daarligst betalte Elementer kun med Urette er henregnet til den egentlige Medhjælperstand.

Selv om saaledes denne tyske Statistik kun opnaar at meddele

os et summarisk og lidt udflydende Indtryk, og ganske fattes den Lagdeling og Klassificering efter Brancher, Aldersgrænser o. s. v. der — til Trods for Materialets ogsaa relativt ringe Omfang — giver vor sociale Statistik en særlig og, for fremtidige Arbejder af denne Art, banebrydende Betydning — fortjener den her omhandlede Undersøgelse dog almindelig Interesse. Thi den dynger nyt Bevismateriale paa det allerede forhaandenværende for, at Handels- og Kontormedhjælpernes langt overvejende Flertal befinder sig i et samfundsmæssigt Niveau, hvor den Enkeltes sociale Svaghed kun udlignes derved, at de mange Smaa lader deres Kræfter og Viljer virke i samme Plan og saaledes evner det fælles sociale Løft, der bærer Standen frem mod en ny Tid.

Retshjælpen.

DEN faste Kotume vedrørende Handels- og Kontormedhjælpernes Ret til Gage under ekstraordinære Militærindkaldelser, der efterhaanden er skabt som Følge af de forskellige Domme i saadanne Sager, der af Centralorganisationens Retshjælp har været rejst i omtrent alle Egne af Landet, har efterhaanden bevirket en betydelig Nedgang i Antallet af saadanne Tvistemaal. Det sidste halve Aars Tid har vi derfor beskæftiget os med færre Militærsager, en Omstændighed der naturligvis ogsaa staar i Forbindelse med den 2½ Maaneders Turnus, der nu er gældende for Sikringsstyrken.

For Overretten har vi dog endnu et Par af disse Sager løbende, og for ganske nylig har vi faaet Dom i to. Der er nemlig ved Overretten faldet Dom i Sagen: A. Plesner Davidsen ctr. Kjøbenhavns Tømmer-Handel A/S., hvorved der tilkendtes os Kr. 719,60 + 5 % Renter = Kr. 760,28. Ved Underretten fik vi kun Kr. 584,30, og for saa vidt har det været lønnende at appellere Sagen, men vort Krav om Gage indtil 1. Maj blev dog ikke anerkendt. Derimod har i dette Tilfælde, som i adskillige andre, Underret saavel som Overret uden Vaklen anerkendt Medhjælpernes Ret til Gage under ekstraordinære Indkaldelser, naar ikke der foreligger Opsigelse fra nogen af Parterne.

Vi har ligeledes faaet Dom i Sagen: L. H. Jørgensen ctr. Petersen & Hansen, Svendborg, men denne Afgørelse blev desværre ikke i vor Favør. Overretten mente ikke, at Firmaets Udtalelser til Medhjælperen ved hans Indkaldelse kunde forstaas saaledes, at han derefter kunde anse sig fremdeles engageret til Firmaet, saa meget mere som Medhjælperen overhovedet ikke havde nedlagt Indsigelse mod den Ordning, Firmaet havde truffet.

Forøvrigt har Firmaet Petersen & Hansen i denne Sag optraadt paa en noget mindre fin Maade, idet det har forsøgt at klare sig ud af Sagen ved at paastaa, at L. H. Jørgensen ikke var Medhjælper men Arbejdsmand, og som saadan kunde afskediges uden Varsel. Man har nogen Vanskelighed ved at tage Firmaet alvorligt, især naar man véd, at det selv i sin Tid henvendte sig til vor Afdeling angaaende en Lagerekspedient og da fik L. H. Jørgensen anvist, hvem man ogsaa engagerede. Det forekommer derfor — med et mildt Udtryk — lidt søgt, naar Firmaet nu under Retssagen har faaet den Opfattelse, at vort Medlem var Arbejdsmand.

Ved Overretten har vi endvidere tabt Sagen: R. A. Christensen ctr. N. L. Spangberg, Thisted. Aarsagen hertil er at søge i forskellige Omstændigheder, navnlig spiller Spørgsmaalet Prøvetid en stor Rolle. Principalen har i Sagen mobiliseret hele sit Personale, der har været indstævnet som Vidner; en Fremgangsmaade, der i Almindelighed ikke vurderes særlig højt, fordi det ligger lige for, at saadanne af den ene Sagspart økonomisk afhængige Personer i Virkeligheden er ret inhabile som Vidner. Vort Medlem har nu søgt og faaet fri Proces til Højesteret, hvor det da vil vise sig, om Overrettens Motivering for dens Afgørelse kan holde.

For Overretten har vi desuden løbende Sagen: Carl Jensen ctr. Werner Rasmussen, Ringsted, i hvilken vi ved Underretten kun fik tildømt en ringe Del af det Beløb, vi indstævnede Firmaet for. Underrettens Motivering for sit Standpunkt var imidlertid meget besynderlig, og vi har derfor appelleret Sagen, der væsentlig drejer sig om Løn under Sygdom, derunder dog ogsaa om Opsigelsesfristens Længde for Manufakturmedhjælpere, til Overretten.

Endelig har vi for Viborg Overret verserende en Soldatersag: N. Andersen ctr. Købmand Chr. Wacher, Støvring. Denne Sag drejer sig om Løn under Indkaldelse, idet vort Medlem, N. Andersen, ved Sikringsstyrkens Formering den 2. August 1914 indkaldtes til Tjeneste, men ved sin Afrejse af Principalen blev lovet, at Pladsen skulde staa ham aaben, og af den Grund undlod Medhjælperen at stille Krav om Løn i Indkaldelsestiden. Men da Principalen efter nogle Maaneders Forløb gik fra sit Løfte om, at Pladsen skulde staa N. A. aaben, var Forudsætningen for dennes Hensynsfuldhed naturligvis samtidig bristet, og gennem Organisationen anlagde Medhjælperen da Sag og paastod sig tilkendt Gage og Kostpenge, indtil han med Iagttagelse af lovligt Varsel kunde være opsagt, at regne fra den Dag Principalen skriftlig meddelte, at han ikke kunde garantere at holde Pladsen ubesat. Vort Krav lød paa Gage for Tiden 1. August 1914—30. Juni 1915, Kr. 715,00 ÷ Soldaterlønning og Kontrakrav Kr. 86,60, og dette Beløb ÷ 2 Mdrs. Gage tilkendte Underretten os ogsaa. Fradragelsen af de 2 Mdrs. Gage skyldes, at Retten, mærkværdigvis, støttet af Erklæringer fra 3 lokale Land-Handelsforeninger, skønnede at Medhjælperen ikke havde Ret til 3 men kun til 1 Mds. Opsigelse, til Trods for, at han var Førstemand i Forretningen (paa Landet) med en Gage af 65 Kr. pr. Md. + Kost og Logi.

Principalen var utilfreds med Dommen og har derfor appelleret Sagen til Overretten.

Firmaet C. Lunds Margarinefabrik A/S., Esbjerg, antog ultimo 1915 en kvindelig Medhjælper som Bogholderske til en maanedlig Gage af 65 Kr., men da vor Kollega blev syg i Begyndelsen af Januar afskedigedes hun af Firmaet uden Varsel. Vi anlagde derfor Sag mod Firmaet for Gage for 3 Maaneder, men ved Dommen blev Kravet om 3 Maaneders Opsigelse ikke anerkendt af Retten, og vi tildømtes derfor kun 65 Kr. + 5 % Rente + 25 Kr. i Sagsomkostninger.

Ved Forhandling, dels direkte mellem Organisationen og de paagældende Principaler, dels mellem vor juridiske Konsulent og Principalens Sagfører, er nu en Række Uoverensstemmelser ordnede i Mindelighed.

Saaledes med en Fiskehandler i Odense (angaaende 125 Kr.), med et Manufakturfirma i Maribo (angaaende 120 Kr.), med en kjøbenhavnsk Chokoladefabrik (angaaende 100 Kr.), med en Urtekræmmer paa Nørrebro (25 Kr.).

— — —

Har der saaledes været en Nedgang i Antallet af de behandlede Tilfælde, saa har det dog ingenlunde været i den Grad, at Institutionen: Retshjælpen paa langt nær er bleven overflødig. — Tvertimod!

Saa længe Verden staar vil der være urimelige og hensynsløse Principaler, der kun ser paa egen Fordel, og navnlig vil være tilbøjelige til at fare frem, som det passer dem overfor deres Undergivne. Og navnlig saa længe Medhjælperens Rettigheder ikke stærkere er beskyttet i den almindelige Lovgivning eller ved organisationsmæssige Aftaler og Overenskomster, vil de i højeste Grad have nødig den Støtte og Bistand, som det netop er Retshjælpens Hensigt at give.

Jens Johansen.

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

I Syvlukningens Tegn.

I HOVEDSTADEN.

I de sidste Uger er ovenstaaende Reklamevogn indgaaet som et Led i det kjøbenhavnske Gadebillede. Det er en ny Propagandamaade, vore Afdelinger i Kjøbenhavn har bragt til Anvendelse i Agitationen for den tidlige Butikslukning. „Syvlukningsvognen" lader dominerende Urskiver og en fyndig Opfordring øve sin — forhaabentlig hensigtssvarende — Indvirkning paa Folks sociale Instinkt, og den samler, ligeledes i Overensstemmelse med Hensigten, Opmærksomheden, hvor den kommer frem i Hovedstadens Gader.

De kjøbenhavnske Afdelinger har i afvigte Maaned uddelt flere Hundrede Syvluknings-Skilte til Anbringelse i Butikkerne, og udfolder i flere Kvarterer en ivrig Virksomhed, for at samle de Forretningsdrivende om den tidlige Lukning.

Iøvrigt kan der i denne Sommer paavises en stærk og afgørende Terrænvinding for Syvlukningen i Kjøbenhavn. Den har helt eller delvis holdt sit Indtog i mange Bydele, og det er et Tidens Tegn, at samtlige Viktualie-, Oste- og Paalægsforretninger samt Mejeri- og Brødudsalg i de vidtstrakte Kvarterer, der strækker sig mellem Vesterbrogade og Kalvebodstrand, fra 15. Maj har gennemført helaarlig Syvlukning de 4 første Ugedage. Det drejer sig her om Vesterbros folkerigeste Bydele, der tæller 70—80,000 Indbyggere — overvejende Arbejdere. Atter et Bevis mod den løse Paastand, at Syvlukning er umulig af Hensyn til Arbejderne. Et Postulat, der idelig fremsættes, men derfor ikke vinder i Troværdighed!

Ogsaa i Byerne i Hovedstadens Omegn kan Syvlukningen notere Fremgang. Ikke blot i de nærmestliggende Villabyer, men tillige i Lyngby, desuden i Taastrup (paa Strækningen Kjøbenhavn—Roskilde), hvor de tidligere omtalte Syvlukningsbestræbelser er kronet med afgjort Held.

PAA ØERNE.

„Sommertiden" har, saaledes som omtalt i forrige Nr. af „D. H. K. M. T.", i adskillige Tilfælde forhindret Sommer-Syvlukningen i Provinsen. Vor Afdeling i Roskilde havde efter et forudgaaende energisk Arbejde vundet et langt overvejende Flertal for Reformen, der allerede syntes sikret. Men „Sommertiden" bragte Tilslutningen til at vakle, og den tidlige Lukning maatte desværre opgives. Et ligesaa negativt Resultat hentede vor Afdeling i Præstø, der allerede formente, at Sagen var ført frelst i Havn. Her ligesom i Holbæk strandede Bestræbelserne sluttelig som Følge af den Uenighed, som Hensyn til Sommertid, Landforretninger og — især — Landboerne, der yder passiv, men som i dette Tilfælde, virkningsfuld Modstand mod den nye Tidsregning, foranledigede.

Vor Afdeling i Slagelse søgte i Foraaret Samarbejde med den stedlige Handelsforening, der imidlertid henviste Spørgsmaalet til Forhandling med de forskellige Brancher. Afdelingen søgte derefter ad denne Vej at opnaa Syvlukning de 4 første Ugedage fra 1. Juni til 1. September. Kolonialhandlerne — med Undtagelse af 4 Principaler — gav Tanken deres Tilslutning, hvorimod Isenkræmmerne stillede sig afvisende og Manufakturhandlerne lod deres Standpunkt være afhængig af Brugsforeningerne. Alle disse Reservationer bragte Forsøget til at strande, men der søges nu i mange Forretninger indført den Ordning, at Medhjælpernes Arbejdstid hveranden Aften afsluttes Kl. 7.

I Vordingborg synes der derimod at være gode Betingelser for den tidlige Lukning, og en Henvendelse til Principalerne enkeltvis giver de bedste Løfter for Reformens Virkeliggørelse. Endvidere har alle Manufakturhandlere og langt de fleste Kolonialhandlere i Sorø sluttet sig til den frivillige Syvlukning. Ogsaa dér har vor Afdeling rejst Spørgsmaalet og udført hele det forberedende Arbejde.

Blandt de faa „døde Byer", hvor vor Centralorganisation endnu ikke har faaet Fodfæste, kan Skelskør nævnes med betinget Hæder. Det er en By fjernt fra Paavirkning udefra. Derfor underholder den bestandig en Handels- og Kontoristforening i antikveret Stil, der tillige synes Samlingsstedet for vore derværende Standsfæller. Under disse Forhold vakte det Opsigt, at en „Ung Handelsmand" i de lokale Blade lyste efter den nævnte Harmoniforenings Initiativ i Syvluknings-Spørgsmaalet. Men en af Stedets toneangivende Principaler belærte straks vor unge Ven om, at Handels- og Kontoristforeningen er „baseret paa det selskabelige og ikke nogen faglig Forening", hvorfor Lukningsspørgsmaalet „falder udenfor dens Rammer". Medhjælperne i Skelskør opnaaede altsaa ingen Syvlukning — de synes ejheller rigtig at fortjene den!

Fra Lolland-Falster kan tidligere Meddelelser suppleres med, at Syvlukningen trods visse Outsider-Tendenser vedblivende er gennemført i alle Brancher i Stubbekøbing, ligesom Brugsforeningerne i Herritslev og Stubberup har besluttet at indføre helaarlig Syvlukning.

Hinsides Store Bælt møder vi for første Gang Syvlukningsbestræbelser i Nyborg, et Resultat af vor unge derværende Afdeling. Selv om det foreløbig kun er Fremtidsmusik, er det dog en ny Tid, vore nyborgensiske Kolleger indleder med deres Opraab i de stedlige Dagblade. — Nyborgs vestlige Pendant, Middelfart, kan allerede se tilbage paa et virksomt Arbejde for dette faglige Krav. Denne Gang mente vor derværende Afdeling sig ved Maalet, men gjorde — som andet Steds — Regning uden „Sommertiden". Viktualieforretningerne er dog vundne for den tidlige Lukning, og Afdelingen har vedtaget at genoptage Agitationen i September, naar „Sommertiden" er ophørt. Iøvrigt fremhæver vore Kolleger i Middelfart, at Syvlukningstanken vinder stedse større Tilslutning i Principalkredse — en Erfaring, der er almindelig næsten overalt i Landet.

FRA JYLLAND.

I Fredericia har Syvlukningen været gennemført i længere Tid, og man synes heldigt at undgaa en eventuel af „Sommertiden" hidført Ændring heri. Ligeledes berettes det fra Vejle, at den nye Tid ikke har ændret Syvlukningen i nogen Branche med Undtagelse af Manufaktur. I dette Fag svinger Sympatierne; dog skyldes dette utvivlsomt Pinsen, og der tør atter forventes Ro i Sindene og dermed Enighed om den tidlige Lukning, naar Helligdagene er overstaaet. — Fra Silkeborg meldes, at Viktualiehandlerne og enkelte andre Næringsdrivende, fra Randers, at Træhandlerne fra medio Maj har lukket Forretningerne Kl. 7. Dette gælder ogsaa for mange Handlende i Frederikshavn, der i de lokale Blade averterer Syvlukning de 4 første Ugedage i Tiden 1. Maj—1. September. Endnu skal nævnes, at „Thisted Arbejderforening" har indført tidlig Lukning af sit Udsalg i Tiden

15. Maj—1. August. Hermed er der vist Vej for Syvlukningen i Thisted.

I Hjørring møder denne Reform bestandig hidtil uovervindelige Vanskeligheder, og Afdelingen har i Aar opgivet den sædvanlige Henvendelse til Principalerne og begrænser sig til en almindelig Opfordring til Forbrugerne, om at foretage deres Indkøb før Kl. 7. En lignende Henvendelse er udgaaet fra Kolding-Afdelingen gennem de lokale Blade. Der synes imidlertid i Kolding at være adskillig bedre Betingelser for et gunstigt Resultat indenfor en overskuelig Fremtid.

KONSULERNES FAGFORENING HAR ORDET.

Ved det ultimo Maj i Fredericia af „Foreningen af jyske Handelsforeninger" afholdte Delegeretmøde udtalte Formanden, Konsul Cloos, at Organisationens Ledelse anser det for nødvendigt, at Lukketiden bliver ensartet for By og Land, for Handlende og Brugsforeninger. — Ifølge Principalpressen udtalte Konsulen endvidere:

„Vi er absolut Modstandere af Planerne om, at de enkelte Kommunalbestyrelser faar i deres Magt gennem Dispensationer at paatvinge Kommunens Handlende en tidligere Lukketid end Lovens Normalklokkeslet, og saaledes sætte dem tilbage overfor Konkurrenter i Nabokommunerne, hvor normal Lukketid forbliver gældende. — Her i Jylland har Stemningen stedse overvejende været for Kl. 8 som normal Lukketid, og selv om der paa Øerne er udtalt nogen Tilbøjelighed til at sætte Tidspunktet til Kl. 7, saa ønsker det overvældende Flertal af Fællesudvalgets Mandater dog at bevare Kl. 8. Men Frygten for kommunal Dispensationsmyndighed er dog saa stor, at af 64 stedlige Handelsforeninger, som er blevet adspurgt, har de 44 erklæret, at de hellere vil gaa med til en Syvlukning uden Dispensationsmuligheder, end de vil se Afgørelsen lagt Kommunalbestyrelsernes Hænder. Dog at Syvlukningen indskrænkes til Ugens 4 første Dage. — Dette er altsaa Fællesudvalgets principale Standpunkt. Vort subsidiære Standpunkt er derefter, at saafremt Lovgivningsmagten samtidig med at opretholde Kl. 8 som normal Lukketid vilde gennemføre den truende Tanke om at tillade Kommunalbestyrelserne at forkorte Forretningstiden til Kl. 7, saa maatte denne Tilladelse ikke kunne benyttes, uden naar Handelsforeningen i den paagældende By havde stemt derfor. Sluttelig maa det ikke overses, at Politikontrollen i Byerne er anderledes skarp end paa Landet, hvilket atter kan komme til at virke som en Ubillighed overfor Købstadskøbmændene i Konkurrencen med Landkøbmændene."

Konklusionen af disse Udtalelser er naturligvis Haabet om, at den nuværende Butikslukningslov forbliver uforandret — hvad Medhjælperbeskyttelsen angaar. Dernæst at Dispensationsafgørelsen ensidig overlades de stedlige Principalforeninger. Begge disse Standpunkter har vi tidligere set hævdet af andre Principalorganisationers Ledelse, der bagefter har vist sig at være i Uoverensstemmelse med sine Medlemmer. Den almindelige Fremgang, der kendetegner Syvlukningen næsten overalt i Landet, kunde tyde paa, at hin Skæbne ogsaa let kan overgaa de jyske Handelsforeningers Ledelse.

DETAILLISTORGANISATIONENS STANDPUNKT.

Foranlediget af en Henvendelse fra Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn angaaende Sommer-Syvlukning, har „Centralorganisationen af Detailhandlerforeninger paa Øerne øst for Storebælt (Detailhandler-Societetet)" sendt vor Afdeling en Skrivelse, hvori bl. a. henvises til den af Organisationen foretagne Afstemning om 7-Lukningen, hvoraf fremgaar,

„at der har vist sig Ønsker om 7-Lukning indenfor vore Afdelinger i de større Byer og i Kjøbenhavn samt i et Par enkelte mindre Byer, medens Spørgsmaalet om nævnte tidligere Lukketid ikke har vundet Tilslutning hos Købmændene paa Landet. — Disse to Standpunkter har vi fremhævet i Henvendelse til Regering og Rigsdag og fra dem stillet Forslag om en Ordning af Lukkespørgsmaalet, svarende til Ønskerne hos de enkeltes Egnes Handlende.

Som Følge heraf agter vor Organisation for Tiden ikke at optage noget Arbejde eller Samarbejde med andre Organisationer om 7-Lukkespørgsmaalet, men vi er paa den anden Side overordentlig glade ved, at vore Medlemmer ad Frivillighedens Vej enes om at lukke Kl. 7 Aften i Sommertiden, saaledes som det allerede i et Par Aar er bleven praktiseret i forskellige Provinsbyer og blandt Kolonial- og Viktualiehandlere i Kjøbenhavn.

Vi beklager i høj Grad, at Rigsdagen ikke i sin Tid har taget Hensyn til vore Ønsker om at overlade det til de Handlende selv at bestemme Lukketiden, thi var dette sket, saa vilde 7-Lukning allerede for længere Tid siden have været indført i større Kredse her i Landet og ikke mindst her i Kjøbenhavn".

DEN RADIKALE UNGDOM OG SYVLUKNINGEN.

Vistnok for første Gang har det socialpolitiske Krav, der indeholdes i vort Standpunkt til Butikslukningslovens Revision, fremkaldt en særlig Forhandling og Sympatitilkendegivelse ved et repræsentativt politisk Møde. Dette skete ved „Den radikale Ungdom"s Delegeretmøde, som afholdtes i Aalborg ved Maanedens Begyndelse, idet Mødet efter en Debat om „Det radikale Venstres nye Arbejdsprogram" bl. a. vedtog følgende Udtalelse:

„Under Henvisning til Handels- og Kontormedhjælpernes Krav udtaler Delegeretmødet som sin Overbevisning, at Lukkeloven absolut ikke virker efter sin Hensigt, idet Loven ikke er en social Beskyttelseslov, men en Lov, som kun fastsætter Lukketid, ikke Arbejdstid, og derfor giver Anledning til Misbrug. Samtidig udtaler Delegeretmødet sin Sympati for en Syvlukning som Landslov."

Sommerens Stævner.

DET VENDSYSSELSKE SOMMERSTÆVNE.

De vendsysselske Afdelinger: Hjørring, Frederikshavn og Brønderslev samles til Stævne i Hjørring Søndag den 2. Juli.

Deltagerne ankommer med Middagstogene, hvorefter der straks foretages Udflugt til Lønstrup — Vestkystens for sin Skønhed saa bekendte Badested.

Efter at man her mellem de høje, smukke Klitter har indtaget Frokost af medbragte Madkurve, vil Kl. 2 Hovedbestyrelsesmedlem, Hr. Michael Nielsen, Vejle, holde Stævnetalen.

Derefter vil der blive Lejlighed til for Deltagerne at tage sig et Bad i det friske Vesterhav. — Kl. ca. 5 returneres til Hjørring, hvor man samles i den skønne „Svanelund" til Aftensmad med paafølgende „Svingom" og iøvrigt nogle Timers fornøjeligt kammeratligt Samvær.

Deltagelsen i dette Stævne bliver arrangeret billigst mulig, saaledes, at det kan blive overkommeligt for enhver Kollega at deltage, og naar det endvidere ses hen til, at det tillige bliver en bekvem og ingenlunde anstrængende Udflugt, forventer vi, at ethvert Medlem — ja enhver god Kollega — i Vendsyssel vil deltage — Løsenet bør være: „Til Hjørring og Lønstrup, Søndag den 2. Juli!" *Stævneudvalget.*

MEDHJÆLPERSTÆVNET I VEJLE.

Som allerede meddelt, afholder en Række øst- og sydjyske samt enkelte af vore fynske Afdelinger et Sommerstævne Søndag den 9. Juli i Vejle. Udvalget, der har søgt at arrangere dette Stævne saa billigt som muligt, udsendte fornylig et udførligt Program til de deltagende Afdelinger. Heraf fremgaar, at Deltagelse i Stævnet incl. Billetter Vejle-Grejsdalen og retur, samt Adgang til Ballet i Skyttehuset betales med 1 Kr. pr. Deltager.

Iøvrigt vil Stævnedagen arte sig paa følgende Maade:

Kl. 12½ Em. Frokost i Haandværkerforeningen (Kr. 1,50 pr. Kuvert). Kl. 2 Ekstratog fra Vejle til Grejsdalen. Kl. 2½ Kaffe paa Hotellet i Grejsdalen (Kr. 0.35). Kl. 3½ Stævnetale paa Festpladsen af Herr Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen. Kl. 5½ Ekstratog til Vejle N. Kl. 6 Procession til Skyttehuset. Kl. 7. Middag i Festsalen i Skyttehuset (Kr. 3,00 pr. Kuvert). Kl. 9—1 Bal i Skyttehuset.

Udvalget beder os henlede Opmærksomheden paa, at Tegningen til Deltagelse afsluttes den 3. Juli.

Der forventes — og utvivlsomt med Rette — en særdeles stor Tilslutning til dette Medhjælperstævne.

NORDSJÆLLANDSK STÆVNE.

Naar Sommeren oprinder — selv om det kun er efter Almanakken — bliver der Bevægelse i vore Afdelinger. Stævneudvalgene skyder op, som Svampe af en fugtig Skovbund. Der studeres Køreplaner, snakkes om Sted, Tid og Plads, føres Forhandlinger om Talere o. s. v. Een Ting undgaar man dog at drøfte i Aar: Fællesspisningen. Thi der er fra højere Steder henstillet, at man stryger denne, da Tiden ikke er dertil, og som loyale og lovlydige Undersaatter stryger man Fællesspisningen — Tiden er sikkert heller ikke dertil.

Afdelingerne i Helsinge, Hillerød, Helsingør og Kjøbenhavn har været samlede angaaende et Stævne for de nordsjællandske Afdelinger, og er blevet enige om at afholde dette i Hillerød den 6. August. Da man naturligvis ogsaa har fulgt den højere Henstilling, vil der ikke blive nogen Fællesspisning, hvorfor Dagen vil blive umaadelig billig, ialt vil det kun koste Kr. 1,75 for selve Stævnet.

Af Hensyn til, at der ikke bliver Fællesspisning, vil Stævnet forme sig som Halvdagsudflugt, og Programmet vil derefter blive følgende:

Kl. 1,50 Ankomst til Gribsø (i Gribskov), hvorfra man begiver sig til Gribsø Bakker. Kl. 2,30 Møde paa Gribsø Bakker med Stævnetale. Kl. 3,30 Spadseretur fra Gribsø Bakker til Store Gribsø og over Bøndernes Tørvemose og Syvstjernen til Nøddebo. Kl. 4,30 Ankomst til Nøddebo Kro, hvor der spises i Kroens Have af medbragte Madkurve. Kl. 5,30 Fælles Kaffebord (gratis). Kl. 6,30 Køretur i Vogn fra Nøddebo Kro til Slotspavillonen i Hillerød. Kl. 7,15 Procession gennem Slottet til Hotel Kronprinsen. Kl. 8—2 Bal paa Hotel Kronprinsen.

Saaledes er Programmet for Stævnet, og dets Billighed, i Forbindelse med en Udflugt til Gribskovs Naturskønhed, bør bevirke, at Tilslutningen bliver stor.

Kolleger, der kunde ønske at bese Frederiksborg Slot, vil ved at tage med et tidligere Tog til Hillerød kunne faa kyndig Ledsagelse hertil af Hillerød Kolleger.

Vi haaber, at mange af vore Kolleger vil benytte Lejligheden til at tilbringe en behagelig Dag sammen med Standsfæller fra andre Afdelinger, og beder Deltagerne tegne sig i god Tid hos deres respektive Afdelinger. *H. H.*

SJÆLLANDSK MEDHJÆLPERSTÆVNE.

De sjællandske Afdelinger — med Undtagelse af Kjøbenhavn og Medhjælperforeningerne i Nordøst-Sjælland, der samles til Stævne i Hillerød — har besluttet at arrangere Sommerens Medhjælperstævne i Slagelse.

Stævnedagen er fastsat til Søndag den 9. Juli. — Som Taler vil Herr Redaktør Vilh. Hansen komme til Stede.

Da Slagelse, med Henblik paa Tilslutning fra samtlige deltagende Afdelinger, ligger centralt og med bekvem Forbindelse i de forskellige Retninger, tør Stævneudvalget med al Grund forvente, at der vil blive et stort Fremmøde i Slagelse den 9. Juli.

Selv om der denne Gang kaldes til Samling i en Indlandsby, vil Slagelse-Stævnet ikke savne den Attraktion en smuk Stævneplads og historiske Mindesmærker ejer.

Udførligt Program følger i næste Nr. af vor Tidende.

Hovedanmeldelserne.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

PROVINSAFDELINGERNES Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 20. Juni. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i **to ligelydende** Eksemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 20. Juni være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Vesterbrogade 25, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, den 1. Juni 1916.

„D. H. K. M. T."s Ekspedition

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Horsens. Den 4. April afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. — Til Dirigent valgtes Bogholder Niels Dahl. — Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, som enstemmig godkendtes. — Det reviderede Regnskab for saavel Foreningen som Arbejdsløshedskassen godkendtes ligeledes. Endvidere godkendtes Agitationsudvalgets Beretning. — Til Formand genvalgtes Sten Vandborg og til Kasserer i Stedet for Frk. Camilla Christensen valgtes Lagerforvalter Chr. Bjørslev. — Til Bestyrelse valgtes Kommis Stahncke (Nyvalg), O. W. Nielsen og Frk. Camilla Christensen, til Suppleanter Frk. K. Rasmussen og Sigurd Sørensen, til Revisorer Bankassistent Emil Pedersen og Kommis Axel Nielsen, Suppleanter Frk. K. Rasmussen og Anna Hansen.

Da Sten Vandborg har ønsket sig fritaget for Hvervet som Formand afholdtes den 13. Maj ekstraordinær Generalforsamling paa hvilken Herr Sigurd Sørensen valgtes til Formand.

Bestyrelsen m. fl. takkede Herr Vandborg for hans igennem Aarene udmærkede Arbejde, og udtalte Haabet om, at han inden ret længe igen maatte findes iblandt Afdelingens Ledere.

K. Rasmussen.

Kolding. Tirsdag den 30. Maj afholdtes Medlemsmøde i „Marielund". Formanden oplæste først Svarene paa vore Henvendelser til Detail- og Manufakturhandlerforeningerne angaaende Indførelse af frivillig 7-Lukning. Detailhandlerforeningen svarede, at der ikke havde været tilstrækkelig Tilslutning til Mødet, hvorfor der ikke kunde tages Standpunkt. — Manufakturhandlerforeningen udtalte, at der paa Mødet havde været Modstand mod denne Reform, i Særdeleshed paa Grund af Sommertidens Indførelse, hvilket foranledigede, at adskillige Forretninger lukkede 1 Time senere op om Morgenen. — Formanden meddelte adskillige Udtalelser af Principaler, der alle udtalte sig til Gunst for Reformens Indførelse, bl. a. fra Herr G. Herdegen, Akseltorvet, som efter Pinse vilde lukke Kl. 7 hver Aften, undtagen Lørdag (Bravo!). Det vedtoges at udsende Liste ved Bud til Kolonial- og Specialforretningerne, Manufakturhandlerne og Isenkræmmerne. Dernæst blev Herr A. Chr. Møller, der tidligere har været Afdelingens Kasserer, enstemmigt valgt som konstituerede Kasserer under Axel L. Lorensens 2½ Maaneds Indkaldelse til Sikringsstyrken.

Endelig forelaa Vejle-Stævnets Program samt Liste til Paategning.

Bemærk! Den konstituerede Kasserers Adresse er: A. Chr. Møller, Postbox 68. Kolding. I Formandens Fraværelse bedes alt Afdelingen vedrørende, adresseret til Næstformanden, Edv. Wentzel, Adr. Herr Volmer Stigaard, Kolding. *A. T.*

Ringe. Søndag den 22. Maj afholdt Afdelingen Generalforsamling.

I Formandens Fraværelse aabnedes Generalforsamlingen af Kommis Herr P. Seis Hansen, som bød de tilstedeværende Medlemmer Velkommen, samt meddelte, at Generalforsamlingen var indvarslet fordi Formand og Kasserer Hr. Asmus Martens jun. havde nedlagt sit Mandat.

Ved det derpaa følgende Valg blev Kommis Herr P. Seis Hansen valgt til Formand med Akklamation. Til Kasserer valgtes Frøken A. Larsen, Allerup, og til Bestyrelsesmedlem i Stedet for Herr Th. Jensen, der er rejst fra Byen, valgtes Bankbogholder Hansen. Suppleanter blev: Kommis Winkler og Frøken M. Dahl.

Den nyvalgte Formand takkede for Tilliden og lovede at arbejde for Foreningens Fremgang saa godt som hans Evner og Tid tillod det, og lagde samtidig Medlemmerne paa Sinde at udvise mere Interesse for Afdelingens Arbejder, end de hidtil havde lagt for Dagen. Derefter sluttede Formanden Generalforsamlingen med et kraftigt Leve for C. O. *L. H. S.*

Skanderborg. I Anledning af Formandens Bortrejse holdt Afdelingen ekstraordinær Generalforsamling den 30. Maj i Foreningens Lokaler paa „Centralhotellet".

Formanden bød Velkommen, hvorefter A. Christiansen valgtes til Dirigent. — Formanden meddelte, at han nu ikke længere kunde være Afdelingens Formand, da han allerede rejste 1. Juni, hvorefter han takkede Medlemmerne for den Tillid, der var vist ham. Formanden sluttede med at udbringe et Leve for Skanderborg Afdeling.

Efter at Kassereren havde takket Formanden for den forløbne Periode, gik man over til Valg af Bestyrelse. — Den gamle Bestyrelse genvalgtes enstemmig og som Suppleant valgtes Herr J. G. Bolwig.

Til Formand valgtes enstemmig Herr Kommis H. Herlevsen.

Der nedsattes et Udvalg til at arbejde for Deltagelse i Stævnet i Vejle den 9 Juli. — Generalforsamlingen hævedes med et Leve for Centralorganisationen. P. F. V.

H. H.

Brevkasse.

Til Underretning for den Ubekendte, der meget elskværdigt gentagne Gange har tilsendt os et større Antal Numre af „Handlungsgehilfen-Zeitung", skal vi — næst efter at takke for Tilsendelsen — meddele: Gennem mange Aar har vi modtaget dette og en Række andre udenlandske Medhjælperblade, og henstiller vi derfor til vor ubekendte Ven, at gøre sine „H.-Z." nyttebringende paa anden Maade.

Men den gode Vilje, hvorom Tilsendelsen bærer Vidne, paaskønner vi! *Red.*

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 13. 1. Juli 1916. 16de Aargang.

STATENS HANDELSDAGSKOLE-STIPENDIER.

INDTIL for blot et Par Aar siden demonstrerede den danske Stat sin Interesse for Handelsstandens teoretiske Uddannelse, ved til Støtte for ubemidlede Elever paa Handelsdagskoler at stille til Raadighed det kæmpemæssige Beløb af — 6000 Kr. Naar der desuagtet ikke har været følt nogen særlig Trang til dette Beløbs Forhøjelse, finder det sin naturlige Forklaring deri, at netop det lille Beløb har nødvendiggjort, at de enkelte Portioner blev meget smaa — 20 Kr. pr. Md. og kun til Elever paa Helaars-Kursus. — Følgen heraf var, at den store Part af Handels- og Kontormedhjælperne, som kommer fra ubemidlede Hjem, ikke var i Stand til at udrede, hvad et saadant Kursus koster, idet Skolepengene alm. er ca. 20—24 Kr. og hertil kommer da Kost og Logi, som maa sættes til minimalt 50 Kr., og desuden Udgifter til Bøger etc. De direkte Udgifter vil altsaa andrage ca. 75—80 Kr. pr. Md., men hertil kommer yderligere den indirekte Udgift, som den tabte Arbejdsfortjeneste repræsenterer. Sættes denne til f. Eks. 100 Kr. pr. Md. vil det ikke forundre, at kun faa Medhjælpere, de smaa Gager, der gælder for vore Fag taget i Betragtning, havde Raad til at give sig i Kast med et Aarskursus paa en Handelsdagskole — selv med større eller mindre Udsigt til at opnaa Stipendium fra Staten paa 20 Kr. pr. Md. + 1/2 Friplads fra Skolen eller ca. 10—12 Kr.

Tid efter anden blev Forholdet da ogsaa det, at Handelsdagskolerne i stadig stigende Grad befolkes af Elever, som kun uegentlig kunde siges at tilhøre Handelsstanden, ligesom der ogsaa for hvert Aar indkom stadig flere Ansøgninger om Stipendier fra unge Piger i 14—16 Aars Alderen, Husassistenter, Mejersker og fra mislykkede Seminarister, Studenter o. s. fr., Folk, som maaske nok fortjener Støtte til deres Uddannelse, men hvis Plads man ikke skulde tro var paa en Handelsdagskole, og til hvem det ikke synes særlig indlysende naturligt, at bortgive Statens Midler, der er bevilget under den Forudsætning, at de anvendes til Hjælp til Fagets Udøvere, der søger faglig Undervisning.

I det Udvalg, der behandlede Stipendie-Ansøgningerne, og fremkom med Indstilling til Ministeriet angaaende Uddelingen af disse, har Centralorganisationens Repræsentant gentagende fremhævet dette, at de smaa Portioner var en Hæmsko for Tilgangen til Skolerne af de egentlige Udøvere af Faget, og da Stipendiebeløbet ultimo 1914 forhøjedes fra 6000 til 9000 Kr., ændredes Uddelingsreglerne da ogsaa derhen, at der til Ansøgere fra Byer udenfor det Sted, hvor Skolen er beliggende, kan ydes Halvdelen af Skolepengene + 20 Kr. pr. Md. til Hjælp til Opholdet. Regnes der da stadig med den halve Friplads paa Skolen, tegner Billedet sig naturligvis en Del lysere end tidligere, men alligevel er det en ret beskeden Støtte, som den ganske ubemidlede Elev vanskeligt vil kunne komme igennem med, som Supplement til, hvad han selv maatte have i Behold, og fremdeles bliver derfor Adgangen til Handelsdagskolerne spærret for den store Part af Medhjælperne. Imidlertid er Finanslov-Bevillingen nu atter forhøjet fra 9000 til 12.000 Kr., hvilket forhaabentlig ogsaa vil bevirke, at de enkelte Stipendier forhøjes. Dette paakræves jo forøvrigt ikke alene for derved at forøge de skolesøgende Medhjælperes Antal, men ogsaa af den almindelige Prisstigning, der i det sidste Par Aar har fundet Sted, saaledes, at 30—35 Kr. nu faktisk ikke er mere værd end 20 Kr. var for 3 Aar siden.

Som allerede nævnt har i mange Aar Indstilling angaaende Uddeling af Statens Handelsdagskole-Stipendier været foretaget af et Udvalg, der oprindelig var ret stort, men senere af praktiske Hensyn blev gjort mindre, idet det nemlig kom til at bestaa af 4 Medlemmer. Heraf var et Medlem udpeget af „Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation"; et af Grosserer-Societetet; et af Handels- og Kontoristforeningen i Kjøbenhavn og et Medlem af Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger. Dette snævre Udvalg arbejdede i 7—8 Aar, vist under nogenlunde Tilfredshed fra alle Sider, i hvert Fald naar Hensyn tages til, at det kun disponerede over førnævnte 6000 Kr.

I Aaret 1914 fremkom der imidlertid Ønsker fra Detailhandlerorganisationerne og fra Andelsforeningerne om at blive repræsenteret i Udvalget, hvilket Handelsminister Hassing-Jørgensen indvilgede i. Ministeriet opløste derfor det hidtil bestaaende Udvalg, men anmodede samtidig de ovennævnte 6 Organisationer om, hver at udnævne én Repræsentant til et nyt Udvalg, der skulde have samme Opgave, som det opløste.

Sagen var da ret ligetil. Men nu sker dette, at de „gamle" Handelsforeninger — Fællesrepræsentationen, Grosserer-Societetet og Handels- og Kontoristforeningen — hvis Adkomst for den sidstnævntes Vedkommende til overhovedet at være med iøvrigt ikke er umiddelbart indlysende — spiller fornærmede og stiller sig paa det bornerte Standpunkt ikke at ville være med, naar de nye Organisationer — Detailhandlernes og Andelsforeningerne — skulde medtages, formentlig ud fra den Betragtning, at man da ikke kan være i Stue sammen med „disse Folk".

Man skulde da synes det mest naturligt, at Ministeriet svarer herpaa, at naar d'Herrer ikke vil være med, maa de naturligvis være udenfor. Men saaledes stillede Ministeriet sig ikke. Det sagde i Stedet for, at saafremt ikke alle vil være med kommer der ingen med, og vi andre, der end ikke havde ytret den ringeste Ulyst til Arbejdet, skulde altsaa straffes for de Letsindigheder, de omtalte Organisationer havde begaaet, og det demokratiske og frisindede Ministerium gik saa — endda med tilsyneladende Tilfredshed — over til Enevældens Princip: „Vi alene vide o. s. v." og meddelte kort og godt: „Nu fordeler vi selv".

Alle i Sagen interesserede Parter havde sikkert den Opfattelse, at denne Tilbagevenden til det enevældige Forhold kun skulde være forbigaaende, hvorfor der ikke straks protesteredes, og da der endelig i Maj Maaned indkaldtes til Møde i Handelsministeriet, formodede man, at dette skulde være Udgangspunktet for en ny Ordning, som dog i alt væsentligt skulde løbe parrallelt med den hidtil benyttede Metode. Denne Antagelse viste sig desværre at være fejlagtig. Mødet bestod af Repræsentanter for Handelsdagskolerne — med Undtagelse af Købmandskolen i Kjøbenhavn og Den fynske Handelsdagskole i Odense, der ikke havde ønsket at være med — for Andelsforeningerne, for Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger, for De samvirkende Detailhandlerforeninger og for Danmarks Handelsskoleforening samt af Handelsskoleinspektøren Dr. phil. H. L. Møller. Under Ledelse af Kontorchef H. B. Krenchel fra Handelsministeriet drøftedes en Række Spørgsmaal vedrørende Principperne for Stipendiernes Uddeling, og der var nogenlunde Enighed om, at der ikke var Anledning til at forandre synderligt, naar undtages Aldersgrænsen, der ønskedes forhøjet til 25—26 Aar, og at Portionerne ønskedes forhøjede, hvilket naturligvis ogsaa maatte medføre en Forhøjelse af Bevillingen.

Ministerens Repræsentant, Kontorchef Krenchel, udtalte imidlertid, paa direkte Forespørgsel af vor Repræsentant, at det var Hensigten fremtidig at foretage Uddelingen direkte fra Ministeriet, men dog under Medvirken af Handelsskoleinspektøren, Dr. phil. H. L. Møller, og man gik nødig tilbage til Indstilling ved et Udvalg.

Mødets Deltagere var, saavidt det kunde skønnes, enige i den Protest, der fra forskellige Sider straks blev nedlagt herimod. Som Motivering for sin Modstand, udtalte vor Repræsentant, dels at Tendensen i vor Tid vel nærmest gaar i modsat og mere demokratisk Retning, dels det urimelige i, at gaa bort fra et System, mod hvilket der ikke fra nogen Side var rejst væsentlige Indvendinger, og navnlig dette, at man fra alle interesserede Organisationers Side ønskede det frie Skøn bibeholdt og udvidet ved Uddelingen, hvorfor man maatte anse det for alle Parter mest betryggende, at Indstillingen foretages af et Udvalg, hvori de forskellige Synspunkter og Kendskab til de praktiske Forhold indenfor Handelsstanden kan være repræsenteret.

Centralorganisationens Hovedbestyrelse, der behandlede Sagen ved sit Majmøde, sluttede sig fuldstændig til det af vor Repræsentant indtagne Standpunkt, og vedtog enstemmig at tilstille Handelsministeriet følgende Protest:

> „Hovedbestyrelsen af ovennævnte Centralorganisation har med Beklagelse bemærket det høje Ministeriums Beslutning, om fremtidig at forandre den hidtil benyttede Fremgangsmaade ved Fordeling af det Beløb, der paa Finansloven stilles til Raadighed til Understøttelse for ubemidlede Handelsdagskoleelever.
>
> Indstillingerne er hidtil foretaget af et af de interesserede Organisationer udpeget Udvalg — en Fremgangsmaade vi ogsaa fremtidig anser for den mest tilfredsstillende, idet de forskellige Synspunkter derved kan finde direkte Udtryk og den personlige Meningsudveksling mellem de interesserede Parter bibeholdes, saaledes at ogsaa det frie Skøn i størst mulig Udstrækning kan bevares. Derimod anser vi det for et Tilbageskridt, dersom den hidtil benyttede repræsentative Form ved Understøttelsernes Fordeling bortfalder.
>
> I Henhold til det ovenfor fremførte tillader Hovedbestyrelsen sig derfor at henstille til den højtærede Handelsminister, at den sædvanlige Fremgangsmaade fortsat følges".

Denne Sag har betydelig Interesse for de unge danske Handels- og Kontormedhjælpere, og dermed for vor Stand i sin Helhed, og den vil for hvert Aar, der gaar faa mere Betydning, eftersom Udviklingen fører med sig, at Kravene til den Enkeltes Dygtighed og Uddannelse — ikke mindst i teoretisk Henseende — skærpes, for overhovedlig at kunne følge med i det hidsige Kapløb, som Kampen for Tilværelsen efterhaanden bliver. Og netop nu vil det være nødvendigt at søge den bedst mulige Uddannelse, saavel i almendannende som i faglig Retning, for at kunne staa rustet til at gribe den Chance, der efter alt at dømme vil byde sig til, navnlig for den unge Handelsmand

fra de nevtrale Lande, naar der igen bliver Plads for et produktivt Arbejde i Fredens, Udviklingens og Kulturens Tjeneste.

Forhaabentlig vil Handelsministeren derfor vise sig lydhør for de Ønsker, som i denne Sag rejses fra alle interesserede Parter, og hvis Realisation sikkert vil bringe Sagen ind i det rolige Leje, der vil tjene Formaalet bedst. *Jens Johansen.*

Medhjælperstandens Omvurdering.

„Under Henvisning til Handels- og Kontormedhjælpernes Krav, udtaler Delegeretmødet som sin Overbevisning, at Lukkeloven ikke virker efter sin Hensigt, idet Loven ikke er en social Beskyttelseslov, men en Lov, som kun fastsætter Lukketid, ikke Arbejdstid, og derfor giver Anledning til Misbrug. Samtidig udtaler Delegeretmødet sin Sympati for 7-Lukning som Landslov".

Vedtaget paa „Den radikale Ungdoms Landsforbund's" Delegeretmøde i Aalborg den 5. Juni d. A.

En af de Sandheder, som oftest er foreholdt danske Handels- og Kontormedhjælpere, er den, at Standens manglende Indflydelse paa egne Forhold og dens sociale Ubemærkethed i første Række skyldes Medhjælpernes egen Passivitet. Gang paa Gang har Organisationens Talsmænd i Tale og Skrift med Rette paavist den selvfølgelige Ting, at de daarlige Lønvilkaar, den meningsløst lange Arbejdstid, Antikviteten: Kost og Logisystemet o. s. v. skyldtes Medhjælpernes egen ufattelige Ligegyldighed overfor egne Anliggender.

Med lige saa stor Ret er det hævdet, at de sideordnede Handels- og Kontorfag, som hører til de største i Landet, i Modsætning til andre Fag har ført en samfundsmæssig sèt ubemærket Tilværelse. Staten havde ikke i tidligere Tid i nævneværdig Grad opdaget, at der eksisterede en stor Medhjælperstand. Igennem Lovgivning, Administration og de politiske Partiers Arbejde sporedes intet, der tog Hensyn til Handels- og Kontormedhjælpernes Forhold. Og ganske naturligt,

Den Indflydelse, et Fag socialt set er i Stand til at skaffe sig, vil altid staa i Forhold til den Vilje, Faget selv viser til at ordne sine Forhold.

Medhjælperne selv gav jo intet som helst Livstegn fra sig. Det var tilsyneladende en stor Klasse Mennesker, der, i Modsætning til andre Lønarbejdere, levede under de mest lykkelige og idylliske Forhold, og der var daarlige Forhold nok andre Steder, hvorpaa der maatte bødes gennem en Beskyttelseslovgivning.

Forholdet er heldigvis nu et andet. Fra Fortidens Ubemærkethed befinder Handels- og Kontormedhjælperne sig paa March frem mod Offentlighedens Dagslys. Forlængst har Statsorganer maattet beskæftige sig med Medhjælperforhold, gennem Butikslukningslove, ved at indrømme os Plads for Medhjælperrepræsentanter i forskellige Institutioner, sidst i Sø- og Handelsretten, ved at optage en Statistik over Fagets Løn- og Arbejdsvilkaar o. s. v. Denne Interesse for Medhjælperforhold er skabt gennem Medhjælpernes faglige Sammenslutning, og Organisationen skal altid vide at holde den vedlige og befordre den. Men Medhjælpere og da navnlig de, som endnu viser en Ligegyldighed, der ikke kan forsvares med tomme Talemaader eller hule Paaskud, maa vel vide, at Centralorganisationens Indflydelse og Aktionsevne, altid i nogen Maade vil være afhængig af Medhjælpernes egen Vilje og Tilslutning.

Den sidste Tid har paa en fornøjelig Maade afgivet et Bevis for den stadig voksende Interesse, der vises de organiserede Medhjælpere.

„Den radikale Ungdoms Landsforbund", har paa sit Delegeretmøde i Aalborg den 5. Juni vedtaget den i Spidsen af denne Artikel citerede Udtalelse.

Vi takker den radikale Ungdom for dens Tilslutning til vort Krav om 7-Lukning, ligesom vi selvfølgelig sætter Pris paa den Sympati, der fra saa mange andre Sider er vist overfor dette rimelige Krav.

Der er imidlertid for tænksomme Medhjælpere, i Anledning af nævnte Udtalelse, Grund til et Øjebliks Eftertanke, netop fordi Udtalelsen fremkommer fra en politisk Partiforsamling. Man kommer nemlig sikkert ikke langt ved Siden af, ved at antage, at den nævnte Udtalelse i sig rummer eller tilsigter et Stykke Taktik. — Dette vil igen sige, at man i større politisk interesserede Dele af vort Folk kommer i Tanker om, at Handels- og Kontormedhjælperne er en stor Klasse Mennesker, der i Kraft af den ny Grundlov vil komme til at tælle mange Vælgere, og som det derfor vil være klogt af de politiske Partier at regne med.

Dette er noget nyt og derfor værd at notere. Centralorganisationen vil tage sig dette til Indtægt som Bevis paa, at det Arbejde, den som Medhjælpernes eneste faglige Repræsentation gør for en Rejsning af Standen, stedse i højere Grad lykkes.

Derfor tvivler vi selvfølgelig ikke paa Oprigtigheden i nævnte Udtalelse for 7-Lukning, og det maa derfor haabes, at det vil lykkes de unge radikale Politikere, at øve en Indflydelse paa deres ved Styret siddende ældre Partifæller, saaledes at der kommer et bedre Tempo i Arbejdet for denne rimelige og paakrævede Reform. Det socialdemokratiske Parti har jo forlængst tilsagt 7-Lukning sin uforbeholdne Støtte og mulig de andre Partier, som Tiden gaar, kunde faa mere og mere Interesse for 7-Lukning — eller for Handels- og Kontormedhjælperne.

Mulig skal der gaa lidt Politik i dette, som i de fleste andre socialpolitiske Spørgsmaal, inden det naar sin Løsning.

A. Andreasen.

Vore kendte Navne.

Ikke altid er det Mængden, som gør det. Kvalitetsvalget er baade mellem Varer og Mennesker oftest det afgørende — og vigtigste. Saaledes gaar det naturligvis ogsaa indenfor en saa sammensat Stand som vor. Følgelig kan dette tillige paapeges for Standens Organisation. Kunde man det ikke, vilde Centralorganisationen ikke give noget sandt Udtryk for Standen.

I denne Forbindelse er det maaske mindre betydende, at forskellige Retninger gør sig gældende i vore Medlemskredse, saaledes som det navnlig er paaviseligt i de allerstørste Afdelinger. Saadanne Meningsafvigelser afspejler sig langt hyppigere i Form og Fremgangsmaade end i egentlig principiel Uoverensstemmelse. Ved objektiv og overlegen Betragtning og — Behandling, behøver disse uundgaaelige Meningsdifferencer ikke at betyde Svaghed, og er det ikke, saalænge den paagældende Ledelse undgaar Ensidighed, og dens Midler er egnede til at samle det, der netop samles skal: Medhjælperstanden, og ikke enkelte af dennes Retninger eller Afskygninger.

Ligervis vil den kortere eller længere Tid, der hengaar, inden vi kan rejse Resultaternes Mærkepæle paa vor Vej, i mangt og meget være bestemt af den Medlemskvalitet, vor Organisation raader over. Thi den organiserede Medhjælper, der, paa Baggrund af solid faglig og almen Dannelse, mestre sit Arbejde og gør sit Fag Ære, forlener gennem sit Medlemsskab Organisationen med Respekt udadtil og en ganske anderledes Slagkraft, end der kan forudsættes hos Medhjælperen, der fattes disse Fortrin. Ogsaa paa dette Omraade er det derfor af Betydning at undgaa Ensidighed i Opfattelsen af „Medlemsmaterialet", omend det naturligvis stedse maa fastholdes, at det først og fremmest gælder at

organisere Medhjælperstandens store, brede Lag, saavidst som det er Centralorganisationens væsentligste og fornemste Opgave at reformere dér, hvor en ny Tingenes Tilstand især er paakrævet. Netop derfor bliver de midtpunktsamlende Elementer indenfor vor Organisation af særegen Vigtighed for dens Virksomhed og — Fremtid.

— — —

Med denne lidt vidtløftige Introduktion har vi søgt at illustrere en Side af Bankkasserer Johs. Sjællands Væsen og hans Betydning for Centralorganisationen. Dette ganske bortset fra, at S., tilbageholdende og udpræget selvkritisk som hans Karakter er, næppe selv vil erkende den under Omstændigheder vidtrækkende Indflydelse, disse hans Egenskaber har øvet paa Omgivelser og Medarbejdere.

Johs. Sjælland er en Skolelærersøn fra Lading ved Aarhus. Han er født 11. Februar 1885. Fra Landsbyskolen i Lading gik

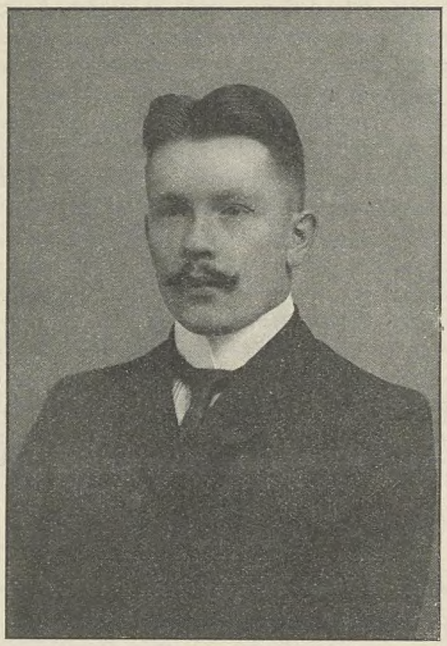

JOHS. SJÆLLAND.

Vejen ud i Livet over Bælum Real- og Højskole, og i Efteraaret 1902 afsluttede den unge Østjyde med Præliminæreksamen ved Kjøbenhavns Universitet.

Endnu ved Aarhundredeskiftet var der af Præliminarister et meget stærkt „run" for Ansættelse ved Etaterne. Et ulasteligt Eksamens-Testimonium og anden hæderlig Omtale gjorde ikke altid Udslaget dér, hvor Protektion var nok saa afgørende, og for alle os, der i de Dage anbragtes paa en haabløs lang Ekspektanceliste, føltes dette som en stor Skuffelse. Guldsnorene forsvandt langsomt i den taagede Uvished, for slet ikke at tale om hver eneste Fjer til den trekantede Hat! Og saaledes skete det, at Johs. Sjælland, der havde udset sig det kgl. danske Postvæsen som fremtidig „metier", som Følge af „lang Ventetid" maatte bryde med Illusionerne og, langt fra den fædrende Arne, tage Plads hos et kendt Sagførerfirma i Aalborg. Af mere Betydning for hans merkantile Uddannelse blev imidlertid et Engagement i det store Kornfirma, Simon Sass i Skanderborg. Dels gennem de Krav, det praktiske Arbejde stillede til den unge Kontormedhjælper, dels ved et fortsættende Kursus med afsluttende Eksamen paa Skanderborg Handelsskole. S. aftjente sin Værnepligt ved Forplejningskorpset. Under Indkaldelser til Sikringsstyrken har S. senere gjort Tjeneste som Reserveintendant — og opnaaede saaledes alligevel Adkomst til den trekantede Hat.

Efter et Aars Arbejde som Bogholder i Chokoladefabriken „Globus", forankredes S. endelig 1908 i Aarhus Privatbank, og har de sidste 4 Aar besiddet den meget betroede Stilling som Kasserer i Bankens søndre Afdeling.

Johs. Sjælland hører egentlig ikke til Forgrundsfigurerne i Medhjælperbevægelsen. Sligt har han aldrig tragtet efter, ogsaa fordi det næppe vilde harmonere med hans Karakteregenskaber. Ikke desto mindre er S. en af Centralorganisationens allerbedste Mænd. En af dem, der aldrig trænger paa, men som der alligevel gennem Aarene ofte har været Bud efter; rolig, støt, tillidsvækkende, midtpunktsamlende som Johs. Sjælland er.

Allerede Medlem under Opholdet i Aalborg, blev han siden Aarhus-Afdelingen en overordentlig værdifuld Kraft, gennem en lang Aarrække Medlem af Bestyrelsen, og indtil Foraaret 1914 Afdelingens Formand.

S. har deltaget i adskillige af vore Kongresser og var indtil 1915 Medlem af Repræsentantskabet. Da ved Kongressen i Aarhus et Mandat blev ledig i Hovedbestyrelsen, valgtes Johs. Sjælland med et stort Stemmetal, et nyt Vidnesbyrd om den Anseelse og Tillid, han med Rette nyder blandt organiserede Handels- og Kontormedhjælpere.

Naar man skal klare sig selv.

HVORFOR skal jeg melde mig ind i en Fagorganisation? Jeg vèd vel, at jeg kun faar en lille Gage, som ikke engang er tilstrækkelig til mine allernødvendigste Udgifter, men foreløbig hjælper min Fa'r mig, og senere skal jeg nok vide, at gøre mig gældende."

Saaledes sagde han, den unge Bankassistent, da jeg opfordrede ham til at blive Medlem af Organisationen. Han var af den Slags, man i daglig Tale kalder „Fa'rs Søn", og hans Fa'r havde mange Penge. — Da han var Dreng, gik han i Latinskolen, og hver Morgen, naar han gik til Skolen, havde han en fransk, engelsk og tysk Lærebog under Armen, og nu, da han havde Læreaarene overstaaet og var bleven Assistent, kom han i de bedre Kredse, og hans Paaklædning var naturligvis altid efter sidste Mode. Ingen kunde som han konversere de unge Damer, og han deltog kun i Baller, hvor man holdt sig strengt til de moderne Danse.

Hvad kan man forlange mere? Kan der overhovedet stilles større Krav til en Mands Kvalifikationer? Og hvem vil forbavses over, at den unge Mand med alle disse Egenskaber ikke vilde være Medlem? Han kunde slaa sig selv for Brystet og sige: „Jeg skal nok selv vide at gøre mig gældende." En Fa'rs Pengepung kvalificerer som Regel, selv Folk med det sletteste Haandelag, til at blive betroet de store Stillinger. Og saa taler Folk om den begavede unge Mand, der saa hurtig gjorde Karriére og sprang forbi mange af de ældre Medhjælpere, han arbejdede sammen med.

Det var mig ikke nogen Skuffelse, ejheller til særlig stor Sorg, at den unge Bankassistent ikke vilde bære Organisationen med sit Medlemsskab. Folk af hans Kaliber, fuldstændig blottet for social Forstaaelse og uden mindste Gnist af Kollegialitetsfølelse, har man ingen Glæde af. Men der var noget andet, der vakte min Harme og Sorg. Han ødelagde vore Medlemmer i O. L.-gades Pensionat, hvor han var i Pension. De meldte sig ud, den ene efter den anden. Der var Manufakturmedhjælperen, som jeg i sin Tid var saa glad for at faa som Medlem. Der var Kommissen fra Materialforretningen, som snart i to Aar havde været trofast Medlem og Kontormedhjælperen fra Margarinefabrikken, og der var flere.

Jeg véd just ikke om de saa noget stort i den unge Mand, men efter at han var kommet i Pensionatet, forandredes de. Han blev ligesom et Mønster for dem. De vidste alle — ligesom ham — at fortælle, at Centralorganisationen var en socialistisk Forening. De vidste, at der var himmelvid Forskel paa Medhjælperen og en „almindelig Arbejder". De kunde indse, at det egentlig var en knusende Nedværdigelse for dem at staa i en Fagforening — selv om man kun havde en ringe Gage — og saa løb de hurtigst muligt. De betænkte sig ikke. De saa ikke paa den usle Gage, de havde. De tænkte ikke paa den lange Arbejdsdag. Paa de mindre gode og mindre frie Arbejdsforhold de var undergivet, og det der for mig synes, at være det værste: De forstod ikke, at det er kun faa, der, som Bankassistenten, har en Fa'rs Pengepung, der villig aabner sig, naar Gagen ikke kan slaa til, men der er Tusinder, der er henvist til at hjælpe sig selv, til at leve af deres Arbejde og derfor maa have det betalt.

Det er disse Tusinder, det er jer, vi skal have fat. Det er jer, vi vil hjælpe. Lad Bankassistenten og hans ligestillede og ligesindede sejle deres egen Sø i deres dumme Hovmod og Fagforeningsforskrækkelse. Organisationen er til for Folk, der maa klare sig selv og for dem, der har saa megen social Forstaaelse og Retfærdighedssans, at de vil være med til at omskabe Forholdene indenfor vort Fag, saaledes at enhver faar sit Arbejde ordentligt betalt og ikke som nu, at Tusinder faktisk skambydes, hvorved Standens aandelige og moralske Niveau holdes nede og tillige forhindrer, at man i faglig Henseende naar saa højt, som man netop i disse Tider drømmer om. *Kristmas.*

Conto pro diversi.

HERR A. ANDREASEN, HJØRRING.

Medlem af Centralorganisationens Forretningsudvalg, og som bekendt en af vor Organisations bedste og mest betydende Mænd, har den 14. Juli været ansat 25 Aar i Hjørring Amts og Kjær Herreds Brandforsikring. — A. beklæder Stillingen som Forsikringsforetagendets Fuldmægtig.

Vor Kollega kan fejre sin Hædersdag som en ung Jubilar, idet han endnu ikke har passeret de 40.

Mange Handels- og Kontormedhjælpere, Landet over, vil den 14. Juli sende Assurancefuldmægtigen i Hjørring en venlig Tanke.

STÆVNET I NORDSJÆLLAND.

Som meddelt i sidste Nr. af Bladet afholder de nordsjællandske Afdelinger og Kjøbenhavn et fælles Stævne i Hillerød den 6. August, hvori vi opfordrer vore sjællandske Standsfæller at deltage.

Turen bliver saa billig, at enhver kan deltage, og vi haaber at Medlemmerne i de forskellige Afdelinger i stort Tal vil benytte sig af Lejligheden til en billig og fornøjelig og desuden agitatorisk Udflugt.

Tegningen til Stævnet foregaar hos de respektive Afdelinger, og Betalingen, Kr. 1.75 pro Persona, erlægges samtidig.

Agiter for stor Tilslutning! *Udvalget.*

DET SJÆLLANDSKE MEDHJÆLPERSTÆVNE.

Dette Stævne afholdes som tidligere oplyst i Slagelse, Søndag d. 9. Juli. Udvalget meddeler, at det endelige Program er fastsat som følger:

Kl. 10 samles Deltagerne i Lystanlægget, hvor der spises Frokost (medbragt Madkurv). Kl. 12½—1½ Koncert af 7. Regiments Orkester (20 Mand). Kl. 1½ Afmarch til Stævnepladsen i Lystskoven. Kl. 3 aabnes Stævnet. Som Talere kommer til Stede d'Herrer Redaktør Vilh. Hansen og Højskoleforstander Palludan, Købmandshvile. Kl. 5 Afmarch til Antvorskov Slotsruiner, som beses. Kl. 6 Afmarch til Anlægspavillonen. Kl. 6½ Fællesspisning. Derefter Bal.

Stævnedagen afsluttes med et Bal i Anlægspavillonen. — Deltagelse i Stævnet betales med Kr. 3.00 pro persona.

Iøvrigt har Stævneudvalget tilsendt os følgende:

Slagelse „Vestsjællands Hovedstad" ligger udmærket som Samlingsplads for Stævne, idet der herfra er direkte Forbindelse med de fleste af Sjællands Byer.

Slagelse Lystanlæg med den nybyggede Pavillon, er et efter Provinsforhold ualmindeligt stort og smukt Anlæg. Den prægtige Bøgeskov med mange smukke Partier strækker sig langt paa den anden Side Sorø. I Nærheden ligger Slagelse Højdepunkt „Æterbjerg", hvorfra der er den videste Udsigt over hele Vestsjælland, og i blot nogenlunde klart Vejr ogsaa til Fyen. Alt dette er Naturskønheder, som Egnens Folk, saavel som enhver Fremmed, vil forstaa at værdsætte. Endelig er naturligvis Antvorskov Slotsruiner, hvoraf Halvdelen er afdækket, en interessant Seværdighed, der ligeledes vil blive taget i Øjesyn af Stævne-Deltagerne.

Med dette for Øje, men først og fremmest med Agitationen og det faglige som Grundlag, haaber vi at kunne samle de sjællandske Handels- og Kontormedhjælpere til et stort og mønstergyldigt Stævne. Derfor opfordrer vi ethvert Medlem til at gøre sit til, at Slagelse-Stævnet bliver saa stort som muligt. Tag ikke blot selv med, men agitér blandt Kolleger, saaledes at vi, naar vi samles i Slagelse d. 9. Juli, maa være en Skare, som formaar at indgyde Respekt for og Tillid til Organisationen.

DET LOLLAND-FALSTERSKE STÆVNE.

Ogsaa for dette Medhjælperstævne, der finder Sted Søndag den 2. Juli i Sakskjøbing, foreligger nu det endelige Program:

Kl. 12 ankommer Deltagerne fra Nykjøbing-, Nysted- og Stubbekjøbing-Afdelingerne, og modtages paa Banegaarden af Kolleger fra Sakskjøbing. Derefter Spadseretur til Holmeskoven (eventuelt Hardenberg Slotshave). Kl. 2³⁰ ankommer Deltagerne fra Maribo-, Nakskov- og Rødby-Afdelingerne. Umiddelbart efter Modtagelsen paa Banegaarden gaar Turen til Havnepladsen, hvorfra Kl. 2⁵⁰ Sejltur med S/S „Frem" til Oreby. Kl. 3³⁰ Fælles Kaffebord i Oreby Krohave. Kl. 4 Stævnetale af Hr. Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn. Kl. 5¹⁵ Afsejling til Sakskjøbing. Kl. 6¹⁵ Fællesspisning i Holmeskovens Pavillon. Efter Fællesspisningen Bal.

FYNSK MEDIIJÆLPERSTÆVNE.

Samtlige fynske Afdelinger afholder Stævne i Nyborg, Søndag den 30. Juli. Som Talere kommer til Stede, Herr Folketingsmand Johs. Fog-Petersen og eventuelt vor Tidendes Redaktør, Herr Vilh. Hansen. For at kunne byde paa saa gode Talere som ovennævnte, har vi maattet udsætte Stævnet til den sene Dato, men henstiller nu til alle fynske Kolleger at forberede sig paa denne lille Udgift, da vi allerede kan garantere Deltagerne en virkelig god og vellykket Dag.

Nærmere Program vil blive udsendt. *Stævneudvalget.*

Ansvarsløse Skriverier.

Mangel paa Kontorfolk.

Det stærkt voksende Forretningsliv.

(Privat).

Efter hvad vi erfarer, har den voldsomme Opblomstring, dansk Forretningsliv har haft under Krigen, medført en til Tider ret betydelig Mangel paa særlig yngre, underordnet Personale til Kontorer og Forretninger. Den tidligere Periodes Overflod paa Kontorfolk synes ganske ophørt nu, og Chancerne for gode Stillinger, inden for disse Omraader, synes i Øjeblikket bedre end ellers i mange Aar.

DENNE besynderlige Meddelelse er, ifølge sin Form og — Tendens, udsendt, uden at jeg dog her skal indlade mig paa nærmere at undersøge, hvem der egentlig er Ophav til denne cirkulerende Meddelelse.

Imidlertid er det nærliggende at drage Paralleller mellem denne Avisnotits og redaktionelle Artikler, der i den senere Tid er fremkommen i „Principal og Medhjælper", Organet for „Engageringskontoret for Handel og Industri".

Hvad vil det i Virkeligheden sige, at der er „en ret betydelig Mangel paa Kontorfolk"? Hvor er de Beviser herfor, der maa vedlægges, naar man vil paatage sig at være Vejleder for Offentligheden? Selv om f. Eks. det nævnte Engagerings-Foretagende ikke har kunnet udfylde de — ofte miserabelt lønnede — Pladser, som „særlig yngre, underordnet Personale til Kontorer og Forretninger" formentlig dækker over, er det vel ikke bevist, at der af den Grund er Mangel paa Kontorfolk. Endmindre er Udsendelsen af saadanne misvisende Meddelelser, berettiget, fordi de kun kan virke paa den Maade, at Tilgangen til de forud daarligt stillede Handels- og Kontorfag forøges.

Ingen uden d'Herrer Stor-Købmænd — der jo har oprettet og fremdeles opretholder og leder Engageringskontoret for Handel og Industri — kan ret besét have Fordel af en stærk Forøgelse af Tilgangen til den i normale Tider allerede overfyldte Medhjælperstand.

Iøvrigt kan denne højtidelige Proklamation end ikke staa for selv den lempeligste Kritik, thi man kan selvsagt ikke med nogen Sikkerhed bedømme Fagets Stilling i saa Henseende, paa en Tid, hvor Forholdene er saa unormale, som faktisk Tilfældet er for Øjeblikket. Ser vi f. Eks. paa Centralorganisationens Stilling, viser det sig, at af dens ca. 5000 Medlemmer var der pr. 31. Marts d. A. indkaldt til Militærtjeneste 463, og i Halvaaret 1. Oktober 1915—31. Marts 1916 har der endog gennemsnitlig været indkaldt 494 Medlemmer, altsaa ca. 10%.

Overfører man dette Billede paa Faget kommer man til det Resultat, at der lavt regnet ved Militærtjeneste er bundet ca. 3000 à 3500 Handels- og Kontormedhjælpere. Men desuden maa tages i Betragtning, at netop „den voldsomme Opblomstring, dansk Forretningsliv har haft under Krigen" har medført, at en Mængde Medhjælpere har fundet Beskæftigelse ved andet Arbejde udenfor vort Fag, hvorved de for Tiden kan oppebære større Fortjeneste end ved selve Faget, men naturligvis ikke tænker paa — ejheller kan forvente — at blive ved, alene af den Grund, at „den voldsomme Opblomstring" maaske rettest bør betegnes som en Opblussen, der, saa snart Forholdene atter trækker sig ilave, ligesaa hurtigt vil slukkes og dø bort.

Det er derfor ganske urimeligt og ansvarsløst at stille Fagets Horoskop for Fremtiden, efter de abnorme Tilstande, der for Tiden er herskende. — Normale Forholds Genindtræden vil maa-

ske netop medføre, at der i Stedet for „en betydelig Mangel" vil blive en betydelig Overflod paa Kontorfolk — man tænke blot paa Hjemsendelsen af de 3000—3500 Medhjælpere, der f. T. er Soldater, og paa Nedlæggelsen af de mange Virksomheder, der f. T. er startet „för tillfället", hvorfra sandsynligvis baade Chefer og Medhjælpere vil blive ledige paa Torvet.

Denne Reaktion vil selvfølgelig melde sig efter Krigen, og lad saa være, at en Del Medhjælpere vil søge sig andre Virkefelter i Udlandet; det vil dog paa ingen Maade kunne forhindre, at der alligevel herhjemme vil blive Overflod af Arbejdskraft, idet man ogsaa maa betænke, at adskillige Firmaer har benyttet de ekstraordinære Forhold, som Paaskud til at reducere Personalets Antal, og det er næppe sandsynligt, at den Side af Sagen uden videre vil rette sig med Krigens Ophør.

Der er saaledes ikke saa lidt der taler for, at Chancerne for Handels- og Kontormedhjælperne herhjemme saa langt fra vil blive bedre — snarere er der Udsigt til det modsatte, og Avisnotitser som den citerede bør derfor stilles i den Belysning, de fortjener, nemlig som ganske ansvarsløse Skriverier.

Jens Johansen.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen afholdes den 25. ds. Kl. 9 pr. Dagsorden: 1) Valg af Dirigent. 2) Forhandlingsprotokollen for afvigte Kvartal oplæses. 3) Formandens Beretning. 4) Arbejdsløshedskassens Regnskab. 5) Eventuelt.

Bestyrelsen.

Brønderslev. Torsdag den 30. Maj indviedes Sommersæsonen med et Møde i Pavillonen i „Hedelund". Formanden, Herr P. Rasmussen, aabnede Mødet og oplæste Programmet til Sommerstævnet i Hjørring, Søndag den 2. Juli. Herr R. anbefalede Medlemmerne at deltage i Stævnet, samt oplyste at hvert Medlem vilde faa et Program med Kupon til Tegning. — Derefter gav Formanden Ordet til Herr Agent Bavin, som oplæste nogle af Drachmann's Digte. Herr B.s Oplæsning lønnedes med Klapsalver. — Efter Mødet samledes man om Kaffebordet, hvor der herskede den bedste Stemning, et godt Bevis for det Kammeratskab, der her hersker mellem organiserede Kolleger. Vi havde ogsaa Fornøjelsen at se nogle enkelte udenforstaaende Kolleger, som var indbudte. Aftenen sluttede med et Par Timers Svingom. Mødet, der var godt besøgt, satte et Par nye Indmeldelser paa Medlemslisten. — Til 1. Juli d. A. mister Afdelingen her et af sine gode Medlemmer, idet vor Næstformand, Forretningsbestyrer J. Knudsen, bortrejser, for at overtage egen Forretning. Da Herr K. kom her til Byen, var han ikke Medlem af sin Organisation, men indmeldte sig straks i Afdelingen her, og det viste sig hurtigt, at K. var en Organisationens Mand. Siden Generalforsamlingen i April har K. været Medlem af Bestyrelsen, og som Tak for hans Arbejde ønsker Afdelingen ham en god Fremtid.

H. Larsen, Sekretær.

Hjørring. Tirsdag den 11. April afholdtes ordinær Generalforsamling under stor Tilslutning. — Formanden, H. Hein, aabnede Generalforsamlingen med de sædvanlige Bemærkninger, hvorefter Herr. A. Ipsen valgtes til Dirigent; denne oplæste Dagsordenen og gav Ordet til Formanden, der aflagde Beretning, som enstemmig godkendtes. Kassereren, C. Møller, forelagde revideret Regnskab for Januar Kvartal, hvilket ballancerede med Kr. 531,20. Dette godkendtes ligeledes enstemmig.

I Henhold til Mønsterlovens Bestemmelser angaaende Bestyrelsens Sammensætning og Valgmaade fratraadte den samlede Bestyrelse, Suppleanter og Revisorer, og foretoges derefter nye Valg. H. Hein og C. Møller genvalgtes ved Akklamation, henholdsvis som Formand og Kasserer. Derefter foretoges Valg af 5 Repræsentanter, hvortil genvalgtes: O. Sørensen (Næstformand) og V. Nielsen, og nyvalgtes O. Jensen, H. Andersen og R. Ludvigsen, alle med store Stemmetal. Til Suppleanter valgtes V. Jacobsen og J. Pedersen. Til Revisorer valgtes enstemmig A. Nielsen og C. Hansen.

Generalforsamlingen vedtog at tilstille Principalerne Cirkulære om Dyrtidstillæg. — Cirkulæret tilstilledes den 25. April samtlige Principaler som beskæftiger Medhjælp. Resultatet blev kun tyndt. —

Paa Forslag af J. K. Nielsen blev nedsat et Udvalg til at virke for Midler til Anskaffelse af en Forenings-Fane. Endvidere overlodes det til Bestyrelsen, at arrangere et vendsysselsk Sommerstævne. Efter forskellige Bemærkninger i Anledning af Valgene sluttede Dirigenten Generalforsamlingen, og denne raabte et: Ipsen Leve! — Den 18. April Medlemsmøde, hvor bl. a. Formanden oplæste Jens Thises „Bliksmedens Nytaarsgilde" i Vendelbo-Dialekt, der vakte stor Munterhed. — Den 25. April Oplæsning af Herr R. Ludvigsen, tildels af egne Værker, til stor Fornøjelse for Tilhørerne.

Den 3. Maj: Foredrag af Herr Redaktør Vølund. Denne talte varmt om Fremtidens Ungdom og rev den store Tilhørerkreds med, saaledes at den til Slut kvitterede med en begejstret Klapsalve. Den 9. Maj: Herr Redaktør Hans Christensen var mødt som Taler og holdt et udmærket, agitatorisk Foredrag, og paapegede Nødvendigheden af Sammenslutning. Taleren fik selvfølgelig Bifald og „mange Tak", og lovede at komme igen ved Lejlighed. *H.*

Tirsdagen den 11. Juli Aften Kl. 9 afholdes ordinær Generalforsamling med Dagsorden: 1. Beretning, 2. Kvartalsregnskab for Arbejdsløshedskassen, 3. Ekstraordinært Valg af Kasserer paa Grund af den nuværende Kasserers Bortrejse, 4. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Middelfart. Følgende Møder er afholdt i Maj og Juni: Torsdag den 11. Maj drøftedes Planerne angaaende Vejle-Stævnet og enedes man om, at sende Herr Westergaard derop. Der var derefter en lille Diskussion om Dillettantforestillingen som Foreningen havde den 30. April. — Søndag den 21. Maj afholdtes der et kombineret Bestyrelses- og Agitationsudvalgsmøde angaaende 7-Lukning, men det sørgelige Resultat blev desværre, at vi maatte lade den Sag fare foreløbig, da der fra forskellig Side havde rejst sig Opposition derimod. Torsdag den 25. Maj afholdtes Medlemsmøde. Westergaard aflagde Beretning fra Vejle. Sekretæren oplæste derefter et Par jydske Smaafortællinger. Mødet sluttede med fælles Kaffebord. *I. P. Simonsen.*

Præstø. Handels- og Kontormedhjælperforeningen afholder Onsdag den 5. Juli Generalforsamling Kl. 9 paa Hotel „Danmark". — Dagsorden: Arbejdsløshedskassen. Vi anmoder Foreningens Medlemmer om at møde fuldtalligt.

Afdelingen her havde i Aar faaet gennemført 7-Lukningen i Sommermaanederne, idet alle Principalerne, med Undtagelse af et Par ganske enkelte, viste sig meget imødekommende for Sagen. Imidlertid kom Sommertiden pludselig hindrende i Vejen, og 7-Lukningen maatte opgives for Sommermaanederne, men Afdelingen agter atter at tage Spørgsmaalet op til Efteraaret.

Søndag den 4. Juni afholdt Afdelingen sin aarlige Sommerudflugt til Rødvig og den naturskønne Stevns Klint. Turen forløb paa alle Maader fornøjeligt, og de af os, som ikke før har været paa Klinten, vendte hjem, et smukt Indtryk rigere. *L. A.*

Ringsted. Paa vor Mødeaften den 31. Marts holdt Herr Bach Andersen, Sorø, et udmærket Foredrag om Centralorganisationen fra dens Begyndelse. — De fleste af Medlemmerne var mødte, og efter Foredraget samledes man ved et fælles Kaffebord og sluttede med at udbringe et Leve for C. O. — Paa vor Mødeaften den 13. April holdt Herr Pastor Lind, Ringsted, et interessant Foredrag om en Rejse i Skotland; ogsaa til dette Foredrag var der god Tilslutning.

Den 11. Maj afholdtes Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar, og Kassereren fremlagde Regnskabet, der saavel som Formandens Beretning godkendtes.

Til Formand i Stedet for Poul Christensen valgtes Kommis Brinch Jørgensen (Boghandler Hansen) og til den øvrige Bestyrelse valgtes: Kommisserne Lindegaard (Boghandler Flensborg) og Nielsen (F. Holm) i Stedet for A. Poulin og Frk. C. Petersen, der begge afgik efter Tur. Til Suppleant valgtes Kommis Skovgaard (A. Lange & Søn.)

Man vedtog at fastsætte Mødeaftenerne til en Gang om Maaneden i Sommersæsonen. — Et Leve for C. O. udbragtes og man samledes derefter ved et fælles Kaffebord. *C. Petersen.*

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er slettet af herværende Afdeling paa Grund af Restance: Nr. 8344, Manufakturmedhjælper R. Wilhelmsen og Nr. 10698, Manufakturmedhjælper V. A. Ried.

Frederikshavn, Juni 1916. *Chr. Olsen,* Kasserer.

Medlem Nr. 6124, Theodor Møller, ansat hos Købmand R. A. Holst i Svaneke, slettes af Afdelingen paa Bornholm som Følge af Restance pr. Juni 1915.

Rønne den 26. Maj 1916. *A. Andersen,* p. t. Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 14. 15. Juli 1916. 16de Aargang.

ALMISSE ELLER DYRTIDSTILLÆG.

PRISFORSKYDNINGENS stigende Linie er fra Maaned til Maaned, snart sagt med de skiftende Dage, en bange Forventning i de tusinde Hjem, hvor Overflod ikke har til Huse, men hver Krone paa det udpinte Budget betænksomt maa vejes, før den udveksles mod de allernødvendigste Livsfornødenheder.

For Folkets store Masse vedligeholder Dyrtidsproblemet usvækket sin sørgelige Aktualitet. De allerede for Aar og Dag siden ekstraordinære Varepriser faar ikke Tid til at fæstne sig i Forbrugernes Bevidsthed, Thi de skifter stigende alt som Tiden skrider og Pengenes Købeevne synker.

Et Aarstid er forløbet, siden vor Centralorganisation gennem en Cirkularskrivelse mindede Principalerne om, at de usædvanlige Tider krævede særegne Foranstaltninger. Dyrtiden forudsætter en delvis udlignende Merindtægt, dersom det voksende Prisniveau ikke skal sætte Medhjælperstandens overvejende Flertal helt i Knæ. — Det reelle Udbytte af denne Henvendelse lader sig vanskeligt eftervise, men den vakte Opmærksomhed og fremkaldte Debat om det for vore Standsfællers nye Begreb: Dyrtidstillæg. Resultatløst blev denne Appel til social Følelse og god Borgeraand i hvert Fald ikke.

Siden da steg Livsfornødenhedernes Kurve ustandselig.

I de forløbne 12 Maaneder fordyredes saaledes Kødvarer med over 50 pCt., fersk og tørret Fisk, Kul og Kokes ca. 50, Grøntsager ca. 20, Mælk ca. 18 pCt. o. s. v.

Saa hastigt højnes Prisniveauet, at de sidste officielle Undersøgelser, der daterer sig fra Februar 1916, vedrørende Prisstigningernes Virkning paa et lille, men typisk Husholdningsbudget med en aarlig Udgift paa 2000 Kr., nu efter 1/2 Aars Forløb maa ansés som forældede, og lavere end de nuværende, tilsvarende Noteringer.

„Statistiske Efterretninger" bringer efterfølgende karakteristiske Resultat af foretagne Undersøgelser indenfor en til den fornævnte svarende Indtægtsgruppe, idet vi dog her begrænser os til Sammenligninger mellem enkelte Epoker af Prisfluktuationernes Periode:

Udgifter til:	Juli 1914	Juli 1915	Febr. 1916
Fødevarer:	Kr.	Kr.	Kr.
Flæsk og Kød	234	328	336
Smør, Mælk, Ost og Æg	217	282	324
Margarine og Fedt	73	95	95
Fisk	30	30	42
Brød	153	199	190
Mel, Gryn o. lign.	33	56	56
Kartofler, Grøntsager og Frugt	54	65	58
Sukker, Urtekram, Øl o. lign.	156	164	166
Tils.	950	1219	1267
Klæder, Fodtøj og Vask	270	297	360
Bolig og Vedligeholdelse	330	330	342
Kul, Koks, Brænde og Petroleum	60	90	100
Gas og Elektricitet	40	40	40
Læge, Kontingent og Skatter	210	210	210
Andre Udgifter	140	140	165
Tils.	1050	1107	1217
Ialt	2000	2326	2484

Siden Juli 1914 indtil Februar 1916 steg altsaa Udgifterne til Fødevarer med ca. 34 pCt., medens den tilsvarende Prisstigning for andre Varer androg ca. 16 pCt. og den samlede Forhøjelse udgjorde ca. 24 pCt.

Disse Pristals kun altfor tydelige Sprog overflødiggør al vidtløftig Motivering af det betimelige og nødvendige i det veltilrettelagte Arbejde, Centralorganisationens Hovedledelse netop har iværksat, for paany og fyldigere argumenteret at rejse Dyrtidsspørgsmaalet. Som bekendt har de kjøbenhavnske Afdelinger for nogle Maaneder siden rettet en noget lignende Henvendelse til 3000 Firmaer i Hovedstaden.

Aabenbart raader der i den offentlige Mening og i dens talrige Talerør Landet over, uanset Partifarve og Læsekreds, baade Forstaaelse og adskillig Sympati for det almindelige Ønske, vor Centralorganisation fremsætter i en saglig og velbegrundet Form. Herom vidner noksom den Beredvillighed, hvormed talrige Dagblade af alle Afskygninger har givet Spalteplads

for vor andet Steds gengivne Fællesartikel, og den samtidig til Principalerne rettede Henvendelse er i Stedet for en i almindelig Form holdt Anmodning om Dyrtidstillæg, saavel bestemt i sit Indhold som ogsaa talmæssig underbygget, og med en Minimalsats, der uden at bringe fuld Udligning, dog gennemført vil betyde en virksom Bistand til de mange af vore Standsfæller, der i egentligste Forstand maa føre en bitter Kamp for det daglige Brød.

Tiden har afsløret nye, ofte lidet tiltalende, Sider af den menneskelige Karakter. Ogsaa i Henseende til ydet „Dyrtidstillæg" har vi været Vidne til Dilletanteri, der mere tilsigtede at stille de paagældende Principaler og Firmaer i en flatterende Belysning, end at række vore Standsfæller den kraftige Haandsrækning, der bragte dem frelst gennem Dyrtidens Brænding. Saadanne Folk er det, der ovenikøbet appellerer stærkest til den offentlige Menings Anerkendelse, naar de én Gang for alle eller i Ny og Næ har betænkt deres Medhjælpere med en almisselignende Gave. Alt mens enkelte Firmaer med virkelig Storsyn og Redebonhed har ydet deres Personale effektiv Støtte i Stedet for Almisse, fagre Ord eller beklagende Skuldertræk — og uden enhver Reklameudfoldelse.

Ogsaa af den Aarsag er det paa Tide at skille Klinten fra Hveden og drage et dybt og tydeligt Skel imellem Almissen og det effektive Dyrtidstillæg.

En Fællesartikel om Dyrtidstillæg.

FOR i videste Kredse at vække Interesse og Forstaaelse for det af vor Centralorganisation rejste Spørgsmaal om Dyrtidstillæg, har vi søgt — og fundet — Dagpressens Bistand til dette Formaal. Imidlertid kunde dette kun opnaas gennem en ensartet, saglig og dog kortfattet Fremstilling af Dyrtidens Indflydelse paa Handels- og Kontormedhjælpernes Levefod. Derfor har det af Hovedbestyrelsen i denne Sag nedsatte Udvalg udarbejdet Manuskriptet til nedenstaaende Artikel, der gennem vore Afdelinger er tilstillet de lokale Dagblade med Anmodning om Optagelse.

Det er os en Glæde at konstatere, at denne Fællesartikel, saaledes som ønsket, er offentliggjort i et meget stort Antal af Landets Blade, og saaledes har funden Titusinder af Læsere, der tør formodes ellers ikke at skænke vore Anliggender nogen Opmærksomhed. — Ligeledes har disse Artikler selvfølgelig tillige meget bidraget til, at Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg er rejst til Debat i talrige Principalkredse.

Langt de fleste Blade har optaget Artiklen in extenso og kun et Faatal har begrænset sig til et Resumé af de vigtigste Punkter.

Fællesartiklen gengiver vi her:

Handels- og Kontormedhjælperne er et af de Befolkningslag, der særlig tynges under Dyrtidens Tryk.

Medhjælperstanden i sin nuværende Skikkelse er en social Nydannelse i vort Samfund. En ung, stærkt nuanceret Stand, hvis Udøvere findes spredt over en Række sideordnede Fag i Handel og Omsætning, og hvis rivende Vækst er uden Sidestykke i nogen anden Erhvervsgruppe.

Men Handels- og Kontormedhjælpernes sociale Vilkaar staar almindeligvis saa langt fra Maal med Standens talmæssige Fremgang, at dens Arbejdsforhold gennemgaaende er ringere end Arbejderes og Funktionærers. — Butiksmedhjælpernes Arbejdstid er endnu 12—14 Timer, og Middelindtægten for Handels- og Kontormedhjælpernes langt overvejende Flertal svinger efter de enkelte Fag mellem 600—1500 Kr.

Aarsagerne til disse utilfredsstillende Forhold skyldes fortrinsvis manglende Samfølelse og en deraf følgende altfor svag Organisation.

Medens Statens og Kommunernes Funktionærer, der iøvrigt ved Pensionering ser deres Alderdem betrygget, gennem Dyrtidstillæg og — som de organiserede Arbejdere — ved regulerede Lønsatser, dog i nogen Maade har opnaaet Udligning for de høje Varepriser, er sligt for Handels- og Kontormedhjælperne ingenlunde Reglen, men tværtimod kun yderst spredte Tilfælde.

„Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" har med Rette paapeget det uholdbare i disse Forhold, og søger nu indenfor Handelsstanden at rejse en almindelig Stemning, for gennem effektive Dyrtidstillæg, i hvert Fald delvis, at udligne Merprisen for de allernødvendigste Livsfornødenheder. At dette Formaal er saare velbegrundet, fremgaar bl. a. deraf, at „Det statistiske Departement" har paavist, at Prisstigningen for et aarligt Husholdningsbudget paa 2000 Kr. siden Juli 1914 andrager 484 Kr. Heraf skal alene 317 Kr. henføres til de nødvendigste Fødevarer. — Denne Merudgift er altsaa uomgængelig nødvendig, for at Medhjælperfamilien med det beskedne Budget kan opretholde sin forud nødtørftige Levefod og sikres mod Underernæring. Og dermed er endda Merudgifterne til saadanne Fornødenheder som Klæder, Fodtøj og Brændsel slet ikke udlignede.

Imidlertid vilde — ved det nuværende Prisnivenau — et minimalt aarligt Dyrtidstillæg af 300 Kr. for gifte og Halvdelen for ugifte Medhjælpere betyde en virksom Hjælp, og undertegnede Forening vil derfor udfra dette Synspunkt rette en Henvendelse til de enkelte Principaler og Firmaer. Naar Organisationen søger at drage denne Minimumsgrænse for Dyrtidstillæg, er dette ogsaa foranlediget af, at mange altfor smarte Principaler har reklameret med „Dyrtidshjælp", der nærmere betragtet er almisselignende Smaabeløb, som engang for alle er udbetalt de paagældende Medhjælpere.

Naar Resultaterne af Medhjælperorganisationens Henvendelse til Principalerne foreligger, er det Hensigten gennem Centralorganisationens lokale Afdelinger og paa anden Maade at offentliggøre Navnene paa de Firmaer, der ved saaledes at yde det minimale eller et større Dyrtidstillæg, viser deres gode Vilje og Redebonhed til virksomt at bistaa deres Medhjælpere i disse for de smaa Indtægter saa trange Tider.

Bidt Mærke i.

Fra meget agtet, kvindelig Haand har vi modtaget efterfølgende sociale Snapshots, der fortjener at læses med Eftertanke og fastholdes i Erindringen.

EN Direktør for et meget stort og meget rentabelt Foretagende, Kursen under normale Forhold omkring de 150, sagde en Dag til en af sine Kontordamer: „Hvor Folk bliver simple, naar de taler om Penge". Han havde 6000 om Aaret plus mindst 17000 i Tantieme og Aktier i Fabrikken. Hun havde 1400, mange Aars Anciennitet og vilde gerne have lidt mere i Løn. Den steg 2 Aar efter til 1650 Kr. Nu er hun borte fra sin Arbejdsplads grundet paa Overanstrengelse — og eksistensløs.

— —

Kræv! Kræv! Kræv!, stod der for nogen Tid siden i et Blad,

er det hæse Ord, som kendetegner Organisationernes højeste Stræben. Det var skrevet af en stor Skønaand.

Ja desværre, der er nok noget om det.

Gid det var saa vel, at vi, der er Medlemmer af Medhjælpernes Organisation, som har til Formaal at forbedre Vilkaarene for det levende Materiel — Mennesker er det vel altfor sentimentalt at sige — ligesom Købmændene og Fabrikanterne, naar de skal forhøje en Varepris, bare kunde nøjes med at komme sammen og vedtage, at nu skulde Prisen paa vort Arbejde forhøjes med 10, 12 eller 25 pCt. fra næstkommende 1 at regne, — ja saa kan det nok være, at vi snart skulde faa afskaffet dette med at kræve.

Paa os, og det vil ikke sige noget lille Tal, som nødvendigvis af og til maa „anmode" om at faa noget mere i Løn, eller lad os sige kræve, virker det vist mange Gange frastødende, utiltalende og pinagtig at skulle sidde og vurdere sig og sin Ydeevne ud i den Skillingsmønt, man ønsker sin Gage tillagt. Mon der er Under, at disse ærbødige Anmodninger ender med at blive „Krav", saadan som Resultatet undertiden ser ud?

Fandtes der en bedre Regulator i Forholdet til Ens Arbejdsgiver end Krav, saa havde der nok for længe siden været et lyst Hovede, som havde fundet den, maaske endda en Skønaand.

— —

I „Tilskueren"s Julinummer findes en hel lille Roman om en Urtekræmmersvend, der i disse omskiftelige Tider paa en endda forholdsvis honnet Maade tjener sig en Formue. Han er i Fortællingens Begyndelse foruden Urtekræmmersvend tillige „en højt anset Mand indenfor sine Kaldsfællers Organisation. Han havde i de senere Aar været Sjælen i Urtekræmmersvendenes forbitrede Lønkamp". Det var da ogsaa omsider lykkedes ham at gennemføre en Normal-Arbejdstid paa 11 Timer samt 50 Øre pr. Time for Natarbejde. Senere faar man endnu om dette Forhold den Oplysning, at han var Formand for Urtekræmmersvendenes Vesterbro-Afdeling. —

Denne Forfatter forstaar, hvor lidet smigrende Kombinationen i Fortællingen maaske ellers kan virke, aabenbart bedre at bedømme Medhjælperens usselige Kaar, for det er virkeligt saadan, at de endnu den Dag i Dag maatte være glade, om de kun havde 11 Timers Arbejdsdag og 50 Øre pr. Time for Overarbejde, for det er navnlig ikke noget, der falder i Urtekræmmersvendens Lod. Kunde en Mand, lad ham saa ellers være saa snæverhjertet, han være vil, gøre disse 2 Ting til Virkelighed, saa havde han dog for en Gangs Skyld gjort noget, der kom flere end ham selv tilgode.

Men hvem er denne Forfatter? Han kalder sig „Haps". Kender nogen ham, saa bed ham skrive mere. Han har aabenbart Blik for Livets Uhyrligheder!

— —

En af Byens større Chefer, hvis Personale gaar i Hundredvis, og hvor det altsaa skæpper at spare blot en 5-Krone paa hver Lønning, skal en Dag paa en Forespørgsel om, om der nu alligevel blandt Personalet ikke var adskillige, der var en bedre Løn værd, havde svaret, at det var der nok, men det vilde være en dum Anvendelse af Pengene at give dem ud paa den Maade, for det vilde bare sige, at der blev brugt saa meget mere til Fornøjelse og Stads. Pengene samlede i hans Hænder vilde blive givet ud paa en mere fornuftig Maade. — Se, det er altsaa ogsaa et Ræsonnement! *X.*

Prisen paa vort Arbejde.

GRUNDET paa Arbejdslønnens Stigning — — — har vi set „os nødsaget til at forhøje Prisen paa" o. s. v.

Teksten kender vi. Den er snart dagligdags. Og hvorfor? Ja, derpaa er det næsten overflødigt at give Svar. Men selvfølgelig er det fordi de organiserede Arbejdere ikke har kunnet faa Lønnen til at slaa til, efterhaanden som Livsfornødenhederne stiger, — og Arbejdsgiverne syntes naturligvis det var en Skam andet end at give dem noget mere for deres Arbejde!

Derfor er Prisen paa de fleste Varer steget. Det lyder jo da meget lige til. Men da enhver af os følger lidt med, vil vi jo altfor godt kende Sandheden om de svære Kampe, der stadig gaar forud for et Løntillæg. Og derfor slaar vi os ikke til Ro med slig Forklaring.

Vi véd fra Forhandlingerne mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne, hvor haarde Tag, der skal tages, inden det lykkes at faa endog én Øre lagt til Timelønnen.

Havde det derimod været Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløn, der havde foranlediget Annoncen, da var Forklaringen maaske i Øjeblikket noget nær sandsynlig.

Men eftersom vor Arbejdsløn aldrig nogensinde endnu har haft Indflydelse paa Prisstigningen, endsige paa Prisen af Varerne, vi daglig sælger og omsætter, var her maaske en større Brist at pege paa, overfor vore Arbejdsgivere, der beklagende trækker paa Skuldren og afviser vort Krav om forhøjet Betaling for vort Arbejde.

Hvor længe skal det vel vare, inden Medhjælpernes Arbejdsløns Stigning foranlediger det naturlige Skridt fra vore Arbejdsgiveres Side — at lægge paa Varerne?

Svaret er ligetil!

Det hentes ikke fra Beretninger om dette eller hint mindre tilstrækkelige Dyrtidstillæg.

Kast alle gamle Fordomme til Side. Træng Dig selv frem i Rampelyset og vid, at Du agerer en af de optrædende i „Kampen for Tilværelsen". Vær ikke stadig den med Buk modtagende, naar Talen er om Tilbud paa Betaling for den eneste Vare, Du har at sælge her i Verden: Dit Arbejde.

Lyv Dig ikke en Herremandstilværelse til paa en Medhjælpergage, hvis den knapt rækker til Stodderens Støttekæp.

Naar I selv vil Medhjælpere, er Tiden inde!

Den Dag i Morgen kan det gennemføres, og det staar til Jer, om I vil! *Michael Nielsen.*

Sommerens Stævner.

DET LOLLAND-FALSTERSKE MEDHJÆLPERSTÆVNE.

SAKSKJØBING er en By paa kun 1800 Sjæle. Og Smaakøbstadens Poesi er over den. Dens lave énetages Huse er samlede i et Par langstrakte Gader; det ser ud som havde Æventyrets Troldunge taget dem op af Legetøjsæsken og anbragt dem om et Torv, der synes altfor stort for saa lille en By. Men indfattet er Torvet af gamle stilfulde Bygninger, isprængt et Par græsselige Eksemplarer af „moderne" Byggesæt. Kirken, med sine takkede Gavle, minder om Landsbyen, men den er fra Valdemarstiden, og i Sakskjøbing fristede Danmarks usleste Konge Livet i Landets Forfaldstid.

Aaen, der bliver til en langelig Fjord, før den naar „Havet mellem Smaalandene", sætter Skel mellem Nyt og Gammelt; thi paa dens anden Bred har der rejst sig et „Skattely", der baade i Folketal og Villen langt har overfløjet Moderbyen. Dér er Sakskjøbings Fremtid.

Til denne Smaaby, hvorom der trods dens Lidenhed kunde skrives mange smukke Ord, stævnede Søndag d. 2. Juli de lolland-falsterske Handels- og Kontormedhjælpere i stort Tal. — Om Vejret skal her ikke tales. Det tegnede miserabelt, men da Stævneudvalget ret traadte i Funktion, straalede Julisolen over By, Fjord, Skov og frodigtgrønne Roemarker: Al Velstands Kilde i disse Egne.

Med egen Damper til Oreby. Det var som en Flodsejlads gennem et smilende Landskab. Hornmusik, Medhjælpersange og Forventningens Glæde i unge Sind.

Ved Vejs Ende ligger Orebygaard, en adelig Rede i Rosenborgstil, hvis Have og Park i utilgængelig Fornemhed er stænget for Stævnedeltagerne. De maa tage til Takke med det øverste Loft i det aarhundredgamle Kornmagasin ved Oreby Færgested. Et summende, muntert Liv udfolder sig ved de lange, blomstersmykkede Borde under svære Egebjælker, som var det en Hal i Hedenold. Og gennem de aabne Luger falder Sollyset med en smaragdfarvet Glans over gamle Lindes Bladgrønt. Der var Stemning over det „Kaffebord".

Senere bød Sakskjøbing-Afdelingens Formand, Herr Byfogedkontorist H. C. Madsen, Velkommen paa den nærliggende Stævneplads, og Stævnetaleren, Herr Vilh. Hansen, besteg den løvomvundne Talerstol, hilst med Forsamlingens Bifald.

Da der siden fra flere Sider blev udtalt Ønske om, at Stævnetalen maatte fremkomme i vor Tidende, en Henstilling, som vi imidlertid først senere kan følge, skal Indholdet af Vilh. Hansens Tale her forbigaas i Tavshed. Det tør dog siges, at der straks tilvejebragtes nøje Vekselvirkning mellem Taler og Tilhørere, og at disse med modtagelige Sind og med umiskendelig Interesse paahørte denne Stævnetale, hvori der maaske ogsaa fandtes enkelte nye Tanker. Iøvrigt tydede enkelte Smaatræk, mere end Bifaldet, der hilste Stævnetalen, paa at Organisationens Budskab fandt en god Jordbund i denne Tilhørerkreds.

Fra Lønstrup-Stæ net.

Saavel før som efter Stævnetalen sang Forsamlingen nogle af vore smukke Sange, og idet Sakskjøbing-Formanden i velformede Ord takkede Vilh. Hansen, afsluttedes den alvorligere Del af Dagens Program. — Efter at den obligate Foto-Plade var taget, stævnede man med S/S „Frem" tilbage til Byen.

I Festmiddagen paa „Hotel Sakskjøbing" deltog ca. 125 Standsfæller. Blandt Talerne, som det er haabløst at referere, thi deres Tal var legio, deres Ordstrøm overvældende — samlede især den graanede, men dog saa ungdommelige Handelsskoleforstander Søren Hansen udelt Opmærksomhed om sine varmtfølte Ord. Herr H. er over al Maade populær og højtskattet i lolland-falsterske Medhjælperkredse, og er vor Centralorganisation en saare god Mand paa disse sydlige Øer. — Endnu skylder vi at tilføje, at et Par virkelig udmærkede og vittige Sange, skrevne for Lejligheden, gjorde fortjent Lykke.

Saa gik Dansen og Solen sank rødmende over Sakskjøbings teglhængte Tage, mens Hylden blomstrede i Baghaverne.

DET VENDSYSSELSKE STÆVNE.

Truende mørk og kold oprandt Stævnedagen — men, som om Guderne frygter de Vendelboer, naar de i Leding drage, spredtes Skyerne op paa Formiddagen og Solen brændte fra en skyfri Himmel, da de Hjørring-Kolleger ved Stævneudvalgets og Afdelingens Formand, Herr Hein, med gæve Ord paa Jernbanepladsen bød Kollegerne fra Brønderslev og Frederikshavn „Velkommen til Hjørring".

Kl. 12^{30} var vel halvandet Hundrede Medhjælpere samlet paa Banegaarden og med Madkurvene og et ualmindeligt godt Humør tog man med det overfyldte Søndagstog til Lønstrup.

Efter at Frokosten af de medbragte Madkurve var sat til Livs, samledes Stævnedeltagerne i Klitterne og med det blaa, i Dag mærkværdigt rolige, Vesterhav som Baggrund, lejrede man sig paa en storladen Klit, hvorefter Herr Hein i hjertelige Ord bød Forsamlingen Velkommen.

„Velkommen vær Kolleger" blev sunget, og Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Vejle holdt derefter Stævnetalen:

Vi sang før et Velkommen til hver Kollega, som vakler i sin Tro, og som til Tider tvivler paa, at Sagen er saa god, at den er det Offer værd, som han eller hun maa yde den. Det gaar os vel alle saadan, at Tvivlen nu og da er kommet over os, fordi vi ikke syntes, at det gik hurtigt nok fremad. Lad os derfor ønske, at hvert Stævne, der afholdes, maa styrke Troen paa vor Sag, styrke vor Overbevisning om, at Sagen virkelig er det Offer værd, som hver enkelt maa bringe den.

En Handels- og Kontormedhjælpers, og særligt en Handelsmedhjælpers, Kaar er jo ikke altid fra Begyndelsen af de skønneste; tvertimod. Jeg husker nok min første Tid som Lærling, husker hvorledes det skar mig i Hjertet bl. a. dette, at Medhjælperne i hvis Kreds jeg jo engang glædede mig til at skulle træde ind, saa ned paa mig som een, der slet ikke hørte til deres Kreds, var nedladende overfor mig. Og jeg blev klar over, at der her var et Misforhold, som der burde rettes paa. Da jeg blev Medhjælper, kastede jeg mig ind i Arbejdet for Højnelsen af vor Stand.

Vi Medhjælpere maa vide at tone rent Flag, saa der ikke fra Principalernes Side kan siges os noget paa i den Retning. Men vi maa skabe en stærk Organisation, der kan staa som et godt Rygstød i Arbejdet for Gennemførelsen af vore Krav. Vi har ikke andet end vor Arbejdskraft at sælge og maa for denne kræve en Betaling, der kan sikre os taalelige Kaar.

Naar der kræves højere Løn, og Principalerne svarer med et Afslag med Henvisning til, at Forretningen ikke kan bære større Omkostninger, saa er der dertil at sige, at det maa være vor soleklare Ret et eller andet Sted at hente denne Forhøjelse; Handelsmanden maa tage den paa de Varer, som vi skal sælge for ham.

Vi ønsker ogsaa, at Principalerne skal skabe sig store og stærke Organisationer; thi derigennem vil man kunne komme mange usunde Tilstande indenfor Handelsforholdene til Livs, hvilket vil faa sine Fordele for langt den overvejende Part af Principaler saavelsom Medhjælpere. Der er saa mange Billigmagere, der burde jages ud af Landet, for at der kunde skabes ordnede Forhold.

Til Slut vil jeg blot sige dette: Gaa ud paa Gader og Stræder, i Mark og i Skov og sig til de uorganiserede Medhjælpere, I træffer paa, at det er deres Skyld, at Standens rimelige Krav endnu ikke er gennemførte.

Staa fast om den enkelte Afdeling, derigennem gør hver sit til at styrke vor Centralorganisation.

Efter en derpaa følgende lille Times Ophold i Lønstrup, kørte man tilbage til Hjørring, hvor der afholdtes en vellykket og med god Tilslutning arrangeret Fællesspisning i „Svanelunden". Tale og Sang vekslede uafbrudt. Særlig Lykke gjorde en af Herr Ludvigsen forfattet udmærket Sang. Af Talerne nævner vi her: Dahl for Samarbejdet mellem de vendsysselske Afdelinger. Herr Ludvigsen for C.O. Herr Elvig for Damerne. — Ligeledes holdt d'Herrer Andreasen, Ipsen, Hein, Søndergaard, Olsen, Frederikshavn, Rasmussen, Brønderslev, Michael Nielsen m. fl. udmærkede, manende Taler.

Der indløb Telegrammer fra: „Det lolland-falsterske Medhjælperstævne" og fra vor skattede Kollega Robert Petersen. Svar-Hilsen blev afsendt, og efter at „Robert" var bleven mindet ved et rungende Hurra, bød Herr Hein Velbekomme, og Deltagerne spredtes i „Lunden", for senere at begive sig til Dansen, der fortsattes til sent paa Natten. *Y.*

Dyrtids-Henvendelsen til Principalerne.

SOM meddelt andet Sted i dette Nummer af vor Tidende, er der paa Hovedbestyrelsens Foranledning af Centralorganisationens Afdelinger rettet Henvendelse til de stedlige Principaler og Firmaer, der beskæftiger lønnet Medhjælp, om at tilstaa de resp. Medhjælpere et Dyrtidstillæg, saaledes fikseret, at det i hvert Fald i nogen Maade kan tjene som Udligning for den overordentlige Fordyrelse af Livsfornødenhederne.

Denne Cirkularskrivelse har følgende Ordlyd:

Handels- og Kontormedhjælperforeningen tillader sig herved høfligst at henlede Deres Opmærksomhed paa de yderst vanskelige Forhold, den nuværende Dyrtid medfører for langt den største Del af Handels- og Kontormedhjælperne.

Saavel Stats- og Kommunalfunktionærer som de organiserede Arbejdere, opnaar gennem Dyrtidstillæg eller regulerede Lønsatser en delvis Udligning af den overordentlige Prisstigning, hvorimod Handels- og Kontormedhjælpernes overvejende Flertal fuldtud maa bære Dyrtidens Byrder.

Hvad dette betyder fremgaar af en Undersøgelse, „Det statistiske Departement" har foretaget. Herefter andrager Prisstigningen for et aarligt Husholdningsbudget paa Kr. 2000.00 siden Juli 1914 ialt Kr. 484.00, hvoraf alene Kr. 317.00 hidrører fra Merprisen for de allernødvendigste Fødevarer, idet den samlede Udgift hertil i 1914 androg Kr. 950.00 mod Kr. 1217.00 i 1916. Resten Kr. 167.00 skyldes de ligeledes stærkt forøgede Priser paa Klæder, Fodtøj, Brændsel etc.

Dersom Medhjælperne derfor blot nogenlunde skal kunne hævde den tidligere Levefod, hvilket ikke blot er af Vigtighed for den gifte saavel som ugifte Medhjælper, men ogsaa for den Forretning, hvis Tarv i større eller mindre Grad afhænger af hans eller hendes Arbejde, tør vi ansé et aarligt Dyrtidstillæg af minimalt Kr. 300.00 for gifte, Kr. 150.00 for ugifte Medhjælpere som en tilnærmelsesvis Udligning af Prisstigningen paa de allernødvendigste Livsfornødenheder. For den ugifte Medhjælper afmærkes Dyrtiden gennem højere Pensionatspriser og den overordentlige Merpris, der kommer i Betragtning for Vask, Klæder og Fodtøj.

Vi véd meget vel, at de enkelte Firmaers Ydeevne under de forhaandenværende Forhold kan være væsentlig forskellig, men tør vi dog forudsætte, at talrige Principaler og Firmaer har Vilje og Evne til at yde deres Personale en virksom Bistand i disse trange Tider.

Saafremt Deres ærede Firma ikke allerede har ydet et Tillæg som det her omhandlede, tillader vi os herved at henstille til Dem at tage Sagen under velvillig og nøje Overvejelse.

Da vi tilsigter, under egnet Form, at offentliggøre Navnene paa de Firmaer, der saaledes har bistaaet deres Medhjælpere, vil vi være Dem særdeles forbundne for en saadan nærmere Meddelelse til videre Foranledning fra vor Side.

Naar Resultatet af denne Henvendelse, der i et stort Antal er udsendt til Principaler i Provinsen, foreligger, skal vi i en senere Artikel nærmere beskæftige os dermed.

I denne Forbindelse kan nævnes, at vor Afdeling i Brønderslev i Maj har udsendt en Henvendelse til de stedlige Principaler angaaende Dyrtidstillæg — i Form og Indhold, som den i sin Tid af Hjørring-Afdelingen udsendte og her i vor Tidende citerede Opfordring.

Brønderslev-Afdelingen meddeler, at de lokale Blade stillede sig meget imødekommende til Sagen og ledsagede den paagældende Henstilling med anbefalende Kommentarer. — Det vigtigste og glædelige er dog, at flere Forretningsindehavere fulgte Opfordringen og siden har indrømmet deres Medhjælpere et Løntillæg af ca. 20%

Kammeratskab.

DETTE Begreb har i mange Aaringer været ganske ukendt for vore Standsfæller — i alt Fald af egen Erfaring.

Ligesom paa de fleste andre Omraader savnede de en Evne eller Vilje til at vurdere Betydningen af Samarbejdet med Kammerater og Standsfæller, og det endog til Trods for, at de stadig har set den Nytte, andre Stænder drog af Kammeratskabet. Med Centralorganisationen viste der sig dog en, omend ganske svag, Ændring til det bedre, men der er langt, ja meget langt igen, før vi naar blot nogenlunde tilfredsstillende Forhold i saa Henseende.

Selv indenfor vor Organisation kan det ingenlunde siges, at vi fuldt ud har nemmet Kammeratskabets bærende Idé, og ogsaa her maa nødvendigvis den rette Forstaaelse deraf være i stadig Udvikling, om vi skal naa de Resultater, vi alle higer efter. —

Jeg tror, at noget af den kortsynede Betragtningsmaade, som de gammeldags Principaler endnu anlægger overfor sine Standsfæller, ogsaa har smittet deres Medhjælpere — begge Parter og begge Stænder til ubodelig Skade.

Man betragter fra den Side sine Standsfæller som Konkurrenterne til sit Levebrød, i Stedet for som Kammerater og Hjælpere. Hvad Nytte ogsaa vore Principaler kunde have af at anlægge den kammeratlige Betragtningsmaade og overføre den i Praksis, er næsten uberegnelig, men at den for os — Medhjælperne — er en uomgængelig Nødvendighed, ja derom kan der overhovedet ikke tvistes, saafremt da ikke hele Medhjælperstanden skal ende som en Flok forkrøblede Individer, der retsløse og viljeløse ingensomhelst Værdi vil faa for Samfundsudviklingen, og som ikke vil være i Stand til at yde nogensomhelst Indsats hverken i kulturel eller teknisk Henseende. —

Nej, lad først Medhjælperen mærke i Praksis, hvad det vil sige at være et uafhængigt Samfundsmedlem, der udøver et nyttigt Arbejde, og det imod et Vederlag og en Behandling, som ikke stadig saarer hans Følelse af sit Meneskeværd og sløver hans Evner. — Da vil vor Stand faa et helt andet Udseende, og den vil i det offentlige Liv fremtidig ikke blive draget frem, for at dens Ynkelighed kan blive til Haan og Spot for andre, men dermod til Efterligning, for at anspore til større Energi og Arbejdsevne. —

Maatte vor Organisation indenfor en overskuelig Fremtid naa dertil, da har vore mange Aars Arbejde ikke været forgæves! —

Th. Hansen, Aalborg.

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Maj og Juni.

SOMMERENS første Maaneder er ikke gledet sporløst henover vor Organisation. Afdelingsarbejdet i større Stil er ebbet ud tidligere end sædvanligt, og intet almindeligt, samlende Spørgsmaal har i disse to Beretningsmaaneder formaaet at bringe Fart og Flugt over den lokale Virksomhed.

I Samklang hermed staar en forholdsvis ringe agitatorisk Udfoldelse. Agitationsmøder er egentlig kun afholdt i Maj, idet Herr Michael Nielsen har talt i Holstebro, Herr Aage S. Leth i Helsingør og Herr C. Hammer i Roskilde og Ringsted. Fra Hovedkontoret er der indledet Korrespondance med Kolleger i Aars, Aalestrup, Holbæk, Køge, Mariager-Hadsund, Skelskør, Storehedinge, Ribe og Vordingborg, for dels at genrejse dels starte Afdelinger paa disse Pladser.

Hovedbestyrelsen har, efter Anmodning fra de kjøbenhavnske Afdelinger, givet Tilladelse til, at der i Kjøbenhavn oprettes en Afdeling for Medhjælpere i Forsikringsbranchen. Betingelsen herfor er dog, at der opnaas en saa stor Tilslutning fra denne Branche, at Afdelingen starter med et passende Medlemsantal.

I Juni har Hovedbestyrelsen iværksat en Agitation for Dyrtidstillæg, efter at det i Lønspørgsmaalet nedsatte Udvalg: Jens Johansen, Chr. J. Hendil og Vilh. Hansen, havde udarbejdet Planen og ordnet Enkelthederne for den paagældende Agitation, der nærmere omtales andet Sted i dette Nummer af „D. H. K. M. T."

Under de nævnte Omstændigheder lader Medlemstilgangen indenfor de to Beretningsmaaneder adskilligt tilbage at ønske. Indmeldelserne fordeler sig saaledes: Kjøbenhavn 39, direkte Afdeling 20, Horsens 18, Præstø 14, Aarhus 11, Assens 9, Nakskov 8, Brønderslev 6, Frederiksværk og Langeland hver 5, — et større Antal Afdelinger melder om færre Indmeldelser end de foran nævnte.

Retshjælpen har været i betydelig Aktivitet. — Forretningsudvalget har bevilget Retshjælp til vort Medlem E. Thranholm mod Isenkræmmer Johs. Resting, Fredericia angaaende 3 Mdrs. Gage, og til L. S. Møller mod Manufakturfirmaet Jensen & Kleis, Maribo angaaende 1 Mds. Gage. Denne Sag ordnedes i Mindelighed derved, at Firmaet betalte det paakrævede Beløb Kr. 120.— med Fradrag af Modkrav. Endvidere har Udvalget bevilget Retshjælp til Kontormedhjælper A. Johannesson mod AS. Nordisk Handels Centrale, Kjøbenhavn (Soldatersag) og til Peter Jensen mod Herreekviperingshandler Chr. A. Jørgensen, Køge (Opsigelse med for kort Varsel)

Afregnet er Sagen Th. J. Sandorff mod Vald. Petersen, Kjøbenhavn. Sidstnævnte er i sin Tid dømt til at betale vort Medlem Kr. 330.— plus Omkostninger Kr. 40.—, men da han siden akkorderede med sine Kreditorer er Sagen ordnet saaledes, at de omhandlede Kr. 330.— blev betalt.

Chr. Wacher, Støvring, der som tidligere oplyst blev dømt ved Underretten, har appelleret Sagen til Overretten. — Endelig er Dommen gaaet os imod i Sagen: L. H. Jørgensen ctr. Petersen & Hansen, Svendborg. Firmaet havde appelleret den ved Underretten afsagde Dom, der gav vort Medlem Medhold. Omkostningerne ophævedes. Denne Sag var et Opsigelsesspørgsmaal som Følge af Militærindkaldelse. Overretten skønnede imidlertid, at vort Medlem ikke i det omhandlede Tilfælde kunde stilles gunstigere, end hvis han var opsagt ved sin Indkaldelse i August 1914. Analogien hertil forefindes i tidligere Overretsdomme.

Foranlediget af det indenrigsministerielle Forslag til en Revision af Ulykkesforsikringsloven, der som tidligere behandlet i vor Tidende, ogsaa inddrager Handels- og Kontormedhjælperne under Lovens Beskyttelse, har de faglige Organisationer nedsat et Udvalg til nærmere Drøftelse af Forslagets Enkeltheder. Udvalget, hvoraf Herr Jens Johansen var Medlem, vedtog sluttelig at henstille til Folketinget, under Hensyn til den almindelige politiske Situation, at vedtage Loven i Landstingets Affattelse.

Som allerede udførligt refereret har Hovedbestyrelse og Repræsentantskab afholdt Møde i Maj, ligesom Handelsministeriet d. 11. Maj havde indbudt til det i forrige No. omtalte Møde angaaende den fremtidige Fordeling af Handelsskolestipendier. — Iøvrigt er Handelsministeriets Svar paa vor — ligeledes i fornævnte Artikel citerede — Indsigelse mod den nye Fordelingsform nu tilgaaet os.

Handelsministerens Svar er baade utilfredsstillende og afvisende. Det hedder deri: „I denne Anledning skal man under Henvisning til den af Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation til dette Spørgsmaal indtagne Stilling tjenstlig meddele, at Handelsministeriet ikke finder det paa sin Plads at ændre den nuværende Indstillingsmaade".

Men det sidste Ord i denne Sag er næppe sagt endnu!

I Maj-Juni er der fra Hovedkontoret udsendt flere Cirkularskrivelser til Afdelingerne, saaledes omhandlende Revision af Arbejdsløshedskassens Medlemslister og andre derhenhørende administrative Informationer, ligesom ogsaa den i Juni iværksatte Agitation for Dyrtidstillæg, har foranlediget forskellige Meddelelser og Instruktioner til Afdelingerne.

Af 57 Begæringer om Arbejdsløshedsunderstøttelse anerkendtes 56, medens 1 Begæring maatte udsættes. Ialt udbetalte Arbejdsløshedskassen Kr. 1426,50 i Understøttelser.

Medlemstilgangen androg 234.

Butiksmedhjælpernes Arbejdstid.

SYVLUKNINGEN.

AF jyske Købstæder er Aalborg bestandig i Téten paa Syvlukningens Omraade. Ganske vist har Mode-, Manufaktur-, Herreekviperings- og Trikotageforretninger dispenseret fra Syvlukningen i Tiden før Pinsen, men den tidlige Lukning er atter gennemført med foreløbig Virkning indtil 1. November. — „Den store Forstaaelse" — skriver „Aalborg Venstreblad" — „som Publikum har vist denne Sag, har gjort sit til at gennemføre den udmærkede Reform".

I Randers er den tidlige Butikslukning indført af Materialhandlere, Isenkram- og Udstyrsforretninger, Ekviperingshandlere, Hatte- og Bundtmagere samt Mejerier og Cyklehandlere. Lukkebestemmelsen gælder til 1. og 15. September, og saaledes at enten Lørdagen eller de to sidste Ugedage ikke medregnes. — Ogsaa de større Kolonialhandlere har begyndt at slutte sig til den frivillige Syvlukning — et godt Omen for en definitiv Erobring af Randers for Syvlukningen.

Den lille afsides liggende Købstad Mariager, paa den samme Kant af Landet, har set Syvluknings-Bestræbelserne vokse sig saa stærke, at samtlige Handlende er naaet til Enighed om Syvlukningen, indtil den første September.

Manglerne ved „Frivillighedens System" har givet sig et nyt Udslag i Viborg, hvor der endelig var opnaaet almindelig Tilslutning til Syvlukningen indenfor Manufaktur-, Trikotage-, Herreekviperings- og Modeforretningerne, idet en enkelt Principal søgte at bringe den tidlige Lukning til at strande. Denne, Herr Manufakturhandler August Harders, Optræden har naturligvis medført adskillig Bitterhed. — „Viborg Amts Soc.-Dem." retter et stærkt Angreb paa H. og tilføjer, at „Publikum sikkert vil forstaa, at er Herr H. saa daarlig udrustet til at optage Konkurrencen med sine Kolleger, at han for at klare sig maa gribe til saadanne Midler, saa er hans Forretning ikke det Sted, hvor man helst gør sine Indkøb." — Denne udmærkede Kollega opnaaede dog kun

at isolerer sig. Hans Branchefæller enedes alligevel om — udenom ham — at gennemføre 7-Lukningen.

Manufakturhandlerne i Vejle har, i Modsætning til alle betydende Forretninger i andre Brancher, taget Afstand fra Syvlukning. Dette har foranlediget vor virksomme Vejle-Afdeling til et kort, men lyndigt Indlæg i de stedlige Blade, hvori Forbrugerne opfordres til at støtte Medhjælpernes Krav: „Ved at De handler i en Manufakturforretning den sidste halve Time før Lukketid, forskaffer De Personalet et Ekstraarbejde paa 1/2 à 1 Time efter Lukketid. Det er derfor vor Overbevisning, at De vil vise vor Anmodning Sympati ved altid at gøre Deres Indkøb før Kl. 7 Aften".

Fra Odense berettes der om, at Syvlukningen, efter forskellige Forsøg fra vor Afdeling, nu er naaet til Drøftelse i Handelsforeningen, der vedtog at vejre Stemningen ved Udsendelse af en Spørgeliste. — „Fyns Tid." meddeler, at der blandt Principalerne er Sympati for den tidlige Lukning.

Ogsaa i Middelfart viser der sig lysere Udsigter for Reformen. Manufaktur- og Kolonialhandlerne, der i Foraaret stillede sig afventende overfor Syvlukningen, synes nu næsten vunden for denne. „Endnu er der dog ikke" — skriver „Middelfart Venstreblad" — „opnaaet fuld Enighed om Spørgsmaalet, men langt det overvejende Flertal er dog stemt for den tidlige Lukning, der forhaabentlig herefter og inden alt for længe vil gaa i Orden".

DEN LANGE ARBEJDSDAG.

Den bekendte Nationaløkonom, Professor Harald Westergaard, skriver i „Børsen" bl. a. følgende om „en ønskelig Ændring i Lukkeloven":

„Ved at sætte en Undtagelse efterlignede man Lovgivningen eller den sociale Praksis i de engelsktalende Lande, hvor Butikerne som Regel holdes længere aabent end ellers en enkelt Dag i Ugen. I Australien er dette saaledes sædvanligvis Fredagen. Men idet man efterlignede dette Princip, begik man en Fejl ved at vælge Lørdagen som den Dag, da der kunde holdes længere aabent. Ved at vælge denne Dag greb man paa en uheldig Maade ind i en Bevægelse, der fuldbyrdes i al Stilhed i en Række Virksomheder. Mere og mere kommer man herhjemme ind paa at lade Arbejdet paa Kontorer holde tidligere op om Lørdagen end ellers, adskillige Skoler er begyndt at formindske Børnenes Skolearbejde. Og samtidig hermed flyttes ofte Lønningsbetalingen fra Lørdag til en tidligere Dag i Ugen, sædvanlig vistnok Fredag. Der opnaas derved en mere samlet Fritid, hvad der kan virke gavnligt, og det var derfor særdeles ønskeligt, om Lukkeloven kunde ændres saaledes, at det var Fredag og ikke Lørdag, der havde den lange Arbejdstid".

Prof. Westergaards Ændringsforslag tilsigter i Virkeligheden at overføre week-end-Bestræbelserne i Kontorfagene paa Butiksmedhjælperne, for hvem Lørdagen — al Lovgivning til Trods — bestandig er Ugens Plage. I denne nye Tanke af „en Udenforstaaende" er der meget Fremsyn — og muligvis er der her en Vej frem, bort fra en overlang, en overflødig lang Arbejdsdag.

Iøvrigt har Artiklen affødt en ret heftig Meningsudveksling, der svinger mellem indædt Harme over tidlig Lørdagslukning og kort Arbejdstid, og Sympati for at lukke tidligt — alle Ugedage.

Hvorom alting er: Nye Tanker, der varsler nye Tider!

Vore kendte Mænd.

FRA C.O.s Forretningsfører modtog vi følgende Brev, ledsaget af den nedenfor gengivne Artikel.

Kære Redaktør!

Hvor nødig jeg end vil gribe ind i Deres Omraade, maa De tillade mig at gøre Vold paa Deres Suverænitet blot en enkelt Gang, idet jeg maa forlange hoslagte lille beskedne — og mangelfulde — Artikel optaget i „Deres ærede Blad" pr. 15. Juli.

Venligst, Deres hengivne

Jens Johansen.

I denne Forbindelse maa det være os tilladt at bemærke, at vi af vægtige, nærliggende Grunde betragtede Serien „Vore kendte Navne" afsluttet — i hvert Fald hvad angaar Hovedbestyrelsens Medlemmer. Idet vi altsaa her følger et saa bestemt udtalt Ønske maa vi dog fremhæve, at vi derved tvintil delvis at afvige fra Seriens Plan, og ganske fra dens oprindelige Hensigt. *Red.*

Det gaar vel altid saaledes, at en Bevægelse præges stærkt af enkelte Mænds Opfattelse og Standpunkter. Alle kan jo ikke lede, og de stærkeste Personligheder vil derfor uvægerligt blive mest bestemmende for den paagældende Organismes Form og Indhold, — man mene saa iøvrigt herom, hvad man vil.

Vor Bevægelse har i heromhandlede Retning ikke adskilt sig fra andre. Den har i Aarenes Løb „slidt" en Mængde Ledere. Det ene Hold har afløst det andet — ikke altid af lige lystelige Aarsager — men stadig har der været enkelte, som i fremtrædende Grad har paatrykt Virksomheden sit Stempel, og i meget betydelig Udstrækning været bestemmende med Hensyn til den taktiske Kurs, der har været fulgt.

Saadanne Forhold kan føre til Despoti, men behøver det ingenlunde. Ligger denne Indflydelse i Hænderne paa ansvarsbevidste Mænd, fører det ikke i despotisk Retning, men kun til en fornuftig Ledelse, under bevidst Ansvar for de repræsentative Forsamlinger, der netop har til Opgave, at sidde til Doms over disse „Enkelte"s Virksomhed, og i store Træk ridse op Linierne for den Taktik, der i Hovedsagen skal følges i den nærmeste Tid.

— — —

Disse Tanker strømmer uvilkaarlig ind paa En, naar man beskæftiger sig med en Omtale af den „kendte Mand" — indenfor Centralorganisationen kendt fremfor nogen — som denne Gang præsenteres, og præsenteres sidst, skønt hans Anciennitet som Betydning berettiger ham til Førsterangen.

Vilh. Hansen har, maaske mere end nogen anden Enkeltmand, sat Præg paa Centralorganisationen. Men netop fordi han føler sit Ansvar, har han ikke benyttet sin store Indflydelse i despotisk Retning; han har stadig loyalt respekteret trufne Beslutninger, og forstaaet at underordne sine personlige Sympatier og Antipatier de Hensyn, som Flertallets Afgørelse har krævet. Lad saa være, at der forud har været stærk Gnidningsmodstand — hertil kan intet siges. Det maa være enhvers Ret med blanke Vaaben at kæmpe for sine Anskuelser, indtil Afgørelsen falder.

— — —

Vilh. Hansens overordentlig store og betydningsfulde Arbejde for danske Handels- og Kontormedhjælperes Sag kan ikke omtvistes — og bliver det ejheller.

Alle, der kender noget til C.O.s Arbejde gennem Aarene, er fuldt enige om at anerkende den Indsats i Medhjælperbevægelsens besværlige Rydningsarbejde, som er præsteret af Taleren og Skribenten Vilh. Hansen, og derfor nyder V. H. ogsaa den Respekt hos Tilhængerne og Modstanderne — thi selvfølgelig har en Mand med saa udprægede Standpunkter ogsaa Modstandere — som Tilfældet er, en Respekt, der altid vil sikre V. H. en fremtrædende Plads indenfor Centralorganisationen.

Vilh. Hansen, der er født paa Fyn den 23. Febr. 1877, blev efter at have taget Præliminæreksamen i 1893 ansat i det kendte Verdensfirma Siemens & Halske, for senere at overgaa til Dansk A/S. Siemens-Schuckert, hvori han nu beklæder den meget betroede Stilling som Kontorchef. — V. H's. store sociale Interesse førte ham ind i „De danske Handelsmedhjælperes Forbund" kort efter Oprettelsen, og allerede i 1898 træffer vi ham som Bestyrelsesmedlem og Redaktør af dette Forbunds Organ „Merkur".

Som Delegeret for „Danske Kontormedhjælperes Organisation" deltog V. H. ved Delegeretmødet i Aarhus 1900, i Centralorganisationens Oprettelse, og valgtes straks som Medlem af Hovedbestyrelsen, for Aaret efter — 1. Juli 1901 — at overtage Redaktionen af „D. H. K. M. T."

Vilh. Hansen har stadig været Forretningsudvalgsmedlem i Centralorganisationen og gentagne Gange Bestyrelsesmedlem i Kjøbenhavn — i nogle Aar Formand for Kontormedhjælper Afd. I flere Aar har han været Hovedbestyrelsesmedlem i den internationale Medhjælperføderation og Deltager i de forskellige udenlandske Kongresser. Endelig var V. H. i flere Aar Kasserer for „Foreningen af danske Fagblade og Tidsskrifter".

— — —

At give Vilh. Hansens Biografi er i Virkeligheden at skrive Centralorganisationens Historie — og det er hverken Tiden eller Lejligheden til.

Disse Par Linier kommer dog meget àpropos, eftersom Vilh. Hansen netop den 1. Juli kunde se tilbage paa 15 Aars Virksomhed som Redaktør. Dette lille „Jubilæum" gik ret stille af — saaledes som V. H. selv ønskede det — men jeg slutter dog ganske naturligt ikke disse Linier uden at benytte Lejligheden til at bringe Redaktøren Centralorganisationens og Medlemmernes Tak

for trofast, vedholdende og uegennyttigt Arbejde for den Bevægelse, der — navnlig for Bladets Vedkommende — er blevet en Del af „ham selv". *Jens Johansen.*

Conto pro diversi.

DET FYNSKE MEDHJÆLPERSTÆVNE.

CENTRALORGANISATIONENS fynske Afdelinger vil som tidligere meddelt samle deres Medlemmer til Sommerstævne i Nyborg. Stævnedagen er berammet til Søndag den 30. Juli.

Nyborg er for de fleste Danske kun Transitbyen, de Rejsendes Strøm glider forbi ad det urgamle Overfartssted mellem de danske Øer. Byen selv ligger upaaagtet paa Bunden af sin Fjord, og kun det slanke Kirkespir, der som en Pegepind rager til Vejrs, langvejs synligt for alle dem, der befarer „Nationernes gyngende Landevej", stedfæster den gamle Fæstnings- og Danehof-By, som endnu rummer fredlyste Kroge med en Stemning af Middelalder.

Ude i Kajberg-Skoven — der hæver sig over gule Klinter sønden for Holchenhavn, Ellen Marsvins Borg, hvis krenelerede, spirprydede Taarntinde er kendt af de Hundredetusinder, der aarlig befarer Bæltet — skal Medhjælperstævnet afholdes. Et skønt ødansk Samlingssted, som ret er egnet til dette Formaal. — Og i Christianslund, paa den anden Side af Byen, vil Dagen slutte i den lyse Juliaften ved Skov og Strand.

Iøvrigt vil Dagen forløbe som følger: Stævnedeltagerne samles Kl. 1 paa Hotel „Royal", hvor Kaffen indtages. Afsejling til Kajberg-Skoven finder Sted Kl. 1½. Kort Tid efter Ankomsten til Stævnepladsen samles Deltagerne Kl. 2¼ om Talerstolen, hvor der vil blive holdt Taler af Herr Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen og vor Tidendes Redaktør, Herr Vilh. Hansen. — Kl. 4 sejler Deltagerne tilbage til Nyborg, for fra Havnepladsen at drage i Procession gennem Byen til Christianslund, hvor man Kl. 5½ samles til Fællesspisning i Pavillonen.

Fynske Standsfæller! Den 30. Juli er Organisationens Dag, hvor ingen maa svigte!

LÆRLINGELOVEN REVIDERES.

Aarhus-Kongressen vedtog, som det vil erindres, at rette en Henvendelse til Indenrigsministeriet, for at opnaa den i saa høj Grad tiltrængte Revision af Lærlingeloven. Det er os i denne Forbindelse en Glæde at kunne oplyse, at Ministeriet for Tiden forbereder et Forslag i den nævnte Retning.

ULYKKESFORSIKRINGSLOVEN VEDTAGET.

Som tidligere meddelt har Indenrigsministeren i afvigte Efteraar fremsat Forslag til en Revision af Ulykkesforsikringsloven, bl. a. saaledes udvidet og moderniseret, at ogsaa Handels- og Kontormedhjælperne inddrages under Lovens Bestemmelser. — Loven er nu endelig vedtaget af Rigsdagen og vil træde i Kraft den 1. April 1917.

Vi skal senere komme tilbage til denne, ogsaa for vor Stand, vigtige sociale Lov.

DEN 1. JULI

var det netop 15 Aar siden, at Vilh. Hansen overtog Redaktionen af D.H.K.M.T. Den lille „Mærkedag" vilde vi ikke have skænket nogen Tanke, om ikke Centralorganisationens Hovedbestyrelse ved Forretningsføreren og de kjøbenhavnske Afdelingers Fællesbestyrelse, gennem Lykønskningsskrivelser, ledsaget af pragtfulde Blomstergaver, havde mindet os om, hvor hurtigt — ak, altfor hurtigt — Tiden rinder.

Samtidig benytter vi Lejligheden til at udtale vor Tak og Paaskønnelse for de telegrafiske Hilsener, der indløb fra forskellig Side.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Holstebro. Søndag d. 4. Juni foretog Foreningen en vellykket Skovtur til Sevel. — Herr C. C. Knudsen holdt en Tale ved Bordet for Foreningens 6-aarige Fødselsdag, hvorefter der blev udraabt et Leve for C.O. samt for Foreningen i Holstebro og Omegn. Derefter blev der sunget et Par Sange. Efter Spisningen tog vi fat paa Dansen.

Onsdag den 28. Juni afholdtes Møde paa Hotel „Royal". Herr Herlevsen havde lovet at komme til Stede og indlede med Hensyn til Dyrtidstillæg, men havde faaet Forfald, saa vi udsatte dette Emne til næste Møde.

Vi havde ligeledes tænkt at arrangere et Sommerstævne til Toftum sammen med Lemvig, Skive og Struer, men da der ikke var mødt mere end 15 Medlemmer til Mødet, vedtog vi at lade det hvile til næste Møde, som afholdes Onsdag den 12. Juli. Herr Ring havde lovet at tage en Bog med og oplæse en lille Fortælling, og vi blev heller ikke skuffede, idet Herr R. altid er Manden, vi kan gaa til, naar vi mangler Stof, Raad og Vejledning. Peter Jensen takkede Herr Ring paa Forsamlingens Vegne for Fortællingen. — P. J. foreslog, at vi skulde holde Møde hver anden Onsdag, da det muligvis vilde vække lidt mere Interesse blandt Medlemmerne. — Herr Bogholder Bojsen ønskede lidt Oplysning angaaende Agitationsudvalget, da han ikke syntes det havde været i Funktion og kunde ikke mindes at have hørt nogen Beretninger. Derefter udspandt der sig en livlig Diskussion. Mødet sluttede Kl. 11 ved et fælles Kaffebord. *P. J.*

Kjøbenhavn. Ved Mødet den 2. Maj talte Fru Højesteretsassessor Tyberg om „Krigen og Ungdommen".

Foredraget formede sig som en Fredsagitation, der vidnede om Fruens varme Interesse for Fredssagen. — Den 9. talte Pastor Kryger om Amerikas Opdager „Kristoffer Kolumbus". og den 16. holdt Cand. polit. Bertel Dahlgaard et velformet Foredrag om „Toldpolitik".

Tirsdag den 23. foreviste Læge Th. N. Krabbe en Række fortrinlige Lysbilleder fra Grønland, idet han samtidig holdt et fængslende Foredrag om „Det beboede Grønlands Natur og Folk". — Ved Mødet den 30. Maj gav Formanden Oplysninger om Principalernes Svar paa Dyrtidscirkulærerne, idet han oplæste og karakteriserede flere af disse. — Derefter sluttede man Sæsonen med et improviseret og fornøjeligt Bal. — *S.*

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes i Lokalerne Kongens Nytorv 8[3] Tirsdag den 25. Juli Aften Kl. 9 pr. Dagsorden: 1. Beretning. 2. Regnskabet. 3. Indkomne Forslag 4. Valg af: a) Formand, b) 4 Bestyrelsesmedl. og 2 Suppleanter, c) 2 Revisorer og 1 Suppleant. 5. Eventuelt.

Umiddelbart derefter afholder Arbejdsløshedskassen Kvartalsgeneralforsamling med Dagsorden: Regnskab for April Kvartal. — Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden i Hænde senest Onsdag den 19. Juli.

Medlemsbog skal forevises ved Indgangen. *Fællesbestyrelsen.*

Kolding. Torsdag den 22. Juni afholdtes Medlemsmøde i „Marielund". — Næstformanden, Herr Edv. Wentzel, oplæste først et Cirkulære fra Hovedkontoret ang. Dyrtidshjælp. Det overlodes til Bestyrelsen at træffe nærmere Afgørelse. Herr W. omtalte dernæst 7-Lukningens Stranding for denne Gang, idet kun et Faatal af de forskellige Handlende havde tegnet sig paa Listerne. — De lokale Blade ofrede kun Meddelelsen nogle enkelte Linier, dog sluttede et Par enkelte med, at det kunde jo være, der kunde blive Anledning til at spare paa Belysningen og Brændselet til Efteraaret. 7-Lukningen kunde maaske til den Tid blive aktuel igen.

Herr W. opfordrede til Tegning til Vejle-Stævnet, hvilket gav Anledning til en kraftig Protest fra samtlige Medlemmer, der udtalte sig skarpt om Frokosten og Middagen, og mente, at man ikke kunde forlange Dyrtidstillæg, naar man deltog i slige dyre Stævner. Herr W. oplyste, at Skylden ikke var Kolding-Afdelingens, idet vore Repræsentanter ligeledes havde protesteret. Der var imidlertid truffen den Ordning, at Tegningen til Frokost og Middag var frivillig, — Selve Stævnet koster kun 1 Kr. — Det vedtoges at arrangere en lille Eftermiddags-Udflugt til Skamling. *A. T.*

Løgstør. Afdelingen afholder Torsdag d. 27. d. M. ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1. Beretning, 2. Aflæggelse af Arbejdsløshedskassens Regnskab. 3. Eventuelt. *Jens Kirk,* Formand.

Middelfart. Generalforsamling afholdes Onsdag d. 26. ds. Kl. 8½ paa „Afholdshotellet".

Dagsorden: 1) Valg af Dirigent, 2) Formanden aflægger Beretning. 3) Kassereren fremlægger Regnskabet for April Kvartal. 4) Eventuelt. — Medlemmerne opfordres indtrængende til at give Møde! *Bestyrelsen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 15. 1. August 1916. 16de Aargang.

BRUGSFORENINGERNES MEDHJÆLPERE.

DER har været Tider, da Købmandsstanden i dens Kamp mod den voksende Brugsforeningsbevægelse har søgt at mobilisere ogsaa Handelsmedhjælperne og disses Organisation. I denne Kamp var det store Flertal af vor Organisations Medlemmer og vor Organisations Ledelse dog ikke i Tvivl om, hvilket Standpunkt vi havde at indtage, naar vi skulde varetage Medhjælpernes Interesser — vi maatte selvfølgelig forblive neutrale.

Om Købmændene skulde blive istand til at trænge Brugsforeningsbevægelsen tilbage, eller om denne Bevægelse vedblivende skulde udvikle sig og fuldstændig revolutionere Handel og Omsætning — ja, det maatte blive Fremtidens, Købmændenes og Brugsforeningernes Sag, men Medhjælpernes Sag, som vi skulde varetage, var ikke tjent med, at vi blandede os i denne Strid. Og hvorfor skulde vi gøre det? Den fremtidige Selvstændighed, som man havde lokket Medhjælperne med, og som nu sagdes at være i Fare, truet af Brugsforeningerne, havde jo forlængst vist sig at være skønne Luftsyner og uvirkelige Drømme for det store Flertal af Medhjælpere, takket være bl. a. Storhandelens Udvikling, og der var mange Medhjælpere, der fandt en god Uddelerstilling mere tiltrækkende og efterstræbelsesværdig end en lille „selvstændig" Købmandsbod med en Eksistens saa afhængig af Grossister og Kunder, at „Selvstændigheden" uvilkaarlig henledte Tanken paa en selvstændig og uafhængig Flue, der sprællede i et Net, alt mens Storhandelens Edderkop rolig sad og ventede paa det Tidspunkt, da det arme Dyr ikke kunde mere.

Købmandsstandens Ligegyldighed for Medhjælpernes rimelige Krav bidrog heller ikke til, at Medhjælperne følte sig kaldede til at være Købmandstandens — saalidt som Brugsforeningernes — Vaabendrager.

Men som Medhjælpernes Organisation maa vi rejse Medhjælpernes Krav stærkt og hensynsløst, enten vi staar overfor Købmanden eller Brugsforeningen. Brugsforeningsbevægelsen vokser fremdeles og skyder flere og flere Skud over Landet — ikke alene i Landsbyerne men i København og i Provinsbyerne, Brugsforeningsmedhjælpernes Skare bliver mere og mere talrig, og det gælder da for os om at skabe de bedst mulige Vilkaar ogsaa for disse Medhjælpere.

Brugsforeningernes Bestyrelser og Medlemmer har gennemgaaende — navnlig paa Landet — langt fra haft Forstaaelse af, hvad de skylder de unge Mænd og Kvinder, som Dagen igennem arbejder i en saadan Virksomhed. Lønnings- og Arbejdsforhold er ofte under al Kritik, og man søger at slippe saa nemt over disse Ting som muligt ved at overlade det hele til Uddeleren — ja, ved faktisk at gøre Uddeleren økonomisk interesseret i, at Medhjælpernes Lønnings- og Arbejdsvilkaar bliver saa slette som muligt.

Dette finder Sted i økonomiske Foretagender, som er startede og ledede af Husmænd, lavtlønnede Funktionærer og organiserede Arbejdere!

Tænker disse organiserede Arbejdere paa, at deres Foretagende ofte beskæftiger Arbejdere, der ikke er Medlem af Fagets Organisation?

Naar disse Husmænd og Funktionærer hæver deres 10 Procent Aarsudbytte, tænker de da paa det Udbytte, som Foretagendes Funktionærer har haft af Aarets Arbejde?

Man skulde i hvert Fald ikke tro det.

Disse Forhold bør hensynsløst fremdrages, hvor der ikke er anden Vej frem — og i Særdeleshed fordi vi her har gode Muligheder for at fremtvinge en Forbedring af Forholdene.

Brugsforeningernes Medhjælpere kan ved at slutte sig til os i større Tal let faa vore Afdelingsbestyrelser til at beskæftige sig med Sagen. Vi staar her overfor Forhold saa meningsløse, at vi i Reglen kan faa dem ændrede, og ofte overfor en Brugsforeningsledelse, som, naar den bliver gjort opmærksom derpaa, har Vilje til at søge Forholdene ændrede.

Har Ledelsen ikke dette, vil saadanne Krav let finde Forstaaelse paa en Generalforsamling — der omtrent udelukkende bestaar af Smaafolk.

Vi staar ikke her overfor en enevældig Principal, der i Reglen endnu betragter en Henvendelse fra en af vor Organisations Tillidsmænd angaaende Forret-

ningens Lønnings- og Arbejdsforhold som en uforskammet Indblanding i Privatlivets Fred!

Det drejer sig ikke her om en enkelt Mands Indfald eller Luner, men om en Appel til en stor Forsamlings Ansvarsfølelse — og en Forsamling, der af Erfaring selv véd, hvad Udbytning er.

Brugsforeningernes Medhjælpere maa i langt højere Grad end hidtil slutte sig til os, og der vil da være gode Udsigter til, at disse Medhjælperes økonomiske Stilling vil kunne komme fuldt paa Højde med de bedste Stillinger indenfor Medhjælperstanden.

Chr. J. Hendil.

Medhjælperstævnet i Vejle.

HVEM havde tænkt sig andet end, at Stævnedagen i Vejle den 9. Juli skulde blive en vellykket Dag? Der kan være Tusinde Ting, der lokker og drager os, men der er kun faa Ting, som kan gøre En mere glad og mere livsmodig end i en solrig Sommerdag at færdes ude i Guds frie Natur, i et dansk Landskab, der som Vejleegnen af Naturen er beriget med saa store Gaver. Her finder man de slanke og skyggefulde Bøge, der som en Krans snor sig om Fjorden og Byen. Langs Fjorden de smukke, stejle, grønklædte Skrænter, Munkebjerg med en vidunderlig Udsigt over den stille Fjord og ind over Landet paa den anden Side. Og Randbøldal med dens smukke Hedepartier, med de store Gran- og Fyrreskove, med Eng og Aa o. s. v. Er det ikke Stedet for en Sommerfest.

Johs. Fog-Petersen taler.

Vi vidste, at der kom mange Deltagere, mange gode og brave Kolleger, som man glædede sig til at gensé. I kammeratlig Samvær skulde vi — som saa ofte før — tilbringe en Dag. Der var mange Ting angaaende Organisationen, der skulde drøftes. Alt det nye, der — siden vi sidst saaes — var sket, skulde debatteres. Der var i det hele taget saa meget, der til denne Dag optog vore Tanker. Vi glædede os til den, og det skulde blive en god Dag.

Man kan ikke sige, at Himlen var pletfri, da Stævnedagen oprandt. Hvornaar i denne Sommer havde den hidtil været det? Mørke og skumle hængte Skyerne, og lod som om de vilde ødelægge vore dristige Forhaabninger, men op ad Formiddagen forsvandt de og var Resten af Dagen saa hensynsfulde slet ikke at lade sig se. Nu kom Solen i al sin Vælde, og Dagen blev saa smuk, lys og varm, saa man fristedes til at tro, at vort lille Land pludselig var bleven flyttet hen under Ækvator.

Samtidig med Solen begyndte Stævnedeltagerne at indfinde sig. Kl. 10 kom Aarhusianerne og Deltagerne fra Horsens, og senere Deltagerne fra Fredericia, Kolding, Middelfart, Eiby og Bramminge. Kl. 1 samledes alle, ca. 250 Deltagere, ved Vejle Nordbanegaard, hvor et Ekstratog stod parat til at føre os til Randbøldal. Man stiger i Toget, og Vejlenserne glemmer ikke at minde de Fremmede om, at man paa denne Tur skal bruge sine Øjne. Man kommer her igennem et Landskab saa ægte dansk, eller lad mig hellere sige saa ægte jydsk, som man overhovedet kan tænke sig. Banen snor sig gennem en Eng, der i mange underlige Bugtninger fører ud mellem Bakkerne mod Vest og ender helt ude ved Randbøl Hede. Paa begge Sider af denne Eng eller Dalsænkning er Bakkerne vekselsvis beklædt med Lyng, Gran- og Fyrreskov, og enkelte Steder skimter man Bøg, Eg og Elm og de hvidbarkede Birketræer, og i Engen langs Banen løber Vejle Aa, der har sit Udspring omtrent helt oppe ved Herning.

Vi kommer til Randbøl Station og gaar i Procession med Musik i Spidsen til den gamle Kro, der ligger nede i Dalen. Her staar Kaffebordene dækkede. — Saasnart Kaffen var indtaget, samledes alle Deltagerne ved Talerstolen, der var rejst nede bag den gamle Krohave. Enhver fandt en magelig Plads i Høstakkene, der — som om bestemt til samme Brug — laa rundt om Talerstolen, og efter at Vejle-Afdelingens Formand, Michael Nielsen, havde budt Velkommen og man havde sunget en til Dagen affattet Sang fra „En tidligere Kollega", (Anna M. Røjle), holdt Folketingsmand Johs. Fog-Petersen Stævnetalen:

Mine Damer og Herrer!

Et Medhjælperstævne er paa én Gang en Sommerfest og et Aarsmøde. Det er et festlig Møde mellem Medhjælperne fra de forskellige Afdelinger. Under Udflugten og Dagens øvrige Samvær paa fornøjelig Vis rystes de sammen og lærer hverandre at kende. Og alene som en saadan Sommerfest, holdt i Aarets smukkeste Tid, vilde disse Stævner være fuldt berettigede og meget værd.

Men Sommerstævnerne er mere end festlige Sammenkomster. Medhjælperorganisationen har altid paa en udmærket Maade forstaaet at forene det nyttige med det behagelige, og saaledes her. Stævnerne har ogsaa Karakter af Aarsmøder.

Ved et Aarsmøde ser man tilbage over Vejen, der er vundet

frem, mønster Tropperne og skuer fremad mod Maalene, som lyser derude i den slørede Fremtid, bag alle Vanskeligheder, som kun er til for at overvindes.

Ser vi tilbage over det svundne Aar, standser vor Tanke først ved Krigen, dette Jordskælv i Folkeslagene, hvis Forløb og endelige Resultat ogsaa vil faa afgørende Indflydelse paa vore Levevilkaar. Lykkeligvis er Danmark — ikke mindst takket et klogt og forstandigt Styre — udenfor. Men Dyrtiden lærer vi at kende. Det graa Spøgelse har ogsaa rejst sit grimme Hoved i Medhjælpernes Verden.

Organisationsbevægelsen indenfor deres Rækker har imidlertid været i støt og stadig Vækst. Medhjælperbevægelsen er bleven en stadig mere fuldkommen og alsidig social Bevægelse i vort Folk. Den mangler kun ét for at gøre sig stærkere gældende, nemlig, at alle Danmarks 45.000 Medhjælpere slutter sig til den.

Hvad der er vundet, er vundet ved Sammenhold og utrætteligt, maalbevidst Arbejde, ofte mod stor Modstand.

I den sociale Kamp faar man som Regel ikke Hjælp fra andre, man maa klare sig selv, gøre Arbejdet selv, melde sig selv og kræve sin Plads ved Livets rige Bord.

Mærk Dem det! De skal først og sidst stole paa Dem selv og med Iver og Udholdenhed kæmpe for Deres Sag. Gør De det, da vinder De Respekt for Deres Organisation og Lydhørhed og Forstaaelse for Deres berettigede Krav. Da vinder De frem trods alt, saaledes som det er sket i Syvlukningssagen. Det er noget af en Skandale, som Landstinget har behandlet og behandler det Lovforslag, der omhandler dette Spørgsmaal. (Hør!) Den Behandling, man har ladet dette Forslag blive til Del, er betegnende for den Modstand, Deres Krav møder.

Lukkeloven er — som Indenrigsminister Ove Rode har udtalt — en Lov af social Karakter. Og de sociale Tanker, der er nedlagt i den vil sejre, alle uforstaaende Modstandere til Trods. Selve Syvlukningen vinder voksende Tilslutning, ogsaa i Principalernes Kreds. Paa forskellig Maade giver denne Tilslutning sig klart til Kende.

Men Modstanderne mod Deres Bevægelse bør aldrig undervurderes. Modstanderne, som mangler den sociale Forstaaelse og det sociale Sindelag, som det kommer an paa, er mange og stærke.

Derfor bør Medhjælperne staa sammen, ingen Sinde har det været mere nødvendigt end nu. De bør bruge Øjeblikkets Muligheder og enhver kommende Mulighed til Arbejde for Deres Sag og til at styrke Deres Organisation. Og Mulighederne er mange. (Hør!)

Ved det kommende Valg, det første under den nye Grundlov, vil mange Medhjælpere komme til at stemme, og de bør da gøre hvad de formaar, for at der i den nye Rigsdag kan komme til at raade Kvinder og Mænd med den rette sociale Forstaaelse. (Hør!)

Den nye store Ulykkesforsikringslov er nu vedtaget. Den byder Medhjælperstanden store Fordele. Men de bør ogsaa fuldt udnyttes.

Spørsmaalet om Indførelse af Week-end er for nylig rejst i Pressen, Lærlingelovens Revision forberedes, og Spørgsmaalet om hvorledes Handelsskolestipendierne skal uddeles er brændende. Jeg nærer, i Forbigaaende sagt, det bestemte Haab, at man vil vende tilbage til at lade Stipendierne uddele af et alsidigt sammensat Udvalg. Et saadant Udvalg vil, forekommer det mig, kunne yde Handelsministeriet god Støtte.

Til det her nævnte, meget andet og meget mere kunde nævnes, vedrørende Medhjælperstanden. Og efter Krigen maa vi formentlig belave os paa, at se Storhandelen blomstre som ingen Tider før. Da maa Medhjælpernes Organisation være stærk, skal den røgte sit Kald.

Med det Ønske, at det ved Hjælp af Organisationen maa lykkes Dem at skabe gode økonomiske og aandelige Kaar for Medhjælperstanden, udbringer jeg et Leve for Centralorganisationen. (Hurra!)

— — —

Fog-Petersen er Taleren, der forstaar at rive Folk, og jeg tror især Ungdommen, med sig. Af Medhjælperne er han elsket som ingen. Han forstaar vort Arbejde og følger det med Interesse. Og vi forstaar ham, naar han taler til os, er det ligesom, han knytter os tættere og tættere sammen om Organisationen. Da han ved Stævnet besteg Talerstolen, modtoges han med begejstret Haandklap, og med ikke mindre Begejstring gav Deltagerne deres Bifald til Kende, da Michael Nielsen takkede Fog-Petersen, fordi han var kommen til Stede ved Stævnet, og for den udmærkede Stævnetale.

— —

Processionen til Skyttehuset.

Efter at Deltagerne havde besét Dalens Seværdigheder og rigtig beundret den storslaaede Natur, der her udfolder sig, tog vi med Ekstratoget tilbage til Vejle, hvor vi atter tog Opstilling i Procession og marcherede til Skyttehuset. — I Festmiddagen dér deltog Flertallet af Stævnedeltagerne. Stemningen var fortræffelig. Der holdtes enkelte korte Taler. Af disse var en Tale af Fog-Petersen særlig nævneværdig. Den var god som Festtale og vilde ikke være mindre fortræffelig anvendt ved et Agitationsmøde; thi jeg gad se den Medhjælper, der efter at have hørt denne Tale kunde faa sig selv til at blive staaende udenfor Organisationen.

Jeg maa ikke glemme at oplyse, at Fru Anna M. Røjles Sang, der blev sunget saavel i Randbøldal som ved Middagen, gjorde fortjent Lykke og under stærkt Bifald besluttede man at sende „Anna M." en telegrafisk Hilsen og „Tak for Sangen".

Der indløb Telegrammer fra det i Slagelse samme Dag afholdte Stævne, fra Robert Petersen, Bisgaard — Roskilde o. fl.

Efter at alle var bleven forsynede med Mad og Drikke, nød man den herlige Aften i Parken, der omgiver Skyttehuset, og senere samledes man til Dansen i den smukt pyntede Festsal. Først langt ud paa Natten drog man fra Skyttehuset, og alle var da enige om at have tilbragt en god og en fornøjelig Dag.

Alt var gaaet som det skulde, godt og præcist. — Michael Nielsen var en fortræffelig Leder. *Axel Juhl.*

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —

og Organisationen hjælper Dig!

Stævnetale.

Af *Vilh. Hansen*, Sommeren 1916.

HVOR vanskelig, ja tilsyneladende utaknemmelig er ikke den Opgave, De har anmodet mig om her at løse!

Thi for den almindelige Bevidsthed er Stævnetalen vel det mindst festlige paa Festens Dag. Da det er dens Hensigt at forlene Stævnet med et fagligt Præg, maa den samle sig om alvorlige Emner, uden at den dog derfor tør virke trættende.

De er jo slet ikke stævnet herud i Dag, for at høre et Foredrag, der vrimler af Tal, eller en knastør, saglig Udredning af Butikslukningslovens Smertensgang gennem Rigsdagen, med Udvalgsbetænkninger i endeløs Kæde og Resolutioners uoverskuelige Mængde. Om eet Skridt frem og to tilbage paa Socialpolitikens trange Vej.

Nej, Foredraget hører Vintermøderne til, mens den festlige Sommerdag kræver Talens Flugt under høj Himmel og brede Bøge. — De har ved Møderne sidste Vinter sikkert hørt mangt og meget om vor nye statsanerkendte Arbejdsløshedskasses Fortrin og umiskendelige Betydning, og tætte Talkolonner fra den statistiske Undersøgelse af Handels- og Kontormedhjælpernes sociale Vilkaar dæmre endnu i Deres Bevidsthed. — Men her vilde disse tørre Tal ikke blot virke gentagende, de vilde i denne Naturens Foredragssal hverken opfattes eller fastholdes, men springende slaa Smut mellem Buskenes Blade og Træernes Løvværk. — Og naar dernæst erindres, at den Tid, vi gennemlever, er de store Tings Tid, Rædslernes og Guldets Tidsalder, uden Sans for de mange smaa Spørgsmaal, der under normale Forhold former Samfundslivet og jævner Fremskridtets Vej, da fatter man Aarsagen til, at der nu i Aar og Dag har været Stilhed om de tilsyneladende uanselige, men for os saa vigtige sociale Anliggender — Spørgsmaal, der samler vor Opmærksomhed om sig, fordi de hver især er et Stykke af Standens Fremtid.

Derfor er det maaske en vanskelig Sag at vække og fastholde Deres Interesse om en Stævnetale, der let kan fortabe sig i Gentagelser, hvor det netop gælder om, at et Sædekorn kan falde spirende i Deres Sind: En eller anden ny Tanke at sysle med, naar Stævnedagens Indtryk har bundfældet sig i Deres Erindring.

DET VIRKELIGE FLAG.

I Foraaret udkom et Skrift, der vakte en Del Opmærksomhed i Kredse, hvem vort Erhvervslivs Udvikling og Fremtid ligger paa Sinde. Uden at opholde mig ved dette Skrift og dets Tendens, nævnes det her kun, fordi det er Kilden til en tankevækkende Lignelse, der passende kan tjene os som Stævnedagens Tekst:

Det hændte faa Uger før Verdenskrigens Udbrud, paa den amerikanske Flagdag den 14. Juni 1914, at De forenede Staters Indenrigsminister, Franklin T. Lane, holdt en Tale, hvori han udtalte:

Imorges da jeg traadte ud af Ministerialbygningen, hilste Flaget mig paa det hjerteligste, og fra dets bølgende Folder hørte jeg det sige: „Godmorgen Hr. Flagmager!" „Om Forladelse „Old Glory", svarede jeg. „Du tager fejl. Jeg er hverken Præsident, Vicepræsident, Kongresmedlem eller General. Jeg er kun Embedsmand i Regeringens Tjeneste".

„Never mind", mente Flaget, „du hjalp hin lovende Opfinder med at faa sit Patent i Orden, du fik hin Kulmine gjort sikker at arbejde i, og du fremskyndede Arbejdet paa hin Overrislingskanal. Derfor hilser jeg dig, Hr. Flagmager.

Kongressen traf en betydningsfuld Afgørelse igaar. Men en Moder ude i Michigan slider i det fra Solopgang til langt ud paa Natten, for at hendes Dreng kan faa saa god og fuldstændig en Opdragelse, som hans Evner berettiger ham til. Hun væver lige saa fuldt med paa Flaget. — Et andet Sted i Landet lærte igaar en Dreng de første Bogstaver, og han vil maaske en Gang med Tiden skrive en Sang, der vil begejstre Tusinder af hans Landsmænd. Vi væver alle med paa Flaget".

„Men", indvendte jeg, „vi har jo intet gjort udover vore daglige Pligter"

Da smældede Flaget ud, kraftigt og lystigt:

„Lad mig give dig rigtig Besked om, hvem jeg er: „Det Arbejde, som alle Landets Børn udfører, det er Fremstillingen af det virkelige Flag".

Nu ligger det Spørgsmaal nær: Væver ogsaa vi Handels- og Kontormedhjælpere med paa Flaget? Er ogsaa vor Stand med til at slaa Væven, eller maa vi nøjes med den langt beskednere Rolle, at tvinde nogle af de Traade, der danner Rending og Islæt til Flagets Dug.

NYE TIDER.

Handels- og Kontormedhjælperne hører til de Stille i Landet. Vi er en Stand uden egentlig Historie, ingen Stordaad er optegnet i vore Annaler, intet Kampgny gjalder om vort Navn. Men vi tilhører alligevel en Erhvervsgruppe, der som ingen i vort Samfund, har udviklet sig med ubændig Voldsomhed. Omraader, hvor den lille Handel forhen var eneraadende, domineres nu af Stormagasinet og dets Filialer. Branche- og Specialforretninger, der er skudt frem som Paddehatte paa en Regnvejrsdag, er velstemte Instrumenter i det Orkester, der forbereder sig til den tilstundende Retræte for den selvstændige Detailliststand i dens nuværende Skikkelse, og Andelsbevægelsen trakterer baade Trommer og Piber i dette uensartede Sammenspil.

I vore Dage løber Tider saa fort! Hastigt bliver det nye gammeldags. Ikke som fra Arilds Tid alene i Mode og Smag. Ogsaa Forretningslivet er underkastet Forandringens Lov. Handel og Omsætning bryder sig bestandig nye Baner. Eksemplerne herpaa er legio. Kjøbenhavns statistiske Kontor har i et netop udsendt Hefte leveret de sidste Beviser. Af de 1518 Aktieselskaber, der findes i Kjøbenhavn, er kun 19 fra Tiden før 1870, 19 fra Halvfjerdserne, 31 fra Firserne, 148 fra Halvfemserne, medens ikke færre end 1301 eller ca. 7/8 af alle de bestaaende Selskaber er startet i 1900 eller Aarerne derefter. Samtidig viser Indtægtsprocenten for Handelsselskaberne, og navnlig i de senere Aar, en stærk Stigning. Medens Procentsatsen i 1911-12 var ca. 9, er den 1914-15 vokset til ca. 18, altsaa fordoblet. Og analyserer man disse Værdier, da opdager man snart, at det er de store velrustede Handelsforetagender, der tager Broderparten af Profiten, paa Bekostning af de mindre og financielt svagere.

Som et Tidens Tegn er det sidste Aaremaal karakteriseret ved Storforretningernes Fremgang i Antal, Omsætning og indvunden Avance, men samtidig ved Detailhandelens Stilstand, saavel hvad angaar Forretningernes Mængde som ogsaa i Stabilitet og — sammenligningsvis — Fortjeneste, og endelig, og ikke mindst, har Medhjælperstandens rivende Vækst sat Præg paa denne Periode. Siden Aarhundredets Begyndelse er Antallet af mandlige og — især kvindelige — Medhjælpere mangedoblet. Vort Arbejdsfelt spænder over store Vidder, vort Arbejde specialiseres og en Mængde forskelligartede Medhjælper-Funktioner er opstaaet i de sideordnede Handels- og Kontorfag.

VOR STÆRKT NUANCEREDE STAND.

Derfor er det ogsaa helt misvisende at tale om eet Handels- og Kontorfag. I Virkeligheden omfatter vor Stand en hel Række af Brancher og Fag, hvis større eller mindre Kredse af Medhjælpere er særuddannede og meget ofte møder med højst forskellige Forudsætninger. Thi ingen Erhvervsgruppe er mere mangeartet eller nuanceret end Handels- og Kontormedhjælperstanden. Man behøver endda ikke saa skrigende Modsætning som Prokuristen i det store Handelshus med sine 10—15.000 Kr. i Aarsindtægt og Butiksmedhjælperen ude i Stationsbyen med sine 300 + Kost og Logi. For slet ikke at tale om Handels- og Kontorfagenes tal-

løse, navnlig kvindelige, Hjælpearbejdere, hvis „Gager" er en Haan mod Ret og Rimelighed.

Mellem disse sociale Poler aflejres Medhjælperstanden lagvis, mindre efter Brancher end ifølge afvigende økonomiske Vilkaar — Dette giver vor Stand en Særstilling og vanskelige Organisationsbetingelser. Det nytter ikke at lukke Øjnene derfor og langt mindre at bortforklare disse Kendsgerninger ved Hjælp af Teorier. Netop fordi Teorier er det aller sletteste Bevismateriale overfor dem, der skal overbevises. Thi vil man samle og forene uensartede Elementer, maa man ihvert Fald ikke nøjes med at kende og vurdere enkelte af dem, men det gælder om at forstaa dem alle, deres afvigende Anskuelser, deres Sympatier og Bevæggrunde Først da kan det lykkes at udfinde den Generalnævner, hvori alle uensartede Anskuelser gaar op.

Thi selv om vi særdeles vel kan undvære Prokuristen med de 15.000 Kr., er der ingenlunde Raad til en lignende Flothed overfor Medhjælperstandens egentlige Kærne. Her tænker jeg bevidst paa de faguddannede, gennem det forretningsmæssige Arbejde dygtiggjorte og i deres Branche erfarne Medhjælpere. Har vi ikke dem med, er vor Organisation ikke en Pibe Tobak værd. Folk, der kan erstattes, naar Principalerne fløjter, sætter ikke deres Vilje igennem ved fagforeningsmæssige Midler, der altid forudsætter et vist Maal af moralsk Mod og Selvhævdelse.

Det er rigtigt, at vor Centralorganisation bør sé sin første Opgave deri, at reformere dér, hvor Reformer er mest paakrævet. Vi skal bekæmpe de Overgreb, der øves mod vore Standsfæller, hidføre faglige og sociale Forbedringer til Værn mod Standens svageste og daarligst udrustede Medlemmer, modarbejde hensynsløs Udbytning af den unge Arbejdskraft og udvikle vore hjælpende Institutioner, der netop virker i nøje Overensstemmelse med disse Bestræbelser.

MAADER OG MIDLER.

Men tro derfor ikke, at det er tilstrækkeligt udelukkende at organisere disse Medhjælperlag. Thi skal vi ret vide at styrke vor Centralorganisation, og forlene den med organisatoriske Magtmidler, da maa vi netop have Standens haandfaste Medlemmer med os.

Ganske vist, vi skal have Ungdommen med. Ja, hvad mere er: Vi kan slet ikke undvære den. — Thi den er Fremtiden! Men derfor tør vi ikke glemme Standens modne Mænd og Kvinder; thi dem er det dog, der til syvende og sidst skal tage de afgørende Løft, som skal bære os helt frem til den nye Tid.

Derfor bør vi tilrettelægge vort organisatoriske Arbejde og indrette vor Taktik saaledes, at Medhjælperen med de 4000 Kr. Aarsindtægt, ligesaa let og naturligt finder sin Plads i Medhjælperbevægelsen som hans Kollega, der maa nøjes med de 2000 eller meget mindre. Thi begge har de — alle Branchefordomme eller Funktionærtitulationer til Trods — i mangt og meget paralleltløbende Interesser, og det gælder kun om hos dem begge at vække det slumrende sociale Instinkt, det, som Handels- og Kontormedhjælperne altid afslører en ualmindelig Evne til at forpuppe.

Her er det, at vort sociale Oplysningsarbejde skal søge at vække Kollegialitetsfølelsen, der i sin rette, forstærkede Form kan rumme saa mange gode, sunde og varmt følte Tanker, saaledes at den en smuk Dag evner at bryde Bornerthedens og Ligegyldighedens Puppedække og lade en altomspændende Standsfølelse udfolde sig i sin fulde Glans.

Se, dette er vor Organisations og dermed naturligvis ogsaa Deres Sag. For det er dog en saare ringe Trøst og ilde anbragt Beroligelse at vide, at de uorganiserede Tusinder dyrker deres sociale Uforstand, deres smaatskaarne Individualisme, lever en faglig dolce far niente Tilværelse og mangen Gang lader vore faglige og socialpolitiske Bestræbelser, der ogsaa gælder dem, vederfares deres ophøjede Foragt.

Nu vil vi smigre os med at hævde, at vi i alle Standsanliggender er meget klogere end disse Uorganiserede, der høster vort Arbejdes Resultater med samme Lethed, som Alladdin i Nureddins Hule lod de kostelige Frugter forsvinde i sin Turban.

Nuvel, lad os da med berettiget Ubeskedenhed fastholde, at vi er langt de klogeste i det Kapitel — for det er vi virkelig! Men det er i samme Mon ingen Skade til at lægge sig alvorlig paa Sinde, at der er betydelig og afgørende Brist i vor Kløgt saalænge vi ikke i langt højere Grad end hidtil har formaaet at overbevise de uorganiserede Tusinder om, den faglige Sammenslutning, som det universale Middel til at afhjælpe de sociale Brist, der er saa øjensynlige, at ingen falder paa at bestride dem.

ENSARTETHED — IKKE ENSIDIGHED.

I Særdeleshed af Hensyn til denne store uløste Opgave, tør Centralorganisationen ikke paa nogen Maade blive et Udtryk for altfor ensidige Retninger, næppe hvor det gælder Principper, slet ikke naar det drejer sig om Taktik, altsaa den Maade, Form og Fremgangsmaade, der skal vælges for Medhjælpernes Organisation. Nej, vor C.O. bør ifølge sin Karakter af Standsrepræsentation, saavidt muligt undgaa alt det, der splitter og lagdeler os indbyrdes, men derimod med Opportunitet samle sig netop om det, der kan forene os Medhjælpere, som vi nu engang er, — en broget Flok, forskelligartede i Anskuelser og Sympatier.

Det er muligt, at en og anden af vore Medlemmer maa resignere, fordi det ikke gaar fremad i Stormskridt, og netop i det Fodslag, han kunde ønske. Men det maa ikke glemmes, at der ogsaa mellem de Tusinder uden Korpsaand, vil være mange, som finder Tempoet for hastigt, Signalerne for skingre, og som allerførst maa ind i Rækkerne, for at lære det rette Fodskifte.

Derfor resignere den Kloge, og den overlegne, fremsynte Betragter stiller sig afventende. — Men der er nu snart hengaaet to Aartier, siden de første organisatoriske Forsøg. Vi har til Overflod lært at resignere og Ventetiden er med rette ofte funden at blive lovlig lang. Og vi kan ikke vedblive med vor Opøven i hine lidet opmuntrende Dyder.

Vor Organisationsmekanisme er naaet til at arbejde tilfredsstillende. Under dens letløbende Kamme og Hjul udløses de mange Smaafremskridt, der betegner C.O.s jævne og almindelige Fremgang: Retshjælpen, der bestandig drager nye og mangeartede Opgaver ind under sit Virkefelt, og som betyder en Haandsrækning, mange af vore Medlemmer kan tale med om. — Arbejdsløshedskassen, der i sin nye, statsanerkendte Form, yder den virksomste Hjælp til mange af vore Standsfæller, der ellers vilde være prisgivet den Lediges lidet tiltalende Lod — og endelig det mere fuldkomne Sammenspil mellem Hovedkontor og Afdelinger, der er Resultatet af en samvittighedsfuld Administration, og den financielle Fremgang, der skyldes Organisationens talmæssige Vækst.

Saaledes er vi da rede til at modtage Invasionen af nye Medlemmer. Den vil ikke kunde overrumple os. De sidste Aars respektable Fremgang har jo desuden givet os nogen Rutine. Selv Kjøbenhavn — hvor alt Haab engang lodes ude — kommer med, omend Fremgangen i det sidste Aarstid næppe har været saa stor, som haabet og ventet. Kjøbenhavn er vort Verdun, der har modstaaet alle Stormløb og alle Ofre. Og intet Sted har vi blot tilnærmelsesvis ofret saa megen Tid, saa mange Penge og lidt saa store Skuffelser, som i Kjøbenhavn. Hvert Fodsbred vi vinder frem, koster uophørligt Arbejde, og der er tilsyneladende længe, meget længe, inden vi kan plante vore Faner over en for Handels- og Kontormedhjælperbevægelsen erobret Hovedstad.

Alt sligt stemmer til Eftertanke, der ogsaa bør finde modtagelige Sind herude, hvor der endnu er megen Ligegyldighed at overvinde og hidtil utilgængelige Medhjælperkredse at paavirke og vinde.

Thi vi maa lære at se klart og dristigt paa Kendsgerningerne — ogsaa de ubehagelige. Vi bør erindre og stadig have for Øje, at de organiserede Medhjælpere endnu er et ringe Mindretal af Handels- og Kontormedhjælpernes Tusinder. Kun hver 9. Mand og

Kvinde blandt Medhjælperstandens tusindtallige Skarer hører i egentligste Forstand til vore egne.

HVAD MODSTANDEN LÆRER OS.

Udenom har vi Modstanderne. Vi kan naturligvis ikke forlange, at Principalerne skal hilse os med Begejstring, og vi skal endda lade os nøje med, at de møder vor Organisation med den Respekt og saglige Vurdering, man skylder anderledes tænkende. Vi bør møde dem med den Frimodighed en god Sag giver sin Mand, om det skulde hænde, vi vakte deres Uvilje. Vi maa regne med egne Standsfællers bestandig forbløffende Ligegyldighed for alle faglige Anliggender, der ikke i netop det givne Tilfælde gælder dem selv. Ja, vi har sidste Efteraar endog overværet den Farceforestilling, at 13 tilfældigt sammenløbne Foreninger, dirigerede af det herostratisk berømte „Engageringsbureau for Handel og Industri" — hvis Kongstanke er C.O.s Tilintetgørelse — har søgt at splitte Medhjælperbevægelsen eller neutralisere dens Betydning og Indflydelse ved Hjælp af en gul Organisation under Stor-Principalernes Kontrol eller indirekte Ledelse.

De véd, at dette skønne Forehavende endte i Fiaskoen: En Gentagelse af Sagnet om Bjerget, der skjalv i svære Fødselsvéer for sluttelig at føde en Mus. En Fællesrepræsentation, der endnu hverken er fælles eller repræsenterer, ja end ikke endnu er traadt ud af Eksperimentets Stadium, men kun er den halvdøde Mus, der skal tage sig iagt for C.O.s gamle Rotter.

Mod al denne aabenlyse og skjulte Modstand, imod disse Overrumplingsforsøg stiller vi vore faglige Bestræbelser, vort socialpolitiske Program, vort mangeartede Arbejde til Fremme af virkelige Medhjælperinteresser.

Udfaldet deraf afhænger af os selv. Først og fremmest af vor Enhed og Enighed. Vi bør tilstræbe Enhed i hele Organisationens Virkemaade, Enighed i Samarbejde, Fællesskab i Principper og Taktik, Ensartethed i Agitationsformen. — Møder vi saaledes rustet, tror jeg vi vil overvinde alle Anslag, bryde al Modstand og i Styrke være de Tusinder uorganiserede Enere mangefold overlegen.

Men paa den anden Side: Kan vi ikke forenes om faglige Retningslinier og en fælles samlende Taktik, der vel kan kræve Indrømmelser fra den ene Side, men tillige øgede Forpligtelser fra den anden, da kan det let gaa saaledes, at vi finder os svage, hvor vi burde være stærke, Teoretikere, hvor der netop var Brug for Opportunister, usikre af Mistillid, dér hvor tillidsfuld Sikkerhed vilde bringe den Sejr hjem, der i modsat Fald kan forvandles til Skuffelser og Nederlag.

For langt de fleste af de organiserede Medhjælpere har Tiden været en god, omend haard Lærermester. De bitre Erfaringer har lært os, at skal vi gennemføre vor Organisation, saa den faar Art, Magt, Myndighed — og Medlemmernes Tusinder, da maa den være en rummelig Organisation, der giver Plads for Standens nuancerede Elementer. Og ikke mindst gælder det, at Standens Kærnetropper, i Kjøbenhavn som herude i Landet, nemmer Organisationens ABC., og at vi med Hensigtsmæssighed og Fremsyn træffer vort Valg af de rette Midler

Selve Tiden synes iøvrigt gunstig for den store Offensiv mod de Uorganiseredes ubevægelige Front.

Adskillige Tegn og Varsler peger i den Retning!

Det overordentlige Opsving i Industri, Handel og Omsætning har frembragt den nuværende tusindtallige Medhjælperstand, og tildannet den i Tidens Billede. Og mere endnu: Vor Stand har fra et tilfældigt Sammensurium af Enere, antaget fastere Form.

Til Trods for al Spredthed er den dog i visse Henseender mere afgrænset. Den har gennemløbet sociale Stadier fra den Tid, da Standsinteresser begyndte at gøre sig gældende, Standsbevidstheden fik Tag i stedse større Medhjælperkredse, Samfølelsen naaede Fodfæste og Organisationsbestræbelserne meldte sig. Den derpaa følgende Periode er Centralorganisationens.

Jeg mindes meget vel de Tider, da man frakendte Medhjælperne enhver Ret til faglig Organisation, og da man officielt erklærede, at det sociale Spørgsmaal ikke eksisterede Principal og Medhjælper imellem.

Principalorganisationerne vil næppe oftere lægge Navn til en Boykotting af organiserede Medhjælpere, og intet fornuftigt Menneske vil bestride det sociale Spørgsmaals Tilstedeværelse, ogsaa paa vore Enemærker.

NYE TEGN.

Og alt som Tiden gaar, forandrer Medhjælperstanden Fysiognomi, og vore Standsfællers brogede Mængde genspejler Samfundets forskellige Lag. Arbejderfamilien og Smaakaarshjemmet sender ikke blot den nye Generation til Værkstedet og Fabriken, men ogsaa til Butiken og Kontoret. Medhjælperstanden formes under Forandringens Lov, undfanger nye Tanker, samles om nye Idealer og ruster sig til selv at smede sin Fremtid.

Det bryder om os paa alle Kanter!

Den nye Forfatning vil føre en ny Ungdom frem til Valgurnerne. Hvor mange Handels- og Kontormedhjælpere har ikke hidtil levet afsondret fra almene og politiske Spørgsmaal. Ingen spurgte om deres Mening, ingen regnede med dem. — Nu drages de ind i Debatten om sociale og politiske Anliggender. Og en Dag gælder det netop dem selv: Deres Arbejdstid, deres Retsstilling, deres eget Ve og Vel. Da vil det vel gaa op for dem, at deres faglige Interesser staar paa Spil, og den socialpolitiske Forstaaelse vil vaagne i deres Bevidsthed og bundfælde sig i organisatorisk Fremgang.

Derfor er den nye Grundlov for os mere end en blot politisk Akt; den kan meget vel blive den uimodstaaelige Kraft, der svinger Kneblen i Organisationens Stormklokke, som ringer den nye Tid ind for Medhjælperstanden.

Og der er Tegn, der tyder paa, at ogsaa vi som Stand staar overfor nye Muligheder, der vil give Medhjælperstanden den Plads, dens samfundsmæssige Værd og nyttige Gerning berettiger den til, dér hvor Fremtiden forberedes og Flaget væves.

Man skal vistnok ikke overvurdere Verdenskrigens Indflydelse paa den fremtidige industrielle Udvikling her i Landet, men for Handelen og især Transithandelen vil den kommende Tid utvivlsomt give dansk Handel nye Chancer. — Nu skal man ingenlunde lade sig blænde af den tilsyneladende Mangel paa Arbejdskraft i de sideordnede Handels- og Kontorfag, saalænge 3—4000 af vore Standsfæller er indrullerede i Sikringsstyrken. Thi naar Krigen er endt, vil ogsaa de kræve deres Plads i Handel og Omsætning. Og vi staar da overfor 2 Muligheder: Enten en pludselig og voldsomt stigende Arbejdsløshed — og meget kan desværre tyde paa, at denne Mulighed er den nærmeste — eller et almindeligt Opsving, der kan absorbere de hjemvendende Soldater.

Før man imidlertid regner med nye Chancer for dansk Handel og for danske Medhjælpere i Udlandet — og dette Haab er næppe ubegrundet — da fremgaar deraf et Krav til den Enkelte om Dygtighed og god faglig Uddannelse.

AT KRÆVE OG KUNNE.

Har det end før været en Kendsgerning, at den bedst uddannede og i alle Henseender bedst udrustede havde Forspringet fremfor den mindre duelige, mindre energiske og evnerige, da vil dette selvfølgelig fremtidig i langt højere Grad være Tilfældet.

Enhver ærekær Medhjælper, enhver Mand og Kvinde, der duer noget, vil ikke blot gøre sin Pligt, men ogsaa efter Evner og Lejlighed søge at forbedre sin Uddannelse, berige sine Erfaringer og underbygge sin Stilling.

Det er Organisationens naturlige Opgave at hjælpe og støtte de daarligst stillede, der ret har Hjælpen behov, at bekæmpe faglige Overgreb, at modarbejde social Uret, men det skal og bør derfor ingenlunde være vor Centralorganisations Formaal at knæsætte Middelmaadigheden som faglig Standard og der-

ved hindre at Dygtighed, Energi og Udholdenhed kan udfolde sig og gøre sig gældende. — Thi jo større Dygtighed, Intelligens og Pligtopfyldelse, der lægges i Arbejdet bag Pult og Disk; desto større Selvhævdelse, Personlighed og Værdsættelse af eget Arbejde kan Medhjælperen lægge for Dagen, og med desto større Styrke og Autoritet kan vi træde i Skranken for vore Krav.

Derfor er det langt mere end et Tilfælde, men med modent og velovervejet Overlæg, at C.O.s sidste Kongres overfor Regeringen fremsatte Ønsket om Lærlingelovens Revision.

Den 27-aarige Lærlingelov, som vi bestandig slider paa, hører forlængst hjemme i et socialpolitisk Rarietetskabinet, og hvor trist er det ikke at tænke sig, at dette umulige Stykke Papir, som næppe kendes af et Dusin af vore Principaler og slet ingen af dem tænker paa at efterleve, at denne Sociallovgivningens Parodi er det Lovværk i hvis Ly Merkurs Arvtagere gennem en Menneskealder er opdraget til deres Gerning.

Her er en Reform fra Grunden af en uomgængelig Nødvendighed, og vi skal med Alvor og Nidkærhed gaa til Medarbejderskab for denne Opgave. Om Enkelthederne i vore Standpunkter kan jeg ikke her udtale mig, men kun understrege, at Beskyttelse af den unge Arbejdskraft, de unge Merkursønners Adgang til en forsvarlig og tidssvarende teoretisk og praktisk Uddannelse, vil blive Rettesnor for vort Arbejde for Lærlingelovens gennemgribende Revision.

Lad os i denne Forbindelse tænke os, hvor meget lettere det vilde være at rejse et almindeligt og overordentligt berettiget Krav om Lønregulering, dersom en forstandig og hensigtsmæssig Metode havde medført Ensartethed i Uddannelsen.

Dyrtiden er som Uvejr over vor Stand.

Vi har ingen regulerede Lønsatser opnaaet, saaledes som de organiserede Arbejdere, intet almindeligt Dyrtidstillæg som Statens og Kommunernes Tjenestemænd. Og hvorledes er disse Krigens Svøbeslag afværgede: I langt, langt de fleste Tilfælde ved et Skuldertræk eller en Talemaade; i Undtagelsestilfælde ved en almisselignende Gave til Personalet og kun i ganske enkelte Tilfælde gennem anstændigt Dyrtidstillæg,

Hvor langt anderledes vilde det ikke netop nu se ud, om Medhjælperne i Tide havde kendt deres Besøgelsestid og nemmet den følgeværdige Lære, der er udgaaet fra andre Medborgerkredse.

ØJEBLIKKETS MANENDE SPROG.

I Sandhed! Øjeblikket taler et saa manende Sprog om Organisations og Sammenholds Værd for alle de Titusinder, der kun kan forlade sig paa deres Hjærne og Hænder i Kampen for det daglige Brød, at jeg her i Tavshed kan forbigaa de faglige Opgaver, der staar paa vor socialpolitiske Ønskeseddel — og vende tilbage til mit Udgangspunkt og dermed til min Tales Afslutning.

Mine Tilhørere! Kast Blikket ud over Danmarks Land! Se, hvorledes danske Landmænd gennem forbedrede Driftsmaader øgede Jordens Givtighed, hvorledes Andelsbevægelsen fremmede Landbrugets Produktivitet. Husk hvorledes Højskolen aabnede Landboungdommen store aandelige Synsvidder.

Se hvorledes Industrien i dette erts- og kulfattige Land, ved nye Driftsformer, ved Arbejdets Specialisering, forøger sin Ydeevne og vender sig mod fremmede Markeder. Og Haand i Haand hermed gaar en forbedret teknologisk Uddannelse.

Ogsaa Handelen sætter sig nye Maal. Siden Bernstorffs Dage har Landet ikke set en saa modig Foretagsomhed. Det danske Handelsflag vajer over moderne Skibstyper paa fjerne Have.

Og se hvorledes Arbejdets tusindtallige Skarer, ledet af Samfølelse, Solidaritet og Kundskabstrang har kæmpet sig frem til større Fuldkommenhed i teknisk og haandværksmæssig Færdighed — til et større Maal af Kultur.

Saaledes slaar Folkets Sønner og Døtre Væven, der væver Landets virkelige Flag, yder deres Bidrag til Nationens Liv og vort Lands Fremtid.

Nogle er det givet at væve Flagets store Felter, andre dets hvide Kors, atter andre at knytte dets Sømme med stærke Sting, at det kan danne en hel og afsluttet Enhed, naar Bygerne pisker det og Stormene slider i dets Dug.

Her er der ogsaa Plads for og Bud efter organiserede Medhjælpere.

Thi hver den Handels- eller Kontormedhjælper, der foruden at røgte sin Pligt i den daglige Gerning, gør sin Skyldighed mod sin Stand og sine Standsfæller, han eller hun væver med paa Landets virkelige Flag.

Det sete afhænger o. s. v.

„Politiken" og Ekspeditricerne.

ORGANET for den højeste Aktualitet har, efter en vel overstaaet „Kampagne" om Husassistent-Spørgsmaalet, taget sig for, ved sine Læseres Hjælp, at „undersøge" Muligheden for en Forbedring af den kvindelige Ekspedition.

Med den for „Pol." særegne Evne til at bære Kappen paa begge Skuldre, giver Bladet ogsaa her begge Parter Ret.

Man lader den bekymrede „Fru Olsen", og den af udannede Ekspeditricer mishandlede „Fru Hansen" velvilligst besørge Aktoratet mod den anklagede kvindelige Ekspedition, og klarer saaledes Pynten, uden at Bladet som saadan, efter sin egen Opfattelse, kommer ud af Rollen, som den beskyttende Engel, for de Smaa og Fortrykte, som det gerne ynder at optræde i.

Defensoratet overlades til Ekspeditricerne selv, men da Godkendelsen af de indsendte Indlæg, selvsagt besørges af den „sagkyndige" Redaktion, kan man naturligvis være helt sikker paa, at kun de — i Bladets Kram — passende Ekspeditrice-Artikler, finder Optagelse, f. Eks. saadanne, der forherliger Fortidslevningen „Kvindernes Handels- og Kontoristforening," i hvis Ledelse sidder „Ekspeditricen" Fru Admiralinde Emma Gad, der „tilfældigvis", ogsaa er engageret som Redaktør ved „Politikens" Dametidende. —

Der kan naturligvis ikke være Tvivl om, at Ekspeditricernes Sag er i de bedste Hænder, naar „Pol." og dens Fru Admiralinde har taget sig for at ordne den Paragraf. I Særdeleshed da man anviser som Hjælp den „altformaaende" Kv. Handels- og Kontoristforening, der ved at tigge sammen til Oprettelse af Nebs Mølles Feriehjem, har løst Eksistens-Spørgsmaalet for Ekspeditricerne — saa meget mere som der jo i „Børsen" er slaaet til Lyd for, at Principalerne i Stedet for en ordentlig Løn, skal betale Halvdelen af deres kvindelige Medhjælperes Kontingent til Kv. H. og K. F.

Nu er der naturligvis den kedelige Omstændighed ved den af „Pol." anviste geniale Vej ud af Ekspeditions-Uføret — Indmeldelse i Kv. H. og K. F. — at et af denne, af Stor-Principalerne og disses Fruer opretholdte, „Medhjælper"-Forenings fremragende Medlemmer, Frk. Palludan-Müller, offentligt har erklæret, at en meget stor Del af de kvindelige Medhjælpere ligger saa langt nede, at der intet kan gøres for dem. For et kun almindelig begavet Menneske er det derfor noget vanskeligt at forstaa, hvorfor de paagældende saa langt nede-liggende kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere, da skal indmelde sig i Feriehjem-Foreningen.

Men formodentlig skal dette prekære og vanskelige Spørgsmaal søges løst derved, at „Pol." udskriver en Konkurrence herom. Førstepræmien for den bedste Løsning kunde passende blive — Halvdelen af en Maaneds Kontingent til „Fagforeningen" Kvindernes Handels- og Kontoristforening (Formand Grosserer Frk. Wilhelmine Rerup, Bestyrelsesmedlem Fru Grosserer A. C. Jllum), eventuelt en Stilling som ekspeditricekyndig Medarbejder ved den paa alle Omraader kompetente „Politiken"s Dametidende.

Længe leve den fiffigste Dumhed! *Omvælteren.*

Conto pro diversi.

STÆVNET I HILLERØD.

Paa Søndag den 6. ds., er det Stævnet i Hillerød afholdes, og de Kolleger, der endnu ikke har tegnet sig som Deltagere, kan endnu naa at komme med, ved straks at henvende sig til den stedlige Afdeling.

Vi haaber at alle vil benytte den billige Lejlighed til at samles med Kolleger fra andre Afdelinger for at demonstrere for fælles Krav.

Parolen er: Alle maa med — Ingen maa blive hjemme!

Programmet ser saaledes ud:

Tog afgaar fra Kbhvn.s Nordb. 12^{12} i Gribsø 1^{50}, fra Helsingør 12^{09} i Gribsø 1^{50}, fra Helsinge 11^{52} i Gribsø 12^{20}, fra Hillerød 1^{35} i Gribsø 1^{50}, fra Frederiksværk 11^{45} i Gribsø 1^{50}, fra Roskilde 10^{27} i Gribsø 1^{50}.

Kl. 1^{50} Ankomst til Gribsø, hvorfra man begiver sig til Gribsø Bakker. Kl. 2^{30} Møde paa Gribsø Bakker med Tale af Forretningsfører Jens Johansen. Kl. 3^{30} Spadseretur fra Gribsø Bakker til Store Gribsø og over Bøndernes Tørvemose og Syvstjernen til Nøddebo. Kl. 4^{30} Ankomst til Nøddebo Kro, hvor der spises i Kroens Have af medbragte Madkurve. Kl. 5^{30} Fælles Kaffebord (gratis). Kl. 6^{30} Køretur i Vogne fra Nøddebo Kro til Slotspavillonen i Hillerød. Kl. 7^{15} Procession gennem Slottet ad Slotsgade til Hotel Kronprinsen. Kl. 8—2 Bal paa Hotel Kronprinsen.

Tog afgaar fra Hillerød 11^{03} i Kjøbenhavn 12^{12} (og flere tidligere Tog), fra Hillerød 10^{30} i Helsingør 11^{11}, fra Hillerød 10^{35} i Helsinge 11^{21}, fra Hillerød 10^{35} i Frederiksværk 11^{30}, fra Hillerød 11^{03} i Roskilde 1^{00}.

Prisen for Deltagelse i Stævnet er Kr. 1,75 pro persona Tegningen foregaar gennem de respektive Afdelinger.

Direkte Medlemmer kan tegne sig ved Henvendelse til Hovedkontoret, Vesterbrogade 25^{1}. Kjøbenhavn. — Beløbet bedes indsendt samtidig. — Tegn Dem straks!

NB. Ved Togenes Ankomst til Hillerød vil der holde en Vogn parat til at modtage Stævnedeltagernes Madpakker. Pakkerne, der bedes forsynet med Ejerens Navn, vil da være til Disposition ved Ankomsten til Nøddebo og behøver ikke at medtages paa Fodturen i Gribskov *Udvalget.*

PAA FODTUR I GRIBSKOV.

Det nordsjællandske Sommerstævne byder i Aar blandt andet paa en lille interessant Fodtur gennem Danmarks største Skov. Der vil her blive Lejlighed til at se nogle af de smukkeste og mest karakteristiske Partier af denne vældige Skovstrækning. Mægtige mørke Granskove skifter med lyse venlige Bøgelunde, lyngklædte Bakker med Moser og yndefulde Birkeplantninger. Her er noget for en Elsker af Naturen og ingen Medhjælper fra Kjøbenhavn eller Nordsjælland bør forsømme denne Lejlighed til at stifte nærmere Bekendtskab med denne interessante og forholdsvis lidt kendte Egn af Nordsjælland.

Naar der saa oven i Købet er Lejlighed til et kammeratligt og og udbytterigt Samvær med Kolleger og til at høre en Stævnetale af vor Organisations udmærkede Formand, Herr Jens Johansen — ja saa kan der jo ikke være Tvivl om hvor Medhjælperne vil tilbringe Søndagen d. 6. August!

Agitér for god Tilslutning — og tegn Dem snarest som Deltager i denne billige Udflugt. *Chr. J. H.*

SYV-LUKNINGEN I HERNING.

Fra Herning skrives til os: I Herning var det — ved et Par Afdelingsmedlemmers energiske Arbejde — lykkedes at faa samtlige Næringsdrivende af Tricotage-, Herreekviperings- og Manufakturbranchen til at gaa ind paa at lukke Kl. 7 fra 15. Juni til 15. August. Men saa strandede det hele paa, at en enkelt Herreekviperingshandler, N. C. Toustrup i Østergade, nægtede at gaa med. Og de øvrige Underskriveres Kærlighed til Syv-Lukningen var saa ikke mere brændende, end at de faldt fra allesammen!

Byens fire Nodeforretninger og samtlige Kødvareforretninger lukker dog Kl. 7 og har allerede længe gjort det.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Esbjerg. Søndag d. 4. Juni havde Afdelingen en fornøjelig Cykle-Udflugt i Selskab med Bramminge Kolleger til Endrupholm Skov. — Vardenserne var indbudt, men glimrede som sædvanlig ved deres Fraværelse. Om Aftenen samledes man til Fællesspisning i Korskroen, hvor et Par Sange til Ære for Centralorganisationen blev afsunget. — Aftenen sluttede med en Svingom. — Den 22. Juni afholdtes Møde i Guldager. Formanden oplæste Cirkulæret fra Hovedkontoret angaaende Henvendelse til Principalerne om Dyrtidstillæg. Det vedtoges derefter enstemmig at rette en saadan Henvendelse gennem de lokale Blade. —

Under Herr Bogholder Nørgaards Indkaldelse til Soldatertjenesten har Kommis Fr. Thomassen overtaget Hvervet som Kasserer. — *Frederik Hansen.*

Hjørring. Den 11. Juli afholdtes ord. Generalforsamling. Formanden, Hein, aabnede og Herr Andreasen valgtes til Dirigent. Formanden forelagde en fyldig Beretning for April Kvartal. Den midlertidige Kasserer, Herr V. Jacobsen, aflagde i revideret Stand det befalede Kvartaars-Regnskab for Arbejdsløshedskassen. Begge Dele godkendtes enstemmigt. — Den midlertidige Kasserer blev foreslaaet og kraftigt opfordret til at modtage Valg som Kasserer; men da han af forskellige Grunde meget frabad sig Posten, foresloges og valgtes enstemmig Bogholder V. Nielsen v. Grosserer J. Storm. — Derefter gav Formanden forskellige Meddelelser, og Lukkelovens Overholdelse drøftedes, hvorpaa Dirigenten hævede Generalforsamlingen og Medlemmerne samlede sig om Kaffebordene. *H.*

Holstebro. Onsdag d. 12. Juli afholdt Foreningen et særdeles vellykket Møde paa Hotel „Royal" over Emnet Dyrtidstillæg. Herr Herlevsen indledede og betonede i kraftige Ord Medhjælpernes daarlige Stilling under de nuværende Forhold, idet H. gik ud fra, at Medhjælpere, som for to Aar siden havde en Gage paa f. Eks. 125 Kr. maanedlig og ikke siden havde modtaget nogen Dyrtidshjælp, havde faaet deres Gage reduceret til ca. 75 Kr., idet alt var steget ca. 30—40 Procent, trods det, at det dog almindeligvis har været gode Tider for D'Herrer Principaler. Medhjælperne har haft et større Arbejde og mindre i Gage, og det var absolut ikke den Vej vi skulde gaa, men se at arbejde hen til at faa vort Arbejde belønnet saaledes, at vi undgik det Tryk, som hviler paa Medhjælperne i Øjeblikket. Herr Herlevsen sluttede med at spørge, hvad Bestyrelsen havde paatænkt at foretage sig med Hensyn til dette Spørgsmaal. — Derefter fik Herr E. Eriksen, der ikke var af samme Mening som Herlevsen, Ordet, og betonede, at det ikke altid kunne mærkes paa Medhjælperne, at der herskede Dyrtid. Herr Peter Jensen støttede Eriksens Udtalelser og beklagede iøvrigt, at et saa interessant Møde ikke kunde samle mere end 20 Medlemmer. — Derefter udspandt der sig en meget livlig Diskussion, og det blev vedtaget at udsende de fra Hovedkontoret tilstillede Cirkulærer til Principalerne og ca. 14 Dage efter et Cirkulære rundt til Medhjælperne, om hvorvidt de har modtaget noget Dyrtidstillæg eller ikke, og saa senere tage Bestemmelse om, hvad vi skulde foretage os. — Det var i sin Helhed et vellykket Møde — den Slags vi skulde have nogle flere af. Efter Mødet havde vi en selskabelig Sammenkomst, hvortil vi havde engageret Herr Ambye til at spille paa Klaver. *Peter Jensen.*

Ringkøbing. Den 14. Juni afholdt Afdelingen Generalforsamling. Der var mødt ca. 20 Medlemmer.

Formanden aabnede Generalforsamlingen og bød Velkommen. Ved det derefter følgende Valg af ny Bestyrelse blev Herr Kommis M. Larsen genvalgt som Formand. Herr Bogholder A. Holbek blev ligeledes genvalgt som Kasserer. Nyvalgte blev d'Herrer Kjær, Iversen og H. F. K. Rahbek. Til Suppleanter. R. Lehn og A. Mathiasen.

Det fremlagte reviderede Regnskab godkendtes, hvorefter forskellige lokale Interesser drøftedes og Generalforsamlingen sluttede med fælles Kaffebord.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde blev som ovenanført Herr Bogholder A. Holbek genvalgt til Kasserer, til Næstformand blev valgt Herr Kommis Kjær og til Sekretær Undertegnede.

Søndag d. 2. Juli. En særdeles vellykket Sammenkomst af Foreningens Medlemmer med Damer blev afholdt i Forbindelse med Engtur til „Sommerlyst. Det var en stor Fornøjelse ved denne Lejlighed at se saa mange Medhjælpere samlede. Ved et fælles Kaffebord blev der afholdt faglige Taler, ligesom der taltes for den lokale Forening. Efter Ballet en Sejltur hjemad, og Deltagerne skiltes efter en rigtig vellykket Sammenkomst.

Afdelingens Medlemmer anmodes om at møde ligesaa talrigt til vore almindelige Mødeaftener, Generalforsamlinger o. lign. som de var fremmødt ved denne Lejlighed.

H. F. K. Rahbek, Sekretær.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9. Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 16. 15. August 1916. 16de Aargang.

ULYKKESFORSIKRINGSLOVEN.

DET Lovkompleks, der almindeligvis gaar under Benævnelsen: De sociale Love, har Handels- og Kontormedhjælperne indtil for faa Aar siden ikke haft megen Gavn eller Fordel af. Dels har disse Love ikke i fremtrædende Grad kendt den moderne Lønarbejderforeteelse, som vor talmæssigt stærkt voksende Stand betegner; og dels har Medhjælperne selv været saa socialt sløve og saa lidet seende for deres egne Interesser, at de ikke har benyttet sig af de enkelte Arbejderbeskyttelseslove, der ogsaa tog Sigte paa at omfatte Medhjælpernes Risiko som Lønarbejdere. I saa Henseende maa det være nok at minde om Medhjælpernes ringe Benyttelse af Sygekasserne, og af den i Fabrikslovens § 1 hjemlede Ret til, ved paa Grundlag heraf, at foranledige Fremkomsten af kommunale Vedtægter til Beskyttelse af den unge Medhjælper. Endelig er det noksom bekendt, at Handelens og Kontorernes Arbejdere først for ganske nylig har begyndt at gøre Brug af den betydelige økonomiske Beskyttelse, der fra Samfundets Side bydes Lønarbejderne gennem Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Imidlertid synes det nu heldigvis at Centralorganisationens aargamle Arbejde paa at rette ved den skæve Opfattelse, der paa dette Omraade har været at finde saavel hos Myndighederne — og dermed i den offentlige Mening (eller omvendt), som hos Medhjælperne selv, begynder at sætte Frugt — og det vil kun — saaledes som Udviklingen i det økonomiske Liv efterhaanden former Vilkaarerne for vor Stand — vende Forholdene til det gode for de Tusinder i vort Fag, der altid vil være henviste til den økonomisk usikre Eksistens, der er Lønarbejderne beskaaren.

Den sidste Frugt i saa Henseende findes i Revisionen af „Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde". Denne Gren af den sociale Lovgivning er udviklet stykkevis, idet der siden 1898 er vedtaget saadanne Love, henholdsvis for Haandværk-Industri, Fiskeri og Landbrug. Men Handels- og Kontormedhjælperne har stadig staaet udenfor ogsaa paa dette Omraade. Imidlertid viste denne spredte Ordning sig naturligvis mindre praktisk, og ved den Revision af disse Love, der sluttede med Folketingets eneste og afsluttende Behandling af det, af Indenrigsminister Rode i Januar 1915 fremsatte, Revisionsforslag, som desværre af Landstinget var blevet noget forringet, foreligger disse hidtil forskellige Beskyttelseslove samlede i et Hele. Samtidig inddrages under Lovens beskyttende Omraade en Mængde nye Arbejderkategorier, og deriblandt Handels- og Kontormedhjælperne. Det Andragende herom, som Centralorganisationen i November 1914 indgik med til Indenrigsministeren, er saaledes taget til Følge, og vort Fags Udøvere dermed ogsaa i heromhandlede Retning anerkendt, som hørende til en Stand, der socialt set maa regnes med i samme Grad som andre Lønarbejdere.

Foruden at denne Lov samler den hidtil spredte Lovgivning paa dette Omraade, indeholder den betydelige Fremskridt. Alene den Omstændighed, at Loven nu inddrager under sig praktisk talt enhver, der arbejder for andre indenfor Industri, Haandværk, Handel, Søfart, Fiskeri, Landbrug og Tyende i personligt Tjenesteforhold, saaledes at Loven nu kommer til at omfatte 800,000 Arbejdere, medens de hidtil bestaaende Love kun har taget Sigte paa ca. 450,000, betyder et saa kolossalt Fremskridt, at man af den Grund kan se bort fra, at Loven ikke paa alle Punkter er fuldtud tilfredsstillende.

Som Helhed taget kan ogsaa vor Stand hilse den nye Lov, der træder i Kraft den 1. April 1917, med Glæde; thi selv om de Tilsynshavende, Kontorpersonale o. l., i Industri, Haandværk og Handel, hvis Aarsløn overstiger 3000 Kr. er udenfor Lovens Bestemmelser, vil langt det største Flertal af Medhjælperne — og netop den Del af vor Stand, hvis Arbejdes Karakter medfører Fare for Legemsbeskadigelser ved Ulykkestilfælde — falde ind under Loven, og saaledes kunne føle sig adskilligt mere betrygget end Tilfældet var tidligere. —

Og for Centralorganisationen er det et nyt Resultat

af dens Anstrengelser for at faa rykket Handels- og Kontormedhjælperne ud af den Undtagelsesstilling i den sociale Forsorgslovgivning, som vor store, men upaaagtede Stand indtil for faa Aar siden har indtaget. *Jens Johansen.*

Det nordsjællandske Sommerstævne.

PUSTENDE og stønnende asede Gribskovbanens Lokomotiv sig nordpaa gennem Skoven, trækkende sine smaa, men overfyldte Jernbanevogne bag efter sig. Køreturen var dog heldigvis ikke lang og med — man fristes til at sige — planmæssig Søndagseftermiddagsforsinkelse, ankom man til Gribsø og slap ud af de lumre Kupéer.

Men saa stod man ogsaa — hilste af vore Helsinge-Kolleger — midt inde i Skoven, i Sommersol og Granduft. — To Hundrede Butiks- og Kontorfolk med godt Humør og med Mod paa at trænge ind i alle Skovens Hemmeligheder paa een Gang.

Foreløbig var Turen dog ikke lang. Efter at have kastet et lille Blik paa den fredelige Skovsø, begav man sig hen til den nærliggende Stævneplads, en lille af Hillerød-Kolleger „opdaget" Eng, ganske uberørt og vist aldrig tidligere benyttet til Mødested, indrammet af mørke Graner og med en Græsbund saa frodig og blød, som Moder Jord kan frembringe den.

Man var ikke længe om her at finde sig en god Hvileplads, og efter et Par Velkomstord af Formanden for Hillerød Afdeling, Alfred Opager, sang man vor smukke Stævnesang „Vaarens Sol er Ungdoms Kendemærke".

Centralorganisationens Formand, Jens Johansen, stod nu paa Talerstolen og holdt

Dagens Stævnetale:

DE STORE BEGIVENHEDERS TID.

Vi lever i de store Begivenheders Tid! I en Tid, der kræver Revision af Standpunkter og Opfattelser! En saare interessant Tid for hvem, der har Øjne og Øren opladte, selv om det interessante er dyrekøbt, købt ved Tusinder af knuste Menneskeskæbner — baade de, der blev derude og maaske ikke mindst de, der sidder efterladte og sørgende der hjemme.

Ogsaa Tusinder af vore Standsfæller er bleven Ofre for det gigantiske Sammenstød mellem de kapitalistiske Interesser, der har Navn af Verdenskrigen — og tænker vi lejlighedsvis lidt over hvilken navnløs Gru og Elendighed vore udenlandske Kammerater maa gennemgaa — som Marionetter i Hænderne paa de profitbegærlige, umættelige Pengefyrster og Magthavere, der er de virkelige Regenter i den nu bestaaende Samfundsordning, saa værdsætter vi anderledes, hvilken uvurderlig Lykke det er, at vi er saavidt udenfor, at vi f. Eks. kan samles her i disse herlige og pragtfulde Naturomgivelser, for i Samværet med Kolleger og Venner at styrke os til forsat Kamp for vore Interesser, og ved Udveksling af Meninger og Anskuelser at hente nye Argumenter til Døgnets Diskussion om Standens Anliggender. —

MEDHJÆLPEREN OG KRIGEN.

Og hertil har vi al Anledning; thi der er Brug for alle gode Kræfter i vor Stand, hvis vi for vort Vedkommende skal kunne værge os saa nogenlunde for de Angreb, som rettes mod os af mægtige udbyttende Faktorer, der altid er i Bevægelse mod de økonomisk svagere i Samfundet — og som ikke mindst er sat i Bevægelse af de store Begivenheder, der foregaar lige uden for vore Døre. —

Thi vel er vi udenfor den militære Krig — men den økonomiske Krig er vi desværre midt oppe i — en Krig, hvori Hensynsløsheden ogsaa sidder til Højbords, og hvor de i Forvejen daarligst stillede — Underklasserne, der skaber Samfundsværdierne — maa betale Broderparten af Krigsomkostningerne.

DYRTIDENS VIRKNINGER.

For Handels- og Kontormedhjælperne ligger denne Krigs Virkninger herhjemme aabenbar.

Ikke alene mærker vi selv det uhyre Tryk, som Dyrtiden lægger paa os som Forbrugere — og det kan være haardt nok — man tænke f. Eks. paa de Resultater, Statistiken kom til med Hensyn til Medhjælpernes Indtægtsforhold — men desuden har en stor Del af os den blandede Fornøjelse, som Lønarbejdere i Varefordelingens Tjeneste, daglig at være Vidne til den fortvivlede Kamp for Tilværelsen, som Tusinder af Smaafolk fører, for overhovedet at faa det nødvendige til Livets Ophold for sig og Familie.

Har man Hjerte i Livet, og kan man føle med og for andre, og har man iøvrigt Blikket aabent for, hvilke urimelige Modsætningsforhold de for Tiden herskende Forhold skaber, maa man rent menneskeligt oprøres.

DANSEN OM GULDKALVEN.

Thi samtidig med, at der føres en bitter og fortvivlet økonomisk Kamp i de Tusinde Hjem, og medens Handelens og Omsætningens egne Lønarbejdere vanskeligt kan se Udkommet for Dagen i Morgen, tjenes der ind til den regulære og irregulære Handel Formuer af saa hidtil uanet Omfang, at det nærmer sig det fantastiske.

Dansen om Guldkalven foregaar ikke blot i den gamle ærværdige Børs' Sale, men har forplantet sig ud i det før saa nøgterne, praktiske og hæderligt stræbsomme Liv. —

Der spekuleres frækt, hensynsløst og modbydeligt i Menneskehedens Ulykke. Hver rager til sig! Al Samfundsfølelse og Ansvarsbevidsthed synes opslugt af den Hensynsløshed, som den fantastiske Dans om Guldkalven medfører.

Hensynet til Landets Eksistens og Neutralitet!

Hensynet til Medborgeres Liv og Velfærd!

Hensynet til almindelig Moral og Retsbevidsthed!

Alt synes opslugt, sammen med de Klausuler, som med glubende Appetit ædes, selv af Folk, som tidligere, maaske ogsaa endnu — Gud bedre det — har villet optræde som Folkets Vejledere og Landets Bærere.

— — —

HVAD TIDEN LÆRER OS.

Vi kender disse Godtfolk — der mæsker sig paa Smaafolks Bekostning, og ved Medhjælpernes Hjælp tjener Millioner ind paa mere eller mindre hæderlig Maade, medens de med fromme og bekymrede Miner prædiker Resignationens og Sparsommelighedens Evangelium for os andre, hvis vi er formastelige nok til at forlange 5 Kr. mere om Maaneden i Gage. — Og ikke mindst i de sidste 2 Aar har vi lært d'Herrers sande Natur at kende, og vi lader os nu ikke daare af deres skinhellige Miner og fromme Talemaader.

Derfor maa vor Hensynsfuldhed nu ogsaa høre op, og vore Krav om en anstændig Betaling for vort Anbejde stilles paa en saa bestemt Maade, at Meningen ikke kan misforstaas.

Men netop ogsaa derfor maa vi alle føle vort Ansvar overfor vor Stand, og forstaa at Hensynet til Standens Interesser og det alméne Vel, maa gaa forud for den Enkeltes Ønsker og Krav.

Derfor maa Handels- og Kontormedhjælperne lære at løfte i Flok — lære at fremsætte Kravene i ubrydelig Fællesskab — kort sagt gennem en stærk Organisation.

UDSIGTERNE.

Og derfor maa alle vi — Pionérerne — daglig opøve os i det Pligtarbejde, som det er for os, stadig og vedholdende at udbrede

Organisationens Lære til større og større Kredse af vore Kammerater — paa vor daglige Arbejdsplads og iøvrigt hvor somhelst vi møder dem.

Opfordringen hertil ligger ikke alene i de allerede skildrede Forhold, men en Mængde andre Omstændigheder støtter denne Opfattelse:

Nedgangsperioden vil uvægerligt komme — før eller senere — saavist som det økonomiske Liv gaar i Bølgegang.

Krigen vil høre op engang — de 3—4000 af vore Standsfæller, der nu bindes af Militærtjenesten, vil atter melde sig paa Arbejdsmarkedet, og kræve Plads sammen med os andre! At sætte sin Lid til Udvandring turde vise sig at være meget letsindigt, naar man betænker, hvilken Uddannelse Principalerne, i Ly af en antikveret Karikatur af en Lærlingelov, har givet det store Flertal af Medhjælpere.

Mangt og meget tyder glædeligvis ogsaa paa, at en Rejsning af vor overtaalmodige Stand er i Anmarch, og vore Modstandere hjælper os heldigvis at blæse Samlings-Signalerne.

SIRENE-TONER.

Det sorte Engageringskontor og Konsorter spekulerer i den indifferente Holdning, Medhjælperne hidtil har indtaget, men at lytte til og følge de Sirene-Toner, der lyder fra den Kant, faar man alligevel kun et Faatal til. — Virkningen heraf vil blive den, at Medhjælperne vel vækkes, men vil gaa til C.O. Thi en blot nogenlunde klarøjet Medhjælper vil kunne indse, at de kluntede Forsøg paa at samle Medhjælpere og Principaler under én Hat, aldrig kan føre til heldige Resultater for den svageste Part, fordi

Fra Hillerød-Stævnet.

En Række „Krigsvirksomheder" vil ophøre med deres for Landet og Handelsstanden lidet ærefulde Geschæft, og saavel „Chefer" som Medhjælpere staa ledige paa Torvet og igen bejle til de almindelige Medhjælperes mere beskedne, men ogsaa mere hæderlige Stillinger.

Større Arbejdsløshed synes derfor at være en mere nærliggende Mulighed, end den glimrende „Medhjælper-Guldalder", som Engageringskontoret i sin naive Dumhed — eller sin selvindbildte „Rævefiffighed" — har profeteret.

BETRYK FREMTIDEN.

Der er saaledes al mulig Opfordring til Medhjælperstanden, at søge sin Fremtid betrygget bedst muligt — derved, at den gennem en stærk Organisation skaffer sig den naturlige Indflydelse paa sine egne Forhold, som den har billigt og naturligt Krav paa — ligesom den ogsaa kun derigennem kan vinde Kræfter til samfundsmæssigt at gøre sig gældende, og fuldtud udnytte den overordentlige og betydningsfulde Fordel, der bydes en Stand af Ungdom som vor, ved den nye Forfatning, med den deri hjemlede udvidede Ret til for de yngre Samfundsborgere at faa politisk Indflydelse og Betydning.

de er i den stærkeste Modstrid med hele Udviklingen i det økonomiske Liv, — disse Bestræbelser er kommen et lille Hundrede Aar for sent.

Centralorganisationen er derimod paa det nøjeste i Kontakt med hele Udviklingen; derfor vil vi sejre, og det vil blive vore Principper, der i Fremtiden bliver lagt til Grund for Medhjælper-Vilkaarernes Ordning.

INTERNATIONAL GENREJSNING.

Og vender jeg sluttelig tilbage til mit Udgangspunkt — til Vanvidet derude paa Europas Slagmarker, og hvad dermed staar i Forbindelse — saa ligger ogsaa heri en kraftig Opfordring til os alle om at arbejde for Organisationstanken, Solidaritetsidéen, Broderskabet mellem Menneskene.

Thi det turde hænde, at den store internationale Arbejderbevægelse, der nu tilsyneladende — men ogsaa kun tilsyneladende — ligger knust, bliver et vigtigt Led i de Faktorer, som til sin Tid skal søge at bringe Verden i Lave igen.

Og selv om vi kun er et lille Led i den store Arbejderbevægelse — saa kan vort lille Lod dog faa Betydning, naar det lægges i den rette Vægtskaal, og Arbejdet for at naa dette store

straalende Maal bør vi alle — som ethvert Menneske — sætte en Ære i at deltage i.

Lad os derfor raabe et Leve for, at vor Centralorganisation maa vinde stærk Fremgang i den kommende Tid, og at vor internationale Organisation maa genopstaa og virke med til Fredens og Kulturens varige Genrejsning i Europa!

Stævnets øvrige Forløb.

Herr Jens Johansens Tale, der hilstes med kraftigt og fortjent Bifald, efterfulgtes af vor gamle Slagsang „Fremad det lyder" og Sangen „Vær velkommen unge Kvinder". —

Mødet var tilende og Fodturen gennem Gribskov fortsattes under Spøg og Munterhed. Fra Granskoven vandrede man ned gennem den skønne „Bøndernes Tørvemose" og naaede „Syvstjernen", hvor et lille Strejf af Livets Alvor afløste Munterheden. Her var det at Tænkeren og Grubleren, Søren Kierkegaard, søgte hen i den Ensomhed, som er Geniernes Lod, og i sin forbitrede og trodsige Kamp mod den „officielle Kristendom".

Stilheden og Alvoren, der ruger om dette Sted, afløses hurtigt af andre Indtryk, naar man herfra drager gennem den lyse og herlige Skov, ned mod Nøddebo, og under taktfast Sang naaede man snart Vandringens Maal.

Der skulde efter Programmet være fælles Kaffebord i Nøddebo Kro, og Kaffe fik man jo ogsaa, — men — ja ethvert Sommerstævne har jo efter Sigende eet lille Uheld og her faldt altsaa det nordsjællandske Stævnes Uheld! Værten havde Skylden, men Stævneudvalget fik selvfølgelig Kritiken samt én Times anstrengende Kelnertjeneste og — ingen Drikkepenge; men Skærene klaredes tilsidst — takket være navnlig J. Thomsens utrolige Energi!

Saa gik det afsted i et langt, imponerende Vogntog paa tyve Vogne til Holdepladsen ved Slotspavillonen, og herfra til Fods i Procession med Musik og Kjøbenhavnernes smukke Banner i Spidsen. Der var mange, som i Hillerøds Gader forundret stirrede paa den lange og smukke Procession af organiserede Medhjælpere, der her marcherede gennem Byen for første Gang, frejdigt demonstrerende en ny Tid.

Paa Hotel „Kronprinsen" sluttede Dagen med et fornøjeligt Bal. — Alt i alt en Dag, der viser, at Kjøbenhavns og Provinsens Medhjælpere ikke alene kan tørne sammen paa en Kongres, naar det skal være, men ogsaa i godt og trofast Kammeratskab kan mødes om det, der forener os — det store og det afgørende — vor Organisations Idé. *Chr. J. Hendil.*

Vore kendte Navne.

H. P. HANSEN junr. hører til Veteranerne i dansk Medhjælperbevægelse. Han er en af de faa nuværende Medlemmer af Centralorganisationen, der har gjort Felttoget med fra Halvfemsernes bevægede Dage.

En Foraarsaften 1898 talte den, der nedskriver disse Linier, ved et Branchemøde i Kjøbenhavn. Det var i Perioden Før-Centralorganisationen, da „De danske Handelsmedhjælperes Forbund" var ene om at repræsentere Medhjælpernes faglige Interesser. Medhjælperspørgsmaalet stod endnu i det Nyes Tegn, og Tilhørerne, der bestod af Medhjælpere fra Manufakturbranchen, viste sig lydhøre. Blandt dem, der indmeldte sig, var en ung Kontormedhjælper i et stort Manufakturhus. Han var højere og mere hærdebred end Medhjælpere er flest, og Typen var saa langt fra den almindelige kjøbenhavnske, at Manden alene af den Grund vakte Opmærksomhed. Og dette umiddelbare Indtryk forstærkedes, da han under Diskussionen fremsatte nogle Bemærkninger, der vidnede om en allerede tidligere vakt Interesse for de faglige Anliggender.

Betegnende er det, at denne 18 Aar gamle Episode er bevaret frisk i Erindringen, og dette kan muligvis forklare, at H. P. Hansen junr. fra første Færd blev ligesaa kendt en Mand indenfor Datidens lille trofaste Skare, som han nu er populær og velset i vide Medhjælperkredse.

Gennembrudstiden bragte mange brydsomme Dage. Kræfterne var faa og Midlerne kun ringe. Til Gengæld lyste Maalene med en saadan Glans, at den aldrig er fordunklet af Eftertiden.

Den jyske Købmandssøn var i mangt og meget forskellig fra sine kjøbenhavnske Venner og Kammerater. Ikke for intet var han Kronjyde med Liv og Sjæl. Men fra det Øjeblik, han havde sit Standpunkt i Orden, var han Organisationens Mand — og har siden usvigelig været det. Derfor er det misvisende, naar H. P. H. i det Par Linier, hvormed han ledsager sit Fotografi, bl. a. udtaler: „Min eneste Fortjeneste er dog kun den, at jeg er bleven ved at „hænge ved" — hvad jeg da ogsaa agter at gøre saa længe jeg kan". H. P. Hansen er netop et lysende og følgeværdigt Eksempel paa

H. P. HANSEN JUNR.

Trofasthed og jysk Sejghed, til Efterligning for den Medhjælperungdom, der nu drager frem. De Vankelmodige og Ligeglade burde ved Sammenligning med ham, den dygtige, pligtopfyldende og betroede Mand i sit Fag, der ikke glemte sin Ungdoms Idealer, føle deres egen Beskæmmelse.

H. P. Hansen junr. regnedes fra første Færd til de aktive. Altid i Fronten. Indleder og Debattør ved de dengang talrige Branchemøder. Bestyrelsesmedlem, gentagne Gange Afdelingsformand, og da Bølgerne gaar højt i den gamle Harmoniforening „5te Juni", bryder Brændingen om hans stoute Skikkelse.

Om H. P. H.s Vandring ad Livets og Fagets Vej skal her kortelig antegnes, at han kom til Verden i Landsbyen Ørsted paa Randersegnen. Det skete Mandagen den 13. Marts 1876. Han lærte Købmandsskab i Faderens blandede Forretning, kom efter endt Læretid til Kjøbenhavn i 1894 og blev midlertidig ansat i et Engros-Firma i Kaffebranchen. Efter i et Aar at have frekventeret Grüners Handelsakademi, hvorfra han i 1895 demitteredes med Udmærkelse, ansattes han som Bogholder i Kulimportfirmaet Jørgensen & Ørum, for dernæst i 1897 at indtræde i det store Manufakturfirma Strøyer & Mørck, hvor vor Kollega siden — med et Aars Afbrydelse som Rejsende for forskellige Firmaer — har været ansat og nu beklæder Stillingen som Prokurist.

— — —

Efter Centralorganisationens Oprettelse har H. P. Hansen junr. beklædt Stillingen som Revisor (1903—08); valgt i 1908 som 1ste Suppleant til Hovedbestyrelsen indtraadte han i denne 1910, men ønskede dog atter at udtræde 1912, og har derefter paany været den ene af Centralorganisationens Revisorer.

Ved vore Kongresser hører H. P. H. til de mest kendte Personligheder. Et djærvt Lune og en naturlig Munterhed, som Aarene ingenlunde har formindsket, gør ham skattet i Standsfællernes Kreds, og det vilde, alene af den Grund, føles som et Tab, om H. P. H. engang — det ske sent — skulde fattes ved vore Kongresser.

Sjællandsk Medhjælperstævne.

Efterfølgende Referat af Slagelse-Stævnet fremkommer forsinket som Følge af Pladsmangel.

UDVALGET for Medhjælperstævnet i Slagelse, der afholdtes Søndag den 9. Juli, havde regnet med almindelig Tilslutning fra samtlige sjællandske Afdelinger udenfor Kjøbenhavn og Nordsjælland. Forhaabningerne blev dog for saa vidt skuffede, som Afdelingerne i Korsør og Kallundborg netop paa Stævnedagen havde arrangeret Udflugter, og de fleste sydsjællandske Afdelinger var — paa Grund af Afstanden — kun svagt repræsenterede. Alligevel talte Stævnet over 100 Deltagere og Arrangørerne høstede Anerkendelse for det forberedende Arbejde.

Dagens Program indlededes allerede ved 10-Tiden, da de fleste Deltagere samledes i den smukke, nye Anlægspavillon, der med Rette er Byens Stolthed og indrammes af skønne og tiltalende Omgivelser. Her indtoges Frokosten og man lyttede til det militære Musikkorps' fortrinlige Præstationer. I de første Eftermiddagstimer drog Stævnedeltagerne under Slagelse-Afdelingens Fane og til Musikens Toner ud til Lystskoven, hvor man lejrede sig i den saakaldte Krebsemose — ret et typisk Stykke sjællandsk Skovnatur — hvor Talerstolen var rejst under høje Bøge.

Stævnet aabnedes af den stedlige Afdelingsformand, Herr Thorsell, der bød Velkommen og i velformede Udtalelser gav Udtryk for Stævnedagens Betydning og Hensigt. Derefter afsang Forsamlingen en af vore smukke Stævnesange og Herr Vilh. Hansen besteg Talerstolen, for at holde den tidligere her i vor Tidende gengivne Stævnetale, der modtoges med Bifald.

Forstanderen for „Folkehøjskolen for unge Handelsmedhjælpere", Herr Alfred Palludan, var Stævnets anden Taler. Herr P. søgte ikke sit Emne i organisatoriske Motiver, men talte derimod om den Indflydelse, dansk Højskolebevægelse havde øvet paa to Købmænd, den store engelske Fabriksejer Cadbrey og afdøde Papirhandler Louis Petersen, Grundlæggeren af „Købmandshvile". Taleren gav en fængslende Skildring af et Ophold paa den Cadbreyske Højskole i Nærheden af Birmingham, og paapegede den Vekselvirkning, som denne efter dansk Mønster ledede Skole, søgte at tilvejebringe mellem engelsk og dansk Aandsliv. Endelig omtalte Forstanderen de særlige Omstændigheder, der knytter sig til Oprettelsen af „Købmandshvile" og denne Højskoles Virkemaade blandt de unge Handels- og Kontormedhjælpere. —

Efter Afsyngelsen af Medhjælpermarchen drog Stævnedeltagerne til Lystskovens Pavillon, hvor Kaffen indtoges. Men da var Tiden allerede saa langt ud over den i Programmet fastsatte, at Besøget paa Antvorskovs Ruiner maatte opgives og Tilbagemarchen til Anlægspavillonen tiltrædes. — Dér afsluttedes Stævnedagen. Ved Fællesspisningen talte Vilh. Hansen, der indtrængende og med Styrke — og med Bud til de mange sjællandske Afdelingsmedlemmer, der ikke deltog i Stævnet — lagde Deltagerne paa Sinde, at C.O. for dem maatte være Foreningen over alle andre Foreninger, og derfor havde Krav paa deres Bistand og alvorlige Medarbejderskab. — Ogsaa Forstander Palludan talte og sluttede med et Leve for de deltagende Afdelinger.

Da Taler og Sang endnu en Stund havde vekslet og Stævnets nidkære Leder, Herr Thorsell og det øvrige Udvalg, havde modtaget Deltagernes Tak, spredtes vore Standsfæller i det smukke Parkanlæg, for senere at samles til Dansen, der dyrkedes til langt ud paa Aftenen.

Boghandelens Folk.

FOR Tiden hersker der sløje Tilstande blandt Boghandlermedhjælperne. Opfordringen til d'Herrer Chefer om et Dyrtidstillæg har været omsonst, idet et rent Minimum af Forretninger har ydet Personalet et saadant.

Jeg indrømmer, det er vanskelige Tider. Men de fleste Boghandlere har ifølge deres egne Udtalelser, hverken faaet deres Omsætning eller Fortjeneste forringet paa Grund af Krigen.

Tværtimod! De maa vist alle indrømme, at der er god Fremgang. Ganske vist er der lidt mere Ulejlighed, idet man med korte Mellemrum maa mærke hele Varelageret om, naar Papiret ryger 12½ % i Vejret. Men selv om Kunderne gør Vrøvl første Gang over de forhøjede Priser, saa skal de jo dog bruge baade Smørrebrøds- og Toiletpapir, de nøjes med at trække paa Skuldren — men køber dog Varerne. Og det sker ogsaa, at en Gullasch-Grosserer skal have sin Bogsamling forøget, og Turisterne, navnlig Russerne, nægter sig heller ikke noget. Der er Penge her i Landet — mere end nogensinde — og det kommer ogsaa Boghandlerne tilgode.

Men Medhjælperne!

Hvor mange Steder mon deres Gage er steget? Det kunde der vist desværre let laves en Statistik over, og det kunde have sin Interesse. Udgifterne til Livets Ophold — de kan ikke alle bo hjemme — stiger omtrent lige saa ofte som „dansk Papir". — Værtinden lægger stadig paa Pensionatet. Rimeligt nok, da Levevisen er saa dyr.

Klæderne stiger, Fodtøjet stiger. I en saa nobel Branche maa man da se ordentlig ud, selv om det ikke alle Steder skal være „Jacket". Og hvor mange Medhjælpere tænker ikke Aften efter Aften: Ja, i Sommer gaar det, men hvordan skal det gaa til Vinter. Faar vi Raad til at betale de høje Kulpriser?

Er det ikke at male Fanden paa Væggen?

Nej, desværre, saa galt er det!

Der er virkelig Medhjælpere, som arbejder 10—12 Timer i Døgnet, foruden Ekstraarbejde, for den enorme Gage af ca. 100 Kr. om Maaneden. De er vel ikke helt Idioter alle; der er mange af dem, som baade kan tænke og handle. De burde have en ganske anderledes Gage. Det er ikke til at leve for i disse Tider, hvor man daarligt kan bo og spise under 75 Kr. pr. Md. Det behøver ganske rigtig ikke at være Lammesteg hver Dag, men det skulde i det mindste ikke være en Kost, som svækker Arbejdsevnen.

En Medhjælper skal for at kunne hævde sin Stilling have gode Sprogkundskaber, være musikalsk, og der fordres en vis litterær Dannelse. Det er ikke let for ca. 100 Kr. om Maaneden at holde disse Ting vedlige, og det er der dog mange Chefer, der tager som en Selvfølge. Jeg véd det. Jeg har selv erfaret det.

Man hører desværre ofte og vel tidt, berettigede Klager over den daarlige Medhjælperstand. Det skærer enhver ærekær Medhjælper i Ørerne at høre om „den daarlige Assistance" eller de „uinteresserede Medhjælpere" o. s. v.

Det bedste for at fremme Interessen for Salget og Kundernes Vel, vilde være at yde Medhjælperne det Dyrtidstillæg, som i saa høj Grad tiltrænges. Det vilde anspore dem til at blive deres Chef en bedre Støtte.

Jeg véd, jeg taler for døve Ører!

Men det er ufatteligt, at ingen har Øje for, hvor haardt Skoen trykker. Hvorfor bliver det kun ved Snak med Gagespørgsmaalet i B. M. F. Er der ingen, som kan handle og tage Affære?

Det er højst mærkværdigt, at man skal se alle andre Fag blive enige om at slutte sig sammen, danne ordentlige Fagforeninger og sætte Løn-Skala for dem, der duer noget.

Boghandlermedhjælperne som skulde være i Besiddelse af flere Kundskaber end almindelige Arbejdere — — de vrøvler deres Tid væk.

Det er sørgeligt, men det er sandt! *En af de mange.*

Conto pro diversi.

SENSATIONELT!

I „Manufakturisten", der blandt sine Formaal ogsaa har sat sig det at modarbejde vor Centralorganisation, overraskes vi fornylig med følgende redaktionelle Omtale af vor Agitation for Dyrtidstillæg (Fremhævelserne skyldes os):

„De fleste Principaler vil i denne Tid modtage en Henvendelse fra „Medhjælpernes Organisation", med Anmodning om at give deres gifte Medhjælpere et Dyrtidstillæg af 300 Kr. og de ugifte et Tillæg af 150 Kr. om Aaret. For en Gangs Skyld kunne vi sympatisere med Organisationen, da Henvendelsen er holdt i en Form, som turde være anbefalelsværdig, ogsaa ved andre Lejligheder.

Hvad selve Sagen angaar, tror vi, at Henvendelsen vil blive mødt med Velvilje af de allerfleste indenfor vor Branche, selv om mange allerede uden Opfordring har indset Nødvendigheden af at hjælpe deres Medhjælpere over denne usædvanlige Dyrtid, der træffer baade de større og mindre Gager lige haardt".

Kun Skade, at den Organisation som „Manufakturisten" repræsenterer, og hvis Standpunkt til Dyrtidstillæg-Spørgmaalet netop har Betydning, forlængst har erklæret, at „det ligger udenfor dens Opgave at beskæftige sig med det for Standens Medlemmer ansatte Personales Lønningsforhold".

7-LUKNING HELE AARET.

Som tidligere omtalt har Butiksindehaverne i Taastrup indført 7-Lukning indtil 15. August. Nu er man i Taastrup Barberforretninger gaaet et Skridt videre. Barbererne har nemlig nu truffet Overenskomst om at lukke Forretningerne Kl. 7 hele Aaret, samtidig med at de ved samme Lejlighed vedtog at forhøje Priserne.

Det skal nu vise sig, om de øvrige Forretninger i Byen ogsaa kan opnaa Enighed om at indføre 7-Lukning hele Aaret.

Iøvrigt har „Roskilde Tidende" adspurgt en Række stedlige Forretningsmænd om deres Standpunkt til helaarlig 7-Lukning. At dømme efter de Paapældendes Ytringer, synes der at raade en sympatisk Stemning for Reformen.

DET NORDSJÆLLANDSKE SOMMERSTÆVNE.

Billedet af Processionen kan købes ved Henvendelse til Fotograf Frede Hansen, Hillerød. Pris 1 Kr. pr. Stk. (som Prospektkort 25 Øre).

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Jens Johansen, Hovedkontoret, Vesterbrogade 25, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpsvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn S.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Skattergade, Svendborg.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Villa „Magda, Kjøbenhavnsvejen, Hillerød.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Dyrehavegaardsvej, Kolding.

Bankkasserer Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Tirsdag d. 25. Juli afholdtes ordinær Generalforsamling, hvor 19 af Afdelingens 29 Medlemmer gav Møde. — Efter at Formanden, R. Rasmussen, havde aabnet Generalforsamlingen, aflagde Lauesen Beretning for forløbne Halvaar; Kassereren, H. A. Olsen, forelagde det reviderede Regnskab, der balancerede med Kr. 30,67 og enstemmig godkendtes. — Da flere af Bestyrelsen venter at komme ind som Soldat, havde man forberedt Medlemmerne paa at vælge ny Bestyrelse, men da Indkaldelse endnu ikke forelaa, genvalgtes hovedsagelig den hidtidige Ledelse.

R. Rasmussen genvalgtes til Formand, hvorimod A. Hansen overtog Posten som Næstformand, G. Jørgensen som Kasserer, Olsen som Sekretær, som Suppleanter Madsen og Lauesen og som Revisorer Heider og J. Petersen.

Olsen gjorde opmærksom paa, at naar det var første Gang Afdelingen afholdt Generalforsamling, var det ikke fordi Foreningen var ny, eftersom den forlængst var stiftet, men Arbejdet havde været meget besværligt, saaledes at Afdelingen indtil Nytaar kun bestod af 8 Medlemmer. Da der efter dette Tidspunkt foretoges en større Agitation, mente man, at en saadan Forening var umulig i Assens, men da Medlemstallet nu var gaaet saa godt frem, haaber han, at Møderne i Fremtiden vil blive flittigt besøgt, og at Medlemmernes Interesse resulterer i Foreningens voksende Fremgang.

O. Elmer manede ligeledes til større Sammenhold, hvorefter Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C.O.

H. A. Olsen, Sekretær.

Løgstør. Torsdag d. 27. Juli afholdt Foreningen her ordinær Generalforsamling. Formanden, J. Kirk, aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed siden sidste Generalforsamling i April, hvorefter Kassereren, Jens Jensen, fremlagde det reviderede Regnskab, der godkendtes.

Under „Eventuelt" behandledes Syvlukningssagen, da Løgstør er meget tilbage med Hensyn til denne Reform. — Ligeledes drøftedes Dyrtidstillæg, som man haabede paa til 1. August. — Da Dagsordenen var udtømt, sluttedes Generalforsamlingen med et Leve for C.O., og man samledes derpaa ved et fælles Kaffebord.

N. C. K.

Thisted. Fredag d. 7. Juli afholdtes kvartaarlig Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning, der enstemmig godkendtes. Regnskabet, som oplæstes af Kassereren og derefter cirkulerede blandt Medlemmerne, godkendtes ligeledes.

Derefter gennemgik Formanden Programmet for den paa Bestyrelsesmødet d. 30. Juni projekterede Udflugt til Klitmøller, og anbefalede alle Medlemmerne at tegne sig paa den fremlagte Liste. — Formanden oplyste endvidere, at et Medlem i Hurup havde opfordret Thisted-Medlemmerne til at arrangere Udflugt til Hurup, men Formanden mente dog at stille Forslaget i Bero foreløbig, hvilket vedtoges.

Det fra Hovedkontoret modtagne Cirkulære ang. Dyrtiden og Dyrtidstillæget drøftedes, og sluttelig henstillede Formanden til Medlemmerne at virke kraftig for Tilgang af nye Medlemmer.

Efter Afsyngelsen af en Sang sluttede Dirigenten Generalforsamlingen med et Leve for C.O.

Søndag den 16. Juli foretog Afdelingen sin aarlige Udflugt til Klitmøller. Turen fik et udmærket Forløb og var begunstiget af et herligt Sommervejr. I Turen deltog 72 Medlemmer. Befordringen var stillet gratis til Disposition af forskellige En gros-Firmaer her i Byen. — Efter Ankomsten til Klitmøller var der fælles Kaffebord, og her holdt Formanden en længere Tale om Kollegialitetsfølelse og udbragte et Leve for, at den altid maa raade blandt Thisted-Medlemmerne. — Eftermiddagen tilbragtes ved Havet og Kl. 7 samledes man bag en Klit og lod den medbragte Madkurv vederfares fuld Retfærdighed, — Derefter var der arrangeret Dans paa Badehotellet og ved 11-Tiden kørte man hjemad i en herlig, lys og lun Sommernat.

E. N.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 17. 1. September 1916. 16de Aargang.

CENTRALORGANISATION.

DAGSPRESSEN bringer netop en Meddelelse om at alle betydeligere Foreninger af offentlige Tjenestemænd, Embedsmænd saavel som Funktionærer, er i Færd med at danne en Fællesrepræsentation, der i saa Fald vil blive det organisatoriske Udtryk for henved et Par Hundrede Tusinde Personer i Statens og Kommunernes Tjeneste.

Formaalet med denne, efter vore Forhold talmæssigt imponerende, Sammenslutning, er næppe nogen Art Indgreb i de tilsluttede Organisationers Selvbestemmelsesret i alle Sær-Spørgsmaal. Derimod gælder det at tilvejebringe et Organ, udstyret med fornøden Myndighed, til at drage den fælles Retningslinie i alle saadanne Etats-Anliggender, hvor Resultatet kan afhænge af fælles og ensartet Fremgangsmaade.

Allerede derved vil meget være vundet. Desuden kan en saadan Samvirksomhed bryde Kasteaanden og menneskelig sét bringe Embedsmanden med Guldsnorene nærmere til hans sølvtressede Etatsfælle. Og hvem véd: Engang aabenbares det maaske, at den fra første Færd officiøse Fællesrepræsentation ogsaa har avlet en virkelig Fællesfølelse mellem Tjenestemændenes mangeartede og tusindtallige Skarer. Thi er der end tilsyneladende et Svælg befæstet mellem Skoleinspektøren og Skinneskraberen, de er dog under Omstændigheder Arbejdstagere i den samme Kommunes Brød, og det hænder, at deres Interesser derfor bliver parallelløbende.

Hine Bestræbelser er ialt Fald en Frugt af Tiden, man tilskrive dem saa efter Behag dennes demokratiske eller praktiske Tilbøjeligheder — kan hænde baade- og.

I fremmede Lande har Medhjælperorganisationernes forskellige Afskygninger gennem Aar og Dag lagt hverandre for Had og i Kampens Hede formaalsløst bortødslet Tid og Arbejde, der burde være forbeholdt Medhjælperstanden. I Aarene før Verdenskrigen begyndte man at erkende det urimelige i denne Standens Borgerkrig, og den store Katastrofe har nu medført en „Borgfred", der forhaabentlig vil efterlade udjævnende Indflydelse, naar Fredens Sysler genoptages.

Hos os har disse fællesrepræsentative Forsøg som bekendt givet sig et besynderligt Udslag, men „Engageringskontoret"s Hensigt at samle de 13 Foreninger naaede ikke Virkeliggørelse. Thi det Ler, som Børsens Mænd her vilde sammenælte, lod sig ikke uden videre danne i disse Storhandlendes og Industrielles eget Billede. Her fattedes Etaternes Interessefællesskab overfor den store upersonlige Arbejdsgiver, Staten, og de førnævnte organiserede Medhjælperes instinktive sociale Samhørighed — alle Tvistemaal ufortalt.

Naar derfor Engageringskontorets Organ „Principal og Medhjælper" ofrer en „Leder" paa den tidligere refererede Stævnetale, vor Tidendes Redaktør nylig holdt i Saxkjøbing, og betegner visse Afsnit deraf som „usædvanlig aabenhjertede Udtalelser", da lyder dette, paa Baggrund af føromtalte Fællesrepræsentations Sammenbrud endnu før Starten, nærmest som en Selvanklage. Thi naar man ikke selv formaar at samle en halv Snes bestaaende, i Anlæg og Grundanskuelser homogene Foreninger, endog under det neppe højlydt udtalte, men dog tydeligt accentuerede Feltraab „Mod Centralorganisationen", er det utidigt at pukke paa, at andre ikke har formaaet at organisere Enernes Titusinder.

„Principal og Medhjælper" er lige saa spidsfindig som Montanus og ufortrøden overdøvende som Per Degn, naar Bladet vedholdende debiterer C.O. for en af dens Afdelinger paa egen Haand foretagen Indmeldelse i den lokale Arbejdernes Fællesorganisation. I Sandhed! Det er for Smed at rette Bager. Og i sin aggressive Omtale af vor Arbejdsløshedskasse synes Bladet ganske at overse, at hin ingenlunde er oprettet af Hensyn til dem, der ikke har dens Bistand behov, men derimod til de Tusinder andre, for hvem denne Institution betyder virksom Hjælp i trange Perioder.

Og hvad selve Kvintessensen i den paagældende Artikel angaar, da maa det ifølge vor Centralorganisations Art, dens Anlæg og de principielle og taktiske Synspunkter, der siden dens Grundlæggelse har været de raadende, være dens selvfølgelige Opgave

at centralisere alle bestaaende faglige Handels- og Kontormedhjælperforeninger og samle vore Standsfæller paa et saa bredt Grundlag og indenfor saa rummelige faglige Rammer, at der iøvrigt er Plads for afvigende Anskuelser og nuancerede sociale Vilkaar.

Dette er en Opgave, der ubetinget maa være Medhjælpernes eget Værk, uden at vi derfor behøver at fortabe os i det Klassekampens Dogme, som Engageringskontoret ynder at knytte til vor Organisation, men hvoraf hverken Ledelse eller Medlemmer almindeligvis føler sig besværet.

Som enhver anden Organisme, der er fremgaaet af og er i bestandig Vekselvirkning med det skiftende Liv udenom, vil ogsaa vor Organisation være under Indflydelse af Forandringens befordrende Lov. I dette Sammenhæng har de organisatoriske Nydannelser indenfor Tjenestemændenes Kreds derfor Krav paa vor Opmærksomhed og Agtpaagivenhed.

Vor Løn.

Idet vi bringer nedenstaaende bemærkelsesværdige Artikel af Medlem af C.O.s Hovedbestyrelse, Herr Bankkasserer Johs. Sjælland, Aarhus, skal vi — overensstemmende med Forfatterens Ønske — anføre, at Artiklens Indhold kun tør betragtes som Udtryk for en personlig Opfattelse.

FØRSTE Punkt i vort Program lyder: „Bedre og bestemtere Lønninger". Dette er ikke blot det første, men tillige langt det vigtigste Programpunkt.

Overfor dette Blads Læsere er det overflødigt at paapege, at Medhjælperne lever under uheldige og utilfredsstillende Lønforhold. Enhver kan fra sin Kreds nævne talrige Eksempler paa, at det forholder sig saaledes, og det erkendes ogsaa udenfor Medhjælperstanden, at en bedre Lønordning ikke alene er haardt tiltrængt. men ligefrem nødvendig. Imidlertid: den, der har Skoene paa, føler bedst, hvor og hvorledes de trykker, og gennem den danske Medhjælperstand gaar nu een Følelse og een Tanke, nemlig denne, at Tilstanden er bleven uudholdelig.

Hvis der ikke snart sker en Ændring, vil vor Stand være hensunken i en Paria-Tilværelse, hvorfra det vil blive vanskeligt at hæve den op igen. Og saavist som vi alle forstaar, hvor meget der staar paa Spil for Medhjælperne, maa vi ogsaa hver eneste een sætte vor Vilje og vore Kræfter ind paa at gennemføre en Forbedring af Lønforholdene. Husk paa, at det gælder Medhjælpernes taalelige Eksistens som Stand!

Hidtil er der jo saa godt som slet ikke rørt ved Lønsagen. Der er vel flere Grunde hertil, men den egentlige Aarsag er dog sikkert den, at vor Landsorganisation ikke har haft en tilsvarende Principalorganisation at forhandle med. Nu synes der imidlertid at være Udsigt til, at denne Mangel bliver afhjulpen indenfor en enkelt Branche, idet Manufakturhandlerne paatænker at oprette en Organisation for hele Landet, og vi bør da benytte Lejligheden til at søge Lønspørgsmaalet ordnet paa tilfredsstillende Maade indenfor denne Branche.

Det kan ikke stærkt nok understreges, at Medhjælpernes Arbejde for at opnaa bedre og bestemtere Lønnninger, er og maa være en ren faglig Bevægelse. Det Faglige er Grundpillen for vor Organisation, og det der samler Medhjælperne, — andre Hensyn end de faglige er Organisationen uvedkommende. Konsekvensen heraf er, at vi anmoder Principalerne om en faglig Forhandling, altsaa til at begynde med Principalerne i Manufakturbranchen. Og det er min bestemte Opfattelse, at Formaalet med denne Forhandling maa være at faa fastsat en ensartet Minimalløn for de unge Medhjælpere. Man maa begynde med Bunden, og det er Minimallønnen. Har vi først faaet en saadan Løn fastsat, vil det altid være lettere at tage de følgende Skridt, hvad enten det gælder en Forhøjelse af Minimallønnen eller Indførelse af en Lønskala. Vi maa ikke glemme, at en Minimalløn for de Unge, foruden at regulere Tilgangen indirekte, bidrager til at hæve Lønnen for de Ældre.

Vil vi opnaa noget i Lønsagen, maa den efter min Mening gribes an som ovenfor antydet. Indenfor vor Stand, hvor Forholdene er saa uensartet, vil det være vanskeligt at naa Resultater ved at søge Lønsagen fremmet paa een Gang over hele Linien. Det er nødvendigt at begynde med en enkelt Branche, og det forekommer mig, at Manufakturbranchen er velegnet til Mønster. Jeg henstiller altsaa, at der rettes Henvendelse til Manufakturhandlernes Landsorganisation, saa snart den er stiftet, med Anmodning om en Forhandling om Lønsagen. Vore Bestræbelser bør gaa ud paa at faa fastsat en Minimalløn, og til Gennemførelse af denne vil det være ønskeligt, at indsætte en Voldgift, bestaaende af lige mange Repræsentanter for Medhjælpernes og Principalernes Organisationer. En saadan Voldgift kan faa mange andre Opgaver, og den vil i det Hele kunne blive af stor Betydning ved Udvikling af et godt Samarbejde mellem Medhjælpere og Principaler, til Gavn for begge Parter.

Jeg kan ikke tro andet, end at den forstaaende Principal vil gaa med til en Ordning som den foreslaaede. Men skulde Forhandlingens Vej imod Forventning vise sig ufarbar, maa vi selv tage Sagen i vor Haand og fastsætte en Minimalløn, som vi da maa søge gennemført ved Hjælp af de Midler, der staar til vor Raadighed. Og værgeløse er vi jo ingenlunde, naar vi sætter Ryg mod Ryg. Jeg skal dog ikke gaa dybere ind herpaa, da jeg forudsætter, at de forstaaende Principaler vil være de fleste.

Foreløbig gælder det om at faa begyndt paa Lønsagen, og jeg henstiller meget indtrængende, at der straks tages fat paa Forberedelserne. Tilstanden er som sagt bleven uudholdelig, der maa indføres bedre og bestemtere Lønninger, hvis Medhjælperne skal kunne hævde sig som Stand. Og er først Lønsagen gennemført, vil det gaa som Fod i Hose med vore øvrige Programpunkter.

Johs. Sjælland.

Lønspørgsmaalet i Norge.

Principalorganisationens Stilling til Kravet om Minimalløn.

I Norge har Kravet om en Mindsteløn for Handels- og Kontormedhjælpere og Lærlinge i længere Tid været aktuelt, og vi har tidligere omtalt det af den sidste Medhjælperkongres vedrørende dette Reformanliggende formulerede Forslag. Dettes Hovedpunkter er følgende: Ingen maa ansættes uden at have gennemgaaet et 3 Maaneders Dagkursus, eller uden Pligt til at gennemgaa et 1-aarigt Aftenkursus paa en Handelsskole. Minimallønnen for Lærlinge, som opfylder dette Mindste-Krav til Uddannelsen, skal andrage Kr. 480.—, der efter 1 Aars praktisk Øvelse forhøjes til Kr. 600.—, efter 2 Aar til Kr. 900.— og efter 3 Aar til mindst Kr. 1200.—. For den, der har frekventeret et 6 Mdrs. Dagkursus, andrager Minimallønnen Kr. 720.—, stigende til Kr. 900.— og 1200.—, efter henholdsvis 1 og 2 Aar, medens den, der har 1 Aars Dagkursus, begynder med Kr. 900.— og erholder Kr. 1200.— efter 1 Aars Praksis. Endelig skal Mindstegagen for Medhjælpere, som har gennemgaaet Handelsgymnasiet eller har taget Artium og desuden 1/2—1 Aars Dagkursus, andrage Kr. 1200 —. Overarbejde betales med 40 %, og 80 % for Helligdagsarbejde.

Siden disse Krav for et Par Aarstid siden formuleredes, har

vor norske Broderorganisation paa forskellig Maade iværksat Propaganda til Støtte for og nærmere Forstaaelse af Minimalløns-Spørgsmaalet. Selve Forslaget har et dobbelt Øjemed: At modvirke den uregulerede og ubegrænsede Tilgang af ofte uegnet Arbejdskraft, derved at der fordres et Mindstemaal af teoretisk faglig Uddannelse, samtidig med at det tilstræber en tidssvarende Lønregulering. Imidlertid er de foreslaaede Lønsatser allerede forældede, eftersom den bestandige Forringelse af Pengenes Købeevne er indtraadt efter Forslagets Fremkomst. Saaledes regner man nu i Norge, at Priserne paa alle Livsfornødenheder er steget gennemsnitlig 85%, eller at f. Eks. Købeværdien af 1200 Kr. nu modsvarer ca. 650 Kr. før Verdenskrigen. Heraf følger, at de paagældende Lønsatser i Virkeligheden burde undergaa en tilsvarende Forhøjelse — et Forhold, som Medhjælperforbundet naturligvis har paapeget.

Forslaget om Minimaluddannelsen falder i Plan med det betydningsfulde Arbejde for kommunale Handelsskoler, hvori ogsaa „Den underordnede Handelsstand" virksomt har deltaget. Og hvad angaar Minimallønnen, da møder vore norske Standsfæller ligeledes her med gode Argumenter. Ikke blot at de kan henvise til Dyrtiden og i en Henvendelse til „Den norske Handelsstands Fællesforenings Generalmøde" spørge „om det under disse Forhold er forsvarligt at lade den underordnede Handelsstand kæmpe med den haardeste Nød", men tillige med Styrke fremhæve, at vedblivende slette Lønforhold som de nuværende, uvægerlig maa medføre, at Handels- og Kontorfagene rekrutteres af ringere Kvalificerede, hvorimod dygtigere Kræfter vil vende sig til andre Erhverv. At dette saavel merkantilt som socialt rummer en Fare for Handelsstanden, maa synes umiddelbart indlysende.

„Handelsfunktionæren" giver i en ledende Artikel Udtryk for denne Betragtningsmaade. Vi gengiver Slutningen af den paagældende Opsats, der ogsaa paa andet Sæt karakteriserer Organisationens Grundsyn i Minimalløn-Spørgsmaalet:

„En Regulering af Lønningerne indenfor Handelsstanden er nu blevet en bydende Nødvendighed, og vil kun blive til Fordel saavel for Chefer som Underordnede. — En Udsættelse af Reguleringen vil uvægerlig medføre, at den underordnede Handelsstand gradvis gaar tilbage i Arbejdskraft og Dygtighed, hvad der vil være til lige stor Skade for den selvstændige Handelsstand som for de Underordnede.

Der er ingen anden Stand, hvor Chefer og Underordnede i samme Grad som indenfor Handelsstanden er afhængig af hverandre, og hvor den enes Vel fremmes eller hæmmes ved den anden Parts større eller mindre Forstaaelse og Følelse af den gensidige Solidaritet.

Den norske Handelsstand kan kun trives med en tilfreds og forholdsvis sorgfri Funktionærstand. Med en økonomisk kuet og utilfreds underordnet Handelsstand vil den stagnere og ikke kunne udvikle sig som den skal og bør".

Ved den norske Handelsstands nylig afholdte Generalmøde i Arendal affødte Minimalløn-Forslaget en interessant og — lærerig Forhandling. Indlederen, en Kristiania-Direktør og med ham de fleste Deltagere i Diskussionen, synes ikke at forstaa Forslagets Hovedpunkter, og saaledes forhandlede man derfor om Løntarif og lovmæssig Regulering helt udenom Forslagets Kærne. Efter først at have erklæret sig enig med Medhjælperforbundet Motiverne for Henvendelsen, tog Indlederen dernæst Afstand fra alle Forslagets Enkeltheder d. v. s. dets Realiteter, og foreslog sluttelig en Udtalelse, der naturligvis bevidst tilsigter en definitiv Henlæggelse af Lønspørgsmaalet. I denne Resolution, hvis hele Form har en hjemlig Klang, henvises til at „Livs- og Arbejdsvilkaarene er saa mangeartede i de forskelllge Dele af Landet og indenfor de forskellige Brancher, at en fælles Ordning af de rejste Spørgsmaal ikke lader sig gennemføre. Man er forvisset om, at Forretningernes Tarv kræver, og at de Underordnede vil være bedst tjent med, at disse Spørgsmaal ordnes ved gensidig Imødekommenhed og frivillig Aftale i Stedet for ved Lov".

Stemningen paa Mødet var dog ikke udelt for saaledes at opretholde status quo, og derved vedblivende beskytte de skammelige Underbud af Medhjælpernes Arbejdskraft og lade Hjemmene udrede en klækkelig Andel af Principalernes Driftsomkostninger. Der hævede sig ogsaa Røster for Medhjælperorganisationens Forslag og fremsattes Ønske om at Forhandling optoges med denne, for derved at opnaa en tilfredsstillende Ordning. Men disse imødekommende Udtalelser fremsattes kun af et ringe Mindretal. Derimod er det typisk for Majoritetens Standpunkt, naar en Konsul — ifølge det officielle Referat — „af sit fulde Hjerte deltager i den Sympati, som Resolutionen giver Udtryk for". Ja, Konsulen vil endog gærne gaa endnu videre, — end til Sympatien. Men Vanskelighederne er saa mange, at „det var heldigst, at Forholdene udviklede sig ad Frivillighedens Vej." Og denne „velmenende" Talsmand for den hævdvundne Harmoni sluttede naturligvis i Konklusionen: At de personlige videregaaende Forhandlinger derfor er overflødige.

Efter at en lang Række Talere havde bevidnet „deres varmeste Sympati" for Medhjælpernes Kaar, efter at en Lovordning, der ikke nævnes i eller tilsigtedes med Forslaget, var stemplet, som uigennemførlig og en anden Konsul havde komplimenteret Kristiania-Principalerne for rundelige Dyrtidstillæg (vor Broderorganisation har siden officielt hævdet, at saadanne Tillæg kun undtagelsesvis kan paavises) vedtoges Resolutionen. Og sluttelig forkastedes med overvældende Flertal et Forslag om at nedsætte et Udvalg til Forhandling med Medhjælperorganisationen angaaende Lønspørgsmaalet.

Generalmødets Beslutning, og vel især den førte Diskussion, har naturligvis fremkaldt megen Bitterhed i Medhjælperkredse.

„Handelsfunktionæren", der indgaaende kritiserer Principalernes Standpunkt, skriver bl. a.:

„Dette bedrøvelige Udfald vil blive til stor Skade for den samlede Handelsstand, saavel for Cheferne, som for os Underordnede. Det vil utvivlsomt forrykke det Tillidsforhold mellem Over- og Underordnet, som indenfor vor Stand er nødvendigere end noget andet Sted, og det vil kaste os ind i en Kamp som — hvor hensynsfuldt den end føres — vil være til ubodelig Skade for Standen.

Generalmødet har vist en Blindhed og Mangel paa Forstaaelse, som er ganske ufattelig hos disse ellers saa indsigtsfulde Mænd.

Hvad vi forlangte var jo saa minimalt. Det var ikke engang Tilløb til en Løntarif, men kun Tilløb til en Minimalløn, et Eksistensminimum for den, der begyndte ved Handelen. — Sèt i Belysning af den nuværende Dyrtid var Kravene latterlige smaa. Og dog blev et Forslag om at indlede Forhandlinger paa dette Grundlag nedstemt med stor Majoritet. Indlederen kom med mange smukke Ord om Sympati med Forslaget og erklærede sig helt enig i dettes Begrundelse, men — Nej!

Men vi vil ikke nøjes med Ord længere. Vi vil have Mindsteløn gennemført, og vi skal ogsaa gennemføre den!"

Det gælder her et saare betydningsfuldt fagligt Spørgsmaal og vi staar muligvis endog her overfor en ny Fase i norsk Medhjælperbevægelse. Derfor, som ogsaa fordi Lønspørgsmaalet ligeledes hos os er et aktuelt Anliggende, vil organiserede danske Medhjælpere med levende Interesse og Sympati følge vor norske Broderorganisations Bestræbelser paa dette Omraade.

Lærlingen.

En smuk Sommer Søndag.

Sidder man paa Terrassen ved et af vore store Badehoteller ude ved Strandvejen, møder der En et lystigt Syn, som bortvejrer Tankerne om Hverdagslivets graa Dage: Det blanke Sund, de hvide Sejl, den klare Himmel, den rene Luft, overalt glade Mennesker, i Sandet en Skare legende Børn. I Sandhed! Livet er dejligt — fra Solsiden.

Men lad os hellere se paa Hverdagen!

I en flot, moderne Strøgforretning, — med fine Vinduer og Skabe, kostbare elektriske Kroner og alt sligt — staar der en lille Lærling. Ja, stor er han ikke, hans Kost fra lille har ikke været særlig kraftig. Lidt underernæret ser han ud.

Vist er det en Ære at staa i en saa pæn Forretning og lære et Fag, ovenikøbet det litterære Fag, Boghandelen. — Men hans Stilling i Samfundet er nu ikke altid lige morsom. Hans Konfirmationstøj er lovlig smaat, Ærmerne lidt for korte. Men det er ikke let, for der er mange Munde hjemme, og man ser, hvis man har et skarpt Øje, at Proletaren stikker igennem. Hans Lod er som sagt ikke misundelsesværdig. Desværre er det ikke bleven fortalt ham, at Boghandel, det er kun for „Fars Sønner", ikke for almindelige Mennesker, som en Gang skal kunne forsørge sig selv — ogsaa i en yngre Alder. Det er heller ikke saa let som Folk tror, at slaa ind paa en anden Levevej, i mange Tilfælde maa man, naar man har sagt A ogsaa sige B.

Der er mange af disse unge Mennesker, som baade har Vilje og Energi til deres Arbejde og tørster efter at faa deres Kundskaber forøget, men som i fire Aar kun bliver sat til at ekspedere et Postkort med et Frimærke paa, et Dusin Penne eller til Nød „en af de sidste Martinbøger". Maa løbe efter Øl og Cigarer til „de udlærte" og udrette en Bydrengs Arbejde, hvis denne bliver „fyret" og man ikke faar nogen anden. Saa har man altid saa rart Lærlingen. Selvfølgelig altid hurtig og villig.

Han bliver udlært (tilsyneladende). De lovbefalede fire Aar gaar i det mindste. Kan han intet, saa er han selvfølgelig „født Idiot" eller „komplet umulig" og kan lige saa godt forlade Faget med det samme. Jo, saadan er Melodien,

Han kommer i sin første Medhjælperplads, og har selvfølgelig ikke Begreb om Litteratur eller Kunst. Han har aldrig faaet Lov til at pynte et Vindue paa egen Haand, eller prøve paa det. Kun været Haandlanger i fire Aar. Han har aldrig faaet Lov til at sætte Tryksager i Arbejde, kun pakket dem ind, naar de var færdige fra Bogtrykkerens Haand. Han har aldrig prøvet paa at tage virkelig Del i en aarlig Opgørelse, kun faaet Lov til at række Bøgerne op til sine Overordnede, og vaske Hylderne rene.

Hvordan skal saadan en „nyudlært" Medhjælper kunne klare sig? — Du gode Gud, hvor Verden er uretfærdig! Hvordan skal saadan en Lærling kunne begaa sig selvstændig? Hvordan skal han med sin bedste Vilje kunne hævde sin Stilling indenfor sit Fag — naar han aldrig har modtaget nogen ordentlig Vejledning.

Hvor er Fejlen?

Hos Medhjælperne? Jeg tror i de fleste Tilfælde ikke, de kan paatage sig noget større Ansvar, da de selv tidt har saa meget om Ørene, at de ikke har Tid til nogen længere Forklaring.

Men Cheferne derimod!

De burde føle sig Ansvaret fuldt bevidst, naar de antager en Lærling paa en saadans Vilkaar. Det burde ikke udelukkende være en billig Arbejdskraft, men det burde være deres simple Pligt at sætte de unge Mennesker ind i de til Faget henhørende Grene. Blot d'Herrer Chefer vilde sludre en Time mindre om Dagen med deres Kolleger og ofre denne ene Time daglig paa deres Lærlinge. Hvis der vilde blive gjort lidt mere Umage med Lærlingerne, saa vilde Medhjælperstanden blive langt bedre med Tiden. Den gode Spire fra Grunden — det er en vigtig Faktor her i Livet.

Hvor mange Medhjælpere har kunnet bestride deres første selvstændige Plads?

De af dem, der har haft en ordentlig Læremester!

Det viser sig Gang paa Gang, at naar de har jaget fra Plads til Plads i nogen Tid og endelig faaet indhentet det forsømte, saa bunder det i, at de er daarlig oplært. — Desværre!

Hvor mange Chefer interesserer sig for en lille Lærling, hvis Fader ikke er noget med „raad" i Enden, og navnlig, hvis de kommer lidt fra neden af i Samfundet. Da hører man de Udtalelser Gang paa Gang: Det er sørgeligt, at den Slags Elementer skal indenfor Standen.

Lad det ikke forskrække os!

Mine Kolleger i alle Brancher: Lad os have Taalmodighed med vore Lærlinge — selv om de til Tider laver Buk paa Buk.

Lad os tage det med det gode. Det kommer man længst med. Lad os gøre vort bedste, for at ikke Trodsen skal faa Overhaand.

Man hører saa meget om Øllebrødsbarmhjertighed i Chefernes Samtaler. Jeg fristes tidt til at bede om lidt mere Retfærdighed.

Lad os bare ikke kaste Vrag paa Proletariatet.

Ingen véd, hvem der engang skal skrive det næste Afsnit i dansk Litteraturs Historie.

Og ingen véd, hvis Tur det bliver til at sige:

Herrer, vi er i Aandernes Rige,
vi er den Stamme, der evig skal staa.

En Revisionist.

Detaillistorganisationen og Lærlingeloven

SOM meddelt andet Sted i dette Nummer har Detaillistmødet i Kallundborg behandlet Spørgsmaalet om Lærlingelovens Revision og ligesom den jyske Detailhandlerorganisations Aarsmøde i Kolding henvist Sagen til „De samvirkende Detailhandlerforeninger", hvis Hovedbestyrelse i disse Dage har tilstillet Handelsministeriet følgende Skrivelse:

„Med Hensyn til det for os principale i Lærlingeloven formener vi, at Kontrakttvangen skal bevares og i Modsætning til, hvad der hidtil har fundet Sted, gøres virkelig effektiv. Vi formener nemlig, at adskillig Løshed derved vil blive afskaffet.

At der ogsaa i den nye Lov bør findes Bestemmelser, der kan forhindre Misbrug af Lærlinges fysiske Arbejdskraft, f. Eks. ved Op- og Nedbæring af Korn og lignende, som ikke paakræves af Hensyn til Lærlingens Uddannelse, vil vi betragte som ganske naturligt.

I den gamle Lov haves Bestemmelse om 3 Maaneders Prøvetid. Da det er en Kendsgerning, i hvert Fald ved Handelen, at en nykonfirmeret Dreng paa 14 Aar straks ved Indtrædelsen i Læren paa en Maade kan staa i Stampe og skal have ligesom Tid til at sunde sig, saa formener vi, at 3 Maaneders Prøvetid er for kort, men at Prøvetiden uden Skade bør kunne udvides til at omfatte 6 Maaneder.

Læretiden bør, inklusive Prøvetiden, ikke overstige 4 Aar, men heller ikke være under 2 Aar. Under alle Omstændigheder bør Kontrakttvangen ophøre med 20 Aars Alderen.

Som vort sidste Punkt, men ikke det mindst vigtige, bør det kræves, at Handelsskoleundervisningen gøres obligatorisk for Lærlinge og saa vidt muligt gives i Dagtimer efter en af Autoriteterne godkendt Plan".

Vi kan i det Store og Hele slutte os til disse Standpunkter, der i Hovedsagen utvivlsomt vil dække de Krav, vor Centralorganisation maa tage til de paagældende Afsnit af Loven. — Dog savner vi i Skrivelsen saa vigtige Bestemmelser som Lærlingenes Antal i Forhold til udlærte Medhjælpere, Principalens fagmæssige Uddannelse, Arbejdstidens Normering for unge Mennesker under 18 Aar og Principalens Forpligtelse til at bekoste Lærlingens Handelsskole-Undervisning.

Forventelig vil vi snart faa Anledning til nærmere at beskæftige os med Lærlingelovens Revision, og skal vi i denne Forbindelse nævne, at det af vor Hovedbestyrelse desangaaende nedsatte Udvalg i indeværende Maaned vil afslutte sit Arbejde.

Det nordvestfynske Stævne.

VAR det ikke en naturlig Tanke, at ogsaa de nordvestfynske Afdelinger afholdt Stævne? Her, hvor netop C.O. har en saa respekteret Stilling, og her, hvor der stadig spores en jævn

Fremgang. Desuden findes vel nok Fyens smukkeste Punkter herude — ret egnede til at danne Ramme om et Stævne.

Derfor valgte vi det dejlige Baaring, hvor Skov, Klitter, Strand og Hav forenes i et harmonisk Hele. Dér samledes vi Søndag d. 6. August. Der var mødt ca 75 Kolleger fra Middelfart, Assens, Ejby, Geldsted og Nr. Aaby. Desuden havde vi den Glæde, at Formanden for Bramminge Afdelingen, Herr Mosti, gæstede sin gamle Afdeling.

I straalende Vejr marcherede vi i Procession med Musikkorps i Spidsen fra Asperup St. til Baaring Vig Badehotel. Straks efter Ankomsten indtog vi vore Pladser ved det festligt dækkede Kaffebord, og Humøret kom nu ret frem. Vore egne Medhjælpersange og Koncerten bidrog sit dertil. Formanden for Ejby Afdeling, Bjørn Falck, bød Velkommen og holdt Stævnetalen, hvori han bl. a. udtalte:

Der er et gammelt Ord som siger, at Enighed og Sammenhold gør stærk, og det viser sig Gang paa Gang, at naar der opnaas en Forbedring af vore Kaar, er det fordi vi staar sammen. Endnu er vor Organisation ny og Medlemmernes Antal ret beskedent, men vær overbevist om, at naar den Tid kommer, da vi alle — som andre Fag — bliver samlede under C.O.s Faner, vil vi faa vore Kaar bedrede og vore Rettigheder og Krav respekteret.

Der raader indenfor vor Stand en forfængelig Aand, som ofte faar de mindre klartskuende Medhjælpere til at komme med Udtalelser, som om de var for fine til at være Medlemmer af en Fagforening — som om det kun var for Haandværkere, at saadanne Foreninger var nødvendige! — Det gælder om at aabne disse Kollegers Øjne for Organisationens Værdi og rette Betydning for dem. Thi er der vel noget Fag, der er saa trykket som netop de sideordnede Handels- og Kontorfag. Er der noget Fag, hvor Arbejdstiden er længere end hos Butiksmedhjælperne? Er der nogen Stand, hvor Lønnen er mindre?

Derfor mine Kolleger, tag alle fat og arbejd for C.O. Paavirk de Kolleger, som De mødes med og som endnu er Uorganiserede. Lad dem læse vort Blad og indbyd dem til vore Møder. Og De skal se, at det vil gaa støt og sikkert frem for os; frem til det store Maal: at samle alle danske Handels- og Kontorfolk til Samvirke for Fællesinteresser. — Taleren sluttede med et kraftigt besvaret Leve for C.O.

Efter at Kaffen var indtaget begyndte Ballet. Det var endnu tidligt paa Eftermiddagen, men Samværet maatte afbrydes ret snart for at Deltagerne kunde naa de forskellige Tog til de meget spredte Byer og Hjemsteder.

Under hele Stævnet herskede der godt Humør og en Stemning, som uvilkaarligt bibragte os det Indtryk, at der er altfor liden Lejlighed til at samles med fremmede Kolleger.

Efter at den traditionelle Plade var optaget, samledes man til Fællesspisningen for Kl. 8 at afmarchere til Stationen under Sang og Musik.

En god Dag var tilbragt sammen med forstaaende Standsfæller.

F.

Conto pro diversi.

FRA DETAILLISTERNES AARSMØDE.

„Centralorganisationen af Detailhandlerforeninger paa Øerne øst for Storebælt" har ved sit i August afholdte Aarsmøde i Kallundborg bl. a. drøftet Spørgsmaalet 7- eller 8-Lukning Hensigten med denne Debat synes udelukkende den, at vejre Stemningen vedrørende dette omstridte socialpolitiske Anliggende. Ifølge Referat i „Dansk Handelsblad" tør man fastslaa, at Syvlukningen bestandig vinder Terræn i Detaillist-Kredse. Følgende Udtalelser af en Kallundborg-Købmand er i saa Henseende betegnende:

„I Kallundborg, hvor de Handlende for en stor Del var hen-

Bag Pult og Disk:

Gagetillæg.

GROSSERER F. F. sidder i sin elegante Dagligstue og nyder Formiddagskaffen. Klokken er 12½. Det er ganske vist noget sent at drikke „Formiddags"-Kaffe, men Grossereren var til Middag paa Skydebanen i Gaar, og al den megen Champagne gør ør i Hovedet. Ellers er Grossereren Morgenmand og plejer at være paa Benene ved 10-Tiden. Imidlertid — en Gang imellem maa man jo have Lov til at hvile sig ud efter Sæsonens mange anstrængende Middage.

Grossereren gaber og lægger Morgenberlingeren fra sig: Arbejdsdagen kalder! Man har dog en ligefrem Pligt til i hvert Fald at vise sig paa Kontoret. Og Grossereren er meget pligtopfyldende, hvilket han derfor ogsaa forlanger af sit Personale. Han havde netop maatte afskedige en af sine Medhjælpere, fordi denne kom over Tiden om Morgenen. Og saa havde den Fyr endda tilladt sig at fremhæve, at Klokken ofte var 7—8, naar han gik om Aftenen. — Men „Fyren" var da ogsaa hældt ud med det samme!

Trappen knirker under Grossererens Skridt, saa det høres helt ned i Stuen, hvor Kontoret findes.

Personalets ærbødige Hilsen besvares med et naadigt Kast med Hovedet, og Grossereren tager Plads i sin Stol lige overfor sin Prokurist. Prokuristen har været 25 Aar i Forretningen og er dens eneste og virkelige Leder. Han træffer alle Dispositioner, køber og sælger uden Indgriben fra sin Chefs Side. Hvilket ogsaa er det bedste for begge Parter — og for Forretningen.

Tidligere gjorde Chefen vel af og til Forretninger paa egen Haand, men da de regelmæssig viste sig lidet fordelagtige eller endog ringere end det, opgav Grossereren at blande sig i de Anliggender. Ligesom efter en stiltiende Overenskomst besørger Prokuristen Forretningerne, naar undtages forskellige Hverv, der morer Grossereren, saasom Antagelse eller Afskedigelse af Personale.

„Er der noget Nyt?" spørger Grossereren.

Ja, der var jo det med Hansen, den nye Kontorist, at han allerede havde bedt om Lønforhøjelse. Han havde 60 Kr. om Md.

„60 Kroner — og saa vil han ha' mere? — Aah, lad mig tale med ham!"

Hansen bliver kaldt ind i „det private", og Grossereren siger strængt til ham:

„Hm! — Jeg hører De har forlangt højere Løn".

Det kan Hansen ikke benægte.

„Og De har kun været her i 2 Maaneder?"

Jo, men der var jo det, at Grossereren havde lovet hurtig Stigning, dengang han fik Pladsen, og derfor havde Hansen taget den, til Trods for den meget lave Begyndelsesløn.

Hansen sagde meget med Eftertryk.

„Hm — jo —, men De bor jo hjemme hos Forældrene — ikke sandt?"

Jo, det gjorde Hansen.

„Ja, saa kan De vel ikke betale saa farlig mange Penge, og lidt til Klæder og Lommepenge bliver der vel ogsaa" — saa Hansen kunde jo nok klare den til der kom bedre Tider, og hvis han „var rigtig flink, kunde der jo nok blive Tale om en Forhøjelse paa en halv Snes Kroner til Nytaar".

Hansen var stædig og holdt paa, at det var en Umulighed at „klare den" i disse dyre Tider, og ligge sine Forældre til Byrde vilde han ikke. Derfor maatte han bede om at faa 75 Kroner om Maaneden fra næste første.

Grossereren var himmelfalden:

„Min gode Hr. Hansen! — Véd De, hvor mange jeg kan faa i Deres Sted, som vilde være henrykte for 60 Kr. om Maaneden?"

Det vidste Hansen godt, men sagde det ikke. Han huskede nok den Gang han fik Pladsen her. To Maaneders forgæves Søgen efter en ordentlig betalt Plads havde gjort ham saa mør og eftergivende, at han i sin Fortvivlelse havde taget den første den bedste Stilling. Og Engagementet sluttedes til 60 — Treds Kroner — mdl. Han blev den eneste „heldige" blandt et halvt Hundrede Ansøgere.

Mens disse Tanker krydser gennem hans Hoved, kæmper han en svær Kamp med sig selv. Saa siger han med en Stemme, der er helt fordrejet af Ophidselse:

„Ja — saa maa jeg hellere sige op med det samme".

„Som De ønsker — det maa De naturligvis selv om". Og med en Haandbevægelse og en Mine som en fornærmet Tyrk, tilkendegiver Hr. Grossereren med de 70,000 om Aaret den „urimelige" Kontorist at Audiensen er forbi.

Efter at have kastet et Blik paa Børslisten overlader Grossereren Forretningen til Prokuristen — og den anstrængende Arbejdsdag er til Ende.

Johs. V.

vist til Handel med Landboere, havde man i Sommermaanederne lukket Kl. 7, og det havde Landboerne godt kunnet forstaa og være med til. Vi Handlende (Manufakturhandlerne er dog ikke med) har ved 7-Lukningens Gennemførelse opnaaet at kunne føre vore Bøger à jour i Tiden fra 7—9 Aften, i Stedet for fra 8—10. Kunderne bebrejder os ikke den tidlige Lukning, selv sparer vi desuden et ikke ringe Beløb til Belysning. Vi er med andre Ord glade for den tidlige Lukning her i Kallundborg, og jeg anbefaler, at vi i dette Spørgsmaal ikke ser tilbage, men fremad!"

Disse Udtalelser hilstes med Tilslutning, og Betænkelighederne overfor den tidlige Lukning synes iøvrigt begrænsede til Landkøbmændene, selv om der ogsaa blandt disse viste sig at være Tilhængere af Syvlukningen.

Iøvrigt vakte det Opmærksomhed, at Repræsentanten for den svenske Detaillistorganisation meddelte, at Lukketiden i Sverrig er Kl. 7 de første 5 Ugedage, Kl. 8 om Lørdagen. For Cigarhandlerne er Lukketiden henholdsvis Kl. 9 og 10. Reformen havde ikke paavirket Omsætningen!

Mødet vedtog at fastholde det af Delaillistorganisationen tidligere tagne Standpunkt til Butikslukningslovens Revision.

Ogsaa Lærlingelovens Revision drøftedes. Dog beskæftigede man sig ikke med Enkelthederne i dette vigtige — og tillige vanskelige — Revisionsspørgsmaal. Af den ret kortfattede Forhandling skønner man, at Ordførerne erkender, at Lærlingeuddannelsen er mangelfuld og Skylden herfor i Særdeleshed maa henføres til Principalerne. Ligeledes synes den Anskuelse raadende, at Kost- og Logisystemet burde opretholdes for Lærlingene. — I denne Forbindelse kan noteres, at en af Detaillisternes kendte Mænd paapegede, at Lærlingene burde have ordentlige Værelser, „thi mange Steder var de Rum, der blev budt Lærlingene, under al Kritik". Saavel om Kontrakttvangens Indførelse som ogsaa om en Reform i Lærlingenes Behandling faldt flere karakteristiske Udtalelser, der tyder paa god Vilje til at modernisere Loven.

Sluttelig henvistes Sagen til nærmere Drøftelse og Beslutning i Detaillistorganisationens Forretningsudvalg, for dernæst at overgaa til „De samvirkende Detailhandlerforeninger".

HELAARLIG SYVLUKNING I TAASTRUP.

Vi har allerede berettet om de Forsøg, der er udfoldet for Gennemførelse af 7-Lukning i Stationsbyen Taastrup ved Kjøbenhavn. — Herom skriver en stedlig Korrespondent:

Der er netop afholdt et Møde angaaende Gennemførelsen af 7-Lukning hele Aaret i Taastrup. Nogle og tyve Handlende var til Stede, adskillige med Fuldmagt fra Købmænd, der var forhindrede i at give Møde, til at stemme for 7-Lukningen.

Af tidligere Meddelelser vil det være bekendt, at Forretningerne i Taastrup har Overenskomst om for Tiden at lukke Kl. 7. Denne Overenskomst udløber den 15. ds.

Efter en kort Forhandling om Undtagelse for 7-Lukningen, vedtog Mødet at forny Overenskomsten saaledes, at 7-Lukning gennemføres i Taastrup hele Aaret fra 15. August at regne med Undtagelse af Lørdag Aften, Aftenen før en Helligdag, de første 8 Dage i Maj Maaned, de første 8 Dage i November Maaned samt 8 Dage før Jul,

Taastrup er saaledes den første Landsby, der har gennemført 7-Lukningen!

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdag den 13. Septbr. Kl. 8½ Aften paa „Hafnia" med Dagsorden: 1. Beretning om Halvaarets Virksomhed. 2. Valg af Formand og 3 Bestyrelsesmedlemmer, 3. Valg af 2 Suppleanter. 4. Valg af 1 Revisor. 5. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Umiddelbart efter Afslutningen afholdes kvartaarlig Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen, hvor Regnskabet foreligger til Godkendelse. *Bestyrelsen.*

Roskilde. Sommerhalvaarets Mødeaftener, som har været afholdte hver 14. Dag, har ikke været saa godt besøgte, særlig i den sidste Tid, skønt Bestyrelsen næsten hver Gang, har sørget for Underholdning af forskellig Art.

Torsdag d. 11. Maj holdt Herr C. Hammer, Kjøbenhavn, et udmærket Foredrag over Emnet „Pension". — Fredag d. 19. Maj og Grundlovsdagen havde vi vore sædvanlige Sommerudflugter, dels til Herthadalen i Ledreborg og dels som Cykletur til Lindenborg Kro. Begge Ture forløb meget fornøjelige.

Torsdag d. 22. Juni holdt Herr Folketingsmand Henr. Nielsen Foredrag om Grundloven, et Emne, der stærkt interesserede Tilhørerne. Senere fortalte Herr N. os en Del humoristiske Historier.

Til Stævnet i Slagelse deltog fra vor Afdeling ca. 20 Medlemmer, som alle var enige om at have tilbragt en baade lærerig og fornøjelig Dag. — Torsdag d. 3. August afholdtes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen. Regnskabet godkendtes. En lille livlig Diskussion sluttede Generalforsamlingen.

Den 13. August havde Afdelingen arrangeret Udflugt til Køge og d. 17. s. M. Spadseretur til Boserup Skov, men desværre mødte kun faa Medlemmer til disse Ture. *V. S.*

Samsø. Afdelingen afholdt Søndag den 6. August sin aarlige Sommerudflugt, der gik til Langøre og Holmene pr. Vogn og Baad. Vi havde en fornøjelig Eftermiddag. Om Aftenen samledes man til Fællesspisning paa Flincks Hotel i Tranebjerg, hvor Formanden, Kommis E. F. Petersen, Onsbjerg i varme Ord talte om C.O.s Betydning. Det var en Fornøjelse at se saa mange Kolleger samlet ved denne Lejlighed, hvor det faglige og selskabelige udmærket supplerede hinanden. Aftenen sluttede med en Svingom.

Søndag den 13 August afholdt Foreningen Møde paa Flincks Hotel, men paa Grund af det daarlige Vejr var der kun mødt faa Medlemmer. Mødet blev derfor udsat til første Søndag i September. — Vi haaber at Medlemmerne vil møde ligesaa talrigt til Mødeaftenen som til vore øvrige Sammenkomster. I saa Henseende har Erfaringerne fra den sidste langt fra været tilfredsstillende.

I Stedet for Kommis J. Jensen, der er blevet indkaldt, er Kommis C. Hansen hos Herr Agerschou indtraadt i Bestyrelsen.

Macingo.

Thisted. Fredag den 11. August afholdtes ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: Valg af Kasserer.

Formanden bød Velkommen og oplyste, at man desværre allerede nu maatte skride til Valg af Kasserer igen, da vor nuværende Kasserer primo September var indkaldt som Rekrut til Sikringsstyrken, hvorfor man havde indkaldt til Generalforsamling, for at alle Medlemmerne kunde være medvirkende til at faa den vigtige Post godt besat.

Til Dirigent valgtes Herr Bogholder N. Kibsgaard, som anmodede Medlemmerne om at fremkomme med Emner. — Efter nogen Diskussion om Spørgsmaalet valgtes Dirigenten dog enstemmig og med et dundrende Hurra. — Formanden takkede den nyvalgte Kasserer fordi han havde modtaget Valg, hvad Formanden betegnede som et Gode og et godt Varsel for Afdelingens Fremtid. — Derefter takkede Herr Bogholder Ottesen den afgaaede Kasserer for sit udmærkede og samvittighedsfulde Arbejde for Afdelingen.

Generalforsamlingen havde sin særlige Tiltrækning deri, at Holstebro-Afdelingens kendte og energiske Formand, Herr C. C. Knudsen, bearede denne med sin Nærværelse, og efter at Formanden havde takket Herr K. for sin Nærværelse, fik Herr K. Ordet og udtalte sin Glæde over, at faa Lejlighed til at være sammen med Kollegerne i vor fjerntliggende Afdeling, samt betonede senere i sin Tale, hvorledes Agitationen var en af de væsentlige Punkter, som C.O. foreløbig efter hans Mening maatte sætte meget ind paa, og anbefalede sluttelig Medlemmerne altid at agitere for Tilgang til Organisationen.

Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for Herr Knudsen, C.O. og Thisted-Afdelingen. *N.*

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 10958 R. F. Rasmussen, hos Herr Manufakturhandler Ingemann Larsen, Tranebjerg, Samsø, er paa Grund af Restance slettet som Medlem af „Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Samsø". *H. R. Jensen*, p. t. Kasserer.

Medlem Nr. 11107 Gunnar E. Kjetelsen, „Banken for Rødby og Omegn", slettes herved paa Grund af Restance. — K. er afrejst her fra Byen uden at have opgivet Adresse.

Rødby, 22. Aug. 1916. *J. L. Hansen*, Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 18. 15. September 1916. 16de Aargang.

JYSK AGITATIONSDAG.

AGITATIONSUDVALGET for Jylland har i Slutningen af forrige Maaned, ved Cirkulærer til de fleste jyske Afdelinger, stillet disse overfor en ret betydelig og vigtig Opgave: En Landagitation, der tager Sigte paa at faa vore Standsfæller ude i Stationsbyerne og paa Landet med i Organisationen. En samtidig Agitation hvortil Talere og Agitatorer fra de forskellige Afdelinger bliver mobiliserede og maa udenfor deres sædvanlige Virkefelt, for at faa Føling med de mange Emner, der findes ude omkring paa de forskellige Pladser, og for at knytte nye Traade i vort Organisationsnet.

Dagen er fastsat til Søndag den 24. September og Udvalget har planlagt en Række Møder overalt i Jylland, lige fra Ribe til Skagen og fra Ringkøbing til Ebeltoft. Ikke en Plads i Jylland, hvor der er Chancer for at samle blot en halv Snes Medhjælpere, vil denne Dag være uden et Medhjælpermøde.

Der er saa ofte fra mange Sider bleven hævdet, at Agitationen paa Landet er et let og taknemmeligt Hverv, og vi har ret haandgribelige Beviser herpaa. Afdelingerne i mange mindre Byer har ligesom lettere ved at komme i Forbindelse med Medhjælperne paa Landet end netop Afdelingerne i de større Byer. Thi de mindre Afdelinger har ofte en meget betydelig Del af deres Medlemmer ude omkring i Oplandet og der er ikke Tvivl om, at endnu adskillige Hundreder af vore Standsfæller paa Landet og i Stationsbyerne, blot gennem en velegnet Henvendelse kan hverves som Medlemmer af Organisationen.

Men selvfølgelig maa der et Arbejde til. Dette gælder her som i alle andre Forhold, og Arbejdet maa ikke undervurderes af dem der skal deltage deri. Man maa forstaa, at det gælder et virkeligt alvorligt Forsøg paa, ikke alene at formere Organisationens Medlemstal betydeligt, men ogsaa paa de større Pladser at rejse nye Foreninger og oprette Filialer under de nærmeste Afdelinger, hvor man finder dette hensigtsmæssigt, og tillige at opnaa en mere intim Forbindelse med de Medlemmer, vi har ude omkring. Vi finder maaske mellem dem adskillige, der fremtidig kan blive os en god Støtte i vort Arbejde for at organisere Medhjælperne paa Landet.

Siden Tanken om denne Agitationsdag blev udkastet, har man fra alle Sider og paa forskellig Vis ydet den ubetinget Tilslutning, og alene det, synes jeg, maa give Agitationsudvalget Anledning til at nære de bedste Forhaabninger om Resultatet. Man har rundt i Afdelingerne god Lyst til at tage fat paa Opgaven og man anerkender, at Tidspunktet for en saadan større Agitation nu er inde. Man har faaet Tid til at tage sig af den. Hidtil har de allerfleste Afdelinger haft nok at gøre med at pløje den Jord, der laa nærmest for og som ganske naturligt først maatte bringes under Kultur. Man har haft travlt med indadtil at befæste de vundne Resultater; den organisatoriske Forstaaelse maatte først udvikles, før man dristede sig til at tage Skridtet længere.

Vore Afdelings-Tillidsmænd er kommen saa vidt, at de trygt kan udvide deres Virkeomraade udenfor de sædvanlige Enemærker, og der kan tillige sikkert regnes med, at de Fremskridt, der nu opnaas, er gjort for bestandig.

Ved Planlæggelsen af de af Agitationsudvalget fastsatte c. 25 Møder, har man selvfølgelig søgt Samarbejde med Medlemmerne paa de forskellige Pladser, hvor Møderne holdes og søgt at faa saa mange Adresser paa udenforstaaende Kolleger, som det har været muligt. Der vil i de nærmeste Dage udgaa Indbydelse til hver enkelt, og Agitationsudvalget henstiller til Medlemmerne ude omkring at virke for, at Møderne bliver talrigt og godt besøgte. Den personlige Henvendelse er jo i de fleste Tilfælde den, der virker bedst. — Det der fra Centralorganisationens Side ofres af Penge og ikke mindst Talernes og Agitationsudvalgets Indsats af Arbejde og Anstrengelser, for at tilvejebringe et godt Resultat, der ikke alene kan bringe en Forøgelse af vort Afdelings- og Medlemstal, men tillige danne Grundlaget for denne Del af Agitationen i Fremtiden, skulde ikke gerne være ydet forgæves. Dertil kan ethvert af vore Medlemmer paa de paagældende Pladser bidrage. Derfor: Agitér for Til-

slutning til Møderne og glem ikke paa selve Dagen at møde frem og bistaa Talerne og Agitatorerne med at skaffe saa mange Indmeldelser som muligt.

Hele Opgaven er ret betydelig, den har vel sine Vanskeligheder, der dog vel næppe er større end at de kan overvindes. Jeg tror, at den Række af kendte og gode Medlemmer, der har stillet sig til Disposition, er en Borgen for at den jyske Agitationsdag fuldtud vil blive gennemført efter sit Formaal.

Axel Juhl.

Sammenholdets Lov.

DEN senere Tids Forskning og Tænkning har forlængst vænnet os af med at betragte noget som absolut bestaaende. Alt er undergivet Forandringens, Udviklingens evige Lov, og end ikke den menneskelige Opfattelse af Begrebet Ret og Uret danner nogen Undtagelse herfra.

Faa tænker maaske over det, men et Blik tilbage i Tiden vil overbevise os.

Mens Fortiden straffede paa Livet den Mand, der for at stille sin Families Sult hentede et Dyr fra Herremandens Skov, samtidig med at Herremanden, om han lagde sig i Baghold for en Fjende og sendte ham et dræbende Skud, slap med en Bøde paa 3 Mark, ansér Nutiden Drabet for en af de sværeste Forbrydelser, mens selve Ejendomsretten er Tvivl underkastet og Genstand for almindelig Debat.

Hvad der er Ret, og hvad Uret, er altsaa ikke bestemt ved en for alle Tider given Lov. — Tværtimod, de skrevne Love er som Regel kun Udtryk for, hvad Menneskene paa en bestemt forbigangen Tid har ment om dette Spørgsmaal, mens den virkelige Lov, Tidens eneste levende Lov, bevidst eller ubevidst, formes indvendig fra i Individets Opfattelse af Godt og Ondt.

Ingen kan kæmpe mod Udviklingen, fordi han da gaar Bagstrævets Ærinde, og ingen Forbrydelse straffes saa haardt som Overtrædelse af den levende Lov.

Hvorhen Udviklingen gaar, tvivler ingen paa. Tiden staar i Organisationens Tegn. Netop det fuldendte Samvirke blev Individualismens Maal, fordi man opdagede, at kun ved det gensidige Sammenhold naar Individet Højden af sin Udfoldelse.

Vi ser da ogsaa, hvorledes Arbejderne i de forskellige Fag slutter sig sammen i Kampen mod en overmægtig Kapitalisme. Vi ser, hvorledes disse Haandens Arbejdere i Kraft af deres Sammenhold fravrister Modparten det ene Gode efter det andet. Vi véd, at naar Arbejderne som Helhed i Dag, saavel kulturelt som socialt, staar saa uendeligt meget højere end for 50 Aar siden, da skyldes det deres egne Sammenslutninger. Vi sér, hvorledes Arbejdsgiverne har lært Organisationens Kunst, hvorledes Kapitalen organiserer sig i Truster og Ringe, og Landboerne danner deres økonomiske Sammenslutninger. Vi er Vidne til hvorledes Lærere, Læger og Farmaceuter staar Last og Brast med hinanden, og vi læser, at end ikke de sorte Vaskekoner i Vestindien mangler deres Fagforening.

Hele vort Samfund og hele den moderne Samfundsopfattelse er baseret paa Organisation.

Organisation er Tidens Løsen, men netop deri ligger ogsaa dens levende, ubønhørlige Lov: Sammenholdets Lov.

Ingen forsynder sig ustraffet mod den Lov, hvis Udspring fortaber sig i en graa Fortid, og som har givet sig de seneste Udslag i Nutidens sociale Kampe, der har belært Arbejderen, Funktionæren — kort sagt Arbejdstageren om, at hans værste Modstander var den Kollega, der stod udenfor Fagforeningen, ham, der nok vilde nyde Frugten af andres Arbejde, men ikke løfte i Flok med dem.

Siden voksede Sammenholdets Lov sig stærk, og nu ligger den levende paa Bunden af alle Hjerter. Ingen tør kæmpe mod den, fordi man kun gennem den faar Adgang til den fulde Nydelse af Samfundets Goder.

Vé den, der krænker Sammenholdets, Kammeratskabets Lov! Vé den, der forsøger at falde Kammeraterne i Ryggen eller blot at gaa egne Veje. Det bærer Straffen i sig selv.

Hvorledes stiller nu Handels- og Kontormedhjælperne sig til Tiden og Tidens Lov? Ja, paa tværs af Udviklingen kan man ikke sige, at de har lagt sig, men at gaa i Trit med Udviklingen søgte de heller ikke. Mens alle andre organiserede sig, lod det store Flertal af denne Stand haant om al Sammenslutning. Hver var som Trolden sig selv nok.

Men Resultatet udeblev heller ikke. De distanceredes paa alle Omraader. Største Parten har i Dag længere Arbejdstid, daarligere Løn og slettere Arbejdsvilkaar end mange andre Fag, der tidligere stod langt under Handels- og Kontormedhjælperne.

Hvert Hus og hvert Land, der er splidagtig med sig selv, maa gaa til Grunde, staar der i en Bog, der rummer megen Visdom. Det gælder i ligesaa høj Grad om hver Stand, der er splidagtig med sig selv, der synder mod den levende Lov.

Vil Handels- og Kontormedhjælperne fortsætte paa den Maade?

Eller vil de tage Konsekvensen af Tiden og slutte sig sammen til enigt Arbejde for bedre Kaar Der forlanges ikke Pionerens Arbejde af os. De Stier, der for en Menneskealder siden syntes ufremkommelige, er bleven til brede Veje, vi trygt kan følge. Kan vi da være bekendt længere at staa udenfor, kan vi være tjent med vedblivende at lide under, at vor Stand forbrød sig mod Sammenholdets Lov?

Nej, her gives intet Enten—Eller!

Ind i Rækkerne!

Holger Edv. Eriksen.
Vejle.

Havde jeg bare — —

MIN Fader var Boelsmand og kæmpede sig frem gennem Lyngrødder og Sandjord ved en lille Ejendom i Vesteregnen.

Vi var en stor Børneflok og vi Børn maatte tidligt tage fat med. Jeg var knap 10 Aar, da jeg kom i Tjeneste som „Hjor'dreng" paa en stor „Buengoer" — saa stor og typisk, at Aakjær vilde have sat en Ære i at sætte den i „Guldramme".

Der havde jeg det som, tit nok beskrevet, den Slags Drenge oftest har det; — men alligevel er det maaske Ensomheden mellem Lyngbakkerne sammen med Kreaturerne, der har gjort mest til, at jeg meldte mig som Medlem af Centralorganisationen, da jeg fik at vide, hvad det var for en Institution.

Jeg kom, da jeg var konfirmeret i Lære i Brugsforeningen der hjemme. Det vil sige, jeg var jo nærmest en Slags „Stik i Rend — Dreng", og jeg er nu senere hen glad ved, at jeg efter et Par Aars Forløb blev taget fra „Brugs'en" og kom til Købmanden i vor Naboby, selvom jeg den Gang græd bitre Taarer og følte mig flyttet fra Dynen og i Halmen.

De to Aar, jeg her tilbragte ser jeg tilbage paa med Rædsel, hvad Behandlingsmaaden angik — men med en vis Glæde alligevel over, hvad jeg senere har erfaret — selve Udbyttet. Selvom jeg blev hundset med, blev jeg dog vænnet til Orden og fik ogsaa ganske godt indtærsket Begreb om Handel.

Da jeg var udlært, havde Principalen ikke Brug for mig længere, og jeg var glad over at komme derfra. Jeg fik kun et Tilbud paa mit Avertissement om Plads, og da min Fader ikke havde Raad til at have saadan en „Klør" gaaende hjemme, maatte jeg

nødvendigvis tage den, endskønt jeg selv syntes, det var for lille en Løn, 15 Kr. og Ophold pr. Maaned, der blev budt.

Efter et halvt Aars Forløb forlangte jeg Lønforhøjelse og fik ogsaa straks „lagt paa" — 1 Kr. pr. Maaned. Tilfredsheden hermed var ikke særlig overvældende, og i Betragtning af at jeg var begyndt at slide Hul ogsaa paa Søndagstøjet, som min Fa'r havde udstyret mig med efter endt Læretid, samt at mine Støvlesnuder begyndte at blive „sultne", maatte jeg derfor nødvendigvis søge noget andet.

Jeg var ogsaa saa „heldig" gennem en Rejsende at opnaa en Lagerplads i den nærmeste Købstad.

Tænk — Købstaden — aldrig i mine vildeste Drømme havde jeg næret noget højere Ønske end at komme dér, — og jeg skulde have hele 65 Kr. om Maaneden at slaa om mig med.

Med store Forventninger holdt jeg mit Indtog og jeg ligefrem frydede mig den første Uges Tid. Jeg spiste paa et Pensionat — „med lang hvid Dug paa Bordet" skrev jeg til min Fa'r — „og holder 1 Time Middag".

Selv om jeg ogsaa maatte slæbe som en Hest, ja ofte selv være Hest, naar jeg 3 Dage af Ugen kørte rundt i Byen med Varer paa en Trækvogn til Kunderne, saa forekom det hele mig dog som et Paradis mod, hvad jeg havde været vant til.

Et Par Maaneder gik — og Glædens Bølger svandt lidt efter lidt til Dønninger. Jeg kunde indse, at det var skralt med at faa de 65 til at slaa til, end- og ved stor Sparsommelighed, og efter mange Overvejelser og tøvende Tilløb lykkedes det mig endelig en Dag at faa aabnet Munden og forlange noget mere i Gage.

Resultatet — Opsigelse. Der var nok, der vilde gaa for den Løn, og naar jeg ikke var tilfreds, kunde jeg rejse, ja, jeg maatte endog helst rejse — der var slet ikke Tale om, at jeg kunde faa Lov til at blive, efter at jeg saa formasteligt havde forlangt mere i Løn. „Jeg kunde rejse til den 1ste".

Da vi havde omkring ved den 20de i Maaneden, mente jeg, at det var noget hurtigt at rejse til den 1ste, men — overhovedet at have en Mening blev vurderet til Opsigelse straks. Ikke en Dag længere kunde Chefen havde en Mand i sin Forretning, der tillod sig nogen saa uhørt Frækhed — at have en Mening; — „Bondelømmel" blev snæret efter mig og 32 Kr. 50 Øre hevet hen ad Bordet. Ingen Vrøvl! Vilde jeg have mere, kunde jeg stævne ham. Han vilde ikke godvillig betale mere.

Der stod jeg. Mit Hjem var det eneste Sted, hvortil jeg havde at vende mig. Min Fader havde ikke Raad til at udtage Stævning paa Manden og jeg selv havde maattet tilbagelægge de 3 Mil til mit Hjem fra Købstaden til Fods. Ikke engang til en Jernbanebillet var der bleven tilovers af de 32 Kr. 50 Øre, da jeg havde klaret mit Pensionat, og i mit Logi maatte jeg bede om Henstand med 5 Kroner.

Den Slags Stød giver Anledning til Eftertanke.

Jeg fik snart igen Arbejde og puklede mig videre frem gennem Verden, til jeg nu efter 11 Aars Slid, har opnaaet saa meget i Gage, at jeg lige netop kan eksistere, uden at sætte Gæld.

Men — — —

Havde jeg bare været Medlem af Centralorganisationen det sidste Aar af min Læretid!

Jeg havde da ikke — trods min Faders Fattigdom — været nødt til at tage den eneste Plads, der tilbød sig — til Sulteløn.

Jeg havde haft mine Kammeraters og min egen indbetalte Understøttelse at opholde Livet for, indtil der tilbød sig noget bedre.

Havde jeg bare været Medlem af Centralorganisationen, da jeg tog Plads i Købstaden.

Jeg var da straks af mine organiserede Kolleger i Byen bleven advaret imod at tage Pladsen som Lagermedhjælper, idet jeg var bleven gjort opmærksom paa, at der fandtes „Bondelømler" i andre Lejre end Medhjælpernes ogsaa.

Jeg havde da gennem Organisationen haft gratis Retshjælp og kunne have tiltvunget mig 3½ Maaneds Gage, foruden at jeg naturligvis havde haft Fornøjelsen, at Chefen var bleven klapset af for sine Fornærmelser.

Havde jeg bare været Medlem.

Ja saadan kommer der utallige Medhjælpere til mig som en af Organisationens Tillidsmænd, — kommer og vil have Organisationen til at hjælpe sig.

Saa meld jer da ind i Organisationen, inden I faar Brug for den og Organisationen skal nok skaffe ethvert af sine Medlemmer deres Ret i Samfundet.

Men Medlemskabet er selvfølgelig den første Betingelse.

M.

Den 24de September 1916

er det Medhjælpernes Dag i Stationsbyerne og de mindste Købstæder fra Skagen til Kongeaa. Thi „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" har ligesaa vel Bud efter Butiksmedhjælperen i Hedebyens Købmandshandel som efter Kontormedhjælperen i det store kjøbenhavnske Handelshus. Hvorfor? — Fordi: Der er kun en faglig Medhjælperorganisation i Danmark, den tilstræbte sociale Beskyttelseslovgivning bør omfatte alle Medhjælpere, vort Reformarbejde gælder alle Standens Medlemmer, der altsaa bør forenes om fælles faglige Virkemaal. Derfor er Sammenhold og Samvirke mellem alle Handels- og Kontormedhjælpere en Nødvendighed. Derfor maa ingen Medhjælper svigte, men alle stedlige Kolleger deltage i de offentlige Møder, Centralorganisationens jyske Agitationsudvalg den 24de afholder i Skagen, Sindal, Dronninglund, Vraa, Fjerritslev, Hurup, Vildbjerg, Ulfborg, Kellerup, Mariager, Hadsten, Ebeltoft, Hornslet, Odder, Hammel, Brædstrup, Tørring, Brande, Give, Grindsted, Vamdrup, Ribe o. a. Steder. — Hver standsinteresseret Kollega i disse Byer bør betragte sig som Agitator for disse Møder og hver eneste Medhjælper maa deltage i den jyske Agitationsdags 25 Møder

Søndag den 24de September.

Landmedhjælperen.

NAAR det jyske Agitationsudvalg Søndag den 24. September lægger ud med en Agitationsdag for Landpladserne, sker dette i Haab om, at der „er noget at gøre" paa dette hidtil uopdyrkede Felt; thi det skyldes saavist ikke Uvillie, men vel snarest Ukendskab til Organisationen, at vi savner en stor Part af Landsbyernes Medhjælpere indenfor vore Rammer.

I „Embeds-Medfør" har Undertegnede i nogle Aar færdedes en Del omkring i de jyske Landforretninger og véd ved Selvsyn, at de Arbejds- og Lønvilkaar, disse Forretningers Medhjælpere er underkastede, mange Steder er lidet tidssvarende.

Arbejdstiden er paa Landet — trods Butikslukningsloven, eller egentlig paa Grund af manglende Tilsyn med dennes Overholdelse — endnu længere end i Byerne, og hvad Arbejdsforholdene angaar, da er disse paa Grund af de stedlige særegne Forhold, hvor Medhjælperen bliver mere personlig knyttet til, ikke alene Forretningen, men ogsaa Principalens mere private Liv, paa Grund af at Bolig og Forplejning saa godt som alle Steder ydes af denne, ikke altid heldige.

Jeg erindrer saaledes en Oplysning, jeg for nogen Tid siden fik om en Landforretning — Anledningen var en Engageringssag: Medhjælperens Arbejde bestod der bl. a. i at underholde Købmandens 5-aarige Søn ved at lege „køre Hest" med ham og lign., og kunde Reflektanten blot komme ud af det med ham og Fruen (!) saa var Pladsen udmærket. —

Land-Medhjælperens Arbejde er ofte meget alsidigt: Køre rundt til Kunderne med Varer, passe Motor til Formaling af Foderstoffer o. s. v. Paa de Steder — og dem finder man mange af — hvor Kro- og Købmandshandel er forenede — maa Medhjælperen i og udenfor Forretningstiden agere „Puncheskænker", hvilket man jo dog maa sige ligger „noget paa Siden" af en handelsfaglært Mands Virksomhed.

Erfaringen har imidlertid lært os, at den Medhjælper paa Landet, som Organisationen først en Gang har faaet som Medlem, han er som Regel et varigt Medlem og bliver mange Gange en Agitator blandt Kollegerne. Paa Landet er der jo ikke saa mange Interesser at sprede sig om i den knapt tilmaalte Fritid.

Derfor lægger vi frejdigt ud den 24. og haaber at faa mange af dem, der — i social Forstand — har Skoen haardt paa, ind i vor Centralorganisation. *N. C. Nielsen.*

Millionfirmaet Otto Mønsted A/S

og dets Kontordamer.

VORE Henvendelser til de uorganiserede Medhjælpere — navnlig i Hovedstaden — har stadig været underbygget med en Henvisning til, at jo mere den personlige Principal afløstes af det upersonlige Aktie- eller Andelsselskab som Arbejdsgiver i vort Fag, desmere vilde Hensynsløsheden og den krasseste Udbytning blive sat i System overfor Medhjælperne.

Fra den store indifferente og uforstaaende Medhjælperhob møder man os altid med et Skuldertræk og et beklagende, overbærende Smil, skønt de praktiske Forhold Gang efter Gang — Dag efter Dag giver os Ret, og beviser, at en meget stor Del af Principalerne ganske savner Forstaaelse af, at Medhjælperne ogsaa har Ret til at kræve deres Rettigheder respekterede.

Fornylig har det store, fine Firma Otto Mønsted A/S her i Kjøbenhavn, leveret et saa grelt Bevis for vor Opfattelses Rigtighed, at det fortjener at kendes i Medhjælperkredse — til Skræk og Advarsel for pladssøgende Medhjælpere — og eventuelt ogsaa for ligesindede Principaler.

Efter forud indgaaet Engagement tiltraadte Frk. K. A. den 8. Juli en Plads paa Otto Mønsteds Kontor her i Byen. Stillingen lønnedes med 70 Kr. og der oprettedes selvfølgelig en højtidelig Kontrakt, hvori der bestemmes Medhjælperens Pligter overfor Firmaet — kun saare lidt, for ikke at sige slet intet, om Firmaets Pligter overfor Medhjælperen. Hvad mener man om følgende § 3 i Kontrakten:

„Engagementet kan fra begge Sider opsiges med 14 Dages Varsel til den 1ste i en Maaned. Dog kan Firmaet forlange, at Frk. K. A. straks uden Varsel skal fratræde sin Stilling mod at faa Gagen for paagældende Maaned fuldt udbetalt".

Denne meningsløse Paragraf, hvis første Stykke saa direkte modsiger det sidste, forlanger Firmaet forstaaet saaledes, at det den sidste Dag i Maaneden kan afskedige en Medhjælper til Fratrædelse straks — uden Varsel og kun med Gage for den paagældende Maaned. En ualmindelig hensynsløs Fortolkning som et blot nogenlunde honnet Firma vilde skamme sig ved at anvende.

§ 4 i Kontrakten er af lignende Art, den lyder saaledes:

„I Tilfælde af Misligholdelse, hvorunder ogsaa henhører en saadan Optræden fra Frk. K. A.s Side, der ikke er forenelig med Firmaets Værdighed, kan Firmaet straks og uden Varsel afskedige Frk. K. A., der da skal have sit Krav paa Gage forbrudt".

Man maa sige at det „fine" Firma forstaar at salvere sig, og man kan ikke undres over, at den underlegne og økonomisk svage Medhjælper, har vanskeligt ved at hævde sin Ret, som ikke paa nogen Maade er sikret ved tilsvarende Bestemmelser i Kontrakten.

Frk. K. A. tiltraadte sin Plads den 8. Juli, og fik paa direkte Forespørgsel meddelt, at Arbejdstiden var fra Kl. 9 5. Hertil maa dog straks bemærkes, at Medhjælperne yderst sjældent kom fra Kontoret før Kl. 6 — og det var ret almindeligt, at Arbejdet varede ved til Kl. 7—8, ja for manges Vedkommende til langt ud paa Aftenen, uden at Firmaet herfor ydede Personalet nogetsomhelst. Imidlertid varede det kun 14 Dage før Firmaet uden videre dekreterede, at Frk. K. A. en Gang om Ugen skulde begynde Kl. 8 om Morgenen. Frk. K. A. mente at dette stred mod Aftalen om Arbejdstiden, og nægtede at møde før Kl. 9. En saadan Formastelighed, at en Medhjælper ogsaa vil have Rettigheder, maatte naturligvis straffes, og Frk. K. A. fik derfor den 24. Juli sin Opsigelse til Fratrædelse pr. 1. Sept., men Dagen efter var Firmaet kommen i Tanker om, at Straffen var for mild, og forandrede Opsigelsen derhen, at Fratrædelsen skulde ske pr. 1. Juli — og motiverede dette med at Frk. K. A. havde begaaet Kontraktbrud. Om det var Firmaets Værdighed, der var krænket, meddeler Historien dog intet om.

Frk. K. A. protesterer herimod, og da Firmaet faar oplyst, at hun har juridisk Assistance, faar det Skrupler, og tilbyder en halv Maaneds Gage, men da dette Tilbud ikke modtages, finder Firmaet paa at Sagen passende kan afgøres for en Voldgift. Dette tilbydes Frk. K. A., der kun har ringe Kendskab til Voldgifts-Institutionen og ejheller forstaar, at hun derved forskertser sin Adgang til Domstolen, og hun gaar i god Tro med hertil, og saa fordi Firmaet lokker med et Tilbud om at ville betale Omkostningerne ved Voldgiften.

Højesteretssagfører C. B. Henriques udtages til Voldgiftsdommer, og efter en uhyre formløs Behandling af Sagen — der overhovedet ikke procederes skriftlig, men kun er Genstand for en Samtale mellem Dommeren og de to Parters Sagførere — afgiver Voldgiftsdommeren den meget besynderlige Dom i Sagen, at Frk. K. A. intet Krav har paa Otto Mønsted Akts., idet dette har været berettiget til at bortvise hende paa Grund af hendes Nægtelse af at møde før den Arbejdstid, som Firmaet selv har opgivet.

Forstaa det, hvem der kan! Kendelsen synes saa meningsløs som tænkes kan — men den er ganske vist ogsaa støttet paa Antikviteten Tyendeloven, som Medhjælperne slet ikke falder ind under, og som moderne Mennesker i Almindelighed tager Afstand fra.

Firmaet naaede hvad det vilde, at blive fri for Sø- og Handelsretten, hvor moderne Betragtninger almindeligvis raader, og at faa statueret et Eksempel, saaledes at dets store sletlønnede Personale ikke skal henfalde til saadanne „Daarskaber", som at indbilde sig, at der hos Otto Mønsted Akts. ogsaa gælder nogen Slags Ret for Medhjælperne.

Dér gælder mulig kun Herr Forretningsfører Holms Lov — støttet og fortolket af Højesteretssagfører Henriques.

Hvorefter alle Medhjælpere sig haver at rette.

Jens Johansen.

Vore kendte Navne.

AXEL JUHL er et af de Navne, der betegner Fornyelsen i vor Organisation.

Enhver Bevægelse, der skal beholde Føling med Tiden, kræver en stadig Tilgang af nye Mænd og friske Kræfter, for at kunde fyldestgøre de skiftende Tiders Krav og vedligeholde den Begejstringens Ild, der luer højt over Modgangen og Hverdagens smaa Skuffelser.

Dertil kræves der Ungdom, villende og handledygtig. Ikke mindst hos os, der fremfor nogen anden Organisation repræsenterer en Stand med et Overtal af Ungdom.

Imidlertid er Handels- og Kontormedhjælperne — al faglig Duelighed ufortalt — kun lidet afstemt for det ledende organisationsmæssige Arbejde. Dette synes atter at kunne henføres til psykologiske Aarsager, som atter skyldes Standens sociale Spredthed og de deraf følgende uensartede Interesseformer der mod al Ræson bundfælder sig i de flerartede midtpunktflyende Bestræbelser, der hæmmer Standens sociale Fremgang.

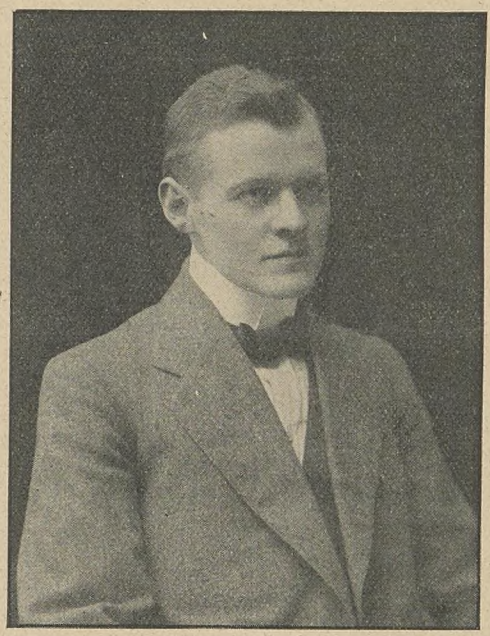

AXEL JUHL, Vejle.

Denne Standens Type har i Axel Juhl sin fuldkomne Modsætning, og allerede derved vil J. være karakteriseret som en Organisationen værdifuld Mand.

Og dette med Rette! Medlem fra 18-Aars-Alderen, og siden det 20. Aar uafbrudt Tillidsmend, endog i de resp. Afdelingers mest betroede Poster, som Kasserer eller Formand. Indtil han for et Par Aar siden foreløbig afsluttede som Medlem af Repræsentantskabet og Formand for det jyske Agitationsudvalg.

I denne sidste Egenskab er det vi indfører Axel Juhl i Serien „Vore kendte Navne"; thi i disse og de kommende Dage vil hans Navn og det under hans Ledelse iscenesatte Agitationsarbejde, der om en Ugestid samles i den første Agitationsdag, finde Bud til talrige Handels- og Kontormedhjælpere — især Butiksmedhjælperne ude paa Landet og i Stationsbyerne fra Grenen til Kongeaa: Land-Medhjælperne, hvis Arbejdsdage hengled uden Berøring med andre Standsfæller og uden Impulser fra de faglige Bestræbelser, der ogsaa i fuldeste Maal gælder dem.

Naar derfor et Agitationsudvalg for første Gang i Centralorganisationens Historie iværksætter en virkelig gennemgribende og — det tør vel siges — storslaaet Udfoldelse, der som Agitationsdagen den 24. Septbr. ved ikke færre end ca. 25 offentlige Møder vil samle Handelsmedhjælperne i Halvøens Smaabyer, da sker dette ikke blot under Udvalgs-Formandens Ledelse, men tillige paa hans Initiativ. Axel Juhl er Sjælen i dette Første-Forsøg, og der fattes ham hverken Vilje eller betydelig Evne til at gennemføre dette Forehavende, som forudsætter mange Kræfters rette Sammenspil.

Planlæggelsen og ikke mindst Gennemførelsen af denne Agitation kræver selvfølgelig et meget betydeligt og omsigtsfuldt Arbejde. Betingelsen for, at denne Agitationsdag virkelig kan blive fuldtud hensigtssvarende er, at de udøvende og ledende Kræfter virker ifølge en vel tilrettelagt Plan og efter indvundne organisationsmæssige Erfaringer. Naar derfor det forberedende Arbejde bærer Præg af saavel Metode som Overblik, skyldes dette følgelig Agitationsudvalget og ikke mindst dettes Formand.

Denne Mand fra vor Front er — et „naturligvis" falder os uvilkaarlig i Pennen — Jyde, en Snedkersøn fra Gellerup ved Herning, hvor han fødtes den 8. Februar 1890.

Handelen lærte J. i en Kolonialforretning i Herning, for efter Læretidens Udløb at faa Plads i Skive. Fra 1910 har vor Kollega været ansat i det landskendte Vejle-Firma D. Friis, hvor han nu beklæder Stillingen som Bogholder.

Vi har allerede i det Foregaaende skitseret J.s Medlemsskab i Centralorganisationen og skal kun tilføje, at han efter at være indtraadt i 1908, allerede i 1910 er Kasserer for Skive Afdeling. Men hans egentlige Organisations-Gerning falder i Vejle, dels som Kasserer i to Perioder og i den mellemliggende Tid 1913 –16 som Afdelingens Formand. Siden vor sidste Kongres er J. Medlem af Repræsentantskabet, Suppleant til Hovedbestyrelsen og Formand for det jyske Agitationsudvalg.

Axel Juhl er en Pligtens Mand ved sit Fag som indenfor sin Organisation, Vejle-Afdelingen regnes med Rette til vore bedste Afdelinger, velledet og medlemsstærk. Hvor sligt kan anføres, skyldes det næsten altid Personen eller dog de enkelte Personer, saaledes ogsaa her. — Og Vejle-Kassereren er en Mand med sine Anskuelser i Orden, en af dem, der foretrækker den lige Linie fremfor Opportunismens banede, men hændelsesvis lidt vidtløftige Veje.

Hvorom alting er: Axel Juhl hører til det nye Hold af Mænd — og møder de alle ligesaa velrustede som det jyske Agitationsudvalgs Formand, vil Centralorganisationen ikke i kommende Tider fattes evnerige Forkæmpere.

Nye Afdelinger.

SOMMERTIDEN er jo i Almindelighed ikke den frugtbareste Foreningsperiode, og især under de forhaandenværende urolige og for mange af vore Standsfæller usikre Forhold, møder der Organisationsarbejdet adskillige alvorlige Vanskeligheder, der i nogen Grad har virket som en Hæmsko for de allerede bestaaende Afdelingers yderligere Udvikling, og særlig har været generende med Hensyn til nye Afdelingers Oprettelse.

Men trods disse Hindringer har den seneste Tid dog bragt Centralorganisationen to nye Led i Afdelingskæden, og de energiske Kolleger, der har overvundet Vanskelighederne, fortjener

derfor saa meget større Paaskønnelse for deres Arbejde. Den første af de nævnte to Afdelinger oprettedes i August Maaned af Forsikringsmedhjælperne i Kjøbenhavn, blandt hvilke der i længere Tid har gæret nogen Organisationstrang, som Følge af de ikke overdrevent gode Vilkaar, hvorunder disse Medhjælpere lever. Der har fra forskellig Side været udfoldet Bestræbelser for, at lede denne Trang ind i et for Arbejdsgiverne — Forsikringsselskaberne — tiltalende Spor, saaledes at de harmoniforeningsmæssige Foreningsformer blev bragt i Anvendelse. Disse Bestræbelser førte imidlertid — sikkert til Held for Medhjælperne — intet til, og først da nogle faa af Centralorganisationens Venner tog sig af Sagen, fik denne den naturlige Form, og paa et Møde i August, ved hvilket d'Herrer cand. mag. Svend Trier, Chr. J. Smerup og Martin Pedersen talte, vedtoges det at oprette Forsikringsmedhjælpernes Afdeling i Tilknytning til de allerede bestaaende kjøbenhavnske Afdelinger.

Til Bestyrelse valgtes d'Herrer Chr. J. Smerup (Formand), Kr. Sørensen og Herr. Enrique J. C. Hinricksen.

— — —

Den anden Afdeling er startet for Aars og Omegn paa et Møde, der afholdtes den 7. Septbr. i Aars. Forarbejdet for denne Afdeling, der begynder med ca. 25 Medlemmer, er væsentligt udført af et meget interesseret Medlem fra Thisted, Herr Viggo Ludvigsen, der nu har Ansættelse i Aars, og efter alt at dømme er Grunden under denne nye Afdeling lagt overordentlig solidt, saa der er al Aarsag til at tro, at Afdelingen vil vokse sig stærk og kraftig i den kommende Tid, og blive en af de stabile Dele af vor Organisation.

Til foreløbig Bestyrelse valgtes d'Herrer: Viggo Ludvigsen (Formand), Gunnar Andersen, J. Jacobsen, O. Søballe og Th. Stissing. Den konstituerede Generalforsamling afholdes Søndag den 24. September.

Centralorganisationen noterer med Glæde disse nye Afdelingers Oprettelse og hilser dem Velkommen i Rækkerne.

Jens Johansen.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Juli og August.

HØJSOMMEREN har i Aar været Centralorganisationen mindre god. Den rette, og ellers almindelige, Arbejdsudfoldelse har ikke givet sig de sædvanlige Udslag i disse Maaneder. Aarsagerne hertil kan være forskellige, men tør vel især søges i de i sig selv usædvanlige Forhold, der ogsaa sætter Præg paa Foreningsarbejdet. Imidlertid vil de kommende Efteraarsmaaneder utvivlsomt medføre en virkningsfuld Ændring i den forønskede Retning.

Under disse Omstændigheder har Agitationen ingenlunde behersket Beretningsperioden. Møderne er faa og væsentlig begrænset til at Herr Jens Johansen har talt i Skanderborg og Randers, medens Frk. Agnes Christoffersen, Kjøbenhavn, talte ved et Møde i Roskilde. — I Kjøbenhavn er der dannet en Afdeling for Medhjælpere i Forsikringsbranchen. Ved det paagældende Møde talte d'Herrer Fuldmægtig, cand mag. Sven Trier og Martin Pedersen. Afdelingen startede med 40 Medlemmer og der er al Udsigt til at denne nye Branchegruppe snart vil arbejde sig frem til et respektabelt Medlemsantal. — Iøvrigt har det jyske Agitationsudvalg i Løbet af August indledet Forarbejderne til den Agitationsdag, der er nærmere omtalt i dette Nummer af vort Tidende.

Naar man tager i Betragtning at Sommerens Medhjælperstævner samler sig i de to Beretningsmaaneder, og Tilslutningen til disse Frilufts-Sammenkomster har været fuldtud tilfredsstillende, opvejer dette naturligvis i nogen Maade den iøvrigt begrænsede agitatoriske Virksomhed.

Medhjælperstævner er afholdt i Sakskøbing (Taler: Herr Vilh. Hansen), Hjørring (Taler: Herr Mich. Nielsen), Vejle (Taler: Folketingsmand Johs. Fog-Petersen), Slagelse (Taler: Herr Vilh. Hansen), Baaring (Taler: Herr Falck) og Hillerød (Taler: Herr Jens Johansen).

Som allerede antydet kunde man under de skildrede Forhold ikke regne med en væsentlig Medlemstilgang. Denne er da ogsaa under Middel, uden derfor egentlig at være utilfredsstillende. Men Antallet af Afdelinger, der har indsendt Indmeldelser, er lavere end sædvanlig: Kjøbenhavn er i Tèten med 74 Ny-Indmeldelser, Randers og Vejle hver 11, Aarhus 10, den direkte Afdeling 10, Aalborg og Nakskov hver 6, Horsens 5, medens de øvrige Indmeldelser fordeles over en Række Afdelinger, men kun med enkelte nye Medlemmer til hver Afdeling.

Af Retshjælpens Virksomhed skal nævnes, at Sagen: A. Johannesson ctr. A/S Nordisk Handels-Centrale er afsluttet. Sø- og Handelsretten har tilkendt os det paakrævede Beløb Kr. 225,— + 5 pCt. Rente og Kr. 50,— i Sagsomkostninger. Ved Paadømmelsen af denne Sag blev Medhjælperrepræsentanten i Retten, Herr Peter Wraae, tilkaldt paa vor Foranledning. — Endvidere er der faldet Højesteretsdom i Sagen: R. A. Christensen ctr. N. L. Spangsberg, Thisted med det Resultat at Principalen frifandtes, idet Højesteret stadfæstede Overrettens Dom.

Endelig nødsagedes C. O.s Forretningsudvalg til, efter indhentede Oplysninger, ikke at imødekomme foreliggende Andragender om Retshjælp, da det skønnedes ugørligt at gennemføre de paagældende Sager.

Tiden er ikke rig paa socialpolitiske Spørgsmaal, men Ulykkesforsikringsloven er dog færdigbehandlet og vedtaget i Landstinget, og derefter godkendt af Folketinget. Lovens Betydning for Medhjælperstanden er allerede paapeget i vor Tidende og vil i næste Nummer blive yderligere eftervist.

Desuden har Lærlingelovens Revision opnaaet en vis Aktualitet og der er — med Henblik paa en af Handelsministeriet til Principalorganisationerne rettet Forespørgsel — ført uofficielle Forhandlinger mellem ledende Mænd i vor og Detaillisternes Organisationer. Det af vor Hovedbestyrelse i denne Sag nedsatte Udvalg vil afslutte sit Arbejde forinden Hovedbestyrelsesmødet i indeværende Maaned.

Indenfor Beretningsperioden førtes Forhandlinger om Overenskomster angaaende Arbejdsforholdene i Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Vejle-Afdeling, Arbejdernes Brugsforening og Arbejdernes Sygekasse ligeledes i Vejle. — Disse Forhandlinger førtes for C. O. af Forretningsføreren og det af denne udarbejdede Lønforslag for Sygekassen er senere godkendt af Generalforsamlingen. — Brugsforenings-Medhjælperne i Kjøbenhavn er ligeledes i Færd med at forberede forskellige Reformkrav og Singer-Firmaets Agenter, der danner en Klub under Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn, har anmodet C. O. om at tage Affære i et Konfliktsspørgsmaal, der skyldes Afskedigelse af den paagældende Tillidsmand.

Iøvrigt har Hovedkontoret beskæftiget sig med forskellige, nærmest administrative Anliggender, der paakalder Afdelingernes Medvirke. Heraf Oplysningsbureauet, hvis Materiale fra Tid til anden maa revideres og kompletteres af Afdelingerne, der imidlertid gennemgaaende viser denne Sag for liden Opmærksomhed, til Trods for dens Vigtighed og Rækkevidde. — Dette gælder ogsaa for Pladsanvisningen, og Hovedkontoret lægger derfor Provins-Afdelingerne paa Sinde „straks at meddele, naar der er en Plads ledig, saaledes at vi ved Henvendelse til de pladssøgende Medlemmer kan foranledige, at disse bliver blandt de første Ansøgere".

Endvidere er der fra Hovedkontoret udsendt Cirkularskrivelser vedrørende Henvendelser om Dyrtidstillæg, — et Spørgsmaal der her i D. H. K. M. T. har været indgaaende behandlet, Indsendelse af Beretning om Syvlukningen, Centralorganisationens og Arbejdsløshedskassens Regnskaber og adskillige andre under A. K. henhørende Forhold.

Indenfor Perioden modtog vi 63 Begæringer om Arbejdsløsheds-

understøttelse. Alle kunde anerkendes. Ialt udbetaltes Kr. 1169,— i Understøttelse.

Medlemstilgangen androg 218.

Syvlukningens Fremgang.

SYVLUKNINGEN OG DYRTIDEN.

De bestandig stigende Priser gør sig som bekendt ogsaa stærkt gældende for Belysning og Brændsel, og det er meget muligt at dette Forhold ikke bliver uden Indflydelse paa Butikslukningen til Vinter. Alene den Begrænsning i Olietilførslen, hvormed der nu maa regnes, kan faa en overordentlig Betydning for Elektricitetsværkerne, der bruger store Oliekvanta til de næsten overalt anvendte Dieselmotorer.

Under Hensyn til disse ekstraordinære Omstændigheder vil det formentlig blive nødvendigt at indføre særlig Økonomi i Elektricitetsforbruget. Dette vil først og fremmest gælde for Butikkerne, og det forlyder saaledes, at det kommunale Belysningsudvalg i Roskilde paatænker at rette en Henstilling til de stedlige Forretningsdrivende, om at lukke Butikkerne Kl. 7 i Vintermaanederne.

Det er ud fra en lignende Betragtningsmaade, at „en gammel Købmand" i „Dansk Handelsblad" stærkt slaar til Lyd for, at 7-Lukningen fortsættes i Aarhus i den kommende Vinter. Dette motiveres bl. a. med, at

„Haandværkerne og Arbejderne holder op Kl. 6 og flere Fag før, og med Hensyn til Manufakturhandlerne henvises til, at Byens største Firma Magasin du Nord lukker præcis Kl. 6 Aften. Jeg henstiller derfor til Handelsforeningen af 1887 og andre ledende Mænd indenfor Kolonialhandlerstanden at arbejde for, at vi fremdeles lukker Kl. 7 de fire første Aftener, Kl. 8 Fredag og Kl. 9 Lørdag; den Bestemmelse vil blive til Gavn og Glæde for mange og ingen til Skade".

Ogsaa i dette Tilfælde henvises der til, at „i den tilstundende Vinter vil saavel Belysning som Brændsel blive „uhørt dyrt".

Spørgsmaalet drøftedes ved en den 6. Septbr. afholdt Generalforsamling i „Aarhus Handelsforening af 1887". — „Aarhus Stiftstidende" refererer de paagældende Forhandlinger saaledes:

Købmand Tørsleff var meget stærkt stemt for at beholde Syvlukningen i Vinter. — Jacobsen: Ved at lukke de fire Dage Kl. 7, Fredag Kl. 8 og Lørdag Kl. 10 sparer vi fem Timer Varme og Lys. Kan Byraadet ikke paabyde en saadan Lukning? — Købmand Laursen: Nej, det kan ikke. Men vi kan fortsætte til 1. Oktober og derefter søge Samarbejde med andre Foreninger om Sagen, for at faa Ikke-Medlemmer med.

Dette vedtoges derefter ved en Afstemning, medens Bestyrelsen ved Samarbejde med andre Foreningers Bestyrelser skal virke for, at den tidlige Lukning gennemføres for Aarhus Bys Vedkommende, ogsaa i Vintermaanederne.

Ogsaa i Holbæk, hvor Syvlukningen gentagne Gange har været drøftet, men bestandig atter er skrinlagt, har de indskrænkede Belysningsforhold paany gjort Sagen aktuel. Stemningen blandt Principalerne synes dog at være stærkt delt og Spørgsmaalet vil derfor blive forelagt i et Møde i Handelsforeningen.

Angaaende Stillingen i Bjerge Herred skriver „Horsens Folkeblad":

„Efter hvad der meddeles os, er der inde i Bjerre Herred, mellem Købmænd og Brugsforeninger, Stemning for nu efter 1. Oktober at bibeholde Syvlukningen saaledes, at Forretningerne efter nævnte Dato lukker Kl. 7 efter den da indtrædende Normaltid. Der vil jo ved en saadan Reform kunne spares baade Lys og Varme, for ikke at tale om den længere Fritid, der vindes, baade for Principal og Medhjælper".

HELAARLIG SYVLUKNING.

I Randers har Manufaktur- og Trikotagehandlerne opnaaet Enighed om at gennemføre helaarlig 7-Lukning.

Ogsaa i Præstø, hvor 7-Lukningen længe har staaet paa Dagsordenen, er man nu naaet til et gunstigt Resultat, idet Handelsforeningen er indgaaet paa at Forretningerne fra 1. Oktbr. lukkes Kl. 7, dog er Lørdagen undtagen fra denne Regel. Men Lørdagslukningen finder allerede Sted Kl. 9.

Aarsagen til denne Beslutning synes dog især at skyldes Belysningsvanskeligheder ligesom ogsaa Hensynet til Handelsskolens Undervisning har sin — iøvrigt prisværdige — Andel i det opnaaede Resultat.

Landboerne i Oplandet har, efter hvad „Næstved Avis" meddeler, vist megen Forstaaelse for Sagen.

ANDRE RESULTATER.

Syvlukningen vinder ligeledes Fremgang i Vordingborg, hvor der for Tiden cirkulerer en Liste blandt de Forretningsdrivende, for at opnaa en frivillig Overenskomst om at indføre 7-Lukning fra den 1. Oktober. Der meldes om god Stemning for Reformen.

I Tilslutning hertil skriver „En Købmand" i „Sydsjællands Venstreblad":

„Det glæder mig, at Spørgsmaalet om Forretningernes Lukning Kl. 7 er bleven aktuelt. Det er nemlig et efter min Mening vigtigt Spørgsmaal, men det bør ikke alene være Vordingborg, der lukker, men Omegnen og Næstved bør ogsaa med.

Det maa være saaledes, at det ikke skader Byens Konkurrencedygtighed. Det kan det komme til, hvis Lukningen ikke gennemføres konsekvent. Men forhaabentlig indser ogsaa de Handlende paa Landet og i Næstved, at det er meget fornuftigt at lukke Kl. 7. Der spares betydeligt ved Lys og Varme, og Omsætningen bliver den samme".

Endelig meddeles det, at Manufaktur-, Herreekviperings- og Trikotageforretningerne i Horsens indfører Syvlukningen fra den 15. ds.

SIDSTE.

Kort før Redaktionens Slutning modtager vi Meddelelse om, at Roskilde Handelsforening har drøftet den foran omtalte Henvendelse fra Byraadet. Det vedtoges at svare, at Principalernes Flertal sympatiserede med Syvlukning i Vintermaanederne.

Conto pro diversi.

PAS PAA UNDERSKRIFTEN!

Fra en Manufakturmedhjælper, der nu opholder sig i Ærøskjøbing, har vi modtaget et længere Indlæg vedrørende den Behandling, vor Kollega har været udsat for under et Engagement hos Trikotagefirmaet P. A. Munksgaard, Algade, Aalborg.

Medhjælperen blev d. 25. Maj d. A. antaget som Ekspedient og Repræsentant for nævnte Firma, uden at der blev truffet Sær-Aftaler vedrørende Opsigelsesfristen. Efter 8 Dages Forløb opfordrede Principalen den nyantagne Medhjælper til at underskrive en Kontrakt, der fastsatte en gensidig Frist af 14 Dage, regnet fra den 15. i hver Maaned. Medhjælperen nægtede dog straks at underskrive Kontrakten, men lod sig efter nogle Dages Forløb overtale, bl. a. under Hensyn til Principalens Henvisning til, at det var til Fordel for Medhjælperen selv, dersom en bedre Stilling tilbød sig. Men 3 Dage efter at Kontrakten var underskrevet modtog Medhjælperen sin Opsigelse — med 14 Dages Varsel.

Hvad enten nu Medhjælperen har evnet at gøre fuld Fyldest eller ej — han var ikke oplært i Trikotagebranchen — dømmer den af Principalen udviste Adfærd naturligvis sig selv. Derfor er det forstaaeligt, at Medhjælperen er opbragt over en saadan Behandling.

Imidlertid kan vi — som saa ofte før — ikke noksom fremhæve, at vore Standsfæller aldrig bør indlade sig paa at indgaa paa Sær-Bestemmelser, der forringer deres kotumemæssige Rettigheder, eller annulerer trufne Aftaler.

Thi saadanne Letsindigheder vil næsten altid bringe Medhjælperen bitre Skuffelser, og det er bagefter for sent at beklage sig — selvom vel andre kan tage Lære af Eksemplet.

UNGE HANDELSMÆNDS UDDANNELSE.

Foreningen til dette Formaal har nylig udsendt Beretning om Virksomheden i Skoleaaret 1915—16. Det er en 100-sidet Brochure, der bl. a. indeholder veludførte Gengivelser af „Købmandsskolen", Interiører fra Bygningen og Undervisningen.

Den almindelige Fremdrift i Forretningslivet, som Øjeblikkets store Begivenheder har medført, har paa forskellig Maade præget Foreningens enkelte Afdelinger.

Tilgangen, der i 1914—15 viste en vigende Linie, er nu større end nogensinde, og det samlede Elevantal er naaet 3000. Rigtignok har Militærindkaldelserne hæmmet Undervisningen, især paa Dagskolerne, men paa den anden Side har Lærlingeskolen været i stadig Vækst. I denne Forbindelse fremhæver Beretningen, at Principalerne i videste Omfang bør lade særlig de unge Elever faa Adgang til Undervisning i Morgentimerne. Kendsgerningen, at Morgen-Bankklassen — til Trods for Bankernes store Travlhed — har været vel besat, nævnes som et følgeværdigt Eksempel.

Iøvrigt har Forsikringsskolen været i god Udvikling, medens den etaarige Dagskole og Ekspeditriceskolen har arbejdet med et lignende Elevantal som det foregaaende Aar. — Derimod synes Forelæsningerne i Samfundskundskab, Statistik og Samfundsøkonomi — mærkelig nok — at øve ringere Tiltrækning, skønt disse Fag naturligvis er af megen Betydning for navnlig Storhandelens Medhjælpere.

Med Henblik paa Tidens Krav, eller, i endnu højere Grad, — Fremtidens, bør særlig nævnes den udvidede Sprogundervisning, hvorunder indgaar Russisk og Spansk. Ved sin prøvede Ledelse, sine dygtige Lærerkræfter og systematiske Undervisningsmetode tør det utvivlsomt siges, at disse Skoler — hvoraf nu Dimittenderne fra Niels Brocks Handelsskole har Adgang til at blive Studenter af den nysproglige Retning — staar fuldt rustede til at give den nuværende unge Handelsgeneration den fornødne teoretiske og handelsvidenskabelige Ballast for Livet,

AARHUS HANDELSHØJSKOLE

har udsendt 16. Udgave af sin Aarsberetning, der denne Gang indledes med en livlig Skildring af Skolens Undervisningsmetode og daglige Arbejde. Aarsberetningen fremtræder første Gang illustreret.

Iøvrigt giver den et Overblik over Skolens Virksomhed i det forgangne Skoleaar, der kan opvise et Elevantal over det normale. Det samlede Antal var 84, deraf i Dagskolen 56 og paa Bogholderi-Kursus 28 Elever. Naturligvis har dog Indkaldelser til Sikringsstyrken virket hæmmende paa Skolens Arbejde.

Af de ca. Kr. 3600.—, der er modtaget som Tilskud fra flere Sider, er ca. 2700 Kr. anvendt til Fripladser.

Som det fremgaar af det foreliggende Program følger Aarhus Handelsskole den Plan, der gennem Aarene har staaet sin Prøve og som — med de efter Tidernes skiftende Krav tilpassede Forbedringer — hidtil har hidført tilfredsstillende Resultater.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Holstebro. Foreningen afholdt Onsdag den 6. ds. et meget livligt og forholdsvis godt besøgt Diskussionsmøde paa Hotel „Royal".

Chr. N. Larsen indledede over Emnet: Den fremtidige Agitation. Indlederen efterlyste Agitationsudvalget og mente, at Afdelingen havde forholdt sig temmelig rolig i den sidste Tid. — I den livlige Diskussion der fulgte, deltog H. Herlevsen, Aage Ring, C. C. Knudsen og A. Juel Jensen, og der noteredes mange udmærkede Fuldtræffere.

Derefter slog Bogholder Schiønning kraftigt til Lyd for mere Agitation paa Landet, og ikke mindst i disse Dage blandt vore indkaldte Kolleger. Der laa her en stor Opgave for Afdelingerne i Garnisonsbyer og de Byer, som har og kan vente at faa Indkvartering.

Man samledes derefter ved Kaffebordet, hvor der blev afsunget flere Medhjælpersange under Bogholder Thomsens Ledelse, T., der er nyt Medlem, viste sig som en habil Forsanger, som vi venter at faa megen Glæde af i den kommende Sæson. Frk. A. Hoffmann underholdt derefter med Musik og Sang. *C. C.*

Kjøbenhavn. I Sommer har Afdelingen resideret paa „Gimle", thi det smager da altid af Sommer. — Der lagdes ud den 6. Juni med Foredrag og Oplæsning af Herr Peter Wraae. Derefter fulgte den 20. Juni Herr Peder Nørgaard med en Indledning om Medhjælpernes Stilling overfor Socialismen, og den 11. Juli underholdt Skuespiller Hintz med Oplæsning og Sang. —

Den ordinære Generalforsamling afholdtes den 25. Juli. Formanden aflagde Beretning over Virksomheden: Medlemsantallet var nu 1045. At Antallet omtrent var det samme som sidst skyldtes de skarpe Restancebestemmelser, som Statsanerkendelsen foraarsagede, og som havde kostet en Del Medlemmer. Ledigheden er gaaet ned fra 40 Medlemmer i Januar til 15 i Juni, men ialt er der dog tabt 4613 Arbejdsdage. 70 Medlemmer har søgt og faaet bevilget Understøttelse, medens dog kun 41 af disse har faaet Brug for denne. Til disse 41 er der udbetalt ialt Kr. 1322,50 og i Dyrtidstillæg Kr. 412,00. Desuden er der udleveret 312 Dyrtidsmærker à 50 Øre. — Formanden omtalte nogle Retssager indenfor Afdelingen, endvidere nogle Forhandlinger med andre Fagforeninger om Medlemsforhold, og endelig Forløbet af et Par Konflikter, som Afd. havde maatte lade falde. Agitationen kom Formanden nærmere ind paa og skitserede forskellige Maader at drive denne paa. Fra C.O. oppebares som i de senere Aar et Tilskud paa 100 Kr. pr. Maaned. — Beretningen godkendtes enst. — Dernæst forelagde Formanden Regnskabet for Perioden 1. Juli 15 — 31. Marts 16. Dette ballancerede med Kr. 16396,04. Hjælpefondens Regnskab ballancerede med Kr. 371,73. Status viste Aktiver til et Beløb af Kr. 2224,19 og Passiver til Kr. 190,61. Saavel Regnskab som Status godkendtes enst. uden Diskussion. — Et Forslag om at danne en særlig Afdeling for alle Lærlinge forkastedes.

Som Formand genvalgtes Martin Pedersen. Valget af 4 Bestyrelsesmedlemmer gav følgende Resultat: Johanne Andersen, Karen Mikkelsen, A. Nathansohn og Harald Heie. Til Revisor genvalgtes R. Bønneland og N. Kristensen. — Under „Eventuelt" drøftedes et Par indre Anliggender. *S.*

For en interesseret Tilhørerkreds talte Herr Peter Wraae den 8. Juli om: Kvinderne og os andre. Det udmærkede Foredrag resulterede i en Diskussion, hvori navnlig vore kvindelige Medlemmer deltog. Næste Mødeaften den 22. Aug. indledede Herr Vald. Staunsager om: Agitationen. Taleren pegede paa forskellige Agitationsmaader, som han kunde tænke sig anvendelige for at vinde frem i Kjøbenhavn. I den paafølgende Diskussion uddybede man nærmere dette vigtige Spørgsmaal. *S.*

Nyborg. Afdelingens Sommermøder, der afholdtes paa Christianslunds Badehotel, har paa det første nær været mindre godt besøgte og ikke stort bedre gik det vor lille Sammenkomst med Bal den 13. Aug., uden at dette dog gjorde noget Skaar i Glæden, idet Deltagerne morede sig udmærket.

Idet vi nu gør Medlemmerne opmærksom paa, at Vintersæsonen tager sin Begyndelse med ugentlige Møder, beder vi dem give os deres Tilslutning og beder dem bemærke, at ord. Generalforsamling afholdes Onsdag den 20. d. M. paa Industrihotellet, hvor alle bør møde medtagende Medlemsbog. *M.*

Præstø. Handels- og Kontormedhjælperforeningen afholder Generalforsamling paa Hotel „Danmark", Onsdag d. 4. Oktober Kl. 8. Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren. 4. Valg af Formand (Carøe afgaar). 5. Valg af Kasserer for et halvt Aar (L. F. Larsen rejser). 6. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer (Rolandsen og Christiansen afgaar). 7. Valg af Agitationsudvalg. 8. Eventuelt.

Forslag der ønskes behandlet paa Generalforsamling maa indsendes til Formanden inden den 25. ds. *Bestyrelsen.*

Thisted. Søndag den 3. September havde Afdelingen arrangeret Cykleudflugt til Vildsund. Udflugten havde vundet udmærket Tilslutning, idet den havde samlet 60 Deltagere — deraf 5 Kolleger fra Oplandet.

I et fint Sommervejr cyklede vi fra Thisted Kl. 2, og efter Ankomsten til Vildsund samledes vi om et fælles Kaffebord, hvor Formanden bød Velkommen og derefter holdt en lille Tale, hvori han særlig dvælede ved C.O.s Programpunkter. Herr Johs. Jensen fik derefter Ordet og slog til Lyd for god Tilslutning til den nedenfor omtalte Agitationssøndag i Hurup, og henstillede til de tilstedeværende Hurupkolleger at arbejde for Planens Virkeliggørelse. — Efter at endnu et Par Talere havde haft Ordet, hævedes Bordet, og man gik over til Friluftslivet med Leg og Skæmt for igen Kl. 6½ at samles i den gamle hyggelige Have med Madpakkerne, og efter Spisetid tog Dansen sin Begyndelse og man dansede lige ind i Septembernatten. *N.*

Bemærk! Søndag den 24. September Kl. 4½ Eftm. afholdes i Hurup stort Agitationsmøde, hvortil samllige vore Medlemmer fra Land og By anmodes om at komme til Stede.

Da Formaalet er: Samtlige Medhjælpere i Thy organiseret, beder vi alle vore Medlemmer i Sydthy hver i sin Bekendtskabskreds agitere for god Tilslutning, ligesom vi selvfølgelig venter at se dem alle ved Mødet.

Agitér! — — Mød! *Bestyrelsen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 28, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 19. 1. Oktober 1916. 16de Aargang.

DE SMAA TINGS BETYDNING

EFTER en for vor Centralorganisation næsten alt for stille Sommer, blev den jyske Agitationsdag en lovende Ouverture til Foreningslivet i de tilstundende mørke Maaneder. Netop som disse Linier nedskrives, melder det jyske Agitationsudvalg om en Række vellykkede Møder, delvis resulterede i Afdelings-Start og en deraf følgende væsentlig Forøgelse af Centralorganisationens Medlemstal.

Vinterhalvaarets agitatoriske og foreningsmæssige Resultater bør svare til denne værdige Indledning. Dette Maal er saa langt fra at være uopnaaeligt, at det tværtimod alene afhænger af om Afdelings-Ledelserne gør deres Skyldighed og om muligt — lidt til, at alle Kræfter indenfor Organisationen virker i samme Plan, og at ethvert af vore aktive Medlemmer, hver paa sin Plads, vier en Del af sin Tid til Fremme af Organisationens Formaal og i det almindelige Afdelings-Arbejdes Tjeneste.

Store Opgaver vil vore Afdelings-Tillidsmænd næppe faa at tumle med. Derimod adskillige Smaa-Anliggender, om hvilke det gælder, at de ved samvittighedsfuld og interesseret Behandling vil fæstne og styrke det Organisations-Værn, vi er i Færd med at rejse vor Stand.

„Ved Enighed vokser selv de mindste Ting" hedder det i en tusindaarig Sentens. Og med Rette. Dette gælder for alt, og derfor ogsaa for vort Samvirke. Vor Organisations Idé er fremgaaet af Gensidighed. Dersom denne Kendsgerning opfattedes rigtig og efterlevedes af Tillidsmænd og Medlemmer, saaledes at blot de givne Anvisninger fulgtes, vilde Hovedkontoret aflastes for mindst Halvdelen af sin forud omfattende Korrespondance, og den derved indvundne Tid gøres nyttebringende paa andre Omraader.

Orden og Pligtfølelse bærer Resultaterne i sig selv. Hvor disse uomgængelige Betingelser fattes hos Tillidsmændene, er det Medlemmernes Sag at tage Affære og lægge Afdelingens Skæbne i andre Hænder.

Samarbejdet mellem Hovedkontor og Afdelinger forløber vel almindeligvis paa bedste Maade. En saa elementær men nødvendig Ting som rettidig Kontingent-Indbetaling lader kun lidet tilbage at ønske, ordnet og reguleret som de paagældende Forhold er gennem et prøvet administrativt System. Naar det ikke desto mindre nylig hændte, at de to Tredjedele af en Afdelings Medlemmer opføres som Restanter, er dette Forhold baade urimeligt og dadelværdigt, fordi det umiskendelig aabenbarer vedkommende Kasserers svigtende Pligt- og Ansvarsfølelse. Thi det er ikke blot Afdelings-Kassererens Sag at søge Kontingentet opkrævet, men det Æres- og Tillidshverv, som Kassererposten forener, vil kun give sin Indehaver den rigtige Arbejdsglæde og Autoritet, naar han evner virkningsfuldt at besejre den Restance-Slendrian, der hændelsesvis tærer paa en eller anden Afdelings naturlige Arbejdstrang. For slet ikke at tale om den Medlemsret, den Enkelte fortaber, fordi Centralorganisationen — i Modsætning til den sædvanlige Forenings-Kotume — gør kort Proces med sine Restanter.

— — —

Engang syntes det uopnaaeligt at erholde de lovforeskrevne Kvartals-Beretninger fra Afdelingerne. Siden disse Rapporter ogsaa er systematiserede, er der opnaaet baade Form og Plan i disse for Ledelsen vigtige Indberetninger. — Dette kan derimod ikke siges om Materialet til Oplysningsbureauet. Hovedkontoret meddeler, at $^2/_3$ af Afdelingerne hverken har tilbagesendt de modtagne Skemaer eller kompletteret de i dette Øjemed oversendte Formularer. Og dog gælder det her en for vore pladssøgende Standsfæller overordentlig vigtig Opgave, der ingenlunde tør siddes overhørig i Afdelingerne. — Ved de tilstundende Efteraars-Generalforsamlinger bør Medlemmerne derfor ikke glemme at adspørge Bestyrelsen angaaende Oplysningsvæsenets Trivsel. Dersom det da viser sig, at „Sagen er stillet i Bero", bør der ufortøvet atter bringes fornødent Liv i den!

Ligeledes lader Pladsanvisningen adskilligt tilbage at ønske. Særlig i Provinsen. Hovedkontorets Klager over, at ledige Pladser ikke anmeldes eller indgaaede Engagements ikke meddeles, er idelig tilbagevendende.

Præcist Samarbejde, ogsaa paa dette Omraade, vilde meget befordre Pladsanvisningens Udviklingsmuligheder og iøvrigt effektivt bidrage til at øge Værdien af denne alt for upaaagtede Del af vor Virksomhed.

— — —

Vor Centralorganisation taaler utvivlsomt ikke blot Sammenligning med andre Foreninger indenfor Handelsstanden, men tør i Henseende til skærpede Kontingentformer, foreningsmæssig Disciplin og et velordnet administrativt System tilvisse prætendere en vis Mønstergyldighed.

Men netop derfor bør mulige Brøst skaanselsløst afdækkes og erstattes af ordnede Forhold. Thi kun derved forlenes Organisationen med den indre Styrke, der kan muliggøre de fælles Løft, som de faglige Medhjælperforeninger Landet over fremtidig skal tage for de store og egentlige Opgaver, der er Medhjælperbevægelsens naturlige Formaal.

Ulykkesforsikringsloven i Praksis.

„LOV om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde" af 6. Juli 1916, der træder i Kraft den 1. April 1917, afløser et større Lovkompleks af samme Art, og bortskaffer den Tilfældighed, der hidtil har præget de Forhold som Loven omfatter — en Tilfældighed som Handels- og Kontormedhjælperne ogsaa har maattet lide under, idet de ganske har været holdt udenfor Loven.

Medens det f. Eks. hidtil var saaledes, at Vognmandskusken, der kørte Foderstoffer fra Havnen eller Banen til Købmanden, saafremt han kom til Skade ved Aflæsningen, fik Erstatning, men Handelsmedhjælperen, der var beskæftiget ved den samme Aflæsning, derimod intet kunde faa, hvis det var ham der kom uheldigt afsted, saa vil Købmanden under den nye Lov være erstatningspligtig overfor Medhjælperen i samme Udstrækning, som overfor andre i hans Tjeneste værende Arbejdere.

Saagodt som alle Ulykkestilfælde, der forekommer under Arbejdet, vil være erstatningsberettigede efter den nye Lov. Her er ogsaa fjernet nogle Urimeligheder, der fandtes i den gamle Lov, efter hvilke f. Eks. en Bygningsarbejder, som kom til Skade ved Nedstyrtning fra et Bygnings-Stillads i kun èn Etages Højde ingen Erstatning kunde faa, men en paa samme Maade tilskadekommen Arbejder var erstatningsberettiget, saafremt Bygningen havde en lille Manzardetage. Denne og lignende urimelige Undtagelsesbestemmelser er fjernede i den nye Lov, idet denne medtager alle arbejdende Mennesker i vort Land, uden Hensyn til om Beskæftigelsen er mere eller mindre farlig, og til om den paagældende Virksomhed drives som Erhverv.

I den reviderede Lov findes en Bestemmelse om, at „lige med Ulykkestilfælde regnes skadelig Paavirkning af højst nogle faa Dages Varighed, der skyldes Arbejdet eller de Forhold, hvorunder det foregaar, og som medfører Forringelse af Erhvervsevnen eller Død".

Som Eksempel paa, hvad herved forstaas kan anføres: Hvis en Fisker under sit Arbejde paa Havet ved Vintertid faar Støvlerne fulde af Vand, men maa fortsætte med Arbejdet maaske i dagevis, og som Følge deraf faar Koldbrand i Benene, regnes det som et Ulykkestilfælde, hvilket ikke var Tilfældet, efter den gamle Lov.

Man vil se, at der saaledes er foretaget Skridt i Retning af at medtage Erhvervssygdomme under Lovens Omraade; men beklageligvis er man standset paa Halvvejen, og har lukket af med Ordene „skadelig Paavirkning af højst nogle faa Dages Varighed."

Denne Halvhed er navnlig for Handels- og Kontormedhjælperne, og specielt for de kvindelige Butiksmedhjælpere saare beklagelig; thi et meget stort Antal af disse vore Standsfæller paadrager sig ved det stadig staaende Arbejde visse Lidelser, som ofte i betydelig Grad forringer Erhvervsevnen.

Ulykkestilfælde, der sker som Følge af Forsøg paa Redning af Menneskeliv, Forebyggelse af Ulykker, eller Afværgelse af større materielle eller kulturelle Tab, naar det sker i Sammenhæng med Beskæftigelse, giver Ret til Erstatning; en Bestemmelse der i visse Tilfælde kan faa stor Betydning.

Invaliditetsgraden, og dermed Erstatningens Størrelse, bestemmes og udmaales af det i Loven hjemlede Arbejderforsikringsraad. Der har staaet Strid om, hvorvidt dette Raads forskellige Afgørelser skulde kunne indankes for Domstolene — efter at have været forelagt Indenrigsministeriet til Paakendelse. Resultatet blev, at Afgørelsen om, hvorvidt en Virksomhed eller et Arbejdsforhold hører ind under Loven, og hvem der er at anse som forsikringspligtig Arbejdsgiver, kan indankes for Domstolene. Derimod kan Raadets skønsmæssige Afgørelser, om et anmeldt Tilfælde begrunde et Krav efter Loven, om Størrelsen og Arten af Ydelser til den Tilskadekomne og om Tvivlspørgsmaal vedrørende Dagpenge og Taksten for Lægeattester, ikke gøres til Genstand for Retsafgørelse.

I Modsætning til tidligere, gør Loven det til en Pligt for Arbejdsgiverne at afgive deres Risiko til et anerkendt Forsikringsselskab. Indenrigsministeren kan dog — efter Indstilling af Arbejderforsikringsraadet — fritage Arbejdsgivere for denne Pligt mod at der stilles betryggende Sikkerhed for, at de Paagældende selv kan paatage sig Risikoen. — Hertil maa bemærkes, at Loven indeholder den udmærkede Bestemmelse, at „naar et anerkendt Forsikringsselskab har overtaget en forsikringspligtig Arbejdsgivers Risiko, hefter Selskabet, selv om der ved Forsikringsaftalen er gaaet ud fra urigtige Forudsætninger angaaende Forsikringsansvarets Art og Omfang." Det betyder at en forsømmelig Arbejdsgiver, som ikke har sørget for Forsikring af hele sit Personale, ikke derfor staar som Selvforsikrer.

Arbejdere og andre med dem ligestillede, er under alle Omstændigheder sikret Erstatning, thi saafremt en Principal ganske har undladt at afgive sin Risiko, og ikke selv kan betale en eventuel Erstatning, skal denne forskudsvis udredes af Arbejderforsikringsraadet, der igen har Regreskrav paa de anerkendte Forsikringsselskaber, som skal bære det forholdsvise Tab.

Loven forudsætter, at de forsikrede Lønarbejdere er Medlemmer af en Sygekasse, og som saadan er det fremdeles gældende, at Retten til Dagpenge først indtræder efter 13 Ugers Forløb, men i dette Forhold er dog sket den Forbedring, at en Tilskadekommen, der er Medlem af en statsanerkendt Sygekasse har Ret til Pengehjælp fra Forsikringen fra det Tidspunkt, da Sygekassens Ydelse af Pengehjælp ophører.

Dagpengehjælpen er 2/3 af den Tilskadekomnes Dagløn, men dog ikke over 3 Kr. pr. Dag. Saafremt en Principal yder den Tilskadekomne fuld Løn, skønt Arbejdsevnen er væsentlig forringet, er han berettiget til at hæve Dagpengene for det paagældende Tidsrum. Udgør Dagpengene mere end Lønnen har Medhjælperne Krav paa det overskydende Beløb.

Invaliditetserstatningen bestemmes af Arbejderforsikringsraadet efter en nærmere fastsat Skala, og beregnet efter den Tilskadekomnes Løn og efter den Invaliditetsgrad, Tilfældet bedømmes til.

Erstatningen maa dog ikke overstige det Beløb, for hvilket man i Statsanstalten for Livsforsikring kan købe en Livrente, der svarer til den Procentdel af Aarslønnen, som Invaliditetsprocenten angiver, og Livrentebetaling skal som Regel finde Sted, naar Invaliditeten er over 70 pCt. og Personen over 50 Aar.

Erstatning ved Dødsfald er forhøjet fra 4 til 5 Gange

Aarslønnen — mindst 3000 og højst 6000 Kr., og tilfalder dem overfor hvem den Afdøde havde Forsorgs- eller Underholdnings-Bidragspligt. Findes der ingen saadanne, kan Erstatningen helt eller delvis tilfalde andre, hvem Afdøde forsørgede, eller til hvis Forsørgelse han ydede Bidrag, da Ulykken skete.

Selvfølgelig er Ulykkestilfælde, der hidføres med Forsæt, udelukkede fra Erstatning, og ved Tilfælde, der skyldes grov Uagtsomhed eller Beruselse, kan Erstatningen nedsættes eller helt bortfalde.

Overenskomster mellem Arbejdere og Arbejdsgivere har ikke retslig Gyldighed, hvis de gaar ud paa, at nogen Bestemmelse i Loven ikke skal gælde, hvis pligtige Ydelser ikke skal beregnes efter Loven, eller hvis Arbejderen tilpligtes at betale nogen Del af den Forsikringspræmie, som Loven paalægger Arbejdsgiveren at udrede. — —

Her er forsøgt saa vidt gørligt, i en enkelt, kort Artikel at give en Oversigt over Lovens Detailler — navnlig den Del, som har direkte Betydning for den Enkelte. Forhaabentlig vil Arbejderklassen som Helhed, ogsaa Handels- og Kontormedhjælperne, vide at kræve Loven respekteret, saaledes at dette betydningsfulde sociale Fremskridt kan komme til at virke efter sin Hensigt.

Jens Johansen.

Gift Dem aldrig —!

DEN Enquète, som vort Blad i Foraaret foranstaltede om Dyrtiden, har interesseret mig meget og bragt mig til at tænke paa, og lidt nøjere til at undersøge de Forhold, hvorunder den gifte Medhjælper maa leve. I Enquèten anføres forskellige Husholdningsbudgetter for gifte Medhjælpere, men for saa godt som alle gælder det, at Indtægterne ligger mellem 1800—2400 Kr. aarlig. Billedet, der oprulles fra disse Hjem, er saare mørkt, og Udtalelserne sammenfattes da ogsaa deri, at Indtægterne — og ganske særlig under den herskende Dyrtid — er ganske utilstrækkelige til at leve for.

Naar Forholdene er saadanne for de Husholdninger, hvor Indtægten er som angivet, hvorledes maa de da ikke være for dem, hvor den er mindre — og ofte langt mindre end det — og saadanne findes der mange af.

Vil man først undersøge, hvorledes Alderen og Indgaaelse af Ægteskab stiller sig til hinanden, finder man, at der i saa Henseende er Forskel paa Medhjælpere og Befolkningen i sin Helhed. Folketællingen i 1911 udviser saaledes, at af samtlige Mænd i Landet mellem 18—24 Aar er 9,4% gifte, mellem 25—29 Aar er 50,4% og mellem 30—44 Aar 81,6% gifte. I Modsætning dertil er af mandlige Funktionærer i Handel og Omsætning i samme Forhold, 18—24 Aar 4,1%, 25—29 Aar 31,6% og 30—44 Aar 70,8% gifte. Man sér deraf, at der er en temmelig betydelig Forskel, og at Funktionærklassen tæller langt færre gifte eller gifter sig senere end Befolkningens Gennemsnit.

Aarsagen hertil er næppe den, at Medhjælperne i Almindelighed skulde være mere asketiske anlagt, eller have mere Pebersvendenatur i sig end Befolkningen i sin Helhed, men langt snarere den, at de ikke har Raad til at gifte sig saa tidligt som den øvrige Befolkning. Det er maaske ikke den eneste Grund, men sikkert Hovedgrunden, hvilket ogsaa støtter sig paa de statistiske Undersøgelser, der er foretaget angaaende Medhjælpernes Lønforhold.

Efter den Statistik, der udkom i Fjor, er Forholdet det, at Gennemsnitslønnen for Medhjælpere mellem 25—29 Aar, den Alder, hvor 31,6% af dem er gifte, er 1654 Kr. aarlig for alle Brancher; men tager man f. Eks. Brancherne: en gros og alm. Købmandshandel, Urtekramhandel og Manufakturhandel under ét, er Gennemsnitslønnen kun 1558 Kr., og for Urtekramhandel alene endog kun 1282 Kr. Nu siger denne Statistik intet om hvilke Brancher der fortrinsvis gifter sig i den Alder, men tager man Gennemsnitslønnen i alle Brancher, viser denne jo dog kun en Løn af 1654 Kr.

At udpille de gifte Medhjælpere af denne Statistik er ikke gørligt, og derfor maa man hertil benytte Statistiken for Indkomst og Formueforholdene i Kjøbenhavn 1912 beregnet efter Skatteansættelsen. Denne viser da, at Gennemsnitslønnen for gifte mandlige underordnede Handels- og Kontormedhjælpere i Alder 25—29 Aar er 1596 Kr., altsaa en Indtægt, der ligger betydeligt under den i Enquéten nævnte og som nævntes som ganske utilstrækkelig.

Disse Lønninger ligger ganske vist før Krigen og Dyrtidens Opstaaen, men den Stigning af Lønnen, der siden den Tid har fundet Sted, har ganske sikkert ikke svaret til den Stigning paa de nødvendige Udgifter, der er foregaaet i de to Krigsaar, og som foregaar daglig.

Man kan derfor meget vel forstaa, at Forholdene i de smaa Medhjælperhjem er endog overordentlig mørke.

Nu er der jo imidlertid nogle Firmaer, der har ydet Dyrtidstillæg til Personalet, men det er dog kun de færreste, der har ydet et Tillæg, der svarer nogenlunde til de Merudgifter, Dyrtiden forvolder. Et meget stort Antal Firmaer har, med rigelig Udnyttelse af det i Reklameøjemed, ydet et „Dyrtidstillæg" paa 10—20—30 Kr. én Gang for alle. At et saadant Tillæg ingen Hjælp er, siger sig selv, og „Reklamen" ved at yde et saadant Beløb, er højst tvivlsom.

Endelig er der den Part af Forretninger, der slet intet Dyrtidstillæg har ydet, og det er vel nok den største Part. For de smaa Forretninger, hvor det er Tilfældet, gælder det sikkert, at Medhjælperne i Forvejen ikke er særlig højt gageret, og for de store Forretningers Vedkommende er det en i høj Grad manglende Forstaaelse af det Hensyn, man skylder sit Personale.

Man kan derfor meget vel sige, at Medhjælperstanden som Helhed, og særlig den gifte Medhjælper, har haft overordentlig store Vanskeligheder ved at komme igennem den forløbne Tid, og sér man paa Fremtiden, da former Udsigterne sig om muligt endnu mørkere.

I Enquèten paapeger en Indsender den Fare, der ligger i det almindelige Prisniveaus Stigning, idet Prisniveauet næppe nogensinde vil falde til den Højde det havde før Krigen.

Der ligger et ganske alvorligt Memento deri, som Medhjælperne har godt af at indprente sig, for i Tide at søge Forholdsregler derimod.

Forholdene er vanskelige for Tiden, men de lindres dog for Enkeltes Vedkommende paa nogen Maade, ved at nogle Principaler, i Erkendelse af den fælles vanskelige Tid vi gennemlever, giver deres Medhjælpere et Dyrtidstillæg, selv om dette som oftest ikke er stort og aldeles ikke svarer til de forøgede Udgifter. Men naar denne Tid er forbi, naar Dyrtidstillægene inddrages, uden at Prisniveauet falder til sit tidligere Niveau, da vil Forholdene blive sværere og vanskeligere for Medhjælperne. Som Professor Birch siger (citeret i Enquèten): „Efter mit Skøn vil den almindelige Arbejder i 1916 opdage, at han paa Grund af det siden 1895 ændrede Prisniveau har tabt alt, hvad han i de 20 Aar har vundet i Løn og lidt til", saaledes vil ogsaa Medhjælperne komme til at forstaa, at de efter Krigen har tabt alt, hvad de har vundet i Løn ved andres Arbejde for bedre Vilkaar, og ikke saa lidt til.

Den gifte Medhjælper med de 1596 Kr. i aarlig Indtægt vil ikke mindst komme til at mærke dette, og hvis han ikke i Tide, ved det Sammenhold, der altid gør stærk, søger at sikre sig paa anden Maade, vil det utvivlsomt være værst for ham selv.

Men Grosserer Holger Petersen vil være i Stand til at sætte den Indtægtsgrænse, som hans Medhjælpere skal have naaet for at faa hans Tilladelse til at gifte sig, endnu nogle Hundrede Kroner op, og Møbelfabrikant Chr. Jensen vil faa Ret i sit berømte Valgsprog: Gift Dem aldrig!

Harald Heie.

„Forretningsdamerne".

ADMIRALINDE, Fru Emma Gad, som mellem Aar og Dag stikker sin fine Bourgeoisinæse i mange forskellige af Livets Forhold og skildrer disse ud fra sin egen ensidige Opfattelse, har heller ikke glemt Ekspeditricerne. — De blev saamænd ikke skaanet i „Politiken"s Søndagsnumre i Vinter.

Jeg sér i Aanden tydelig Fru Gads Entré i et Stormagasin og sér hende blive irriteret over den ligegyldige Maade, hun bliver behandlet paa. For derefter at lade sin Galde flyde i „Politiken" uden at gaa til Bunds i Sagen, men kun give Ekspeditricerne deres velfortjente Overhaling.

Jeg ser endnu min daværende Chefs Glæde.

„Har De læst det? Endelig bliver der da slaaet til Lyd for, hvor daarlige Ekspeditricerns er". — Jeg maatte desværre give ham Ret i meget. Det er absolut ikke, som det burde være.

Fru Gad som vel ogsaa den tarveligste Kone, alle kan de med Rimelighed gøre Fordring paa i enhver Forretning at blive høflig, hurtig og reelt behandlet Det maa ærgre alle og enhver, naar man bliver Vidne til, hvorledes Damerne under en Ekspedition konverserer hinanden indbyrdes, og man ser, hvorledes de knap véd om de gider tage flere Varer frem paa Disken eller ej, revnende ligeglade, om de sælger for een eller ti Kroner.

Hvordan skulde de blive anderledes?

Hvad Udbytte faar de af deres eventuelle Anstrengelser?

En stor Andel i Arbejdet, men en meget ringe Andel i Fortjenesten!

I Sandhed! Fru Gad og alle de, som river ned paa Ekspeditricerne: Se en lille Smule bag Kullisserne, og der er i høj Grad formildende Omstændigheder for hele deres Færd.

En Ekspeditrice skal selvfølgelig være velklædt, og selv om de ikke alle arbejder lige meget, saa skal de dog være paa Benene alle de mange Timer. Og hvor mange af dem har saa mere i Gage end 50 Kr. om Maaneden?

Er det da til at undres over, at Lysten og Energien sløves. De er jo daarligere stillet end den ringeste Tjenestepige, som faar Kost og Logi hos sit Herskab.

Fru Gad anbefalede denne pæne Beskæftigelse til alle bedre Folks Børn og udmalede, hvorledes de bag en Disk baade kunde faa Lejlighed til at udvikle deres personlige Smag, samt bruge deres medfødte Forstand og Konduite, bedre end mangen Kontordame, som sidder og klaprer paa en Maskine.

Det kan lyde meget kønt, men Fakta er, at saalænge der stadig antages saa billige Arbejdskræfter i Forretningsverdenen, kan disse Stillinger absolut ikke anbefales.

Lad mig nævne et Eksempel:

En ung Pige var ansat i et herværende meget stort og velhavende Firma. Hendes Arbejde var i „Forsendelsen", og hun havde en meget forceret Arbejdsdag. Mange Gange baade til 9-10-11 om Aftenen, og hun maatte hveranden Søndag møde i Forretningen og ordne de indgaaede Bude-Regnskaber

Efter 3 Aars Forløb var hun kommen op paa den svimlende Gage af 60 Kr. pr. Maaned!

Saa blev hun syg. Blandt andet af Mangel paa Mad. Og hun døde ret hurtigt. — Lægen sagde, hun var overanstrengt.

Firmaet viste sig umaadelig kulant ved Begravelsen. Det bekostede en meget smuk Kiste, og der var baade Palmedekorationer og signerede Baand. Og i Talen blev der fremhævet, hvilket Savn, hun vakte. Hvor pligtopfyldende hun havde været, hvilket Eksempel for de andre o. s. v.

Beklageligt kun, at Firmaet først forstod at paaskønne hendes Arbejde, da det var for sent.

— — —

Naar Stor-Magasinerne lukker, og en Sværm Forretningsdamer fylder Gaden, og Færdslen præges af deres løsslupne, glade Færd, — saa er det godt for dem, der har et Hjem.

De andre, som kan gaa direkte op paa en Kvist i et koldt Værelse og værende i Tvivl om de har Raad til Middagsmad eller ej — de er kun daarligt stillet.

Og naar Varmen og Madosen strømmer ud fra Kaféerne og bringer dem ud af Fatning, hvad Under da, om deres Moral slappes — og de kommer ind paa Skraaplanen.

Bare d'Herrer Direktører, Grosserer o. s. v., naar de lunt og godt kommer hvæsende i deres Biler, vilde føle, hvad Ansvar de har, naar de lønner deres Ekspeditricer saa daarligt. Og det vilde rigtignok være ønskeligt, naar Fru Emma Gad næste Gang giver Forretningsdamerne en Omgang, om hun saa samtidig ogsaa tog Cheferne lidt under Behandling

Giv de kvindelige Medhjælpere en Gage, saa de kan leve, ikke leve højt — kun eksistere ordentligt. *B.*

Hovedbestyrelsesmøde.

CENTRALORGANISATIONENS Hovedbestyrelse afholdt den 17. September kvartaarligt Møde paa Hovedkontoret. Alle Medlemmerne deltog i Mødet.

Efter at saavel Hovedbestyrelsens som Forretningsudvalgets Forhandlings-Protokoller var oplæste og godkendte, fulgte

FORRETNINGSFØRERENS BERETNING:

Endskønt den forløbne Periode omfatter den daarligste Foreningstid, Sommeren, og Arbejdet til Dels har lidt derunder, er Tilgangen dog ret tilfredsstillende. Afdelingsantallet er forøget fra 69 til 71, idet Forsikringsmedhjælpernes Afdeling i Kjøbenhavn og Afdelingen i Aars er oprettet. Medlemsantallet er nu 4748. Af Afdelinger med særlig Fremgang vil der være Anledning til at nævne: Kjøbenhavn, Horsens, Direkte, Aarhus, Langeland, Nyborg, Hjørring, Aalborg, Nakskov, Næstved, Præstø, Helsingør, Randers, Maribo og Brønderslev, men i det Hele gælder det, at langt det største Antal Afdelinger har haft Fremgang, og kun for nogle enkeltes vedkommende er der Grund til Klage. Det er saameget mere glædeligt, som de omfattende Militærindkaldelser bestandig gør et stort Skaar i Medlemsrækkerne, og derved for kortere eller længere Tid berøver Afdelingerne en ikke saa lille Del af deres bedste Kræfter blandt Medlemmerne. For Øjeblikket har Organisationen ialt 505 Medlemmer, der er i Militærtjeneste.

Af offentlige eller delvis offentlige Møder har der kun været afholdt 10 Hovedbestyrelsesmedlemmerne Jens Johansen og Michael Nielsen har talt ved 5, medens forskellige Medlemmer har talt ved de øvrige. Til Agitationen maa imidlertid ogsaa Sommerstævnerne henregnes, og af disse har der været afholdt 6, nemlig i Sakskjøbing, Hjørring, Vejle, Slagelse, Baaring og Hillerød. Talerne har været Vilh. Hansen (2) Mich. Nielsen, Jens Johansen og Bjørn Falck. Desuden Folketingsmand Johs. Fog-Petersen og Forstander Palludan. Stævnerne har overalt haft en udmærket Tilslutning og er forløbne overordentlig vellykkede. Den jyske Agitationsdag forelaa nu nærmere skitseret, og synes at være vel tilrettelagt. Udvalget har dog gjort opmærksom paa, at det næppe vil kunne holde Udgifterne indenfor det af Hovedbestyrelsen tilstaaede Beløb Kr. 200,— men Forretningsføreren henstiller i den Anledning til H. B. ikke at tage saa strængt derpaa, da „Dagen" jo er et Førsteforsøg.

Henvendelsen til Principalerne om at yde Personalet Dyrtidstillæg, er overalt i Pressen blevet modtaget særdeles velvilligt, og alle Partiers Blade har optaget den Fællesartikel om Dyrtiden, som blev udsendt. Cirkulærerne, der blev tilstillet Principalerne, blev dels udsendt af Afdelingerne, og dels — for Landets vedkommende — direkte fra Hovedkontoret.

Efter Beslutning paa sidste Hovedbestyrelsesmøde er der tilsendt Handelsministeriet en Protestskrivelse i Anledning af den Ændring i Handelsskolestipendierne's Uddelingsmaade,

som Ministeriet har foretaget, men Svaret har været et Afslag paa vort Ønske om Bibeholdelse af den hidtidige Uddelingsmaade.

Hovedbestyrelsens Henstilling til de lokale Medlemsblade om at iagttage visse Regler i Redaktionen af disse, har haft til Følge, at Redaktøren af Aarhus-Afdelingens Blad „Medhjælperen" har rettet nogle Angreb paa Hovedbestyrelsen, der som saadan har ignoreret disse, men Chr. J. Hendil har privat ladet „Medhjælperen" optage en Artikel derom, formet som et aabent Brev til Medlemmerne i Aarhus, og Forholdet er i Øjeblikket det, at der forestaar et Personskifte i Ledelsen af „Medhjælperen".

Oplysningsbureauets Materiale er i Øjeblikket til Revision i Afdelingerne, og Forretningsføreren beklagede sig over, at Afdelingerne i Almindelighed ikke viste denne vigtige Opgave tilstrækkelig og fortjent Opmærksomhed. Til Pladsanvisningen er der opgivet c. 160 Pladser, hvoraf man dog kun har Oplysning om at 46 er besatte. Paa dette Punkt skorter det noget paa Efterretning fra de søgende Medlemmer, naar de opnaar Plads.

Efter Bestemmelse i Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser, som vi ved Statsanerkendelsen falder ind under, skal vore Afdelinger træde i Forbindelse med den offentlige Arbejdsanvisning, og Arbejdsanvisningsdirektoratet har meddelt, at dette nu er sket.

Af socialpolitiske Spørgsmaal kan særlig nævnes Ulykkesforsikringslovens Gennemførelse, der betyder, at Handels- og Kontormedhjælperne nu er inddraget under de Fag, som Loven omfatter. Endvidere Lærlingelovens Revision, hvorom Forretningsføreren har forhandlet uofficielt med Detailhandlerforeningernes Formand. Fremdeles er der 7-Lukningen, der nu vinder Indpas saavel i By som paa Land. Selvom „Sommertiden" nogle Steder har lagt Hindringer i Vejen for denne Reforms Indførelse om Sommeren, har Afdelingerne dog ikke ladet sig afskrække, men har — og de fleste Steder med Held — taget Arbejdet op for Vinter-7-Lukning.

Sluttelig gav Forretningsføreren en udførlig Oversigt over Arbejdsløshedskassens Virksomhed i April Kvartal. Der er ialt indgaaet 90 Begæringer om Understøttelser, hvoraf 89 er anerkendt, medens 1 er nægtet, paa Grund af at der var givet Kassen urigtige Oplysninger. Af de 89 anerkendte Begæringer kom 35 = ca. 39 pCt. til Udbetaling, men det er dog at vente, at endnu en Del, der omfatter Soldater, hvis Hjemsendelse først falder primo September, vil komme til Udbetaling.

Ialt er der udbetalt Understøttelse for 2096 Dage med Kr. 2482,75, et noget mindre Beløb end sidste Kvartal, der sikkert til Dels skyldes ovennævnte Aarsag, at ikke alle Begæringerne var traadt i Kraft ved Kvartalets Udløb. Kassens Statstilskud for Halvaaret 1. Okt. 1915—31. Marts 1916, er udbetalt med Kr. 4829,25.

Det gennemsnitlige Antal arbejdsløse Medlemmer har været 83 pr. Maaned, og Antallet af tabte Arbejdsdage 1969 pr. Maaned, hvilket gennemsnitlig giver 24 tabte Arbejdsdage pr. ledigt Medlem.

BERETNINGS-DEBAT.

I den paafølgende Diskussion deltog alle Hovedbestyrelsesmedlemmer:

Mich. Nielsen, Vejle, gav nærmere Oplysninger vedr. de i Vejle førte Overenskomstforhandlinger og derved opnaaede Resultater samt meddelte, at derværende Afdeling nu var tilsluttet den lokale offentlige Arbejdsanvisning. Endelig omtalte N. forskellige Enkeltheder angaaende den jyske Agitationsdag og de øgede Udgifter, som derved maatte fremkomme.

Chr. Hansen-Møller, Svendborg, dvælede især ved de udsendte Cirkulærer om Dyrtidstillæg, som H.-M. fandt altfor vagt affattede og ganske savnende Karakteren af det Krav, der netop her burde være stillet. — Dermed var Retningen for den efterfølgende Debat givet, idet denne næsten udelukkende samlede sig om den iværksatte Agitation for Dyrtidstillæg. — Johanne Andersen udtalte sig nærmest i Tilslutning til Hansen-Møller og ønskede desuden, at der optoges en Statistik over Dyrtidstillæg modtaget af C. O.s Medlemmer, for derved at opnaa bedre Klarhed vedr. dette Anliggende. Efter at N. C. Nielsen, Kolding og A. Andreasen, Hjørring, havde udtalt Tilslutning til Cirkulærerne og Sidstnævnte taget Afstand fra den foreslaaede Statistik, imødegik Vilh. Hansen den fremførte Kritik: C. O.s Fremgangsmaade burde især i Tilfælde som foreliggende staa i rimeligt Forhold til dens reelle Indflydelse paa Ordningen af Spørgsmaalet om Dyrtidshjælp. Under denne Synsvinkel var den benyttede Form den mest forstandige. — Hertil sluttede sig Chr. J. Hendil, Mich. Nielsen og Sjælland, Aarhus, der gav Oplysninger om Resultaterne af Dyrtids-Henvendelsen. Sidstnævnte paapegede iøvrigt Nødvendigheden af, at de paagældende Bestræbelser indgik som et Led i Forarbejderne for at tilvejebringe bedre og mere tidssvarende Lønforhold.

Beretnings-Debatten fortsattes med forskellige Udtalelser vedrørende dette og andre Emner, og afsluttedes med nogle Gensvar af Forretningsføreren. Det vedtoges ikke at optage fornævnte Medlems-Statistik. Derefter godkendtes Beretningen enstemmig.

REDAKTØRENS BERETNING.

Vilh. Hansen oplyste, at den overordentlige Stigning i Papirprisen, der ved det nuværende Oplag paa 6—7000 Eksemplarer medførte en meget betydelig Merudgift, havde nødvendiggjort en — forhaabentlig kun forbigaaende Anvendelse af en noget ringere Papirkvalitet for vor Tidende. — Iøvrigt havde det kun ringe Liv, der indenfor Beretnings-Perioden havde været over Organisationen, ogsaa præget Bladet. Af 100 Tekstspalter var 52 optaget af redaktionelt, 40 af indsendt Stof, medens kun 8 Spalter omfattede Afdelings-Meddelelser. — Efter en Oversigt over de vigtigste behandlede Emner indenfor Perioden, omtalte Red., at det første Forsøg med et Agitationsnummer forelaa i Nr. 18, beregnet paa den jyske Agitationsdag. Tanken vilde blive forsøgt yderligere udviklet i denne Agitations-Periode, og saaledes at Agitationsnumrene tilrettelagdes for de enkelte Brancher. Desuden vilde Lærlingespørgsmaalet utvivlsomt i den kommende Tid foranledige særlig og indgaaende Behandling.

Red. sluttede sin Beretning med at udtale, at der af redaktionelle Artikler egentlig kun var Anledning til at nævne Stævnetalen i Saxkjøbing. „Ikke fordi jeg selv tillægger den overdreven Betydning, men netop fordi andre synes at gøre det. Bortset fra at man altid kan citere Udtalelser efter eget Forgodtbefindende, skal jeg til Sagens Realitet bemærke, at Hensigten her var at erstatte hvad jeg har kaldt „Stævnedagens bange Forventning" med nye Tanker og Synsmaader, der kan tjene som en virkelig Appel til den kritiske Sans, som er Betingelsen for al nødvendig Fornyelse — ogsaa for os."

ORGANISATIONENS TAKTIK.

Foranlediget af sidstnævnte Udtalelser kom Debatten om Red.s Beretning udelukkende til at gælde Organisationens Taktik.

Forretningsføreren var betænkelig ved den Stævnetale, som Redaktøren havde holdt i Saxkjøbing, fordi de nye Tanker, som dér var fremsat, var væsentlig forskellige fra det Standpunkt, som Organisationen tidligere havde hævdet, og det var derfor en Angivelse af Organisationens Taktik i Fremtiden, som Enkeltmand ikke burde fremsætte før Organisationens ansvarlige Forsamling havde truffet Bestemmelse derom. J. var iøvrigt ikke enig med Vilh. Hansen i de Anskuelser, der var fremsatte, idet C. O. først og fremmest maa være baseret paa og oprettet for Fagets Underklasse, og Organisationens Taktik kan derfor ikke lægges om efter de Interesser, som er gældende for Fagets Overklasse.

Hertil bemærkede Vilh. Hansen, at det i Talen netop var paapeget, at C. O. meget vel kunde undvære Standens „Overklasse", men derimod ikke Medhjælperstandens egentlige Kærne. Iøvrigt vilde den personlige Opfattelse af Spørgsmaal som det foreliggende naturligvis altid til en vis Grad præge den Enkeltes Standpunkter og Udtalelser. Saaledes ogsaa her. Taleren nærede modsat en tilsvarende Betænkelighed overfor Forretningsførerens ofte unødig skarpe Udtalelser. I Virkeligheden var det de to Retninger indenfor C. O., der her fandt Udtryk, og objektivt betragtet var dette saa langt fra skadeligt, at dette netop med de stærkt afvigende Anskueiser i Medlemskredse som i Medhjælperstanden, afgørende imødegik Modstandernes Paastand om Ensidighed.

Efter at Johs. Sjælland havde givet disse Udtalelser sin Til-

slutning, bemærkede Forretningsføreren, at det var ikke Organisationen der skulde tillempes efter Medhjælperne, men disse, der maatte indrette sig efter C. O. Stævnetalen kunde blive og er blevet misforstaaet, og kunde og er blevet misbrugt.

Derefter fulgte endnu et kort Replikskifte og Redaktørens Beretning fandt enstemmig Godkendelse.

RETSHJÆLPEN.

Om de i Perioden førte Sager, hvoraf en Del allerede er omtalte i vor Tidende, gav Forretningsføreren følgende Meddelelser: — Foruden de tidligere omtalte har Organisationen vundet Sagen A. Jørgensen ctr. N. Hassing, Brønderslev, hvorved vort Medlem tildømtes det paastævnede Beløb Kr. 103,33. — Ved Overretten er Sagen Carl Jensen ctr. Verner Rasmussen, Ringsted, vundet og Principalen dømtes til at betale Organisationen 419 Kr. med Rente 5 % og 80 Kr. i Sagsomkostninger. Ved Underretten blev vort Medlem kun tilkendt 1 Maaneds Gage = 110 Kr., hvorfor vi appellerede Sagen til Overretten, der altsaa accepterede vort Krav om 3 Mdrs. Gage.

Derimod er Sagen: L. H. Jørgensen ctr. Petersen & Hansen, Svendborg, tabt ved Overretten, idet Firmaets Paastand om at det overfor vort Medlem, ved dennes Indkaldelse til Militærtjeneste, havde udtalt, at han senere kunde henvende sig angaaende eventuel Genantagelse, ikke kunde modbevises. Retten tog derfor denne Udtalelse som Bevis for, at vort Medlem var opsagt og Firmaet frifandtes.

Afdelingen i Kjøbenhavn har i Mindelighed ordnet en Sag for et af sine Medlemmer mod Firmaet O. Zimmermann, der havde nægtet at udbetale vort Medlem en Maaneds Gage, fordi han havde ydet en Kunde Kredit, og Beløbet ikke var indbetalt, da vort Medlem skulde fratræde Pladsen. Firmaet bøjede sig imidlertid straks ved Afdelingens Henvendelse og udbetalte vort Medlem sit Tilgodehavende.

Endelig har Forretningsudvalget bevilget følgende Begæringer om Retshjælp: Bøgh Larsen ctr. A. Meyer, Kjøbenhavn (3 Mdr. Gage). Johs. M. Petersen ctr. Jul. Jørgensen, Aarhus (3 Mdr. Gage) og Wiggo Larsen ctr. Hovedstadens Brugsforening, Kjøbenhavn (3 Mdr. Gage).

VORE FINANCER.

De mange Indkaldelser til Sikringsstyrken maa nødvendigvis meget væsentlig paavirke vore Indtægter. Imidlertid viste den af Forretningsføreren fremlagde Regnskabs-Oversigt, at det til forrige Hovedbestyrelsesmøde af Forretningsudvalget udarbejdede Budget var indeholdt. Centralorganisationens Formue er ogsaa under de forhaandenværende vanskelige Forhold væsentlig forøget og andrager pr. 31. August ca. Kr. 70.500.—.

Desuden oplystes, at det Arbejdsløshedskassen tilkommende Statstilskud for Halvaaret 1/10 15.—31/3 16, er udbetalt med Kr. 4829,25. Efter Ministeriets Bestemmelse ydes der i Anledning af de ekstraordinære Indkaldelser ogsaa Tilskud for Medlemmer i Militærtjeneste, og vi har saaledes faaet udbetalt for indkaldte Medlemmer Statstilskud for 1965 Dage.

Hovedbestyrelsen forhandlede derefter om en Omordning af Annonceadministrationen, og det overlodes til Vilh. Hansen og Jens Johansen at træffe den endelige Ordning vedrørende dette Spørgsmaal.

INTERNATIONAL ORGANISATION.

„Norges underordnede Handelsstands Forbund" havde rettet en Henvendelse til Medhjælperorganisationerne i Holland og Danmark om straks at forberede Genrejsningen „Fèderation internationale dès Employès", saaledes at den internationale Samvirksomhed atter kunde genoptages, naar Krigen var endt. Da næsten alle, og de største af de tilsluttede Organisationer, var domicilerede i krigsførende Lande, foreslog N. U. H. F. at de norske, danske og hollandske Medhjælperorganisationer paatog sig denne Opgave under Ledelse af et Udvalg bestaaende af Medlemmer fra de neutrale Lande med Vilh. Hansen, Kjøbenhavn som Formand.

Med Henblik paa Sagens financielle Side foreslog vor norske Broderorganisation, at Medhjælperorganisationerne i de neutrale Lande fra 1. Juli d. A. indbetaler det hidtidige Medlemsbidrag af 3 centimes p. a., dog saaledes at dette eventuelt kan fordobles.

Hovedbestyrelsen sluttede sig enstemmigt til det norske Forslag, idet man dog vedtog at henstille at Udvalgets Udgifter, der formentlig foreløbig vilde blive ret ringe, belastedes Organisationerne i Forhold til de resp. Medlemsantal.

LÆRLINGELOVENS REVISION.

Det i denne vigtige Sag nedsatte Udvalg, Frk. Johanne Andersen, Jens Johansen og Vilh. Hansen, har behandlet de derhenhørende Spørgsmaal og de Principer, der for C. O. maa være bestemmende ved Lovens Revision.

Forretningsføreren meddelte, at der i Udvalget herskede afvigende Anskuelser om i hvor høj Grad man skulde opretholde Kontrakttvang og navnlig en almindelig Gennemførelse af denne. Spørgsmaalet er iøvrigt meget kompliceret, navnlig hvad Kvinderne angaar, og særlig for Kontorfagene, hvor Lærlingevæsenets Grænser er saa udflydende, og hvor man stedse mere gaar bort fra Lærlingevæsenet. — Iøvrigt raadede der Enighed om følgende alm. Krav: at der indføres en Prøvetid paa 6 Maaneder, at Læretiden — foruden Prøvetiden — ikke bør overstige 3 Aar, og ikke være under 2 Aar, at Kontrakttvangen bør ophøre ved 20 Aars Alderen og Lærlingeantallet i den enkelte Forretning bør fastsættes i Forhold til det Antal udlærte Medhjælpere, der beskæftiges i den paagældende Virksomhed, at Handelsskoleundervisningen, der gøres obligatorisk og skal foregaa efter en ministerielt bestemt Plan, gives i Dagtimer og paa Principalens Bekostning. Endvidere Indskrænkning i Lærlingenes Arbejdstid, Helligdagsarbejdets Afskaffelse og Beskyttelsesbestemmelser mod Misbrug af Lærlingens Arbejdskraft. — Betingelsen for at disse Bestemmelser kan overholdes er dog, at Organisationens Krav om Handelsinspektører gennemføres.

Johanne Andersen omtalte særlig de Vanskeligheder, en ensartet Lovgivning vilde medføre for Kvinderne, og paapegede Nødvendigheden af at opnaa Klarked over i hvor vid Udstrækning at Lærlingenes Arbejde i givet Tilfælde kunde erstattes af ikke faglært Arbejdskraft. — Efter at Chr. Hansen-Møller havde givet forskellige Oplysninger vedr. Forholdene i Isenkramfaget, udtalte Vilh. Hansen at den ideelle Løsning naturligvis vilde være, at Loven sikrede Lærlingen en forsvarlig, praktisk saavel som teoretisk Uddannelse. Navnlig var en effektiv Lovgivning vedr. den praktiske Uddannelse vanskelig at gennemføre, naar Kontrakttvangen pro realiter dog delvis maatte opgives. Medens der saaledes desværre var Udsigt til at Loven kun vilde faa ringere fagteknisk Betydning, burde den selvfølgelig indeholde almengældende socialbeskyttende Bestemmelser.

Debatten førtes videre, og samtlige Medlemmer udtalte sig vedrørende Kontraktspørgsmaalet, idet man uden at tage særlige Beslutninger overdrog Udvalget at fortsætte og tilendebringe Arbejdet for en Indstilling til et senere Møde.

ANDRE ANLIGGENDER.

Endnu behandlede Hovedbestyrelsen en Række forskelligartede Anliggender. Saaledes vedtoges det at godkende Love for Klubben i Hovedstadens Brugsforening, Kjøbenhavn, under Kjøbenhavns Kolonial Afd. og for Funktionærklubben i F. D. B. Vejle Afd. Endvidere gav man Tilladelse til Optagelse af Forhandlinger med Hovedstadens Brugsforening. Tidligere er der givet Vejle Afd. Tilladelse til at optage Forhandling med Arbejdernes Sygekasse, Arbejdernes Brugsforening og F. D. B. Vejle Afd., alle i Vejle. For Arbejdernes Brugsforening forelaa Resultatet i Form af Overenskomst til Sanktion af Hovedbestyrelsen. Overenskomsten sanktioneredes. og dermed er C. O.s første Overenskomst afsluttet.

Forretningsføreren gav nogle Oplysninger om Firmaet Singer & Co., og man vedtog at lade Forretningsføreren belyse Firmaets Handlemaade nærmere ved Artikler i Dagspressen.

Endelig drøftedes Agitationsformen i det kommende Vinterhalvaar og det vedtoges at stille en Taler til Afdelingernes Raadighed. Ogsaa af administrative Aarsager vil det almindeligvis være hensigtsmæssigt at Forretningsføreren her stiller sig til Afdelingernes Disposition.

— — —

Mødet, der med 1½ Times Afbrydelse havde varet fra Kl. 10 Formiddag, afsluttedes Kl. 6½.

Hovedkontorets Flytning.

FRA Mandag den 16. Oktober d. A. henflyttes Hovedkontoret og „D. H. K. M. T."s Ekspedition til:

Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.,

hvilket bedes bemærket af Afdelinger og Medlemmer. Telefon-Numrene er uforandret: Central 8143 & 12143. Kontortid 9—5.

Jens Johansen.

Brugsforeningsmedhjælperne i Hovedstaden.

FOR nogen Tid siden fandtes der her i Bladet en interessant Artikel af Herr Chr. J. Hendil om „Brugsforeningernes Medhjælpere", hvori det paa Grundlag af provinsielle Forhold fremhæves, at Medhjælperne i Brugsforeningerne vil have let Spil med Hensyn til at skaffe sig bedre Arbejds- og Lønforhold, idet Brugsforeningernes Medlemmer i alt væsentligt bestaar af „Husmænd, lavt lønnede Funktionærer og organiserede Arbejdere" — altsaa Folk, „der af Erfaring véd, hvad Udbytning vil sige".

For Provinsbrugsforeningernes Medhjælperes Skyld maa det haabes, at der ikke er set for optimistisk paa Mulighederne i Retning af at forbedre Vilkaarene; thi der er vistnok Grund til en Revision paa adskillige Omraader.

Men man skal vist vare sig for at overvurdere det Grundlag herfor, som Herr Chr. J. Hendil mener er tilstede. Og navnlig den Omstændighed, at man lønner Bestyreren procentvis efter Omsætning, har bevirket, at mange Medlemmer mener, at Ansvaret for slette Lønninger saa falder udelukkende paa Bestyreren, og andre, f. Eks. Bestyrelsen, benytter denne Omstændighed som Skærmbrædt, idet disse Ledere jo ikke kan undgaa at se den kedelige Sandhed i Øjnene, at det ikke er den tilfældige Bestyrer, men Brugsforeningens Medlemmer, der har Ansvaret for den Udbytning af Arbejdskraften, som finder Sted i saa godt som alle Brugsforeninger i Danmark — til Trods for, at en saadan Udbytning er stik imod de ¾ af Medlemmernes Standpunkt til det samme Spørgsmaal paa det øvrige Arbejdsmarked.

Teori er ét — Praksis er i mangfoldige Tilfælde noget andet.

Da Brugsforeningsbevægelsen fremstod her i Kjøbenhavn, anlagdes den i alt væsentligt efter Provinsens Mønster — ogsaa med Hensyn til at Uddeleren lønnedes procentvis, og som saadan overtog Arbejdet i en Slags Entreprise, hvorfor han blev interesseret i at købe Arbejdskraften — Medhjælperne — saa billigt som muligt. Dette System er dog nu afløst af det mere fornuftige, hvorefter Brugsforeningerne selv lønner Personalet.

Man ventede fra interesseret Side at denne Forandring skulde arte sig saaledes, at Brugsforeningerne i Hovedstaden — som efterhaanden var blevet mange — der saagodt som udelukkende bestaar af organiserede Arbejdere, vilde blive Mønster-Arbejdsgivere, som i Traad med de Idéer, de iøvrigt arbejder for at virkeliggøre, ogsaa vilde se en naturlig Opgave i at være i Spidsen i Henseende til Løn- og Arbejdsforhold, saaledes at de derved indirekte arbejdede med paa at forbedre Kaarene for den store Del af Arbejderklassen, som Handels- og Kontormedhjælperne udgør.

Hvorvidt disse Forventninger bliver indfriede er det maaske for tidligt at dømme afgjort om. Skulde Dommen afsiges i Øjeblikket, vilde den sandsynligvis ikke blive netop saaledes, at den kunde dække det man havde haabet. — De forskellige Brugsforeninger, der hidtil har bestaaet, syntes i nogen — ikke ringe — Grad at være hildet af den Misopfattelse, som stærkt præger den almindelige Handelsstand, at det var en Fordel at købe Arbejdskraften billigt, og dansede med i Konkurrencehvirvlen, saaledes at de mente sig berettiget til at anlægge samme Syn paa Lønpolitik som Urtekræmmeren paa Hjørnet.

Nu er der imidlertid sket det, ogsaa i heromhandlede Retning betydningsfulde, at alle Brugsforeningerne er sammensluttede i én stor Forening.

Hvorvidt dette vil bevirke, at Ledelsens Syn paa Medhjælpernes Forhold vokser sig større, saaledes at det svarer til den Millionforretning, som „Hovedstadens Brugsforening" nu er, og vil forstaa — set fra de organiserede Arbejderes Standpunkt — at „Adel forpligter", er det Fremtiden og Lederne forbeholdt at give Svar paa. Og da Haabet jo som bekendt ingen beskæmmer, maa man vel ogsaa — trods hvad der kan udtydes i modsat Retning — foreløbig vedligeholde Troen paa, at der her for en Gangs Skyld er opstaaet et Stor-Foretagende, hvor Hensynsløsheden overfor Medhjælperen ikke vokser proportionalt med Forretningen, saaledes som Sæd og Skik alle Dage var i de almindelige privatkapitalistiske Virksomheder.

Foreløbig „tror" vi da altsaa — og da alle Medhjælperne i „Hovedstadens Brugsforening", saa vel Hundrede i Tal — er organiserede under Centralorganisationen, og organiserede for andet end blot et Syns Skyld, tør man vel ogsaa gaa ud fra, at „Troen" ikke beskæmmes.

Jens Johansen.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Onsdag d. 13. Septbr. afholdtes ordinær, halvaarlig Generalforsamling med Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden. 2. Valg af Formand og 3 Bestyrelsesmedlemmer. 3. Valg af 2 Suppleanter. 4. Valg af 1 Revisor. 5. Eventuelt.

1. Til Dirigent valgtes Bogholder Halskow. — Formanden aflagde Beretning om Virksomheden. Perioden havde været stille i Sommeren. Der havde været afholdt 1 Forretningsudvalgsmøde, 6 Bestyrelsesmøder og 1 Generalfors. i Arbejdsløshedskassen. Endvidere Besøg paa Cementfabrikken „Rørdal" og Sommerstævne i Mosskov. En af Foreningen arrangeret Dilettantforestilling havde været vellykket og givet et klækkeligt Overskud. — Medlemstilgangen havde været 45, Afgangen 32, hvoraf 17 overførtes til andre Afdelinger, altsaa en organisatorisk Fremgang paa 30. — Der forelaa f. T. Forhandlinger om Lønoverenskomst med et herv. Firma. Han sluttede med Opfordring til kraftig Agitation. Beretningen godkendtes enstemmig.

2. Der valgtes: Som Formand enstemmig Th. Hansen og genvalgtes J. Poulsen og J. C. Johansen, samt nyvalgtes Ass. C. Jensen.

3-4. Som Suppleanter valgtes: H. Martens og Halskow og som Revisor: A. Langvad (Genvalg). —

5. Formanden takkede den afgaaende Suppleant Eyser for hans store Arbejde og foreslog Nedsættelse af et Agitationsudvalg. Efter Forslag fra J. Poulsen overlodes det til Bestyrelsen at vælge disse.

Paa Dirigentens Foranledning og efter en længere Diskussion vedtoges en kraftig Misbilligelse af, at et enkelt Medlem havde misbrugt Foreningens Navn i Reklameøjemed for en til egen Fordel arrangeret Dilettantforestilling i Varietéen, og at henlede Offentlighedens Opmærksomhed paa, at denne Forestilling var Foreningen uvedkommende.

Aarhus. Afdelingen afholder Tirsdag d. 17. Oktbr. Kl. 8½ pr. ordinær Generalforsamling og Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Forhandlingsprotokollen oplæses. 3. Formandens Beretning. 4. Arbejdsløshedskassens Generalforsamling. 5. Generalforsamling i Afdelingerne. 6. Valg af Formand. 7. Eventuelt.

NB. Forslag til Generalforsamlingen skal være Formanden i Hænde inden 4 Dage før Generalforsamlingen.

Kornmaaler.

Hjørring. Tirsdagen den 10. Oktober Aften Kl. 9 pr. af-

holdes paa „du Nord" ord. Generalforsamling med Dagsorden: 1. Kvartalsberetning. 2. Kvartalsregnskab. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Stiftelsesfest. 7. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Helsingør. Afdelingen afholdt Møde paa Hotel „du Nord" d. 12. Septb., hvor Herr Henry Fetterlein, Kjøbenhavn holdt et fagligt Foredrag, der paahørtes med stor Interesse af de talrigt mødte Medlemmer. — Mødet sluttede med fælles Kaffebord og Sang efter Sangbøgerne.

Ordinær Generalforsamling afholdtes den 19. Septb. Til Formand genvalgtes Harald Petersen, til Bestyrelsen: Frk. Laura Larsen og nyvalgtes Holger Jacobsen, Carl Blomsterberg og S. Sørensen. Til Revisor valgtes Frk. Mary Larsen; Suppleanter blev Kommisserne Møller og Hansen. — Formanden sluttede med et Leve for C. O. *S. Sørensen,* Sekretær.

Hillerød. Onsdag d. 4. Oktober begynder vore ugentlige Mødeaftener paa Hotel „Kronprinsen" (1ste Sal). Vi anmoder vore Medlemmer om i Aar at møde hver Onsdag, da der i Vinterens Løb vil blive mange gode Foredrag og belærende Underholdninger.

Onsdag d. 18. afholdes ordinær Generalforsamling; Dagsorden vil blive tilsendt Medlemmerne.

Under vor Kasserer, Chr. J. Hendils Sygdom, har Frk. Laura Larsen, Banevejen, overtaget Kassererposten. Event. Henvendelser bedes rettet til denne Adr. *Alfr. Opager.*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 5. Septbr. talte Journalist Holger Rosenberg om „Dansk Vestindien og Panama". De aktuelle Øer havde samlet fuldt Hus og med Interesse paahørte man det udmærkede Foredrag om Livet og Forholdene derovre, hvilket yderligere illustreredes ved Fremvisning af Lysbilleder.

Den 12. Septbr. talte Forretningsfører Jens Johansen over Emnet: „Hvad vil vi". Indlederen paaviste i et rammende Foredrag de enorme Indtægter som Handelsstanden i Øjeblikket har, og i hvilken skærende Modsætning de staar til de slette Lønninger, der bydes Medhjælperne. Under Krigen er disses Kaar blevet yderligere forringede, men til Trods herfor opretholder Medhjælperne dog den honnette Ambition mod Organisationen; og dog er Tiden netop nu inde for Forandring, hvis Medhjælperne blot selv vil. Forretningsføreren omtalte Organisationens Opgaver og Virksomhed, og sluttede med at citere Indenrigsminister Rodes Ord: „at i vor Tid behøves Organisation, Orden, Disciplin, System og Samarbejde". Det gælder ogsaa for vor Stand, og før den indser det, bliver Forholdene ikke anderledes. — Mødet var anlagt som Agitationsaften og Resultatet blev at 17 Medhjælpere indmeldte sig. *S.*

Opmærksomheden henledes paa, at Afdelingens Møder pr. 1. Oktober afholdes i Sct. Andreas Ordenens Lokaler, Frederiksberg Allè 11. Samtidig er Mødeaftenen forandret til Onsdag. Mødetiden er uforandret Kl. 9.

Kolding. Ordinært Medlemsmøde afholdtes paa Højskolehjemmet d. 30. August med Dagsorden:

„Planlæggelse af Foreningens Virke i den kommende Sæson". — Til Mødeaften fastsattes Onsdag. Mødetid: Kl. 8¾, og det vedtoges at Møderne begynder og slutter med Sang. Der blev en livlig Diskussion om Foreningen skulde leje eller købe et Klaver. Det vedtoges at udsætte Sagen til næste Mødeaften. Mødelokale: „Højskolehjemmet". — Angaaende Sprogkursus henvistes til Handelsskolens Fortsættelsesklasse.

Formanden omtalte Restance-Forholdet, der desværre var særligt slemt i Kolding Afd. og anbefalede ethvert Medlem at faa denne Sag i Orden, da man ikke har noget Krav paa Kassen, naar man er dens Skyldner. Husk Kontingentet!

Sluttelig var der en kort, men ret livlig Debat om Dyrtidstillæg, heri deltog d'Herrer Th. Thomsen, K. Jørgensen og Formanden. *A. T.*

Den ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdes paa Højskolehjemmet Onsdag d. 11. Oktober Kl. 8¾ pr. med følgende Dagsorden:

1. Formanden aflægger Beretning. 2. Regnskabet fremlægges til Godkendelse. 3. Valg af Formand. 4. Valg af Kasserer. 5. Valg af 1 Bestyrelsesmedlem (Carl G. Schou afgaar efter Tur). 6. Valg af 2 Suppleanter. 7. Valg af 2 Revisorer og 1 Revisorsuppleant 8. Valg af Agitationsudvalg. 9. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, bedes indsendt til Formanden senest 4 Dage før Generalforsamlingen afholdes. — *Bestyrelsen.*

Løgstør. Afdelingen afholder Torsdag den 12. Oktober ordinær Generalforsamling paa Hotel „du Nord" med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formandens Beretning. 3. Kassereren aflægger Regnskab. 4. Valg af Formand for ½ Aar. 5. Valg af øvrige Bestyrelse. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Eventuelt. Medlemsbøgerne maa medbringes. *Bestyrelsen.*

Odense. Tirsdag den 10. Oktober d. A. Kl. 8½ pr. afholdes paa Hotel „Ansgar" ordinær halvaarlig Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab til Godkendelse. 4. Indkomne Forslag. 5. Valg af Formand. 6. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 7. Valg af 2 Suppleanter. 8. Valg af 2 Revisorer. 9. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlet paa Generalforsamlingen, maa være Formanden, Herr Peter Holm, Vesterbro 110, i Hænde senest den 9. Oktober.

Meddelelse om Generalforsamlingens Afholdelse vil senere blive tilstillet hvert enkelt Medlem. — Det er Bestyrelsen en Glæde at kunne meddele, at Afdelingens økonomiske Forhold i Løbet af det sidste Aar har bedret sig ganske betydeligt — Vægtskaalen gaar nu til den rigtige Side. — Som Følge deraf vil Arbejdet for at bringe Afdelingen henimod den Plads, som den burde indtage i Rækkerne, jo lettes ganske betydeligt, og det er Bestyrelsens Haab, at dens Bestræbelser maa bære Frugt; men en Hovedbetingelse er det, at hvert enkelt Medlem indenfor Afd. vil arbejde med, baade ved at komme til vore Møder og ved at tilføre Afd. nye Medlemmer.

Til Generalforsamlingen møder alle! *H. P.*

Roskilde. Torsdag d. 31. Aug. holdt Frk. Christophersen, Kjøbenhavn, et udmærket Foredrag om „De kvindelige Butiksmedhjælpere". Frk. C. fremhævede de daarlige Lønninger, Forhold m. m., hvorunder de kvindelige Butiksmedhj. levede, Forhold, som dog nærmest maa siges at være tilstede i Kjøbenhavn, da Provinsen, som ogsaa af Frk. C. omtalt, sikkert er en Del bedre. — En lille, ret livlig Diskussion sluttede Foredraget. — Følgende Mødeaften afholdtes en lille Fest med Tombola o. s. v. som Afslutning paa Sommerhalvaaret.

Torsdag d. 12. Oktbr. Kl. 8½ paa „Højskolehjemmet" afholdes halvaarlig ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1. Formandens Beretning. 2. Kassereren aflægger Regnskab. 3. Valg af Formand m. m. 4. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen i Hænde senest 4 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse. *V. S.*

Stubbekøbing. Afdelingen afholdt Torsdag d. 21. ds. et Agitationsmøde paa „Freys Hotel", hvortil alle Handels- og Kontormedhjælpere var indbudt. Formanden bød Forsamlingen, der talte ca. 25 Damer og Herrer, Velkommen, hvorefter Næstformanden talte om C. O.s Formaal og Institutioner. Efter Foredraget fulgte en Diskussion og Mødet resulterede i, at Foreningen fik 13 nye Medlemmer. *M. Partsch,* Sekretær.

Saxkjøbing. Onsdag den 11. Oktober Kl. 8½ afholdes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Saxkjøbing" med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Beretning. 3. Beretning om Arbejdsløshedskassen. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af Revisor. 7. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen i Hænde senest 4 Dage forinden. *A. J.*

Thisted. Søndag den 8. Oktober Eftm. Kl. 4. afholdes paa Hotel „Royal" i Thisted ordinær halvaarlig Generalforsamling — Dagsorden vil senere blive tilstillet hvert enkelt Medlem.

Da Generalforsamlingen er lagt paa en Søndag Eftm. af Hensyn til vore Medlemmer fra Oplandet, beder vi baade dem og vore Medlemmer i Byen komme til Stede. — Medlemmerne fra Oplandet vil udmærket kunne naa et af Aftentogene. *Bestyrelsen.*

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —

og Organisationen hjælper Dig.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 20. 15. Oktober 1916. 16de Aargang.

SYVLUKNINGENS FREMGANG.

DEN FRIVILLIGE SYVLUKNING GENNEMFØRES OVERALT I LANDET.

DE sidste Uger har bragt Syvluknings-Spørgsmaalet ind i en ny Fase. Mens Udvalgsforhandlingerne i Rigsdagen ikke naar ud over det Dødpunkt, som Syvlukningens Tilhængere og Modstandere bestandig holder afballanceret, vinder 7-Luknings-Bestræbelserne bestandig Terræn overalt i Landet. Overgangen til „Vintertiden" den 1. Oktober har paany gjort Sagen aktuel og de indløbne Beretninger melder om, at den tidlige Butikslukning er gennemført — med større eller mindre Lethed — saavel i Provinsbyer som ude i Landsbyerne.

I JYLLAND.

Af Halvøens større Byer har Aalborg længe været i Téten. Alt tyder paa, at Limfjordsbyen ogsaa fremdeles vil hævde sin førende Stilling. Kolonialbranchen lukker saaledes Kl. 7 de første 5 Ugedage. December danner dog en Undtagelse fra Reglen. Dette gælder i Manufakturbranchen tillige for November. I de øvrige Brancher fortsættes 7-Lukningen normalt.

Aarhus Handelsforening meddelte ultimo September, at 92% af Kolonialhandlerne havde udtalt sig for 7-Lukning de 4 første Ugedage, Lørdag Kl. 10. Ialt skal 235 af denne Branche have voteret for og kun 15 imod, men enkelte af disse sidste syntes imidlertid at have Evne til at forhindre Reformen. Dette er dog heldigvis mislykkedes og Syvlukningen er nu gennemført.

I Thisted har Brugsforeningen „Thisted Arbejderforening", der indtil 1. Sept. har lukket Udsalget Kl. 7, fra 1. Okt. besluttet at fortsætte hermed hele Aaret! Byens Manufakturhandlere, efterfulgt af Hatte-, Bundtmager-, Herreekviperings- og Modeforretninger har fra 1. Okt. besluttet at lukke Kl. 7 Aften.

I Frederikshavn maa Syvlukningen derimod friste en krank Skæbne. Dér har Spørgsmaalet foranlediget en livlig Bladpolemik mellem vor Afdeling og nogle uorganiserede Medhjælpere, der — til liden Hæder for dem selv — har søgt at hindre Virkeliggørelsen af dette faglige Fremskridt.

Til Gengæld kan der noteres fortsat Fremgang i Randers, hvor nye Brancher har sluttet sig til den tidlige Butikslukning, og i Horsens, hvor Kolonialhandlerne lukker Kl. 7 de 4 første Søgnedage, Fredag Kl. 8 og Lørdag Kl. 10. — Samme Lukketid er accepteret af alle Principaler i Ebeltoft, ligesom Handelsforeningen i Fredericia erklærer at ville fortsætte Sommer-Syvlukningen.

Det afsides liggende Ribe kommer ogsaa med. Her er 7-Lukningen gennemført i Kolonialbranchen — et Resultat, som „Ribe Stiftstidende" kommenterer paa følgende Maade:

Det forekommer os at være en særdeles praktisk Foranstaltning, ikke blot fordi der spares baade Lys og Brændsel, men navnlig fordi de unge Mennesker, der faar deres praktiske Uddannelse til Handelen i de paagældende Forretninger, derved faar lidt mere Tid til Raadighed til deres teoretiske Uddannelse paa Handelsskolen, en Uddannelse, hvortil Handelens stærke Udvikling stiller stedse større Krav.

Fra Nibe skrives der, i Slutningen af September, til os:

„Som en Følge af „Sommertidens" Ophør d. 30. September er der fra Manufakturhandlerne her i Byen rettet en Opfordring til de Handlende om fra 1. Oktober at lukke Forretningerne Kl. 7 Aften, for at bibeholde den samme Lukketid som Sommertiden skaffede os.

Sommertiden har derved gjort det muligt, som man ikke havde kunnet haabe vilde ske ad Frivillighedens Vej i Nibe, og da de Handlende, paa et Par Undtagelser nær, stiller sig velvillig overfor Tanken, kan man gøre sig sikkert Haab om, at 7-Lukningen til 1. Oktober er en Kendsgerning.

Da der aldrig tidligere har været Tale om 7-Lukning her i Byen, og en saadan altid har været at betragte som en Umulighed, der end ikke kunde give Anlndning til Drøftelse, maa vi betragte dette Forslag som et stort Skridt i Retning af Maalet: 7-Lukning hele Aaret".

Efter hvad der senere meddeles os er Syvlukningen gennemført i Nibe, med foreløbig Virkning indtil den 15. Marts 1917.

Fra jyske Landdistrikter foreligger der — i Modsætning til Øerne — sparsomme Oplysninger om Syvlukningens Fremgang. Dog meldes der om Resultater fra Hornsyld og Bindslev (Vendsyssel), hvor samtlige Forretninger har sluttet sig til Tanken. Dette gælder ogsaa for Taars, Bjergby, Mygdal, Retholt og Aagaard, der alle er nordjyske Landsbyer. I Bramminge og Rødkjærsbro er Syvlukningen ligeledes gennemført, medens man i Grindsted først begynder den 6. November.

SJÆLLAND OG SYDLIGE ØER.

Hidtil var Syvluknings-Bestræbelserne længst tilbage paa Øerne. Nu tages der imidlertid Revanche, og det er især Sjælland, der her gaar i Spidsen.

Som tidligere meddelt har Byraadet i Roskilde taget Initiativet til den frivillige 7-Lukning de 4 første Ugedage (undtagen i December), der er accepteret af Manufaktur-, Kolonial-, Isenkram- og en Række andre, mindre Brancher. Alle Forretningsdrivende i Frederiksværk og Frederikssund har sluttet sig til Syvlukningen. Denne er ogsaa gennemført i de nordsjællandske Stations- og Landsbyer: Gilleleje, Græsted, Hundested, Helsinge, Ballerup og Dragør. Endelig kan anføres, at Ordrup Handelsforening anbefaler Indførelsen af tidlig Lukning i Charlottenlund ved Kjøbenhavn.

Efter mange Vanskeligheder og Modstand fra flere Sider er det endelig lykkedes at opnaa fuld Enighed om Syvlukningen i Holbæk, gældende fra 1. Oktbr. 1916 til 1. April 1917. Fredag lukkes Kl. 8, ligesom der gives 2 Ugers Dispensation før Jul. — Lignende Resultater er opnaaet i følgende nordvestsjællandske Landsbyer: Faarevejle, Ruds-Vedby, Reerslev, Sønderød, Haunsø, Follerslev, Faurbo, Serslev og Snertinge.

I Slagelse og Næstved er der derimod endnu ikke opnaaet en ensartet Lukketid. Navnlig møder Reformen megen Modstand i sidstnævnte By, hvor et Forslag nedstemtes i Handelsforeningen. I Slagelse begynder Syvlukningen dog at faa Indpas i enkelte Brancher; og vore derværende Tillidsmænd nærer det bedste Haab om yderligere Fremgang.

Ogsaa i Skelskør har, ligesom i Frederikshavn, uorganiserede Medhjælpere været paa Færde, for at hindre Syvlukningen. „Sydsjællands Venstreblad", der omfatter vor Organisation med megen Interesse og i flere Henseender yder os værdifuld Støtte, paapeger, at det er beskæmmende for Principalerne i Skelskør, at Syvlukningen kan gennemføres i det langt mindre Præstø. Men dér er Medhjælperne rigtignok ogsaa organiserede! Iøvrigt oplyser de sidste Efterretninger fra Skelskør, at Kolonialhandlerne lukker tidligt de 4 første Søgnedage. Det forventes, at de øvrige Brancher snart vil følge efter.

Som nævnt er Reformen fra 1. Oktober en Kendsgerning i Præstø. Foranlediget heraf skriver „Sydsjl. Venstrebl.":

„Vi kan ikke se rettere, end at denne Reform, som forøvrigt nu overalt indføres, er til Gavn for hele den samlede Handelsstand og absolut ikke til Skade for ét Menneske. En forældet, taabelig Skik falder bort, og hvor den unge Lærling og Kommis, som nu forstaar at se Sagen i det rette Lys, vil nytte Tiden til at øge Kundskaberne, som i Fremtiden vil være den sikreste Vej til selvstændig Virksomhed og økonomisk Uafhængighed. — For den unge, tjenende Handelsstand vil det være det største Plus, som nogensinde er givet den.

Og ikke alene i Byen og Byerne, men ogsaa ude i Oplandet er Sagen mødt med Velvilje, og her i Præstøs Opland har Foreninger og Handlende saa godt som enstemmigt sluttet sig til 7-Lukningen i Lighed med Præstø.

Vi lykønsker Handelsstanden til dette Resultat og er overbeviste om, at dette overalt hos alle vore Venner blandt det købende Publikum vil blive modtaget med fuldtud forstaaende Velvilje."

Kolonialbranchen i Vordingborg, samtlige Forretninger i Storehedinge og næsten alle i Sorø, Ringsted og Køge har gennemført den tidlige Lukning, der tænkes fortsat indtil 1. Maj 1917. — I den store midtsjællandske Stationsby Haslev, lukker 104 Forretninger de fire første Ugedage, undtagen den første Uge i November og to Uger før Jul.

Ogsaa i Stationsbyerne og Landsbyerne paa denne Kant af Landet vinder 7-Lukningen god Fremgang, og er saaledes gennemført i Fakse, Fakse Ladeplads, Karise, Rønnede, Orup og Kongsted. Desuden i Aversi, Testrup og Førslev. — Fra Haarlev skrives der til os: „Her er 7-Lukningen gennemført fra 1. Oktober, dog kun i Kolonialbranchen, fordi en enkelt Manufakturhandler — udpræget Modstander af vor Organisation — har modsat sig. Men der føres vedblivende Forhandlinger".

Vi har yderligere modtaget Meddelelse om at den tidlige Butikslukning er indført i følgende sjællandske Landsbyer: Vig, Jyderup, Tornved, Hjembæk og Stokkebjerg, men vi tør ikke betragte denne Oversigt som fyldestgørende, og det er meget muligt, at Syvlukningen medio ds. kan opvise et væsentlig større Omfang.

Paa vore sydlige Øer synes Reformbestræbelserne at møde ringere Sympati i Principalkredse. Saaledes strandede Sagen ganske i Stege, hvor Modstanderne viste sig i stort Overtal. Og fra Sakskjøbing skrives til os:

„Samtlige Forretninger i Kolonial- og Fedevarebranchen har nu besluttet at lukke deres Butiker Kl. 7 fra 1. Oktober at regne. Indenfor Manufakturbranchen har man derimod ikke kunnet enes derom, skønt der derved vilde kunne spares en Times Lys og Varme — to Ting, som det ellers i disse Tider saa stærkt anbefales at spare paa".

PAA FYN

Fyn har ikke hidtil budt Syvlukningen de bedste Vilkaar. Men ogsaa her staar vi forventelig overfor Omslaget. I Nyborg er der saaledes nu opnaaet Enighed indenfor alle betydende Brancher. Kun enkelte som Modehandlerne sværger endnu til 8-Lukningen.

Fra vor Korrespondent i Nyborg har vi modtaget efterfølgende Indlæg, som vi bringer in extenso, fordi det giver et typisk Indtryk af den Betydning, vore Afdelinger — med Rette — tillægger Syvlukningen og de Bestræbelser, man i virksomt arbejdende Afdelinger udfolder for at opnaa denne Reform:

„Samtidig med, at Nyborg Afdeling fejrer sin første Fødselsdag, kan den glæde sig ved at se det store Maal, den har arbejdet saa ihærdigt for, blive til Virkelighed, — nemlig Syvlukningens Gennemførelse. Intet Middel for at opnaa dette Resultat er bleven sparet. Ligefra den Dag, da Foraarssolen sendte sine lokkende Straaler gennem Butiksruden og vakte Længslerne efter at faa Lejlighed til at nyde lidt af den herlige Natur, medens det endnu var Dag, har Foreningen ikke ladet hvile paa sig. Bladenes Spalter har været fyldt med Artikler, som har talt til Principalernes Ære og paaraabt Publikums Støtte. Lister har circuleret og Plakater har været strøet over Byen paa Plakattavler, Plankeværker o. lign., og paa Gaden har stadig spadseret en Gut, med den kendte Strofe: „Gør Deres Indkøb o.s.v.", — og Virkningen udeblev ikke. Ganske vist, blev det en Skuffelse første Gang Listen gik ud, men var der kun een — siger og skriver — een Kolonialhandler, der ikke vilde underskrive; nogle enkelte Manufakturhandlere ej heller. Sommeraftnerne, som vi havde glædet os til at faa forlænget 1 Time, forblev uforandret, dog opnaaedes det for Manufakturhandlernes Vedkommende at faa Butikken lukket op 1 Time senere om Morgenen. Nu er imidlertid den Dag, som vi alle har glædet os til, oprunden: Fra 1. Oktober lukker alle Handlende i Nyborg Kl. 7.

Vi modtager Budskabet med Glæde, men det vilde selvfølgelig have virket dobbelt oplivende og set mindst dobbelt saa smukt ud, om d'Herrer Principaler havde sat deres Navne paa Listen, hvor det gjalt om at forkorte Medhjælpernes Arbejdsdag 1 Time, end som nu, hvor det udelukkende er for at spare 1 Times Lys og Varme.

Man fristes til at spørge: Er et Menneskes Helbred og Sundhedstilstand virkelig ikke mere værd i en Principals Øjne, end 1 Times elektrisk Lys.

Men det maa ikke glemmes, hvem der har haft sin store Andel i dette Gode. Som Erstatning derfor, fordrer Din Organisation kun, at Du forbliver et godt Medlem, en virksom Agitator. Den Uorganiserede maa føle sig underlig til Mode ved stadig at nyde uden at yde. Derfor maa vi nu mere end nogensinde før arbejde videre paa vort Programs Fuldførelse. Dette er kun en Begyndelse, og gid andre Resultater, der tiltrænges i saa høj Grad snart maa følge efter. *A. E. G.*

Odense har altid staaet i Omskiftelsens Tegn, og Modstanderne af tidlig Lukning prægede Situationen. Kolonialbranchen er imidlertid nu i Téten som Syvluknings-Tilhængere og en partiel Butikslukning vinder bestandig Terræn. Manufakturbranchen repræsentererer derimod den kompakte Modstand. — Dette sidste er ikke Tilfældet i Faaborg, hvor denne og beslægtede Brancher som Manufaktur, Trikotage og Herreekvipering har taget Initiativet til Syvlukningen, medens de øvrige Brancher endnu ikke har frigjort sig for Betænkelighederne.

I Middelfart er Meningerne endnu ikke afklarede. Vor Afdeling har her udfoldet et betydeligt Arbejde, men Stemningen blandt de Handlende er delt. Ved en nylig stedfunden Afstemning udtalte 78 sig for, 17 imod Syvlukning. Men selv et saa stort Flertal kan som bekendt ikke her gøre Udslaget. Angaaende Stemningen i Oplandet, der øver stor Indflydelse paa de Middelfart Købmænd, véd vi kun at af 11 adspurgte Brugsforeninger har 3 givet Syvlukningen Tilslutning, Resten bevarer endnu Tavsheden. — Det tør maaske dog tages som et godt Omen, at Viktualiehandlerne har begyndt at lukke Kl. 7.

Angaaende 7-Lukningen paa Landet skriver „Middelfart Avis":

„Efter hvad der meddeles os, har 15 Handlende i Ejby besluttet at indføre Syvlukningen. De har derefter opfordret „Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Ejby og omliggende Byer" til at arbejde for Syvlukningens Gennemførelse i Nr. Aaby og Gelsted.

Middelfart Handels- og Kontormedhjælperforening vil samtidig rette en Henvendelse til Egnens Brugsforeninger om at lukke paa samme Tid, og gaar dette igennem, vil Syvlukningen sikkert ogsaa let kunne gennemføres i Middelfart".

Smukke Resultater opviser Landsbyerne Dalum og Hjallelse i Nærheden af Odense, idet samtlige Kolonialforretninger har indført 7-Lukning undtagen Fredag og Lørdag, da der lukkes henholdsvis Kl. 8 og 10. Det er Hensigten at denne Ordning skal gælde for hele Aaret. I Svendborg er, efter hvad vi erfarer, den tidlige Lukning næsten gennemført i Kolonialbranchen. Ogsaa her er de to sidste Dage i Ugen undtaget i Overenskomsten.

Endelig meddeles det fra Bornholm, at Syvlukningen kan betragtes som en Kendsgerning i Rønne og formentelig bliver det i Allinge, hvor Sagen netop strandede i Fjor.

— — —

Af denne Oversigt over den frivillige Syvluknings overordentlige Fremgang fremgaar det med al Tydelighed, at denne i aarevis heftigt omstridte Reform nu er overmoden til Realisation gennem Lovgivningen. Og nu synes Principalorganisationerne endelig at tage Affære.

DETAILLISTORGANISATIONENS STANDPUNKT.

Detaillisternes ledende Mænd mødte indtil for kort Tid siden alle Syvluknings-Bestræbelser med ringe Sympati. Det hændte ogsaa — med direkte Modstand. Imidlertid er dette officielle Standpunkt undergaaet en gennemgribende Revision, der maaske ikke mindst skyldes Landkøbmændenes ændrede Opfattelse af Syvlukningens Betimelighed. „Paniklukningen" i Efteraaret 1914 er afløst af „Lysslukningen", der flere Steder finder Støtte hos de kommunale Belysningsudvalg og nylig har foranlediget „Detailhandler-Societetet" til at rette en Henvendelse til Indenrigsministeriet om lovpaabudt 7-Lukning

„for derved at opnaa en virkelig Besparelse af Belysningsmidlerne, hvad enten dette kan ske ved en midlertidig Lov eller ved Gennemførelse af den til Revision værende Lukkelov med Fastsættelse af 7-Lukning for Hovedstadens, de større Provinsbyers og de villabebyggede Stationsbyers Vedkommende.

Vi tillader os at pege paa, at det netop er paa de her anførte Steder, at det store Brug og Misbrug af Belysningsmidler kan finde Sted, og hvor en tidligere Lukning derfor virkelig vil yde samfundsnyttig Besparelse."

Saavel Handelsministeren som Indenrigsministeren har stillet sig velvilligt til dette Andragende og der er Mulighed for at Vinter-Syvlukningen gennemføres ad administrativ Vej, altsaa uden Forbindelse med den evindelige Lukkelovs-Revision. Andragendet er imidlertid overgivet til Landstingets Udvalg vedrørende Revisionen.

Ogsaa indenfor den fynske Detaillistorganisation har disse Bestræbelser fundet Tilslutning. Saaledes udtalte det nylig afholdte Repræsentantmøde i Odense enstemmig Ønsket om at der, ikke mindst af Hensyn til unødig Ødslen med Belysningsmidler, fremskaffes Paabud om, at Butikkerne foreløbig skal lukkes Kl. 7 hver Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag, Fredag Kl. 8 og Lørdag Kl. 10.

Denne Henvendelse indsendtes i Prisregulerings-Kommisionen, der iøvrigt senere har indstillet til Indenrigsministeriet, at det forbydes at have Butikkerne oplyst efter Kl. 8 Aften de 4 første Ugedage og om Lørdagen efter Kl. 10 Aften. —

Syvlukningens almindelige Gennemførelse vil utvivlsomt medføre en vidtrækkende økonomisk Vinding, der netop under de raadende Forhold vil være meget betydningsfuld. Alene Lysbesparelsen anslaas til for Vinteren at andrage ca. 40 Millioner Kroner!

Detaillisterne har dog ikke fundet den rette Form i deres Henvendelse, idet man ved at begrænse Syvlukningen til større Provinsbyer og villabebyggede Stationsbyer er helt ude i Vilkaarligheder, der uvægerlig vil medføre forøget Utilfredshed. Dette Spørgsmaal bør naturligvis reguleres ved en alméngældende Syvluknings-Bestemmelse for hele Landet.

KOMMER SYVLUKNINGS-LOVEN ALLIGEVEL?

Det forlyder at Handelsministeren vil benytte den voksende Syvluknings-Stemning til at søge selve Butikslukningslovens Revision tilendebragt. I saa Fald skal det være Hensigten at paabyde tvungen Syvlukning. Efter hvad Regeringsorganet „Politiken" meddeler er det Hensigten at fremsætte Forslaget inden Udgangen af Oktober og „der er god Udsigt til at det nogenlunde hurtigt kan gennemføres." I Landstingsudvalget er det — efter samme Kilde — lykkedes at tilvejebringe Enighed om de væsentligste af Lovforslagets Bestemmelser.

Saaledes tør vi forvente at den nærmeste Fremtid vil bringe den forlængst tiltrængte Afslutning paa Butikslukningslovens Smertensgang gennem Rigsdagen.

Den jyske Agitationsdag.

UDEN at overdrive kan man betegne den jyske Agitationsdag, Søndag d. 24. Septbr., som en Succes. Man tage i Betragtning, at Agitationen gjaldt Landet, de større Landsbyer og enkelte mindre Stationsbyer, hvor man jo ikke finder Medhjælperne i Hundredetal, men hvor der højst kan være Tale om 20—25 Medhjælpere paa hver Plads — enkelte Steder endog færre. Arrangementet blev — takket være den Interesse, hvormed Tanken overalt blev modtaget — gennemført med en Mønstergyldighed, der i høj Grad opfordrer Udvalget til Gentagelse. Talerne og Arrangørerne har udført et særdeles godt og energisk Arbejde, ligesom Medlemmerne paa de paagældende Pladser, ved en energisk Agitation for at skaffe Tilslutning til Møderne, ogsaa har bidraget deres til, at Resultatet blev saa godt som Tilfældet er.

Der blev afholdt 19 af de oprindelig planlagte 25 Møder, idet 6 Møder maatte udsættes indtil videre, fordi lokale Forhold gjorde det umuligt at afholde Møde netop denne Dag.

Afdelinger blev oprettet i Kellerup og Brædstrup. Enkelte andre Steder, hvor man ønskede senere at oprette Afdeling, nedsattes Udvalg til at arbejde videre herpaa. Saaledes i Brande, Ebeltoft, Hammel, Ribe, Skern og Tørring. Paa disse Pladser er der mange udmærkede og interesserede Kolleger, og det vil sikkert ikke vare længe, forinden Afdelinger dér er en Kendsgerning.

Alt i alt kan man betragte Agitationsdagens Resultater som absolut tilfredsstillende, ikke alene med Hensyn til den direkte Tilgang af nye Medlemmer og nye Afdelinger, men ikke mindst derved, at der ved denne Agitation er udspredt Kendskab til Centralorganisationen i vide Medhjælperkredse paa Landet. Dette vil utvivlsomt afmærkes i kommende Tiders Medlemstilgang, saavel som det sikkert ogsaa paa anden Vis vil sætte sine Spor.

Agitationsudvalget har faaet tilsendt fyldige Referater fra samtlige Møder og jeg skal i det efterfølgende gengive korte Uddrag heraf:

BRANDE. Mødet var besøgt af 17 Medhjælpere og enkelte Principaler. Tre Medlemmer fra Afdelingen i Herning: E. Bjerg, E. Riis og Klint-Korsvang var kommen til Stede. Herr Aarestrup, Brande bød Velkommen og gav Ordet til Herr E. Riis, Herning, der i et kort Foredrag omtalte C.O.s Virksomhed og fremhævede Organisationens Nødvendighed. Klint-Korsvang omtalte de daarlige Løn- og Arbejdsforhold, Medhjælperne er undergivet, og opfordrede til Indmeldelse i Foreningen.

Samtlige tilstedeværende Kolleger, paa én nær, indmeldte sig, og der nedsattes et Udvalg til at forberede Oprettelsen af en Afdeling i Brande.

BRÆDSTRUP. Efter et energisk Forarbejde af Medlemmer i Brædstrup og Bogholder Niels Dahl og Chr. Bjørslev, Horsens, samledes ca. 20 Kolleger til Mødet.

Bogholder Niels Dahl gjorde Rede for Mødets Hensigt, og holdt derefter et kort agitatorisk Foredrag. der sluttede med en Appel til de udenforstaaende Kolleger om at indmelde sig i Organisationen. Ved Mødet indmeldte sig 5 Medlemmer og faa

Dage efter indmeldte sig yderligere 10 Medlemmer, hvorefter Afdeling oprettedes. Den konstituerende Generalforsamling afholdes den 8. Oktober.

EBELTOFT. Her talte M. Kornmaaler, Aarhus. Tilslutningen til Mødet var kun ringe, men samtlige Deltagere indmeldte sig i Organisationen, og der nedsattes et Udvalg til at agitere for yderligere Tilgang og eventuelt senere søge en Afdeling oprettet.

GRINDSTED. I en By som Grindsted, hvor der er forholdsvis faa Medhjælpere, havde man ikke ventet noget stort Resultat. Der var i Forvejen tre Medlemmer. Imidlertid blev der gjort et godt Forarbejde af et udmærket, fleraarigt Medlem af C.O., Herr Georg Nordbjerg, og ved Mødet, ved hvilket Holger Edv. Eriksen, Vejle talte, indmeldte sig et betydeligt Antal nye Medlemmer.

HAMMEL. Ved Mødet i Hammel talte Hovedbestyrelsesmedlem Johs. Sjælland, Aarhus om: „Medhjælpernes sociale Stilling". Ogsaa her havde et stedligt Medlem, K. A. Jensen, ydet udmærket Bistand ved Mødets Arrangement. Der var ret god Tilslutning og der viste sig stærk Stemning for Oprettelse af en Afdeling. Ved selve Mødet indmeldte sig 9 Medlemmer og senere modtog Herr Johs. Sjælland yderligere 6 Indmeldelser. Der er nu ialt ca. 20 Medlemmer i Hammel og der vil sikkert i Løbet af kort Tid blive oprettet en selvstændig Afdeling i denne By.

RIBE. Hovedbestyrelsesmedlem N. C. Nielsen, Kolding talte ved dette Møde. Der viste sig ogsaa her god Stemning for Oprettelse af en Afdeling. Paa Mødet, der resulterede i flere Indmeldelser, nedsattes et Udvalg til at gøre det nødvendige Forarbejde, og en Afdeling her vil sikkert inden ret længe være startet.

HURUP. Kun faa Steder kan der opvises et saa godt Resultat, som fra Hurup. Thisted Afd. havde i Forvejen et ret betydeligt Antal Medlemmer dér, der ved Mødet forøgedes med 17. Dette særdeles smukke Resultat skyldes tildels et ihærdigt Forarbejde af et Medlem i Hurup, Herr Chr. Christensen, men ikke mindst vore energiske Thisted-Kolleger, specielt d'Herrer Aage Neergaard og Bogholder Ottesen, der var Talere ved Mødet.

HADSTEN. Ved Mødet i Hadsten talte Kontormedhjælpsr A. D. Henriksen, Aarhus. Tilslutningen var ret god og der hvervedes en Del nye Medlemmer. Der var tidligere i denne By ikke saa faa Medlemmer og C.O. er nu saaledes godt repræsenteret her.

KELLERUP. Et mangeaarigt Medlem af C.O., Herr E. Simmelhag, Bjerringbro, og flere interesserede Kolleger i Kellerup har gentagne Gange drøftet Muligheden for Oprettelse af en Afdeling for Kellerup-Bjerringbro-Rødkærsbro. Den jyske Agitationsdag gav Stødet til, at Planen hertil blev realiseret. Medhjælperne fra disse tre Byer samledes til Møde paa „Nielsens Hotel" i Kellerup. Herr E. Simmelhag indledede med et kort Foredrag om Centralorganisationen. Derefter vedtoges Afdelingens Oprettelse og man valgte et Udvalg til at udarbejde Forslag til Love. Dette kom til at bestaa af E. Simmelhag og Kommis Nielsen, Bjerringbro og Kontormedhjælper Frk. Hansen samt Kommisserne Hjort-Hansen og Christensen, Kellerup.

TØRRING. Mødet i Tørring var arrangeret af Sten Vandborg og Sigurd Sørensen, Horsens. Det var ret godt besøgt. Sten Vandborg talte om: „Centralorganisationens Maal og Virksomhed". Man vedtog at søge en Afdeling oprettet og besluttede at afholde et Møde senere for at tage endelig Bestemmelse herom.

DRONNINGLUND. Tilslutningen til Mødet i Dronninglund, hvor Th. Hansen, Aalborg var kommen til Stede som Taler, var kun lille. Resultatet blev dog, at samtlige Medhjælpere i Dronninglund, paa én nær, blev indmeldt i Organisationen.

HORNSLET. Mødet i Hornslet havde samlet ca. 15 Deltagere. Carl Jensen og Axel Jensen, Aarhus, talte ved Mødet og opfordrede til Indmeldelse i Organisationen. Samtlige tilstedeværende, udenforstaaende Kolleger indmeldte sig.

SKERN. Desværre var der kun mødt faa Deltagere til Mødet i Skern, hvortil Axel Juhl, Vejle var kommen til Stede som Taler. Der var udsendt Indbydelse til ca. 30 Medhjælpere, hvoraf kun en Trediedel gav Møde. Men de faa, der var fremmødt, var interesserede Kolleger, og efter at de alle havde indmeldt sig i Organisationen, besluttede man at foretage en Razzia for at finde de Kolleger, der var udeblevet fra Mødet. Ved denne Fremgangsmaade opnaaedes der en personlig Paavirkning overfor adskillige, der saa godt som alle indtegnede sig som Medlemmer. Resultatet blev saaledes ret godt.

I WRAA, SINDAL og FJERRITSLEV afholdtes gennemgaaende godt besøgte Møder, dog var der kun fremmødt faa uorganiserede Kolleger, hvorfor Resultaterne herfra ikke blev særlig store. Det bedste Resultat opnaaedes i Wraa, hvor C.O. modtog 8 nye Indmeldelser.

SKAGEN. Paa „Karstens Hotel" i Skagen havde Afdelingen i Frederikshavn arrangeret Møde. Som Talere var kommen til Stede M. Brøndberg og A. Elvig, Frederikshavn.

Der var mødt en halv Snes af de 14—15 Medlemmer, der findes i Skagen, og alle de mødte, saa nær som en enkelt, sluttede sig til Organisationen.

Den jyske Agitationsdag bragte vor Centralorganisation henved 150 nye Medlemmer. *Axel Juhl.*

„Forretningsdamerne".

Fra Fru Admiralinde Emma Gad har vi modtaget nedenstaaende Indlæg i det aktuelle Spørgsmaal: Forretningsdamerne.

NAAR man tager Del i Samfundsarbejde, maa man selvfølgelig være forberedt paa Imødegaaelser og Misforstaaelser, men undertiden kan de dog være saa forbløffende, at de næsten tager Vejret fra En. Jeg har saaledes faaet tilsendt et Nummer af nærværende Blad, hvori der findes et hvast Angreb paa mig angaaende mit Forhold til vore Forretningsdamer, og dette Anfald røber en saadan Uvidenhed om de faktiske Forhold, at jeg skal tillade mig med et Par Ord at rette Fejltagelsen.

Jeg var vistnok den første, eller i hvert Fald en af de første, der ved dette Aarhundredes Begyndelse fik Øjnene op for, hvor stærkt vore Forretningsdamer blev udnyttede, og i hvor høj Grad de tiltrængte det Støttepunkt, som en Sammenslutning giver. Jeg stiftede da en Forening til Fremme af deres Interesser med Bistand af flere Meningsfæller fra Handelsverdenen. Foreningen begyndte i smaa Forhold sin Virksomhed under Navnet „Hegnet", men da den udviklede sig til at blive mere og mere fagmæssig, omdøbtes den efter nogle Aars Forløb til Kvindernes Handels- og Kontoristforening. Under dette Navn florerer den stadig i sine egne hyggelige Lokaler, Vimmelskaftet 38. Den er fuldt økonomisk underbygget og har i Aarenes Løb skudt flere og flere nye Grene i Form af Sygekasse, Bibliotek, Aftenklub med Servering og Underholdning, Alderdomsforsørgelse, Undervisning, Rekreations-Sommerhjem m. m., altsammen paa billige Vilkaar. Sygekassen tæller i Øjeblikket henimod 1300 Medl. og Aftenklubben op imod 600 Medlemmer.

Naar Indsenderinden „i Aanden tydelig ser min Entré i et Stormagasin", tør jeg trøstigt forsikre Frøkenen, at hvis der blandt Ekspeditricerne findes Medlemmer af Kv. Handels- og Kontoristforening, hvilket er sandsynligt, da Fru Illum er ivrigt Medlem af Bestyrelsen, saa vil de unge Damer, der ekspederer mig, paa Forhaand føle sig som mine Veninder, der er vidende om, hvor varmt jeg føler for deres Interesser og deres økonomiske Kaar. Saa varmt slutter jeg mig til Ønskerne om Fremgang i deres Stilling at jeg synes, mange flere af dem skulde have Mod til at starte en egen Forretning og ikke nøjes med at betragte Ekspedientstillingen som Ende-Resultatet af deres Arbejdsevne.

Hvad Diskussionen i „Politiken"s Dametidende om kvindelig Eks-

pedition angaar, kan jeg ikke, skønt hjælpende med Stoffets Ordning, være ansvarlig for Indsenderes og Indsenderinders Meninger. Jeg kan kun svare for mit eget Synspunkt og Hjertelag, og det er i den bedste Forstaaelse med de Tusinder af unge Forretningsdamer, hvis udholdende og retskafne Arbejde har en saa stor Betydning for Handelslivet. *Emma Gad.*

* * *

Vi har straks givet vor kvindelige Medarbejder, hvem den omhandlede Artikel skyldes, Lejlighed til følgende Gensvar:

Det synes mig, som om Fru Gad gaar udenom Sagens Kerne. Jeg tillod mig at tage Emnet om Ekspeditricernes daarlige Kaar og økonomiske Forhold under Behandling. Jeg betvivler ikke Fru Gads store Hjertelighed overfor disse Mennesker, men det er en beklagelig Maade, den ytrer sig paa. Fru Gads Velgørenhedsarbejde bliver nok paaskønnet paa det rette Sted, baade de hyggelige Lokaler, Rekreations-Ophold osv., men det er jo slet ikke det, Talen drejer sig om. Fruens Artikler i „Politiken" kan kun opfattes som et aabenlyst Angreb paa Forretningsdamerne, men der er en Ting, der da samtidig maa frem:

Hvad Fordringer har man Ret til at stille til Ekspeditricerne, naar de ikke faar en Gage, de kan leve af. Hvad hjælper Bibliotek, Aftenklub osv., naar de faktisk — mange af dem — maa halvsulte til daglig?

At Fru Illum er med i disse Velgørenhedsanstalter kan se kønt og rosværdigt ud. Det af mig nævnte Eksempel, den unge Pige, var netop ansat hos Illum. — Karakteristisk for, hvorledes Bourgeoisiet forener Teori og Praksis. Jeg giver ikke meget for det Kammeratskab eller Venindeforbold, som giver sig Udslag i slige Artikler i „Politiken". Det bliver ikke i Kammeraternes Favør, men fremmer kun Principalernes Interesser. Det er let fatteligt, at vi ikke alle kan dele Fru Gads ophøjede Syn paa Tilværelsen. En Forstaaelse fra oven er ganske uden Betydning, naar den viser sig paa den Maade.

Jeg glæder mig til, at Forretningsdamerne selv engang vil forstaa, at hævde deres Ret i Samfundet og skabe sig en Eksistens, der i det mindste kan give dem Dagen og Vejen, hvad alle Velgørenhedsforsøg og Barmhjertighedsgerninger endnu ikke har formaaet.

Ja, andet eller mere har en „uvidende" Ekspeditrice med kun 8 Aars Erfaring ikke dertil at bemærke. *B.*

Hovedkontorets Flytning.

FRA Mandag den 16. Oktober d. A. henflyttes Hovedkontoret og „D. H. K. M. T."s Ekspedition til:

Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.,

hvilket bedes bemærket af Afdelinger og Medlemmer. Telefon-Numrene er uforandret: Central 8143 & 12143. Kontortid 9—5.

Jens Johansen.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aars. Søndag den 24. Septb. afholdtes paa Hotellet i Aars konstituerende Generalforsamling. Til Dirigent valgtes H. Andersen. Efter at Formanden havde aflagt Beretning om Foreningens Virksomhed siden dens Stiftelse, vedtoges Bestyrelsens Udkast til Love. Derefter foretoges de forskellige Valg. Til Formand valgtes V. Ludvigsen, til Kasserer Th. Stissing. Bestyrelsen sammensattes desuden af: H. Andersen, O. Søballe og Betty Lauth. Suppleanter blev: J. Jakobsen og K. Pedersen. — Til Revisorer valgtes: S. Sørensen og J. Winther, og til Revisor-Suppleant: Chr. Nikolajsen.

Under „Eventuelt" udspandt der sig en længere Diskussion om forskellige lokale Anliggender. Det vedtoges at afholde Foreningens Møder paa Hotellet i Aars. Efter at Formanden havde opfordret Medlemmerne til at agitere kraftig for Tilgang af nye Medlemmer, sluttede Generalforsamlingen med et af Formanden udbragt Leve for C. O. — *V. L.*

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde har Bestyrelsen konstitueret sig med H Andersen som Næstformand og Betty Lauth som Sekretær.

Det vedtoges at afholde Medlemsmøde hver 14. Dag. Meddelelse om det første Mødes Afholdelse vil blive tilstillet hvert Medlem.

Klager angaaende Uregelmæssigheder i Bladets Forsendelse bedes sendt til Kassereren. *Bestyrelsen.*

Frederikshavn. Afdelingen afholder ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Hoffmanns Hotel" Onsdag den 18. Oktober Kl. 9 Aften.

Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formandens Beretning. 3. Arbejdsløshedskassens Regnskab for Juli Kvartal d. A. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 1 Bestyrelsesmedlem. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Eventuelt.

Alle Medlemmer bør møde! *H. N.*

Helsinge. Onsdag den 4. Okt. afholdtes halvaarlig Generalforsamling. Formanden aabnede Mødet og aflagde Beretning om Afdelingens Virksomhed i det forløbne Halvaar, og oplæste derefter Regnskabet, der ballancerede med Kr. 454,70, og en Kassebeholdning paa Kr. 104,51. Godkendtes enstemmigt. Til Kasserer valgtes Kommis Svend Gregersen.

Som Bestyrelsesmedlemmer: Frk. Else Christensen og d'Hr. Hans Sørensen og Aksel Christensen; til Suppleanter: Frk. Gerda Jensen og F. Nicolaisen. Til Revisorer d'Hr. E. Laursen og N. K. Petersen.

Formanden takkede de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer. — Derefter drøftedes forskellige Foreningsanliggender.

Fra Dato er der Møde hver Onsdag. Herr Pastor Larsen og Herr Lærer Galatius har lovet at holde nogle Foredrag i den nærmeste Fremtid. *V. P.*

Hobro. Tirsdag den 26. Septb. holdt Foreningen Generalforsamling, hvor den fungerende Formand, Kommis H. J. Jensen, aflagde Beretning og Kassereren, Kommis Lorentzen, oplæste Regnskabet.

Med Bogh. Thomsen som Dirigent førtes en kort Forhandling, som resulterede i at saavel Beretning som Regnskab godkendtes.

Til Formand for Foreningen nyvalgtes Redaktionssekr. Rudolf Nielsen, og til Bestyrelsen valgtes iøvrigt Bogh. Haarbo, Forretningsf. Fogh, Kommis H. J. Jensen og Kommis Aa. Jensen. Revisorer blev Prokurist Jensen og Herr Bonde-Petersen. Den hidtilværende Formand, Kommis C. Wass, er flyttet til Randers. *Rud.—n.*

Torsdag den 19. Oktober holder Foreningen Møde med Axel Juhl, Vejle som Taler. Hvert enkelt Medlem bedes indtrængende om at agitere for Tilslutning til dette Møde og tage Venner og Bekendte med — blandt dem, der endnu staar udenfor Foreningen. *Rud—n.*

Holstebro. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag den 25. ds. Kl. 8¾ paa Hotel „Royal" med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning 3. Valg af Formand. 4 Valg af 1 Medlem til Bestyrelsen. 5. Valg af Formand for Agitationsudvalg. 6. Valg af 4 Medlemmer til Agitationsudvalg. 7. Indkomne Forslag. 8. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen i Hænde senest den 22. ds.

Bestyrelsen.

Maribo. Tirsdag den 17. Oktober, Aften Kl. 9 pr. paa Hotel „Sorø". Foredrag eller Oplæsning.

Tirsdag den 24. Oktober Aften Kl. 9 pr. Generalforsamling. Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Beretning fra Formanden. 3. Beretning fra Kassereren. 4. Valg af: a) 6 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet

for Bestyrer Wied Kirkegaard og Kommis H. A. Rødel, der afgaar efter Tur, Kommis L. Jørgensen, der har nedlagt sit Mandat, Kommis Thygesen-Poulsen, som er bortrejst og Kommis O. Wiell og Kommis O. Eppers, der ønsker at udtræde af Bestyrelsen paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste i indeværende Efteraar. b) 2 Suppleanter. c) 2 Revisorsuppleanter. d) Agitationsudvalg. 5. Eventuelt.

Medlemmerne anmodes indtrængende om at give Møde baade til Medlemsmøderne og Generalforsamlingen, da et godt Resultat af denne Indledning af Vintersæsonen og Bestyrelsesvalg har overordentlig stor Betydning for et virkningsfuldt og godt Foreningsarbejde i denne Sæson. *Wied Kirkegaard.*

Middelfart. Ord. Generalforsamling afholdes paa „Afholdshotellet" Onsdag den 25. Oktbr. med Dagsorden:

1. Beretning. 2. Regnskabet fremlægges til Godkendelse. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Bestyrelsessuppleanter. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Plan for Vinterens Arbejde. 8. Eventuelt. *Berg.*

Nakskov. Onsdag den 4. ds. afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Anton E. Petersen, hvorefter Formanden aflagde Beretning og oplæste Regnskabet, som godkendtes.

Til Bestyrelsen blev valgt: Aage Hansen („Monopol") og G. Jensen (H. Ch. Huss). Til Suppleant: Erland Splidsboel. Som Medlem af Agitationsudvalget i Stedet for Aage Hansen blev Anton E. Petersen valgt.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med G. Jensen som Formand. *Fred. Christensen.*

Nyborg. Afdelingen afholdt den 20. Septb. Generalforsamling. Formanden bød Velkommen, hvorefter Herr A. Gillesberg valgtes til Dirigent. — Formandens Beretning, saavel som Kassererens Regnskab godkendtes enstemmigt. Det derefter følgende Valg forløb saaledes: E. Mortensen, Formand; nyvalgte i Bestyrelse blev: P. Poulsen, I. P. Christensen og Aage Christensen; Suppleanter: O. Thomsen, E. Hansen, Revisorer: Frk. J. Hansen og Ch. Andersen. Revisorsuppleanter: M. Jappe og H. P. Thomsen. Agitationsudvalget kom til at bestaa af: Aage Christensen, Formand, A. Gillesberg, I. P. Christensen, H. Chr. P. Jørgensen og Jens Jensen.

Der blev rettet en Tak til Formand og Kasserer for deres Arbejde, og vi mindedes bortrejste Bestyrelsesmedlemmer af hvilke vi særlig beklager Tabet af vor Næstformand Herr A. Jørgensen og vor Sekretær Th. Staunstrup, de egentlige Stiftere af Afdelingen, som nu begge er indkaldt til Militærtjeneste. — Tilgangen af nye Medlemmer i Sommerens Løb har været ret god, men haaber vi nu, da ugentlige Møder igen er begyndt, at faa Antallet betydelig forøget.

Husk Mødet hver Onsdag paa Industrihotellet! *M.*

Randers. Onsdag d. 13. Septb. afholdtes Foreningens ord. halvaarige Generalforsamling.

Formanden, Herr P. Jensen, aabnede Generalforsamlingen og bød Medlemmerne Velkommen, og Herr Dich valgtes enstemmig til Dirigent. — Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar og oplyste, at Foreningen havde haft ret god Fremgang i Sommerens Løb, hvilket skyldes en ny Agitationsmaade, hvori en stor Del af Medlemmerne havde deltaget med stor Interesse. Formanden fremhævede stærkt hvor nødvendigt det var vedblivende at agitere, saafremt Randers Afd. skulde naa sin sydligerebeliggende Kollega: Vejle. — Efter Beretningen rejste Herr Sjørup Nielsen en stærk Kritik over en Udflugt, som Bestyrelsen havde arrangeret i Juli Maaned, og som ikke havde haft den forventede Tilslutning, hvorfor den havde givet et mindre Underskud.

Derefter skred man til Valg af Formand. Herr P. Jensen genvalgtes ved Akklamation og under Medlemmernes udelte Bifald.

Som Bestyrelsesmedlemmer afgik efter Tur: Frk. Mortensen, som er rejst fra Byen, samt Herrerne Lindaa og Dich, som begge genvalgtes. Nyvalgt blev Herr Kæmmerassistent V. S. Rasmussen. Som Suppleanter til Bestyrelsen valgtes: Herrerne H. Busted, Chr. Nielsen og H. Petersen. Ved Valg af Revisorer valgtes Herrerne Chr. Sørensen og A. H. Hansen og som Suppleant Herr Petersen.

Under „Eventuelt" udspandt sig en livlig Diskussion mellem Formanden og Herr Sjørup Nielsen ang. Indskrænkning af Bestyrelsens Administrationsret. Ved den paafølgende Afstemning nedstemtes et af Herr S. N. i denne Retning fremsat Forslag med alle Stemmer mod 1.

Derefter hævedes Generalforsamlingen. Efter Generelforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Næstformand Herr Fr. Dich, Kasserer Herr V. S. Rasmussen og Sekretær Herr Skjødt. Foruden ovennævnte bestaar Bestyrelsen nu af Herrerne Wisborg, Kjeldsen og Lindaa. *Skjødt.*

Svendborg. Generalforsamling afholdtes Torsdagen d. 5. Oktb. paa Wandahls Hotel.

For en stor Forsamling aflagde Formanden Beretning for det forløbne Halvaar, og opholdt sig særlig ved den Kendsgerning, at Medhjælperne, saavel i Svendborg som Landet over, er ved at vaagne op til Forstaaelse af Nødvendigheden af at organisere sig. — Svendborg Afd. har saaledes i Beretningsperioden haft en Fremgang af ca. 33 pCt.

Til Formand i Stedet for Herr C. Hansen-Møller, der er bortrejst, valgtes Manufakturmedhj. C. K. Christensen. Til den øvrige Bestyrelse genvalgtes: Herr Chr. Møller. Desuden nyvalgtes: Herr Manufakturmedhj. A. Ringborg og Herr Kontorist M. Engelbrechtsen.

Efter at Forsamlingen havde drøftet Agitationen for Vinterhalvaaret, og andre lokale Forslag, udtalte Herr Johs. Hansen en Tak til Herr C. Hansen-Møller for hans Arbejde for Svendborg Afd. og hele vor Sag.

Generalforsamlingen sluttede med det traditionelle Leve for Svendborg Afd. og Centralorganisationen.

C. K. Christensen.

Stubbekøbing. Afdelingen afholdt Generalforsamling den 28. September.

Formanden aflagde Beretning og fremlagde Regnskabet, som ballancerede med et lille Overskud. — Derefter foretoges Valg af en ny Bestyrelse, der sammensattes saaledes: Kommisserne Christiansen (Formand), Petersen (Næstformand), Partch (Kasserer) samt Frøknerne Andersen (Sekretær) og Hansen. — Til Revisorer valgtes: Frk. Jørgensen og Kommis Nielsen, og til Suppleanter: Frk. Beck og Kommis Lange. Derefter afsluttedes Generalforsamlingen. *F. Andersen,* Sekretær.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 11950, Vilh. Møller, ansat hos Herr Isenkræmmer Brandi, Fjerritslev, overført til herv. Afdeling fra Afd. i Assens som Restant for Juni—August, slettes herved af Afdelingen pr. 1. Oktbr., da han heller ikke hertil har villet betale Kontingent.

Thisted, Septbr. 1916. *N. R. Kibsgaard,* Kasserer.

Medlem Nr. 11880, Jens Chr. Jensen, Farsø, slettes herved paa Grund af Restance. J. er flere Gange paamindet om sine Forpligtelser overfor Centralorganisationen.

Løgstør, Septbr. 1916. *Jens Jensen,* Kasserer.

Medlem Nr. 10286 Johannes Petersen, Adr. Mægler Hovmand, Bandholm, har trods mange indtrængende Opfordringer nægtet at betale sit Kontingent, hvorfor Afdelingen har set sig nødsaget til at slette ham paa Grund af Restance.

Maribo, d. 5. Okt. 1916. *Wied Kirkegaard,* Kasserer.

Slagelse Afdeling har paa Grund af Restance slettet følgende Medlemmer: Nr. 9692 Kommis H. Lundberg, Fuglebjerg, Købm. Eberhardt. Nr. 9463 Kommis Chr. Krogh, Høng, Købm. Sørensen

Bernhard Sørensen, Kasserer.

Medhjælperstandens Fremtid er Centralorganisationens Virkemaal.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 28, Kbhvn. F — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 21. 1. November 1916. 16de Aargang.

SOCIALPOLITISKE PROBLEMER.

SELVOM den almindelige Utryghed, Skæret fra det flammende Europa kaster over vore Landegrænser, og Uvished om hvad Fremtiden vil bringe, ikke giver gode Vilkaar for Socialpolitik paa længere Sigt, kan den forløbne Krigens Tid dog ikke uden videre affærdiges som en for vor Stand gold Periode. Og nu har den vanskelige Tingenes Tilstand overhugget Syvlukningens gordiske Knude, hvis sammenfiltrede Traade Lovgiverne gennem Aar og Dag forgæves har forsøgt at udrede.

Indenrigsminister Rode har den 25. Oktober i Landstinget fremsat Forslag til en midlertidig Lov om Lukning af Butiker og Lagere, med Virkning indtil 31. Marts 1917. Herefter indføres 7-Lukning de 4 første Ugedage, Fredag Kl. 8, og 10-Lukningen bliver gældende for Lørdagen. Forslaget, der motiveredes med Belysningsbesparelse, modtoges velvilligt og videresendtes straks til Folketinget, der allerede Dagen efter gav det Lovens Stempel. Med den sidste Tids Erfaringer in mente kunde det forudsættes, at Forslaget vilde gaa glat igennem Rigsdagen og det vil allerede have opnaaet Lovkraft, naar disse Linier læses. Under Forhandlingerne fremsattes Ønske om, at Butikerne i Aar holdes lukkede Juleaftensdag, der er en Søndag, — et Spørgsmaal der dog maa ordnes gennem en Ændring til Helligdagsloven — og formentlig ogsaa vil blive det.

Ved den midlertidige Lov vil det mangeaarige Arbejde for Syvlukningen foreløbig være bragt til Afslutning. For langt de fleste i alle Lejre, der har beskæftiget sig med Butikslukningsspørgsmaalet, vil dette foreløbige Resultat virke befriende. Butiksmedhjælpernes Titusinder vil hilse det med Glæde. Men nu, da vi øjner Begyndelsen til Enden, er det ubegrundet at fortie, at det jo periodevis har været vanskeligt at bevare Aktualitetens Friskhed over Syvlukningen, mens Ændringsforslag og Udvalgsbetænkninger krydsede i Siksakkurs paa Rigsdagen. — Alligevel: Det vedholdende Arbejde, vor Centralorganisation gennem sine Afdelinger udfoldede for denne socialpolitiske Opgave, har været som Draabernes Mangfoldighed, der sluttelig udhuler den oprindelig upaavirkelige Granit. Naar derfor de gamle Handelsforeninger og de yngre Detaillistorganisationer i den sidste Tid ogsaa kastede deres Lod i Vægtskaalen, bør det ikke glemmes, at det var vor Organisation, der for mange Aar siden rejste Syvluknings-Spørgsmaalet og siden har kæmpet det frem, ofte under endog haardnakket Modstand fra Kredse, der nu yder det deres — omend kun betingede — Tilslutning.

I en tidligere Artikel bragte vi en orienterende Oversigt over den frivillige Syvluknings sejrige Fremgang i de første Efteraarsmaaneder. De forløbne Uger opviser nye Fremskridt. Saaledes har næsten alle Brancher i Slagelse og mange Forretninger i Ribe, Varde, Nakskov og Maribo gennemført tidlig Lukning, og kun Udsigten til den forestaaende lovmæssige Regulering har standset Arbejdet for en alméngældende Lokal-Beslutning. Selv i Hjørring, en af 8-Lukningens faste Borge, har Byraadet paa Foranledning af vor kendte Kollega, Fuldmægtig A. Andreasen, givet Principalerne en lignende Impuls som i Roskilde. Ogsaa i nordvestsjællandske, midt- og sydjyske samt vestfynske Landsbyer har Syvluknings-Bestræbelserne i disse Uger vundet betydeligt Terræn. —

Imidlertid tør det opnaaede Resultat ingenlunde betragtes som definitivt. Lovbestemmelsens provisoriske Karakter og de Kræfter, der utvivlsomt vil rejse sig mod den nye Ordning, stiller ogsaa fremtidige Krav til vor aarvaagne Agtpaagivenhed og vort agitatoriske Beredskab. — Principalorganet „Manufakturisten", der med aldrig svigtende Nidkærhed stedse har bekæmpet Syvlukningen, profeterer, at den midlertidige Lov kun er Overgangsstadiet til den fortsatte 7-Lukning. Og netop dette bør Loven være! — Her melder der sig straks en ny Opgave for alle vore Afdelinger. Disse bør allerede nu indstille deres Virksomhed paa at bevare og fremtidig sikre Syvlukningen som et blivende Fremskridt. Thi vi tør aldeles ikke slaa os til Taals med det opnaaede Resultat, men derimod erin-

dre, at vi det kommende Foraar paany vil genfinde Syvlukningen i Aktualitetens Tegn. Og naar bemeldte Principalorgan forudsiger en yderligere Reduktion i Arbejdstiden og — Afskedigelse af en Tredjedel af Manufakturbranchens Medhjælpere som direkte Følge af den midlertidige Lov, er dette vel Fantasterier, men tillige et Memento for vore Afdelinger til at holde sig rustet og rede for Hævdelse af det vundne Resultat.

— —

Langt mere kompliceret og i Indhold vidtrækkende er det socialpolitiske Problem, som indeholdes i Lærlingelovens Revision.

Ogsaa dette vigtige Reformanliggende er en af Centralorganisationens gamle Mærkesager, — allerede formuleret af den første Medhjælperkongres i 1902, og yderligere uddybet i en flere Aar derefter afgivet Betænkning. Vor sidste Kongres vedtog at søge Revisionen gennemført. Imidlertid bebudede Indenrigsministeren det længe ventede Forslag og Handelsministeren har senere indhentet Udtalelser fra Principalorganisationerne vedrørende disses Standpunkt til Lovens Modernisering. Først senere vil de øvrige Organisationer, og blandt disse vor, faa Lejlighed til at afgive Betænkning. Vor Opfattelse heraf har dog forsaavidt allerede fundet Udtryk, som der forud for den af „De samvirkende Detailhandlerforeninger i Danmark" afgivne Betænkning er gaaet en Underhaandsdrøftelse med ledende Mænd indenfor vor Organisation.

Iøvrigt har Centralorganisationens Ledelse sluttet sig til følgende Hovedpunkter, der formentlig vil danne Kærnen i den senere afgivne Betænkning: Kontrakttvangen, der bør ophøre ved 20-Aars Alderen, opretholdes og bliver effektiv — eventuelt med de Afvigelser, der kan nødvendiggøres af særlige Funktioner indenfor Standen; Prøvetiden forøges til 6 Maaneder, Læretiden maa ikke overstige 3 og ikke være under 2 Aar; Lærlingeantallet fastsættes i Forhold til de resp. beskæftigede, udlærte Medhjælpere; Handelsskoleundervisningen skal være obligatorisk og foregaa i Dagtimer paa Principalens Bekostning; Arbejdstiden begrænses til 8-9 Timer, Helligdagsarbejde ligesom Misbrug af Lærlingens Arbejdskraft forbydes og Lovens Overholdelse kontrolleres af dertil ansatte Handelsinspektører.

Saa betydningsfuld er Affattelsen af denne Lov, at dens rette Gennemførelse i det praktiske Liv vil sætte Præg paa de nye Medhjælpergenerationer. Men saa mange, uensartede Interesser, Fag og Vilkaar skal finde samlende og fælles Udtryk i disse Lovbestemmelser, at der vistnok venter Revisionsforslaget en Kæde af Vanskeligheder, forinden det kan antage Lovform. Og saa sammensat er hele dette Anliggende, at det til sin Tid vil kræve Samvirksomhed mellem alle ledende Kræfter indenfor Centralorganisationen, saaledes at vi gennem Indberetninger, statistiske Data og personlige Erfaringer kan tilvejebringe et fornødent og uomtvisteligt Materiale som Basis for Løsningen af den nærmeste Fremtids for vor Stands vigtigste og tillige vanskeligste socialpolitiske Problem.

Fra Norge.

Mindstelön for handelsstanden.

Formanden for „Norges underordnede Handelsstands Forbund", Herr Chr. Dybwad, har tilsendt os nedenstaaende Artikel vedrørende det vigtige Minimallønsspørgsmaal, der for Tiden indenfor vor norske Broderorganisation er Mærkesagen fremfor noget andet fagligt Anliggende:

DERES ærede blad har allerede bragt meddelelse om, hvilken bedrövelig medfart vort mindstelönsforslag fik paa Den norske Handelsstands Fællesforenings generalmöde i sommer.

Som man vil erindre erklærede denne handelsstandens höieste instans: Vi er helt enig med den underordnede handelsstand i dens motiverng av sit mindstelönsforslag, men vi vil ikke forhandle derom. Vi vil som för være vore egne herrer og ikke lade os kommandere av nogen organisation.

At dette avslag vakte adskillig harme siger sig selv, men naar denne ikke gav sig stærkere udslag, maa det paa den ene Side tilskrives „sommerferien", paa den anden side, at de ledende kræfter inden vor organisation trods alt ser meget lyst paa sagens gjennemförelse.

Hertil er der mange ting som bidrager:

1) De glimrende tider for handelsstanden, som har bevirket at vi fortiden her har, hvad de lærde kalder „negativ arbejdsledighed", ɔ: vi har i vor arbejdsledighedskasse ingen arbejdslöse, tvært om er der livlig efterspörgsel efter handelsfolk, særlig kontorfolk.

2) statsmyndighedernes stilling til indförelsen av billige kommunale handelsskoler. Det er ingen tvivl om, at vort storting, saasnart det over nytaar træder sammen, vil beslutte oprettelse av saadanne skoler.

3) den socialt interesserte almenhed her i landet, som ikke kan forstaa Fællesforeningens holdning, og som derfor paa det kraftigste opfordrer os til at holde fast ved vore krav. Indflydelsesrige korporationer som Sædelighedsforeningen og Norske Kvinders Nationalraad har tilsagt os sin stötte i kampen.

4) at der inden vore rækker er stor villighed til at styrke organisationen ökonomisk, saa vi kan sætte magt bag ordene.

5) endelig at vor nye mæglingslov vil tvinge mæglingsmanden til at gribe ind, hvis vi f. eks. for at faa principspörgsmaalet mindstelön gjennemfört, opsiger samtlige funktionærer i et eller andet dertil passende firma.

— Idet nu vore avdelinger ved höstsaisonens indtræden gjenoptog sit arbejde, anmodet vort styre dem om at arrangere „protestmöder i anledning av mindstelönssagens avvisning, og er saadanne offentlige möder i oktober avholdt i omtrent alle vore avdelinger. (En anmodning fra Vadsö om at sende dem en foredragsholder, ser vi os ikke istand til at efterkomme, da bare reisen vil koste nær Kr. 1000.—).

Efterat forberedelserne til denne agitation vel var paabegyndt, blev vi av Norges Kontorfunktionæres Landsforening, som staar uden for vor organisation, anmodet om samarbeide i denne sag, og möderne averteres og arrangeres i begge foreningers navn.

Kontorfunktionærernes organisation har i Kristiania en betyde-

lig avdeling, men har udenfor Kristiania kun 1 eneste avdeling, det skulde derfor synes unödig for os at gaa til samarbeide, men ved et saadant hövedopgjör med cheferne, som det, der her indvarsles, anser vi det for en umaadelig fordel at alle underordnede handelsfolk staar enige.

Det er at rykke den sidste redningsplanke væk under cheforganisationerne.

Her i Kristiania havde vor lokalforening forberedt et møde med den socialdemokratiske stortingsmand, formanden i arbeidernes faglige landsorganisation, Lian, som indleder.

Efter disse forberedelser stod det klart for cheforganisationernes ledere, at vi med alle midler vilde söge mindstelönssagen gjennemfört og at der nu brygget op til krig; og efterat vi havde forklaret situationen for nogle av de mest forstaaelsesfulde ledere av Kristiania Handelsstands Forening, fremkom denne forenings styre med tilbud om lokal forhandling om mindstelön for Kristianias vedkommende.

Handelsstandens tilbud var omtrent saalydende:

Kristiania Handelsstands Forening sammenkalder styrerne for sine forskjellige brancheforeninger og anmoder dem om at optage forhandlinger om mindstelön med N. U. H. L. og N. K. L. Forhandlingerne ledes av formanden i Kr.a. Handelstands Forening.

Saalænge forhandlingerne varer maa der inden Kristianias grænser ikke avholdes agitationsmöter om den sag, hvorom der forhandles. Forhandlingerne fremmes hurtigst muligt.

Dette tilbud har vi straks antaget. Vi vil heller forhandling end krig. Situationen var efter Fællesforeningens avvisning den, at sagen stod helt i stampe og kun kunde löses med magt.

Ingen chefsforening udenfor Kristiania vilde vove at optage lokale forhandlinger om mindstelön, naar sagen var avvist av Fællesforeningen.

Nu da Kristiania indleder saadanne forhandlinger, vil eksemplet smitte udover hele landet.

Vi faar da haabe, at de vil resultere i noget godt. Skulde de briste har vi jo altid anledning til at falde tilbage paa kamplinjen.

Som en förste forberedelse til kamp, foreslaar vort styre, at kontingent til landsforbundet forhöies fra kr. 1,60 til kr. 6,00 pr aar (+ arbejdsledighedskassen).

Vort förste fremstöd i tilfælde af krig bliver at opsige samtlige funktionærer i et stort firma, som ikke opfylder vore mindstelönskrav. Helst tog vi Kristianias største modefirma (svarende til Illum), fordi dette ledes av Fællesforeningens formand, men skulde det for nærværende være for stort for os (firmaet har vel 250 funktionærer), saa tar vi et andet av byens förste firmaer.

Og saa har vi mæglingen gaaende.

Selvsagt maa vi i værste tilfælde være forberedt paa i kortere eller længere tid at underholde de funktionærer, vi siger op, men saa langt vil det næppe komme.

De forhandlinger, som nu skal indledes, betegner en epoke i vor organisations historie. Det vil i tilfælde blive vore förste tarifforhandlinger.

* * *

A propos, stevnetalen i Sakskjøbing! Da de ovenfornævnte bestræbelser gjælder de daarligst lönnede inden standen, vil man forstaa, at vi heroppe er enige med forretningsföreren, men da vi samtidig er klar over, at saa vanskelige forhandlinger kun kan föres av standens elite, er vi helt enige med redaktören.

Chr. Dybwad.

Haand i Haand.

UENIGHEDEN indenfor Handelsstanden er næsten blevet et Ordsprog. Handelens selvstændige Udøvere har en Mængde forskellige Organisationer, der i mange Tilfælde rykker til hver sin Side, naar der er Tale om i en eller anden Sag at træffe en kollektiv Ordning. Denne Uenighed er naturligvis et Udslag af den Mangel paa Kollegialitet — paa Samfølelse, ja, man kan udstrække den til ogsaa at omfatte Samfundsfølelse, naar tages i Betragtning, hvad der fra visse Dele af Handelsstanden præsteres for Tiden — som kendetegner Handelsstanden, noget vi Medhjælpere ogsaa kan tale med om.

I Spørgsmaalet om en frivillig Ordning af 7-Lukningen, har denne sørgeligt berømte Uenighed fejret i de vildeste Orgier i flere Aar. De forskellige Organisationer har næsten alle taget forskellige Standpunkter, og enkelte Organisationer har endog drevet det til at indtage flere i Løbet af ganske kort Tid. Først nu, da de dyre Belysningspriser gør sig gældende, og den lange Arbejdstid derved berører Pengepungen, synes der at blive noget, der ligner Enighed om, at indføre 7-Lukningen. I en Række Købstæder, og ikke mindst paa Landet — saavel Stationsbyerne som „rigtig ude paa Landet", har 7-Lukningen sejret i Løbet af indeværende Efteraar, saaledes at sikkert over Halvdelen af samtlige Handlende har sluttet sig til denne Reform.

Men selvfølgelig er der stadig Folk, hvis Begreb om hvad de rent moralsk skylder Andre er flydende, naar det gælder Hensynstagen til, hvad kollegiale Pligter og Velanstændighed paabyder En, naar der staar et meget stort Flertal paa den anden Side. —

Et særlig ondartet Eksemplar af denne Race — der i Virkeligheden ikke er bedre end den Kategori af Kammerater, som Arbejderen benævner med et i Arbejdsgiverkredse ikke særlig vellidt Ord — skal nævnes her, fordi han ved sin yderst sjofle Fremgangsmaade har gjort sig fortjent til at faa sit Navn naglet til en Skamstøtte.

Den paagældende Principal er Manufakturhandler Jul. Schou, Haarlev, der ikke kunde nøjes med at forsøge paa at vælte 7-Lukningen i Haarlev — hvilket heldigvis ikke lykkedes — men viser sig i den Grad blottet for Moral, at han oven i Købet sætter en Ære i sin Skændsel, idet han averterer i Dagpressen, at Folk endelig maa huske, at han stadig holder sin Forretning aaben til Kl. 8. — Det er dog noget af det tarveligste jeg længe har været præsenteret for, og hvis ikke alle rettænkende Folk med Foragt vil se paa en saadan Handlemaade, maa man forbavses.

Hvad der saaledes præsteres af Herr Jul. Schou overtræffes dog af — en Medhjælper i Frederikshavn.

Vor Afdeling i Frederikshavn sendte ved „Sommertidens" Ophør en Henvendelse til Handelsforeningen med Anmodning om, at søge 7-Lukningen, den har været indført i Sommer, fortsat. Samtidig med Henvendelsen til Handelsforeningen, fremsatte vor Afdelings Ledelse i de lokale Blade en Opfordring til Handelsstanden om at lukke Kl. 7. — Denne offentlige Opfordring blev imidlertid imødegaaet i en Artikel undertegnet „Flere Medhjælpere", en Artikel, som iøvrigt kun var et tyndt Opkog af de allerældste Argumenter mod tidlig Lukning.

Psevdonymet „Flere Medhjælpere" dækker over é n Medhjælper, og denne haabefulde „Kollega" er Manufakturmedhjælper Kaj Johannessen hos Købmand David Holm. — Denne Herre har altid været en hadefuld Modstander af vor Organisation og vort Arbejde — om han, paa Grund af sit Slægtskab med Principalerne føler sig forpligtet dertil, skal være usagt — og har efter ringe Evne søgt at skade vor lokale Afdeling.

I det hele taget er denne Kollega en værdig Pendent til den aabnelystne Manufakturhandler fra Haarlev, men den Omstændighed, at der her er Tale om en Medhjælper, gør naturligvis Sagen end uhyggeligere, og berettiger endnu mere til at bringe de saakaldte „Hædersmænds" sædvanlige Betegnelse i Erindring. —

Saa meget ligner de her skildrede Herrer hinanden, at endog deres „noble" Fremgangsmaade er ensartet. Da 7-Lukningen i Forsommeren i Aar indførtes i Frederikshavn, og en Købmand paa det modsatte Hjørne kollegialt lukkede og i sit Vindue op-

hængte en Plakat herom, nægtede Medhjælperen Herr Kaj Johannessen sig ikke den Gemenhed, et ophænge en Plakat i sin Principals Vindue om at her holdt man aaben til Kl. 8. Ganske vist tvang de lokale Blade ham til at tage den famøse Plakat ned igen, men denne vor „ædle Kollega"s lave og for ham selv nedværdigende Tankegang og Hensigter kan han derfor ikke frigøre sig for, og han fortjener i endnu højere Grad end sin Aandsfrænde i Haarlev at blive „hængt op" til almindelig Beskuelse, — næppe til Beundring.

Saadanne daarlige Kollegers Handlemaade, der selvfølgelig kun har til Hensigt udelukkende at gavne dem selv personligt, giver altid Bagslag, og samtidig bidrager saadanne ækle og utiltalende Skridt til at aabne Øjnene paa en Del af de indifferente Kolleger, og bringe dem over det døde Punkt.

Saa helt betydningsløs er d'Herrer „Hædersmænd"s Optræden ikke — og der bliver jo heldigvis alligevel lukket Kl. 7.

Jens Johansen.

Agitationen.

3 nye Afdelinger.

DE vanskelige Tider vi i Øjeblikket gennemlever, hvor Dyrtiden og meget andet ondt hærger Befolkningen — navnlig den Del, der er økonomisk smaat stillet, og hvortil Handels- og Kontormedhjælperne i høj Grad hører — synes for vor Stands Vedkommende ogsaa at føre noget godt med sig, og det gamle Ord: „Der er ikke noget saa galt uden det dog er godt for noget", finder saaledes atter Bekræftelse.

Der er nemlig meget, der tyder paa, at Medhjælperne nu er ved at finde sig selv. „Nøden lærer nøgen Kvinde at spinde" — og Nøden driver Handels- og Kontormedhjælperne sammen — lærer dem, at Samfølelse og Solidaritet er det Løsen, der er Tidens, og som ikke ustraffet siddes overhørig ikke af Enkeltmand — endmindre af en hel Stand.

I de forløbne halvtredie Krigsaar har Centralorganisationen haft en Tilgang af Medlemmer, som meget vel kan staa Maal med foregaaende Perioders Resultater, og der er det ejendommelige ved denne Tilgang, at den ældre Medhjælper er adskilligt stærkere repræsenteret deri, end Tilfældet tidligere har været.

Netop denne Omstændighed er værd at mærke sig. Thi netop den berettiger til at tro, at de usikre og vanskelige Tider har lært Medhjælperstanden i Almindelighed — den ældre Medhjælper — Familieforsørgeren i Særdeleshed, at hans Eksistens ikke er specielt beskyttet, men at han fuldt og helt er henvist til at stole paa sig selv og sine Standsfæller, naar det gælder at betrygge egen og Familiens Fremtid.

Denne Erkendelse bundfælder sig mere og mere for hver Maaned der gaar, og det er sikkert ogsaa den, der giver sig praktiske Udslag i Oprettelsen af en Række nye Afdelinger under Centralorganisationen. For et Par Maaneder siden kunde vi melde om 2 nye Afdelinger, og nu er der i Løbet af den sidste Maaned startet 3 til — 2 i Jylland og 1 paa Sjælland.

Den jyske Agitationsdag — der blev en saa afgjort Succes — gav Stødet til de 2 nye jyske Afdelinger i Kellerup og Brædstrup, som begge lægger ud med ca. 20 Medlemmer, og har gode Betingelser for at hverve flere, saaledes at de forholdsmæssigt vil staa godt indenfor Organisationen.

I Kellerup er Forarbejdet gjort af en af vore Veteraner, Herr Emil Simmelhag, Bjerringbro og ved den konstituerende Generalforsamling valgtes følgende Bestyrelse: Herr Knud Christensen (Formand), Frk. Asta Hansen (Kasserer) og Herr Hjorth Hansen alle af Kellerup, samt Herr Emil Simmelhag og Herr C. Nielsen, Bjerringbro.

Afdelingen for Brædstrup og Omegn konstitueredes ved en Generalforsamling d. 15. Oktbr. Til Formand valgtes Herr P. Gravenslund, der her har udført det forberedende Arbejde, og til Kasserer Herr Caj Christensen, Brædstrup, hos hvem den unge Afdelings Administration sikkert er i de bedste Hænder.

Paa Sjælland er det Vordingborg Afdeling, der lig den Fugl Phønix er fremstaaet af Asken af de tidligere i denne By bestaaende Afdelinger. I længere Tid har der af nogle interesserede direkte Medlemmer været arbejdet meget energisk for Tilgang af nye Medlemmer og Start af en selvstændig Afdeling, og ved et den 18. Oktbr. afholdt Møde paa „Hotel Valdemar", vedtoges det enstemmigt at oprette Afdelingen for Vordingborg og Omegn.

Ved Mødet, der indlededes af Herr Chr. Jensen og dirigeredes af Herr Melchior-Jensen, holdt Forretningsbestyrer P. E. Andersen, Næstved et udmærket Foredrag om Centralorganisationen, hvorefter der førtes en livlig Forhandling, der som allerede nævnt resulterede i Afdelingens Start, med en saa fin Begyndelse som ca. 40 Medlemmer.

Derefter konstitueredes Mødet som Generalforsamling og valgte til Bestyrelse Herr Melchior Jensen (Formand), Herr Chr. Jensen (Kasserer) og d'Herrer P. Aarup, Folkmann og Kruhøffer. Suppleanter: Frk. Anna Petersen og d'Herrer Ejnar Olsen og N. Juul Jensen. Revisorer: d'Herrer Vildberg Hansen og Joh. Hansen.

Disse nye Afdelinger synes alle at begynde under de bedste Auspicier, og idet vi byder dem hjertelig Velkommen i Centralorganisationens Rækker, haaber vi de hver især maa faa Held til at udføre et stort og godt Arbejde for det vi vil; Medhjælperstandens faglige, sociale og økonomiske Rejsning.

Jens Johansen.

Butikslukningen Juleaftens Dag.

Centralorganisationen indsender Andragende.

SOM omtalt i vor Spidsartikel blev Spørgsmaalet om Butikernes Lukning Juleaftens Dag den 24. December, der i Aar er en Søndag, rejst i Landstinget under Forhandlingerne om den midlertidige Syvlukningslov.

Juleaftens-Lukningen henhører imidlertid under Helligdagsloven og sorterer derfor under Justitsministeriet. Men Indenrigsministeren besvarede Henstillingen med en Velvilje, der vistnok ogsaa deles af Herr Zahle, og aabner de bedste Udsigter for efterfølgende Andragende fra vor Centralorganisation:

Til Justitsministeren!

Under Henvisning til, at Juleaften den 24. December, i Aar falder paa en Søndag, hvorved der i Helligdagslovens § 2 b, 4. Stykke er hjemlet Ret til at holde Butikkerne aabne fra Kl. 4 til Kl. 6 Eftmd., tillader underskrevne Organisation sig at andrage den højtærede Justitsminister om, at det ved en Tillægslov maa bestemmes, at denne Ret bortfalder for indeværende Aar. —

Til Støtte herfor skal vi anføre, at det derved vil blive muliggjort for det i de talrige Butikker ansatte Personale at naa til de respektive Hjem og tilbringe Juleaften hos deres i mange Tilfælde fjerntboende Slægt, hvilket der sjældent bydes Lejlighed til, men iøvrigt vil det, af det stærkt forcerede Arbejde under Juletravlheden, overanstrængte Personale i høj Grad trænge til den Dags Merfrihed, som der ved en saadan lille Tillægslov kan sikres det.

Iøvrigt tør det forudsættes, at en stor Del Forretninger alligevel ikke vil gøre Brug af den i Helligdagsloven givne Tilladelse til at holde Butikken aaben i nævnte Tid, og vi haaber derfor, at den høje Regering og Rigsdag vil tage med Velvilje paa nærværende Andragende.

Ærbødigst
Centralorganisationen
af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger.
Jens Johansen,
p. T. Formand.

Harald Heie.

Dette Andragende behøver ingen Kommentarer. Det er en lille beskeden Indrømmelse til Butiksmedhjælpernes Tusinder efter Juleugernes enerverende Arbejde fra tidlig Morgen til ofte langt ud paa Natten.

Derfor bør det ogsaa imødekommes!

Conto pro diversi.

DYRTIDSTILLÆG OG SYVLUKNING.

Fra Rødby skrives til os:

Cirkularskrivelsen omhandlende Dyrtidstillæg blev i sin Tid af vor Afdeling tilstillet samtlige Principaler i Rødby og Omegn, og flere af disse har paa Foranledning heraf ydet deres Medhjælpere et større eller mindre Dyrtidstillæg. Desuden blev Henvendelsen tilstillet Rødby Handelsforening, som behandlede den paa et Møde i September, hvorefter vi senere modtog en Svarskrivelse, bl. a. indeholdende følgende bemærkelsesværdige Udtalelser:

„Med Hensyn til Spørgsmaalet om Løntillæg paa Grund af Dyrtiden, ansér Handelsforeningens Medlemmer allerede Gagen for at være tilstrækkelig forhøjet det sidste Aarstid, og der viser sig ingen Vanskelighed for den Del af Personalet, som arbejder i Principalens Interesse for at erholde, selv med Henblik paa Dyrtiden, en meget god Gage for sit Arbejde.

Forholdet er endog saaledes for Tiden, at den Del af Personalet, som hovedsagelig interesserer sig for mere Frihed og højere Gage, finder uforholdsmæssig vellønnet Engagement".

I Gensvar paa Handelsforeningens Udtalelser indsendte jeg en Artikel til samtlige lokale Dagblade. Dette Indlæg blev — betegnende nok — nægtet Optagelse i den konservative Presse. Herefter kunde det synes som om Offentligheden ikke maa vide Besked med, hvorledes Principalerne optræder overfor deres Medhjælpere. Thi en saadan Optræden vilde være en Skam for mange Principaler.

Men de Principaler, der indtager en saadan Holdning, maa dog endelig ikke tro, at det er ved Skrivelser af denne Art at de øger Medhjælpernes Interesse for Forretningen.

Efter Indholdet af Handelsforeningens Skrivelse skulde det kun synes fuldt foreneligt med Principalernes Interesser, at vi ændrede vore vigtigste Programpunkter til: „Længere Arbejdstid og lavere Gager!"

— — —

Paa Opfordring af en herværende Købmand, indsendte Afdelingen til Handelsforeningen et Andragende om Syvlukning. — Man turde vel forudsætte at dette Anliggende var i Principalernes velforstaaede Interesse, naar man overvejer, hvad der i Vinterens Løb derved kan spares af Lys og Varme. — Imidlertid var dette Andragende saa uheldig at komme til Behandling paa samme Møde som Henstillingen om Dyrtidstillæg. Af det modtagne Svar og øvrige Forlydende fremgaar det, at der blandt Principalerne dels ikke var Stemning for frivillig 7-Lukning, dels at den Opfattelse gjorde sig gældende, at naar Medhjælperne var saa uforskammede samtidig at andrage om Dyrtidstillæg og Syvlukning — hvilket iøvrigt er urigtigt — idet Andragendet om Dyrtidstillæg indsendtes til Handelsforeningen ca. 14 Dage før Forslaget om Syvlukningens Indførelse — var der alene af den Grund al Anledning til en samtidig kategorisk Afvisning! Thi her gjaldt det jo intet mindre end Kravet om: Højere Løn og kortere Arbejdstid. *J. L. Hesselgren.*

UNDERSTØTTELSER TIL HANDELSSKOLE-ELEVER.

Fra Handelsministeret har vi modtaget følgende Meddelelse vedrørende Understøttelser til ubemidlede Elever paa Handels-Dagskoler.

Ved Finansloven for Finansaaret 1917—18 forventes bevilget et Beløb af 12,000 Kr. til Understøttelse af ubemidlede Elever ved etaarige Kursus paa statsunderstøttede Handels-Dagskoler.

I Undervisning vil der ordentligvis blive tildelt Eleven Halvdelen af Skolepengene samt, forsaavidt den paagældende ikke har sit Hjem i den By, hvor Skolen findes, 20 Kr. pr. Maaned i Opholdspenge. Fortrinsvis Adgang til Undesstøttelse tilkommer handelsuddannede unge Mænd og Kvinder i en Alder af 17 til 25 Aar. Understøttelse tildeles ikke Elever ved Niels Brocks Handelsskole. Naar Ansøgningen er forsynet med Attest om Uformuenhed, er Stempling ufornøden; i andet Fald skal den forsynes med Stempel til 1 Kr.

Ansøgere, der ønske at indtræde som Elever i en Handels-Dagskole i Foraaret 1917, kan inden 1ste December d. A. indgive Ansøgning om saadan Understøttelse til Handelsministeriet, hvor Skema til Ansøgning udleveres ved personlig eller skriftlig Henvendelse.

DEN JYSKE HANDELSHØJSKOLE

i Aarhus har udsendt sin 11. Aarsberetning. Skolen, der som bekendt er oprettet af Foreningen af jyske Handelsforeninger, har under Forstanderen, kgl. Translatør Imm. Henningsens dygtige Ledelse, igennem Aarene ydet en betydelig Indsats for den merkantil-teoretiske Uddannelse.

Ogsaa „Den jyske Handelshøjskole" har i Beretningsperioden været under Indflydelse af de usædvanlige Forhold, som Verdenskrigen fremkalder paa næsten alle Omraader. Saaledes har Indkaldelserne til Sikringsstyrken naturligvis hæmmet Skolens sædvanlige Virksomhed, uden dog at foranledige nogen Ændring i dens prøvede og hævdvundne Arbejdsplan. Ejheller Elevantallet er undergaaet væsentlige Ændringer og det har været let for de i Aarets Løb demitterede Elever at opnaa egnede Stillinger. Derimod har der naturligvis under de forhaandenværende Forhold kun været ringe Adgang til Ansættelse i Udlandet.

„Skolen mener stadig" — hedder det i Beretningen „at turde gøre opmærksom paa, at den etaarige teoretiske Uddannelse for unge Menneskers Vedkommende, som Regel giver det største Udbytte, naar den foregaar, efter at Eleven har gennemgaaet sin praktiske Læretid, eventuelt været Kommis eller Kontorist et Par Aar".

Iøvrigt indeholder Aarsberetningen detaillerede Oplysninger vedrørende Skolens Afgangsprøver og Eksamensopgaver.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Jens Johansen, Hovedkontoret, Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpsvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn S.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Willemoesvej 7, Svendborg.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Villa „Magda, Kjøbenhavnsvejen, Hillerød.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Dyrehavegaardsvej, Kolding.

Bankkasserer Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Brædstrup. Paa den jyske Agitationsdag var der som tidligere meddelt indvarslet til Møde paa „Centralhotellet" i Brædstrup, hvor Herr Bogholder Niels Dahl, Horsens holdt det indledende Foredrag. Flere af de Tilstedeværende indmeldte sig i Organisationen, og med Henblik paa Oprettelsen af en selvstændig Afdeling nedsattes et Udvalg, bestaaende af Kommis P. Gravenslund, Bogholder Caj Christensen og Søren Petersen, til at arbejde videre for Sagen.

Søndag d. 8. Oktbr. afholdtes nyt Møde med Generalforsamling og Afdelingen stiftedes med foreløbig 16 Medlemmer.

Til Dirigent valgtes Kommis A. L. Jensen. Foreningens Navn blev: „H. K. M. F. for Brædstrup og Omegn". — Til Formand valgtes P. Gravenslund, Brædstrup, Kasserer Caj Christensen, Brædstrup. Bestyrelsen kom desuden til at bestaa af følgende Medlemmer: Frk. Knudsen, Brædstrup, Carl Nielsen, Brædstrup og A. L. Jensen, Brædstrup. Til Suppleant valgtes Kai Knudsen og Søren Petersen, Brædstrup. Revisorer blev Bankassistent Knud Christensen og Gösta Heeström. Mødet sluttede med et af Niels Dahl, Horsens, udbragt og motiveret Leve for den nye Afdeling og C.O.

Efter det paafølgende Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrel-

sen sig med A. L. Jensen som Næstformand og Frk. Knudsen som Sekretær.

Den nyvalgte Formand, P. Gravenslund, takkede Horsens Kollegerne for deres Arbejde for Brædstrup Afdelingen, og haabede inden ret længe at kunne skaffe ca. 10 nye Medlemmer til Foreningen. Chr. Bjørslev, Horsens bad Medlemmerne om at have Tillid til deres Bestyrelse, da de ved gensidig Tillid og Støtte netop vilde faa den nye Afdeling frem.

Dagen sluttede med selskabelig Sammenvær. *Chr. Bjørslev.*

Brønderslev. Tirsdag d. 19. Sept. afholdtes Bestyrelsesmøde.

Fra Formanden for „Det jyske Agitationsudvalg" forelaa Opfordring til Afdelingen om at afholde Agitationsmøde i Vraa d. 24. Septbr. I Henhold dertil udsendte man Indbydelse med øvrige Agitationsmateriale til samtlige Medhjælpere i Vraa.

Ved Medlemsmødet d. 20. Septbr. holdt Herr Bogholder Aasholm et meget interessant Foredrag om sine Oplevelser i Amerika, Afrika og Australien. Desuden oplæste Herr A. „Terje Vigen". Det var i det hele en fornøjelig Aften, der havde fortjent en langt større Tilslutning end Tilfældet var.

Fredag d. 20. Oktbr. afholdtes ordinær Generalforsamling paa „Hotel Phønix"

Formanden bød Velkommen og til Dirigent valgtes Formanden, som derefter aflagde Beretning for det forløbne Halvaar.

I Stedet for Kommis Harry Larsen og Herr Forretningsfører Jacob Knudsen, som begge er bortrejste, valgtes til Bestyrelsen: Herr Bogholder Aasholm og Herr Kommis C. Knudsen. Som Suppleanter valgtes Herr Kommis Østergaard og Herr Bankassistent Søndergaard Nielsen. Til Revisorer valgtes d'Herrer Kommisser Jensen og Nielsen.

Til Agitationsudvalget valgtes d'Herrer Kommisser Jacobsen, Knudsen, Graven og Pommerencke. — Dernæst foreslog Formanden Oprettelse af et Sprogkursus i Vintermaanederne med Herr Victor Knudsen som Lærer. — Der blev tegnet ca. 10 Medlemmer. — Efter Afsyngelsen af nogle Medhjælpersange samledes man om et fælles Kaffebord.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: P. Rasmussen, Formand, Axel Jørgensen, Næstformand, Aasholm, Kasserer, C. Knudsen, Sekretær og J. Graven. *C. Knudsen.*

Ejby. Ved Generalforsamlingen d. 27. Septbr. valgtes følgende Bestyrelse: Formand, Bogholder B. Falck, Nørre Aaby, Næstformand, Kommis Berntzen, Ejby, Kasserer, H. V. Andersen, Ejby, Sekretær Kommis Paulsen, Ejby.

Der vedtoges følgende: Kontingentforhøjelse til 2 Kr. og Møde hver 14. Dag i Geldsted.

Efter et stort Arbejde er det lykkedes os at faa samtlige 34 Forretninger i Nr. Aaby til at lukke Kl. 7, Lørdag Kl. 10. Geldsted og Ejby følger antagelig ogsaa med, men endnu er ingen Enighed opnaaet. *Bjørn Falck.*

Esbjerg. Afdelingen afholdt Onsdag den 18. Oktober ordinær halvaarig Generalforsamling paa Hotel „Spangsberg". — Et betydeligt Antal Medlemmer var mødt. — Herr Fuldmægtig A. Andersen blev straks valgt til Dirigent, hvorefter Formanden, Herr G. A. Bølling, aflagde Beretningen, hvilken godkendtes.

Kassereren, Herr Fr. Thomassen, aflagde derpaa Beretning om Regnskabet samt Arbejdsløshedskassen, som ligeledes godkendtes. — Under Punkt 4 paa Dagsordenen var opført Valg af Formand. Da imidlertid ingen af de foreslaaede var tilbøjelig til at modtage Valg (og ingen meldte sig frivillig) henvistes dette under sidste Punkt, hvor Herr Fr. Thomassen endelig efter en længere Diskussion modtog Valget som Formand.

Ved Lodtrækning afgik 2 af Bestyrelsen, d'Herrer J. Christiansen og Ove M. Nielsen. — Valgt blev Kontorist Sv. A. Poulsen samt Volmer Jensen. Suppleanter: J. Christiansen og Hjalmer Christensen. — Et Agitationsudvalg bestaaende af d'Herrer J. Christiansen (Formand) Sv. A. Poulsen og Hjalmer Christensen nedsattes. Det henstilledes til dette Agitationsudvalg at rette en Anmodning til Principalerne om at have Butikkerne lukkede Juleaftensdag, eftersom denne i Aar falder paa en Søndag. — Endelig vedtoges at tilstille Principalerne en Anmodning om Dyrtidstillæg.

Herefter erklærede Dirigenten Generalforsamlingen (der havde været ret livlig m. H t. Diskussion) endt. — Klokken var da ogsaa ca. 12. — *Frederik Hansen.*

Grenaa. Onsdag den 18. Oktbr. afholdtes halvaarlig ordinær Generalforsamling.

Formanden bød de mødte Medlemmer Velkommen og Kommis Nielsen, Trustrup, valgtes til Dirigent. — Efter en livlig Diskussion vedrørende Foreningens Anliggender, foretoges de forskellige Valg. — Som Formand valgtes Kommis Ottzen enstemmigt; endvidere valgtes til Bestyrelsen Kommis'erne N. Hjabelund, Bankassistent Thomsen og Kommis A. Nielsen, Trustrup, og som Suppleanter d'Herrer Ramsing og Rasmussen. Til Revisorer valgtes Frkn. Sørensen og Petersen, med Herr P. Sau som Suppleant. — Da Regnskabet, grundet paa begge tidligere Revisorers Bortrejse, ikke kunde fremlægges i revideret Stand, vedtoges det at forelægge det i behørig Affattelse paa et af de første Møder.

Under „Eventuelt" rettedes en Tak til den hidtidige Formand, Herr E. Høyrup, for hans Arbejde i vor Afdelings Tjeneste.

Efter Generalforsamlingens Slutning konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Formand, Kommis Ottzen, Næstformand, Kommis Seerup, Kasserer, Bankassistent Thomsen, Sekretær A Nielsen, Trustrup. — Suppleanter: d'Herrer Ramsing og Rasmussen.

Derefter afsluttedes Generalforsamlingen og Deltagerne samledes om et fælles Kaffebord.

Husk Møderne hver Onsdag Kl. 9 og mød talrigt.

A. Nielsen.

Hillerød. Afdelingen afholdt Onsdag den 18 Oktober ordinær Generalforsamling paa Hotel „Kronprinsen". Formanden, Alfr. Opager, bød Velkommen. Til Dirigent valgtes Ejner Jensen.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar.

Til Formand i Stedet for Alfr. Opager, der snart forlader Byen, valgtes J. F. Frederiksen; til Bestyrelse valgtes Holger Hansen Suppleanter blev Th. Jensen og Kreepke.

Et Forslag om Oprettelse af en Læsestue for Medlemmerne anbefaledes, og det henstilledes til Bestyrelsen at søge det gennemført. Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med et Leve for Centralorganisationen.

Hjørring. Den 12. Oktbr. afholdtes ord. Generalforsamling med meget stor Tilslutning. Fuldmægtig A. Andreasen valgtes til Dirigent. Formanden, Hein, aflagde fyldig Beretning for den sidst forløbne 3 Maaneders Periode, hvis største Begivenhed var Agitationsmødet i Sindal d. 24. Sept., hvilket Møde var i enhver Henseende vellykket og har givet Organisationen et nævneværdigt Plus. — Medlemstallet har i Perioden været konstant. Der er overflyttet til andre Afdelinger 9, medens Hjørring kun har modtaget 2 Tilflytninger, Resten var Nyindmeldelser. Beretningen godkendtes enstemmig.

Arbejdsløshedskassens Regnskab for Juli Kvartal blev forelagt og enstemmig godkendt.

Til Formandsposten genvalgtes H. Hein med Akklamation. Bestyrelsesmedlemmerne R. Ludvigsen og H. Andersen afgik efter Tur og genvalgtes begge enstemmig. Til Suppleanter valgtes C. Hansen og O. Bregnhøj. Til Agitationsudvalg valgtes: Kommis J. K. Nielsen (Formand), E. Jensen, Hauskov og R. Petersen, Hjørring samt H. M. Clausen, Sindal. Under „Eventuelt" drøftedes forskellige mindre Spørgsmaal. Dirigenten gav en Del Oplysninger angaaende den jyske Agitationsdags Resultater m. v., og efter Udtalelser af Formanden, Ludvigsen m. fl. hævede Dirigenten Generalforsamlingen, hvorefter man samledes om Kaffebordene. Det bør noteres med Tak, at en Del ældre og nye Sindal-Medlemmer var mødt. — et Bevis for den vaagnende Interesse.

I et senere afholdt Bestyrelsesmøde indtraadte Suppleanten C. Hansen i Bestyrelsen i Stedet for den bortrejste Kasserer, V. Nielsen, hvorefter Bestyrelsen nu bestaar af følgende: H. Hein, Formand, O. Sørensen, Næstformand, C. Hansen, Kasserer, O. Jensen, Sekretær, V. Jacobsen, R. Ludvigsen og H. Andersen.

Søndag d. 12. Novbr. afholder Afdelingen sin 17-aarige Stiftelsesfest paa „du Nord". I Forbindelse med denne vil Afdelingens nye Banner blive afsløret og indviet, og Herr Vilh. Hansen, Kjøbenhavn vil holde Festtalen. Naboafdelingerne er indbudt til Deltagelse i Festligheden, ligesom ethvert interesseret Medlem af Centralorganisationen, specielt direkte Medlemmer i Vendsyssel, herved indbydes til Overværelse af en saa enestaaende, sjælden Festlighed. — Festen begynder Kl. 7 Aften.

Bestyrelsen.

Hobro. Torsdag d, 19. ds. havde Foreningen Møde. Axel Juhl, Vejle holdt et godt Foredrag om Handels- og Kontormedhjælpernes Lønforhold og Arbejdsvilkaar.

Opfordringerne til at yde Medhjælperne Dyrtidstillæg, som ogsaa er tilstillet Cheferne her, har endnu ikke givet mærkbare Resultater. Det er den gamle, men evigunge Historie om igen, at Opfordringer eller Henstillinger lidet eller intet nytter. Der skal fremsættes Krav derom, og til dette er vi endnu ikke tilstrækkelig sammentømrede. Men vi arbejder paa at blive det — ogsaa i Hobro.

Torsdag den 2. November Kl. 8½ Aften holder Foreningen Andespil i Præstmarks Lokaler. *Rud—n.*

Horsens. Tirsdag d. 10. Oktbr. afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. — Til Dirigent valgtes Bogholder Niels Dahl.

Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i forløbne

Sommerhalvaar, hvilken enstemmig godkendtes.. Kassereren fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab for Juli Kvartal, som ligeledes godkendtes.

Til Formand valgtes Bogholder Sten Vandborg og til Bestyrelsen genvalgtes Niels Dahl, og nyvalgtes Kommis Borberg-Madsen, til Suppleanter Frk. Anna Hansen og Forretningsfører J. Andreasen. — Agitationsudvalget kom til at bestaa af: Frk. Camilla Christensen, Kommis Stahnke, Sigurd Sørensen, Axel Sørensen og C. O. Jensen. Endvidere er nedsat et Udvalg til at arrangere en Dilettantforestilling, som agtes opført i November Maaned.

Bestyrelsen konstituerede sig med Niels Dahl som Næstformand og K. Rasmussen som Sekretær. *K. R.*

Kolding. Onsdag d. 27. Septbr. afholdtes Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet". — Formanden gav forskellige Meddelelser fra sidste Hovedbestyrelsesmøde, bl. a. angaaende Arbejdsløshedskassen, vor Retshjælp og Reservefondet samt omtalte Overenskomsten mellem „De forenede Brugsforeninger" i Kbhvn. og disses Medhjælpere.

Den halvaarlige Generalforsamling afholdtes paa „Højskolehjemmet" Onsdag d. 11. Oktbr. Til Dirigent valgtes Herr H. H. Bay. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, hvoraf fremgik, at Foreningen var i god Trivsel. Regnskabet, der ballancerede med Kr. 1063,94, fremlagdes og godkendtes enstemmigt.

Herr Axel L. Lorenzen foreslog indsat i Lovenes § 21: „Kasserer- og Sekretærposten skal saa vidt muligt bestrides af én og samme Person, og Vedkommende lønnes som saadan med 50 Kr. aarlig", hvilket vedtoges. Da Herr Axel L. Lorenzen ikke kunde modtage Genvalg paa Grund af Bortrejse, valgtes i Stedet Herr H. H. Bay enstemmig. Til Bestyrelsesmedlem valgtes Herr Bogholder V. Jacobsen, som Suppleant Herr Boghandlermedhj. K. Jørgensen. — Der nedsattes et Agitationsudvalg paa 5 Medlemmer, bestaaende af: d'Herrer H. V. Christensen, Chr. Engelbæk, Har. Chr. Sørensen, M. H. Staugaard og K. Jørgensen.

Formanden udtalte en hjertelig Tak til den afgaaende Kasserer, Herr Axel L. Lorenzen, og sluttede med at motivere et Leve for L. — Derefter hævede Herr H. H. Bay Generalforsamlingen med et Leve for C.O.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Herr Edv. Wentzell som Næstformand. Herr H. H. Bay fungerer samtidig som Kasserer og Sekretær. *A. T.*

Der afholdes Møde hver Onsdag Aften paa „Højskolehjemmet". — Hver Onsdag Aften reserverer den organiserede Medhjælper sin Forening!

Mød præcis til Møderne! *A. T.*

Langeland. Afdelingen indledede Fredag d. 6. Oktbr. sin Vintersæson i Foreningens Lokaler „Ørstedspavillonen" med et Møde ved hvilket Herr Ch. Hansen-Møller, Svendborg talte. — Herr Ch. Hansen-Møller gav i et klart Foredrag en Oversigt over Øjeblikkets Situation og fængslede som sædvanlig Medlemmernes udelte Opmærksomhed. — Anker Boesen takkede paa Foreningens Vegne for Foredraget og opfordrede til Diskussion, men da ingen ønskede Ordet, sluttedes Mødet. En Del udenforstaaende Kolleger havde givet Møde, og Aftenen resulterede i flere nye Indmeldelser. *A. B.*

Lemvig. Torsdag d. 12. Okt. afholdt Afdelingen halvaarlig Generalforsamling. — Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Derefter oplæste Kassereren Regnskabet, der imidlertid var afleveret for sent til Revision og derfor foreløbig ikke kunde godkendes.

Sluttelig foretoges skriftlig Afstemning om Bestyrelsen: Herr Larup valgtes enstemmig til Formand; desuden valgtes til Næstformand Herr Jacobsen og til Kasserer Herr Mudum samt Herr Magnussen. Suppleanter blev V. Jensen og R. Holm; Revisorer Nygaard Petersen og V. Th. Jensen. — Sekretærposten overtoges af Arthur Nydahl. — Generalforsamlingen hævedes derefter, og Medlemmerne samledes ved et fælles Kaffebord.

A. N.

Løgstør. Torsdag d. 12. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „du Nord". — Efter at Kommis A. Hansen var valgt til Dirigent aflagde Formanden, Jens Kirk, Beretning for det forløbne Kvartal, hvorefter Kassereren, Jens Jensen, fremlagde Regnskabet, der godkendtes.

Til Formand genvalgtes Jens Kirk ved Akklamation. Derefter foretoges Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer, nemlig: H. Rasmussen, Vilh. Christensen, N. Kjelgaard og C. Alban. Suppleanter blev M. Christensen og A. Hansen. — Til Revisorer valgtes C. Alban og Chr. Nørgaard. — Agitationsudvalget kom til at bestaa af H. Rasmussen, O. Kjær, J. Kirk og N. Kjelgaard, med H. Rasmussen som Formand.

Da Kommis Jens Jensen rejser fra Byen 1. Novbr. valgtes til Kasserer Otto Kjær. — Jens Jensen har været en glimrende Støtte for Afdelingen, og har i den Tid han har deltaget i vort Arbejde vist sig at være et fortræffeligt Medlem. Der blev i Aftenens Løb udbragt et kraftigt Leve for J., efter at Formanden havde takket ham for godt Arbejde i Foreningen. — J. rejser til Nykøbing M. og vi ønsker den derværende Afdeling til Lykke med den nye Kraft. — *N. C. K.*, Sekretær.

Nykøbing F. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag d. 10. Oktbr. i „Industribygningen".

Formanden bød Velkommen og til Dirigent valgtes Herr Carl Hansen. — Formanden aflagde Beretning om Afdelingens Virksomhed i den forløbne Periode. Beretningen godkendtes enstemmig.

Til Formand valgtes Herr Carl Hansen, (Lütken Frigast & Co.) i Stedet for Herr Chr. Hansen, der ikke ønskede Genvalg.

Af Bestyrelsesmedlemmerne afgik Herr Dreyer og Frk. G. Christensen. Genvalgt blev Herr Dreyer og nyvalgt Herr N. Eriksen. Suppleanter blev d'Herrer Rose og Schrøder. Agitationsudvalget kom til at bestaa af: Chr. Hansen, Formand, Bekker, Nysted, N. Eriksen, Frk. M. Hansen samt Carl Jørgensen, Christensen og F. Jørgensen.

Der forelaa Forslag til Forhøjelse af Lærlinges Kontingent. Herr Dreyer begrundede nærmere dette Forslag, og efter nogen Diskussion vedtoges det, at Lærlinge, der hidtil kun har ydet Kontingent til Arbejdsløshedskassen, skulde svare et maanedligt Kontingent til Afdelingen af 25 Øre. Det overlodes til Bestyrelsen at bestemme fra hvilket Tidspunkt. — Under „Eventuelt" takkede Herr Dreyer den afgaaende Formand for dennes store Arbejde i Foreningen. Derefter hævedes Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Paa et efter Generalforsamlingen afholdt Møde konstituerede Bestyrelsen sig med Herr Dreyer som Næstformand og Frk. M. Andersen som Sekretær. *M. A.*

Næstved. Afdelingen afholdt ordinær halvaarlig Generalforsamling Torsdag d. 12. Oktober.

Formanden, Herr Jens W. Andersen, aabnede Generalforsamlingen. Til Dirigent valgtes Herr Alfr. Kristensen — Derefter aflagde Formanden Beretning for Halvaaret samt oplæste Forhandlingsprotokollen. Medlemsantallet var i Beretningsperioden forøget med 13, Beretningen godkendtes enstemmigt. — Kassereren fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab for sidste Kvartal, der godkendtes.

Derpaa foretoges Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer. Følgende afgik efter Tur: d'Herrer P. E. Andersen, Jens W. Andersen, Alfred Kristensen samt Ejnar M. Iversen. — I Stedet herfor valgtes d'Herrer Rosschou, Harald Petersen, Bernhard Rasmussen samt genvalgtes Herr Alfr. Kristensen, som Suppleanter genvalgtes d'Herrer Ejnar M. Iversen, Jens W. Andersen samt Viggo Knudsen. — Desuden indtraadte i Bestyrelsen i Stedet for Herr Carl P. Lauritsen, der har nedlagt sit Mandat, Herr Rud. Hansen.

Et Agitationsudvalg valgtes bestaaende af d'Herrer Rud. Hansen (Formand), Harald Petersen (Sekretær), Bernhard Rasmussen, Iversen samt N. P. Sørensen.

Der blev fremsat Forslag om, at Foreningen skulde yde Tilskud til Kursus i Sprog eller andre Fag. Generalforsamlingen vedtog at bevilge et Beløb hertil. — Da Dagsordenen dermed var udtømt sluttedes Generalforsamlingen med et „Leve Centralorganisationen".

Bestyrelsen har senere konstitueret sig som følger: Herr Alfr. Kristensen hos H. Olsen Birksted, Formand, Herr Boghandlermedhj. Rosschou hos Boghandler Børner, Kasserer, Johs. Hansen, Sekretær. Harald Petersen, Næstformand, samt d'Herrer Søgaard, Rud. Hansen og Bernhard Rasmussen.

Johs. Hansen.

Præstø. Afdelingen afholdt Onsdag d. 4. Okt. halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Danmark". Til Dirigent valgtes Handelsmedhjælper Christensen, som straks gav Ordet til Formanden, der bød Forsamlingen Velkommen og aflagde Beretning over det forløbne Halvaar. — Kassereren fremlagde dernæst det reviderede Regnskab, som enstemmig godkendtes.

Derefter skred man til Valg af Bestyrelse. — Formanden, Forvalter Carøe, blev enstemmigt genvalgt; nyvalgt som Kasserer blev Handelsmedhjælper Kaj Larsen, genvalgt R. Rolandsen og nyvalgt Handelsmedhjælper E. Hemmingsen. Som Suppleanter genvalgtes Frk. Jensen og nyvalgtes Handelsmedhjælper Jacobsen. — Agitationsudvalget konstituerede sig med R. Rolandsen som Formand, Skaarnborg og Frk. Jensen. — Aftenen sluttede med et fælles Kaffebord og et Par Timers fornøjeligt Samvær.

Søndag den 8. Oktober afholdtes et vellykket Bal paa Hotel

„Danmark". Ved Kaffebordet holdt Formanden en smuk Tale for vor Centralorganisation og sluttede med at udbringe et Leve for denne. — I Anledningen af Aftenen var der forfattet et Par Sange, hvoraf den ene specielt var henvendt til den afgaaede Kasserer L. F. Larsen, som pligttro og med stor Interesse har varetaget vor Afdelings Regnskab i 5 Aar, men som i nær Fremtid agter at forlade Byen.

Afdelingen her har haft megen Glæde af Arbejdet for 7-Lukningen, idet alle Forretningerne — naar undtages et Par mindre — lukker Kl. 7. *L. Al.*

Roskilde. Halvaarlig ordinær Generalforsamling afholdtes Torsdag den 12. Oktbr.

Til Dirigent valgtes S. Birch. — Formanden, Herr N. Bisgaard, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, og denne godkendtes enstemmig. Der var afholdt 6 Bestyrelsesmøder og 9 Medlemsmøder. — Formanden omtalte derefter 7-Lukningen, som nu var indført fra 1. Oktober.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som balancerede med Kr. 571,12 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 52,27. — Regnskabet godkendtes ligeledes enstemmigt.

Til Formand i Stedet for N. Bisgaard, der nægtede Genvalg, valgtes efter en lang og meget livlig Debat, F. Brochmann-Mikkelsen. Til Bestyrelsen valgtes i Stedet for Frk. V. Sørensen, der ligeledes nægtede Genvalg, og F. Brockmann-Mikkelsen Frk. E. Kranholm og S. Birch. — Til Revisor valgtes N. Bisgaard. — Som Formand for Agitationsudvalget valgtes Lund og som Medlemmer af samme Udvalg: Frk. G. Christiansen, Viggo Jensen, C. J. Nielsen og Laur. Olsen.

Under „Eventuelt" fremkom en Henvendelse om Oprettelse af Sprogkursus, hvilken Bestyrelsen lovede at tage under nærmere Overvejelse. Derefter sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O. og Roskilde Afdeling.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Frk. H. Nyegaard, Kasserer, S. Birch, Næstformand og Frk. E. Kranholm, Sekretær. *V. S.*

Samsø. Afdelingen afholdt Søndag d. 14. Okt. halvaarlig Generalforsamling paa „Flinchs Hotel". — Formanden, Kommis E. F. Petersen, bød Velkommen, hvorefter Kassereren fremlagde Regnskabet, der godkendtes.

Til Bestyrelsen valgtes: Bestyrer Mouritsen, Formand, i Stedet for E. F. Petersen, der blev Kasserer i Stedet for H. R. Jensen; desuden valgtes Kommis Carl Hansen som Sekretær og afløste saaledes E. Wejby Nielsen. Endvidere indtraadte Kommisserne P. Hollesen og J. Petersen i Bestyrelsen. Suppleanter blev: Kommis H. R. Jensen og Kontorist Poulsen, og til Revisorer valgtes Kommisserne J. Lund og Asboe.

Efter Afstemningen takkede den ny Formand, Bestyrer Mouritsen, for Valget og udtalte Ønsket om, at den ny Bestyrelse vilde samarbejde ligesaagodt som den tidligere. — Generalforsamlingen afsluttede derefter med Hurraraab for Foreningen.

Fra d. 14. Oktober at regne er 7-Lukningen gennemført paa Samsø de 4 første Dage om Ugen, Fredag Kl. 8 og Lørdag Kl. 10. *Masingo.*

Saxkjøbing. Onsdag d. 11. Okt. afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Saxkjøbing". Efter at Kommis Winther enstemmig var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning for Halvaaret, hvorefter Kassereren aflagde Beretning vedrørende Arbejdsløshedskassen. — Efter Tur afgik Formanden og Kommis Aarslev. Begge genvalgtes med Akklamation. Som 1. Suppleant valgtes Kommis Olsen og som 2. Suppleant Forvalter Andersen. Som Revisor genvalgtes Kommis Bødtker. *A. J.*

Slagelse. Vor By har i de sidste 2 Aar staaet under 7-Lukningens Tegn. Bestyrelsen har slaaet mange Slag for denne Sag. Vi har gentagende henvendt os til Handelsforeningen om at støtte Reformen. Foreningen har ogsaa stillet sig meget velvillig hertil. Vi har bestandig udsendt Lister til Principalerne, men altid har der været en eller anden Ulempe, saaledes at Forsøget strandede. Men nu i Efteraaret har vi taget fat for Alvor, og er det nu lykkedes os at faa 7-Lukningen gennemført i saa godt som alle Forretninger. Kun 3 Modeforretninger, Tobakshandlere og en Herreekviperingshandler, Herr Arthur Lindbach, har Lys i Vinduerne efter Kl. 7 — et Held er det dog at Herr Lindbach ikke beskæftiger Medhjælpere. Vi er selvfølgelig tilfredse med 7-Lukningens Gennemførelse. Ikke alene Medhjælperne, men ogsaa Principalerne hilser denne Reform med Glæde. Desværre er Forholdene bleven saadan flere Steder, at Aftensmaden indtages efter Kl. 7. Dette er dog ikke Meningen; naar vi endelig har faaet den Time fri, skulde den efter min Mening ikke bruges til Spisetime. Flere Medhjælpere har udtalt deres Misfornøjelse hermed. Denne Ulempe bør naturligvis ændres og helst inden den vinder Hævd. *Aksel Thorsell.*

Thisted. Søndag den 8. Oktober afholdtes halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Royal". Der var mødt ca. 50 Medlemmer. Til Dirigent valgtes Herr Bogholder Ottesen.

Af Beretningen, som Formanden afgav, fremgik, at der i det forløbne Halvaar bl. a. var afholdt 6 Bestyrelsesmøder, 2 Generalforsamlinger, samt arrangeret et større Agitationsmøde i Hurup. — Medlemstilgangen androg 40, — Afgang 21, heraf overflyttet til andre Afdelinger 17, saaledes at Medlemsantallet nu var saa stort som aldrig tidligere, nemlig 126. — Beretningen godkendtes enstemmigt.

Arbejdsløshedskassens Regnskab for Juli Kvartal, der fremlagdes af Kassereren, godkendes ligeledes.

Til Formand genvalgtes Herr Aage Neergaard med et dundrende Hurra. — Som nyt Medlem af Bestyrelsen valgtes Herr Bogholder Jens Larsen og til Suppleant valgtes Herr Kolonialmedhjælper A. K. Nielsen. Agitationsudvalget for Byen kom til at bestaa af følgende Medlemmer: Johs. Jensen (Formand), N. P. Nielsen, Alfred Sørensen, Ebbe Clausen samt Frk. Anna Jensen.

Det vedtoges at indmelde Afdelingen i „Thisted Foredragsforening", dog saaledes, at Medlemmerne betaler et Aarskort (der kan erholdes hos Kassereren) med 75 Øre.

Angaaende Virkeplanen for den kommende Vintersæson vedtoges det at overdrage Bestyrelsen at arrangere ugentlige Mødeaftener med Foredrag, Diskussion, Oplæsning etc. — Desuden blev man enige om, at søge afholdt et større Agitationsmøde, den 12. November med et Hovedbestyrelsesmedlem som Taler.

Under „Eventuelt" drøftedes forskellige Afdelingsanliggender, samt valgtes Agitationsudvalg for Oplandet. — Dette kom til at bestaa af: Aage Neergaard, Thisted — Chr. Christensen, Hurup — A. Larsen, Koldby — Frk. Søgaard, Hørdum og Manufakturmedhjælper Nielsen, Hvidbjerg.

Om „Lukkelovens" Overholdelse førtes en længere Debat, hvoraf fremgik, at Loven overholdes meget slet, navnlig paa Landet, hvor der ikke øves tilstrækkelig Kontrol og Tilsyn. Forholdene er dog heller ikke tilfredsstillende i Byen.

Generalforsamlingen, hvori deltog et lovende Antal Kolleger fra Oplandet, sluttede med et af Dirigenten udbragt Leve for C. O.

Fredag den 13. Oktober afholdtes et vellykket Medlemsmøde, hvor Formanden bød den talrige Forsamling velkommen, og udtalte Haabet om, at denne Aften maatte være et godt Varsel for den kommende Sæson. — Derefter oplæste Formanden flere Smaafortællinger. — Fredag den 10 vellykket Diskussionsmøde. Iøvrigt var til denne Aften averteret Foredrag om en Rejse til Konstantinopel. Foredragsholderen, Herr Assistent Fenger, udeblev, uden at sende Afbud.

Møder i November: Fredag den 3. November — Overlærer Larsen: Det 20 Aarhundredes Litteratur.

Fredag den 10 November: Lotteriaften. Hvor der bortspilles Masser af nyttige og gode Genstande. *—n.*

Viborg. Onsdag d. 13. Sept. afholdt Afdelingen sit første Møde i denne Sæson. — Herr Fabrikant Jacobsen oplæste nogle Digte til stor Fornøjelse for de Tilstedeværende. Efter Underholdningen samledes vi om et Kaffebord, hvor Kassereren takkede Herr J. for Underholdningen.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 12314, Jens Roest, tidligere Adr. Niels Lund, Kolding, slettes herved paa Grund af Restance. R. skylder for Bog og Kontingent for Juli—Oktober 1916.

Kolding, 7/10 16. *Axel L. Lorenzen,* Kasserer.

Medlem Nr. 10518 William F. Stenderup er slettet af Foreningen paa Grund af Restance.

Nyborg, den 22. Oktbr. 1916. *C. Nielsen,* Kasserer.

Medlem Nr. 12075 Carl V. Rasmussen (Crome & Goldschmidts Udsalg, Rødby) slettes herved af Afdelingen paa Grund af Restance.

Rødby, den 21. Oktbr. 1916. *J. L. Hesselgren.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 22. 15. November 1916. 16de Aargang.

DE MANGE PENGE.

I „Nationaløkonomisk Forening" holdt for nogle Dage siden en fremtrædende yngre Vekselerer Foredrag om Danmarks finansielle Forhold til Udlandet. Køligt og lidenskabsløst rullede han et Billede op, hvor „Guldstrømmen" registreredes som en national Gevinst paa saa og saa mange Millioner. Lige saa køligt udkastede han Planen om Oprettelsen af et Slags Raad, hvis Opgave skulde være dels at regulere det hæftige Børsjobberi og dels at bevare Gevinsten til Fordel for den nærmere eller fjærnere Periode hvor Kurserne gaar baglæns.

Den danske Pengeverden er et i disse Dage udvidet Begreb. Men selv med Udvidelsen er det forholdsvis snævert, og den egentlige Gevinst, den store Gevinst, falder paa ganske enkelte Hænder. Selv om Statens økonomiske Blodomløb pulserer kraftigere, betyder dette dog ingenlunde nogen Regulering af Blodomløbet. Med Anvendelse af samme Billede maa fastslaas, at himmelraabende mange danske Statsborgere er saa blodfattige, at de synes udpumpede.

Og saaledes er det i Virkeligheden ogsaa. Den gaadefuldt taabelige Vilkaarlighed, der — trods alle regulerende Foranstaltninger — raader i de krigsførende Lande, er omplantet paa økonomisk Grund i de nevtrale. Blandt disse sidste har Danmark haft den Lykke at være ledet af en demokratisk Regering, hvis Vilje til forebyggende Foranstaltninger har været særdeles redebon, men hvis Evne har været knægtet af det bestaaende System, der under Krigen brutalt har holdt paa sit. Thi selv om Kapitalen under det Offentliges Pres har kastet nogle Millioner i Grams, og selv om de demokratiske Partier — og i væsentlig Grad Arbejderpartiet — har fremtvunget visse fremhjælpende Foranstaltninger, er man dog haabløst langt fra at have raadet Bod paa blot en Brøkdel af den sociale Elendighed, Krig og Dyrtid har affødt.

Læg Øret til Jorden og lyt: Det stønner i Dybet! Forbandelsen er jo den, at Systemet — det kapitalistiske System — al Tid finder Udveje for Profit. Hvad det giver med den ene Haand, tager det — med et Tillæg for sin Ulejlighed — med den anden. Her hjælper saavist ingen Kommission, selv om den sammensættes af Landets snedigste Mænd og udstyres med vidtrækkende Myndighed. Det, der skal til, er en voldsom Reaktion fra deres Side, der lider — en bestemt Fordring om at faa Sulten fra Døren.

Det var før Krigen haardt nok for danske Handels- og Kontormedhjælpere at friste Livet med de Vilkaar, der blev budt dem; men mange Gange værre er det i Øjeblikket. De spredte Lønforhøjelser og Dyrtidstillæg, der er faldet af, opvejer — som ofte paavist her i Bladet — ikke paa langt nær Dyrtiden. Hvis Sult avler Trods, maa der blandt vor Stand findes adskillige, der knytter Hænderne.

Saa kom da frem med de knyttede Hænder! Det nytter fedt at holde dem i Bukselommerne. Vor Harme maa være frie Mænds Harme og maa gøres produktiv gennem Organisation. Vor Trods maa have en Adresse og den har Jens Johansen.

Blandt de mange Røster, der i denne Tid rejser sig fra Dyrtidens Ofre, er det værd at lægge Mærke til en Udtalelse i „Politiken" af Redaktøren af de københavnske kommunale Tjenestemænds Blad. Efter en Række med ubarmhjærtige Tal bilagte Betragtninger, konkluderer han i følgende: „Dyrtiden har lært Tjenestemændene Sammenholdets Betydning. Deres Organisationer staar nu stærke og vel konsoliderede og repræsenterer en Hær af bitre og misfornøjede Borgere, hvis Taalmodighed er ved at briste, og som ikke taaler endnu en Gang at møde den Skuffelse, det vil være at faa bevilget et Beløb, der er en Mellemting mellem noget og absolut intet."

Det drejer sig her om 8743 Tjenestemænd, sammensluttede i forskellige Organisationer, og selv om en betydelig Del af dem rettelig burde tilhøre vor Organisation, vil Udfaldet af deres Aktion mod den fælles Arbejdsgiver, Kommunen, ogsaa for os have betydelig Interesse. —

Fremtrædende Ledere af vor hjemlige Handel og Industri tager i denne Tid Gang paa Gang Ordet for at mane til Sammenslutning. Systemet skal bevares og underbygges med de Millioner Krigen har kastet

ind over Landet. Om disse Penge, der øges Dag for Dag, skal sluttes Kreds, saaledes at Herredømmet over dem bliver indenfor Kredsen. Enhver kan se hvor dette bærer hen, hvis der ikke i Tide tages Forholdsregler af dem, der ikke er indenfor Kredsen. Og disse Forholdsregler maa naturligt ogsaa munde ud i Sammenslutninger, hvis Aktionsbasis er givet i et Medlemsantal, man nu maa benytte Tiden til at forøge.

Men Tiden er kostbar. Dens Hjul svinger febersygt rundt og hvert Øjeblik kan ske noget skæbnesvangert. Ingen kan sige hvornaar denne utaalelige Tilstand hører op, men den senere Tid har i hvert Fald vist, at den, der nu lægger Hænderne i Skødet gaar til Grunde. Det har været en Tid fuld af Magtbrynde og Rovdrift, hver Afkrog af Landet har sin uofficielle Filial af Børsen, og utallige er de Historier, der verserer om den danske Befolknings Profitsyge. Det har yderligere været en Svindelens Tid, hvor en Række Medborgere ikke har kunnet holde sig indenfor Lov og Rets Grænser, netop paa Grund af Profitsygen.

En saadan Tid afføder Despekt. Der rokkes ved vor Tillid, og Trangen til ordnende Hænder bliver stærkere Dag for Dag. Det hæderlige Arbejde maa dog atter en Gang finde sin Løn. Det kan derfor ikke nytte vi nøjes med at konstatere, at Danmark under Krigen har tjent en Milliard, vi maa have at vide om Landet er blevet lykkeligere derved. Og er dette ikke Tilfældet, maa vi ud af Kaos tvinge den ligelige Fordeling af de mange Penge, der nu en Gang er en grundlæggende Betingelse for Lykke.

Det gør vi gennem Organisation.

Peter Wraae.

Ud af Ragnarok.

Genrejsningen af den internationale Medhjælperføderation forberedes.

ALLEREDE de første Augustdage 1914 medførte et Sammenbrud af den internationale Medhjælperføderation, „Féderation internationale des Employés".

Netop Belgien, de store Begivenheders Brændpunkt, var Hovedsædet for Handels- og Kontormedhjælpernes Internationale, og fra den berømmelige, gamle flanderske By Gent var de fleraarige Bestræbelser udgaaet, der sluttelig formaaede at sammenknytte betydende Medhjælperforbund, saavel i den nye som gamle Verden. Og just, da Freden i Verden gik paa Held, stod „Féderation internationale des Employés" mere medlemstærk og indflydelsesrigere end nogensinde før. Den tilstundende internationale Kongres, der tænktes afholdt i Irlands Hovedstad, Dublin, vilde til Behandling faa en Række praktiske Opgaver, som Føderationens Ledelse dengang ansaa den tilstrækkelig moden og stærk til at løse. —

Hvad aarelangt Arbejde og mange Kræfters Samvirke havde opbygget, styrtede i hine skæbnesvangre Augustdage i Grus i Løbet af Timer. Sjælen i denne Verdensorganisme, der var fremgaaet af en stor Idé, Føderationens Grundlægger og fremragende Førstemand, Belgieren Auguste Bruggeman, sluttede sig som Frivillig til sit Fædrelands vigende Hær, der af Overmagten trængtes over den franske Grænse. Siden har han saa vidt vides været tjenstgørende som Officer i den belgiske Intendantur. Om den Skæbne, som derefter overgik Kredsen af belgiske Standsfæller, der var særlig knyttet til den internationale Organisation, véd vi intet med Bestemthed. Som Kombattanter i de sprængte belgiske Hære eller som Flygtninge i London efter Antwerpens Fald, spredtes de under det hærgende Uvejr, der jog hen over det ulykkelige Belgien.

Vort internationale Bygværk havde løsnet sig i sine Fuger og Baand, og et Forsøg fra britisk Side paa at genoptage Samarbejdet strandede, fordi Indbyderne øjensynligt ikke helt formaaede at unddrage sig Krigens Suggestion og frigøre sig for Paavirkning af de stærke nationale Modsætninger.

Heraf fremgik imidlertid med haardhændet Tydelighed, at kun de til Føderationen tilsluttede Organisationer i de neutrale Lande har Udsigt til at vedligeholde de internationale Forbindelser og forberede Genrejsningen af den internationale Organisation. — Denne Opfattelse har længe været raadende, ogsaa indenfor vor Centralorganisation, og i hvert Fald i et af de krigsførende Lande vundet Tilslutning i interesserede Kredse. Men Æren for, at disse Tanker iklædtes Forslagets Form, tilkommer „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund" og i Særdeleshed denne vor Broderorganisations Formand, Herr Chr. Dybwad, der er Medlem af Hovedledelsen for „Féderation internationale des Employés".

Det norske Landsforbund rettede for nogen Tid siden en Henvendelse til Medhjælperorganisationerne i de neutrale Lande, og gaar deri ud fra, at det internationale Forbund for Tiden maa betragtes som foreløbig opløst, at Initiativet til dets Genoprettelse bør udgaa fra et neutralt Land, at Organisationerne i de neutrale Lande bør etablere en provisorisk Ledelse med Sæde i Kjøbenhavn og med Herr Vilh. Hansen som Formand. De paagældende Forbund indgaar paa at betale et højere eventuelt det dobbelte Kontingent end før Krigen, dels til Bestridelse af løbende Udgifter, dels ogsaa — og særlig — til det Genrejsningsarbejde, der forhaabentlig kan iværksættes efter Krigens Afslutning, og som kan forventes at stille ret betydelige økonomiske Krav til de neutrale Organisationer.

Forslaget fandt Tilslutning af Forbundene i de neutrale Lande og den nye internationale Ledelse er siden konstitueret, bestaaende af Nordmanden Chr. Dybwad, Kristiania, Hollænderen R. Winkel, Haag og Danskeren Vilh. Hansen. — Kjøbenhavn er saaledes herefter Hovedsædet for de internationale Bestræbelser, idet det naturligvis er Hensigten, naar normale Tilstande atter indtræder, og Føderationen kan genoprettes paa sit oprindelige Grundlag, at lade saavel Valg af Ledelse som det internationale Bureaus Domicil foretage resp. bestemme af en dertil kompetent Forsamling.

Indtil videre bliver det Udvalgets Opgave at genoptage Samarbejdet mellem Medhjælperorganisationerne i de neutrale og vedligeholde Rapport med Organisationerne i de krigsførende Lande. Derved vil ogsaa vi yde vort ringe Bidrag til de Bestræbelser, der overalt i Verden udfoldes, for vel forberedte at møde den Lystid, vi haaber, vil følge efter Øjeblikkets Ragnarok.

Overenskomst

afsluttet med

Hovedstadens Brugsforening.

ALLEREDE for et Par Aar siden optoges der Forhandlinger mellem „De samvirkende Brugsforeninger i Kjøbenhavn" og Centralorganisationen, om Opnaaelse af en Overenskomst angaa-

ende Løn- og Arbejdsforhold etç. for de i de forskellige kjøbenhavnske Brugsforeninger ansatte Medhjælpere. Disse Forhandlinger førtes i en Række Møder, men sprængtes til Slut, idet Parterne ikke kunde enes om Voldgiftsparagrafens Bestemmelser, som vi for vort Vedkommende ønskede givet en anden Form end Brugsforeningens Repræsentanter var villige til.

Sagen hvilede da i nogen Tid, i hvilken Periode der imidlertid skete det, at de hidtil eksisterende selvstændige Brugsforeninger sammensluttedes til en stor Forretning under Navn af „Hovedstadens Brugsforening". — Dette bevirkede, at alle de under Kolonialmedhjælpernes Afdeling hidtil bestaaende Brugsforeningsmedhjælper-Klubber ogsaa sluttede sig sammen, og i Løbet af kort Tid organiseredes samtlige i Firmaet arbejdende Medhjælpere.

Vejen var nu farbar for nye Forhandlinger, og Klubben vedtog da ogsaa paa en Generalforsamling i August, at anmode Hovedbestyrelsen om Tilladelse til overfor Hovedstadens Brugsforening at rejse forskellige Krav angaaende Løn- og Arbejdsforhold.

Denne Tilladelse blev givet paa Hovedbestyrelsesmødet i September, og ved en ny Klub-Generalforsamling formuleredes Kravene nærmere, og der konstateredes en ubrydelig Enighed blandt Klubbens godt og vel 100 Medlemmer om, at man denne Gang vilde have gennemført en Ordning af Forholdene, og alle Medlemmerne var parat til at sætte noget ind herpaa.

Brugsforeningens Forretningsudvalg erklærede sig straks villig til Forhandling om de stillede Krav, og medio September paabegyndtes da Forhandlingsmøderne.

Fra vor Side mødte: for Centralorganisationen Forretningsfører Jens Johansen, for Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen i Kjøbenhavn Formanden, Herr Martin Pedersen, for Kolonialmedhjælpernes Afdeling Formanden, Herr Sigfred West og for Brugsforeningsmedhjælpernes Klub Herr Poul Poulsen. Hovedstadens Brugsforening var repræsenteret ved Formanden og Næstformanden d'Herrer J. M. Johansen og O. Søborg samt af Konsulent, Fuldmægtig Albert Jørgensen.

I en Række Møder behandledes indgaaende de forskellige Krav og Interessespørgsmaal, og selv om Meningerne i mange Tilfælde stod stærkt mod hinanden, førtes Forhandlingerne dog denne Gang i en særdeles fordragelig og saglig Form, hvori sporedes en virkelig redelig Vilje til at naa et Resultat, der i nogen Maade kunde tilfredsstille begge Parter, og det erkendtes villigt fra Brugsforeningens Side, at Medhjælpernes Krav var berettiget — ikke mindst under de forhaandenværende stærkt anspændte økonomiske Forhold.

Til Fremme af Forhandlingerne bidrog selvfølgelig i høj Grad den mønsterværdige Enighed, og det stærke Sammenhold, som under Sagens Gang vistes af Medhjælperne selv, og netop denne Omstændighed har mere end noget andet bevirket, at der er naaet et nogenlunde akceptabelt Resultat.

Det gik selvsagt her, som det gaar under alle Forhandlinger; der maatte fires lidt her og klippes lidt der, men i det Store og Hele er der dog næppe Grund til særlig stærk Misnøje med det Arbejdsgrundlag, der saaledes er skabt for vore Kolleger i denne store Virksomhed, der her forhandledes med; thi man maa jo i nogen Grad tage Hensyn til, hvorledes Vilkaarene for Medhjælperne er i andre Stor-Forretninger, som kan anvendes til Sammenligning. Og desværre maa det vel erkendes, at disse Forhold ikke er bedre — maaske snarere lidt til den anden Side.

Vi hidsætter her Overenskomsten i den Skikkelse, hvori den nu foreligger godkendt af begge Parter og behørig underskrevet af Tillidsmændene fra begge Sider:

Overenskomst.

Dags Dato er mellem Hovedstadens Brugsforening i Kjøbenhavn og Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger ved Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen i Kjøbenhavn oprettes følgende Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsvilkaar etc. for de i Hovedstadens Brugsforening ansatte Medhjælpere.

Overenskomsten er gældende for 2 Aar fra 1. Oktober 1916 at regne og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne til Ophør en 1. Oktober, dog tidligst til 1. Oktober 1918.

Hovedstadens Brugsforening har Ret til et Aars Forlængelse af Overenskomstens Varighed imod at forhøje samtlige nedenfor anførte Mindstelønssatser med 5 — er fem — Kr.

Forsaavidt Overenskomsten iøvrigt ikke opsiges af en af Parterne, gælder den fremdeles et Aar ad Gangen indtil Opsigelsesdatoen.

A. Lønforhold.

1. Mindstelønnen for mandlig udlært Arbejdskraft er 120 Kr. maanedlig. Udlærlinge (1 Aar efter Læretidens Udløb) lønnes med 110 Kr. maanedlig.
2. For kvindelige Medhjælpere, der har arbejdet 3 Aar ved Faget, er Mindstelønnen 80 Kr. pr. Maaned de første 3 Maaneder, 85 Kr. pr. Maaned de følgende 3 Maaneder og derefter 100 Kr. pr. Maaned.
3. Ikke faglært Arbejdskraft, (med under 3 Aars Anciennitet ved Faget, som ikke er Lærlingekontrakt underkastet, lønnes med mindst 50 Kr. pr. Maaned det første Halvaar, 60 Kr. det andet Halvaar, 70 Kr. det andet Aar og 75 Kr. det tredje Aar.
4. For Overarbejde betales et Tillæg til den almindelige Timeløn af 50 pCt. For Natarbejde (Tiden mellem Kl. 11—6) og Søndagsarbejde betales et Tillæg af 100 pCt. Søndag før Jul undtages fra denne Bestemmelse. Til Overarbejde henregnes ikke den sædvanemæssige Oprømning og Aflæsning af Kasseapparater. Personalet er pligtig til at deltage i Opgørelserne mod at erholde almindelig Timeløn med Tillæg af 50 pCt. Ekstrahjælp betales med 5 Kr. for hver af Ugens 5 Søgnedage og 7 Kr. for Lørdag.
5. Det er en Forudsætning for Minimallønsbestemmelserne, at Lønningerne for de dygtigere og mere betroede Medhjælpere til enhver Tid ligger højere, og forsaavidt Misforhold paa dette Omraade som Helhed taget skønnes at være til Stede, har Parterne Paataleret overfor hinanden.

A. Arbejdstiden.

Arbejdstiden er i Maanederne April—September for de 4 første Dage i Ugen fra Kl. 7—7, Fredag fra Kl. 7—8 og Lørdag fra Kl. 7—10, og i Maanederne Oktober—Marts de 4 første Dage i Ugen fra Kl. 8—7, Fredag fra Kl. 7—8 og Lørdag fra Kl. 7—10. Indenfor ovennævnte Tider har Medhjælperne daglig 1/2 Times Frokostpavse og 1 1/2 Times Middagspavse. Endvidere har Medhjælperne ugentlig en ekstra Fritid paa 2 1/2 Time, der i Forbindelse med Dagens Middagspavse skal udgøre en samlet Fritid fra Kl. 3 Eftermiddag. Den ugentlige Arbejdstid bliver derved henholdsvis 61 1/2 Time og 57 1/2 Time pr. Uge. Den ugentlige ekstra Fritid bortfalder 2 Uger før Jul og Paaskeugen.

C. Ferie.

Der tilstaas Medhjælperne en aarlig Sommerferie, som efter et Aars Ansættelse fastsættes til en Uge, i hvilken Tid der oppebæres fuld Løn. For Medhjælpere med over 4 Maaneders Ansættelse er Sommerferien 4 Dage. 1.-Majdagen er — forsaavidt den ikke falder paa en Lørdag — Fridag fra Kl. 12 Middag.

D. Opsigelse.

Opsigelsesfristen fastsættes til 14 Dage til Fratrædelse den 1. i en Maaned.

E. Sygdom.

Saafremt det ved Lægeattest godtgøres, at en Medhjælper paa Grund af Sygdom er ude af Stand til at varetage sin Gerning i Brugsforeningen, udbetales der Vedkommende for det Tidsrum, hvori dette er Tilfældet og i en Tid indtil 3 Maaneder, en Løn,

der plus Fradrag af 2 Kr. pr. Dag for mandlige og 1 Kr. pr. Dag for kvindelige Medhjælpere, udgør den Løn Vedkommende ellers vilde kunne oppebære.

Lægeattesten, der betales af Brugsforeningen, kan i de Tilfælde, hvor Vedkommende er Medlem af en statsanerkendt Sygekasse, kræves udstedt af den for Vedkommende anviste Sygekasselæge. I andre Tilfælde af en af Brugsforeningen anerkendt Læge. Ved Sygdom med under 4 Dages Varighed bringes disse Lønningsbestemmelser ikke i Anvendelse. Løn i Sygdomstilfælde kan ikke for samme Sygdom eller dens Følger andrage mere end de foranførte 3 Maaneders Lønudbetaling.

F. Antal Lærlinge.

Brugsforeningen maa kun beskæftige en Lærling for hvert Udsalg og derudover en Lærling til hvert Udsalg, der bekæftiger 5 udlærte Medhjælpere, (2—10 o. s. v.).

G. Voldgift.

Uoverensstemmelser mellem Hovedstadens Brugsforening og Medhjælperne behandles i Henhold til den nedenfor anførte Overenskomst mellem de af Arbejderpartiet anerkendte kooperative Foretagender og Arbejdernes faglige Organisationer om Regler for Behandling af faglig Strid:

1. Parterne er enige om, at enhver Uenighed af faglig Karakter bør søges bilagt ved Mægling, eventuelt ved Voldgift.
2. Mæglingsudvalget skal bestaa af 2 Medlemmer, hvoraf 1 vælges af Hovedstadens Brugsforening og 1 af Handels- og Kontormedhjælper- Foreningen.
3. Naar en Organisation paa et af sine Medlemmers Vegne begærer Mægling afholdt, skal Mæglingsudvalget træde sammen til Forhandling, i Kjøbenhavn indenfor en Frist af 3 Hverdage og i Provinsen indenfor en Frist af 5 Hverdage. Mæglingen foretages saavidt muligt paa Stedet, hvor Uenigheden er opstaaet, og saaledes at Repræsentanter for de stridende Parter kan tilkaldes.
4. Lykkes det ikke paa denne Maade at opnaa Enighed skal Sagen, forsaavidt den angaar Forstaaelsen af den foreliggende Overenskomst med almindelige Bestemmelser, forelægges en Voldgift til Afgørelse, hvis en af Parterne forlanger det; og ingen Arbejdsstandsning som Følge af saadan Uenighed maa finde Sted. I andre Tilfælde kan Uenigheden kun indankes for en Voldgift, hvis begge Parter er enige derom.
5. Er der Enighed om at henvise en Sag til Voldgift, skal denne bestaa af 4 Medlemmer, hvoraf 2 vælges af Hovedstadens Brugsforening og 2 af Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger samt af en Opmand, som vælges af Voldgiftsrettens Medlemmer. Saafremt der ikke opnaas Enighed om Valget af Opmand, skal Parterne anmode Formanden for den faste Voldgiftsret om at udnævne ham.
6. Voldgiftsretten skal som Regel træde sammen senest 6 Dage efter den er paakaldt. Opmanden fungerer som Rettens Formand samt leder og deltager i dens Forhandlinger. Sagen gaar efter disses Afslutning til Afgørelse ved simpel Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene. Kan Stemmeflerhed ikke opnaas, afgøres Sagen af Opmanden. Over Rettens Forhandlinger føres en Protokol, der efter hver Sags Afslutning underskrives af samtlige Medlemmer af Retten, ogsaa af Opmanden, saafremt han har voteret i Sagen, Voldgiftsretten tilstiller begge Parter Meddelelse om sin eller Opmandens Kendelse. Kendelsen skal være afsagt senest 14 Dage efter, at Sagen er indgivet til Retten.
7. Ingen kan være Medlem af Mæglingsudvalget eller Voldgiftsretten, naar den paagældende Sag drejer sig om et Spørgsmaal, vedrørende Arbejdsforholdene paa et Arbejdssted, hvor Vedkommende har personlig Interesse.
8. Voldgiftsretten bestemmer, hvilken af Parterne der skal betale Sagens Omkostninger.

Det er en Forudsætning ved Overenskomstens Ikrafttræden, at nuværende Lønninger, der maatte ligge højere end de i Overenskomsten fastsatte Minimallønninger, ikke nedsættes.

Kjøbenhavn, den 9. November 1916.

for Hovedstadens Brugsforening

J. M. Johansen *O. Søborg* *P. D. Pedersen*

H. Bergen *G. Bolgann*

for Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Jens Johansen

for Handels- og Kontormedhjælper- Foreningen

Martin Pedersen

for Brugsforeningsmedhjælpernes Klub

Sigfred West

Overenskomsten omfatter ca. 110 Medlemmer, og medfører for de 96 en større eller mindre Lønforhøjelse. Kapitaliseret for et Aar andrager den økonomiske Fremgang, regnet efter de bestaaende Forhold, for 40 mandlige Kolleger Kr. 4707.— og for 56 kvindelige Kolleger Kr. 4968.— altsaa rundt regnet ca. Kr. 10.000.— i Merindtægt pr. Aar for disse Standsfæller.

Men det er endda kun udregnet efter Minimallønssatserne, saa i Virkeligheden vil Fremgangen være endnu større, idet det er en udtrykkelig Forudsætning for Overenskomstens Indgaaelse, at Minimallønsbestemmelserne selvfølgelig ikke maa praktiseres som Normallønninger, og i den Henseende har Punkt A 5. Stk. i Overenskomsten ganske særlig Interesse, idet denne Bestemmelse virker som Garanti mod en fejlagtig Fortolkning af Lønreglerne.

Arbejdstiden er naturligvis ikke begrænset saa stærkt, som vi kunde ønske, men Fremskridt er dog ogsaa naaet paa dette Punkt. Den gennemsnitlige Arbejdstid bliver 59½ Time pr. Uge, og er der end temmelig langt til 8-Timersdagen, saa er der dog her taget et lille Skridt i den rigtige Retning. Det vil ogsaa bemærkes, at Week-end-Principet er medtaget, idet der er sikret enhver Medhjælper i Brugsforeningen ½ ugentlig Fridag. I Betragtning af Vanskeligheden ved at røre ved denne Sag overfor Butikshandlende, er det ret betydningsfuldt, at der nu er gjort en Begyndelse.

Ferie- og Opsigelsesspørgsmaalet er ordnet paa temmelig ordinær Maade, som ikke giver Anledning til særlig Omtale, men derimod er der angaaende Løn under Sygdom truffet Forholdsregler mod, at en Medhjælper straks opsiges paa Grund af Sygdom, idet Brugsforeningen er gaaet med til at sikre Medhjælperne Løn under Sygdom i indtil 3 Maaneder, mod at Medhjælperne selv holder sig sikret i en Sygekasse — hvad Handels- og Kontormedhjælperne naturligvis i egen Interesse har en moralsk Pligt til at gøre, ligesaavel som andre Lønarbejdere, hvis Eksistens udelukkende afhænger af deres Arbejdsevne.

Desuden indholder Overenskomsten Regler for Forholdet mellem Antallet af udlærte Medhjælpere og Lærlinge, der kan beskæftiges i Brugsforeningens forskellige Forretninger. De, der har Øjet aabent for, hvad vort Fag har lidt ved den Planløshed, som har kendetegnet Rekrutteringen til Standen, vil forstaa Værdien af denne Bestemmelse. Men derudover har en saadan Regulering jo ogsaa en Side, der vender ud til det fagforeningsmæssige, og den bør ikke overses.

Mæglings- og Voldgifts-Reglerne er de samme, som anvendes mellem de fleste andre Fagorganisationer og Arbejdernes kooparative Foretagender. Nærmere Omtale af disse udførlige Regler maa anses unødig.

Overenskomstens Varighed er sat til 2 Aar — at regne fra 1. Oktober d. A. — men Hovedstadens Brugsforening har dog Ret til et Aars Forlængelse af Overenskomstens Varighed, mod at forhøje Mindstelønssatserne med 5 Kr. Herimod kan der næppe indvendes meget, naar Hensyn tages til, den i Overenskomsten indeholdte Bestemmelse, der giver Adgang til i Overenskomstperi-

oden at højne de enkelte Medhjælperes Løn saafremt Forholdene som Helhed taget skønnes at tale derfor. —

Udover, hvad der har fundet direkte Udtryk i selve Overenskomsten, har der under Forhandlingerne været behandlet en Række mindre Spørgsmaal, som i Almindelighed betragtes som Forudsætninger for Overenskomstens Indgaaelse. Saaledes har været behandlet, at der hver Uge leveres Medhjælperne en ren Kittel til gratis Afbenyttelse, at Medhjælperne faar gratis Kaffe en Gang om Dagen, at der ydes delvis Løn nnder Indkaldelse til Sikringsstyrken, at der Lørdag Aften gives en rimelig Spisepause o. m. a.

— — —

Er der ved denne Overenskomst ikke opnaaet alt, hvad vi kunde ønske, saa maa det dog erkendes, at alt i alt er Resultatet ikke saa daarligt endda, og det viser med stor Tydelighed, hvad der kan opnaas, naar Medhjælperne er enige og har fuld Forstaaelse af Organisationens Nødvendighed og Værdi.

— — —

Lad da denne Overenskomst anspore Medhjælperne i andre store Forretninger til at tage Organisationsarbejdet op paa samme Maade, som her er sket, og derefter med ubrydeligt Sammenhold rejse Kravene om ordnede Arbejdsforhold og forbedrede Vilkaar. — Thi paa Organisationen som saadan kan de altid stole, men det enkelte Medlem maa naturligvis først og fremmest yde sin Indsats og tage sin Risiko.

Brugsforeningsmedhjælpernes Klub har her udført et godt Stykke fagforeningsmæssigt Arbejde. Forhaabentlig drager det andre Medhjælperkredse efter sig. Og i saa Fald faar Overenskomsten adskillig Betydning udover den Kreds af Medhjælpere, som den direkte omfatter, *Jens Johansen.*

Kvindelige Butiksmedhjælpere.

Endnu et Gensvar til Fru Admiralinde Gad.

AT de kjøbenhavnske Ekspeditricer paa Tur efter Husassistenterne kom til at figurere som Underholdningsbidrag i et Dagblads Søndagsudgave behøver man ikke at tillægge nogen social Betydning. Ejheller at en socialt interesseret Dame som Admiralinde Emma Gad „tilrettelægger Stoffet". Dertil er der heller ikke noget at sige, Forretning er Forretning. Men naar Fru Gad bevisligt har kasseret de Indlæg, som kunde belyse Sagen i de Angrebnes Favør eller som nu i forrige Nr. af vor Tidende fremholder den af Fru Gad startede Forening som faglig, og paaberaaber sig at mene det særdeles godt med de kvindelige Handelsmedhjælpere, Forretningsdamerne, da er der for os Ekspeditricer al mulig Grund til at tage til Genmæle, og i vort eget Blad anvise Admiralinden en Vej til at støtte os.

Havde Fru Gad, i Stedet for at angribe de sagesløse Ekspeditricer, d. v. s. de Stakler, der efter de fremkomne Udtalelser at dømme baade mangler Uddannelse, Opdragelse og Takt, endda angrebet Cheferne, der lader deres Kunder betjene af en saa daarlig Arbejdskraft fordi den skal være billig og det netop er et betydningsfuldt Led i deres Forretningsprincipper i videste Udstrækning at spekulere i den billigste Arbejdskraft.

Kan hænde at Tilrettelæggelsen af saadanne Artikler havde været forbundet med større Vanskeligheder, men til Gengæld havde Admiralinden lettere været i Stand til at overbevise os om sine gode Hensigter og sin varme Interesse for os „Forretningsdamer".

Som Bevis paa denne sin Sympati henviser Admiralinden til de Foretagender, som „Hegnet" alias „Kvindernes Handels- og Kontoristforening" staar bagved. — Ja, hvis det ikke var andet end Sygekasse, Bibliotek og Aftenklub, vi Ekspeditricer manglede, vilde det jo være et saare nemt Spørgsmaal at løse. Men det er noget ganske andet — og langt vigtigere. Det er kortere Arbejdstid, saaledes at ogsaa de unge Kvinder, der staar bag Disken, kan faa Lejlighed til at nyde Undervisning og derigennem baade socialt og økonomisk lægge en Alen til deres Vækst, det er Løn i Forhold til den Tid de arbejder og til det, som et menneskeværdigt Liv koster at leve. Kort sagt, det gælder om for os at gøre Ekspeditrice-Stillingen til Selverhverv.

Og naar endelig Fru Gad henviser til den „Alderdomsforsørgelse", der sorterer under Kvindernes Handels- og Kontoristforening, da bør det først og fremmest fastholdes, at de allerfleste af de kjøbenhavnske kvindelige Butiksmedhjælpere overhovedet ikke i de unge Aar er i Stand til at friste Livet ved det lidet de tjener. Saalænge Tilstandene er saaledes er det den omvendte Verden at tale om Alderdomsforsørgelse. — Og videre: Mon ikke den sociale Statistik med de sørgeligt talende Tal, som udarbejdedes paa vor Organisations Foranledning, kunde give Fru Gad nogle orienterende Oplysninger om Ekspeditricernes virkelige Kaar bl. a. om, hvorfor saa faa Kvinder har Mod til at etablere sig. Alene det, at Fruen inddrager dette Maal som en nærliggende Mulighed, beviser Fru Gads mangelfulde Kendskab til de faktiske Forhold.

Eller Fruen burde forsøge et Interview med nogle ældre Ekspeditricer, der efter 10-15-20 Aars Arbejde i én Forretning, har slidt sig frem til en Gage af 100, 125 eller 150 Kr. om Maaneden, eller med Kasserersken i et stort, rigt og landskendt Firma, der efter 20-25 Aars Arbejde har — 60 Kr. (seksti Kroner) om Maaneden. — Det vilde være virkeligt orienterende for Fru Gad, hvis en Artikel-Serie om „Kvindelige Medhjælperes Kaar" skal løbe af Stabelen.

— — —

En af de ledende Damer indenfor „Kvindernes Handels- og Kontoristforening" udtalte for ikke længe siden paa et Møde, hvor mange Ekspeditricer var til Stede, at „der var jo mange (!) af de unge Piger beskæftiget ved Forretning, men saa daarligt stillede, at dem kunde det overhovedet ikke nytte at hjælpe(!)"

I de daarligst Stilledes Interesse arbejdes der altsaa ikke i Fru Gads Forening.

Men angribe disse Medhjælperstandens Pariaer, det kan man tillade sig. — I Sandhed! Man maa give Admiralinden Ret: Det er forbløffende, hvad Ukendskab til de faktiske Forhold kan bevirke. *„Forretningsdame".*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Medlemsmøde afholdtes Onsdagen d. 11. Oktbr. paa „Hafnia" med Diskussion om Medhjælpernes Stilling til Sygeforsikringen.

Formanden bød Velkommen, hvorefter H. Martens valgtes som Dirigent. — Efter en kort Indledning af Formanden gav Forretningsfører N. Jensen ved Sygekassen „Phønix" instruktiv Fremstilling af Sygekassernes indre Forhold og Stilling overfor det Offentlige. I den paafølgende Diskussion deltog bl. a. Formanden, J. Poulsen, Schmidt og Halskov samt Eyser, anbefaledes det varmt Medlemmerne at sikre sig ved Sygeforsikring eller Indmeldelse i en Sygekasse. — Man vedtog at overlade til Bestyrelsen at fremskaffe saa fyldigt statistisk Materiale som muligt for at kunne arbejde videre for Sagen.

Foredag om Frenologi med Diskussion og Eksperimenter afholdtes Onsdag d. 25. Oktober paa Hotel „Kong Frederik". Der var mødt ca. 100 Medlemmer, der med stor Interesse paahørte Foredraget, der saa vel som Eksperimenterne var yderst interessante. Foredragsholderen, Frenologen C. Max lovede paa Opfordring at fortsætte med senere Foredrag.

Søndag d. 26. Novbr Kl. 8 pr. har Bestyrelsen vedtaget at indkalde Foreningens Medlemmer til en selskabelig Sammenkomst i Klubben „Enigheden"s Lokaler i Anledning af, at vort mangeaarige Arbejde for Syvlukkesagen har resulteret i en fuld-

stændig Gennemførelse af denne for Medhjælperne saa vigtige Sag. Vi har fundet Anledning til at mindes denne Reforms Gennemførelse som en Mærkepæl i vort fagorganisatoriske Arbejde, og haaber, at Medlemmerne deler vor Anskuelse herom og vil vise det ved at give talrigt Møde denne Aften.

Vi har derhos ment det rigtigst samtidig at indbyde som Gæster: Bestyrelsen for Handelsforeningen af 1879 i Aalborg og dennes Lukkeudvalg for efter Evne at vise vor Paaskønnelse for den Forstaaelse og Velvilje, hvormed denne Forening har støttet Medhjælpernes Krav om Syvlukningen.

Til Underholdningen, der vil byde paa flere Overraskelser, vil der gennem Foreningens Bud blive udsendt Billetter à 50 Øre pro persona, idet Billetter om ønskes ogsaa vil kunne faas ved Henvendelse til Formanden eller Kassereren.

Saafremt der maatte være Stemning derfor, vil der endvidere blive Tid til en Svingom efter Underholdningen mod en Ekstrabetaling af 50 Øre pro persona.

Onsdag den 6. Decbr. Kl. 8½ afholdes Medlemsmøde paa Hotel „Kong Frederik". Herr Journalist Eyser vil holde Foredrag om: Krigstiden og Dyrtidsforanstaltningerne med paafølgende Diskussion.

Udenforstaaende Kolleger kunne indføres ved et Medlem, naar Anmeldelse herom sker senest Dagen forud til Formand eller Kasserer. *H.*

Maribo. Ved Generalforsamlingen den 24. Oktbr. valgtes følgende Medlemmer til Bestyrelsen: Bestyrer Wied Kirkegaard blev genvalgt, Kontorist L. Godsted, Kommis Otto Jensen, Kontorist Carl C. Jensen, Kommis Ch. Madsen og Kommis Aage Emst.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Otto Jensen, Formand, Aage Emst, Næstformand, Carl C. Jensen, Kasserer, Wied Kirkegaard, Sekretær og d'Herrer Reinholdt Sørensen, Chr. Madsen og L. Godsted som Repræsentanter.

Suppleanter blev Kommis Ottesen og Kommis Gaarde. Revisorer Bestyrer V. Nielsen og Bogholder Poul A. Rasmussen og Revisorsuppleant Kommis L. Jørgensen.

Til Formand for Agitationsudvalget valgtes L. Godsted og som Repræsentanter Carl C. Jensen, Otto Jensen, Ch. Madsen og Reinholdt Sørensen.

Program for November: Søndag d. 19. Novbr. Kl. 8 i Bangs Haves Pavillon afholdes selskabelig Sammenkomst. Fælles Kaffebord. Humoristisk Oplæsning af Herr Aksel Olischer, Nakskov, og som Slutfinale en Svingom. Entré 75 Øre for Herrer og 50 Øre for Damer ekskl. Kaffe. — Tirsdag den 21. Novbr. Kl. 8½, Medlemsmøde.

Tirsdag d. 28. Novbr. Kl. 8½. Humoristisk Oplæsning af Smaahistorier af pens. Lærer Jensen, Villa „Concordia", her.

Wied Kirkegaard.

Silkeborg. Torsdag d. 12. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Silkeborg". — Efter at Formanden havde aabnet Generalforsamlingen valgtes Chr. Jensen til Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Beretning og Kassereren fremlagde Regnskabet for det forløbne Kvartal. Regnskabet godkendtes enstemmig.

Det derefter følgende Valg forløb saaledes: A. Bloch, Formand; nyvalgt i Bestyrelsen blev Frk. Hagensen, og genvalgt M. Larsen. — Suppleanter: H. Chr. Jensen og Svend Aage Jensen, ligesom S. Aage Jensen ogsaa blev valgt til Revisor.

Under „Eventuelt" fremkom Chr. Jensen med et Forslag om, at der blev afholdt ekstraordinær Generalforsamling ang. Forandring af Kontingentet. Det vedtoges at afholde ekstraordinær Generalforsamling Torsdag den 19. Oktober. — Generalforsamlingen sluttede med et fælles Kaffebord,

Torsdag den 19. Oktober afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa Hotel „Silkeborg" i Anledning af Forandring af Kontingentet. Det vedtoges enstemmigt at forhøje Lærlingenes Kontingent med 25 Øre om Maaneden, imod at de fik Stemmeret, og at nedsætte de fuldtbetalende Medlemmers Kontingent med 25 Øre om Maaneden. — Efter Generalforsamlingen talte Chr. Jensen om de vestindiske Øer. — Aftenen sluttedes med fælles Kaffebord. *A. Schou.*

Thisted. Fredag d. 27. Oktober fortalte Herr Assistent Fenger Selvoplevelser fra en Rejse til Konstantinopel. — Den 3. November holdt Herr Overlærer Larsen et ypperligt Foredrag om det 20. Aarhundredes Litteratur — om den romantiske og den realistiske Tid.

Der var begge Gange god Tilslutning, men Medlemmerne bør dog til slige Foredrag — i egen Interesse — møde fuldtalligt!

Fredag d. 17. Novbr. Herr Løjtnant Hansen: Verdens første Handelsrejsende.

Søndag d. 19. Novbr. Kl. 4 Eftm.: Stort Agitationsmøde. Kl. 8¼: Selskabelig Sammenkomst. Agitér for talrig Tilslutning baade blandt udenbys og indenbys Kolleger, Medlemmer og Ikke-Medlemmer.

Fredag d. 24. Novbr. Herr Lagerforvalter Nielsen: Afholdsbevægelsen kontra Handelsmedhjælperne.

Fredag d. 1. Decbr. Herr Amtslæge Bartsch: Foredrag.

—s. —n.

Vejen. Afdelingen afholdt Tirsdag den 31. Oktober ordinær Generalforsamling, hvor Bestyrelsesmedlemmerne J. Lund, C. J. Thomsen og H. C. Andersen afgik ved Lodtrækning. — Genvalgt blev H. C. Andersen, nyvalgt blev Frk. Ingeborg Lundgaard og S. Madsen. — Som Suppleanter valgtes C. J. Thomsen og J. Lund. — Til Revisor valgtes Kontormedhjælper H. Pedersen. Der valgtes et Agitationsudvalg bestaaende af Otto Bøttcher, Chr. W. Jensen og J. Lund med Suppleant S. Ryge.

Der fremkom en Henstilling til Bestyrelsen om i Vinterens Løb at søge gennemført, at der mindst én Gang maanedlig blev afholdt Møde med selskabelig eller faglig Underholdning. — Bestyrelsen bemyndiges til af Afdelingens Midler at købe en lille Erindring til den tidligere Kasserer J. Lund, som Tak for det store Arbejde, han havde gjort indenfor Afdelingen.

Paa senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med C. Andreasen som Formand. Theo. Schütze som Kasserer og S. Madsen som Sekretær. *H. C. Andersen.*

Viborg. Onsdag den 25. Okt. afholdtes ord. halvaarlig Generalforsamling paa „Kanstrups Hotel".

Til Dirigent valgtes som sædvanlig J. C. Jacobsen, der bød Forsamlingen Velkommen og derefter gav Ordet til Formanden. Denne aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. Det har været en stille Tid, da Formanden har været indkaldt som Soldat i flere Maaneder.

Til Formand valgtes A. Jul. Jørgensen i Stedet for C. J. Frandsen, som ikke ønskede Genvalg, og til Bestyrelsen: H. C. Andersen og Weigaard-Andersen.

Efter en meget livlig Diskussion valgtes følgende Agitationsudvalg: Chr. Petersen, Vilh. Høm og P. Holm.

Det vedtoges atter at flytte Lokalerne til „Phønix". — Til Slut samledes man om Kaffebordet, hvor Krohn Jensen udbragte et kraftigt besvaret Leve for den afgaaede Formand.

Weigaard Andersen, Sekretær.

Sagsanlæg.

Under Henvisning til Presseloven begærer jeg optaget i „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende", at jeg agter at anlægge Sag mod Bladets Forretningsfører, Herr Jens Johansen, i Anledning af de i Bladets Nummer for den 1ste ds. indeholdte Fornærmelser om og mod mig i Artiklen „Haand i Haand".

Ærbødigst *Jul. Schou.*

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer slettes af Bornholms Afdeling paa Grund af Restance: Nr. 4314. Charles V. Nielsen pr. 1. Marts 1916. Nr. 11468. Hans Oluf Christensen pr. 1. Maj 1916. Nr. 12195. Siegfred Aagesen pr. 1. September 1916.

Rønne, d. 3. Novbr. 1916 *A. Andersen,* p. t. Kasserer.

Følgende Medlemmer er slettet paa Grund af Restance: F. Wandel-Petersen hos Thor Callesen, Harry Hansen hos Bredal Havemann, Assistent Gadeberg hos Bendix Hansen, Laura Bjerg, Nørrebro og Margrethe Bjerg, Nørrebro.

Rudkøbing, 15/10 16. *Anker Boesen.*

Efternævnte Medlemmer er slettede af Afdelingen: Nr. 11509, Holger A. Søndergaard og Nr. 8016, Hans Ringmacher, da de trods gentagne Opkrævninger har nægtet at betale det Afdelingen skyldige Kontingent.

Skive, Okt. 1916. *N. P. Pedersen,* Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 23. 1. December 1916. 16de Aargang.

MAAL OG MIDLER.

TEGN og Varsler tyder paa, at vor Centralorganisation befinder sig paa Skillevejen mellem Opgaverne, som vi hidtil har kendt dem, paa langt eller længere Sigt og Øjeblikkets haandgribelige Krav, — mellem ensidige socialpolitiske Bestræbelser og de egentlige faglige Vindinger, der for den enkelte Medhjælper kan udmøntes i Kroner og Øre.

Har vore Bestræbelser hidtil fortrinsvis været agitatoriske og samlende, da vil den kommende Tid tillige blive en Realiternes, hvor vi skal prøve de Vaaben, vi gennem Aarene møjsommelig dannede efter andre Organisationers Mønster.

Den vanskeligste og mest brydsomme Gennembrudstid ligger bag os. Ikke saaledes at forstaa, at Fremtiden ikke vil stille os overfor indviklede Opgaver. Men det er aabenbart, at Betingelserne for Organisationens Udvikling, almindelige og stadige Fremgang, netop i den sidste Tid er langt større end hvad vi hidtil har kendt. Samtidig med, at vi ved gennemført Modernisering af vore Administrationsforhold, saavel hvad angaar Kontorindretning som Personal-Forøgelse og — i Særdeleshed — en solid financiel Underbygning, har givet Centralorganisationen den indre Styrke, der er en Forudsætning for dens ydre Fremgang og kraftige Handledygtighed, har vort Medlemsantal taget saadanne Spring, at Medhjælperorganisationen ikke blot lader alle ubestemmelige Harmoni-Afskygninger langt tilbage, men ogsaa med al Tydelighed angiver hvorledes og efter hvilke Retningslinier vore Standsfæller skal underbygge Fremtiden.

Det er derfor ikke et blot polemisk Udfald mod de gamle Harmoniforeningers spredte Rester, men en af Kendsgerninger fremgaaet Overbevisning, naar vi hævder, at disse Foreninger difinitivt savner enhver Eksistensberettigelse, forsaavidt som deres fortsatte Bestaaen er aldeles betydningsløs for Varetagelsen af virkelige Medhjælperinteresser. I Virkeligheden træder disse Forenings-Reminiscenser kun ud af deres sædvanlige Ubemærkethed, for at demonstrere imod Centralorganisationen og saaledes mere eller mindre bevidst modarbejde den Stand, hvis Repræsentanter de lejlighedsvis er kritikløse eller ublufærdige nok til at agere. Naar disse og andre Foreninger, der endog er uden egentlig Føling med Medhjælperstanden, blev et let tilgængeligt Manøvrefelt for de Kræfter, der er i Bevægelse mod vor Organisation, er dette atter kun et Eksempel paa disses Uselvstændighed og faglige Evneløshed. Under saadanne Omstændigheder vil det ikke forudsætte synderlig Fremsyn hos de enkelte lokalbegrænsede faglige Brancheforeninger udenfor Centralorganisationen, at holde sig klar af det „Fællesraad", der er „Engageringskontorets" nyeste Mummedragt.

Hvorom alting er: Mellem Centralorganisationen og hine Foreninger, hvori Grænsen mellem Principalen og Medhjælperens Medlemskab, mellem Arbejdskøberens og Arbejdstagerens Interesser er ganske flydende, er der et gabende Svælg befæstet. Og for os er der ingen Anledning til at række den mindste Nagel til Brobygning over den skillende Kløft. Thi enten hører man til paa vor Side eller paa anden. Enten er man for eller imod os.

Vore Modstandere har skiftet Signaler. Medens de i sin Tid frakendte Medhjælperorganisationen al Berettigelse og Levedygtighed, lyser man nu i de samme Kredse Organisationstanken i Kuld og Køn. Men nu er det vor Tid at korrigere. Saaledes ændres Stillingen, at det nu er vor Sag og Pligt at foreholde de Uorganiseredes Skarer, at Organisation og Organisation er to Ting. Kan hænde to vidt forskellige Ting. Derfor er det en af vore fremtidige Opgaver overfor vore Standsfæller at klarlægge, hvorledes og med hvem de bør organiserer sig. Problemet vil ikke berede os Vanskeligheder.

— — —

Uro og Gæring er der i Medhjælperkredse. Det varsler en ny Tid og kræver nye organisatoriske Metoder. Fra Medlemsgrupper indenfor vor Centralorganisation rejser der sig i den sidste Tid Krav om Organisationens Indgriben for Ordning af de paagældendes Kollegers Løn- og Arbejdsvilkaar. De første Resultater heraf foreligger, og nye Forhandlinger, der

iøvrigt vil føre disse Overenskomster udenfor det oprindelige, mere specielle Omraade, er siden indledet.

Dermed aabner der sig helt nye Perspektiver for Organisationens Virkemaal. For første Gang staar vi overfor de Opgaver, der fornuftigvis har været det sande Formaal med alle hidtil udfoldede Bestræbelser og bragte Ofre. Thi hvilken Hensigt havde vel vor Centralorganisation, dersom den ikke modnedes til fagforeningsmæssig Aktion? Hvilken Eksistensberettigelse, dersom den ikke ved regulerende Indgreb i Lønspørgsmaalet evnede at bringe de paagældende Medhjælperlags Levefod i Plan med Tidens øgede Krav? Hvad der nemlig i kooperative Foretagender har vist sig gennemførlig, kan fornuftigvis ogsaa gennemføres i enhver Privat-Virksomhed, naar de interesserede Medhjælpere forenes i alvorlig Villen og ubrødeligt Sammenhold. — Men samtidig med, at nye Arbejdsvidder saaledes aabner sig for os, og Centralorganisationen med kraftige Linier tegner sine fagforeningsmæssige Fremtidsopgaver, vil det uoverstigelige Svælg mellem den moderne Medhjælperorganisation og de sidste Tiders organisatoriske Hokuspokus aabenbare sig for vore uorganiserede Standsfæller og stille dem overfor Afgørelsen: Faglig eller „gul" Organisation.

Naar da den sunde Fornuft sejrer — sejrer ogsaa vi.

Lønspørgsmaalet i Praksis.

Opnaaede Resultater i Vejle.

I tidligere Tid, mens vort Organisationsarbejde gik trægt og tungt, klamrede man sig undertiden til Haabet om, at der engang maatte ske noget, som kunde vække Medhjælperne til Forstaaelse af, at man ikke gennem Sløvhed og Ligegyldighed for egne og Standens Forhold naar at faa disse forbedrede, men at man kun ved et godt og energisk Arbejde i en moderne bygget Fagorganisation som vor, naar bort fra de usle Vilkaar, der binder den største Del af vor Stand.

Der var vel ingen, der tænkte sig Muligheden af, at en Verdenskrig skulde blive den attraaede Aarsag, og man kan vel heller ikke paastaa, at Medhjælperne — trods Dyrtidens Hærgen og Sliden i de knapt tilmaalte Gager — helt har „fundet sig selv" endnu, men de sidste Tiders betydelige Tilgang til Organisationen, kan dog uden al Tvivl sættes i Forbindelse med Krigen. Medhjælperne har begyndt at tænke lidt over Aarsagen til, at deres Pengepung — trods megen Sparsommelighed — saa hurtig blev tom, og jeg tror, at de fleste har fundet den rette Aarsag: At der altid kom for lidt i den, ikke alene i Forhold til de mægtigt opskruede Priser paa alt, hvad man skal købe, men ogsaa i Forhold til det Arbejde, de udfører.

Stillingen for langt den største Part af Medhjælperne er efterhaanden bleven fortvivlet. Priserne paa de nødvendigste Fødemidler er steget med 70 pCt. og samtlige Forbrugsartikler, taget under Et, med 40 pCt., og den beskedne Gage dermed reduceret med mindst to Femtedele.

Vi har ikke Midlerne til at fremtvinge et Dyrtidstillæg, der kan udligne denne sørgelige Difference, og vore beskedne Henvendelser til Principalerne om frivilligt at yde deres Støtte er naturligvis bleven — ikke just en Skuffelse — men en Bekræftelse af, at Tiggergangen for at faa den Løn, man kan tilkomme, er den usleste Vej, man kan betræde. Det er kun de færreste Firmaer, der har ydet deres Medhjælpere Dyrtidstillæg, og i mange Tilfælde har Tillægene været saa smaa, at de faktisk intet betød. Mange af de store Firmaers og Selskabers Krigs-Profit kan tælles i Millioner, mens Medhjælperne i flere af disse Forretninger maa være yderst økonomiske for overhovedet at faa til det daglige Brød.

Man undres derfor ikke over, at de hidtil udenforstaaende Medhjælpere har begyndt at finde Vejen til en Ændring i disse Forhold og netop nu i ret stort Tal slutter sig til Organisationen, og det er tillige ganske naturligt, at Medlemmernes Krav til Organisationen om at gribe ind og forsøge at tilvejebringe mere taalelige Forhold bliver mere og mere almindeligt, og Afdelingerne maa, hvor saadanne Krav fremsættes, nøje overveje enhver Mulighed for de paagældende Kravs Gennemførelse, ikke mindst hvor det gælder Lønspørgsmaalet.

Vejle Afdeling har i det sidste Aar haft en Mængde saadanne Henvendelser, og Afdelingens Bestyrelse har i ethvert enkelt Tilfælde grundigt undersøgt Betingelserne for en eventuel Indgriben fra Afdelingens Side. I de fleste Tilfælde har man desværre maattet opgive en saadan, ikke fordi man manglede Grundlag, men fordi man maatte anse Konsekvenserne for at være for farlige.

I enkelte Tilfælde har Afdelingen dog med Held grebet ind og derved opnaaet betydelige Forbedringer for de paagældende Medhjælpere. — Saaledes i „Arbejdernes Sygekasse", hvor Lønningerne, efter Forhandling med Organisationen, for de paa Kontoret ansatte to Medhjælpere hævedes med ca. 400 og ca. 700 Kr.

Ligeledes har Afdelingen taget Affære overfor „Arbejdernes Brugsforeninger" i Vejle, hvor der hidtil har hersket ret uheldige Lønforhold derved, at Uddelerne lønnede de i Forretningerne ansatte Medhjælpere. Efter Afdelingens Henvendelse til Brugsforeningernes Ledelse ændredes dette Forhold, Foreningerne overtog selv Lønningspligten, og Løn- og Arbejdsforholdene ordnedes gennem Overenskomst mellem Brugsforeningerne og Afdelingen.

Jeg skal ikke her komme ind paa denne Overenskomsts Enkeltheder, men kun ganske kort nævne Hovedpunkterne i den: Minimalløn, Maksimal-Arbejdsdag, Ekstrabetaling for Over- og Søndagsarbejde, Ret til Ferie, fuld Løn i mindst tre Maaneder i Sygdomstilfælde samt Indførelse af Voldgift.

Minimallønnen fastsattes til 1320 Kr. aarligt for ganske unge Medhjælpere, og Lønnen skal, i Forhold hertil, ligge højere efter Alder, Dygtighed og Anciennitet.

Maksimalarbejdsdagen er om Sommeren 10 Timer i Ugens fire første Dage, 11 Timer om Fredagen og 13 Timer om Lørdagen, Om Vinteren henholdsvis 9 1/2, 10 1/2 og 12 1/2.

For Overarbejde betales der 50 pCt. Tillæg. For Natarbejde (i Tiden mellem 12 og 6) og Søndagsarbejde 100 pCt. Tillæg.

Som man ser, en Overenskomst, der byder Medhjælperne i de paagældende Forretninger rimelige Vilkaar, og forhaabentlig efterfølges denne Overenskomst, i den nærmeste Fremtid, af mange lignende.

Axel Juhl.

Tiden i Agt!

SØNDAGSLUKNINGEN var Medhjælperbevægelsens allerførste socialpolitiske Resultat. Otte-Lukningen blev en af vore første Mærkesager. Syv-Lukningen endelig er et af de Midler, hvormed vore Standsfæller blandt Butiksmedhjælperne opøvedes til Organisation. Og nu holdes der Generalprøve Landet over paa den tidligere saa omstridte Syv-Lukning.

Hvilken Sum af Arbejde, mangfoldige og skiftende Kræfters

Sammenspil, hvormange og forskelligartede Ofre, hvormegen Udholdenhed repræsenterer ikke de Arbejdstimer, som Butiksmedhjælperne siden det lovbeskyttede Helligdagsarbejdes Tider og indtil Dagen i Dag erobrede for sig selv.

Og alt dette for et Par daglige Fritimers Skyld — siger Skeptikeren. Men Monsieur Jeronimus' Aandsfæller, som vi uafladelig har iblandt os, vil lamentere over Tidens Daarskab og Daarligdom og bekymret fundere over al den Letsindighed, den merkantile Ungdom herefter foranlediges til.

Slig Snak dør hen. Den høres meget sjældnere nu end forhen. Den savner ogsaa Rod i Tiden og i vort Formaal med Arbejdsdagens Reduktion, Naar det i Aarenes Løb er lykkedes at forkorte Butiksmedhjælpernes Arbejdsdag med noget nær 1000 Timer aarlig, er denne Gevinst ikke et Spørgsmaal om Frihed for Fritidens Skyld. Det er et Overskud af delvis uproduktiv Arbejdsydelse, der under forskellig Form gøres produktiv gennem den Enkeltes sundere Levesæt, Adgang til personlig Udvikling og almindelig Kundskabsforøgelse.

De mange af vore Standsfæller i Butikkerne og paa Lagrene, som den nye Syvluknings-Lov har skænket en Times Frihed, bør derfor ikke tankeløst bortødsle denne gennem saa store Vanskeligheder indvundne Time. Den bør tvertimod benyttes med Omtanke.

For Alle gælder det i vore Dage, at de stedse bør søge at øge deres Viden og dygtiggøre sig for Livet og det daglige Arbejde. Ikke mindst er dette en gylden Regel for Handels- og Kontormedhjælpere, og angaar alle Aldersgrupper indenfor Medhjælperstanden. Naturligvis har dette i Særdeleshed Bud til den merkantile Ungdom, men det fejler ejheller, at næsten alle ældre Medhjælpere paa dette eller hint Omraade kunde tiltrænge at opfriske gammel Lærdom eller give sig i Kast med nye Opgaver.

Og endelig kan ogsaa Organisationen nu med enduu større Berettigelse end tidligere kræve den Enkeltes aktive Deltagelse eller dog direkte Føling med Afdelingsarbejdet. Thi den vundne Time er ubestridt Organisationens Værk, og sin Erkendelse overfor Medhjælperbevægelsen viser man bedst ved paa virksomste Maade at fremme dens Bestræbelser og øge dens Medlemstal.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for September og Oktober.

NAAR andet Stof i den sidste Tid har optaget vore Spalter, saaledes at vor Omtale af Forretningsførerens Maanedsberetninger til Hovedbestyrelsen denne Gang fremkommer noget post festum, er dette imidlertid tillige et Eksempel paa den Foretagsomhed, der i dette Efteraar kendetegnede Centralorganisationen.

Som tidligere omtaltv iste Sommermaanederne et mindre tilfredsstillende Prospekt end ellers almindeligt. Til Gengæld har September-Oktober været to for vor Organisation særdeles gode Maaneder, og de i denne Periode opnaaede Resultater er end yderligere befæstede i den nu afvigte Maaned, for hvilken dog Opgørelse og Beretning endnu ikke foreligger.

Afdelingsarbejdet har taget stærk Fart og den almindelige Fremgang i Medlemsantallet fordeler sig næsten forholdsmæssigt over vore ca. 75 Afdelinger. — Indenfor Perioden er Hovedkontoret overflyttet til store og moderne Lokaler i den nye monumentale Bygning, som „Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark" har rejst foran paa Gl. Kongevej i Kjøbenhavn. I denne gennemført stilfulde Foreningsbygning er det lykkedes os paa favorable Vilkaar at sikre Hovedkontoret udmærkede og rummelige Lokaliteter, der selv med den almindelige Fremgang, som netop nu giver de bedste Løfter for vor Centralorganisation, vistnok vil vise sig tilstrækkelige for os gennem en Aarrække. —

Efteraarets Agitationsarbejde indlededes paa bedste Maade ved „den jyske Agitationsdag", der er indgaaende omtalt i vor Tidende. Med Rette siges det i September-Beretningen, at „det jyske Agitationsudvalg, specielt dettes Formand, Herr Bogholder Axel Juhl, Vejle, fortjener Tak og Paaskønnelse for sit Initiativ og energiske Arbejde for Realisationen af denne Sag, der ikke alene har Betydning i Forhold til den direkte Medlemstilgang, men sikkert ogsaa har Værdi derved, at der er spredt Oplysning om Organisationen ud i Kredse, som vi i det daglige Arbejde ikke naar ud til".

Foruden de paagældende tidligere refererede afholdtes der i de to Maaneder endnu kun enkelte Møder: Peter Wraae og Henry Fetterlein talte i Helsingør, Harald Heie i Slagelse og Roskilde, Vilh. Hansen i Kjøbenhavn og Jens Johansen i Aarhus.

Nye Afdelinger oprettedes i Kellerup (ogsaa omfattende vore Kolleger i Rødkærsbro og Bjerringbro), i Aars og i Brædstrup, hvor Herr Bogholder Niels Dahl, Vejle var Taler. Endvidere er Afdelingen i Vordingborg genoprettet med et betydeligt Medlemstal, efter et Møde hvor Herr Forretningsbestyrer P. E. Andersen, Næstved talte.

Det vaagnende Liv overalt i Afdelingerne genspejler sig i Medlemstilgangen, der har været ret usædvanlig. Kjøbenhavn er i Tèten med 125 Nyindmeldelser, den direkte Afdeling møder med 111, dernæst følger Aalborg (52), Vejle (34), Aarhus (29), Horsens (19), Thisted (18), Svendborg (15), Næstved og Stubbekjøbing (hver 13), Kellerup (12), Hjørring og Vordingborg (hver 11), Brædstrup (10), Herning (9), Aars, Kolding og Lemvig (hver 8), Holstebro, Frederikshavn og Løgstør (hver 7), Nykjøbing F. (6) samt Hillerød og Slagelse med hver 5 nye Medlemmer, medens Resten af Nyindmeldelser fordeles over de øvrige Afdelinger.

Agitationen fortsættes i Vinterhalvaaret, saaledes at C.O. som sædvanlig stiller Talere til Raadighed for Afdelingerne og uden Udgift for disse, dog maa alle stedlige Omkostninger ved Mødets Arrangement udredes af den lokale Forening. Endvidere er der henstillet til Afdelingerne at udveksle Talere, dog nærmest med Henblik paa Foredrag og Diskussion om faglige Emner ved Medlemsmøder.

For Retshjælpen har Perioden været ret stille. Forretningsudvalget bevilgede Retshjælp til Medlem 7568, E. Bøgh Larsen ctr. Grosserer V. Meyer, Kjøbenhavn, — til Medlem 6052, Wiggo H. Larsen ctr. Hovedstadens Brugsforening samt til Medlem 6857, Johs. N. Petersen ctr. Købmand Jul. Jørgensen, Aarhus. I alle Tilfælde gælder det et 3 Mdrs. Gagekrav.

Følgende Domme afsagdes: Ved Overretten i Sagen Carl Jensen ctr. Werner Rasmussen, Ringsted; Principalen var ved Underretten dømt til kun at udrede Kr. 110.—, men Overretten gav os Medhold, saaledes at vort Medlem tilkendtes Kr. 419.— plus Renter 5% fra 22/6 1915 med Tillæg af Kr. 80.— i Sagsomkostninger. — Ved Underretten er Sagen A. Jørgensen ctr. N. Hassing, Brønderslev paadømt. Ogsaa i dette Tilfælde maa Principalen udrede det paastævnede Beløb de Kr. 103.33. — Endelig er Købmand S. Wichmann, Nysted dømt til at betale vort Medlem, Didrich Overgaard, en Gagerest, der med Tillæg af Kostpenge andrager Kr. 125.24 plus Renter og Sagsomkostninger.

Overenskomstforhandlingerne med Hovedstadens Brugsforening her verseret i de to Beretnings-Maaneder, og er — som udførligt refereret i sidste Nummer — i November afsluttet med et for Medhjælperne gunstigt Resultat. — I denne Forbindelse kan nævnes, at Uddelere og Afdelingsledere i Arbejdernes Brugsforeninger i de forskellige Byer paatænker at danne en særlig faglig Forening. Forretningsføreren har efter Indbydelse deltaget i et Udvalgsmøde desangaaende.

Oktober-Beretningen giver nærmere Oplysninger vedrørende Syvlukningens lovmæssige Ordning og det af C.O. til Justitsministeriet indgivne Andragende om Butikernes fuldstændige Lukning Juleaftens Dag. Det tør forventes, at denne lille Reform

ikke vil møde Vanskeligheder, saaledes at Butiksmedhjælperne i Aar — og maaske fremtidig — kan paaregne en haardt tiltrængt Arbejdspause efter Juletravlheden.

Under Folketingets Finanslovsforhandlinger omtalte Folketingsmand Johs. Fog-Petersen nogle af vore Interessespørgsmaal, og dvælede især ved den nye Ordning af Handelsskolestipendiernes Fordeling. Herr Fog-Petersen krævede — overensstemmende med Centralorganisationens Standpunkt — at Stipendiernes Fordeling atter foretoges af et Udvalg, udpeget af de paagældende Organisationer, og der skimtedes gennem Handelsministerens Svar en større Forhandlingsvillighed end den vi hidtil har kendt i dette Anliggende.

Da kun et Faatal af Afdelingerne har indsendt Beretning om Resultaterne, der er opnaaet med de i Sommer udsendte Henvendelser vedr. Dyrtidstillæg, er denne Sag atter bragt i Erindring ved et fra Hovedkontoret udsendt Cirkulære. — Endelig skal anføres, at Oktober-Beretningen indeholder følgende Meddelelse: „Dyrtidslovens Forlængelse blev ikke gennemført før Rigsdagens Novemberferie, men Arbejdsløshedsinspektoratet meddeler under 1. ds., at Kjøbenhavn og Frederiksberg Kommunalbestyrelser har vedtaget desuagtet at fortsætte indeværende Aar ud med den sædvanlige Udbetaling af Tillæg til løbende Understøttelse — respektive af fortsat Hjælp, efter de samme Regler som hidtil har været gældende".

Arbejdsløshedskassen modtog ialt 51 Begæringer om Understøttelse; heraf anerkendes 48, medens 3 maatte afvises, fordi de lovmæssige Forudsætninger ikke var opfyldte. Der udbetaltes Understøttelser til et samlet Beløb af Kr. 1417.50.

Hovedkontoret har til Afdelingerne udsendt Cirkulære omhandlende Andragender om Kommunetilskud, Instruktioner vedr. A.K.s Administration etc., ligesom hver Afdeling har modtaget et Eksemplar af „Haandbog for Arbejdsløshedskassernes Ledere".

Ved Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde, der afholdtes den 16. September i Kjøbenhavn, var „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" repræsenteret ved 5 Delegerede. —

Som tidligere refereret afholdt Hovedbestyrelsen ordinært Møde den 16. September, medens Forretningsudvalget var samlet Dagen forud, for at drøfte og tage Bestemmelse vedrørende en Række administrative Spørgsmaal: Kasseeftersyn, Budgetudkast, Hovedkontorets Flytning, Understøttelser o. s. v.

Medlemstilgangen i September—Oktober androg 640!

Et nyt Samlingsmærke.

17-AARS-DAGEN for sin Start fejrede Hjørring-Afdelingen ved en Festlighed, der afholdtes Søndag d. 12. November i Byens nye, store og særdeles stilfulde Teatersal. Stiftelsesfesten fik et eget, højtidsstemt Præg derved, at Afdelingen ved denne Lejlighed afslørede et nyt smukt Silkebanner, tilvejebragt ved frivillige Bidrag indenfor Afdelingens Omraade.

I den smukke Festsal samledes en stor Skare hjørringensiske Standsfæller ligesom adskillige Kolleger fra Frederikshavn, Brønderslev og Stationsbyerne i Vendsyssel havde givet Møde. Saaledes var Frederikshavn-Afdelingen bl. a. repræsenteret ved vore kendte Kolleger d'Herrer A. Elvig og Chr. Olsen.

Efter at Forsamlingen havde afsunget „Høje Nord, Friheds Hjem", bød Afdelingens mangeaarige Formand, Herr H. Hein, Velkommen og redegjorde kortelig for Festens Hensigt og Bannerets Tilvejebringelse. Derefter sang man første Afdeling af en for Dagen skrevet, smuk og kantatelignende Sang, og Herr Vilh. Hansen, Kjøbenhavn besteg derefter Talerstolen for at holde følgende

Festtale.

Det er ikke hver Mands Sag at være Geograf, men det fejler næppe, at Skolestuens Kort, der gengiver vort Lands karakteristiske Kystlinie staar lyslevende i Deres Erindring. I Øernes Vrimmel skyder Halvøer, Odder og Næs sig ud i Bælt og Sø, markerende Bugter og Fjorde i Kystbilledets skiftende Sujet. Inde paa de brede Bugter og de langstrakte Fjorde valgte vore Urfædre deres første Bopladser, dér rejste Byerne sig og en senere Slægt lagde dér Fæster og Borge til Værn mod Vender og andre Ufærdsmænd. Vort Land er et af Verdens mindste Kongeriger. Men saa mærkelig det end lyder, dets lunefulde Kystlinier er tilsammenlagt længere end de franske Strande fra Dunkirchen til Biarrits, fra Pyrenæernes Fod til Middelhavskysten ved Nizza.

Næsten hver eneste dansk Købstad beskylles af det Hav, der før Verdenskrigen var Nationernes alfare Vej. Dog ikke overalt! Dér, hvor Kysterne, som her oppe mellem Aalbæk- og Jammerbugten, ligger aaben og ubeskyttet, dér rejste Indlandsbyen sig langt bag Klitter og skærmende Skove. Saaledes blev Hjørring til! En ensom Handelsplads inde i Vendsyssels Sletteland med noget af Stortiden over sig. Tingstedet og Bispesædet, men først og fremmest Centret for Handel og Omsætning højt oppe i det yderste Danmark, norden for Lands Lov og Ret. Ensomhedens Storhed prægede By og Borgere. Kampen mod en uvenlig Natur, Vestenvinden, der satte ind over Landet, Havet, som skiftende Slægter ved Jævndøgnstide har hørt brydes under Raabjerg Knude, Hverdagslivets Slid, der føltes mere haardhændet end i andre Egne, mærkede, men tillige staalsatte disse Nationens nordligste Forposter. Vendelboen blev Frihedens og Uafhængighedens Vogter. Og lige fra Knud den Helliges Dage, gennem Bondekrigen, i sejg Kamp mod Adelsvælden og ned til de politiske Kampaar i forrige Aarh. har disse Folkeejendommeligheder holdt sig.

Jeg har dvælet ved disse Særegenheder, fordi de paa Sæt og Vis er gaaet i Arv til den sidste af de Erhvervsgrupper, Hjørring By har fostret, og som netop her er samlet for at sætte sig et synligt Samlingsmærke paa Sammenhold, Villen og beslutsomt Udsyn mod kommende Tider. Her mere end noget andet Sted, er H. K. M. F. blevet en Indlands-Afdeling, paa samme Maade som Hjørring er Indlandsbyen. Denne Forening fremgik af egen Vilje, af fælles Trang. Og allerede det følgende Aar var den stærk nok til at sætte en Hjørnesten i C.O.s Landsbygning. Særpræget gennem Aarene, upaavirket af de Storme, der ogsaa er gaaet hen over vor Organisation, altid med Ledere af en egen, lødig Støbning, ansete i Standsfællers Kreds, ofte landskendte — ejede denne Deres Forening, endda det Overskud af Kraft og redebon Arbejdsvilje, der lod den bringe Organisationens Budskab østpaa til Frederikshavn, sydpaa til Brønderslev, ud til Medhjælperne i de spredte Landsbyer og selv overfor Limfjords-Afdelingerne var rede til en Haandsrækning.

Vor Organisations Vej har ofte været saa trang og trælsom, at mangen En synes, at der var langt, saare langt til Vejs Ende. Men gennem Aarhundreder og langt ned i Tiden har de ubanede uafstukne Veje, som førte mod Deres By ogsaa været møjsommelige at befare. Her er Billedet skiftet og her som andet Steds er det ufortrødent Arbejdsmod og Tro til Fremtiden, der drejer Tidens Kalejdoskop. — Naar ogsaa vor Vej er bedre jævnet end tilforn, naar ogsaa vi fra møjsommelig Studekørsel nemmede et hurtigere Tempo, da er Hemmeligheden deri den, at vi bedre lærte Organisationens Kunst, centralorganisatorisk, distriktvis og afdelingsmæssigt. Thi selv den dygtigste og mest fremsynte Centralledelse kan ikke ved egne Kræfter lægge nyt Land under Organisationens Plov, eller hidføre de faglige og socialpolitiske Resultater, der er vore Formaal — uden i nøje Samarbejde med og stadig Vekselvirkning mellem de organisatoriske Enheder, vort Afdelingsnet spænder over Landet. Sligt afhænger ikke blot af Arbejdsberedskab, men tillige af det rette Organisations-Grundsyn. Ogsaa paa dette Omraade har Deres Forening fra den første Tid været et Eksempel til Efterligning.

— Efter at have dvælet ved Episoder, der knytter sig til Afdelingens Oprettelse, fortsatte Taleren:

Siden hin November-Søndag er 17 Aar hengaaet. Dagen i Dag er en Mærkepæl paa det sociale Fremskridts Vej, som Deres Forening har tilbagelagt, mens Sommersol og Blæst, Magsvejr og Storm skiftede over vor Centralorganisation. Derfor vil vi et Øjeblik standse ved denne Mærkepæl og kaste Blikket tilbage over Tiden, der svandt, betragte Nuet i Sammenhæng med Fortiden og derigennem tage Varsler for den kommende Tid. Lad mig her sige — en passant — at jo mere man beskæftiger sig med Organisationens Anliggender, desto mere fængsles man deraf, og navnlig indenfor vor Stand fremstaar der stadig nye og mangeartede Spørgsmaal. Men ellers skaffer Organisationsarbejde sin Mand flere Skuffelser end Glæder, og Erfaringerne lærer os, ikke at overvurdere faglige Fremskridt og organisatoriske Resultater. Men C.O.s unge Medlemmer, de Medhjælperskarer, der snart skal indrulleres i vore Rækker, vilde blændes af Organisationens om-

formende og skabende Styrke, dens Initiativ, dens usvækkede Reformiver og trofaste Arbejde for Medhjælpernes Interesser, dersom de kunde jævnstille Fortid og Nutid. Her tænker jeg ikke paa det gabende Svælg i Vilkaar, i Forudsætninger og almindelig Kultur, der er befæstet mellem Bodsvenden i de gamle hjørringensiske Købmandsgaarde og Medhjælperen af 1916. Nej, forsøg at fastholde 80ernes Medhjælpertype: Principaler af den gamle Skole vil prise ham — fremholdt som Eksempel — Samtidens Principaler talte imidlertid et andet Sprog. Men hin Medhjælpers Tilværelse var en uafbrudt Arbejdsdag, hans Afhængighed systematiseret, og uden Føling eller Forstaaelse med de samfundsmæssige Foreteelser, endsige med nogensomhelst Indflydelse derpaa, skrumpede hans Ideal ind til en liden Bod og den smaaborgerligste Kamp for det daglige Brød.

Taleren skildrede dernæst, hvorledes Medhjælperstanden fra Aarhundredskiftet kommer under Indflydelse af Forandringens Lov: 90erne var her som overalt Organisations-Bestræbelsernes Gennembrudstid, som det første Tiaar af det nye Aarhundrede blev det første socialpolitiske Afsnit i Medhjælperstandens Historie. — Efter ved Eksempler at have paapeget denne Epokes Indflydelse paa Medhjælperstanden, fortsatte Taleren:

Land og Folk og som tynger med Centnervægt paa vore Standsfæller, har rejst Lønspørgsmaalet med hidtil ukendt Styrke. — Jeg tænker ikke her paa vore Henvendelser om Dyrtidstillæg, der kun er et Nødhjælpsmiddel, fordi vi endnu ikke har faglig Styrke til at stille et almindeligt Lønkrav i alle Brancher og i alle Byer. Men de sidste Dage har bragt os de første Overenskomster — og Minimallønsprincippet er fastslaaet. Hvad her er indledet maa fortsættes og systematiseres. Hvad der kan gennemføres i Kjøbenhavns Brugsforeninger kan ogsaa gennemføres i Aktieselskaber og private Virksomheder. Dér ligger da et stort, nyt Afsnit af vort Fremtidsarbejde: Bedre og bestemte Lønninger. — Forudsætningen derfor er vor Organisations Styrke, dens voksende Udbredelse, dens indre Mekanismes eksakte Funktion. Og raader vi da over de Midler, der almindeligvis betinger Succession i Nutiden: Egnede Kræfter, System, prøvet indre Organisation og endelig forstaar at træffe de rette Dispositioner saavel i taktiske som principielle Spørgsmaal, da vil Vejen ligge aaben for os — og vi kan sætte vor Kurs fremad med Tillid og Frejdighed. I dette Arbejde er De Deltagere, i de opnaaede Resultater er Deres Forening Parthaver. Derfor siger jeg Dem paa denne Mærkedag, hvor De hejser Flaget over Deres Forening, Tak for godt Samarbejde og trofast Kammeratskab gennem de svundne Aar.

Idet jeg nu beder Dem fjærne Dækket og afsløre

Hvert Fremskridt stiller nye Krav til os, organisatorisk og personligt. Gennem Deres Forening skal De befæste de vundne Resultater. Navnlig for Ungdommen gælder det om at nytte den erobrede Fritid omsigtsfuldt. Ved Idræt og Friluftsliv, til Dygtiggørelse i Deres Fag, til Udvidelse af Deres Kundskaber. Gaa ikke af Vejen for en eller anden vanskelig Opgave — de kommende Tider vil faa Brug for Mænd og Kvinder, der kan mere end Modersmaalet og de 4 Regnemaader. — Thi vort Arbejde for Arbejdsdagens Reduktion tilstræbte ikke blot Fritiden for Frihedens Skyld, men er et Led i alle de sideløbende Bestræbelser, for at højne og hævde vor Stand. — Derfor ruster vi os nu til Kampagnen for Lærlingelovens Revision — en Mærkesag, der peger langt ud i Tiden. Det afhænger af vor Organisations Fremgang og Styrke, i hvor høj Grad vi vil formaa at præge dette Lovværk — men det er et godt Omen for vor Indflydelse og vor Organisations socialpolitiske Modenhed, at Detailistorganisationen først formede sin Betænkning efter Samraad med os og paa væsentlige Omraader i Overensstemmelse med vore Standpunkter.

Men nu Deres Fremtidsarbejde; hvorledes vil det forme sig? Over hvilke Fremtidsopgaver skal det nye Banner lyse. Hvem mægter vel at stille Deres Forenings Horoskop. Sligt afhænger af mangt og meget — ikke mindst af Dem selv. — Dog tror jeg at turde sige, at var den forbigangne Periode den samlende og socialplitiske, maa de kommende Tider i Særdeleshed bliver de egentlige faglige Opgavers. Lad mig blot minde Dem om, at det økonomiske Kaos, som Verdenskrigen har fremkaldt over

Bannerdugen, skal den første Henvendelse til Hjørring H. K. M. F. nye Samlingsmærke være Ønske om, at det nu og i al Fremtid maa vaje over en enig, standsbevidst, intelligent og fremadstræbende Medhjælperskare. Hjørring Medhjælpere! Værn dette Banner for vor Stand, for de sideordnede Brancher og Fag, for Pligttroskab og Dygtighed i Deres Gerning, for Handelserhvervet, hvis Symboler luer paa Bannerstagens gyldne Spyd. — Hold det i Hævd for Deres gamle By, hvis Skytshelgen Sct. Kathrine pryder Bannerdugen og erindre os om en Stortid, som De ved samfundsnyttigt Arbejde daglig bidrager til at genskabe. — Hold dette Banner i Ære for Deres faglige Landsorganisation og Deres Forening, for hvem dette Banner skal være det ydre, synlige Samlingstegn, overalt hvor dets hvide, lysnende Flade løftes over organiserede Medhjælpere. Engang vil hver By og hver Afdeling eje sin Medhjælperfane, sit Samlingsmærke, men de første, de ældste Medhjælperbannere vil i deres blegede Silkefolder hviske Organisationens Historie, fortælle om dens Kampe, berømme dens Sejre. Saaledes skal ogsaa dette Banner hæves og værnes af kommende Slægter, naar vore Navne er glemte, mens det Arbejde vi nedlagde for vor Stand endnu har Livets Kraft og Livets Ret, fordi det samlede sig om de faglige og sociale Traditioner, der fra hin Søndag for 17 Aar siden ogsaa har været denne Deres Forenings bærende Idé.

Fanemarch og Afslutning.

Talen modtoges med stærkt Bifald og Leveraab for Taleren

og Kantatens andet Afsnit blev afsunget, hvorefter Bannerudvalgets Formand, Herr J. K. Nielsen, i en velformet lille Tale tolkede Udvalgets Tak til Bidragydere og Medarbejdere samt gav en Oversigt over det Arbejde, der var udfoldet for at tilvejebringe det nye Samlingsmærke. Herr N. sluttede med en agitatorisk Pointe og overgav derefter Banneret til Foreningen, hvis Formand, Herr Hein, takkede, hvorefter Forsamlingen istemte „Der er et yndigt Land".

Saa hævedes det smukke, hvide Silkebanner, hvis Bagside er Dannebrog, og ført af en Fanevagt af 4 unge, smukke kvindelige Kolleger, klædt i nationale Farver, marcherede alle Deltagerne gennem Salen til Medhjælpermarchens kendte Toner.

Den stemningsfulde Festivitet afsluttedes med en Sammenkomst, hvor der holdtes et Utal af Taler, bl. a. af vore landskendte Kolleger de Herrer A. Andreasen og Anger Ipsen. — Siden dansedes der.

„Fællesraad" eller Centralorganisation.

To Diskussions-Møder i Kjøbenhavn.

I ISENKRÆMMER-MEDHJÆLPER-FORENINGEN.

HER i Kjøbenhavn har der i en Række Aar eksisteret en speciel Forening for Isenkræmmermedhjælpere, der ikke har haft Tilslutning til Centralorganisationen, trods det, at der herom er sket gentagne Henvendelser til Foreningen.

Oprindelig var det faglige Moment næppe stærkt fremherskende indenfor I. M. F., og det harmoniforeningsmæssige Præg holdt sig langt op i Aarene, men den jernhaarde Udvikling, som i det hele har omformet Erhvervslivets Forhold — ogsaa Isenkram-Branchens — har efterhaanden medført en Revision af den foreningsmæssige Betragtningsmaade ogsaa i denne Forening, saaledes at I. M. F. nu i alt væsentligt bestaar af Medhjælpere, og arbejder ludelukkende for Medhjælperinteresser, hvorfor den altsaa ogsaa hører naturligt hjemme i Centralorganisationen, hvori en meget væsentlig Del af de øvrige her i Landet arbejdende Isenkræmmermedhjælpere allerede har fundet deres Plads. — Og hvem tør for fuldt Alvor paastaa, at der eksisterer specielle Interesser for de kjøbenhavnske Isenkræmmermedhjælpere? Ikke i de egentlige faglige Spørgsmaal — for slet ikke at tale om de sociale Interesser, som naturligvis er fælles for alle Medhjælpere, uanset Branche eller Opholdssted.

I. M. F. var blandt de 3 egentlige Medhjælperforeninger, som af „Engageringskontoret for Handel og Industri" var lokket til at medindbyde til det berømmelige Møde, hvor de mærkelige 13 Foreninger havde det utaknemmelige Hverv at forberede Dannelsen af en saakaldt „Fællesrepræsentation" for Handelsmedhjælpere — en i sig selv umulig Opgave, naar Grundlinien skulde være den vage og vigende Siksak-Streg, som tegnedes af de indledende Talere ved Mødet. Naa, foreløbig — et Aar efter — er man jo heller ikke kommen længere end til at „snakke" om Sagen — og det skader jo i Grunden ingen.

Paa ovennnævnte Møde reserverede I. M. F.s Formand sig sin Stilling til Foretagendet, og hertil har hans Forening saavidt vides fuldtud givet Tilslutning, og det er os bekendt, at Stemningen i I. M. F.s Medlemskreds er nogenlunde ligelig delt mellem Selvstændighed som hidtil og Tilslutning til C.O.

Paa en Generalforsamling blev der imidlertid senere fremsat Forslag om Afholdelse af et Møde med en Taler fra C.O. og en Taler fra den projekterede „Fællesrepræsentation", for at Medlemmerne kunde tage Stilling til Sagen, og paa Basis heraf havde I. M. F.s Bestyrelse arrangeret et saadant Møde den 2. Novbr.

Foreningens sympatiske og dygtige Formand, Herr Chr. Skjolding, aabnede Mødet og meddelte, at efter Lodtrækning skulde Kontorchef C. F. Lytting tale først om „Fællesrepræsentationen" og derefter Forretningsfører Jens Johansen om Centralorganisationen.

Herr Lyttings Foredrag gik nærmest paa Melodien: „God Dag Mand — Økseskaft", og formede sig i Hovedsagen som et Angreb paa C.O., medens det kun indeholdt meget sparsomme Oplysninger om „Fællesrepræsentationen" eller „Fællesraadet", som det i Luften frit svævende Projekt nu har faaet Navneforandring til. Om Grunden til denne mærkelige Tavshed herom var den, at man endnu ikke har hittet paa, hvad dette „Fællesraad" vil, var der naturligvis særlig Grund til for Jens Johansen at spørge om, hvilket han ogsaa gjorde i sine indledende Bemærkninger, hvori han iøvrigt efterlyste en Motivering for Oprettelsen af en saadan Institution, hvis Eksistensberettigelse og Eksistensmulighed Taleren iøvrigt bestred. J. J. skitserede derefter i store Træk C.O.s bærende Principper og Grundsyn, og sluttede sit Foredrag med at sige, at da han anerkendte I. M. F. som en faglig Forening, nærede han ingensomhelst Tvivl om, at den en Gang — før eller senere — vilde indse det uholdbare i sin isolerede Stilling, og derfor tage Konsekvensen af sin egen Eksistens ved at indtage sin naturlige Plads i Række med de øvrige, i C.O. organiserede Handels- og Kontormedhjælpere, og saaledes være med i Arbejdet for at hæve og højne Vilkaarene ikke alene for de kjøbenhavnske Isenkræmmermedhjælpere, men for alle Medhjælpere — uanset Brancheforskel — her i Landet.

Begge Foredrag hilstes med Bifald, og i den efterfølgende livlige Diskussion var Stemningen delt. Jens Johansen fik direkte Tilslutning til sit Standpunkt fra enkelte Talere, hvorimod der ikke hævede sig Røster for „Fællesraadet", medens flere Deltagere i Debatten gjorde sig til Talsmænd for fortsat Selvstændighed.

Det interessante Møde, der var besøgt af op imod 100 Medlemmer, sluttedes af Herr Skjolding med en Meddelelse om, at hele Spørgsmaalet vilde blive taget op til Afgørelse paa en Generalforsamling i nær Fremtid. —

Maaske kommer I. M. F. endnu ikke denne Gang, men Stemningen paa Mødet viste, at Tendensen er rigtig. Venerationen overfor „den gamle Forening" vil engang erstattes af den indenfor Medhjælpernes Kreds voksende Sammenholds- og Solidaritetsfølelse. Og naar det er fuldbyrdet — det ske snart — kommer I. M. F. ind i Centralorganisationen. *Jens Johansen.*

I BOGHANDLERMEDHJÆLPER-FORENINGEN.

Torsdag d. 9. November afholdt Boghandlermedhjælper-Foreningen Medlemsmøde med Emne: „Fællesraadet for Handelsmedhjælpere". Man havde indbudt Kontorchef Lytting fra „Engageringskontoret for Handel og Industri" og Peter Wraae som indledende Talere.

Herr Lytting lagde for og gjorde Rede for de Planer, det i sin Tid nedsatte Udvalg for nogle udenfor vor Organisation staaende Foreninger havde lagt angaaende det paatænkte Fællesraads Virksomhed. Han betonede Nødvendigheden af, at Medhjælperne gik forsigtigt til Værks og polemiserede mod Centralorganisationens Taktik. Fællesraadet skulde sammensættes af Medhjælperrepræsentanter fra de forskellige Foreninger og dets Virksomhed skulde nærmest have en raadgivende Karakter. Hver Forening skulde have fuld Handlefrihed. — Iøvrigt udtalte Herr Lytting sig meget lidt udtømmende, muligvis fordi Kejseren visse Steder har tabt sin Ret. Han sluttede med at henstille til Boghandlermedhjælperne at tiltræde Fællesraadet.

Herr Peter Wraae fandt Forslaget om et Fællesraad upraktisk og svævende. Han omtalte Boghandlermedhjælper-Foreningens Forhold til Centralorganisationen og var overbevist om, at de to Organisationer til sin Tid vilde finde hinanden. Paapegede Faren ved Fællesraadets Udspring fra Foreninger, hvor Principalerne havde Overtaget og hævdede, at Medhjælperne i deres Taktik netop burde træde kraftigt op. Dette skabte den nødvendige gensidige Respekt. Han omtalte nærmere Centralorganisationens Virksomhed og konkluderede i en Opfordring til Boghandlermedhjælper-Foreningen om at søge Tilslutning til Centralorganisationen. Maalet maatte være én Medhjælperorganisation i Danmark.

Den paafølgende Diskussion var meget livlig og førtes, foruden af Indlederne, af K. M. F's. Formand Harald Jensen, Prokuristerne Johs Hansen og Daniel Sørensen m. fl. andre.

Da Mødet var tænkt som en Rettesnor for Overvejelserne om hvilken Vej Foreningen skulde gaa, maa Hensigten siges at være naaet.

Og nu overvejer man altsaa. *W.*

Conto pro diversi.

EMIL B. SACHS OM KONTORERHVERV.

Tidsskriftet „Sund Sans" har interviewet Købmandsskolens Inspektør, Herr Emil B. Sachs, og den kendte Handelsskolemand har fremsat saa interessante Udtalelser og Synspunkter, at de i Uddrag bør kendes af vore Læsere.

„Handelsskoleundervisningen" — siger Herr S, — „har i vore Dage faaet en overordentlig stor Betydning, idet man paa Kontorerne ikke længere kan afse megen Tid til at beskæftige sig med de Unges Oplæring. Derfor gælder det ogsaa for Eleverne om at benytte Skoletiden til at tilegne sig saa solide og alsidige Kundskaber som muligt. Valget af Speciale og særlig Uddannelse i dette kan saa komme senere. Under selve Læretiden eller i de første Aar i Praksis vil det ogsaa være af Vigtighed for Kontoristen i saa stor Udstrækning som muligt at lære de Varer at kende, hvormed der handles, og dette kan opnaas ved at søge Lejlighed til for en Tid indenfor den Forretning, hvori han er ansat, at beskæftige sig ved det praktiske Arbejde som Ekspedient, Lagermedhjælper eller Klarerer. En Kontormand, hvad Stilling han end indtager i Forretningen, vil aldrig være til saa megen Nytte, naar han maskinmæssigt beskæftiger sig med en Række Begreber, der for ham er uden Realitet, som naar han har et godt Kendskab til Varer, Forretningsliv og Forretningsdrift, ligesom det ogsaa forøger hans personlige Interesse for Arbejdet.

KONTORFAGETS SPECIALITETER.

Af Specialiteterne indenfor Kontorbranchen skal først nævnes Bogholderiet. Den, der har svært ved at tilegne sig Bogholderikundskaber, bliver sjældent nogen dygtig Bogholder; det er ganske særlige Evner, som her gør sig gældende; i udvidet Forstand Evnen til at tænke logisk, i snævrere Forstand Evnen til at tænke „bogholderisk", og medens man af og til træffer paa rene Genier i den Retning, forekommer det heller ikke sjældent, at ellers dygtige Mennesker er ret uimodtagelige for Bogholderilære. Stillingen som Bogholder er ofte forbundet med Kasserervæsenet, og en dygtig Mand kan i en voksende Forretning paa den Maade lidt efter lidt svinge sig op til at blive ledende af dennes finansielle Afdeling.

Kalkulatoren er den, der udregner Varernes Pris, det vil sige den Pris, Varerne staar Forretningen i, og i mange Tilfælde bliver han ogsaa den, der beregner Udsalgsprisen. Han maa være en sikker og hurtig Regnemester og helst have et indgaaende Varekendskab.

Statistikeren er en forholdsvis ny Mand i Handelsverdenen, og nu ganske uundværlig i enhver større Forretning. Han maa særlig være uddannet i Samfundsøkonomi og Samfundsstatistik, maa være alment interesseret og have en klar Hjerne, saa han ud af Tallene kan drage Slutninger. Hans Arbejde er at føre Statistik over Prissvingninger, Konjunkturer, Omsætning, Arbejdsløn o.s.v. Dygtige Folk har ogsaa her Chancer for at svinge sig op til ledende Stillinger.

Stenografi og Maskinskrivning er ganske vist Fag for sig, og mange, navnlig Kvinder, naar aldrig videre end til at være Reproduktionsmaskiner for de Ledendes Tanker; men disse Fag er ogsaa en absolut Nødvendighed for Korrespondenten, idet en ung Korrespondent i Begyndelsen hverken kan eller vil faa Lov til at arbejde selvstændigt. Korrespondenten er indenfor Kontorverdenen den, som betales bedst og temmelig sikkert ogsaa den, som har de største Chancer for at komme frem, dersom han besidder den dertil fornødne Dygtighed og Selvstændighed. Men det er ogsaa den Stilling, der kræver de største og vanskeligste Forstudier, ikke alene af Sprogene og deres Handelsudtryk, men ogsaa af hele Forretningsverdenens Maskineri.

FREMTIDS-UDSIGTER.

Den stadig omsiggribende Centralisation giver vel færre Chancer for at blive selvstændig Forretningsindehaver, men i samme Maalestok bliver der flere overordnede ledende Stillinger inden-

— — —

for de store Forretninger".

Dermed er Lønspørgsmaalet tangeret og Herr S. henviser til, at „i Modsætning til Haandværkets Arbejdere har Handelens Medhjælpere ingen fastsatte Minimumslønninger", men der arbejdes stærkt paa at gennemføre en saadan Regulering, og Udviklingen bærer naturnødvendig i den Retning.

Iøvrigt mener Inspektøren ikke at der efter Krigen i Almindelighed vil aabne sig større Chancer i Udlandet for Medhjælpere — der ikke møder med særlige Forudsætninger — og henviser til, at den nuværende „Mangel paa Kontormedhjælpere ganske vil udlignes, naar Sikringsstyrken hjemsendes".

Sluttelig fremsætter Herr S. følgende Bemærkninger, der af vore kvindelige Standsfæller vil blive læst med Opmærksomhed:

„Kvinderne er ypperlige Kontorarbejdere og finder særlig Anvendelse som Stenografer og Maskinskrivere. De er som oftest mindre egnede til at handle paa eget Initiativ, men de yder til Gengæld et bedre og solidere mekanisk Arbejde end Mændene; deres Orden og Akkuratesse er paalideligere og deres Udholdenhed betydelig større, navnlig fordi de paa Grund af deres Naturel trættes mindre af det regelbundne Arbejde.

Desværre er Kvinderne som Regel lavere gagerede end Mændene, men Udviklingen vil sikkert gaa i den Retning, at de ved at yde det samme som Mændene faar samme Gage, dog Betingelsen derfor er til Gengæld, at de søger den samme Uddannelse".

NYT AFDELINGSBLAD.

Under Titlen „Aalborg, Nørresundby og Omegns H. K. M. F. Medhjælperblad" har vor Aalborg-Afdeling paabegyndt Udgivelsen af et lille Maanedsskrift.

Det nye Afdelingsblad fremtræder i en meget tiltalende Skikkelse, saavel i grafisk som redaktionel Hensende og kan derfor tjene som Mønster for Meddelelser af lignende Art. — November-Nummeret indeholder bl. a. en velskreven Artikel „7-Lukningens Sejr "af Afdelingens Formand, Herr Th. Hansen, der er Ansvarshavende for det lille Blad.

„KRIGS-LUKNINGEN".

I Frankrig, hvor Butikslukningen før Krigens Udbrud lod meget tilbage at ønske, er 6-Lukning gennemført siden 15. November. Den nye Ordning, der skyldes en provisorisk Lov, tilsigter i Særdeleshed at sikre Vaabenfabrikerne den fornødne Gas og Elektricitet.

Da Bestemmelsen ikke omfatter Forretninger, som forhandler Levnedsmidler, og dette netop gælder et forholdsvis langt større Antal Butikker end hos os, tør det antages, at et stort Antal Butiksmedhjælpere ikke høster Fordel af den nye Lov.

Ogsaa den engelske Regering har foranlediget en tidligere Lukning af de tilsvarende Forretninger, dog saaledes, at det dér drejer sig om 7-Lukningens Indførelse de 4 første Ugedage, Fredag Kl. 8 og Lørdag Kl. 9.

Derimod er det ikke lykkedes de tyske Medhjælperorganisationer at opnaa 7-Lukning i Mark-Brandenburg, idet Overkommandoen under hvem ogsaa civile Anliggender af denne Art henhører, „ikke har fundet en saadan Ændring i de bestaaende Lovbestemmelser tilstrækkelig nødvendiggjort af Krigstilstanden".

Hovedanmeldelserne.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

PROVINSAFDELINGERNES Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 20. Decbr. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i **to ligelydende** Eksemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 20. December være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, den 1. Decbr. 1916.

„D. H. K. M. T."s Ekspedition.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Hobro. Torsdag d. 2. Novbr. havde Foreningen Andespil med en paafølgende ganske vellykket selskabelig Sammenkomst. —

Et Par Handlende — som vistnok staar udenfor den stedlige Handelsforening — synes at have vanskeligt ved at overholde 7-Lukningen. Der er Anledning til at følge dette Forhold med Opmærksomhed.

I Forbindelse med et Medlemsmøde Mandag d. 4. Decbr. i Præstmarks Lokaler holdes ekstraordinær Generalforsamling, for bl. a. at faa foretaget nogle Lovændringer. *Rud—n.*

Maribo. Tirsdag d. 7. November holdt Herr Redaktør Madsen, Rødby et interessant og livlig skildret Foredrag om Tyendeloven

og Tyendeforholdet med et lille Strejftog ind i vore Militærlove. Den 14. Novbr. afholdt Foreningen offentligt Foredrag om Verdenskrigen af Herr Redaktør Rasmussen, Maribo, illustreret ved Lysbilleder af Herr Redaktør Nielsen, Maribo. — Foredraget var besøgt af ca. 150 Tilhørere, der fulgte det med stor Interesse. Aftenen gav Foreningen et Netto-Overskud paa 14 Kr.

Søndag den 20. November var der selskabelig Sammenkomst i „Bangs Haves Pavillon", hvortil var mødt ca. 80 Deltagere, deraf en Del fra Rødby. Kontorist Carl C. Jensen holdt et agitatorisk Foredrag om „Centralorganisationen" og sluttede med at udbringe et kraftigt besvaret Leve for denne. — Wied Kirkegaard talte for Gæsterne, hvoraf der var mødt 13 fra Rødby, og pegede paa det gode Samarbejde og den gode kammeratlige Tone, der herskede imellem de lolland-falsterske Afdelinger, hvilket hidtil har haft stor og gavnlig Indflydelse. K. sluttede med Ønsket om, at dette ikke alene vilde fortsættes, men endnu i højere Grad maatte udvikles. — Ernst talte for Damerne og rettede en Appel til dem, der staar udenfor, om at fylke sig under vort Banner.

Program for December: Tirsdag d. 5. Dec. Oplæsning af Herr Lærer V. Rasmussen, Bukkehave pr. Rødby.

Tirsdag d. 12. Dec. Foredrag om „Dansk Vestindien", illustreret ved Lysbilleder af Herr Lærer Th. Adler Lund, Nakskov.

Møderne begynder altid Kl. 8½ pr. og holdes paa „Hotel Sorø", naar ingen anden Meddelelse udsendes. *Wied Kirkegaard.*

Middelfart. Den 25. Oktober afholdt Middelfart Handels- og Kontormedhjælperforening Generalforsamling paa Afholdshotellet.

Formanden aflagde Beretning, der enstemmigt godkendtes. Kassereren fremlagde Regnskabet, der godkendtes. — Man skred herefter til Valg, og til Formand valgtes Holger Bruun hos Sagfører G. Møller. Bestyrelsesmedlemmer blev: Kontorist Habs, Kommis Westergaard og genvalgtes, Bogholder Berg og Bogholder Jørgensen. — Til Suppleanter valgtes J. Bruun og Frk. K. Bjørn, førstnævnte som 1. Suppleant. — Til Formand for Agitationsudvalget genvalgtes Kassereren og til Medlemmer af Udvalget Kontorist Martin Gansen, Frk. K. Bjørn, C. Petersen og M. Westergaard.

Det vedtoges derefter med stor Majoritet at afholde Møder hver Onsdag Aften. — Herefter drøftedes forskellige Forslag om Plan for Vinterens Arbejde og til Slut samledes Medlemmerne om fælles Kaffebord.

Ved Bestyrelsesmødet d. 6. Novbr. konstituerede den valgte Bestyrelse sig med Bruun som Formand, Bogholder Berg som Næstformand, Jørgensen Kasserer og Bogholder Gabs som Sekretær samt Westergaard. *Holger Bruun.*

Nibe. Afdelingen afholdt den 25. Oktober ordinær Generalforsamling, hvor Kommis Bech efter Ønske afgik som Formand og Kommis Bentsen som Sekretær.

Kommis J. Jensen blev da valgt som Formand og Sekretær.

Der fremkom fra Formanden en Henstilling om i Vinterens Løb at søge gennemført, at der mindst en Gang hver 14. Dag afholdtes Møde. *J. J.*

Nykøbing F. Søndag d. 19. November afholdt de lolland-falsterske Afdelinger Repræsentantskabsmøde i Maribo.

Til Dirigent valgtes Herr Wied Kirkegaard, Maribo og til Formand blev valgt Herr Handelsrejsende Chr. Hansen, Nykøbing F.

Pladsanvisningen. Det vedtoges at oprette en lokal Pladsanvisning for Stiftets Afdelinger, saaledes at denne Pladsanvisning atter sorterer under Hovedkontoret. Til Formand for denne valgtes Herr Wied Kirkegaard, Maribo. Meddelelse om ledige Pladser eller Medhjælpere skal tilsendes Pladsanvisningen samtidig med Meddelelsen til Hovedkontoret.

Det overdroges til Formanden saa ofte som muligt at skaffe Talere til Møder i Afdelingerne. — Repræsentantskabet paatog sig at sørge for bedre Samarbejde indenfor Afdelingerne, samt om muligt at sende Talere fra den ene Afdeling til den anden.

Under „Eventuelt" foreslog Chr. Hansen, Nykøbing, at afholde Repræsentantskabsmøde mindst 4 Gange om Aaret eller saa ofte det skønnedes nødvendigt. — Forslaget vedtoges.

I Mødet deltog følgende Repræsentanter: H. C. Madsen og N. Sørøe fra Sakskøbing, Wied Kirkegaard, C. Jensen, L. Godsted og Otto Jensen fra Maribo, H. Rasmussen og K. Christiansen fra Rødby, Chr. Hansen og Chr. Drejer fra Nykøbing F., Fred. Christensen fra Nakskov. Derimod var Stubbekøbing Afdeling ikke repræsenteret. *J. Chr. Hansen.*

Samsø. Afdelingen afholdt Medlemsmøde den 12. Novb. paa „Flinchs Hotel". Mødet var godt besøgt, Foreningen havde i Maanedens Løb optaget 5 Medlemmer. — Formanden talte om Vinterarbejdet, og det besluttedes at oprette et Sprogkursus. Tanken vandt god Tilslutning. Efter Mødets Afslutning samledes Medlemmerne til fælles Kaffebord. *Karl Hansen.*

Slagelse. Halvaarlig Generalforsamling afholdtes d. 13. Sept. Formanden aabnede Generalforsamlingen, hvorefter Herr Bech-Christensen valgtes til Dirigent. Formanden oplæste Beretningen for det forløbne Halvaar. Derefter fremlagdes Regnskab for den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse, som godkendtes.

Nyvalgt til Bestyrelsen blev Kommisserne Bech Christensen og Jensen (hos Fred. Petersen) og Frk. Lundberg. Genvalgt blev Kommis Bech Hansen og Bogholder Chr. Petersen.

Under „Eventuelt" foresloges Valg af Festudvalg, hvortil valgtes: Aksel O. Thorsell, Bech Christensen og Bech Hansen.

Bestyrelsen har siden konstitueret sig saaledes: Aksel O. Thorsell, Formand, Bech Hansen, Næstformand, Bech Christensen, Kasserer, Frk. D. Olsen, Sekretær samt Frk. B. Lundberg, Kommis Jensen og Bogholder Chr. Petersen.

Medlemsmøde afholdtes i „Industriforeningen" den 3. Oktober, hvor Formanden, A. Thorsell, i et indledende Foredrag fremhævede Agitationens og Organisationens Betydning for Medhjælperne. Tilslutningen til Mødet var kun ringe. — Tirsdag den 10. Oktober afholdtes Møde i „Industriforeningen", hvor Herr Harald Heie, Kjøbenhavn holdt et udmærket Foredrag om Medhjælpernes Kaar. Tilslutningen til Foredraget var ret god. — Den paafølgende Tirsdag oplæste Herr Zinglersen. Aftenen forløb meget fornøjeligt og sluttede med et fælles Kaffebord.

Tilslutningen til vore Mødeaftener er altfor ringe, og jeg maa derfor bede mine ærede Kolleger om i Fremtiden at møde mere talrigt. — Ordinær Mødeaften hver Tirsdag Kl. 8½ i „Industriforeningen". *Aksel O. Thorsell,* Formand.

Vejle. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Torsdag d. 15. Oktober med større Tilslutning end man længe har været vant til, idet ca. 70 Medlemmer ver kommen til Stede. Som Dirigent valgtes Axel Juhl. Formanden, Michael Nielsen, dvælede i sin Beretning særlig ved de mange Resultater sidste Halvaar kunde opvise: Overenskomsten med Arbejdernes Brugsforening i Vejle og med Arbejdernes Sygekasse, 7-Lukningen, Lønbevægelsen for Fællesforeningens Vejle Afdeling og meget mere, men understregede ogsaa det glædelige Faktum, at Afdelingen nu tæller 205 Medlemmer. — Kassereren, Axel Juhl, fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab. — Da Mich. Nielsen ønskede at trække sig tilbage fra sit Hverv som Formand valgtes i hans Sted enstemmigt og med Akklamation Axel Juhl. — Som Medlem af Bestyrelsen valgtes MichaelNielsen, som Formand for Agitationsudvalget Brugsforeningsbestyrer Christensen og som Medlemmer af dette Udvalg Kommis Larsen, Frk. Christensen samt Kontoristerne Hansen og Espensen.

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er slettede af Aarhus Afdeling paa Grund af Restance:

Jens H. Mikkelsen, Vestergade 81 C., Knud Prior hos Peter Kock, Vilh. Brammer hos Sjørup Jørgensen, Aksel Wendeldorf hos C. C. Andersen, Augustinus Jensen hos Rob. Hjorth & Co. og N. T. Jensen.

Aarhus i November 1916. *J. C. Andersen.*

19566, M. Christensen, Fællesforeningen for danske Brugsforeninger, Esbjerg-Afdeling slettes af Medlemslisten. M. staar med Restance fra Maj til November.

Esbjerg, d. 7. Novbr. 1916. *F. Thomassen.*

Medlem Nr. 6345, Axel Wilkens, overflyttet fra Skive pr. 1. Juli med Restance, har til Trods for talrige Opfordringer ikke funden Anledning til at betale sit skyldige Kontingent, hvorfor han er slettet af Afdelingen.

Horsens, d. 1. Novbr. 1916. *Chr. Bjørslev.*

8612 Harald Jensen slettes paa Grund af Restance.

Nykøbing M., 15. Novbr. 1916. *A. Andersen,* Kasserer.

Medlemmerne 10875, Orla Krantz og 11093, Valdemar Jørgensen, er slettet af Afdelingen, da de, skønt opfordret gentagne Gange, har nægtet at betale resterende Kontingent.

Sidstnævnte har forøvrigt optraadt beruset og i høj Grad uforskammet ved en af Foreningens festlige Sammenkomster.

Præstø, d. 7. Novbr. 1916. *Kaj Larsen,* Kasserer.

Slettet paa Grund af Restance er: 12433, H. Th. Brejninge Købm. Burche, Slotsgade og 11862, Anna Hansen, Modeforretningen.

Slagelse, Novbr. 1916. *Bernhard Christensen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 24. 15. December 1916. 16de Aargang.

VOR RETSSTILLING.

FRA Dag til Dag bliver det klarere, hvor uholdbar Handels- og Kontormedhjælperens retslige Stilling er. — Dette Forhold er først lagt blot ved Centralorganisationens Arbejde. Siden vor Retshjælp oprettedes har vi derigennem behandlet vel fuldt saa mange Medhjælpersager, som tilsammen overhovedet havde været fremme for Domstolene i de forudgaaende 20—25 Aar.

Medhjælperne har jo i de færreste Tilfælde Raad til selv at føre en dem overgaaet Uretfærdighed frem til Bedømmelse af Domstolene, og selv om de var i Stand til at rejse de dertil nødvendige Midler, saa savnede de i de allerfleste Tilfælde moralsk Mod til at trodse Principal-Enevælden, og tvinge deres juridiske Ret igennem. Det maa nemlig erindres, at det tidligere som Regel førte med sig, at den paagældende Medhjælper blev „slaaet op" paa Principalernes sorte Tavle, d. v. s. at Vedkommende ved Hjælp af det skandaløse Anbefalingssystem blev tildels umuliggjort i Faget. Principalernes Efterretningsvæsen fungerer upaaklageligt i saa Henseende; Breve veksles, Telefonsamtaler føres — og Medhjælperen, der forlanger sin Ret (den paatrængende Person!) er saa godt som lukket ude fra Adgang til at arbejde i sit Fag.

Centralorganisationen har med sin Retshjælp bidraget ikke saa lidt til, at denne Kurs, som har været fulgt i adskillige Aartier, er ændret i mange Kredse. Medhjælperne faar nu let Raad til en Domstols Afgørelse; thi Organisationen paatager sig Omkostningerne. Og det moralske Mod kommer frem hos den organiserede Standsfælle, derved, at han føler sig solidarisk forbunden med Tusinder af Kammerater, som ogsaa er parat til økonomisk at støtte ham, hvis han i saa Henseende skal lide ilde for sin Overbevisning og for sit selvfølgelige Krav om Respekt for hans almindelige Menneskerettigheder — derunder hans Ret til at være medbestemmende om Ordningen af hans egne Forhold.

Men selve Retsgrundlaget for Medhjælperne, er naturligvis ikke blevet bedre derved. Det er, trods hvad Organisationen i det givne Tilfælde har kunnet udrette for den enkelte Medhjælper, lige meningsløst, at det skal bero paa den tilfældige Dommers personlige Skøn, hvad der f. Eks. med Hensyn til Opsigelsesfristen — forøvrigt ogsaa paa andre Omraader — skal være Medhjælpernes Ret, og kan der ikke herom træffes bestemte Aftaler og Overenskomster mellem Medhjælpernes og Handelsstandens Organisationer, saaledes at disse Forhold kan klares, saa maa man før eller senere ad Lovgivningens Vej komme til en Ordning, som ikke i den Grad prisgiver den økonomisk svagere Part — Medhjælperne. I Længden vil det naturligvis være uholdbart, at hvad der for Medhjælperne er Ret i en By, ganske forkastes af Domstolen i Nabobyen, og at Dommerne i to hinanden nærliggende Jurisdiktioner kommer til vidt forskellige Resultater ved Bedømmelse af to ganske analoge Sager. — Og netop saaledes ligger Landet i Øjeblikket.

— — —

Usikkerheden i Medhjælpernes Retsstilling giver sig imidlertid tilkende paa mangfoldige andre Omraader, hvorom de mange forskelligartede Retssager, som i vor Retshjælps 7-aarige Levetid er behandlet af Centralorganisationen, bærer de bedste og tydeligste Vidnesbyrd. Principalerne anser det for at være deres gode Ret paa staaende Fod at bortvise en Medhjælper, som ikke netop har samme Anskuelse som de, naar der er Tale om f. Eks. Arbejdstidens Længde eller Lønnens Udbetaling. — For ikke at tale om, at det er en almindelig Principalopfattelse, at en Medhjælpers Sygdom er en plausibel og lovlig Grund til at skille sig af med den Paagældende, mod at betale Gage til Fratrædelsesdagen. — Ja, der forekommer endogsaa saa kuriøse Bortvisningsgrunde, som f. Eks. en større Købmand i en lille By paa en af vore sydligste Øer benyttede, idet han gav en Medhjælper øjeblikkelig Afsked fordi han havde moret sig lidt sammen med en Husassistent — trods det, at Morskaben ikke paa nogen Maade overskred Velanstændighedens Grænser. Samme „Patriark-Principal" hævder iøvrigt i fuld Alvor — og forlanger, at ogsaa andre skal tage det

alvorligt — at en Medhjælper, altsaa et voksent Menneske, kan bortvises, fordi han ikke staar op Søndag Formiddag Kl. 9! Manden mener altsaa, at naar han gør sig en ekstra Indtægt af at drive Pensionat, saa har han ogsaa Ret til i et og alt at regere over sine Pensionærer (Medhjælpere), ogsaa saaledes forstaaet, at han suverænt hersker over det Værelse, som han har lejet ud til Medhjælperen.

I et andet Tilfælde blev en Medhjælper bortvist, fordi han havde været formastelig nok til at modtage Besøg af en Slægtning paa det hos Principalen lejede Værelse, og i en anden Sag var den vægtige Bortvisningsgrund den, at Medhjælperen var mødt 3 — tre — Minutter for sent om Morgenen.

Flere Uoverensstemmelser er opstaaet paa Grund af, at Principalen har nægtet at respektere givne Løfter eller har paaberaabt sig, at det maatte bero paa en Misforstaaelse, men i de fleste Tilfælde har en Retssag kunnet virke styrkende paa Principalens Hukommelse. Vi vil slet ikke tale om, at de allerfleste Principaler anser det for deres selvfølgeligste Ret, at sælge Medhjælperne med, naar Forretningen sælges, det falder dem ikke ind, at Medhjælperne har mere Medbestemmelsesret end „det øvrige Inventar".

— — —

Disse faa Eksempler, der kunde suppleres med mange andre, viser med stor Tydelighed, hvor afhængig Medhjælperstanden fortsat er, og hvor afmægtig den enkelte Medhjælper staar, naar han intet Støttepunkt har i sine Kammerater — i sin Organisation.

Foruden at hjælpe det enkelte Medlem til sin Ret, og sukcessive at forberede et bedre og solidere Retsgrundlag for Medhjælperstanden, har Retshjælpen den i organisatorisk Forstand betydningsfulde Mission, at bortrydde den meningsløse og uværdige Afhængighed, som vore Standsfæller endnu i 1916 lider haardt under.

Og den Mission er ikke den mindst vigtige.

Jens Johansen.

I vor Hovedledelse.

CENTRALORGANISATIONENS Forretningsudvalg var samlet til Møde paa Hovedkontoret Lørdag den 2. ds., for at behandle en Mængde administrative Spørgsmaal som Kasseeftersyn, Regnskabs-Anliggender, Annonce-Afdelingens Overdragelse til Trykkeriet, Personale-Spørgsmaal, Arbejdsløsheds- og Retshjælps-Spørgsmaal o. s. v.

Søndag den 3. ds. afholdt Hovedbestyrelsen sit ordinære kvartaarlige Møde, hvori alle Hovedbestyrelsesmedlemmer deltog.

Forretningsføreren, Herr Jens Johansen, bød Velkommen i de nye Kontorlokaler og udtalte Haabet om, at man i en forhaabentlig lang Aarrække herfra maatte være i Stand til at udføre et for Organisationen frugtbringende Arbejde.

Efter at Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokoller derefter var oplæste og godkendte, fulgte:

FORRETNINGSFØRERENS BERETNING:

Til Trods for at Hovedkontoret har staaet i Flytningens Tegn, der dels har beredt Administrationen og dels den planlagte Agitationsrejse Vanskeligheder, har det dog været en for Afdelingerne livlig Periode. Afdelingsantallet er steget med 5 og omfatter nu 76, ved at der er oprettet Afdelinger i Kellerup, Vordingborg, Brædstrup, Ribe og Brande. Desuden er der megen Sandsynlighed for Oprettelse af Afdelinger paa adskillige andre Pladser. Medlemsantallet udviser indenfor Kvartalet en Fremgang paa 561 Medlemmer. — Særlig Fremgang har følgende Afdelinger: Kjøbenhavn (184 , Aalborg (56), Direkte Afdeling (55), Vordingborg 43), Vejle (28), Viborg (23), Aars (22), Svendborg (20), Thisted (20), Brædstrup (18), Kellerup (18), Næstved (15), Brande (14), Horsens (11), Lemvig (9), Hjørring (9), Randers (8), Holstebro (7). Slagelse (7), Struer (7), Stubbekøbing (7), Samsø (5), og iøvrigt er der Fremgang i næsten samtlige Afdelinger. — Indkaldelserne til Militærtjeneste er steget siden sidst, hvilket skyldes det forøgede Medlemsantal. I Øjeblikket er der indkaldt 572 Medlemmer.

I de 3 Maaneder, Perioden omfatter, har der foruden de almindelige Medlemsmøder været afholdt 40 offentlige eller delvis offentlige Møder. Af Hovedbestyrelsens Medlemmer har Jens Johansen, Vilh. Hansen, A. Andreasen, N. C. Nielsen og Johs. Sjælland talt ved disse, og desuden har forskellige Medlemmer talt ved de øvrige. — Den jyske Agitationsdag resulterede i 4 nye Afdelinger og en Tilgang paa ca. 200 nye Medlemmer. Udgiften beløb sig til Kr. 284,62, hvad der i Betragtning af Resultatet ikke var for meget. Arrangementet og Gennemførelsen af „Dagen", der udelukkende var udført af det jyske Agitationsudvalg, tjener i høj Grad dette, og dets Formand Herr Axel Juhl til Ære, og viser et godt Eksempel til Efterfølgelse. — I Kjøbenhavn har der været afholdt Møder i Isenkram-Medhjælper-Foreningen og Boghandler-Medhjælper-Foreningen, hvor Organisations-Spørgsmaalet har været behandlet, og hvor der har været Talere til Stede fra vor saavel som fra det projekterede „Fællesraads" Side.

Atter har en af vore Afdelinger anskaffet sig et Samlingsmærke, idet vort 6. Banner er indviet i Hjørring. Ogsaa de lokale Medlemsblade har skudt et nyt Skud, idet Aalborg Afdeling er paabegyndt Udgivelsen af et maanedligt Blad. — Oplysningsbureauet og Pladsanvisningen har ikke været i særlig Aktivitet. Af Pladser har der været opgivet 85, men det kniber stadig med at faa Oplysninger om Resultatet af Anvisningen. Man paatænker derfor fra Hovedkontorets Side, at søge en anden Ordning paa dette Forhold, saaledes at Afdelingerne skal indberette, om de opgivne Pladser besættes af Organisationen.

Handelsministeriets Holdning overfor Uddelingsmaaden af Handelsskolestipendierne har Folketingsmand Johs. Fog-Petersen paatalt under Finanslovsdebatten, og opfordret Ministeriet til at bibeholde den hidtidige Ordning. Handelsministerens Svar var knapt saa skarpt afvisende som tidligere, saaledes at der eventuelt aabner sig Mulighed for Forhandlinger om denne Sag.

I Løbet af Beretningsperioden er der afsluttet Overenskomst med Hovedstadens Brugsforening, Kjøbenhavn, hvorved vore Medlemmer sikres adskillige Fordele. Endvidere er der givet Tilladelse til Optagelse af Forhandlinger med „De danske Vin- og Konservesfabriker".

Det socialpolitiske Arbejde har nærmest hvilet i Beretningsmaanederne. Dog har Organisationen indgivet Andragende om, at Butikerne lukkes Juleaftensdag, og det kan forventes, at det derom forelagte Lovforslag vil blive gennemført. Vort Andragende har iøvrigt bevirket, at Detailhandlerne har indgivet Andragende om, at der hvert Aar maa blive lukket Kl. 4 paa denne Dag, hvad vi naturligvis intet kan have imod.

Arbejdsløshedskassen har i Juli Kvartal modtaget 89 Begæringer om Understøttelse. Af disse er 87 anerkendte, medens 2 er nægtet, henholdsvis paa Grund af Restance og paa Grund

af opgivne urigtige Oplysninger. Af de 87 anerkendte Begæringer kom 50 = 57 pCt. til Udbetaling. Ialt er der udbetalt Understøttelse for 1516 Dage med Kr. 1769,00 mod 2482,75 sidste Kvartal. Nedgangen skyldes det færre Antal ledige Medlemmer, der findes. Det gennemsnitlige Antal Medlemmer pr. Maaned er nemlig „kun" 69 imod 83 sidste Kvartal. Antallet af tabte Arbejdsdage er gennemsnitlig 1609 pr. Maaned, hvilket giver ca. 23 Dage pr. ledigt Medlem pr. Maaned.

AGITATIONSUDGIFTER, DYRTIDSTILLÆG OG MEDLEMSRET.

I den følgende Forhandling deltog samtlige Medlemmer gentagne Gange. Det i sig selv mindre væsentlige, men aktuelle Spørgsmaal om Fordeling af Rejseudgifterne for Talere, der foretog enkelte Rejser til fjerntliggende Afdelinger, foranledigede en indgaaende Debat, hvori der viste sig overvejende Stemning for at de paagældende Afdelinger udreder en nærmere fastsat Andel af saadanne ekstraordinære Rejseudgifter.

Ogsaa vedrørende C. O.s Arbejde for Dyrtidstillæg førtes nogen Diskussion, hvorunder det fra flere Sider fremhævedes at der var opnaaet adskillige flere Resultater end oplyst i de hidtil mangelfulde Indberetninger til Hovedkontoret.

Om Lønvilkaarene for Personalet i „Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger" blev der givet en Række Oplysninger ligesom den bestaaende „Funktionærforening" indenfor „F. F. D. B." nærmere omtaltes. Efter det Foreliggende er denne Forening betydningsløs i faglig Henseende og omfatter saavel Medhjælpere som Arbejdersker paa Fællesforeningens Fabriker. — Dermed førtes Debatten ind paa det tidligere debatterede Spørgsmaal om Grænserne for Medlemsretten i vor Organisation, særlig med Henblik paa Medhjælpere uden egentlig Medhjælperbeskæftigelse.

De paagældende Tilfælde var imidlertid kun Undtagelser uden principiel Betydning.

Efter at endnu nogle Anliggender, henhørende under C. O.s Virksomhed i den forløbne Periode, var drøftede, godkendtes Forretningsførerens Beretning enstemmig.

REDAKTØRENS BERETNING

var en kortfattet Oversigt over Indholdet af D. H. K. M. T. i den afvigte Periode. De udsendte Numre havde søgt at fyldestgøre de Krav, den indeværende Agitationskompagne stillede til Bladet. Det bebudede Agitations-Nummer var foreløbig udsat; iøvrigt gav Red. et Udblik over de vigtigste Emner, som vor Tidende i den nærmeste Fremtid vil indeholde. Sluttelig omtaltes ogsaa den forestaaende Nyordning af Annoncespørgsmaalet, hvorefter Trykkeriet overtager Annonceafdelingen paa nærmere fastsatte Vilkaar, saaledes som foreslaaet af Forretningsudvalget.

Beretningen affødte en kort Diskussion, der afsluttedes med enstemmig Godkendelse af Red., Beretning.

VORE FINANSER.

Forretningføreren fremlagde Regnskabsoversigt og Status pr. 30. Sept. og knyttede enkelte vejledende Bemærkninger dertil. Centralorganisationens Formue andrager pr. 1. Oktb. Kr. 80,687,59. Til Trods for den glædelige financielle Fremgang er Regnskabet dog stadig paavirket af det store Antal indkaldte Medlemmer, der ifl. Lovene er kontingentfri.

Arbejdsløshedskassen er nu begyndt at modtage de bevilgede Kommunetilskud, bl. a. er Tilskudene fra Kjøbenhavn og Frederiksberg udbetalt. Efter nogen Forhandling sluttede Hovedbestyrelsen sig til Forretningsudvalget, der ikke fandt Tidspunktet belejligt til foreløbig at anlægge yderligere Kapital i Obligationer, men indtil videre stille dette Anliggende i Bero.

RETSHJÆLPEN.

Resultatet af denne Institutions Virksomhed kan sammenfattes i følgende Data:

Bevilget Retshjælp: Gunnar Jensen ctr. Skotøjsmagasinet „Hector" (3 Mdrs Gage), Armand Roschmann ctr. O. Zimmermann (3 Mdrs. Gage), B. H. Nestved ctr. Chr. Jacobsen (3 Mdrs. Gage), Johs. V. Larsen ctr. Carl Espensen (16 Ugers Gage), Fru Dagmar Sørensen ctr. Anton Smith (200 Kr. + 3 Mdrs. Gage). Vundet ved Underretten: Didrich Overgaard ctr. S. Wichmann, Nysted (125,24 Kr. + 5% + 14 Kr. Omk.), W. Larsen ctr. Hovedstadens Brugsforening (405 Kr. + 5% + 50 Kr.). Tabt ved Underretten: Bøgh-Larsen ctr. A. Meyer, Købmand Alb. Jørgensen ctr. Kommis Marcussen, E. Thranholm ctr. Johan Resting, Fredericia. Tabt ved Overretten: N. Andersen ctr. Chr. Wacher, Støvring. Indgivet Ansøgning om fri Proces ved Højesteret for N. Andersen ctr. Chr. Wacher, Støvring. — Desuden har Manufakturhandler Jul. Schou, Haarlev anlagt Injuriesag mod Jens Johansen. — Afregnet er Sagerne: Carl Jensen ctr. Werner Rasmussen, W. H. Larsen ctr. Hovedstadens Brugsforening, D. Overgaard ctr. S. Wichmann, Nysted.

KLUBVEDTÆGTER OG OVERENSKOMSTER.

Organisationsspørgsmaalet antager bestandig fastere Form og der aabenbarer sig i Medlemskredse en voksende Vilje til at benytte vor Centralorganisation efter dens egentlige fagforeningsmæssige Hensigt. Derfor er Sanktion af Vedtægter for faglige Klubber nu et staaende Emne paa Hovedbestyrelsens Dagsorden. Saaledes ogsaa ved dette Møde, hvor der forelaa Andragender fra Personalet i „De danske Vin- og Konservesfabriker" og i Brugsforeningerne i Aarhus om Tilladelse til at oprette Klubber. Sanktion blev i begge Tilfælde givet, ligesom man bifaldt at Kjøbenhavns Kolonial-Afdeling optog Forhandlinger med det førstnævnte Firma.

Endelig forelagdes den med Hovedstadens Brugsforening afsluttede Overenskomst, der i Henhold til Forretningsudvalgets Indstilling godkendtes af Hovedbestyrelsen, ligesom nogle Ændringer i Singer-Klubbens Love accepteredes.

AGITATIONEN.

Med Henblik paa Udløbet af den midlertidige Syvlukningslov den 31. Marts 1917, førtes der en indgaaende Diskussion vedrørende Centralorganisationens Standpunkt til dette Spørgsmaal. Det vil naturligvis for os gælde om, at den midlertidige Bestemmelse vedblivende faar Lovkraft, og der toges en Række Beslutninger med Henblik paa dette Maal.

Fra det jyske Agitationsudvalg var fremsat Ønske om at samtlige Agitationsudvalg lejlighedsvis samledes til et Fællesmøde, for at træffe Foranstaltninger til en almindelig Agitation i Stationsbyerne og paa Landet. Dette Forslag fandt Tilslutning og det videre for Mødets Arrangement overdroges til Forretningsføreren.

Paa Grund af Vakancer foranlediget ved Fraflytning eller Etablering valgtes til det fynske Agitationsudvalg Herr A. Gillesborg, Nyborg, og til det sjællandske Udvalg d'Herrer Bach-Andersen, Sorø og P. E. Andersen, Næstved.

ANDRE ANLIGGENDER.

Uddelerne i Arbejdernes Brugsforeninger i Provinsbyerne har nylig dannet en faglig Forening, der har søgt Forhandling med C. O. vedrørende Gensidighed under eventuelle Konflikter. Uddelerforeningen skulde paa sin Side forpligte sig til udelukkende at beskæftige organiserede Medhjælpere, medens C. O.s Medlemmer ikke maatte søge de af Uddelerne blokerede Pladser. — Bortset fra disse selvfølgelige gensidige Forpligtelser gav selve Uddelernes Forhold til C. O. Anledning til Tvivlspørgsmaal, saa meget mere som disse Forretningslederes Stilling i Virkeligheden ganske er Medhjælperens, og de derfor følgerigtig burde tilsluttes C. O., saaledes som dette er Tilfældet med de saakaldte „Afdelingsledere", der beskæftiges i Hovedstadens Brugsforening.

Endelig drøftedes Handelsskolestipendie-Sagen og Spørgsmaalet

om Optagelse af Medlemmer over 60 Aar, der ifølge Arbejdsløshedskassens Love ikke kan indtræde i denne og som man derfor besluttede paa Forlangende at give Bevis for, at de havde søgt Optagelse i A. K. og C. O.

Hovedbestyrelselsmødet, der aabnedes Kl. 10 Formiddag, afsluttede Kl. 5½ Efterm.

Strejke.

PAA Grund af, at Forhandlingerne om Afslutning af en Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsforhold for Lagerekspedienterne hos Firmaet „De danske Vin- og Konservesfabriker (J. D. Beauvais — M. Rasmussen), Lyngbyvej 83, Kjøbenhavn, af Firmaet er afbrudt, har Centralorganisationen givet ovennævnte Firma 1ste Strejkevarsel.

Centralorganisationens Medlemmer maa derfor ikke, før anden Meddelelse fremkommer, tage Plads hos „De danske Vin- og Konservesfabriker".

Kjøbenhavn B., 13. Dcbr. 1916. Jens Johansen.

Lærlingespørgsmaalet.

MED Storindustriens Udvikling, Kapitalens mere og mere hensynsløse Udbytning i sin Arbejdsmetode, ved dens forskellige Fangarme forsynet med Trustens maskerede eller ikke maskerede Sugeskaale, bliver Lønarbejderen til en Maskine.

Betingelserne for alsidig Uddannelse og personligt Initiativ forringes, kort sagt, med den hensynsløse Udbytning forsvinder Arbejdsglæden. Ungdommen — Lærlingen — behandles ikke som en naturlig Kilde af Kræfter til Fornyelse af Samfundet, hvorom forstandige og hensynsfulde Hænder værner og retleder i Forstaaelse af, at her ligger de sande Værdier. Nej, Uddannelsen er blevet til Udbytning. Ansvaret har Udviklingen bortelimineret, og kan det end ikke betale sig at udbytte den unge Arbejdskraft under Betegnelsen Lærling, ophører man dermed og kræver et færdigt Produkt. D. v. s., at stadig større og større Dele af Handelens og Omsætningens Lønarbejdere indrulleres under Begrebet ikke-faglært Arbejdskraft. En saadan Udvikling er Fagets Udøvere ikke tjent med og staar daarligt i Kampen for Tilværelsen, naar kun den enkelte ved sin gennemførte Uddannelse paa Flertallets Bekostning har Chancen for at kunne faa Udbyttet af sit personlige Arbejde. Vort Krav maa være lige Adgang til fornøden Uddannelse for saavel Rig som Fattig. Her maa Samfundet træde til og paatage sig det Ansvar og den Pligt, som det private Initiativ ikke har kunnet løse. Lærlingeuddannelsen er blevet til et Samfundsspørgsmaal, der kræver sin snarlige og rationelle Løsning.

Der staar ganske vist i den nugældende Lærlingelov af 1889, at Læremesteren skal sørge for, „at Lærlingen efterhaanden lærer Faget saa fuldstændigt som muligt", underforstaaet saa han kan tjene sit Brød, naar han er udlært. Man maa imidlertid erindre for at bedømme Loven retfærdigt, at den ikke fremkom som en social Forsorgslov, men som et Hjælpemiddel for Læremesteren efter Lavsvæsenets Ophævelse til under Frikonkurrencen at skabe fastere Lærlingeforhold, der kunde sikre Mesteren Lærlingens Arbejdskraft for et længere Aaremaal. Naar dertil kommer, at Lærlingeloven nok saa meget blev givet med Henblik paa Haandværk og Industri end paa Handel og Omsætning, er det forstaaeligt, at den mangelfulde Beskyttelse for vort Fag har ført til det Kaos, Lærlingeuddannelsen for Tiden er i.

Her skal ikke anføres Eksempler paa Udbytningen i Almindelighed, saadanne kendes af enhver gennem Selvoplevelse, men kun et særligt grelt Udslag af Kapitalens Jagt efter Profit, nemlig Udbytningen af den unge kvindelige Arbejdskraft paa hendes egen og Forældrenes Bekostning. Kvindernes Deltagelse i Erhvervslivet var et naturligt Led i deres sociale Frigørelsesarbejde, men er blevet Kapitalen en kærkommen Anledning til at slaa Mønt paa, idet man som Ækvivalent for Udbytningsretten ophævede Lærlingeforholdet, gjorde Kvindearbejde til sekundært Arbejde og skabte en stor Stab af urimelig billig, ikke-faglært Arbejdskraft. Løsenet blev det færdige Produkt — et Vinterkursus for egen Regning paa en Aften-Handelsskole — ialtfald for Kontorfagets Vedkommende. Grænsen for Lærling og Medhjælper er gjort udflydende, kendes ikke i Kontorfaget, og Købmandsskolens Ekspeditrice-Skole peger maaske paa den Retning, Udviklingen gaar. Maaske bliver Læretiden erstattet helt og holdent af den theoretiske Uddannelse, og om ikke før, saa da bliver en social Forsorgslov om de mindreaariges Arbejdskraft nødvendig.

En Regulering af Lærlingeloven bør indeholde en Højnelse af de sociale Kaar og bør give en fysisk Beskyttelse under den allervanskeligste Udviklingsperiode, saa de unge Aar — Læreaarene — kan blive til de naturlige, glade Aar, hvor det lyse Livssyn og det modtagelige Sind kan faa sin rette Udfoldelse og ikke være unge Overanstrengelsesaar. Ungdommen skal uddannes og ikke udbyttes.

Sandsynligheden taler for, at Lærlingevæsenet vil falde bort med Udviklingen; men saalænge det private Initiativ besørger Uddannelsen, og indtil Staten paatager sig det fulde Ansvar, maa man kræve Reformer i det bestaaende. Der maa gives Garanti for en virkelig Uddannelse og Kontrol hermed gennem Handelsinspektører. Derved at det forbydes Forretninger at have Lærlinge, hvor der ikke er Betingelser for nogen Uddannelse, at det forbydes at anvende Lærlinge til Faget uvedkommende Arbejde, og at der ydes en anselig Erstatning for mangelfuld Uddannelse. — Med Specialiseringen og den stigende teoretiske Uddannelse overflødiggøres den lange Læretid. Maximalt 2—3 Aar maa anses for passende, incl. tvungen Dagskoleundervisning med praktisk Varekundskab som Tvangsfag. Det er ikke Meningen, at Læremesteren skal tjene paa Lærlingen, hvorfor der maa fastsættes en Minimalløn, der til enhver Tid staar i Forhold til hvad „Kost og Logi" kapitaliseret er værd. „Kost og Logi" har været Forudsætningen ved Lærlingelovens Tilblivelse. At Udviklingen er gaaet i Retning af dette Udsveder-Systems Afskaffelse, bør ikke samtidig betyde, at Byrden ved at holde de Unge i Lære flyttes i endnu føleligere Grad over paa Forældrene; Læremesteren bør være tilfreds med at blive holdt skadesløs. Arbejdstiden bør formindskes betydeligt for de Unge. Alle Hygiejnikere er enige i deres Dom over den uheldige Indflydelse for hele Livet, som den lange Arbejdstid øver paa aandelig og legemlig Udvikling. Der maa i ganske anderledes Grad lægges Vægt paa legemlig Uddannelse, at der kan skabes en sund Sjæl i en sund Krop, ligesom naturligvis al Nat-, Over- og Helligdagsarbejde samt Hustugt bør forbydes. — Ønskelig var en Regulering af Forholdet mellem Antallet af Lærlinge og Medhjælpere, men en sterotyp Lovgivning vil ikke kunne tage Hensyn til de forskellige Fags Karakter, hvorimod en paabudt Forhandling mellem Principal- og Medhjælper-Organisationen for et bestemt Tidsrum ad Gangen vil kunne give en praktisk Løsning.

Endelig er der Spørgsmaalet om Kontrakt med Prøvetid. En tilfredsstillende Løsning her, særlig med Kontorfaget in mente, vil sikkert være et vanskeligt Punkt, idet Læremesteren er interesseret i dens Bestaaen som en Betryggelse for sine Udlæg. Ialtfald maa Bestemmelser, der forhindrer en Ophævelse af Læreforholdet, stryges, og der maa indsættes en Ventil for en lovlig Ophævelse med kort Opsigelsesfrist, ligesom Politiets Indblanding i private Forhold er en antikveret Overlevering. Viser det sig, at Lærlingens Anlæg og Evner ikke passer for det Fag, han er gaaet ind til — og ingen kan paa Forhaand sige noget afgørende herom, saa meget mere som de første Maaneder eller det første Aar af Læretiden medgaar til i bedste Fald at være „Drengs Dreng" — eller mangeartede uheldige Forhold paa Lærestedet kan gøre sin Indflydelse gældende, saa bør der være Adgang til Ophævelse. Ogsaa fordi Lærlingen, som den svagere Part vil savne Evnen til at opretholde Beskyttelsesbestemmelserne.

Mon iøvrigt ikke det praktiske Liv vil overflødiggøre Kontraktvang og ejheller gøre den ønskelig, idet den i mange Tilfælde vil virke ganske illusorisk. En virkelig Løsning er Minimal-Løn for Mindreaariges Arbejdskraft.

Lærlingespørgsmaalet har ikke hidtil vundet synderlig Interesse indenfor vore Rækker — vel antagelig fordi vi hidtil har været optaget af Arbejdet i Agitationens Tjeneste — og dog er dette Spørgsmaals Belysning ingenlunde et daarligt Agitationsemne. Nu indser saavel Arbejdsköber som Arbejdstager Nødvendigheden af, at Spørgsmaalet kommer under Debat, og det skulde derfor glæde mig, om en Drøftelse i vort Fagblad af Maal og Midler maatte blive Resultatet af dette Indlæg. *C. Hammer.*

Medhjælperstandens Fremtid er Centralorganisationens Virkemaal.

Manufakturmedhjælpere: Giv Agt!

HERVED henleder vi vore Standsfællers Opmærksomhed paa, at de forinden de tager Engagement i følgende Roskilde-Firmaer: Herr Aage Müllers Forretning, „Manufaktur-Unionen", eller til A/S Varehuset „Mesenborg", hvor Herr Aage Müller er Direktør, søger nøje oplyst, hvilken af de to Forretninger den paagældende Ansættelse gælder.

Herr Aage Müller har, saavidt os bekendt, til Tider noget vanskeligt ved at faa Personale til Varehuset. Derfor ser det ud som en Tanke, at Herr M. ved Engagement af nyt Personale til nævnte Forretning anvender — Manufaktur-Unionens Firmapapir.

Naar Forhandlingerne er endt og Enighed opnaaet om Gagevilkaar etc., modtager Ansøgeren den skriftlige Bekræftelse af Engagement-Vilkaarene, ligeledes paa Manufaktur Unionens Brevpapir. Medhjælperen vil da oftest straks afsende sin Accept til Herr Aage Müller, uden at iagttage at denne Skrivelse i Hjørnet med Blæk er mærket: „Varehuset Mesenborg", — gnidret og utydeligt, som det er anført.

Naar da den nyengagerede Medhjælper til den aftalte Tid møder i Manufaktur-Unionen, bliver Vedkommende med et Smil vist over i „Mesenborg-Afdelingen". Og spørges, om det ikke beror paa en Misforstaaelse, lader Direktøren meget forbavset, og forklarer, at det aldrig kan misforstaas; Tilbudet er jo udtrykkelig mærket „Varehuset Mesenborg".

Meningen er tydelig nok! Det kan, bliver ofte og skal utvivlsomt misforstaas!

Vær derfor klar over, hvilket Firma, der søger, og sørg altid for kun at indgaa Engagement i Henhold til skriftlige Overenskomster og aldrig ifølge Aftaler pr. Telefon, Telegram eller mundtlige Forhandlinger.

Aarsagerne til at Herr Aa. M. benytter den nævnte, besynderlige Fremgangsmaade for at sikre sig Medhjælpere, er kun altfor nærliggende.

Vi skal blot anføre: De ret daarlige Lønnings-Forhold, meget ubetalt Overarbejde og Bøde-Bestemmelser, der f. Eks. virker paa følgende Maade: Den Medhjælper, der kommer 5 — fem — Minutter forsent om Morgenen, arbejder 1 Time længere om Aftenen. Dette er endda kun Eksempler!

Som et Kuriosum skal endelig nævnes, at Jule-Overarbejdet begynder i November Maaned, samt at Julegratialet i 1915 var — 10 Kr. plus Haandtryk og „Glædelig Jul"!

Roskilde Afdeling, Decbr. 1916. *Bestyrelsen.*

Stationsbyerne kommer med.

3 nye Afdelinger.

DE to sidste Gange vi har kunnet meddele om nye Afdelingers Oprettelse, har der været en Stationsby-Afdeling iblandt — nemlig Aars og Brædstrup. Ogsaa denne Gang er dette Tilfældet, idet der efter det Møde, som det jyske Agitationsudvalg havde planlagt i Brande, og hvorved en af vore Ledere i Herning talte, af de lokale Medlemmer er arbejdet videre, saaledes, at man paa et senere Møde Torsdag den 2. Novbr. har startet Afdelingen for Brande og Omegn.

Medlemstallet er vel ikke stort, idet Afdelingen begynder med 16, men i Forhold til Byens Størrelse er det godt, og blandt de 16 er der flere gamle, solide og interesserede Kolleger, som sikkert vil sørge for, at den nærmeste Fremtid bringer flere Medlemmer.

Bestyrelsen bestaar af Kolonialmedhjælper H. L. Aastrup (Formand), J. K. Hejlskov (Næstformand), Frk. Anna Marie Gade (Kasserer), H. Duer (Sekretær) og V. Lund. Revisorer er d'Hr. Kirkeby og J. A. Christensen.

Den nye Afdeling holder sine Møder paa Brande Hotel.

— — —

I Ribe har vore Kolleger ikke i Længden fundet Tilfredsstillelse i „Gaa-Morgentur-Foreningen", og paa det Møde, der som et Led i den jyske Agitationsdag holdtes i den gamle Stiftsby, ved hvilken Lejlighed Hovedbestyrelsesmedlem N. C. Nielsen, Kolding, talte, indmeldte sig 12 Medlemmer. Ogsaa her har Medlemmerne taget fat paa Arbejdet efter Mødet, og Resultatet er senere blevet Oprettelse af en Afdeling for Ribe og Omegn, der lægger ud med godt 20 Medlemmer.

Efter at nogle Begyndervanskeligheder, væsentlig foranlediget ved et uheldigt Formandsvalg, er overvundne, er Afdelingen nu kommen ind paa det rette Spor, og med Kontormedhjælper Ove Raun som Formand og Frk. Oda Petersen som Kasserer, vil dette Led i Centralorganisationens Afdelingskæde forhaabentlig gaa en bedre Fremtid imøde, end den, der blev vore to tidligere Ribe-Afdelinger beskaaret.

Disse nye Foreninger hilser vi hjertelig Velkommen. I Samarbejdet med de øvrige Afdelinger og ved fælles Virke bære de Sten til den Bygning, der til sin Tid fuldstændig skal skærme Handels- og Kontormedhjælperne mod de sociale Storme, som vor Stand hidtil har staaet ubeskyttet overfor.

Jens Johansen.

Et Medlemsmøde afholdtes Søndag den 3. Decbr. paa Højskolehjemmet i Skjern, til hvilket der var udsendt Indbydelse til alle Medhjælpere i Skjern-Tarm og Omegn. Tilslutningen var desværre ikke saa stor som ventet. C. C. Knudsen, Holstebro, var kommen til Stede og talte om C.O.s Maal og Virksomhed. Da der var stor Stemning for at oprette en Afdeling blev dette bestemt, og der nedsattes et Udvalg, bestaaende af A. Andersen og E. Stausbull, Skjern, Manufakturmedhjælper Hansen, Tarm, og Joh. Nielsen, S. Bark, til at udarbejde Udkast til Love, indkalde til et Møde og stiftende Generalforsamling paa Becks Hotel i Tarm Søndag den 6. Januar, hvortil stor Tilslutning forventes.

Vi hilser den nye Afdeling Velkommen i Rækkerne, og haaber den vil vokse sig stor og stærk ved energisk Agitation i det ret store Opland, som henhører under Afdelingens Omraade.

C. C.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Vor Afdeling afholdt den 26. November en af ca. 250 Mennesker besøgt Festlighed som Følge af Syvlukningens Gennemførelse.

Foreningens Formand, Herr Th. Hansen, aabnede Festen med et kort Resumé over Syvlukningens Historie og tolkede Foreningens Glæde i Anledning af det vundne Resultat, samt bragte de tilstedeværende Repræsentanter for Handelsforeningen af 1879 en varm Tak for Resultatet her i Byen. — Ved Kaffebordet takkede „1879"s Formand, Herr Købmand Niels Edgar, for Indbydelsen og betonede ligeledes sin Forenings Glæde over Resultatet og sin Villighed til at fortsætte Samarbejdet for Syvlukningssagen og andre Spørgsmaal, hvor Foreningernes Interesser kunne mødes. — Flere af de to Foreningers Bestyrelser og Medlemmer havde Ordet i Tilslutning hertil.

Festen afsluttedes med Bal og fælles Frokost.

Brønderslev. Lørdag den 25. November Kl. 11 Aften samledes paa Hotel „Phønix" ca. 60 festklædte Medlemmer for at fejre vor Forenings 2aarige Fødselsdag. Efter en Svingom samledes man om et fælles Kaffebord, hvor Formanden bød Velkommen idet han rettede en særlig Tak til Kollegerne fra Wraa, der var kommen til Stede, samt oplæste et Telegram fra Hjørring Afdeling. Formanden motiverede sluttelig et Leve for Centralorganisationen. — Herr Bogh. Aasholm talte for Damerne, og Foreningens første Formand, Herr Købmand Aggerholm, ønskede sine forhenværende Kolleger til Lykke med de 2 Aar og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Foreningens Fremtid. Desuden blev der talt for Danmark, og man afsang flere Sange, delvis skrevne i Dagens Anledning.

Det var en Sammenkomst, som sikkert alle Deltagerne mindes med Glæde. *C. Knudsen.*

Esbjerg. Bestyrelsen har truffet Aftale med Astronomen Thorvald Køhl i Odder angaaende Foredrag om „Kometer og Verdens Undergang". Dette Foredrag paatænkes afholdt i Januar Maaned 1917.

Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, holdt 23. November Foredrag om Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar. — H. dvælede navnlig ved Dyrtidsspørgsmaalet, men klarlagde iøvrigt hele C.O.s Program. — Der var naturligvis udsendt Indbydelse til udenforstaaende Kolleger, og nogle havde ogsaa givet Møde, ligesom enkelte samme Aften indmeldte sig i Foreningen. Derimod var kun et ringe Antal af Foreningens ca. 70 Medlemmer mødt. — Bestyrelsen henstiller derfor til alle Medlemmer at reservere hver Torsdag Aften for Foreningen. *Frederik Hansen.*

Helsingør. Medlemsmøde afholdtes d. 3. Okt., hvor Herr P. Mikkelsen holdt Oplæsning. Derefter var der Underholdning af forskellige af Afdelingens Medlemmer. — Medlemsmøde afholdtes den 17. Okt. Herr Peter Wraae, Kjøbenhavn holdt et udmærket Foredrag over Emnet: „Kvinderne og os andre". Mødet var godt besøgt, dog var Damerne mindre godt repræsenterede, hvad man maa beklage, da Herr W.s Foredrag særlig tog Sigte paa dem.

Herr Elding talte den 7. November om Kulminerne i Wales. Medlemmerne var mødt talrigt og Herr E.s Foredrag samlede Interessen. — Ved det efterfølgende fælles Kaffebord drøftedes forskellige faglige Interesser. — Ved Medlemsmødet d. 21. Novbr. holdt Herr Johs. V. Larsen et udmærket Foredrag om Medhjælperne og Politik. Taleren opfordrede til at vi søgte at vinde Indflydelse paa Rigsdagen. Foredraget modtoges med stærkt Bifald.

Hobro. Foreningen holdt Tirsdag den 14. Novbr. Møde, hvor Stadsingeniør Brems, Hobro, talte om „Luftskibe og Flyvemaskiner og deres militære Anvendelse". Herr B. illustrerede sit Foredrag med nogle gode Lysbilleder, der klart viste Flyvesportens rivende Udvikling de senere Aar. — Foredraget var yderst interessant og lærerigt, og, næsten alle Medlemmer var mødt. For disse sidste blev Mødet, der var offentlig, ogsaa lærerigt paa anden Vis, nemlig ved, at saa godt som alle Principalerne glimrede ved deres Fraværelse. Her i Hobro ser man i al Almindelighed først paa, hvem der holder Mødet, dernæst hvor det holdes og endelig paa hvem der taler. — Men der var dog altsaa mødt enkelte Chefer, og dem siger vi Tak, fordi de viste og viser vor Forening Interesse, Velvilje og Imødekommenhed.

— — —

Den 28. Novbr. holdt Skoleinspektør R. Hansen ved et Medlemsmøde Foredrag om Rejseindtryk fra Sverrig.

Kjøbenhavn. Onsdag den 25. Okt. holdt Herr Læge M. Hindhede Foredrag med Lysbilleder om Ernæringsspørgsmaalet. For os Medhjælpere vilde det, særlig i disse Dyrtider, betyde en ikke ringe Besparelse paa Husholdningsbudgettet, om vi kunne faa os selv til at drage Lære af de Forsøg, der af Læge Hindhede er gjort paa Ernæringsspørgsmaalets Omraade. — Onsdag d. 1. Nov. indledede Formanden for Forsikringsmedhjælpernes Afdeling, Herr Chr. Smerup, om „Vort Arbejde" — et agitatorisk Foredrag, der gav Anledning til en forhaabentlig frugtbringende Diskussion.

Onsdag den 8. November holdt Herr Dr. jur. C. Asche et interessant Foredrag med efterfølgende Oplæsning om Norsk Folkedigtning, og den 15. November forelagde Formanden, Herr Martin Pedersen, Overenskomsten, som Organisationen har faaet oprettet med Hovedstadens Brugsforening. — Endelig indlede den 22. November Herr Lauritz Christensen med: Indtryk fra en Rejse i Sønderjylland; Foredraget, der var noget farvet, blev stærkt imødegaaet og gav Anledning til en meget livlig Diskussion. *A. Nathansohn*, Sekretær.

Sorø. Generalforsamling afholdtes den 13. Okt. paa Hotel „Klubben". Til Dirigent valgtes Kommis H. Møller. Formanden aflagde Beretning, som enstemmig godkendtes.

Da den gamle Bestyrelse ikke ønskede Genvalg, valgtes Bach-Andersen (Formand), H. C. Jensen (Kasserer) samt Kommisserne V. Jacobsen, P. Suhr og L. P. Petersen. — Ligeledes foretoges Valg af Revisorer og Suppleanter.

Da det gamle Mødelokale var optaget, vedtog man for Fremtiden at afholde sine Møder paa Hotel „Klubben". — Det vedtoges at oprette et Sprog- og Bogholderikursus for Vinteren.

Generalforsamlingen sluttedes med Leve for C. O.

Mandag d. 21. Oktober afholdtes Bestyrelsesmøde. Valgt til Næstformand blev Kommis P. Suhr og til Sekretær L. P. Petersen. — Ligeledes besluttede man at udsende Opfordring til alle i Byen værende Kolleger, som endnu ikke stod i Foreningen, om at indtræde i denne, — Den paafølgende Mødeaften indlededes Vintersæsonen med humoristisk Oplæsning af Herr Fuldmægtig Christiansen, som underholdt Forsamlingen en Times Tid, hvorefter man tilbragte Resten af Aftenen i hyggeligt Samvær.

Onsdag d. 29. November afholdtes Møde med Herr P. Chr. Larsen, Kjøbenhavn, som Taler. — Herr L. gav i et vel tilrettelagt Foredrag en Oversigt over Betydningen af og Fordelene ved at en Stand organiserede sig, for derved at staa fastere under Modgang og Modstand. Særlig pointerede Herr L. Betydningen af at C.O. ledes som ren Fagforening, og Taleren lagde nu Kollegerne stærkt paa Sinde, ikke at undsé sig ved at staa i Foreningen, fordi det var en Fagforening. Da ingen ønskede Ordet efter det oplysende Foredrag, vel sagtens fordi man var enig med Indlederen og Foredraget var efter Forsamlingens Øre, sluttede Formanden Mødet med en Tak til Foredragsholderen for hans Elskværdighed ved at komme til Stede.

L. P. Petersen, Sekretær.

Svendborg. Søndag d. 5. Novbr. indlededes Vintersæsonen med Oplæsning af Herr Redaktionssekretær Orloff, og paafølgende Bal paa Wandahls Hotel. — Der var mødt ca. 100 Deltagere. — Efter Oplæsningen samledes man ved Kaffebordet, hvor der blev holdt forskellige faglige Taler og afsunget Sange, forfattet i Dagens Anledning. Efter Kaffebordet gik Dansen lystigt til langt ud paa Morgenstunden. Alt i alt var det en meget vellykket Fest, der lovede godt for den kommende Vintersæson, hvilket ogsaa viser sig at være Tilfældet, idet der nu til vore Møder er gennemsnitlig ca. 40 Medlemmer.

Bestyrelsesmøde afholdtes Onsdag den 22. November. Det blev vedtaget, at Herr E. Christiansen, der tidligere har været Næstformand, nu overtager Sekretærposten. I C.s Sted valgtes Herr Kontorist Engelbrecktsen til Næstformand. Endvidere vedtoges det at afholde Nytaarsbal Onsdag den 3. Januar 1917. Nærmere Program bliver senere udarbejdet. *E. Christiansen.*

Thisted. Fredag d. 17. Novbr. indledede et af vore Medlemmer, Herr Lagerforvalter Nielsen, en Diskussion om „Afholdsbevægelsen contra Medhjælperne". I Diskussionen, som fulgte efter Indledningen, deltog flere Medlemmer, saa den blev yderst livlig og interessant.

Søndag d. 19. Novbr. var en af Thisted-Medhjælpernes store Dage. Om Eftermiddagen Kl. 4 samledes i Hotel „Royal"s Festsal ca. 100 Medhjælpere fra By og Omegn, og efter at Formanden, Herr Aage Neergaard, havde budt Velkommen, fik Herr Fuldmægtig A. Andreasen Ordet og holdt i næsten halvanden Time sine Tilhørere i Aande med et godt og klart tilrettelagt Foredrag om Organisationens Arbejde i Fortiden og Fremtiden. Det udmærkede Møde resulterede i flere Nyindmeldelser. Mødet blev meget fordelagtigt refereret i samtlige stedlige Blade. — Om Aftenen holdtes en vellykket Sammenkomst, der forløb i alle Maader ideelt, og hvor Taler og Sang ved Kaffebordet afløstes af en lille Svingom.

Herr Realskolelærer, Løjtnant Hansen, holdt d. 27. November et godt Foredrag om „Verdens første Handelsrejsende, Marco Polo", som i en Beskrivelse fortæller om sine Rejser til Kina og Østasien. Foredraget overværedes af ca. 50 Medlemmer.

Fredag d. 1. December holdt forhv. vestindisk Gendarm, Herr J. C. Jensen, et brillant Foredrag om det aktuelle Emne: „Forholdene i Dansk Vestindien". Der var kun mødt ca. 20 Medlemmer, men ingen fortrød at have ulejliget sig derop denne Aften. Det følgende ugentlige Møde var mere velbesøgt. Denne Aften læste Formanden Jeppe Aakjærs „Livet paa Hegnsgaard", der gjorde stor Lykke. Hermed tog man Juleferie. Næste Møde vil blive bekendtgjort senere. *N.*

Viborg. Onsdag d. 29. Novbr. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. — Til Dirigent valgtes J. C. Jacobsen. — Formanden bød Forsamlingen Velkommen og udtalte sin Glæde over, at der var mødt saa mange — ca. 40 — Medlemmer. Der fremkom 3 Forslag angaaende Damernes Kontingent, nemlig Kr. 1,25, 1,50 og 2,00. Efter en længere Diskussion blev Kr. 1,50 vedtaget. Der forelaa Forslag fra flere Medlemmer om, at Bestyrelsen skulde bestaa af 7 Medlemmer i Stedet for 5, men Forslaget forkastedes, idet kun 8 Medlemmer stemte derfor,

Til Agitationsudvalget valgtes med Akklamation: Frk. Karen Jacobsen og Frk. Eriksen. Udvalget bestaar nu af 5 Medlemmer. — Under „Eventuelt" udbragte Formanden et Leve for vort dygtige Agitationsudvalg og takkede for dets store Arbejde. Siden den ordinære Generalforsamling i Oktbr. er der indmeldt ca. 30 nye Medlemmer, hvilket ikke vil sige saa lidt, da Afdelingen forhen kun bestod af 50 Medlemmer. Til Slut samledes man om Kaffebordet, hvor Herr J. C. Jacobsen udbragte et kraftigt besvaret Leve for Afdelingen. *Weigaard Andersen.*

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er slettede af Aarhus Afdeling paa Grund af Restance: Carla Jensen hos Sagfører N. Christensen, Søndergade og Jenny Marie Hansen, Ewaldsgade 23.

Aarhus i Decbr. 1916. *J. L. Pedersen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg 9, Kbhvn. K

DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE

ORGAN FOR MEDHJÆLPERSTANDENS FAGLIGE INTERESSER

UDGIVET AF CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

REDIGERET AF VILH. HANSEN

1917

17DE AARGANG

KJØBENHAVN
JENSEN & RØNAGERS BOGTRYKKERI
1917

INDHOLDSFORTEGNELSE.

REDAKTIONSARTIKLERNE ER BETEGNEDE MED *.

Centralorganisationens Anliggender.

a) Agitationen.

Andersen, P. E.: Den personlige Agitation 28
C. C.: Vor Fremgang paa Landet (Afdeling i Vinderup) 41
Clerk: Sjællændernes Opmarsch (Afdeling i Køge) 156
H.: Afdeling oprettet i Skelskør 25
H.: Sjællændernes Fremmarsch (Afdelinger i Skelskør og Storehedinge) 33
Johansen, Jens: Atter en ny Afdeling (Mariager) 11
— Ny Afdeling i Holbæk 49
— Agitationen i Kjøbenhavn 149
— Fyens Erobring (Afdeling i Faaborg) . . 156
Juhl, Axel: Den personlige Agitation 29
Jørgensen, Magnus: Den personlige Agitation 29
Knudsen, C. C.: — 29
Leth, Aage S.: — 30
Neergaard, Aage: Stævne i Vilsund 92-108
Nielsen, N. C.: Den personlige Agitation 30
Pedersen, Martin: — 30
Smerup, Chr. J.: — 30
Udvalget: Det nordjyske Sommerstævne 80-87-93
— Sjællandsk Stævne i Roskilde 87-92-105
— Det lolland-falsterske Sommerstævne 92-107
— Sydsjællandsk Medhjælperstævne 102-111
Wied-Kirkegaard: Den personlige Agitation 29
*Den personlige Agitation 28
*Medhjælperne i Landforretningerne 53
*Nordjysk Medhjælperstævne 69

b) Fra vor Centralledelse.

*Beretning for November—December 1916 10
* — - Januar 32
* — - Februar 39
* — - Marts 52
* — - April og Maj 85
* — - Juni 101
* — - Juli 113
* — - August og September 148
* — - Oktober 161
* — - November 171

c) Indre Anliggender.

A. B.: Samlingsmærke (Faneindvielse i Svendborg) 91
Bruhn, V. A.: Kamporganisation? 134
Carlsen, Willy: De kommunale Valg 25
Christensen, Svend Aage: Den sorte Tavle 157
Den kjøbenhavnske Fællesbestyrelses Møde den 18. og 27. November 162
Forretningsudvalget i Kjøbenhavn: Støt din Kollega; (Julelindsamling) 172
Fællesbestyrelsen i Kjøbenhavn: Resolutionen af 20. Maj ... 86
Godsted, Lauritz: Lolland-falstersk Repræsentantskabsmøde 164
Grumstrup, Johannes: Maal og Midler 160
Hansen, A.: At være — eller ikke være 172
Hansen, Th., Kamporganisation? 118
*Hansen, Vilh.: Kommunevalgene (De kjøbenhavnske Afdelinger og Valgene) 38
— Resolutionen af 20. Maj 74
— Spekulationens Risiko 114
Hendil, Chr. J.: Vort eget Værk — vor egen Kurs 81
— Vore lokale Medlemsblade og deres Opgave 162
Henriksen, A. D.: Spekulation i Splittelse 114
Johansen, Jens: Hjælp til Arbejdsløse 167
Juhl, Axel: Kredsorganisation eller Agitationsudvalg 159
Jørgensen, Magnus: Fællesrepræsentationen for de fynske Afdelinger 140
Nielsen, N. C.: Vore Engageringsforhold 140
Omvælteren: Næstved Afdelings 10-Aarsfest 41
Smerup, Chr. J.: Hovedstad og Provins 104
*Vor Administration 6
*„Agitatoren" (Afdelingsblad for Næstved) 25
*De kommunale Valg 48
*Fra de kommunale Valg 70
*Faneindvielse i Svendborg 80
*Kjøbenhavnske Afdelingers 20-Aarsdag 115
*Den tidlige Lukning og Lokalespørgsmaalet 150
*Nyt Afdelingsblad (Kolding) 150
*Afdelingsblade 157
*Midt- og sydsjællandsk Repræsentantskab 172
*Det fynske Repræsentantskab 172

d) Forskelligt.

D. H. K. M. T.s Ekspedition: Hovedanmeldelserne 86-164
Johansen, Jens: Afløsning af gamle Medlemsbøger 4
— Til Medlemmerne 24
— Restancerne skal betales 40
*Referater fra Afdelingerne 49
*Til D. H. K. M. T.s Korrespondenter 53
*Medlemstilgangen i Marts 62
*Hovedanmeldelserne 80

Organisationsspørgsmaalet.

Anna: Kvindelige Kontorister 47
C. C.: Provinsens Isenkrammedhjælpere 139
C. H.: Kvinderne i Boghandelens Tjeneste 101
Chr. J. H.: Kontormedhjælperne paa de offentlige Kontorer 46
—e: Provins-Medhjælperen 18
Hansen-Møller, C.: Respekt 110
— Organisation og Opdragelse 139
Hansen, Th.: Provinsielle Strejflys 47
*Hansen, Vilh.: Stævnetale 96
* — To be or not to be 129
Heie, Harald: Boghandelen og dens Medhjælpere 65
— Ekspeditricerne i Smør-, Kaffe- og Viktualieforretningerne 147
Hendil, Chr. J.: Resultater 5
— Krigens og Fredens Organisationer 103
Johansen, Jens: Aaret 1916 9

Johansen, Jens: Kontormedhjælperne i Kjøbenhavn 44
Juhl, Axel: Lønnen og Arbejdet 46
Kolding, Johannes: Kontormedhjælperne 59
Leth, Aage S.: Isenkrammedhjælperne 137
M.: Hvorfor jeg blev Medlem af C. O. 16
M.: Stands-„Følelser" 69
Nielsen, Michael: Alle maa med 99
— Offentligt Omdømme 117
Nielsen, N. C.: Boghandlermedhjælperne i Provinsen 66
Staunsager, V.: Vore Løn- og Arbejdsvilkaar 139
West, Siegfred: Vor Løn og Arbejdstid 15
Wraae, Peter: Boghandlermedhjælperne i Kjøbenhavn ... 67
*Aarsskifte 1
*Kolonialmedhjælperne 14
*Til Kolonialmedhjælperne 15
*Kontorfaget 43
*Til Kontormedhjælperne! 46
*Til Boghandlermedhjælperne 67
*Til Isenkrammedhjælperne 141

Arbejdstiden.

H.: Boghandlerne og 7-Lukningen 69
Heie, Harald: Delt eller samlet Arbejdstid 32
*6-Lukningens Gennemførelse 25
*Den ekstraordinære Butikslukning 33
*Sekslukning og Udbytning 34
*Handels- og Kontorlærlinges Arbejdstid 49
*Ny Butiksluknings-Bestemmelser 54
*Detaillisterne og 6-Lukningen 62
*Den radikale Ungdom og Butikslukningsloven 115
*Butikslukningen før Helligdage 121
*6-Lukningen 150

Lønspørgsmaalet.

*Hansen, Vilh.: Minimalgager 109
Sjælland, Johs.: Dyrtiden 39
— Dyrtiden 95
*Dyrtidstillæg i Køge 12
*Talende Tal 62
*Løn efter Pris 108
*Firmaet C. L. Seifert, Kjøbenhavn 108
*Industri-Funktionærernes Dyrtidskrav 156
*Lige Løn for samme Arbejdsydelse 164
*Forhøjet Dyrtidstillæg 164

Lærlingevæsenet.

A—e: Lærlingelovens Revision 149
Carøe, H. F.: Før Revisionen 126
Christensen, Engelbrecht: Før Revisionen 142
Christmas: — 131
Chr. J. H.: — 128
Dorf, E.: — 141
Ehven: — 140
—grenado: — 147
Hansen-Møller, C.: — 132
Hansen, Th.: — 147
Hermes: — 126
Jørgensen, Magnus: — 146
Lærling fra 1897: — 127
M.: — 132
Nielsen, N. C.: — 126
P. G.: — 133
P. W.: — 133
Smerup, Chr. J.: — 126
Ældre Medhjælper: Lærlingene indenfor Boghandelen ... 68
Østenkjær, M.: Før Revisionen 142
*Lærlingelovgivning 123

Overenskomster.

*Hansen, Vilh.: Overenskomst 51
Johansen, Jens: Ny Overenskomst (Arbejdernes Brugsforening, Aarhus) 61
*Konflikten med De danske Vin- og Konservesfabriker 61

Strejker og Lock-out.

Johansen, Jens: Vor første Strejke 2
— Strejkeaflysning 4
— De danske Vin- og Konservesfabriker .. 23
— Konflikten med A/S De danske Vin- og Konservesfabriker 31
Wied-Kirkegaard: Konflikten mellem Uddelerne og de lolland-falsterske Brugsforeninger 120
*Blokaden hævet! (De danske Vin- og Konservesfabriker) .. 25

Retsspørgsmaalet.

Hansen, Ejnar: Mod Konkurrenceklausulerne 84
Johansen, Jens: Medhjælpernes Ret 58
— Retsforhold og Retshjælp 145

Bag Pult og Disk.

Johansen, Jens: Under Kost- og Logisystemet 16
Sagsanlæg (Aage Müller ctr. Roskilde Afdelings Bestyrelse). 3
*Livets Tragedier 3
*Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring og Organisationsretten .. 170

Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøder.

*Hovedbestyrelsesmødet den 4. Marts 36
* — den 19. Maj 82
* — den 26. August 118
* — den 9.—10. December 168
*Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet 69
*Repræsentantskabsmøderne den 20. Maj 74

Undervisning.

Smerup, Chr. J.: Den unge Handelsstands Uddannelse ... 40
*Understøttelse til Handelsskoleelever 70
*Niels Brocks Handelsskole 70
*Unge Handelsmænds Uddannelse 134
*Aarhus Handelshøjskole 135-157
*Understøttelse til Elever paa Handelsdagskoler 157
*Til de unge Handelsmedhjælpere 164

Rejseunderstøttelse.

Handelsministeriet: Rejseunderstøttelser 25
*Rejselegater 3

Udlandet.

*Medhjælperorganisationerne og Verdenskrigen 22
*Internationalt Rundskue 60
*Internationale Bestræbelser 89
*Fra det høje Nord (Norsk Medhjælperbevægelse) 100
*Minimalgage-Kravene i Tyskland 112
*De tyske „Medhjælperudvalg" 121
*Norsk Socialpolitik 154

Personalia.

M.: N. C. Nielsens Tiaarsdag 11
*Dødsfald (N. C. V. Sarøe) 157
*Vore kendte Navne (C. C. Knudsen) 163

Litteratur.

*En stor norsk-engelsk Ordbog (Brynildsen) 116

Fra andre Foreninger.

*O Tempora! O Mores! 12
*„Fællesraadet"s Endeligt 21
Handelsforeningen af 5. Juni 1864 53

Forskelligt.

Andreasen, A.: Medhjælpere og de kommunale Valg 27
Heie, Harald: Personalets Interessekontor 130
Nielsen, N. C.: Sociale Surrogater 160
Pedersen, P. J.: Sygeforsikring 19
Smerup, Chr. J.: Pensionsforsikring 57
Wraae, Peter: Oversigt 35
— Faraos Køer 153
* Medhjælperne og Sygekasserne 24
* Detaillisterne og Sø- og Handelsretten 34
* Siddepladser for Butikspersonalet 121
* „Interessekontoret" 155
* Pensionsforsikringen 156

Afdelingsreferater og Meddelelser.

Aalborg 54-128
Aarhus 54-87-102-128-143-164
Aars 12-150
Assens 63-70-116-121-135-165
Bornholm 70-150-172
Brande 49-63-135
Brønderslev 87-165
Ejby og omliggende Byer 41-54-87
Esbjerg 19-42-50-63-87-157-165
Faaborg 165
Fredericia 63-128-143-157
Frederikshavn 19-143
Grenaa 50-54-87-121
Helsinge 42-70-150
Helsingør 34-54-135-157
Hillerød 19-26-42-87-150
Hjørring 4-50-54-70-94-135-157-173
Hobro 12-63-94-143
Holbæk 63-150
Holstebro 63-70-116-143-150-165
Horsens 71-135-150
Kallundborg 88-116
Kellerup 34-42-50-63-71
Kolding 4-19-55-64-94-128-150-158-173
København 12-34-55-63-71-88-94-102-108-122-143-165
Langeland 26-42-135-166
Løgstør 12-26-55-71-135-143-158
Mariager 20-50-64-166
Maribo 12-26-50-71-135-150
Middelfart 12-26-42-55-72-88-102-122-128-143-158
Nakskov 143-150
Nibe 26-42-150
Nyborg 4-55-128
Nykøbing F 26-64-116-135
Nykøbing M 26-64-135-150-166
Næstved 20-56-64-143-150-173
Odense 4-50-72-94-122-135-150-173
Præstø 20-50-64-122-135-173
Randers 72-150
Ringkøbing 50-94
Ringsted 88-158
Roskilde 12-64-88-128
Rødby 12-20-42-144
Sakskøbiug 50-72-122-166-173
Samsø 20-88-150
Silkeborg 34-173
Skanderborg 26
Skelskør 42-122-150
Skern-Tarm 20-94-158
Skive 94
Slagelse 34-56-72-144
Sorø 72-166
Storehedinge 56
Stubbekøbing 72
Svendborg 4-88-144
Thisted 20-50-56-116-150-173
Varde 20-50-102
Vejen 88-158
Vejle 26-34-42-56-135-158
Viborg 56-72-135-144-166
Vordingborg 158-174

Den sorte Tavle 4-20-42-88-94-122-136-152-158

Adressefortegnelse 174

Brevkasse 4

Centralorganisationens Hovedbestyrelse 41-70-121-136

Illustrationer.

C. O.s Ekspeditionskontor 6
Forretningsførerens Kontor 7
Kontorinteriør 7
De kjøbenhavnske Afdelingers Kontor 8
Gl. Kongevej Nr. 6 8
Centralorganisationens Fremgang 14
I Dyrtidens Storme 45
Det nordjyske Stævneudvalg 87
Svendborg Afdelings Fane 91
Fra det nordjyske Stævne 93
Fremad det lyder, det Feltraab har Klang 106
Organisationen kalder paa Dig 138
C. C. Knudsen 163

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 1. 1. Januar 1917. 17de Aargang.

AARSSKIFTE.

AARET 1916, der, ligesom sine to Forgængere, med herostratisk Berømmelse vil blive indregistreret blandt Historiens store Aarstal, har ogsaa for vor Centralorganisation i nogen Maade været et Mærkeaar.

Paa Tærsklen til det nye uudgrundelige Aar, der fylder Menneskene med baade Gru og Forhaabninger, vil der ogsaa for os organiserede Medhjælpere være Anledning til et Tilbageblik, der kan give Varsler for den kommende Tid.

Det gamle Aar begyndte under Uro i Medhjælperkredse. Trompetstødene, der i det sildige Efteraar 1915 forenedes i 13 Instrumenters disharmoniske Kor, genlød endnu ved Aarsskiftet for derefter at fortabe sig med det rindende Aar. Disse Bestræbelsers primus motor, Engageringskontoret paa Børsen, har ganske vist i Mellemtiden ved passende Lejlighed deklameret sine socialpolitiske og faglige Formaal — for dernæst at opdynge nyt Bevismateriale for sin organisatoriske Evneløshed. Hvad der indlededes som en imponerende Fællesrepræsentation er „indtil videre" endt som et — forventet „Fællesraad". Den klingende Fanfare er udløst i en skrattende Chamade.

Centralorganisationen er endnu ikke rendt over Ende af al denne Magtudfoldelse. Tværtimod! Det er gaaet helt anderledes end fra den anden Side haabet og forventet. Nogle Data vil anskueliggøre dette bedre end lange Udredninger: I Aaret 1916 forøgede vi vore Afdelingers Antal med 6, medens vort Medlemstal steg med ca. 1300 nye Medlemmer, vor Formueforøgelse indenfor Aaret andrager ca. Kr. 20.000.—, vor Arbejdsløshedskasse udbetalte ca. Kr. 8000.— i Understøttelser og vor Retshjælp har sikret vore Medlemmer andre Tusinder, ligesom denne Institution i stigende Grad er konsulteret af vide Medlemskredse. — Og alt dette til Trods for det følelige Minus, som 5—600 Medlemmers Militærindkaldelse betyder for Afdelingsarbejdet, Agitationen og vore Indtægter, saa meget mere som Indkaldelserne altid rammer mange af vore aktive og for Afdelingsarbejdet mest bærende Kræfter. Endda har vi netop under disse vanskelige Vilkaar banet nye Veje for vor Agitation og dermed forøget vor organisatoriske Fremgang.

Disse glædelige Kendsgerninger, der genspejles i Administrationens fortsatte Udvikling, fremgik ikke af tilfældige Hændelser eller samstødende Begivenheder. De giver derimod Udtryk for organisatoriske Nydannelser indenfor Organisationen og betegner Gennembruddet — de fagforeningsmæssige Metoders og Midlers begyndende Gennembrud blandt Handels- og Kontormedhjælperne.

Naar vi for første Gang i større Omfang rejste Lønspørgsmaalet og ved talrige Henvendelser til Firmaer, Principaler, Handelsorganisationer og gennem Pressen virkelig opnaaede at samle almindelig Opmærksomhed om Themaet: Dyrtidstillæg, var den Fremgangsmaade, vi saaledes valgte, naturligvis kun et Nødhjælps-Middel. Med fagforeningsmæssige Metoder havde den kun ringe Berøring. Men det var i foreliggende Fald det eneste tilgængelige Middel, hvorved Centralorganisationens mangelfulde Aktionsevne overfor en saa vidtomfattende Opgave i nogen Maade kunne søges udlignet. Manglerne maa ogsaa her skrives paa de Uorganiseredes Konto. I Tusindvis har de Uorganiserede maattet bøde for egen Uforstand, forsaavidt som Dyrtidstillæggene kun er ydet spredt og i langt de fleste Tilfælde aldeles ufyldestgørende. Skade kun, at denne imaginære eller dog kun kummerlige Udligning af Tidens stigende Krav har ramt vore organiserede Standsfæller med samme Haardhed som de uorganiserede Handels- og Kontormedhjælpere, der i dette, som i alle andre Standsanliggender har svigtet Hensynet til deres Kammerater og — til sig selv.

De nye organisatoriske Metoder, der aabner os et vidt Fremtidsperspektiv, maa derimod søges i Opretselsen af faglige Klubber og i de Arbejdsoverenskomster, som Efteraaret bragte. Selv om disse Overenskomster foreløbig begrænser sig til Virksomheder, der almindeligvis møder faglig Organisation med Sympati, maa der dog, som i enhver anden Forretning, tages Hensyn til Konkurrenceforhold, Skik og Brug, og de for de paagældende Medhjælpere opnaaede Resultater

er ogsaa, som tidligere meddelt, fremgaaet af langvarige Forhandlinger og — vore Standsfællers Sammenhold. Derfor er disse Overenskomster et godt Omen for en lignende Ordning med private Forretninger og Aktieselskaber, og Erfaringer vil utvivlsomt bekræfte, at Fastsættelsen af de almindeligste Gagesatser, Arbejdstidens Regulering o. s. v, ogsaa vil hidføre moderne ordnede Arbejdsforhold i Handels- og Kontorfagene og skærpe den gensidige Ansvarsfølelse og Ydepligt.

Endelig har Aarets sidste Maaned bragt os kun et Hanefjed fra — Medhjælperstrejken. I Medhjælperkredse har man altid henført dette ultima ratio mellem Kapital og Arbejde til de fjerneste Muligheder. Men ogsaa paa dette Omraade vil Fremtiden bringe vore Standsfæller anden Belæring. — Den aflyste Strejke, der ingenlunde var tænkt som et Forsøgsobjekt, tilsigtede kun at hævde trufne Aftaler, men maaske vil saavel Modstandere som lunkne Standsfæller deraf drage den Lære, at der nu bag Centralorganisationen staar baade Vilje og Beslutsomhed til virksomt at varetage de organiserede Medhjælperes Interesser.

Saaledes slutter da Aaret — der ogsaa i socialpolitisk Henseende ved Ulykkesforsikringsloven og den midlertidige Syvlukning bragte for Medhjælperne betydningsfulde Resultater — under løfterige Udsigter for vor Centralorganisation. Det nye Aar, som vi nu byder Velkommen, vil finde vor Organisation stærkere og bedre rede end tilforn til at møde de Krav, som vore Medlemmer — eller Modstandere — maatte stille til os.

I fuld Fortrøstning hertil tilønsker vi de organiserede Medhjælpere:

Et glædeligt 1917.

Vor første Strejke.

VOR første Strejke blev — ikke nogen Strejke. — Konflikten med Firmaet A/S De danske Vin- og Konservesfabriker i Kjøbenhavn bilagdes ved et Forlig, der imidlertid bragte os i Realiteten, hvad vi paa vore hos Firmaet beskæftigede Medlemmers Vegne havde stillet Krav om. Vi havde derfor ingen Grund til ikke at slutte Forliget; thi den erklærede Strejke var for os ikke et Maal, men kun et Middel i Arbejdet for at hæve Vilkaarene for vore Standsfæller, og hverken nu eller i Fremtiden er det vor Hensigt at drive Arbejdsnedlæggelse som Sport.

Men komme udenom Midlet: Strejke, er der selvsagt ikke Mulighed for, hverken for vor Organisation, saalidt som for andre Fagorganisationer, hvis Opgave det er at skaffe Lønarbejderne i de forskellige Fag og Brancher saadanne økonomiske, faglige og sociale Vilkaar, som Udviklingens Gang kræver, for at Lønarbejdernes Niveau ikke skal sænkes — men helst det modsatte. Og eftersom Arbejdsformerne for det store Flertal af Handels- og Kontormedhjælpere bliver mere og mere industrimæssige, vil det ogsaa for vor Organisation blive en Nødvendighed, at indrette sig paa at kunne anvende andre Midler i vort Arbejde end blot og bart „at henstille". Vi nødes til „at hvæsse vore Pile". Den profitjagende Kapital blæser paa Henstillinger og paa hvad dermed staar i Rang.

Ved Magt — men ogsaa kun ved Magt — kan den dog lejlighedsvis tvinges til Indrømmelser. Og et saadant Magtmiddel er Arbejdsnedlæggelsen — Strejken, hvilket H.- og K.-Medhjælperne ogsaa nok skal lære at indsé, naar de faar lært at de ikke kan leve af Skulderklap og usolide Veksler paa Fremtiden.

Sagen, der gav Anledning til det første Strejkevarsel, som vor Organisation overhovedet har udsendt, ligger saaledes: Lagerekspedienterne hos Firmaet A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker" (J. D. Beauvais—M. Rasmussen) har indtil for nogle Maaneder siden været uorganiserede. Paa det Tidspunkt fik et af vore interesserede Medlemmer, Herr D. Overgaard, Plads hos Firmaet og han bearbejdede stadig Kollegerne, saaledes at han — ved udmærket Hjælp af de hos Selskabet arbejdende Medlemmer af Slagteriarbejderforbundet — ret hurtigt fik indmeldt i Centralorganisationen alle de ansatte Ekspedienter — ialt 29.

Derefter dannede disse Medlemmer straks en Klub under Kolonialmedhjælpernes Afdeling, og med Sanktion af Afdelings- og Hovedbestyrelse indsendtes derpaa til Firmaet en Skrivelse indeholdende de Krav, man ønskede gennemført.

Firmaets Ledelse erklærede sig villig til at forhandle om Kravene, og ved et Møde — ultimo November — paa Selskabets Kontor, hvori C.O.s Forretningsfører og Afdelingernes Formand samt Klubbens Formand deltog, blev man enig med Firmaets Direktør, Herr Aage Møller, om de væsentlige af de fremsatte Krav, og det overlodes Forretningsføreren at udforme det, hvorom der var Enighed, i en Overenskomst og forelægge denne for Direktøren til Underskrift, saaledes at den kunde træde i Kraft pr. 1. Januar 1917.

Kun faa Dage efter blev den udformede Overenskomst forelagt Direktør Møller, men denne udbad sig et Par Dages Respit til Gennemlæsning. Herimod havde vi intet at invende, saa meget mere, som vi selvfølgelig gik ud fra, at det vi havde Direktørens Ord for, det var lige saa sikkert, som om Underskriften var givet.

Det efterfølgende vil imidlertid vise, at man ikke skal være for tryg i saa Henseende.

Den ene Dag gik nemlig efter den anden, uden at det var muligt at faa berammet den afsluttende Konference med Direktøren. Endelig blev det dog bestemt til Tirsdag d. 12. Decbr. Kl. 11 Fmd., men til vor store Forbavselse blev vi ringet op den 12. om Morgenen, og Direktøren gav os den Besked, at nu havde han betænkt sig og ønskede ikke at afslutte nogen Overenskomst med os. Som Grund herfor opgav Direktøren, at vi ikke havde været høflige (!) nok i vore Henvendelser til Firmaet — dels angaaende selve Overenskomsten, dels i et Par Forespørgsler angaaende nogle Medlemmer, som af Firmaet var blevet afskedigede paa staaende Fod.

Denne overraskende Vending i Sagen forelagdes samme Aften for en Klub-Generalforsamling. Her vedtoges det enstemmigt at nedlægge Arbejdet Fredag den 15. Dcbr. Eftm. Kl. 5, saafremt Overenskomsten ikke blev bragt i Orden. — Næste Morgen indhentedes Tilslutning hertil ved telefoniske Samtaler med Hovedbestyrelsens Forretningsudvalg, hvorefter man i anbefalet Brev tilskrev Firmaet, at vi agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at de af C.O.s Medlemmer, der arbejdede paa Firmaets Lager nedlagde Arbejdet fra Fredag den 15., men at man fortsat var villig til Forhandling om Sagens Ordning.

Fredag den 15. forelaa Foiretningsudvalgets endelige Tilslutning, og da Firmaet ikke havde givet Lyd fra sig, meddelte man Direktør Møller, at Arbejdet vilde blive standset samme Dags Eftm. Kl. 5.

Saa kom der Svar!

„Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening", hvoraf Aktieselskabet er Medlem, forespurgte om vi var villig til at forhandle og at udsætte Strejken, mens Forhandlingerne stod paa. Vi gik ind paa

at udsætte Strejken et Døgn, og et Møde mellem Parterne berammedes til Afholdelse i Arbejdsgiverforeningen Lørdag den 16. Decbr. Kl. 1½. Tilstede her var Kontorchef i Arbejdsgiverforeningen, Herr Sophus Aggerholm, samme Forenings Sekretær, Overretssagfører Elmquist og Firmaets Direktør, Herr Aage Møller. Fra vor Side mødte Forretningsfører Jens Johansen, Redaktør Vilh. Hansen, de kjøbenhavnske Afdelingers Formand, Herr Martin Pedersen og Formanden for Klubben, Herr O. Blomsterberg.

Under Forhandlingerne her fremkom Direktør Møller paany med den noget løjerlige Paastand, at det var Mangel paa Høflighed fra vor Side, der havde bevirket at han gik fra sit Ord. Øjensynligt gjorde det dog ikke større Indtryk paa nogen af Parterne, og Arbejdsgiverforeningen stillede sluttelig Forslag om, at Firmaet indtil videre respekterede de Vilkaar for Ekspedienterne, som Overenskomstforslaget indeholdt, mod at vi aflyste Strejken, og at man saa iøvrigt „saa Tiden an".

Man hævdede nemlig, at Arbejdsgiverforeningen ikke paa nuværende Tidspunkt kunde tillade Firmaet at slutte Overenskomsten, idet denne paa flere Punkter afveg fra, hvad man hidtil havde godkendt. Paa den anden Side erkendte man, at Medhjælpernes paa enkelte Punkter særlige Forhold nødvendiggjorde en afvigende Overenskomst, og Arbejdsgiverforeningen erklærede sig villig til at optage Forhandlinger med Centralorganisationen om at tilvejebringe et brugbart Grundlag for Afslutning af Overenskomster saavel nu som i Fremtiden.

Forhandlingerne suspenderedes et Kvarter, i hvilken Tid Parterne holdt Separatmøder, og da Mødet genoptoges indgik vi paa Forslaget med den Ændring, at Tidsfristen for denne midlertidige Ordning begrænsedes til 31. Marts 1917. Denne vor Ændring tiltraadtes, og man enedes altsaa om denne Ordning, hvorefter vi aflyste Strejken.

Forliget medfører adskillige betydelige Fordele for vore Medlemmer, bl. a., at Lønnen, der hidtil var 26 Kr. pr. Uge + 10% Dyrtidstillæg, hæves til 145 Kr. pr. Md. Overarbejdsbetalingen hæves til 65% over almindelig Timeløn, d. v. s. fra ca. 75 Øre til ca. 1 Kr. pr, Time. Arbejdstiden fastsættes til 54 Timer pr. Uge om Vinteren og 60 Timer om Sommeren. Der indføres en Opsigelsesfrist paa 14 Dage; den hidtidige Ordning paa dette Omraade var, at Medhjælperen kunde afskediges paa staaende Fod, paa samme Maade som andre ugelønnede Arbejdere.

Udgangen af Konflikten var saaledes ganske hæderlig for vort Vedkommende, idet Hovedsagen selvfølgelig var at sikre vore Medlemmer den Fremgang i deres Forhold, som indeholdtes i Overenskomsten,

Dette opnaaede vi, og Sagens videre Udvikling — med Henblik paa den 31. Marts — imødeser vi med megen Sindsro.

Jens Johansen.

Livets Tragedier.

Natten til Onsdag stjal en ung Mand 14 Juletræer, der henstod paa St. Jacobs Plads.
Da han vilde køre dem bort paa en Trækvogn, blev han anholdt af Politibetjent 240, Stiller, og indsat i Fængslet paa Nytorv.
Det var en arbejdsløs Kommis, Valdemar H.
(Dagspressen).

EN af Livets Tragedier.

Engang paa den forkerte Side af Disken faldt det ham vel vanskeligt paany at vinde sikkert Fodfæste.

Saa følger det gradvise Derangement, der afslører sig i Klædedragtens langsomme Forfald, Arbejdsdagens ordnende Indflydelse fattes og Tilfældighed afløser Plan i Levesæt og Vaner. Kan hænde, at nye Omgangsfæller krydser den arbejdsløse Medhjælpers Vej og gør den end mere bugtet og vildsom.

Ejer han ikke noget af Viljens Rankhed, nogen Selvhævdelse og en Rest af Energi, tages han sluttelig af Malstrømmen, der fører saa mange Menneskeskæbner mod Udslettelse. Uden Personlighedens Afballancering og uden den Følelse af Tryghed, som den organiserede Medhjælper kan føle, gaar den arbejdsløse Kommis en Vinternat paa Tyvefod. Udbyttet er 14 Juletræer og — den indhentende Skæbne. Og saa er han færdig.

En trist Historie har fundet sin Afslutning. En Løbebane, der ender i Mørke, før den har set Lyset.

Her som i mange andre Tilfælde var den arbejdsløse Periode den skæbnesvangre. Og under Karaktersvaghed og Fristelser bærer det mod Katastrofen. — Men hvor meget anderledes vilde det ikke have artet sig, dersom Organisationen og Arbejdsløshedskassen i dette vanskelige Tilfælde havde bistaaet den arbejdsløse Medhjælper med Raad og Daad! Da var han utvivlsomt umærkeligt hjulpet ud over den kritiske Tid. Og han var sikret for vort hjemlige Samfund. Thi naar den straffende Retfærdighed faar gjort op med vor Mand, vil han vel i bedste Fald emigrere, og den nye Verden vil snart opsluge ham og hans Efterkommere.

Ofte nok kan vore Modstandere søge at affærdige vor Arbejdsløshedskasses Betydning med en tendentiøs Bemærkning om, at en saadan fra de egentlige Arbejderkredse hentet Institution er betydningsløs efter Medhjælperforhold. For Tusinder af vore Standsfæller har Arbejdsløshedskassen imidlertid været Hjælpen til rette Tid og derfor ofte dobbelt Hjælp. Nye og voksende Tusinder vil ogsaa fremtidig ved dens Hjælp bringes frelst ud over de kritiske Perioder, der følger i Arbejdsløshedens Spor — og mange vil ved Organisationens og dens Institutioners virksomme Støtte bevares for Standen og Samfundet.

Conto pro diversi.

REJSELEGATER FOR UNGE HANDELSMÆND.

Grosserer-Societetets Komité, Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse samt Handels- og Kontoristforeningen agter at bortgive en Sum af 5500 Kr. til Rejseunderstøttelser for dygtige unge Handelsmænd, til videre Uddannelse i Udlandet.

Endvidere har Glashandler Johan Franz Ronges Fond stillet 2500 Kr. og Administrationen for C. W. Strandes Legatfond 1500 Kr. til Raadighed for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse i samme Øjemed.

Ved Uddelingen af Understøttelserne vil kun saadanne Ansøgere der enten har Ansættelse i Udlandet eller i hvert Fald sikkert Tilsagn om saadan Ansættelse, og som derhos agter at opholde sig i Udlandet i længere Tid (mindst et Aar) kunne forvente at komme i Betragtning. Selvskreven (ikke maskinskreven) Ansøgning om saadans Understøttelse, stilet til Handelsstandens Rejsestipendieudvalg, skal være indsendt til Udvalgets Sekretær, Grosserer Chr. Jensen, Frederiksberggade 6, Kjøbenhavn, inden den 1. Marts 1917. For sent indkomne Ansøgninger kommer ikke i Betragtning.

Ansøgninger, skrevne paa Folioark, maa indeholde fyldige Oplysninger om Andragerens Alder, Uddannelse og Kundskaber — navnlig Sprogkundskaber — om han har besøgt nogen Handelsskole og med hvilket Resultat, om hans tidligere og nuværende Engagementsforhold, alt ledsaget af attesterede Kopier af Eksamensbeviser og Anbefalinger samt Attester vedrørende Sprogkundskaber, Alder, Uformuenhed og Familieforhold, Gageforhold ved den opnaaede Plads i Udlandet, om til hvilken Tid Pladsen er tiltraadt eller skal tiltrædes, og endelig om, hvor stort et Understøttelsesbeløb, Andrageren anser for nødvendigt til sit Formaal. Der lægges Vægt paa, at Ansøgningen er skrevet i et godt Sprog og med tydelig Haandskrift.

Med Ansøgningen maa følge et Skema i nøjagtig udfyldt Stand. Blanket hertil faas hos Sekretæren.

SAGSANLÆG.

Fra Herr Sagfører Jacob P. Nielsen, Roskilde, har vi modtaget følgende:

Som Sagfører for Direktør Aage Müller, Akts. Varehuset „Mesenborg", herst., der agter at sagsøge Bestyrelsen for Roskilde Afdelingen i Anledning af en i Bladet for den 15. d. M. Nr. 24 optagen Artikel overskrevet „Manufakturmedhjælpere: Giv Agt" og underskrevet Roskilde Afdeling, Decbr. 1916, „Bestyrelsen" — skal jeg herved i Henhold til Presse-Loven af 3. Januar 1851 § 11, paa min Mandants Vegne fordre, uden Betaling optaget i et af de to første Numre en Meddelelse om dette paatænkte Søgsmaal.

Ærbødigst *Jacob P. Nielsen.*

Strejkeaflysning.

Da Uoverensstemmelsen med A/S De danske Vin- og Konservesfabriker (J. D. Beauvais — M. Rasmussen) Lyngbyvej 83, Kjøbenhavn er ordnet, har Centralorganisationen aflyst den varslede Strejke.

Det er derfor atter tilladt Organisationens Medlemmer at tage Plads hos nævnte Firma.

Kjøbenhavn B., d. 16. Decbr. 1916. Jens Johansen.

Afløsning af gamle Medlemsbøger.

MEDLEMMER, hvis Bøger udløber 1916 — Numrene 4000 til 6000 — anmodes om at indsende disse til de respektive Afdelingskasserere inden den 20. ds.

Kassereren vil da videresende Medlemsbøgerne her til Hovedkontoret, hvor nye bliver udstedte og de gamle annulerede, hvorefter begge Bøger tilbagesendes Afdelingen og tilgaar Medlemmerne med Kontingentopkrævningen for Februar.

Ved at henvise til Lovens Bestemmelserne om, at Medlemmerne ved at fremvise à jour Medlemsbog skal godtgøre deres eventuelle Krav paa Arbejdsløshedskassen, henstilles indtrængende, at alle de paagældende Medlemmer drager Omsorg for, at Bøgerne straks indsendes til Ombytning, ligesom man henleder Opmærksomheden paa Betydningen af, at Medlemsbogen altid holdes i Orden derved, at alle Kontingentmærker — ogsaa kontingentfrie — straks indklæbes. *Jens Johansen.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Hjørring. Tirsdag den 16. Januar afholdes ordinær Generalforsamling i Foreningens Lokaler paa „du Nord", Aften Kl. 8½ pr. med følgende Dagsorden: 1. Kvartalsberetning, 2. Kvartalsregnskab for Arbejdsløshedskassen, 3. Valg af 2 Suppleanter, 4. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Kolding. I Anledning af, at Herr N. C. Nielsen den 4. Jan. 1917 har virket uafbrudt som Formand for Kolding Afdeling i 10 Aar, afholdes nævnte Aften en lille Fest i „Industriforeningen. Herr Michael Nielsen, Vejle, der tidligere har været Bestyrelsesmedlem i Kolding, vil komme til Stede og holde Festtalen. Iøvrigt henvises til den cirkulerende Liste.

Mange forhenværende Medlemmer af Kolding Afdeling Landet over vil sikkert mindes N. C. Festaftenen. Afdelingens samtlige nuværende Medlemmer vil overrække ham en Festgave! *A. L.*

Nyborg. Onsdag d. 4. Okt. afholdtes et nogenlunde godt besøgt Medlemsmøde, hvor Formanden gav en kort Oversigt over Oplysningsbureauets Arbejde og Betydning for Medlemmerne, og paapegede Nødvendigheden af, at de til Medlemmerne sendte Skemaer blev samvittighedsfuldt udfyldte. Emnet gav Anledning til en kort Diskussion.

Søndag den 8. Okt. fejrede vi vor første Fødselsdag, samt vor Triumf for den frivillige Syvluknings Gennemførelse. Ved Kaffebordet bød Formanden Velkommen, hvorefter Herr A. Gillesberg holdt en glimrende Tale for Centralorganisationen og vor Afdeling. — Efter at Formanden havde talt for Damerne ophævedes Kaffebordet og Dansen tog sin Begyndelse. Tilslutningen var god, Stemningen endnu bedre.

Medlemsmøde med Agitationen som Emne afholdtes d. 11. Okt. Besøget var kun ringe, men Diskussionen livlig — forskellige Reformer for Agitations-Arbejdet vedtoges. — Onsdag den 18. Oktober humoristisk Oplæsning i jysk Mundart af d'Herrer Hansen og Vognsen.

Herr A. Gillesberg indledede den 1. November om Emnet „Medlemspligter—Medlemsrettigheder". Der paafulgte en Diskussion, hvori flere Medlemmer deltog. — Torsdag den 23. Novbr. omtalte Formanden Betydningen af den oprettede Overenskomst mellem Hovedstadens Brugsforening og Centralorganisationen. Samme Aften tog vi Afsked med vort udmærkede Medlem, Formand for Agitationsudvalget, Herr Aage Christensen.

Torsdag d. 31. November holdt Herr Lærer Mølgaard et aldeles fortræffeligt og interessant Foredrag om „Verdenskrigens store Mænd". Mødet var godt besøgt og Herr Mølgaard høstede velfortjent Bifald. — Søndag den 3. December afholdtes Bal med god Tilslutning. Ved Kaffebordet talte Formanden for C.O. og Herr Martens, Ringe, for Damerne.

I November Maaned gentog vi vor Henstilling til Principalerne om Dyrtidstillæg, hvilket foreløbig har givet det Resultat, at Firmaet A. Wilde fulgte saavel denne som vor første Henstilling.

Vore ugentlige Møder tager igen sin Begyndelse 4. Januar 1917 og haaber vi paa endnu bedre Tilslutning i det nye Aar. Husk hver Torsdag. *P. P.*

Odense. Søndag d. 7. Januar afholder Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen for Odense og Omegn Aftenunderholdning og Bal i Industripalæet. Vi forventer at alle organiserede Medhjælpere i Odense sætter hverandre Stævne til denne Fest, og at enhver organiseret Medhjælper vil gøre et Arbejde blandt de uorganiserede Medhjælpere, og møde op med mindst een hver. Vis dem, at vi ikke alene ser vor fælles Sag fra en faglig Side, men at vi ogsaa finder hinanden i et lystigt Lag i kammeratligt Samvær. Den 7. Januar 1917 stævner alle Handels- og Kontormedhjælpere mod Industripalæet, saaledes at Festen kan blive en Succes. *Bestyrelsen.*

Svendborg. Torsdag den 14. Decbr. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa Wandahls Hotel i Anledning af Formandens og Sekretærens Bortrejse. — Som Formand blev valgt Herr Chr. Møller, og til Bestyrelsesmedlem Herr Th. Sandorff, samt Herr Johs. Jensen som Suppleant.

Desuden valgtes 2 Suppleanter, d'Herrer Carl Fr. Holm og E. P. Schmidt, sidstnævnte tillige som Revisor. — Generalforsamlingen var godt besøgt og der spores stadig større Interesse for Foreningen. Denne har de 2 sidste Maaneder haft en Tilgang af Medlemmer, der udgør ca. 40 %.

Formandens Adressse er herefter: Herr Chr. Møller, St. Anna Vej 11, og Kassererens Adresse: Herr Johannes Hansen, Pjentemøllestræde 9, Telf. 602. *U.*

Den sorte Tavle.

Pr. 1. Decbr. 1916 har vi til Maribo Afdeling faaet overført Nr. 7933, Kommis Marius Hansen fra Kjøbenhavn til Femø. — H., som skylder for 5 Maaneder + December, nægter at betale og „skal det være ham en Fornøjelse at se sig selv paa den sorte Tavle". Dette hans smukke Ønske opfyldes hermed.

Maribo, 8. Decbr. 1916. *Carl Jensen.*

Medlem Nr. 10659, Poul Nyboe Jørgensen, er slettet af Odense Afdeling grundet paa Restance.

Odense, d. 17. Decbr. 1916. *Carl Foverskov.*

Medlem Nr. 12110, Sv. Aage Ross, hos Herr Jacob Nielsen, Thisted slettes herved af Afd. paa Grund af Restance. — Dette Medlem har flere Gange lovet at sende sin Udmeldelse, men ikke en Gang dét kunne overkommes.

Thisted, d. 1. Jan. 1917. *N. C. Kibsgaard.*

Brevkasse.

De mange Medlemmer, der i Anledning af Julen og Aarsskiftet sendte mig gode og venlige Ønsker, takker jeg herved paa det bedste.

Jeg benytter Lejligheden til samtidig at ønske alle Centralorganisationens Medlemmer et rigtig godt Nytaar, og udtaler Haabet om, at 1917 maa blive et heldbringende Aar for vor Sag.

Kjøbenhavn B., Nytaarsdag 1917. *Jens Johansen.*

Medarbejdere og Korrespondenter bede vi modtage vore bedste Ønsker ved Aarsskiftet, med Haab om fortsat behageligt Samarbejde.

Tak for modtagne venlige Nytaarshilsener! *Redaktionen.*

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 2. 15. Januar 1917. 17de Aargang.

RESULTATER.

DE Medhjælpere, der i vor Organisations første trange Leveaar tog fat paa Agitationen, mødtes Gang paa Gang med den Indvending: Det nytter Intet. I kan maaske skaffe en Del Medlemmer ind i Organisationen ved en kraftig Agitation, I kan maaske skabe en Del Røre indenfor Standen ved jert Arbejde, men det store Flertal vil holde sig tilbage, og derfor — virkelige Resultater naar I aldrig!

Det er imidlertid gaaet saaledes som det altid gaar indenfor en sund Bevægelse: De der tror og holder ud bryder tilsidst, trods al Modstand, igennem og skaber Resultaterne, simpelthen fordi Livet og Fremtiden tilhører dem, der vil noget, og aldrig hverken Forsigtigpeteren eller Vigtigmageren. Det er rigtigt, at vi endnu har en lang Vej foran os og at de Resultater, vi har opnaaet, endnu er ret beskedne, set i Forhold til vort Maal; men ligesaa sikkert er det, at den Udvikling og Fremgang, der overalt har kunnet spores indenfor vor Organisation i de sidste Aar, nødvendigvis maa føre ogsaa de store Resultater med sig. Det kommer kun an paa, at den Fremdrifts-Periode, vi for Tiden er inde i, bliver fortsat.

Og den skal fortsættes.

De smaa, men gode, lokale Resultater, vi i den sidste Tid har opnaaet, skal være en Spore og Opmuntring til at forberede de store, de Resultater der skal vindes med Standens store Flertal i Ryggen. Fremgangen vil fortsættes, fordi det nu mere og mere gaar op for Medhjælperne hvor Resultaterne skal komme fra — nemlig fra dem selv. Det vil aldrig blive mange, der i Længden lader sig friste af moderne Harmoniforeningsbestræbelser, som anbringer Medhjælperen med en Principal under hver Arm og strammer ham op med nogle kønne Talemaader, for at han kan glemme sin stækkede Handlefrihed. Det vil blive endnu færre, der lader sig lokke af velmenende Bourgeoisidamers overfladiske Velgørenhedsbestræbelser overfor de kvindelige Medhjælpere.

Harmoniforeningstanken tilhører Fortiden og Velgørenheden en overfladisk Nutidsstemning, men Medhjælpernes eget Værk, Centralorganisationen, bygger paa Realiteter, og den der bygger paa Realiteter skaber Resultaterne.

Vi behøver ikke mere saa stærkt at kalde paa Medhjælpernes Offervillighed, kun paa hans sunde Fornuft. Vi behøver ikke mere at nøjes med at fortælle hvad vi vil gøre, vi kan ogsaa henvise til hvad vi har gjort.

Centralorganisationen er Medhjælpernes eget Værk og deres Ejendom. Tusinder af Viljer, der stod spredte og splittede, har vi samlet til taktfast Handling.

Dette er vort Grundlag og aa dette Grundlag har vi støttet Hundreder af Kolleger i arbejdsløse Perioder ved Hjælp af vor Arbejdsløshedskasse. Vi har gennem vor Retshjælp hjulpet mange Medhjælpere til deres Ret overfor daarlige Principaler. Vi har ved vort mangeaarige systematiske Arbejde for 7-Lukningen beredt Jordbunden for denne Lov. Vi har i den sidste Tid taget fat paa Lønspørgsmaalet og har baade i Hovedstaden og i Provinsen naaet de første Lønforbedringer for nogle af vore Medlemmer, og saaledes naaet de første Resultater i en af vor Organisations Hovedopgaver.

Det ligger i vore Medlemmers Magt at afgøre om det Arbejde, vi har taget op paa enkelte Pladser, skal fortsættes med Eftertryk over hele Landet, med andre Ord, det ligger i vore Medlemmers Magt at skabe det store Gennembrud. Tiden har endnu mindre end før Brug for den tilbageholdende Forsigtigpeter eller den overlegne Vigtigmager.

— — —

Vær med i Arbejdet! Passiv Velvillie eller velvillig Passivitet har vi nok af, vær hellere med i Raad og Daad og i Handling. Læg aldrig Skjul paa overfor Kolleger, at enhver god Kollega staar i sin Fagorganisation og sørg for at vor nuværende Fremgang fortsættes støt og sikkert — saa vil de store Resultater ikke lade vente længe paa sig!

Chr. J. Hendil.

VOR ADMINISTRATION.

AF de Foreninger indenfor Handelsstanden, der prætendere at omfatte og repræsentere Handels- og Kontormedhjælpere, er „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" den eneste Organisation, der ikke blot er grundlagt, men ogsaa stedse udelukkende er ledet af Medhjælpere — og af dem alene. Dens agitatoriske og socialoplysende Virksomhed, dens faglige og socialpolitiske Resultater, dens samlede organisatoriske Fremgang — alt er Medhjælpernes eget Værk.

Naar vor Centralorganisation i Dag omfatter 77 faglige Handels- og Kontormedhjælperforeninger, spredt vidt over Danmarks Land, med et samlet Medlemstal af henved 6000 og naar vore Fonds raader over en Kapital paa ca. Kr. 90.000, da repræsenterer hint betydelige Medlemstal udelukkende Medhjælpere, og dette forholdsvis store Beløb er ligeledes alene Resultatet af disse Tusinders forenede Kræfter. Og medens vort „Konkurrenceorgan" „Principal og Medhjælper" netop maa give op og under permanent Stofmangel har engageret en Redaktør, der hverken er Principal eller Medhjælper, er „D. H. K. M. T." under sin snart 17aarige Kamp med Pladsmangel saavel redigeret som ogsaa udelukkende skrevet af Medhjælpere.

Nu og fremtidig gælder det uomtvistelig i vort Forhold til hine Foreninger: Ingen over, ingen ved Siden af Centralorganisationen!

I en lang Aarrække efter C.O.s Startaar 1900 frembød hvert Skift, hvormed vi højnede vor Organisationsbygning et træls og vanskeligt Arbejde. Først i de seneste Aar tog dette Bygværk Fart og gennem Uger og Maaneder kan vi nu følge vort Forbunds Vækst og Udvikling. Hemmeligheden i denne opmuntrende og for Fremtiden lovende Kendsgerning aabenbarer sig i en gennemført indre Arbejdets Organisation, planmæssig Samvirksomhed mellem C.O.s enkelte Led og Enhed i vort Virke udadtil. Thi med selve Organisationens Udvikling tilvejebringes de Betingelser for metodisk og omsigtsfuld Ledelse af Organisationens Anliggender, der tilsammentaget udtrykkes i: Vor Administration.

De Afdelings-Tillidsmænd og Medlemmer, der opnaar nærmere Rapport med C.O.s Hovedkontor, vil derigennem faa et Indtryk af dettes Virksomhed. For langt det største Antal Medlemmer er Administrationen derimod et ukendt Omraade. — Derfor skal vi her kortelig forsøge at skildre denne vigtige Side af Organisationens Liv.

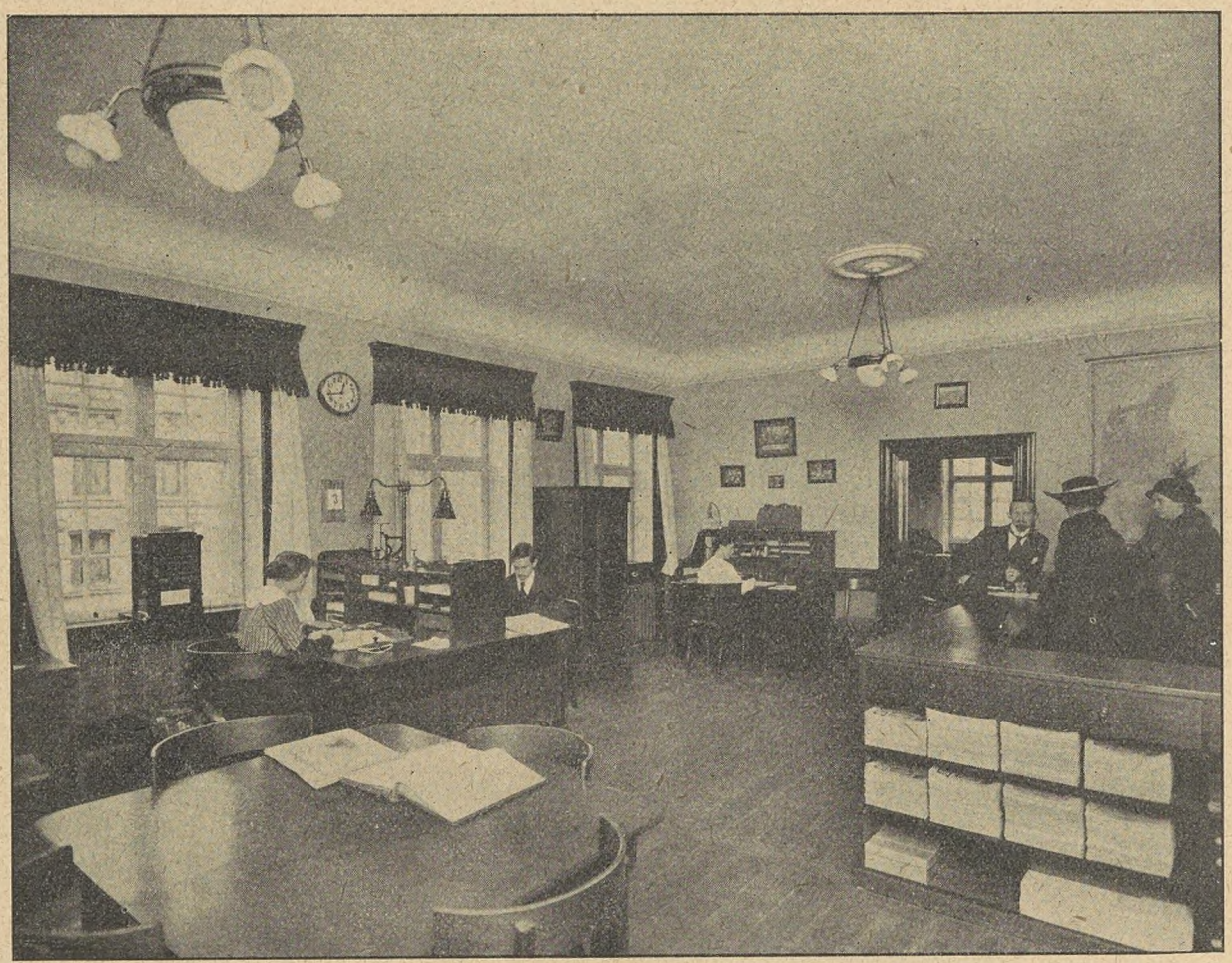

CENTRALORGANISATIONENS EKSPEDITIONSKONTOR

Vor Centralorganisation ledes som bekendt af en Hovedbestyrelse paa 9 Medlemmer, der ved sine Kvartalsmøder afgør alle foreliggende vigtige Spørgsmaal. Den administrative Myndighed er betroet et Forretningsudvalg, hvoraf Hovedbestyrelsen vælger de 2 Medlemmer, medens Forretningsføreren er selvvalgt. Udvalget træffer financielle og for C.O.s almindelige Drift nødvendige Foranstaltninger, tager Beslutning vedrørende Understøttelser og Retshjælp-Spørgsmaal, og i alle saadanne Tilfælde, hvor der i vigtige Anliggender maa træffes hurtig Afgørelse.

Hele det daglige Arbejde henhører imidlertid under Forretningsførerens Rayon. Med de sidste Aars fortsatte og stigende Frem-

FORRETNINGSFØRERENS KONTOR OG HOVEDBESTYRELSENS MØDEVÆRELSE

gang in mente, har følgelig ogsaa Hovedkontorets Arbejde været i bestandig Vækst og ikke blot stillet øgede Krav til Kontorassistancen, men ogsaa til Lokaliteter og kontortekniske Hjælpemidler, saaledes at vi for kort Tid siden maatte overflytte til nye og moderne indrettede Kontorlokaler, der vil tillade os endog ret betydelige administrative Udvidelser.

Iøvrigt er de Funktioner, som Forretningsføreren og Hovedkontorets Assistenter udfører, baade mangeartede og omfattende.

Naar det nyerhvervede Medlem har udfyldt sit Indmeldelseskort, indsendes dette af Afdelingen til Hovedkontoret, hvor Kortet straks nummereres og registreres, for sluttelig at indføres i Medlemskartotekerne, der sammensættes af blaa og hvide Kort. — De hvide Afdelings-Kort giver Oplysninger om ethvert Medlems Nummer og Navn, Indmeldelsesdato, Læretidens Udløb, indbetalt Kontingent og udbetalt Understøttelse. De blaa, alfabetisk ordnede, Medlemskort redegør derimod kortfattet for de enkelte Medlemmers Navn, Nummer, Branche, Fødselsdag, Afdelingens Navn og eventuelle Adresseændringer. Efter at det nye Medlem saaledes er indregistreret, udfærdiges Medlemsbog og „D. H. K. M. T." anmeldes til den nye Adresse, og en tilsvarende Notering foretages paa Arbejdsløshedskassens Lister med alle de for denne Institution specielle Oplysninger, for endelig at indføres i de derunder hørende statistiske Fortegnelser.

De i store Kredse indenfor vor Stand hyppigt forekommende Flytninger meldes af Afdelingerne ved „Flyttebeviser"; i saadanne Tilfælde, ved Oprettelse af nye Afdelinger, hvorved eventuelle Medlemmer af den direkte overgaar til den nyoprettede Afdeling og ved de maanedlige Kontingent-Indbetalinger fra Afdelinger, fastholdes alle disse Forandringer og Rimesser straks ved tilsvarende Noteringer i Kartotekerne, der saaledes bliver grundlæggende for det administrative System. Iøvrigt kræver vort Kontingentsystem en særlig Afregningsmaade, speciel Statistik, medens Kvittering ydes ved forskelligartede Mærker, der udleveres gennem Afdelingerne.

Retten til Arbejdsløsheds-Understøttelse indtræder efter et Aars Medlemsskab. Opsigelse meddeles til Afdelingsformanden, der foranlediger at Pladsanvisnings- og Understøttelsesskema straks tilsendes Hovedkontoret. Sidstnævnte Skema skal oplyse Opsigelsesaarsag, Opsigelses- og Fratrædelsesdag, attesteret af Afdelingens Formand. — Hovedkontoret behandler Understøttelsesbegæringerne paa følgende Maade: Efter at være konfereret med Kartoteket paaføres Indmeldelsesdato, Kontingentindbetaling, Anmeldelse, Skemaet registreres og nummereres og Begæringen udsendes til Behandling og Afgørelse i Forretningsudvalget. Dersom Understøttelsen ydes, sker dette maanedsvis bagud og det paagældende Medlem maa ved Maanedens Udløb udfylde og underskrive en „Maaneds-Erklæring", der skal oplyse om eventuelt oppebaaren Gage, Understøttelse og midlertidigt Arbejde, idet saadanne Indtægter fradrages i Understøttelsen. Saasnart Erklæringen, attesteret af Afdelingen, er indgaaet til Hovedkontoret, udregner dette Understøttelsens Størrelse paa Grundlag af Anciennitets- og andre derhenhørende Bestemmelser. Udbetalingen sker gennem Afdelingen og reguleres overfor Hovedkontoret ved første Kontingent-Rimesse. Ogsaa disse Funktioner afmærkes naturligvis i Medlemskartoteket. — Endelig optages hver Maaned en Statistik over Antallet af Arbejdsløse, tabte Arbejdsdage, udbetalt Understøttelse o. s. v. — et Materiale, der ikke alene har Interesse for vort eget Overblik over A. K.s Virkemaade, men er foranlediget af Det statistiske Departement, som benytter disse Oplysninger til Statistisk Aarbog.

Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse har iøvrigt medført et ret betydeligt Merarbejde, der væsentligt berører Hovedkontoret, og som bl. a. giver sig Udslag i den periodiske Revision af Arbejdsløshedskassens Medlemslister, der alle berører Kartoteket, kommunalt ordnede Optællingslister, og desuden de fornødne, særlige Foranstaltninger for Opnaaelse af Kommunal-Tilskud til A. K., der ligeledes hovedsagelig ordnes paa Hovedkontorets Foranledning.

Medens Afdelingerne udviser megen Forstaaelse af den sidst-

KONTORINTERIØR

nævnte Institutions Betydning for vor Organisation, har to af Hovedkontorets Arbejdsomraader, der betegnes Oplysningsbureauet og Pladsanvisningen, ikke altid været begunstiget af en tilsvarende og virkelig fortjent Anerkendelse. — Oplysningsbureauet tilsigter ved Pladssøgning at være det for Medhjælperen, hvad Engageringskontoret paa Børsen er for Principalen, og skulde saaledes give fornøden Information vedrørende Arbejdsforholdene hos ethvert Firma, der beskæftiger Medhjælpere. Et Materiale saa stort og omfattende kan kun fremskaffes ved alle Afdelingers virksomme Bistand, og maa bestandig revideres. Oplysningsmaterialet, der fortsat fornyes, og som kræver et ret omfattende Arbejde, ordnes paa Hovedkontoret i alfabetiske Byfortegnelser, let tilgængelige ved Forespørgsler. — Pladsanvisningen forudsætter ligeledes et stadigt og intimt Samarbejde med Afdelingerne. Hovedkontorets Arbejde for denne Opgave er baseret paa Pladsanvisnings-Skemaerne og anmeldte ledige Pladser opgives i Henhold til de indregistrerede Skemaer.

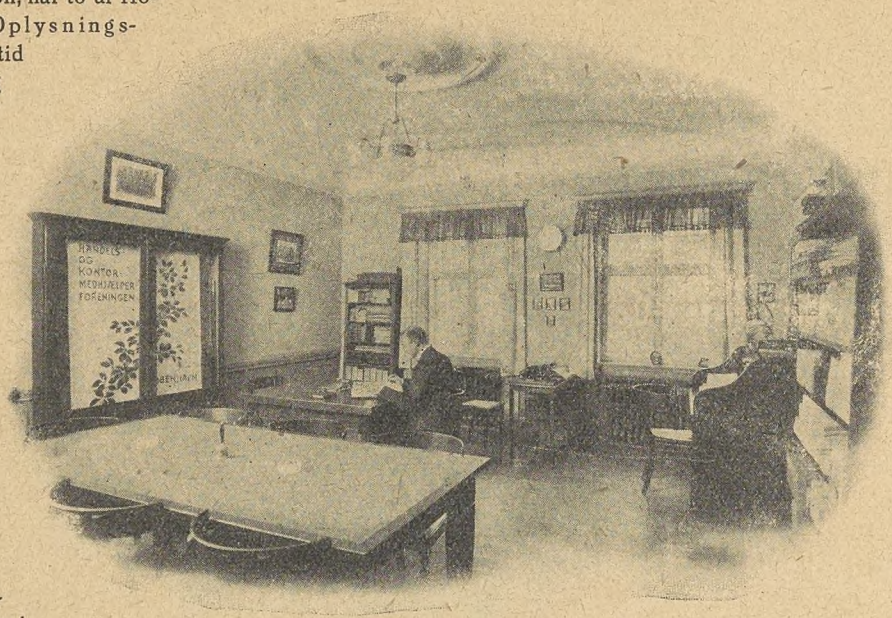

DE KJØBENHAVNSKE AFDELINGERS KONTOR

Retshjælpen hører til de populære Institutioner og der stilles bestandig øgede Krav til dens ordnende Indgreb. De forskellige Sager forudsætter næsten altid en Forhaandskorrespondance med Afdelingerne, forinden de kan overgives C. O.s juridiske Konsulent til Indstilling. Naar denne foreligger sendes alle Aktstykker til Forretningsudvalget, der tager Beslutning vedr. eventuelt Sagsanlæg. Efter Domsafsigelsen besørger Hovedkontoret den afsluttende Korrespondance, Afregning etc.

Foruden disse daglige administrative Funktioner, hvorunder altsaa ogsaa sorterer C.O.s Bog- og Regnskabsføring og Ekspeditionen af „D. H. K. M. T.", henhører under Kontoret en Række andre Opgaver, som det vilde føre altfor vidt at behandle i Enkeltheder. — Alene Agitationen med Instruktioner til alle eller enkelte Afdelinger, Planlæggelse af Agitationsrejser, Udsendelse af Talere, Forarbejder for Oprettelse af nye Afdelinger, Tilvejebringelse og Trykning af Agitationsmateriale, Vejledning for lokale Tillidsmænd o. s. v. nødvendiggør en omfattende Korrespondance og et stort, stadigt Arbejde paa Hovedkontoret. Men desuden medfører de af Hovedledelsen tagne Beslutninger om faglige eller socialpolitiske Anliggender yderligere og ekstraordinære Arbejder, der under Omstændigheder kan stille de største Krav til Hovedkontorets Ekspeditionsevne og forbigaaende nødvendiggøre øget Assistance.

Saaledes er da vor Centralorganisation naaet en administrativ Fuldkommenhed, som alene er muliggjort ved den Dygtighed og usvækkede Arbejdsiver, der er karakteristiske Egenskaber for Kontorets Leder, og ved den Interesse hans daglige Medarbejdere udviser ved Varetagelsen af de Opgaver, der er dem overdraget.

Foran paa Gl. Kongevej i Kjøbenhavn har „Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark" rejst en monumental, i alle Enkeltheder stilfuld og moderne indrettet Forbundsbygning, — værdig en saa velledet, financielt stærkt underbygget Organisation og tillige et Udtryk for den Magt og Indflydelse, de store Arbejderorganisationer har tilkæmpet sig i vort Samfund. I dette smukke Organisationshus sikrede vor Centralorganisation sig straks — og paa særdeles favorable Vilkaar — rummelige og for Organisationens Vækst afpassede Lokaliteter, hvoraf hosstaaende Illustrationer giver Læserne en Forestilling. Foreløbig er et af Lokalerne udlejet til de kjøbenhavnske Afdelingers Kontor, desuden findes Arkivrum, Spisestue for Personalet etc.

GL. KONGEVEJ NR. 6 (C. O.s Kontorer findes paa 3die Sal)

Fra den nye Forbundsbygning, hvor gamle Fagforeningstraditioner er draget med ind, skal ogsaa „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" samle og væbne vore Standsfællers Tusinder, og give dem Værn og Værge til at vinde sig den Plads i Solen, der ogsaa bør staa o s aaben.

Aaret 1916.

AARET, der nu er rundet ud, bragte ikke, til Millioners Skuffelse og Sorg, den Fredstilstand paa Jorden, som alle humant tænkende Mennesker havde haabet. 1916 var derfor i det største af alle Øjeblikkets Spørgsmaal en Skuffelse. Fremdeles maa Tusinder af Mennesker, der af et oprigtigt Hjerte hader Krig og alt hvad dertil hører, deltage i den største Skændsel, Verdenshistorien har at opvise, deltage deri fordi de er tvungne dertil af den uhyggelige, barbariske Magt, hvis Navn er Pengeinteresser — Profitjageri.

Hvornaar hører Rædslerne op? Intet tør man vente eller tro, men endnu tør man dog vel haabe — haabe, at det nye Aar bringer Fornuften tilbage til det sindsyge Europa — bringer Fredens lægende Balsam til de sønderlemmede Lande. —

Os, der er lykkelige at bebo de Smaapletter, som endnu har kunnet holde sig klar af Forviklingerne, lever jo som paa en Vulkan. Ingen ved, hvad Morgendagen bringer. Vor samfundsmæssige Interesse i Fred er saavist ikke ringe. For slet ikke at tale om den Stand, den Del af Samfundet, vi tilhører.

Hvilken Raahed og Demoralisation har Krigen ikke ført ind i Handelsstanden! Den har desværre ikke kunnet nøjes med at benytte „Chancen", men har i en sørgelig Grad udnyttet den langt udover Tilladelighedens Grænse, og det er Fremtiden forbeholdt at vise, hvad der herved er slaaet itu med H. t. den danske Handelsstands Chancer og Anseelser.

De Rige er blevet rigere og de Fattige er blevet fattigere! Hvad nytter det at Danmarks Nationalformue er steget med saa og saa mange Millioner, naar Underklassen eller de 9/10 af Landets Befolkning synker ned paa Proletariatets Standpunkt?

Og dertil er vi jo i Virkeligheden naaet. Hvorledes staar det til med Statens og Kommunernes store Stab af Embeds- og Tjenestemænd? Under hvilke Forhold lever Flertallet af de mange Privat-Funktionærer, som den stærkt voksende Industri har ført med sig? Og hvorledes staar det til i de Tusinder af de Handels- og Kontormedhjælper-Hjem, hvor en karrig tilmaalt „fast" Gage er den eneste økonomiske Basis?

Ja, svaret under eet: Der sultes med Anstand. Skinnet søges vedligeholdt udadtil, men det dækker i de allerfleste Tilfælde over forgyldt Elendighed, fordi det kan ikke være andet, naar Pengenes Værdi er sunket ned paa det Lavmaal, som den herskende Dyrtid har medført, medens Arbejdsfortjenesten i alt væsentligt staar paa det samme Trin, som i den normale Tid, — Vor Stands Stilling er ret klar. Den proletariseres nu økonomisk, saaledes som sket er fagligt gennem den Udvikling i Retning af Stordrift, som i de sidste Aartier har gjort sig gældende.

Kolleger! Tag da Konsekvensen heraf. Gør Front imod det System, der i sit Skjold fører den hensynsløse Udbytning af Flertallet af Befolkningen, og kræv først og fremmest ad fagforeningsmæssig Vej en til Nutidens Fordringer svarende Betaling for ydet Arbejde, det Arbejde, som nu skaffer Strømme af Guld i de Enkeltes Lommer.

— — —

Disse — maaske noget bitre — Betragtninger flyder uvilkaarlig i Pennen, naar man skal skrive om Aaret 1916. Thi fra Centralorganisationens Side har man i Løbet af det svundne Aar forsøgt at appellere til vore Principalers ædlere Følelser ved at henstille, at der paa Grund af Dyrtiden blev givet Handels- og Kontormedhjælperne et klækkeligt Dyrtidstillæg. Men trods den vægtige Dokumentation, der førtes for Henstillingens Berettigelse, og trods Offentlighedens og Pressens ubetingede Sympati for Anmodningen, blev denne dog kun imødekommet i latterligt ringe Omfang. — I Stedet for Dyrtidstillæg præker Principalerne Resignationens og Forsagelsens Evangelium for Medhjælperne. Det er billigere og let nok — naar man selv sidder godt anbragt paa Gulddyngen, og er fritaget for at se sine Nærmeste halvsulte og halvfryse, eller se sit Hjem forfalde Maaned for Maaned, fordi der bogstavelig talt intet kan blive tilovers til Reparationer — endsige til Nyanskaffelser.

Af Erfaring bliver man klog o. s. v. — Med Henstillinger kommer vi ikke igennem. Der skal skarpere Lud til her, og det tilbereder vi selv. Kedelen, hvori Luden koges, staar i Banken, og Portionen bliver større for hver Maaned der gaar. En skønne Dag er der saa rigeligt, at vi kan begynde at anvende dette sikkert mere probate Middel, og der er ikke Tvivl om, at det vil virke.

I den Retning peger ogsaa Resultaterne af Centralorganisationens Virksomhed i den sidste Halvdel af 1916. — Vi opnaaede i den Periode vore første Overenskomster, med direkte Fordele for Medlemmerne, Fordele saavel i Henseende til Lønstigning, der beregnet pr. Aar vil andrage stærkt op imod 20.000 Kr., som ogsaa hvad angaar Arbejdstid, Ferie, Løn under Sygdom o. s. v. Og i den Retning peger ikke mindst det heldige Udfald af vor faglige Aktion, hvor vi for første Gang i vor Organisations Historie forsøgte at benytte Arbejdsnedlæggelse som Vaaben i Kampen for vore Interesser og for at skaffe respekteret en indgaaet Aftale om Løn- og Arbejdsforhold.

Disse Realiteter anviser Centralorganisationens Fremtidsvej. Bedre og kraftigere end mange Ord slaar de til Jorden den fuldkommen fejlagtige Opfattelse, som Hundreder af vore Standsfæller har, at Organisationen intet direkte kan udrette før alle Fagets Udøvere har sluttet sig til. — Intet kan være mere urigtigt, thi i saa Fald vilde der jo saa godt som ingen Organisationer være, som kunde udrette noget.

Det, hvorom det drejer sig er, at vor Organisation gøres stærk nok, dels financielt set og dels i disciplinær Henseende, saaledes forstaaet, at Medlemmerne lærer fuldtud, at den Enkeltes Interesser maa underordnes det, der tjener det Heles Vel, og at Kammeratskabets uskrevne Lov aldrig maa brydes. Naaet dertil vil vor Organisation kunne udnytte de fagforeningsmæssige Midler paa adskillige Omraader og i mange Enkelt-Virksomheder — ganske uanset om der staar et eller flere Tusinder udenfor Organisationen. Resultatet af et Arbejde af den Karakter vil altid blive afgjort af Medhjælperne indenfor Organisatiouen, aldrig af dem udenfor, og det gælder i Særdeleshed saafremt vi i højere Grad lærer at forlade det isolerede Standpunkt, hvorpaa vi ynder at anbringe os, thi vor Mulighed for at skaffe direkte Resultater er i en ganske væsentlig Grad afhængig af vor organisationsmæssige Stilling til den øvrige Fagforeningsbevægelse.

Iøvrigt har Centralorganisationen i 1916 kunnet notere en jævn Fremgang paa alle Omraader, der vidner om en stedse stigende Stabilitet i Medlemskredse. For hver Maaned der gaar, stiger Antallet af Medlemmernes Forespørgsler og Henvendelser til Hovedkontoret. Et ubedrageligt Tegn paa Organisationens voksende Anseelse i Medlemskredse, hvilket selvfølgelig ogsaa giver sig praktisk tilkende derved, at hvert enkelt Medlem føler sig pligtig til at virke for Tilgang af ny Medlemmer. Og dertil er det vi skal naa; thi da vil der først komme den rette Fart i Agitationen, og naar det fagforeningsmæssige Arbejde i Forbindelse med vore forskellige Institutioners hjælpende og understøttende Virksomhed derefter opdrager og stabiliserer Medlemskredsen, vil det uden al Tvivl for Organisationen gaa fremover i et hurtigere Tempo end vi hidtil har kendt.

— — —

Aaret 1916 ligner sin Forgænger deri, at det er et med Hensyn til Sociallovgivning magert Aar. Endnu raser den vilde Krig umiddelbart udenfor vore Døre, og endnu raader den deraf skabte „hellige" Borgfred saa nogenlunde i vore lovgivende Forsamlinger. Men Vedtagelsen af Ulykkesforsikringsloven betegner dog en betydningsfuld Forøgelse af vore sociale Love, og har vor vor Stand, som for Arbejderklassen som Helhed, stor Værdi. Af særlig Interesse for os er Vedtagelsen af den midlertidige 7-Luk-

ningslov — som vi naturligvis venter og haaber skal danne et lempeligt Overgangsled til en stedsevarende Lov af omtrent samme Indhold — og den lille Tillægslov til Helligdagsloven om Juleaftens-Lukningen, der vedtoges paa Centralorganisationens Foranledning. Vi haaber nu, at det nye Aar bringer en Løsning af det fortærskede og langtrukne Spørgsmaal om Butikernes Lukning og en moderne Revision af Lærlingeloven. idet disse Spørgsmaal hører til de mest brændende Punkter paa vor socialpolitiske Ønskeseddel, og begge kan gennemføres uden at lægge Beslag paa hverken Statens eller Kommunernes Midler, som der paa saa mange Maader er Bud efter i denne vanskelige Tid.

— — —

Set under eet har vi organiserede Medhjælpere kun Grund til at glæde os over vor Organisation, dens Virksomhed og dens Resultater i Aaret 1916.

Lad os haabe, at 1917 i saa Henseende maa blive en værdig Efterfølger, og i hvert Fald give hverandre det Løfte, at vi hver for sig af al Evne og hver i sin Virkekreds vil arbejde energisk for at dette Haab kan opfyldes. *Jens Johansen.*

Fra vor Centralledelse.

Beretning for November og December 1916.

EFTERAARSMAANEDERNE September—Oktober bragte os, som tidligere udførlig omtalt, en stærk Fremgang i Medlemstal og efter Sommerens Ophør en almindelig Aktivitet i de fleste Afdelinger. Disse gode Løfter for Vinterhalvaaret har Kalenderaarets to sidste Maaneder straks begyndt at indfri.

End ikke Julemaaneden har formaaet at svække denne Opgang, og December møder saaledes med særdeles tilfredsstillende Resultater, selv om Afdelingsarbejdet naturligvis er hæmmet af den ekstraordinære Forretningstravlhed i denne Maaned. Forretningsføreren kan derfor indlede sin December-Beretning med følgende Udtalelse: „De sidste Maaneders praktiske Resultater er mødt med Interesse i alle Afdelinger og Medlemskredse, og har overalt animeret til yderligere Arbejde for Organisationens Fremgang. Der er saaledes god Grund til at tro, at det nye Aar vil fortsætte i det samme gode Spor, som det gamle løb ud i, og at den tilbageværende Del af Vinterhalvaaret vil byde os gode agitatoriske Betingelser".

Agitationen har især koncentreret sig i November med Møder i Thisted, Hjørring, Sorø, Roskilde, Helsingør, Ribe, Bramminge, Esbjerg og Ringkjøbing, hvor d'Herrer A. Andreasen, Vilh. Hansen, Johs. V. Larsen, Peter Wraae og Harald Heie mødte som Talere. Desuden har d'Herrer Jens Johansen og Wraae talt henholdsvis i Isenkræmmer-Medhjælperforeningen samt ved et Medhjælpermøde indenfor „Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger" og i Boghandler-Medhjælper-Foreningen. I December talte Herr Harald Heie i Ejby og Middelfart, Herr C. C. Knudsen ved et Møde i Skjern, der resulterede i en ny Afdeling for Skjern, Tarm og Omegn. — Desuden er der som tidligere refereret oprettet Afdelinger i Ribe og Brande.

Ogsaa denne Periode kan derfor opvise en meget betydelig Medlemstilgang, der — for at citere Maanedsberetningen til Hovedbestyrelsen — „bærer Vidne om et kraftigt Arbejde og pulserende Liv i Afdelingerne. Det synes som om det i agitatorisk Henseende tilstræbelsesværdige Maal, at hvert enkelt Medlem føler det som sin Pligt, at arbejde for Tilgang, i nogen Grad er naaet". Iøvrigt fordeler Nyindmeldelserne sig væsentligt saaledes: Kjøbenhavn (126), Aalborg (60), Viborg (36), Aarhus (33), Næstved (33), Horsens (27), Thisted (23), Svendborg (22), Roskilde (13), Hjørring (12), Randers (10), Esbjerg, Vejle, direkte Afdeling, Maribo og Vordingborg (hver 9), Hobro og Nykjøbing F. (hver 8), Struer, Ribe og Helsingør (hver 6), Hillerød, Sorø, Frederikshavn, Brønderslev og Skanderborg (hver 5 Medlemmer), medens den øvrige Medlemstilgang fordeler sig med et færre Antal Indmeldelser paa de andre Afdelinger.

Af de faglige Forhandlinger, der er ført i de to Beretningsmaaneder, er her i vor Tidende udførlig redegjort for den foreløbig bilagte Konflikt med A/S De danske Vin- og Konservesfabriker. Endvidere er der ført Forhandlinger med „Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger" vedrørende den tidligere omtalte Regulering af Arbejdsbetingelserne for vore Standsfæller, der beskæftiges i F. D B.s Vejle-Afdeling. — Da Sagen imidlertid kun omfattede denne enkelte Forretning og Lønningerne iøvrigt fra 1. Januar er reguleret nogenlunde tilfredsstillende, har den paagældende Medhjælper-Klub vedtaget at stille Sagen i Bero. — Derimod blev Overenskomsten med Hovedstadens Brugsforening efter at være godkendt af C.O.s Forretningsudvalg, underskrevet i November.

Forhandlinger mellem vor Aalborg Afdeling og Aalborg Brugsforening førte til Enighed vedrørende en Overenskomst om Arbejdsforholdene for de i den nævnte Virksomhed beskæftigede Medhjælpere. Da Forretningsudvalget imidlertid ikke kunde akceptere enkelte Punkter i denne Overenskomst, mødtes Forretningsudvalgs-Medlemmerne, d'Herrer Jens Johansen og A. Andreasen, den 28. December i Aalborg med Afdelingens Bestyrelse, og overlodes det til Forretningsføreren at udarbejde et nyt Udkast til en Overenskomst, der skal danne Grundlag for de forventede afsluttende Forhandlinger med Firmaet.

Som tidligere meddelt har en Kreds af Uddelere under „Danmarks Uddelerforening" nylig dannet en „Fagforening", hvori imidlertid visse Principalstandpunkter synes fremherskende. Efter Anmodning fra nævnte Forening afholdtes d. 10. December paa vort Hovedkontor et Møde mellem Bestyrelsen og C.O.s Forretningsudvalg, repræsenteret ved d'Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen. Ved denne Konference drøftedes særlig det gensidige organisatoriske Forhold. Navnlig Spørgsmaalet, hvorvidt Uddelere, hvis Engagementsforhold ikke adskilte sig fra Medhjælperes i Almindelighed, burde henhøre under Centralorganisationen, foranledigede en lang Debat — og var et Krav vi fra vor Side naturligvis maatte fastholde. Mødet sluttede uden at der opnaaedes Enighed om dette Anliggende.

Om Retshjælpens Virksomhed giver Beretningen følgende Oplysninger:

Sagen: Wiggo Hans Larsen ctr. Hovedstadens Brugsforening er vundet saaledes, at Firmaet er dømt til at betale 405 Kr. + 5% Renter + 50 Kr. i Sagsomkostninger. — Derimod er Sagen: N. Andersen ctr. Chr. Wacher, Støvring, tabt ved Overretten, men der er straks søgt fri Proces til Højesteret for vort Medlem. — Ved Underretten i Fredericia er afsagt Dom i Sagen: E. Tranholm ctr. Johan Resting, som i Realiteten gaar os imod, idet der kun er tilkendt vort Medlem ca. 23 Kr., medens vort Krav var ca. Kr. 350.—. Om evt. Appel er endnu ikke taget Bestemmelse.

Forretningsudvalget har bevilget Retshjælp til følgende Medlemmer: Nr. 12942, Armand Roschmann mod Grosserer O. Zimmermann, Kjøbenhavn. Nr. 8692, Johs V. Larsen mod Install. Carl Espensen, Kbhvn. Nr. 8922, B. H. Nestved mod Gross. Chr. S. Jacobsen, Kbhvn. Nr. 12943. Gunnar Jensen mod Firmaet „Hector", Kbhvn. Nr. 8710, Fru Dagmar Sørensen mod Hørkræmmer A. Smith, Kbhvn.

Sagen: Carl Jensen ctr. Werner Rasmussen, Ringsted, der er vundet ved Overretten, er afregnet, idet W. R. efter lang Betænkningstid har afstaaet fra at appellere til Højesteret. — I December blev Sagen: Armand Roschmann ctr. Grosserer O. Zimmermann, Kjøbenhavn vundet ved Sø- og Handelsretten. Dom men tilkender os 4 Maaneders Gage Kr. 540.— og 60 Kr. i Sagsomkostninger. — Desuden er der afsagt Dom i den Sag, vi havde anlagt mod Isenkræmmer Joh. Resting, Fredericia, for de Injurier han i Breve angaaende Erstatningssagen havde fremsat overfor

vort Medlem E. Tranholm. Ved Dommen mortificeredes Udtrykkene og Resting idømtes en Bøde paa 50 Kr. + 30 Kr. i Sagsomkostninger.

Forretningsudvalget har bevilget Retshjælp til Medlem P. Petersen mod Manufakturhandler Jens Andersen, Ribe for 4 Maaneders Gage à 90 Kr.

Endelig er der anmeldt Sagsanlæg mod Forretningsføreren, som Følge af en Artikel omhandlende Manufakturhandler Jul. Schous Forhold til 7-Lukningen i Haarlev, ligesom Herr Aage Møller, Roskilde har anmeldt et Sagsanlæg mod Bestyrelsen for vor Roskilde Afdeling i Anledning af den i „D. H. K. M. T."s Nr. 24 fremførte Kritik.

Rejsestipendieudvalget afholdt Møde d. 30. November, for at behandle Ansøgningerne og fordele Stipendierne mellem ca. 90 Ansøgere. Vore Medlemmer blandt de Ansøgende blev — med en enkelt Undtagelse — indstillet til Stipendier.

Indenfor Beretningsperioden har Hovedkontoret til Afdelingerne udsendt Cirkular-Skrivelser angaaende Agitationen, Udveksling af Talere, Arbejdsløshedskassens Administration, Konflikten paa A/S De danske Vin- og Konservesfabriker o. fl. administrative Spørgsmaal.

Juleaftens-Lukningen var Periodens eneste socialpolitiske Spørgsmaal og vort Andragende om, at Butikslukning blev paabudt den nævnte Dag, resulterede i en Tillægslov, der ogsaa vil faa fremtidig Virkning.

Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Møder i December er tidligere refererede. Dog er herunder ikke meddelt, at Agitationsudvalgene for Fyn og Sjælland er suppleret med d'Herrer C. K. Christensen, Svendborg, A. Gillesborg, Nyborg, P. E. Andersen, Næstved og Bach-Andersen, Sorø i Stedet for d'Herrer Johs. V. Larsen, Ringe og Otto Stridsland, der begge er fraflyttet de paagældende Distrikter, Martin Petersen, Odense, der ønskede at fratræde og C. Rasmussen, Sorø, der er etableret og derfor udmeldt. — Til Formænd for Distrikterne er valgt Herr Magnus Jørgensen, Middelfart resp. Herr P. E. Andersen, Næstved.

Arbejdsløshedskassen modtog ialt 34 Begæringer om Understøttelse; heraf anerkendtes 33, medens 1 nægtedes paa Grund af Restance og stor Overskridelse af Anmeldelsesfristen. — Ialt udbetaltes i Understøttelse Kr. 752,25 (i November til 19 Medlemmer for 432 Dage, i December til 12 Medlemmer for 271 Dage).

Medlemstilgangen i November-December andrager 576!

N. C. Nielsens Tiaarsdag.

En sjælden Festlighed fejredes Torsdag den 4. Januar, idet vor kendte og skattede Kollega, N. C. Nielsen, denne Dag havde været Formand for Kolding-Afdelingen uafbrudt i 10 Aar.

Jubilaren med Frue var af Afdelingen indbudt til en festlig Sammenkomst i Industriforeningen, hvor man under meget stor Tilslutning samledes om Kaffebordene.

Formanden for Festudvalget, Herr Ingvard Nielsen, bød Velkommen og bragte i varme Ord „N. C." en Tak for, hvad han i de forløbne 10 Aar havde været for Kolding Afdeling og overrakte „N. C." en Erindringsgave i Form af et elegant Stueur, og udbragte et af Deltagerne med begejstrede Hurraraab applauderet Leve for „N.C."

Herr Michael Nielsen, Vejle, fremdrog spredte Træk af „N. C.s" Liv, fremhævede, at den røde Traad gennem hans Færden altid havde været Højnelse af Standens aandelige Niveau, bragte N. C. en hjertelig Tak fra alle de af C.O.s Afdelinger, der gennem Aarene aldrig var gaaet forgæves, naar de havde haft Bud hos N. C., for at faa ham til at komme, og udbragte et Leve for Agitatoren N. C. Nielsen.

Herr Forretningsfører Jens Johansen, takkede paa Hovedbestyrelsens og Centralorganisationens Vegne N. C. for det gode Samarbejde gennem Aarene. Ganske vist nødtes Taleren til at gyde en Smule Malurt i Glædens Bæger ved at minde om, at N. C. var Hovedbestyrelsens paa Pengekassen mest fastsiddende Medlem, men det var dog hidtil lykkedes Forretningsføreren at faa ham flyttet, naar det gjordes nødvendigt. — J. mindede om N. C.s Begynderaar som Formand for Kolding Afdeling, hvor der den Gang kun fandtes 13 Medlemmer, takkede N. C. for hans store Utrættelighed og uformindskede Interesse for alle Standsanliggender og sluttede med at udbringe et Leve for C. O.

Herr Axel L. Lorensen, Kolding, takkede Fru N. C. Nielsen for den store Interesse, Fruen altid viste Afdelingen og udbragte et Leve for Fruen. — M. Rasmussen, Vejle, bragte som Repræsentant for Vejle Afdeling N. C. en Tak og Lykønskning. — Fra Axel D. Knudsen, Vejle, bragtes der i smukke Vendinger Skribenten N. C. en varm Hyldest.

Et meget stort Antal Telegrammer fra Afdelinger og Kolleger rundt om i Landet blev oplæst og N. C. Nielsen fik derefter Ordet for at takke for alt, hvad der var bleven arrangeret og de mange smukke Ord, der var blevet talt for ham. Han omadresserede den stedfundne Hyldest til Kolding Afdeling og udbragte et Leve for denne.

Et Par i Dagens Anledning forfattede Sange blev afsunget. — Et Par træffende, morsomme Vers skal hidsættes:

Han organisered' fra Øst til Vest —
N. C.
I Digternes Hybler man saa som Gæst
N. C.,
naar han og Jepp' Aakjær de snakked' te'sammen
paa „Jenle" var „missel" en Fryd og en Gammen.
„Jens Vejmand" han grinte:
„Dær haar vi jo pinte
N. C.!"

Men ogsaa hos Skjoldborg ad Døren fo'er
N. C.,
der har hans Portræt paa sit Skrivebord.
N. C.
si'r selv, der var Timerne korte, men glade,
det gik jo „med Hakke, med Skovl og med Spade."
Paa Dynæs, i Skyggen,
udhviled', paa Ryggen,
N. C.

Derefter afsluttede Herr Ingvard Nielsen, og Deltagerne hengav sig med Jubilaren i Spidsen til Dansens Glæder til sent paa Natten.

M.

Fra Herr N. C. Nielsen har vi modtaget følgende med Anmodning om Offentliggørelse:

Tak!

Modtag min bedste Tak for alle de venlige telegrafiske Hilsener, der indløb til Festen den 4. ds. fra Kolleger og Afdelinger Landet over.

Kolding, Jan. 1917. *N. C. Nielsen.*

Conto pro diversi.

ATTER EN NY AFDELING.

Den Livlighed, der i det sidste halve Aars Tid har præget vort agitatoriske Arbejde giver sig ikke blot tilkende ved betydelig Tilvækst til de bestaaende Afdelinger, men har ogsaa bevirket, at der fra enkelte Afdelingers Side er gjort Forsøg paa at starte nye Afdelinger, hvor der har været Pladser i Nærheden, som afgav Betingelser herfor.

Et saadant Forsøg iværksatte Hobro-Afdeling ved at afholde et Møde i Mariager, og Forsøget kronedes med Held, idet Resultutet blev, at der oprettedes en under Centralorganisationen sorterende Afdeling for Mariager og Omegn.

Denne vor sidste nye Afdeling begynder vel ikke med noget imponerende Medlemsantal, men set i Forhold til Byens Størrelse er Begyndelsen ikke ilde, og da Lederne er stabile og interesserede Kolleger synes Mulighederne for yderligere Tilgang at være tilstede.

Som Bestyrelse er valgt Kontormedhjælper Oscar Olesen, Byfogedkontoret (Formand), Kolonialmedhjælper C. Mikkelsen, Adrs. Konsul Fr. Johansen (Kasserer), Herr Vilh. Chr. Nielsen

(Sekretær), samt d'Herrer Niels Chr. Madsen og Aage Andersen. — Til Revisorer valgtes d'Herrer Frode A. Bretting og L. P. Petersen.

I den sikre Tro, at denne Ledelse vil vise sig Opgaven voksen, og ved energisk og udholdende Arbejde bringe Afdelingen fremad i Medlemsantal og Anseelse, byder vi de Mariager-Kolleger hjertelig Velkommen i Centralorganisationen. *Jens Johansen.*

O TEMPORA, O MORES.

Organet for „Engageringskontoret for Handel og Industri" indleder sin nye Aargang med følgende Henvendelse til Læserne:

„Fra 1ste Januar 1917 overgaar Redaktionen af „Principal og Medhjælper" til Hr. cand. polit *Sven Røgind*, der i nogen Tid har været knyttet til Bladet som Medarbejder. „Principal og Medhjælper" vil naturligvis ogsaa under den nye Redaktion først og fremmest have til Opgave at arbejde for de Formaal, som er givet med dets Stilling som Organ for Foreningen „Engageringskontoret for Handel og Industri", men vil herudover i noget højere Grad, end det hidtil har kunnet ske, beskæftige sig med Forholdene udadtil, dels ved i almindelige orienterende Oversigtsartikler efter Tid og Lejlighed at behandle erhvervspolitiske Spørgsmaal — i Tilknytning til den af Engageringskontoret optagne Foredragsvirksomhed —, dels ved fra Nummer til Nummer at følge de vigtigere Tildragelser paa Erhvervslivets forskellige Omraader. Det er vort Haab, at vi maa faa vore Læsere med os i dette, Forsøg paa at give Bladets Indhold en mere aktuel Karakter saaledes at vi gennem en livligere Rapport med Læserne end den, vi hidtil har kunnet glæde os ved, fornemmer, at Bladet virkeligt betragtes som et naturligt Forum for Drøftelsen af de baade for Principaler og Medhjælpere betydningsfulde Spørgsmaal, som viser sig i Tiden".

Kommentarer hertil turde være overflødige!

DYRTIDSTILLÆG.

Fra Køge skrives til os:

„Dansk Andels-Kulforretning" Køge Afdeling, har bevilget sit Personale et Dyrtidstillæg af 400 Kr. — og desuden til gifte Medhjælpere 60 Kr. for hvert Barn. — Et Eksempel til Efterfølgelse!

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aars. Onsdag d. 6. Decbr. havde Foreningen arrangeret Lotteri-Aften med Bortspilning af mange nyttige og værdifulde Genstande. Det blev er meget fornøjelig Aften, som samtidig gav et velkomment Overskud. I Stedet for vor Næstformand, H. Andersen, der er bortrejst, er K. Pedersen indtraadt i Bestyrelsen, O. Søballe er valgt som Næstformand. *V. L.*

Onsdag d. 17. Januar Kl. 7½ afholdes ordinær Generalforsamling paa Hotellet i Aars med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent, 2. Kvartalsberetning, 3. Kvartalsregnskab for A. K., 4. Valg af 2 Suppleanter til Bestyrelsen, 5. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Hobro. Foreningen har skiftet Kasserer. I Stedet for Bogh. V. Haarbo, der er rejst til Skive, er valgt Bogh. A. Thomsen.

Søndag d. 7. ds. afholdtes en lille Nytaarssammenkomst. Lærer John Rasmussen, Hobro læste nogle Smaafortællinger, og i Forbindelse hermed var der fælles Kaffebord med efterfølgende Bal Alt meget fornøjeligt!

Mandag d. 29. ds. holder Foreningen Møde i Præstmarks Lokaler. Pastor Bjørnbak, Sdr. Onsild, har lovet at tale. Alle Medlemmer bedes saa vidt muligt komme til Stede. Pastor B. er en livfuld og interessant Foredragsholder, og han taler i Grunden allerbedst til Ungdommen. *Rud.—n.*

Kjøbenhavn. Onsdag d. 31. Januar Aften Kl. 8 pr. afholdes i Lokalerne, Frederiksberg Allé 11 for samtlige Afdelinger ord. halvaarlig Generalforsamling. Dagsorden: 1. Beretning, 2. Bestyrelsens Forslag til nye Love, 3. Eventuelt. — Forslag, der ønskes behandlede, maa være indsendt senest den 25. Jan.

Derefter afholder Arbejdsløshedskassen Generalforsamling med Fremlæggelse af Kvartalsregnskabet.

Umiddelbart herefter afholder de enkelte Afdelinger ord. Generalforsamling med Dagsorden: 1. Valg af Formand, 2. Valg af Bestyrelse i H. t. nye Love, 3. Valg af Suppleanter, 4. Valg af Agitationsudvalg. Adgang til Generalforsamling tilstedes kun ved Forevisning af gyldig Medlemsbog. *Bestyrelserne.*

Løgstør. Torsdag d. 18. Januar afholdes ekstraordinær Generalforsamling paa Hotel „du Nord" Kl. 8¼ pr.

Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Beretning. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af Formand og 1 Medlem af Agitationsudvalget. 7. Valg af 2 Revisorer og 1 Revisorsuppleant. 8. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa indgives senest 8 Dage i Forvejen. *Bestyrelsen.*

Maribo. Tirsdag den 21. Novbr. 1916 oplæste Herr pens. Lærer Jensen, Villa „Concordia" her en Del morsomme Fortællinger, der af den ret talrige Forsamling blev fulgt med Interesse. — Tirsdag d. 28 Novbr. afholdtes et godt besøgt Medlemsmøde. Tirsdag d. 5. Decbr. var Herr Lærer Vald. Rasmussen, Bukkehave pr. Rødby kommen til Stede. R. skildrede Digteren I. P. Jacobsen og oplæste en Del af hans Digterværker. — Mandag d. 11. December holdt Herr Redaktør Rasmussen et interessant Foredrag om Maksimalpriser og Dyrtidstillæg. Herr Lærer Th. Adler Lund, Nakskov, der ellers havde lovet at komme til Stede, men i sidste Øjeblik var bleven forhindret heri, har lovet senere at holde et Foredrag i Foreningen.

Torsdag den 4. Jan. holdt Herr Folketingsmand, Redaktør Fog Petersen, Nykøbing, et udmærket Foredrag om Emnet „at læse" og gav herunder de ca. 40 tilstedeværende Medlemmer mange gode Vink om, hvad man havde Udbytte af at læse. Folketingsmanden foredrog derefter Brudstykker af Henrik Ibsens „Per Gynt" og forklarede Digtningens dybere Betragtning.

Aaret 1916 sluttede med et Medlemstal paa 90.

Program for Januar 1917: Torsdag d. 11. Foredrag af Herr Lærer Th. Adler Lund, Nakskov. Tirsdag d. 16. Medlemsmøde. — Tirsdag d. 23. Lotteri. Enestaaende Nyhed. — Tirsdag d. 30. Medlemsmøde.

Vi henstiller til Medlemmerne om at gøre alt, hvad man formaar, for at deltage i disse Foredrag, der holdes i Salen paa Hotel „Søro"; thi det vil blive Aftener, man længe vil se tilbage paa, som noget virkeligt godt og indholdsrigt. — Hvor der kun staar anført Medlemsmøde, vil der muligt fremkomme enkelte Overraskelser. — Agitér for Tilslutning. Møderne begynder Kl. 8½ præcis.

Husk, at man vedrørende ledige Pladser og ledige Medhjælpere sender Meddelelse herom til Stiftets Repræsentant i disse Anliggender, Bestyrer H. Wied Kirkegaard, Jernbanegade.

Wied Kirkegaard.

Middelfart. Afdelingen afholder Generalforsamling Onsdag d. 31. ds. Kl. 8½ paa Afholdshotellet med følg. Dagsorden:

1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren aflægger Regnskab. 3. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Roskilde. Torsdag d. 26. Oktober indledede Herr Harald Heie, Kjøbenhavn om „Højere Løn, kortere Arbejdstid". Mødet, der overværedes af ca. 30 Medlemmer, sluttede med en livlig Diskussion. — Onsdag d. 8. Novbr. fejredes Afdelingens 3-aarige Fødselsdag med Dilletantkomedie og et meget vellykket Bal, hvortil der var mødt ca. 150 Deltagere. — Herr Fuldmægtig Chr. Smerup, Kjøbenhavn, talte den 16. om „Hvad vi skal forstaa og handle efter". Det udmærkede Foredrag, der overværedes af ca. 35 Medlemmer, efterfulgtes af en livlig Diskussion.

Offentligt Agitationsmøde afholdtes den 30. November med Herr Peter Wraae, Kjøbenhavn, som Taler. De herværende polit. Ungdomsforeninger var indbudt, og der var udsendt Agitationscirkulærer med Indbydelse til ca. 200 uorganiserede Medhjælpere. Der var mødt ca. 60 Deltagere, som med Interesse paahørte Hr. Wraaes udmærkede Foredrag om „Organisation og Organisationsformer", og efter Mødet modtog vi 12—15 Nyindmeldelser. I den paafølgende Diskussion deltog bl. a. Hr. Folketingsmand Henrik Nielsen, som havde overværet Mødet.

Torsdag den 25. Januar afholdes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen.

Den i dette Blad fremkomne Artikel om Forholdene i Herr Aage Müllers Forretning har medført, at denne har anlagt Sag mod Bestyrelsen. *E. K.*

Rødby. Ordinær kvartaarlig Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen afholdes paa Hotellet Torsdag den 18. Februar Kl. 8.

Medlemmerne opfordres til at møde talrigt. *Bestyrelsen.*

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 3. 1. Februar 1917. 17de Aargang.

KOLONIALMEDHJÆLPERNE.

MEDHJÆLPERBEVÆGELSENS Pionerer var Kolonialmedhjælpere.

I Aar er det netop 20 Aar siden, at en Snes kjøbenhavnske Urtekram-Komisser dannede den første faglige Medhjælperforening, der oprettedes her i Landet. Skete dette end ret upaaagtet, gav det dog et mere eller mindre bevidst Udtryk for det Røre, der ved Halvfemsernes Midte var opstaaet i Udlandets Medhjælperforeninger og som medførte, at adskillige af disse begyndte at forandre Karakter eller at nye, faglige Forbund grundlagdes.

Ogsaa hine kjøbenhavnske Kolonialmedhjælpere forstod, at de gamle Foreninger med deres Sammenblanding af Principal- og Medhjælperinteresser maatte afløses af en mere moderne Organisationsform, der kunde varetage særlige Medhjælperinteresser og forberede Reformer i Arbejdsforholdene, hvortil der i saa høj Grad trængtes. At endelig Impulsen dertil udgik fra Kolonialmedhjælpernes Kreds, skete ikke hændelsesvis, men bekræftede kun, at dette Medhjælperlag var underkastet de daarligste af Datidens iøvrigt slette Arbejdsvilkaar.

Kravet om Arbejdstidens Reduktion genlød i alle Erhverv og var gennem Fordringen om 8-Timersdagen blevet et Verdenskrav, medens den voksende Fagbevægelse i andre Fag forlængst havde faaet Bugt med Helligdagsarbejdet. Men Handelsmedhjælperne indtog bestandig en Pariastilling. Den Tid var ikke fjærn, da Butiksmedhjælperne endnu stod bag Disken baade Søndag Formiddag, Eftermiddag og Aften, indtil 1904 var Søndagen en delvis Arbejdsdag og først i 1908 blev Kolonialmedhjælpernes umenneskelige lange Arbejdstid i nogen Maade reduceret ved Butikslukningslovens Gennemførelse. Iøvrigt var Lønningerne ringe og ganske utilstrækkelige, selve Lønningsmaaden forkastelig, eftersom den delvis bestod i Medhjælperens Underhold. Kost og Logisystemet, med alle dets saare mislige og, alt som Tiden gik, faa eller ingen tiltalende Sider, var Reglen for Kolonialbranchen som ogsaa for de øvrige Handelsfag.

Den Omformning, som Varefordelingen i det mellemliggende Tidsrum er undergaaet, har haft mangeartede Følger: Selvstændigheds-Mulighederne er forringet, Kravene til Etablerings- og Driftskapital er vokset og Medhjælperstanden har antaget fastere Form end hidtil. Denne Udvikling erkendes lettere i andre Brancher end netop i Kolonialfaget. Men ogsaa Kolonialmedhjælperne beskæftiges i stedse større Antal i Storforretninger som Brugsforeninger og indenfor Engroshandelen, i den sidste Tid tillige i de til denne Branche knyttede industrielle Virksomheder, medens derimod Detailmedhjælpernes Tal bestandig,— og særlig i Hovedstaden — formindskes.

Statistiske Undersøgelser i det sidste Tiaar afslører en afgjort vigende Tendens i den Del af Kolonialforretningerne der ikke er grundfæstede gennem Traditioner, ikke raader over tilstrækkelig Kapital, og hvor Indehavernes Selvstændighed derfor bliver illusorisk i Forholdet til Leverandørerne indenfor Engroshandelen, eller hvor der ikke sikkert kan regnes med en støt og betalingsdygtig Kundekreds.

Thi kun et Mindretal af Detailforretningerne kan henføres til disse velfunderede Virksomheder, der ligesom de store Specialforretninger særlig søger sin Kundekreds blandt den velstillede Befolkning. — I Konkurrencen med de nye Forretningsformer, der er udrustede med alle moderne Hjælpemidler, velindrettede Lokaler, stort Udvalg af Varer, den Prisbillighed, som betinges af et stort Indkøb, lokkende Udstillinger og endnu mere lokkende Reklamer — i denne ulige Væddekamp trænges Smaaforretningerne tilbage. Derfor er navnlig den kjøbenhavnske Detailhandlerstand i Tilbagegang, idet Antallet af Butiksindehavere vokser meget langsommere end Udøverne af de øvrige Erhverv, og naturligvis er det atter her de økonomisk Svage, der rammes.

Under disse Forhold maa Omformningen af Detailhandelen virke hæmmende ogsaa paa Kolonialmedhjælperens Adgang til selvstændigt Erhverv. Den lille Butikshandel i Sidegaden sætter ham intet Maal, der er værd at stræbe frem efter, thi Afhængighedsforholdet til Principalen fortsættes blot under en anden — maaske langt mere trykkende — Form: Den økonomiske Afhængighed af Leverandøren. Og uden tilstrækkelig Kapital vil det som Regel kun have kummerlige Udsigter med hans Selvstændighed, naar han starter sin Forretning med større Fremtidsmaal for Øje. Denne Udvikling bidrog til at jævne Vej for Organisationsbestræbelserne blandt Kolonialmedhjælperne, der altid har udgjort et betydeligt Kontingent af Centralorganisationens Medlemmer, og iøvrigt er den Branche, der ikke mindst høstede Fordel af vort Reformarbejde. Helligdagsloven, Juleaftenslukningen, Butikslukningsloven, Syvlukningen og de kommunale Lærlingevedtægter er gennemførte Socialreformer, der i stor Udstrækning tager Sigte paa og har sit Udspring i Kolonialmedhjælpernes slette Arbejdsforhold. Endvidere er Agitationen mod Kost- og Logisystemet og Kravet om

Sommerferie for Butiksmedhjælpere faglige Opgaver, hvis Løsning er Fremskridt, der er og fremtidig især kan tages til Indtægt for denne Branche. Og endelig var det netop indenfor Kolonialbranchen, at vi fremsatte og ved fagforeningsmæssige Foranstaltninger gennemførte vore første tarifmæssige Lønkrav.

For Kolonialbranchen som for de øvrige sideordnede Handels- og Kontorfag er der imidlertid fremdeles vigtige uløste faglige Spørgsmaal.

Foruden de for Kolonialmedhjælperne typiske Reformkrav: Arbejdstidens Forkortelse — 90 pCt. af Provins-Medhjælperne og 65 pCt. af de kjøbenhavnske Medhjælpere havde i 1913 en Brutto-Arbejdstid af over 12 Timer, og 60 pCt. af Urtekram-, ca. 50 pCt. af Viktualie-Medhjælperne arbejdede længere end 13 Timer daglig — samt Kost- og Logisystemets Afskaffelse, — en Lønningsmaade, der næsten ganske er ophørt i Kjøbenhavn, men endnu er stærkt udbredt i Provinsen: 63 pCt. af Kolonialmedhjælperne mellem 20—29 Aar, 53 pCt. under Tyveaarsalderen logerer hos Principalen, — møder vi i dette Fag de samme faglige Brøst som i andre Brancher.

Lønnen er gennemgaaende betydelig lavere end i and e Fag. Gennemsnitsindtægten for mandlige Medhjælpere i Kjøbenhavn og Provinsen andrager — naar Kost og Logi ansættes til en bestemt Pengeværdi — henholdsvis Kr. 1126.— og Kr. 788.—, for kvindelige Medhjælpere Kr. 658.— og 599.—, medens Viktualiebranchen udviser væsentlig højere gennemsnitlige Aarsindtægter. I Sammenligning med den især for Kolonialbranchen lange Arbejdstid, giver en Udregning af Timelønnen det betegnende Facit, at denne ved en daglig Arbejdstid af 11—11½, 12 –12½ eller 13 Tm. og derover vilde andrage 37, 26 og 19 Øre for Mænd, men med forholdsmæssige betydelige Reduktioner for Branchens kvindlige Medhjælpere.

Kolonialbranchen frembyder saaledes fremdeles et overordentligt stort Arbejdsfelt for „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger". Desværre gælder dette ikke blot de talrige uløste Opgaver, hvoraf de væsentligste her er antydet.

Centralorganisationens Fremgang.

Endnu staar nemlig talrige Kolonialmedhjælpere udenfor denne vor Organisation, der gennem sin hele Virksomhed paa alle Omraader har udfoldet et saa stort og omfattende Arbejde for denne Branche i Særdeleshed, men hvis Fremtidsarbejde altid vil afhænge af den Forstaaelse og Tilslutning, den møder fra Medhjælperstanden selv.

I hosstaaende Tegning er Centralorganisationens Udvikling og Vækst, fra det første Tiaars brydsomme Arbejde til de sidste Aars stigende Fremgang, anskueliggjort. Disse illustrerende Data dækker endvidere over en betydningsfuld og flerartet understøttende Virksomhed: Handels- og Kontormedhjælpernes statsanerkendte Arbejdsløshedskasse, der i Tidens Løb har udbetalt Titusinder af Kroner til de pladsledige Standsfæller, det faglige Understøttelsesfond der raader over en meget betydelig, stadig voksende Kapital og hvis Formaal det er at skærme de organiserede Medhjælpere mod uværdige Arbejdsforhold og sætte den fornødne Styrke bag de faglige Krav, Retshjælpen der i talrige Tilfælde har sikret vore Kolleger deres Ret under faglige Tvistemaal og endelig andre Institutioner, der tilsigter at støtte den pladssøgende Medhjælper.

Denne, danske Handels- og Kontormedhjælperes eneste faglige Standsrepræsentation, er ikke blot en af Lovgivningsmagt og Myndigheder anerkendt Kendsgerning, men har i den sidste Tid ogsaa naaet et betydeligt Maal af organisatorisk Styrke og fagforeningsmæssig Handlekraft. Denne Medhjælperstandens Organisation staar aaben for enhver uorganiseret Kolonialmedhjælper, der hidtil lod egne og Standens Anliggender upaaagtede, og byder ham eller hende Medejendomsret til sine Fonds, Institutioner og de hidtil opnaaede faglige Resultater.

— — —

Hver eneste Kolonialmedhjælper, der ikke blot vil gælde for en god Fagfælle, men tillige hævde Indsigt i Forretningsanliggender, kan ikke lade et Tilbud, der byder saa store og iøjnefaldende Fordele upaaagtet, men bør ved Tilslutning og Medarbejderskab bidrage til Gennemførelsen af Branchens hidtil uløste Reformkrav.

Vor Løn og Arbejdstid.

Nedenstaaende Artikel om kjøbenhavnske Kolonialmedhjælperes Arbejdsvilkaar skyldes Formanden for Kolonialmedhj.-Afdelingen, Herr Sigfred West.

HVILKEN Betydning har Arbejdstidens Begrænsning for os? Svaret maa lyde: En saavel kulturel som økonomisk. Og det, der straks samler den almindelige Interesse er det økonomiske, der jo er det bærende for os alle. Kortere Arbejdstid betyder ikke saa meget i økonomisk Henseende for den Enkelte, som netop for de mange; thi det betyder først og fremmest, at Arbejdsløsheden bliver mindre, og giver derved den Enkelte en mere betryggende Sikkerhed. — Men Arbejdsløsheden som saadan kommer vi aldrig uden om, hvor kort Arbejdstiden end bliver.

Mange paastaar, at en kortere Arbejdstid kun vil virke skadelig paa Medhjælperne, og der hævdes bl. a., at den vil demoralisere os. Denne Paastand stand er fri Fantasi. Desto kortere Arbejdstid jo mere Interesse og Opmuntring, saaledes at enhver høster større Udbytte af Tilværelsen. Det er jo ikke netop Slidet fra Morgen til Aften, der vedligeholder Interessen for Arbejdet. Den kortere Arbejdstid bringer nemlig en socialt opdragende Gevinst, som vi Medhjælpere trænger saa overordentlig til at erhverve, idet den vil give os Lejlighed til Beskæftigelse med andre Opgaver end hvad der netop er nødvendig for selve vor Eksistens. Vi ønsker at faa Tid til at dygtiggøre os paa Organisationsomraadet, — fagligt og paa anden Vis, alt efter den Enkeltes Evner og Trang. Og det er i denne Forbindelse værd at erindre, at vi nu er naaet saa vidt ved faglige Overenskomster, at Arbejdstiden kan reguleres udover de almengældende Lovbestemmelser.

Ganske ubegribeligt er det ogsaa, at vi Kolonialmedhjælpere, der har den længste Arbejdstid, ikke endnu har faaet Øjnene op for, at den eneste farbare Vej, er den stærke faglige Organisation. De uheldige Arbejdsforholds Bevarelse eller Afskaffelse afhænger alene af os selv. — Arbejdstidens Forkortelse og dermed bedre sociale Forhold er derfor et Krav, som i sig selv burde evne at samle alle Medhjælpere til den gennemgribende Reform, som maa komme, og som hver Dag nærmer sig.

Det første man spørger om ved Forhandling om Engagement er Lønnens Størrelse. Spørgsmaalet burde snarere lyde, hvor ringe den er, Arbejdstiden spørges der saa godt som aldrig om. Hvorfor? Er vi da saa lidt socialt interesserede, at vi lader den helt ude af Betragtning. Det synes for mig, at Spørgsmaalet om Arbejdstiden altid burde stilles i nøje Forbindelse med Lønspørgsmaalet.

Hvorledes er da vore Lønvilkaar i Forhold til vor Arbejdstid? Desværre saa daarlige, at vi ikke burde finde os deri. De Lønninger, som bydes os, særlig nu under den stadig voksende Dyrtid, er saa urimelig lave, selv om Lønniveauet vel er lidt opadgaaende, men uden nogensomhelst passende Forhold til Dyrtidens Krav. Hvor meget Kolonialmedhjælpernes Lønninger er steget, kan ikke opgives procentvis, men derimod er det kun altfor velkendt, hvor overordentlig at alle nødvendige Livsfornødenheder er undergaaet Prisforhøjelser. Særlig vi Kolonialmedhjælpere kan jo i vor daglige Færden se det saa godt som nogen. Eksempler er her slet ikke nødvendige, men det, der illustrerer dette Forhold bedst, er vel nok, at det snart ikke er til at huske alle de Prisforhøjelser, der sker fra den ene Dag til den anden. Og dette gælder som bekendt ikke blot for de Varer, vi daglig omgaas, men alt, hvad et Menneske nødvendigvis behøver.

Hvad bydes der nu os Kolonialmedhjælpere i Løn — og hvad kræver vi? Vi kræver netop intet, og derfor det kummerlige Resultat, at Medhjælpere lader sig byde 90 Kr. pr. Maaned paa egen Station og det oven i Købet som Ekstramedhjælp i den allertravleste Tid i vort Fag, December Maaned, hvor Arbejdstiden er dobbelt saa lang som under sædvanlige Forhold. Den Mand, som byder, saavel som den, der tager imod saa ussel en Løn, burde offentlig s illes til Skue, og behandles med fortjent Foragt.

De faste Lønninger viser sig ved nærmere Eftersyn som oftest at være lige saa usle. Et stort En gros-Firma her i Byen: Kolonial, Isenkram, Manufaktur, byder f. Eks. sine Medhjælpere 1000 Kr aarligt — et Tusinde Kroner — ganske vist med Udsigt til en lille Forhøjelse, som efter ialt 8 Aars Ansættelse giver Udsigt til en Aarsindtægt af 1600 Kr. og med en endnu fjernere liggende Pension. Hvad disse Medhjælpere angaar, er de vore værste Modstandere, da de som Følge af deres „faste Plads", føler sig hævet over alt, hvad der staar i Forbindelse med Fagforening. Naar Organisationen kalder paa dem, demonstrerer de stedse deres Foragt for egne Standsanliggender ved at udeblive.

I Kolonial-Detailhandelen er Forholdene ikke gunstigere. For Tiden bydes der næppe en udlært Kolonialmedhjælper over 100 Kr. pr. Maaned.

Tiden vi lever i, burde give alle vore Fagfæller et tydeligt Fingerpeg i Retning af de Pligter vi maa efterleve, dersom vi ikke vedblivende skal tilhøre det Lønarbejderlag, der i social Henseende staar længst tilbage. — Den Arbejdskraft vi sælger er det

KOLONIALMEDHJÆLPERE!

Ingen Branche, intet Medhjælperlag indenfor de sideordnede Handels- og Kontorfag har som Kolonialmedhjælperne maattet lide under tidligere Tiders mangelfulde Sociallovgivning og organisatoriske Evneløshed. — En overlang Arbejdsdag, utallige ubetalte Over- og Søndagstimer, usle Lønvilkaar, slette Bolig- og Kostforhold, en begrænset social og aandelig Horisont var eders Lod, indtil Centralorganisationen med Vægt rejste eders Krav, saa de genlød i Pressen, ved Møder og paa Tinge. De vundne socialpolitiske og faglige Fremskridt er Centralorganisationens Værk som ogsaa den rejste eder det stærkeste Værn mod Arbejdsløshedens Hærgen og Principalers vilkaarlige Overgreb. — Kolonialmedhjælpere! Saaledes gjorde Organisationen stedse sin Skyldighed mod jer! Opfyld I derfor ogsaa eders Standspligter mod den! — —

IND I CENTRALORGANISATIONEN!

selvfølgelig i vor egen Interesse at faa saa meget ud af som muligt. Men det er i Sandhed saa langt fra Tilfældet nu, naar der kan bydes Kolonialmedhjælpere saa slette Arbejds- og Lønvilkaar som her skildret.

Skylden derfor og disse Tilstandes Oprettelse maa overvejende eller ganske søges hos de Uorganiserede. Men for os, der staar midt i Organisationsarbejdet bliver Pligten i de nuværende vanskelige Forhold endnu mere bydende til at udfolde vor Energi, for at samle de Uorganiserede, hvis Ligegyldighed for Fagets Interesser er saa forkastelig og uholdbar og som har en uafviselig Pligt til at medvirke, nu da det gælder vore vigtigste Programkrav: Bedre og bestemtere Lønninger, og kortere Arbejdstid.

Sigfred West.

Under Kost- og Logisystemet.

I Aaret 1897 fik jeg min Daab som Merkur-Søn. Højtideligheden skete en frostkold Efteraasdag i en lille Købstad paa Jyllands Østkyst, hvor jeg, som nykonfirmeret Yngling, mødte til Oplæring i den ædle Handelskunst hos en ældre, ikke synderlig sober, Købmand af den gamle Skole, lykkelig Indehaver af en gammel Købmandsforretning, hvori der handledes med saa godt som alt, hvad Hjærtet kan begære.

Min Entré var ikke synderlig glansfuld, og min Virksomhed indledes med det for mig ubehagelige Uheld, at slaa en Dunk med ædelig Brændevin itu. Det var derfor med Hjertet siddende i Halsen, at jeg efter den sene Lukketid — Kl. 10 — holdt mit Indtog i det lille Hjørne af Ejendommen, der i de paafølgende Aar skulde danne mit „Hjem". — Synderlig imponeret blev jeg ikke — trods det at jeg kom direkte fra Landet, hvor man paa den Tid endnu ikke særlig havde lagt sig efter det luksuriøse.

Værelset, der foruden af mig ogsaa beboedes af en Kommis, var temmelig hurtig overset. Det var vel 5 × 3 Alen eller saa, og man vil forstaa, at større Bekvemmeligheder i Retning af Møblement var udelukket. Der fandtes da ogsaa i saa Henseende kun lige det nødtørftigste — et brøstfældigt Bord og dito Vaskebord, to „vankelmodige Stole" og et et Par af Tidens Tand — og Fugt — stærkt mærkede „Familie-Journal-Billeder" af højsalig Frederik Folkekær og, maaske mindre, saavel højsalig som folkekære „Jomfru" Lovise Rasmussen. Hertil kom dog naturligvis den vigtigste Bestanddel af Møblementet — Sengen, men den var af en saa egenartet Konstruktion, at den fortjener en selvstændig Omtale. Paa Grund af Værelsets ringe Dimensioner havde man nemlig udpønset en saa snedig Indretning af en Seng, at jeg ikke, hverken før eller siden, har været præsenteret for dens Mage. Saa stor Sans for Hygiejne havde man dog, at man ikke anbragte begge Værelsets Beboere i samme Seng — paa gammeldags Facon; thi man gjorde det alligevel, idet Monstrum'et nemlig var bygget i to Etager. Kommis'en beboede „Stuen", medens jeg var installeret paa „1. Sal", hvilket havde baade sine fordelagtige og ubehagelige Sider. Til de første hørte, at man var saa rart „af Vejen", naar man først godt og vel havde „entret" Køjen, og derfor ret vanskelig at „praje", naar Kontubernalen kom hjem „lidt hen paa, i de smaa Timer", og nok lejlighedsvis kunde være lidt „træt", saa han havde Brug for en Haandsrækning. Absolut behageligt var det derimod ikke at svære imellem Himmel og Jord, naar der blev taget haardt i Underdelen af „Kanen", saaledes at den bragtes i Svingning, i hvilken Situation man befandt sig som paa en Skude i Havsnød. Paa dette „Sengesystems" Debetside maa ogsaa noteres, at Luftforholdene ikke altid — paa Grund af den „høje" Stilling man indtog og eftersom Ventilationen i Værelset ikke var første Klasses — netop var prima. Derved var der iøvrigt en vis Fare, hvis man f. Eks. desaarsag skulde ligge og faa ondt, og hvad dermed jævnligt følger, kunde „Undermanden" — der jo ogsaa var min Overmand — blive udsat for at „faa noget i Hovedet". — Naa, det skete nu ikke i min Tid. — Kun for en Fuldstændigheds Skyld tilføjer jeg, at der ikke fandtes en saadan Luksusgenstand som en Kakkelovn, hvad der naturligvis ogsaa kunde være overflødigt, eftersom vi kun, paa Grund af Lukketiden, kunde være paa Værelset om Natten.

I samme Forretning „avancerede" vi senere til at faa et Værelse oppe under Taget, hvor Sengene kunde staa hver for sig, og hvor der oven i Købet var en Kakkelovn — som der ganske vist ikke maatte fyres i. Men Kakkelovnen var der dog, og det var jo altid et Fremskridt.

Kosten var egentlig ikke daarlig — nærmest god — men Maaltiderne, Middagen undtaget, maatte naturligvis indtages i Butiken, saaledes at det meget vel kunde hænde, at Frokostspisningen strakte sig over flere Timer og altsaa varede til Middagsmaden serveredes. Paa travle Markedsdage o. l. blev der sjældent Tid til at spise noget regulært Maaltid før sent paa Aftenen, men det

Hvorfor jeg blev Medlem af Centralorganisationen.

Af en Kolonialmedhjælpers Erindringer.

— — — Ja, det skal jeg saamænd gerne fortælle Dem, men det bliver nødvendigt, at jeg giver et lille Rids af et Par Episoder, der bidrog hertil mere end noget andet, og som foraarsagede, at jeg er bleven saa ivrig Organisationsmand, som nogen.

Som ung, lige udlært Kolonialkommis, var jeg i et Par Pladser, der begge gav mig de bedste Betingelser for at arbejde mig op til bedre Stillinger indenfor mit Fag, idet jeg — selv tilfreds med Forholdene — lærte en Del i dem begge, og efter Anbefalinger, jeg har herfra, tør jeg ej heller regne mig til de ringeste Medhjælpere i min Branche. I den ene Plads var jeg 3 Aar, i den anden godt 2, indtil Skæbnen ramte mig, som saa mangen Kollega: Jeg blev indkaldt til at aftjene min Værnepligt.

Efter at have „ligget inde" i 18 Maaneder var jeg jo selv klar over, at jeg muligvis havde glemt noget af min Færdighed, men at modtage de Tilbud paa svimlende — lave — Gager, der indløb til mig, faldt dog under min Værdighed.

Jeg tilbragte saa et Par Maaneder i mit Hjem, men om nu Skæbnen vilde det anderledes med mig, eller der var andre Magter medvirkende, lykkedes det mig dog ikke før midt i den tredie Maaned at faa et nogenlunde antageligt Tilbud — men det var ogsaa „fint" — fra en stor Forretning i en middelstor Provinsby: 3 Kommisser, 4 Lærlinge, Kassererske, Kontordame etc. Tiltrædelsen fandt Sted den 1. April og alt gik saare godt. Der var megen Travlhed, som tiltog alt eftersom vi kom ind i Maj, og kulminerede henimod Pinsetid, hvor der i de sidste Par Uger arbejdedes, eller rettere overarbejdedes, med fuld Kraft.

Det var nemlig en Sjældenhed, at vi kom i Seng før Kl. 12—1, ja, den sidste Uge blev Klokken et Par Gange 3, for alt skulde jo være vejet af og lagt paa Plads til næste Dags Rykind af Kunder. Men, hvad regnede jeg det? Gagen, jeg fik, var jo udmærket — 65 Kr. pr. Maaned plus fri Station, og — jeg havde hørt, at 1ste Medhjælperen snart agtede at etablere sig; muligvis kunde jeg da regne med at rykke op i hans Stilling, naar den Tid kom. — Jo, God Morgen!

Da vi, udasede og øre af det forcerede Tempo og den lange Arbejdstid, Pinseugen medførte, naaede til Pinselørdag-Nat den 23. Maj Kl. 1½ og vi endelig kunde øjne en Smule Hviletid i Form af et Par Dages Frihed, blev jeg kaldt ind til Chefen, der forklarede mig, at han egentlig kun holdt saa stort Personale til Sæsontiderne, og at jeg derfor ikke behøvede at komme igen efter Pinse, men han vilde dog alligevel betale mig for hele Maaneden — 65 Kr. Han overrakte mig en glimrende Anbefaling og dermed vilde han ønske mig en glædelig Pinse samt al muligt Held i Fremtiden.

Glædelig Pinse — — — — glædelig Pinse — —, det summede for mine Øren.

Jeg skulde have været hjem at glæde mine Forældre i Pinsen, men Nattoget gik fra mig og Morgentoget ligesaa. Jeg var saa medtaget af denne bratte kølige Opsigelse, at jeg aldeles ikke tænkte paa, at det var Pinsedag, da jeg næste Formiddag vaag-

betragtedes iøvrigt af alle Parter som en selvfølgelig Sag, og saaledes saa man nærmest paa hele Systemet. Man levede sig ind i det hele utiltalende og uhygiejniske Apparat, saa det virke alle Vegne — og reagerede ikke imod alle Uhyrlighederne, som man først bagefter faar Øjnene op for.

Under disse Forhold levede jeg flere Aar indtil jeg efter Læretidens Udløb skiftede over til en stor en gros Forretning i en stor øst-jysk By, og det var, hvad Logiforhold angaar, nærmest at komme fra Dynen og i Halmen. Thi medens det jo dengang var saare almindeligt, at Kolonial-Detailforretningerne havde Medhjælperne paa Kost og Logis, var det ret usædvanligt, at de store en gros Forretninger praktiserede dette System. Det gjorde man imidlertid her — endog efter de mest despotiske og opdragelsesanstaltlignende Mønstre.

Vi var vel godt en halv Snes Medhjælpere, der nød den Ære at være ansat i Firmaets Tvangsarbejdsanstalt. Kosten fik vi paa et nærliggende Pensionat for Firmaets Regning, men Logiet var i Firmaets dertil indrettede Kaserne. I 3 smaa langagtige Rum med meget spartansk Udstyrelse var „Fangerne" installerede. Til Inspektion og Opsyn var ansat en dertil egnet og villig Sjæl, der indtog en noget overordnet Stilling i Forretningen og altsaa tillige fungerede som „Fangevogter".

En meget streng „Husorden" fordredes overholdt, og Overtrædelse, der uvægerlig straffedes haardt, i Gentagelsestilfælde med Afsked, indberettedes pligtskyldigst til Chefen af „vor Ven" — Fangevogteren.

Paa Værelserne maatte ikke *synges* eller *muciseres*. Der maatte ikke *spilles Kort* eller føres *højrøstet Tale*, og det saas ikke gerne, at Beboerne i de forskellige Værelser aflagde Besøg hos hinanden.

Porten til Gaden lukkedes bestemt Kl. 10 Aften, og selvfølgelig var der ikke Tale om at der blev udleveret „Fangerne" Portnøgle. Man havde at stille paa Slaget Ti, i modsat Fald risikerede man ikke blot at komme til at tilbringe Natten paa Gaden, og da Spot og Skade ogsaa her troligt fulgtes ad, blev man selvsagt anmeldt for Overtrædelse af Reglementet, og stedt for den høje Chef, som paatog sig den strængeste Dommermine, og dekreterede den Straf, der efter hans uforgribelige Mening var formaalstjenlig for „Forbryderen", som maaske i den Grad havde forladt „Dydens Vej", at han havde spadseret en Tur i de nærliggende smukke Skove, og der forglemt sig i den Grad, at han kom et helt Kvarter for sent hjem.

Var man nogenlunde pletfri af Vandel, og man hos den høje Chef kunde møde med skriftlig Bevis for at være inviteret ud privat af en honnet Familie, kunde man i enkelte Tilfælde opnaa den Gunstbevisning, at faa udleveret en Portnøgle til Laans for denne ene Aften — men man fik dog med paa Vejen en Paamindelse om ikke at komme for sent hjem. —

Det bedes taget i Betragtning, at disse Forhold omfattede ikke Drenge i 10-12 Aars Alderen, men voksne Mennesker — i hvert Fald havde vi alle udstaaet en Læretid paa 4 à 5 Aar. — Skildringen, hvorpaa der ikke er pyntet, angaar Aarene 1902—1903, men saavidt jeg har kunnet skaffe mig Underretning, benytter det samme store Firma, endnu, ca. 15 Aar efter, nøjagtig det samme modbydelige Barnepigesystem overfor sine Medhjælpere.

— — —

Disse personlige Erindringer fra mine første Medhjælperaar har jeg skildret fordi jeg finder, at de bedre end mange teoretiske Betragtninger klargør, hvad der kan bydes Medhjælpere, der er Kost- og Logisystemet underkastet. Og under saadanne og lignende Vilkaar, prisgivet urimelige Principalers og mere eller mindre hysteriske Principalfruers og -Døtres vilkaarlige og hensynsløse Behandlingsmaade, lever endnu Hundreder af Kolonialmedhjælpere her i Landet. End ikke den karrigt tilmaalte Fritid faar de selv Lov at disponere frit over; thi ogsaa herom maa de modtage Ordrer og Anvisninger — hvis de vil leve i Fred med deres Arbejdsgivere.

Er det da underligt, hvis det skorter paa en selvstændigt tænkende, initiativskabende Handelsstand?

Hvorledes skulde den selvstændige Tænkemaade og Opfattelse spire frem og faa Næring under saadanne usle Vilkaar, som ovenfor fremdraget.

Skal Handels- og Kontormedhjælperne komme til at forstaa den Tid, de lever i, og vaagne til Forstaaelse af deres eget Menneskeværd som Lønarbejdere og Samfundsborgere, da maa først og fremmest det ganske antikverede, fuldstændig nedværdigende og demoraliserende Kost- og Logisystem fejes ud af vor Stand.

Det skal derfor siges til Kolonialmedhjælperne, som i størst Antal træller under dette System: Meld Jer ind i Centralorganisationen, og giv derved den større Styrke og Magt, ssaledes at vi derved kan faa rammet en forsvarlig Pæl gennem Uhyret.

Jens Johansen.

---

nede, efter en forvirret Søvn. Jeg tilbragte Tiden som i en Døs, spiste paa Hotel, gik og daskede hele Dagen bort uden rigtig at forstaa, hvad der egentlig var gaaet for sig Aftenen forud.

Først anden Pinsedag vaagnede jeg lidt op igen. Rejsen havde jeg opgivet, for jeg kunde godt lide at snakke lidt med min „forhenværende" Principal angaaende den vistnok uholdbare Opsigelse, og det mente jeg jo ikke kunde opsættes længere end til 3die Pinsedag.

Jeg betalte et Par Regninger, ialt en Snes Kroner, som jeg var bleven udstyret for og havde endnu ca. Halvdelen af min Maanedsgage i Behold, da jeg stillede i Forretningen og ønskede at faa Chefen i Tale.

Der var imidlertid ingen Forhandling mulig. Han var efter sin Overbevisning i sin fuldkomne Ret og havde endda yderligere „strakt" sig ved at betale mig en fuld Maaneds Gage, endskønt jeg kun havde arbejdet 22 Dage.

Jeg forsøgte en Sagførers Bistand, men han ansaa min retslige Stilling for tvivlsom, efter at han vel at mærke først havde erkyndiget sig om min økonomiske do. og sagtens udfundet, at jeg var en daarlig Klient med mine sølle 30 Kr., der jo snart kunde formøbles alene til Livets Ophold.

Min Stilling var haabløs. Bekendte i Byen havde jeg ikke og jeg maatte ty til mit Hjem. Min Fader, der fristede en kommunal Provins-Kontormands Tilværelse, og som havde født paa mig et Par Maaneder efter min Soldatertid, var ikke særlig begejstret for en Fortsættelse, og jeg maatte derfor til hurtigst at finde nyt Engagement.

Det lykkedes mig ogsaa ret snart at opnaa Plads som 2den Mand i en stor Kontantforretning. Gagen var lille, 75 Kr. om Maaneden paa egen Station, men jeg var jo tvungen til at tage den, og jeg mente nok at kunne klare mig igennem. Men efter en Maaneds Forløb maatte jeg flytte fra Pensionatet, da Kosten blev sat op i 50 Kr., 15 Kr. gav jeg for et lille Værelse. Det beholdt jeg. Men nu spiste jeg kun til Middag i Pensionatet. Om Aftenen holdt jeg mig selv med tør Kost, og forudsatte, at jeg som ansat i en Kolonial- & Delikatesseforretning kunde faa adskillige Levnedsmidler til Indkøbspris og derved spare en Del. Jeg førte nøjagtigt paa min Konto, alt hvad jeg købte i Forretningen, og undlod at betale før den 1ste, for at man ikke skulde tro, at jeg „købte" noget „under Indkøbspris".

Og alt gik saare godt en 3 Ugers Tid.

En Eftermiddag var jeg alene i Forretningen et Kvarterstid. 1ste Kommis var til Middag og begge Lærlingene var efter min Formodning paa Lageret — af visse Grunde.

Jeg gik, intet anende og passede mit Arbejde ved Vareindpakningen, og kom derved til at skubbe min Saks udover Kanten af Disken. Idet jeg greb efter den stødte jeg til Stablen af Poser

Da han, under en Strøm af Forbandelser endelig har faaet viftet Ansigtet nogenlunde rent, genkender jeg til Forfærdelse min Chef. Han busede ud med, at der var en Tyveknægt i Forretningen og at det maatte være mig. Ved mit Uheld med Saksen havde jeg ganske vist forstyrret ham i hans Sherlock Holmes Gerning og slaaet ham endnu et Bevis af Hænde, men der var samme Formiddag i min Overfrakke i Garderoben funden et Pund Chokolade, der ikke var noteret paa min Konto. Det var tilstrækkeligt Bevis mod mig. Jeg kunde rejse med det samme og være med Mel og Gryn, saaledes, at et Par Stykker faldt samme Vej som Saksen. Da — jeg havde nær tabt Vejret — lyder der pludselig et højt Vræl og en Mandsperson springer op, overhældt af Mel og Gryn. glad for, at han ikke meldte mig til Politiet.

Provins-Medhjælperen.

Denne Artikel hidrører fra en af „Centralorganisationen"s kendte Afdelings-Tillidsmænd indenfor Kolonialbranchen i Provinsen.

KOLONIALMEDHJÆLPERNES Vilkaar i vore Provinsbyer er meget forskellige, et Forhold der ligger i Sagens Natur; thi i de store Byer er som bekendt Forretningerne anlagt paa en hel anden Basis end i de mindre Provinsbyer!

I de større Byer handler de fleste Kolonialforretninger kun med Kolonial, og Forretningerne er anlagt med Kvarterets Forbrug for Øje.

I de mindre Provinsbyer maa en Medhjælper være mere alsidig uddannet; thi den maa næsten alle Forretningerne regne med en stor Del Landboere som Kunder, af hvilken Grund de fleste Medhjælpere maa kende lidt til Korn, Foderstoffer, Isenkram, Kul, Kunstgødning o. s. v.

Af Hensyn til Oplandet aabner Forretningerne som Regel tidlig om Morgenen, d. v. s. Kl. 6 om Sommeren og Kl. 7 om Vinteren. Derimod kan disse Forretninger jo ikke lukke før Byens øvrige Forretninger, og Resultatet bliver en Arbejdsdag saa lang som intet andet Handelsfag kender.

Lønnen i saadanne Forretninger er noget bedre end i de rene Kolonialforretninger, men den er dog betydelig under Lønsatserne i andre Fag, f. Eks. Manufaktur og Isenkram.

I de fleste af de fornævnte Forretninger faar Medhjælperne en Del af Lønnen som „Kost og Logi", og selv om dette er forbedret betydelig i de senere Aar og ikke er helt uden visse Fordele, bl. a. derved, at man lærer sin Principal bedre at kende, saa er der dog mange Eksemplar paa, at Personalet skifter Plads netop som Følge af Kost- og Logissystemet. At en Mand ikke bliver i sin Plads, naar Kosten er daarlig og Værelset et Tagkammer med Jærnvinduer, kan ingen med Rimelighed fortænke, men selv i de Forretninger, hvor Medhjælperen ellers bliver godt behandlet, er Opsigelses-Aarsagen meget ofte „Kost og Logis".

Naar en Medhjælper om Lørdagen maa arbejde til Kl. 11—12 om Aftenen, kan det næppe forundre, at han gerne vil sove lidt længere om Søndagen, og dog er der „Principalfruer", der siger, at den der ikke er nede Søndag Morgen Kl. 8—8½, maa ikke gøre Regning paa noget før Middag.

Det er ingenlunde min Mening hermed at opfordre Medhjælperne til at ligge og drive i Sengen til Søndag Middag, men naar en Medhjælper faar Logis, som Betaling for en Del af sit Arbejde, bør han selvfølgelig kunde betragte Værelset som sit, aldeles som havde han lejet det et Sted i Byen.

Medhjælpernes Fritid kan — hvor vanskeligt det end lyder med Kolonialbranchens overlange Arbejdsdag — falde ham længere end den er, da Værelserne ofte aldeles mangler den Hygge, der skal til, for at man kan befinde sig vel. Naar Medhjælper-Værelset enten helt mangler Kakkelovn, eller denne virker paa uheldig Maade ved Røg eller lign., faar Medhjælperen jo derved anvist Vej til at søge til Restaurationer. Netop heri maa oftest den sande Aarsag søges til de Klager, der med mer eller mindre Berettigelse, kan lyde mod Medhjælperstanden.

For saadanne „Hjemløse" er det godt, naar de kan faa et Sted, hvor der er Hygge, og hvor de kan føle sig hjemme. Det bedste er selvfølgelig et Privathjem, men da det jo kun er de færreste, der opnaar dette, søger vi gennem vore Afdelinger at bøde derpaa. Imidlertid kan kun de færreste Afdelinger magte Opgaven: „Faste Lokaler", men de øvrige Afdelinger har saa en enkelt ugentlig Mødeaften, og ved denne, der saa vidt mulig tilbringes med Foredrag eller lign., lærer mangen i Byen ny Mand gode Kammeater at kende, og der findes altid nogle Medhjælpere, der har ordentlige Værelser, selv om de er Kost- og Logis-Systemet underkastet.

En Ulæmpe i de smaa Byer, er det, at en Medhjælper, der gerne vil lære lidt mere end den sædvanlige Handelsskole-Undervisning muliggør, har vanskeligt derved. Dersom der kan arrangeres et Sprogkursus er det store Ting, og selv det kniber det ofte med; de fleste Lærere har nemlig Aftentimer nok paa Handels- eller Teknisk Skole. Heldigvis ser man, de større Afdelinger tager energisk fat, for at afhjælpe disse Mangler, og mange Steder er der foruden Kursus i Sprog, tillige Kursus i Bogføring, Stenografi, Varekundskab m. m., ligesom man under kyndig Vejledning aflægger Besøg paa Fabriker og andre interessante Virksomheder.

Hvorom alting er, der er kun een Vej at gaa, naar en Medhjælper vil være med til at højne sin Stands Kaar, hvad enten det gælder om at forbedre Lønvilkaarene, afskaffe Kost- og Logis-Systemet eller aabne sig selv og sine Kolleger Adgang til at lære noget mere, og den Vej kender alle Medhjælpere nu om Dage. Det er simpelthen ved at være Medlem af sin Stands Organisation.

Naar man endnu træffer paa Medhjælpere, der regner sig for „fine", eller mener, at de er for kloge til at tilhøre Organisationen, er det netop et Tegn paa Dumhed og Indbilskhed. Thi hvem vil kalde det andet, naar een Mand mener at kunne magte lige saa

---

Jeg protesterede kraftigt, men 1ste Medhjælper, der i det samme kom til, havde selv fundet det i min Lomme: Beviserne var fældende imod mig.

Hvilken Udvej stod mig vel aaben? Al min Forsikring om, at en anden maatte have taget Fejl af Overfrakkerne, var overflødig. Der var absolut ingen Tvivl; det maatte være mig, og der var jo sikkert gaaet mere samme Vej.

Jeg maatte forlade Pladsen.

Atter stod jeg alene i en fremmed By. Hele min Formue var 3½ Kr., hvoraf jeg, hvis jeg rejste hjem, maatte bruge 2 Kr. til Billetten.

Jeg havde intet andet Valg og rejste samme Aften; thi jeg havde ikke Raad til at blive og søge tilbunds i Mysteriet, selvom jeg rejste med blødende Hjærte, da jeg vidste, at jeg ikke havde taget saa meget som en Æske Tændstikker uden at notere den.

Senere hen erfarede jeg, at det var ældste Lærling i Forretningen, der var Gerningsmanden og ved en Fejltagelse havde lagt Chokoladen i min Frakke i Stedet for i sin egen. Han blev siden overbevist om andre Tyverier og afskediget.

Men ikke saa meget som en Undskyldning modtog jeg fra denne „Hædersmand" af en Chef.

Hvordan 1ste Medhjælperen havde fundet paa at undersøge min Frakke, har jeg senere faaet opklaret, Han var af Chefen lønnet med 5 Kr. ekstra pr. Maaned for Spionage overfor hele Personalet, en Judasgerning, der senere honoreredes med 10 Kr. — rimeligvis en Slags Opmuntring for hans hændelsesvis farefulde Arbejde. Ved Udspionering af en Arbejdsmand paa Lageret var han f. Eks. kort Tid efter saa uheldig, at træde paa et løstsiddende Laag paa en Tønde Spegesild — og forsvinde i Dybet.

— — —

Jeg blev Medlem af „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" og fortryder bitterligt, at jeg ikke var bleven det allerede medens jeg stod i Lære.

Hvad var vel ikke den førstnævnte smukke Behandlingsmaade takseret til af „Centralorganisationen"s Retshjælp? Mindst 345 Kroner var den udmærkede Principal blevet klapset af for?

Og den sidste?

Kammeraterne i Organisationen havde straks taget sig af ham og Resultatet behøver vi ikke at tvivle om.

Men, i begge Tilfælde stod jeg isoleret og forladt.

Jeg havde haft min Understøttelse i de to Maaneder, jeg gik ledig, efter at have været Soldat og ikke behøvet at bebyrde mine Forældre, og jeg havde ikke haft nødig at tage den sidste usselt lønnede Plads, idet jeg ligeledes kunde regne med min Understøttelse fra Organisationen, saaledes at jeg kunde slaa mig igennem indtil jeg opnaaede et passende Engagement.

— — —

Derfor bliver jeg aldrig træt af at mane alle Medhjælpere til at slutte sig til deres Organisation; thi samlede er vi en Magt — hvorimod den enkelte er udsat for Uret og Overgreb.

M.

meget som Tusinder af sine Standsfæller? Det er jo kun ved, at vi er de mange med fælles Vilje og Maal, at vi bliver stærke saavel fagligt som ogsaa socialt. — — — — *e.*

Sygeforsikring.

Nedenstaaende Artikel, der tager Sigte paa betydelige Kredse indenfor Handels- og Kontormedhjælperstanden og derfor bør finde opmærksomme Læsere, er tilsendt os af Herr Lærer, Borgerrepræsentant P. J. Pedersen, der er Formand for „De samvirkende Sygekasser i Kjøbenhavn", repræsenterende 77 Sygekasser med ca. 160,000 Medlemmer.

TRANGEN til at være sikret mod ekstraordinære Udgifter som Følge af Sygdom føles i stadig stigende Grad, ikke mindst som et Resultat af de økonomiske Forholds Udvikling. Selv om en Familieforsørger er stillet saaledes, at hans Indtægt til en vis Grad er sikret ham under Sygdom, vil et langvarigt Sygdomstilfælde for ham eller hans Familie dog kunne medføre Udgifter, der i høj Grad maa virke trykkende for de paagældende.

Det vil da være af Betydning at gøre sig klart, hvorledes den bedste Form for en Forsikring af denne Art opnaas.

Det er uden for al Tvivl, at den bedste og billigste Form for Sygeforsikring for alle mindrebemidlede findes i de statsanerkendte Sygekasser. Ved Hjælp af direkte Tilskud fra Staten, ved Nedsættelse i Betalingen for Ophold paa kommunale- og andre offentlige Hospitaler og gennem Aftale med Læger om et fast rimeligt Honorar for Lægehjælp er disse Sygekasser i Stand til for et forholdsvis ringe Medlemsbidrag at yde deres Medlemmer en omfattende Hjælp selv under langvarig Sygdom. Enhver, der er berettiget til at sikre sig i en statsanerkendt Sygekasse, bør da benytte sig deraf.

Retten hertil er imidlertid, foruden til egentlige Arbejdere, indskrænket til at omfatte dem, hvis aarlige Indtægt i København ikke overstiger 2000 Kr. med et Tillæg for Børn, der udgør 200 Kr. for første Barn og 150 Kr. for hvert følgende Barn under 15 Aar.

De Medlemmer af Sygekasserne, hvis faste Indtægter forøges saaledes, at de overstiger disse Grænser, maa udtræde af Sygekasserne. Udenforstaaende, for hvem dette er Tilfældet, kan ikke optages.

Med Henblik herpaa er der i den sidste Tid opstaaet efterhaanden ret talrige private Sygeforsikringsselskaber. Disse Selskaber, hvis økonomiske Grundlag dannes af Aktionærer, der har til Formaal at skaffe sig et passende Udbytte af den tegnede Kapital, virker imidlertid alle paa den Maade, at en Forsikring, tegnet af den forsikrede paa et vist Aaremaal, af Selskabet kan opsiges med ret kort Varsel. Hermed er der sikret Selskabet en vis Indtægt. Den forsikrede, der skal drage Nytte af Forsikringen, risikerer derimod at faa Forsikringen opsagt, naar den for ham skal have sin Betydning. Denne Form for Forsikring staar i afgjort Modsætning til det Princip, efter hvilket de almindelige Sygekasser virker, og har derfor ikke været tilfredsstillende for dem, der har maattet udtræde af Sygekasserne.

For imidlertid at skaffe saavel de udtraadte som andre en Sygeforsikring, der svarer til sit Formaal, er der af de anerkendte Sygekasser stiftet en Sygeforsikringsforening, hvortil udtrædende kan overføres, og i hvilken alle andre kan optages.

Foreningens Navn er Sygeforsikringsforeningen „Danmark". Denne Forening tilhører og styres af Medlemmerne. Den er statskontrolleret. Indtægten anvendes udelukkende til Fordel for Medlemmerne. En Forsikring i denne kan ikke opsiges. Foreningen yder Medlemmerne Erstatning for Udgifter til Lægehjælp og Hospitalsbehandling, om det ønskes tillige Dagpengehjælp.

Lægehjælpen kan Medlemmerne søge hos den Læge, de ønsker at benytte. Efter en bestemt Takst betaler Foreningen da Erstatning for Udgifter til Lægehonorar, for almindelig Lægehjælp med Fradrag af 1/5, for Operationer og Fødselshjælp uden saadant Fradrag.

Hospitalsophold betales efter almindelig Takst paa kommunale Hospitaler og Sanatorier, idet Foreningen stiller Kaution over for Hospitalerne.

I Dagpengehjælp kan man sikre sig 1, 2, eller 3 Kr. daglig. Denne Forsikring kan dog undlades.

De Medlemmer af de anerkendte Sygekasser, der paa Grund af forbedrede økonomiske Forhold maa udtræde af en Sygekasse, kan overføres til Foreningen og kan, hvis deres økonomiske Forhold forringes, føres tilbage til en anerkendt Sygekasse.

Alle andre, der er under 60 Aar, og som ved Optagelsen er raske, kan optages i Foreningen. Medlemmernes Børn under 14 Aar kan være sikrede Lægehjælp og Hospitalsophold.

Medlemsbidraget fastsættes under Hensyn til vedkommendes Alder ved Optagelsen i den anerkendte Sygekasse. Det udgør 2 1/2, 3, 3 1/2 eller 4 Kr. kvartaarlig henholdsvis for dem, der optages eller er optaget i en Sygekasse i Alderen 14—30 Aar, 30—40 Aar, 40—50 Aar eller 50—60 Aar. For Børn betales 1 Kr. kvartaarlig, dog ikke over 3 Kr. kvartaarlig for en Familie.

Denne Sygeforsikringsforening tør anbefales til enhver, der ikke er berettiget til at være Medlem af en statsanerkendt Sygekasse.

Foreningen har Kontor Gl. Kongevej 6, Telf. Central 12,918, hvorfra alle yderligere Oplysninger meddeles.

P. J. Pedersen.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Esbjerg. Astronomen, Thorvald Køhl, afholder Tirsdag den 6. Februar Kl. 8 1/2 Foredrag i Hotel „Spangsberg"s Koncertsal om „Kometer og Verdens Undergang". Gratis Adgang for Medlemmer. *F. J.*

Frederikshavn. Foreningen afholder sin 10-aarige Stiftelsesfest Søndag den 4. Februar Kl. 8 Aften paa „Hoffmanns Hotel". — Kaffebord og gratis Bal. — Damer med Herrer og Herrer med Damer indbydes. Festudvalget garanterer for godt Humør. *H. N.*

Hillerød. De ugentlige Mødeaftener, der siden Oktober Maaned har været afholdt, bringes i Medlemmernes Erindring. Hver Onsdag bydes der her Foredrag, Diskussion, Sang og Underholdning af forskellig Art, hvorfor Medlemmerne altid bør tilbringe denne Aften sammen med Fagfæller.

Mødeme i Januar har været godt besøgt og det samme bør i særlig Grad være Tilfældet med Mødet Søndag d. 4. Febr., hvor vi vil faa Fornøjelsen af Helsinge-Kollegernes Besøg, og hvor der vil blive talt af Centralorganisationens Formand, Jens Johansen, Kjøbenhavn. Agiter for stor Tilslutning til denne Aften! Bestyrelsen vil sikkert tilrettelægge Aftenen godt og Medlemmerne bør i udstrakt Grad benytte sig af Lejligheden til at give sig selv en baade udbytterig og fornøjelig Aften.

Se det udsendte Program. *Chr. J. H.*

Kolding. Forleden fejrede som meddelt Afdelingen N. C. Nielsens 10-Aars Formandsskab: Fest med fælles Kaffebord, Festsange, Fotografering og til Slut en lille Svingom. Der blev holdt Taler og bragt Tak til vor ihærdige Formand og talrige Telegrammer fra hele Landet bragte Tak og Hyldest til „N. C." Og Medlemmerne selv! Ja, de var troppet op allesammen og havde givet deres Bidrag til en lille Hædersgave til Formanden. Hvilken lille idyllisk Afdeling, hvor Formanden saaledes høstede Tak for sit Arbejde — thi Medlemmerne viste jo alle, at de paaskønnede dette.

Derefter turde man selvfølgelig tro, at der ogsaa til hver Mødeaften var fuldt Hus. Men dette er desværre ikke Tilfældet. De sidste Par Mødeaftener har det sét ganske anderledes ud!

Derfor vil jeg lægge Medlemmerne paa Sinde, at de ikke alene en Festaften, f. Eks. hver 10. Aar, skulde hylde vor Formand. — Nej, vor Formand hylder vi hver Mødeaften ved at troppe op, alle, hver og én — og paa den Maade vise, at vi skatter det Arbejde, han gør for os.

Det er ikke altid en Dans paa Roser, at være Formand i en Forening, heller ikke i vor, det er ikke morsomt at se paa tomme Stole, naar man endelig efter store Anstrengelser har skaffet en Foredragsholder.

Kære Kollega! Du bør hver Onsdag Aften møde til vore Møder paa „Højskolehjemmet". Kun paa den Maade viser du, at du er vor Formand taknemlig for det store Arbejde, han hver Dag gør for dig og din Forening. *A. T.*

Mariager. Vor nystiftede Afdeling afholdt Søndag d. 14. Indvielsesfest paa Hotel „Postgaarden". Sammenkomsten indledes med Koncert, hvorefter Deltagerne samledes om et fælles Kaffebord, hvor der herskede en særdeles god Stemning. Formanden talte om Organisationen og dens Formaal, og udbragte til Slut et Leve for vor nye Forening. — Derefter tilbragte man endnu nogle Timer sammen.

Til Efterretning oplyses det, at Foreningens Start ikke skyldes et Møde, som Hobro-Afdeling lod afholde her i Mariager, men derimod de herværende Medhjælperes Trang til at faa en saadan Forening startet. Det skal dog fremhæves, at man under Forberedelserne konfererede med Hobro-Afdelingens Formand, som beredvillig gav os de fornødne Oplysninger og tilstillede os det derhen hørende Materiale. *O. Olesen.*

Næstved. Afdelingen afholdt Andespil og Pakkefest 10. Novbr. der gav et godt Overskud i Kassen. — Torsdag 16. Novbr. holdt Herr Lærer Ellekilde et udmærket Foredrag om Børsen og Pengemarkedet. — En udmærket godt besøgt Aftenunderholdning med paafølgende Bal, med Oplæsning af Herr Otto Stridsland, afholdtes Søndag 10. Decbr. Flere Indmeldelser foretoges i Aftenens Løb.

Afdelingen afholdt kvartaarlig Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen 11. Jan. Kassereren, Herr E. Rosschou, fremlagde det reviderede Regnskab, der enstemmig godkendtes.

Ved Medlemsmødet 18. Jan., der havde vundet ualmindelig god Tilslutning (62 Medl. var mødt), oplæste vor Kollega, Herr P. O. Nielsen forskellige Smaating og lønnedes med kraftigt Bifald af Forsamlingen.

I Anledning af, at Afdelingen i næste Maaned har bestaaet i 10 Aar, vil der blive afholdt Stiftelsesfest, Fællesspisning og Bal, antagelig 4. Marts, og vil vi bede hvert enkelt Medlem om at agitere for Tilslutning, saaledes at Festen kan faa sit rette Præg. Bestyrelsen skal gøre alt for at Arrangementet skal blive Dagen værdig. *Johs. Hansen.*

Præstø. Afdelingen var af den stedlige „Handelsforening" indbudt til Foredrag Onsdag den 4. Januar paa Hotel „Danmark", hvor Hr. cand. polit. Sven Røgind talte om det aktuelle Emne: Krigens økonomiske Virkninger. Foredraget var meget interessant og Foredragsholderen evnede ved sin letfattelige Talemaade, at klargøre Spørgsmaal, som sikkert mange af Deltagerne havde set paa med andre og forkerte Øjne. Afdelingens Medlemmer var saa godt som alle tilstede. — Efter sikkert Forlydende agter „Handelsforeningen" at lade afholde flere Foredrag i Løbet af Vintermaanederne. *L. A.*

Rødby. Afdelingen agter at afholde Pakkefest med efterfølgende Bal Søndag d. 4. Februar. Entré 50 Øre pro persona.; nærmere vil blive bekendtgjort for hvert Medlem af vor Afdeling.

NB. Paa given Foranledning henledes Medlemmernes Opmærksomhed paa, at Møderne afholdes paa Hotel „Rødby" 1. og 3. Torsdag i hver Maaned Kl. 8 pr. *Bestyrelsen.*

Samsø. Medlemsmøde afholdtes Søndag den 14. ds. paa Flinchs Hotel, hvor Formanden bød Velkommen og foreslog Valg af konst. Formand, da han selv skal indkaldes til Sikringsstyrken. Til konst. Formand valgtes Kommis Carl Hansen, til Revisor, Kontorist Aug. Nielsen, til Suppleant Frk. Bering. Derefter diskuteredes Cirkulæret ang. 7-Lukningen, og det vedtoges, saafremt den midlertidige Lov ikke bliver fortsat gældende, at udsende en Liste til Øens Købmænd, eftersom den tidlige Lukning her paa Øen var vedtaget før Loven gennemførtes. — Efter Mødet samledes Medlemmerne til fælles Kaffebord. *Carl Hansen.*

Skjern-Tarm. Den nystiftede Forening havde Søndag den 14. Januar indkaldt til ekstraordinær Generalforsamling. — Hr. Johs. Nielsen bød paa Udvalgets Vegne Velkommen og gav Ordet til Hr. C. C. Knudsen, der, efter at Medhjælpermarchen var afsunget, talte om Organisationer, Centralorganisationen, dens Program og Institutioner, samt Betydningen af at Medhjælperne sluttede sig sammen for at hævde sig i det praktiske Liv. — Efter et fælles Kaffebord skred man til de forskellige Valg. Til Formand valgtes Hr. Joh. Nielsen. S. Bark, til Kasserer Hr. A. Andersen, Skjern, og til den øvrige Bestyrelse d'Hr. H. Henriksen. Aage Hansen og J. Mikkelsen, Tarm. Suppleanter blev d'Hr. Stausbøl og S. Larsen, Skjern. — Til Revisorer valgtes d'Hr. E. Stausbøl og H. Mikkelsen. — Det vedtoges foreløbig at afholde Møde i Skjern den første, og i Tarm den tredie Søndag i hver Maaned, for at drøfte Organisationens Anliggender. Efter Generalforsamlingen var der om Aftenen arrangeret Bal for Medlemmerne med Damer og Indbudte. Dette forløb udmærket. *C. C.*

Thisted. Fredag d. 12. Jan. var det nye Aars første Mødeaften, Formanden aabnede Mødet med at ønske Medlemmerne og Afdelingen et „godt Aar", hvorefter Herr Bankdirektør Zoll læste forskellige morsomme Fortællinger i jysk Mundart. — Herr Z. skilte sig udmærket fra sin Opgave og Oplæsningen lønnedes med stærke Haandklap.

Fredag d. 19. s. M. havde Bestyrelsen formaaet Herr Konservesmester Ackilles til at holde et Foredrag om „Glassets Fremstilling og Anvendelse". Herr A. forstod paa en letfattelig Maade at bibringe Medlemmerne lidt Forstaaelse af Kunsten ved Fremstillingen af den nu saa uundværlige Artikel. *N.—d.*

Varde. Foreningen havde Onsdag d. 24. Januar i Haandværkerforeningen indkaldt til Møde med Herr C. C. Knudsen som Taler, og ekstraord. Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Valg af Tillidsmænd, 2. Afholdelse af Møder, 3. Eventuelt. De fleste af Medlemmerne var mødt. — C. C. K. talte om C. O.s Institutioner og Virksomhed og om Agitationen samt dens Betydning for Organisationens Fremgang og udtalte til sidst Haabet om, at de Tilstedeværende vilde tage kraftigere fat, for at bringe Liv og Fremgang i Afdelingen.

Man gik derefter over til Dagsordenen.

Til Formand valgtes Herr M. K. Lauridsen enstemmig, medens Frk. Carla Sørensen vedblev at fungere som Kasserer, ligesom Frk. H. Thomsen og Herr P. J. Larsen vedblev at have Sæde i Bestyrelsen. Herr Pallesen blev nyvalgt. — Suppleanter blev d'Herrer L. Brivel og K. G. Cold.

Det vedtoges saa vidt muligt at afholde Møde hveranden Onsdag og eventuelt afholde Stiftelsesfest i Februar.

Vedtagelse af nye Love og Valg af Udvalg henlagdes til den ord. Generalforsamling i April.

Dirigenten, C. C. K., sluttede derefter Generalforsamlingen med de bedste Ønsker for Varde Afdeling.

Herr Fr. Hansen, som imidlertid sammen med Herr Fr. Thomassen var kommen fra Esbjerg, akkompagnerede til et Par Medhjælpersange og gav senere forskellige Numre, medens man samledes ved et fælles Kaffebord Resten af Aftenen.

Bestyrelsen har konstitueret sig med Frk. H. Thomsen, som Næstformand og Herr P. V. Larsen som Sekretær. *c.*

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 11818 Svend G. Petersen, Aalestrup, er slettet af Aars-Afdeling pr. 1/1 1917 med 4 Maaneders Restance. Petersen, der blev overflyttet fra Nykøbing M.-Afdeling med 1 Md. Restance, frygter for ikke at kunne dyrke tilstrækkelig Selskabelighed i vor Afdeling og nægtede at betale Kontingent. En Udmeldelse kan han heller ikke overkomme at sende. — Den Slags Medlemmer har C.O. heldigvis heller ingen Brug for.

Aars, i Jan. 1917. *Th. Stissing*, Kasserer.

Medlem Nr. 7358 Chr. Engelbæk, tidligere „London-Magasinet", Kolding, slettes herved paa Grund af Restance.

Kolding, d. 16. Jan. 1917. *Axel L. Lorensen*, konst. Kass.

Nedennævnte Medlemmer slettes pr. 1/2 17 af herv. Afdeling paa Grund af Restance: Nr. 10766 H. G. Hansen, ansat hos Hr. Charles Schmidt, Hurup, Nr. 12,931 Aage Jacobsen, ansat hos samme, Nr. 12,930 J. D. Klitgaard, ansat hos Hr. P. Høiriis, Hurup.

Thisted, d. 17/1 17. *N. C. Kibsgaard*, Kass.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 4. 15. Februar 1917. 17de Aargang.

„FÆLLESRAADET"S ENDELIGT.

SIDSTE Akt af den Farceforestilling, hvis Forspil gaves for aabent Tæppe ved de 13 Foreningers altfor berømte Fællesmøde den 9. November 1915, er netop udspillet.

Om Hensigten med denne Appel til alle samfundsbevarende Kræfter, ogsaa langt udenfor de egentlige Medhjælperkredse, kan der maaske tvistes. Vore Venner paa Børsen har nemlig altid udmærket sig ved Udtryksformens Uklarhed og Handlingernes tilslørede Motiver. I én Henseende var „Engageringskontoret"s Formaal imidlertid umiskendelig: Hvervning til en imponerende Falanx mod vor Centralorganisation, ved Hjælp af de for „gule Organisationer" særegne Metoder, og Vedligeholdelse af en efter Storhandelens Tarv afstemt, fortsat Knægtning af den Stand, hvis Interesser man selv foregav at forfægte.

En permanent Fællesrepræsentation for al denne Forenings-Mosaik skulde tjene til Virkeliggørelse af dette skønne Forehavende. Men netop et Aar efter var man ikke naaet videre end til at erstatte Tankeeksperimentet med et — projekteret „Fællesraad", præget af den samme Uklarhed og praktiske Uigennemførlighed som den oprindeligt paatænkte Fællesrepræsentation.

Papir og Bogtryk er i disse Tider altfor kostbart til her at ofre det dødfødte „Fællesraad" nogen større Nekrolog. Den Kendsgerning, at flere Foreninger indenfor „Raadet"s Omraade repræsenterede udprægede Principal-Interesser, at de tilsluttede Foreninger var ansvarsløse for deres Repræsentanters Vedtagelser, at de af „Raadet" fattede Beslutninger ikke paa nogen Maade skulde forpligte de paagældende Foreninger, maatte i de egentlige Medhjælperkredse, som denne besynderlige Institution søgte at vinde, vække Mistanke om, at dette „Raad" (!) snarere vilde beraade sig med Principal- end med Medhjælper-Interesser. Deraf fremgaar til Overflod med hvilken ufattelig Naivitet, „Engageringskontoret"s Mænd troede at sætte danske Handels- og Kontormedhjælpere nye Maal, og mente at drage vore Standsfæller bort fra det faglige Fremskridts slagne Vej.

Nu har imidlertid „Engageringskontoret" definitivt opgivet Ævred.

„Fællesraadet" er skrinlagt og det store organiserede Fremstød mod Centralorganisationen er gaaet over i Historien. Ganske vist, det havde været smukkere for „Engageringskontoret"s Eftermæle, om de paagældende Blade var forblevet ubeskrevet. Der er saavist antegnet tilstrækkeligt paa dets Debetside endda.

Selv „Engageringskontoret"s Mænd maatte sluttelig indse, at med „Handels- og Kontoristforeningen", „Industriforeningen" og lidt tilfældigt Paahæng som Vaabenfæller kunde Fiktionen om Kamp for Medhjælperinteresser ikke opretholdes.

Saaledes ramte Nemesis „den gule Organisation"s Ophavsmænd!

Faneflugt paa alle Kanter. De to faglige kjøbenhavnske Brancheforeninger, Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen og Boghandler-Medhjælper-Foreningen, som vi med oprigtig Beklagelse i sin Tid fandt i hint blandede Assemblée, afbrød sluttelig alt Makkerskab med „Engageringskontoret", der en skøn Dag fandt sig uden organisatorisk Forbindelse med de egentlige Medhjælperkredse. —

Om det endelige Facit har vi ingensinde tvivlet. Alle Tegn og Varsler, og særlig de sidste Tiders, tydede paa, at Fremtiden er Centralorganisationens. Men det er før hændet, at en sund og naturlig Udvikling er hæmmet eller endog forbigaaende forkludret af fremmede og fjendtlige Kræfters splittende Indflydelse. — Saadan Frygt var imidlertid her ubegrundet.

Netop i denne Forbindelse er det bemærkelsesværdigt, at et af Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningens Bestyrelse og Centralorganisationens Forretningsudvalg nedsat Fællesudvalg i disse Dage enstemmig indstiller, at vor kjøbenhavnske Afdeling for denne Branche indgaar under I. M. F. og denne derefter indtræder som en særlig Afdeling under Centralorganisationen.

Samtidig hermed, men iøvrigt ganske uafhængig deraf, tager Formanden for Boghandler-Medhjælper-Foreningen i en officiel Artikel i Foreningens Organ „Medhjælperen" uigenkaldelig Afsked med „Fællesraad"

og „Engageringskontor", under Henvisning til, at „en stor og stærk Organisation bygges ikke op paa saa løst et Grundlag, og de senere Begivenheder har da ogsaa vist, at under saadanne Former opnaas Samarbejde til Gavn for Medhjælperstanden i sin Helhed ikke". Og B. M. F.s Formand fortsætter med den Konklusion, at Boghandler-Medhjælper-Foreningen „før eller senere vil tælles blandt de Foreninger, der danner Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælpere; thi det lader sig jo ikke benægte, at denne Organisation har den hos det paatænkte Fællesraad saa stærkt savnede faste Form". — Idet Artiklen videre fastslaar, at eftersom „de rene Medhjælperinteresser overfor Autoriteterne har sit bedste Udtryk i C. O.", saa bør B. M. F. selv uden Sammenslutning „i det mindste ikke være med til at svække dens (C. O.s) Stilling".

Kan hænde, at disse Signaler, der varsler B. M. F.s Tilslutning til vor Centralorganisation, kun er en fjærnere Fremtidsmusik. For os er Chancen, for at forøge vort stærkt voksende Medlemstal med nogle Hundreder, af mindre Betydning, og ligesaa lidt som vi tog Initiativet til fornævnte Forhandlinger, paatænker vi det overfor B. M. F., saa meget mere som de organisatoriske og økonomiske Fordele, vi nu ved eventuel Tilslutning kan byde, er aabenbare og uomtvistelige.

Hvorom alting er: Fortids Tvistemaal mellem faglige Foreninger, omfattende vore Standfæller, bør for stedse forstumme. I en Tid, hvor der er Røre og Rejsning i alle Medhjælperkredse, bør Enhed og Fasthed i Medhjælperbevægelsen være vort fælles Løsen. Og mens „Fællesraadet"s Luftkasteller svinder bort i Glemsel, bygger den merkantile Ungdoms Tusinder og mange modne, prøvede Standsfæller, fra Hovedstaden til vort Lands fjærneste Afkroge, tillidsfuldt videre paa den skærmende Organisationsbygning, Danmarks Handels- og Kontormedhjælpere engang med Stolthed vil nævne sin.

MEDHJÆLPERORGANISATIONERNE OG VERDENSKRIGEN.

„DEN NEUTRALE KOMITÉ" DOMICILERET i KJØBENHAVN.

VED Aarets Begyndelse traadte „Den neutrale Komité", fremgaaet af Medhjælperorganisationer i de neutrale Lande, tidligere tilsluttede den internationale Medhjælperføderation, i Funktion. Idéen til denne Samvirksomhed mellem de paagældende Organisationer skyldtes, som tidligere meddelt, Formanden for „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund", Herr Chr. Dybwad, Kristiania, og „Den neutrale Komité" bestaar foruden af Herr D. tillige af d'Herrer R. Winkel, Haag, og Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, med sidstnævnte som Formand, saaledes at Kjøbenhavn er Komitéens Domicil.

Hidtil har følgende Organisationer tilkendegivet deres Tilslutning til „Den neutrale Komité"s Formaal:

Nationale Bond van Handels- en Kantoorbedienden, Rotterdam,
Norges underordnede Handelsstands Landsforbund, Kristiania,
Handelsreizigersvereeniging „Eendracht", Rotterdam, og
Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger,

og Komitéen har derefter ultimo Januar, i det engelske, franske eller tyske Sprog udsendt følgende Redegørelse til samtlige Medhjælperorganisationer i de krigsførende Lande, tidligere tilsluttede „Fédération internationale des Employés":

Kære Kammerater!

Ved Verdenskrigens Udbrud maatte det internationale Medhjælperforbund „Fédération internationale des Employés", dele Skæbne med alle lignende Sammenslutninger. Det ophørte at eksistere, og siden har man — med Rette — anset det for haabløst at søge Forbundet genoprettet under den nuværende frygtelige Katastrofe.

„Fédération internationale des Employés" var ifølge sine grundlæggende Principer og Formaal et Led i tidligere Tiders kulturelle og fredelige Bestræbelser. Mellemfolkelig Forstaaelse, social Oplysning og faglige Fremskridt var disse vort internationale Forbunds ideelle Maal.

Vi organiserede Medhjælpere i de neutrale Lande, tidligere Medlemmer af „Fédération internationale des Employés", forventer derfor, at vore Kammerater i de krigsførende Lande med os haaber og tror, at naar Fredens Dag atter oprinder, vil ogsaa det internationale Medhjælperforbund have sin samlende og for Medhjælperbevægelsen i ethvert Land betydningsfulde Mission at opfylde. Og dette ikke blot ud fra ideelle Synspunkter, men tillige, og i Særdeleshed, i Overensstemmelse med det praktiske Livs Krav.

Denne Opfattelse foranledigede, at Formanden for „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund", Herr Chr. Dybwad, Kristiania, tog Initiativet til fornyet Samvirksomhed mellem Organisationerne i de neutrale Lande. Tanken fandt straks Tilslutning hos Medhjælperorganisationerne i Holland og Danmark, og er nu søgt virkeliggjort gennem en Komité, der foruden Herr Chr. Dybwad bestaar af d'Herrer R. Winkel, Haag (Formand for „Nationale Bond van Handels- en Kantoorbedienden „Mercurius") og Vilh. Hansen, Kjøbenhavn (Vice-Formand for „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger") med sidstnævnte som Formand. Komitéen bestaar saaledes udelukkende af tidligere Medlemmer af Ledelsen af „Fédération internationale des Employés".

Den neutrale Komités Sæde er altsaa Kjøbenhavn.

Idet vi tillader os at give Dem Meddelelse om disse Foranstaltninger, skal vi endvidere oplyse:

at den neutrale Komité naturligvis vil arbejde i Overensstemmelse med de Principer og Synsmaader, der var gældende for „Fédération internationale des Employés",
at Komitéen betragter sin Virksomhed som kun foreløbig, indtil en international, kompetent Kongres efter Krigen kan tage Bestemmelse vedrørende „Fédération"s Fremtid.
at vi ikke blot vil søge et stadigt Samarbejde opretholdt mellem Organisationerne i de neutrale Lande, men ogsaa ved planmæssig Udveksling af Tryksager, Blade etc. søge Forbindelse tilvejebragt med de det internationale Forbund tidligere tilsluttede Medhjælperorganisationer i de krigsførende Lande.

at Komitéen er rede til at stille sig til Disposition for de sidstnævnte Organisationer.

Endvidere er det den neutrale Komités Formaal:

at tilvejebringe de fornødne Midler og paatage sig det nødvendige Forarbejde til efter Krigens Afslutning, og naar Tidspunktet maatte anses for belejligt, at søge „Fédération internationale des Employés" genrejst, og til den Tid eventuelt at udsende et Hefte af det internationale Tidsskrift „Hemera", indeholdende Oplysninger vedrørende de forskellige Medhjælperorganisationers Forhold og Virksomhed under Krigen.

Til Dækningen af de Udgifter, som Løsningen af disse den neutrale Komités Opgaver medfører, har de hollandske, norske og danske Medhjælperorganisationer besluttet, saalænge Krigen vedvarer, at yde indtil det dobbelte af det tidligere Kontingent til den internationale Føderation — eller indtil 6 centimers pr. Medlem om Aaret.

Uden paa nogen Maade at overvurdere Rækkevidden af det Arbejde, vi saaledes og efter moden Overvejelse har paataget os, er det dog vort Haab, at vi tør regne med Deres Sympati, kære Kammerater, og — naar Krigens Ophør atter har muliggjort den frie Tankeudveksling mellem Nationerne — tillige med Deres Bistand for Genrejsningen af „Fédération internationale des Employés".

Idet vi beder Dem publicere denne Meddelelse i Deres Organisations Tidsskrift eller under anden Form, vil vi være taknemlig for en kortelig Udtalelse angaaende Deres Standpunkt til de Opgaver, den neutrale Komité saaledes vil søge løste.

Med hjertelige, kollegiale Hilsener

Au nom du Comité neutrale
de la Fédération internationale des Employés.

Le secretaire
Vilh. Hansen.

Denne Henvendelse er rettet til følgende Forbund:

The Shop Assistants Union of New South Wales, Australien,
Asociacion de Empleados de Guayaquil, Ecuador,
National amalgamated Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks, London.
Amalgamated Union of Cooperative employees, Manchester,
Fédération nationale des Employés de France, Rouen,
The Irish Drapers Assistants Benefit Protective Association, Dublin,
Confederazione generale dell'impiego privato, Rom,
Fédération des Employés privés du grand duché, Luxemburg,
Uniào dos Empregados de commercio do Porto, Portugal, og
Verein der Deutschen Kaufleute, Berlin.

og er samtidig tilsvarende Redegørelse tilstillet følgende Medhjælperorganisationer, der før Verdenskrigen vedligeholdt nærmere Forbindelse med den internationale Føderation og hvis Tilslutning til denne betragtedes som forestaaende:

Retail Clerks internationale Protective Association, U. S. A. og
Federacion de Dependientes de Comercio de España, Madrid.

Disse sidstnævnte Organisationer er desuden særlig opfordret til at slutte sig til „Den neutrale Komité".

Endelig kan nævnes, at Komitéens Formand har henvendt sig til Forretningsføreren for den britiske Medhjælper-Union, Mr. John Turner, der som en af den internationale Føderations Grundlæggere er en af de Mænd, der gennem Aarene har udfoldet et betydeligt Arbejde for Verdens-Samarbejdet blandt Handels- og Kontormedhjælperne. Hensigten med denne Henvendelse var dels nærmere at orientere Mr. T. vedrørende Komitéens Opgaver, dels ogsaa at opnaa Forbindelse med Føderationens tidligere Leder Mr. Auguste Bruggemann, der, saavidt vides, er tjenstgørende ved den belgiske Intendantur i Nordfrankrig.

Derimod maa det desværre under de herskende Forhold anses for udelukket at opnaa Forbindelse med vore belgiske Broderorganisationer.

— — —

Endnu vil det være altfor tidligt at udtale sig om Mulighederne for at „Den neutrale Komité" kan løse de Opgaver, der i Henhold til det foregaaende er stillet den. De allersidste Tiders uheldsvangre og skærpede Form for den allerede forud hensynsløse Krigsførelse, byder desværre kun trange Kaar for Bestræbelser, der tager Sigte paa et kommende fredeligt Samvirke mellem Nationerne. Men under den Mørketid, der ruger over Landene, bør Fredens Lysning ikke tabes af Syne, og de paagældende Bestræbelser er derfor et Arbejde for den Fremtid, der følger efter Krigens tunge Aar.

Hvorledes end denne Katastrofe ender, „Fédération internationale des Employés" giver Udtryk for Idéer og Formaal, der bærer langt ud over Krigens Vanvid, og maa og skal atter genskabes. — At forberede denne Genfødelse af international Forstaaelse og frugtbringende Samarbejde imellem de forskellige Landes Medhjælperorganisationer er netop „Den neutrale Komité"s Maal.

De danske Vin- og Konservesfabriker.

SOM allerede ved Circulære af 31. Januar meddelt Afdelingerne, har A/S. De danske Vin- og Konservesfabriker (J. D. Beauvais—M. Rasmussen), Lyngbyvej 83, Kjøbenhavn, opsagt alle vore Medlemmer, som derfor fratraadte den 31. f. M. — —

Afskedigelserne skete med den Begrundelse, at der ikke var Arbejde til Ekspedienterne, og det maa saaledes være gaaet svært tilbage for det tidligere saa store Firma, naar det er blevet nødsaget til at foretage et, for et ordentligt Firma saa usædvanligt Skridt, som at smide sine fastlønnede Medhjælpere paa Gaden.

Denne Udsmidning af Ekspedienterne bliver ikke mindre bemærkelsesværdig naar den sker i en saa vanskelig Tid som den forhaandenværende; thi det er dog heldigvis ikke en dagligdags Begivenhed, at Firmaerne er saa hensynsløse, at de uden ringeste Hensyntagen gør en Række Medhjælpere, hvoraf adskillige er Familieforsørgere, brødløse midt i en Dyrtid, der allerede i Forvejen tynger haardt paa alle mindrebemidlede Borgere.

Et saadant grimt Skridt foretager et honnet Firma ikke, og A/S, De danske Vin- og Konservesfabriker har derfor ved sin ufine Handlemaade deklasseret sig selv, og dermed stillet sig udenfor de honette Firmaers Rækker.

Nu er Forholdet imidlertid det, at Firmaet henvendte sig til Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening om at faa ca. 10 Mand til Lagerarbejde, omtrent samtidig med at vore Medlemmer blev opsagt. Denne Omstændighed stiller jo Opsigelsesmotiveringen i en egenartet Belysning, og berettiger til Overflod vor Opfattelse af Situationen, naar vi hævder, at der her foreligger et tilsløret — omend saare slet tilsløret — Tilfælde af Lock-out.

Dette tilkendegav vi skriftligt overfor Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og paa Foranledning derfra afholdtes den 31. Jan., under Forsæde af Fabrikant Aage Hassel, et Fællesmøde mellem Parterne i Arbejdsgiverforeningens Lokaler. Man forhandlede her om et Forlig, men da Firmaet viste sig ganske utilbøjelig til at ordne Sagen, og afviste et Par Forligstilbud fra vor Side, sluttedes Mødet uden Resultat. Vi tilbød f. Eks. at lade Sagen

afgøre af en Voldgift i H. t. Overenskomstens Bestemmelse i saa Henseende, men end ikke herpaa vilde Firmaet gaa ind, hvilket jo ikke tyder paa at det har den allerbedste Samvittighed.

Centralorganisationen har derefter blokeret A/S. De danske Vin- og Konservesfabriker, og indtil anden Meddelelse fremkommer fra C. O. er det forbudt vore Medlemmer at tage Plads hos Firmaet.

Sagen har siden Blokaden gaaet sin rolige Gang. Firmaet har kun kapret et Par Mennesker, der har været langt nok ude til at ville paatage sig Skruebrækkerarbejde. — Til yderligere Arbejdskraft har Firmaet saa været lumpen nok til at benytte nogle faa ganske unge Kontorelever, som man har drevet ud fra Kontoret og ind paa Lageret, og tvunget dem til at falde deres Kammerater i Ryggen.

En saadan Handlemaade viser hvor ringe Ansvarsfølelse Firmaets Ledere har overfor de unge Mennesker, som de har antaget som Elever, og karakteriserer Firmaet tilstrækkelig tydeligt uden at jeg behøver at kommentere dette Forhold.

At Firmaet uden Held har forsøgt ad Krogveje at skaffe sig unge Lagerarbejdere til 20 — tyve — Kr. pr. Uge noteres kun for en Fuldstændigheds Skyld, men det viser jo iøvrigt yderligere, hvilke „ædle" Hensigter Firmaet har med hele Aktionen.

A/S. De danske Vin- og Konservesfabriker er altsaa blokeret for Tilgang af C. O.s Medlemmer.

Jens Johansen.

Medhjælperne og Sygekasserne.

ALTFOR ofte hænder det, at pladsledige Standsfæller, hvis Arbejdsløshed er foraarsaget af Sygdom, staar uden nogensomhelst Understøttelse.

Arbejdsløsheds-Understøttelsen forudsætter nemlig Arbejdsdygtighed ud fra den rigtige Erkendelse, at det er Hvermands Pligt ved Medlemsskab i en statsanerkendt Sygekasse, at sikre sig mod Sygdomsfølger eller — ved en højere Indtægtsgrænse — gennem Sygeforsikring, som den i sidste Nummer af vor Tidende omtalte.

Derfor er det altid med Beklagelse, at Centralorganisationens Ledelse maa afvise Arbejdsløsheds-Anmeldelser, der skyldes Sygdomstilfælde og henvise til, at Loven om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser kun tillader at Understøttelse ydes fra den Dag, den Paagældende ved Lægeattest kan godtgøre fuld Arbejdsduelighed. Men til denne Beklagelse knytter sig tillige Misnøje over saadanne Medlemmers tankeløse Undladelse af at sikre sig i Tilfælde af Sygdom.

Da vor Centralorganisation som bekendt ikke raader over nogen Sygekasse som særlig Institution, og en saadan, med Henblik paa Sygekassevæsenets nuværende Udvikling, ejheller er strængt paakrævet, har vort Forretningsudvalg i sit sidste Møde besluttet at henlede de organiserede Medhjælperes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af at sikre sig mod Følgerne af Sygdom, derved at vore Medlemmer opfordres til at slutte sig til en statsanerkendt Sygekasse.

I denne Forbindelse er der tillige al Anledning til at advare mod de Tilbud, der fremkommer fra private „Sygeforsikringer", for hvem det forretningsmæssige Hensyn er vigtigere end det sociale, — Foretagender, vore Tillidsmænd maa møde med Skepsis, og Afdelingerne aldrig bør indlade sig med uden forudgaaende Forhandling med vort Hovedkontor.

* * *

Naar Spørgsmaalet „Medhjælperne og Sygekasserne" saaledes forhaabentlig vil opnaa en vis Aktualitet i Medhjælperkredse, virker det lille, smukt udstyrede Skrift, som „Arbejderforeningen af 1. Februar 1867" nylig har udsendt, meget à propos, fordi denne Sygekasse fortjener særlig Udbredelse blandt vore kjøbenhavnske Standsfæller.

„Arbejderforeningen af 1. Februar 1867", der saaledes netop kunde fejre sin Halvhundredaarsdag, har i de sidste Aaringer samlet et betydeligt Antal af kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælpere, hvilket atter skyldes at Centralorganisationens Forretningsfører, Hr. Jens Johansen, er Sygekassens Formand, ligesom iøvrigt flere af vore kendte Kolleger i Hovedstaden er knyttet til Kassens Ledelse.

Det foreliggende 50-Aars-Skrift er forfattet af vor Kollega, Herr Peter Wraae, hvem det er lykkedes af dette i sig selv lidt tørre og efter Omstændighederne lidet muntre Emne som en Syge- og Begravelseskasses Historie maa formodes at afgive, at tilvejebringe en Brochure, der maaske var tænkt som et af de sædvanlige Lejligheds-Festskrifter, men imidlertid fremtræder som en Kulturskildring, man ikke lægger til Side før alle Heftets ca. 50 Sider er gennemlæste. — Thi, naar vi følger denne Sygekasse fra en saare beskeden Oprindelse, gennem dens første trange Aar, hvor det højtidelige og det kuriøse ofte sammenblandes, indtil den vinder sikrere Terræn og vokser saavel i foreningsmæssig Form som i Medlemstal, skildres her intet mindre end et Brudstykke af Underklassens sociale Rejsning, der mere end noget andet prægede det forbigangne Aaremaal.

Omstændighederne har medført at denne Sygekasse, der efter adskillige Trængselsaar, nu befinder sig i lovende Vækst, møder med særlige Forudsætninger for blandt vore kjøbenhavnske Standsfæller at vække Forstaaelse for Sygekassevæsenets Betydning, saavel for den Enkelte som Samfundet. Thi ogsaa paa dette Omraade er det af største Vigtighed, at vore Standsfæller forstaar at sikre sig i Modgangs Tider.

Til Medlemmerne!

STATSANERKENDELSEN af vor Arbejdsløshedskasse har medført ændrede Administrationsformer paa adskillige Omraader. Det gælder imidlertid for saa godt som alle de saaledes foretagne Forandringer, at de ogsaa har betydet Forbedringer, og har bragt ud af Verden de sidste Rester af det forældede System, der var en Følge af, at vor Organisation i de første Aar i nogen Grad bar Præg af de harmoniforeningsmæssige Foreningsformer, som altid før havde været gængse i Handelsstanden.

Denne Forandring var ogsaa i højeste Grad paakrævet; thi medens der i de første Aar kunde tages med nogen Lempe paa Medlemmerne f. Eks. m. H. t. Kontingentbetaling og disses andre Pligter overfor Organisationen, fordi man den Gang kun arbejdede paa Teorierne, saa maa der nu nødvendigvis kræves af det enkelte Medlem absolut nøjagtig Opfyldelse af de Krav, som Love og Vedtægter stiller, fordi Organisationen nu arbejder for og med Realiteter, der repræsenterer det enkelte Medlems Rettigheder. Og for Opnaaelsen heraf maa man først vise Respekt for sine Pligter.

Dette gælder i første Række Indbetaling af Kontingentet. Hvor det er muligt viser Organisationen og Arbejdsløshedskassen sig liberal og forstaaende overfor Medlemmerne, ogsaa paa dette Punkt, men én Gang om Aaret tvinges den af Arbejdsløshedskassens Vedtægter § 21 — der i sin fulde Strenghed af Indenrigsministeriet og Arbejdsløshedsinspektoratet kræves overholdt — til at gøre absolut Front mod Slendrian og Sløseri paa Kontingentbetalingens Omraade.

Alle Kontingentrestancer skal være indbetalt den 31. Marts. I modsat Fald vil det resterende Medlem uvægerlig blive slettet og saaledes miste den Anciennitet og de Rettigheder, som den Paagældende har erhvervet sig.

Det er saaledes af overordentlig Vigtighed for Medlemmerne, at de pr. 1. April staar klar i Bøgerne, og for Arbejdsløshedskassen er det ligesaa betydningsfuldt, idet Stats- og Kommunetilskudet beregnes af Medlemsantallet pr. 31. Marts.

Bemærk derfor Arbejdsløshedskassens Vedtægt § 21, og indbetal alle Restancer i Løbet af Marts Maaned.

Hovedkontoret, København B., medio Febr. 1917.

Jens Johansen.

Conto pro diversi.

DE KOMMUNALE VALG.

Saa naaede vi altsaa saa vidt —!

Torsdag den 8. Februar, da jeg om Morgenen tog mit Eksemplar af „Social-Demokraten" var det første mit Øje søgte, om der var nogen Meddelelse om, hvorledes vor Borgerrepræsentantliste til de kommende Kommunevalg vilde blive.

Til min store Glæde saa jeg, at ikke mindre end to af vore Standsfæller var optagne saaledes paa Listen, at der ikke er nogen Tvivl om, at den ene straks indtræder og den anden dog i hvert Fald i Løbet af kortere Tid vil sidde i Borgernes Raad og varetage bl. a. vore Standsfællers Interesser.

Man fyldes med Stolthed, naar man tænker nærmere over dette og sammenligner det med vor faglige Stilling for 6 Aar tilbage.

Vi havde en faglig Organisation, som nærmest blev drevet husflidsmæssigt og kun talte, saa vidt jeg husker, 1600 Medlemmer.

Et meget betydningsfuldt Personskifte skabte en lykkelig Forandring i vor Organisations indre Forhold.

Jens Johansen traadte til og forstod straks at skabe Respekt for vor Organisation baade udadtil og indadtil. Det var det, som det først og fremmest gjaldt om, derefter at planlægge et virkeligt Organisationsarbejde. Og ingen tør vel paastaa, at dette ikke er naaet i fuldeste Maal.

De øvrige Arbejderorganisationer herhjemme kender os og respekterer os, anerkender vore Repræsentanter i de forskellige Tillidshverv, de efterhaanden er blevne beærede med, og yder os endelig den Støtte, der er en Nødvendighed for ogsaa paa det kommunale Omraade at faa vore Folk frem.

Fast og sikkert gaar vor Organisation sin Sejersgang. Deri ligger et Bevis for, at den Kurs, vor Ledelse følger, er den rigtige.

Det er godt, at vor Forretningsfører har faaet en saa sikker Plads paa Arbejderpartiets Liste, saa at vi er sikker paa at faa ham ind i Kommunalbestyrelsen, men det er ikke godt nok at vi slaar os til Taals med det.

Vi maa ogsaa anstrænge os for, at vor anden Repræsentant, Herr Peter Wraae, som er bleven Nr. 31, ogsaa kan blive sat ind.

Her ligger et stort, men smukt Stykke Arbejde for de kjøbenhavnske Standsfæller at virke for, at begge vore velkendte Standsfæller rykker ind og paa den Maade forøger vor Indflydelse paa de bestemmende Myndigheder.

Vore Spring fremad bliver større og større. Maalet er nærmere for hver Dag, der gaar. Den Handels- og Kontormedhjælper, der endnu ikke kan sé, hvor hans Plads er i vor Organisation, han er bogstavelig talt blind.

Vejen er aaben. — Vejen er vor.

Derfor, kære Standsfæller, mød frem og gør, hvad der staar i eders Magt, for at begge vore gode Repræsentanter kan tage fat paa det Arbejde, der ligger og venter paa dem indenfor det kommunale Styre.

Willy Carlsen.

6-LUKNINGENS GENNEMFØRELSE.

Hvad man endnu for kort Tid siden vilde have anset for umuligt, er nu en Kendsgerning. Den for Land og Folk kritiske Situation, som den tyske Blokade fremkalder, har som bekendt foranlediget de paagældende Myndigheder til vidtgaaende Foranstaltninger af Hensyn til en gennemført Økonomi med vore begrænsede Kulbeholdninger. Som et af Midlerne til dette Formaal er Butikslukningen ifølge indenrigsministeriel Bekendtgørelse fastsat til Kl. 6 de 3 af Ugens Dage, Kl. 7 Tirsdag og Fredag, medens der bliver 9-Lukning om Lørdagen.

Indenfor Principalkredse synes der — efter de i Dagbladene fremkomne Udtalelser — at herske nogenlunde enstemmig Tilfredshed med disse ekstraordinære Foranstaltninger, som man ikke tillægger nogen afgørende Indflydelse paa den almindelige Omsætning.

Saaledes har den af Krigstilstanden følgende Omvæltning i Samfundslivet ogsaa revolutioneret de selvstændige Handlendes Opfattelse af Butikslukning-Spørgsmaalet. Herefter vil det sikkert blive vanskeligt fra den Side at opretholde Modstanden mod Syvlukningen, der allerede saa afgjort er handicappet af det nye Lukning-Paabud.

Iøvrigt tør det anses for tvivlsomt, om det bebudede ministerielle Forslag til Butiklukningslovens Revision under de raadende Forhold vil blive forelagt Rigsdagen. — Dette vil bl. a. bevirke, at den af vor Centralorganisation paatænkte Agitation for Syvlukningens lovmæssige Gennemførelse indtil videre udsættes.

AFDELING OPRETTET I SKELSKØR.

Ustandselig vokser Organisationen. Hver Dag bringer den en anseelig Tilvækst af nye Medlemmer, og i Løbet af Vinteren er ogsaa vort Afdelingsantal gaaet betydeligt i Vejret. Rundt omkring paa de hidtil uindtagelige Pladser trænger nu Organisationen ind, og By efter By kan vi indrullere blandt vore Afdelingsnavne.

Allerede i længere Tid havde interesserede Skelskør- og Slagelse-Kolleger syslet med Tanken om Oprettelsen af en Afdeling i Skelskør, og ved et Møde, der afholdtes Onsdag d. 30. Januar, realiserede man Tanken.

Som Taler var Hovedkontorets Assistent, Herr Harald Heie, kommen til Stede og efter en Redegørelse for Organisationen, dens Maal og Midler, opfordrede Taleren de tilstedeværende Kolleger til at indmelde sig i Organisationen og oprette en Lokalafdeling for Skelskør.

Der tegnede sig straks 14 Medlemmer, hvorpaa man valgte et Udvalg, der skulde udarbejde Love og indkalde til konstituerende Generalforsamling. Udvalget kom til at bestaa af vore mangeaarige direkte Medlemmer d'Herrer Otto Erichsen, O. Christiansen (begge hos H. C. Hansen) og Thorvald Lund (Anders Jespersen).

Generalforsamlingen fandt Sted den 6. Februar, hvor man vedtog det af Udvalget udarbejdede Lovforslag. Til Bestyrelse valgtes Otto Erichsen (Formand), A. Nielsen (Næstformand), Thorvald Lund (Kasserer), Frk. Edith Kølle (Sekretær) og Gustav Carstens. Suppleant blev O. Christiansen, Revisor C. Bülow Olsen og Revisorsuppleant Frk. E. Petersen.

Vi byder vor nye Afdeling velmødt i Rækken af de Afdelinger, der Landet over kæmper for og staar Vagt om Medhjælpernes Interesser, og vi haaber, at Afdelingen maa faa Held til at udnytte de Betingelser for kraftig Fremgang, som Handelsbyen Skelskør byder den.

H.

REJSEUNDERSTØTTELSER.

Ved Finansloven for Finansaaret 1917—18 forventes bevilget et Beløb af 20.000 Kr. til Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet.

Ansøgning om saadan Understøttelse, stilet til Handelsministeriet, maa være Ministeriet i Hænde inden Udgangen af April Maaned d. A. Ansøgningen maa være ledsaget af et omhyggeligt udfyldt Skema, der erholdes ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Ministeriet.

For sent indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning.

Ved Uddeling af Understøttelserne vil kun saadanne Ansøgere, der enten har Ansættelse i Udlandet eller i hvert Fald sikkert Tilsagn om saadan Ansættelse, og som derhos agter at opholde sig i Udlandet i længere Tid (mindst 1 Aar), kunne forvente at komme i Betragtning.

Med Stipendiet, der ordentligvis kun tildeles en Ansøger een Gang, følger Forpligtelse til inden 1½ Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

Handelsministeriet, April 1917.

„AGITATOREN",

„Meddelelser for Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Næstved og Omegn", er Titlen paa et nyt Afdelingsblad, som denne vor stærkt voksende sjællandske Afdeling udsender fra Aarets Begyndelse.

Det lille Maanedsblad, der redigeres af vor kendte Kollega, Herr Forretningsfører O. E. Andersen, Næstved, bringer ikke blot korte, velskrevne Artikler, men fremtræder ogsaa i en meget tiltalende Udstyrelse. Saaledes er Annoncestoffet, søm vi desværre i Løbet af kort Tid sér brede sig overalt i Blade af lignende Art, her henvist til Bagsiden, hvad der annonceteknisk er ligesaa værdifuldt og i Særdeleshed bevarer Bladets noble Karakter.

Medhjælperstandens Fremtid er Centralorganisationens Virkemaal.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Hillerød. Afdelingens Mødeaftener — der vinder god Tilslutning — fortsættes fremdeles hver Onsdag.

I Januar har L. Loldrup indledet en Diskussion om „Opsigelsesfrist", og Hr. Højskoleforstander Anders Uhrskov glædet os med et udmærket Foredrag. Frk. L. Larsen har som sædvanlig glædet os med god Musik. Søndag d. 4. Febr. havde vi Fornøjelsen af et Besøg af Kolleger fra Helsinge Afdeling til en festlig Sammenkomst, der havde vundet udmærket Tilslutning. Centralorganisationens Formand, Hr. Jens Johansen, holdt et udmærket Foredrag, der sikkert har interesseret navnlig vore mange ny Medlemmer, der her for første Gang stiftede Bekendtskab med nogle af vor Organisations Ideer og Maal — fremstillet i en klar og kraftig Form. — Vor utrættelige Afdelings-Formand havde sørget for en Rigdom af Forlystelser: Fælles Kaffebord, Ballet af nydelige Smaapiger, Sang af en udmærket Sanger, Hr. Operaelev Marino Jakobsen, Dans, Kotillon m. m. — Onsdag d. 7. Febr. indledede Chr. J. Hendil om „Strejke", hvorefter Formanden gav Meddelelse om Konflikten hos A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker. — Mød fremdeles hver Onsdag — og mød præcis. *Chr. J. H.*

Løgstør. Afdelingen afholdt d. 18. Januar ekstraordinær Generalforsamling. Efter at Kommis M. Christensen var valgt til Dirigent aflagde Formanden, H. Rasmussen, Beretning for det forløbne Kvartal, hvorefter man til Formand valgte Kommis Wilhelm Christensen, J. C. Salvesens Eftflg. De to nye Bestyrelsesmedlemmer blev S. Fr. Pedersen og Chr. Beltoft med A. C. Spanggaard og J. C. Bay-Jensen som Suppleanter. — Formand for Agitationsudvalget blev M. Christensen og som Medlemmer: Frk. Olsen og A. C. Spanggaard. — Til Revisorer valgtes J. C. Bay-Jensen og Chr. Beltoft. — Generalforsamlingen hævedes med et Leve for C.O. *M. C. K.*

Maribo. Tirsdag d. 9. Januar holdt Hr. Lærer Adler Lund, Maribo, et fortrinligt Foredrag om „Folkets Ret til Fædrelandets Jord". Foredraget paahørtes med stor Interesse af de 30 Medlemmer, der var kommen til Stede.

Medlemsmøderne i Maanedens Løb har været godt besøgt og navnlig Tirsdag d. 23. Jan., hvor Foreningen havde arrangeret et Lotteri, var der mødt over 60 Medlemmer.

Program for Februar 1917. Tirsdag d. 20. Febr. Kl. 8½ afholdes Medlemsmøde paa Hotel „Søro". Tirsdag d. 20. Febr. Kl. 8½ pr. Foredrag af H. Redaktør H. P. Jensen, Nykøbing F. — Foredraget afholdes paa Hotel „Søro".

Alle udenfor Foreningen staaende Medhjælpere er bleven indbudt til at overvære samtlige Foredrag i Februar. Vi haaber derfor, at Medlemmerne vil vise Foreningen den Interesse ikke alene at møde til Møderne, men tage saa mange af vore udenfor Foreningen staaende Kolleger med.

Agitér for Tilslutning! *Wied-Kirkegaard.*

Middelfart. I Afdelingen har der i Løbet af de 3 sidste Maaneder været afholdt Møde hver Onsdag Aften med forskellige Talere og Oplæsere. — Onsdag d. 6. Decbr. havde Foreningen Besøg af Hr. Harald Heie, Kjøbenhavn, der holdt et interessant og udmærket Foredrag om C.O.s Virksomhed. — Søndag d. 28. Jan. afholdtes et morsomt Karneval for Foreningens Medlemmer med Damer.

Onsdag d. 31. Jan. afholdtes ordinær Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Bogholder Berg. Formanden aflagde Beretning, der godkendtes, og Kassereren oplæste Regnskabet, der ligeledes vedtoges. I Stedet for Kontorist Gabs, der rejser fra Byen, skulde 1. Suppleanten, Kommis J. Brun rykke op som Sekretær, men da han ligeledes rejser bort, indtraadte Frk. Karen Bjørn som Sekretær. *Karen Bjørn.*

Nibe. Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Onsdag d. 21. ds. Kl. 8 Aften med følgende Dagsorden: 1) Formanden aflægger Beretning, 2) Valg af Næstformand, 3) Valg af Sekretær. 4) Eventuelt. — Alle Medlemmer bør give Møde til denne Generalforsamling. Som bekendt er vor Afdeling ikke stor, men alligevel medlemsstærk nok til at afholde Møde en Gang ugentlig, naar blot Medlemmerne vil erindre deres Medlemspligter. — Hver Onsdag Aften afholdes der Medlemsmøde paa „Jernbanehotellet", og er det ethvert Medlems Pligt at møde, saafremt ikke nogen særlig Hindring umuliggør det. — Husk! Ved at deltage i vore Møder, øger De ikke alene Deres egen, men ogsaa Bestyrelsens Interesse for at arbejde ihærdigt for vor fælles Sag, og De gavner dermed, ikke blot mangen god Kollega, men ogsaa Dem selv. — Husk Onsdag d. 21. ds. — og mød præcis!

Harry A. Larsen, f. T. Sekr.

Nykøbing F. Repræsentantskabet for de lolland-falsterske Afdelinger afholdt Møde i Nykjøbing den 28. Januar, ved hvilken Lejlighed en Række Sager vedrørende Afdelingernes Samarbejde drøftedes.

Efter at Mødet var aabnet valgtes Herr Otto Jensen, Maribo til Sekretær, hvorefter Formanden aflagde Beretning for den forløbne Periode. Virksomheden godkendtes enstemmig.

Det vedtoges at afholde en Del Møder i Stiftets Afdelinger efter nærmere Program. — Efter nogen Diskussion toges Beslutning vedrørende Vedtægter for Repræsentantskabets Ledelse og Arbejde, og endelig vedtoges det at afholde næste ordinære Repræsentantskabsmøde for April Kvartal i Nakskov.

Under „Eventuelt" fremkom der Henstilling til Afdelingerne, om at søge indført Emblemet i de forskellige Afdelinger.

C. H.

Nykjøbing M. Tirsdag d. 6. ds. afholdtes Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning og meddelte, at han paa Grund af Bortrejse maatte nedlægge sit Mandat, og oplæste derefter en Skrivelse fra C. O., hvori der meddeltes, at A/S „De danske Vin- & Konservesfabriker" i Kjøbenhavn var blokeret for Tilgang af organiserede Handels- og Kontormedhjælpere. Dette toges til Efterretning. — Bogholder A. Olesen understregede den Beslutning, som C.O.s Forretningsudvalg her har taget og billigede det Standpunkt, vor Organisations Ledelse indtog i denne Sag.

Man gik derefter over til Valg af Formand. Foreslaaet blev A. Olesen, J. Jensen og S. C. Sørensen-Bach. Der førtes en livlig Diskussion, idet Hovedinteressen samlede sig om de to første Formandsemner. Ved første Afstemning stod Stemmerne lige, men ved Omvalget valgtes J. Jensen med én Stemmes Majoritet.

Kassereren forelagde det reviderede Regnskab, som udviste en Kassebeholdning af Kr. 84,69. — Efter at forskellige Forespørgsler var besvarede, godkendtes Regnskabet.

Der nedsattes et Agitationsudvalg bestaaende af S. C. Sørensen-Bach, Jens E. Jensen og Axel Christensen. Derefter drøftedes forskellige Afdelings-Anliggender.

Ved Kaffebordet takkede den nyvalgte Formand for den Tillid, de tilstedeværende Kolleger havde vist ham ved at vælge ham til Formand. Medlemmerne kunde være forvisset om, at han til enhver Tid vilde gøre alt, for at Foreningen gik fremad i Anseelse og løste de Opgaver, den har sat sig. A. Andersen ønskede den nye Formand til Lykke med Hvervet og haabede, at han maatte faa Held til at bringe Afdelingen frem, saaledes at den kunde komme paa Højde med vor Nabo-Afdeling i Thisted.

Sluttelig vedtoges det, at anmode de lokale Blade om at optage Meddelelsen fra C.O. om Blokaden overfor „De danske Vin- & Konservesfabriker". — Derefter hævedes Generalforsamlingen, som var meget godt besøgt.

Rudkøbing. Søndag d. 28. Jan. var Foreningen indbudt af Direktøren for Bryggeriet „Langeland". Opfordringen fulgtes af ca. 25 Medlemmer, der under stor Interesse fulgte Direktørens udmærkede Foredrag. Kl. 7½ samledes man igen til Afskedsfest for Foreningens dygtige Formand, Hr. A. Boesen, som desværre rejste d. 1. Febr. Aftenen indlededes med Pakkeauktion, som gav Overskud over al Forventning. — Ved Kaffebordet, hvor der herskede en glimrende Stemning, faldt der nogle smukke Ord til Hr. Boesen som Tak for hans gode Ledelse. Aftenen sluttede med et vellykket Bal.

Der vil i Løbet af Februar Maaned blive holdt Foredrag og Oplæsning af forskellige Indbudte. Derfor mød alle.

Formanden.

Skanderborg. Afdelingen afholdt d. 23. Jan. sin aarlige Generalforsamling. Til Dirigent valgtes V. Alfast. Efter at det reviderede Regnskab var oplæst og godkendt, skred man til Valg af ny Bestyrelse. Til Formand valgtes V. Alfast, til Kasserer E. Westergaard og H. Sejersen som Sekretær. Til den øvrige Bestyrelse valgtes V. Korch og H. Winther. Suppleanter blev S. A. N. Jensen og Buch Nielsen. — Derefter oprettedes et Agitationsudvalg paa 3 Medlemmer, hvortil valgtes Formanden, Sejersen og V. Korch. — Det vedtoges at fastsætte Kontingent for Damer til 1 Kr. om Maaneden. — Til Revisor genvalgtes H. Møller. — Til den ugentlige Mødeaften fastsattes Tirsdag, og opfordres herved Medlemmerne kraftigt til at møde de paagældende Aftener. *V. A.*

Vejle. Ved det ord. Medlemsmøde d. 11. Jan. holdt Hr. Redaktør Quist et politisk Foredrag om „Venstres Program". Efter Foredraget udspandt sig en ret livlig Diskussion, hvori mange af Medlemmerne samt Indlederen deltog. — Den 25. Jan. havde Hr. Lærer Jensen velvilligst lovet at læse op, men blev forhindret i at møde Efter at Formanden var fremkommen med nogle faglige Meddelelser, gik man over til det selskabelige.

Søndag d. 4. Februar afholdtes festlig Sammenkomst i „Haandværkerforeningen", med Dillettantforestilling og Bal. Festen havde vundet meget stor Tilslutning og forløb til alles Tilfredshed.

M. Rasmussen.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 5. 1. Marts 1917. 17de Aargang.

MEDHJÆLPERNE OG DE KOMMUNALE VALG.

I første Halvdel af denne Maaned skal der afholdes Valg til alle Kommunalbestyrelser her i Landet. Det vil sige, at der skal foretages Valg af samtlige Byraads- og Sogneraadsmedlemmer, samt af Medlemmer til Kjøbenhavns Borgerrepræsentation.

Valgberettige til disse Valg er alle Mænd og Kvinder, der er fyldt 25 Aar og som svarer Skat, samt i det Skatteaar, Valget foregaar og hele det umiddelbart foregaaende Skatteaar har haft Bopæl i Kommunen og ikke skylder til Udpantning forfalden Skat.

Over hele Landet er interesserede Vælgere i Øjeblikket midt i Forberedelserne til Valgene, og hvor ikke Kandidatlister til disse Valg allerede er opstillet, vil saadant ske i de nærmeste Dage. — Valgene foregaar saa godt som udelukkende efter politiske Linier, idet det er de politiske Partiforeninger, der hver for sig opstiller Lister. Kun undtagelsesvis opstilles der særlige Afholds- eller Missionslister og lign.

Dette at ogsaa kommunale Valg sker efter politiske Linier er ganske naturligt, idet den politiske Meningsforskel, som giver sig Udtryk ved næsten enhver Lovs Tilblivelse, ogsaa vil findes i de kommunale Raad, der for de fleste vigtige Loves Vedkommende, er dem, der skal føre Lovene ud i Praksis.

Indflydelse paa de kommunale Valg skaffer man sig derfor først og fremmest derved, at man som Medlem af sit Partis Organisation øver sin Indflydelse ved Forberedelserne og Kandidatopstillingen, og dernæst ved paa Valgdagen at afgive sin Stemme.

I tidligere Tider fandtes der ikke mange Handels- og Kontormedhjælpere paa de kommunale Valglister. Aarsagerne dertil var to. For det første, at den gamle Valglov berøvede de Medhjælpere Valgret, som var underkastet Kost- og Logisystemet, og for det andet, den i tidligere Tid større Etableringsmulighed. Hertil kommer den endnu gældende meningsløst lange Opholdsbestemmelse.

Paa dette som paa saa mange andre Omraader forandrer Forholdene sig for Handels- og Kontormedhjælperne. Det er nu et stedse stigende Antal, der paa Valglisterne er betegnet som Kommis, Ekspeditrice, Bogholder o. s. v. Kost- og Logisystemet hindrer ikke Valgret mere, og selve Medhjælpernes Tal vokser, fordi Selvstændighedsmulighederne forringes.

Medhjælperne har al Grund til at øve sin Indflydelse hvor som helst Lejlighed gives. En Medhjælper i en Kommunalbestyrelse er endnu en lige saa sjælden Ting som et Statsbanetog til planmæssig Tid. — Der er enkelte, men der burde være flere, og der vil blive flere. — Vejen dertil er, at vor upolitiske Centralorganisation saa vidt mulig kommer til at bestaa af politisk og kommunalt interesserede Medlemmer, der hver for sig indmelder sig i det politiske Parti, han eller hun mener at have Interesser tilfælles med.

Faglig Interesse afføder ikke altid politisk Interesse, men politisk Interesse vil altid afføde faglig Interesse. En voksende Interesse for og Deltagelse i politiske og kommunale Forhold vil derfor være af stor Værdi for den faglige Organisation.

De Valg, som nu forestaar, gælder for 4 Aar. I det Arbejde, der i denne Periode skal udføres af Landets Kommunalmænd, vil der være meget som mer eller mindre stærkt berører Handels- og Kontormedhjælpernes Forhold. — Lad os blot tage en enkelt Ting: De fleste Byraad vil, naar andre mere rolige Forhold indtræder, komme til at beskæftige sig med en Regulering af Kommunefunktionærernes Lønforhold gennem nye Lønregulativer. Det er ikke Medhjælperne ligegyldigt, hvorledes der lønnes paa Statens og Kommunernes Kontorer. Lave Lønninger til Personalet paa disse Kontorer vil influere paa Lønforholdene for Medhjælpere i privat Tjeneste.

Der gives mange Tilfælde, som hurtig vil lære en opmærksom Iagttager, at vore Fags Udøvere ikke er tjent med at staa som uvirksomme Tilskuere til dansk Kommunestyre.

En voksende aktiv Interesse, som giver sig Udslag deri, at Medhjælperne, hvor Lejlighed gives, blander sig op i kommunalpolitiske Spørgsmaal, vil hurtigt i andre Lejre skabe en Interesse for Medhjælpernes mange Stemmer, og denne Interesse fra anden Side skal Medhjælperne benytte til at faa egne Repræ-

sentanter mellem Medlemmerne af de kommunale Raad.

Der er ingen Type mellem danske Kommunalmænd, der i den Grad har repræsenteret smaalig Paaholdenhed og snævert Udsyn som netop Handelens Repræsentanter. Undtagelserne bekræfter ogsaa her Reglen. Det har mest været Storkøbmænd, der i Kraft af Pengematadorens Overlegenhed sad inde med et Bestyrelsesmandat i den lokale Handelsforening, og som man derfor ved Opstilling af Lister til Byraadsvalget vanskelig kunde komme udenom. Den kommunale Indsigt derimod, stod ikke altid i Forhold til Bankbogens Størrelse. — Det er saavist ikke Medhjælpernes Interesser, Handelens Repræsentanter har følt sig kaldede til at varetage — eller blot tage Hensyn til.

Antallet af Medhjælperrepræsentanter, der ved Valgene sættes ind i Byraad, Ligningskommisioner, som kommunale Revisorer o. s. v., vil i Aar vise sig at være stigende, men dog næppe særlig stort. Det vil imidlertid stadig være voksende i samme Omfang som vore Standsfæller gennem Centralorganisationen afvinder Offentligheden Opmærksomhed og i samme Omfang som vore Tusinder af Medlemmer gennem de politiske Foreninger søger at skabe sig Indflydelse.

Derfor: Ind i de politiske Organisationer? Søg ved Opstilling til Valgene at faa Medhjælpere ind paa Kandidatlisterne.

Andreasen, Hjørring.

Den personlige Agitation.

Udtalelser af kendte Standsfæller.

DEN store Krigs Virkninger rykker os stedse nærmere ind paa Livet, øver Indgreb i og omformer bestandig vor Levevis, kræver paa næsten ethvert Omraade en gennemført Økonomi og truer endog med at skrue vort Levesæt et Aarhundrede tilbage i Tiden. Ikke mindst føler vi Handels- og Kontormedhjælpere paa mange Maader den store Omvæltning. Under Udøvelsen af vor daglige Gerning, gennem en stedse knappere Tilførsel af de Varer, vi forhandler, ved bestandig øgede Vanskeligheder for Omsætningen og allersenest ved de ekstraordinære Lov-Foranstaltninger, der omlægger Arbejdsdagen for Tusinder af vore Standsfæller.

Under disse særegne og uoverskuelige Forhold maatte vor Centralorganisation forholde sig afventende med Hensyn til den for indeværende Maaned planlagte Landsagitation for en almindelig lovfæstet Syvlukning, efter Udløbet af Terminen for den midlertidige tidlige Butikslukning. Men bortset herfra og eftersom det bebudede ministerielle Forslag næppe kan ventes forelagt, saalænge Situationen i saa høj Grad præges af Usikkerhed, er Tiden ingenlunde til Afholdelse af egentlige offentlige Møder.

Saaledes appellerer da Øjeblikket til det enkelte Medlems agitatoriske Initiativ, hans eller hendes personlige Paavirkning overfor uorganiserede Arbejdsfæller, stiller Krav til den Enkelte om Udbredelse af Organisationens Idéer og Paavisning af de Fordele, som vor Centralorganisation gennem sit faglige Arbejde og sine understøttende Institutioner, byder Medhjælperstanden.

Den personlige Agitation har forlængst staaet sin Prøve. Selv den dygtigste Taler, der vel kan fængsle, endog begejstre en Forsamling ved Valget af de rette, rammende Ord, ved Udløsning af fælles Tanker, ensartede Sympatier eller Harme over uværdige faglige Tilstande, — selv en Mester i Talens Kunst kan ikke gribe og vedblivende fastholde den enkelte Tilhører, endsige overvinde den stille Tvivl eller den stupide Ligegyldighed, der er Organisationstankens farlige Modstandere, fordi den sjælden vover sig frem i Dagens Lys, men bedst trives i Krogene.

Her er det, at den personlige Agitation gaar den lige Vej, finder, fastholder og stykkevis overbeviser den Ligegyldige, Skeptikeren eller den erklærede Modstander.

De sidste Maaneder har til fulde ført Bevis for denne Agitationsmaades Fortrin og virkningsfulde Indsats. Denne Periodes meget betydelige Resultater er netop fremgaaet af talrige Standsfællers energiske, vedholdende Arbejde blandt uorganiserede Medhjælpere. — Det for den personlige Agitation nødvendige skriftlige Materiale er sammenfattet i Brochuren „Hvad vi vil", ligesom nogle af „D. H. K. M. T."s sidste Numre omhandlende „Vor Administration" og det særlige Kolonialmedhjælper-Nummer tør anses for hensigtssvarende Midler for disse agitatoriske Formaal.

Betydningen af den personlige Agitation bør derfor nedfældes i alle vore Medlemmers Bevidsthed, saaledes at vi selv i de nuværende trange Tider fremdeles kan følge Centralorganisationens ustandselig stigende Kurve.

Naar derfor flere af vore kendte Tillidsmænd, der paa forskellig Maade er knyttet til Centralorganisationens Agitationsarbejde, beredvillig har fulgt vor Anmodning om i kortfattede Indlæg at meddele deres Erfaringer vedrørende det foreliggende Thema, føler vi os overtydet om, at disse smaa Artikler vil finde opmærksomme Læsere og give vore Venner overalt i Landet nye Impulser til fortsat Arbejde for Medhjælperbevægelsens Fremgang.

* * *

Formanden for det sjællandske Agitationsudvalg, Herr P. E. Andersen, Næstved:

Vor Centralledelses kloge, intense og resultatrige Arbejde, har de senere Aar i særlig Grad animeret til kraftig Agitation, saaledes at medlemsstærke Afdelinger i stadig Fremdrift nu findes over hele Landet.

Imidlertid er der endnu Pladser, hvor Organisationstanken ikke rigtigt har slaaet Rod. Der er endnu Byer, som enten er helt uden Afdeling, eller hvor en saadan fører en yderst stagnerende og upaaagtet Tilværelse.

Og undersøger man Grunden til de daarlige Organisationsforhold i de paagældende Byer og taler med lokalkendte Medhjælpere derom, hører man i de fleste Tilfælde saadanne Udtalelser som: „Forholdene i vor By er nu ikke som andre Steder. Medhjælperne her er noget for sig. De er fuldstændig uimodtagelige for Organisationens Idéer".

En saadan Undskyldning gælder imidlertid ikke mere. —

7-8 Aars Medlemsskab i saavel jyske som lolland-falsterske- og sjællandske Afdelinger har givet mig mange Beviser paa, at den overvejende Del af Medhjælperne kan vindes for Organisationens Idéer, naar blot Agitationen bliver grebet rigtigt an.

Og tillad mig da at rette følgende Henstilling til mine Organisationsfæller:

1. Hvis De i Forretningen eller paa Kontoret arbejder sammen med uorganiserede Medhjælpere,
2. Hvis De i Pensionatet spiser sammen med uorganiserede Medhjælpere,
3. eller, hvis De paa anden Maade kommer i Berøring med uorganiserede Medhjælpere,

benyt da enhver Lejlighed til overfor disse Kolleger at klarlægge vort Program, at fremhæve de Fordele, Organisationen byder sine Medlemmer og de Reformer vi allerede har faaet gennemført til Gavn for hele Medhjælperstanden.

Vi har sat os som Maal at samle alle Handels- og Kontor-

fagenes Udøvere. kvindelige som mandlige, til Værn om fælles Interesser. — Men Forudsætningen for at naa dette Maal er, at hvert enkelt Medlem uden Undtagelse er med i Agitationen.

Thi personlig Agitation for Medlemstilgang er ikke alene den mest virkningsfulde, men tillige den billigste Agitationsform.

P. E. Andersen.

Formanden for det jyske Agitationsudvalg, Herr Axel Juhl, Vejle:

Jeg tror, uden i nogen Maade at overdrive, at turde sige, at den største Part af Medhjælperne er kommen til Erkendelse af, at Vejen til bedre sociale og økonomiske Kaar og til en bedre samfundsmæssig Stilling for vor Stands Tusinder, gaar gennem Organisationen, og at det derfor ikke mere er nogen vanskelig Sag, at hverve Medlemmer til denne, naar blot Agitationen lægges an paa den rette Maade og man samtidig staar rede til at udføre det nødvendige Arbejde.

Der kan være forskelligartede Maader at drive Agitationen paa, og selv om de alle har Betydning, er de dog ikke lige virkningsfulde. — En energisk personlig Agitation vil altid give gode Resultater, hvis der jævnsides Energien følger Kendskab til Organisationen, dens Maal og Midler, dens Arbejde og alt hvad der i denne Forbindelse kan nævnes. Man maa have Kendskab til Løn- og Arbejdsvilkaarene indenfor vor Stand og man maa kende de almindelige Betingelser, der er gældende under de eksisterende faglige Forhold.

Med faa Ord sagt: Man maa have Materiale og man maa ikke glemme at bruge det, hvor det gøres nødvendig. Modstand kan og vil man altid møde og det gælder da at være forberedt, saaledes at man ved gode Argumenter, ved at lægge Bevis paa Bevis kan holde Tvivlerne fast. Og det gælder frem for alt, at man selv tilkendegiver en fast og sikker Tro paa vor Sags Fremgang og Sejr. Jo mere tillidsfuld og sejrssikker man kan føre Sagen frem, jo bedre overvindes Modstanden, og Tilslutningen skal nok efterhaanden vise sig.

Axel Juhl.

Formanden for det fynske Agitationsudvalg, Herr Magnus Jørgensen, Middelfart:

En Agitator for Centralorganisationen maa først og fremmest være inde i Sagen og have nøje Kendskab til alt, hvad der angaar C.O., saa han altid kan have Svar paa rede Haand. Endvidere maa han være ihærdig og aldrig trættes af at virke for Sagen, selv om han skal gaa nok saa mange Gange til den samme Kollega.

Det første, der efter min Mening bør gøres, naar man vil forsøge at hverve en Kollega som Medlem, er at tilstille ham vore Love og vor Agitationspjece „Hvad vi vil". Naar man derefter henvender sig til Vedkommende, bør man først danne sig et Skøn over, hvorledes han skal behandles. Nogle vindes bedst ved en saglig Fremstilling, andre ved lidt iblandet Spøg. Nogle skal paavirkes hver Dag, andre skal have lidt Pusterum.

Næsten alle vore Kolleger véd nu om Stunder, hvad C.-O. er, og desværre altfor mange har en forudfattet Mening, der gaar os imod, og dels stammer fra honnet Ambition, dels fra, at de er „Fars Sønner", der mener det udelukket, at de nogen Sinde kan faa Brug for Organisationen. Flere saadanne Kolleger har overfor mig gjort gældende, at de Fordele, de som Medhjælpere kunde opnaa ved C.O., vilde komme til at svie til dem selv, naar de engang blev selvstændige. En saadan Opfattelse er jo fuldstændig forkert og meget forkastelig. Jeg nærer ingen Tvivl om, at ogsaa Principalerne vil have Fordel af vore berettigede Kravs Gennemførelse, saa sandt som en Mand, der socialt og økonomisk er veludrustet og velstillet, altid vil være en bedre Arbejder end den, der er det modsatte, ligesaavel som man nu engang arbejder bedre og med mere Interesse, naar man har ordentlige Leveforhold.

Det forhen mest benyttede Argument mod vor Centralorganisation: at vi intet reelt udrettede, er nu ved at svinde bort, og og det er ogsaa meget let at slaa af Marken ved at paapege bl. a. Arbejdsløshedskassen, Retshjælpen, Pladsanvisningen etc., Arbejdstidens Forkortelse og sidst, men ikke mindst, de i den sidste Tid opnaaede Overenskomster, der jo tydeligt viser, at C.-O. er godt paa Vej til at naa sine Maal. Den store Fremgang, vor Sag har haft i den senere Tid, er jo ogsaa et Bevis for, at vor Stand er ved at faa Øjnene op.

Den Dag vil komme — det ske snart — da vor Organisation mønstrer alle Handels- og Kontormedhjælpere under sine Faner, og da vil vi kunne gennemføre de faglige Opgaver, vi endnu ikke magter.

Derfor bør ethvert Medlem agitere og virke for C.-O. af al sin Magt. Han gavner da sig selv foruden at gavne hver enkelt Udenforstaaende, som han hverver for vor fælles, gode Sag.

Magnus Jørgensen.

Medlem af Repræsentantskabet, Herr Wied-Kirkegaard, Maribo:

Man tager i mange Afdelinger for lidt Hensyn til den personlige Agitation, der iøvrigt kan drives paa forskellig Maade.

Efter almindelig Kotume vælger man et Agitationsudvalg, som jeg vil tillade mig at paastaa, altfor ofte er en Afdelings Sovepude, idet saadanne lokale Udvalg i mange Tilfælde virker contra Opgaven: at skaffe forøget Tilgang.

Hvor et Agitationsudvalg derfor ikke lægger størst Vægt paa personlig Agitation, da vil dets Arbejde altfor hurtigt sløves og ofte medføre en Tilstand i selve Afdelingen, der i saa Fald ofte kan udsættes for Tilbagegang.

Tag derfor mere Hensyn til personlig Agitation! Man bearbejder dette eller hint Emne, saa ofte det er muligt, man giver ikke op, men ansporer ogsaa andre dertil. Derved muliggøres det, at man i Løbet af kort Tid i Virkeligheden opnaar, at ethvert Afdelings-Medlem bliver en Agitator for vor Sag. Deraf følger tillige en forøget Interesse for at deltage i Arbejdet, hvorved det enkelte Medlem faar det rette Grundsyn: At være anset som en god Kollega, uden at være Medlem af sin Fagorganisation, er en Selvmodsigelse.

Wied-Kirkegaard.

Formanden for Holstebro-Afdelingen, Herr C. C. Knudsen:

Den personlige Agitation for C. O.s Fremgang maa bestandig betragtes som en meget vigtig Faktor, thi jeg har forlængst erfaret, at det er den som giver langt de bedste Resultater. Det kan have sin Betydning at udsende skriftligt Agitationsmateriale til vore udenforstaaende Kolleger og indbyde dem til Møder, da dette danner et Grundlag for den personlige Agitation, men ellers er Resultatet, at saa godt som ingen, efter en skriftlig Opfordring, indmelder sig og kun ganske faa kommer til Møde uden personlig Opfordring.

Saa smaa Resultater kan ikke bære vor Organisation, som har til Formaal at samle alle Danmarks Medhjælpere, for at varetage og forbedre Medhjælperstandens Interesser og Kaar, og der maa gøres noget mere, for at faa vore mange udenforstaaende Kolleger med i Standsbevægelsen. — Desværre besidder altfor mange af disse for ringe Evne — eller maaske rettere Lyst — til at beskæftige sig med og dømme om Organisationen, deres egne og Medhjælperstandens Forhold og Fremtidsudsigter.

Havde de blot gjort sig lidt mere Ulejlighed i den Retning, kunde meget have været anderledes!

Vi maa derfor sætte noget mere ind paa at indhente det forsømte, hvorfor alle organiserede Medhjælpere bør betragte det som en Æressag, ved enhver given Lejlighed, at gøre deres uorganiserede Standsfæller opmærksom paa Sammenslutningens Betydning, og søge at paavirke dem i organisatorisk Retning — gøre dem opmærksom paa, at de ved at staa udenfor — holde sig

beskedent eller fornemt tilbage — svigter og modarbejder baade sig selv og deres Kolleger, og dermed deres egne Livsinteresser.

Dette kan ske ved at paapege vore forskellige understøttende Institutioners Betydning, særlig vor Arbejdsløshedskasse. Og tillige gøre dem opmærksom paa, at de hver Dag nyder godt af Organisationens Arbejde udadtil, i Form af de Resultater denne har frembragt paa forskellige Omraader, f. Eks. Lukkeloven og senere den frivillige 7-Lukning, hvike Goder de har modtaget som en Gave uden at have været med i Arbejdet derfor eller ydet saa meget som en Øre dertil. — Spørg dem saa om de mener vedblivende at kunne forsvare og være bekendt at forholde sig passiv til de Spørgsmaal, der berører Medhjælperstanden og derigennem ogsaa dem selv.

Frugter det ikke, gaa saa de vaklende eller snævertsynede Kolleger nærmere paa Klingen og anmod dem om at motivere deres Vægring, og de kan da næppe anføre nogen gyldig Grund dertil.

Der er som Regel derefter ikke stort mere at drøfte, eftersom de genstridige alligevel, naar alt kommer til alt, sympatiserer med Organisationen og gerne vil nyde de Goder, som den byder — og indmelder sig. Jeg har erfaret, at mange af denne Kategori bliver nogle af de ivrigste Medlemmer, naar de først har sat sig rigtig ind i Organisationens Anliggender.

Derfor Kolleger, gælder det om bestandig at virke for Fremgang ved personlig Agitation; thi hvert nyt Medlem betyder forøget Styrke, hvorved de Maal, vi arbejder mod, rykkes nærmere.

C. C. Knudsen.

Formanden for vor kjøbenhavnske Isenkram-Afdeling, Herr Aage S. Leth:

For en Organisation som vor, der kun tæller et Mindretal af Fagets Udøvere indenfor sine Rammer, medens Flertallet endnu staar udenfor, maa Agitationen blandt disse — forekommer det mig — indtil videre være vor allervæsentligste Opgave. Organisationens Evne til at gennemføre faglige og sociale Reformer for Standen vil nemlig altid staa i Forhold til den Styrke, hvormed vi er i Stand til at føre Kravene frem, og altsaa derigennem til vort Medlemsantal.

Den personlige Agitation Mand og Mand imellem tør vel nok siges at være den Agitationsform, der gennem Aarene har givet os de største og bedste Resultater, og vi maa derfor fortsætte ad denne Vej, indtil vi naar Maalet — alle Handels- og Kontormedhjælpere i Danmark som Medlemmer af C.-O.

Men vore Medlemmer maa forstaa, at de alle har Pligt til at være med i dette Arbejde, Pligt til saa ofte Lejlighed byder sig at tale med deres udenforstaaende Kolleger om Organisationen, og faa dem til at indse dennes Betydning for Standen. Navnlig Agitationen paa Arbejdsstederne vil, dersom den drives effektivt, kunne bringe os et godt Stykke frem.

Betingelserne for at kunne tage Del i den personlige Agitation er først og fremmest den, at Medlemmerne selv har den rette fagforeningsmæssige Forstaaelse af Organisationens Formaal og Arbejde, og af vore faglige og understøttende Institutioner.

Derfor, følg med i Arbejdet, bliv et interesseret Medlem, og vær med til at skaffe vor Organisation Fremgang, Anseelse og Respekt.

Aage S. Leth.

Formanden for Kolding-Afdelingen, Hovedbestyrelsesmedlem N. C. Nielsen:

Besvarelsen af det stillede Spørgsmaal, mener jeg kan indeholdes i følgende Punkter:

For det første:

Vær saa godt inde i Deres Organisations Formaal og Virkemaade, at ingen kan køre Dem til Vægs, naar De agiterer.

For det andet:

Slaa Dem ikke til Taals med, at alt hvad der tiltrænges af Agitation paahviler Agitationsudvalget. Intet Medlem bør ved given Lejlighed undlade at tale Organisationens Sag.

For det tredie:

Hav altid Øjnene aabne for, at Deres Forening ledes saaledes, at ingen med Skygge af Begrundelse kan sige den noget ufordelagtigt paa — hverken i den ene eller den anden Retning.

Saa gaar det nok!

N. C. Nielsen.

Formanden for Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen, Kjøbenh., Herr Martin Pedersen:

For personlig Agitation behøver man ikke andet Grundlag end Trangen hos sig selv til at bibringe sine Kolleger den samme Opfattelse og Forstaaelse af Organisationens Betydning som man selv har. Denne Trang bør ytre sig paa den Maade, at man aldrig lader nogen Lejlighed gaa tabt, hvor man kan bringe Fagforeningen paa Tale.

Fra det daglige Liv, saavel indenfor som udenfor ens egen Virksomhed, vil der altid med Lethed kunne findes en eller anden lille Aarsag, der saa ypperligt lader sig udnytte til at sige: „Ja, det vilde jo have været anderledes, hvis han eller hun havde været Medlem af sin Fagforening". Thi Forholdet er netop dette, at vor Fagforening er en Magt, der nyder adskillig Respekt. En Respekt, der daglig vilde forøges, naar hvert Medlem til Stadighed vilde fremholde Fagforeningen som Magtfaktoren, der er i Stand til at gribe regulerende ind overfor Misforhold paa vort Arbejdsomraade.

Ved saaledes altid at være Agitatoren, der bestandig er paa sin Post med sin Fagforening som Universalmidlet mod alle Onder indenfor Faget, bankes det ind i Bevidstheden hos de Sløve og Indifferente, at Fagforeningen er en Kendsgerning, som Ingen kommer uden om.

Ved at deltage i den personlige Agitation — at være levende indenfor Organisationens Rammer — udvikler man sig selv til et mere værdifuldt Medlem end det Medlem, der ligegyldigt sér til. Thi rent fagforeningsmæssigt set er 2000 „levende" Medlemmer en større Styrke og Magt end 4000 „døde" Medlemmer, selv om disse sidste nok saa prompte betaler Kontingentet.

Vær et „levende" Medlem i den personlige Agitation.

Martin Pedersen.

Formanden for den kjøbenhavnske Forsikringsmedhjælper-Afdeling, Herr Chr. J. Smerup:

De ekstraordinære Forhold, der præger Tiden, bevirker, at den offentlige Agitation — gennem offentlige Møder, Tidsskrifter o. l. vanskeliggøres. Men da Agitationen ikke maa staa stille, bør Tiden benyttes til en mere intensiv personlig Agitation, navnlig paa Arbejdspladserne, og det gælder her at benytte alle de Agitationsmidler, vi har til Raadighed. Vore Tryksager bør fordeles til alle uorganiserede Kolleger, vi maa ikke forsømme nogen Lejlighed til at omtale Organisationen og dens økonomiske og kulturelle Betydning, og vi maa fremhæve de Midler og Institutioner, vi raader over: Vor statsanerkendte Arbejdsløshedskasse, Pladsanvisningen, Retshjælpen o. s. v. Den personlige Agitation, den direkte Paavirkning, er den mest virksomme Agitation, og da netop Agitationen for os endnu er Alfa og Omega, bør den drives saa effektivt som muligt.

Der er navnlig en Streng, man for Tiden bør slaa paa i den personlige Agitation: De nu foreliggende faglige Overenskomster. Den Paastand, som man saa ofte har hørt af udenforstaaende — og uforstaaende — Kolleger, at Organisationen ikke havde vist, hvilken Betydning den har, er hermed aflivet; vi har virkelige, haandgribelige og praktiske Resultater at henvise til, og det er nu en Kendsgerning, at vor Organisation maa regnes med og bliver regnet med som en Faktor, en Faktor som enhver anden faglig Organisation.

Vort Medlemstal kan i en Fart fordobles derved, at ethvert

Medlem skaffer et nyt; det er ingen Umulighed, ikke en Gang nogen stor Vanskelighed, og vor Styrke som Organisation vil herved mangedobles.

Derfor! Lad os aabne Kampagnen: Den personlige Agitation.

Chr. J. Smerup.

Konflikten

med

„A/S. De danske Vin- og Konservesfabriker".

BLOKADEN er hævet og Voldgiften skabte et nyt Forlig.

Efter at den i sidste Nr. af D. H. K. M. T. optagne Artikel om Blokaden af ovennævnte Firma var sat, tog Arbejdsgiverforeningen Initiativet til Indkaldelse af et nyt Fællesmøde angaaende Konflikten mellem „De danske Vin- og Konservesfabriker" og Centralorganisationen.

I dette Møde, der afholdtes i Arbejdsgiverforeningen den 13. Februar, deltog foruden Parternes Repræsentanter tillige Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen, Dansk Slagteriarbejderforbund og Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening af 1907.

Efter nogen Forhandling kom man til Enighed om følgende Ordning (der ikke naaede at komme med i hele Oplaget af D. H. K. M. T. Nr. 4).

Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Dansk Slagteriarbejderforbund og Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening af 1907, enedes man om følgende Afgørelse af Uoverensstemmelsen paa A/S De danske Vin- & Konservesfabriker:

Fabriken genantager de 10 Mand.

Der nedsættes en Voldgift paa to Medlemmer fra hver Side — samt en Opmand, der, saafremt Parterne ikke kan enes om Valget, udpeges af den faste Voldgiftsrets Formand — til Afgørelse af de foreliggende Retsspørgsmaal og eventuelle Erstatningskrav.

Kjøbenhavn, den 13. Febr. 1917.

For De samvirkende Fagforbund:
E. Svendsen.
For Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger:
Jens Johansen, Vilhelm Hansen.
For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
Aage Hassel.
For Dansk Slagteriarbejder Forbund:
J. P. J. Christensen.
For Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening af 1907:
Robert Nielsen.
For Aktieselskabet De danske Vin- & Konservesfabriker:
Aage Møller.

Herefter hævede vi Blokaden mod Firmaet, hvorom vi tilsendte Afdelingerne Meddelelse i Cirkulære No. 4/1917.

Den nedsatte Voldgift kom til at bestaa af d'Herrer Fabrikant Aage Hassel og Kontorchef Sophus Agerholm, valgte af De danske Vin- og Konservesfabriker, og Hovedkasserer for De samvirkende Fagforbund Em. Svendsen og Forretningsfører Jens Johansen som Repræsentanter for Centralorganisationen. Til Opmand enedes man om at udpege Overretsassessor Axel Rasmussen.

Begge Sagens Parter indsendte nu til Opmanden et skriftligt Indlæg indeholdende en udførlig Fremstilling af Sagen, og Overretsassessoren ansatte derefter Møde i Voldgiften Mandag den 19. Februar. Her forhandlede man længe frem og tilbage om Sagen for til Slut at enes om følgende

Forlig.

Aar 1917, den 19. Februar Kl. 4 sattes en Voldgiftsret i Henhold til Vedtagelse mellem „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" og A/S. „De danske Vin- og Konservesfabriker" med Tiltrædelse af Hovedorganisationerne.

Som Voldgiftsmænd valgte af Centralorganisationen mødte de Herrer E. Svendsen og Jens Johansen, og som valgte Fabrikerne de Herrer Aage Hassel og Agerholm.

Som Formand og Opmand fungerede Overretsassessor Axel Rasmussen. For forannævnte Fabriker var mødt Direktør Aage Møller. Der fremlagdes 2 Skr. fra Parterne til Opmanden med 8 Bilag. Parterne forpligtede sig til uvægerlig at efterkomme Voldgiftsrettens, eventuelt Opmandens Kendelse.

Efter at Sagen nærmere var bleven forhandlet enedes man om følgende:

Sagen udsættes, for at der kan ske Forhandling om endelig Afslutning af en Overenskomst om Arbejdsforholdene paa forannævnte Fabriker, for hvilke Forhandlingers Afslutning i en Overenskomst det maa antages at blive en Forudsætning, at Centralorganisationen tiltræder Septemberforliget. Indtil Afslutningen af disse Forhandlinger vil Fabrikerne beholde de nu i Arbejde værende 10 Ekspedienter i det Omfang, der er Arbejde for dem og saaledes, at de kun kan afskediges med 14 Dages Varsel til et hvilkensomhelst Tidspunkt, og saaledes at eventuelt ledige Pladser ved Ekspeditionen, hvilke ikke maa besættes med Arbejdsmænd, tilbydes dem, der eventuelt maatte blive afskediget. Lønning og Arbejdstid er den nugældende.

Aage Hassel. Aage Møller. Jens Johansen.
Sophus Agerholm. E. Svendsen.
Axel Rasmussen.

Denne Ordning giver os vel ikke Erstatning for de tabte Arbejdsdage, men den tilkendegiver dog, at vi i Realiteten havde Ret i vor Paastand om, at der af Firmaet var foretaget et Skridt, som kun kunde karakteriseres som Lock-out. Vore Medlemmer blev genantaget, saaledes som vi havde krævet, og det blev slaaet fast, at Ekspeditionens Arbejde henhører under Handelsmedhjælperens Omraade, ikke af Firmaet maa kræves udført af Arbejdsmænd, og endelig fastsloges det, at den indgaaede overenskomstmæssige Aftale skal respekteres, saavel hvad angaar Løn som Arbejdstid, medens der i Opsigelsesforholdet kun foretoges den Ændring, at Opsigelsen kan ske til et hvilkensomhelst Tidspunkt.

— — — — —

Naar vi iøvrigt ikke fik tilkendt Erstatning var Aarsagen i første Række den, at vi som Organisation udenfor „De samvirkende Fagforbund" og udenfor Septemberforliget af 1899, ikke kunde henholde os til de derved skabte Retsregler, og derfor savnede Retsgrundlaget for Erstatningskravet. Forholdet er derfor i den foreliggende Sag det, at vi her vilde have haft Fordel af Septemberforliget, men deraf kan man naturligvis ikke slutte at vi i alle Tilfælde vil staa os ved at være bundet til de i denne Overenskomst fastsatte Regler.

En Ting er imidlertid givet, og det har vi bl. a. lært af denne Sags Forløb, at vil vi tænke os fremtidig at slutte Overenskomster med Organisationer eller Firmaer, der staar som Medlemmer under „Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening", saa kommer vi ikke uden om Septemberforligets Forpligtelser, eller Regler af nogenlunde samme Karakter.

— — — — —

Stort set kan vi kun med Tilfredshed se paa Resultatet af hele denne Kampagne. Den har vist at Organisationen kan røre ved Løn- og Arbejdsforhold, selv om vi ikke paa langt nær har alle Medhjælpere som Medlemmer. Den har skabt Kendskab til og Respekt om Organisationen i Kredse, hvor vi hidtil var ukendte, og den har vist Handels- og Kontormedhjælperne Landet over, hvad der kan naas ved Enighed og Kammeratskab, naar der sættes noget ind paa, at faa Kravene gennemført.

Det er derfor at haabe, at denne vor første virkelige Konflikt maa føre til andre og lignende Fremstød mod andre af de mange Stor-Firmaer i Kjøbenhavn og Provinsen, som ikke alene betaler Medhjælperne daarligt, men ogsaa betragter det som en selvfølgelig Ret at herske enevældigt med Hensyn til Ordningen af Arbejdsforholdene.

Jens Johansen.

Delt eller samlet Arbejdstid.

DE ekstraordinære Forhold, vi nu i halvtredje Aar har levet under, har foraarsaget Nødvendigheden af, at man paa adskillige Omraader omændrer sine Anskuelser. Tiderne har bragt os baade godt og ondt, og det gælder for os ikke blot at bære, hvad der kommer, men ogsaa at drage den bedst mulige Lære ud af Begivenhederne.

For vor Stands vedkommende hører den tidlige Butikslukning til en af de store og for Medhjælperne gode Begivenheder; først ved 7-Lukningen — vort aarelange Kravs — Gennemførelse og ikke mindst ved den følgende paabudte 6-Lukning.

6-Lukningen har bevirket det, at Tusinder af Standsfæller har faaet Smag paa den tidlige Lukning, hvorved der byder sig Lejlighed til for Medlemmerne at søge en personlig Udvikling, at uddanne sig fagligt og kulturelt, i højere Grad at dyrke Familielivet og i det hele taget at leve mere personligt, end det hidtil har kunnet lade sig gøre med den lange, altfor lange Arbejdstid. Desværre vil vel 6-Lukningen atter forsvinde med Krigens Afslutning, men det vil føles som et Tilbageskridt for Medhjælperne, der nu har gjort sig fortrolig med dette Gode.

Ved at beskæftige sig hermed maa Tanken uvilkaarlig sysle med at finde en Erstatning for det Gode, man atter berøver Medhjælperne, efter at de først er bleven det tilvænnet, og den Udvej, der aabner sig, er Indførelse af den samlede eller udelte Arbejdstid.

Den samlede eller udelte Arbejdstid er ikke noget nyt Paafund, idet den findes indenfor de fleste Haandværksfag, og den er Reglen indenfor Kontorvirksomheder, ligesom de kjøbenhavnske Stormagasiner og -forretninger, der normalt lukker Kl. 6, har en samlet Arbejdstid. Arbejdstiden er disse Steder ikke afbrudt af en længere Middagspavse, men kun af en kort Pavse (ca. 1/2 Time) til Indtagelse af Frokost paa Arbejdspladsen og adskillige Steder tillige af en Kaffepavse om Eftermiddagen.

Ved saaledes at afkorte Arbejdstiden med Middagspavsen, opnaar man den Fordel, at Fritiden bliver samlet.

For de Mennesker, der ikke lever for at arbejde, men som arbejder for at leve, betyder det, at der gives dem Lejlighed til at leve et mere personligt Liv uden at være bunden til Forretningen det største Antal af Døgnets Timer. En saadan Ordning betyder desuden, at den Tid og eventuel Udgift, der medgaar ved at tilbagelægge Vejen frem og tilbage til Spisestedet, spares til Fordel for Fritiden, og at det Afbræk i Arbejdet, som et længere Ophold medfører, undgaas, hvilket sidste vil være en Fordel for Principalen.

I det hele taget vil denne Ordning ikke alene komme Medhjælperne til gode, men ogsaa Principalerne, hvorfor man skulde synes, at der kan opnaas Enighed derom.

En Forudsætning for en samlet Arbejdstid maa naturligvis være, at Arbejdsdagens Længde indrettes derefter. Det er en Selvfølge, at en Arbejdsdag paa 12—13 Timer eller derover ikke kan være udelt, og selv Stormagasinernes udelte 9—10 Timers Nettoarbejdstid, der ganske vist foruden Frokostpavsen er afbrudt af 1/4 Times Kaffepavse, er for lang. Ganske forkasteligt bliver det, naar, som det er sket, adskillige Firmaer inddrager Kaffepavsen, saaledes at Personalet maa arbejde uafbrudt i 7—8 Timer. Vi ønsker ikke den udelte Arbejdstid praktiseret paa den Maade, at Personalet overanstrænges af Mangel paa Hvile.

Spørgsmaalet kan for større Forretningers vedkommende løses ved, at Personalet skiftevis møder senere i Forretningen og forlader denne tidligere, saaledes at Arbejdstiden derved forkortes henholdsvis med Morgen- og Aftentimerne.

Alt i alt er dette Spørgsmaal af betydelig Interesse for Medhjælperne; kortere Arbejdstid er et af vore vigtigste Programpunkter, og selv om vi har udrettet et stort og godt Arbejde for Butikernes Lukning, er der dog et betydeligt Arbejde endnu at udføre i Retning af kortere Arbejdstid. Vejen: tidligere Butikslukning kan vi ikke vedblivende komme frem ad, engang maa Grænsen for Indskrænkninger i saa Henseende være naaet, uden at vi derfor kan eller skal holde op med at arbejde for kortere Arbejdstid. De Tider, vi i Øjeblikket gennemlever, har givet os Erfaringer, som vi skal vide at benytte i Fremtiden, og har blandt andet vist os, at den udelte Arbejdstid maa være et af Midlerne til at naa frem i Retning af Maalet: Maksimalarbejdsdagen.

Harald Heie.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Januar.

Nedenstaaende Omtale af Hovedkontorets Januar-Beretning maatte, som Følge af Pladsmangel, udgaa af sidste Nummer.

AARETS første Maaned er erfaringsmæssig kun lidet egnet til foreningsmæssig, endsige offentlig agitatorisk, Virksomhed. Aarsudsalg, Regnskabsafslutning og deraf følgende Lageropgørelse lægger i stor Udstrækning Beslag paa Flertallet af vore Standsfæller i de forskellige Brancher, hvilket naturligvis maa øve en negativ Indflydelse paa Afdelings-Arbejdet.

Ikke desto mindre udviser Januar Maaned et for Centralorganisationen meget tilfredsstillende Resultat, og Medlemstilgangen — der altsaa fortrinsvis maa henføres til den personlige Agitation — har fordelt sig over 50 Afdelinger. Indmeldelserne hidrører fra Kjøbenhavn (67), Aalborg (37), Næstved (31), Randers (30), Aarhus (16), Langeland (13), Hillerød og Roskilde (hver 11), Mariager (10), Nykjøbing F. (9), Skelskør (8), Odense (7), Aars og Samsø (hver 6), Bornholm, Nakskov og Svendborg (hver 5) osv.

Agitationen udadtil har med Henblik paa de nævnte Omstændigheder været af ringe Betydning, men nye Afdelinger er dog dannet i Skelskør og Mariager; førstnævnte Sted talte Herr Harald Heie, Hovedkontoret, medens stedlige Kolleger, i Forbindelse med Hobro-Afdelingen, startede i Mariager. — Endvidere har Herr Chr. J. Smerup, Kjøbenhavn, talt ved et Møde i Helsingør.

Desværre maatte vi i Maanedens Løb notere nogle Afdelings-Tab, idet Foreningerne i Brædstrup, Ribe og Ringe er opløst. Dette skyldes dog ingenlunde mangelfuld Tilslutning fra de stedlige Medhjælperes Side, men derimod at det paa de nævnte Pladser viste sig umuligt at skaffe egnede Ledere. Medlemmerne i de paagældende Afdelinger er derfor overførte til den direkte Afdeling.

Angaaende Konflikten med A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker" er der redegjort i „D. H. K. M. T." Nr. 4. og indeholder nærværende Nummer desuden nærmere Meddelelse om den endelige, for vor Centralorganisation fuldtud tilfredsstillende, Ordning af denne vor første egentlige, faglige Konflikt.

Af Januar-Beretningen fremgaar, at vi gennem Retshjælpen har vundet Sagen: Gunnar Jensen ctr. Skotøjsfirmaet „Hector", Kjøbenhavn, idet vi tilkendtes Kr. 67. — og Sagens Omkostninger ophævedes. — C.O.s Forretningsudvalg har bevilget Retshjælp til Medlem 13195, Aage Hyllested mod Grosserer Isidor Bernstein, Kjøbenhavn, og til 9828, Frk. Karen Kjær ctr. Møbelhandler Georg Kofoed, Kjøbenhavn. — Retshjælpen, der var bevilget Medlem 10710, P. Petersen mod Manufakturhandler Jens Andersen, Ribe, er annuleret, da det maatte forudses, at Sagen ikke kunde gennemføres.

Ifølge Beslutning ved den kjøbenhavnske Isenkræmmer-Medhjælper-Forenings Generalforsamling, har denne Forening, der tæller ca. 250 Medlemmer og staar udenfor C.O., anmodet om en Forhandling vedrørende Betingelserne for I. M. F.s Ind-

meldelse i Centralorganisationen. — Bestyrelsen for I. M. F., C.O.s Forretningsudvalg samt Formændene for de kjøbenhavnske Afdelinger og vor Isenkram-Afdeling, afholdt derfor et Møde paa Hovedkontoret. Der opnaaedes i Hovedsagen Enighed om Formerne for en saadan Sammenslutning og nedsattes et Udvalg bestaaende af d'Herrer Chr. Skjolding, Bähr-Meyer og Kønig (fra I. M. F.), samt Vilh. Hansen, Aage S. Leth og Jens Johansen (fra C. O.) til Drøftelse af Enkeltheder og Udarbejdelse af en eventuel Fællesindstilling (der enstemmig er afgivet ved et i Februar afholdt Møde).

Da „Lov om kommunale Dyrtidsforanstaltninger" af 26. Decbr. 1916 indeholder Bestemmelser om, at Dyrtidshjælp, der hidtil udelukkende ydedes gennem Hjælpekasserne, herefter ogsaa kan ydes gennem Arbejdsløshedskasserne, er der primo Januar i Cirkulære bl. a. tilskrevet Afdelingerne:

„Da det naturligvis er af største Betydning og Interesse for os, at der kan ydes vore ledige Medlemmer et haardt tiltrængt Dyrtidstillæg til de almindelige Understøttelser, ligesom de ikke understøttelsesberettigede, ledige Medlemmer faar Adgang fil Understøttelse uden at have nødig at henvende sig til offentlige Institutioner eller Myndigheder, henstiller vi til Afdelingsbestyrelserne, at de snarest optager til Behandling Forslag om i Forbindelse med øvrige i Byen eksisterende Arbejdsløshedskasser at faa en Ordning i Stand med Kommunen om, at en saadan Udbetaling kan foretages gennem Arbejdsløshedskasserne, overensstemmende med, hvad der i Øjeblikket finder Sted i Kjøbenhavn og Frederiksberg.

De Afdelinger, der beslutter at tage sig af denne Sag — og vi haaber, at det maa være Tilfældet for samtlige Afdelingers Vedkommende — og som faar Ordningen truffet med Kommunen, bedes meddele det hertil, tillige med Reglerne for Ordningen, hvorefter de vil faa tilsendt yderligere Vejledning med Hensyn til Udbetalingen af Dyrtidshjælpen, samt til Refunderingen heraf".

Desuden udsendtes et foreløbigt Cirkulære omhandlende den planlagte Syvlukningsagitation, der imidlertid som Følge af de siden da trufne ekstraordinære Butiksluknings-Foranstatninger, er udsat indtil videre. — Endelig har Hovedkontoret indenfor Perioden udsendt Cirkularskrivelser vedr. Arbejdsløsheds-Statistik og — paa Maanedens sidste Dag — omhandlende Blokaden overfor Vin- og Konservesfabrikerne.

Forretningsudvalget afholdt den 24. Januar Møde paa Hovedkontoret, hvor forskellige administrative Anliggender drøftedes, Bevillingssager behandledes og der toges Beslutning i Konfliktspørgsmaalet overfor det tidligere nævnte Firma.

Til Arbejdsløshedskassen indsendtes 30 Understøttelses-Begæringer, der alle anerkendtes. A. K. udbetalte til 12 Medlemmer for 233 Dage ialt Kr. 266.—.

Medlemstilgangen i Januar androg 300.

Sjællændernes Fremmarch.

Afdeling oprettet i Skelskør.

Nedenstaaende Artikel maatte udgaa af største Delen af Oplaget for „D. H. K. M. T." pr. 15. Februar:

Ustandselig vokser Organisationen. Hver Dag bringer den en anseelig Tilvækst af nye Medlemmer, og i Løbet af Vinteren er ogsaa vort Afdelingsantal gaaet betydeligt i Vejret. Rundt omkring paa de hidtil uindtagelige Pladser trænger nu Organisationen ind, og By efter By kan vi indrullere blandt vore Afdelingsnavne.

Allerede i længere Tid havde interesserede Skelskør- og Slagelse-Kolleger syslet med Tanken om Oprettelsen af en Afdeling i Skelskør, og ved et Møde, der afholdtes Onsdag d. 30. Januar, realiserede man Tanken.

Som Taler var Hovedkontorets Assistent, Herr Harald Heie, kommen til Stede og efter en Redegørelse for Organisationen, dens Maal og Midler, opfordrede Taleren de tilstedeværende Kolleger til at indmelde sig i Organisationen og oprette en Lokalafdeling for Skelskør.

Der tegnede sig straks 14 Medlemmer, hvorpaa man valgte et Udvalg, der skulde udarbejde Love og indkalde til konstituerende Generalforsamling. Udvalget kom til at bestaa af vore mangeaarige direkte Medlemmer d'Herrer Otto Erichsen, O. Christiansen (begge hos H. C. Hansen) og Thorvald Lund (Anders Jespersen).

Generalforsamlingen fandt Sted den 6. Februar, hvor man vedtog det af Udvalget udarbejdede Lovforslag. Til Bestyrelse valgtes Otto Erichsen (Formand), A. Nielsen (Næstformand), Thorvald Lund (Kasserer), Frk. Edith Kølle (Sekretær) og Gustav Carstens. Suppleant blev O. Christiansen, Revisor C. Bülow Olsen og Revisorsuppleant Frk. E. Petersen.

Vi byder vor nye Afdeling velmødt i Rækken af de Afdelinger, der Landet over kæmper for og staar Vagt om Medhjælpernes Interesser, og vi haaber, at Afdelingen maa faa Held til at udnytte de Betingelser for kraftig Fremgang, som Handelsbyen Skelskør byder den. *H.*

Afdeling i Storehedinge.

Jylland er det Sted i Landet, hvor vor Organisation har bedst og kraftigst fat. Jyderne var jo de, der først nævnede Organisationstanken, og de har altid været et Hestehoved foran Sjællænderne i saa Henseende.

Nu synes det imidlertid som om disse ogsaa vinder med, hvilket kendetegnes ved det voksende Antal sjællandske Afdelinger. I Vinterens Løb er saaledes Vordingborg og Skelskør kommen med, og Onsdag den 21. Februar afholdtes der et Møde i Storehedinge, med det Formaal at faa en Afdeling oprettet i denne By.

Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, holdt det indledende Foredrag, der paahørtes af en ret talrig, interesseret Forsamling. Da der straks indmeldte sig 16 Medlemmer, besluttede man at oprette Afdelingen, og der nedsattes et Udvalg bestaaende af d'Herrer Marinus Christensen (Henrik Stork) Hans Pedersen (Carl Grønvold) og Svend Jensen (Jacob Olsen), der skulde udarbejde Lovene og indkalde til konstituerende Generalforsamling.

Vi hilser den nye Afdeling Velkommen og ønsker, at den maa finde god Jordbund for vore Idéer blandt Standsfællerne i Storehedinge, saaledes at den hurtig maa vokse sig stor og kraftig, og blive et godt Resultat af ovennævnte tre Kollegers ihærdige Arbejde for Afdelingens Start. *H.*

Conto pro diversi.

DEN EKSTRAORDINÆRE BUTIKSLUKNING.

Efter Forlydende har enkelte Principalkredse ytret Ønske om, at der blev givet de Handlende ministeriel Tilladelse til at holde Butikerne aabne om Søndagen fra Kl. 9—12, saalænge den nuværende 6-Lukning opretholdes. Imidlertid er der kun ringe Udsigt til at en saadan — ganske overflødigt — Dispensation gives. Selv under de forhaandenværende usædvanlige Forhold, der naturligvis i mange Henseender nødvendiggør særlige Foranstaltninger, er der ingensomhelst begrundet Aarsag til at forgribe sig paa den gennem en lang Aarrække hævdvundne Helligdagslukning.

Iøvrigt har Indenrigsministeriet nylig udsendt en Bekendtgørelse, hvorved Kommunalbestyrelserne (Byraad, Sogneraad m. v.) bemyndiges til, hvor de lokale Forhold maatte tale derfor, at træffe Bestemmelse om, at den for Butiker givne Tilladelse til om Tirsdagen at holde aabent til Kl. 7 Aften henflyttes til en anden Hverdag, saaledes at nævnte Forretninger paa denne holder aabent til Kl. 7 og om Tirsdagen lukker Kl. 6.

I denne Forbindelse kan det dog ikke noksom fremhæves, at Bestemmelsen om den tidlige Butikslukning vel kan være særdeles formaalstjenlig, men naturligvis først derved faar hensigtssvarende Betydning, at Lyset samtidigt slukkes, — altsaa Arbejdet ophører.

Dette er imidlertid langtfra Tilfældet i alle Forretninger, og vi henstiller til vore Medlemmer at meddele os graverende Eksempler paa en saadan Omgaaelse af Lovforanstaltningens Hensigt.

At dette Forhold træffes saavel i Provinsen som i Hovedstaden

fremgaar af „En Ekspedients" Indlæg i „Langeland Folkeblad". Vor Kollega skriver bl. a.: „Jeg vil ogsaa gerne henlede de Handlendes Opmærksomhed paa, at hvis Besparelsen virkelig skal hjælpe noget — hvis der skal være nogen Mening i det hele, saa er det nødvendigt, at alle retter sig efter Bestemmelserne — ikke blot med Hensyn til den tidlige Lukning, men ogsaa derved, at de Handlende ikke lader Personalet arbejde over længe efter Lukketid, thi saa spares der jo ikke paa Lyset. — Og det var jo dog Formaalet. Naar en saadan Foranstaltning er bleven paabudt, saa er det, fordi den er nødvendig i højeste Grad — af Hensyn til Besparelsen paa Lys og Varme — og saa ser det ikke pænt ud, om man — lukker Døren og lader Personalet arbejde videre.

Det er en daarlig Skik, som ikke bør finde Sted."

SEKSLUKNING OG UDBYTNING.

Naturligvis er den tidlige Lukning faldet adskillige Principaler stærkt for Brystet, fordi en Reduktion af Arbejdstiden paa Forhaand er dem imod. Dette Forhold har saaledes givet sig et prægnant Udslag i en af de større aarhusianske Forretninger indenfor Manufakturbranchen, der beskæftiger et betydeligt Antal kvindelige Medhjælpere.

Herom skriver „Demokraten": „Damerne i den paagældende Forretning har før arbejdet fra Kl. 8 Morgen til 7 Aften med 1½ Times Middag, men efter Sekslukningens Gennemførelse har Chefen nægtet sine Ekspeditricer Middagspavse, saa at de nu uafbrudt maa arbejde fra Kl. 8 Morgen til 6 Aften, altsaa i 10 Timer. Deres Løn for denne Arbejdsdag er tilmed saa ringe, at de ikke kan ernære sig selv derfor.

Sandsynligvis gør et lignende Forhold sig gældende i en Række andre Forretninger. Og de unge Damer har for en Del selv Skylden for, at de maa lade sig byde saadanne Kaar. De anser sig nemlig altfor fine til at organisere sig."

DETAILLISTERNE OG SØ- OG HANDELSRETTEN.

Ligesom Storhandelens Mænd længe søgte at udelukke organiserede Medhjælpere fra at faa Sæde i Sø- og Handelsretten, har man fra samme Side frigjort sig for den endog beskedne Repræsentation, som det endelig var lykkedes Detailhandlerorganisationen at opnaa. Ved det nylig afholdte Valg til Retten blev Detaillisternes Repræsentant atter vraget. Dette har foranlediget følgende Udtalelse:

„Centralorganisationen af Detailandlerforeninger paa Øerne øst for Storebælt (Detailh.-Societetet), samlet til Komitémøde den 29. Januar 1917, udtaler sin Misbilligelse af den nugældende Valgmaade til Sø- og Handelsretten, hvorved Detailhandlerne systematisk er bleven forhindret i at opnaa en passende Repræsentation blandt Rettens handelskyndige Medlemmer, og vedtager at søge gennemført en Ændring af Valgmaaden saaledes, at det bliver muligt for Detailhandlernes Hovedorganisationer at sikre Detailhandlerne en saadan passende Repræsentation."

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Helsingør. Medlemsmøde afholdtes den 23. Januar, hvor Herr Chr. J. Smerup, Kjøbenhavn, holdt et udmærket Foredrag om Frihedsbevægelsen i de nordamerikanske Stater, fremført som Forbillede for Medhjælperstanden. Foredraget fængslede de mødte Medlemmer.

Frk. Caritta Jørgensen indledede den 13. Februar med et udmærket Foredrag, der var bygget over Emnet „Tro og Haab", og paa en fængslende Maade redegjorde for, hvad det vil sige at have en fast Tro paa Medhjælperstandens Fremtid. Det maatte særlig gælde om at faa alle faglærte Medhjælpere med ind i Organisationen.

Afdelingen afholder Generalforsamling paa Hotel „du Nord" Onsdag den 7. Marts. Alle Medlemmer bør møde!

Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren aflægger Beretning. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Valg af Suppleanter og Revisorer. 7. Eventuelt. Medlemmer, som ønsker noget forhandlet under nævnte Rubrik, maa meddele Bestyrelsen dette senest 4 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse. *Bestyrelsen.*

Kjellerup. Søndagen den 4. Februar afholdt Afdelingen for Kjellerup med Omegn Generalforsamling paa Hotel „Kjellerup" i Anledning af Formandens og et Bestyrelsesmedlems Bortrejse.

Forretningsfører E. Simmelhag, Bjerringbro, bød Velkommen og valgtes til Dirigent.

Simmelhag blev foreslaaet til Formand; men nægtede at modtage Formandspladsen, da Formanden ifølge tidligere Overenskomst skal bo i Kjellerup. — Til Formand valgtes Kommis Ingerslev Jensen, Kjellerup, og i Bestyrelsen blev valgt Bogholder Vestergaard, Stendalsgaard pr. Kjellerup. V. valgtes senere til Næstformand. Til Sekretær blev valgt E. Simmelhag.

Der blev nedsat et Agitationsudvalg bestaaende af: Kommis H. M. Gaunholdt (Formand), Bogholder Salling Christensen, Kommis Hjorth Hansen, alle af Kjellerup, samt Kommis A. Nielsen, Bjerringbro. Derefter samledes man om et fælles Kaffebord, hvor bl. a. Herr Bogholder Vestergaard udtalte, at der til Foraaret ikke maa findes uorganiserede Medhjælpere indenfor Afdelingens Omraade.

Herr Redaktør Fogh, Kjellerup, har lovet en Søndag Eftermiddag at holde et Foredrag om Det radikale Venstres Program. — Endvidere har Herr Redaktør Vittrup givet Tilsagn om et Foredrag om det socialdemokratiske Program, ligesom vi forventer at kunde skaffe to Talere til at klarlægge henholdsvis det moderate og det konservative Partis Programmer.

Foreningen fik nogle nye Medlemmer og tegner til at blive en af C. O.s bedste Land-Afdelinger. *Emil Simmelhag,* Sekretær.

Afdelingen begyndte sine ordinære Mødeaftener den 14. Februar, og var der til denne Aften indbudt en Del udenforstaaende Kolleger. — Formanden, Ingerslev Jensen, gav Ordet til Redaktør Vittrup, der talte om Socialdemokratiet og dets Program. Efter Foredraget rettede Formanden en Opfordring til alle der endnu ikke var Medlemmer, om snarest at indmelde sig i Organisationen. Mødet sluttede med fælles Kaffebord, hvorunder Redaktør Vittrup læste nogle fornøjelige Smaastykker i jydsk Mundart. — Der indmeldtes 3 nye Medlemmer.

De ordinære Mødeaftener fortsættes fremdeles hver 14 Dag, og der vil blive sørget for Underholdning af forskellig Art. Medlemmerne opfordres til at agitere for god Tilslutning. *Gaunholt.*

Kjøbenhavn. Isenkram-Afdelingen afholder ekstraordinær Generalforsamling Onsdag den 7. Marts Aften Kl. 8 i Lokalerne, Frederiksbergallé 11.

Dagsorden: Forslag fra Bestyrelsen angaaende Afdelingens Sammenslutning med Isenkram-Medhjælper-Foreningen.

Gyldig Medlemsbog maa forevises. *Bestyrelsen.*

Silkeborg. Tordag den 15. Februar afholdtes ordinær Generalforsamling. Efter at Regnskabet var godkendt foretoges Bestyrelsesvalg. Til Formand valgtes Herr Carl Hansen. Til Bestyrelsen valgtes iøvrigt d'Herrer Riegels Jensen, A. Blach og Frk. Clara Hagensen; nyvalgt blev Frk. Sigrid Dyrehøj. — Til Suppleanter valgtes d'Herrer H. C. Jensen og Sv. A. Jensen og til Revisor valgtes Frk. N. Schou.

Ved et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstitueredes den nyvalgte Bestyrelse saaledes: Næstformand Hr. Riegels Jensen, Kasserer Frk. Clara Hagensen og Sekretær Frk. Sigrid Dyrehøj.

Der afholdes fremdeles Medlemsmøde hver Torsdag Aften Kl. 8 præcis! Alle bedes give Møde! *Sigrid Dyrehøj.*

Slagelse. Torsdagen den 25. Januar afholdtes Generalforsamling i „Industriforeningen".

Kommis Rasmussen valgtes til Dirigent. Formanden forelagde Beretningen for det forløbne Halvaar, der godkendtes. — Til Bestyrelsen valdtes i Stedet for d'Herrer F. V. Sørensen, Bech Hansen og Kommis Jensen, som alle er bortrejste fra Byen: Kommisserne Ringborg A/S L. P. Nielsen, Andersen hos Niels Olsen, Norholm A/S L. P. Nilsen. Som Suppleanter valgtes Kommis Hansen hos Niels Olsen og Frk. Nielsen hos Bagermester Høges.

Det vedtoges at optage Lærlinge det sidste Aar af Læretiden.

Det overlodes til Bestyrelsen at drage Omsorg for Udgivelse af en trykt Maanedsberetning. — Der blev givet Bestyrelsen Bemyndigelse til at nedsætte et Agitationsudvalg. Formanden afsluttede derefter med et „Leve C. O."

Bestyrelsen har konstitueret sig saaledes: A. Thorsell, Formand, A. Ringborg, Næstformand, Berh. Christensen, Kasserer, Frk. D. Olsen, Sekretær, H. C. Andersen, Aage Norholm og Frk. Lundberg.

Medlemmerne bedes erindre, at Medlemsmøde afholdes hver Onsdag Kl. 7½ i „Industriforeningen". *Axel O. Thorsell.*

Vejle. Ved det ordinære Medlemsmøde den 15. Februar holdt Herr Forretningsbestyrer A. D. Knudsen et indledende Foredrag om „Handelsmedhjælperne og den kommende Verdensfred". Foredraget blev holdt i fyndige og udvalgte Ord, der manede Medhjælperne til Eftertanke og Handling. — Taleren fremkom med en Anke over, at Foredraget — som Artikel — var blevet nægtet Optagelse i D. H. K. M. T. — I en efterfølgende kort Diskussion deltog Formanden og Herr Forretningsbestyrer Christensen.

M. Rasmussen.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 6. 15. Marts 1917. 17de Aargang.

OVERSIGT.

DET danske Samfund er paa eftertrykkelig Maade ved at indøve sig i den jærnhaarde Økonomi, der er bleven en Følge af Krigen. Spørgsmaalet om at indrette sig efter det nødtørftigste Behov er med vanlig dansk Sorgløshed skudt ud saa længe som muligt, men da Blokadesituationen holdt sin Knytnæve op for vore Øjne, maatte vi til det for Alvor.

Nu spares der. Regeringen tæller Landets Beholdninger op; Resultatet af Korntællingen er — om ikke foruroligende — dog ikke straalende. Det midlertidige Spiritusforbud blev hurtigt populært blandt vore Afholdsfolk, medens den øvrige Del af Befolkningen hilste det med blandede Følelser, idet man nærede Betænkeligheder ved Spørgsmaalets økonomiske Rækkevidde. De kjøbenhavnske og frederiksbergske Handels- og Urtekræmmerforeninger har overfor Indenrigsministeren gjort Forestillinger, og Ministeren svarede med vanlig Forekommenhed, „at der i Fremtiden skulde blive taget Hensyn til denne Stand". Nu ved d'Herrer altsaa det.

Den haarde Økonomi tvinger Staten ind paa at ordne sig som en stor Fælleshusholdning, hvor det naturligvis ikke kan taales, at enkelte af Familiens Medlemmer lever højt, medens andre faar for lidt. Dette Grundsyn har affødt Maksimalpriser paa en Række vigtige Varer, Flæsk, Kartofler etc. Det har endvidere bevirket en saa omfattende socialøkonomisk Foranstaltning som Oprettelsen af Folkekøkkener, der — fraregnet nogle mindre betydende Begyndervanskeligheder — synes at skulle blive populære, hvad de ogsaa i høj Grad fortjener. Man har utvivlsomt Ret til heri at se et Bevis paa, hvorledes Nøden ofte tvinger til Foranstaltninger, der faar blivende Betydning paa Grund af deres almennyttige Værdi selv under normale Forhold.

Belysnings- og Brændselsspørgsmaalene er to haarde Nødder at knække. Den videst drevne Resignation vil her være paa sin Plads, og der kan ikke tilstrækkeligt appelleres til Uegennytten hos den Del af Befolkningen, der uden store Ofre kan indskrænke sig paa disse Omraader. Beholdningerne af Petroleum, Kul og Koks er alt andet end store, og Tilførselsmulighederne er saa strammede, at det ikke drejer sig om Risiko af Penge, men om Risiko af Menneskeliv. Det stærkt indkapslede England, hvorfra en Række af vore væsentlige Tilførsler kommer, maa anvende haardhændede Midler for at bryde den Ring, Blokaden har anbragt omkring det. Paa Grundlag af svenske Meddelelser er man vidende om, at lastede Fartøjer i England kun kan udklareres, naar de Skib for Skib erstattes med andet Fartøj af samme Nationalitet, der vil paatage sig Tvangsfart paa Frankrig. Det angives yderligere, at Fartøjer, som fra skandinaviske Lande ankommer til England, skal have fuld Last af Varer, godkendt af den engelske Regering (Levnedsmidler, Jærn, Staal etc.), for at faa Kullast i Retur.

Dette er ikke blide Betingelser, og man vil forstaa, at vore vigtige Tilførsler fra England og vor lige saa vigtige Udførsel til England helst skulde kunne ske ad traadløs Vej for overhovedet at kunne finde Sted.

Et Tidens Tegn af meget betydelig Interesse er de Tilnærmelsestendenser mellem de skandinaviske Lande, der i den senere Tid har taget Fart. De tre Lande forenes i en Fællesfølelse af Nødvendigheden af ubetinget Neutralitet. Under den øjeblikkelige Krise er den deraf skabte Følelse af Samhørighed mellem de skandinaviske Lande saare forstaaelig, og man maa ubetinget lytte interesseret til de Røster, der har rejst sig for Toldlettelser de tre Lande imellem. Der er et ikke ringe Perspektiv i Tanken om, at Norges Søfart, Sveriges Industri og Danmarks Handel paa værdig Maade vil kunne supplere hinanden efter Krigen.

Den stærke Længsel efter Fred, efter Betingelserne for atter at kunne optage det naturlige internationale Samkvem, har indenfor Medhjælpernes egne Rækker sat Spor i Oprettelsen af „Den neutrale Komité" indenfor det internationale Medhjælperforbund. Alle interesserede Medhjælpere hilser denne Foranstaltning med Glæde, og ser med Spænding hen til Komitéens Arbejde. Maatte den have Held og Kræfter til at for-

berede Vejen udefter, saaledes at de Saar, der er slaaet Medhjælpernes Verdensforbund, snart maa kunne heles. *Peter Wraae.*

Hovedbestyrelsesmøde.

KVARTAARLIG ordinært Møde afholdtes af Centralorganisationens Hovedbestyrelse Søndag den 4. Marts. — I Mødet, der som sædvanlig fandt Sted paa Hovedkontoret, deltog samtlige Medlemmer, med Undtagelse af Herr A. Andreasen, Hjørring, der var forhindret i at være til Stede.

Efter at Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokoller var oplæste og godkendte, fulgte

Forretningsførerens Beretning.

FAGFORENINGSMÆSSIG VIRKSOMHED.

Den Periode, Beretningen omfatter, hører i Almindelighed til den døde Tid, idet Juletravlhed og Nytaarsopgørelse sædvanligvis lægger forøget Beslag paa Arbejdskraften, men til Trods herfor er Beretningsperioden dog en af de livligste i Organisationens Historie og tillige en af dem, der giver de bedste Løfter for Fremtiden. Det skyldes saavel den talmæssige Fremgang, der er fremgaaet af et intensivt personligt Arbejde og uden Afholdelse af store Møder som ogsaa det virkeligt fagforeningsmæssige Arbejde, der i Perioden er paabegyndt.

Medens vi hidtil har maattet arbejde med Teorierne, er vi nu godt i Gang med et praktisk Arbejde, der lover godt for Fremtiden. Denne Virksomhed maa fortsættes, og Erfaringerne har lært os, at Arbejde for vore faglige Forholds Forbedring maa optages paa de enkelte Arbejdssteder med Overenskomster med de resp. Firmaer. Det er Vejen, vi skal følge i den kommende Tid og ved de paagældende Metoder og Midler vil det sikkert lykkes os at faa vore Standsfællers Vilkaar forbedrede.

TALMÆSSIG FREMGANG.

Afdelingsantallet er nu 78 mod 76 den 1. Decbr. Der er oprettet Afdelinger i Skern-Tarm, Mariager, Skelskør, Storehedinge og Vinderup, medens det har været nødvendigt at opløse Ribe, Brædstrup og Ringe, fordi der fattedes egnede Ledere paa disse Pladser. Medlemmerne er dog overflyttet til den direkte Afdeling.

Langt det største Antal Afdelinger har haft Fremgang i Medlemsantal. Saaledes har Kjøbenhavn en Fremgang paa 165, Aalborg 73, Næstved 47, Horsens 30, Aarhus og Randers hver 21, Viborg og Mariager 18, Skern-Tarm 17, Svendborg 16, Ribe 15, Skelskør og Vinderup 14, Hjørring 13, Roskilde 12, Hillerød og Odense 11, Skanderborg og Vordingborg 10, Aars, Esbjerg, Kolding, Langeland og Sorø 9, Frederikshavn 8, Hobro og Storehedinge 7, Nyborg og Ringkøbing 6, Helsingør 5. Et stort Antal Afdelinger har en mindre Fremgang. Ialt er der en Medlemsforøgelse paa 504 Medlemmer, saaledes at Medlemsantallet pr. ultimo Februar væsentlig har overskredet 6000. Af vore Medlemmer er 652 for Tiden indkaldt til Militærtjeneste.

OVERENSKOMST-FORHANDLINGER.

Forretningsføreren gav en Oversigt over Forløbet af Konflikten med A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker". Endvidere er der ført Forhandlinger om Overenskomst med Arbejdernes Brugsforening i Aarhus og Resultatet foreligger i en Overenskomst, der byder vore Medlemmer adskillige Fordele, og som de har al mulig Grund til at være tilfredse med. Ogsaa i Aalborg føres der Forhandlinger med et Par Firmaer, men Resultatet kan endnu ikke overses.

Overenskomsten med Hovedstadens Brugsforening er paa Grund af 6-Lukningen ved Forhandling midlertidig bleven ændret paa nogle Punkter. Med flere Brugsforeninger i Provinsen har vore Afdelinger indledet Forhandlinger, for at opnaa at disse Brugsforeninger selv lønner deres Personale, hvorved Betingelserne for en Overenskomst om Arbejds- og Lønvilkaarene tilvejebringes.

FORHANDLINGER MED ANDRE ORGANISATIONER.

De med „Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen" i Kjøbenhavn førte Forhandlinger er resulteret i, at det fra begge Sider nedsatte Udvalg i en fælles Indstilling opfordrer I. M. F. til at tilslutte sig C.O. Den afgørende Generalforsamling afholdes i April Maaned.

En Sammenslutning, der kalder sig „Uddelernes Fagforening" og som bestaar af Brugsforeningernes Uddelere har ønsket at etablere Samarbejde med C.O., men paa et mellem Foreningens Bestyrelse og C.O.s Forretningsudvalg herom afholdt Møde er et saadant Samarbejde strandet, da det viste sig, at Foreningens Ledere nærmest optraadte som Principaler og tolkede Principalinteresser. Et Forsøg fra denne Forening paa at faa de kjøbenhavnske Afdelingsledere henført under sig, besluttede man at sætte en Stopper for, idet disse der hverken ansætter eller afskediger de øvrige Medhjælpere og i Virkeligheden kun er 1. Medhjælpere, naturligvis hører hjemme i C.O., hvorfor vi maa forlange at disse Medhjælpere tilhører vor Organisation.

AGITATION OG SOCIALPOLITIK.

Udover Afdelingernes sædvanlige Medlemsmøder har der været afholdt 12 offentlige eller delvis offentlige Møder, hvor forskellige af Organisationens Medlemmer har talt. Den planlagte Agitation for 7-Lukningen har det som Følge af 6-Lukningens Indførelse været nødvendigt foreløbig at udsætte; i Stedet for har Hovedkontoret i Cirkulære opfordret Afdelingerne til at iværksætte en systematisk personlig Agitation.

Af socialpolitiske Anliggender er Juleaftens-Lukningen bemærkelsesværdig. Ved en lille Ændring i Butikslukningsloven blev vort Andragende desangaaende imødekommet saaledes, at Butikerne skal lukke Kl. 4, naar Juleaften falder paa en Søndag. Endvidere Dyrtidsloven, hvorom der er udsendt Cirkulære til Afdelingerne, Lærlingelovens Revision, Loven om Lukning af Blomsterforretninger samt det til Regeringen indgivne Andragende om Tilladelse til at holde Butikerne aabne Søndag Formiddag Kl. 9—12. Der er næppe Anledning til at frygte for en almindelig Tilbagevenden til denne forlængst afskaffede Bestemmelse, men skulde Spørgsmaalet blive brændende, agter Organisationen naturligvis at gøre sin Indflydelse gældende.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN.

Arbejdsløshedskassens Virksomhed er paavirket af Juletravlheden, idet der i Oktober Kvartal kun er indgaaet 57 Begæringer om Understøttelse mod 89 i sidste Kvartal. Heraf anerkendtes 55 medens 2 nægtedes paa Grund af, at de paagældende Medlemmer var Restanter. Det kan dog allerede fastslaas, at Antallet af Begæringer langt vil blive overskredet i indeværende Kvartal. Af de anerkendte 55 Begæringer kom 43,8 % til Udbetaling og ialt er der udbetalt Understøttelse for 1408 Dage med Kr. 1587.— mod Kr. 1769.— i Juli Kvartal.

Det gennemsnitlige Antal ledige Medlemmer er 50 pr. Maaned, mod 69 i sidste Kvartal. Antallet af tabte Arbejdsdage er 1490 eller noget over 29 Dage pr. Medlem.

FORSKELLIGE MEDDELELSER.

I Repræsentantskabet er indtraadt Suppleanterne: Johs. Hansen, Svendborg og Johs. Elding, Helsingør i Stedet for d'Herrer Karl Sørensen, Middelfart og Otto Stridsland, Nykøbing F., der begge er fraflyttet det Distrikt, for hvilket de var valgt.

Næstved-Afdelingen er paabegyndt Udgivelsen af et tiltalende lokalt Medlemsblad, der redigeres af Herr P. E. Andersen.

Til Pladsanvisningen har der været opgivet 92 Pladser, hvoraf Oplysning foreligger vedrørende Besættelse af ca 1/8. Det maa paany indskærpes Afdelingerne at have Opmærksomheden henvendt paa dette Arbejde og navnlig give Oplysning om lokalt besatte Pladser.

Beretnings-Debat.

Vedrørende den af Herr Jens Johansen aflagde Beretning udspandt sig en ret indgaaende Forhandling, hvori samtlige Medlemmer deltog. — Opmærksomheden samlede sig især om forskellige Afdelingsforhold og det overdroges til flere Hovedbestyrelsesmedlemmer at undersøge og paa Stedet søge ordnet de paagældende mindre tilfredsstillende Forhold i enkelte Smaa-Afdelinger. Ogsaa en eventuel Regulering med Hensyn til Agitations- og Afdelingsarbejdet i Aarhus foranledigede en længere Debat, og man var besluttet paa at søge dette fremmet ved dertil egnede Foranstaltninger.

Iøvrigt drøftedes C.O.s Virksomhed med særlig Henblik paa den sidste Tids faglige Arbejde og de derhen hørende Anliggender.

Forretningsførerens Beretning fandt enstemmig Godkendelse.

Vor Tidende.

Den af Redaktøren aflagde Beretning gav en Oversigt over „D. H. K. M. T."s Virkeplan i de forløbne Maaneder, der især var viet agitatoriske Formaal. Dette var bl. a. afmærket gennem Udsendelse af et Par Numre i dette Øjemed. Desuden havde Organisationens Aktivitet i flere Henseender præget Bladets Indhold.

Indenfor Perioden var udsendt 6 Numre omfattende 80 Spalter, der fordelte sig med 32 redaktionelt, 38 med indsendt Stof og kun 10 Spalter Afdelingsmeddelelser. Reduktionen i det Spalterum, som Rubriken „Fra Centralorganisationen" hidtil havde optaget, hilste Red. med Tilfredshed, og var dette dels foraarsaget ved Forøgelsen af Afdelings-Maanedsbladenes Antal, dels ogsaa Bestræbelserne for at begrænse disse Meddelelser indenfor et passende Omraade.

Vedrørende Bladets Økonomi oplystes bl. a., at de stedse stigende Papir- og Trykningsomkostninger tyngede stærkere end egentlig forudsat paa C.O.s Budget. Saaledes androg Udgifterne i Januar til Papir, Tryk og Distribution ca. Kr. 1000.—, hvilket naturligvis ogsaa skyldes vor Tidendes bestandig voksende Oplag.

Efter en kort Behandling godkendtes Beretningen enstemmig.

Regnskabsoversigt.

Forretningsføreren forelagde Regnskabsoversigt og Status pr. 31. December 1916, og bemærkede, at det vedtagne Budget for Regnskabsaaret ikke vilde blive overskredet, men at tværtimod Overskudet, trods alle Forhøjelser, — der navnlig rammer D. H. K. M. T., men iøvrigt ogsaa tvinger andre Udgiftsposter stærkt i Vejret — vilde blive større end budgetteret. De mange indkaldte Medlemmer betyder ogsaa et stort maanedligt Kontingenttab, men desuagtet er Formuen vokset til Kr. 86962.56.

Arbejdsløshedskassen er nu saa stærkt konsolideret, at den vil kunne klare selv en ekstraordinær stor Arbejdsløshedsperiode, dersom en saadan skulde indtræffe.

Efter en kort Diskussion om Regnskabet og Annonceadministrationen, toges Regnskab og Status til Efterretning.

Retshjælpen.

Vedrørende dette Omraade for vor Virksomhed skal vi til Orientering hidsættes følgende Data:

Bevilget Retshjælp: 13195, Aage Hyllested ctr. Grosser Isidor Bernstein (3 Mdrs. Gage), 9828, Karen Kjær ctr. Møbelhandler Georg Kofoed (1 Mdrs. Gage). 6934, H. E. Beyer ctr. Grosserer Valdemar Jensen (2 Mdrs. Gage) alle Kjøbenhavn, samt 12168, Otto Jørgensen ctr. Bestyrer Caspersen, Nykøbing F. (3 Mdrs. Gage).

Vundet er følgende Retssager: 12942, Armand Roschmann ctr. O. Zimmermann (4 Mdrs. Gage 540.— + 60 Kr.). En Injuriesag 9846, E. Tranholm ctr. Joh. Resting, Fredericia (50 Kr. i Bøde samt 30 Kr. i Sagsomkostninger), 12943, Gunnar Jensen ctr. Skotøjsmagasinet „Hector" (67 Kr.), 8922, B. H. Nestved ctr. Tapethandler Chr. Jacobsen (405.— + 5% + 60 Kr.).

Tabt er Sagen: 13195, Aage Hyllested ctr. Isidor Bernstein.

Endvidere er der af Manufakturhandler Aage Müller, Roskilde anlagt Sag mod Roskilde Afdelings Bestyrelse for Artiklen: „Manufakturmedhjælpere! Giv Agt!" i D. H. K. M. T. Nr. 24, 1916. — For Øjeblikket har C.O. 10 Sager verserende.

Centralorganisationen og „Septemberforliget".

Forhandlingerne, førte under Konflikten med A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker", har som tidligere meddelt (se D. H. K. M. T. Nr. 5) bestandig tangeret det bekendte Forlig af September 1899, der afsluttedes mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Hovedorganisation efter den store Lock-out 1899. Dette saakaldte „Septemberforlig" danner fremdeles Retsgrundlag for Forhandlinger om og Ordningen af faglige Konflikter med Organisationer og selvstændige Virksomheder, der er indkorporerede under en af de paagældende Hovedorganisationer: „Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening" eller „De samvirkende Fagforbund". Da fornævnte Selskab er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, skulde denne altsaa sanktionere en eventuel Overenskomst mellem C.O. og Selskabet. Men denne Sanktion afhænger i Realiteten af, at C.O. underkaster sig „Septemberforliget"s Bestemmelser, — hvilket tilmed fremtidig vil forpligte vor Organisation.

Om dette vigtige Spørgsmaal førtes en indgaaende Forhandling, hvori alle Medlemmer deltog. Hensigten med Diskussionen var hverken at tage bindende Beslutninger eller træffe nogen Afgørelse i Sagen, men kun at afklare vore Standpunkter i de Forhandlinger, som det overdroges d'Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen at føre med „Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening" vedrørende en mulig for C.O. acceptabel Ordning.

Iøvrigt vil der formentlig ikke i dette for vor Organisations Fremtidsarbejde saa afgørende Spørgsmaal blive taget nogen endelig Beslutning før Sagen er forelagt C.O.s højeste Myndighed: Kongressen.

Lønforholdene paa offentlige Kontorer.

Fra nogle jyske Medlemmer, ansatte paa offentlige Kontorer, forelaa en Henvendelse til Hovedbestyrelsen om at forsøge gennemført en Forbedring af de i Rigsdagen forelagte Forslag om Forhøjelse af Kontorholdsvederlaget for Amtmænd, Retsbetjente og Amtsforvaltere, til Fordel for de paagældende Kontorers Personale. Det fremhæves i Skrivelsen, at den for 1916—17 bevilgede Forhøjelse af 15% — som for Personalets Vedkommende forringes betydeligt ved at en Del af Beløbet bliver anvendt til Papir, Brændsel, Belysning o. l. — maa anses for ganske utilstrækkelig og iøvrigt ikke staar i noget rimeligt Forhold til Dyrtidens Virkninger overfor de i Forvejen meget smaa Gager.

Chr. J. Hendil gav nogle Oplysninger i Sagen, og omtalte forskellige Henvendelser, der underhaanden var sket til Finansministeriet og enkelte Folketingsmænd vedrørende disse Lovforslag. H. henstillede til Hovedbestyrelsen at undersøge Forholdet nærmere og navnlig at fremhæve overfor Offentligheden det utvivlsomme moralske Ansvar, Staten har overfor disse Kontormedhjælpere, der jo faktisk arbejder i Statens Tjeneste selv om de er privat ansatte af vedkommende Retsbetjente.

Det vedtoges at Sagen snarest paa dertil egnet Maade optages — eventuel ved en Henvendelse til Regering og Rigsdag — og at man saaledes forsøger at opnaa en Forhøjelse af de paagældende Dyrtidstillæg.

Faglige Overenskomster og Klub-Vedtægter.

Efter at forskellige Spørgsmaal vedrørende Konflikten med A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker" var behandlede, drøftede Hovedbestyrelsen indgaaende en Anmodning fra Kjøbenhavns Kontor-Afdeling om Ret til Optagelse af Forhandlinger med „Kjøbenhavns Befragtnings og Transportkompagni", „Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforening A/S" og Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn, vedrørende Ordningen af Medhjælpernes Løn- og Arbejdsforhold i disse Virksomheder. — Forretningsføreren forelagde Udkast til Overenskomst desangaaende, og den ønskede Sanktion blev givet.

Et Andragende fra Kontor-Afdelingen i Kjøbenhavn angaaende Godkendelse af Vedtægt for en Klub for Kontormedhjælperne i fornævnte Virksomheder henvistes til Forretningsudvalget. — Fra Aarhus Afdelingen forelaa en lignende Henvendelse vedrørende Godkendelse af Vedtægt for Brugsforeningsmedhjælpernes Klub. Vedtægten godkendtes.

Endelig behandledes den nylig afsluttede Overenskomst med Arbejdernes Brugsforening i Aarhus, der ligeledes godkendtes.

Andre Anliggender.

Som omtalt i vor Tidende Nr. 4 har Medhjælperorganisationer i de neutrale Lande, etableret et Samarbejde gennem „Den neutrale Komité", der indtil videre skal søge at remplacere „Féderation internationale des Employés." Komitéens Formand, Herr Vilh. Hansen, gav yderligere Oplysninger vedrørende dens Virksomhed, der imidlertid væsentligt hæmmedes af den besværlige Kommunikation med de krigsførende Lande. Tilslutning til Komitéens Formaal forelaa imidlertid fra saavel det tyske Forbund som endnu en hollandsk Organisation.

Da Agitations-Brochuren „Hvad vi vil" maa udgives i et nyt Oplag, overdroges det til de Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen at foretage den fornødne Omarbejdelse og besørge det nye Oplag udgivet under egnet Form.

Sluttelig drøftedes en Henvendelse fra „Dansk Assurance Co." omhandlende Etablering af Sygeforsikring. Foranlediget af, at flere Afdelinger havde modtaget saadanne Forslag, vedtoges det at paalægge samtlige Afdelinger ikke at entreie med private Sygeforsikringer, men derimod systematisk at paavirke Medlemmerne til at indtræde i de statsanerkendte Sygekasser.

— — —

Hovedbestyrelsesmødet, der aabnedes Kl. 10 Formiddag, afsluttedes ved 7-Tiden.

Kommunevalgene.

Vore kjøbenhavnske Afdelinger og Valget.

GENNEMFØRELSEN af moderne socialpolitiske Foranstaltninger overlades i vid Udstrækning til de kommunale Raad. Vor Centralorganisation har derfor stedse erkendt Betydningen af, at de organiserede Medhjælpere opnaar en saa vidt mulig direkte Indflydelse i Kommunalbestyrelserne, for derved at præge de sociale Foranstaltninger og den kommunale Beskyttelseslovgivning, der omfatter vore Standsfæller.

Organisationens Fremgang og den voksende sociale Forstaaelse i Medhjælperkredse, hvortil bl. a. den udvidede Valgret vil bidrage, øger Kravet om kommunalpolitisk Indflydelse. Da disse Valg følger partipolitiske Linier, kan vor Organisation eller dens enkelte Afdelinger ikke — uden at kollidere med C.O.s partipolitiske Uafhængighed — direkte intervenere for dette eller hint politiske Parti. Imidlertid vil de Partier, som ved Kandidatopstillingen tager størst Hensyn til de organiserede Medhjælpere, naturligvis vinde Terræn og Tilslutning i Medhjælperkredse. Og for os som uafhængig Organisation bør det partipolitiske Moment ved disse Valg være af underordnet Betydning overfor Hovedsagen: Standens kommunale Repræsentation.

Under den lokale Agitation for den eller de Valglister, der giver vore Navne de bedste Valgchancer, vil vore Medlemmer oftest dele sig efter Anskuelser, saaledes at vore Standsfæller indenfor de resp. Partier forener deres politiske og faglige Interesser i Agitationen for de organiserede Medhjælpere, der med Udsigt til Valg findes paa de paagældende Lister.

Dette Forhold har ved Borgerrepræsentantvalget i Kjøbenhavn givet sig et særligt Udslag.

Nedskrevet før Valgdagen kan disse Linier ikke bringe Valgets Resultat. Imidlertid har Centralorganisationens Forretningsfører, Herr Jens Johansen, — der er foreslaaet af de kjøbenhavnske Afdelinger — opnaaet en saadan Plads paa den socialdemokratiske Liste, at hans Valg er sikret. Ogsaa vor Kollega, Herr Peter Wraae, der fra anden Side er bragt i Forslag, vil have Udsigt til at faa Sæde i Borgerrepræsentationen.

I Stedet for alene at følge den antydede Fremgangsmaade, hvorefter socialdemokratiske Medlemmer i Medhjælperkredse iværksatte en intens Agitation for vore to Standsfællers Valg, har imidlertid den snævrere Ledelse af de kjøbenhavnske Afdelinger til alle Medhjælper-Vælgere i Hovedstaden udsendt en officiel Opfordring til at stemme paa Socialdemokratiets Liste. Cirkulæret opfordrer til at støtte den socialdemokratiske Politik under Henvisning til, at „den forløbne Periode har vist, at Socialdemokratiet er det eneste Parti, der virkelig overtager de Interesser, der ogsaa er vore".

Disse nidkære, omend maaske mindre behændige, Bestræbelser for at sikre vore Kollegers Valg, fremtræder saaledes som en officiøs Partitagen og udnyttes følgelig til antisocialistiske Angreb paa den kjøbenhavnske Ledelse. Ogsaa „Engageringskontoret"s Organ „Principal og Medhjælper" benytter naturligvis Situationen til et voldsomt — men ganske ubegrundet — Angreb paa Centralorganisationen hvis Hovedbestyrelse, dog har været ude af Stand til at kontrollere den paagældende Beslutning.

Uden her at fordybe os i Udfald fra Kredse, der ellers aldrig viser C O. Interesse, endsige Støtte, kan der vel tvistes om, hvorvidt de i dette Tilfælde ansvarlige Tillidsmænd ikke er gaaet videre end deres Kompetence tillod dem.

Afdelingernes Fælles-Generalforsamling udpegede Kandidater, der skulde søges optaget paa den socialdemokratiske og radikale Liste. Ogsaa fra antisocialistisk Side forelaa en Underhaands-Henvendelse, men af forskellige — fuldtud objektive — Grunde blev Herr Jens Johansen Afdelingernes eneste udpegede Kandidat. Generalforsamlingens Beslutning gjaldt imidlertid udelukkende Personerne — selvsagt ikke Partierne.

Episoden er lærerig — og af Eksemplet bør fremtidig drages Lære. Thi indenfor en med saa uensartede Anskuelser som vor isprængt Organisation, bør der herske samme Ret for Loke som for Thor. — Naar derfor socialdemokratiske Medlemmer af de kjøbenhavnske Afdelinger medunderskriver det paagældende Cirkulære, opfylder disse Kolleger ikke blot en politisk, men tillige en faglig Pligt. Men ved lige Ret for Alle, vil Ledelsen løbe den Risiko at fanges i sin egen *cul de sac*, dersom Medlemmer af anden politisk Anskuelse engang skulde finde paa ogsaa at kræve deres Udkaarne forsynet med officielt Stempel.

— — —

Om Medhjælper-Kandidater andre Steder foreligger kun sparsomme Meddelelser. Medlem af C.O.s Forretningsudvalg, Herr A. Andreasen, Hjørring, staar øverst paa den socialdemokratiske Liste og hans Genvalg er saaledes sikret. Dette gælder forventelig ogsaa for Herr P. Jensen, der opstilles af Socialdemokratiet i Vejle.

Derimod er Udsigterne for vore Kolleger, opstillet af „Det radikale Venstre", ringere. Dette gælder saaledes for d'Herrer Sekretær Ad. Hansen, Aalborg og Bogholder M. Kornmaaler, Aarhus.

Som Kommunal-Revisorer er opstillet: Medlem af Hovedbestyrelsen Herr Chr. J. Hendil, Hillerød, samt d'Herrer Th. Hansen, Aalborg og Chr. Jørgensen, Thisted, hvis Valg resp. Genvalg er sikrede. *Vilh. Hansen.*

Løn og Dyrtid.

I September 1916 skrev jeg et lille Indlæg om vor Lønsag og understregede da stærkt, at Tilstanden efterhaanden er bleven yderst vanskelig for Medhjælperne. De forløbne 6 Maaneder har ikke gjort Kaarene lysere — tvertimod. Var Dyrtiden trykkende den Gang, er den nu bleven utaalelig. Handelsstanden har tjent maaske Hundreder af Millioner under Krigen, men Guldstrømmen er saa godt som udelukkende kommen Principalerne til Gode. Den Andel, Medhjælperne har faaet ad Frivillighedens Vej, forholder sig som Naaleøjet til Kamelen. De Principaler, der har haft Forstaaelse af, at deres Medhjælpere knuges ned af Krigens forfærdende Dyrtid, synes at være meget faa. I hvert Fald har kun et beskedent Mindretal lagt paa Medhjælpernes Løn, og Tillæget staar kun rent undtagelsesvis i nogetsomhelst Forhold til Principalernes Fortjeneste.

Vi véd nu, at frivilligt faar vi ikke den Haandsrækning, som Principalerne har en moralsk Pligt til at give deres Medarbejdere, særlig i en Tid som denne. Der er da kun én Udvej: At vi selv stiller vore Krav og fører dem igennem ved Hjælp af vor Organisation.

Organisationen er vort eneste Vaaben, det er ogsaa stærkt og virkningsfuldt, naar vi bruger det med Kraft.

Ligeledes i September-Numret pegede jeg paa den Vej, vi efter min Mening bør slaa ind paa. Vejen gaar gennem faglige Overenskomster med Principalforeninger, og jeg anbefalede at begynde med Manufakturbranchen, hvor der var Udsigt til Oprettelse af en Landsorganisation for Principaler. Saavidt vides er en saadan Organisation endnu ikke bleven til Virkelighed, men senere er der med godt Resultat indledet Forhandling med Brugsforeningerne. Vor Forretningsfører har i en Beretning om det svundne Aar fortalt om de første Overenskomster, der har medført Fordele af henved 20.000 Kr. pr. Aar indenfor et enkelt Foretagende. Jeg finder, at det er en god Begyndelse, som vi maa bygge videre paa, med Udsigt til at skaffe Landets Medhjælpere menneskeværdige Kaar.

Men det er kun en Begyndelse. Dels beskæftiges der i de kooperative Foretagender kun et lille Procenttal af Medhjælpere, og dels stilles disse Foretagender ulige i Konkurrencen med den selvstændige Handel, naar de faar større Udgifter til Lønninger etc. Det er derfor en uafviselig Betingelse, at der ogsaa fortsættes med de store Forretninger, der beskæftiger et større Antal Medhjælpere. Deri maa Medhjælperne være lige saa stærkt interesserede som de kooperative Foretagender. Og naar først Isen er brudt, vil det ogsaa gaa lettere for os, blot vi lægger tilstrækkelig Kraft og Energi i Arbejdet.

Lederne i de kooperative Foretagender har været forholdsvis lette at faa i Tale. Med den Tilknytning, de i Forvejen har til den faglige Bevægelse, har de ogsaa Forstaaelsen af vore Krav. For de store Forretningers Vedkommende er det naturligvis noget vanskeligere, fordi Interessen og Forstaaelsen ofte mangler. Her er det vor Pligt at tage Affære. Under Henvisning til de alt afsluttede Overenskomster med Brugsforeningerne, kan og maa vi gøre dem begribeligt, at det er en Sag, de ikke kan vise fra sig. Vi staar jo ikke helt magtesløse, hvad det forløbne Aar kan opvise Eksempler paa.

Jeg opfordrer derfor Medhjælperne saa indtrængende som muligt til at søge lignende Overenskomster afsluttet overalt. Naar man koncentrerer Arbejdet i den enkelte Kreds eller By, og tager en enkelt eller nogle Forretninger ad Gangen, skal det nok vise sig, at Maalet kan naaes. Men det første Skridt er altid det vanskeligste. Derfor gælder det om at faa begyndt, hellere i Dag end i Morgen. *Johs. Sjælland.*

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Februar.

HOVEDKONTORETS Februar-Beretning vidner om det samme fortrøstningsfulde Udsyn over den nærmeste Fremtid, som kendetegnede de nærmest forudgaaende Maaneds-Beretninger.

Meget tyder paa, at vor Centralorganisation nu er naaet til det Stadium, der maatte komme, hvor Organisationens Fremgang foranlediges og befordres af de organiserede Medhjælperes Tusinder, der ved personlig Agitation og daglig Paavirkning overfor Uorganiserede, næsten umærkelig spreder Organisationens Idéer ud i bestandig videre Kredse. Saaledes bærer da Medhjælperbevægelsen sin Vækst i sig selv — og den sociale Oplysnings Sædekorn, som gennem mange og lange Aar syntes at falde paa Stengrund, giver nu en lovende Høst.

Naar undtages, at d'Herrer Axel Juhl, Jens Johansen og Heie har talt ved Møder henholdsvis i Varde, Hillerød og Næstved samt Helsingør, og at Afdelinger er oprettet i Storehedinge og Vinderup, hvorom forrige og dette Nummer bringer nærmere Meddelelse, har Agitationen været begrænset til personlig Propaganda. Om denne Agitationsform er der udsendt Cirkulære til Afdelingerne, for at opnaa en systematisk Fremgangsmaade. I dette Øjemed skal „D. H. K. M. T." Nr. 2 og 3 yde Afdelinger og Agitatorer speciel Støtte.

Som tidligere oplyst har de ekstraordinære Forhold, hvorunder Landet er stedt, medført at den planlagte Landsagitation for lovfæstet 7-Lukning maatte bortfalde. Ogsaa af denne Aarsag vil offentlige Møder være begrænset til et Minimum — selv om det ikke er Hensigten, at de i ethvert Tilfælde skal bortfalde.

Medlemstilgangen fordeles over 48 Afdelinger og har i Hovedsagen givet følgende Resultater:

Kjøbenhavn 45, Aalborg 22, Vejle 20, Næstved og Storehedinge 17, Varde 13, Vinderup 11, Aarhus og Horsens 10, Kellerup og Randers 9, Skanderborg 8, Frederikshavn og Hjørring 7, Holstebro 6, Hillerød og Nykøbing F. 5, Helsingør, Roskilde og Viborg 4, Direkte Afdeling, Nakskov og Ringkøbing hver 3.

Indenfor Perioden er Konflikten paa A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker" bragt til Afslutning. Konfliktens Forløb, de i Februar stedfundne Forhandlinger og det opnaaede Forlig er udførligt omtalt i vor Tidendes Nr. 5.

Overenskomsten med Hovedstadens Brugsforening er undergaaet en Ændring, idet Firmaet har henvendt sig til C.O. vedrørende Forhandling om midlertidig Ophævelse af Medhjælpernes Frieftermiddag. Der opnaaedes Enighed om indtil den 1. April at begrænse Middagspavsen til 1/2 Time, om Lørdagen til 1 Time, og saaledes at Frieftermiddagen begynder Kl. 12.

Forhandlingerne i det af C.O. og „Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen" nedsatte Fællesudvalg er afsluttede med en enstemmig Indstilling om at „I. M. F." indtræder som selvstændig Afdeling i C.O., og saaledes, at vor kjøbenhavnske Isenkram-Afdeling tilsluttes „I. M. F.", dennes Understøttelsesfond opretholdes som særlig Institution under „I. M. F.", der endvidere stilles frit overfor Tilslutning til Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn. — Bestyrelsen for I. M. F, har siden enstemmig godkendt Fællesindstillingen og vil anbefale Sammenslutningen ved Foreningens Generalforsamling, der afholdes i April.

Retshjælp er bevilget Medlem 6934, H. E. Beyer mod Gros-

serer Valdemar Jensen, Reventlowsgade 16, Kjøbenhavn og Medlem 12168, Otto Jørgensen mod Bestyrer Caspersen, Nykøbing F. henholdsvis til Betaling af 2 og 3 Maaneders Gage. Den sidste Sag er dog kun antaget med Forbehold af Fremskaffelse af Erklæring fra den stedlige Handelsforening om, at Coutume for Opsigelse af Medhjælpere i paagældende Branche er 3 Maaneder. — Sagen Aage Hyllested ctr. Isidor Bernstein er tabt, idet der kun tilkendtes vort Medlem Kr. 25.—, og Sagens Omkostninger skal afholdes af os med 25 Kr.

Derimod vandt vi Sagen 8922, B. H. Nestved ctr. Tapethandler Chr. Jacobsen, og vor Kollega tilkendtes som paastævnet Kr. 405.— plus 5% Rente. Principalen skal udrede Sagsomkomstningerne med Kr. 60.—.

Som allerede oplyst vil der pr. 1. April blive gaaet strængt til Værks mod alle Restanter. Desangaaende har Hovedkontoret udsendt et Cirkulære, hvoraf vi — som Følge af Sagens Vigtighed — gengiver følgende Passus:

„Som det allerede ved en Artikel i D. H. K. M. T. overfor Medlemmerne er præciseret, skal alle Restancer indbetales inden 31. Marts i H. t. Arbejdsløshedskassens Vedtægt § 21. Denne Vedtægtsbestemmelse kræver Indenrigsministeriet og Arbejdsløshedsinspektoratet nøje overholdt, og de Medlemmer, der ikke i Løbet af Marts Maaned betaler skyldigt Kontingent, vil uvægerligt blive slettet pr. 1. April.

Idet vi henleder Afdelingskasserernes Opmærksomhed herpaa, henstiller vi, at der tilsendes Restanterne direkte Meddelelse om dette Spørgsmaal og Oplysning om, at den almindelige 2 Maaneders Restancefrist ikke er gældende i Marts Maaned".

Hovedkontoret udsendte i Februar til Afdelingerne Cirkulære omhandlende Agitationen, Konflikten, Restancespørgsmaal, Medhjælperkandidater ved de kommunale Valg, Kvartalsberetninger o. s. v.

Af Arbejdsløshedskassens Virksomhed skal anføres, at der ialt indkom 48 Begæringer om Understøttelse, heraf anerkendte Forretningsudvalget de 45, hvorimod 2 afvistes, foranlediget af Restanceforhold og 1 (Medlem i Udlandet) maatte udsættes, indtil nærmere Oplysninger forelaa.

Ialt udbetaltes til 16 Medlemmer for 344 Dage: Kr. 350.75.

Medlemstilgangen androg 266.

Den unge Handelsstands Uddannelse.

Staar den paa Højde med Tidens Krav?

OVER dette Emne har Herr Forstander C. Jacobsen, Købmandsskolen, fornylig holdt et Foredrag i „Handels- og Kontoristforeningen", og Forstanderen kommer i sit Foredrag omsider til det sørgelige Resultat, at vor Handelsstand rekrutteres med Folk, hvis elementære Kundskaber er for smaa, og hvis senere Uddannelse er for mangelfuld, og skønt Begrebet „Tidens Krav" ikke nærmere defineres, opstilles der følgende Konklusion: Der „uddannes i Læretiden altfor ofte kun Kontorister og Ekspedienter — ikke Købmænd".

Herr Forstander Jacobsen efterlyser dernæst i sit Foredrag med Vemod de gode gamle Købmænd, Stifterne af de store Handelshuse med fyldte Lagere og Skibe paa Søen. De kendes, ak desværre, ikke mer. Og de unge Handelsfolk, der uddannes nu, er ikke i Stand til at gaa i deres Forgængeres Spor. Deres Uddannelse slaar ikke til, og deres Proletar-Afstamning er dem en stadig Hemsko, der ikke tillader dem at hæve sig op til Matadorer. — Dette er en væsentlig Del af Indholdet af Herr Forstander Jacobsens Foredrag, og det er den Del af Foredraget, der har forbavset mig mest. Herr Forstander Jacobsen kan nemlig ikke være uvidende om, at Skylden for dette ikke er Medhjælperens, ikke hans Afstamnings og ikke hans Uddannelses Skyld, men Tidens. Det er den kapitalistiske Produktionsmetode, der her har grebet ind og ved Kapitalophobninger gennem Aktieselskaber og Handelsmonopoler har bortkonkurreret de private Handelshuse og de smaa selvstændige Næringsdrivende. Og medens den unge Forretningsmand i tidligere Tid kunde nære velbegrundet Haab om gennem sit Arbejde at naa frem til en selvstændig Stilling, til selv at blive Indehaver af en Forretning og maaske ved sin Dygtighed og Klogskab selv grundlægge et af disse solide Handelshuse med det grundfæstede Ry, saa har nu til Dags kun et lidet Faatal af vore Standsfæller Haab om nogen Sinde at naa frem til at blive selvstændig, men hans Stilling bliver — Dygtighed og Uddannelse til Trods — Medhjælperens, Lønarbejderens, hvis eneste selvstændige Handelsvirksomhed bestaar i at sælge sin Arbejdsydelse til sin Principal.

Og her er vi ved det Punkt, ud fra hvilket hele Spørgsmaalet om den unge Medhjælpers Uddannelse maa ses. Der maa vejes og vrages, før Dom kan fældes, og Vind og Sol maa skiftes lige for begge Parter. Og naar det af Forstanderen for vort eneste Handelsakademi herhjemme beklages, at vore Handelsmedhjælperes Uddannelse er for daarlig, og deres Afstamning for lav, maa man for Retfærdigheds Skyld fordre oplyst, hvor den store Part af Skylden ligger, og hvilke forbedrede Vilkaar der kan bydes den unge Medhjælper, naar han sørger for en bedre Uddannelse.

Jeg haaber, at jeg senere gennem disse Spalter kan vende tilbage til dette Emne.

Chr. J. Smerup.

Restancerne skal betales!

DEN forøgede Stabilitet, som i de senere Aar har sat sit Præg paa vor Organisation, har ogsaa medført, at Kontingentbetalingen er adskilligt bedre nu end tidligere. — Men endnu er der dog en lille Rest af den gamle Slendrian tilbage, og det koster os mellem Aar og Dag en Del Medlemmer, navnlig i Marts Maaned, idet Arbejdsløshedsinspektoratet meget haardhændet kræver, at der ved Aarsregnskabets Afslutning pr. 31. Marts ikke maa findes Restanter blandt Medlemmerne.

Idet vi iøvrigt henviser til Artiklen „Til Medlemmerne!" i „D. H. K. M. T." Nr. 4, 1917, gentager vi vor indtrængende Opfordring til Medlemmerne om i denne Maaned prompte at betale Kontingentet, og især understreger vi overfor de Medlemmer, der staar til Restance, at det gælder Medlemsretten, saafremt ikke Restancen bringes ud af Verden i Løbet af indeværende Maaned.

Skulde der i enkelte Tilfælde være særlige Forhold, der bevirker at Betalingen først kan erlægges en af de allerførste Dage i April, maa der herom træffes speciel Aftale i hvert enkelt Tilfælde med den paagældende Afdelingskasserer.

I en saa vanskelig Tid som den forhaandenværende, som desværre næppe kan tænkes ændret til det bedre foreløbig, — tvertimod — har ingen Medhjælper Raad til at afskære sig den Støtte, Organisationen og Arbejdsløshedskassen er for den Enkelte.

Betal derfor Deres Kontingent inden Marts Maaneds Udgang!

Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., den 8. Marts 1917.

Jens Johansen.

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —

og Organisationen hjælper Dig!

Vor Fremgang paa Landet.

Afdeling oprettet i Vinderup.

ALT eftersom vor Centralorganisation har vundet sikkert Fodfæste i Købstæderne, retter vore organiserede Standsfæller paa de respektive Pladser deres Blik mod Omegnens Stations- og større Landsbyer, hvor Medhjælpere beskæftiges i et betydeligt Antal.

Saaledes er der allerede opstaaet adskillige Land-Afdelinger, der altid viser Levedygtighed, dersom den eller de rette Ledere findes blandt de lokale Kolleger. Dette er naturligvis for disse Afdelinger som for Købstads-Afdelingerne en nødvendig Forudsætning for fortsat Trivsel, selv om en Eventualitet som den nævnte iøvrigt ingenlunde er bestemmende for de paagældende stedlige Medlemmers fortsatte Medlemsskab.

Hvorom alting er: Land-Afdelingernes øgede Antal og Vækst er nye Beviser paa den almindelige og voksende Forstaaelse for faglig Organisation, der nu gør sig gældende blandt Handels- og Kontormedhjælperne overalt i vort Land.

Den sidst oprettede af disse Afdelinger er „Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Vinderup og Omegn". Stationsbyen Vinderup ligger paa Strækningen Struer—Skive, og den nye Afdeling tæller ogsaa Kolleger i den nærliggende Landsby Hanbjerg. — Om Starten skrives til os:

Søndag Eftm. den 25. Februar havde Medhjælperne i Vinderup, hvoraf en Del hidtil har været Medlemmer af Holstebro-Afdeling, indbudt til et Møde paa Hotel „Vinderup", da de nu følte sig stærke nok til at danne deres egen Forening.

Det maa siges til de derværende Medlemmers Ros, at de havde gjort et udmærket Forarbejde, idet de havde faaet saa at sige alle Medhjælperne som Medlemmer, havde holdt et Møde forinden samt indbudt Kolleger fra Omegnen.

Der mødte ca. 25 Deltagere til Mødet, hvor Holstebro-Afdelingens Formand, C. C. Knudsen, efter at have budt Velkommen og Medhjælpermarchen var afsunget, talte om C.O.s Formaal, Institutioner og disses Betydning for Medhjælperstanden. Det vedtoges derefter at oprette en Afdeling for Vinderup og Omegn, hvorefter der straks afholdtes konstituerende Generalforsamling.

De af Hovedbestyrelsen udsendte Mønsterlove vedtoges med mindre Ændringer — Endvidere vedtoges det, at alle, der overgik til den nystiftede Afdeling, betaler 1 Kr. i Indskud.

Til Bestyrelse valgtes: Herr N. A. Nielsen som Formand, Frk. D. Kjeldsen som Kasserer, d'Herrer N. E. Thordahl, F. Mikkelsen i Hanbjerg og G. S. Møller. Suppleanter blev d'Herrer Jeppesen og Darling.

Det vedtoges at afholde Møde hver 14. Dag paa Hotel „Vinderup" og Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Foreningen og Bestyrelsen.

Om Aftenen underholdt Herr Kaj Jørgensen med Klaverspil og „C. C." læste op. — Stemningen var, da man skulde skilles, saa god, at flere Medlemmer rejste med til Hanbjerg, for dér atter at tage Afsked med Kollegerne fra Hanbjerg, Hjerm og Holstebro, som havde deltaget i Mødet.

Vi hilser den nye Afdeling Velkommen i C.O.s Rækker og udtaler Ønsket om, at den Aand, der herskede ved dens Stiftelse, maa præge dens Virksomhed og saaledes øge dens Betydning.

C. C.

Conto pro diversi.

NÆSTVED AFDELINGS 10-AARSFEST.

I mange Aar var Sorø alene om at repræsentere Sjællands Provinsbyer paa Centralorganisationens Afdelingskort. — Trods adskillige Forsøg lykkedes det ikke yderligere at bryde Isen før vi fik Tag i Manden, Sjællænderen, der kunde tale til Sjællænderne.

Manden var vor altfor tidlig afdøde Kollega, Manufakturmedhjælper Chr. F. Johannesen. Centralorganisationen staar i stor Gæld til denne vor bortgangne Kampfælle, der meget energisk virkede for Udbredelse af vore Idéer blandt sjællandske Medhjælpere, og ved sine ildnende Taler og Sange — ikke mindst det sidste — netop fangede Sjællændernes Øren. Han talte til Hjertet og ikke i saa høj Grad til Hjernen, og det havde i hine Tider netop sin Berettigelse — navnlig paa Sjælland.

„Chr. F." brød Isen, da han den 28. Februar 1907 startede Afdelingen i Næstved, og i Løbet af utrolig kort Tid oprettede han Afdelinger i Præstø, Vordingborg, Ringsted og Faxe, — Afdelinger han sikkert ogsaa vilde have ført frem til Stabilitet, saafremt han havde faaet Lov at leve. Det fik han desværre ikke, men hans Minde vil leve, og bevare gennem Tidsrum den Taknemmelighed, organiserede Medhjælpere staar i til Rydningsmanden — den begejstrede Agitator.

Næstved Afdeling, hvis Formand Chr. F. Johannessen var til sin Død, nedlagde paa 10-Aars Dagen for Afdelingens Start en smuk signeret Krans paa Chr. F. J.s Grav paa Næstved Kirkegaard.

— — — — —

Paa selve Afdelingens Stiftelsesdag — den 28. Februar — afholdt Næstved Afdeling en stilfuld Sammenkomst, ved hvilken saagodt som alle Afdelingens 140 Medlemmer var tilstede.

Efter at den store Forsamling var pladseret ved festligt smykkede — af Petroleumslamper og Stearinlys oplyste — Kaffeborde, bød Formanden, Herr Alfred Kristensen, Velkommen i en velformet lille Tale, hvorefter han gav Ordet til Forretningsfører Jens Johansen, der holdt Aftenens Festtale, hvori han skitserede Organisationens og Afdelingens skiftende Vilkaar igennem Aarene, og i varme Ord mindedes Stifteren og Afdelingens Arbejde for vor Sag. Taleren sluttede med at lykønske Afdelingen med den store Fremgang, den havde haft i det sidste Aar, og udtalte Haabet om, at den altid maatte bevare den Førerstilling blandt C. O.s sjællandske Afdelinger, som den nu var Indehaver af.

Der holdtes nu et Utal af Taler for Sager og Personer, som det vil være ugørligt at omtale. Sang vekslede ustandseligt med Tale — og ind i det Hele brød Fotografen for at forevige Selskabet — indtil Formanden paa Slaget 11 takkede af med at paalægge Medlemmerne fortsat at arbejde for den blomstrende Afdelings stadige Vækst.

Omvælteren.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Borgerrepræsentant Jens Johansen, Hovedkontoret, Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpsvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn B.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Læssøegade 18, Odense.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Villa „Magda, Kjøbenhavnsvejen, Hillerød.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Dyrehavegaardsvej, Kolding.

Bankrevisor Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Ejby. Onsdag d. 21. Februar afholdtes i Gelsted ekstraordinær Generalforsamling, hvori Flertallet af Foreningens Medlemmer deltog. Desuden overværedes Mødet af d'Herrer Magnus Jørgensen og Bruun, Middelfart — Diskussionen var ret livlig, eftersom det betydningsfulde Emne „Afdelingens eventuelle Opløsning" var under Behandling. Skriftlig Afstemning fandt Sted, og Afdelingen fortsætter sin Virksomhed ledet af en ny Bestyrelse, bestaaende af følgende Medlemmer: Formand, Bogholder, Bjørn Falck, Næstformand: Frøken S. Johansen, Kasserer: Ali Radilow, Sekretær: Frk. E. Nielsen, Bestyrelsesmedlem: Kommis C. Poulsen, Revisorer: Kommis C. Berntsen og Kommis Hansen.

Formanden udtalte Haabet om, at Foreningens fremtidige Arbejde maatte blive af Betydning, opfordrede den ny Bestyrelse til at varetage sit Hverv til Medlemmernes Tilfredshed, samt udtalte Haabet om godt Samarbejde. — Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for C.O. og dens Arbejde.

Emmy Louise Nielsen.

Esbjerg. Den aarlige Stiftelsesfest afholdtes Søndag d. 4. Marts med en Fællesspisning paa Hotel „Spangsberg". Afdelingen blev da 17 Aar gammel. En stor Del af Medlemmerne deltog i Festen, ligesom flere Medlemmer af Varde-Afdelingen havde efterkommet Indbydelsen.

Endelig havde vi den Fornøjelse at se Herr C. C. Knudsen fra Holstebro. Herr K., der under sin Soldatergerning her i Byen, har ydet Afdelingen Støtte af usædvanlig Betydning, blev da ogsaa mindet flere Gange i Aftenens Løb. — Under Festen indløb bl. a. Telegram fra Varde-Afdelingens Formand, Herr Lauridsen, som desværre var forhindret i at deltage.

Efter at der var holdt flere Taler til Ære for Foreningen, opførtes en mindre Komedie, hvorefter den i alle Henseender vellykkede Stiftelsesfest desværre maatte slutte af Kl. 10, i Henhold til Bestemmelserne angaaende Lukning her i Byen.

Frederik Hansen.

Helsinge. 15. November holdt Herr Pastor Larsen et interessant og vellykket Foredrag om Forholdene i Amerika, navnlig med Henblik paa Ungdommen. — Søndag d. 30. Decbr. havde Afdelingen foranstaltet en godt besøgt og vellykket Nytaarsfest, medens Herr Lærer Galatius den 10. Jan. holdt et udmærket Foredrag, der skildrede Danmarks Handelsforhold gennem det sidste Aarhundrede.

Søndag d. 4. Februar havde en Del af Medlemmerne en interessant Tur til Hillerød, hvor vi hørte Foredrag af Herr Forretningsfører Jens Johansen, og deltog i Aftenens vellykkede Sammenkomst. — Fjortendedagen derefter arrangerede vi offentlig Oplæsning af Forfatteren Jeppe Aakjær. Der var ca. 250 Tilstedeværende, og Forfatteren blev lønnet med stærkt Bifald.

Mandag den 2. April afholdes Foredrag af Herr Handelsskoleforstander Palludan.

V. P.

Hillerød. Bestyrelsen agter at arrangere politiske Mødeaftener med en Indleder fra hver af de politiske Partier. Det er lykkedes os at faa dygtige og politisk interesserede Mænd her i Byen til at holde et Foredrag hver, og vi forventer stor Tilslutning fra Medlemmernes Side til disse fire interessante Aftener. Programmet ser saaledes ud:

Onsdag d. 21. Marts. Redaktør Bernild. Onsdag d. 28. Marts. Fabrikant Weitzmann. Onsdag d. 11. April. Kontorbestyrer C. Th. Andersen.

Husk, at Mødeaftenerne nu begynder Kl. 8 — og mød præcis.

Chr. J. H.

Kjellerup. Mødet den 26. Februar var meget godt besøgt. — Formanden, Ingerslev-Jensen, bød Velkommen, hvorefter Herr Redaktør Fogh, Kjellerup talte om „Det radikale Venstres" Program. — Efter Foredraget underholdt Herr Inspektør Sørensen med Oplæsning.

Aftenen sluttede med fælles Kaffebord og der indmeldtes 4 nye Medlemmer. — Mødeaftenerne fortsættes! *Gaunholt.*

Middelfart. Afdelingen har i Løbet af Februar afholdt 4 Møder med forskellig Underholdning bestaaende af Foredrag og Oplæsning.

For Marts har Bestyrelsen vedtaget kun at afholde 2 Møder, da Tilslutningen til Møderne i Februar har været meget ringe.

Onsdag den 28. Marts agter Foreningen at afholde en selskabelig Sammenkomst for Medlemmer med Damer i Anledning af, at Foreningen fejrer 5-Aarsdagen for dens Stiftelse. Der vil blive budt paa musikalsk Underholdning og Oplæsning. — Medlemmerne opfordres indtrængende om at komme til Stede! *Karen Bjørn.*

Nibe. Onsdag den 21. Februar afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. Formanden, Kommis J. Jensen, aflagde Beretning, hvoraf fremgik, at Afdelingen ikke i den sidste Tid havde arbejdet tilfredsstillende, hvilket delvis skyldtes Medlemmernes svigtende Interesse, der navnlig gav sig Udslag deri, at Tilslutningen til Medlemsmøderne lod adskilligt tilbage at ønske.

Efter at Formanden havde opfordret Medlemmerne til at huske deres Medlemspligter, samt oplæst et Cirkulære fra C.O. angaaende Konflikten med A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker", gik man til Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for K. Rasmussen og J. Bengtsen, som begge er bortrejst.

Til Næstformand valgtes Kommis Petersen og til Sekretær Harry O. Larsen. Under „Eventuelt" fremkom der Forslag om at afholde en lille Festlighed i Marts. Forslaget blev imidlertid forkastet.

Generalforsamlingen, der var godt besøgt, sluttede med fælles Kaffebord. — Medlemsmøde afholdes hver Onsdag Aften Kl. 8 pr. paa „Jernbanehotellet".

Harry A. Larsen, Sekr.

Rudkjøbing. Fredag d. 2. Marts Kl. 8 afholdt Foreningen sin halvaarlige Generalforsamling. — Formanden, Herr K. Pelch, bød Velkommen og erklærede den for lovlig indvarslet. Man skred til Valget af en Dirigent, der gav Ordet til Formanden, som derpaa aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, der viste en Medlemstilgang paa 32 Medlemmer, saaledes at Foreningen nu tæller 58.

Kassereren oplæste Regnskabet, der godkendtes.

Der afgik 2 Bestyrelsesmedlemmer, d'Herrer E. Magnussen og K. Pelch; sidstnævnte genvalgtes til Formand, Til Bestyrelsesmedlemmer nyvalgtes J. Gade Kjærgaard og til Suppleanter Frk. E. Hansen og Herr Poulsen.

Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: Herr K. Pelch, Formand. Herr Edv. Hansen, Næstformand, Herr P. Løager, Kasserer og J. Gade Kjærgaard, Sekretær.

Derefter hævedes Generalforsamlingen, og Herr Edv. Hansen udbragte et Leve for C.O.

J. Gade Kjærgaard.

Skelskør. Torsdag d. 1. Marts havde Afdelingen for Skelskør og Omegn arrangeret et Møde paa Hotel „Postgaarden", hvortil alle Handels- og Kontormedhjælpere var indbudt. Desværre havde ikke ret mange efterkommet Indbydelsen. For de mødte holdt Forretningsfører Jens Johansen et interessant Foredrag om C.O.s Betydning for Medhjælperstanden og fremhævede stærkt Foreningens ganske upolitiske Karakter. — Mødet sluttede med et Kaffebord.

Edith Kølle.

Rødby. Ordinær Generalforsamling afholdes paa Hotel „Rødby", Tirsdag den 3. April Kl. 7½. Dagsorden:

1. Beretning. 2. Regnskabet fremlægges. 3. Valg af Kasserer og 2 Bestyrelsesmedlemmer. Efter Tur afgaar Herr J. L. Hesselgren Herr A. H. Ottosen og Frk. S. Thomsen; desuden Valg af 2 Suppleanter. 4. Valg af 2 Revisorer og 2 Revisorsuppleanter. 5. Eventuelt. — Forslag, som ønskes behandlet paa Generalforsamlingen maa indgives til Bestyrelsen 4 Dage forinden.

Umiddelbart herefter afholdes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen. Dagsorden: 1. Beretning. 2 Regnskabet fremlægges. 3. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Vejle. Ved det ordinære Medlemsmøde, Torsdag d. 1. Marts, havde Hovedbestyrelsesmedlem, Bankrevisor Herr Johs Sjælland, Aarhus, velvilligst stillet sig til Disposition og holdt et indledende Foredrag om C.O.s Program. — Taleren dvælede specielt ved Pkt. 1: „Bedre og bestemtere Lønninger", præciserede dette Kravs fulde Berettigelse, og fremkom med sin personlige Mening om „de Veje, der maatte gaaes", og de Midler, der kunde gøres Brug af for at naa Maalet.

I den paafølgende Diskussion deltog flere Medlemmer.

M. Rasmussen.

Den sorte Tavle.

10734 Harald Andersen, 10735 Ove Jørgensen, 10746 Jens Jensen og 10944 Axel Nielsen slettes paa Grund af Restancer, samt utilbørlig Opførsel (Kortspil under en Oplæsning) ved et Møde.

Helsinge i Februar 1917. *Svend Gregersen,* Kasserer.

Følgende Medlemmer slettes herved af Kolding Afdeling paa Grund af Restance: 13153 Johannes Nielsen, Allégade 16, Bog og 2 Mdr. 10929 Alfred Nielsen, „Bristol", 5 Maaneder.

Kolding, den 17. Febr. 1917. *Axel L. Lorensen,* kst. Kasserer.

Slettet som Følge af Kontingent-Restance er Medlem 13405, Chr. Maltha Nielsen hos Cigarfabrikant Vilhelm Lange, Slagelse.

Slagelse, 20. Febr. 1917. *B. Christensen.*

Medlem Nr. 10076 H. J. C. Andersen, „Det blaa Hus", er slettet af Viborg-Afdelingen paa Grund af Restance.

Viborg, primo Marts 1917. *J. Chr. Jacobsen.*

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 7. 1. April 1917. 17de Aargang.

KONTORFAGET.

UD af den Tingenes Ordning, der skyldtes den omsiggribende Storhandel og haardhændede Storindustri, fremgik Kontorernes tusindtallige Medhjælperstand.

Handel i gammel Stil, Haandværk og Smaaindustri, kendte ikke den moderne Stordrifts mangeartede udspecialiserede Funktioner, og skyede alt uproduktivt Arbejde, hvis Resultat ikke direkte kunde eftervises i Daler og Skilling. En nøjeregnende Tid, agtpaagiven overfor det altid vaagne Krav om Driftsomkostningernes yderste Minimum.

Vor Tid er derimod Arbejdsdelingens og Forretningsorganisationens. Paa Kontorerne som i de industrielle Etablissementer.

Indenfor Kontorfaget genspejler dette sig i Funktionernes Mængde: Kontorister, Korrespondenter, Bogholdere, Regnskabsførere, Maskinskrivere, Stenografer, Statistikere, Fakturister, Kalkulatorer, Prokurister, Kontorchefer, Fuldmægtige og endnu adskillige Specialhverv, samhørig med de enkelte Forretningsbrancher.

Ikke i noget andet af de sideordnede Handels- og Kontorfag møder man saa forskelligartede Arbejdsvilkaar som netop blandt Kontormedhjælperne, regnet i videre Forstand. Og næppe nogen anden Erhvervsgruppe i vort Samfund har været i en saa springende Vækst som dette broget aflejrede Fag, der i de sidste Tiaar navnlig fra Spindesiden har hentet sin stærke Tilgang.

Selv om denne Udvikling ikke specielt for Kontorfaget kan talmæssig eftervises, frembyder den kjøbenhavnske Erhvervs-Statistik dog interessante Holdepunkter for en Karakteristik deraf. Naar nemlig Antallet af mandlige og kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere indenfor Tiaaret 1901—1911 øgedes med henholdsvis ca. 37% og ca. 110%, betegner dette ikke alene disse sociale Nydannelsers Art og Retning, men udtrykker tillige, at den virkelige procentuelle Forøgelse af Medhjælperantallet i Kontorfaget, maa søges væsentlig højere end disse Gennemsnitstal.

Iøvrigt er det ad anden Vej konstateret i hvilken Udstrækning Kvinderne talmæssigt vinder ind paa de mandlige Kontormedhjælpere. Naturligvis er dette Forhold mest iøjnefaldende i de almindeligste Kontorfunktioner. Her udgør Kvinderne allerede nu ca. 40% af af samtlige Medhjælpere, — og Forholdet er ensartet for Hovedstad som Provins. For Kategorien: Kasserere og Bogholdere — Betegnelser, der imidlertid ingenlunde altid udtrykker specielt kvalificerede Ydelser — er de tilsvarende Procenttal ca. 35% og ca. 40% i og udenfor Kjøbenhavn. I de mere overordnede Funktioner udgør Kvinderne derimod kun en ringe Procent.

Disse Nydannelser har i Kontorfaget aflejret sig lagvis, men saaledes at Tilgangen hovedsagelig samler sig i Fagets ugunstigst stillede Gruppe. Langt største Parten af Kontormedhjælperne er derfor prisgivet saare beskedne, endog kummerlige Lønvilkaar, medens de paa andre Omraader som Arbejdstid, Ferie, Kost og Logi gennemgaaende er gunstigere stillede end deres Standsfæller i Butikkerne.

Angaaende Gageforholdene før Krigen, har „Det statistiske Departement" leveret et ret omfattende Materiale. Heraf fremgaar følgende Gennemsnitslønninger for Kontorfagets Udøvere i Hovedstad og Provins:

	Mænd		Kvinder	
	Kjøbenhavn	Provinsen	Kjøbenhavn	Provinsen
En gros Handel	1188.—	1035.—	848.—	710.—
Pengeinstitut	1639.—	1305.—	—	—
Forsikring	1411.—	—	810.—	—
Spedition	1460.—	1015.—	—	—
Industri	1354.—	913.—	966.—	684.—
Offentlige Kontorer ...	—	871.—	—	675.—

Ogsaa før Krigen var imidlertid disse Gennemsnitsgager langt under den standard of life, som Forholdene nu engang kræver af Kontormedhjælperen i Industri og Varehandel, — og som ikke blot afmærkes i Klædedragten, men tillige i det almindelige Levesæt. For de øvrige mere eller mindre overordnede Medhjælpergrupper er Indtægterne højere, og der viser sig Tendens til en nogenlunde progressiv Stigning i Indtægterne efter Aldersgrænser.

Dyrtid og Krigens øvrige Virkninger har siden bragt mange Kontormedhjælpere til den honette Fattigdoms yderste Grænse, fordi Indtægterne end ikke tilnærmelsesvis staar Maal med det hastigt stigende Prisniveau.

Saaledes samler Kontorfagets aktuelle faglige Anliggender sig i Lønspørgsmaalets Brændpunkt. Under Øjeblikkets Indtryk: Udligning af de vigtigste Merudgifter gennem Dyrtidstillæg. I Almindelighed: Regulering af Gageforholdene ved Fastsættelse af Minimalsatser og reviderede Lønningsskalaer i de enkelte Virksomheder.

— — —

Blandt de sideordnede Handelsfag følger Kontorfaget egne Veje. Tydeligst viser dette sig i Selvstændighedsbetingelserne, der i Butiksfagene vel er svindende, men næsten helt illusoriske i Kontorfaget. Kontormedhjælperen vil hyppigst blive den stadig arbejdstagende og allerede derfor burde Organisationsbetingelserne for dette Fag være større end for noget andet.

Uden Organisationens Regulator og Initiativ sker dog hverken dette Fyldest eller den Vilkaarlighed, der raader i Løn- og andre faglige Anliggender, afløses af en aftalemæssig Ordning. Og til Organisationsspørgsmaalet knytter sig den faglige Uddannelse, tvedelt i det praktiske af Beskyttelsesbestemmelser regulerede og skærmede Arbejde samt den teoretiske Undervisning, der maa blive Fagskolens Sag. — Lad saa end Fremtids-Perspektivet synes nok saa lovende for et Faatal af Kontorfagets bedst rustede Elementer, det langt overvejende Flertal af Kontormedhjælpere vil som hidtil have Organisationen behov.

Centralorganisationens socialreformatoriske Virksomhed samlede sig hidtil om de daarligst stillede Butiksmedhjælperes Krav. Men ogsaa Kontorfagets Udøvere har i Lønspørgsmaalet, Konkurrenceklausuler, Overtidsarbejde, weeck-end o. s. v. særlige faglige Reformkrav, der i Forbindelse med de alménkendte Fordele, vor Organisation byder, bør samle Kontormedhjælpere overalt i Landet i den eneste faglige Medhjælperrepræsentation for dem som for de øvrige Medhjælpergrupper:

Centralorganisationen!

Kontormedhjælperne i Kjøbenhavn.

KONTORMEDHJÆLPERNE i Kjøbenhavn er Storhandelens Medhjælpere par excellence. For ingen anden Medhjælpergruppe, og intet andet Sted i Landet, har de ydre Forhold i den Grad antaget Storindustriens Former, og medført de deraf følgende saavel gode som daarlige Sider for Medhjælperne.

Selvstændighedsmuligheden er saare minimal, idet Smaavirksomhedernes Antal formindskes for hvert Aar der gaar. Kapitalinteresserne føler sig kun betrygget ved en Arbejdsmetode, der er anlagt paa at bortrydde al human Hensyntagen til de enkelte Individer, og som Erstatning herfor sætte det mest haardhændede Udbytningssystem, der presser ethvert forhaandenværende Objekt af hvilkensomhelst Art.

Disse af de sidste Par Menneskealdres Udvikling skabte Forhold, har systematiseret Kontormedhjælpernes Arbejdsvilkaar, men det har ganske vist i samme Grad udslettet Individualiteten, undergravet Initiativet og maaske ogsaa i nogen Grad paavirket Energien, idet Medhjælperne mere og mere er blevet et Led i Maskineriet — maaske et nødvendigt og værdifuldt Led — der dog kun kan fungere, naar ogsaa de øvrige Hjul i Maskinen snurrer rundt.

Den meget ringe Selvstændighedsbetingelse for Kontormedhjælperne har naturligvis medført, at denne Medhjælperkategori i Gennemsnitsalder ligger noget højere end for Standen som Helhed, og da hele Udbytningssystemet har holdt Lønnen nede paa et urimelig lavt Trin, er det samlede Resultat heraf blevet, et nyt Proletarlag — Filp-Proletariatet kaldet — som i Retning af at være daarligt stillet desværre kan konkurrere med hvem det skal være.

Hvem kender ikke den blankslidte, frynsede Fattig-Finhed, som overfor Offentligheden søger for enhver Pris at vedligeholde Skinnet, men i en Mængde Tilfælde lider den bitreste Nød i Fattigkvarterernes beskærmende Mørke.

Kommer det først dertil med En, og dertil kommer det mellem Aar og Dag med adskillige af vore ældre Kammerater, saa har man sikkert ondt ved at opretholde Troen paa, at der findes nogen Vej ud af Uføret. De allerfleste af disse vore ulykkeligt stillede Standsfæller ser det hele graat i graat og kommer tilsidst til det Resultat, at det kan ikke være anderledes. — De savner den tilstrækkelige Rankryggethed til at protestere mod de daglige Chicanerier, der som Regel er rigeligere end Lønnen, og de savner det økonomiske Rygstød, der skal til for at den Enkelte kan sætte sin Stilling ind paa, at forbedre sine Arbejds- og Lønbetingelser

De kender ikke deres Styrke; kender ikke — vil mange Gange ikke kende — Sammenholdets Værdi og Betydning; thi om de gjorde det vilde Principalens (Kapitalens) Eneherredømme forlængst være brudt, og Medhjælpernes naturlige Ret til at være medbestemmende om deres egne Forholds Ordning have været anerkendt.

Thi netop den rene faglige Organisation med dens Arbejdsløshedskasse, Retshjælp, Pladsanvisning Oplysningsbureau o. a. tilknyttede Institutioner, repræsenterer det, som den enkelte Medbjælper ofte mangler, for at fremsætte og gennemføre Krav om bedre og anstændigere Vilkaar. —

Rent bortset fra den økonomiske Støtte, der gennem Arbejdsløshedskassen kan ydes Medlemmerne, har det naturligvis en overordentlig moralsk styrkende Virkning, naar man véd at man har flere Tusind Kolleger staaende solidarisk med sig.

Det er det, den danske Handels- og Kontormedhjælperstand skal lære. Og det er det, som Kontormedhjælperne i Kjøbenhavn mærkværdigvis endnu ikke har lært — til Trods for, at ingen som de opfordres dertil hver eneste Dag paa den haardhændede Maade, som Livets kolde Virkelighed nu engang betjener sig af. —

Ikke mindst de senere Aar har vist os, at vore Principaler meget vel kan betale en Pris for vor Arbejdskraft, der staar i et rimeligt Forhold til de Krav, der stilles til os, for at kunne leve anstændigt og menneskeværdigt.

Alle vore Principaler styrker og underbygger i denne Tid deres Aktieselskaber og økonomiske Kraftstationer d. v. s. Bankerne.

Lad os nu ogsaa styrke og underbygge vort Aktieselskab og vor økonomiske Kraftstation d. v. s. Centralorganisationen, saaledes at ogsaa vort Udbytte og vor Indflydelse

kan stige og bringes mere i Forhold til vor Indsats end Tilfældet er nu.

Tidens Løsen for alle Kontormedhjælpere maa derfor være:
Ind i Centralorganisationen! *Jens Johansen.*

I DYRTIDENS STORME.

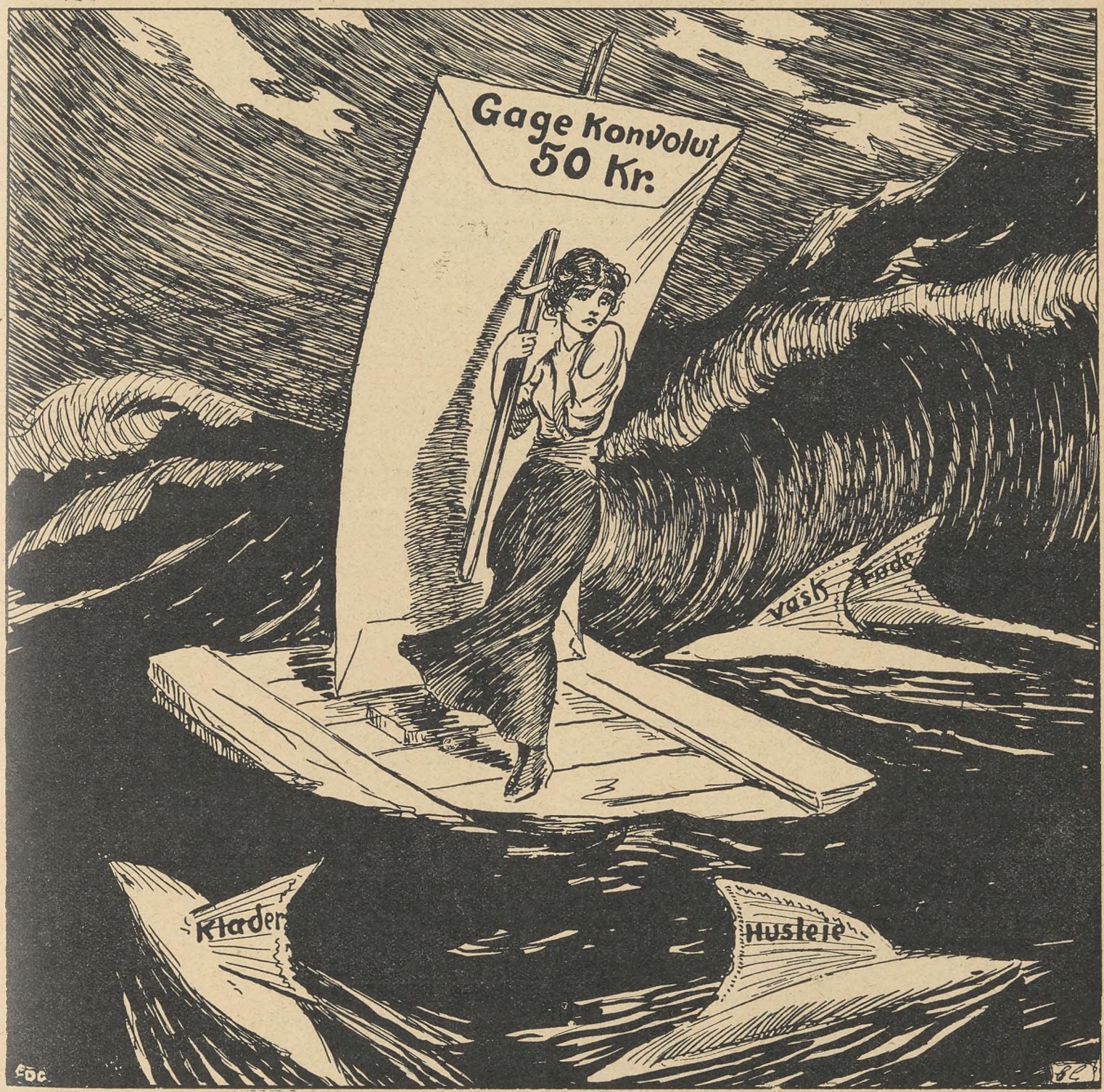

I tusindvis kæmper Kontorfagets unge Kvinder — og Mænd — under ulige Vilkaar mod Krigsperiodens enorme Prisstigninger.

Vil det lykkes at bringe den skrøbelige Skude gennem Dyrtidens Storme, og lykkelig undgaa at blive et Bytte for Tidens graadige Hajer?

Husk uorganiserede Kollega! Centralorganisationen er for Dem den bedste Lods over Dyrtidens fraadende Hav.

Lønnen og Arbejdet.

Kontormedhjælper-Vilkaar i Provinsen.

FOR ganske kort Tid siden kunde man i et større Provinsblad finde en Annonce, hvorigennem et mellemstort Firma i en af de jyske Østkystbyer søgte en Bogholder. Vedkommende maatte være uddannet ved Kontorfaget, være fortrolig med dobbelt Bogholderi, Maskinskrivning og Stenografi, skulde være dygtig Korrespondent og maatte være perfekt i Tysk og Engelsk.

Som man ser, det er ikke ganske ubetydelige Fordringer, der her stilledes. En Ansøger til denne Plads, maatte nødvendigvis være en Mand som havde arbejdet — jeg kan vist godt sige — en halv Snes Aar ved Faget. Det er jo meget sjældent at træffe ganske unge Kontormedhjælpere, der foruden manuel Færdighed i alt Kontorarbejde, Bogholderi, Maskinskrivning, Stenografi o. s. v. ogsaa skulde kunne føre Korrespondance paa tre Sprog. Der hører dog noget til, og man kan vist godt sige, at den største Part af Kontormedhjælperne aldrig naar saa vidt, at de behersker tre Sprog. I mange Virksomheder har man slet ikke Brug derfor. Jeg tvivler dog ikke paa, at der meldte sig Ansøgere nok til Pladsen; thi der er ingenlunde Mangel paa dygtige Kontormedhjælpere, der ved Flid og Interesse for deres Fag, har tilegnet sig en solid faglig og sproglig Uddannelse. Det, der derimod skorter meget paa, er Principalernes Forstaaelse af, at man, naar man vil stille Krav, ogsaa maa give en Løn, der staar i Forhold dertil, og denne Brist viste netop nævnte Annonce et Eksempel paa. Det søgende Firma ansætter Lønnen til 1400 Kr. Der fremhæves ganske vist, at det er Begyndelsesløn, men skal der begyndes saa smaat, er der vel næppe Udsigt til nogen Sinde at opnaa en blot nogenlunde ordenlig Løn i dette Firma.

Jeg kender et Tilfælde, hvor en ung Mand med en meget grundig merkantil Uddannelse og med særdeles gode Sprogkundskaber, lod sig engagere for en lille Begyndelsesløn til et af vore største Eksportfirmaer. Han førte gennem nogle Aar Firmaets tyske, engelske og franske Korrespondance og opnaaede en saa svimlende Løn som 1500 Kr. aarlig. — Gentagne Gange forsøgte han at faa bevilget en Forhøjelse, men modtog altid et pure Afslag, indtil han en Dag fik Tilbud paa en bedre lønnet Stilling i et andet Firma, da opdagede man pludselig hans udmærkede Evner og overdrog ham en betroet Stilling i Firmaets Filial i U. S. A. — Man forstaar, at der ikke manglede Dygtighed hos denne Mand, men Firmaet vilde saa længe som muligt udnytte hans Dygtighed til en billig Penge.

Jeg kunde, saafremt Pladsen her tillod mig det, nævne mangfoldige lignende Tilfælde. — Lønforholdene er, i alt Fald i Provinsen, hvor jeg kender dem bedst, saa uhyggelig lave, at der maa søges en Forandring. Det er ikke ualmindeligt, at Medhjælhjælpere med 6—7 Aars Anciennitet ved Faget arbejder for 80—85—90 Kr. om Maaneden. — En dygtig Haandværkssvend med den samme Anciennitet i sit Fag, vil let kunde tjene det dobbelte i samme Tidsrum. Og hvorfor er det saaledes? Haandværkssvendens Arbejde er dog samfundsmæssigt set ikke mere værd end Kontormedhjælperens. Det ene Fag er afhængig af det andet, og alle Fag er lige uundværlige Hjul i vort Samfundsmaskineri.

For de enkelte Fag, der vil hævde sin Stilling i Samfundet, og som i faglig Henseende vil finde en sund og god Udvikling til Held for saavel Faget som hele Samfundet, er Organisationen en absolut Nødvendighed.

Haandværkssvenden har forstaaet at vurdere sig selv og sit Arbejde, har i Tide vist at stille Krav om en rimelig Betaling for det Arbejde, han udfører, og har tillige forstaaet ved Hjælp af gode og stærke Organisationer at faa sine Krav respekteret og gennemført.

Kontormedhjælperen, Forretningsmanden, der dog er vant til at opstille Kalkulationer, til at beregne Avancer, Konjunkturer o. s. v., har næppe endnu den Dag i Dag gjort sig fuldstændig klart, hvad hans eget Arbejde er værd, og langt mindre har han tænkt over, hvodran han skal bære sig ad med at faa den Betaling for sit Arbejde, som han kan tilkomme. — Nuéts Chancer forspildes, fordi alt for mange har bundet sig til Haabet om, at Lykken en skønne Dag skal lade dem dumpe ned i en „fin Stilling". Desværre bliver kun alt for mange skuffede.

Man smeder sin egen Lykke, ikke alene ved et dygtigt og punktligt Arbejde, men ogsaa ved at man i Tide træffer saadanne Dispositioner, at man er sikret imod, at det ikke bliver Tilfældigheder og Vilkaarligheder, der skal afgøre Ens økonomiske Stilling.

Jeg vil haabe, at samtlige mine uorganiserede Kolleger vil give mig Ret heri, og at de saa vil melde sig ind i Organisationen og dermed være med til at skabe et fast Værn om Medhjælpernes Interesser, og til at skabe lyse og lykkelige Tilstande for vor Stands Tusinder.

Axel Juhl.

KONTORMEDHJÆLPERE!

UDEN en forsvarlig, tidssvarende Ordning af den faglige Uddannelse, sædvanligvis underkastet tilfældige, oftest utilfredsstillende, hyppigt slette, Lønvilkaar, der under Dyrtiden er end yderligere forringede, er ogsaa Eders Løsen:

CENTRALORGANISATIONEN

der med sine 80 Afdelinger, 6000 Medlemmer og Fonds, omfattende 90.000 Kr., sin Arbejdsløshedskasse, Retshjælp og andre Institutioner, sit faglige Initiativ og sin organisatoriske Aktivitet, netop er

EDERS ORGANISATION!

Kontormedhjælperne

paa de offentlige Kontorer.

PAA de offentlige Kontorer Landet over, Byfoged-, Herreds- og Birkekontorer, Amtskontorer og Amtstuer, findes der som bekendt et stort Antal Kontormedhjælpere, der uden at have juridisk Uddannelse udfører en stor Del af Arbejdet. Den Omstændighed, at disse Medhjælpere ikke have juridisk Eksamen, bevirker i Almindelighed, at de ere afskaarne fra at rykke op til de overordnede og godt lønnede Stillinger paa de nævnte Kontorer, og det burde da være en Selvfølge, at disse Kontormedhjælpere fik en anstændig Løn for det ofte store Arbejde, der paahviler dem.

Ikke desto mindre er disse Medhjælpere vel nok nogle af de elendigst lønnede indenfor vor Stand — og det siger jo en Del. De arbejder faktisk i Statens Tjeneste som Embedsmændenes Medhjælpere, men Staten har endnu ikke interesseret sig for disse Medhjælperes Kaar. Staten har til Dato ikke beskæftiget sig med den Kendsgerning, at mange af Statens Embedsmænd her byder deres Medhjælpere en Løn, som er langt under det, man anstændigvis tør byde et voksent Menneske for en Dags Arbejde.

Der er næppe nogen Tvivl om, at de Lønninger, der af Embedsmændene rundt om i Provinserne bydes Kontormedhjælpere, har bidraget sit til at holde Lønningerne nede ogsaa paa andre Kontorer. Følgende Ræsonnement ligger nær: Naar Embedsmanden kan være bekendt at byde Kontorister og Kontordamer, som ofte har arbejdet flere Aar ved Kontorvirksomhed, en Gage af 40—80 Kr. om Maaneden — ja saa kan jeg, Forretningsmanden, sandelig ogsaa være disse Lønninger bekendt overfor mit Personale!

Men kan Staten være dette bekendt?

Det er maaske rimeligt, at Staten siger til Embedsmanden: Her er et Beløb til Brændsel, Belysning, Papir o. s. v. Kan det faas billigere, er det Din Fortjeneste og Du kan tage Overskuddet, Men er det virkelig ogsaa rimeligt og i Overensstemmelse med det, man kalder offentlig Moral, at Staten siger til Embedsmanden: Her er et Beløb til at lønne Kontormedhjælpere for. Kan Du faa disse Medhjælpere til en Sulteløn saa er det Din Fortjeneste og Du kan tage Overskuddet?

Er dette Ret og Rimelighed i Aaret 1917?

De Embedsmænd, som gerne vil lønne deres Folk ordentligt, og som faar forlidt i Kontorhold, kan ikke være tjent med denne Ordning, og de Embedsmænd som faar et tilstrækkeligt stort Kontorholdsvederlag, men som udbytter Personalet til egen Fordel, bør hurtigst muligt bremses. Staten maa have til Pligt at indføre ordnede og for Personalet betryggende Forhold paa dette Omraade, saafremt den ikke vil gaa med til selv at ansætte Personalet.

Vort Krav maa være dette: Er Kontorholdsvederlaget for lille, maa det forhøjes, og er det stort nok, maa Staten sørge for — og have Garanti for — at Personalet bliver lønnet ordentligt.

Hvad den nu herskende Dyrtid betyder for mange af disse Medhjælpere med de nævnte Gager, behøver man ikke nærmere at beskrive. Retsbetjentene har anmodet Staten om en Forhøjelse af Kontorholdet i Anledning af Dyrtiden, og Rigsdagen har ved forskellige Smaalove bevilget et Tillæg til Kontorholdet af 15 pCt. En saadan Forhøjelse er selvfølgelig ganske utilstrækkelig og Medhjælperen har endda ikke Spor af Garanti for, at han faar noget af dette Tillæg. De vedtagne Love indeholder ingen Betingelser i saa Henseende — det bliver Embedsmandens Sag, hvorledes han vil fordele Tillægget mellem de forskellige Kontorholdsudgifter som Papir, Brændsel, Belysning, Medhjælp o. s. v., Poster, som jo alle ere stegne i de sidste Par Aar,

Forholdene ere altsaa fremdeles de samme: Om disse Medhjælpere, der skal være ordentlig klædte, skal være paalidelige Arbejdere og i det Hele være i Stand til at udføre en Del af Statens Kontorarbejde paa en betryggende Maade, om disse Medhjælpere som Vederlag faar en Gage, som næppe rækker til Kost og Logi — det er altsaa en Sag som Staten endnu ikke har bekymret sig det ringeste om. Men vi maa skabe Opmærksomhed om denne Sag — og først og fremmest maa de paagældende Medhjælpere kende deres Pligt mod dem selv og deres Kolleger.

De maa blive klar over hvor de hører hjemme, klar over, at de maa slutte sig til de Tusinder af andre Kontormedhjælpere, der forlængst har fundet deres naturlige Plads i Centralorganisationen og dermed deres Krav rejst i „Dansk Handels- og Kontormedhjælpertidende". *Chr. J. H.*

Provinsielle Strejflys.

To Kontormedhjælper-Typer.

MAN har engang med en vis Berettigelse kaldt vor Stand for det kjoleklædte Proletariat, og vor Stands Forhold er ikke saa væsentligt forandrede og forbedrede siden da, at denne Betegnelse kan siges at være forældet.

Kvindelige Kontorister.

Et Brev fra en ung, kvindelig Kontormedhjælper.

Kære Moder!

DU beder mig blive, hvor jeg er, eventuelt kun om at skifte Plads. Du vil nødig give Dit Minde til, at jeg prøver, hvordan det er at leve paa den anden Side Kloden, selvom det efter Din egen Erfaring er det bedste Land for Kvinder og unge Mennesker. Fader mener som Du, og i Dit Brev staar der:

> „Pengene i sig selv har ingen synderlig Betingelse for at skabe Lykkefølelse hos et Menneske. Har Mennesket ikke Evnen i sig selv til at føle sig glad, kan Penge ikke gøre det, og den, der ikke ligefrem sulter og ikke ligefrem mangler Klæder, der er anstændige, har ikke Lov at sukke over Pengemangel. Et sundt Menneske fejer den Slags Sorger til Side og glæder sig over alt, der ikke er besmittet af Pengemagt og Pengebegær."

Og Du minder mig om, at jeg er ung og stærk, at jeg har en Kontorplads, som mangen ung Pige vilde prise sig lykkelig ved at have, og Du siger, at en Kvinde aldrig nogen Sinde maa forvente ved sit Arbejde at kunne tjene mere end til sit nødvendige Ophold. —

Kære Moder, jeg havde haabet, at Du om ikke med Begejstring saa dog i hvert Fald ikke med saa stærk Reservation havde hilst min Beslutning: Du er jo dog ellers saa glad for, at Hans ikke spildte sin Ungdom herhjemme. Men nu vil jeg fortælle Dig lidt om en ung Kontordame, jeg kender meget nøje, og saa tror jeg, at Du vil forstaa, hvorfor jeg ønsker at søge nye Skikke og nye Felter, mens Tid er.

En ung Dame med en alvorlig og god Skoleuddanelse og særlig Handelsskoleundervisning stod en Dag paa Brostenene i den store By for at søge Plads paa et Kontor. Hun var sikker paa, at det vilde gaa let, men det gjorde det slet ikke, for der manglede noget, der hed „praktisk Kontorarbejde". Ved et Skæbnens Spil fik hun alligevel Plads i en meget stor Forretning, og hun syntes, at Lykkens Gudinde havde baaret hende paa Hænderne. At en ung Piges Arbejde var 50 Kr. værd om Maaneden stod for hende som et underfuldt Æventyr, da det netop gjaldt hende selv. Blodet i de unge Aarer randt varmt, og Øjnene var skinnende blanke derved.

En Følelse af hellig Taknemlighed fyldte hende overfor den, der havde haft Mod til at engagere hende, trods det manglende Ophold paa et Kontor, og hun spekulerede kun paa for enhver Pris at gøre Fyldest i den Plads, der for hende var saa meget værd, og hun var sjæleglad, fordi der ofte var Brug for hende udover den almindelige Arbejdstid. Tænk at kunne give noget igen?

Var der begaaet en Fejl paa Kontoret, betoges hun af Angst for at være den Skyldige, og var hun det, ventede hun Resten af Dagen og maaske den næste med paa at blive opsagt, alt imens hun gjorde sig dobbelt Flid for intet at glemme og intet at overse. Der kom ingen Opsigelse, men hun tænkte sig ikke, at der heller ikke havde været nogen Grund til at give den.

At hendes Villighed var saa overordentlig stor, og at den havde gjort tilsvarende Indtryk paa Chefen, vidste hun slet ikke; ejheller, at hun ved sin altomfattende Interesserethed havde lagt Grunden til om nogle Aar, naar det altsammen ikke var saa nyt, at faa Prædikatet: Har tabt Interessen for Forretningen.

Der falder en Lønforhøjelse paa 10 Kr. Hjertet hopper af Glæde Øjnene takker begejstret Arbejdets Paaskønner. Der gaar en Vin-

Kun i én Retning har Kontormedhjælperne egentlig hidtil dannet en Undtagelse i saa Henseende, nemlig med Hensyn til Stands- og Kammeratskabsfølelse, thi paa dette Felt er vi sørgeligt langt bagefter. Om Grunden hertil kan der skrives lange Artikler. Her skal kun fremdrages et Par Scener fra det virkelige Liv, fordi jeg synes, at de kaster et vist Lys over vore Standsfæller.

Den første Scene foregaar i en større Provinsby.

Der er Repræsentantmøde af Købstadskommunernes valgte Tillidsmænd i et Antal af ca. 200, for største Delen Bedsteborgere og større Næringsdrivende. Som Taler til en af de paa Dagsordenen staaende Sager melder Dirigenten: „Kontorist N. N. har Ordet".

Resultatet: Almindelig Forbavselse. En halv Snes Etats- og andre „Raader" sætter Lorgnetterne paa Næsen og mere end halvhøjt høres fra denne Kreds det uvilkaarlige Udbrud: „Hvad, har vi ogsaa den Slags her? Gud ved, hvad det er for een!"

— — —

Den anden Scene er fra en 1. Kl. Restaurant, i en Kreds af en halv Snes Kontormedhjælpere i en anden større Provinsby. Man sidder ved et mere end overdaadigt Bord, hvor en af Desserterne bl. a. bestaar i en med et rigeligt kontant Beløb bilagt Anvisning paa Byens letlevende feminine Verden. Stemningen er, som man kan tænke sig, højt oppe, og en af Selskabet raaber begejstret: Bankfuldmægtig L. L. har Ordet.

Uden at komme nærmere ind paa Emnet skal kun antydes, at man naturligvis hævede Festens ædle Giver til Skyerne, som Mønster paa en dygtig og moderne Kontormand.

Ganske vist tabtes noget af Glansen, da man faa Dage efter arresterede vedkommende ædle Giver for Bedrageri og Kassesvig paa godt og vel en halv Million, men endnu den Dag i Dag ser man i visse Medhjælperkredse alligevel i nogen Maade op til Vedkommende med den ikke ukendte Motivering: „Det var alligevel godt gjort, han var dog en Svend."

Disse Episoder viser til en vis Grad, hvorfor Kontormedhjælperne i Henseende til social Oplysning staar saa langt tilbage. Naar man fra disse Medhjælperkredse anvender saadanne Værdimaalere overfor sine Standsfæller og Kammerater, saalænge maa man ikke alene finde sig i, at hele Standen bliver overset, men ogsaa, at de Levevilkaar, man byder, bliver derefter.

Endnu er Kontormedhjælperne ikke videre, end at 80 à 90 % af dem maa vegetere paa Lønninger, hvoraf de ikke kan leve blot nogenlunde ordentligt, og endnu ser man op til en og anden Kontormand, der som Flottenhejmer giver Greven paa offentlige Steder, uden at skænke en Tanke, hvor de Penge, han strør om sig med, egentlig hidrører fra.

Saafremt der ikke heri kan ske Forandring og man kan overvinde Respekten for den elegante Kjole, og lære at bedømme en Standsfælle efter hans personlige Værd, Evner og Arbejde, maa man finde sig i vedblivende at betragtes som et uvidende og evneløst Individ, hvis Arbejde kan vurderes som 3. Kl. og betales derefter.

Kun den Kontormedhjælper, der har nemmet Organisationens Betydning og derigennem kender sit eget Værd, kan skaffe sig Agtelse og Respekt udadtil og opnaa en anden Vurdering af sit Arbejde.

Derfor bør enhver god Medhjælper staa indenfor og ikke udenfor vor Organisation.

Aalborg, Marts 1917. *Th. Hansen.*

Conto pro diversi.

DE KOMMUNALE VALG.

Ved Kommunal-Valgene i Marts valgtes følgende Medlemmer af vor Organisation: Til Kjøbenhavns Borgerrepræsentation: d'Herrer Forretningsfører Jens Johansen og Sekretær Peter Wraae. Endvidere som Byraadsmedlemmer: d'Herrer Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring og Bogholder P. Jensen, Vejle.

Som Kommunal-Revisorer valgtes d'Herrer Forretningsfører Chr. Jørgensen, Thisted, Fuldmægtig Chr. J. Hendil, Hillerød, Assistent Th. Hansen, Aalborg, Forretningsbestyrer Wied-Kirkegaard, Maribo og Bogholder A. Olesen, Nykjøbing M. — Endelig blev følgende Medlemmer valgt til Revisor-Suppleanter: d'Herrer Bogholder A. Andersen Nykjøbing M. og Lagerforvalter Johannes Jensen, Thisted.

---

ter, og der falder et til. Endnu før der er gaaet 2 Aar, er Maanedslønnen altsaa paa 70 Kr. Det er virkelig et pænt Resultat. Hos Firmaet gaar andre, der ikke er naaet længere i Løbet af 3 Aar, og der skal nok endogsaa findes dem, som ikke en Gang paa 3 Aar „har naaet" 70 Kr., men saa er de vel heller ikke noget værd. Den lille, myreflittige Sjæl reflekterer ikke synderligt over den Slags Fænomener. Hun har andet at bestille; men det gør til Gengæld de af „de andre", som faar Kundskab om det passerede. Hun faar senere at vide, at der i Anledningen er faldet Ord som „Herretække" o. lign., men de naar heldigvis ikke, før de har mistet deres Brod, det Øre, som de vilde smerte og bringe Skaar i Glæden over det gode Arbejdsresultat.

Efter de 70 Kr. gaar der et fuldt Aar, men efter det 3. Aar indeholder Konvolutten 80 Kr. Hun har været kaldt ind til Chefen personlig, og han har sagt hende, hvor udmærket tilfreds han fremdeles er. Hun takker som det sig hør og bør høfligt, men hun kan ikke gøre for det: hun føler ikke en saa stor Glæde som tidligere. Øjnene ser lidt sky paa ham, men han mærker intet. Maaske tror han ogsaa, at det er af Benauelse over de mange Penge.

Men det er det nu slet ikke. Der er sket noget andet. Den lille Arbejdsbi har faaet økonomiske Vanskeligheder, som der ikke var tilstede i Begyndelsen.

Garderoben havde ikke det første Aar givet Anledning til dybsindige Spekulationer, velordnet og rigelig som den var fra Hjemmet.

Særlige Spekulationer havde der den Gang kun været over Kost og Logi, men efter ihærdig Søgen var det dog lykkedes Frøkenen at finde et Sted til nogenlunde rimelig Pris, d. v. s. et Sted, som svarede til hendes Pengepung. At hendes Forsøg paa at leje sig ind et Sted mere havde lignet en Tiggergang end et Forsøg paa at opnaa et forsvarligt Lejemaal gik først op for hende senere, og derfor holdt hun heller ikke af siden at krydse den Familie, hun første Gang havde boet hos. Hun mindedes da med Skam, hvorledes hun havde ligefrem pruttet Prisen ned ved at slaa paa Medlidenhedens Strenge og sige, at naar hun kun tjente 50 Kr., saa kunde hun virkelig ikke give mere end 30 for Kost og Logi. Og det var altsaa kronedes med Held. Ganske vist skulde hun selv gøre rent og hjælpe lidt til i Huset, men det sidste blev der nu ikke meget af. Følelsen af at staa i Gæld til disse Mennesker forfølger hende derfor stadig, naar hun ser dem, og er pinagtig. Tilmed bad hun ikke saa sjældent sin Værtinde om Haandsrækninger, — Vask af Linned, Opsyning af Kjole, Strygning af Kraver — som hun siden har betalt adskilligt for at faa gjort. Og hun havde aldrig tilbudt Betaling, men taget det hele som en naturlig Ting. Stakkel, hun vidste jo ikke, i hvilket Forhold Penge og Tjenester stod til hinanden i en stor By.

Hun havde faaet stegt Lever til Efterret 2 Gange om Ugen, og i Smørrebrødspakken var der hver eneste Dag 2 Stkr. med stegt Lever og Løg og 2 Stkr. med Spegepølse. Og det kunde hun nu tilfældigvis ikke lide, men havde dog aldrig gjort Indvendinger. Hun vidste jo meget vel, at den Betaling, hun gav, ikke hjemlede nogen Ret til Klage.

Efter det første Lønpaalæg besluttede hun sig til at ofre 35 Kr. paa den Konto, der hed Kost og Værelse, for dog at slippe af med Leveren. Det blev til 40. Hun kunde ikke mere købslaa om Prisen, men gik, naar den var for høj.

Atter var der en lang og besværlig Rundtur at foretage. Hun fandt et Avertissement om et Værelse i Nørresøgade. Det viste sig at vende ud til en af Sidegaderne saa langt henne, at man kun kunde se Søerne ved at sætte sig op i Vindueskarmen. Det var aflangt. En hvid Kommode og et brunt Skab, der begge trængte til Maling, en Jærnseng, en Træstol og en polstret Stol, med meget falmet Betræk, og tarvelige Gardiner udgjorde Udstyret for det uhyggeligt langstrakte Værelse. Og saa laa det mod

Idet vi bringer disse Standsfæller vor Lykønskning, knytter vi dertil Haabet om, at de under Udøvelsen af deres Tillidshverv vil faa Lejlighed til at yde Standen og Organisationen værdifuld Tjeneste.

NY AFDELING I HOLBÆK.

Alle Danmarks større og mere betydende Byer har allerede længe haft deres Afdeling — naar lige undtages Holbæk. I denne blomstrende vestsjællandske Handelsby, hvor der findes et stort Antal Handels- og Kontormedhjælpere, har vi et Par Gange haft Fodfæste og oprettet Afdelinger, som dog kun blev Døgnfluer.

Nu er Arbejdet for vor Organisation atter taget op, og da der denne Gang staar gamle, prøvede Kræfter — hvoraf særlig skal nævnes vor tidligere udmærkede Hillerød-Formand, Herr Jacob Mathiasen — i Spidsen, er der al Grund til at tro, at Stillingen nu er saa solidt og grundigt underbygget, at Eksperimenternes Tid er forbi.

— — — —

Efter et godt Forarbejde afholdtes Tirsdag den 27. Marts et offentligt Møde paa Hotel „Isefjord", hvor ca. 50 Medhjælpere var tilstede.

Mødet aabnedes, i Herr Jacob Mathiasens Sygdomsforfald, af Bogholder Oscar Juhlert, der gav Ordet til Forretningsfører Jens Johansen, somt holdt et orienterende Foredrag om Centralorganisationens Formaal og Opgaver.

Efter Foredraget indmeldte der sig ca. 30 Medlemmer i den nye Afdeling, og disse afholdt umiddelbart efter Mødet en foreløbig Generalforsamling. Her valgtes til foreløbig Bestyrelse d'Herrer Jacob Mathiasen, Oscar Juhlert, Carl Thomsen, Torpe-Nielsen, Axel Thomsen, Johs. H. Petersen og Max Møller.

Saa snart Lovudkast er udarbejdet sammenkaldes til endelig konstituerende Generalforsamling, saaledes at Holbæk Afdeling begynder sin Virksomhed pr. 1. April.

I den sikre Tro, at denne nye Afdeling ret hurtigt vil fordoble sit Medlemsantal og oparbejde sig en solid Position, saavel indenfor Centralorganisationen som i lokal Henseende, byder vi den hjertelig Velkommen i vore Rækker. *Jens Johansen.*

HANDELS- OG KONTORLÆRLINGES ARBEJDSTID.

Kjøbenhavns og Frederiksbergs Kommunalbestyrelser har nylig vedtaget et Fællesudvalgs Indstilling vedrørende Revision af den hidtil gældende Vedtægt for Børns og unge Menneskers Arbejde. Denne Vedtægt var affattet ifølge en Bestemmelse i Fabriksloven af 11. April 1901, hvorefter Børns Arbejde kunde forbydes eller indskrænkes og Begrænsning fastsættes i unge Menneskers Tjenesteydelser, naar de Paagældende var under 18 Aar. Ved Fabrikslovens Revision 1913 undergik Vedtægten ingen Forandring.

Den nye Vedtægt drager snævrere Grænser for Børnearbejdet, saaledes at dette under 12 Aars Alderen ganske forbydes, naar det udøves erhvervsmæssigt. Børn over 12 Aar, der ikke er udskrevne af Skolen, maa kun beskæftiges 4 — tidligere 6 — Timer i Døgnet og Arbejstiden begrænses til mellem Kl. 7 (om Vinteren Kl. 8) Morgen og Kl. 7 Aften. Iøvrigt skal Arbejdet ophøre mindst 2 Timer før Undervisningens Begyndelse ligesom alt Helligdagsarbejde forbydes.

Beskyttelsesbestemmelserne for unge Mennesker under 18 Aar tager ogsaa Sigte paa Handels- og Kontorfagenes Lærlinge. Vedtægten nævner udtrykkelig Kontorvirksomhed i Modsætning til den hidtidige Vedtægt. Unge Mennesker indenfor denne Aldersgrænse maa højst beskæftiges 10 Arbejdstimer i Døgnet og i Tiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 8 Aften, herfra undtages Aftenerne før Helligdage, de sidste 7 Dage før Juleaften og første Søndag i Maj og November. Endvidere forbydes Helligdagsarbejdet i Butikker og Lagere, der skal lukkes ifølge Helligdagsloven, og der garanteres de unge Mennesker et fast ugentligt Fridøgn.

Vedtægtens øvrige Indhold følger de tilsvarende Punkter i den gamle Vedtægt, og Helhedsindtrykket af den foretagne Revision er en kommunal Lærlingebeskyttelse, der kan tages som Mønster for andre Byer, fordi den er fremgaaet af en moderne Betragtningsmaade overfor det Hensyn, som Samfundet skylder de vordende Borgere, ikke blot for disses egen Skyld, men i Særdeleshed for Samfundets.

REFERATER FRA AFDELINGERNE.

Dette Nummer udsendes med særlig Henblik paa Agitationen blandt Kontormedhjælperne, og derfor i et betydeligt større Oplag end det sædvanlige.

Foranlediget af dette særlige Øjemed, og deraf følgende Stofmængde, nødsages vi til at lade adskillige Referater, indsendt til „Fra Centralorganisationen", udgaa til næste Nummer, der vil indeholde alle til den Tid fremkomne Afdelings-Referater.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Brande. Ved Mødet den 6. Marts valgtes Kommis J. A. Carstensen til Bestyrelsesmedlem i Stedet for Kommis J. Heilskov, som er bortrejst.

De tilsendte Cirkulærer fra C. O. angaaende 7-Lukningen og

Nord. Der kom næsten aldrig Sol. Man blev ligefrem beklemt ved at være der.

Hun søgte at bøde derpaa ved at tilbringe Aftenen med Spadsereture, men ogsaa det havde sine Skavanker. Det sled paa Støvlerne, og selv da hun var naaet saa vidt at have 80 Kr. om Maaneden, hændte det hende en Gang, da hun skulde til Skomager med de Støvler, hun gik og stod i, at hun maatte trække en Støvle paa den ene Fod og en Sko paa den anden for at naa tørskoet over til ham. Hun tog, for at skjule den meget iøjnefaldende Forskel forfra, saa et Par hullede Galoscher udenpaa. Men hun var jo ung, og hun lo over sin egen Elendighed og meldte sig syg paa Kontoret den næste Dag.

Det andet Aar maatte hun meget alvorligt tænke paa den ydre Garderobe, og det viste sig, at den med Lethed i Forening med Lommepengene slugte de 20 Kr., der var tilovers fra 60, ja ogsaa de 30, der blev tilovers fra 70, og saa var hele Personen endda kun saa som saa paaklædt, men taget paa Afbetaling var Tøjet dog ikke.

Og nu efter 3 Aars Forløb var der ikke et rigtigt pænt Stykke Linned tilbage. Det trængte til en grundig Fornyelse — — alt hendes Tøj, og hendes Logi var jo i Virkeligheden ogsaa saa trist som tænkes kunde. Hvor var dog i Grunden 80 Kr. lidt for en Kvinde, der var alene.

Hun havde derfor tænkt at ville spørge, om hun ikke kunde komme højere op end 80 Kr., men i det afgørende Øjeblik svigtede Modet hende.

Dette er, min kære lille Moder, min Historie i normale Tider. Nu har jeg 100 Kr. om Maaneden. Jeg er flyttet fra mit kedelige Tilholdssted og bor i hvert Fald nu, hvor der er Lys og Sol, men nu giver jeg 65 Kr. for Kost og Logi. Jeg har 35 Kr. tilbage, og alting er dobbelt saa dyrt som før.

Dette er altsaa en virkelig selverhvervende Kvindes Tilværelse.

Jeg maa jo se at ligne de Fugle, jeg er imellem, og det kan kun ske ved Hjælp af en evindelige Spekuleren og Syning og Udbedring og Skjulen, som tager altfor megen Tid fra mig, og som lukker af for meget af det, Ungdommen har Privilegium paa: at sole sig under Guds frie Himmel.

Ja, hvis jeg saa endda havde en Fremtid, men det har jeg ikke. Jeg er nu indgaaet som fast Led i Forretningen her, og jeg kan i hver Fiber mærke, i hvor høj Grad jeg kun er en Del af det store Maskineri. Hver Gang jeg vender mig, eller hver Gang jeg rører mig, saa syntes jeg ikke, at jeg gør en Bevægelse, men at jeg knirker. Saadan gaar alt efter en Snor.

Og saadan knirker vi Hundrede ved Siden af hinanden, Hundrede og flere til, som ikke kan naa længere, fordi Forretningen ikke kan gaa for vidt med at betale almindeligt Arbejde; nogen Konsekvens maa der være i det hele; skal en have, er der mange, som skal have, og det kan Forretningen ikke, siger Chefen — og særlige Dygtigheder har man kun Brug for paa 3 eller 4 Pladser. Det er derfor fuldkommen ligegyldig, om man møder med aldrig saa god Uddannelse, naar man ikke er saa heldig, at der netop er Brug for En, og paa de fleste Pladser her i Livet er der kun Brug for en jævn Uddannelse.

Du vil sige, at jeg kan søge andre Pladser. Ak, de 5 Aar, jeg har været her, har ødelagt de gode, ja de særdeles gode Kundskaber, jeg havde i Sprog. Jeg har jo ikke plejet dem, og jeg har jo ikke haft Raad til at gøre det — og nu, nu er min særlige Kærlighed til Faget jo ogsaa svært paa Retur.

Nu maa Du ikke tage dette som en Bebrejdelse. Husk, at det var mig selv, som satte igennem at ville til Kontorvæsenet, naar jeg straks kunde faa Lov at søge til Udlandet, og tro, at jeg er glad for, at jeg selv har faaet Lov at erfare, hvor dum jeg var, og tænk saa paa, hvor glad Hans vilde blive for mig — — — — og skriv saa, at jeg gerne maa rejse, nu Du ved, at det ikke er en endeløs Higen efter Penge, men kun Savn efter baade den ene og den anden Led. *Anna.*

Konflikten med „De Danske Vin- og Konservesfabriker" blev oplæste og diskuterede.

I et tidligere afholdt Møde blev der nedsat et Agitationsudvalg bestaaende af: V. Lund, H. Kirkeby og R. Andreassen.

Medlemsmøderne afholdes fremdeles paa „Højskolehjemmet" hvortil alle Medlemmerne bør møde. *H. Duer.*

Esbjerg. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Mandag d. 2. April Kl. 7¼ paa „Spangsberg" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent, 2. Formanden aflægger Beretning for Vinterhalvaaret, 3. Kassereren aflægger Beretning og Regnskabet fremlægges, 4. Valg af Formand, 5. Valg af Kasserer, 6. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer, 7. Valg af Suppleanter, 8. Valg af Revisorer, 9. Lønning af Tillidsmænd, 10. Behandling af indkomne Forslag, 11. Eventuelt. — *F. H.*

Grenaa. Foreningen afholdt den 21. Febr. halvaarlig Generalforsamling, hvor ca. Halvdelen af Medlemmerne var mødt. — Formanden bød Velkommen og oplyste først, at i Stedet for d'Herrer A. Nielsen og N. P. Thomsen, der begge er bortrejst, er indtraadt i Bestyrelsen: Suppleanterne d'Herrer Ramsing og Rasmussen. — Derefter foretoges Valg af et Bestyrelsesmedlem i Stedet for Herr Hjabelund, der fratræder 1. Marts paa Grund af andet Engagement. Valgt blev Kommis V. Jacobsen; til Suppleanter valgtes: P. San og H. Petersen.

Et Agitationsudvalg blev nedsat og kom til at bestaa af Frk. I. Petersen og d'Herrer Jørgensen og H. Petersen. Til Festudvalget blev Frk. I Sørensen og Herr Høyrup enstemmigt valgt. Det fremlagte Regnskab godkendtes. Generalforsamlingen sluttede med fælles Kaffebord.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: Formand H. Ottzen; Næstformand A. Seerup, Kasserer H. M. Ramsing, Sekretær J. Rasmussen og V. Jacobsen.

Medlemmerne opfordres indtrængende til at møde ved de ugentlige Medlemsmøder! *R.*

Hjørring. Tirsdag d. 17. April Aften Kl. 8 pr. afholdes ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden. 1. Beretning, 2. Regnskabsaflæggelse, 3. Valg af Kasserer, 4. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer, 5. Valg af 2 Suppleanter, 6. Valg af 2 Revisorer, 7. Valg af 2 Revisorsuppleanter, 8. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Kjellerup. Afdelingen holdt Mandagen d. 12. Marts et vellykket Møde med Formanden for „Venstres Ungdom" Gaardejer H. E. Jacobsen som Taler. — Herr J. talte om det moderate Venstres Program, og Taleren var i Besiddelse af de Evner, der er nødvendige for at enhver kan fatte hvilke Grundlinier Programmet indeholder. — Mødet sluttede med fælles Kaffebord og der indmeldte sig nye Medlemmer.

Næste Mødeaften bliver Mandag d. 2. April Kl. 7½ Aften med Herr cand. Ballentin som Taler; og da Herr B. er kendt som en udmærket Taler kan Medlemmerne vente sig et interessant og underholdende Foredrag. *Gaunholt.*

Mariager. Torsdag d. 12. April Aften Kl. 8 afholdes paa Hotel „Postgaarden" ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1. Beretning. 2. Fremlæggelse af Regnskab. 3. Valg af Kasserer. 4. Valg af Medlem til Bestyrelsen. 5. Valg af Revisor. 6. Eventuelt.

Forslag der ønskes behandlet, maa være Bestyrelsen i Hænde senest 4 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse.

Alle Medlemmer bedes give Møde. *O. Olesen.*

Maribo. Generalforsamling afholdes i Bangs Haves Pavillion Onsdag d. 11. April Kl. 8. — Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Beretning fra Formanden. 3. Beretning fra Kassereren. 4. Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for følgende der afgaar efter Tur: Carl Jensen, Aage Ernst, Reinh. Sørensen og Ch. Madsen. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Onsdag d. 7. Marts aabnedes Afdelingens nye Mødelokaler i Bangs Haves Pavillon ved en selskabelig Sammenkomst, med efterfølgende Svingom.

Onsdag d. 14. Marts afholdtes Diskussionsmøde i Bangs Have, hvor Herr Carl Jensen i et klart og velformet Foredrag fremhævede Nødvendigheden samt Fordelene ved at være organiseret. Efter nogen Diskussion sluttede det vellykkede Møde, hvortil ca. 40 Medlemmer var mødt. *Otto Jensen.*

Odense. Onsdag den 14. Marts holdt Afdelingen Stiftelsesfest. Denne indlededes med et interessant Foredrag af Herr Jens Johansen, hvorefter Deltagerne begav sig til Kaffebordene i den festligt dekorerede Sal. Taler af d'Herrer Jens Johansen og Hansen-Møller m. fl., Sange og Oplæsning satte Stemningen op. Deltagelsen var ret god, og vi opnaaede adskillige nye Medlemmer.

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Tirsdag den 17. April d. A. — Dagsorden tilsendes senere. *P.*

Præstø. Afdelingen afholder Generalforsamling paa Hotel „Danmark" Onsdag den 28. Marts, Kl. 7½ pr., med Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden og Kassereren aflægger Beretning. 3. Valg af Kasserer. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af 2 Revisorer og 1 Revisorsuppleant. 7. Eventuelt.

Under 7 vil blive drøftet: „Er en af C. O. Afdelinger berettiget til ved Valg at agitere for en politisk Liste?"

Forslag der ønskes behandlede, indsendes til Formanden 4 Dage før Generalforsamlingen. *Bestyrelsen.*

Ringkjøbing. Mandag den 12. Marts afholdtes i Afdelingens Lokaler en Sammenkomst i Anledning af Formanden, Herr Magnus Larsens Bortrejse fra Byen.

Aftenen begyndte med et fælles Kaffebord, hvorved forskellige af Medlemmerne paa Foreningens Vegne takkede Herr L. for sit Arbejde i Foreningen som Formand. Herr L. takkede ligeledes de Tilstedeværende for den Tid, han har været her i Byen. Aftenen sluttede med en Svingom til Lukketid.

Alle her i Ringkjøbing, som har kendt Herr L., vil sent glemme ham, som den rettænkende og gode Kollega han var.

H. F. K. R.

Saxkjøbing. Ordinær Generalforsamling afholdes paa Hotel „Saxkjøbing" Onsdag d. 11. April med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Beretning. 3. Regnskabets Fremlæggelse. 4. Valg af Kasserer og 2 Bestyrelsesmedlemmer samt 2 Suppleanter. 5. Valg af Revisor og Revisorsuppleant. 6. Beretning om Arbejdsløshedskassen. 7. Arbejdsløshedskassens Regnskab. 8. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen i Hænde senest 4 Dage forinden Generalforsamlingen. *Bestyrelsen.*

Thisted. Søndag, d. 15. April Kl. 4 Eftm. afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Royal", Thisted, hvortil vi anbefaler alle vore Medlemmer og i Særdeleshed de udenbyes om at komme til Stede, da vigtige Beslutninger foreligger til Afgørelse. — Dagsorden vil senere blive tilstillet hvert enkelt Medlem direkte. *Bestyrelsen.*

Varde. I det sidste Par Aar har Afdelingen i Varde ført en ret ubemærket og hensygnende Tilværelse. De Kolleger, der i sin Tid startede Afdelingen, rejste bort efter kort Tids Forløb og der var da ikke i Mellemtiden kommen andre til, som havde Lyst og Evne til at overtage Ledelsen, og det saa længe ud til, at Afdelingen helt skulde opløses. Dette forhindredes dog, takket være to af vore kvindelige Kolleger, Frøknerne Carla Sørensen og Hansine Thomsen, der med Energi og Dygtighed ikke alene søgte at holde Afdelingen sammen, men ogsaa ihærdigt arbejdede paa at skaffe forøget Tilgang, og endelig sidste Efteraar tilflyttedes Afdelingen en interesseret og med Organisationsarbejdet godt kendt Kollega, Herr Boghandlermedhjælper M. K. Lauritzen, der kort Tid efter indvalgtes i Bestyrelsen og udpegedes til Formand for Afdelingen, og der kom nu noget mere Fart over Arbejdet. Der planlagdes en ret omfattende Agitation og et Agitationsmøde afholdtes Tirsdag d. 6. Marts i Haandværkerforeningens Lokaler.

Axel Juhl, Vejle, holdt et agitatorisk Foredrag over Emnet: „Handels- og Kontormedhjælpernes Løn- og Arbejdsforhold." Herr J. omtalte udførlig de uheldige Lønforhold, hvorunder en meget stor Del af Medhjælperstanden arbejder, fremhævede det uheldige i, at kun alt for faa af vore Standsfæller endnu har sluttet sig til Organisationen, da det selvfølgelig var en Nødvendighed for en saa stor Stand som vor, at have en Fællesrepræsentation, der kan varetage Standens Interesser saavel udadtil som indadtil. Taleren paapegede Resultaterne af Centralorganisationens Virksomhed og opfordrede Afdelingens Medlemmer til ihærdigt at deltage i Arbejdet og derved bidrage deres til, at Standens Vilkaar forbedres.

Ved Mødet, der var udmærket besøgt, indmeldte sig 14 nye Medlemmer. Et Resultat der varsler godt for Afdelingens Fremtid.

A. J.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 8. 15. April 1917. 17de Aargang.

OVERENSKOMST.

KAN hænde, at Lørdagen den 31. Marts vil blive en Mærkedag i vor Centralorganisations Annaler. I hvert Fald vil den sætte Skel mellem gamle Former og nye Metoder.

Efter lidt langtrukne Forhandlinger med foreløbige Aftaler og et provisorisk Forlig, naaede vi ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen til en definitiv Overenskomst med det kjøbenhavnske Aktieselskab, hvis Lagerekspedienters Løn- og Arbejdsvilkaar fremkaldte vor første, egentlige faglige Konflikt.

Dette Stridsspørgsmaal har, skønt begrænset i sit Omfang, gennemløbet næsten alle Fagkonfliktens Faser: Indledende Forhandlinger, foreløbige Aftaler, Arbejdsgiverforeningens Intervention, Forhandlingernes Komplicering, Lockoutforsøg og hurtigt følgende Strejkevarsel, foreløbig Overenskomst, Voldgiftskendelse og Konfliktens endelige Ordning.

Hvad der reelt gennemførtes for de paagældende Medhjælpere opnaaede vor Centralorganisation i Virkeligheden paa Forhandlingernes første Stadium. Konfliktens videre Forløb og de langvarige Forhandlinger skyldes Aktieselskabets Retræteforsøg vedrørende de foreløbige Aftaler, dels ogsaa de Formalismer og fagretslige Principer, som Arbejdsgiverforeningens Indgriben medførte og hvorom tidligere Artikler har redegjort.

Imidlertid indeholdt det for vor Organisation gunstige Udfald af denne vor første faglige Strid den Belæring for Uorganiserede og Modstandere, at den gængse Opfattelse — Medhjælperorganisationens fagforeningsmæssige Handledygtighed vil være afhængig af, om Medhjælperstandens Flertal tilhører Organisationen — ikke holder Skik. Netop i Handels- og Kontorfagene er der tvertimod visse og ingenlunde ringe Betingelser for den spredte Fægtnings Taktik.

Den nys afsluttede Konflikt aabner os derfor faglige Prospekter og Fremgangsmaader, der stiller Organisationen overfor helt nye Opgaver, — som i sig selv karakteriserer Betydningen af det indregistrerede Resultat.

Omvendt bør dette ejheller overvurderes. Thi det maa ikke overses, at det vel her gjaldt Gennemførelse af faglærte Handelsmedhjælperes Krav, men i det foreliggende Tilfælde Medhjælpere i Funktioner, der uden synderlig Vanskelighed kunde overtages af andre paa Arbejdsstedet beskæftigede. Med disse, organiserede Arbejdere af andre Fag, var imidlertid Interessefællesskabet etableret i samme Øjeblik som Konfliktstoffet fængede. Dette, i Forbindelse med de uoverstigelige Vanskeligheder for Aktieselskabet til fra anden Side at sikre sig Arbejdsvillige, bidrog følgelig særdeles til det for vor Organisation heldige Udfald af Konflikten.

Ogsaa i dette Tilfælde er en egentlig organisatorisk Samvirksomhed mellem vor og andre faglige Foreninger for første Gang etableret. Slig Gensidighed mellem de egentlige Arbejderorganisationer og uafhængige Fagsammenslutninger som vor Centralorganisation er ikke uden Sidestykke og maa selvfølgelig fra vor Side medføre en tilsvarende Loyalitet og beredvillig Støtte, uden at derfor vor Landsorganisations selvstændige og uafhængige Karakter i nogen Maade forringes. Men iøvrigt bød Konflikten paa Vin- og Konservesfabrikerne som anført særlige Betingelser for dette Organisationernes Sammenspil, — Forhold der, almindeligvis næppe og i alt Fald ikke i en saadan Udstrækning, vil frembyde sig indenfor de fleste Medhjælpergrupper i Handels- og navnlig Kontorfagene.

Hvorom alting er: Konflikten med Vin- og Konservesfabrikerne stiller os overfor nye faglige Opgaver, anviser os nye Metoder og opøver os i Brugen af de faglige Vaaben, hvormed nyt Land kan vindes for vor Organisation og i Særdeleshed for de mange, hvis Interesser den skal værne og varetage.

Forhandlingerne om og selve den afsluttede Overenskomst har desuden stillet os overfor det sammensatte Spørgsmaal, om det saakaldte „Septemberforlig"s Brugbarhed, ogsaa som Retsgrundlag ved Ordningen af vore Standsfællers Arbejdsvilkaar. I saa Fald vil Afvigelserne mellem Medhjælpernes sædvanlige Engagementsvilkaar og de for de egentlige Arbejdere gældende Kotumer forudsætte en efter vore Forhold afstemt Tillempning af de paagældende Bestemmelser. Men

disse Spørgsmaal rækker saa vidt og kan maaske endog bestemme Organisationens fremtidige Retning og Virkemaade saaledes, at deres endelige Afgørelse retteligst bør lægges i Hænderne paa vor Organisations øverste Myndighed. *Vilh. Hansen.*

Konflikten med Vin- og Konservesfabrikerne.

En endelig Overenskomst opnaaet.

EFTER at de ret langvarige Forhandlinger, for hvilke vi udførlig har redegjort i vor Tidende, var resulterede i det i Nr. 5/1917 gengivne Forlig, samledes Parternes Repræsentanter den 31. Marts i Arbejdsgiverforeningen, for om muligt at opnaa en definitiv Ordning af Konfliktspørgsmaalet gennem en bindende Overenskomst.

Voldgiftskendelsen af 19. Februar udtaler som Forudsætning for en saadan Overenskomst, at Centralorganisationen tiltræder Septemberforliget, der er nærmere omtalt i vort Referat af Hovedbestyrelsesmødet den 4. Marts. Dette Standpunkt fastholdt Arbejdsgiverforeningen under Forhandlingerne. Vore Repræsentanter, d'Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen, som naturligvis ønskede at sikre de paagældende Medhjælpere de ved tidligere Forhandlinger opnaaede væsentlige Fordele, indgik derfor paa en Ordning, hvorefter „Septemberforliget"s Bestemmelser udelukkende begrænses til at omfatte de her omhandlede Lagerekspedienter og Medhjælpere i lignende Stillinger, der er Medlemmer af vor Organisation.

Den afsluttede Overenskomst har følgende Ordlyd:

Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og A/S De danske Vin- og Konservesfabriker enedes man om følgende Overenskomst mellem Centralorganisationen og Aktieselskabet.

1.

Mindstelønnen for Ekspedienter er 33 1/2 Kr. pr. Uge. For de første 3 Maaneder, der regnes for Prøvetid, er Lønnen dog 28 Kr. 60 Øre pr. Uge.

2.

For Overarbejde betales et Tillæg til den almindelige Timeløn af 65 pCt. og samme Sats beregnes for Nat- og Helligdagsarbejde. Til Overarbejde henregnes ikke den daglige Belæsning af Ilgodsvogne, der foretages indenfor en Tid af 1/2 Time efter normal Arbejdstids Ophør, og dette Arbejde udføres af de forskellige Ekspedienter efter Tur.

3.

Arbejdstiden er i Maanederne 1. Maj—30. Sept. fra Kl. 7—6 og i Maanederne 1. Oktober—30 April fra Kl. 7—5. Indenfor ovennævnte Tider har Ekspedienterne daglig 2 Gange 1/2 Times Spisetid, saaledes at den ugentlige Arbejdstid derefter bliver henholdsvis 60 og 54 Timer.

4.

Mellem Fabriken og de enkelte Ekspedienter gælder et gensidigt Opsigelsesvarsel af 14 Dage til et hvilketsomhelst Tidspunkt.

5.

Forsaavidt der paa Grund af Mangel paa Arbejde paa Lageret til visse Tider ikke skulde være Brug for alle de i Øjeblikket paa Lageret værende Ekspedienter, kan de sættes til andet Arbejde paa Fabriken.

6.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Form.

7.

Nærværende Overenskomst træder i Kraft 1. April 1917 og er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April.

Kjøbenhavn, den 31. Marts 1917.

For Centralorganisationen af
danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger,
Jens Johansen. *Vilh. Hansen.*

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening,
Sophus Agerholm.

For A/S De danske Vin- og Konservesfabriker,
Aage Møller.

Som Forudsætning for denne Overenskomst afgav vore Repræsentanter nedenstaaende Erklæring:

I Forbindelse med den i Dag afsluttede Overenskomst mellem A/S De danske Vin- og Konservesfabriker og Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger tiltræder undertegnede Organisation Overenskomsten af 5. September 1899 mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund, forsaavidt angaar de af vore Medlemmer, der beskæftiges paa De danske Vin- og Konservesfabriker som Lagerekspedienter eller i lignende Stillinger.

Kjøbenhavn, den 31. Marts 1917.

For Centralorganisationen af
danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger,
Jens Johansen. *Vilh. Hansen.*

Udfaldet af denne vor første egentlige Konflikt om Løn- og Arbejdsvilkaar er i det Store og Hele tilfredsstillende for saavel de paagældende Medhjælpere som Centralorganisationen. Ved denne Overenskomst har vi sikret vore Medlemmer, at den tidligere ugentlige Løn, der udbetaltes med Kr. 26.00 + 10 pCt. Dyrtidstillæg er hævet til Kr. 33.50 og at Over-, Nat- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 65 pCt., en Forhøjelse af 25 Øre pr. Time. Ogsaa med Hensyn til Arbejdstid og Opsigelsesfrist er der opnaaet væsentlige Fordele.

Den saaledes gennemførte Overenskomst vil aabne nye Muligheder for en tidssvarende Regulering af Arbejdsvilkaarene for andre Medhjælpergrupper.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Marts.

MEDLEMSTILGANGEN i Marts er endog større end i den forudgaaende Maaned, der dog opviste et særdeles tilfredsstillende Resultat. Iøvrigt er Udgangen af Marts Restanceopgørets Tid, og ifølge Organisationens og Arbejdsløshedskassens Vedtægter nødsages vi til ved denne Regnskabsaarets Udløbstermin at slette alle Medlemmer, der ikke ved Regulering af mulige Restancer bevarer deres Medlemsskab. Denne Fremgangsmaade, der, i Modsætning til andre, ikke faglige, Foreningers Lemfældighed, kan synes haardhændet, vil imidlertid i Tidens Løb vise sig fæstnende og styrkende for Organisationens indre Liv og dens Virksomhed udadtil.

Selvom de raadende Forhold, saaledes som tidligere fremhævet, ikke er skikket til Udfoldelse af den sædvanlige Agitation, har der dog været afholdt flere offentlige eller delvis offentlige Medhjælpermøder. Herr Jens Johansen talte i Skelskør, Odense, Nyborg, Svendborg, Hurup, Thisted, Nykjøbing M. og Holbæk. I sidstnævnte By oprettedes som allerede refereret, en Afdeling, der tegner til at blive en sikker Støtte for C. O. paa denne Plads. Desuden talte Herr Viggo Petersen, Kjøbenhavn, ved et Møde i Roskilde.

Indmeldelserne fordeler sig saaledes: 128 fra Kjøbenhavn, Nykjøbing F. 11, Aalborg 10, Direkte, Skanderborg og Slagelse hver 7, Maribo, Nyborg og Vordingborg hver 6, Grenaa, Horsens, Langeland

og Viborg hver 5, Hjørring og Skelskør hver 4, Esbjerg, Fredericia, Helsingør, Hillerød, Holstebro, Svendborg og Vejle hver 3. Resten af Indmeldelserne fordeler sig med et mindre Antal paa de øvrige af de 59 Afdelinger, der har haft Tilgang.

Som det vil erindres, udløb den midlertidige Ordning med A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker" den 31. Marts. Forretningsføreren forhandlede i Marts med Aktieselskabet, men uden Resultat, og en Overenskomstforhandling afholdtes derfor den 31. Marts i Arbejdsgiverforeningen under Forsæde af dennes Kontorchef, Herr Sophus Agerholm. Som C. O. Repræsentanter mødte d'Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen, medens Direktør Aage Møller repræsenterede Selskabet. Efter en forudgaaende Forhandling om et til Medhjælperforhold afpasset alméngældende Grundlag for Aftaler mellem C. O. og Arbejdsgiverforeningen — Forhandlinger der dog ikke ved denne Lejlighed førte til Resultat — opnaaedes Enighed om den andet Sted i dette Nummer gengivne Overenskomst, der altsaa er den første, vor Organisation afslutter med en under Arbejdsgiverforeningen inkorporeret Virksomhed.

Desuden er der ført Forhandlinger med Arbejdernes Fællesorganisations Brændselforretning, A/S Arbejdernes Fællesorganisation og Kjøbenhavns Befragtnings- og Transportkompagni vedrørende Overenskomst om Arbejds- og Gageforhold for det i disse Foretagender beskæftigede Personale. Der opnaaedes i det væsentligste Enighed om et af Hovedbestyrelsen tidligere accepteret Udkast til Overenskomst og det videre i Sagen er overdraget et snævrere Udvalg.

Om Retshjælpen bringer Beretningen følgende Oplysninger: Sagsanlæg er bevilget til 13987, Fru Almind, mod A/S Mode-Centralen, Frederiksborggade 34 om ca, 4 Maaneders Løn, og til 9097, Holger Hansen mod Isenkræmmer Georg Kretzchmar, Randers, vedrørende 1 Maaneds Løn, 100 Kr. — Derimod er et Andragende om Retshjælp nægtet, da Forudsætningerne for et for vort Medlem gunstigt Udfald fattedes.

Vor Ansøgning for Medlem 3955, N. Andersen, om fri Proces til Højesteret for Sagen mod Købmand Chr. Wacher, Støvring, er afslaaet og Sagen: Johs. M. Petersen ctr. Jul. Jørgensen, Aarhus, er tabt.

I den af Manufakturhandler Jul. Schou, Haarlev, mod Forretningsføreren anlagte Injuriesag er der faldet Dom og Herr Jens Johansen (C. O.) er idømt i Bøde 100 Kr. + 60 Kr. i Sagsomkostninger.

Private Sygeforsikringsselskabers i den senere Tid ihærdige Agitation, for at søge vore Medlemmer vundne for denne Art Sygeforsikring, endog under Henvisning til Mulighed for at oprette en særlig Forsikrings-Afdeling med Tilknytning til Organisationen, har foranlediget Hovedbestyrelsen til at advare Afdelingerne desangaaende. Denne Advarsel indeholdes i et Cirkulære, som Hovedkontoret har udsendt den 9. Marts, hvori bl. a. henvises til, at fornævnte private Selskaber tilstræber at gøre Forretning til egen Fordel ved at drage Handels- og Kontormedhjælperne bort fra — eller endog ud af — de statsanerkendte Sygekasser, som naturligvis fortsat staar aabne for mindst de 75 pCt. af Medhjælperne og bør søges af disse, idet kun disse Kasser kan byde alle Forsikringens Goder til de lave Præmier, som Statstilskudet sætter dem i Stand til at administrere for.

Cirkulæret opfordrer Afdelingslederne til at virke for, at Medlemmerne indmelder sig i en statsanerkendt Sygekasse eller, saafremt Vedkommendes Indtægt kræver det, i Sygeforsikringsforeningen „Danmark", der er oprettet af de statsanerkendte Sygekasser.

Iøvrigt indeholder Beretningen Meddelelser om forskellige tidligere her omhandlede Spørgsmaal: Restancer, Kommunalvalgene, Hovedbestyrelsesmødet den 4. Marts o. s. v. og oplyser endvidere, at vor virksomme Organisationsfælle, Herr Anker Boesen, tidligere Formand for Langeland-Afdelingen, er indtraadt i det fynske Agitationsudvalg i Stedet for Herr C. K. Christensen, Svendborg.

Arbejdsløshedskassen udbetalte til 37 Medlemmer for 975 Dage, ialt Kr. 1083.75. — Alle de indsendte 43 Begæringer om Arbejdsløshedsunderstøttelse anerkendtes.

I Lock-out-Understøttelse (Konflikten paa A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker") udbetales af Reservefonden Kr. 227.—

Medlemstilgangen i Marts androg 340!

Conto pro diversi.

TIL D. H. K. M. T.s KORRESPONDENTER!

Centralorganisationens bestandig øgede Afdelings-Antal har allerede for længere Tid siden nødvendiggjort visse Begrænsninger m. H. t. den Plads, der kan disponeres over under Rubriken „Fra Centralorganisationen". Disse Regler for Afdelingernes Korrespondenter foreligger trykt, og henstiller vi til Kolleger, der ved Foraars-Generalforsamlingerne overtager Korrespondancehverv, at anmode Redaktionen om Tilsendelse af denne Tryksag, der giver fornøden Vejledning vedr. Art og Omfang af de paagældende Manuskripter.

I denne Forbindelse skal vi fremhæve, at Referater af eller Meddelelser om Møder og Generalforsamlinger straks maa indsendes, idet maanedsgamle Referater ikke fremtidig kan paaregne Optagelse. Alle Meddelelser om Fester, selskabelige Sammenkomster el. lign., der er uden direkte Forbindelse med Afdelingernes faglige Opgaver, optages ikke.

Vi henstiller til de paagældende Kolleger nøje at iagttage disse Bestemmelser, der skyldes saavel den af de stærkt forhøjede Papir- og Trykomkostninger nødvendiggjorte Økonomi som ogsaa, at vor Tidende kan tjene andre og for Organisationsarbejdet vigtigere Formaal end de her omhandlede.

HANDELSFORENINGEN AF 5. JUNI 1864

har nylig udsendt sit Regnskab for Aaret 1916. Det fremgaar med al Tydelighed heraf, at denne, fordum indenfor kjøbenhavnske Medhjælperkredse ledende Forening, følger en bestandig vigende Linie og at den Tid næppe er fjern, da dens Skæbne bliver Straadødens.

Foreningen traadte ind i 1916 med en Kassebeholdning af Kr. 311.36 og slutter Aaret med en Restance- og Kontantbeholdning stor Kr. 208.15! Forholdet mellem indenbys og udenbys Medlemmer saavel som Foreningens forringede Medlemstab fremgaar af, at Kontingent-Indtægten henholdsvis andrager ca. Kr. 3700.— og ca. Kr. 300.—. Ogsaa af Tilgangens Lidenhed faar man et Indtryk gennem de 110 Kr., der opføres som Indtegningsbidrag. — De forskellige Udgiftskonti svarer til disse smaa Midler, men er det iøvrigt mere end tvivlsomt om denne Forenings Virksomhed i sin nuværende Skyggetilværelse er selv disse Udgifter værd. Eksempelvis kan nævnes, at „Handelsbladet" har foraarsaget Foreningen en Udgift af Kr. 304.42. Denne Udgift kunne ihvert Fald — til Baade for Foreningen — været sparet. Regnskabet ballancerer med under Kr. 5000.—, der sammenligningsvis kun er en Brøkdel af det Beløb, hvormed vore kjøbenhavnske Afdelingers Aarsregnskab ballancerer.

Iøvrigt angiver Regnskabet for Foreningens Understøttelsesfond dennes Virksomhed m. H. t. Pladsformidling og Retshjælp, der udviser Udgiftsposter paa Kr. 1300.— resp. Kr. 150.— samt Understøttelser til et samlet Beløb af Kr. 414.—. Understøttelsesfondet begyndte Aaret med en Beholdning af Kr. 8176.—, men sluttede med kun Kr. 7271.—. I denne Beholdning indgaar endda et Laan paa Kr. 4200.— til Foreningen!

Indenfor Foreningen findes en lille Sygekasse, der kun raader over en ringe Kapital. Desuden administrerer „5te Juni" „Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse", der imidlertid søger sine Medlemmer langt udenfor Foreningens Omraade, og iøvrigt er uden financiel Forbindelse med denne.

MEDHJÆLPERNE I LANDFORRETNINGERNE.

Pladshensyn forbyder os at optage de Indlæg, vi ret ofte modtager fra Handelsmedhjælpere, beskæftigede i Landforretninger. Indholdet af disse Artikler er desuden ensartet, eftersom det altid bevæger sig om Emnet: Agitationen blandt vore Standsfæller i Stations- og Landsbyerne. Saaledes skriver netop en Land-Medhjælper: „Naar jeg ofte bebrejder mig selv, at jeg saa længe har været blind for Organisationens gode Formaal, kommer jeg altid tilbage til min eneste, om ikke tilstrækkelige saa dog nogenlunde

gyldige, Undskyldning, at jeg altid har været i Forretninger paa Landet. Der er hidtil blevet gjort for lidt for at samle Medhjælperne paa Landet. Jeg tror, at der findes mange med den bedste Vilje og Mening om Organisationen, men" — og Artiklen udmunder i en Beklagelse over, at de paagældende Medhjælpere ikke paavirkes i organisatorisk Retning.

Næst efter at erindre Indsenderne om, at det — iøvrigt resultatrige — Forsøg, som Agitationsudvalget for Jylland gjorde afvigte Efteraar, netop gjaldt Medhjælperne paa Landet og at en lignende agitatorisk Virksomhed kan ventes udfoldet i andre Egne af Landet, henstiller vi til alle interesserede Landmedhjælpere paa Pladser, hvor der er Mulighed for Oprettelse af Afdelinger, at henvende sig enten direkte til Hovedkontoret eller til Distriktets Agitationsudvalg. Ogsaa hvor det gælder om at vinde enkelte uorganiserede Kolleger for Organisationen, vil en Henvendelse til Hovedkontoret altid resultere i Tilsendelse af det nødvendige Agitationsmateriale etc.

NYE BUTIKLUKNINGS-BESTEMMELSER.

Ifølge den i Februar udsendte ministerielle Bekendtgørelse fastsættes som bekendt Lukketiden for Butiker og Lagere til Kl. 6, Mandag, Onsdag og Torsdag, Tirsdag og Fredag Kl. 7 og Lørdag Aften Kl. 9. Ved Begyndelsen af Maj Maaned d. A. vil Aarstiden imidlertid muliggøre en Lempelse i disse Bestemmelser. Det vil dog efter Ministeriets Formening ikke være ønskeligt at gaa saa vidt, at den ved Loven af 19. Juni 1908 fastsatte Lukketid atter indføres, og man anser det derfor for rettest, at den i Loven af 30. Oktbr. f. A. omhandlede midlertidige Ordning, hvis Gyldighed er ophørt den 1. April i Aar, paa ny indføres. Butikernes Lukketid foreslaas derfor — i Henhold til et i Landstinget den 11. ds. af Indenrigsministeren fremsat Forslag — for Tiden fra den 1. Maj d. A. indtil Udgangen af Marts Maaned 1918 fastsat til Kl. 7 Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag Aften og til Kl. 10 Lørdag Aften, medens de om Fredagen i Overensstemmelse med Loven af 19. Juni 1908 vil være at lukke Kl. 8.

Saafremt Krigen vedvarer og der iøvrigt ingen væsentlig Ændring indtræder i de nuværende ekstraordinære Tilstande, vil den nugældende Lukketid formentlig atter blive indført til Efteraaret.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes 21. Marts. Som Dirigent valgtes Herr Assistent E. Jensen.

Formanden aflagde Beretning, hvorefter der i Halvaaret havde været afholdt 14 Bestyrelsesmøder, deraf 2 sammen med Agitationsudvalget, 14 Medlemsmøder, deraf 6 af selskabelig og de 8 af faglig og oplysende Karakter. Møderne havde gennemgaaende været godt besøgte. Formanden omtalte kort Bestræbelserne for at skaffe Medlemmer valgt ind i det kommunale Raad, Agitationsmødet i November sammen med Handelsforeningen af 1879 som var en Demonstration for 7-Lukningen samt redegjorde for Resultaterne af Lønforhandlingerne med de to Firmaer, hvorefter det var lykkedes at skaffe vore Medlemmer ret betydelige Lønforbedringer. — Tilgangen af Medlemmer har været ialt 189 og Afgangen 48, deraf 12 Udmeldelser, 21 slettede paa Grund af Restance og 15 overført til andre Afdelinger, altsaa en organisatorisk Fremgang af 156 i Halvaaret.

Kassereren fremlagde Regnskabet i revideret Stand. Regnskabet ballancerede med Kr. 3172,18, hvoraf Kontingent Kr. 2909,85, medens Kontingentet til Centralorganisationen og Arbejdsløshedskassen var 2147,75. — Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Formanden motiverede paa Bestyrelsens Vegne Forslaget om at forhøje Kontingentet for de kvindelige Medlemmers Vedkommende fra Kr. 1,45 til Kr. 1,50 mdl. Vedtoges enstemmigt.

Formanden foreslog dernæst, som i forrige Nummer antydet, paa Bestyrelsens Vegne at forhøje Kassererens Vederlag til Kr. 1,00 pr. Medlem aarlig, iøvrigt som tidligere vedtaget. Dette anbefaledes kraftigt af d'Herrer Toppenberg og Thomsen. Vedtoges enstemmigt.

Herr Thomsen ankede over, at Møder og Fester ikke refereredes i „D. H. K. M. T.", hvilken Anke blev imødegaaet af Formanden.

Herr Assistent E. Jensen stillede Forslag om Udvidelse af Festudvalget med 2 Medlemmer udenfor Bestyrelsen. Det vedtoges at overlade Bestyrelsen at vælge disse.

Derefter ankede Herr Thomsen over de af de kjøbenhavnske Afdelinger foretagne Skridt ved Borgerrepræsentantvalget i Kjøbenhavn, disse Afdelinger havde taget partipolitisk Standpunkt; han støttedes kraftigt af Herr Toppenberg, der foreslog følgende Udtalelse:

„I Betragtning af, at C. O. er en paa rent faglige Interesser baseret Sammenslutning af Medhjælpere, tilhørende de forskelligste politiske Lejre, og da som Følge heraf enhver officiel Tagen-Parti for eller imod i den politiske Strid maa betragtes ikke alene som liggende ganske udenfor dens Opgaver, men tillige som egnet til at vække Splid indenfor Organisationen, udtaler Generalforsamlingen sin alvorlige Beklagelse af, at de kjøbenhavnske Afdelinger under Valgkampagnen i denne Maaned har taget Parti for en enkelt af de politiske Lister, navnlig under Hensyn til, at Kongressen i 1915 har understreget C. O.s politisk neutrale Karakter. Man henstiller derfor til Hovedbestyrelsen at misbillige det skete."

Vedtoges med alle Stemmer mod 2.

Derefter afholdtes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen med Dagsorden:
1. De to sidste Kvartals-Regnskaber. 2. Eventuelt.
Regnskabet fremlagdes og godkendtes.

Aarhus. Ved Medlemsmødet den 28. Marts holdt Herr A. Knudsen, Vejle, et interessant Foredrag om Krigen og Mulighederne for unge Handelsmedhjælpere efter dens Afslutning.

I den paafølgende Diskussion deltog flere Medlemmer. Ved Afslutningen af Mødet takkede Formanden Herr K. for det udmærkede Foredrag, og Medlemmerne sluttede sig hertil ved at rejse sig. *Aage Westring.*

Ejby. De sidste Medlemsmøder i Gelsted havde kun ringe Tilslutning, men tilskriver vi dette de indskrænkede Togforbindelser fra Eiby og Nr. Aaby.

Vi henleder Opmærksomheden paa Mødet den 26. ds. og opfordrer indtrængende Medlemmerne til at give Møde. Der er absolut ikke en eneste som kan undværes. Hvor der er faa, gælder det om at staa samlet! *Emmy Nielsen.*

Grenaa. Medlemsmøde afholdtes den 21. Marts, hvor Næstformanden, Herr A. Seerup, holdt et udmærket Foredrag om Medhjælpernes Stilling under de nuværende Forhold. Herr S. udtalte derefter sin Beklagelse over den altfor ringe Tilslutning og fremhævede, at det var Bestyrelsens Hensigt at lade afholde en Række Foredrag, men det maatte løbe ud i Sandet, naar der ikke mødte flere.

Formanden takkede for Foredraget og sluttede sig til Herr Seerups Udtalelse, og opfordrede de Tilstedeværende til at paavirke de øvrige Medlemmer til at møde. *R.*

Helsingør. Ved et Medlemsmøde den 28. Februar holdt Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, et interessant Foredrag om Arbejdsforholdene under Lavstiden i Sammenligning med de nuværende Tilstande.

Den ordinære Generalforsamling afholdtes den 7. Marts.

Til Dirigent valgtes Frk. Caritta Jørgensen. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, og Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, der udviste en Kassebeholdning af Kr. 219.40. Regnskabet godkendtes.

Til Formand valgtes Ejnrich Andresen og til Bestyrelsen genvalgtes Harald Petersen og Laura Larsen samt nyvalgtes Paul Laursen og Carl Hansen. — Til Suppleanter valgtes: Søren Sørensen og Oskar Møller. Til Revisorer genvalgtes Mary Larsen og nyvalgtes Caritta Jørgensen.

Under „Eventuelt" fremkom Ejnrich Andresen med Forslag om Nedsættelse af et Agitationsudvalg, hvilket vedtoges. Valgt blev Roltin Dörge og Ernst.

Det vedtoges sluttelig at henstille til Bestyrelsen at der fremtidig føres Protokol over Forhandlingerne ved Generalforsamlingerne. Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: Harald Petersen, Næstformand, Paul Laursen, Kasserer, Laura Larsen, Sekretær og Carl Hansen, Repræsentant.

Ved Medlemsmødet den 21. Marts havde Foreningen Besøg af Carl Blomsterberg, Kjøbenhavn, som i korte Træk gav Oplysninger om den første Strejke indenfor C. O. Foredraget paahørtes med stor Interesse. B. anbefalede stærkt, at hvor der var flere Medhjælpere paa et Sted da at danne en Klub, og paa den Maade faa sluttet Overenskomster vedr. Arbejdsforholdene. *L. L.*

Hjørring. Afdelingen har i den forløbne Del af Sæsonen afholdt sine ugentlige Medlemsmøder med stor Tilslutning, fra 30 til 50 Medlemmer. — Af Møderne, der særlig har været præget

af Tidens Rørelser og som har været optagne af Oplæsning, Diskussion og Foredrag, skal særlig nævnes, at Herr Redaktionssekretær Nielsen, Hjørring, den 6. Febr. holdt et smukt og interessant Foredrag om Pressen, dens store Udvikling gennem Tiderne og dens Betydning. Sluttelig kom Herr N. ind paa Organisationsspørgsmaalet og slog kraftig til Lyd for Sammenslutning som den bedste Betingelse for Forbedring af en Stands Kaar. Foredraget hilstes med Begejstring og gav flere Medlemmer Anledning til at fremsætte tilsluttende Bemærkninger.

Tirsdag den 27. Februar var Formanden for Frederikshavns Afdeling, Herr A. Elvig, kommen til Stede som Indleder. Herr E. omtalte Organisationen og nogle af dens Opgaver i al Almindelighed. Med stort Lune skildrede han enkelte Episoder og egne Oplevelser i yngre Dage, hvilket vakte stor Interesse hos Tilhørerne. Sluttelig kom Herr E. ind paa den store Kvindeinvasion i Handels- og Kontorfagene, paapegede under stor Munterhed baade det heldige og uheldige derved, men paaviste hvorledes der burde fremkomme en sund Konkurrence mellem mandlige og kvindelige Medhjælpere.

Herr Elvig's Indledning affødte en meget livlig Diskussion i hvilken mange af Afdelingens kendte Medlemmer deltog.

Efter den vellykkede Diskussion tilbragtes endnu en Times Tid i gemytlig Seskabelighed med den frederikshavnske Formand. — Dette Møde viser tilfulde det formaalstjenlige i at tilkalde Indleder fra en Naboafdeling, hvilket er forholdsvis let overkommeligt. —

Tirsdagen den 20. Marts indledede Afdelingens Formand, H. Hein, om Sygekassespørgsmaalet. Han oplæste det fra Hovedkontoret modtagne Cirkulære desangaaende, fremhævede det for Medhjælperne betydningsfulde ved denne Sag og opfordrede indtrængende til Indmeldelse i Sygekasse og Tegning af Sygeforsikring. Heri støttedes H. kraftigt af flere Medlemmer. Hovedbestyrelsesmedlem, Herr A. Andreasen gav fyldige Oplysninger om Sygeforsikringsvæsenet ligesom Herr C. Hansen nøje skelnede mellem Ulykkes- og Sygeforsikring samlet og hver enkelt Forsikring for sig, hvilket sidste var langt det fordelagtigste for de Forsikrede. *H.*

Kjøbenhavn. Da vore sædvanlige Lokaler har vist sig for smaa til Afholdelse af Generalforsamling, vil den ordinære Generalforsamling blive afholdt i Folkets Hus, Enghavevej 40, Onsdag den 25. April Aften Kl. 7 præcis. Dagsorden: 1. Beretning. 2. Regnskabet. 3. Fastsættelse af Løn. 4. Valg af Formand. 5. Valg af Revisorer og Suppl. 6. Valg af Kontrahent. 7. Eventuelt. Forslag til Behandling skal være indsendt inden 6 Dage før Afholdelse af Generalforsamlingen. Gyldig Medlemsbog skal forevises ved Indgangen. *Forretningsudvalget.*

Kolding. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes paa Højskolehjemmet, Onsdag d. 18. April Aften Kl 7¾ med følgende Dagsorden:

1. Beretningsaflæggelse. 2. Regnskabet fremlægges til Godkendelse. 3. Valg Kasserer. 4. Valg af 5 Bestyrelsesmedlemmer (Edv. Wentzell, Jens A. Jørgensen og Aage Thomsen afgaar efter Tur. Johs. Slange og A. Jakobsen paa Grund af Bortrejse), samt Valg af 2 Suppleanter til Bestyrelsen. 5. Valg af 2 Revisorer, samt af 1 Revisorsuppleant. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Herr Axel L. Lorensen fremsætter Forslag om et Bannerfond. 8. Bestyrelsen fremsætter Forslag om Bevilling til Bogpræmier til Handelsskolens flinkeste Elever. 9. Eventuelt.

Evt. Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden i Hænde senest 4 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse. —

Bemærk! Af Hensyn til den righoldige Dagsorden, og da Generalforsamlinger i Henhold til Lov skal være sluttet senest Kl. 11, anmodes Medlemmerne om at møde præcis.

Bestyrelsen.

Formanden aabnede Mødet den 10. Jan. og bød Velkommen samt takkede for Opmærksomheden ved hans 10-aarige Formandsjubilæum. Endvidere meddeltes, at den hidtidige Kasserer, H. H. Bay, var fratraadt. I Stedet valgtes Axel L. Lorensen, som konst. Kasserer til førstk. ord. Generalforsamling. Formanden refererede derefter Sagen med „De danske Vin- og Konservesfabriker" og udtalte, at han fandt denne Sags Forløb interessant og lærerig — og mente, man i Fremtiden kunde møde lignende Spørgsmaal, hvorfor det galdt at styrke Organisationen.

Den 17. Jan. bød Formanden Velkommen og gjorde opmærksom paa den nye Maade at indvarsle Møderne paa, nemlig ved Avertering i samtlige lokale Blade i Stedet for Udsendelse af Kort til Medlemmerne. — Derefter holdt Herr Redaktør Herlevsen et fortrinligt Foredrag om Organisationens Fremkomst og Udvikling, og sluttede med en stærk agitatorisk Appel til Medlemmerne.

Efter Indbydelse deltog Foreningen sammen med Kolding Ungdomssamfund i et Foredragsmøde den 23. Jan., hvor Herr Adjunk Thau holdt et meget interessant Foredrag om Island, ledsaget af smukke Lysbilleder. — En Aften for hvilken Foreningen er Ungdomssamfundet stor Tak skyldig.

Forskellige faglige Anliggender drøftedes ved Mødet 4. Febr. Efter Forslag af Bestyrelsen vedtoges det, at de ugentlige Møder, hvor der ikke var særlige Ting til Behandling, skulde forme sig som Klubaftener. — Endvidere drøftedes 7-Lukningen, men paa Grund af de ekstraordinære Forhold blev Sagen stillet i Bero foreløbig. — *L.*

Løgstør. Medlemsmødet den 3. April formede sig som en Anerkendelse af de to bortdragne Kolleger, M. Christensen og A. C. Spanggaard.

Det vil blive et stort Savn for Foreningen, da disse Kolleger underholdt os med Musik og Sang, og altid havde det gode Humør. Afdelingen bringer dem sin Tak og de bedste Ønsker for Fremtiden.

Medlemmerne bedes erindre at vi har Møde hver Torsdag Aften Kl. 8, og bør Alle møde. *Vilh. Christensen.*

Middelfart. Herr Lærer Lindequist, Nørre Aaby, oplæste den 14. Marts ved et talrigt besøgt Medlemsmøde nogle humoristiske Fortællinger i fynsk Mundart.

Onsdag den 28. Marts fejrede Foreningen sin 5-aarige Fødselsdag med en selskabelig Sammenkomst for Medlemmer med Damer. Der blev budt paa Dilettantforestilling, Deklamation og Musik. Ved de festligt pyntede Kaffeborde herskede den bedste Stemning og mange gode Ord blev talt for Centralorganisationen og Afdelingen, der gennem ihærdigt Arbejde i de 5 Aar har naaet at indtage en sikker Stilling og med stadig stigende Medlemstal. Ved Bordet blev ligeledes en Sang sunget, der i Anledning af Festen var bleven forfattet af en Veninde af Foreningen. Til Festen, der helt igennem forløb fornøjeligt, havde Medlemmerne givet talrigt Møde. — Det vilde være ønskeligt, om Medlemmerne altid vilde paaskønne Arbejdet, der udfoldes indenfor Foreningen ved at komme til Stede paa Mødeaftenen.

Onsdag den 25 April Kl. 8 afholdes den ordinære kvartaarlige Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Formandens Beretning. 2. Kassereren oplæser Regnskabet. 3. Valg af Kasserer. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for Berg og Vestergaard. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af 2 Revisorsuppleanter. 7. Eventuelt. *K. B.*

Nyborg. 11. Jan. indledede Herr A. Gillesberg over Emnet: „Hvilke Fremskridt bragte 1916". Det glimrende Foredrag gav Anledning til Diskussion. — Ved et udmærket godt besøgt Møde 18. Jan. talte Formanden om: „Hvad vi vil". — Søndag den 11. Februar havde vi en fornøjelig festlig Sammenkomst. — Den 23. Februar holdt Herr Lærer Clausen et Foredrag om sine forskellige Rejser, specielt til Amerika. Foredraget, der var særdeles godt besøgt, høstede fortjent Bifald. — 16. Marts afholdtes offentligt Medhjælpermøde med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Der var udsendt Meddelelser til uorganiserede Kolleger, men var det dog ikke mange der gav Møde. Herr A. Gillesberg bød Velkommen, hvorefter Herr Jens Johansen for en interesseret Tilhørerkreds gav et godt Billede af den nuværende Situation og paaviste, at Handels- og Kontormedhjælperne „ligger som de har redt", og det eneste, der kan forbedre vore Kaar, er at virke for C.O. Herr Gillesberg takkede og udbragte et Leve for C.O. Der blev desværre ikke Tid til nogen Diskussion.

Ordinær Generalforsamling afholdtes 23. Marts. Herr E. Nommesen valgtes enstemmigt til Dirigent. Næstformanden (Formanden er f. T. ved Sikringsstyrken) aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, der maatte betegnes som særdeles godt, da Medlemsantallet var i god Stigning. Kassereren forelagde det reviderede Regnskab, der sammen med Næstformandens Beretning enstemmig godkendtes.

Kassereren ønskede ikke at modtage Genvalg, hvorimod Herr Gillesberg stillede sig velvilligst. Fra den gamle Bestyrelse forbliver Formanden samt Sekretæren og ved Afstemningen blev følgende nye valgt: d'Herrer E. Nommesen, A. Gillesberg (Næstformand), Frk. O. Kielstrup (Kasserer), Herr Søballe (Messen) og Frk Hansen (Messen). Til Suppleanter valgtes d'Herrer Thomsen (Wilde) og Hansen (Eng. Bekl. M.) og til Revisorer: Herr L. Nielsen (Birch) og Frk. Carlsen (Fabr. Thuesen). Til Revisorsuppleant: Herr M. Jappe.

Herr Gillesberg rettede en Tak til Herr Nielsen for den Tid han havde virket som Foreningens Kasserer, og udtalte, at det vilde blive vanskeligt at finde den, der som N. kunde udføre dette bebetydningsfulde Arbejde, men haabede, at vi havde fundet den rette i Frk. O. Kielstrup. — Aftenen sluttede med fælles Kaffebord.

Ved Medlemsmødet d. 30. Marts oplæste Herr Jørgensen (Eng. Bekl. M.) „Terje Vigen". J. forlader Byen 1. April, men vil altid mindes her som en god Kollega og en af dem, der gav Stødet til at C.O.s Nyborg Afdeling blev oprettet. Vi bringer herved Herr Jørgensen vor Tak for hans Arbejde i vor Afdeling.

P. P.

Næstved. Siden vor sidste Meddelelse under denne Rubrik, har Afdelingen afholdt følgende Møder etc.

D. 25. Jan. Foredrag af Herr Overinspektør Barnung, Organisationen og dens Oprindelse. D. 1. Febr. Herr Tankelæser og Tryllekunstner Schuman var engageret og underholdt Medlemmerne paa en meget fornøjelig Maade. — D. 8. Febr. Herr Lærer Holst holdt et udmærket Foredrag om Bøger og Bibliotheksvæsen, Foredraget var ledsaget af Lysbilleder. D. 15. Febr. Herr Cand. phil, Aage Petersen, Aarhus, oplæste forskellige Digte af Drachmann og Stuckenberg. D. 22. Febr. Herr Redaktør Olsen, Næstved Tidende, gav en neutral Oversigt over Begrebet „Politik" og optrak Hovedlinierne for politisk Virksomhed.

Afdelingen fejrede d. 29. Febr. sin 10-aarige Stiftelsesfest. Referat heraf er tidligere fremkommet. Vor udmærkede Kollega og Foreningsfælle Herr P. E. Andersen, gennemgik d. 8. Marts vore Programpunkter — et Foredrag, der efterfulgtes af en livlig Diskussion.

Foredrag afholdtes d. 15. Marts af Herr Lærer Borre: „Byforhold i gamle Dage, med særligt Henblik paa Næstved".

Det er en Glæde at kunne notere, at alle Medlemsmøderne har været talrigt besøgt. Det er et Bevis paa Medlemmernes Interesse og Afdelingens Stabilitet. *Johs.*

Slagelse. Herr Journalist Hansen, („Socialdemokraten") holdt d. 28. Febr. et udmærket Foredrag om Loyd George. Foredraget fulgtes med megen Interesse, men desværre glimrede største Parten af vore Medlemmer som sædvanlig ved deres Fraværelse. Onsdag d. 14. Marts afholdtes et alm. Medhjælpermøde med Formanden som Indleder. Tilslutningen til dette Møde var imidlerlid langtfra tilfredsstillende. Formanden henvendte sig til Medlemmerne og opfordrede dem til at agitere for større Tilslutning til Møderne samt paapegede, at det ligesaa godt var det menige Medlems Pligt som Bestyrelsens at arbejde for Foreningens Fremme, og at paavirke de uorganiserede Medhjælpere, som vi desværre har alt for mange af her i Slagelse.

Onsdag d. 18. April Kl. 8 afholdes halvaarlig ordinær Generalforsamling i „Industriforeningen".

Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden og Kassereren aflægger Beretning. 3. Valg af Kasserer. 4. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af 1 Revisor. 7. Valg af 2 Revisorsuppleanter. 8. Valg af en Fanebærer. 9. Valg af Festudvalg. 10. Eventuelt.

Onsdag d. 25. April slutter vore ugentlige Mødeaftener med en selskabelig Sammenkomst.

Bestyrelsen bringer herved hver enkelt Medlem sin Tak for ydet Bidrag til den udsendte Liste, Bidrag modtages fremdeles af Herr Berh. Christensen.

Husk Generalforsamlingen d. 18. April Kl. 8 og mød!

Aksel O. Thorsell, Fmd.

Storehedinge. Generalforsamling afholdtes Fredag den 2. Marts. Kommis Christensen bød Velkommen og Svend Jensen valgtes til Dirigent. Til Formand valgtes Kommis Christensen, Kasserer Kontorist A. Petersen, Revisor Kommis Andersen og Aage Jensen. Revisorsuppleanter Kommis Hansen og Albert Lauritsen.

Der nedsattes et Agitationsudvalg bestaaende af Kommis Jensen, Andersen, Hansen, Frk Hansen og Frk. Hagen.

Mødet sluttedes med nogle Medhjælpersange. Næste Mødeaften den 20. Marts. *M. C.*

Thisted. D. 26. Januar afholdtes kvartaarlig Generalforsamling, der desværre ikke var allerbedst besøgt paa Grund af det udmærkede Skøjteføre. — Formanden aflagde Beretning om Virksomheden, og Kassereren fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab i revideret Stand. Begge Dele godkendtes enstemmigt. Da ingen ønskede Ordet under „Eventuelt", hævede Dirigenten, Herr Boghandlermedhjælper Ebbe Clausen, Generalforsamlingen med et Leve for „C. O." — Efter Generalforsamlingens Slutning oplæste Herr Karetmager P. Christensen et Par smaa Fortællinger, der gjorde udmærket Lykke.

Den 2. Febr. holdt Herr Murer Axel Hvid et Foredrag om „Militarismen". Efter Foredraget udspandt der sig en lille Diskussion, hvori flere af de Tilstedeværende deltog. — Den 9. Febr. var Mødet særdeles godt besøgt. Denne Aften udfyldtes med Oplæsning af „Kaptajn Kønigs Beretning om U-Baaden „Deutschlands" Fart under Atlanterhavet til Amerika". Oplæsningen foretoges af Herr Bogholder Ottesen og faldt ud til de mødtes fulde Tilfredshed.

Herr Amtslæge Bartsch holdt d. 16. Febr. Foredrag om „Hygiejne", og Herr B. holdt det paa en saadan Maade, at de fleste var enige om, at det var en af de bedste Aftener, vi længe havde haft. — D. 23. Febr. Oplæsning ved Herr Lærer Bangsgaard, som havde valgt et Par smaa Fortællinger og et Par Digte af J. P. Jacobsen's herlige Produktion. Den 2. Marts havde vi taget egne Kræfter i Brug, idet Herr Boghandlermedhjælper Andersen denne Aften havde paataget sig at underholde Medlemmerne med Oplæsning. — Denne lønnedes med Haandklap.

Herr Redaktør Aaberg holdt d. 9. Marts et glimrende Foredrag om Rusland, og unge Handelsmænds Muligheder derovre. Herr Aa., der havde sat sig meget grundig ind i Forholdene, udtalte som sin Formening, at Rusland efter Krigen sikkert vilde blive Landet med de største Muligheder for os Danskere. Efter Foredraget takkede Formanden, og Forsamlingen sluttede sig hertil. Derefter samledes man om Kaffebordene, hvor de medbragte Stearinlys kom til Hæder og Værdighed paa Grund af den nye „Slukke"lov.

Søndag d. 18. Marts blev en „stor" Dag for Thisted Afdelingen. Denne Dag havde man indbudt til Møde i Hurup, hvor Herr Forretningsfører Jens Johansen var kommen til Stede. Fra Thisted var mødt ca. 30 Medlemmer, og da et lignende Antal Kolleger fra Oplandet indfandt sig til Mødet, blev det en ret anselig Forsamling, der med øjensynlig Interesse paahørte Forretningsførerens Foredrag om „Situationen". Efter Foredraget tog vor Formand, Herr Aage Neergaard, Ordet og manede i en kort Tale de faa udenforstaaende Kolleger til at slutte sig til Organisationen. Det skete, idet de 2 eneste Udenforstaaende, der var til Stede, indmeldte sig. Om Aftenen samledes man om et fælles Kaffebord, hvor der raadede en udmærket Stemning, og hvor Talerne fulgte Slag i Slag, og en meget munter Sang forfattet af vor udmærkede kvindelige Kollega, Frk. Maar-Petersen fra Villerslev, gjorde formidabel Lykke, ligesom en lille Opfordring fra samme Medlem til de kvindelige Medlemmer om aldrig at svigte „C. O." ligeledes blev hørt og forstaaet.

Aftenen sluttede med en lille Svingom, der prægedes af et udmærket Humør, som man nærmest maa tilskrive Glæden over Dagens gode Forløb. *N.*

Vejle. Ordinær Generalforsamling afholdtes den 27. Marts i „Haandværkerforeningen"s Lokaler. — Herr Johs. Andersen valgtes til Dirigent. — Formanden oplæste Forhandlingsprotokollen og aflagde Beretning. Der var i sidste Halvaar afholdt 3 Bestyrelsesmøder, 6 Medlemsmøder, Stiftelsesfest, samt en Fest i Februar. I det forløbne Aar var indmeldt 98 Medlemmer og tilflyttet 37, ialt 135. — Fraflyttet 75, udmeldt og etableret 21, ialt 96. Herefter en Netto Fremgang paa 39 eller = 20,3 pCt. Efter at have omtalt Mødernes Indhold og de forskellige Sager, der havde været behandlet i Perioden, godkendtes Beretningen enstemmig.

Kassereren fremlagde Regnskabet, idet han henviste til, at samme var udsendt til Medlemmerne. Regnskabet udviste en Ballance paa Kr. 3277,71 og en Kassebeholdning paa Kr. 45,09. Efter nogle korte Bemærkninger godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Agitationsudvalget aflagde Beretning, der godkendtes. — Der var ikke indkommen noget Forslag til Generalforsamlingen. Til Bestyrelsen valgtes d'Herrer C. Nielsen og A. D. Knudsen samt Frk. Maiborn. Suppleanter blev d'Herrer Jedich, E. Hansen, Christensen og Jens H. Jensen. D'Herrer Revisorer Johs. Andersen og Paul Jensen genvalgtes. — Som Revisorsuppleanter valgtes d'Herrer O. Jørgensen og C. S. Dræstrup.

Under „Eventuelt" udtalte Herr Christensen Haabet om, at den nye Sekretær, vilde være flittig til at referere til Bladet. — Herr A. D. Knudsen talte for Formanden og Kassereren og udbragte et Leve for disse. Formanden og Kassereren takkede, og udtalte, at Arbejdet faldt adskilligt lettere, naar de, som her havde en stabil Medlemsstab at støtte sig til.

Generalforsamlingen sluttede med en Tak fra Dirigenten og et Leve for C. O. *M. Rasmussen.*

Viborg. Onsdag d. 18. April Kl. 8 pr. afholdes ord. halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Phønix" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Regnskabet aflægges. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af 2 Suppleanter. 6. Valg af 1 Medlem til Agitationsudvalget. 7. Valg af 2 Revisorer. 8. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlet paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen i Hænde senest den 14. April.

Weigaard Andersen, Sekretær.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 9. 1. Maj 1917. 17de Aargang.

PENSIONSFORSIKRING.

FORENINGEN „Engageringskontoret for Handel og Industri" har i afvigte Marts Maaned udsendt sin Beretning om Virksomheden i Aaret 1916 med det sædvanlige Driftsregnskab. Beretningen indeholder en almindelig Oversigt over Arbejdet i det forløbne Aar, uden at der omtales større Ting af Betydning, idet der dog med Forkærlighed dvæles ved Foreningens „sociale Betydning" og „samfundsmæssige Stilling".

Medens man saaledes ikke faar Indtryk af, at Foreningen har gennemført større Ting i det Aar, Beretningen omhandler, giver den i Slutningen en Meddelelse om store Ting, som forestaar. Foreningen har nemlig taget et Spørgsmaal op til Behandling og til Løsning, et Spørgsmaal af vidtrækkende almén og faglig Betydning. Det drejer sig om intet mindre end Oprettelsen af en „Pensionsforsikrings-Anstalt" for 100.000 Privatfunktionærer.

Efter at Beretningen har omtalt, paa hvilken Maade Spørgsmaalet er opstaaet, samt motiveret dets Gennemførelse med, at Tiden nu maa anses for egnet dertil, oplyses det, at Sagen behandles i et Udvalg, der er nedsat af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Grosserersocietetet, Industriraadet og Engageringskontoret, og at man i Udvalget er enige om, at Sagen bør løses paa det bredest mulige Grundlag.

Beretningen kommer derefter ind paa den mere tekniske Side af Sagen, Forsikringsspørgsmaalet, og nævner en Række Tal, der dog ikke giver Indtryk af at være et Resultat af en indgaaende og fin Beregning, og saavel i Beretningen som i Sagens senere Forelæggelse for Offentligheden tages der ethvert Forbehold med Hensyn til disse Tal, saaledes at det er umuligt paa det nuværende Tidspunkt at kontrollere dem i Henseende til rationel Beregning. Saa meget fremgaar dog af Tallene, at det er en ikke ubetydelig Del af en „Funktionær"s Indtægt, der skal medgaa til Forsikringen, idet en 20-aarig ung Mand eller Kvinde som skal ind under Forsikringen, skal afstaa et fast Beløb af ca. 100 Kr. aarlig foruden ca. 7 pCt. af Indtægten, og en saadan Betaling skal der normalt fortsættes med Livet igennem, indtil man har naaet en Alder af 65 Aar, til hvilken Tid man vil kunne oppebære en Pension paa knap Halvdelen af den Løn, man modtog ved det fyldte 65. Aar. (Har Slutlønen været 3000 Kr., vil Pensionens Størrelse ifølge de fremsatte Tal blive 1483 Kr.). Ved Siden af denne „Hovedpension" vil der endvidere kunne blive Tale om en Enkepension paa $^2/_5$ af den Pension, der kunde tilkomme Funktionæren ved hans Død, en Børnepension samt en midlertidig Understøttelse til Funktionæren, f. Eks. i Tilfælde af Arbejdsløshed.

Saa løst hele Grundlaget end synes at være for Gennemførelsen af dette Projekt, har man dog fra de foran nævnte implicerede Institutioners Side set fortrøstningsfuldt paa Sagen, idet man allerede i Begyndelsen af April Maaned paa et Møde, der blev afholdt paa det dertil særligt egnede Sted: Børsen, har vedtaget at føre Sagen ud i Livet under den Form, at der dannes et Aktieselskab — med begrænset Udbytte — til at modtage Liebhavernes Indskud og i det hele gennemføre den praktiske Side af Sagen.

Dernæst har man ment, at Sagen burde forelægges for en Forsamling af socialt og økonomisk interesserede og kvalificerede Personer, og for faa Aftener siden holdt Lederen af Engageringskontoret, Herr Kontorchef Lytting, i Nationaløkonomisk Forening et Foredrag om hele Spørgsmaalet. Foredraget, der paahørtes med Opmærksomhed og Interesse og siden gav Anledning til en livfuld Diskussion, der viste en Rigdom af Meningsforskelligheder, saavel for det foreliggende Spørgsmaal som for Pensionsinstitutionen i offentlig eller privat Skikkelse, indeholdt dog intet, udover hvad der i korte Træk foran er skitseret. Hele det tekniske Grundlag synes langtfra i Orden, og end ikke med Hensyn til saadanne Spørgsmaal som Forsikringens Ordning gennem Aarene og under skiftende Forhold var man paa dette Tidspunkt kommet til Klarhed.

Men Selskabet er dannet og søger i Øjeblikket Koncession paa sine Statutter.

Med foranstaaende er i korte Træk skitseret Gangen i et Arbejde, som for Tiden i høj Grad beskæftiger den danske Forsikringsverden. Sagen har imidlertid

Interesse ikke alene som et forsikringsteknisk Spørgsmaal, men tillige som en indgribende Faktor i det sociale Liv. Og navnlig har Sagen Interesse for Medhjælperstanden, da man, for at faa Tallet 100.000 paa Forsikringsemner indenfor „Funktionærklassen" fuldt, maa skrabe Bunden blandt Medhjælperne.

Der rejser sig da ganske naturligt dette Spørgsmaal: Hvilken Betydning har Sagen for os?

Vel kan vi alle være enige om, at en Sikring af en „sorgfri Alderdom" er af stor Betydning for et Menneske og derigennem for den Stand, Vedkommende tilhører, gennem den enkelte for Standen og derefter igen for hele Samfundet. Men det spiller en ingenlunde underordnet Rolle, paa hvilken Maade man sikrer sig. Og naar man bemærker, at Spørgsmaalet er rejst af de private Institutioner: Engageringskontoret, Arbejdsgiverforeningen og Grosserersocietetet og skal gennemføres af disse, tør man forudsætte, at det ikke alene er Omsorg for Funktionærerne eller Interesse for gode sociale og retfærdige Samfundsforhold, der har ført Sagen frem. Thi ingen Institution her i Landet staar i mere diametral Modsætning til Lønarbejdernes og Funktionærernes sociale Interesser end netop de her nævnte, og at netop disse Institutioner er Idéens Ophav maa bevirke, at enhver standsbevidst Medhjælper straks stiller sig skeptisk overfor den „gode Mening".

Men et andet Spørgsmaal er det, om Medhjælperstanden overhovedet evner at ofre, hvad der her maa fordres, for at den gennem Aarene og op i Alderdommen kan sikre sin økonomiske Standard. Til Besvarelse af dette Spørgsmaal maa man tage i Betragtning, at en Medhjælper — paa tværs af naturlige Love — altid er daarligst stillet i de unge Aar. Og da det er Meningen, at Pensionsforsikringen skal tegnes med det fyldte 20. Aar, behøver man blot at sammenligne den 20-aarige Handels- og Kontormedhjælpers Indtægt med den Udgift, han her maa bære. Forholdet er nu dette, at en mandlig Medhjælper, som i 20'Aars Alderen oppebærer en Løn af 1200 Kr., snart er et Fænomen, og naar der af denne Løn skal betales over 180 Kr. om Aaret til Pensionskontoen, vil Resultatet hyppigst blive, at Medhjælperen af alene praktiske Grunde maa renoncere paa Tilbudet.

Naar endelig tages i Betragtning, at der ved den Maade, paa hvilken Sagen tænkes gennemført. nemlig ved Samarbejde med Principalerne, Arbejdsgiverne — der skal søge deres Medhjælpere indmeldt i Forsikrings-Anstalten — aabnes Mulighed for en Baandlæggelse af Medhjælpernes frie Bestemmelsesret med Hensyn til personlige Forhold og derved igen en Hemsko paa den naturlige Udvikling gennem Organisation, er det kun tilraadeligt i enhver Henseende at stille sig afventende overfor dette sidste Udslag af Engageringskontorets Virksomhed.

Og endelig maa det ikke glemmes, at Sagens Gennemførelse nu, kan betyde en Forhaling af den naturlige Ordning, at enhver Samfundsborger kommer paa Pension i sin Alderdom, naar han i et langt Liv har arbejdet i Samfundets Tjeneste.

Chr. J. Smerup.

Medhjælpernes Ret.

RETSHJÆLPS-INSTITUTIONENS Virksomhed, som stadig forøges, omtales nu systematisk i D.H.K.M.T., dels under „Fra vor Centralledelse" og dels i Referaterne fra Hovedbestyrelsesmøderne. Heri fremhæves Sagernes Realiteter, og det vilde derfor kun føre til Gentagelse at komme ind paa en Beskrivelse af de enkelte Sager, der har været antaget til Behandling igennem Retshjælpen.

Derimod kan der være nogen Anledning til at beskæftige sig lidt med nogle faa af disse Sager, hvis Beskaffenhed har været af en saadan Art, at de har Interesse ogsaa udover den snævreste Interesse-Kreds. Saadanne Sager kan i mange Tilfælde tjene som Vejledning for andre Medlemmer, der kommer i en lignende Situation og maaske staar tvivlende overfor Spørgsmaalet om, hvad der er deres lovlige Ret. Thi desværre er det et fortvivlende stort Tal af Medhjælperne, der er forholdsvis blanke med Hensyn til Viden om, hvad de med Berettigelse kan kræve af Principalerne, og derfor lader saa mange — navnlig uorganiserede — Medhjælpere sig uden at kny byde hvadsomhelst i Retning af Afskedigelse, Bortvisning og Lønudbetaling. Man bøjer sig resignerende ind under hvad der er „Naadigherrens" Ønske og Vilje — fuldstændig blind for, at Medhjælperne dog ogsaa har visse retfærdige Krav at kunne stille i disse Fællesforhold.

Paa dette Omraade har Retshjælpen en meget betydelig og alvorlig Opgave at skulle løse, idet den sukcessive skal frigøre Handels- og Kontormedhjælperne individuelt, saaledes at de føler det som en Skam ikke at forlange respekteret de Rettigheder og Krav, de, som andre Mennesker har Berettigelse til. Retshjælpen kan derfor komme til at virke som en Slags Murbrækker for selve Organisationen, thi kun den frigjorte Medhjælper vil kunne nemme Sammenslutningstankens Værdi og Betydning. Men den gennem Retshjælpen støttede organiserede Medhjælpers Eksempel m. H. t. at holde paa, og gennemføre, sin Ret, vil virke smittende paa den uorganiserede Standsfælle, og saaledes tjene til at nedbryde den stærke Afhængighed til Principalerne, som Medhjælperstanden som Helhed lever under, og som maaske mere end noget andet enkelt Forhold er Aarsag til, at Handels- og Kontormedhjælperne er saa vanskelige at samle i en virkelig Fagorganisation som Tilfældet er.

Retshjælpen er derfor et meget betydningsfuldt Led i Centralorganisationens Arbejde, og den bør benyttes i alle de Tilfælde, hvor Afdelingsbestyrelsen efter en nøje Prøvelse skønner, at der er sket et Medlem Uret fra Principalens Side. Naturligvis skal man ikke stampe „Sager" op af Jorden, man skal ikke føre en Krig for Krigens Skyld, men enhver Afdelingsbestyrelse maa anse det som sin Pligt lejlighedsvis at oplyse Medlemmerne om Retshjælpen, forklare dens Arbejdsmetode og Forretningsgang og animere Medlemmerne til, altid straks at henvende sig til Organisationen, naar der i Arbejdsforholdet indtræffer en eller anden Uoverensstemmelse af alvorligere Art.

— — —

Mellem Aar og Dag er der Tilfælde nok af den Art. Herom vidner alle de Forespørgsler, der, angaaende herhenhørende Sager, hver Maaned rettes til Hovedkontoret — dels gennem Afdelinger og dels direkte fra Medlemmerne selv (saadanne Sager bør iøvrigt altid gaa gennem Afdelingsbestyrelsen). Disse talrige Forespørgsler bærer ogsaa Bud om ,hvilken Rolle Tilfældigheden spil-

ler i Handels- og Kontormedhjælpernes Retsforhold, og i samme Tungemaal taler flere af de Afgørelser, der af Domstolene er truffet i Sager, der gennem Retshjælpen er ført frem til Paadømmelse ved disse. Dette hører f. Eks. til Maanedens Orden, at Medhjælpere bortvises paa staaende Fod blot fordi de er kommen et Par Minutter eller tre for sent i Forretningen, og selv om det selvfølgelig ikke kan være Organisationens Opgave eller Hensigt, at holde Haanden over mindre pligtopfyldende Medhjælpere, saa maa der jo dog tages rimelige Hensyn til de praktiske Forhold, hvis ikke det hele skal blive ført ud i det latterlige og urimelige. At en Medhjælper ikke kan bortvises fordi han en enkelt Gang kommer nogle faa Minutter for sent, heri har Domstolene flere Gange — ogsaa for nylig — givet os Ret. Er der imidlertid givet Medhjælperen Advarsler flere Gange for samme Forsømmelse, bliver Forholdet et andet, ligesom Sagen selvsagt ejheller er saa ligetil, naar Forsinkelsen i flere Tilfælde drejer sig om Timer i Stedet for Minutter.

I en af os for nogen Tid siden ført Sag, hævdede Principalen at være berettiget til at bortvise Medhjælperen, idet han som Motivering anførte, at Medhjælperen ikke var dygtig nok. En saadan Betragtningsmaade aabner jo for Sluserne for den vildeste Vilkaarlighed overfor Medhjælperne, der paa Forhaand er den svageste paa Grund af sit økonomiske Afhængighedsforhold. Thi Principalen vil naturligvis hævde sin Ret — og Kompetence — til at vurdere Medhjælperens Kvalifikationer, og der vilde selvsagt da være frit Slag m. H. t. at slippe af med en Medhjælper, uden nogensomhelst Hensyn til Opsigelsesfrist eller andre Rettigheder, som denne maatte have. — Dommen i Sagen gav imidlertid os Medhold, og udtalte, at Opsigelsesfristen maatte overholdes, og Principalen selv bære Ansvaret for, om han havde antaget en Medhjælper, der eventuelt ikke passede netop til den bestemte Forretning.

Rigoristisk Fremgangsmaade overfor Medhjælpere er jo ikke noget ukendt, men Toppunktet er dog vist naaet af en Tapethandler i Kjøbenhavn, der bortviste en ældre Medhjælper uden noget somhelst Varsel fordi Medhjælperen efter sin Læges Ordre gik hjem til Frokost. Principalen hævdede for fuldt Alvor, at det var tilstrækkelig Grund til Bortvisning — skønt han maatte indrømme, at der ikke gik mere Tid med, end til Frokosten i Forretningen, og at flere andre ældre Medhjælpere i Forretningen ogsaa gik hjem i Frokosttiden, Retten gav dog os Medhold i, at en saa urimelig „Grund" ikke er tilstrækkelig Berettigelse til at bortvise en iøvrigt upaaklagelig Medhjælper.

Som sædvanlig har vi gennem Retshjælpen ført en Række Sager, hvori Tvistemaalet var: Opsigelsesfristen, men hvoriblandt der dog ikke har været særlig interessante Tilfælde. Derimod har der været et Par ret kuriøse Sager idet f. Eks. en Herreekviperingshandler afskedige sin Medhjælper med 14 Dages Varsel, og stejlt holdt paa det lovlige heri indtil han fik Færten af, at Organisationen vilde antage sig Medhjælperens Sag — saa vilde han nok give 3 Mdrs. Varsel, men forlangte saa, at Medhjælperen skulde blive i Forretningea i de 3 Mdr. Herpaa ønskede han ret forstaaelig ikke at indlade sig, og gennem Organisationen anlagde han derefter Sag mod Principalen til Betaling af 3 Mdrs. Løn. — Sagen verserer endnu — ca. 1 Aar efter Anlæggelsen — for Underretten, men naar den endelig engang bliver sluttet, saa vil vi utvivlsomt vinde.

I et andet Tilfælde vilde et stort Firma hævde, at en Medhjælper, der havde Aftale om 3 Mdrs. Opsigelse, men som paa Grund af Forretningens Omordning var blevet „degraderet" til 2den Mand, derefter kun havde Ret til 14 Dages Opsigelsesvarsel. Vi mente det modsatte, og Retten delte vor Opfattelse, og tilkendte os paa Medhjælperens Vegne 3 Mdrs. Løn 405 Kr. + 50 i Omkostninger + 5 pCt. Renter.

Ogsaa i den sidste forløbne Periode har vi tabt flere Sager fordi Medhjælperne ikke havde deres Forhold og Aftaler i behørig og bevisgyldig Orden. Der er saaledes god Grund til at henstille alvorligt til vore Medlemmer, at de ikke lader sig nøje med mere eller mindre kønne Ord og Løfter, men at de forlanger mundtligt indgaaede Aftaler bekræftede skriftligt, saaledes at hele Sagen er klar og ligetil, hvis der senere skulde komme en Kurre paa Traaden mellem de to Parter.

Retshjælpen vil stadig være et saare nyttigt og nødvendigt Led i Centralorganisationens Arbejde. Men skal den kunne virke fuldtud tilfredsstillende maa den værnes mod Misbrug, og i saa Henseende bør Afdelingsledelserne være i noget højere Grad paa Vagt end Tilfældet hidtil har været. *Jens Johansen.*

Kontormedhjælperne.

„MEDHJÆLPERBEVÆGELSENS STEDBØRN".

DET Nummer af vor Tidende, der udkom pr. 1. April — med specielt Henblik paa Kontorfagets Udøvere — var det mig en særlig Glæde at modtage. Thi det kan ikke nytte, Kontormedhjælperne har hidtil været Stedbørnene indenfor vor Bevægelse. Det har nærmest været Butiksmedhjælperne, hvis Kaar vor Organisation har haft sin Opmærksomhed henvendt paa at forbedre. Det Arbejde, der er udført, den Agitationskamp, de organiserede Medhjælpere har rejst Landet over, og de Fremskridt, der er opnaaet, er præget heraf. Med Rette gøres der her et haardt tiltrængt Arbejde, thi Butiksmedhjælpernes Livsvilkaar har fra gammel Tid af ikke været særlig lyse. Men man maa ikke glemme den ene Part paa den andens Bekostning, og vor Organisation maa i Fremtiden mere end hidtil ogsaa have sin Opmærksomhed rettet paa at forbedre de Forhold, hvorunder Kontorernes Tusinder af Medhjælpere lever og virker. Der ligger her et stort Arbejde; thi Kontormedhjælpernes Livsvilkaar er gennemgaaende daarlige. Næppe indenfor noget andet Fag er Vilkaarligheden saa herskende som indenfor det Arbejdsfelt, Kontormedhjælperne har. Der gives ingen faste Regler at arbejde og gaa frem efter, ingen skarpt optrukne Linier indenfor Forholdene i Faget. Ser man paa et Spørgsmaal som Lærlingeforholdet, vil man straks finde dette bekræftet. Der gælder her ingen bestemt gængse Regler; mange Steder eksisterer Lærlingeforholdet slet ikke. Ofte bliver det unge Menneske straks hensynsløst udbyttet, istedetfor i de første Aar at faa en grundig alsidig Uddannelse. Vi maa søge indført en bestemt fastsat Læretid, hellere for mange end for faa Aar, og i den Tid bør det unge Menneske have en Uddannelse, baade teoretisk og praktisk, der svarer til Tidens Fordringer.

LØNSPØRGSMAALET OG DETS REGULERING.

Naar Læretiden er omme, maa Medhjælperen have en Løn, han kan leve for. Man kan uden Overdrivelse sige, at Lønforholdene er baade slette og vilkaarlige indenfor Kontormedhjælper-Standen. Gennemgaaende tjener en Haandværker langt mere end hans jævnaldrende indenfor Kontorfaget, og mange af disse sidste har endda ofte, før de traadte ind i det praktiske Livs Arbejde, ofret Tid og Penge for at tage Præliminær- eller Realeksamen. Men Haandværkeren har ogsaa længst haft Forstaaelsen af, at det kun er ved Sammenslutning, gennem en stærk Organisation, at et Fag opnaar Forbedringer for dets Udøvere. Her staar Kontorets Arbejdere desværre endnu sørgelig langt tilbage. Men det er at haabe, at de i Fremtiden mere maa faa Øjnene op for, at det kun er gennem Sammenslutning, at der opnaas de Reformer, der saa haardt tiltrænges for Standen, og at enhver Medhjælper, selv om han ikke synes at have nogen øjeblikkelig personlig Fordel derved, maa føle det som en selvfølgelig Pligt at være solidarisk med sine Kolleger ved at staa som Medlem af sin Organisation. —

Der maa slaas til Lyd for, at der bliver indført Minimalløn for Medhjælpere, saaledes at et ungt Menneske, naar den reglementerede Læretid er udstaaet, kan klare sig anstændigt uden at behøve at have Hjælp fra sine Forældre eller andre Paarørende. —

ARBEJDSTIDEN.

Ser man hen til de herskende Forhold med Hensyn til Kontormandens daglige Arbejdstid, vil man ogsaa paa dette Omraade finde, at der ikke kan opstilles bestemte gængse Regler. Arbejdstiden er meget uens i de forskellige Virksomheder. Men man kan sikkert med Rette sige, at naar det stillesiddende Liv indendørs og det enerverende Arbejde, en Kontormand maa udføre, tages i Betragtning, er den daglige Arbejdstid overvejende for lang. Paa mange Kontorer forekommer Over- og Søndagsarbejde endda hyppigt, og regelmæssigt som Tilgift til en i Forvejen lang Arbejdstid — oftest uden nogetsomhelst ekstra Vederlag.

Der maa søges rejst en Agitationskamp Landet over for Sekslukning af Kontorerne. Arbejde efter den Tid maa betragtes som Overarbejde og — betales som saadan. Principalerne er selv stærkt interesserede i en ikke for lang Arbejdsdag; thi der er ikke Tvivl om, at Medhjælpernes Arbejdsevne derved bliver større. Der maa gives Kontormanden god Lejlighed til i sin Fritid ved Bevægelse i den frie Natur at hente forøgede Kræfter til det trættende Arbejde indendørs. Man har da ogsaa mange Steder indset Betydningen heraf. Paa flere større Kontorer praktiserer man den fra England indførte Skik at lukke Lørdag Middag eller tidligt Lørdag Eftermiddag, den saakaldte weeck-end.

KONTORFAGETS AMATØRER.

For den unge Mand — Gennemsnitstypen — der gaar Kontorvejen, er det ikke nogen let Sag at komme saa vidt, at han kan skabe sig en „Livsstilling". Den herskende Vilkaarlighed indenfor hans Arbejdsfelt træder ham hindrende i Vejen. De uordnede Forhold bevirker desuden, at der er saa mange „outsiders", der mener at se sin Fordel ved at drive Amatørvirksomhed indenfor Kontorfaget. „Fars-Sønnerne" vil vi helt forbigaa, men her blot nævne de pensionerede Skolelærere, Officerer o. s. v., der gerne vil have en Biindtægt. Og der er de fallerede Landmænd og andre, der er villige til at resignere og tage mod den Løn, der bydes dem. Selvfølgelig kan disse Amatører ikke tage Konkurrencen op med den faglærte Kontormand, men de forvolder dog stor Skade indenfor Faget. Ogsaa her gælder det imidlertid, at det kun er gennem en stærk Organisation, at der raades Bod paa saadanne Tilstande.

„UHELDIGE MOMENTER".

Som Forholdene er nu, maa Kontordamerne ogsaa henregnes til de uheldige Momenter indenfor Faget. Ikke alene bevirker de, at Lønnen trykkes ned, men da de saa godt som alle stiller sig udenfor Organisationen, er de med til at hindre alle Fremskridt for Standen i det hele taget. Det er at haabe, at Fremtiden ogsaa her maa bringe en Forandring til det bedre, og at de udenforstaaende, saavel mandlige som kvindelige Kolleger, maa faa Øjnene op for, at deres Plads er i Organisationens Rækker. Derved gavner de ikke blot sig selv, men hele Standens Interesser. Maalet maa være: En vaagen og oplyst Stand, hvis Medlemmer er sig saavel sine Pligter som Rettigheder bevidste. —

Johannes Kolding.

Internationalt Rundskue.

ENGELSK MEDHJÆLPERBEVÆGELSE.

KRIGEN, der i sine første Stadier kun i ringere Grad prægede det daglige Liv i England, sætter nu forlængst sit Præg paa næsten alle Samfundslivets Omraader. Dette gælder naturligvis ogsaa i mange Forhold, som angaar vore engelske Broderorganisationer. Selv under disse vanskelige Vilkaar, er det dog hidtil lykkedes at indstille Organisationens Virkemaade og Ydeevne efter Øjeblikkets Krav, saaledes at man bl. a. paa Baggrund af de, ogsaa i Storbritannien dyre Tider, har rejst Krav om Minimalgager og en tidssvarende Regulering af Lønningerne. Disse Bestræbelser er i et betydeligt Antal Tilfælde kronet med Held, saaledes at de paagældende Medhjælpere, ved trufne Aftaler eller faste Overenskomster har opnaaet væsentlig bedrede Gagevilkaar.

Imidlertid er denne fagforeningsmæssige Aktion ikke forløbet lige heldigt i alle Tilfælde. I Glasgow nægtede saaledes et stort Manufakturfirma at forhandle med Organisationen. Dette foranledige denne til Afholdelse af flere Medhjælpermøder. Ved et af disse Møder trængte Militær og Politi ind i Salen og foretog Kontrol af alle Deltagere, for at konstatere disses Forhold til den civile Værnepligt. Som Følge af den deraf opstaaede Forvirring opløstes Mødet. Denne Begivenhed, der forefaldt i Februar, foranledigede nylig en Interpellation i Underhuset. Ifølge den af Undersekretæren i Krigsministeriet afgivne Erklæring var den paagældende Undersøgelse ikke foretaget i en for Organisationen eller Medhjælperne krænkende Hensigt, og havde iøvrigt godtgjort at de omhandlede Papirer var i Orden. — Sagen har efter de sidste hertil indgaaende Medhjælperblade vakt megen Opmærksomhed i engelske Medhjælperkredse.

ENGELSKE MEDHJÆLPERE OG KRIGEN.

Som Følge af det store militære Opbud, Storbritannien navnlig i det sidste Aar har sat ind i Verdenskrigen, stiller de britiske Medhjælperorganisationer et meget stort Kontingent til Hærene paa Fastlandet, og der er allerede udbetalt store Beløb til de Faldnes Efterladte. En Beretning fra „The National Amalgamated Union af Smop-Assistants, Warehousehen and Clerks" oplyser, at over 1000 af Organisationens Medlemmer var faldne i Kamp indtil Udgangen af Februar. Om Tallet af Saarede og Syge meddeler Beretningen intet, men efter de almindelige Opgørelser tør det forudsættes, at det i saa Henseende drejer sig om et endnu langt større Antal Ofre for dette vanvittige Massemyrderi.

Ogsaa paa det financielle Omraade deltager Organisationerne i Krigen, og alene det fornævnte Medhjælperforbund har siden Verdenskrigens Udbrud deltaget i Krigslaanene med ikke mindre end £ 62.900.

BUTIKSLUKNINGEN I TYSKLAND.

Om Krigens Indflydelse paa Butikslukningen i saavel neutrale som krigsførende Lande har vi tidligere bragt Oplysninger. Ligesom her i Landet har man i Tyskland, hvor 9-Lukningen er Rigslov, set sig nødsaget til midlertidige Begrænsninger, idet Forbundsraadet allerede for længere Tid siden har paabudt 7-Lukningen for hele Riget. Dog maa det erindres, at 8-Lukningen gennem længere Tid har været helt eller delvis gennemført i mange Byer i Henhold til Lokalafstemninger.

I Slutningen af Marts behandlede den tyske Rigsdag et Forslag om at udvide Forbundsraadets provisoriske Bestemmelser, saaledes at 7-Lukningen ogsaa efter Krigens Afslutning blev Rigslov. Forslagets Venner kunde med Rette henvise til, at den nye Ordning havde vunden Flertallets Sympati og gennemgaaende ogsaa vist sig at finde Tilslutning blandt Detaillisterne.

Imidlertid forkastedes Forslaget med stor Majoritet, og Udsigterne for er almindelig og definitiv 7-Luknings-Lov er i den nærmeste Fremtid kun ringe. Men Erfaringer viser, at ogsaa i det fra vore Forhold i mangt og meget afvigende, og efter de enkelte Stater og Egne højst forskelligartede, tyske Rige, vinder den tidlige Lukning bestandigt og sikkert Terræn.

DYRTIDEN OG DE TYSKE MEDHJÆLPERE.

Uagtet Ernæringsspørgsmaalet i Tyskland truer med at antage

Karakter af en Krise, har det økonomiske Liv og især de produktive Kræfter under næsten geniale Former forstaaet at tillempe sig efter de ekstraordinære Krav, som Tiden stiller. Efter en forbigaaende Tilbagegang i Krigens første Maaneder, er den tyske Industri undergaaet et saadant Opsving, at det nærmer sig eller endog overgaar de bedste Fredstiders Højkonjunktur. Dette gælder ikke blot m. H. t. selve Produktiviteten, men ogsaa for de store Industriforetagenders financielle Udbytte, der langt overtræffer de Forventninger, der selv ved Verdenskrigens Begyndelse stilledes til den egentlige Krigsindustri. — Saaledes strøer Krigen Milliarder udover de Enkelte, der forstaar at udnytte Konjunkturerne, samtidig med at Millioner af Mennesker ofre Sundhed og Liv, og talrige mindre økonomiske Eksistenser er viet til en langsom Død, og endelig alle de Fastlønnedes store Stab, Funktionærer og Medhjælpere, i stigende Grad proletariseres som Følge af de enorme Prisstigninger.

Enkelte Storforetagender i Bankvæsen, Handel og Industri har vel ved betydelige og regelmæssige Dyrtidstillæg søgt at udligne Pengenes synkende Værdi, men Medhjælpernes aldeles overvejende Flertal maa paa Naade eller Unaade give sig den ubarmhjertige Dyrtid i Vold, uden nogensomhelst eller et dog kun utilstrækkeligt Tilløb til et Dyrtidstillæg.

Paa denne Baggrund forstaar man, at det i Hamburg er lykkedes at forene alle betydende tekniske og merkantile Funktionær- og Medhjælperorganisationer af alle Retninger til Fællesoptræden mod det store verdenskendte „Vulkan"-Værft, der bestandig betaler sin talrige Medarbejderstab saa lave Lønninger, at de ikke paa langt nær, staar i et taaleligt Forhold til den uhyre Fordyrelse, som alle nødvendige Livsfornødenheder er undergaaet. De ved Lejlighed udbetalte Tillæg, der af Direktionen betegnedes som „Gaver", bød ingensomhelst Erstatning for det Overmaal af Overtimer og Ekstraarbejde, der krævedes, og alle Henvendelser til Ledelsen forblev bestandig ubesvarede. Mange af de paagældende, lavtlønnede Medhjælpere er under disse Forhold udsatte for en ligefrem Nødstilstand.

Disse Tilstande var Forhandlingsemnet for et i April afholdt og af ca. 1000 „Vulkan"-Funktionærer besøgt Møde, der sluttelig enstemmig vedtog en fornyet Henvendelse til Selskabet om at foretage væsentlige Lønreguleringer.

REDAKTØR GEORG BORCHARDT,

vor ogsaa indenfor Centralorganisationen velkendte tyske Kollega, har siden sidste Efteraar været indkaldt til Krigstjeneste, efter i længere Tid og gentagne Gange, at være fritaget for Indkaldelse paa Grund af sine Organisationshverv. Foruden „Kaufmännische Rundschau" redigerede Borchardt „Kaufmännische Jugend". I sidstnævnte Blad offentliggør B. en Række interessante Korrespondancer fra den Etappelejr bag den galiziske Front, hvor han for Tiden opholder sig som tjenestegørende ved Intendanturen. De mellemliggende Maaneder har B. gjort Feltlivet med som almindelig Landeværnsmand, ofte paalagt alt andet end behageligt Arbejde og udsat for alle de Ubehageligheder, der især under denne Krig er Soldatens uafvendelige Lod. Heldigvis Har Georg Borchardt's gode Humør været ham en uvurderlig Støtte under disse vanskelige Vilkaar og hans Breve er præget af baade Lune og Tillid til Fremtiden. — Herr Borchardt's danske Venner vil forenes i Ønsket om, at han velbeholden og arbejdsfrisk snart maa vende tilbage til sin Gerning.

„KRIGSLUKNINGEN" I HOLLAND.

Kulmanglen paavirker — ligesom hos os — en Mængde Erhvervsgrene i Holland og øver ligeledes Indflydelse paa Butiksmedhjælpernes Arbejdstid. Agitationen for den tidlige Lukning havde før Krigen ikke naaet de nærmere Resultater som her i Landet og det er ejheller siden lykkedes at gennemføre tilsvarende midlertidige Lovbestemmelser. Derimod har Medhjælperorganisationernes Bestræbelser meget bidraget til at fremme de kommunale 7-Luknings-Beslutninger, og en Række Byer har derved indført den tidlige Butikslukning.

Efter de fra Holland modtagne Oplysninger er Organisationerne hidtil kommen nogenlunde over Krigens Virkninger, der naturligvis dér føles endnu mere haardhændet end hos os. Medhjælperorganisationerne kan saaledes gennemgaaende opvise ret betydelig Medlemstilgang og har ligeledes evnet at opfylde sine understøttende Forpligtelser.

MEDHJÆLPERBEVÆGELSEN I FRANKRIG,

synes ganske at stagnerer under Krigen. Naar netop undtages Belgien, er Medhjælperorganisationerne i intet Land ramt saa haardt som i Frankrig, der vistnok nu har kaldt alle vaabenføre Mænd under Fanerne, eller i hvert Fald indrulleret dem med Henblik paa almindelige nationale Formaal. Under disse Forhold er Organisationernes Ledere og Tillidsmænd forhindrede i at udfolde en tilsvarende organisatorisk og understøttende Virksomhed som f. Eks. i England og Tyskland, og Afdelingerne savner endvidere den Samvirksomhed med Centralledelsen, der iøvrigt aldrig har præget fransk Medhjælperbevægelse og nu syntes næsten aldeles ophørt.

LØNSPØRGSMAALET I PORTUGAL.

Krigstilstanden og de deraf følgende vanskelige økonomiske Forhold og Varefordyrelsen, har foranlediget det portugisiske Medhjælperforbund til at indlede en energisk Agitation for Minimallønninger i de forskellige Handels- og Kontorfag. Desuden søger man ved regelmæssige Henvendelser om Dyrtidstillæg at formaa Principaler og Firmaer til at udligne Dyrtidens værste Virkninger.

Medhjælperorganet „O Caixeiro Português", der redigeres af en af den internationale Medhjælperbevægelses bedste Penne, Amilcar Costa, bringer i sine sidste Numre en Række Artikler vedrørende den omtalte Agitation og portugisiske Medhjælperlønninger, der lader meget tilbage at ønske.

Ny Overenskomst.

DE i Vejle og Kjøbenhavn sluttede Overenskomster med derværende Brugsforeninger, har virket ansporende paa adskillige andre Afdelingsbestyrelser, og Resultatet er blevet, at der for Tiden arbejdes i flere Byer paa at tilvejebringe en overenskomstmæssig Ordning af Brugsforeningsmedhjælpernes Løn- og Arbejdsforhold.

I Aarhus paabegyndtes Arbejdet i December Maaned 1916, idet Brugsforeningsmedhjælperne dannede en Klub under Aarhus Kolonial-Afdeling. Efter at Klubbens Vedtægt var godkendt af Hovedbestyrelsen, anmodede Aarhus Kolonial-Afdeling om Tilladelse til at optage Forhandlinger med Arbejdernes Brugsforening i Aarhus, og herimod havde Hovedbestyrelsen intet at indvende.

Afdelingsbestyrelsen paabegyndte derefter Forhandlinger under Medvirkning af Hovedbestyrelsesmedlem Johs Sjælland. Prisværdig hurtig enedes Parterne om en Overenskomst, der i alle Hovedpunkter er enslydende med den her i Bladet (Nr. 22—1916) offentliggjorte Overenskomst med Hovedstadens Brugsforening. — Mindste-Lønnen ligger lidt lavere for Udlærlinge og for kvindelige Medhjælpere, og Arbejdstiden er maaske rigelig lang, men iøvrigt er der skabt et særdeles brugbart Grundlag at arbejde videre paa.

Denne Overenskomst — vort sidste fagforeningsmæssige Resultat — traadte i Kraft pr. 1. April d. A. Den omfatter ca. 25 Medhjælpere og medfører adskillige betydelige Forbedringer for

Medlemmerne, idet Kost og Logisystemet bortfalder og Forholdet herefter bliver dette, at Brugsforeningen selv antager og lønner Medhjælperne, hvilket fra et Medhjælper-Standpunkt set, er langt at foretrække for det tidligere benyttede Licitations-System, der i Virkeligheden indirekte opfordrede — eller i hvert Fald fristede — Uddelerne til at udbytte Medhjælperne, for derved at hæve deres egen Indtægt.

Ogsaa i økonomisk Henseende er Overenskomsten en Vinding for vore Standsfæller, der for fleres Vedkommende var meget lavt lønnede under den lidligere Ordning. Naar dertil kommer, at der nu er truffet bestemte Regler for Over- og Helligdagsarbejdets Betaling og for Løn under Sygdom samt fastsat Ferie med fuld Løn, vil man forstaa, at ogsaa disse Forhold er bragt ind i et mere tiltalende Spor end Tilfældet tidligere var.

Men Hovedgevinsten ved denne, som ved vore andre Overenskomster er naturligvis det, at der ved de bestemte Aftaler er sat Orden og System i Stedet for Usikkerhed og Tilfældighed. Er der da end visse Punkter i Overenskomsten, som vi kunde ønske bedre, saa er Adgangen til Forhandling herom dog nu aabnet, og Mulighederne for at rette saadanne eventuelle Skavanker derfor til enhver Tid tilstede.

Der er saaledes kun Grund til at gratulere Afdelingen og Klubben med det opnaaede Resultat, ligesom der er Anledning til at anerkende den Beredvillighed til at optage Forhandlingerne, som vore Tillidsmænd mødte hos Bestyrelsen for Arbejdernes Brugsforening i Aarhus.

Jens Johansen.

Talende Tal.

HVORMEGET og i hvilket Forhold er Priserne paa Livets vigtigste Fornødenheder steget siden Verdenskrigens Udbrud? Om disse Spørgsmaal har „Det statistiske Departement" holdt os underrettet gennem et Materiale, indsamlet af Prisreguleringskommisionerne i Kjøbenhavn og Provinsbyerne, og baseret paa et kjøbenhavnsk Husholdningsbudget for en „Standardfamilie" bestaaende af 2 Voksne og 2 Børn.

Udgiftsfordelingen og selve den beregnede Prisstigning forudsætter at Forbruget har holdt sig uforandret under hele Dyrtidens Forløb, og at en Familie bruger samme Varer i de tilsvarende Mængder i 1917 saavel som i 1914. I Praksis vil dette naturligvis ikke være Tilfældet. De uensartede stigende Priser vil altid medføre en Omlægning af Budgettet, hvorved Besparelser kan opnaas, men eftersom forskelligartede Omstændigheder øver Indflydelse herpaa vil det altid frembyde store Vanskeligheder at eftervise de Værdier, der kunde komme i Betragtning.

Selv om derfor Prisstigningerne i efterfølgende Tabeller vel er teoretisk rigtige, men i det praktiske Liv paa visse Omraader kan undergaa nogen Reduktion, vil de dog med uigendrivelig Tydelighed anskueliggøre den overordentlige og for Folkets overvejende Flertal skæbnesvangre Varefordyrelse:

Udgifter til:	Juli 1914	Juli 1915	Febr. 1916	Juli 1916	Febr. 1917
Fødevarer:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Flæsk og Kød	234	328	336	420	380
Smør, Mælk, Ost, Æg	217	282	324	324	395
Margarine og Fedt	73	95	95	100	105
Fisk, fersk og tørret	30	30	42	38	34
Brød	153	199	190	194	252
Mel, Gryn o. lign.	33	56	56	59	70
Kartofler, Grønsager, Frugt	54	65	58	65	68
Sukker, Urtekram, Øl m. v.	156	164	166	186	198
Tilsammen	950	1219	1267	1386	1502
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	360	432	460
Bolig og Vedligeholdelse	330	330	342	342	363
Brændsel og Belysning	100	130	140	175	197
Skatter, Kontingenter, Læge, osv.	210	210	210	210	210
Andre Udgifter	140	140	165	173	190
Tilsammen	1050	1107	1217	1332	1420
Ialt	2000	2326	2484	2718	2922

Det Forbrug, som i Juli 1914 kostede 2000 Kr., kostede saaledes i Juli 1915 2326 Kr., i Februar 1916 2484 Kr., i Juli 1916 2718 Kr. og i Februar 1917 2922 Kr. Prisstigningen har fortsat sig i hele Perioden, stærkest for Fødevarer, men ogsaa for de fleste af Husholdningens øvrige Udgifter. Procentvis vil Prisstigningen ses af følgende Tal, idet Udgiften i Juli 1914 sættes til 100:

	Udgifter til Fødevarer	Andre Udgifter	Samtlige Udgifter
Juli 1914	100	100	100
Juli 1915	128	106	116
Februar 1916	134	116	124
Juli 1916	146	125	136
Februar 1917	158	135	146

Prisstigningen paa Fødevarer andrager saaledes omtrent 58 pCt., de øvrige Udgifter er steget med ca. 35 pCt., og for samtlige Udgifter kan Stigningen ansættes til 46 pCt.

Iøvrigt knytter „Statistiske Efterretninger" følgende Oplysninger til de Udgiftsposter, der ikke omfatter Fødemidler:

„For Klæder, Fodtøj og Vask er den samlede Prisstigning fra Juli 1914 til Februar 1917 ansat til ca. 70 pCt. og Prisstigningen for Bolig og Vedligeholdelse er beregnet til 10 pCt. For Brændsel og Belysning andrager Stigningen op imod 100 pCt.; her er det særlig de dyre Brændselspriser, som har virket. For Gas og Elektricitet er der regnet med de specielle kjøbenhavnske Forhold, altsaa med Elektricitet til sædvanlig Pris og med ca. 10 pCt.s Stigning i Gaspriserne. I Kommuner, hvor Prisen paa Gas er steget stærkere end i Kjøbenhavn, vil de 100 pCt.s Stigning for Gruppen Brændsel og Belysning overskrides. Skatter, Kontingenter og lign. Udgifter er opført uden Prisstigning, medens der for „Andre Udgifter" (bl. a. Tobak, Bladhold, Fortæring udenfor Hjemmet) er regnet med en Prisforhøjelse af 30—40 pCt. siden Juli 1914."

— — —

Tilsammen taget giver disse Data, selv med det nævnte Forbehold, et meget mørkt Billede af Livsvilkaarene i store Befolkningslag, hvortil det aldeles overvejende Flertal af vore Standsfæller henhører.

Disse talende Tal understreger med uomgængelig Tydelighed, at der for alle Medhjælperkategorier under den ene eller anden Form maa tilvejebringes Udligning af disse overordentlige Merudgifter, som selv en beskeden Livsførelse kræver. I modsat Fald vil Følgen blive en Proletarisering af Handels- og Kontormedhjælpernes Flertal.

Conto pro diversi.

DETAILLISTERNE OG 6-LUKNINGEN

Nørrebros Handelsforening (Kjøbenhavn), der er Hovedstadens største Detaillistforening, meddeler følgende vedr. Sommerlukningen, der ogsaa har Bud til Provinsens Detaillister:

Detailhandlersocietetet og Fællesrepræsentationen har indsendt Andragende om 7-Lukningen, hvorfor staar os ikke klart, da de fleste Forretninger udmærket godt kan lukke Kl. 6 i disse varefattige Tider. I hvilket Handelsfag mangler man ikke Varer? Kolonial-, Viktualie-, Hørkram-, Manufaktur-, for ikke at tale om Vin-, Mel- og Kaffeforretninger, alle Fag mangler Varer i allerhøjeste Grad; det kniber ikke med at faa Varerne solgt, men derimod med Fremskaffelsen, vi ser derfor ikke rettere end, at 6-Lukningen og i alt Fald 9-Lukningen om Lørdagen udmærket godt kan fortsættes. Da den tidlige Lukning fremkom, var det for at spare paa Belysningen, skal vi nu tilbage til 10-Lukningen om Lørdagen, da skal vi bruge Lys ikke alene den sidste Time, vi har aabent, men ogsaa i den Tid, der gaar med at ordne Forretningen, hvilket kan spares ved at beholde 6—9-Lukningen, som vi nu har, Sommeren over. I Aar, hvor vi ikke faar Sommertiden indført, findes der kun faa Modstandere, men mange Tilhængere af 6—9-Lukningen. Kunderne er jo godt fornøjede med den tidlige Lukning, lad os derfor alle vedblive med den Sommeren over, saaledes at Handelsstanden, saavel Principaler som Medhjælpere kan komme til at nyde Friluftslivets Goder i lidt større Mængde end vi Handlende ellers er vant til."

MEDLEMSTILGANGEN I MARTS.

I Forretningsførerens Maanedsberetning for Marts til Hovedbestyrelsen er ved en Fejltagelse ikke omtalt Medlemstilgangen i nogle Afdelinger.

Desangaaende er vi anmodet om at oplyse følgende:

„Ved en beklagelig Fejltagelse er nogle Afdelinger, der i Marts Maaned har haft udmærket Fremgang, gledet ud af Beretningen fra vor Centralledelse i sidste Nr. af Bladet. Idet vi beder disse Afdelinger undskylde Fejlen, hidsætter vi de udeladte Afdelinger: Nykøbing M. 19, Næstved 17, Holbæk 14 og Odense 13 Indmeldelser. *Hovedkontoret.*"

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Afdelingen har siden Efteraaret 1916 staaet i Stampe, og Medlemstallet har stadig været nedadgaaende.

Sidst i Marts 1917, blev der taget kraftigere fat paa Agitationen, og sat et Arbejde ind paa en Genrejsning af Afdelingen. I Løbet af ca. 3 Uger, steg Medlemstallet fra en halv Snes til 30 Medlemmer, hvilket maa kaldes et godt Fremskridt. —

Søndag den 22. April afholdtes Generalforsamling, som var besøgt af næsten alle Medlemmer. — Formanden, H. Lausen, aabnede Mødet og holdt, grundet paa at det hovedsagelig var nye Medlemmer, en Tale om „Organisationens Nødvendighed, og Formaal vi arbejder for." I Tilslutning dertil talte Herr L. Møller.

Valget gav derefter følgende Resultat:

H. Lausen, Landbogaarden, Formand. L. Møller, Tobaksfabrikken, Kasserer. C. Andersen, Joh. Holbak, Sekretær. 2 Suppleanter, 2 Revisorer og et Agitationsudvalg, bestaaende af 3 Medlemmer.

H. Lausen takkede for Genvalget, og haabede at enhver indenfor Afdelingen vilde gøre sit bedste for Foreningens Vel, og fortsætte den frugtbringende Agitation. — A. Vogelsang takkede paa forskellige Medhjælperes Vegne for Afdelingens Genrejsning. Mødet sluttede med Leveraab for C. O. o. s. v. —

H. Lausen.

Brande. Tirsdag den 17. April afholdtes ordinær Generalforsamling paa „Højskolehjemmet". Der valgtes i Stedet for bortrejste Bestyrelsesmedlemmer H. Duer og V. Lund, P. Chr. Pedersen og E. Bøgh Larsen; sidstnævnte som Sekretær. Dernæst nedsattes et Agitationsudvalg bestaaende af E. Bøgh Larsen, Termann Christensen og J. A. Christensen.

Regnskabet forelagdes og godkendtes enstemmigt. — Efter Generalforsamlingen samledes Medlemmerne om et fælles Kaffebord. Det er vedtaget at agitere ihærdigt for yderligere Medlemstilgang fra omliggende Stationsbyer. *Bestyrelsen.*

Esbjerg. Afdelingen afholdt 2. April Kl. 7½ halvaarlig Generalforsamling paa „Spangsberg". — Fuldmægtig Andersen valgtes som Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Beretningen, som enstemmig godkendtes. Kassereren fremlagde derpaa det reviderede Regnskab, hvilket ligeledes godkendtes.

Derefter gik man over til Valg af Formand og Kasserer. Herr Fr. Thomassen genvalgtes enstemmigt til begge Hverv. 3 af Bestyrelsens Medlemmer afgik efter Tur (Frk. Nissen, d'Herrer A. Jørgensen og Fr. Hansen); valgt blev: Fr. Hansen, Alfr. Poulsen og J. Christiansen. — Under Punkt 9 paa Dagsordenen: „Lønning af Tillidsmænd", vedtog Generalforsamlingen ved Stemmeafgivning, at baade Kasserer- og Sekretærposten lønnes med Kontingentfrihed.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde valgtes Svend A. Poulsen som Næstformand, og Fr. Hansen genvalgtes enstemmigt som Sekretær. *Frederik Hansen.*

Frederica. Onsdag d. 21. Marts afholdtes i vort Lokale paa Hotel „Victoria", ekstraordinær Generalforsamling. Da vor Formand Herr E. Nommesen, var rejst fra Byen bestod Dagsordenen af følgende: 1. Valg af Formand. 2. Valg af Bestyrelsesmedlemmer. 3. Eventuelt.

Herr Kommis M. Freund blev foreslaaet til Formand og enstemmigt valgt. Bestyrelsen bestaar derefter af følgende: Formand: Herr M. Freund. Kasserer: Herr E. Andersen, Sekretær: Frk. E. Dalberg samt Herr M. Poulsen og Herr E. Th. Ladefoged.

Mødet sluttedes med fælles Kaffebord. *M. Poulsen.*

Hobro. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 10. ds. Den aabnedes af Formanden, Rud. Nielsen, og lededes af Chr. Munck-Andersen. Beretning og Regnskab godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes L. Bonde-Petersen og valgtes i Stedet for A. Thomsen, der nægtede at modtage Genvalg, M. Nielsen. Suppleanter blev Munch-Andersen og L. C. Petersen. Revisor blev A. Thomsen.

Under „Eventuelt" diskuteredes kjøbenhavnske Kollegers Agitation forud for Borgerrepræsentationsvalget. For at protestere i nævnte Anledning talte Bonde-Petersen, J. Fogh, Chr. Munch Andersen samt delvis A. Thomsen, medens Formanden talte imod og anbefalede at stillede sig afventende i denne Sag. Generalforsamlingen vedtog Formandens Forslag og forkastede Forslaget om Protest.

Ved et senere afholdt Bestyrelsesmøde er Bonde-Petersen valgt til Foreningens Kasserer og M. Nielsen til Sekretær.

Holbæk. Paa den konstituerende Generalforsamling valgtes Herr J. Mathiasen til Formand, Frk. Mary Petersen til Kasserer og iøvrigt følgende til Medlemmer af Bestyrelsen: Torpe-Nielsen, Axel Thomsen og Johs. Mejnhardt. — Bestyrelsen har valgt Axel Thomsen til Næstformand og Torpe-Nielsen til Sekretær.

Godt besøgte Medlemsmøder afholdtes Onsdag den 19. og Torsdag den 26. April.

Holstebro. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag d. 2. Maj Aften Kl. 7½ paa Hotel „Royal" med følgende Dagsorden:

1. Beretning. 2. Regnskab. 3. Valg af Kasserer. 4. Valg af 2 Medlemmer til Bestyrelsen og 2 Suppleanter. 5. Valg af 2 Revisorer og 2 Revisorsuppleanter. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Indkomne Forslag og Lønning af Kasserer. 8. Eventuelt.

Alle Medlemmer bedes møde til Generalforsamlingen!

Bestyrelsen.

Der har været afholdt flere Møder, baade af faglig og underholdende Art, hvortil Tilslutningen langtfra har været saa stor som ønskelig, hvorfor Medlemmerne alle som én anmodes om at komme til Møderne. *C. C.*

Kjellerup. Agitationsudvalget afholdt Møde den 13. April. Der forelaa en Oversigt over Vinterens Arbejde, og fremgik det bl. a. deraf, at der havde været afholdt 4 politiske Foredrag, der alle havde haft ret god Tilslutning. — Det vedtoges at afholde et Møde i Maj Maaned med Formanden for Randers Afdelingen som Taler, og endelig vedtoges det at arrangere en Udflugt til Rindsholm i Juni. *Gaunholt.*

Kjøbenhavn. Efter at man paa Generalforsamlingen den 31. Jan. har reorganiseret Ledelsen af de kjøbenhavnske Afdelinger, skal der lovmæssigt afholdes to Fællesbestyrelsesmøder om Aaret. Det første af disse afholdtes Søndag den 11. Marts Kl. 10.

Mødet aabnedes af Formanden og Forretningsorden vedtoges. Som Dirigenter valgtes Aage S. Leth og E. S. Schibler, og som Sekretærer Harald Heie og Viggo Pedersen. Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokol oplæstes og Formanden, Martin Pedersen, gav nogle Meddelelser om Virksomheden siden Generalforsamlingen. Bl. a. oplystes, at Medlemsantallet nu var 1417 fordelt i 7 Afdelinger, at der var ført Forhandlinger med Hovedstadens Brugsforening og at Lærlingevedtægten i Kjøbenhavn indeholdt de fleste af de Ændringer, som vi havde ønsket. Den var nu vedtaget af Kommunalbestyrelsen.

Efter nogen Diskussion toges Meddelelserne til Efterretning.

For henholdsvis Boghandlermedhjælper-, Central-, Forsikring-, Isenkram-, Kolonial-, Kontor- og Manufaktur-Afdelingen aflagde Harald Heie, A. Christiansen, Chr. J. Smerup, Aage S. Leth, S. West, Jens Johansen og E. S. Schibler Beretning. Efter en Diskussion om Agitationen i Almindelighed og de enkelte Afdelingers i Særdeleshed, indledede Formanden om Spørgsmaalet: „Week-end", og det vedtoges at lade Kontor- og Forsikrings-Afdelingen behandle dette Spørgsmaal. — „Appellen" var til Drøftelse og fra forskellige Sider ønskede man Stoffet ændret, ligesom det foresloges at forsyne Bladet med et Annonceomslag. Det vedtoges at nedsætte et Udvalg til at udarbejde Planer for en systematisk Lærlingeagitation. Jens Johansen indledede om Lærlingelovens Revision, Harald Heie om udelt Arbejdsdag og Viggo Petersen om Septemberforliget og C.O., hvorefter Mødet sluttede Kl. 6½. *Sekretær.*

I Marts Maaned har Afdelingen ladet afholde en Foredragsrække om: „Danmarks handelspolitiske Historie". Foredragsholderen var Fuldmægtig i Generaltolddirektoratet, cand. polit Helge Smith, der ved sin store Kundskabsmængde og klare Fremstilling af Emnet formaaede at fængsle Tilhørerne gennem alle 4 Foredrag.

Begyndende med Merkantilismen og belysende de forskellige Faser, som Udviklingen har gennemløbet, Liberalismen og Toldbeskyttelsen, sluttede Foredragsholderen med at omtale de Muligheder for Fremtidens danske Handelspolitik, som Verdenskrigen har skabt.

Foredragsrækken, der kostede 1 Kr. for alle 4 Aftener, havde ret god Tilslutning, og forhaabentlig fortsættes der med lignende Opgaver i Fremtiden.

Foruden Foredragsrækken har Afdelingen naturligvis fortsat med sine ugentlige Møder. Onsdag den 28. Marts talte saaledes Herr Redaktør Hauge om Krigen og Maksimalprisforanstaltningerne.

Taleren kom i et dygtigt Foredrag udførligt ind paa de Prisreguleringsforanstaltninger, som Krigen har nødvendiggjort for at sikre de Daarligststillede i vort Samfund.

Onsdag den 11. April afholdtes et Agitationsmøde, hvor Forretningsfører Jens Johansen talte om Organisationen. Adskillige tilstedeværende Kolleger fulgte Foredragsholderens kraftige Opfordring om at tilslutte sig Organisationen.

Boghandlermedhjælper-Afdelingen disponerede over Aftenen d. 18. April. Man havde formaaet Forfatteren Helge Rode til at læse op af egne Værker. Lokalet var fyldt indtil Trængsel og mange udenforstaaende Bog- og Papirmedhjælpere, der var særligt indbudte, havde givet Møde. Efter den litterære Underholdning, opfordrede vor Kollega, Borgerrepræsentant Peter Wraae, Gæsterne til at slaa Følge med de øvrige organiserede Medhjælpere. Adskillige fulgte Opfordringen. *Spectator.*

Kolding. Ord. Generalforsamling i Afdelingen og Arbejdsløshedskassen afholdtes paa Højskolehjemmet den 18. April. Formanden, N. C. Nielsen, bød den ret talrige Medlemskreds Velkommen og Th. Jensen valgtes til Dirigent. — Formandens Beretning lød paa Fremgang og Stabilitet, og Kassererens at der var næsten ingen Restanter. Saavel Beretning som Regnskab blev enstemmig godkendt efter nogle faa Bemærkninger.

Herr Axel L. Lorensen blev med Akklamation valgt som Kasserer og til Bestyrelsen valgtes E. Wenzell, Th. Jensen, Sloth Hansen, Chr. A. Frost og Frk. Christa Skou. Revisorerne Bogholder A. C. Møller og Kontormedhj. J. Grumstrup genvalgtes og ligeledes Revisor-Suppleanten Repræsentant Josef Jensen. Suppleanter til Bestyrelsen blev Aude Jensen og V. Slange.

Der nedsattes et 5 Mands Agitationsudvalg, som kom til at bestaa af følgende: Kr. Jørgensen, V. Slange, C. R. Højland, Jens P. Jensen og Sloth Hansen. — Paa Forslag af Axel Lorensen vedtoges at nedsætte et 3 Mands Udvalg til Fremskaffelse af et Fond til et Banner, og der bevilgedes som sædvanlig et Beløb til Bogpræmier til de flinkeste Elever i Handelsskolen. Adskillige faglige Spørgsmaal drøftedes, og sluttelig udbragte Dirigenten et Leve for Organisationen og hævede derpaa Generalforsamlingen. *N. C.*

Nykjøbing F. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 18. April. — Forhandlingerne, der lededes af Herr Chr. Hansen, antog til Tider en ret livlig Karakter. Formanden aflagde Beretning for den forløbne Periode og Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab. Saavel Beretning som Regnskab godkendtes enstemmig. Da den tidligere Formand ikke længere ønskede at røgte sit Hverv og havde nedlagt sit Mandat, valgtes Herr H. Dreyer. Da den afgaaede Kasserer ejheller ønskede Genvalg, valgtes Frk. E. Porse. Iøvrigt kom Bestyrelsen til at bestaa af d'Herrer H. H. Bay, Næstformd., Johs. Schrøder, Sekretær, Chr. Hansen, F. Graveslund og C. Hansen. Revisorer: Frkn. E. Brodthagen og M. Andersen, Agitationsudvalg: F. Gravenslund, H. Dreyer, H. H. Bay, Engelbredt og Frk. Brodthagen, der valgtes i Stedet for flere fra Afdelingen bortrejste Medlemmer. — Derefter hævedes Generalforsamlingen med et af den afgaaede Formand udbragt Leve for C. O. *H. B.*

Nykøbing, Mors. Den 20. Februar indledede Formanden om Emnet „Hvorfor er vi organiserede Medhjælpere." Den 27. Febr. maatte Mødet aflyses paa Grund af, at Værten paa „Afholdshotellet" indbød samtlige Medlemmer til en Festlighed i Anledning af hans Hustrus Fødselsdag. Den 13. Marts indledede Manufakturkommis Larsen om „Agitation og hvorledes den bør drives".

Den 20. Marts afholdtes offentligt Møde med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Afdelingen havde til Mødet udsendt skriftlig Indbydelse til samtlige Medhjælpere i Byen og der var kommen et lille Hundrede til Stede. Herr J. holdt et dygtigt agitatorisk Foredrag, der lønnedes med kraftigt Bifald. Efter Foredraget fulgte en Diskussion, hvorunder Herr Kommis Bolwig og Herr Journalist Ree Jensen kritiserede de kjøbenhavnske Afdelingers Taktik forud for Valgene til Borgerrepræsentationen. Sluttelig fælles Kaffebord, Leve for Centralorg., Jens Johansen m. m. — Den 27. Marts talte Forretningsfører Olesen om „Hvad er en Arbejdsløshedskasse". Den 3. April var forbeholdt nogle indre Foreningsanliggender. Den 10. April Diskussion om Agitationen blandt udenforstaaende Standsfæller, indledet af Herr Olesen.

Møderne har alle været godt besøgt og der har ved dem alle været ført udmærkede Diskussioner, saa vore Møder maa betegnes som særdeles vellykkede i faglig Henseende.

Agitationen har været drevet med Energi. Agitationsudvalget har udsendt Pjecer til samtlige uorganiserede Medhjælpere i Byen og Resultatet er blevet 21 nye Medlemmer siden 1. Marts. *Sørensen Bach.*

Næstved. Afdelingen afholdt ordinær halvaarlig Generalforsamling den 12. April paa „Industribygningen". Til Dirigent valgtes Herr Harald Petersen. Formanden, Herr Alfr. Kristensen, aflagde Beretning, hvoraf fremgik, at der havde været afholdt 11 Bestyrelsesmøder samt 15 Medlemsmøder, et Bal i Decbr Md. og Andespil i Novbr., desuden fejrede Afdelingen 29. Febr. sin 10aarige Bestaaen ved en festlig Sammenkomst. Beretningen godkendtes.

Den konstituerede Kasserer, Herr Harald Petersen, fremlagde det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 948.61 og sluttede med en Kassebeholdning paa Kr. 70.98. Medlemsfremgangen i Halvaarets Løb androg 74. Regnskabet godkendtes enstemmig.

Derefter foretoges Valg til Bestyrelsen. Følgende afgik efter Tur: d'Herrer Holg. Søgaard, Johs. Hansen og Rud. Hansen, i Stedet herfor valgtes: Frk. Beate Olsen (nyvalgt) d'Herrer H. Søgaard og Johs. Hansen, begge genvalgt. Desuden er indtraadt i Bestyrelsen Herr Ejnar M. Iversen i Stedet for Herr E. Rosschou, der er bortrejst. Som Suppleanter valgtes Herrerne E. Jørgensen, J. Thomsen og Harald Gerh. Petersen.

Bestyrelsen er derefter saaledes sammensat: Alfr. Kristensen, Formand, Harald Petersen, Næstformand, Holg. Søgaard, Kasserer, Johs. Hansen, Sekretær, Frk. Beate Olsen, Carl Victor Petersen og H. J. Petersen.

Formanden for Agitationsudvalget, Herr Rud. Hansen, aflagde Beretning. Agitationen havde været drevet dels personlig, dels ved Udsendelse af Pjecer til samtlige Medhjælpere i Byen. Beretningen godkendtes. — Derefter valgtes et Agitationsudvalg paa 5 Medlemmer: Frk. Valborg Jørgensen, d'Herrer E. Jørgensen, L. P. Sørensen, Harald Petersen og Bernhard Rasmussen. Suppleanter d'Herrer J. Thomsen og Ejlenberger.

Under „Eventuelt" bemyndigedes Bestyrelsen til at anvende et passende Beløb som Tilskud til Sprogundervisning i kommende Vintersæson; et Forslag om Lovændring forkastedes. Hermed var Dagsordenen udtømt og Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. *Johs.*

Mariager. Torsdag den 12. April Aften Kl. 8 afholdtes paa Hotel „Postgaarden" ordinær Generalforsamling.

Formanden aflagde Beretning samt oplæste Regnskabet, der enstemmigt godkendtes.

Til Kasserer i Stedet for J. C. Mikkelsen, der er bortrejst, valgtes Kommis Aage Andersen og til Medlemmer af Bestyrelsen i Stedet for Andersen og V. C. Nielsen, der ligeledes er bortrejst, valgtes Kommis Kai Olsen og Bankass. Fr. Bretting. I det umiddelbart efter Generalforsamlingen afholdte Bestyrelsesmøde valgtes sidstnævnte til Sekretær. — Som Revisorer valgtes Kontoristerne A. Hvilsted og A. Sørensen.

Under „Eventuelt" vedtoges det fremtidig kun at afholde Møde hver 14. Dag paa Hotel „Postgaarden". Generalforsamlingen fandt det ikke nødvendigt at nedsætte noget Agitationsudvalg, særlig under Hensyn til Byens Størrelse og Foreningens begrænsede Virkekreds, men opfordredes Medlemmerne til ivrigt at agitere for Medlemstilgang. *O. Olesen.*

Præstø. Afdelingen afholdt den 28. Marts halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Danmark". — Til Dirigent valgtes Handelsmedhj. Skernborg, som gav Ordet til Formanden, hvilken bød Forsamlingen Velkommen og aflagde Beretning over det forløbne Halvaar. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som godkendtes.

Derefter skred man til Valg, hvilket resulterede i, at Bestyrelsen genvalgtes; som Suppleant nyvalgtes Frk. E. Jensen. Revisorer blev Frk. Anna Hansen, Handelsmedhj. Jacobsen og Suppleant Frk. E. Dalberg.

Generalforsamlingen sluttede med et fælles Kaffebord og et Par Timers fornøjeligt Samvær. *L. A.*

Roskilde. Ved Afdelingens Møde d. 15. Marts holdt Herr Kaptajn Porsdahl et udmærket Foredrag, ledsaget af Lysbilleder, om Verdenskrigen. Torsdag d. 29. Marts talte Herr Viggo Petersen, Kjøbenhavn om „Solidaritetsfølelse". Efter Foredraget fulgte en livlig Diskussion, bl. a. om de kjøbenhavnske Afdelingers Partitagen ved Borgerrepræsentationsvalget.

Torsdag d. 12. April afholdtes Generalforsamling. Som Kasserer valgtes C. O. Hansen i Stedet for Frøken H. Nygaard, og til Bestyrelsen desuden H. O. Hansen. Til Revisorer valgtes Bankbogholder Bisgaard og Frøken G. Christiansen.

Til Agitationsudvalget valgtes: Kofoed (Formand), Wamslev, Ringsing, Killendahl og Frode Jørgensen. Formanden omtalte kort Sagen „AS Aage Müller", der endnu verserer for Retten. Samtlige Medlemmer anmodes om at være det nye, forhaabentlig energiske, Agitationsudvalg behjælpelig, og bl. a. sørge for at alle Lærlinge indmeldes. Indmeldelseskort faas hos Formanden og Kassereren.

Roskilde Afdeling staar i Forhold til andre Afdelinger meget tilbage, og vi maa derfor alle være med i Agitationen. Parolen bør være: Hvert Medlem skaffer 2 nye Medlemmer!

Lad os være enige om at skabe os en stor og stærk Afdeling. Medlemmerne bør deltage i alle Foreningens Møder. *Fmd.*

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 10. 15. Maj 1917. 17de Aargang.

BOGHANDELEN OG DENS MEDHJÆLPERE.

MEDENS de fleste andre Brancher under Tidernes Udvikling er undergaaet en væsentlig Forandring fra Smaadriftens og Lavsvæsenets patriarkalske Tilstande til Storindustriens og Storhandelens hensynsløse Kamp for Profitten og Markedet, har Boghandelen i sig bevaret noget af det, der var det bærende i Datidens Handel og Haandværk og uden hvilket disse Erhverv vel næppe havde formaaet at hæve sig til den Højde, hvorpaa de stod. De stærke Organisationer, som Gilderne og Lavene var, afgav Betingelserne for Handelens og Haandværkets Udvikling, og Boghandelen har formaaet at bevare eller skabe den faste Organisation, der kan danne Grundlaget for en sund Udvikling af et Fag, dersom tilstrækkelig Hensyn tages til den Tid og de Forhold, hvorunder det moderne Erhvervsliv lever og udvikler sig.

Men paa samme Vis som Gilderne og Lavene i deres egoistiske Forsøg paa at standse Udviklingen bidrog til deres egen Sprængning og Erhvervslivets Omvæltning, paa samme Vis har der indenfor Boghandelen og dens Organisation udviklet sig en Tendens til at dæmme op for det frie Spil af Kræfter, hvorved der samtidig sættes en Stopper for den uhindrede Adgang til Selvstændighed, der for Frikonkurrencen var den bærende Idé. Dette faar en afgørende Indflydelse paa Medhjælpernes Forhold, og er Boghandelen derfor end ikke paa samme Maade som de fleste andre Fag undergivet Storhandelens Regime, er dens Medhjælpere dog, om end ad andre Veje, naaet til den samme Tilstand som de øvrige Medhjælpere, nemlig den, at den tidligere trinvise Udvikling: Lærling, Medhjælper, Principal er bleven berøvet sit sidste Led, saaledes at Medhjælpernes Lod for Livet maa blive Størsteparten af de Menneskers, der vælger Boghandelen som deres Levevej.

Denne Udvikling nytter det ikke se bort fra ved at stikke Hovedet i Busken. Tværtimod gælder det for Boghandelens Medhjælpere at gøre sig klart, at Forholdet er saaledes, og at man maa indrette sig derefter og omskabe Medhjælperstillingen fra at være en, efter sin Natur som Gennemgangsled til Principalværdigheden slet lønnet Bestilling, til at blive naturlig Levevej for de mangfoldige af Fagets Udøvere, der ikke kan være tjent med at skulle forlade Faget paa Grund af Næringssorger, efter først at have ofret deres Ungdom for den Formastelighed, at vælge deres Fremtidsstilling af Interesse og Lyst til dette bestemte Fag.

„Flugten fra Boghandelen" er ikke noget tomt Udtryk, men en realistisk Virkelighed, der dog ikke stammer fra, at Medhjælperen ikke kan blive selvstændig Boghandler; thi i de fleste Tilfælde gaar Medhjælperen over til anden underordnet Virksomhed. Aarsagen er derimod den, at Stillingen som Boghandlermedhjælper er i den Grad elendig, at den tvinger Medhjælperne til at gøre Forandring. — Vi faar et overordentlig tydeligt Billede heraf, naar vi undersøger de Lønforhold for Boghandlermedhjælpere, som Statistiken afslører.

Medens saaledes Manufakturmedhjælperne i Hovedstaden gennemsnitlig tjener 1546 Kr. aarlig, er Lønnen for mandlige Boghandlermedhjælpere gennemsnitlig kun 1288 i Hovedstaden og i Provinsbyerne endog kun 1188 Kr. Enhver Boghandlermedhjælper er da ogsaa klar over, at dersom han ikke i den unge Alder faar fat i en af de faa — let talte — Pladser, der kan betragtes som godt lønnede, vil der ingen anden Udvej være for ham end, lidt før eller senere, at forlade Faget. At blive ældre og stifte Bo som Boghandlermedhjælper er en Daarskab, som kun faa indlader sig paa, og som ogsaa vil straffe sig selv.

Disse Forhold behøver ingen Kommentarer; thi de taler i tilstrækkelig høj Grad for sig selv. Det er kun uforstaaeligt, at Boghandelens Medhjælpere ikke forlængst har reageret imod de bestaaende Forhold, og at de bestandig har ladet Udviklingen gaa sin Gang selv læggende Hænderne i Skødet. Ganske vist har Krigen og den dermed følgende Medhjælpermangel indenfor Boghandelen bragt Lønningerne noget i Vejret, men i Forhold til Dyrtidens enorme Prisstigninger har dette ikke betydet nogen Fremgang i Lønnens Værdi, tværtimod vil der snarere være mindre Valuta i Lønnen nu end tidligere, og hvem véd desuden, om de

Lønninger, der nu betales, vil fortsætte ogsaa efter Krigen. Sandsynligheden taler for det modsatte.

Der er derfor netop nu al mulig Anledning til for Medhjælperne at bryde med Fortidens Fordomme, der alt for længe har formaaet at afholde dem fra at føre ud i Handling, hvad dog hver enkelt af dem i Tankerne ønsker. Den „kulturelle" Bestilling at sælge Bøger har haft til Følge, at Sælgeren følte sig som en overmaade vigtig Faktor i Kulturudviklingen, hvad der atter foraarsagede, at Boghandlermedhjælperen mente som Klasse at rangere højere end de øvrige Handelsmedhjælpere.

Disse Urimeligheder bør man nu være vokset fra. Det er dog saa uendeligt ligegyldigt om man sælger Bøger eller Svedsker, naar de Forhold man lever under iøvrig er ens. Saa maa Interessefællesskabet for Løn- og Arbejdsforholds Forbedring være den Standard, hvorunder de forskellige Handelsfags Medhjælpere samler sig.

Rundt omkring i Medhjælperlagene syder og gærer det for Øjeblikket. Kravene, der forlængst rejstes, begynder at blive til Virkelighed. I Kolonialbranchen er de første Overenskomster gennemførte med udmærket Resultat for Medhjælperne. Snart vil Kontorernes Tusinder med Stolthed kunne sige det samme. Fremadpegende Retningslinier er skabt; Medhjælperbevægelsen er i Fart.

Boghandelen er et lille, skarpt afgrænset og let overskueligt Fag, og der kræves visse Betingelser for at kunne gaa ind i Faget. I dette Fag fremfor noget er der Mulighed for at gennemføre Medhjælpernes Krav og omskabe de Forhold, som hersker. Men det kan kun ske, hvis Medhjælperne selv vil. De maa forstaa, at de isoleret fra den øvrige Medhjælperbevægelse ikke naar frem. Det skal der baade mere moralsk Støtte, flere økonomiske Hjælpemidler og mere organisatorisk Styrke til, end der findes blandt Boghandlermedhjælperne. Ligeledes maa det være Medhjælperne, og de alene, der danner Medhjælpernes Organisation. Noget andet vil være absurd og allermest, hvis Principalerne ved et højere eller lavere Kontingent er i Stand til at sikre sig Medlemsret og derved alene moralsk formaar at forhindre enhver Aktion. Derfor maa Medhjælpernes Frigørelsesværk, for at tale med Karl Marx, være Medhjælpernes eget.

Centralorganisationen byder for Medhjælperne den Støtte og Styrke, som ene kan danne Grundlaget for et Arbejde paa at forandre de herskende, elendige Medhjælperforhold. Dette gælder ogsaa for Boghandlermedhjælpernes Vedkommende, og derfor maa den Medhjælper, der har Blikket aabent for de fortvivlede Forhold, hvorunder Standens Medhjælpere lever, i rigtig Erkendelse at det som eneste Middel til en Ændring heri, indmelde sig i Centralorganisationen.

Harald Heie.

Boghandlermedhjælperne i Provinsen.

FAGETS SÆRSTILLING.

BLANDT de andre Handelsfag har Boghandelen altid indtaget en særlig Stilling — en Art Privilegium — idet den i Halvtredserne i forrige Aarhundrede startede Boghandlerforening har været en af de stærkeste Fagforeninger, man overhovedet har kendt. I dette Fag er det ikke tilstrækkeligt at løse et Borgerskab og begynde en Forretning. Nej, her skal man søge Tilladelse fra Foreningen, og dernæst stille en Kaution, for i det hele taget at faa Lov til at drive Forretning med Forlagsbøger. Man vil kunne forstaa, hvor diamentralt modsat Boghandelens Former staar den af den gamle Handelsstand ellers saa stærkt lovpriste Frikonkurrence. Det er en „Stat i Staten", der selv om den af og til har været paavirket af mindre Rystelser, dog hovedsagelig har kunnet opretholde dette Forhold til den Dag i Dag.

DEN GAMLE MEDHJÆLPERFORENING.

Med disse stærke Organisationsformer for Øje, skulde man synes, at ogsaa Medhjælperne ved Faget vilde lære at indse Organisationens Betydning for dem. Men her er det gaaet ganske anderledes. I Firserne er der ganske vist startet en Boghandlermedhjælperforening, men under de gamle harmonimæssige Former, saaledes at baade Medhjælpere og Principaler kunde optages. Man havde ikke den Gang Øjnene opladt for at Principalinteresser og Medhjælperinteresser var forskellige. — B. M. F., som den kaldtes, levede nærmest som en selskabelig Klub, med en Smule fagligt paa Programmet, men som der en Gang paa en af dens Generalforsamlinger blev anket over — var der langt større Tilslutning til Keglespillet end til et fagligt Foredrag.

EN SMULE LUFTNING FRA DEN NYE TID

naaede ogsaa til Boghandlermedhjælperforeningen i 1900, da den vaagnende Medhjælperbevægelse greb om sig i de andre Fag. Der blev afholdt et fagligt Møde i Fredericia — hvor der blev fastsat en Art Arbejdsprogram — som dog ikke naaede længere end til Papiret og af de Leveraab, hvormed Forhandlingerne sluttede, blev der aldrig Genlyd som fik Betydning udover Dagen. En mere regulær Modernisering forsøgtes i Aarene 1905—06 under den stærkt socialt interesserede Formand, Peder Ottosens Førerskab.

Spørgsmaalet „Fredericia-Programmets" Gennemførelse blev draget frem, der forsøgtes nye Organisationsformer i Retning af Inddeling i Lokalkredse Landet over og der udarbejdedes en faglig Statistik over Lønforholdene, Arbejdstid o. s. v. Man forsøgte særlig at faa Tag i Provinsmedhjælperne, der ret forstaaelig hidtil havde holdt sig tilbage, da Foreningens hidtidige specielt kjøbenhavnske Selskabelighed ikke tiltrak Medhjælperne i Provinsen. Men allerede efter halvandet Aars Forløb trak Ottosen sig af forskellige private Grunde tilbage fra Ledelsen og Efterfølgeren var saa langt fra Stillingen voksen, saa den Organisationsgrundvold, der var lagt, forvitredes og smuldrede hen.

DEN FAGLIGE STATISTIK,

der som ovenfor nævnt, blev udarbejdet i 1906, er ganske interessant at kaste sit Blik paa, da den i mange Retninger gælder lige til vore Dage. Det fremgik med særdeles Tydelighed, at Lønforholdene var meget daarlige, Arbejdstiden lang og den ufaglærte Arbejdskraft greb i høj Grad ind i Fagets Vilkaar. Hvad det samlede Resultat angaar, da falder det jo betydeligt lettere at fremskaffe en Statistik for en saadan enkelt Gruppe Medhjælpere, end at optage en samlet Medhjælperstatistik, som paa Centralorganisationens Foranledning blev foretaget syv Aar senere.

En mærkelig Tradition hersker i Boghandelen, nemlig at der

de fleste Steder betales — endog et ret betydeligt — Honorar til Forretningsindehaverne, blot alene for at lære Faget. Udenfor Kjøbenhavn var kun 4 Medhjælpere gifte, mens der i den almindelige Provinsbefolkning i samme Alder vilde være ca. 30 gifte. I Provinsbyerne var der endnu 2/3 af Medhjælperne, der arbejdede under Kost- og Logisystemet — og af de statistiske Tabeller bekræftedes det, som det ligesaa er sket i andre Handelsfag, at Kost- og Logisystemet er en Hindring for Lønstigninger.

SAMLING TIL MIDTEN!

Efterhaanden gik det op, først for Provinsens Medhjælpere, og senere ogsaa i nogen Grad for Medhjælperne i Kjøbenhavn, at den isolerede Stilling, de hidtil indtog, ikke var tidssvarende. Særlig i Provinsens Byer tæller Boghandlernes Medhjælpertal jo ikke stærkt op, men jeg tror som Regel, at disse er blandt de førende, naar den faglige Organisationsbevægelse holder sit Indtog i en By. I flere Afdelinger er det, og har været, Boghandlermedhjælpere, der var med til at tage den første Tørn som Bestyrelsesmedlemmer, naar en Afdeling skulde startes af Centralorganisationen.

Og dette er saa ganske naturligt. Thi Hovedparten af Boghandlermedhjælperne hører til dem, der har den laveste Løn og den længste Arbejdstid indenfor Handelsbrancherne, maaske lige med Undtagelse af Kolonialmedhjælperne.

FREMTIDENS VEJ

for Boghandlermedhjælperne er den samme som for alle andre Medhjælpere: at samle sig om den Organisation, der nu snart gennem tyve Aar har været den førende, naar Medhjælperinteresser og Medhjælperkrav skulde fremmes. Saadan som Forholdene nu ligger, hvor det er „mørktæfor og lystæbag" maner Tiden, stærkere end nogensinde før, til faglig Sammenslutning. Og kun den Organisation, der alene varetager Medhjælper-Interesser, kan imødekomme de Krav, ethvert Medlem bør stille til sin faglige Forening.

I Centralorganisationen har Provinsmedhjælperne fra første Færd været dem, der tidligst fik aabnet Øjnene for Organisationens Betydning.

Men ogsaa mellem Boghandelens Medhjælpere har Provinsens Mænd udvist større faglig Interesse og organisatorisk Forstaaelse end Hovedstadens Boghandlermedhjælpere, der ikke har evnet at frigøre sig for B. M. F.s Paavirkning.

Provinsens Boghandlermedhjælpere! Læg for og vis de kjøbenhavnske Kolleger Vejen; thi nu gælder det stærkere end tilforn, det Centralorganisationen synger:

Enkeltvis intet vi evne,
Samlet vi fremad maa stævne.

Kolding, Maj 1917. *N. C. Nielsen.*

BOGHANDLERMEDHJÆLPERE!

PRISGIVET slette Lønvilkaar, uden Udsigt til en betrygget Fremtid ved Eders Fag, uden Chancer for at grundlægge og føre egen Forretning, er ogsaa for Eder det eneste virkningsfulde Middel til Varetagelse af fælles faglige og økonomiske Interesser:

CENTRALORGANISATIONEN

der alene kan skaffe Eder Erstatning for det bristede Haab om Selvstændighed og med sine 80 Afdelinger, 6000 Medlemmer, sin Formue paa ca. 90.000 Kr., sin statsanerkendte Arbejdsløshedskasse, Retshjælp, Pladsanvisning og faglige Oplysningsbureau, netop er

FREMTIDENS ORGANISATION!

Boghandlermedhjælperne i Kjøbenhavn.

REDAKTØREN af nærværende Blad har vel ment at kaste en Appelsin i min Turban ved at anmode mig om at skrive om Boghandlermedhjælperne i Kjøbenhavn. Jeg gaar dog til det uden Glæde, og maa — for ikke at faa Artiklen kasseret — anstrænge mig for at puste Liv i de Gløder, der en Gang var Flamme.

Med det Formaal at finde et passende Udgangspunkt tog jeg for mig det sidst udkomne Nummer af „Medhjælperen, Danske Boghandlermedhjælperes Blad". Da den Forening, der udgiver Bladet, afholdt Generalforsamling i April, indeholder det en Art Beretning om de Begivenheder, der har præget Foreningens Liv i det forløbne Aar. Ved Læsningen heraf fik jeg Respekt for „Medhjælperens" Redaktør. I disse forraadsknappe Tider vil han kunne vinde Lavrbær som Ekspert i at koge Suppe paa en Pølsepind.

Men det var maaske bedre at lægge Spøg til Side. Det er saa sandt ikke spøgefuldt at være Vidne til den totale Degeneration, der er gaaet i Boghandlermedhjælpernes gamle Forening. Det er saare trist at se Huldet gaa af et gammelt Øg, fordi det i blind Stædighed ikke vil lade sig føre over paa federe Græsgange.

Ansvaret for denne langsomme, men sikre Død, falder paa de kjøbenhavnske Boghandlermedhjælpere. Man har for at forhale Katastrofen anbragt to Provinsmedhjælpere i Bestyrelsen; de sidder der som Gidsler, og har næppe andet Hverv end at overvære Forraadnelsesprocessen. Det er de kjøbenhavnske Medhjælpere, der præger — om man tør bruge et saa stærkt Udtryk — Foreningen og deres er Ansvaret for dens Forfald. Deres Opfattelse af Begrebet Organisation er ikke stærkt afvigende fra den, der raadede ved Foreningens Start for 34 Aar siden. Det er rent ud lammende at høre eller se den fremsat i vore Dage, hvor netop den moderne Organisation, den der er afpasset efter vor Tids Vilkaar, fejrer saa store Triumfer.

Bevæggrundene til en saa starblind Reaktion maa søges i den Atmosfære af Halvdannelse, hvori en Del af Fagets Udøvere vokser op. Kulturen vandrer gennem deres Hænder, de har den udmærkede Opgave at være med til at sprede den. Dette gaar ikke af uden at der afsættes et Lag af Kultur, en Fernis, der imidlertid for de flestes Vedkommende er saare tyndt. Men Skinnet skal bevares, og i misforstaaet Iver herfor, lukker man sig inde for alle de nye Tanker, der ikke har det vedtægtsmæssige Præg af det man en Gang for hundrede Aar siden benævnede Kultur. Hyrdetiden havde sine Fortrin og har man Penge nok kan man jo for sit personlige Vedkommende kalde den tilbage. Den der skal faa noget ud af sin egen Tid maa helst ikke vakle under Tyngden af æstetiske Principper, der — naar man da ikke lige-

frem er Digter — er vanskelige at omsætte i det daglige Behov.

Der kunde sikkert skrives en hel tyk Afhandling om dette Emne, men det jeg gærne vilde forsøge at slaa fast, var det komplet urimelige i at plante det ene Ben i det nittende og det andet i det tyvende Aarhundrede. Og det er det, de kjøbenhavnske Boghandlermedhjælpere har gjort. De burde forlængst have forstaaet, at økonomisk Sammenslutning af saa haandfast Art, som nu én Gang er nødvendig, paa ingen Maade griber forstyrrende ind i, men tværtimod fremmer Kulturen.

Jeg beder derfor de kjøbenhavnske Boghandlermedhjælpere betragte denne Artikel som en Agitationsartikel. Maj er jo ingenlunde den værste Maaned for Overvejelse om, hvorvidt man skal sige sig løs fra Snæversyn og Fordom og kaste sig ind i Arbejdet for sin Stands Renæssance.

Kjøbenhavnske Boghandlermedhjælpere vil faa Aflad for mange Synder, naar de i den nærmeste Fremtid i stort Tal slutter sig til de øvrige organiserede Medhjælpere *Peter Wraae.*

Lærlingene indenfor Boghandelen.

VI, der har arbejdet os igennem Lærlingetiden op til den i Lærlingeøjne attraaværdige, men i sig selv saare beskedne Medhjælperstilling, og som ikke er saa heldig stillet at have velhavende Forældre eller Slægtninge, der kan sætte En i Vej som selvstændig Boghandler, vi ser med en vis Medlidenhed paa den unge Slægt, der nu som Lærlinge i Løbet af faa Aar skal dele vor Skæbne som Medhjælper paa lille Løn uden Udsigt til nogensinde selv at blive Principal.

Vi kunde ønske, at der for vore Efterfølgere blev skabt Forhold, der gjorde Livet lettere og mere sorgfrit at leve, saaledes at det ikke blev nødvendigt for de fleste af Boghandelens Folk at søge til andre Virksomheder for at skabe sig en Fremtid.

Den unge Mand eller Kvinde, der gaar ind i Faget, tænker som Regel ikke paa Fremtiden. Den pæne og noble Stilling betyder i Øjeblikket mere for dem — og for deres Forældre, og kun sjældent forhøres der om Udsigterne ved Faget. Gjorde man det, vilde adskillige Forældre betænke sig to Gange, forinden de satte deres Børn i den Lære.

For dem, der imidlertid er kommen ind, nytter det jo ikke at beklage sig. Gjort Gerning staar ikke til at ændre. Derimod maa man forsøge om der ikke er Udsigt til at ændre Forholdene, og vil man lytte til en ældre Medhjælpers Raad, slutter man sig sammen i Organisationen for derigennem at skaffe Respekt for sine Krav.

Men det er vel ikke Meningen at danne en Lærlingeorganisation? spørger De.

Baade ja og nej! Jeg mener ikke at Lærlingene skal danne deres egen Forening, men allerede som Lærlinge bør man indmelde sig i Centralorganisationen, thi derved sikrer man sig, at man ved Læretidens Udløb er berettiget til Understøttelse, og det alene ved at betale 50 Øre om Maaneden, for hvilket Beløb man desuden har Adgang til Foreningens ugentlige Møder, faar Bladet tilsendt, kan søge Plads og faa Oplysning om Pladser, og endelig er med i Arbejdet for at forbedre de Forhold, man senere som Medhjælpere selv skal leve under. Det forekommer mig, at de Fordele, man som Lærling har af at staa i Organisationen, er saa store, at de rigeligt opvejer det beskedne Kontingent, der skal ydes, og paa den anden Side tvivler jeg intet Øjeblik om, at hvis Lærlingene fik Forstaaelse af Organisationens Betydning ogsaa for dem under Læretiden, saa vilde der snart blive Forandring til det bedre indenfor Faget; thi da vilde de sikre sig saaledes, at de straks ved Læretidens Udløb var stærke nok til at kræve deres Arbejde ordentligt betalt.

Derfor siger jeg til Lærlingene: Meld Jer ind i Centralorganisationen, thi derved gavner I jer selv og jert Fag og bøder paa den Letsindighed, som førte jer ind i et Fag, der for Øjeblikket er ude af Stand til at byde jer en Fremtidsstilling, som I kan leve sorgfrit af. *Ældre Medhjælper.*

Stands-„Følelser".

SELVOM de stive Manchetter og den høje Flip, hvis hvide Kant lige kunde skimtes over Slipset, virkede en Del generende for mine Bevægelser, bidrog begge Dele dog i høj Grad til, at jeg følte mig ikke saa lidt hævet over mine endnu skolesøgende Kammerater.

Jeg var efter 15 Aar gammel at have taget Præliminæreksamen bleven ansat som Lærling i en af Provinsbyens Boglader, og det var i min Egenskab som saadan, at jeg med en frydefuld Overlegenhed om Morgenen stillede mig ud paa Trappen og betragtede Skole„-Børnene", naar de skarede af Sted.

I de første Morgentimer spillede jeg baade Chef og Medhjælper, da begge først mødte senere. Jeg pressede den derfor gerne med Cigaret i Munden ved disse mine Morgenbetragtninger — ikke ikke saa meget for Smagens som for Værdighedens Skyld; thi denne sidste gjaldt det fremfor alt at hævde, specielt overfor mine „Barndoms"-Kammerater, og jeg dampede da ogsaa tappert, indtil den sidste forsinkede Skoletaske var snurret om Hjørnet af Skolegade.

At „Værdigheden" lidt efter fordunkledes, idet den gik over paa andre Hænder, og at jeg i rigeste Maal fik min Usselhed at føle, naar Chefen og Medhjælperne arriverede og fandt Afstøvningen mindre fin eller kun halvt tilendebragt, fik samme „Børn" jo aldrig at vide, og mange var da ogsaa de misundelige Blikke, der i Forbifarten hver Morgen blev kastet efter mig i min Højærværdighed.

Mindre selvsikker var jeg paa en anden Tid af Dagen. Det var ved Lukketid, naar jeg med Kosten og Fejebladet med det vaade Sand begav mig til den afsluttende Del af Dagens Gerning — at feje Gulv og rense Spyttebakker. Jeg undgik da omhyggeligt at „blive sét" af Skole-„Børnene", idet jeg fandt det uhyre nedværdigende at beskæftige sig med sligt, men det hørte nu engang med til min Stilling i Forretningen, der var en af de gode, gammeldags med hvidskurede, sandbestrøede Gulve, — og jeg maatte finde mig deri. Men jeg har tit og ofte svoret, at naar jeg en Gang faar Forretning, skal det blive med hvidskurede Gulve med Sand paa, som en Slags skadefro Hævn mod mine Lærlinge, for de Generthedens Kvaler, jeg har maattet lide.

— — —

„Bog-handler-medhjælper" slynger jeg i Hovedet paa ham, der staar og tager Maal af mig paa Sessionen. Tænk, han spørger mig, om jeg er Landmand! Det koger i mig af Raseri. Jeg forglemmer rent, at Manden sikkert er undskyldt, idet jeg vel sagtens i den foreliggende Situation ligner et andet Menneske — maaske endog en Landmand. Men jeg føler det som en Haan, at han ikke straks kan konstatere mit høje Kald.

At han lader min Bemærkning gaa videre til de protokollerende Sessionsherrer med: „Kommis", bidrager kun yderligere til at opflamme mig og jeg gentager: „Boghandler-Medhjælper". Da han imidlertid paa godt Dansk beder mig „holde Kæft", finder jeg det raadeligst at sluge ogsaa „Kommissen"

Saa gal er jeg dog bleven, at jeg, da jeg passerer Forhallen, nægter at give saa meget som en 2 Øre til Soldaterhjemmet, endskønt Sergenten, der var placeret ved Bøssen, var meget høflig. Hvilket jeg forøvrigt tilskrev, at jeg nu igen kunde klassificeres paa Klæderne. Han havde maaske endda ventet mindst 2 Kr. af en saa fin Mand.

Jeg er lige udlært, og det, at jeg nu har Lov til at kalde mig Boghandlermedhjælper, er for mig at have naaet den Lykkens Tinde, jeg har sukket efter gennem fire lange og trange Læreaar. At kunne svare „Medhjælperen" i Telefonen, naar nogen spørger. hvem Vedkommende taler med, er en Tanke lige saa ophøjet som det syntes mig nedværdigende forhen at skulle svare „Lærlingen". Dette var jo da ogsaa blevet svaret mere og mere lavmælet igennem Aarene, saaledes at man tilsidst sikkert aldrig har opfattet Svaret.

Boghandlerne og 6-Lukningen.

DEN kjøbenhavnske Boghandlermedhjælper-Afdeling har i forrige Maaned tilsendt Sortiment-Boghandler-Foreningen følgende Skrivelse med Anmodning om en Fortsættelse af 6-Lukningen i Sommermaanederne:

Til Sortiment-Boghandler-Foreningen i Kjøbenhavn.

Da Ministeriet har forelagt et Lovforslag om at forandre den midlertidig paabudte Lukning af Butikkerne Mandag, Onsdag og Torsdag Kl. 6, Tirsdag og Fredag Kl. 7 og Lørdag Kl. 9 til 7-Lukning de fire første Dage og henholdsvis 8 og 10-Lukning Fredag og Lørdag, tillader underskrevne Organisation sig herved at henstille til den ærede Forening, at optage til Forhandling Forslag om, at Boghandlerne i det Foreningen omfattende Omraade vedbliver med den tidlige Lukning i hvert Fald i Sommermaanederne.

Vi behøver næppe særligt at motivere vor Henstilling, kun skal vi anføre, at Tendensen i de senere Aar er gaaet i Retning af tidligere Lukning om Sommeren, hvor Forretningerne med mindre Gene kan imødekomme Personalets rimelige Krav om en Afkortning i Arbejdsdagen, og 6-Lukningen, der har kunnet gennemføres i Boghandlernes travle Tid, vil utvivlsomt uden synderlige Ulemper kunne fortsættes i den kommende „døde" Periode, som Sommeren jo i Almindelighed er for Branchen.

Vi skal sluttelig henvise til, at flere Boghandlere i Boghandlertidende har udtalt sig til Fordel for Tanken, og endelig skal vi bemærke, at adskillige Boghandlere allerede før Ministeriets Bestemmelse lukkede deres Forretning Kl. 6 i Sommermaanederne.

Imødeseende en velvillig Behandling af vor Henstilling tillader vi os at afvente den ærede Forenings Svar.

Ærbødigst

Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen
Boghandlermedhjælper-Afdelingen.
Harald Heie, Formand.

Hensigten med Skrivelsen er, som det vil fremgaa, at skaffe Medhjælperne saa tidlig fri fra Forretningen, at de kan faa Lejlighed til at naa bort fra Byens brændende Asfalt og støvfyldte Luft ud til Skovens kølende Skygger og Landluftens kvægende Friskhed, for derved at hente friske Kræfter til den daglige Gerning blandt de støvede Bøger.

Kun ved Hjælp af en tidligere Lukning vil dette kunne opnaaes, men da Sommeren ikke er Boghandlernes Sæson, vil der forhaabentlig kunne skabes Enighed om denne lille Reform, saa meget mere som den jo ogsaa vil komme Principalerne til Gode.

Vor Henvendelse er et Led i de Bestræbelser, som Centralorganisationen altid har udfoldet for at afkorte Medhjælpernes alt for lange Arbejdsdag, og hvad enten det i det foreliggende Tilfælde lykkes at faa vore Ønsker gennemført eller ej, vil Arbejdet for vort andet Programpunkt: Kortere Arbejdstid, ikke blive indstillet, men tværtimod med største Kraft blive fortsat.

Men jo flere der staar bag Kravene desto større Vægt har de, og derfor bør alle Boghandlermedhjælpere være med til at frembære og støtte de Krav, der tager Sigte paa at gavne og ophjælpe hele Medhjælperstanden, og dermed ogsaa Boghandlermedhjælperne. Konsekvensen heraf er: Boghandlermedhjælpere! Ind i Centralorganisationen! *H.*

Conto pro diversi.

HOVEDBESTYRELSEN OG REPRÆSENTANTSKABET

afholder ordinære Møder den 19. resp. 20. ds. i Kjøbenhavn. — Foruden Arbejdsløshedskassens Repræsentantskabsmøde vil der ligeledes blive afholdt Møde i Centralorganisationens Repræsentantskab.

Dette sidste Møde er indvarslet paa Foranledning af Repræsentantskabs-Medlemmer, der, med Henblik paa den sidste Tids Begivenheder indenfor Organisationen, har ønsket tilvejebragt Klarhed vedrørende dennes faglige Principer og Taktik.

NORDJYSK MEDHJÆLPERSTÆVNE.

Sommerens første Medhjælperstævne er allerede berammet. Det arrangeres af de nordjyske Afdelinger og afholdes paa Skansebakkerne i Nørre Sundby den 17. Juni. Udvalget, der bestaar af Repræsentanter for Afdelingerne i Frederikshavn, Hjørring, Brønderslev, Mariager, Hobro, Aars, Nibe, Løgstør, Nørre Sund-

---

Nu er jeg Boghandler-Medhjælper. Enhver Probenreuter har Lov at nedsætte sig som Kolonialhandler, Isenkræmmer eller Manufakturhandler — men Boghandler kan han ikke blive saadan uden videre. Hertil fordres Kvalifikationer og derfor har vi Boghandlermedhjælpere vel ogsaa Lov til at betragte os som en Smule hævet over andre Medhjælper-Lag!

— — —

Vi er tre Boghandlermedhjælpere her i Byen, — alle lige udlært. Mangen dejlig Søndag og Aften har vi tilbragt sammen, og et uforgængeligt Venskab har vi sluttet i Kraft af vor Kollegialitet i dobbelt Forstand.

Nu er der imidlertid kommen en Kurre paa Traaden. Den ene har indmeldt sig i den herværende Handels- og Kontormedhjælperforening, endskønt vi alle tre i Forvejen er Medlemmer af Boghandlermedhjælperforeningen i Kjøbenhavn, og nu bringer han saa mange nye Idéer og socialistiske Tanker paa Bane, hvergang vi er sammen, saa vi har besluttet at opsige vort Venskab med ham.

Vi har ligefrem faaet Nag til denne Kollega, der evig og altid prædiker Organisation for os, som om vor egen Stands Organisation var for intet at regne.

I B. M. F. har vi gratis Pladsanvisning, og der er Pensionsfond, og naar dertil lægges, at Kontingentet kun er et Minimum af, hvad der betales i den af ham yndede Forening, saa mener vi nu absolut at have Fordelene paa vor Side.

Jeg bliver indkaldt som Soldat, og Skæbnen vil at han og jeg bliver Sidekammerater, og vi kommer derved atter ofte ind paa at drøfte det Spørgsmaal, der gav Anledning til, at vort Venskab dengang kølnedes. Jeg holder dog stadig stejlt paa mit Syn vedrørende vort Fags Særstilling og følgelig deraf særstillede Organisation, indtil Tiden for vor Hjemsendelse nærmer sig.

Vi søger Plads begge to. Jeg søger gennem B. M. F. Han søger direkte og gennem Centralorganisationen, men det lykkes ingen af os at opnaa ordentligt Tilbud. Det er som om Principalerne er bange for, at vi har glemt en Del af vor Færdighed i den lange Soldatertid. Jeg er ved at blive lidt betænkelig ved Situationen Jeg indser jo nu godt, at min Kammerat er bedst stillet, hvis v ingen Pladser faar fat i, idet han har sin Organisations Arbejdsløshedskasse at faa Understøttelse fra, og jeg kan intet faa fra min Forening, men trods hans Forklaring om, at det kun er hans retmæssige Understøttelse, han hæver, saa faar han mig dog ikke overtalt til at blive Medlem af hans Forening. Jeg kan jo desuden heller ikke straks faa nogen Understøttelse ved at melde mig ind nu.

Jeg rejser til mit Hjem, og i Mangel af bedre maa jeg efter 2 Maanedes Forløb tage til Takke med en Plads paa Fyn — Juleassistance — i en Kunsthandel.

Da det imidlertid viser sig, at Kunsthandelen i nævnte Maaned er lagt paa Hylden, for at give Plads for al Slags Flensborg-Kram, at Chefen er aldeles urimelig med Arbejdstiden (Kl. 3—4 hver Nat) samt at der som Bi-Erhverv til Kunsthandelen er knyttet Hovedoplag og Ekspedition fra en Margarinefabrik, er jeg allerede ved min Ankomst klar over, at „Standsfølelsen" her vil komme paa Glatis, og efter 10 Dages Forløb damper jeg af — en Nat — uden Gage og 50 Kr. fattigere, end da jeg kom.

„— — — fordi Du ikke er Medlem af den rette Organisation og derigennem har kunnet skaffe Dig nøjagtige Oplysninger om Forholdene, blev Du lokket i denne Fælde", skriver min Kammerat til mig, „— — — Understøttelse kunde Du have faaet igen — — — gratis Retshjælp, saa Du kunde have hævet Gage for maaske hele Maaneden, idet det jo var i en Kunsthandel og ikke ved Margarineekspedition, du var engageret."

— — —

„Meld mig ind i Centralorganisationen", skrev jeg til ham „Fordelene ved at staa i den fremfor i Seperatforeninger er alligevel øjensynlige, selvom jeg maa give Afkald paa en Del af „Standsfølelsen"."

— — — „Stands-Hovmodet" — skrev han tilbage.

M.

by og Aalborg, er overtydet om, at dette Stævne uden Sammenligning vil blive langt det største Medhjælperstævne, som endnu er afholdt i Nord-Jylland.

Herr Vilh. Hansen er anmodet om at holde Stævnetalen.

FRA DE KOMMUNALE VALG.

Vi har — meget forsinket — bragt i Erfaring, at endnu to af vore Standsfæller er valgt som Kommunalbestyrelsesmedlemmer, nemlig Herr Peter Kirkegaard, der er indvalgt i Sogneraadet for Sakskjøbing Landsogn, og Herr Valdemar Johansen, der er valgt til Helsingør Byraad.

UNDERSTØTTELSE TIL HANDELSSKOLE-ELEVER.

Handelsministeriet meddeler:

Ved Finansloven for Finansaaret 1917—18 er der til Understøttelse af ubemidlede Elever ved etaarige Kursus paa statsunderstøttede Handels-Dagskoler bevilget et Beløb af 20.000 Kr.

I Understøttelse tildeles der ordentligvis Eleven Halvdelen af Skolepengene samt, forsaavidt den paagældende ikke har sit Hjem i den By, hvor Skolen findes, 24 Kr. pr. Maaned i Opholdspenge. Fortrinsvis Adgang til Understøttelse tilkommer handelsuddannede unge Mænd og Kvinder i en Alder af 17 til 25 Aar. Understøttelse tildeles ikke Elever ved Niels Brocks Handelsskole. Naar Ansøgningen er forsynet med Attest om Uformuenhed, er Stempel ufornøden; i andet Fald skal den forsynes med Stempel til 1 Kr.

Ansøgere, der ønske at indtræde som Elever i en Handels-Dagskole i Efteraaret 1917 kan inden 1. Juni d. A. indgive Ansøgning om saadan Understøttelse til Handelsministeriet, hvor Skema til Ansøgning udleveres ved personlig eller skriftlig Henvendelse.

NIELS BROCKS HANDELSSKOLE.

I denne Tid modtages Indmeldelser til Niels Brocks 2-aarige Handelsskole og den i Aar for første Gang oprettede etaarige Handelsklasse for Studenter. — Staten yder Skolen et større Bidrag til Fripladser for uformuende Elever, medens Understøttelser ogsaa vil kunne yde af de til Skolens Raadighed stillede Midler.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Borgerrepræsentant Jens Johansen Hovedkontoret, Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn B.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Læssøegade 18, Odense.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Tolderlundsvej 59, Odense.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Nørregade 12, Kolding.

Bankrevisor Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Store Bededag afholdt Afdelingen en festlig Sammenkomst paa Marcussens Hotel. — Formanden, Herr H. Lausen, bød paa Bestyrelsens Vegne Velkommen og redegjorde i en kort Tale om Foreningens Maal, samt anbefalede alle at agitere for Organisationen. Derefter talte Herr L. Møller for Centralorganisationen og takkede slutteligt de forskellige Damer og Herrer, der havde arrangeret Sammenkomsten, som iøvrigt sluttede med et lille Bal. *K. Andersen.*

Bornholm. Søndag den 22. f. M. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling i „Industriforeningen"s Lokaler. Mødte var 2/3 af Medlemmerne og Generalforsamlingen erklæredes for beslutningdygtig. — Til Dirigent valgtes Herr Kommis Jul. Schultz. Til Formand valgtes Herr Fred. Christensen, Vimmelskaftet, Rønne. Iøvrigt blev følgende Medlemmer valgt: D'Herrer Fr. Havemann, Rønne, Bogholder Hansen, Hasle, Kommis J. Pihl, Svaneke, Bogholder Kofoed, Neksø, Frk. Lundquist, Svaneke, Kommis J. Schultz, Rønne, Kommis Albert Hansen, Svaneke, og Frk. A. Andersen.

Bestyrelsen har konstitueret sig saaledes: Herr Fred. Christensen, Vimmelskaftet 4, Rønne (Formand). Herr Fr. Havemann, Isenkræmmer Bidstrup, Rønne (Næstformand). Herr Bogholder Hansen, Hasle (Sekretær). Frk. Andersen, Rønne (Kasserer). Revisorer: Bogholder Kofoed, Neksø, og Frk. Lundquist, Svaneke. — Suppleanter Herr Kommis J. Schultz, Rønne, og Herr Kommis Albert Hansen, Svaneke. Et Agitationsudvalg bestaaende af Herr Niels Petersen, Rønne, Herr V. Flarup, Neksø, og Herr Einar Nielsen, Svaneke, valgtes. *A. Andersen.*

Helsinge. Onsdag den 18. April afholdtes halvaarlig Generalforsamling. — Formanden aflagde Beretning for sidste Halvaar, og Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, som enstemmig godkendtes.

Til Formand genvalgtes Vang Petersen enstemmig. Til Revisorer valgtes d'Herrer Galatine og Oskar Mortensen.

Mandag den 30. April havde vi en udmærket Aftenunderholdning og Foredrag af Herr Forstander Palludan. — Det udmærkede Foredrag gjorde stærkt Indtryk paa alle de Tilstedeværende og vil sent glemmes. *V. P.*

Hjørring. Tirsdag d. 17. April afholdtes ord. Generalforsamling. Formanden, Hein, aabnede den talrigt besøgte Generalforsamling, mindede om Tidens Alvor og opfordrede Medlemmerne til ogsaa med Alvor at behandle den betydningsfulde Dagsorden. — Fuldmægtig Andreasen valgtes til Dirigent. — Formanden aflagde en meget fyldig Beretning for de sidst forløbne 3 Maaneder. Af denne fremgik, at der i Kvartalet har været afholdt ialt 14 Møder og Sammenkomster, hvor der har været forhandlet og diskuteret aktuelle og faglige Spørgsmaal, der har været holdt Foredrag af Fremmede og Oplæsning af egne Medlemmer. Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren, C. Hansen, aflagde det revidere Aars-Regnskab, hvortil intet bemærkedes og som derfor enstemmig godkendtes. Da C. Hansen af forskellige Grunde ikke ønskede Genvalg, blev af Bestyrelsen foreslaaet til Kasserer Kontormedh. C. J. Christensen, som enstemmig valgtes.

De 3 afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, O. Sørensen, V. Jacobsen og Bregnehøj, genvalgtes. — Til Suppleanter genvalgtes: R. Mortensen og H. Jensen. Til Revisorer valgtes enstemmigt: V. C. Larsen og V. Pedersen. Revisorsuppleanter A. Nielsen og E. M. Jensen. — Som Agitationsudvalgsformand valgtes enstemmigt V. C. Larsen og som nyt Medlem af samme Udvalg A. M. Østergaard, Sindal.

Da Dagsordenen var udtømt rettede Formanden en varmtfølt Tak til den afgaaede Kasserer og ligeledes til den hidtidige Revisor Axel Nielsen for deres udmærkede Arbejde gennem en Aarrække. Medlemmerne sluttede sig hertil ved at rejse sig. Den nyvalgte Kasserer, Herr Christensen, blev af Formanden budt Velkommen indenfor de Aktives Kreds.

Afdelingen vil sikkert faa megen Glæde af dette Valg. Ligeledes fremhævedes V. C. Larsens Interesse for Organisationen og at man i ham sikkert har valgt den rette Mand til at lede Agitationen. Efter at Formanden endelig havde udtalt sin Glæde over Genvalget af de afg. 3 Bestyrelsesmedlemmer og dermed Udsigt for et fortsat godt Samarbejde, udtalte Dirigenten sin Paaskønnelse af den Ro, Præcision og Fart, der havde været over Forhandlingerne, hvilket maatte skyldes den fortrinlige Tilrettelæggelse af Sagerne, og udtalte derpaa sin Anerkendelse af Afdelingens mangeaarige, utrættelige Formand, hvortil Forsamlingen sluttede sig og Generalforsamlingen hævedes med et: C. O. Leve! —

Til Efterretning meddeles, at Kassereren, Herr C. J. Christensen, træffes efter Kl. 6 1/2 Efterm. paa sin Bopæl Korsgade 9[2]

—*n.*

Holstebro. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes d. 2. Maj paa Hotel „Royal". Til Dirigent valgtes Herr Bogholder B. Th. Bojesen. — Formanden afgav Beretning for det forløbne Halvaar, hvoraf fremgik at Medlemsantallet ved Beretningsperiodens Begyndelse var 80 og at der i det forløbne Halvaar var overflyttet 24 Medlemmer til andre Afdelinger, udmeldt 6, indmeldt 18 og tilflyttet andre Afdelinger 4 Medlemmer. Den lille Tilbagegang i Medlemsantallet skyldtes, at der i Perioden var startet Afdeling i Vinderup. Der var i det forløbne Tidsrum afholdt 5 Bestyrelsesmøder, 8 Medlemsmøder, 1 Lotterispil og 2 selskabelige Sammenkomster med Bal. Derimod havde der ikke

været afholdt nogen offentlige Møder, da Tiderne ikke syntes særlig egnede dertil. — I Understøttelse til 6 Medlemmer var der udbetalt Kr. 170.75.

Kassereren fremlagde derefter det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 1744.09 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 15.02 samt indestaaende i Banken Kr. 204.53. For Beretning og Regnskab gaves Decharge.

Til Kasserer valgtes Herr Bogholder N. C. Thomassen, Aktiebryggeriet, og til den øvrige Bestyrelse d'Herrer Frode Christensen og Aage Harling. — Suppleanter blev Frøknerne J. Jensen og B. Lauth. Til Revisorer genvalgtes Frk. O. Haagensen og Frk. M. Hvolby med Frk. A. Hoffmann og Herr N. T. Godtfredsen som Suppleanter.

Til Agitationsudvalget valgtes Frk. J. Jensen, d'Herrer Wito Knudsen, J. Rahbeck og A. Madsen, Hjerm med C. C. Knudsen som Formand. Endvidere valgtes et Stævneudvalg bestaaende af d'Herrer J. Devantier, A. Ulfkjær og C. C. Knudsen.

Det vedtoges at lønne Kassereren med 75 Øre aarlig for hvert Medlem. — Under „Eventuelt" forhandledes der om Møderne og et Sommerstævne. Der blev fra flere Sider rettet en Tak til den afgaaede Kasserer, Herr B. Th. Bojesen, for hans Arbejde indenfor Foreningen i det forløbne Aar. Paa Grund af, at han skulde ind at føre Regnskab ved Sikringsstyrken var han forhindret i at modtage Genvalg. Dirigenten hævede derefter Generalforsamlingen, hvorefter man samledes om Kaffebordet.

Det henstilledes til Medlemmerne at vise Foreningen lidt mere Interesse ved at komme til Møderne og deltage i Agitationen, for derved at støtte Bestyrelsen i Arbejdet og derigennem gavne saavel egne som Kollegers Interesser ved Organisationens Fremgang. *C. C.*

Horsens. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag d. 24. April. — Som Dirigent valgtes Bogholder Niels Dahl Formanden aflagde Beretning, hvoraf fremgik, at der i Halvaaret havde været afholdt 6 Bestyrelsesmøder. Desuden ugentlige Medlemsmøder af saavel faglig som selskabelig Karakter. Medlemstilgangen for hele Aaret udgjorde 114, Afgangen 50, deraf 8 Udmeldelser, 10 slettede paa Grund af Restance og 32 overflyttede til andre Afdelinger. — Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 1285.23. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmig.

Til Kasserer genvalgtes Chr. Bjørslev med Akklamation, og til Bestyrelsen Victor Jensen (Nyvalg), Frk. Camilla Christensen og Frk. K. Rasmussen (Genvalg); til Suppleanter Frk. Anna Hansen og Manufakturmedhjælper Viggo Christensen. Til Revisorer Bogholder H. C. Nielsen og Kommis Axel Nielsen. Til Formand for Agitationsudvalget valgtes Manufakturmedhjælper C. Kloch.

Der nedsattes et Festudvalg sammensat af et Medlem af Bestyrelsen og 2 udenfor denne. Valgte blev Frk. Camilla Christensen (Bestyrelsesmedlem), Manufakturmedhjælper Georg Jørgensen og Kolonialmedhjælper Knudsen.

Under „Eventuelt" henstillede Faneudvalgets Formand til Medlemmerne at yde et Bidrag til Fanen, der kunne ventes færdig i Begyndelsen af Maj.

Generalforsamlingen, der havde vundet overordentlig Tilslutning, sluttede med et Leve for C. O. — Bestyrelsen konstituerede sig senere med Niels Dahl som Næstformand og Frk. K. Rasmussen som Sekretær. *K. R.*

Kjellerup. Søndag den 29. April afholdtes Generalforsamling paa Schous Hotel.

Formanden, Ingerslev Jensen, aabnede Mødet og bød Velkommen. — Til Dirigent valgtes Herr Gaunholdt. Formanden aflagde Beretningen, som enstemmig godkendtes. Bestyrelsesvalget resulterede i: Genvalgt blev E. Simmelhag, nyvalgt Gaunholdt og Hjorth Hansen, Kjellerup. — Til Kasserer valgtes Gaunholdt.

Til Agitationsudvalget: Frk. Hansen, Frk. Andreasen og Herr Agent Berthelsen, Kjellerup.

Generalforsamlingen vedtog at afholde Sommerstævne i Bjerringbro Søndag den 10. Juni. — Mødet sluttede med fælles Kaffebord, hvor Simmelhag talte for Danmark, Formanden for C. O. Afdelingen tæller nu 28 Medlemmer. *Emil Simmelhag.*

Kjøbenhavn. Onsdag den 25. April afholdt Afdelingerne ordinær Fællesgeneralforsamling i Festsalen, Folkets Hus, Enghavevej. — Godt 300 Medlemmer var mødt, da Formanden, Martin Pedersen, bød Velkommen. Jens Johansen valgtes til Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Beretning.

Medlemsantallet var det samme som ved sidste Generalforsamling, trods en overordentlig god Tilgang, saaledes i Marts Maaned 129 Nyindmeldelser; Aarsagen var de strænge Restancebestemmelser, der havde nødvendiggjort en Del Slettelser. — Der var af Boghandlermedhjæper-Afdelingen og Brugsforeningsmedhjælpernes Klub iværksat et Arbejde for at bibeholde 6-Lukningen i Sommer. Nye Klubber er oprettet for A/S Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning og for A/S Siemens-Schuckert. Udførlige Oplysninger om Konflikten med A/S De danske Vin- og Konservesfabriker gaves, ligesom den nyvedtagne Lærlingevedtægt for Kjøbenhavn, der indeholder adskillige af vore Krav, omtaltes. Det var vedtaget at henstille til Hovedbestyrelsen at appellere en tabt Retssag til Højesteret. Det var ikke lykkedes at faa Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen tilsluttet C. O., hvilket var beklageligt, men Formanden mente dog ikke, at Tanken dermed var ude af Verden. — Gennem Arbejdernes Fællesorganisation er der skaffet Medlemmerne Kokes til billige Priser. Endvidere har Kontoret udbetalt kommunal fortsat Hjælp til ledige Medlemmer. Til at skaffe Afdelingerne bedre Lokaler er nedsat et Udvalg indenfor Bestyrelsen. Formanden omtalte sluttelig det gode Resultat af Valget til Borgerrepræsentationen, der bragte vor Stand 2 Repræsentanter ind i Kjøbenhavns Styrelse. De i Valget interesserede Blade havde selvfølgelig benyttet Lejligheden til at kritisere Afdelingens Agitation for vore Kandidater, men man maatte nu engang følge de Veje, der alene kunde anvendes til at faa vore Kandidater valgt.

Under Debatten om Beretningen kritiserede Chr. Karlsen, at den af sidste Generalforsamling opstillede radikale Kandidat var trukket tilbage. — Vilh. Hansen protesterede mod Udsendelsen af Valgcirkulæret, som han hævdede tog særligt Partistandpunkt, hvorved Landsorganisationen vilde blive forpligtet og den hidtil fulgte upolitiske Kurs ændret. — Forskellige Talere havde Ordet for og imod dette Spørgsmaal, hvorefter Formanden udtalte, at det af forskellige Grunde havde vist sig nødvendigt at trække den radikale Kandidat tilbage. Agitationen var foretaget med det Maal for Øje at faa Kandidater valgt, hvad ogsaa var lykkedes. — Jens Johansen fremhævede, at Organisationen nu maatte benytte andre Midler end tidligere, da den nu maatte indfri i Handling, hvad der forhen i Ord var lovet. Mente ikke at dette Spørgsmaal vilde indvirke paa Forbundet og dets Arbejde. — Efter at en lang Række Talere havde haft Ordet godkendtes Beretningen med stor Majoritet.

Regnskabet, der forelagdes af Formanden, ballancerede med Kr. 25,878,01. I Kontingent til C. O. var indbetalt Kr. 12,642,25. Agitationen havde kostet godt 2000 Kr., hvoraf C. O. havde ydet i Tilskud 700 Kr. foruden 300 Kr. i Administrationstilskud til Arbejdsløshedskassen. Bestyrelsen havde vedtaget ikke mere at andrage om Tilskud fra Forbundet, da man mente nu at kunne undvære det. Regnskab og Status, der ogsaa forelagdes, godkendtes

Forretningsudvalget foreslog Formandens Løn forhøjet til 250 Kr. pr. Maaned, hvilket vedtoges. Derefter genvalgtes Martin Pedersen til Formand for de kommende 3 Aar. Til Revisorer genvalgtes N. Kristensen og R. I. Bønneland.

Som Kontrahent til Soc. Dem. genvalgtes Jens Johansen.

Derefter hævedes Generalforsamlingen med Leveraab for de kjøbenhavnske Afdelinger og Ønsket om at deres Arbejde maatte blive til Gavn for Organisationen og Medhjælperstanden.

Sekretær.

Onsdag den 2. Maj talte Herr Dr. phil. Kort K. Kortsen om: Menneskетyper og Karakterer. I et kort, populær-videnskabeligt Foredrag gav Foredragsholderen de talrige Tilhørere et lille Indblik i og Forklaring over Sjælelivets Indflydelse paa Karakteren samt et Overblik over den psykologiske Bedømmelse af de forskellige Menneskenaturer. *Spectator.*

Løgstør. Torsdag d. 26. April afholdtes ordinær Generalforsamling. Efter at S. Petersen var valgt til Dirigent afgav Formanden Beretning om forløbne Kvartaar. Dernæst fremlagde Kassereren, Otto Kjær, det reviderede Regnskab, der godkendtes. Til Formand var kun opstillet Vilhelm Christensen, der hidtil har fungeret, og som genvalgtes med Akklamation. — Af Bestyrelsen genvalgtes Otto Kjær og S. Fr. Petersen, og nyvalgt blev L. Jeger og Bogholder K. Nielsen. Suppleanter blev Kommis Andersen v. J. A. Lorentzen samt Alexander Petersen v. C. Langgaard. Under „Eventuelt" bevilgedes et Tilskud til Folkebiblioteket paa Kr. 10.00. Mødet hævedes derefter med et Leve for C. O. *N. C. K.*, Sekretær.

Maribo. Den 21. Marts oplæste Herr Lærer Sønderup nogle fornøjelige Historier, som høstede fortjent Bitald. Den 28. Marts holdt Herr Redaktør Rasmussen et udmærket Foredrag om „Organisationen og Individet." Foredraget paahørtes med stor Interesse af de ca. 35 Medlemmer, der var til Stede.

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 11. April. Kommis O. Wiell valgtes til Dirigent. Formanden og Kassere-

ren aflagde Beretning. Regnskabet ballancerede med Kr. 537,24 og udviste et Overskud paa Kr. 62,94. Begge Beretninger godkendtes.

Derefter foretoges Valg af fire Bestyrelsesmedlemmer. Carl C. Jensen og Reinholdt Sørensen genvalgtes, og nyvalgt blev Frk. Doris Petersen og H. Rødel. Til Agitationsudvalget yalgtes L. Godster som Formand og Carl C. Jensen, Frk. Johanne Madsen, Aage, Quist og Wied-Kirkegaard som Repræsentanter.

Generalforsamlingen sluttede med et Leve C.O.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde har Bestyrelsen konstitueret sig som følger:

L. Godsted, Formand, Wied-Kirkegaard, Næstformand, Carl C. Jensen, Kasserer, H. Rødel, Sekretær og Repræsentanter Otto Jensen, Reinhold Sørensen og Frk. Petersen.

Den 14. April sluttede de ugentlige Mødeaftener med en lille Festlighed i Bangs Haves Pavillon, Kaffebord, Oplæsning af Herr cand. mag. Lindholm og et Par Timers Dans. *H. Rødel.*

Middelfart. Onsdag den 11. April var der Oplæsning af Herr Lærer Christensen.

Den 25. April afholdtes ordinær kvartaarlig Generalforsamling. Bogholder J. Hansen valgtes til Dirigent. Formanden aflagde Beretning for de forløbne Maaneder. Beretningen godkendtes. — Kassereren oplæste Regnskabet, der ballancerede med Kr. 209.50 og godkendtes. Arbejdsløshedskassens Regnskab ballancerede med Kr. 44.50 og godkendtes ligeledes.

Den afgaaede Kasserer, Bogholder Jørgensen, genvalgtes enstemmigt. — Til Bestyrelsen genvalgtes Bogholder Berg og nyvalgtes Bogholder J. Hansen. — Til 1. og 2. Bestyrelsessuppleant valgtes henholdsvis Kommisserne Vestergaard og Meyer. Som Revisorer nyvalgtes Kontorist K. A. Jensen og Kommis Meyer; til Suppleanter: Redaktionssekretær Sørensen og Lagerforvalter Petersen.

Under „Eventuelt" vedtoges det i Sommermaanederne at holde Møde hver fjortende Dag. Med et Leve for C. O. og Dirigenten sluttedes Generalforsamlingen, hvorefter Medlemmerne samledes om Kaffebordene. *K. B.*

Odense. Tirsdag den 24. April afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Formandens og Kassererens Beretninger godkendtes enstemmig. — I Stedet for bortrejste Bestyrelsesmedlemmer indvalgtes d'Herrer A. M. Petersen, Maibom og Frk. Johansen. — Biblioteksagen var atter fremme og Genstand for en stærk Debat, uden at der dog opnaaedes væsentligt Resultat. — Herr Maibom slog stærkt til Lyd for nye „Sommerlokaler" og en forøget Agitation i Sommermaanederne; det overdroges til Agitationsudvalget at forberede denne. — Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. *P.*

Randers. Medlemsmøde afholdtes den 25. April med Emnet: „C. O. og Borgerrepræsentantvalgene i Kjøbenhavn". Formanden indledede Mødet med at oplæse en Resolution, der af de sjællandske Afdelinger var vedtaget og indsendt til Hovedbestyrelsen samt udsendt til Afdelingsbestyrelserne med Anmodning om Støtte. Resolutionen udtalte Afdelingernes Misbilligelse af de kjøbenhavnske Afdelingers Agitation ved Borgerrepræsentantvalgene i Kjøbenhavn.

Formanden fraraadede at støtte denne Resulotion. Hertil sluttede sig Sekretæren samt Kassereren, der foreslog Vedtagelsen af en Resolution, der efter nogen Diskussion fik følgende Ordlyd:

„Paa et den 25. April afholdt Medlemsmøde vedtoges ikke at støtte den af de sjællandske Afdelinger vedtagne Resolution, idet vi ikke indser noget Programbrud i de kjøbenhavnske Afdelingers Fremgangsmaade ved Agitationen for den Liste, paa hvilken vor Stand var repræsenteret, da Agitationen er holdt indenfor Afdelingerne, og C. O. derved ikke uadtil har præciseret noget officielt politisk Standpunkt". — Vedtoges med alle Stemmer mod 2.

Mødet var forøvrigt kun besøgt af 20 — tyve — Medlemmer, og det er en sørgelig Kendsgerning, at det er det bedst besøgte Medlemsmøde, vi har haft i Aar. Jeg gad egentlig vide, hvad der fagligt set interesserer d'Herrer Medlemmer i Randers, naar end ikke et Spørgsmaal som ovennævnte kan samle dem. *Kjeld.*

Saxkjøbing. Onsdag d. 11. April afholdt Afdelingen ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Saxkjøbing."

Efter at Kommis Maarth var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning for det forløbne Halvaar, hvorefter Kassereren oplæste det reviderede Regnskab. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Til Kasserer genvalgtes Kommis N. Chr. Sarøe og til Bestyrelsen genvalgtes Assistent A. Jørgensen og nyvalgtes Kommis Møller-Petersen. Som Suppleanter valgtes Kommuneassistent A. Jacobsen og Kommis C. Jensen. Til Revisor genvalgtes Forvalter H. J. Bødtker og som Revisorsuppleant Bestyrer P. Kirkegaard. — Beretning om Arbejdsløshedskassen og dennes Regnskab aflagdes og godkendtes. *A. J.*

Slagelse. Onsdag den 18. April afholdtes ordinær Generalforsamling. — Til Dirigent valgtes Chr. Petersen. Formandens og Kassererens Beretninger affødte kun ringe Debat og godkendtes enstemmigt. — Til Kasserer valgtes Bogh. Peder Jensen hos Sagfører Ruus i Stedet for Bernh. Christensen, som ønskede at fratræde.

Til Bestyrelsen valgtes: Bernh. Christensen. Suppleanter: Kommis Jensen, H. Klitgaard, Kommis Jensen og Fab. Lange. Revisor: Forvalter Danielsen, Grønvold Schou og Frk. Cornelliussen. Revisorsuppleanter: Kommis Henriksen og Frk. Jensen. *B. C.*

Sorø. Halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 25. April i Hotel „Klubben". Der var mødt ca. 20 Medlemmer. Formanden, A. Bach Andersen, bød Velkommen, og man valgte Frk. K. Nielsen til Dirigent. Formanden aflagde Beretning for sidste Halvaar. Godkendtes. Derefter aflagde Kassereren Regnskabet, som ligeledes godkendtes. Til Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for d'Herrer Kommis O. Nielsen og A. Henriksen valgtes Kommis Jak. Jørgensen og Frk. K. Nielsen. Som Suppleanter valgtes Frk. Oxenbøl og Kommis A. Henriksen.

Under „Eventuelt" behandledes Spørgsmaalet om Damernes Kontingent til Afdelingen, for derved eventuelt at opnaa større Tilslutning fra vore kvindelige Kollegers Side. Forslaget vedtoges. Det vedtoges ligeledes at afholde Møder i Sommerens Løb paa „Ægir".

Derefter hævedes Generalforsamlingen med et Leve for C. O. og Afdelingen. — Jeg benytter Lejligheden til at anmode de Kolleger i Forretninger, hvor der findes Lærlinge, som ikke er Medlemmer, om at agitere og søge at faa disse til at indmelde sig i A. K. *H. C. Jensen.*

Stubbekøbing. Den 26. April afholdtes ordinær Generalforsamling paa „Freys Hotel" — Formanden bød Velkommen og H. Nielsen valgtes til Dirigent. — Formanden aflagde Beretning for den forløbne Vintersæson og takkede Medlemmerne for det gode Samarbejde. Det reviderede Regnskab godkendtes enstemmigt. — Til Bestyrelse valgtes H. Christiansen, Formand, Svend Petersen, Næstformand, H. Nielsen, Kasserer, Fred. Th. Lange, Sekretær og Frk. Elsa Hansen. Suppleanter til Bestyrelsen: V. Terkelsen og A. Frederiksen.

Derefter drøftedes forskellige faglige Spørgsmaal under „Eventuelt", hvor Diskussionen blev ret livlig. *Fred. Th. Lange.*

Viborg. Onsdag den 18. April afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes I. C. Jacobsen. — Formanden aflagde Beretning. Der var i sidste Halvaar afholdt 5 Bestyrelsesmøder og 8 Medlemsmøder, deraf 2 med fremmede Talere. I det forløbne Halvaar har Afdelingen haft en Fremgang af 40 Medlemmer, ca. 90 pCt, et tydeligt Bevis paa at Handels- og Kontormedhjælperne efterhaanden indser Betydningen af at staa som Medlem af deres Organisation. — Kassereren fremlagde Regnskabet, der ballancerede med Kr. 1122,68 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 320,18.

Til Formand valgtes i Stedet for A. Juel Jørgensen, som er rejst fra Byen, Chr. Pedersen. Til Bestyrelsen genvalgtes Krohn-Jensen og nyvalgtes R. O. Thomsen, i Stedet for I. C. Jacobsen som ikke ønskede Genvalg. Suppleanter: Frantz Sørensen og Anton Nielsen. Til Agitationsudvalget valgtes: Frantz Sørensen. Som Revisorer valgtes I. C. Jacobsen og Anton Nielsen.

Under „Eventuelt" foreslog Krohn-Jensen at nedsætte et Festudvalg. Efter en kort Diskussion blev Forslaget vedtaget. Udvalget sammensattes af: Frøken Karen Jacobsen, Ernst Schütt og Frantz Sørensen.

Krohn-Jensen udbragte et kraftigt besvaret Leve for den afgaaede Kasserer I. C. Jakobsen, samt takkede ham for hans store Arbejde indenfor Foreningen. — Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: Chr. Pedersen, Formand, Klink Larsen, Næstformand, Krohn Jensen, Kasserer, Weigaard Andersen, Sekretær og R. O. Thomsen, Repræsentant. *Weigaard Andersen,* Sekretær.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 11. 1. Juni 1917. 17de Aargang.

RESOLUTIONEN AF 20. MAJ.

„Foranlediget ved talrige Afdelingers Indsigelse mod det af H. K. Foreningen i Kjøbenhavn ved Borgerrepræsentantvalget i Marts d. A. tagne partipolitiske Standpunkt samt dertil knyttede Forhold, anser Repræsentantskabet følgende Udtalelse for paakrævet:

C. O. er en Sammenslutning af uafhængige Medhjælperforeninger, fra hvis Virksomhed partipolitiske, religiøse o. lign. Bestræbelser under alle Forhold og i enhver Henseende skal være udelukket, idet en almindelig Organisation af alle egentlige Handels- og Kontormedhjælpere, uanset afvigende personlige Anskuelser, ikke skønnes at kunne finde Sted uden paa dette Grundlag.

Repræsentantskabet erkender, at Udviklingen indenfor Handels- og Kontorfagene medfører, at vore Standsfæller underkastes stærkt afvigende Engagements- og Livsvilkaar.

Heraf følger, at C. O. under Omstændigheder vel bør tilstræbe Samarbejde med og Gensidighed overfor Arbejderorganisationer, men at vor Organisation iøvrigt skal hævde og gennemføre sin uafhængige Karakter, der ogsaa bør finde Udtryk i det almindelige faglige Arbejde og øvrige Reformbestræbelser.

Centralorganisationens Uafhængighed er effektiv, d. v. s. forpligtende for enhver af dens Afdelinger. Disse er derfor — uden Hovedbestyrelsens Billigelse — uberettigede til at indgaa Overenskomster eller organisatoriske Forbindelser, indtage partipolitiske Standpunkter eller paa anden Maade virke i Modstrid med C. O.s uafhængige Karakter.

Under Henvisning til foranstaaende, til C. O.s Love (§ 8 a) og til den af Aarhus Kongressen 1915 fastslaaede upolitiske Kurs, karakteriserer Repræsentantskabet de kjøbenhavnske Afdelingers Holdning ved Borgerrepræsentantvalget som lovstridig og uforenelig med C.O.s partipolitiske Uafhængighed.

Repræsentantskabet udtaler derfor overfor de kjøbenhavnske Afdelinger, at Betingelsen for deres Forbliven i Centralorganisationen og for et loyalt Samarbejde med de øvrige Afdelinger vil være, at de kjøbenhavnske Afdelinger ubrødelig overholder C.O.s Love og Organisationens principielle Standpunkter". *(Udtalelse af Centralorganisationens Repræsentantskab d. 20. Maj 1917).*

VEDTAGELSEN af ovenstaaende Udtalelse ved Centralorganisationens Repræsentantskabsmøde den 20. Maj førte de Tvistemaal, der gennem de sidste Maaneder satte Sindene i Bevægelse til en — om end kun foreløbig — Afslutning.

Ledelsen for de kjøbenhavnske Afdelinger havde ved Borgerrepræsentantvalget i Marts i en Cirkularskrivelse til samtlige Medhjælpervælgere i Hovedstaden fastslaaet, at „Socialdemokratiet er det eneste Parti, der virkelig varetager de Interesser, der ogsaa er vore", og med denne Motivering anbefalet den socialdemokratiske Liste.

Denne med vor Organisations upolitiske Karakter uforenelige Agitation, skyldes ikke blot de Medhjælpernavne, bemeldte Kandidatliste indeholdt, men maa tillige vurderes under Hensyntagen til den af Afdelingerne i 1915 foretagne Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn". Som Følge af denne organiske Forbindelse med den socialdemokratiske Arbejderbevægelse har de kjøbenhavnske Afdelinger i flere Henseender indtaget fra Centralorganisationen væsentligt afvigende Standpunkter.

Indmeldelsen var ikke i formel Modstrid med C.O.s Love, men Aarhus-Kongressens overvejende Flertal opfattede den som seperatistisk og illoyal. Afdelingerne hentede sig et Mistillidsvotum og Kongressen erklærede, at „vor fremtidige Kurs maa være uberørt af den skete Indmeldelse." Denne Udtalelse udmærkede sig ikke netop ved Klarhed og Konsekvens; thi Indmeldelsen var naturligvis i sig selv i aabenbar Modstrid med den af C.O. hidtil fulgte uafhængige og upolitiske Kurs. Saaledes snarere komplicerede end afklarede Aarhus-Resolutionen den foreliggende Situation.

Da Kongressen ikke stillede Afdelingerne overfor det kategoriske Krav: Udmeldelse af Arbejdernes Fællesorganisation, har deres Ledelse siden da fulgt den Kurs, som dette Medlemsskab forudsætter. Agitationsformen, de faglige Bestræbelser, Opfattelsen af Organisationsspørgsmaalet er holdt i nøjeste Overensstemmelse med Arbejderorganisationernes Fremgangsmaade

og Synspunkter. Affæren ved Valget i Marts er kun et Udtryk for disse Særstandpunkter, der ogsaa paa forskellig Maade øvede en vis Indflydelse paa Centralorganisationen, virkede delvis forpligtende for denne og fremkaldte en forstaaelig Usikkerhed i vide Medhjælperkredse.

Under disse Forhold var en Nyorientering vedrørende Centralorganisationens Taktik og organisatoriske Principer uomgængelig.

Hovedbestyrelsen har derfor i sit Møde d. 19. Maj indgaaende behandlet disse vigtige Spørgsmaal, der er intet mindre end afgørende for hele vort fremtidige Arbejde. Af Hovedledelsens 9 Medlemmer var de 7 straks enige i en bestemt Afstandtagen fra de kjøbenhavnske Afdelingers Holdning ved Marts-Valget, der skarpt dadledes. Men et Flertal af 6 Medlemmer krævede tillige Afdelingernes øjeblikkelige Udmeldelse af Fællesorganisationen. Saafremt Afdelingerne ikke opfyldte dette Krav, vedtoges det at foreslaa Repræsentantskabet at indkalde en ekstraordinær Kongres til Behandling af Forslaget om de kjøbenhavnske Afdelingers Eksklusion og Oprettelse af en kjøbenhavnsk Organisation i Tilslutning til C.O.

Flertallets Standpunkt vandt Tilslutning hos Repræsentantskabets Majoritet. Naar Mødet imidlertid sluttede med Vedtagelse af den gengivne Resolution, skyldes dette ingenlunde nogen Ændring i Flertallets Opfattelse eller dets Krav til Afdelingerne, men derimod alene praktiske Hensyn: Vanskelighederne ved under de raadende Forhold at afholde ekstraordinær Kongres, der syntes at ville medføre definitivt Brud mellem de to Retninger indenfor Organisationen, hvad enten dette resulterede deri, at den partipolitiske Retning udskiltes eller — i modsat Fald — gennemgribende Personforandringer i Ledelsen.

Uafhængig Organisation eller partipolitisk Paavirkning resp. organisatorisk Afhængighed af Arbejderbevægelsen, en efter de særlige Forhold i Handels- og Kontorfagene afstemt Organisationsform eller direkte og almindelig Anvendelse af Arbejderorganisationernes faglige Aktion, Standsfølelse contra Klassebevidsthed, — dette er kortelig og summarisk udtrykt, hvad der adskiller de to Retninger. Altsaa ikke et Tvistemaal om Bagateller, men derimod om Principer, der rækker langt ud i Fremtiden, og i Sammenligning med hvilke Valgaffæren i Marts er et underordnet Spørgsmaal, selv om det er en direkte Følge deraf.

Udsigten til at finde den Generalnævner, hvori disse modstridende Anskuelser gaar op, kan synes saare problematisk. Men hvorom alting er: Afgørelsen tilhører Kongressen, og Repræsentantskabet har altsaa sluttelig valgt at forelægge dette vidtrækkende Spørgsmaal for den ordinære i Stedet for ved en ekstraordinær Kongres, at hidføre den hurtige Afgørelse, der havde Flertallets Sympati og som det ogsaa evnede at gennemføre.

Resolutionen af 20. Maj indeholder imidlertid den uomgængelig nødvendige Nyorientering for vor Centralorganisation, fastslaar dens politisk-neutrale Standpunkt og uafhængige Karakter, der naturligvis under visse Forhold ikke forhindrer partielt Samarbejde med Arbejder- eller andre faglige Sammenslutninger og den Gensidighed i Pligter, som deraf i enkelte Tilfælde kan følge. Iøvrigt fremhæver Resolutionen den kjøbenhavnske Særstilling som uforenelig med C.O.s taktiske Retningslinie og holder saaledes dette Spørgsmaal aabent for Kongressens Afgørelse.

Indtil Kongressen 1918 vil Resolutionen af 20. Maj uvægerlig danne Grundlaget for „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger"s Ledelse og Virkemaade som den uafhængige Medhjælperorganisation, den hidtil var og som det overvejende Flertal af dens Hovedledelse vil, at den ogsaa vedblivende skal være. *Vilh. Hansen.*

REPRÆSENTANTSKABSMØDERNE.

Repræsentantskabsmøde i „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark".

DET aarlige Repræsentantskabsmøde i Arbejdsløshedskassen afholdtes Søndag den 20. Maj i „Nationals" Selskabslokaler i Kjøbenhavn.

Samtlige Medlemmer af Repræsentantskabet deltog, nemlig:

I Hovedbestyrelsen: Frk. Johanne Andersen, Kjøbenhavn, A. Andreasen, Hjørring, Vilh. Hansen, Frederiksberg, Ch. Hansen-Møller, Odense, Chr. J. Hendil, Odense, Jens Johansen, Kjøbenhavn, Michael Nielsen, Vejle, N. C. Nielsen, Kolding og Johs. Sjælland, Aarhus. — I Repræsentantskabet: Johs. Elding, Helsingør, A. Elvig, Frederikshavn, Johs. Hansen, Svendborg, Th. Hansen, Aalborg, Axel Juhl, Vejle, Carl Knudsen, Aarhus, Frk. Else Nissen, Esbjerg, Martin Pedersen, Kjøbenhavn, Johs. Petersen, Aarhus og H. Wied-Kirkegaard, Maribo. — Desuden deltog Arbejdsløshedskassens Revisorer: Carl Poulsen og H. P. Hansen junr., Kjøbenhavn.

Formanden, Herr Jens Johansen, aabnede Mødet Kl. 9½ og bød Velkommen, hvorefter Herr Johs. Sjælland valgtes til Ordstyrer og Hovedkontorets Assistent, Herr Harald Heie, fungerede som Sekretær.

FORMANDENS BERETNING.

Da jeg for et Aar siden gav Repræsentantskabet Meddelelse om Arbejdsløshedskassens Virksomhed i dens første halvaarige Periode under Statsanerkendelsen, advarede jeg imod at drage altfor udprægede Slutninger af det foreliggende Resultat — fordi det var fremgaaet af kun et halvt Aars Arbejde under de nye Former.

Omend med en anden Motivering fristes jeg til at gentage denne Advarsel i Aar. Forholdene har jo nemlig paa saagodt som alle Omraader været saa ekstraordinære for Erhvervslivet herhjemme — ogsaa i Handelslivet og dermed for Handels- og Kontormedhjælperne. Der har — indtil for faa Maaneder siden i hvert Fald — været usædvanlig Efterspørgsel efter Arbejdskraft, dels til den regulære Handel, der har haft god Vind i Sejlene

og dels til de nye Forretningsgrene, der er dukket op i Krigens Kølvand. Hertil kommer at Sikringsstyrken fortsat baandlægger et meget stort Antal af vore Medlemmer — gennemsnitlig ca. 10—12 pCt. af det samlede Medlemsantal.

Det er derfor let forklarligt, hvorfor Arbejdsløsheden har været saa ringe, som Tilfældet er, og naar jeg advarer mod at bygge altfor stærkt paa de forhaandenværende Forhold i Arbejdsløshedskassen, saa sigter jeg dermed efter det vel noget usædvanlige Maal: At berolige Repræsentantskabet fordi Kassen staar saa godt som den gør, og har givet et forholdsvis — man kan maaske ogsaa sige et uforholdsmæssigt — stort Overskud i Beretningsaaret.

Jeg tilføjer imidlertid straks, at det desværre er sandsynligt, at der i den nærmeste Tid vil blive stærkt Brug for Arbejdsløshedskassens Støtte; thi Fremtiden tegner jo ingenlunde saa lyst, som de nærmest foregaaende Aar, hverken for vort Fag eller for andre. Det maa derfor anses overordentlig heldigt, at vi netop har lagt ud med et nogenlunde ordentligt Kontingent, som har givet Arbejdsløshedskassen et ret godt financielt Rygstød i Form af de opsamlede Reserver. — Hvor uheldigt vilde det ikke have været, om vi et Par Aar efter Statsanerkendelsen skulde have været henvist til at dække Kassens Behov ved Udskrivning af Ekstrakontingent!

Det behøver vi imidlertid ikke — tvertimod, efter al Sandsynlighed vil vi ved det næste Aar kommende Delegeretmøde kunne være i Stand til at hæve de laveste Understøttelsessatser, dem der fortrinsvis benyttes af de Yngre — de Standsfæller, der trænger haardest til Støtte i Arbejdet for at højne og hæve deres Kaar. Ligeledes vil jeg tro, at der er Mulighed for at forlænge Understøttelsesperioderne og maaske afskaffe nogle af Trinene i Skalaen — eventuelt at gøre Skalaen stigende for hvert Aar i Stedet for som nu hvert andet Aar; thi Kassens særdeles gunstige Stilling vil kunne begrunde og tillade saadanne endog ret vidtgaaende Foranstaltninger til Fordel for Medlemmerne. Saafremt Repræsentantskabet i Hovedsagen skulde slutte sig til disse Anskuelser, vil det være praktisk, at det paalægges Hovedbestyrelsen nærmere at overveje og undersøge disse Spørgsmaal, og eventuelt at udarbejde derpaa sigtende Ændringsforslag til Vedtægterne, til Forelæggelse for næste Aars Repræsentantskabsmøde, der jo skal finde Sted et Par Maaneder før Delegeretmødet.

Angaaende Kommunetilskudet skal jeg i Aar gentage min tidligere Henstilling til Afdelingerne, om at indsende Andragender herom til Byraadene gennem de lokale Fællesorganisationer af Fagforeninger. Det er sikkert rigtigt, at denne Fremgangsmaade i og for sig ikke er nødvendig, men den er i hvert Fald praktisk, og den letter Kommune-Administrationen Arbejdet med denne Sag, og det kan i visse Situationer ogsaa være heldigt, at vor Kasse ikke isolerer sig.

Hvad angaar Medlemsantallet vil det vel være berettiget at sige, at den Stigning heri, som det forløbne Aar har bragt os — 1141 — er udmærket — i Særdeleshed naar den ses under tidligere Tiders Synsvinkel. Men ser man hen til, at Tilgangen i Beretningsaaret har været 2627, saa er det reelle Fremgangs-Resultat naturligvis ikke paa langt nær saa straalende.

Vi staar her overfor vor atter og atter paapegede og omtalte Hovedskavank — Afgangen. Den har i Aarets Løb været 1486 — et nærmest rentud forfærdende Tal, som i høj Grad giver Anledning til Eftertanke. Trods Overvejelser og Drøftelser har det endnu ikke været muligt at finde den heldbredende Urt mod denne uhyggelige Sygdom paa vort Organisationslegeme, men jeg er for mit Vedkommende ikke i Tvivl om, at man nærmest maa søge Aarsagen i en Brist i Afdelingernes Arbejdsmetode, som maaske i for høj Grad er anlagt efter at indfange de Hundreder eller Tusinder udenfor, og at man derfor ikke skænker dem, der er indenfor, den tilstrækkelige Opmærksomhed. — Jeg er ingenlunde blind for, at selve Arbejdsløshedskassens Virksomhed vil bidrage stærkt til at stabilisere paa dette Omraade, men det alene vil næppe gøre det — der maa sikkert adskilligt stærkere Midler til, og da navnlig et mere intensivt Arbejde end hidtil for at komme Realiterne noget nærmere. Men kommer et saadant Arbejde til i stærkere Grad at gøre sig gældende, og til at gaa Haand i Haand med vor understøttende Virksomhed, da tror jeg, at der i en meget væsentlig Grad vil være dæmmet op for den store Afgang, vi nu som før lider under.

Fremgangen i Medlemsantallet — 1141 — fordeler sig med 547 Mænd, 244 Kvinder, 21 med hvilende Ret og 329 Lærlinge.

Afdelingsantallet er i Aaret 1916/1917 steget med 10 — fra 69 til 79. De 13 nyoprettede Afdelinger er: Kjøbenhavns Forsikringsmedhjælper-Afdeling, Aars, Kellerup, Vordingborg, Brædstrup, Ribe, Brande, Skern-Tarm, Mariager, Skelskør, Storehedinge, Vinderup og Holbæk. De opløste Afdelinger er: Brædstrup, Ribe og Ringe.

Med Glæde understreger jeg, at af de nyoprettede Afdelinger har de 6 Hjemsted paa Landet. Forhaabentlig er det et sikkert Tidens Tegn, som betyder, at vi nu begynder at faa fast Tag i de mange Handels- og Kontormedhjælpere, der arbejder i Landdistrikterne.

Hvad angaar Arbejdsløsheds-Statistik henviser jeg til de herom udarbejdede Oversigter, der er omdelt til Repræsentanterne:

Heraf fremgaar bl. a., at der i Aarets Løb indgik 356 Begæringer, hvoraf de 348 anerkendtes, de 8 nægtedes — saagodt som alle paa Grund af Restance. — Af de 348 blev 193 — 55 pCt. effektive, men det vil ogsaa ses, at de korte Understøttelsesperioder har været de hyppigste, idet 137 kun har oppebaaret Understøttelse i ca. 1 Md., kun 56 har været derover, og deraf kun 5 som er løbet hele Perioden igennem.

De 193 understøttede Medlemmer har hævet for ialt 6080 Dage fordelt saaledes:

1244	Dage à 1,50	Kr.	1866,00
1223	„ à 1,25	„	1528,75
3613	„ à 1,00	„	3613,00
Ialt 6080	Dage med	Kr.	7007,75

udbetalt Understøttelse.

Alle Tallene fortæller om et for Kassen lempeligt Aar, der dog ikke kan betragtes som normgivende. Stærk Efterspørgsel efter Arbejdskraft, ekstraordinær Militærindkaldelse — maaske ogsaa Afgang fra Faget — bevirker dette.

De for alt Erhvervsliv truende Udsigter paavirker allerede i dette Øjeblik Forholdene — og en Bedring i disse Forhold er næppe nærliggende.

I Militærtjeneste var 985 Medlemmer, der tilsammen har været indkaldt 6470 Maaneder, eller gennemgaaende 539 Medlemmer pr. Md., hvilket atter svarer til en gennemsnitlig Militærindkaldelse af 6½ Maaned pr. Medlem.

Da Pladsanvisningen optager et særligt Punkt paa dette Mødes Dagsorden, skal jeg indskrænke mig til at fremsætte nogle faa Data om Virksomheden i det forløbne Aar: Til Kontoret er ialt i dette Tidsrum anmeldt 348 ledige Pladser, hvoraf de 193 var i Kjøbenhavn (fra Centralarbejdsanvisningen 9) og i Provinsen 155.

Af disse Pladser haves der Kendskab til at 95 — 66 i Kjøbenhavn og 29 i Provinsen — er besatte, men jeg understreger, at Efterretningerne om Pladsbesættelser indgaar yderst mangelfuldt og planløst. For at afhjælpe herpaa har vi nu paa Skemaerne for Afdelingernes Kvartalsberetninger indrettet en Spørgerubrik om Pladsanvisningen, og forhaabentlig vil dette bevirke, at i hvert Fald Efterretningsvæsenet for Fremtiden bliver bedre, saaledes at vi faar et nogenlunde nøjagtigt Billede af vor Pladsanvisnings Virksomhed.

Det samlede Aarsresultat kan jo ikke siges at være straalende, men for en Fagorganisation som vor er det i det hele taget en vanskelig Opgave, der ikke er let at løse tilfredstillende. Imidlertid er det jo muligt, at der ved den senere Behandling af Spørgsmaalet kan fremkomme nye Tanker, som kan bidrage til at føre Pladsanvisningsspørgsmaalet ind i en bedre Plan, end det hidtil kan siges at have været. —

Det Helhedsbillede som Arbejdsløshedskassens Virksomhed viser, tør siges at være godt og tilfredsstillende, — ikke mindst i Betragtning af, at de Forhaabninger, vi nærede til Statsanerkendelsen, eller den derved muliggjorte Nyordning af Kassen, viser sig ikke at blive skuffede, idet meget tyder paa, at Tendensen hos Medlemmerne gaar i Retning af mere Tillid til Kassen, hvilket igen medfører, at det enkelte Medlem staar friere i Forholdet overfor Principalerne i enhver Henseende.

Jeg haaber, at denne Tendens yderligere vil gøre sig gældende, thi saa vil Arbejsløshedskassen i endnu højere Grad komme til at fungere, som den har Betingelser for — ikke alene som en Støtte for det enkelte Medlem i en vanskelig Situation, men ogsaa som en for bedre økonomiske Forhold i Faget virkende Faktor.

BERETNINGSDEBAT.

Axel Juhl, Vejle: Jeg kunde ønske, at den nuværende Ordning med Udbetaling af Understøttelse blev gjort lettere; den er for kompliceret, forvolder en Del unødig Skriverier og bevirker, at ledige Medlemmer ofte maa vente paa deres Understøttelse, hvilket navnligt er uheldigt, naar de paagældende skal tiltræde Plads i en fremmed By. Kan Hovedkontoret ikke samtidig med Meddelelse om Begæringens Anerkendelse give Kassereren Besked om, hvormeget der kan udbetales, saaledes at Kassereren selv foretager Udbetalingen, i hvilket Tilfælde Afdelingen da naturligvis selv maa tage Ansvaret for mulige begaaede Fejl? — Endvidere maa vi bort fra vort Mærkesystem, som er for upraktisk. Ved Efterleveringen af Mærker sker det ofte, at Medlemmerne ikke faar deres Mærker, naar de i Mellemtiden er flyttet fra Byen, og ønsker de da Understøttelse, maa de erstatte Mærker, som de aldrig har modtaget. Jeg henstiller til Hovedkontoret at

undersøge, om der ikke kan findes en mere praktisk Ordning, f. Eks. Kontrolbøger, der udsendes til Afdelingskassererne og som disse maa svare til og afregne efter.

Th. Hansen, Aalborg: Det er ret besværligt for Kassereren at have med de mange forskellige Slags Mærker at gøre, og det har hos os bevirket, at vi vanskelig kan faa Kassererposten besat. Kunde man ikke nøjes med 50 og 25 Øres Mærker og maaske Soldatermærker.

Formanden: Jeg skal villig erkende det berettigede i Axel Juhls Kritik af Udbetalingen, men for at gennemføre den foreslaaede Ordning kræves der en Præcision og Planmæssighed, som vel er tilstede i Herr Juhls Afdeling, men desværre ikke findes alle Vegne. Følgen af den foreslaade Ordning vil derfor blot blive mere Ulejlighed og Bryderi, end vi nu har, og jeg tror ikke, at man i Øjeblikket skal ændre noget herved. — Heller ikke Mærkeordningen er idéel, men Herr J.s System var netop det, vi sidst forlod, fordi det var for upraktisk. Det vil medføre en Række Forviklinger og Bryderier med at fremskaffe Opgørelser fra Afdelingerne, hvorhos man heller ikke kan være sikker paa, at Medlemmerne faar deres Mærker — eller rigtige Mærker — udleveret, og det vil da blot blive til langt mere Arbejde for Kassererne end nu. — Kassererens Arbejde er ganske vist ikke ringe i de store Afdelinger, men det vil da, som ogsaa Kotume i flere Afdelinger, være naturligt at honorere den Kollega, som paatager sig dette Hverv.

Muligvis er den Ordning, som Herr Th. Hansen skitserer, bedre, men vi gik til dette System, for at det af Medlemsbogen kunde fremgaa, hvorledes det enkelte Medlems Forhold til Organisationen var.

Ch. Hansen Møller, Hovedbestyrelsen: Paa Aarhus Kongressen udtalte man sig imod Skalakontingentet, fordi det vilde blive for besværligt med de mange forskellige Klasser, men det forekommer mig, at den nuværende Mærke-Ordning frembyder endnu flere Kategorier end Skalakontingentet og jeg henstiller derfor til Overvejelse, om man ikke lige saa godt kunde indføre dette.

Chr. J. Hendil, Hovedbestyrelsen, sluttede sig hertil og anbefalede ligeledes Skalakontingent-Ordningen.

Formanden: Uden at komme ind paa selve Princippet i Skala-Kontingentet skal jeg kun sige, at Indførelsen af dette ikke vilde betyde færre, men tværtimod langt flere forskellige Slags Mærker. Iøvrigt skal jeg gerne tage Spørgsmaalet om Mærke-Systemet op til Overvejelse, for om mulig at finde en bedre Ordning end den nugældende.

Hermed afsluttes Diskussionen og Formandens Beretning godkendes enstemmigt.

ADMINISTRATIONSTILSKUD.

Formanden: Det har desværre ikke været muligt i det forbigangne Aar at forhøje Administrationstilskudet til Afdelingerne, selv om Ønskeligheden talte derfor. Der disponeres ialt kun over ca. 20% af de nydende Medlemmers Kontingent hertil, hvoraf ogsaa Hovedkontorets Administrationsudgifter skal afholdes. Selv om disse ikke fuldtud bliver dækkede ved den foreslaaede Ordning, har Hovedbestyrelsen alligevel besluttet at stille Forslag om Administrationstilskudets Fordeling paa samme Maade som sidste Aar, saaledes at der med tilbagevirkende Kraft udbetales ca. 35 Øre aarlig pr. Medlem til de Afdelinger, hvis gennemsnitlige Medlemsantal andrager mindst 75.

Da der paa denne Maade vil blive et mindre Beløb til Rest af de 1150 Kr. der maa benyttes, har Hovedbestyrelsen vedtaget at yde Odense Afdeling dette, til Trods for at den ikke fuldtud har naaet Minimumsantallet; men Afdelingen har i adskillige Aar haft forskellige Vanskeligheder at kæmpe med og synes nu at arbejde sig ud deraf, og da den trænger til Støtte, har man ment det betimeligt at tildele den dette Beløb. —

Uden Debat sættes Forslaget under Afstemning og vedtages enstemmigt.

REGNSKABET.

Formanden fremlægger Regnskabet for Aaret 1/4 1916—31/3 1917, der balancerer med Kr. 43.634.90. Overskudet for forrige Regnskab er Kr. 10870.87 og i Kontingent er indgaaet Kr. 24053.75. — Medlemsbøger, Erstatningsbøger og Mulkter har indbragt Kr. 1293.00. Renter Kr. 463.38. — Statstilskudet for Halvaaret 1/10 1915 —31/3 1916 beløber sig til Kr. 4829.25 og i Kommunetilskud er oppebaaret i samme Tidsrum Kr. 2124.15. Udbetalingen af Kommunetilskudet er dog ikke ophørt endnu, saa dette Beløb er mindre end det, der kan paaregnes udbetalt.

Udgiften har været: Understøttelse Kr. 7007.75, Repræsentantskabsmøde og Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde Kr. 657.45. Gager og Dyrtidstillæg Kr. 3425.00, Tryksager, Husleje, Telefon og øvrige Administration Kr. 2014.63. Administrationstilskudet til Afdelingerne Kr, 1150.00 og diverse Udgifter Kr. 41.20.

Overskudet bliver derefter Kr. 29339.47 at overføre til næste Regnskab.

Som det heraf fremgaar har Overskudet i den forløbne Periode været over 19.000 Kr., hvilket er langt over Forventning. Men jeg maa alligevel advare imod at drage for lyse Slutninger deraf. En Række Omstændigheder har medvirket dertil, men de urolige og usikre Forhold, der i Øjeblikket hersker, vil meget let kunne medføre, at der bliver stillet ekstraordinære Krav til Kassen, og det vil da være godt, at denne er saaledes konsolideret, at den kan imødekomme de stillede Krav uden ekstraordinære Foranstaltninger — og det tror jeg at Kassen vil evne.

H. Wied-Kirkegaard, Maribo udbeder sig Oplysning om, hvorledes Udbetalingen af Kommunetilskudet foregaar og om Afdelingerne skal paase, at Beløbet bliver udbetalt.

Formanden: De lokale Tillidsmænd har efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt Pligt til at undersøge, om Tilskudet er udbetalt, men da vor Kasse ikke har oprettet Krisefond, har den ikke absolut Krav paa Tilskud, og det vil derfor være praktisk at vente med Henvendelse til Kommunen, indtil Udbetalingen, der foregaar gennem Arbejdsløshedsinspektoratet, er sluttet. Hovedkontoret vil til den Tid give Meddelelse om, hvilke Kommuner der ikke har ydet Tilskud. — Iøvrigt vilde det være heldigt, om Afdelingerne i højere Grad end Tilfældet er, skaffer sig Oplysning om der er tilstaaet Tilskud fra de Kommuner, hvortil der er indgivet Andragende, og at de underrettede Hovedkontoret herom. —

Da ingen yderligere begærede Ordet, gaves enstemmig Decharge for Regnskabet.

PLADSANVISNINGEN.

Formanden forelægger Forslag fra Præstø om Pladsanvisningen: Præstø Afdeling har til Hovedbestyrelsen indsendt dette Forslag og Hovedbestyrelsen har henvist det til Drøftelse i Repræsentantskabet. Det er ikke noget nyt Forslag, der her er fremsat, og hidtil har der ikke været peget paa nye Veje, hvorved vi kunde imødekomme visse Medlemmers Ønsker i Retning af Pladsanvisning. Skal en saadan Sag rationelt tages op, maa der ogsaa tages Hensyn til den økonomiske Side; thi Pladsanvisningen maa da drives som Forretning og dertil kræves baade en Startkapital, som jeg mener det betænkeligt at sætte deri, og et stort grundlæggende Arbejde, hvortil atter maa haves en Mand, der udelukkende kan hellige sig dette Spørgsmaal. Ser man hen til de Resultater, der af andre og med bedre Forudsætninger udrustede Foreninger er opnaaet, tjener det ejheller til at anspore os til Efterfølgelse.

Det er muligt, at der gennem den offentlige Arbejdsanvisning, som vi gennem Arbejdsløshedskassen er i Forbindelse med, kan tilvejebringes en Ordning, saaledes at vi ad denne Vej kan komme ind paa en bedre Ordning af Pladsanvisningen, end vi for Øjeblikket er i Stand til at byde vore Medlemmer.

Th. Hansen: Jeg tror ikke, at den offentlige Anvisning vil kunne løse Pladsanvisnings-Spørgsmaalet tilfredsstillende for vort Fags Vedkommende. De offentlige Arbejdsanvisningskontorer vil altid komme til at virke som lokale Kontorer, og som Forholdene ligger i vort Fag, vil det ikke være nok. Kontoret hos os virker udmærket, men som Regel skal Pladserne besættes med faa Timers Varsel, og har vi ikke netop en ledig Mand hos os, kan vi ikke skaffe Pladsen besat; thi der er ikke Tid til at faa ham andet Steds fra. Sagen maa derfor ses forskelligt for Kjøbenhavn og Provinsen. — Min Skepsis overfor den offentlige Arbejdsanvisning er vokset, og jeg mener, at vi bør søge Forbindelser i Principalkrese, saaledes at vi kommer til at besætte de ledige Pladser. Vanskeligheden bestaar i at faa opsporet, naar og hvor der er Plads ledig, men dersom man stadig tilsendte disse Forbindelser Tilbud om Arbejdskraft, vil der sikkert være nogle, der benytter sig deraf.

Vi maa gøre noget for at løse dette Spørgsmaal, thi ellers maa vi hellere stryge det af Programmet. Jeg henstiller derfor til Hovedbestyrelsen, at den har sin Opmærksomhed henvendt paa Sagen.

Formanden: Den offentlige Arbejdsanvisning har bedre Betingelser at virke under end en mere eller mindre tilfældig Ordning, der træffes af os eller andre. Den af Herr Th. Hansen skitserede Ordning er ikke bedre end den, vi i Øjeblikket arbejder under, men der er jo intet til Hinder for, at man i Afdelingerne lokalt kan optage Idéen.

Th. Hansen gør gældende, at Antallet af ledige Medlemmer er saa ringe i de enkelte Afdelinger, at den off. Arbejdsanvisning ingen Betydning faar i disse. Mit Forslag maa af samme Grund løses af en centraliseret Hovedledelse, saaledes at denne bliver den tilbudgivende.

A. Elvig, Frederikshavn: Vi mente, at Statsanerkendelsen vilde blive til Gavn for Pladsanvisningen, men er blevet sørgeligt skuf-

fede. Jeg ser ikke, at der er noget i Vejen for, at vi kunde udsende Cirkulære til Principalerne om at have os i Erindring, og kan det ordnes nogenlunde, som Herr Th. Hansen har ønsket, tror jeg det vil have sin Betydning.

N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen: Ogsaa jeg saa med Fortrøstning paa den nye Ordning, men den forløbne Tid har skuffet mig. Ved Samtale med Lederne af Kontoret i Kolding har jeg erfaret, at Resultatet af Pladsbesættelsen gennem den offentlige Arbejdsanvisning, for vort Fag ikke har svaret til de nærede Forventninger. — Th. Hansens Forslag tiltaler mig dog heller ikke, og vi bliver sikkert nødt til foreløbig at stille Pladsanvisningen i Baggrunden.

Formanden: Som Forholdene ligger i vore Fag er det et vanskeligt Spørgsmaal at ordne. Ønsker en Principal f. Eks. at sé Medhjælperen, forinden han engageres, hvem skal da betale Udgifterne til Rejsen, der maaske kan dreje sig om lange Afstande. Det er muligt, at de Forventninger, man har næret til den off. Arbejdsanvisning, ikke i første Omgang er blevet indfriede, men N. C. Nielsen maa ikke glemme, at det drejer sig om noget helt nyt, som maa have Tid til at arbejde sig igennem de første Vanskeligheder.

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Pladsanvisningen er jo et af vore Smertensbørn og heller ikke den nye Ordning har fungeret, som vi havde tænkt os. Det synes imidlertid, som man vil søge nye Veje, og jeg foreslaar derfor, at man paalægger Hovedbestyrelsen at forsøge truffet en Ordning efter Samraad med Arbejdsanvisningsdirektoratet.

Dette vedtoges og ligeledes henvistes Præstø-Afdelingens Forslag til velvillig Overvejelse i Hovedbestyrelsen.

VALG AF REPRÆSENTANTER.

Arbejdsløshedskassen har Ret til at sende 5 Repræsentanter til Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde. Af økonomiske Grunde valgtes følgende i Kjøbenhavn boende Medlemmer som Repræsentanter: D'Herrer Jens Johansen, Vilh. Hansen og Martin Pedersen, Kassens ene Revisor Herr H. P. Hansen junr. samt Hovedkontorets Assistent, Herr Harald Heie.

— — —

Derefter erklærede Ordstyreren Mødets Dagsorden for udtømt og Repræsentantskabsmødet hævedes Kl. 11¾.

Centralorganisationens Repræsentantskab

tager Afstand fra de kjøbenhavnske Afdelingers partipolitiske Holdning og fastslaar Organisationens uafhængige Karakter.

Efter Mødet i Arbejdsløshedskassen samles Centralorganisationens Repræsentantskab til et Møde, der aabnes Kl. 2 af Herr Forretningsfører Jens Johansen, som udtaler: Dette Repræsentantskabsmøde er sammenkaldt paa Foranledning af 2 Repræsentanter i Anledning af de kjøbenhavnske Afdelingers Stilling til Borgerrepræsentantvalget i Kjøbenhavn. Forslaget har i Gaar været behandlet i Hovedbestyrelsen, der har vedtaget at lade Mødet afholde.

Efter at Mødet er konstitueret og følgende Tillidsmænd er valgt: Herr Johs. Hansen Svendborg, som Ordstyrer og Harald Heie som Sekretær, udtaler

Forretningsføreren: Da der i Hovedbestyrelsen har fundet en Forhandling Sted om Spørgsmaalet, vil det være naturligt og rimeligt at fremlægge det Materiale, der er fremkommet: De sydsjællandske Afdelinger, Næstved, Præstø, Slagelse og Vordingborg, har i Anledning af de kjøbenhavnske Afdelingers Agitation ved Borgerrepræsentantvalget udsendt en Protestresolution til samtlige Afdelinger med Anmodning om Tilslutning, hvilket har medført Svar fra 37 Afdelinger. De 32 slutter sig til Næstved-Resolutionen, medens 5 tager Afstand fra den.

Hovedbestyrelsen har efter at have behandlet Sagen vedtaget at foreslaa Repræsentantskabet Vedtagelse af en saalydende Udtalelse:

(Resolutionens 6 første Afsnit findes gengivet i Spidsartiklen, medens de 2 sidste — men ændrede Afsnit — havde følgende Ordlyd):

„Repræsentantskabet henstiller derfor til de kjøbenhavnske Afdelinger, at de muliggør deres fortsatte Forbliven i C. O. og genskaber Betingelserne for et loyalt Samarbejde mellem C. O.s forskellige Afdelinger derved, at de udmelder sig af Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn og tilsikrer Hovedbestyrelsen fremtidig Anerkendelse af og Indordning under C. O.s principielle og taktiske Synspunkter.

Dersom Udmeldelsen ikke sker inden den 1. Juni, paalægges det Hovedbestyrelsen straks at træffe de fornødne Foranstaltninger for Indkaldelse af en ekstraordinær Kongres til Behandling og Afgørelse af Repræsentantskabets Forslag om Eksklusion af de kjøbenhavnske Afdelinger og Oprettelse af en kjøbenhavnsk Organisation i Tilslutning til C. O."

Resolutionen er i Hovedbestyrelsen vedtaget med 6 Stemmer mod et Mindretal paa 3 Medlemmer, der ikke kan anerkende dette Standpunkt, idet man vel vil være med til at indrømme, at der kan være begaaet en Fejl, men ikke at denne er saa stor, at den berettiger til saa kraftige Modforanstaltninger, som foreslaaet. Indenfor Mindretallet indtager Herr A. Andreasen et Særstandpunkt og stiller følgende Ændring til Slutningen af Resolutionen: Stykket: „Repræsentantskabet henstiller" og Resten udgaar og erstattes med:

„Repræsentantskabet udtaler derfor overfor de kjøbenhavnske Afdelinger, at Betingelsen for deres Forbliven i Centralorganisationen og for et loyalt Samarbejde med de øvrige Afdelinger vil være, at de kjøbenhavnske Afdelinger ubrødelig overholder C. O.s Love og Organisationens principielle Standpunkter".

Jeg har nu saa objektivt som det er mig muligt forelagt denne Sag for Repræsentantskabet og mener, at Fremstillingen maa kunne afgive Basis for den Forhandling, der skal følge.

Johs. Petersen, Aarhus: Forretningsføreren har allerede motiveret Aarsagen til, at jeg ønskede dette Spørgsmaal sat paa Dagsordenen i Dag. Paa Aarhuskongressen blev Organisationens upolitiske Kurs fastsat og det vakte derfor stor Forbavselse, at man i Kjøbenhavn tog den Stilling til Valget, som Tilfældet var. Vi kan ifølge vore Mandater ikke roligt se paa, at Kongressens Beslutninger saaledes negligeres, og jeg kan derfor slutte mig til den Resolution, som Hovedbestyrelsen har vedtaget, og anbefale Dem at stemme for den.

A. Andreasen, Hovedbestyrelsen: Jeg anser Ansvaret for denne Situation for at hvile paa de kjøbenhavnske Afdelinger, deres Ledelse og maaske mest deres Formand, og jeg beklager umaadelig, at de kjøbenhavnske Afdelinger i saa høj Grad har tilsidesat alle Hensyn. Forud for sidste Kongres havde de kjøbenhavnske Afdelinger paa egen Haand indmeldt sig i Arbejdernes Fællesorganisation, hvilket Kongressen tolererede, da det maaske ikke kunde betragtes som et Brud paa Lovene. Men for at forebygge noget lignende i Fremtiden vedtog Kongressen en Lovændring, der gik ud paa, at alle principielle og vigtige Sager først skulde forelægges Hovedbestyrelsen, og de kjøbenhavnske Afdelinger har været klar over hvad Hensigten dermed var. Jeg forstaar derfor ikke det skete, men jeg haaber, at Lederne for Sagens Skyld vil erkende, at det er et Brud paa Lovene. Man burde have henvendt sig til Hovedbestyrelsen og forelagt Sagen, og hvis man ikke i Fremtiden agter at respektere Lovene, maa Kjøbenhavnerne selv tage Ansvaret for en Splittelse indenfor Organisationen.

Man maa forstaa, at det vigtigste i Organisationen er Sammenholdet, og at de øvrige Medlemmer ikke i Længden finder sig i, at Kjøbenhavnerne bestandig gør som de lyster udenom Organisationens Bestemmelser.

Vi maa dog ogsaa erkende, at det, der er foretaget, ikke nu kan ændres. og hvad bør man da gøre imod det. Jeg er ikke enig med det Flertal, som indenfor Hovedbestyrelsen har vedtaget det foreliggende Forslag, og vil af Hensyn til Organisationen ikke være med til at anvende de Midler, som Forslaget tager Sigte paa. Man ønsker, at Kjøbenhavn skal udmelde sig af Arbejdernes Fællesorganisation og vil have afholdt en ekstraordinær Kongres. Jeg vil ikke, at der skal slaaes noget i Stykker i denne Sag. Der er ikke saa længe til den ordinære Kongres og da en Kongres har tolereret Indmeldelsen maa det være en Kongres, der tager Bestemmelse i dette Spørgsmaal.

Den Opmærksomhed, det udover Landet vil vække, dersom Kjøbenhavn tvinges til at udmelde sig af Fællesorganisationen og det Røre en ekstraordinær Kongres vil forvolde vil ikke gavne, men tvertimod skade Organisationen. Der er stærke Kræfter i Bevægelse for at skade os, vi vil selv give dem Vaaben i Hænde ved at holde ekstra Kongres, og som gammel Organisations- og Tillidsmand vil jeg ikke være med dertil.

Organisationens Myndighed maa kræve, at Afdelingerne underordner sig de Bestemmelser, der hersker, men det Hovedbestyrelsen nu staar i Begreb med er, at slaa adskilligt i Stykker og Hovedbestyrelsen paatager sig et stort Ansvar derved. Dette vil jeg ikke paatage mig og jeg vil derfor ikke være med til at

kræve Udmeldelsen af Fællesorganisationen, hvorfor jeg indstændigt henstiller til Repræsentanterne ikke at slutte sig til Resolutionen, men stemme for mit Forslag.

Vilh. Hansen: Det reelle her foreliggende Spørgsmaal er langt mere dybtgaaende end de herværende Afdelingers Holdning til Martsvalget.

De senere — især de sidste Par — Aar har aabenbaret en stedse voksende Uoverensstemmelse indenfor C. O. vedrørende dens organisatoriske Metoder og faglige Fremgangsmaade. Medens det oprindelig og i hvert Fald endnu officielt anerkendes at være C. O.s Formaal at organisere alle Handels- og Kontor-Medhjælpere, hersker der nu i Ledelsen som i Organisationens enkelte Led modstridende Anskuelser derom, saavel som om Midlerne, — Modsætninger der forlængst er ophørt at være overfladiske; thi de gælder Organisationens Fremtid saavel som øjeblikkelige Retningslinier.

Men Organisationens Grundanskuelse, at give et Fællesudtryk for Medhjælperstanden, er kun mulig gennem en rummelig Organisation, hvori de forskelligartede Anskuelser om politiske og samfundsmæssige Anliggender, der følger af vore Standsfællers afvigende Forudsætninger, Opdragelse, Uddannelse, Funktioner etc., maa indordne sig under den almindelige Standsfølelse og faglige Samhørighed, det gælder at vække og udvikle. Derfor maatte C. O.s Virkemaade, delvis ogsaa dens Indhold paa visse, ikke uvæsentlige, Omraader adskille sig fra Arbejderorganisationerne, der herhjemme er et væsentligt Led i og organisk forbundne med det socialdemokratiske Arbejderparti.

I Modsætning hertil har den nye Kurs, navnlig repræsenteret i Kjøbenhavn, i sin ydre Fremtræden og indre Anliggender søgt den nøjeste Tilknytning til Arbejderbevægelsen, først fagligt, senest politisk. Mod den oprindelige Standsfølelse sættes den langt videre omfattende, politisk forpligtende, Klassefølelse. Disse Særstandpunkter, der naturligvis betyder et helt nyt organisatorisk Princip, er ejheller ukendt i de større Lande, hvor der findes, oftest smaa, socialdemokratiske Medhjælperforbund, hvis politiske Indflydelse vel ingenlunde er betydningsløs, men hvis Indflydelse paa og Tag i Medhjælpermasserne er særdeles ringe. Disse Forbund rekrutteres fra væsentlig de samme Kredse som de kjøbenhavnske Afdelinger, fra de egentlige Forretningsmedhjælpere i Handel og Industri er Tilslutningen derimod kun ringe.

Her i Kjøbenhavn har den tilsvarende Retning som Følge af samvirkende Forhold opnaaet en toneangivende Indflydelse, og ogsaa til en en vis Grad paatrykt C. O sit Præg, saaledes at en Adskillelse er umulig for Udenforstaaende. Den har derved provokeret en Position, der næppe paa langt nær svarer til Anskuelserne i Medlemskredse Landet over — og aldeles ikke til den almindelige Opfattelse blandt kjøbenhavnske Medhjælpere. Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningens Forkastelse af Indmeldelsesforslaget er — efter den Enighed, der først raadede — et talende Vidnesbyrd derom.

Paa denne Baggrund maa Betydningen af opnaaede Overenskomster vurderes. At Resultater er opnaaet i Arbejderforetagender eller med Medhjælperkategorier, hvis Funktioner ikke har direkte Forbindelse med merkantil Uddannelse, beviser ingenlunde, at de samme Metoder kan benyttes og tilsvarende Fremgangsmaade overføres paa det egentlige Forretningsliv. Thi her maa der regnes med: Særlige Engagementsvilkaar, lange Opsigelsesfrister, uensartede Elementer og lige saa forskelligartede Funktioner, de individuelle Muligheder, der ofte er større end i Haandværk og Industri, hvorved de afvigende individuelle Forudsætninger kan øve særlig Indflydelse, — det der trods alt udgør de væsentlige uensartede Vilkaar, der raader for Medhjælpere og Funktionærer sammenlignet med Arbejderne. Derfor vil den nye Kurs paa sin Side — selv mod sin Hensigt — bidrage sit til Fremme af de Splittelsesforsøg, der fra Storhandelen udfoldes for at lagdele Medhjælperstanden. — Selv om der findes Medhjælpergrupper, der indtil Enkeltheder har Arbejdernes Livsvilkaar og for hvem Arbejderorg.s Midler og Former derfor vilde være naturlige, men maaske ikke altid nødvendige, gælder dette ikke for det overvejende Flertal. Derfor er al Ensidighed uigennemførlig, naar Maalet er Stands-Repræsentationen. Vor Organisation skal ikke anslaa de samme Akkorder, men forstaa at spille paa forskellige Strenge, d. v. s. anlægge sin Taktik efter de forskellige Medhjælpergrupper.

Dette er de principielle Synspunkter. De interne, foreningsmæssige er mere ligetil.

Kongressen 1915 satte C. O.s Fremtidskurs som en uafhængig Organisation. Dette var Flertallets Ønske og Vilje, og paa dette Grundlag fortsatte Flertallet Arbejdet. Man veg tilbage fra Hillerød-Forslaget (der krævede Udmeldelse af Fællesorg.) selv om det var det eneste klare og utvetydige der forelaa. Vor Reservation gjaldt Hensyn til Sammenholdet, ud fra den Betragtning, at den Stærke har Raad til Højmodighed, der rigtignok atter forpligter til Loyalitet. Hjemkommen fra Kongressen havde den kjøbenhavnske Formand kun et overbærende Skuldertræk tilovers for Kongressens Mistillidsvotum — og det sidste Udslag af Loyaliteten er ikke til at tage fejl af.

Flertallet er veget Skridt for Skridt. Nu staar vi med Ryggen mod Væggen og maa værge for vor Overbevisning, der for de flestes Vedkommende er indvunden gennem aarelangt Arbejde for C. O. For Flertallet gælder det ikke Magtbrynde, men Klarhed over hvad Organisationen vil og hvorledes den skal styres. Derfor lægges denne Sag i Deres og Kongressens Haand. Jeg nærer personlig den inderligste Antipati mod noget Kompromis og forlanger at de kjøbenhavnske Afdelinger bøjer sig absolut for C. O.s principielle Synspunkter og betingelsesløst indordner sig under dens Bestemmelser. Thi en Fortsættelse under de hidtidige Former er baade urimelig og utaalelig.

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Jeg maa straks sige, at jeg paa ingen Maade kan gaa med til det af Hovedbestyrelsen foreslaaede og jeg føler mig heri fuldstændig enig med det kjøbenhavnske Forretningsudvalg. Vi kan ikke modtage en Ordning, der fuldstændig kuldkaster Kongressens Tilladelse til vort Medlemsskab i Fællesorganisationen, og vi vil i hvert Fald kræve Spørgsmaalet afgjort af en Kongres. Vi kan heller ikke tænke os at gaa med til en Ordning, der vil blive en medvirkende Aarsag til, at den Mand, der efter vort Skøn har gjort et fortjenstfuldt Arbejde indenfor Organisationen, maa søge over paa andre Arbejdsgebeter.

Om vor Valgagitation vil jeg gerne sige, at der ofte fra Hovedbestyrelsens Side er udtalt Ønskeligheden af, at Organisationen var repræsenteret i de kommunale Forsamlinger, og Ønsket, der har faaet Karakteren af et Paabud, maatte i særlig Grad gælde Kjøbenhavn. Ved dette Valg øjnede vi Muligheden af at kunne blive repræsenteret i Borgerrepræsentationen, og det var da ikke alene naturligt men selvfølgeligt, at vi skaffede Organisationen denne Repræsentation. Jeg tør godt sige, at den eneste Maade, vi kunde faa en Mand valgt, var gennem Socialdemokratiet og da vi indsaa dette, handlede vi ud herfra. Partiets Imødekommenhed overfor vor Anmodning betragtede vi som moralsk forpligtende til for os at arbejde for den Liste, der indeholdt vor Repræsentant. Det er klart, at vor Valgagitation maa foregaa paa anden Maade end i Provinsen. Vi har her ca. 12000 Medhjælpere at skulle i Tale, og til disse udsendte vi Cirkulæret om at stemme paa den Liste, der indeholdt vore Repræsentanter, og vi gjorde det under Paavisning af den sociale Kendsgerning, at Medhjælperne socialt er stillet paa økonomisk Interessefællesskab med de øvrige Lønarbejdere, hvad ingen kan bestride. Ligeledes fremhævede vi, at dette Parti var det eneste der i den forløbne Periode virkelig havde varetaget vore Interesser socialt set, hvilket ogsaa ubestridt er rigtigt. Vor Anbefaling var derfor standspolitisk og ingenlunde en principiel partipolitisk Tilslutning.

Vor Anbefaling var ogsaa kun tidsbegrænset og gældende for dette bestemte Valg og den var tillige begrænset til Kjøbenhavn alene, hvorfor den absolut ikke kan være forpligtende overfor Landsorganisationen eller de øvrige Afdelinger. Jeg kan derfor ikke erkende, at der foreligger et Lovbrud; tvertimod kan der vel siges, at vi var forpligtet til vor Handling gennem C. O.s Love § 3, der siger, at man ved alle lovlige Midler skal søge tilvejebragt bedre Forhold i alle Retninger indenfor Standen.

Organisationen maa nu til at indfri nogle af de Løfter, den har givet gennem 20 Aar, og det er naturligt, at Kjøbenhavn, hvor Uretfærdigheden er størst, men hvor Chancerne for at raade Bod derpaa ogsaa er til Stede, gaar i Spidsen, og der er vel ingen, der vil bestride, at vore Overenskomster og det mere agressive fagforeningsmæssige Arbejde, Organisationen udfolder, har sit Udspring i Kjøbenhavn, der paa dette Omraade er — og skal — gaa foran og tage Stødet op for Provinsen. Kan hænde, at de Midler, vi benytter, er skrappere og mere haardhændede end Provinsen vilde eller kunde benytte. — Dermed ønsker vi ingenlunde at være de toneangivende eller regerende, der ikke tager Hensyn til Provinsen, og mener denne, at vi har begaaet Fejl, stiller vi os gerne forhandlingsvillige; thi den kjøbenhavnske Ledelse bestaar ikke af ansvarsløse Personer, der ikke vil være med til at rette mulige begaaede Misgreb.

Arbejdet i Kjøbenhavn har ikke været let. Indtil 1912 havde vi kun samlet 212 Medlemmer eller 14 pr. Aar, i 1915 havde vi 914, medens der for Aaret 1916 har været en Fremgang paa 316 Medlemmer, saaledes at vi i Dag staar med ca. 1400 Medlemmer. Efter mange Aars forgæves Arbejde er det efterhaanden gaaet op for os, at der maa gaas andre Veje herinde for at komme frem, og Resultatet har ikke skuffet os i saa Henseende. Hele den kjøbenhavnske Taktik har vi anlagt ud fra den Betragtning, som en redaktionel Artikel i D. H. K. M. T. i 1910 udtaler: „Vor Organisationsbygning skal rejses paa den egentlige Medhjælperstands faste Klippegrund". Det har Gyldighed endnu, men skal vi yde et virkeligt fagforeningsmæssigt Arbejde, maa vi erkende med hvilke Befolkningslag vi har økonomisk Interesse-

fælleskab. Vi har Pligt til at afhjælpe den sociale Uret i Medhjælperlagene, som Herr Vilh. Hansen i en Stævnetale 1911 har paapeget, og som d'Herrer Chr. J. Hendil, N. C. Nielsen og Michael Nielsen saa ofte og rigtigt har fremholdt i Bladartikler. Derfor forstaar jeg ikke, at d'Herrer nu vil anlægge en Taktik, der kun tager Hensyn til Fagets Overklasse, og at de ganske synes at have glemt den Medhjælperfortid, der gennem D. H. K. M. T.s Spalter raaber til dem. — Forslaget, der foreligger, skal blive forelagt en Generalforsamling i Kjøbenhavn, men kun Kongressen har Ret til at træffe Afgørelsen i Spørgsmaalet.

N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen: Det gælder at skaffe Klarhed og Andreasens Resolution er derfor ikke fyldestgørende. Det gælder for os, at faa fat i de egentlige Medhjælpere, hvortil alle vi hører, men det første Resultat af Kjøbenhavnernes Handling har været, at I. M. F. ikke sluttede sig til os. — Jeg er enig i den Betragtning, at vi ikke skal slaa noget i Stykker, men jeg mener, at det er et retfærdigt og rigtigt Standpunkt, jeg har taget, og jeg føler mig i Overensstemmelse med de fleste af Medhjælperne. Jeg har ikke svigtet Standpunkt eller glemt min Fortid, men jeg mener, at Organisationen bør være saa rummelig, at den kan omfatte alle vore Standsfæller.

Th. Hansen, Aalborg: Det kan være rigtigt, hvad Herr Andreasen udtaler, men han drager ikke Konsekvensen deraf, naar han lægger Ansvaret paa Hovedbestyrelsen; Ansvaret ligger alene paa de kjøbenhavnske Afdelinger. Herr Martin Pedersen har misbrugt den Tillid, der var vist ham; thi selv om han paaberaaber sig Lovens Paragraf om alle lovlige Midler, har han vel ikke glemt Indledningen til § 8. Jeg spørger, hvorfor har man ikke spurgt Hovedbestyrelsen i dette Tilfælde, thi det er dog den, der bestemmer hvilke Midler, der er lovlige.

Kongressen har klart udtalt, at man vedblivende skulde staa paa det politisk nevtrale Grundlag. Man har tidligere toleret saavel at de kjøbenhavnske Afdelinger kaldte sig Fagforening som senere Indmeldelsen, men nu kan man ikke tolerere Kjøbenhavnernes Handlinger mere, og vil de ikke bøje sig for Flertallet indenfor Organisationen og bygge paa samme Princip, maa de for min Skyld gerne gaa.

Ch. Hansen-Møller, Hovedbestyrelsen: Jeg tror ikke det er rigtigt, at der kun kunde faas en Kandidat ind paa den socialdemokratiske Liste. Der var opstillet Kandidater paa 2 Partiers Lister, men jeg har erfaret, at den ene blev trukket tilbage paa Forlangende af Socialdemokratiet.

Axel Juhl, Vejle: Der har i de sidste 5—6 Aar været megen Strid indenfor Organisationen mellem Kjøbenhavn og Provinsen, og hvis man ikke kendte Sagen nærmere skulde man tro, at Kjøbenhavnerne var nogle slemme Revolutionister; men gaar man til Bunds i Stridsspørgsmaalene, ser man, at disse ikke er værre end at alle vi andre ogsaa kunde gaa med dertil. Vi saa det sidst med Indmeldelsen i Arbejdernes Fællesorganisation. Havde dette Spørgsmaal virkelig været af saa stor Interesse for Organisationen, vilde man næppe af Hensyn til Kjøbenhavnerne have ladet være med at tage de skarpeste Forholdsregler. Vi har Time efter Time drøftet en Bevilling til Kjøbenhavn om Administrationstilskud, som vi alle erkendte det berettigede i, at der blev ydet Kjøbenhavn, og som Kjøbenhavnerne har forvaltet saa udmærket, at Pengene har givet os gode Renter igen, men det er betegnende, at vi til Trods for Enighed om Rigtigheden og Gavnligheden i Bevillingen, dog ikke straks kunde enes om at give denne.

Nu gaar Komedien igen. Efter Premiéren i Næstved har Hovedbestyrelsen og nu Repræsentantskabet faaet Sagen til Behandling og nu skal Kjøbenhavnerne igen have Klø. Herregud! Kan vi dog ikke snart komme fra at hænge os i Formaliteterne!; thi naar der foreligger praktiske Hensyn, maa en Afdeling have saa megen Konduite, at den kan handle paa egen Haand og sætte sig ud over Formaliteterne. — Jeg er enig med vore kjøbenhavnske Kolleger; hvorfor skal vi ikke støtte det Parti, der vil støtte vort Arbejde og tage Front mod de andre Partier. Det er et uholdbart Standpunkt, at vor Organisation skal være nevtral, og vi gavner ikke vor Stand derved; thi sætter vi os udenfor Arbejdet, kan vi ikke gøre vor Indflydelse gældende. Det siges, at vi i saa Fald ikke vil kunne samle alle Medhjælpere, men det passer ikke; thi betragter vi andre Fag, ser vi, at de har været i Stand dertil. Betragt f. Eks. Typograferne og deres Fagforening, der er tilsluttet „De samvirkende Fagforbund", uden at alle deres Medlemmer er Socialdemokrater. Det er en af de stærkeste og bedste Fagforeninger.

Man har talt om at ekskludere de kjøbenhavnske Afdelinger, og det Forslag, der foreligger, vil betyde det samme som Eksklusion; thi jeg tror ikke, at Kjøbenhavnerne udmelder sig af Fællesorganisationen. Men har man betænkt om Provinsen kan undvære dem? De kan sikkert bedre undvære Provinsen!

Der har ogsaa været talt om offentlig Tagen-Afstand, hvad jeg meget nødig ser; thi raaber vi op om dette Spørgsmaal, vil vi blot blive til Latter udadtil. — Det vil gaa med dette Spørgsmaal, som med alle de andre: Efterhaanden indser man, at det var rigtigt gjort. Provinsafdelingerne vil det ikke skade, og giver man blot klar Besked paa Forespørgsler om, hvad det i Grunden er der er sket, saa vil Medlemmerne slaa sig til Taals med og ikke gøre mere Blæst ud af den Sag.

Skal vi fortsætte vort Arbejde paa samme Vis som hidtil, øjner jeg ingen Vej fremad. Kjøbenhavnerne er praktiske Folk, med et rigtigt fagforeningsmæssigt Greb paa Tingene, men saasnart noget Nyt kommer op, ja saa føler og lister vi os frem for til Slut at opdage, at vi staar paa akkurat samme Standpunkt som de.

Carl Poulsen, Revisionen: Jeg taler her som Revisor og gammelt Medlem, der i mange Aar har følt mig ilde berørt ved den Stilstand, vi i Virkeligheden stod i. Det har derfor glædet mig, hvad der er sket, thi derved er der kommen Liv i Bevægelsen. Lad os derfor ikke foretage os noget, der kan splitte det, vi igennem 20 Aar møjsommelig har kæmpet for. — Vor Opgave er at forbedre Medhjælpernes Forhold. Javel, men vi maa naturligvis arbejde for at faa de daarligt stillede Medhjælperes Forhold forbedrede, thi de bedrestillede skal nok klare sig selv. Men vedtager vi den foreliggende Resolution, saa naar vi ikke Maalet. Hvis vi for Aar siden havde indsat i vort Program, at vi vilde repræsenteres i de kommunale Raad, saa havde vi været fri for denne Opstandelse, og de enkelte Afdelinger vilde da selv have ordnet sine Sager i saa Henseende. — Mine Herrer! Jeg henstiller til Dem at De for Sagens Skyld ikke stemmer for dette Forslag, men ser at blive enige.

Chr. J. Hendil, Hovedbestyrelsen: Herr Martin Pedersen kan ikke fatte, at jeg er gaaet med til Flertallets Forslag, og mener at jeg derved har svigtet det, jeg hidtil har kæmpet for; men jeg kan forsikre Herr P. om, at jeg stadig interesserer mig for de daarligt stillede, som man har kaldt Fagets Hjælpearbejdere. Disse har Kjøbenhavnerne derimod aldrig anerkendt og dem vinder man ikke paa Socialismen.

Vi maa have en Garanti overfor de kjøbenhavnske Afdelinger, og jeg holder paa, at Garantien maa være Udmeldelsen af Arbejdernes Fællesorganisation. Arbejderpartiet kan ikke være tjent med at have en lille socialistisk Fraktion tilsluttet, men vil have mere Gavn af en stor uafhængig Organisation.

Michael Nielsen, Hovedbestyrelsen: Vi der repræsenterer Flertallet, staar nu med Ryggen mod Væggen og kan ikke komme længere tilbage. Vi har faaet det ene Slag i Ansigtet efter det andet fra Kjøbenhavn, og maa nu værge for os. Vi vil miste Respekten for os selv og vore Mandater, hvis vi ikke foretager virkningsfulde Skridt til Forebyggelse af Gentagelser fra Kjøbenhavns Side. — Det er Indmeldelsen i Arbejdernes Fællesorganisation, der er Aarsagen til det, der er sket, og derfor maa vi tage Tyren ved Hornene og forlange Afdelingernes Udmeldelse af Fællesorganisationen.

Vi maa indfri de Løfter, som vi har givet Medhjælperne, siges der, og vi er ikke afveget i denne Betragtning; men Tidspunktet er ikke tilstede hertil, før vi bliver de mange. Vi vil ikke skubbe dem fra os, der er bedrestillede, men vi vil have Rammerne udvidede, saaledes at der er Plads til alle. —

Kjøbenhavnerne burde have ventet med den debatterede Handling, indtil Sagen paa behørig Maade var forelagt, men da de ikke har villet det, maa de selv tage Følgerne, og jeg henstiller derfor til Dem at stemme for vor Resolution.

A. Andreasen: Herr Martin Pedersens Udtalelser var en Skuffelse for mig, da jeg anser det skete for et Lovbrud og haabede, at han vilde have indrømmet det. — Jeg kan ikke flytte Ansvaret bort fra Hovedbestyrelsen. Jeg har sagt, at Kjøbenhavn havde Ansvaret for den foreliggende Situation, men hvis Hovedbestyrelsens Forslag vedtages, vil dennes Ansvar være langt større; thi derved sættes mere paa Spil.

Jeg er enig i Herr Juhls Betragtninger over, hvilke Interesser, der tjener Medhjælperne bedst, men naar vore Bestemmelser nu engang er saaledes som Tilfældet er, maa de kjøbenhavnske eller enhver anden Afdeling rette sig efter dem, hvad enten de saa er rigtige eller forkerte.

Frk. Johanne Andersen, Hovedbestyrelsen: (der iøvrigt ikke ønsker sig refereret) deler ikke Redaktørens Synspunkter med Hensyn til den ny Kurs, Organisationen skulde være slaaet ind paa, og finder, med specielt Henblik paa Spørgsmaalet fra Kjøbenhavn, at den foreslaaede Udtalelse er uheldig.

Forretningsføreren: Jeg er enig med Redaktøren i, at det her drejer sig om mere end det ligegyldige kjøbenhavnske Valgcirkulære. D'Herrer samler sig nu for at slaa Bom for et praktisk Organisationsarbejde, hvor Mulighederne for et saadant Arbejde alene er til Stede, og hvor det kan tjene som Eksempel for Provinsen. Det Arbejde burde man ikke i den Grad underkende, som Kendsgerningerne viser, at man gør, idet man skruer Udviklingen for de danske Medhjælpere tilbage for en uoverskuelig Fremtid og forhindrer dem i et praktisk Arbejde, som kan knytte

dem til Organisationen. Jeg har forsøgt at faa Provinsens Medhjælpere til at forstaa dette, og jeg har maaske været naiv nok til at tro, at i hvert Fald de Ældre og Lederne for Organisationen var kommen videre, end at de vil fortolke Lovene i den snævreste Forstand, i Stedet for at fortolke dem i den liberaleste Aand, saaledes at vi kunde fortsætte dette Arbejde. Jeg har først nu faaet at se, hvor dybt den gamle harmoniforeningsmæssige Opfattelse bunder, ogsaa i vor egen Lejr. — Jeg paastaar at kende den almindelige Medhjælpers Kaar bedre end Herr Vilh. Hansen, og deres Vilkaar tjenes ikke ved højere Klarhed i Arbejdet i den Forstand, som Flertallet ønsker.

Vi er forhen begyndt et Arbejde paa at danne et Grundlag, hvorpaa et planmæssigt og praktisk Arbejde kan tages op med Held til at komme igennem, og vi var alle enige om den Form, hvorunder dette kunde gøres; men nu staar en af de førende og er Talsmand for akkurat de stik modsatte Anskuelser. Hvad vil det sige, at man vil skabe Klarhed i dette Spørgsmaal, samtidig med at man for 2 Maaneder siden var fuldkommen enige i den modsatte Opfattelse.

Vi kan ikke blive staaende paa det Standpunkt, som vi startede paa for 17 Aar siden; thi en Organisation maa som ethvert andet Væsen udvikle sig med Tiden, som den maa følge. Det er beklageligt, hvis man ikke kan se, hvorledes og i hvad Retning Udviklingen gaar, og kan man det, bliver Ansvaret for at holde Organisationen tilbage meget stort. Hvis man vedtager et saadant Forslag, som her i Dag foreligger, saa er der drevet en Kile ind i Organisationens Bygning, som vil sætte Organisationen langt tilbage, og Herr Vilh. Hansen vil være med til at løsne den Sten i vor Organisationsbygning, hvad han i 1915 paa Kongressen erklærede ikke at ville gøre, da det vilde stride mod hans Fortid.

Jeg beklager personlig, hvad der er foregaaet her; ikke for min Persons Skyld; thi jeg skal vide at tage mit Standpunkt, men fordi der knuses noget af det, som vi alle har været med til at bygge op. Flertallets Vilje er imidlertid Landets Lov, ligesom Flertallets Vilje ogsaa er Organisationens Lov, og da det her drejer sig om Principper, maa saavel Afdelinger som Personer tage Konsekvenserne af det, der her sker, og derefter indrette sig som deres Anskuelser og Sympatier dikterer dem, som jo ogsaa ønsker at tjene og fremme Sagen paa bedste Maade.

Johs. Sjælland, Hovedbestyrelsen: Det vigtigste i denne Sag er, at man vil bort fra den hidtidige Kurs. Jeg mener aldeles ikke, at man vil gavne eller kan samle Medhjælperne om den Kurs, som de kjøbenhavnske Afdelinger er slaaet ind paa.

Naar Hovedbestyrelsens Medlemmer er valgt til at værne den Kurs, som hidtil har været den gældende, saa er det dem paalagt at skaffe Organisationens Ønsker og Love respekteret, og vi skylder at faa C. O. ledet i den Retning, som vi er valgt paa. — Er vi i Overensstemmelse med Kongressen eller er vi det ikke? Vi vil gøre Centralorganisationen en daarlig Tjeneste ved at udskyde dette Spørgsmaal, og jeg ønsker ikke for min Part at være Medleder i en Organisation, hvis jeg ikke er i Overensstemmelse med Kongressen og Flertallet.

Vilh. Hansen replicerer kort til de faldne Udtalelser og henviser til sin tidligere Redegørelse vedr. Flertallets Standpunkt, samt tilføjer: Naar Kjøbenhavn er naaet til sit nuværende Resultat, der med al Anerkendelse af det nedlagte Arbejde ikke er særlig imponerende, naar Hensyn tages til, at Medlemstallet dog kun sammensættes af et forholdsvis ringe Antal af de egentlige Medhjælpere i Handel og Industri, skyldes dette naturligvis ogsaa den Støtte, C. O. har ydet Afdelingerne. Derved er ordnede administrative Forhold og et planmæssigt Arbejde, som hidtil var ukendt, muliggjort. At dette maa resultere i Fremgang er selvindlysende.

Ogsaa jeg er skuffet ved Herr Martin Pedersens Udtalelser; de er ikke egnede til at vække Tillid til en foreløbig, langt mindre til en blivende, Ordning af det omdebatterede Anliggende. Imidlertid tør man vel nu anse det foreliggende Spørgsmaal for uddebatteret og belyst fra alle Sider.

(Paa Forslag af Taleren afbrydes Mødet i 10 Minutter, og Vilh. Hansen anmoder Hovedbestyrelsen om at samles til Drøftelse af den foreliggende Situation).

Da Mødet atter genaabnes udtaler

Vilh. Hansen: Paa mit Forslag er Hovedbestyrelsens Flertal indgaaet paa at acceptere den af Herr Andreasen foreslaaede Ændring til vor Resolution. Dette skyldes Visheden om, at netop Flertallets Forslag vilde blive vedtaget, hvilket vilde sætte dybe Spor i Organisationen og i Øjeblikket medføre uheldige Forhold. — Imidlertid betyder dette ikke, at vore Standpunkter og Opfattelse er ændret, men kun at den ikke fra nogen Side ønskede ekstraordinære Kongres bortfalder, og at Afgørelsen udsættes til den ordinære Kongres 1918. Iøvrigt forudsætter jeg naturligvis, at Herr Martin Pedersen paa de kjøbenhavnske Afdelingers Vegne giver os Tilsagn om en virkelig loyal Holdning i den resterende Del af Kongresperioden. Endvidere har Herr Jens Johansen — hvad der var en Forudsætning for mit Forslag — lovet at fungere videre som C. O.s Forretningsfører indtil den ordinære Kongres.

Martin Pedersen: Der er forlangt, at man fra vor Side skulde indrømme, at vi har begaaet et Lovbrud, men jeg kan ikke erkende, at det er Tilfældet. Til Herr Vilh. Hansen skal jeg svare, at jeg føler mig aldeles overbevist om og skal gøre mit til, at den kjøbenhavnske Ledelse loyalt arbejder for et fredeligt Forhold mellem Kjøbenhavn og Provinsen.

— — —

Dermed er Diskussionen afsluttet og den i Henhold til foranstaaende ændrede Resolution sættes under Afstemning og vedtages med følgende 12 „Ja"-Stemmer: A. Andreasen, A. Elvig, Ch. Hansen-Møller, Johs. Hansen, Th. Hansen, Vilh. Hansen, Chr. J. Hendil, Carl Knudsen, Michael Nielsen, N. C. Nielsen, Johs. Petersen og Johs. Sjælland.

„Nej" svarer: Johanne Andersen, Axel Juhl og Martin Pedersen.

„Stemmer ikke" svarer: Johs. Elding, Jens Johansen Else Nissen og H. Wied-Kirkegaard.

Efter at et af Herr Th. Hansen under „Eventuelt" fremført fagligt Anliggende i Aalborg er drøftet og henvist til Hovedbestyrelsen, afslutter Ordstyreren Kl. 6 Repræsentantskabsmødet med Udbringelse af et „Leve Centralorganisationen".

Conto pro diversi.

HOVEDANMELDELSERNE.

Provinsafdelingernes Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 15. Juni. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i to ligelydende Exemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 15. Juni være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, d. 1. Juni 1917. *„D. H. K. M. T."s Eksp.*

DET NORDJYDSKE SOMMERSTÆVNE.

Vi henleder alle vore nordjydske Kollegers Opmærksomhed paa det største Stævne, som i mange Aar har været afholdt i det nordlige Jylland, nemlig vort nordjydske Sommerstævne i Aalborg, Søndag den 17. Juni. I Stævnet deltager 10 nordjydske Afdelinger. Vi oplyser for Deltagerne nedenfor Programmet: Kl. 9½ samles Aalborg-Kollegerne med de fremmede paa Banegaardspladsen. Kl. 9¾ afmarcheres til „Frederiksminde" (Stærekassen), hvor Forfriskninger indtages. Kl. 11¼ afmarcheres til Skansebakkerne i Nørresundby. Kl. 12½ Stævnetale af Herr Vilh. Hansen, Kjøbenhavn. Kl. 1½ Afmarch til „Odd Fellow-Palæet". Kl. 2 Middag paa Palæet. Pris pr. Kuvert 3 Kr. Efter Middagen serveres Kaffe i Selskabslokalerne paa 1. Sal. Derefter selskabelig Samvær og Dans. *Stævneudvalget.*

FANEINDVIELSE I SVENDBORG.

Afdelingen i Svendborg afholder Søndag den 3. Juni sin 10-aarige Stiftelsesfest, der vil blive fejret paa særlig festlig Vis derved, at en Afdelings-Fane samtidig indvies. — Efter stedfunden Indvielse vil Dagen slutte med et kollegialt Samvær.

Ved Faneindvielsen vil der blive holdt Taler af Herr Vilh. Hansen og Hovedbestyrelsesmedlem Herr Ch. Hansen-Møller, Odense, der som bekendt er et mangeaarigt virksomt Medlem af Afdelingen.

REFERATET AF HOVEDBESTYRELSESMØDET,

der afholdtes i Kjøbenhavn Lørdag den 19. Maj, maa udgaa til næste Nummer, eftersom de omfattende Referater af de to Repræsentantskabsmøder lægger Beslag paa dette Nummers Spalterum.

Iøvrigt samlede Forhandlingerne ved Hovedbestyrelsens Møde sig i Særdeleshed om det samme Emne, som dannede Dagsordenen for Centralorganisationens Repræsentantskabsmøde.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 12. 15. Juni 1917. 17de Aargang.

VORT EGET VÆRK — VOR EGEN KURS.

FRA Centralorganisationens Barndomsaar, fra den Tid, hvor de første Afdelinger dannedes, var der en Tanke som var den ledende og som prægede alle Foregangsmændenes Arbejde. Vor Organisation skulde være selvstændig og fri og den skulde derfor være Medhjælpernes eget Værk. Det var klart for vore ledende Mænd og Kvinder, at den Organisation der tog mod Beskyttelse og Hjælp fra oven, fra Principalernes Kreds, eller den Handels- og Kontormedhjælperorganisation, der gik den anden Vej og meldte sig under et enkelt politisk Partis Fane — i samme Øjeblik havde mistet sin Selvstændighed.

Man faar intet i denne Verden uden at give noget igen, derfor gjaldt det om kun at modtage Kraft og Støtte fra Medhjælperne — for at vi kunde give alt tilbage til Medhjælperne igen — og til ingen andre.

Vor Organisations sunde Vækst i Aarenes Løb fortæller tydeligt, at det var den rigtige Vej vi var inde paa — den Vej der i Længden vilde tiltale Medhjælperne mest — og de sørgelige Ruiner, der endnu findes hist og her af de gamle Harmoniforeninger, fortæller paa sin Vis, at vi havde Retten — Livets og Udviklingens Ret — paa vor Side. Harmoniforeningerne kommer aldrig igen, fortvivlede Forsøg paa at hælde ny moderne Drikke paa de gamle, mugne Læderflasker vil kun føre til kummerlige Resultater, og for vor Organisation vil Udviklingen føre med sig, at det faglige Arbejde og de faglige Opgaver snart fuldstændig vil have fortrængt gamle Rester af forældede Fordomme.

Der er ikke mere nogen Fare for at vi kan drives ud af vor Kurs til den Side. Men det vil heller ikke lykkes at drive os ud af Kurs til den anden Side!

Det er forstaaeligt, om nogle af vore Mænd, hvis Hjærte og Sympati gaar i en bestemt politisk Retning, kan tage fejl af Vejen, kan faa Blikket forvirret ved at fordybe sig i en social Bevægelse, som vi kan lære saa uendelig meget af.

Det vil derimod aldrig kunne tilgives, om de Mænd, som Kongressen har givet Ansvaret for vor Organisations Ledelse og dens Vækst, de Mænd der gennem trælsomt, aarelangt Arbejde har erhvervet sig den faste Overbevisning, at Vejen til Medhjælpernes Frigørelse gaar gennem den uafhængige Organisation — om disse Mænd lod Organisationens Grundprincipper i Stikken og svigtede deres egen Overbevisning, som er denne: Den danske Medhjælperstand, denne uensartede Stand kan samles i en uafhængig Organisation, naar denne Organisation fuldtud er Medhjælpernes eget Værk og naar den følger sin egen uafhængige Kurs. Maalene der er naaet i Tiden der gik, Medhjælperstandens Beskaffenhed i Nutiden og Fremtiden som den tegner sig for os — alt tyder paa, at der i en overskuelig Fremtid ingen Grund er til at ændre denne Kurs.

Derfor skal den fortsættes — og følges uden Slinger af alle vore Afdelinger.

Saa lidt som Organisationen skal gøre Lakajtjeneste for Principalerne, saa lidt skal den gøre Vasaltjeneste for et enkelt politisk Parti. —

Langsomt har vi arbejdet vor Organisation op, Sten paa Sten har Medhjælperne selv i Aarenes Løb i Titusinder af smaa Bidrag skabt den Bygning, vi nu har rejst. Et socialt, økonomisk og moralsk Rygstød for alle de, der trænger til vor Støtte.

Denne Bygning maa vi værne om til det yderste — baade mod beregnende ydre Fjender og mod letsindige Experimenter indenfor vore egne Mure.

Og een Ting ved vi: Den Tid rykker os ind paa Livet nu, da vi rundt om i Landet skal tage de faglige Opgaver op og arbejde med Realiteter, hvor vi før arbejdede med Theori, skal til at prøve vore Medlemmers Sammenhold og Kammeratskab, hvor vi før maatte nøjes med et Indmeldelseskort og et Kontingent. Men Sammenholdet og Kammeratskabet tilsikres ikke ved at tilklistre vor Organisation en bestemt partipolitisk Etikette, — en Etikette, som Flertallet af Medhjælperne aldeles ikke vil bære. Den faglige Solidaritet vil derimod af sig selv vokse i samme Grad som Medhjælperne gennem Organisationen ved dens Krav og navnlig ved de kommende uundgaaelige Kampe kommer til at træde i et mere personligt Forhold til deres Organisation.

Da vil Centralorganisationen blive det den skal være: Medhjælperstandens faglige Opdrager — fordi den giver Medhjælperne faglig Forstaaelse, — Medhjælperstandens faglige Beskytter — fordi den formaar at rejse og gennemføre en faglig Kamp, — og Medhjælperstandens faglige Repræsentation — fordi den formaar at samle alle Standens Lag indenfor sine Rammer.

Men for at naa dette Maal, maa vi have vore Sager i Orden, Takt og Disciplin i Rækkerne indadtil — og en klar ensartet og stærk Stilling udadtil.

Chr. J. Hendil.

Hovedbestyrelsesmøde.

CENTRALORGANISATIONENS Hovedbestyrelse samledes som tidligere omtalt Lørdag den 19. Maj til ordinært kvartaarligt Møde paa Hovedkontoret. Samtlige Medlemmer var til Stede. — Efter at Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokoller var oplæste, indlededes Forhandlingerne med

Forretningsførerens Beretning.

ORGANISATIONENS FREMGANG.

Der har ikke i den forløbne Periode været drevet nogen særlig Agitation udadtil, men Afdelingerne har hver for sig udfoldet en travl Virksomhed, der har sat sit Spor i Medlemstilgangen, saaledes at der kan noteres gode Resultater, til Trods for at den aarlige Restance-Regulering er foregaaet i Perioden.

Afdelingernes Antal er gaaet op til 79, hvilket skyldes Oprettelse af Afdeling i Holbæk. Der er desuden en Række Pladser, hvor Sandsynlighed for Afdeling er tilstede, men da Aarstiden ikke er heldig for Oprettelsen, har man foretrukket at vente til Efteraaret. Da Hovedkontoret har omlagt Optagelsen af Medlemsstatistiken, saa den fremtidig følger Kvartalerne, udviser Statistiken pr. 1. April en Tilbagegang fra 1. Marts paa 365 Medlemmer. Dette skyldes Reguleringen, der foregaar i Overensstemmelse med Arbejdsløshedskassens Bestemmelser. Selv om en saadan Aareladning kan gøre ondt i Øjeblikket, er man dog alligevel i det lange Løb bedst tjent med at undvære de „Papirmedlemmer", som i Virkeligheden ikke er meget værd og kun er til Byrde for Organisationen og Arbejdsløshedskassen.

Fra 1. April og indtil Dato er der imidlertid indmeldt 515 nye Medlemmer, saaledes at den reelle Fremgang i hele Perioden i Virkeligheden er 150 Medlemmer. Militærindkaldelserne lægger fortsat stærkt Beslag paa vore Medlemmer; saaledes er der for Tiden indkaldt 640.

AGITATIONEN.

Foruden de Medlemsmøder, som de fleste Afdelinger ugentlig foranstalter, er der afholdt 12 offentlige eller delvis offentlige Møder med Foredrag af egne Medlemmer. Desuden er Branchenumrene af D.H.K.M.T. blevet meget flittigt benyttet af Afdelingerne til Agitation. — De kjøbenhavnske Afdelinger har ladet afholde en sammenhængende Foredragsrække om „Danmarks handelspolitiske Historie", omfattende 4 Foredrag, der ialt kostede 1 Kr. Fuldmægtig i Generaltolddirektoratet, cand. polit. Helge Smith afholdt Foredragene, der havde ret god Tilslutning, og som i det hele havde et Forløb, der opfordrer til Efterfølgelse og Gentagelse.

OVERENSKOMST-FORHANDLINGER.

Med A/S „De danske Vin- & Konservesfabriker" er der indgaaet et Forlig, der gennem en Overenskomst i det væsentligste skaffer vore Krav opfyldte. For Medlemmerne i Firmaet har man fra vor Side ti traadt Septemberforliget. Den fra Firmaets Side iværksatte Lock-out har i Understøttelse kostet Organisationen Kr. 273.00.

Endvidere er der i Kjøbenhavn indledet Overenskomst-Forhandlinger med „Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S" angaaende Firmaets Kontormedhjælperes Løn- og Arbejdsforhold, ligesom Overenskomsten med „Hovedstadens Brugsforening" er undergaaet en Forandring i Anledning af 6-Lukningen. Singer-Klubben har indsendt en Anmodning om, at der blev rettet en Henvendelse til Firmaet om Dyrtidstillæg, men Forretningsudvalget har henvist Sagen til Kjøbenhavns Afdeling.

Vore Afdelinger i Aalborg og Odense har foretaget de forberedende Skridt til Overenskomst-Forhandlinger med de stedlige Brugsforeninger.

DE KOMMUNALE VALG.

De nys afsluttede kommunale Valg har haft til Resultat, at 12 organiserede Medhjælpere Landet over er valgt til kommunale Tillidshverv. Valget i Kjøbenhavn og Afdelingernes Agitation for dette har bevirket, at 4 sydsjællandske Afdelinger har foranstaltet en Protestadresse. Uden at komme ind paa denne, der senere kommer til Behandling, maa det dog tages i Betragtning, at Kjøbenhavn har forsøgt at imødekomme Hovedbestyrelsens ofte fremsatte Ønske om, at Organisationen blev repræsenteret i offentlige Forsamlinger, og har Kjøbenhavn grebet fejl i dette Arbejde, vil Afdelingerne sikkert være villig at bidrage til, at søge Forholdet ordnet, og dermed Sagen bragt til Afslutning paa en for Organisationen heldig Maade.

Man har udlagt denne Agitation som Aarsagen til det negative Resultat af Forhandlingerne med „Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen". Det er muligt, at noget af Aarsagen kan tilskrives Valgagitationen, men den store Majoritet, hvormed Forslaget blev forkastet, synes at tyde paa, at der ogsaa maa være andre end rent øjeblikkelige Grunde for, at man ikke ønsker en Sammenslutning.

PENSIONSFORSIKRING.

Den af Engageringskontoret rejste Pensionsforsikring, vil der ikke være særlig Anledning til for os at beskæftige os med for Øjeblikket. Det synes som Sagen skal omfatte Alderdoms- og Enkeforsørgelse, men det foreligger kun i løse Skitser, og der er ingen reelle Beregninger fremkommen. Hele Spørgsmaalet er kun rejst for, som ogsaa erkendt af Engageringskontorets Mænd ved et Møde i „Nationaløkonomisk Forening", at modarbejde Centralorganisationen, og det kan kun tjene til at forhale Tidspunktet for Statens Overtagelse af hele Folkeforsikringsspørgsmaalet. Pensionsforsikringen vil utvivlsomt kun faa ringe Indflydelse blandt Medhjælperne; thi Udgiften vil blive uforholdsmæssig stor i Forhold til den ringe Pension, der efter en lang Aarrække kan ydes, og Forslaget vil desuden betyde et nyt Stavnsbaand for Medhjælperne.

ANDRE ANLIGGENDER.

Af socialpolitiske Spørgsmaal kan nævnes, at Butikslukningen nu er fastsat til Kl. 7. Det kan sikkert betragtes som afgjort, at Kravet om Lovfæstelse af 7-Lukningen dermed er knæsat; thi der er næppe nogen, der nu ønsker at vende tilbage til 8-Lukningen.

Lærlingeloven er fortsat svævende, men Indenrigsministeriet har bebudet et Møde med de interesserede Organisationer, forinden Lovforslaget fremsættes. — Dyrtidsloven har ogsaa været benyttet til Hjælp blandt Medhjælperne, navnlig har dette været Tilfældet i Kjøbenhavn, hvor der baade udbetales Dyrtidshjælp til de Understøttede og fortsat Hjælp, men ogsaa adskillige Steder i Provinserne er det lykkedes at opnaa en Ordning med Kommunerne om Udbetaling af Hjælp gennem Arbejdsløshedskasserne.

Det fynske Agitationsudvalg har atter mistet et Medlem, Herr C. K. Christensen, hvorfor Herr Anker Boesen, Svendborg er indtraadt.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN.

Arbejdsløshedskassens Virksomhed i Januar Kvartal har været præget af stigende Arbejdsløshed. Der er indgaaet 120 Begæringer om Understøttelse, mod 57 sidste Kvartal, hvoraf 117 er anerkendt, 2 er nægtet paa Grund af Restance og 1 er afvist. 70 (ca. 60%) af de 117 kom til Udbetaling. — I Understøttelse er der for 1576 Dage udbetalt Kr. 1744.00 mod Kr. 1587.00 i Oktober Kvartal.

Det gennemsnitlige Antal ledige Medlemmer har været 67 pr. Maaned mod 50 i forrige Kvartal. Antallet af tabte Arbejdsdage er 1763 pr. Maaned eller ca. 26 Dage pr. Medlem.

Af opgivne Pladser er der til Pladsanvisningen kun indgaaet 36, hvoraf ca. Halvdelen er besat. Hele dette Spørgsmaal vil blive Genstand for særlig Behandling paa Mødet.

Beretningsdebat.

Paa Forslag af Vilh. Hansen vedtoges det med 7 Stemmer mod 1 særskilt at behandle de kjøbenhavnske Afdelingers Særstilling ved Borgerrepræsentationsvalget umiddelbart efter Forretningsførerens Beretning.

Vilh. Hansen udtalte, at det vilde være ubetimeligt endnu at tage bestemt Standpunkt til Pensionsforsikringen, bl. a. fordi Enkelthederne var ukendte. Spørgsmaalet havde i de senere Aar beskæftiget Udlandets Lovgivning og kunde — ihvert Fald for nogle Medhjælperkategorier — faa en vis Betydning. Efter hvad der hidtil forlød m. H. t. Ledelsens Sammensætning og de grundlæggende Organisationer, maatte man betragte Sagen med Skepsis. Men Spørgsmaalet var ikke uden Betydning, hvorfor vi maatte følge det med Aarvaagenhed i dens videre Udvikling. — Johs. Sjælland gav først Oplysninger om nogle lokale Spørgsmaal, hvorefter han henledte Opmærksomheden paa Restancespørgsmaalet. Med Henblik paa den store Udrensning kan det vist fastslaas, at Afdelingerne sløser for meget med dette Forhold, og man burde tage noget strengere derpaa. Udtalte sin Tilfredshed med Foredragsrækken i Kjøbenhavn og kunde ønske, at en saadan kom i Stand i Provinsen. — Michael Nielsen sluttede sig til Sjællands Udtalelser om Restanceuvæsenet, som Afdelingerne burde se at komme til Livs. — Chr. J. Hendil forespurgte om Resultatet af Forretningsførerens Henvendelse angaaende Dyrtidstillæg til Medhjælperne paa offentlige Kontorer.

Forretningsføreren replicerede: Restanceforholdet har man tidligere været enig om ikke at behandle for rigoristisk, da dette kan medføre uheldige Forhold. Det samlede Aarsresultat vil ogsaa blive det samme enten man foretager Udrensningen maanedsvis eller en Gang aarlig. — Havde selv tænkt sig en Foredragsrække for Provinsen, og Spørgsmaalet vil blive nærmere undersøgt og overvejet. — Ved en Henvendelse til Folketingsmand Andreasen var det oplyst, at Rigsdagen har vedtaget et Forslag om at yde Amtsforvaltningen 15% Forhøjelse af Kontorholdsudgifterne, og at denne Forhøjelse kun maatte anvendes til Dyrtidshjælp til Medhjælperne. Spørgsmaalet kunde optages senere, eventuelt paa Basis af en Henvendelse til Rigsdagen.

Beretningen godkendtes derefter enstemmigt.

De kjøbenhavnske Afdelinger og Marts-Valget.

Dernæst behandledes Provins-Afdelingernes Protestresolutioner mod de kjøbenhavnske Afdelingers Agitation ved Borgerrepræsentationsvalget i Marts.

Næstved Afdelingens Protest havde fundet Tilslutning hos 32 Afdelinger, medens 5 havde taget Afstand derfra.

Debatten om dette Spørgsmaal strakte sig over flere Timer og sluttede med, at den af d'Herrer Vilh. Hansen og Johs. Sjælland foreslaaede Resolution vedtoges med 6 Stemmer mod 3, efter at Herr A. Andreasens Ændringsforslag først var forkastet.

Vor Tidende.

Af Vilh. Hansens kortfattede Beretning fremgik det, at „D. H.K.M.T." siden sidste Hovedbestyrelsesmøde havde udsendt 5 Numre, deraf 4 à 8 Sider og 1 Nr. à 6 Sider. Indholdet havde som sædvanlig fortrinsvis samlet sig om de indenfor Perioden særlig aktuelle Spørgsmaal, men iøvrigt havde de to Agitationsnumre for Kontor- og Boghandlermedhjælperne søgt at støtte særlige agitatoriske Formaal. Dette synes ogsaa at være lykkedes. — Bestræbelserne for at begrænse Afdelingsmeddelelserne under Rubriken „Fra Centralorganisationen" var fortsat, og selv i det forløbne, for Afdelingsarbejdet gunstige, Tidsrum med talrige Møder og Generalforsamlinger, var denne Del af vor Tidende holdt indenfor et ret passende Omraade.

Sluttelig fremsatte Red. nogle Bemærkninger vedrørende Bladets Økonomi, væsentlig i Tilslutning til sine Udtalelser ved Mødet den 4. Marts.

Beretningen godkendtes enstemmig.

Retshjælpen.

Der er bevilget Retshjælp til: 13987 Fru Almind ctr. „A/S Modecentralen", Kjøbenhavn, (4 Mdrs. Gage) 9097 Holger Hansen ctr. Georg Kretzchmer, Randers (1 Mds. Gage) 7908 E. Jacobsen ctr. Marinus Christensen, Aarhus (1 Mds. Gage) og 14761 Alf Jensen ctr. „Nordisk Sækkekompagni A/S", Kjøbenhavn (3 Mdrs. Gage).

Anmodning om Retshjælp er i et Tilfælde nægtet.

I Perioden er Sagen: 8624 P. Jensen ctr. Chr. A. Jørgensen, Køge vundet, hvorved vort Medlem tilkendtes Kr. 330.—.

Følgende Sager er tabt: 6857 Johs. M. Petersen ctr. Jul. Jørgensen, Aarhus og 13987 Fru Almind ctr. „A/S Modecentralen", der kun tilkendtes 1 Maaneds Gage. Der er i sidstnævnte Sag ansøgt om fri Proces for Højesteret, men selv om denne afslaas, vil Sagen blive apelleret.

I Sagen Jul. Schou, Haarlev ctr. Jens Johansen er Forretningsføreren idømt Kr. 100.— i Bøde og Kr. 60.— i Omkostninger. Sagen Aage Müller ctr. Roskilde Afdelings Bestyrelse er afsluttet og hvert af Bestyrelsesmedlemmerne er idømt en Bøde paa Kr. 30.— + tilsammen Kr. 40.— i Omkostninger. Sagen er af Forretningsudvalget vedtaget at apellere til Overretten. —

Andragendet om fri Proces for Højesteret for Sagen 3955 N. Andersen ctr. Chr. Wacher, Støvring er afslaaet og Forretningsudvalget har derfor vedtaget ikke at appellere Sagen.

Regnskaberne.

Forretningsføreren forelagde de reviderede Aarsregnskaber og Status.

C. O.s Kontingent har for Aaret 1/4 16—31/3 17, som Regnskabet omfatter, været over Kr. 18000.—; D.H.K.M.T.s Annonceindtægt ca. Kr. 2700.—. Indtægten er i det væsenligste i Overensstemmelse med, hvad der var budgetteret. — Derimod er Udgifterne oversteget det budgetterede Beløb, hvilket skyldes at navnlig Tryksager er steget betydeligt. Dyrtidstillæget til Forretningsføreren og Personalet var ikke forudset, og ogsaa Retshjælpen har kostet mere. Administrationsudgifterne androg ca. Kr. 6300.—. Rejseudgifter og Diæter ca. Kr. 1300, — „D. H. K. M. T." har kostet Kr. 9375.—, Udgiften til Agitation Kr. 2329.—, og til Retshjælpen Kr. 1087.—, medens forskellige andre Udgifter beløber sig til Kr. 912.—.

Overskudet bliver derefter Kr. 1116.—.

Reservefondens Formue er forøget med ca. Kr. 9200.—, og udgør nu godt Kr. 64000.—, Status udviser en samlet Formue paa Kr. 94.500.—, hvoraf i Inventar Kr. 4544.— og i Obligationer Kr. 9225.—, medens Kr. 78950.— indestaar i „Den danske Landmandsbank".

Regnskab og Status for C. O. godkendtes, medens Arbejdsløshedskassens Regnskab toges til Efterretning.

Overenskomster og Klubber.

Hovedbestyrelsesmødet den 4. Marts overdrog D'herrer Vilh. Hansen og Jens Johansen at optage Forhandlinger med „Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening", for at skabe et Grundlag for Afsluttelse af Overenskomster med de Firmaer, der som Medlemmer er tilsluttet denne Sammenslutning. Det havde været nødvendigt, for at faa en Overenskomst i Stand med „De danske Vin- og Konservesfabriker", at tiltræde Septemberforliget for de Medhjælpere, der arbejdede i dette Firma. Hovedbestyrelsen sanktionerede saavel Overenskomsten som — i nærværende Tilfælde — Tiltrædelsen af Septemberforliget. Senere er det ved Forhandling opnaaet, hvad der ikke er fastsat i Overenskomsten, at Medhjælperne faar Ret til Sommerferie.

Med „Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S" er der afsluttet en Overenskomst omfattende Kontormedhjælperne. Overenskomsten, der er den første af sin Art og indeholder helt nye Principer, godkendtes efter en kort Debat.

Vedtægter for en Klub omfattende Brugsforeningsmedhjælperne i Odense godkendtes og der gaves Afdelingen Tilladelse til Optagelse af Forhandlinger med Odense Brugsforening. — Fra Klubben i „Dansk A/S Siemens-Schuckert" forelaa Anmodning om Godkendelse af Klubvedtægt. Vilh. Hansen foreslog at udsætte Godkendelsen under Henvisning til, at de hidtil benyttede Klubvedtægter ikke kunde anvendes i private Virksomheder. Dette Forslag vedtoges med 6 St. mod 2. Det vedtoges derefter at nedsætte et Udvalg bestaaende af d'Herrer Chs. Hansen-Møller, Vilh. Hansen og Michael Nielsen til at udarbejde en Mønstervedtægt for Klubber i private Virksomheder.

Sommerstævner, Administrationstilskud etc.

Af Hensyn til Sommerens Stævner vedtoges det at opretholde den hidtil gængse Bestemmelse om, at Afdelingerne kan disponere over en Taler, men samtidig overfor Afdelingerne at understrege de vanskelige Forhold, saavel hvad angaar Samfærdselssom almindelige økonomiske Midler, der i høj Grad maa opfordre til Forsigtighed ved Sommerens Dispositioner.

Tanken om en eventuel Landsagitationsdag vedtoges det af samme Grunde at udsætte til et mere belejligt Tidspunkt.

Det vedtoges at foreslaa Repræsentantskabsmødet, at Administrationstilskudet til Afdelingerne blev fastsat som sidste Aar med ca. 35 Øre pr. Medlem til de Afdelinger, der i Aarets Løb gennemsnitlig har haft mindst 75 Medlemmer.

Et Forslag fra Præstø om Pladsanvisningen henvistes til Behandling paa Repræsentantskabsmødet. — Et Andragende om Tilskud fra en Afdeling kunde af principielle Grunde ikke imødekommes.

Forretningsudvalget havde rettet Henvendelse til Arbejdsforsikringsraadet om, hvorvidt Afdelingerne kunde anses at have Pligt til at ulykkesforsikre deres Tillidsmænd. Der var imidlertid endnu ikke indløbet Svar.

Lærlingelovens Revision.

Forretningsføreren oplyste, at det tidligere nedsatte Udvalg, bestaaende af Frk. Johanne Andersen, Vilh. Hansen og Jens Johansen, havde beskæftiget sig med Sagen og opnaaet Enighed om visse af Hovedbestyrelsen, godkendte Krav, som man agtede at fremsætte overfor Ministeriet. Vi har Grund til at tro, at disse Krav til Dels vil blive indeholdt i Lovforslaget. Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet, Herr S. Neumann, har i et Foredrag udtalt sig om Spørgsmaalet og Foredraget indeholder Betragtninger, som i Hovedsagen ogsaa er vore. Vi har derfor ment foreløbig at blive staaende ved disse Standpunkter, navnlig da Ministeriet har bebudet Afholdelsen af et Møde med de interesserede Organisationer, hvor der vil blive Lejlighed til at fremsætte eventuelle Sær-Meninger.

I al Almindelighed er Forslaget, som man maa formode ogsaa vil være Ministeriets, meget vidtgaaende, og det vil sikkert fra Arbejdsgiverkredse blive modtaget med Reservation, medens vi paa mange Maader kun kan føle os tilfredsstillede. Begrebet Lærling udvides i ret høj Grad, og der træffes Beskyttelsesforanstaltninger overfor de unge Mennesker. Fra Ministeriets Side har man været særdeles heldig hermed, idet det Offentlige faar ikke alene Paataleret, men ogsaa Tilsynsret og -pligt. — Undervisningen skal foregaa i Dagtimerne og ikke om Aftenen, og det er en Selvfølge, at vi slutter os til disse Tanker. Hvad den praktiske Uddannelse angaar, vil der sikkert i Loven blive optaget visse Bestemmelser desangaaende. Dersom det lykkes Ministeriet at gennemføre disse, vil det være praktisk om et Udvalg, der har Indsigt i de paagældende Forhold, foretager Bedømmelsen af Uddannelsens Art. — Eventuelt bør Principalen drages til Ansvar, dersom Uddannelsen skønnes at være uforsvarlig.

Ogsaa Læretidens Længde har Forslaget berørt, og man har tænkt sig Maksimum sat til 4 Aar i Stedet for som nu 5. Arbejdstidens Længde maa nu ikke overstige 10 Timer daglig, det samme ønskes bibeholdt, men med den Ændring, at Arbejdet skal foregaa mellem 6 Morgen og 8 Aften, dog saaledes at Handelslærlinge maa benyttes derudover paa de Aftener, hvor Lukketiden tillader en længere Aabningstid. — Helligdagsarbejdet ønskes ganske afskaffet.

Endelig ønsker man nedsat lokale Kommissioner, der skal føre Tilsyn med at Lovens Bestemmelser overholdes, Uddannelsen foregaar forsvarligt og Læremesteren opfylder sine Forpligtelser overfor Lærlingene.

Udvalget, der grundigt har beskæftiget sig med disse Anliggender, mener at C. O. i det væsentlige kan føle sig tilfredsstillet ved de paagældende Ændringer. Udvalget har derfor foreløbig stillet sig afventende, idet man dog forbeholder sig at vende tilbage til Sagen, naar det omtalte Møde har fundet Sted paa Foranledning af Indenrigsministeriet.

Hovedbestyrelsen sluttede sig til Udvalgets Opfattelse og tog disse Meddelelser til Efterretning.

— — —

Hovedbestyrelsesmødet, der begyndte Kl. 9½, varede med 1½ Times Frokostpavse til Kl. 9 Aften.

Mod Konkurrenceklausulerne.

En vigtig Lovbestemmelse gennemført.

Fra Centralorganisationens juridiske Konsulent, Herr Overretssagfører Einar Hansen, har vi modtaget nedenstaaende Artikel om en vigtig, nylig gennemført Lov, hvorved Virkningen af de berygtede Konkurrenceklausuler væsentlig reduceres:

DET bliver som bekendt mere og mere almindeligt, at Kontrakter mellem Handels- og Kontormedhjælpere og deres Principaler indeholder Bestemmelser, hvorefter det under svære Konventionalbøder forbydes Medhjælperen indenfor et vist længere Tidsrum, efterat han har forladt sin Stilling hos den paagældende Principal at tage Plads i en konkurrerende Virsomhed.

Først naar Medhjælperen forlader Pladsen, faar han at mærke, hvad det er, han har skrevet under paa, og det viser sig da ofte, at han for en længere Aarrække er afskaaret fra at virke i sit Fag i en bestemt By, i en enkelt Landsdel, ja, ikke sjældent i hele Landet.

Der er oftere, bl. a. af Centralorganisationen, gjort Forsøg paa at faa saadanne Klausuler med tilhørende Konventionalbøder tilsidesatte, men Domstolene har hidtil ikke ment at have Hjemmel til at fravige dem. Nu har imidlertid en skandinavisk Kommission

udarbejdet et Lovforslag om Aftaler og andre Retshandler paa Formuerettens Omraade, som allerede er vedtaget i Sverrige og Norge, og som nu ogsaa (Lov Nr. 242 af 8. Maj 1917) er bleven gældende Lov i Danmark. Det er særlig §§ 36 og 38, der i denne Forbindelse har Interesse, og som derfor skal aftrykkes her:

§ 36.

Har nogen lovet at erlægge en Bod, bestaaende af Penge eller andet, for det Tilfælde at han ikke opfylder en ham paahvilende Forpligtelse eller iøvrigt foretager eller undlader en Handling, kan Boden nedsættes, hvis det findes at være aabenbart ubilligt, om den skulde erlægges i sin Helhed. Ved Afgørelsen heraf skal der tages Hensyn ikke blot til det Tab, som den efter Løftet berettigede lider, men ogsaa til den Interesse, han iøvrigt har i Handlingens Foretagelse eller Undladelse, saavel som til de øvrige foreliggende Omstændigheder. Er en forbudt Bod erlagt uden Forbehold, kan Tilbagesøgning ikke finde Sted under Paaberaabelse af, hvad nu er bestemt.

Har nogen overfor en Handlende forpligtet sig til i Forhold, der angaar denne Bedrift, at erlægge Bod som ovenfor omtalt, og opstaar der Spørgsmaal om Bodens Nedsættelse, kan hver af Parterne, hvis ikke anden Afgørelsesmaade er vedtaget, anlægge Sagen ved eller fordre den henvist til Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn, hvor den behandles som Handelssag.

§ 38.

Har nogen forpligtet sig til, at han af Konkurrencehensyn ikke maa drive Forretning eller anden Virksomhed af en vis Art eller tage Ansættelse i en saadan, er Vedtagelsen ikke bindende for ham, forsaavidt den m. H. t. Tid, Sted eller andet Forhold gaar videre end paakrævet for at værne imod Konkurrence eller utilbørligt indskrænker den forpligtedes Adgang til Erhverv. I sidstnævnte Henseende skal Hensyn tages ogsaa til den Interesse, den berettigede har i, at Vedtagelsen efterkommes. — Reglerne i § 36, 2. Stk., finder tilsvarende Anvendelse.

Har nogen, der er ansat i en Forretning eller anden Virksomhed, overfor dennes Indehaver paataget sig en Forpligtelse af det ovenfor angivne Indhold, som skal gælde efter Ansættelsens Ophør, blive Forpligtelsen uvirksom, hvis han opsiges eller afskediges uden at have givet rimelig Anledning dertil, eller han selv fratræder sin Stiling, og Indehaverens Undladelse af at opfylde sine Forpligtelser har givet ham gyldig Grund dertil.

Læserne bør skrive sig disse nye Bestemmelser bag Øret og gøre deres kontrakt- og klausulbehæftede Kolleger opmærksom derpaa.

Einar Hansen.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for April og Maj.

I Hovedkontorets Cirkulære af 7. April til Afdelingerne henvises der til, at den personlige Agitation i Halvaaret Oktober—Marts har virket fuldtud hensigtssvarende, idet Medlemstilgangen i denne Periode androg ca. 2000. — Dette Resultat er naturligvis ikke ensbetydende med en tilsvarende Medlemsforøgelse, og en ret betydelig Afgang har fundet Sted i samme Tidsrum. Men iøvrigt er Netto-Udbyttet af den paagældende Agitationsform særdeles tilfredsstillende. Som et paa dette Omraade virksomt Middel skal nævnes de Agitations-Numre, vor Tidende har udsendt. Begyndelsen blev gjort med Kolonialmedhjælper-Nummeret, der nu er ganske udgaaet. Indenfor de her omhandlede to Maaneder er tilsvarende Numre udsendt med Henblik paa saavel Kontor- som ogsaa Boghandlermedhjælperne og har disse Blade ligeledes funden betydelig Anvendelse i Agitationen.

Fornævnte Cirkulære slaar derfor til Lyd for en rationel Agitation blandt Kontorenes Medhjælpere, og slutter med følgende Opfordring til Afdelingernes Ledelser: „Lad derfor ikke Sommeren blive en død Tid, men derimod det modsatte, saaledes at vi til Efteraaret staar stærkt rustet til rundtom i Landet at rejse vore Medlemmers berettigede Krav om Forbedringer i Henseende til Løn- og Arbejdsforhold."

I April-Beretningen anfører Forretningsføreren vedrørende den almindelige Situation, at „i Stillingen for Organisationen som Helhed er der ikke sket store Ændringer i Beretningsmaanedens Løb. Øjeblikkets Usikkerhed for Erhvervene frister jo overhovedet ikke til Optagelse af nye større Spørgsmaal for Tiden, men meget taler for, at Forholdene, ogsaa for Handels- og Kontormedhjælperne, vil blive vanskeligere i den kommende Tid og muligvis kan nødvendiggøre ekstraordinære Modforanstaltninger fra Organisationens Side. — Nogen afgørende Dom herover er det vel nok for tidligt at afsige, men i alle Fald giver de anspændte Udendørsforhold al mulig Anledning til med Vagtsomhed at følge den videre Udvikling paa dette Omraade."

Iøvrigt skal vi henvise til de ved Hoved- og Repræsentantskabsmøderne aflagte Beretninger. — Hovedkontoret har i Maj udelukkende været optaget af Regnskabsafslutning, Statistikarbejder, Udskrivning af nye Medlemslister for Arbejdsløshedskassen o. a. l. forberedende Arbejde med Henblik paa fornævnte Møder.

Agitationen samlede sig, som det fremgaar af foranstaaende Bemærkninger, om den personlige Propaganda. Møder er kun afholdt i Kjøbenhavn, Helsingør og Roskilde med Peter Wraae, Martin Pedersen, Jens Johansen og Chr. J. Smerup som Talere.

Medlemstilgangen har været tilfredsstillende og fordeles i de to Maaneder over henholdsvis 45 og 52 Afdelinger. Indmeldelserne var følgende: Kjøbenhavn 105, Kolding 29, Assens 28, Aalborg 21, Helsingør 17, Nakskov og Sorø hver 13, Aarhus 11, Næstved, Svendborg, Thisted og direkte Afdeling hver 10, Frederikshavn, Maribo og Nykjøbing F. hver 8, Horsens og Nykjøbing M. hver 7, Holbæk 6, Middelfart og Randers hver 5 Medlemmer samt et færre Antal Indmeldelser i mange af de øvrige Afdelinger.

Angaaende de i Beretningsperioden førte Forhandlinger giver Referatet af Hovedbestyrelsesmødet nærmere Oplysninger. Overenskomst med „Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S" er gennemført tilbagevirkende indtil 1. Marts. Overenskomsten med Hovedstadens Brugsforening er med Hensyn til Lukketiden ændret saaledes, at denne ansættes til Kl. 6 i Stedet for Kl. 7 mod en Times Afkortning i den ugentlige Frieftermiddag. Endvidere har Ekspedienterne i A/S „De danske Vin- og Konservesfabriker" opnaaet en Uges Ferie uden Lønreduktion.

Endelig har Nakskov Afdeling indledet Forhandlinger med Byraadet om en Regulering af Løn- og Arbejdsvilkaar for Kommunens Kontormedhjælpere.

Vedrørende Retshjælpen oplyser Beretningerne:

I Sagen Fru Almind ctr. A/S Modecentralen er der faldet Dom, hvorved der kun er tilkendt vort Medlem Kr. 175.—, i Stedet for Kr. 613,50. — Dommen er bygget paa Tyendeloven, og da der saaledes kan være skabt et saare farligt Præcedens, er der indgivet Ansøgning om fri Proces til Højesteret, men iøvrigt har Forretningsudvalget vedtaget at appellere Dommen selv om denne Ansøgning afslaaes. — Sagen: P. Jensen ctr. Chr. A. Jørgensen, Køge, er vundet med 3 Maaneders Løn Kr. 330,00 til vort Medlem.

Retshjælp er bevilget Medlem 7908 E. Jacobsen mod Købmand Marinus Christensen, Aarhus, angaaende 1 Maaneds Gage + Kostpenge. — Desuden er der til Medlem af Kjøbenhavns Kontor Afdeling 14761 Alf. Jensen bevilget Retshjælp mod Firmaet Nordisk Sækkekompagni A/S, Kjøbenhavn, vedrørende 3 Maaneders Løn eller Kr. 375,00.

Maj-Beretningen omtaler kortelig de fra Provins-Afdelingerne til Hovedbestyrelsen indsendte Protest-Resolutioner vedr. de kjøbenhavnske Afdelingers partipolitiske Holdning ved Valget i Marts. — I denne Forbindelse skal her tilføjes, at Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningens ekstraordinære Generalforsamling den 12. April med et stort Flertal forkastede Forslaget om Foreningens Tilslutning til Centralorganisationen. Som tidligere oplyst var der indenfor det nedsatte Fællesudvalg opnaaet fuldkommen Enighed vedr. Forslaget. Naar dette imidlertid ramtes af en saa krank Skæbne skyldtes det i Særdeleshed, at Modstanderne vidste at udnytte fornævnte Valgaffære.

Foruden de udførligt refererede Møder i Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet har C. O.s Forretningsudvalg afholdt Møde den 30. April, hvor der foruden det sædvanlige Kasseeftersyn behandledes forskellige Understøttelses- og Retsspørgsmaal, Lærlingelovens Revision, administrative Anliggender etc.

Indenfor Beretningsperioden har Hovedkontoret til Afdelingerne udsendt Cirkularskrivelser omhandlende Medlemslisternes Revision og Arbejdsløshedstælling.

Til Arbejdsløshedskassen indgik ialt 81 Begæringer om Understøttelser, der alle kunde anerkendes. — Der udbetaltes til 67 Medlemmer i Understøttelse for 1675 Dage ialt Kr. 1857,75.

Medlemstilgangen androg 426.

Resolutionen af 20. Maj.

En Protest fra den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse.

FORANLEDIGET af den i D. H. K. M. Tidende for 1. Juni indeholdte Spidsartikel ønsker den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse, samlet til Møde den 6. Juni, enstemmigt at udtale:

1. Artiklen benytter et Citat, — „Socialdemokratiet er o. s. v."— hentet fra det udsendte Agitationscirkulære og, løsrevet som det er fra sin Forbindelse, paa en saadan Maade, at dets Anvendelse maa betegnes som illoyal. Det udsendte Cirkulære havde følgende Ordlyd:

Ærede Kollega!

Det er sikkert ikke undgaaet Deres Opmærksomhed, at de senere Aars sociale Lovgivning i stærk Grad har forøget de kommunale Raads Opgaver og Myndighed, og navnlig har dette været Tilfældet i de forløbne Krigsaar. Dyrtiden, der har været Krigens Virkning for alle mindrebemidlede Borgere, har krævet mange ekstraordinære Foranstaltninger for i nogen Grad at mildne Vanskelighederne, hvor Trangen var størst, og netop paa dette Omraade har de kommunale Myndigheder været stillet overfor mangesidede Spørgsmaal, der ogsaa har haft sin overordentlige store Interesse for vor Stand.

Den samme Periode har i stærk Grad fremmet den Udvikling, hvis Udspring ligger langt tilbage i Tiden, der trykker Handelens og Omsætningens Lønarbejdere stadig længere ned økonomisk set, og dermed stiller os Handels- og Kontormedhjælpere paa samme Interessestandpunkt som alle andre Lønarbejdere.

Begge disse Forhold bevirker at vor Stand nu har adskillig mere Interesse i at være medbestemmende i kommunal Henseende og i at støtte den Politik, som alvorligt bestræber sig for at komme de daarligststillede til Hjælp ved Gennemførelse af saadanne humane Foranstaltninger i Kommunen, som ogsaa kommer os tilgode.

Den forløbne Periode har vist, at Socialdemokratiet er det eneste Parti, der virkelig varetager de Interesser, der ogsaa er vore, og af de offentliggjorte Kandidatlister fremgaar det, at kun en Liste indeholder Repræsentanter for vort Fag. Denne Liste er netop Socialdemokratiets, hvorpaa vor Centralorganisations Forretningsfører, Herr Jens Johansen, har opnaaet en sikker, og Herr Sekretær Peter Wraae, en ret god Plads, saaledes at begge vore Kolleger kan opnaa Valg, naar Fagets Udøvere giver denne Liste den fornødne Tilslutning ved Valget.

Vi opfordrer derfor indtrængende enhver Handels- og Kontormedhjælper til, ved Valget den 13. Marts, at møde op og give dette Parti — **Liste A** — deres Stemme.

2. Efter Repræsentantskabsmødets Beslutning af 20. Maj var det vor Opfattelse, at det rejste Spørgsmaal skulde hvile indtil Kongressen 1918, og at den trufne Ordning betød Arbejdsfred. Den nævnte Artikels Indhold og Tendens forekommer os at være i Strid med det saaledes indgaaede Kompromis, og Fællesbestyrelsen protesterer derfor mod Artiklens Fremkomst.

Ovenstaaende ønsker vi optaget i „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" for 15. Juni d. A.

Paa Fællesbestyrelsens Vegne

Martin Pedersen. Formand. — *E. S. Schibler.* Mødets Dirigent.

Til Orientering for den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse tjener, at den paagældende Artikel ikke var Udtryk for et specielt personligt, men derimod for 2/3 af Hovedbestyrelsens Standpunkt, der efter Mødet den 20. Maj — under alle Omstændigheder indtil Kongressen 1918 — ogsaa er Centralorganisationens.

Idet jeg iøvrigt anser det for baade overflødigt og haabløst at genoptage Diskussionen om, hvem der i denne Affære bærer Prisen for Illoyalitet, skal kun henvises til Resolutionen af 20. Maj, — der netop fastslaar Org.s Kurs indtil Kongressen 1918, aldeles ikke er et „Kompromis" og ganske overlader „Arbejdsfreden" til den ærede Fællesbestyrelse, men derimod ikke forlener denne med censurerende Myndighed overfor D. H. K. M. T.

Vilh. Hansen.

Hovedanmeldelserne.

Provinsafdelingernes Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 15. Juni. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i to ligelydende Exemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 15. Juni være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, d. 1. Juni 1917. *„D. H. K. M. T."s Eksp.*

Medhjælperstævner.

ALDRIG før oplevede vi en Sommer, der som denne bød saa ringe Bestingelser for de Medhjælperstævner, der forlængst indgik som et Led i vore Afdelingers Agitationsplan. Dyrtiden og den Kommunikationernes Reaktion, hvortil vi nu er Vidne, rejser allehaande Hindringer for Arrangementet af disse Sommerens Friluftsmøder, hvor Alvor og Fest veksler. Ikke desto mindre vil selv denne Sommer ikke forløbe uden Medhjælperstævner, hvis Planlæggelse og programmæssige Gennemførelse netop under de herskende Forhold vil stille særlige Krav til Arrangørerne.

NORDJYSK MEDHJÆLPERSTÆVNE.

Centralorganisationens nordligste Afdelinger fra Hjørring til Hobro, fra Løgstør til Frederikshavn vil i et Antal af 10 Foreninger samle sine Medlemmer til et Stævne i Aalborg og Nørre Sundby, Søndag den 17. Juni. Stævneudvalget, hvis Formand er den kendte aalborgensiske Formand, Herr Th. Hansen, — en af dansk Medhjælperbevægelses Veteraner, og som desuden bestaar af d'Herrer H. Johansen og S. Halskov, har i de sidste Uger været i stærk Aktivitet for at faa det vidtløftige Apparat, et saa stort anlagt Stævne frembyder, til at „klappe" i alle Enkeltheder. Bestræbelserne syntes at skulde krones med Held, og efter den sidste Udvalgs-Bulletin er Udsigterne for en udmærket Stævnedag særdeles gunstige.

Om Stævnets Program har vi allerede bragt en kortfattet Meddelelse. Medens Dagens faglige Midtpunkt bliver Mødet paa Skansebakkerne i Nørre-Sundby vil det selskabelige og kollegiale Samvær samle vore Standsfæller ved Tilbagekomsten til Aalborg.

DET NORDJYSKE STÆVNEUDVALG.

SJÆLLANDSK STÆVNE I ROSKILDE.

Efter Samraad mellem midtsjællandske Afdelinger og Kjøbenhavn er det vedtaget at holde denne Sommers Stævne den 8. Juli i Roskilde med Sejltur til Boserup Skov.

De vanskelige Trafikforhold bevirkede, at man sluttelig maatte samles om denne By, og selv om dette i første Øjeblik kan være en Skuffelse for en enkelt Afdeling, saa haaber vi, at Skuffelsen hurtig vil fortage sig, og at vi alle kan samles i et energisk Agitationsarbejde for, at dette Stævne kan blive saa godt besøgt, at alle tidligere Stævner — hvad Deltagelse angaar — ganske gøres til Skamme.

Arrangementet er anlagt for „de smaa Penge". Prisen er 1 Krone 25 Øre pr. Deltager. Udførligt Program følger i næste Nr. af D.H.K.M.Tidende.

Herr Axel Juhl, Vejle, er opfordret til at holde Stævnetalen.

Udvalget.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Ordinær Generalforsamling afholdtes den 11. April i Østergades Forsamlingsbygning. — Formanden bød Velkommen, hvorefter Johs. Sjælland valgtes til Dirigent. — Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes. Formanden aflagde Beretning, der ikke var særlig opmuntrende, idet Afdelingen ikke kan opvise nogen Fremgang i forløbne Halvaar, og henstillede sluttelig til Medlemmerne at følge og virke med Interesse for Afdelingens Fotmaal. Kassereren oplæste derefter Regnskaberne for Arbejdsløshedskassen og Foreningen. — Efter en lille Debat om Administrationen godkendtes Regnskaberne. Valg af Kasserer: Genvalgt blev J. L. Petersen. — Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for Johs. Sjælland, Johs. Petersen og Carl Jensen, som ikke ønskede Genvalg. Valgt blev Børge Poulsen, Vald. Nielsen og Vilh. Jacobsen. Til Revisorer valgtes: A. Borck og Carl Jensen. Formanden takkede de 3 afgaaede Bestyrelsesmedlemmer for deres store Arbejde, Medlemmerne sluttede sig hertil ved at rejse sig.

Derefter sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O. Bestyrelsen har konstitueret sig med Vilh. Jacobsen som Næstformand, Vald. Nielsen som Sekretær og Børge Poulsen som Redaktør af Medhjælperen. Ligeledes nedsattes de forskellige Udvalg.

Søndag den 13. Maj afholdtes den vellykkede 18-aarige Stiftelsesfest i Østergades Forsamlingsbygning. Der var ca. 180 Deltagere.

Vald. Nielsen, Sekretær.

Brønderslev. Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling den 2. Maj. Formanden aabnede Mødet, og Herr Søndergaard Nielsen valgtes til Dirigent. — Formanden aflagde derefter Beretning for forløbne Halvaar; denne godkendtes.

Følgende Medlemmer valgtes til Bestyrelsen: P. Rasmussen, Formand (Genvalg); Søndergaard Nielsen, Kasserer; I. Graven, Næstformand; I. M. Østergaard, Sekretær; og A. Petersen. — Til Suppleanter valgtes d'Herrer: E. Andersen og Tholstrup, og som Revisorer U. Thomsen og Johansen. Agitationsudvalget kom til at bestaa af d'Herrer: Mellerup, K. Petersen, A. Jørgensen og Andersen.

Under „Eventuelt" meddelte Formanden nogle Oplysninger angaaende det berammede Sommerstævne i Aalborg. Ligeledes fremkom der Forslag om at afholde Møder 2 Gange om Maaneden i Sommerhalvaaret. *I. M. Østergaard,* Sekretær.

Eiby og omliggende Byer. Tirsdag den 15. Maj afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa Eiby Afholdshotel. — Formanden bød Velkommen. Til Dirigent valgtes Herr H. Arum, Nr. Aaby.

Da Formanden, Bjørn Falck, af forskellige Grunde ikke ønskede Genvalg, blev af Bestyrelsen Isenkræmmerkommis H. Hansen og H. Arum foreslaaet. Herr H. Hansen blev valgt til Formand og ligeledes til Sekretær. — Kassereren fremlagde derefter Regnskabet, der godkendtes enstemmigt. *H. Hansen.*

Esbjerg. Ved det ordinære Medlemsmøde den 26. April holdt Herr Bødkermester Helbye Oplæsning i jysk Mundart for Medlemmerne. — Den følgende Torsdag aflagde Medlemmerne et Besøg paa Kartoffelmelsfabrikken ved Spangsberg Mølle ifølge Indbydelse fra Direktør Bølling. Efter at Fabrikken var beset, samledes man om et Kaffebord i Nørreskovens Pavillon. — Torsdag den 17. Maj afholdtes Symphonie-Koncert paa „Spangsberg" af d'Herrer Frederik Hansen og E. Tranholm.

Der vil i Løbet af Sommeren blive foranstaltet en Række Udflugter, hvorover nærmere Meddelelser vil blive tilstillet samtlige Medlemmer. *Frederik Hansen.*

Grenaa. Ordinær Generalforsamling afholdtes den 9. Maj.

Bankassistent Jørgensen valgtes til Bestyrelsesmedlem. — Regnskabet forelagdes og godkendtes. — Efter forskellige Meningsudvekslinger blev Mødeaftenerne fastsat til 1ste Onsdag i hver Sommermaaned.

Under „Eventuelt" behandledes særligt Spørgsmaalet om Afdelingens Sommerudflugt, men det overlodes til Forlystelsesudvalget at planlægge Udflugten og fremlægge Overslag ved første Bestyrelsesmøde. *R.*

Hillerød. Ordinær Generalforsamling afholdtes den 18. April paa Hotel „Kronprinsen". Til Dirigent valgtes A. Christiansen. — Formanden aflagde Beretning om det forløbne Halvaar. Regnskabet fremlagdes og godkendtes. Derefter Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for Herr J. Chr. Hendil og Frk. L. Larsen. Valgte blev A. Christiansen og J. Sørensen, til Suppleanter valgtes Frk. L. Larsen og S. Jacobsen; til Revisor N. Prisholm og Frk. Jørgensen; til Revisorsuppleanter A. Andersen og Terp.

Under „Eventuelt" vedtoges efter en længere Diskussion at optage passive Medlemmer, dog kun selvstændige Næringsdrivende, som har Interesse for Foreningen. Det vedtoges endvidere at

lønne Kassererposten med 1 Kr. pr. Medlem aarlig. Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Søndag den 13. Maj sluttede Sæsonen med et lille vellykket Bal paa Hotel „Kronprinsen", hvor en Del Medlemmer fra Helsinge-Afdelingen deltog.. *A. C.*

Kallundborg. Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes den 15. Maj med Dagsorden:

Til Formand blev Herr Kommis Simonsen enstemmig valgt. Dernæst valgtes 4 Bestyrelsesmedlemmer, nemlig: Herr Kommis Christensen, Næstformand, Frk. Emilie Larsen, Kasserer, Herr Gustav Sørensen, Sekretær og Herr Kommis Keller.

Efter Valget diskuterede man livligt hvorledes Agitationen skulde drives. Noget derhenhørende Forslag blev dog ikke vedtaget, og Spørgsmaalet udsattes til næste Mødeaften. — Herr Kommis H. Andersen ønskede derefter Bestyrelsen Held og Lykke i Fremtiden.

Der var almindelig Enighed om af al Evne at fremme og varetage Foreningens Interesser. *Gustav Sørensen.*

Kjøbenhavn. Onsdag den 27. Juni, Kl. 8 afholder Kolonial-Afdelingen ekstra Generalforsamling i Lokalerne Frederiksberg Alle 11 St. Dagsorden: Valg af Formand.

Medlemsbog forevises ved Indgangen. *Bestyrelsen.*

Middelfart. Onsdag den 9. Maj holdt Foreningens Kasserer Foredrag om C. O.s Retshjælp. Medlemmerne, der var mødt godt frem, fulgte Foredraget med stor Interesse. — Efter dette drøftede man de kjøbenhavnske Afdelingers partipolitiske Stilling ved Valget til Borgerrepræsentationen. Efter en Del Diskussion enedes man dog om intet at foretage sig. Til et Møde, der i samme Anledning skulde afholdes i Odense, vedtog man at sende en Repræsentant. Valgt blev: Bogholder M. Jørgensen.

Indenfor Afdelingens Bestyrelse er man enedes om at afholde Møderne i Sommermaanederne i fri Luft, naar Vejret tillader det. *K. B.*

Ringsted. Onsdag den 23. Maj afholdtes ordinær Generalforsamling i Pavillonen i Lystanlæget. — Formanden bød velkommen og Kommis K. Bjørneboe valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde derefter Beretning og Kasserenen fremlagde Regnskabet, der saavel som Beretningen enstemmigt godkendtes.

Til Bestyrelsen valgtes i Stedet for C. H. Lindegaard og V. Nielsen, der begge afgik efter Tur, K. Helvang og P. O. J. Poulsen. — Til Suppleanter valgtes M. Christiansen og V. Nielsen, til Revisorer Charles Stengaard og Bogholder B. Sørensen og til Agitationsudvalget M. Christiansen, Richard Møller, J. Chr. Jensen og Charles Stengaard.

Herefter er: A. Poulsen, Formand, K. Helvang, Næstformand, Carla Petersen, Kasserer, og P. O. J. Poulsen, Sekretær.

Det vedtoges at afholde Møde en Gang maanedlig i Sommersæsonen og Medlemmerne opfordredes til at give Møde hver Gang, og ligeledes hver især at agitere for nye Medlemmer.

Generalforsamlingen sluttetes derefter med et Leve for C. O. *P. Poulsen.*

Roskilde. Onsdag den 30. Maj talte Forretningsfører Jens Johansen om: „De kjøbenhavnske Afdelinger og Borgerrepræsentationsvalget". Taleren fremhævede, at Anbefalingen af Liste A. ikke skyldtes partipolitiske Hensyn, men udelukkende fordi denne Liste indeholdt Navnene paa et Par organiserede Kolleger, som det jo dog maatte have Interesse for Medhjælperne at faa udvalgt.

S. Birk imødegik Taleren ret stærkt og pointerede, at han ønskede C. O. ført videre paa samme nevtrale Grundlag som hidtil. — Formanden mente at Resolutionen af 20. Maj var berettiget, idet de kjøbenhavnske Afdelinger havde handlet paa egen Haand, og at dette maatte misbilliges af den nevtrale C. O.

Efter en længere Debat om Spørgsmaalet sluttede Formanden Mødet, idet han henstillede til de tilstedeværende ca. 50 Medlemmer altid at gennemlæse og gennemtænke D. H. K. M. T., idet de derigennem kunde sætte sig bedst ind i de for Medhjælperne vigtige Spørgsmaal.

Det sjællandske Sommerstævne vil sikkert blive afholdt i Roskilde, nærmere Oplysninger herom vil senere fremkomme. *Fmd.*

Samsø. Søndag d. 15. April afholdtes halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Aug. Nielsen, Onsbjerg. — Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning for sidste Halvaar. Beretningen godkendtes efter nogle enkelte Bemærkninger.

Til Formand genvalgtes V. Mouritsen, Tranebjerg og til Sekretær: E. F. Petersen, Onsbjerg. Som Kasserer nyvalgtes Aug. Nielsen, Onsbjerg; Bestyrelsesmedlemmer blev P. P. Hollesen Koldby og Frk. Vita Bering, Onsbjerg. Suppleanter: Jørgen Lund, Onsbjerg og Frk. I. L. Michaelsen, Tranebjerg. Til Revisorer valgtes: C. Børglum og V. Larsen, begge af Tranebjerg. — Derefter førtes nogen Forhandling, angaaende C. O.s Virkemaade og Fremgang. *E. Fabricius Petersen.*

Svendborg. Mandag den 7. Maj Kl. 8 afholdtes paa „Wandalls" Hotel ordinær Generalforsamling, hvortil var mødt ca. 50 Medlemmer.

Til Dirigent valgtes Kommis Anker Boesen, som gav Ordet til Næstformanden, Engelbrechtsen, der de sidste 2 Maaneder har fungeret som Formand. Herr E. aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som godkendtes.

Derefter valgtes Herr Anker Boesen som Formand, og til Bestyrelsen Herr Kommis Larsen, Frk. Juel og A. Uggerholt genvalgtes. Suppleant blev Herr Kommis Viggo Rasmussen. Revisor Herr Hansen Møller.

Under „Eventuelt" fremkom flere Forslag, der gav Anledning til Diskussion.

Faneindvielse, der skulde finde Sted den 31. Maj paa Foreningens 10-aarige Stiftelsesdag, udsattes til Søndag den 3. Juni paa Grund af de ugunstige Forhold til Afholdelse af Fester.

Der har i Vinter været afholdt Møde hver Onsdag, og Tilslutningen har været god. Af Foredrag fremhæves: Herr Johannes Olsen Emne „Oldtiden", Herr Redaktør Andersen „Sukker og Petroleum", Herr Th. Sandorf „Bogholderi", Herr Boesen „Arbejde og Arbejdstid", Herr Forretningsfører Jens Johansen „H. & K. M.s Forhold under Krigen". Endvidere har der til Møderne været Oplæsning af forskellige Medlemmer. Pakke-Auktion blev afholdt til Fordel for Fanen, Overskudet androg Kr. 55.—, Restbeløbet skal indkomme ved frivillige Bidrag af Medlemmerne.

Der har i Vinter for Foreningens Medlemmer været afholdt billigt Kursus i Engelsk.

Generalforsamlingen sluttede med et af Dirigenten udbragt Leve for Organisationen. *Alb. Uggerholt.*

Vejen. Afdelingen afholdt Mandag den 30. April halvaarlig, ordinær Generalforsamling.

Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning om Arbejdet i det forløbne Halvaar. Han oplyste, at Foreningen havde haft en Tilgang af to Medlemmer siden sidste Generalforsamling, og at det saaledes var urigtigt, naar der fra forskellige Sider var skumlet over, at Afdelingen var i Tilbagegang; ganske vist var der ikke saa meget Liv over Foreningen som for 3—4 Aar siden, men da stod Foreningen i en Opgangsperiodes Tegn, og Tiderne var gunstigere. — Kassereren gennemgik derefter Regnskabet, og man gik over til Valg af 4 nye Bestyrelsesmedlemmer, idet to skulde afgaa efter Tur og to andre — nemlig C. J. Thomsen og S. Madsen — skal rejse fra Byen i Løbet af Maj Maaned. — Valgte blev: Bankassistent J. Lund, Kommis Rasmussen, Chr. W. Jensen, „Alfa", og Hans Petersen, „Alfa". Suppleanter blev C. Andreasen, „Alfa", og Th. Petersen, sammest., og til Revisorer valgtes Bankassistent Alfred Andersen og Kommis Kaj Toft.

Den nyvalgte Bestyrelse har paa et senere Bestyrelsesmøde konstitueret sig med Herr Chr. W. Jensen, „Alfa", som Formand Herr Bankassistent Lund som Kasserer og Herr Hans Petersen, „Alfa", som Sekretær.

Under „Eventuelt" diskuteredes flere forskellige Spørgsmaal, og man kom herunder ogsaa ind paa Omtale af den Agitation, der af de kjøbenhavnske Afdelinger var dreven i partipolitisk Retning ved Borgerrepræsentationsvalget. — Generalforsamlingen kunde ikke noksom misbillige denne Fremgangsmaade, da Politik skulde være banlyst fra Organisationens Program, og man var alle enige om paa denne Maade at tilkendegive Afdelingens Mening om det forkastelige i enhver Tendens i denne Retning fra nogen Afdelings Side. *Nerøs.*

Den sorte Tavle.

Nr. 10568, Otto Stæhr, slettes paa Grund af Restance.
Esbjerg, April 1917. *Fr. Thomassen.*

Medlem Nr. 11898, Axel Ramning, slettes paa Grund af Restance.
Roskilde, den 6. Juni 1917. *C. O. Hansen,* Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 13. 1. Juli 1917. 17de Aargang.

INTERNATIONALE BESTRÆBELSER.

ENHVER organiseret Internationalisme vil være umulig, forinden Krigen er bragt til Afslutning. Imidlertid er det opmuntrende at konstatere, at de neutrale Lande, som var tilsluttede den internationale Medhjælperføderation, af al Evne søger at bevare den internationale Aand.

— — —

Alt dette viser, at „Féderation internationale des Employès'" Gerning ingenlunde har været spildt Arbejde. Modet fattes ikke, og saasnart de fornødne Betingelser er tilvejebragte, Freden genindført, er der ingen Tvivl om, at den internationale Føderation paany vil genoptage sit aktive Arbejde".

Gennem disse Linier, hentede fra det britiske Medhjælperforbunds netop udsendte Kongres-Beretning, gaar en Understrøm af Tro og Tillid til, at de Baand, der sammenknyttede Medhjælperorganisationerne Verden over, men som det store Sammenbrud sprængte eller dog løsnede, paany vil fæstnes naar Fredens længselsfuldt ventede Dag atter oprinder.

Erfaringerne har til fulde lært os hvilke overordentlige Vanskeligheder, der i Verdenskrigens Tid møder alle mellemfolkelige Bestræbelser. Selv i saadanne Tilfælde, hvor alle deltagende Parter kan samles om internationale Idéer, viser de nationale Interessemodsætninger sig stærkere end hine, og selv de mest ophøjede Theorier kommer til kort overfor den haardhændede Virkelighed.

Langt vanskeligere maatte denne Opgave stille sig for Medhjælperorganisationer — forskelligartede i Form og Ledelsernes Synsmaade — der fra Krigens første Periode var uden noget samlende Midtpunkt, og hvori i Særdeleshed den ene Magtgruppe var stærkt og fra første Færd bestemmende repræsenteret.

Forsøget, der i Begyndelsen af 1915 foretoges fra britisk Side, paa — upaavirket af Krigstilstanden — at afholde den ordinære internationale Kongres i Dublin, maatte strande, fordi Delegerede fra ententefjentlige Lande paa Forhaand var afskaaret fra at deltage. Derved vilde dette Møde ganske miste sin Karakter. Vor Organisation afslog derfor at deltage i Dublin-Kongressen, men var rede til at lade sig repræsentere, naar Konferencen afholdtes i et neutralt Land. Som Mødested foreslog vi Kjøbenhavn.

Dette vort Standpunkt fandt tilsyneladende Tilslutning i de øvrige neutrale Lande, og Kongressen i Dublin bortfaldt af sig selv. Men samtidig ophørte ogsaa al Forbindelse mellem de forskellige Medhjælperorganisationer.

— — —

Krigens voksende Omfang og øgede Hensynsløshed gav almindeligvis de internationale Bestræbelser trange Kaar. Saaledes syntes Genoptagelsen af de internationale Forbindelser skrinlagt, og ihvert Fald var det øjensynligt, at alle fremtidige Forsøg maatte udgaa fra Medhjælperorganisationerne i de neutrale Lande.

Ud fra dette Synspunkt var det, at det norske Medhjælperforbund tog Initiativet til Oprettelse af „Den neutrale Komité", hvis Domicil blev Kjøbenhavn, og som straks fandt Tilslutning fra Medhjælperorganisationerne i Holland, Norge og Danmark.

„Den neutrale Komité" maatte fornuftigvis sætte ret snævre Grænser for sin Virksomhed. Derfor er det især Komitéens Formaal at vedligeholde Forbindelsen med, og om muligt, indbyrdes mellem de Organisationer, der var tilsluttede Føderationen, og iøvrigt at virke i Overensstemmelse med de for „Féderation internationale des Employés" grundlæggende Principer og Synsmaader. Komitéen har desuden sat sig den Opgave at tilvejebringe de fornødne Midler og paatage sig det nødvendige Forarbejde til efter Krigens Afslutning at søge den internationale Handels- og Kontormedhjælper-Føderation genrejst og samtidig udsende et Hefte af det int. Tidsskrift med Oplysninger om de enkelte Organisationers Forhold og Virksomhed under Verdenskrigen.

Hensigten er altsaa ikke at forsøge en Reorganisation, men kun at forberede et fornyet Samvirke mellem de Kræfter, der i sig sammenfattede den internationale Medhjælperbevægelse. Medens det første paa Forhaand maatte anses for umuligt, saalænge Krigen varer, skal vi kortelig dvæle ved de Muligheder, der knytter sig

til Komitéen Arbejde og de Erfaringer, der allerede er indhøstede.

„Den neutrale Komité" mødte selvsagt sine Opgaver med beskedne Midler og under de vanskelige Forhold, det altid medfører, naar et i sig selv saa omfattende Arbejde i Virkeligheden maa overlades til Enkeltmand. Dernæst medfører den skærpede Censur, den uregelmæssige og usikre Postbesørgelse, de ved Blokaden fremkaldte, mangeartede Vanskeligheder — der tilsammen taget ikke mindst hindrer Korrespondancer af den her omtalte Art — at Meningsudvekslingen mellem Komitéen og de enkelte Organisationer kun foregaar langsommelig, ligesom det store Opbud imellem vore Broderorganisationers Tillidsmænd og Funktionærer i de krigsførende Lande ikke sjældent foraarsager, at det overhovedet ikke lykkes at opnaa den tilsigtede Vekselvirkning. Dette er bl. a. Tilfældet for det franske Medhjælperforbund, der aabenbart er overordentlig medtaget af de store franske Mobiliseringer og de vidtgaaende Indkaldelser blandt alle Aldersklasser.

Fra Organisationerne i de neutrale Lande kunde der naturligvis paaregnes Interesse for Komitéens Formaal og Tilslutning til dens Virksomhed. Disse Forhaabninger er da ogsaa sket Fyldest, selv om det rigtignok maa erkendes, at Samarbejdet ikke hidtil har været synderligt effektivt. — Hvorom alting er: De for Medhjælpernes Internationale bærende Idéer og Komitéens Bestræbelser, for at bjærge den frelst gennem Krigens Kaos, finder blandt disse Organisationer almindelig og ubetinget Tilslutning.

Et noget andet Billede møder os med Hensyn til de forhen tilsluttede Organisationer i de krigsførende Lande.

Som allerede anført maatte de internationale Genrejsningsforsøg ebbe ud, efter at Dublin-Kongressen definitivt var bortfaldet. Imidlertid havde det tyske Medhjælperforbund erklæret at ville deltage i en Konference paa neutral Grund, idet man iøvrigt var overtydet om, „at vi igen vil finde et Grundlag, paa hvilket vi kan arbejde videre for de internationale Formaal. Thi vore socialpolitiske Bestræbelser til Gavn for Handels- og Kontormedhjælperne kan, naar alt kommer til alt, ikke blive afgørende paavirket af Krigen eller dens Forløb."

Da „Den neutrale Komité" ved Aarets Begyndelse træder i Funktion, er Forholdene indenfor det tyske Forbund væsentlig forandrede. Det tidligere tyske Medlem af den internationale Føderations Ledelse er forlængst ved Fronten og — skrives der — „af de øvrige ledende Tillidsmænd og Funktionærer opfylder næsten alle deres Pligter mod Fædrelandet. Dertil kommer ogsaa, at vort Medlemstal har lidt meget ved Krigen, idet over Halvdelen af vore Medlemmer staar ved Arméerne." Og i en senere Skrivelse, hvori man „overordetlig beklager, at den saa godt begyndte Sag er sønderrevet", henvises der til at „langt den største Del af Medlemmerne nu befinder sig i Felten, saaledes at vi først kan afgive en bestemt Erklæring vedrørende det vigtige Spørgsmaal om international Samvirksomhed, naar Krigsdeltagerne vender tilbage og er i Stand til afgørende at medvirke ved de i saa Henseende afgørende Beslutninger."

Her har Krigen altsaa saaledes udtyndet Organisationens Medlemsrækker, at Spørgsmaalets Afgørelse maa udskydes, indtil den — i dette Tilfælde — fornødne Beslutningsdygtighed atter er tilvejebragt. Imidlertid vidner Korrespondancen med dette Forbund om Ledelsens umiskendelige Sympati for Komitéens Formaal.

Under langt vanskeligere Vilkaar virker Resterne af de belgiske Organisationer, hvis Repræsentation udadtil er overtaget af „Relief Fund for the benefit of Belgian clerks" i London, der er oprettet af og arbejder blandt de talrige belgiske Standsfæller, det allerede i Krigens første Periode lykkedes at undslippe til England. Ogsaa denne belgiske Repræsentation har udtalt sin Tilslutning til „Den nevtrale Komité"'s Opgaver. — Iøvrigt skal i denne Forbindelse anføres, at en af de tilsluttede hollandske Organisationer overfor hine nødstedte belgiske Standsfæller har givet et efterlignelsesværdigt Eksempel paa kollegialt og internationalt Sindelag ved at skænke dem ca. 9000 Kr.

Virkelig opmuntrende er den uforbeholdne Tilslutning fra den italienske Medhjælperorganisation, der „med sand Glæde hilser Henvendelsen". Og der skrives endvidere fra „Confederazione generale dell' impiego privato", „at Italiens organiserede Medhjælpere er i fuldstændig Overensstemmelse med Dem og længes efter det Øjeblik, hvor den fælles Bevægelse for at hævde Medhjælperstandens Krav kan genoptages".

Den seneste, men tillige vigtigste Sympati-Tilkendegivelse foreligger fra Storbritannien. Thi den giver ikke blot Udtryk for de forskellige forhen tilsluttede Organisationer indenfor de forenede Kongeriger, men bliver tillige af afgørende Betydning for alle oversøiske og enkelte europæiske Forbunds Standpunkt.

Forfatteren til disse Linier har netop fra de britiske Organisationers Førstemand — der tillige er Medstifter af den desorganiserede Føderation og hvis Indflydelse i den internationale Medhjælperbevægelse har været af særlig Betydning — modtaget et Brev, hvis Indhold kan sammenfattes i de karakteristiske og bemærkelsesværdige Slutningslinier: „Det synes mig klart, at vi, naar Freden engang proklameres, maa være besluttet paa at arbejde endnu mere vedholdende end forhen for Udbredelse af international Solidaritet — og denne Følelse er den eneste, der for mig indeholder noget Haab om, at Krig herefter vil være umulig".

— — —

Med Tilfredshed kan det allerede nu konstateres, at „Den neutrale Komité" ikke vil efterlade sig et resultatløst Arbejde. Betingelserne for et fornyet og for-

ventelig intimere Samvirke vejres gennem de forskellige Udtalelser. Selve Livets Krav til Menneskene om gensidig Hjælp under det store Genrejsningsarbejde, der venter Slægten, vil ogsaa give Genlyd blandt vore Standsfæller og skare dem om de Idéer, som selv Verdenskrigens Had og Umenneskelighed ikke formaar at tilintetgøre. *Vilh. Hansen.*

Samlingsmærke.

ØERNE kom sidst med i Organisationsbevægelsen. Medens de jyske Afdelinger forlængst kan se tilbage paa en tiaarig Virksomhed, begynder Søster-Foreningerne paa vore Øer først nu at fejre deres Tiaarsdag.

Saaledes var det den 30. Maj 10 Aar siden, Svendborg Afdeling oprettedes. Dagen mindedes ved en Festlighed, der fandt Sted Søndag den 3. Juni, og som fik særlig Betydning derved, at vor Afdeling samtidig indviede et smukt Samlingsmærke, — et Silke-Dannebrog med Foreningens Navn og Handelsstandens Insignier.

Indvielsen foregik i de hyggelige og festlige Lokaliteter paa „Wandalls Hotel", hvor et stort Antal Medlemmer havde givet Møde.

Formanden, Anker Boesen, indledede med en kort Redegørelse for Fanens Tilblivelse, dens Betydning som samlende Tegn for Foreningen, og Medlemmernes Pligter overfor denne og vor Landsorganisation. — Taleren sluttede med et kraftigt besvaret „Leve vor Fane og vort Fædreland".

Svendborg-Afdelingens tidligere, mangeaarige Formand, Medlem af Hovedbestyrelsen, Herr Chs. Hansen-Møller, Odense, talte derefter. H.-M. dvælede især ved Afdelingens Historie og de vigtigste Tildragelser gennem Aarene, de faglige Opgaver, der var løst og de Medlemmer, som i særlig Grad havde gjort sig fortjent af Foreningen samt den glædelige Fremgang, der kendetegnede de seneste Tider. Sluttelig pegede Taleren paa den kommende Tids Arbejde og opfordrede Medlemmerne til at staa trofast sammen om det nye Samlingsmærke samt sluttede med et Leve for Afdelingen.

Derefter talte Herr Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, der modtoges med Bifald. Af Herr Vilh. Hansens Tale, der fulgtes med stor Opmærksomhed, gengiver vi her nogle Afsnit efter Talerens Manuskript:

„Som det fra første Færd var kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælpere, der undfangede Organisationens Idé og angav dens faglige Retning, blev det Jydernes Opgave at formere Rækkerne og danne dens Kærne, medens senere vore Standsfæller paa Øerne Øst for Store Bælt sluttede op og dannede de sidste medlemstærke Delinger i de organiserede Medhjælperes fremaddragende Hær.

En af den internationale Medhjælperbevægelses kendte Mænd karakteriserer Grundlæggelsen af „Féderation internationale des Employés" saaledes: Belgierne var Idéernes, Franskmændene Talekunstens, men Englænderne de rede Penges Mænd. — Overført paa vore Forhold vilde det lyde: Kjøbenhavnerne var en Tid lang Idéernes Mænd — og den sidste Tid har jo vist, at de bestandig har Overraskelser i Baghaanden — Jyderne er baade ifølge deres Vedholdenhed og Medlemsstyrke dem, der har givet C. O. sit solide financielle Fundament, men af Øboerne er Fynboerne dem, der oftest har præget Organisationen ved deres Temperament.

Udenfor Kjøbenhavn er der aldrig holdt saa bevægede Møder som netop i Odense ved Aarhundredets Begyndelse, og aldrig tonede vore Medhjælpersange som ved de fynske Sommerstævner.

Vi Fynboer er et letfængeligt, letbevægeligt Folkefærd, fremgaaet af en yppig, smilende Natur, af en givtig Jorbund for Tilfredshed og Følelsesliv, kan være derfor mindre egnede netop for de store Handlinger. Vor verdensberømteste Forfatter og mest kendte Bondedigter var Fynboer, og ikke fynske, men Vendelbo-Bønder var det, der gav Provisoristen Knud den Hellige sin Bekomst oppe i St. Albani Kirke.

Jeg kan altsaa ikke komplimentere de fynske Afdelinger som Organisationens Avantgarde, men med Tilfredshed konstatere, at de i de seneste Aar har sluttet smukt op i den almindelige Fremmarch og holdt godt Fodslag med de organiserede Medhjælpere i det øvrige Land. — Og Temperamentet kan jo ingen tage fra Dem!

I Dag — 10-Aarsdagen for denne Afdelings Start — udfoldes den første fynske Medhjælperfane. — Egentlig burde vel Odense som den ældste og Hovedby-Afdelingen have hejst det første Samlingsmærke.

Nu er Æren Svendborgs — ingenlunde med Urette, al den Stund Deres By, ogsaa Deres Afdeling, har Traditioner at hævde. Svendborg er ikke blot den smukkest beliggende af danske Købstæder, der med sine bugtede Gader og trange Gyder, brat stigende og faldende, bringer Mindelser om Bjærgbyen, den er fra Valdemarernes Tid Handels- og Søfartsbyen for det rige Sydfyn og det ørige Arkipél: En By med kommercielle Traditioner, med gamle Købmandsslægter, Foretagsomhed i Handel og Vandel, men ogsaa Eksempler paa socialt Snæversyn: Principaltypen, der møder de nye Rørelser med afgjort Uvilje og i Organisationsbestræbelserne kun sér et Udslag i Tidens saakaldte samfundsnedbrydende Tendenser. Disse Mænd af den gamle Skole vil snart gaa over i Historien. Kan hænde, at dansk Handel derved taber, hvad nye Mænd og nye Metoder vanskelig kan ækvivalere, men for den sociale Udvikling indenfor vor Stand vil det være en uomtvistelig Gevinst. Dette ikke saaledes at forstaa, at disse Principaler evner at fastholde den gamle Medhjælpertype. 70'ernes og 80'ernes Medhjælpere er afløst af en anden Generation. Og det er godt saaledes: For Samfundet og — især — for Medhjælperne".

Efter at Taleren havde draget en Sammenligning mellem Forholdene i Fortid og Nutid og paavist gennem Eksempler hentet fra de seneste Aar, hvilken Indsats C. O. stadig havde ydet for Medhjælperstanden, sluttede han med følgende Udtalelser:

„Dersom alle Kræfter indenfor vor egen Organisation havde forstaaet, at ikke Theorier og Doktriner, men det levende Liv og Medhjælperen bag Pult og Disk, som han nu en Gang er, maa tages i Betragtning ved vort organisatoriske Arbejde, vilde vi allerede været paa gode Veje med at drage den sidste Medhjælperforening ind under vor Landsorganisation.

Vi véd, at hin Gæring, Problemernes kritiske Vurdering sætter

Præg paa vor egen Organisation; thi saa stor og omfattende er den — og saaledes genspejler den nu Medhjælperstanden, — som Tiden dannede i sit Billede — at Modsætningerne melder sig i Anskuelser og Opfattelse.

Hvorledes disse Meningsforskelligheder om Organisationens Virkemaade og Formaal vil ende, kan jeg ikke forudsige. Men det overvejende Flertal af vor Hovedledelse har klart og tydeligt fastslaaet den eneste farbare Vej, dersom Handels- og Kontormedhjælpernes Interessefællesskab skal opretholdes.

Hvorom alting er: De organiserede Medhjælpere maa uanset afvigende Anskuelser arbejde for de alm. faglige Krav, hvori alle Bestræbelser udløses, hvadenten det sker i Samling eller de tvende Retninger hver for sig stræber mod de fælles faglige Maal. Thi Medhjælperbevægelsen er i Fremmarch og intet vil mere standse den.

I en Ufærdstid fejrer De Deres 10-Aarsdag. Medens Verden brydes i blodig Brænding, afsløres Deres Samlingsmærke. — Skal denne Fane bære Mindelser om denne Tid, da maa det blive i Haabet om, at den stedse maa vaje over Standsfæller, der med uplettede Vaaben kæmper for deres Standsinteresser, over Medlemmer, der forenes i Fællesfølelse og Samhørighed.

De har givet Deres Fane Dannebrogs Farver. — Uden al Affektation tør jeg vel sige, at for os Danske er det det smukkeste Flag, ikke alene fordi det er Symbolet for Folk og Land, Slægter og deres Historie, men ogsaa fordi dets rødhvide Dug staar smukkest til de grønne Bøge, der kupler sig over Danmarks Jord, til det blaa Hav, der bælter sig om vore Øer og beskyller vore Strande. — I Alvor og Fest skal denne Fane løftes over Svendborg Sund og mellem Sydfyns Skove — mindende Dem og Eftertiden om Deres By, hvis store Handelsflaade viser Flaget i fremmede Havne og paa fjærne Have.

Mine Damer og Herrer! Ogsaa til Dem vil jeg udtale Ønsket om, at Deres Fane nu og i al Fremtid maa vaje over en enig, standsbevidst, fremadstræbende og intelligent Medhjælperskare. — Værn denne Fane for vor Stand, dens sideordnede Brancher og Fag, for Pligt og Dygtighed i Deres faglige Gerning, for Handel og Omsætning, som Mercuri Stav og vingede Hat symboliserer i Fanedugen. — Hold denne Fane i Hævd for Deres By, Deres Forening og faglige Landsorganisation!

Lad Fanedugen bleges, mens Aarene skifter over vor Stand og vor Organisation — Idéerne, der samlede os og hvorom vore Efterfølgere vil skares i Titusindtal, vil bestandig leve gennem Tiderne, thi:

Vi os samler under frie Faner,
mægtigt skal det lyde over Land.
Os det er, der bryder nye Baner
for den unge, danske Handelsstand".

Efter denne Festtale, der modtoges med stærkt Bifald, afsang Forsamlingen en for Dagen skrevet Sang, hvorefter man brød op under Leveraab for Talerne.

Senere samledes alle Deltagerne til en selskabelig Sammenkomst, der afsluttedes med nogle Timers Dans.

For Svendborg-Afdelingen var denne Dag en Blanding af Alvor og Feststemning, — en værdig Indledning til de næste 10 Aar i vor Forenings Historie. *A. B.*

Sommerens Stævner.

Til Stævne i Roskilde den 8. Juli.

D. H.K.M.-TIDENDE for 15. Juni indeholdt en Notits, der oplyste, at det sjællandske Stævne i Aar afholdes i Roskilde den 8. Juli.

Programmet for Dagen ser saaledes ud:

Kl. 11^{06}—11^{07}—11^{12} Ankomst til Roskilde.

Kl. 11^{30} Frokost i det smukke Anlæg „Trægaarden". Medbragt Madkurv.

Kl. 1 aldeles præcis Sejltur fra Havnen til Boserup Skov.

Kl. 2 Stævnetale af Hr. Axel Juhl, Vejle.

Fotografering af Stævnedeltagerne; derefter spadseres til Pavillonen, hvor der gøres et kort Ophold for at indtage Forfriskninger.

Kl. 4 præcis møder Roskilde Regimentsmusik, for at føre Deltagerne i Procession med Faner gennem Sct. Hans Hospitals smukke Anlæg til Roskilde Højskolehjem.

Kl. 5 Fællesspisning paa Højskolehjemmet. Pris 2 Kr. 35 Øre pr. Couvert. Menu: Oksesteg, Kalvesteg, Jordbær med Fløde.

Kl. $6^1/_2$ Bal i Højskolehjemmets store Sal.

Prisen pr. Deltager — Sejltur, Musik, Bal — er 1 Kr. 25 Øre.

Direkte Medlemmer og Medlemmer af alle de sjællandske og kjøbenhavnske Afdelinger er indbudt.

Som allerede paapeget i Meddelelsen den 15. Juni har det været nødvendigt at tage Hensyn til de i Aar herskende Trafikvanskeligheder. Roskilde bliver derved den By paa Sjælland, der er bedst beliggende, men for selve Resultatet af Dagen har denne By ogsaa gode Chancer ved sin idylliske Beliggenhed ved Fjorden og med den herlige Boserup Skov i sin Nærhed. Dette gør, at hele Arrangementet kan anlægges for en forholdsvis lille Betaling og dog rumme den Alsidighed i Retning af Adspredelser, som er nødvendig for at Konstellationen — Stævnets Alvor og det kammeratlige Samvær — intet Skaar lider. Stævnets Taler har man denne Gang søgt udenfor den traditionelle Kreds, og dette er gjort for netop at give dette Stævne lidt af et Særpræg og lade det i højere Grad faa Nyhedens Interesse, end Tilfældet tidligere har været. Naar det saaledes er lykkedes Udvalget at formaa Vejle Afdelingens Formand, Hr. Axel Juhl, til at holde Stævnetalen, haaber vi, dette vil blive paaskønnet derved, at de indbudte Afdelingers Medlemmer møder frem i stort Tal, saa meget mere som vi tror at turde forudsige, at ingen vil blive skuffet af A. J. som Taler.

Vi opfordrer alle, til hvem denne Indbydelse har Bud, at agitere for Tilslutning til Stævnet den 8. Juli, saaledes at dette kan blive et virkeligt Udtryk for Enighed og Styrke indenfor Organisationen.

Deltagelse i Stævnet bedes anmeldt senest den 5. Juli til Hr. S. Birk, Crome & Goldschmidts Udsalg, Roskilde, og samtidig med Anmeldelse indsendes Afregning. *Udvalget.*

Det lolland-falsterske Sommerstævne.

Stævneudvalget i Maribo retter herved en kraftig Opfordring til vore lolland-falsterske Standsfæller om at deltage i Stævnet i Rødby, Søndag d. 8. Juli.

Naar Stævnestedet ikke, som oprindelig bestemt, blev Maribo, var det fordi vi ikke mente at kunne arrangere Stævnet tilfredsstillende, efter den Anvisning vi skulde følge og at vor Plan for dette blev forkastet paa Repræsentantskabets Møde i Maribo den 11. ds.

Med denne vor Meddelelse benytter vi samtidig Lejligheden til paa det alvorligste at henstille til Nykøbing-Afdelingens Repræsentanter d'Herrer Dreyer og Bay, at de fremtidig giver Møde i Repræsentantskabet, naar de forlanger et saadant extraordinært Møde afholdt, og ikke vanskeliggør Ordningen af Spørgsmaal, man egentlig giver sin Tilslutning.

Maribo, den 17. Juni 1917.

Paa Maribo Stævneudvalgets Vegne
Wied Kierkegaard, Formand.

Stævneudvalget beder os oplyse, at Programmet senere vil blive tilstillet de lolland-falsterske Afdelinger. *Red.*

Stævne i Vildsund.

Søndag den 8. Juli agter Thisted og Nykøbing Afdelinger at afholde Stævne i Vildsund, der jo i vid Omkreds er kendt for sine naturskønne Omgivelser. Som Taler er det lykkedes at formaa Formanden for Aalborg Afdelingen, Herr Th. Hansen, til at komme til Stede, og det ventes, at mange Medlemmer fra begge Afdelinger fra By og Land vil deltage.

For Dagen er lagt følgende Program: Turen til Mødestedet foregaar fra begge Afdelinger til Mødestedet pr. Cykle og straks efter Ankomsten dertil, der vil finde Sted Kl. 3, samles alle Deltagere om et fælles Kaffebord. Kl. 4 vil Herr Th. Hansen tale fra Talerstolen i Anlæget, og Kl. 6 samles man i Krohaven med de medbragte Madpakker, for efter Spisningen at tage med 7-Færgen over til Morssiden, hvor der i den derværende Krosal vil være Lejlighed til en Svingom. Der returneres med 11-Færgen.

Da der fra Udvalgets Side vil blive gjort alt for at give Stævnet det rette festlige og fornøjelige Præg, der vanligt præger Medhjælpernes Sammenkomster, haaber vi, at hvert Medlem vil agitere kraftigt for god Tilslutning. *Aage Neergaard.*

Nordjysk Medhjælperstævne.

SOMMERSTÆVNET, de nordjyske Afdelinger afholdt Søndag den 17. Juni i Aalborg og Nørre-Sundby, „blev — skriver et af Aalborg-Bladene — „i Virkeligheden ikke saa lidt af en Succes, Der var mødt Kolleger fra 9 Afdelinger fra Randers og nordpaa. Ganske vist imponerede Stævnet ikke ved Tilslutningens Omfang, men naar man tager de uheldige Trafikforhold i Betragtning, maa man alligevel indrømme, at Stævnet ogsaa talmæssigt var særdeles vellykket.

Ved Morgentogene mødte Aalborg Kollegerne op for at modtage de fremmede. Og ved Halvtitiden smældede to Faner i den friske Vind. Der var paa Morgenstunden nogle Smaaskyer, som foruroligede Arrangementsudvalget betydeligt, men opad Dagen, da Skyerne svandt, bad det samme Udvalg en stille Bøn om endelig at laane en lille Sky til Anbringelse foran den altfor stærkt straalende Sol. Men Bønnen blev ikke opfyldt.

Fra Banegaarden drog Deltagerne under Fanerne op til „Stærekassen", hvor Morgenkaffen blev serveret og den smukke Natur beundret. Senere marcherede Selskabet den lange Vej over til Skansebakken. Det var en varm Tur."

Efter at man havde taget det storslaaede Panorama, der udfolder sig, naar man fra Skansebakken i Nørre-Sundby sér ud over Limfjorden og det overfor liggende Aalborg, i Øjensyn, samledes Stævnedeltagerne i Pavillonens Sal, der fyldtes til sidste Plads.

Aalborg-Afdelingens Formand, Herr Th. Hansen, bød Velkommen, idet han udtalte Haabet om en god Stævnedag, som kunde sætte sit Præg paa Deltagernes Interesse for Organisation, ogsaa i den følgende Tid.

Den indbudte Taler, Centralorganisationens Næstformand, Herr Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, besteg derefter Talerstolen, idet hele Forsamlingen rejste sig og udbrød i Leveraab og stærkt Bifald.

Stævnetalen, der vanskeligt kortfattet kan refereres, men senere vil fremkomme her i Bladet, var en kraftig og manende Appel til Handels- og Kontormedhjælperne om at ruste sig til den kommende Tid. Dels ved faglig Dygtiggørelse, dels gennem alsidig Varetagelse af Standsanliggender, og derved at Medhjælperbevægelsen blev et virkeligt og almindeligt Udtryk for hele vor Stand. Taleren hentede iøvrigt sine Eksempler fra aktuelle Standsspørgsmaal og paaviste derigennem Organisationstankens Vækst og sejrige Fremgang.

Vilh. Hansens Tale afbrødes gentagne Gange af Tilslutning og hilstes med langvarigt Bifald.

Efter at Aalborg-Formanden havde takket Taleren, spredtes Deltagerne i de smukke Omgivelser, for derefter i Procession at drage tilbage til Aalborg. Fuldtallig var Toget gennem Byen dog ikke. Adskillige kneb ud, hvilket skyldtes den tropiske Hede, der stillede temmelig store Krav til vore Kollegers Udholdenhed.

I Odd Fellow Palæets meget smukke Festsal indtoges derefter en udmærket Middag, hvori 150 af Stævnedeltagerne deltog. Her var Stemningen fortrinlig og Taler og Sange vekslede.

Blandt Talerne kan nævnes Medlem af C.O.s Forretningsudvalg, Herr Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring, der i sin Tale for Centralorganisationen gjorde opmærksom paa, at enhver Forening har sine Børnesygdomme. Dem er H. og K. M.-F. sikkert ovre nu. Men der venter maaske Standen en Krise, som det gælder om at gøre saa ringe som muligt, for ikke at slaa noget i Stykker.

Fra det nordjyske Stævne: Under Hjørring og Hobro Samlingsmærker.

Senere talte Th. Hansen for de fremmede Afdelinger, og han udtalte Ønsket om, at vore Organisationer maatte vokse ikke alene i Talstyrke, men ogsaa i indre Styrke, saavel i Sammenhold som Disciplin, og dette kan kun naaes naar vi alle forstaar at bøje os loyalt for Organisationens Flertal, naar dette gennem sine lovmæssige Talerør har taget sin Stilling.

Endvidere talte Herr Vilh. Hansen om Aalborg By, hvis skiftende Fysiognomi gennem Tiderne han karakteriserede. Taleren paapegede vor Afdelings Fremgang og henvendte sig særlig til Formanden, Bestyrelsen og Stævneudvalget med anerkendende Ord for det store og vellykkede Arbejde, Stævnet havde været. — Herr Hein, Hjørring, talte derefter kort for Pressen, og Redaktionssekretær Eyser kvitterede herfor paa Pressens Vegne med et motiveret Leve for vor Organisation.

Til Stævnet indløb flere Telegrammer, bl. a. følgende fra Hobro-Afdelingens Formand:

„Forhindret i at være til Stede i Dag sendes Stævnets Deltagere kollegial Hilsen med Ønske om Fremgang for vor Bevægelse og om bedre økonomiske Vilkaar for danske Handels- og Kontormedhjælpere". Rudolf Nielsen.

Ved Kaffebordene ventede der Deltagerne en lille Overraskelse à la Sct. Hansfest, som hurtig bragte Humøret op til Kogepunktet. Efter Kaffebordet fik man sig en lille Svingom, og kun med Beklagelse tog de fremmede Afsked fra dette vellykkede Stævne.

I Anledning af Dagen har hele Pressen bragt ikke alene udførlige Referater af Stævnet, men ogsaa meget rosende Udtalelser saavel om Centralorganisationen som Afdelingen her. *Th.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Hjørring. Ord. Generalforsamling afholdes Tirsdag den 10. Juli Aften Kl. 8½ pr. i Lokalerne paa „du Nord". Dagsorden: 1. Beretning, 2. Kvartalsregnskab for Arbejdsløshedskassen, 3. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Hobro. Ved et Møde forleden nedsattes et Agitationsudvalg, bestaaende af J. Fogh, Chr. Munch-Andersen og H. Petersen, med førstnævnte som Formand. Afdelingen har anskaffet sig en Fane, som for første Gang var i Brug ved det nordjyske Stævne i Aalborg.

Hobro- og Mariagerafdelingerne har planlagt et lille fælles Sommermøde i Mariager først i August Maaned. *Rud.—n.*

Kolding. Ved Medlemsmødet den 2. Maj indledede Aksel L. Lorensen om Provinsafdelingernes Stilling til politiske Partier, foranlediget af de kjøbenhavnske Afdelingers Holdning ved Borgerrepræsentantvalget. Der blev ingen Diskussion, idet alle syntes at være enige med Indlederen og i det af Afdelingens Bestyrelse i denne Sag en Gang tagne Standpunkt.

Ved det sidste Medlemsmøde i Vintersæsonen den 9. Maj oplæste Formanden nogle humoristiske Fortællinger, der modtoges med Bifald. Der drøftedes endvidere forskellige Forhold angaaende Afslutningsfesten i Marielund den 13. Maj.

Ved Medlemsmødet i Marielund den 6. Juni, der havde vundet god Tilslutning, gav Formanden forskellige Meddelelser fra det fornylig afholdte Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøde, der nærmest havde drejet sig om de kjøbenhavnske Afdelingers Stilling til Borgerrepræsentantvalget i Foraaret.

Det bestemtes at lade afholde nogle smaa Udflugter i Byens nærmeste Omegn i Løbet af Sommeren. *C. A. F.*

Kjøbenhavn. Onsdag den 9. Maj talte Herr cand. polit. Helge Smith om: Lige Løn for lige Arbejde. Foredragsholderen, der behandlede Emnet rent videnskabeligt, opstillede og analyserede Spørgsmaalene: Skal lige Løn ydes for lige Arbejdspræstation, for lige Arbejdstid eller efter Stilling. — Aarsagen til Kvindernes lave Løn var for en Del den, at de har et lavere Behov end Manden, og Kvinderne vil ikke kunne kræve samme Løn, før Behovet er det samme. Derfor maa Kvinderne ikke slaa sig til Taals med deres lave Løn, men være utilfredse dermed, og de maa sætte deres Behov i Vejret. — Skal de imidlertid formaa at hæve Lønnen, maa de forstaa Organisationens Magt; thi det er Kendsgerning, at jo bedre Faget er organiseret, des bedre og lettere hæves Lønnen.

Virkningerne af Kravets Gennemførelse vil vel i første Omgang betyde, at en stor Del Kvinder blev afskediget, men de kvindelige Arbejdere paa den højere Løn vil efterhaanden erhverve sig Dygtighed, og Kvinderne vil kulturelt blive højnet og atter erobre det tabte tilbage. Mændene har ingen Grund til Misfornøjelse herover, thi Kvindernes Løn skal hæves op til deres. For Samfundet vil det være en Vinding om Kravet realiseredes, thi Samfundet har ikke Raad til, at Halvdelen af Folket, som Kvinderne repræsenterer, staar lavere i Kultur, end den almindelige Kulturhøjde. —

Foredraget, der efterfulgtes af en kort Diskussion, var overordentlig velholdt, og lønnedes med kraftigt Bifald. *Spectator.*

Odense. Onsdag den 16. Maj afholdtes Bestyrelsesmøde. Til Behandling var blandt andet Udkast til Vedtægter for Brugsforenings-Klubben; disse antoges og oversendtes til Hovedbestyrelsens Sanktion.

Der er opnaaet Tilladelse til at afholde ugentlige Medlemsmøder i Skovforenings-Pavillonen i „Fruens Bøge", og Medlemmerne opfordres derfor til at gaa i Skoven, naar Foverskov sender Indbydelser ud!

Den 14. Juni skulde der efter Bestemmelsen have været opnaaet en endelig Ordning med Brugsforenings-Medlemmerne. D'Herrer Hendil og Hansen-Møller var tilstede; fra Brugsforeningen mødte kun d'Herrer Hansen og Poulsen. Enighed var ikke opnaaet blandt Medlemmerne. P. lovede at drøfte Spørgsmaalet endnu en Gang med de øvrige Medlemmer, og saafremt Enighed opnaaedes, da at fastsætte et Møde med Afdelingen. *H. P.*

Ringkjøbing. Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes den 18. Juni paa Hotel „Ringkjøbing".

Formanden, Joh. Pedersen, bød Forsamlingen Velkommen. — I Bestyrelsen afgik efter Tur Formanden og Kassereren, ligeledes J. Iversen, der ikke ønskede Genvalg, og Kommis Rahbek, der er bortrejst fra Byen.

Den ny Bestyrelse kom til at bestaa af Bogholder N. Jensen, Jul. Høxbro, A. Holbek, S. Pedersen og M. Jensen, og Suppleanter blev Kommis Skaaning og V. Nørrelund. Til Formand valgtes enstemmigt Bogholder N. Jensen og til Kasserer Jul. Høxbro.

Bestyrelsen konstituerede sig derefter med A. Holbek som Næstformand og Jul. Høxbro som Sekretær.

Angaaende vor Faneindvielse overlodes det Bestyrelsen at arrangere denne, ligeledes vedtoges det at arrangere Udflugt til „Sommerlyst" med paafølgende Bal, som Forlystelsesudvalget, d'Herrer Skaaning, J. Iversen og Nørrelund, tager sig af.

Under „Eventuelt" drøftedes forskellige faglige Spørgsmaal. Der forelaa en Indbydelse fra Holstebro-Afdelingen til nordvestjydsk Medhjælperstævne i Toftum Bjerge ved Humlum. Man vedtog at vente med Besvarelse til nærmere Besked og Program for Festen forelaa. — Mødet sluttedes med en kølig Drik og en Tak til den afgaaende Formand for hans korte Arbejde i Afdelingens Tjeneste, men da han rejser fra Byen maa vi jo desværre give Afkald paa ham. *Jul. Høxbro.*

Skjern—Tarm. Søndag den 3. Juni afholdtes Generalforsamling paa Bechs Hotel i Tarm. Anledningen var, at vor Formand, Herr Joh. Nielsen, skulde forlade Byen.

Mødet aabnedes med Afsyngelse af en af vore Sange, hvorefter Herr A. Andersen takkede Hr. Johs. Nielsen for hans ihærdige Arbejde til Afdelingens Fremme. H. Henriksen valgtes derefter til Formand.

H. Henriksen foreslog at nedsætte et Agitationsudvalg. Dette vedtoges, og samtidig optoges 3 nye Medlemmer.

Efter Generalforsamlingen dyrkedes det kollegiale Samvær og vi skiltes alle med de bedste Haab og Ønsker om Afdelingens Fremgang. *H. Henriksen.*

Skive. Den 4. Juni afholdtes ordinær Generalforsamling.

Formanden, Herr Østergaard-Pedersen, aabnede Generalforsamlingen og bød Velkommen, hvorefter Herr N. P. Pedersen fremlagde det reviderede Regnskab, der enstemmigt godkendtes.

Ved det derefter følgende Valg af ny Bestyrelse blev Herr N. P. Pedersen genvalgt. Nyvalgt blev d'Herrer E. B. Pedersen J. C. Andersen, P. Falkenberg og Frk. K. Madsen.

Suppleanter: S. Christiansen, C. C. Paulsen. — Revisorer: V. Haarbo, P. Y. Kjær.

Derefter drøftedes forskellige lokale Interesser, og det vedtoges at iværksætte en energisk Agitation, hvorefter Generalforsamlingen sluttede med fælles Kaffebord.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde valgtes Herr N. P. Pedersen til Formand, J. C. Andersen til Næstformand og C. B. Pedersen til Kasserer. *N. P. Pedersen.*

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 13401, Hans Chr. Poulsen, Seist pr. Kolding slettes herved paa Grund af Restance.

Medlem Nr. 14724 S. A. Andersen, „London Magasinet", Kolding, slettes herved, da A. bestemt nægter at betale Medlemsbog og Kontingent.

Kolding, den 15. Juni 1917. *Axel L. Lorensen.* p. t. Kasserer.

Medlem Nr. 10906, Anton Nielsen, ansat i A/S „Helsingør Skibsprovianterings Depot" er slettet af Afdelingen paa Grund af Restancer.

Helsingør, April 1917. *Laura Larsen.*

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 14. 15. Juli 1917. 17de Aargang.

DYRTIDEN.

DER er vel desværre ingen Udsigt til, at Krigen slutter i Aaret 1917, og de neutrale Lande forbereder sig som de krigsførende Stater paa en fjerde Krigsvinter. Hvor omfattende disse Forberedelser er og maa være, har vi herhjemme maaske bedre Betingelser end de fleste for at forstaa, fordi vort Lands hele Økonomi maa omlægges med stærk Reduktion af Landbrugets Besætninger etc., for at den danske Befolkning kan fries for en knugende Hungersnød.

Men den store Befolkning mærker dog sikkert de ekstraordinære Forhold mest ved Dyrtiden, der bliver føleligere for hver Dag, — saa knugende, at Staten og offentlige Myndigheder maa træde til, for at hjælpe Borgerne nogenlunde over Nødstilstanden. Det er tilstrækkeligt at henvise til, at Lovgivningsmagten har vedtaget Dyrtidslove, der paalægger Staten og Kommunerne store Ekstraudgifter, og at Staten og Kommunerne yder deres Funktionærer Dyrtidstillæg, der er betydelige i Sammenligning med de Lønninger, Vedkommende oppebærer, — for Statens Funktionærer saaledes 400 Kr. Dermed skal ikke være sagt, at disse Tillæg dækker Udgiftsstigningen paa de almindelige Livsfornødenheder i de senere Aar. Det er jo saare langtfra Tilfældet. Funktionærerne andrager som bekendt om en Forhøjelse af Dyrtidstillæget.

Ved Bevillingen af disse Dyrtidstillæg erkender Stat og Kommune, at de har en Forpligtelse til at hjælpe deres Funktionærer over en Nødstilstand som den, vi nu befinder os i, og ingen af de Skatteydere, der skal betale de deraf følgende Merudgifter, rejser Indvendinger herimod — heller ikke de Landboere, der ellers før i Tiden var absolute Modstandere af en Forhøjelse af de faste Lønninger. Det viser, at Krigen dog har givet større Forstaaelse af de Vanskeligheder, som Folk med en mindre, fast Gage har at kæmpe med.

Men hvorledes ser det nu ud i de private Erhverv, hvis Funktionærer naturligvis mærker Dyrtidens Tryk lige saa haardt som Statens?

Ja, her maa man sondre mellem to Grupper, Arbejderne og andre. Hvad Arbejderne angaar, da har de i stort Omfang skaffet sig en Lønforhøjelse, som i nogen Maade svarer til Prisstigningen paa Livsfornødenheder. Hvor Forhøjelsen ikke er naaet ad Frivillighedens Vej, har de skaffet sig den ved Hjælp af deres Organisationer. Det har ikke voldt større Vanskeligheder.

Noget anderledes er Forholdet for de private Funktionærer, der ikke har den stærke Organisation at falde tilbage paa, og i det Hele er stillet saaledes, at de i dette Forhold vanskeligt kan optræde som en landsomfattende Korporation.

Jeg tænker her først og fremmest paa Handels- og Kontormedhjælperne. Enhver af Læserne véd, at de ikke har faaet Dyrtidstillæg, der svarer til Statsfunktionærernes 400 Kr. Selvfølgelig er der mange forstaaende Principaler, der føler Forpligtelserne overfor de Funktionærer, de beskæftiger, og har handlet derefter. Men der er endnu flere, der ikke har udbetalt Dyrtidstillæg paa eget Initiativ, og adskillige har ligefrem afvist selv beskedne Henvendelser. I de allerfleste Tilfælde skyldes det ikke svigtende Evne. — Taget i Almindelighed har næppe nogen Stand tjent saa godt i de senere Aar som Handelsstanden. Det er Forstaaelsen og den gode Vilje, der mangler.

Her ligger en stor Opgave til Organisationerne, ikke blot vore egne, men ogsaa Principalernes, saavist som disse er interesserede i, at Handelsstandens Medhjælpere er lønnede saaledes, at de kan eksistere ordentligt og hæderligt.

Lønforholdene og Veje, man bør gaa, har jeg tidligere paapeget. For Tiden er imidlertid Dyrtiden fuldt saa aktuel, idet mange Medhjælpere ligefrem lider Nød med de nuværende Gager. Og det kan jo i Øjeblikket være nogenlunde ligegyldigt, om Medhjælperen faar Merindtægten i Form af en Forhøjelse af Lønnen eller Dyrtidstillæg. Hovedsagen er, at han stilles saaledes, at han kan leve ordentligt og ikke behøver at falde det Offentlige til Byrde.

Staten og Kommunerne søger som sagt at holde deres Funktionærer nogenlunde skadesløse under den knugende Dyrtid, og næppe nogen vil bestride, at de private Erhverv har den samme Forpligtelse overfor

deres Funktionærer, og da Principalerne jo i Virkeligheden er ligesaa interesserede heri som Medhjælperne, ser jeg ingen anden Udvej end et Samarbejde mellem Principalernes og Medhjælpernes Organisation.

Saa forskellige som Forholdene er Landet over, maa et saadant Samarbejde sikkert etableres lokalt. Men det vil ogsaa kunne ske uden større Vanskeligheder, enten Initiativet saa tages af Medhjælpernes eller af Principalernes Organisationer. Ved en saadan lokal Forhandling kan man enes om en Norm for Dyrtidstillæg.

I saa Henseende foreligger der jo tilstrækkeligt Materiale i „Det statistiske Departements" Beregninger, hvorefter Prisstigninger under Krigen andrager ca. 50 pCt. for de almindelige Husholdningsartikler. Paa Grundlag heraf vil der kunne fastsættes Dyrtidstillæg, som kan holde Medhjælperne nogenlunde skadesløse, idet alle Borgere jo paa Forhaand maa lære at tilpasse deres Forbrug efter de ekstraordinære Forhold.

Denne Tanke fortjener sikkert Overvejelse.

Ved en Henvendelse til Principalernes Organisation vil der forhaabentlig mange Steder kunne komme en Forhandling i Gang, idet de forstaaende Principaler vil indse, at det er en fremkommelig Vej, som kan føre til heldigt Resultat for alle Parter.

Den forstaaende Principal, der føler Forpligtelser overfor sine Medhjælpere, er interesseret i, at den uforstaaende Principal faar den samme Pligtfølelse. Og, — Samarbejdet mellem Handelstandens Principaler og Medhjælpere vil være veltjent med en saadan Ordning.

Aarhus i Juli 1917. *Johs. Sjælland.*

Stævnetale.

Ved det nordjyske Medhælperstævne i Nørre-Sundby den 17. Juni.

„A MESSAGE TO GARCIA".

I East Aurora, en lille Landsby i Staten New York, levede der ved Aarhundredeskiftet en Mand, hvis Navn var kendt i Øststaterne som ved Stillehavskysten. Han hed Elbert Hubbard, startede som en rask Landsbydreng, gjorde Springet ud i Vesten som Cowboy, tog siden en job ved hvad som helst inde i de store Byer, blev Handelsmedhjælper, Lærer og Fabriksarbejder, Bestyrer af, siden Kompagnon i Fabriken. En Opfindelse gjorde ham velstillet, men han flygtede for Udsigten til at blive Rigmand. Han læste, lærte og rejste — for at slutte som Bogkunstner og Forfatter. Som Bogkunstner blev han for Amerika, hvad William Morris havde været for England: Banebrydende, fornyende, smagsudviklende, — som Forfatter maaske uden Sidestykke.

Hubbard slog igennem med den lille Pjece „A message to Garcia". Den er læst paa 10 Minutter, men er en glødende Appel til Personligheden, Initiativet og den ranke Ryg. Udsendt lige efter den spansk-amerikanske Krig, hvor der ventede Amerika strænge Arbejdsdage, virkede den som en Fanfare for rastløs Foretagsomhed.

„Budskabet til Garcia" var i sin Tid ogsaa herhjemme velkendt og læst. Maaske ogsaa kendt af adskillige i denne Forsamling. Men Budskabet bør læses, ikke blot med Eftertanke, men ogsaa med vaagen Kritik. Den henvender sig især til Forretningsverdenen, men er nok saa meget et Agitationsskrift for Principaler end for netop Medhjælpere, og det var næppe rent filantropiske Hensyn, der straks lod et New Yorker Jernbaneselskab uddele 100,000 Ekspl. blandt sine Funktionærer og Forretningsforbindelser.

Hvem var Garcia? Under Krigen mellem Spanien og U. S. A. var Garcia de cubanske Oprøreres Anfører, der opholdt sig i et eller andet Bjergpas. Ingen vidste hvor. For enhver Pris maatte Mc.Kinley i Forbindelse med ham, men intet Meddelelsesmiddel var til Raadighed. Den der tog Præsidentens Brev, fire Dage efter landede i aaben Baad paa Cubas Kyst, forsvandt i Junglekrattet og efter farefulde tre Uger gennemstrejfede det fjendtlige Land, afleverede Brevet rigtigt, og naaede frem til den modsatte cubanske Kyst, var den amerikanske Officer Rowan. —

MacKinley gav Rowan et Brev — siger Hubbard — der skulde bringes til Garcia; Rowan tog Brevet og spurgte ikke: Hvor er han? Men Hvervet fuldførte han.

STÆVNEDAGENS TEKST.

Episoden er ikke blot et Eksempel paa Mod og Daadkraft. Den er tillige lærerig. Hubbard drog sin Lære deraf. Lad da ogsaa os dvæle derved, idet vi vælge den til Stævnedagens Tekst.

Da Hubbard udsendte sit lille Skrift, vaagnede det amerikanske Samfund fra imperialistiske Drømme til en ny Arbejdets Dag. — Men i disse Tider, hvor Verden staar i Imperialismens Tegn, har det vældige Opgør, der foregaar udenom os, allerede i vort lille Land skabt mere Beslutsomhed end Mismod, større Foretagsomhed end Selvopgivelse, lært os paa Maaneder, hvad vi næppe nemmede gennem Aar, omformet det økonomiske Liv, vort daglige Levesæt og endda indledet et helt nyt Afsnit i vor politiske Historie.

Saaledes har denne Ulv- og Sværdtid, alle dens mørke Blade ufortalt, kaldt nye Kræfter frem i vort Folk og aabnet Landet et større Udsyn mod den nye Tid, der skal følge efter Øjeblikkets Ragnarok.

Hvad Under da, at der er Brug for Budbringere — Mænd, der kan bringe Budskabet til Garcia.

Her tænker jeg ikke paa den Eneste og Udkaarne, men paa de Tusinder, der skal møde rede og rustede til at opfylde Tidens Krav.

Hubbard var en af de Udvalgte, og Rowan var netop ladet med den sammenbidte Energi, hvis Eje ikke er hver Mands Sag.

Imidtertid er jeg overbevist om, at Fremtiden vil stille øgede Krav til den Enkelte — ikke mindst til Handels- og Kontormedhjælperne. — Derfor gælder det netop for os om ikke at sidde Tiden overhørig, fordi den mærkelige omformende, fornyende Tid, vi gennemlever, langt mere end noget andet Tidsafsnit vil blive Vidne til en Solopgang, hvis Straaler vil kastes langt frem over kommende Slægtled.

Trænet mod Hindringers legio, maalbevidst og med staalsat Vilje drog Rowan ud for at finde Garcia. Og han naaede frem. Han sejrede.

TIDENS KALDENDE RØST.

Aldrig blev der kaldt paa Handels- og Kontormedhjælper-Standen saa stærkt, saa mangerøstet og vedholdende som netop nu.

Siden Hubbard skrev sit lille Skrift, er baade faglitterære, tendensiøse og ernergistimulerende Bøger, der henvender sig til vore Standsfæller, udkommet i Tusindtal. — Faguddannelse, Sociallovgivning, Selvhjælpinstitutioner og Organisationsbestræbelser er nu mere end nogensinde før indenfor vor Stand Øjeblikkets Spørgsmaal, — Anliggender, der ikke paa samme Vis som forhen upaaagtet glider henover Medhjælperne, men tværtimod føres ind i Tidens Debat.

Ganske vist! Vore Standsfæller følger kun modstræbende de nye Signaler, men betragter man Medhjælperbevægelsen paa nærmere Hold er det øjensynligt og umiskendeligt, at vi befinder os i Overgangsstadiet fra social Ligegyldighed til den almindelige Vækkelse blandt Handels- og Kontor-Fagenes tusindtallige Medhjælperskarer.

Nu ved vi alle, at dette kun er et Led i de mange Nydannelser, som det sidste 1/4 Aarhundrede har været Vidne til i Handel og Omsætning. — Af dette Tidsrum fremgik ogsaa den nye Medhjælpertype.

Der er et gabende Svælg befæstet mellem Medhjælperen i Dag, og den Medhjælpertype, vi mødte da Organisationen rejstes for 20 Aar siden.

Dengang sneglede Medhjælperens Tilværelse sig som en lang uafbrudt Arbejdsdag. Hellig som Søgn. — Hans Afhængighed var systematiseret, som Type gjorde han en snart drøvelig snart parodisk Figur. Hvor kunde det være andet end at hin 80-ernes og 90-ernes Medhjælper var uden Forstaaelse af og Samhørighed med Samfundslivet og ganske uden Indflydelse derpaa, og uden andet Ideal end en lille Bod, der oftest kun bød ham Udsigt til en kummerlig Kamp for det daglige Brød.

FORLOREN OVERLEGENHED.

Og endda findes der endnu Folk, der med forloren Overlegenhed spørger: Hvad har Centralorganisationen egentlig udrettet?

Med Fare for at tabe Slutningsfølgen i min Tale, kan jeg ikke nægte mig at vende mig mod disse Skeptikere: Thi hvad Art har det vel at redegøre for hver Lovparagraf, vi fik ændret, forbedret eller dannet af ny, de faglige Fremskridt vi stykkevis hidførte? Hvilken Vægt bør der vel lægges paa en Opsummering af hver Krone — omend det drejer sig om Titusinder — vi udbetalte de Tusinder af Standsfæller, som Arbejdsløshed slog Alenmaal og Penneskaft ud af Haanden, og er det ikke overflødigt at rubrikere de talrige Tilfælde, hvor forhen retsløse Medhjælpere, gennem Centralorganisationens Retshjælp, ved Organisationens Indflydelse i Sø- og Handelsretten, hævdede og sejrigt gennemførte deres Krav i Tvistemaal med Principaler?

Og af Ansvaret for alt det, der ikke er naaet, maa disse golde Kritikere og Skeptikere netop tage deres væsentlige Andel.

Men det tør vel siges, at C. O.'s unge Medlemmer, de Medhjælperskarer, der snart indrulleres i vore Rækker, vilde beundre Organisationens omformende og skabende Styrke, dens Initiativ og maalbevidste Arbejde, dersom de i alle Details kunde jævnstille Fortid og Nutid.

KAN I BRINGE BUDSKABET?

Vi vil paany dvæle ved denne Nutid.

Hin Medhjælpertype, Manden af vor egen Tid — enhver af os — er det der er Bud efter.

Spørgsmaalet der lyder og i den kommende Tid forstærket vil genlyde: Kan du bringe Budskabet til Garcia? — Eller tydeligere sagt: Kan I hævde jer overfor de øgede Krav til faglig Uddannelse, Sprogkundskaber og Arbejdsevne. Kan I opnaa en Levefod, saadanne Arbejdsforhold, en betrygget Fremtid, — en social Standard, der staar Maal med den bestandig øgede Indsats, vor Stand yder i et af vore vigtigste og mest bærende Erhverv?

Her gælder det Problemer, der ikke løses ved et Universal-Hjælpemiddel. Tværtimod burde alle Kræfter forenes og alle Midler prøves og vurderes, for at styrke og samle vor Stand til det store afgørende Gennembrud, hvor det ikke blot gælder at manifestere sine Krav, men hvor der ogsaa vil blive rig Anledning til at udfolde sine Evner.

Alt samler sig i Øjeblikket og i den nærmeste Fremtid om følgende Grundspørgsmaal, der hver især præges af Aktualitet. 1) Uddannelsen, 2) Varetagelse af Standsinteresser og 3) Medhjælper-Organisationens Metoder og Maal.

MODERNISERET LÆRLINGEUDDANNELSE

I samme Forhold som Arbejdet indenfor Handel og Omsætning „industrialiseres" som Følge af den gennemførte Arbejdsdeling i de store Forretninger og Specialforretninger indenfor Branchen, reduceres eller rettere helt forsvinder den gediegne købmandsmæssige Uddannelse, som den foregik bag Bodens Disk eller ved den høje Pult i Bag-Kontoret.

Nye Tider andre Krav! Nutids-Medhjælpernes overvejende Flertal har ikke Trang for den samme Alsidighed i Uddannelsen som Fortidens, fordi Forretningsarbejdets Organisation kræver en Række Special-Funktioner, der hver især forudsætter Særuddannelse.

Betingelserne for en metodisk og moderniseret teoretisk Uddannelse er til Stede i Handelsskolerne. Under Statens Kontrol og gennem obligatorisk Undervisning for alle Lærlinge, maa der garanteres de unge Merkursønner et vist Maal af faglig teoretisk Uddannelse, der kan danne Grundlaget for deres fremtidige Gerning i det praktiske Forretningsliv.

Ogsaa Lovgivningsmagten synes nu besluttet paa at bryde Staven over den socialpolitiske Uhyrlighed, der betegnes Lærlingeloven af 1889, som faa kender og ingen respekterer. Det er et Tidens Tegn, at vi ikke længere staar ene med vore Reform-Anskuelser paa dette for Standens Fremtid saa vigtige Omraade. Detaillistorganisationerne, der alt har udtalt sig, slutter sig i Hovedsagen til vore Standpunkter, og vi har al Aarsag til at tro, at det indenrigsministerielle Forslag i sit væsentligste Indhold vil fyldestgøre de Krav, man berettiget kan stille til Lærlingeforholdets Modernisering, — naar alle dermed forbundne Vanskeligheder tages i Betragtning. Først og fremmest gælder det Handelsskoleundervisningens Henlæggelse til Dagtimerne, virksom Begrænsning i Lærlingenes Arbejde og Læretidens Nedsættelse, ligesom det tilsigtes at give det Offentlige ikke blot Paataleret men ogsaa Tilsynspligt. Og endelig vil man ved Oprettelse af særlige Lærlingekommissioner nøje søge Loven gennemført efter dens Aand.

FAGLIG DYGTIGGØRELSE.

De Dage er uigenkaldelig forbi, hvor baade Principaler og Lovgivere udelukkende fordybede sig i Medhjælpernes Pligter, men let gled hen over Rettighederne. I Tide som Utide er der talt om Medhjælpernes Forretningspligter og Dygtiggørelse, opfordret til Arbejdsomhed og slidelig Flid, saaledes at vi — uden iøvrigt at tage Afstand fra disse ufortrødne Opfordringer — har ment at burde samle vore Bestræbelser paa andre og netop saadanne Omraade, hvor Principalerne ikke tænkte at gøre os Rangen stridig.

Men nu hvor den gamle Tingenes Tilstand skifter, for overalt og paa alle Omraader at give Plads for en ny, tænker jeg, at vi er tilstrækkelig modne og forudseende til at opgive vor Passivitet.

Nu hvor en uvis, men fra Fortiden vidt forskellig Fremtid begynder at fortone sig paa det sociale Firmament, er Øjeblikket inde til at tilraabe vore Standsfæller: Dygtiggør Dem! Giv Dem i Kast med de Opgaver, Forretningslivet frembyder; lær Sprog; dvæl ved de Varer, der gaar gennem Deres Hænder eller finder Udtryk i tørre Tal. Og se! Varerne afslører nye Sider af deres Væsen, Tallene faar Liv, — og De vinder i faglig Dueligheed. Eller overfør Organisationens Kunst paa deres daglige Gerning, gennem forbedrede og simplificerede Arbejdsmetoder, der ikke blot fuldkommengør Deres Arbejde, men tillige udvikler Dem selv.

Thi de Tider er længst forbi, hvor som Amerikanerne siger de 3 R'er reading, 'riting and 'rithmetik var tilstrækkelig Startsmulighed for den unge Merkursøn.

For den Enkelte, for Medhjælperstanden og — sidst men derfor ikke mindst — for Organisationen, er den bedst mulige Faguddannelse af den største Betydning, fordi

dette atter betyder Selvhævdelse, Personlighedens Udvikling og Værdsættelse af eget Arbejde, — alt det der giver Medhjælperorganisationen Respekt og under Omstændigheder den fornødne Slagkraft.

ORGANISATORISK FREMGANG.

Ingensinde var saa forskelligartede og virksomme Kræfter i Bevægelse for Medhjælperstandens Anliggender.

Synligt afmærkes dette i vor Centralorganisation.

Paa alle Omraader er der Liv og Udvikling, — selv med Fare for den Tvedeling af vor Retningslinie, som den sidste Tids Begivenheder lader os skimte.

Vi har Fremgang i Medlemstal, Afdelinger og Financer, og Opgaver melder sig i Flok og Følge. Tidligere Tiders Stilstand er et tilbagelagt Stadium. Nu marchere vi!

Ikke blot saaledes at forstaa, at vor Centralorganisation er i stadig og stigende Vækst, at dens Formue i disse Dage passerer de første 100,000 Kr., at Arbejdsløshedskassens Ydelser og Betydning ogsaa paa det faglige Omraade er stigende, og at Arbejdsløshedshedens værste Følger delvis udlignes, — men Organisationens socialpolitiske og faglige Indflydelse sætter ogsaa sit Præg paa disse ellers reformfattige Tider.

Ogsaa de faglige Krav har antaget fastere Former, og de opnaaede Overenskomster for enkelte Medhjælpergrupper viser os Vej mod nye Metoder og betydningsfulde Resultater, uden at dog disse Første-Forsøg ubetinget tør tages til Indtægt for en tilsvarende Regulering af Engagementforholdene i Handels- og Kontorfagene i Almindelighed.

Intet fagligt Anliggende naar Lønspørgsmaalet i Aktualitet. Tiden vi gennemlever har for vor Stand prentet Lønreformen med uudslettelig Skrift.

Mere end et Krav — en Nødvendighed!

Dette Spørgsmaal løses ikke gennem Dyrtidstillæg, fordi det ikke løses vilkaarligt, og fordi spredte, tilfældige, uensartede Tillæg kun er Tilløb til, derimod aldeles ikke selve Reformen. Her bør imidlertid det naturlige Grundlag tilvejebringes gennem Minimalgagen, saaledes normeret at de øvrige Lønningstrin kan afsættes efter den fastlagde Mindsteløn.

SOCIALLOVGIVNING OG INTERNATIONALT SAMVIRKE.

Efter aarelangt Arbejde synes det, at vi har erobret det sidste Bolværk, der skiller os fra den lovfæstede 7-Lukning. Og saaledes som vort vedholdende og metodiske Arbejde her er kronet med Held, har vi i den senere Tid bidraget vort til at give vore Standsfæller Udbytte af og Andel i Ulykkesforsikrings-Lovgivningen. Vore Bestræbelser for gennem Lærlingevedtægterne at raade Bod paa Lærlingelovens Brist har nylig bragt os nye Resultater, — og selv den tilsyneladende for lang Tid haabløse Kamp mod det Stavnsbaand, som Konkurrenceklausulerne lægger paa mangen Handels- og Kontormedhjælper, har paa ikke uvæsentlige Punkter hidført de første Resultater gennem den nordiske juridiske Kommissions Lovforslag, der allerede har faaet bindende Form i vor Lovgivning. —

For Medhjælper-Lovgivningen, for Udveksling af Erfaringer og for vore Standsfæller, der efter Krigen drager ud, vil Genrejsningen af „Féderation internationale des Employès" faa vidtrækkende Betydning. Derfor er det midt i Krigens Mørketid opmuntrende at bidrage til dette Genrejsningsarbejde og skønne, at det vil krones med Held. Langsomt vinder de internationale Bestræbelser Terræn, ikke blot i de neutrale, ogsaa i de krigsførende Lande.

Som bekendt har Englænderne indtaget en Særstilling overfor hidtidige Fredsbestræbelser og internationalt Samvirke. Dette syntes ogsaa Tilfældet indenfor vort Omraade. Med særlig Glæde kan jeg derfor meddele, at jeg for faa Dage siden fra det britiske Medhjælperforbund modtog en Skrivelse, hvori der ikke blot udtales Sympati med „Den neutrale Komités" Formaal, men tillige meddeles, at Storbritanniens organiserede Medhjælpere efter Krigen er rede til at fortsætte det internationale Samarbejde med deres Standsfæller i alle Lande.

AARETS SPØRGSMAALSTEGN.

Nye Spørgsmaal, der vel angaar vor Stand, men er uden direkte Forbindelse med Organisationsbestræbelserne, melder sig. Senest det fra Sverrig overførte „Personalets Interessekontor", der kun har til Hensigt at regulere den Enkeltes Økonomi.

Og endelig Aarets Overraskelse og store Spørgsmaalstegn: Pensionsforsikringen.

De gamle Harmoniforeninger dør Straadøden og deres Arvtageres Forsøg paa at lade dem genopstaa i andre Skikkelser mislykkes. „Fællesrepræsentationen" og „Fællesraadet" var dødsmærkede fra første Færd.

Pensionsforsikringen er derimod utvivlsomt tilstrækkelig beskyttet mod at dele den samme tragiske Skæbne. Dertil bæres den af altfor stærke Kræfter i vort Samfund, men Organismer der ensidig giver Udtryk for udprægede Arbejdsgiverinteresser. Funktionærerne er kun faatalligt repræsenterede i Ledelsen; om der vil ske Ændring deri, vil Fremtiden vise. I hvert Fald er en saadan Repræsentation nødvendig, for at vinde den Tillid og Tilslutning i Medhjælperkredse, der er Forudsætning for Pensionsforsikringens Fremgang og Trivsel.

Denne Institution, der tænkes realiseret som en Alders-, Enke- og Børnepensionsforsikring, virker paa Omraader og for Formaal, der i og for sig er uden direkte Forbindelse med en moderne Organisations egentlige faglige Opgaver. — Imidlertid har Pensionsforsikring, hvor den som i Tyskland og Østrig er obligatorisk, samlet alle Organisations-Retninger og det er naturligvis muligt, at denne Forsikringsform ogsaa kan finde Tilslutning i adskillige, omend næppe de daarligststillede, Medhjælperlag.

Imidlertid, skal Pensionsforsikringen opnaa virkelig social Betydning, maa den anlægges paa en saadan Basis, at den kan trænge dybt ned i Medhjælperlagene, og da utvivlsomt følge den Retning, som den udenlandske Lovgivning angiver, men som Krigen hindrer os i nærmere at bedømme.

Ifølge sit Udspring opfordrer Pensionsforsikringen os til vagtsom og kritisk, men paa den anden Side ikke til overilet, Bedømmelse.

FELTRAAB, RETNING OG MAAL.

Saaledes er der Røre og Gæring i Medhjælperstanden som aldrig før. Men der findes ikke den særegne Smeltedigel, hvori Standens Fremtid støbes og formes. Thi den dannes under Tidens jærnhaarde Lov, i Sammenspillet af de Kræfter, der brydes om os, udløst i Faguddannelsens Fuldkommengørelse, Reformbestræbelsernes Terrænvinding, Organisationens Vækst og Indflydelse, — og de Forsøg, der udenom os prøves for at finde nye Midler og Veje.

Af alle disse Kræfter vil — anlagt paa bred Basis og uden Ensidighed — ingen fremtidig være mere bestemmende end Organisationen. Den vil være alle Standsanliggenders Alpha og Omega; thi den har ved den rette Udnyttelse af Chancerne alle Betingelser for at være baade initiativgivende, udøvende og kontrollerende. Centralorganisationen bør være som Diagonalen i Kræfternes Parallelogram, der forener alle Virkninger i en bestemt midtpunktsamlende Retningslinie.

Imidlertid er vi fremdeles Medhjælperstandens Avantgarde, og vore Standsfællers Flertal følger endnu kun trægt vore Samlingssignaler. Men vor Opgave er det at angive den Marchrute, de uorganiserede Tusinder skal drage, sætte Takten og Tempoet i Opmarchen.

— — —

Men overdøvende alt andet, hæver der sig fra vore Rækker mangestemmige Røster, der kræver Besked om Feltraab,

Retning og Maal. Disse Standsfæller er i deres gode Ret til at spørge og jeg hilser deres Aarvaagenhed!

Nu har de Adspurgte givet Svar — givet det klart og tydeligt, men ikke endeligt og afgørende. Sligt tilkommer næste Aars Kongres, der maaske bliver Skillevejen i dansk Medhjælperbevægelse. Hvorom alting er: Centralorganisatonens Fremtid skal ikke afgøres udenom, men uvægerlig gennem Kongressens bindende Beslutninger. —

Maaske kan det ogsaa for os have Gyldighed, at flere Veje fører til Rom, og ingen kan vel berettiget paastaa at have udtaget Patent paa den eneste og ufejlbare Organisationsmetode.

Imidlertid er det ikke min Sag her at profetere, men Enheden i vor Bevægelse er ubetinget knyttet til Ensartethed i faglige Principer, Agitations- og faglig Arbejdsmetode saavel som den Fremgangsmaade, vi maa benytte til Fremme af C.O.s Formaal.

— — —

Saaledes kalder da vigtige Standsanliggender os i Øjeblikket baade til alvorlige Overvejelser, det videst mulige Fremsyn, til rolig Vurdering og — beslutsom Handling.

ORGANISATIONENS BUDSKAB.

Mine Damer og Herrer! Der ovre paa den anden Side Limfjorden ligger en af Danmarks ældste Handelsbyer, i hvis Historie vort Lands Skæbne satte Spor, var det i Borger- eller Folkekrig, var det i Nedgangs eller Fremgangs Tider for Land og Folk.

Denne Fortid, der har sit Udspring i Margrethes Dage, har givet Aalborg Præg. Ikke for intet er den gamle Handelsforening i lige Linie fremgaaet af „Guds Legems Lav", — et af vort Lands ældste Købmandsgilder.

En Købmandsstand hvis Traditioner nedarvedes gennem Tiderne, Principaler hvis Magtbrynde og Uvilje mod de nye Strømninger for 15 Aar siden slog ud i lys Lue, da de første Gang mødte vor Centralorganisation paa deres forhen ukrænkelige Omraader. —

Der kom engang for adskillige Aar siden en af vore Mænd til en af de gamle Principalførere i denne By, for at redegøre for Organisationens Hensigter og Formaal. Men man svarede ham, at faglige Foreninger taaltes ikke, — de selskabelige Klubber kunde vel passere.

Hine Tider er forbi. Den gamle Principaltype forsvinder, ingen tvivler mere paa det sociale Spørgsmaals Tilstedeværelse, og ingen Principalorganisation tror paa Muligheden af at knuse Medhjælperbevægelsen.

Og hvorfor? Fordi vi gennem de svundne Aar maalbevidst, overvindende Hindringerne, kæmpende mod skjult eller aabenlys Modstand, billedlig talt, banede os vor Vej med vort Budskab til Garcia, — Organisationens Budskab til vor Stand!

Man kan diskutere om dets Indhold og være uenig om hvor faa eller mange det gælder.

For mig gælder det Medhjælperstandens vaagnende Sans for egne Anliggender, dens Samling i en upolitisk og organisatorisk uafhængig, faglig Sammenslutning, frigjort for alle Doktriner, afstemt efter Forholdene i Handel og Omsætning og Medhjælperne som de nu engang er — en rummelig Organisation, der kan blive et virkeligt og fyldestgørende Udtryk for alle vore Standsfæller. En Standsrepræsentation, der virksomt træder i Skranken for Handels- og Kontorfagenes daarligstillede Medhjælpere, men derfor ikke lader de øvrige Medhjælperlag — der ogsaa paa mange Omraader har Organisationens Støtte behov — upaaagtede.

Derfor bør vor Centralorganisation ikke paa nogen Maade anlægges efter eller repræsentere Fraktioner, men tværtimod blive et samlende Udtryk for hele vor Stand.

Vilh. Hansen.

Alle maa med.

FRA Organisationens første Dage er det kundgjort i Skrift og Tale: „Vi maa have alle Medhjælperne med."

Vor Organisation er bygget paa dette Grundlag og vore Bestræbelser er gaaet i Retning deraf, ud fra den Betragtning, at en samlet Medhjælperstand formaar at gennemføre tiltrængte Reformer overalt.

At høste offentlig Anerkendelse og blive betragtet som Repræsentation for Standen hører ikke til Vanskeligheder i en Tid, hvor ingen anden virkelig Standsrepræsentation findes; og denne Anerkendelse nyder vor Organisation derfor ogsaa saavel hos Lovgivningsmagten som hos Principaler og Medhjælpere i Almindelighed.

Ej heller vil det volde Vanskeligheder at afslutte Overenskomster o. lign. med Arbejdsgivere, der i Kraft af deres Fortid og Livsløbebane er moralsk forpligtede til at afslutte saadanne, ligesom det vil falde og er faldet os særdeles let at hverve Medlemmer til Organisationen blandt Medhjælpere, der er beskæftiget hos saadanne Arbejdsgivere, hvad enten det er i kooperative Foretagender eller andre Virksomheder.

Selv et Mindretal af Medhjælpere — hvad vi jo forøvrigt endnu repræsenterer — vil altid være i Stand til gennem en maalbevidst og retliniet Organisation at gennemføre tiltrængte, samfundsnyttige Reformer.

Vanskelighederne begynder først, naar Reformerne skal udstrækkes til ogsaa at gennemføres hos Principaler og Virksomheder, der staar uforstaaende og modvillige overfor Organisationens Bestræbelser, og værre bliver det, naar denne Modvillie og Uforstaaenhed som Tilfældet er omfatter Organisation i al Almindelighed — endog Principaler og Arbejdsgiverorganisation.

Var vor Organisationstanke — alle Medhjælpere med — fuldbyrdet, vilde det være en let Sag at gennemføre vore Idéer, ogsaa paa saadanne Steder, og for Organisationen maa det derfor gælde først og fremmest at samle alle Medhjælpere.

Den Garde, der gennem Aarene trofast og ubrødeligt slutter sig fastere og fastere om Organisationen, vokser heldigvis i Tal — i Retning af fornyet Tilgang lader vor Centralorganisation intet tilbage — men Ønskeligheden af, at den faste Stab skal forøges med større Hurtighed, gør sig stadig gældende.

Og Midlet hertil maa nødvendigvis være en uafhængig Organisation med udvidede Rammer, der er i Stand til netop at samle alle Standsfæller.

At gøre Organisationen direkte afhængig af andre Organisationer, mens den endnu er i sin Vorden, vil virke hæmmende paa dens Udvikling.

Den faste Garde vilde vel for Størsteparten nok kunne underordne sig en med en saadan Afhængighed følgende Kursændring. Ligeledes maatte saadant kunne kræves af de Medhjælpere, der findes paa Steder, hvor der fordres organiseret Arbejdskraft. Men Resten — det store Gros?

Det vil til enhver Tid være let for en Organisation — afhængig eller uafhængig — at skaffe sig Medlemmer blandt de lavest lønnede og daarligst stillede Medhjælpere.

Ingen af disse Organisationer vil nemlig have Fortrin for den anden i Kampen for at skaffe saadanne Medhjælpere Lønforbedringer og andre haandgribelige Reformer gennemført, i Kraft af, at saadanne til enhver Tid samfundsmæssigt set vil tiltrænges.

Men den Dag Forbedringerne af baade den ene og den anden Art er naaet dertil, at der skal kæmpes Skridt for Skridt for at opnaa Resultater, vil vi bitterligt fortryde, om vi ikke har vor egen, uafhængige Organisation, — en Organisation, der omfatter alle Medhjælpere og ikke blot tager Sigte paa de lavest lønnede.

Det er jo nemlig rigtigt, naar der fornylig i et Foredrag om Medhjælperstanden er peget paa, at:

„selve Funktionærstanden danner ikke som den egentlige Lønarbejder, en eller flere Grupper af store kompakte, ensartede Masser, hvis aandelige Niveau, hvis Kundskaber og økonomiske Forhold er ens.

Deres tekniske Udvikling standser ikke med deres første Uddannelse, naar de i 20-Aars Alderen har lært et eller andet Arbejde, hvorved de kan tjene deres Brød, men Uddannelsen foregaar faktisk parallelt med deres Arbejde hele Livet igennem; endnu som ældre Mennesker kan forøgede Kundskaber og praktisk Erfaring bringe dem mere vellønnede Stillinger, end de før har haft."

Den Dag, der skal Magt bag Kravene — og den skal jo nok komme — vil en afhængig Organisation med snævert afstukne Rammer have udspillet sin Rolle, og det vilde være Synd og Spild af de gode Kræfter, der til Dato er lagt i, for at rejse „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger".

Michael Nielsen.

Fra det høje Nord.

Nye Blade af norsk Medhjælperbevægelse.

NORSK Medhjælperbevægelse er gennem Aarene og paa flere Maader knyttet til vor Centralorganisation, stærk Føling er vedligeholdt mellem de to Broderorganisationer og en hyppigere Omtale af norske Forhold vilde derfor være baade naturlig og ønskelig. Behandlingen af egne Anliggender og vort iøvrigt stærkt begrænsede Spalterum hindrer os imidlertid altfor ofte i at virkeliggøre dette Ønske.

I det efterfølgende bringer vi imidlertid adskillige aktuelle Efterretninger fra vor norske Broderorganisations Virksomhed. Heraf vil det fremgaa, at denne for Tiden er præget af vigtige og vidtrækkende Spørgsmaal, og at der som aldrig før er Liv og Udviklingsmuligheder i „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund".

MEDHJÆLPERE OG MEDLEMMER.

Ligesom hos os har den økonomiske Udvikling gennem de sidste Aartier frembragt en talrig Medhjælperstand, hvorimod Antallet af selvstændige Handlende kun udviser en ringe Fremgang. De sidste officielle statistiske Oplysninger foreligger for 1910. Sammenligningsvis anføres følgende Data fra Aarene 1890, 1900 og 1910 vedrørende Antallet af egentlige Handelsfunktionærer, medens derimod Kontorfunktionærerne i Industrien ikke er medregnet:

	1890	1900	1910
Bestyrere af Butiker og Forretninger	681	1.088	1.566
Handelsrejsende	525	1.058	1.553
Handelsmedhjælpere { Mænd	7.062	9.195	9.405
Handelsmedhjælpere { Kvinder	4.207	10.176	13.984
Andre	2.007	3.540	4.732
	14.482	25.057	31.240

Heraf fremgaar det, at især de kvindelige Medhjælpere er stærkt forøget i Tal, et Forhold, som iøvrigt vil være særlig typisk i visse Kontorfag, der ikke her er medregnet. —

„Norges underordnede Handelsstands Landsforbund" er en Organisation af en væsentlig løsere Form end vor, Kontingentet er kun ringe og de organisatoriske Fonds derfor smaa. Ogsaa Landets store Udstrækning lægger Hindringer i Vejen for vore norske Standsfæller, — Vanskeligheder, der i vort lille, tætbefolkede Land er ukendte. Imidlertid har Landsforbundets Ledelse i længere Tid bestræbt sig for at ændre disse Forhold, og det kommende Aarsmøde i Bergen vil behandle flere derhen hørende Forslag.

Iøvrigt mener man til den Tid at kunne mønstre ca. 8000 Medlemmer, et naturligvis særdeles respektabelt Resultat.

NYE ORGANISATIONSFORMER.

Et af Aarsmødets interessanteste Forhandlingsemner er Forslaget om Sammenslutning mellem Landsforbundet og „Norges Kontorfunktionærers Landsforening". Sidstnævnte Organisation, der navnlig tæller sine Medlemmer i Kristiania, staar noget til Højre for Landsforbundet og hævder afgrænsede Funktionær-Standpunkter, — vel nærmest — i Formen svarende til „Engageringskontoret" paa Børsen. Der synes at være gode Udsigter til, at en Sammenslutning kan finde Sted, og paa et saadant Grundlag, at det ikke blot vil medføre en væsentlig numerisk Fremgang, men tillige øge Organisationens Betydning som Standsrepræsentation.

I Modsætning hertil er der i Kristiania dannet en „Handelsfunktionærernes socialdemokratiske Forening", „fordi" — siger en af Lederne — „Funktionærer, der er stærkt politisk interesserede, ikke ved Hjælp af sin Fagforening kan dyrke sine politiske Interesser eller slutte sig aktivt til det politiske Parti, de tilhører, netop fordi deres Fagforening er upolitisk. — Stiftelsen af Foreningen betyder derfor ingen Splittelse, men er et Udslag af bedre politisk Oplysning og stærkere Standsfølelse, idet mange er kommet til det Resultat, at Fremtidens Arbejde for Handelsfunktionærernes Ve og Vel fremmes bedst ved at lede det i politisk Retning, og da er de, hvis politiske Opfattelse stemmer overens med Arbejderpartiet, ikke i Tvivl om, hvilken politisk Retning, der er den rigtige."

Denne separatistiske Retning, der som bekendt har Repræsentanter indenfor Medhjælperbevægelsen i ethvert Land, synes ejheller i Kristiania at have vundet synderlig Tilslutning, og Landsforbundet erklærer kategorisk, at „det er en helt politisk Forening og saaledes Landsforbundet ganske uvedkommende".

Iøvrigt vil disse partipolitiske Bestræbelser vel for saa vidt øve er vis gavnlig Indflydelse paa den egentlige Standsbevægelse som den væsentlig kan bidrage til at forene de øvrige og forskellige Retninger til fælles Arbejde for de faglige Interesser i alle Medhjælperlag.

PENSIONSFORSIKRINGEN.

Paa et Tidspunkt, hvor Pensionsforsikringsanstalten for Funktionærer i det private Erhvervsliv herhjemme er en Kendsgerning, er det af Interesse at erfare, at „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund" og „Norges Kontorfunktionærers Landsforening" har tilstillet „Den norske Handelsstands Fællesforening" og „Fællesforeningen for Haandværk og Industri" følgende Skrivelse:

„I Forstaaelse af, et en Ordning af Pensionsforholdene for de ved Handel og Industri ansatte Funktionærer vil være en stor Vinding for disse Erhverv og føre til en bedre Rekrutering af den private Funktionærstand, har Handelens og Industriens Mænd i Sverige og Danmark sat sig i Spidsen for Oprettelse af en almindelig Pensionskasse for de ved Handel og Industri ansatte Funktionærer.

For begge Kasser gælder den Regel, at Chef og Funktionær hver bærer sin Halvdel af Forsikringspræmien, men medens den svenske Kasse nærmest er en gensidig Forsikringskasse, har man i Danmark af praktiske Grunde dannet et Aktieselskab, hvis Udbytte er begrænset til 5 pCt. for Aktionærerne.

Vi er ikke i Tvivl om, et en gensidig Forsikringskasse, baseret paa et sundt forsikringsteknisk Grundlag og styret af Indskyderne, Chefer og Funktionærer i Fællesskab, er den bedste Løsning, og tillader vi os at foreslaa, at „Den norske Handelsstands Fællesforening", Fællesforeningen for Haandværk og Industri" samt de to underlegnede Foreninger nedsætter er Udvalg til at udarbejde Plan for en saadan Pensionsindretning for private Funktionærer".

Denne meget bemærkelsesværdige Henvendelse er undertegnet af de to Forbunds Formænd, d'Herrer Chr. Dybwad og E. Berge. Endnu foreligger der intet Svar fra de paagældende Organisationer, men det tør vel antages, at man ogsaa i Norge vil søge en Løsning af dette Spørgsmaal, der saaledes har opnaaet en vis skandinavisk Aktualitet.

LØNSPØRGSMAALET.

Vi har tidligere omtalt den Kølighed, hvormed de norske Handelsforeningers Aarsmøde i Fjor modtog Landsforbundets Forslag om Samarbejde ved Regulering af Lønningerne. Derefter fulgte en Agitation fra Landsforbundet, det resulterede i lokalt Samarbejde paa flere Pladser. Disse Forhandlinger er endnu intet Steds afsluttede, men Organisationen venter sig et acceptabelt Udfald.

Uden Forbindelse med dette Forspil til en Lønreform er en Henvendelse til Landsforbundet fra Arbejdernes faglige Landsorganisation og Det norske Arbejderparti om at tiltræde en Række Dyrtidskrav, hvoraf enkelte var direkte begrundede i de forslagsstillende Korporationers partipolitiske Stade. Disse sidste og enkelte andre Standpunkter kunde Landsforbundets Ledelse ikke acceptere i Henhold til Forbundets upolitiske og derfor uafhængige Karakter. Men med disse Reservationer tiltraadtes Dyrtidskravene omhandlende Udførselsforanstaltninger, Prisreduktioner, Kontrol med Salg af Livsfornødenheder etc., idet man iøvrigt overlod til de enkelte Afdelinger at tage Standpunkt til Sagen. Landets store Udstrækning og de deraf følgende Vanskeligheder med Hensyn til at opnaa hurtig Forbindelse med Afdelingerne medførte, at de paagældende Afstemninger ifølge „Handelsfunktionæren" fik et altfor tilfældigt Udfald og derfor ikke gav Udtryk for samtlige Medlemmers Opfattelse. — Dog fik Dyrtidskravene overvejende Tilslutning, hvorimod Deltagelsen i den almindelige Demonstrationsdag den 6. Juni kun var spredt. I Kristiania deltog ca. 400 Medlemmer — og deraf især mange kvindelige Medhjælpere.

„HVILE- OG GAMLEHJEM".

Et Resultat af norsk Medhjælperbevægelses Alsidighed, der forud har givet sig Udslag i Opgaver som Forbundsbygning og Sparebank, er i den sidste Tid Kristiania-Afdelingernes Hvile- og Rekreationshjem „Østraat". Det er en statelig Bygning i Cementstøbning, med et tilhørende stort Areal, der muliggør betydelige Udvidelser, og er det iøvrigt Hensigten, at dette Foretagende senere skal tjene som Alderdomshjem for gamle Medlemmer af Forbundet. „Østraat" er kun tænkt som en Begyndelse, der skal efterfølges af lignende „Hvile- og Gamlehjem" for Handels- og Kontormedhjælpere ude i Norges Land. — Det er en Sag, der er gennemført og fremtidig tænkes løst ved Samvirke mellem Organisationen og Principalerne.

Kvinderne i Boghandelens Tjeneste.

„ER der ingen af Herrerne til Stede?"

Det er Omkvædet, hvis en større Ordre skal indgives.

Hvorfor?

Jo, hvis det gælder Præstekort, hvor Præsten selv staar og konfirmerer, og Kunden vil have Salmeverset læst højt, saa bliver der Brug for en af Damerne. Disse er ligeledes dygtige til at finde et kønt „Gibson Kort" eller afgøre, hvilken der nu er bedst af Elinor Glyns Bøger „Hendes Konge" eller „Hans Dronning". Men stort dybere strækker deres tidt aarelange litterære Kendskab sig ikke.

Har De en Bog om „Oldtidskundskab"? Ja, vi har. Man tænker sig ikke om; men flyver op og ned af Reolerne, i Stedet for at slaa op i et Bogkatalog. Men disse er ved Gud saa indviklede man ser sig i Spejlet, smiler til Kunden for at dække over sin Uvidenhed. „Nu skal jeg se, om en af Herrerne er til Stede".

Det er lidt af Typen paa en Dame ansat i en Boghandel under Navnet „Medhjælper".

Først og fremmest gælder det om at komme ud af Døren paa Slaget. Hvis Disken flyder, saa sætter man de forkerte Laag paa Æskeposten og sælger det næste Dag som udrangeret.

Hellere det, end at gøre sit Arbejde grundigt. Ulykken er, at Boghandelen jo kun er noget midlertidigt, indtil man glider ind i Ægteskabets „rolige" Havn.

Men alligevel burde det staa skrevet som enhver kvindelig Medhjælpers første Pligt at kende sit Fag til Bunds, søge at hæve sine Kundskaber og Dannelse, saa at man ikke af Publikum og Chefer bliver klassificeret med Ekspeditricerne i en 10-Øres Bazar og lønnet paa samme Maade. — Al Ære for disse, men der fordres en ganske anderledes Optræden af alle dem, som indtager en lille Plads som et Led i den litterære Verden.

Bare de kvindelige Medhjælpere, saa længe de er indenfor Boghandelen, vil dygtiggøre sig noget mere i deres Fag, saa at de ikke altid ved deres Arbejde bliver den usunde Konkurrence; men at de kan staa fuldt ud paa Højde med Mændene, og derved først faar Ret til at sige: Samme Arbejde, samme Løn!

C. H.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Juni.

SOMMERVARME og Ferier begunstiger ikke netop Organisationsarbejdet. Derfor frembyder Juni ingen Overraskelser uden at der dog derfor kan paapeges almindelig Stagnation i Afdelingernes Virksomhed.

Sommerens første Stævne afholdtes som allerede refereret i Aalborg, hvor Herr Vilh. Hansen talte, men desuden planlagdes Stævnerne i Roskilde, Rødby, Mogenstrup og Vildsund, hvorom vi senere vil bringe Referater. — Iøvrigt har Hovedledelsen ikke fundet Tiden særlig hensigtsmæssig for Afholdelse af Medhjælperstævner og Hovedkontoret har desangaaende udsendt et Cirkulære, hvori det bl. a. hedder:

„Hovedbestyrelsen ønsker dog i denne Forbindelse overfor Afdelingerne at udtale, at de forhaandenværende vanskelige Forhold, saavel m. H. t. Trafikspørgsmaalet som i Henseende til den almindelige Dyrtid, i høj Grad opfordrer til megen Forsigtighed ved Planlæggelsen af Stævner."

Egentlige Agitationsmøder er ikke afholdte, naar undtages, at Herr Carl Hammer har talt ved et Forretningsmøde som Kontorafdelingen i Kjøbenhavn arrangerede i Beretningsperioden.

Ved Svendborg Afdelingens Faneindvielse talte som meddelt Herr Vilh. Hansen.

Medlemstilgangen er nogenlunde tilfredsstillende og fordeler sig saaledes: Kjøbenhavn 22, Direkte og Aalborg 14, Nakskov 12, Aarhus, Helsingør, Kalundborg og Langeland 8, Kolding 7, Skive 6, Præstø 5, Næstved, Odense og Slagelse 4, Bornholm, Grenaa, Horsens, Nykøbing F., Skern-Tarm og Vejle hver 3 Medlemmer. Resten fordeler sig med færre Indmeldelser paa en lang Række Afdelinger.

Overenskomst-Forhandlinger er ført mellem Nakskov Afdeling og Nakskov Byraad angaaende Løn- og Arbejdsforhold for Kommunens faste Kontormedhjælpere. Resultatet blev en Overenskomst, der giver 2 Medlemmer 600 Kr., 3 Medlemmer 500 Kr. og 2 Medlemmer 400 Kr. i Løntillæg hver, og desuden faar alle disse Kontormedhjælpere hver 100 Kr. pr. Aar til Sygeforsikringspræmie. For de yngre og ikke fast ansatte Medhjælpere forhandles der videre i nær Fremtid. — C.O.s Forretningsudvalg har godkendt Overenskomsten.

Om Retshjælpens Virksomhed oplyser Beretningen, at Sagen: Johs. V. Larsen ctr. Installatør Carl Espensen, Kjøbenhavn er vundet, saaledes, at Principalen er dømt til at betale det paastævnede Beløb Kr. 360,00 + 5 pCt. Renter + 60 Kr. i Sagsomkostninger. — Der er bevilget fri Proces til Højesteret i Sagen: Fru Almind ctr. A/S Mode-Centralen, Kjøbenhavn, som C.O. i Realiteten tabte ved Sø- og Handelsretten. Højesteretssagfører Asmussen er beskikket til Sagfører for Fru Almind. Endvidere

er Retshjælp bevilget til: Medlem 9201 Ejner E. Nielsen ctr. S. Birnbaum, Aalborg, Medlem 13418 N. M. Petersen ctr. Ernst C. Henrichsen, Fuur og Medlem 6724 Fr. Mikkelsen ctr. Hemming Michaelsen, Viborg.

Iøvrigt har Hovedkontoret i en Cirkular-Skrivelse til Afdelingerne lagt vore Tillidsmænd paa Sinde, at et stadigt Samarbejde vedrørende Oplysningsbureauet er saare paakrævet, Vi gengiver denne Paamindelse, der ogsaa bør samle Medlemmernes Opmærksomhed i al Almindelighed:

„Vi har gentagende mindet Afdelingerne om Oplysningsbureauets Eksistens og anmodet om, at vise denne Institution noget mere Interesse. At disse Paamindelser ikke har været unødvendige vil formentlig tydeligt fremgaa deraf, at der endnu er Afdelinger — endog ret store Afdelinger — som ikke har tilbagesendt det Materiale, der forlængst udsendtes til Revision. Den for almindelig Foreningsarbejde ret stille Sommertid maa vi anse velegnet til at beskæftige sig med en saadan Opgave i, og vi erindrer derfor igen de ærede Bestyrelser om denne Sag."

Endvidere oplyser Beretningen, at det fynske Agitationsudvalg igen har mistet et Medlem, idet Herr A. Gillesberg, Nyborg, er indkaldt til Militærtjeneste. Herr Chr. J. Hendil, Odense, er derefter indtraadt i Udvalget. — Centralorganisationens Forretningsudvalg afholdt Møde Lørdag den 30. Juni paa Hovedkontoret. Foruden Kasseeftersyn behandledes en Række forskellige administrative Spørgsmaal. — Indenfor Perioden udsendtes Cirkulære til Afdelingerne, omhandlende Hovedanmeldelse af Bladet, Regnskaberne, Agitationen, Stævner, Oplysningsbureauet o. s. v.

Af disse Cirkulærer har navnlig Agitationen i Sommerhalvaaret Krav paa almindelig Interesse:

> „Vi erindrer ligeledes om, at Sommertiden i og for sig egner sig lige saa godt til personlig Agitation som Vinterhalvaaret, og da de vanskelige Forhold, der for Tiden vanskeliggør Organisationsarbejdet, lægger sig paa tværs af større offentlige Agitationsudfoldelser, er det saa meget mere betydningsfuldt, at Afdelingerne af al Kraft beskæftiger sig med den personlige Agitation.
>
> Af Kontormedhjælper-Agitationsnummeret ligger vi endnu inde med et Oplag, som vi stiller til Disposition for Afdelingerne, og desuden har vi et mindre Antal Eksemplarer af det sidst udgivne Agitationsnummer, der omfatter Boghandlermedhjælperne.
>
> Disse Blade, der vil være Agitationen til god Støtte i Arbejdet i disse Brancher, kan til enhver Tid rekvireres gratis fra Hovedkontoret."

Arbejdsløshedskassen udbetalte ialt til 41 Medlemmer for 1207 Dage Kr. 1394,00 Der indgik 74 Begæringer, som alle anerkendtes.

Medlemstilgangen androg 169.

Sydsjællandsk Medhjælperstævne.

PAA Grund af de daarlige Trafikforhold vil det være vanskeligt for de sydsjællandske Afdelinger at deltage i Roskildestævnet med saa stort et Deltagerantal som ønskeligt, og Vordingborg, Præstø og Næstved arrangerer derfor Søndag den 29. Juli et Stævne i Mogenstrup Skov, specielt baseret paa Tilslutning fra disse Afdelinger.

Under Hensyn til, at det særlig i disse Tider gælder at arrangere et Stævne saa billigt som muligt, og i Betragtning af, at Mogenstrup ligger omtrent midtvejs mellem de tre sydsjællandske Afdelinger, har man tænkt sig, at Deltagerne befordrer sig selv pr. Cykle. Dog vil Udvalget, saafremt nogen ønsker at blive befordret pr. Vogn, sørge for Vogne fra Næstved.

Programmet for Stævnet ser saaledes ud:

2½: Fælles Kaffebord i Kroens Havesal. Derefter Afgang til Stævnepladsen.

Kl. 3½: Stævnetaler af Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog Petersen, Nykøbing F., og Forretningsfører N. C. Nielsen, Kolding.

Kl. 6: Fællesspisning i Kroens Havesal.

Kl. 8—11: Dans.

Emblem, som giver Adgang til Deltagelse i Stævnet, koster 65 Øre pro persona.

Fællesspisning (Okse- og Kalvesteg, Rødgrød m. Fløde) Kr. 2,75 pr. Couvert.

Vogn Kr. 1,50 pro persona.

Lister til Paategning bliver i de nærmeste Dage præsenteret Medlemmerne. — Emblem og Spisekort udleveres samtidig mod Betaling af ovennævnte Beløb. — Kaffen betales ved Bordet.

Som det fremgaar af Programmet er det lykkedes os at formaa Folketingsmand Johs. Fog Petersen og N. C. Nielsen, Kolding, til at holde de officielle Stævnetaler. Disse to Mænds Navne er saa kendte indenfor Organisationen, at nærmere Anbefaling turde være overflødig. — Fog-Petersens varme Interesse for Medhjælperne har vi mangfoldige Beviser paa, og N. C. Nielsen hører ikke alene til vore ældste Medlemmer, men er ogsaa en af de mest energiske Agitatorer og en meget interessant Taler.

Stævnets alvorlige Afsnit er saaledes i de allerbedste Hænder, og naar dertil kommer, at Omgivelserne ved Mogenstrup er de smukkeste, man kan tænke sig, og Kroen er et af de bedste Traktørsteder, vi har, maa man sige, at de sydsjællandske Afdelingers Stævne har alle Betingelser for at blive vellykket.

Dog — en Betingelse for Succes'en er absolut stor Tilslutning, og derfor maa Parolen være: Alle — uden Undtagelse — møder til Stævnet i Mogenstrup den 29. Juli.

Henvendelse sendes inden 22/7 til Formanden for Stævneudvalget, Axel Jørgensen, „London Magasinet", Næstved.

Stævneudvalget.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen afholdes Torsdag den 19. Juli Kl. 8¼ paa Forsamlingsbygningen i Østergade med følgende Dagsorden: 1. Forhandlingsprotokollen oplæses. 2. Formandens Beretning. 3. Regnskabet. 4. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Kjøbenhavn. I Maj—Juni har der været afholdt Agitationsmøder for Kolonial- Kontor- og Isenkram Afdelingerne, hvor henholdsvis de Herrer Chr. J. Smerup, Martin Pedersen og C. Hammer har talt.

I Sommersæsonen afholdes kun Møde en Gang maanedlig. Juni-Mødet afholdtes d. 13. med Foredrag af Herr Laurits Christensen, om „Holger Drachmann". Foredraget paahørtes med stor Interesse af de fremmødte Medlemmer. *Spectator.*

Middelfart. Onsdag den 25. Juli afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Afholdshotellet Kl. 8 prc.

Dagsorden: Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren oplæser Regnskabet. 3. Eventuelt.

Det er ethvert Medlems Pligt at give Møde til hver eneste Mødeaften, enten det gælder fornøjelige eller alvorlige Ting.

Der er foreningsmæssigt intet saa trist som dette, at man aldrig kan samle Medlemmerne i stort Tal. *K. B.*

Varde. Onsdag d. 27. Juni afholdtes i Haandværkerforeningen ordinær Generalforsamling.

Til Dirigent valgtes Herr Stage Nielsen, hvorefter man skred til Valg af Bestyrelsen. Til Formand i Stedet for Herr M. K. Lauridsen, der er bortrejst, valgtes Boghandlermedhjælper Louis Brüel og til Medlemmer af Bestyrelsen i Stedet for Herr I. W. Larsen og Herr Frederik Pallesen, som afgik efter Tur, valgtes Frk. Camilla Sørensen og Herr Stage Nielsen. Til Suppleanter valgtes Herr Mathias D. Mathiasen og Herr Niels Iversen.

I det efter Generalforsamlingen afholdte Bestyrelsesmøde valgtes Frk. Hansine Thomsen til Næstformand, Herr Stage Nielsen til Kasserer i Stedet for Frk. Carla Sørensen og Frk Camilla Sørensen til Sekretær.

Under „Eventuelt" vedtoges det sammen med Esbjerg Afdeling at foretage en Udflugt til Korskroen Søndag d. 8. Juli.

Hansine Thomsen.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 15. 1. August 1917. 17de Aargang.

KRIGENS OG FREDENS ORGANISATIONER.

„MENS Græsset gror, dør Horsemor", er der et kendt gammelt Ord der siger, og dette Ord maa man ofte mindes med Bitterhed i denne Tid — saafremt man da ikke er sunket hen i den sløvende, energidræbende Skæbnetro — Troen paa at alle Ulykker ere uafvendelige og forudbestemte.

Med Bitterhed maa den Del af det mishandlede Europa, der endnu er i Stand til at tænke nøgternt og føle menneskeligt, modtage Efterretningerne om de Skændselsgærninger, der daglig foregaar og som maaske kunde været undgaaet, om man i Fredens Dage havde handlet i Stedet for at tale, havde organiseret og sikret Verdensfreden ad praktisk Vej, fremfor at behandle den teoretisk.

Som en Kyniker engang sagde, at Vorherre altid var med de største Bataillonер, saaledes kunde han nu sige, at Vorherre altid er med de stærkeste Organisationer — thi Krigens Organisationer var langt stærkere end Fredens.

Naar Fredsforeningernes Talsmænd engang imellem prædikede Fredens Evangelium for en lille Tilhørerskare — saa lod Staten hver Søgnedag alle Børnene indpode med hidsende og forraaende Krigsberetninger fra Landets Historie. Naar Menneskehedens Tjenere, Videnskabsmænd, Læger og Sygeplejersker ofrede hele deres Arbejdskraft for at lindre Menneskehedens Lidelser — saa lod Staten hver Dag unge Mænd metodisk opdrage i Krigens Kunst, Kunsten paa saa nem og praktisk Maade som muligt at myrde og lemlæste Medmennesker. Naar Esperantisterne under Modstand og Ligegyldighed søgte at fremhæve den umaadelige Betydning, et Verdenssprog kunde faa til Fremme af Forstaaelse og Venskab mellem Nationernes brede Lag — saa sørgede hvert Lands Regering for systematisk at hæve eget Sprog til Skyerne som det eneste Landets Ungdom for Alvor burde elske og fordybe sig i. En kinesisk Mur omkring det store Flertal af Befolkningen til Fremme af Selvgodhed og Selvglæde. Naar Europas Arbejdere paa deres internationale Kongres'er møjsommelig søgte at blive enige om hvilket Middel, der burde anvendes ved en Krigs Udbrud — saa spillede Regeringernes Diplomater, dækkede af de nationale Regeringers Magt, Hasard om Millioner af Arbejderes Liv og Velfærd.

Naar Fredsforkæmperne talte om Freden, saa opdrog Staten til Krigen. Naar Menneskekærligheden helbredte Tusinder, saa lærte Staterne Millioner at myrde. Naar Verdenssprogets Forkæmpere talte om international Forstaaelse og Vidsyn, saa arbejdede Patrioterne med langt mere praktisk Sans for at bevare Folkenes Skyklapper, og inden Europas Arbejdere vare blevne enige om Midlerne til at forhindre en Krigs Udbrud, var Diplomaterne allerede færdige med at afgøre Millioner af Menneskers Skæbne.

I Sandhed — Krigen var godt organiseret og derfor brød den en Dag brutalt igennem og fejede baade Moral, Menneskelighed, sund Fornuft og Retfærdighed tilside. Den stærkeste Organisation sejrede.

Dog, der kommer vel en Dag efter denne, hvor det lysner og hvor Vanviddet hører op. Naar Resterne af Europas Mænd engang vender tilbage fra Skyttegravene, fra Smudset og Nedværdigelserne, da vil der snart komme en Dag, hvor Folkene ser, hvad det gælder:

Da gælder det om at gøre Fredens Organisationer til de stærkeste.

Da vil det for Alvor gaa op for mange, at man ikke har Raad til at staa alene. Der vil komme store Tider for alle de Organisationer, der virker for Fællesfølelse og Samfølelse i Folkene, alle de Sammenslutninger, hvis Livsbetingelse er den fredelige Udvikling og hvis Liv er det fredelige Arbejde. Organisation, international som social, vil blive Løsenet og Organisationernes Magt og Indflydelse vil vokse, fordi det blivor dem, der skal genrejse det ødelagte Europa.

Det gælder derfor om ogsaa for vor Stand at være beredt, om ikke at være splittet i magtesløse Smaagrupper og intetsigende Enkeltpersoner, men at være samlede i een stor og rummelig Organisation, som har Betingelser for at kunne blive en virkelig Magt.

Alt, hvad vi enkeltvis tænker, drømmer og taler, betyder intet, men hvad vi samlede i Titusinder kan

lægge i Fredens Organisationer, betyder meget, og hvad alle Fredens Organisationer samlede kan udrette i den Tid, der kommer, det kan blive Ting saa store, at de næsten kan sone noget af Nutidens Skændsel — hvis vi selv vil. *Chr. J. Hendil.*

Vore Engageringsforhold.

SPØRGSMAALET om en rationel Ordning af Engageringsvæsenet har adskillig Interesse ude i Medlemskredse — selv om det aldrig vil være blandt de Spørgsmaal, der i første Række bliver Medhjælperorganisationens Opgaver at løse.

Da man for henimod et Par Aar siden oprettede den kommunale Arbejdsanvisning, mentes det, at der ad denne Vej mulig ogsaa kunde opnaas et Resultat for vor Stands Vedkommende.

Erfaringen har imidlertid vist, at dette ikke holdt Stik, særlig vistnok paa Grund af, at der saa godt som aldrig opgives Pladser i Handelsvirksomheder til Kontorerne, fraset ganske enkelte til Centralarbejdsanvisningen i Kjøbenhavn.

Naar vi engang, og vi haaber jo alle det maa ske inden ret længe, kommer ind i roligere Tilstande, vil det være en af Opgaverne, at finde en Ordning i denne Retning; men allerede nu kan vi ved stadig Komplettering af vort Oplysningsbureau gøre noget af det grundlæggende Arbejde.

Det gælder ikke mindst, at dette Oplysningsmateriale holdes i Orden, saa vi undgaar den Anke, som Hovedkontoret i dets sidste Beretning anfører, at der har været Tilfælde, hvor det i 1½ Aar har ventet paa det Materiale, der var udsendt til Afdelingernes Revision.

Et andet Spørgsmaal der ogsaa vil paakræve sin Løsning i Fremtiden, er Forholdet med Hensyn til Medhjælpernes Opsigelsesfrist.

For nogle Aar siden blev der fra en Principalorganisations Side nedsat et Udvalg, der skulde forhandle med Medhjælperorganisationen om Fastsættelse af mere bestemte Opsigelsesfrister. For Tiden er Forholdene paa dette Omraade jo særdeles uheldige og giver Anledning til megen Bryderi og adskillige Retsafgørelser, der dog tit og ofte faar Tilfældighedens Præg, idet der ikke findes bestemte Lovparagrafer at dømme efter, men kun Sædvaner, Aldersanciennitet, Stilling i Forretningen o. s. v.

Vi maa være interesserede i at opnaa en Ordning paa dette Omraade.

Jeg mener, at en yngre Medhjælper er mest interesseret i at faa saa kort en Opsigelsestid som muligt, f. Eks. 1 Maaned, mens det for den ældre Medhjælper, der sidder som Familieforsørger har Opsigelsestid paa sin Lejlighed o. s. v., vil det være det praktiske at faa fastsat en længere Tid — den der nu er almindeligst — nemlig 3 Maaneder.

Er der særlige Forhold, der gør sig gældende, hvorved Parterne ønsker andre Frister opretholdt, da maa der træffes specielle skriftlige Aftaler i hvert enkelt Tilfælde.

Sluttelig skal forbigaaende nævnes Konkurence-Klausulerne. Disse bliver vist desværre mere og mere almindelige i Forretningslivet — og de er vanskelige at komme til Livs, idet den Mand, som har underskrevet en saadan, helst ikke taler derom. Men ingen maa være blind for, at man ved at underskrive en Konkurrence-Klausul, giver en Art Veksel fra sig selv — som kan blive ubehagelig den Dag den skal indfries.

Vi har jo et af vore Programpunkter, der lyder paa, at vi ønsker Lovforbud mod Konkurence-Klausuler. — Lovforbudet faar vi vel nok engang, men som Forholdene nu ligger, maa enhver Medhjælper tænke godt over, hvad han gør — et Engagement kan jo se særdeles lokkende ud paa Papiret — men kan meget ofte arte sig særdeles ubehageligt, naar det følges af en „Hale" med Konkurrence-Klausul. *N. C. Nielsen.*

Hovedstad og Provins.

DER gaar en skærende Mislyd gennem alt, hvad vi foretager os i denne Tid, stammende fra Uenighed om vort Arbejde. Det er den gamle Historie om igen, den man kender fra alle Forhold, navnlig indenfor det offentlige Liv, at Hovedstadens og Provinsens Interesser ikke gaar i samme Retning. Der er forskelligartede Livsvilkaar og Arbejdsforhold tilstede — ganske naturligt — og de maa regnes med og tages i Betragtning i det praktiske Arbejde, selv om de kommer paa tværs af en Teori, der kan gælde det ene Sted, men ikke have Gyldighed et andet.

Da de politiske Partier i afvigte Vinter skulde sammensætte deres Kandidatlister til det forestaaende Valg til Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, blev to Medlemmer af de kjøbenhavnske Afdelinger opstillet paa det ene Partis Liste, den ene som Afdelingernes Kandidat, den anden efter det paagældende Partis egen Indstilling. Begge Kandidater opnaaede Valg, og de kjøbenhavnske Afdelinger medvirkede dertil ved at opfordre Standens Vælgere til at stemme paa den Liste, der indeholdt vore Medlemmers Navne. Og samtidigt benyttede de kjøbenhavnske Afdelinger — med godt Resultat — Lejligheden til at lave Propaganda for Organisationen blandt Fagets Udøvere.

Hele dette selvfølgelige Arbejde, der blev indledet med en Generalforsamlings enstemmige Vedtagelse af Kandidatopstillingen og helt igennem kun var Forretningsudvalgets konsekvente Udførelse af en Generalforsamlings-Beslutning i Centralorganisationens Aand og efter dens Opfordring, er fra visse Sider i Provinsen blevet udlagt som et partipolitisk Skridt af afgørende Betydning og med bindende Virkning for Centralorganisationens fremtidige Kurs, og man har set det Særsyn, at vore Kolleger i Provinsen har taget ved Lære af de deciderede Arbejdsgiverblade og benyttet Lejligheden til sammen med disse at raabe „Socialist" efter de kjøbenhavnske Afdelinger, et Navn, de nævnte Blade forøvrigt altid har smykket Organisationen med.

Om selve de faktiske Forhold er der egentlig ikke mere at sige, men de Følger, Provinsens Aktion synes at kunne faa, giver Anledning til et Par Bemærkninger i Almindelighed.

Det kan til Nød forstaas og tilgives — i Betragtning af Forskellighederne i lokale Forhold — at vi ikke er enige alle i Partipolitik; men det er uforstaaeligt og utilgiveligt, at vi ikke kan være enige med Hensyn til vor Standspolitik, vor Interessepolitik, selv om der her ogsaa kan være Forskelligheder i lokale Forhold. Der maa regnes med disse Forskelligheder, og de maa udnyttes i det praktiske Arbejde, til det fælles Bedste. Det gamle Ord har her sin Gyldighed, at den Stad, der er i Splid med sig selv, kan ikke bestaa. Og hvis den forestaaende Kongres skal blive en Skillevej for Organisationen, betyder det, at Udviklingens Hjul skrues et Decennium tilbage. Det vil være det samme, som da den vise Læge vilde kurere sin Patient for Hovedværk ved at amputere Hovedet.

Vi strides, men vi bør huske, at Striden staar om Midlerne, ikke om Maalet. Og saafremt vor Ledelse bestaar af Mænd, der er sig deres Ansvar bevidst, som er kompetente til at være med i Ledelsen og altid vil have Sagen for Øje og ikke andet, maa Knuden, hvor meget den end er strammet, kunne løses paa en anden Maade end ved, at den hugges over.

Det kan aldrig være i Overensstemmelse med Idéen i Organisationen eller med den Tanke, der ligger til Grund for Organisations-Bevægelsens Centralisering, nemlig Princippet i sin yderste Konsekvens, at de enkelte Afdelinger skal bindes saaledes ved Sammenslutningen, at de ikke har Lov til at udnytte de Omstændigheder, der netop maatte være tilstede paa den Plads, hvor de arbejder; thi det vilde da være mere konsekvent — og mere enkelt i Formen — helt at ophæve Afdelingssystemet, hvad dog vist ingen for Alvor kunde tænke sig.

Organisationen skal være rummelig, siges der, og dette er rigtigt. Den skal være saa rummelig, at den giver Plads for enhver Opfattelse, der ikke strider mod Organisationens Idé eller — direkte eller indirekte — undergraver dens Grundvold; men dette betyder, at der ogsaa skal være Plads for en socialistisk Samfundsopfattelse og et socialistisk Livssyn, for ingen vil vel vove at paastaa, at Socialismen er i Strid med Organisationsidéen. Og saafremt en Afdeling ser sit Organisations-Arbejde fremmet og sin lokale Stilling i det hele begunstiget ved i en bestemt Sag at søge Samarbejde med et politisk Parti, er det ikke Forbundets Opgave at lægge sig i Vejen for et saadant Samarbejde; og hvis en Paragraf i vor Organisations Love lægger en formel Hindring i Vejen for et saadant Samarbejde, synes det mig at være klogere og mere ligetil at forandre eller stryge en saadan Paragraf end at slaa hele Organisationen eller i hvert Fald det Arbejde, Organisationen gennem en Aarrække har udført, i Stykker for dens Skyld.

Naar Forholdet nu er saaledes, at Hovedstad og Provins ikke kan arbejde med de samme Midler, maa man, i Stedet for at sprænge de Broer, vi med hinanden har bygget, lægge Grundlaget for det fremtidige Arbejde om, saaledes at begge Parter indenfor Centralorganisationens Rammer kan faa fuld Frihed til at arbejde med egne Midler mod det fælles Maal, uden derved at komme hinandens Interesser for nær eller støde hinandens Følelser.

Og det maa paahvile vor Hovedbestyrelse som en uafviselig Pligt: i det Aar, som ligger for indtil Kongressen, at udarbejde et fremtidigt Arbejdsgrundlag til Kongressens Stadfæstelse, et Grundlag, som baade Hovedstad og Provins kan bygge paa i Fremtiden. Et saadant Grundlag kan skabes, saafremt Hovedbestyrelsens Medlemmer er kompetente til at varetage deres Mandater og vil benytte Tiden til et Arbejde for Sammenholdet i Stedet for at strides om Formerne for et Brud.

Kjøbenhavn, i Juli 1917. *Christian J. Smerup.*

Roskilde-Stævnet.

Det midtsjællandske Stævne i Roskilde den 8. Juli blev det største Stævne, som Organisationen til Dato har afholdt indenfor en enkelt Landsdel. Ca. 300 Kolleger fra Nær og Fjærn var stævnet sammen for at tilbringe denne Dag i fælles kammeratlig Samvær, og Stævnets Forløb vil utvivlsomt være en Styrkelse af de Baand, der knytter vor Sags Forkæmpere sammen i Arbejdet for Organisationens Fremgang, ensbetydende som dette er med, at Medhjælperstandens økonomiske og faglige Interesser bliver varetaget og fremmet paa bedste Maade.

Begunstiget af det herligste Sommervejr samledes Deltagerne i Trægaardens hyggelige Have, hvor Frokosten indtoges og de første kammeratlige Hilsener udvekslesdes. Kl. 1 førte en lille Damper Deltagerne over til Stævnepladsen i Boserup Skov. Den prægtige Sejltur over den smilende Fjord, indrammet af knejsende Bøgeskove og grønklædte Marker, hvorover Himlen hvælvede sin skønneste blaa Kuppel, satte straks Stemningen op til den rette Stævnehøjde og varslede godt for Dagens heldige Forløb. Paa en idyllisk aaben Plads i Skoven var den flagsmykkede Talerstol rejst, hvorfra Stævneudvalgets og Roskilde Afdelingens Formand, Herr F. Brochmann-Mikkelsen bød Velkommen, idet han udtalte Haabet om, at denne Dag i Roskilde maatte blive en god Medhjælperdag, saaledes at det gode Forhold mellem Provinsen og Kjøbenhavn maatte styrkes og udvikles til Gavn og Held for Organisationen. (Hør!)

STÆVNETALEN.

Efter Afsyngelsen af „Fremad det lyder" — fik Dagens Stævnetaler, Formanden for Vejle Afdeling, Herr Axel Juhl, Ordet. — Herr Juhl, der hilstes med minutlangt Bifald, udtalte:

I det Efteraar, vi nu gaar i Møde, kan vor Centralorganisation fejre Syttenaarsdagen for sin Bestaaen. Har det Arbejde, vi har lagt bag os, været et let og taknemligt Arbejde, og har det staaet i Forhold til det, der er ofret derpaa? Det første Spørgsmaal kan besvares med et kort Nej. Det har tværtimod været et uhyre brydsomt, strængt og møjsommeligt Arbejde at organisere de danske Handels- og Kontormedhjælpere, og et Arbejde, hvor vi har haft megen Modstand at overvinde og kæmpe med. Først og fremmest vore Principalers Modstand, som vi ogsaa ventede; thi de udleverer ikke uden videre deres Enebestemmelsesret over Medhjælpernes Løn- og Arbejdsvilkaar. Vi er dog kommet saa vidt, at Principalerne for største Delen anerkender Medhjælpernes Ret til at organisere sig, og de har forlængst opgivet at tvinge Medhjælperne ud af Organisationen.

Men ogsaa indenfor vore egne Rækker har vi savnet Forstaaelse for Organisationens Berettigelse, Betydning og Nødvendighed. Drømmen om Selvstændighed eller ledende Stilling med stor Gage har „forpligtet" mange til at arbejde for Principalinteresser og har gjort disse Medhjælpere saa snæversynede, at de hævdede at modarbejde egne Interesser, dersom de støttede Organisationen. Medhjælperne har alle Dage haft et mærkeligt konservativt Syn paa Tingene og ligner i høj Grad Gammelkøbmanden, der kun interesserer sig for sig og sin Forretning og bryder sig fejl om alle andre.

Endelig er der Modstanden fra Pressens Side og navnlig de store Kapitalistblade har været vore Fjender og har modarbejdet os paa alle Omraader.

Dog trods Modgang og Kamp vandt Organisationens Idéer stadig Fremgang og gennem de sytten Aars Arbejde skabtes der betydelige Resultater, og vil end nogle hævde, at Resultaterne er for smaa, saa vil de, der kender en Smule til Foreningsarbejde vide, at man ikke starter en Fagorganisation i Dag og i Morgen gennemfører de store Resultater; thi der gaar forud et betydeligt Pionerarbejde, der maa gøres omhyggeligt, fordi det skal danne Grundlaget for den senere Virksomhed.

Vejen man skal fremover maa være saaledes i Stand, at man staar fast og sikkert paa den og hver Fodsbred Jord, der indvindes, maa holdes fast.

Taleren kom derefter ind paa Organisationens værnende og understøttende Institutioner samt paa det socialpolitiske Arbejde som var udført gennem Aarene, og fortsatte derefter: De sidste Aars Resultater og Arbejde danner et nyt Afsnit af C.O.s Arbejde, og det er med en vis Glæde man kan tale derom, thi det er det vigtigste Afsnit. Man er nu inde paa et virkeligt fagforeningsmæssigt Arbejde og paa Løsningen af vor Stands vigtigste Spørgsmaal: Bedre Løn, kortere Arbejdstid, Overarbejdsbetaling og Voldgift.

De Overenskomster, som Organisationen har gennemført betyder langt bedre Forhold end der almindeligvis er gældende indenfor vort Fag, hvor man, baade med Hensyn til Løn og Arbejdstid, staar langt under saavel den ufaglærte som navnlig den faglærte Arbejder.

Der er, kuriøst nok, mange som mener, at Medhjælperstanden er for kultiveret og intelligent til at slutte sig sammen i Organisation, men Kultur og Intelligens kræver jo netop, at man ikke lader sig distancere og at man ikke bedømmer en Sag ud fra Synspunktet om det er fint eller ikke fint, men derimod, at man bedømmer den efter Sagens Værdi. Finhedsfornemmelser har intet med virkelig Kultur at gøre, men desværre er saadanne Fornemmelser ikke ukendt indenfor Organisationen og det har været dyrt for os at have dem.

En Organisation med mange saadanne Gevækster er vanskelig at manøvrere med, og de svækker i høj Grad Organisationens Handlekraft. Og naar vi skal bruge vor Organisation til Kamp, til Gennemførelse af de for vor Stand betydende Spørgsmaal, maa vi først og fremmest gøre den manøvredygtig og tage os vel

i Vare for, at den ikke bliver udstyret med alt for mange Kanter.

Vi maa ikke lægge vor Taktik eller indrette vore Principper efter alt for snævre Grænser, og vi maa passe ikke at trække alt for snævre Linier for den enkelte Afdelings Bevægelsesfrihed; thi Bevægelsesfrihed for den enkelte Afdeling fremmer dens Handlekraft og betinger en rigere Udvikling og en kraftigere Centralorganisation.

Har man tænkt paa, hvilke Konsekvenser det kan medføre, hvis man trækker alt for snævre Linier for Afdelingernes Bevægelsesfrihed og vil rejse Krav om Eksklusion af en Afdeling, naar den overskrider Linien. Konsekvensen vil sikkert blive: Stadig indre Splid og som Følge heraf: En kraftløs Organisation udadtil.

Lad os faa Bevægelsesfrihed paa et fagforeningsmæssigt Grundlag for den enkelte Afdeling til at arbejde under den Form, der tjener Afdelingen bedst. Vi maa huske paa, at de samme Metoder i Arbejdet maaske ikke kan anvendes i Ebeltoft og Aarhus eller Sæby og Kjøbenhavn, og vi vilde være upraktiske, om vi stillede et saadant Forlangende. Og naar Arbejdet føres paa fagforeningsmæssigt Grundlag, ser jeg med min bedste Vilje ingen Ulykke i, om Metoderne er lidt afvigende.

Det gælder jo først og fremmest et ubrødeligt Sammenhold udadtil, men ogsaa et godt Samarbejde indadtil. Derved skaber vi en handlekraftig Organisation, og det gælder netop nu at have en saadan; thi vi maa være klar til at møde de nye Forhold, der efter Krigen vil blive at arbejde under.

Lad os da, Kolleger og Kammerater, give hinanden Haandslag paa, at vi vil rejse hjem til vore Afdelinger og arbejde paa at udvikle Organisationen i fagforeningsmæssig Retning, saaledes at Organisationen bliver virkelig effektiv, og vi kommer ind paa Løsning af de Spørgsmaal, hvis Løsning betyder, at vor Stand i faglig, social og økonomisk Henseende bliver bedre, og derved gaar lysere og lykkeligere Tider i Møde. Dermed et Leve for Centralorganisationen. (Hurra).

Talen modtoges med stærkt Bifald, der gav sig Udslag i et kraftigt Leve for Taleren.

STÆVNEDAGENS FORLØB.

Den traditionelle Fotografering, der derefter fandt Sted, forløb desværre ikke uden Uheld, idet Fotografen trillede ned af en Skrænt og brækkede Benet — heldigvis kun paa Fotografiapparatet. Men paa Kornet fik han alligevel taget Deltagerne, der straks efter begav sig til den smukke Skovpavillon, hvor Kaffen indtoges og man iøvrigt hengav sig til Nydelsen af den prægtige Natur, der netop her udfoldede al sin Skønhed under Sommersolens varmende Glød. Præcis Kl. 4 blæstes der imidlertid til Samling af Roskilde Regimentsmusik og i taktfast March med Kjøbenhavns Banner og Slagelses Fane i Spidsen gik Turen gennem St. Hans Hospitals storstilede Anlæg tilbage til Byen, hvor den vaagne Medhjælperskares imponerende Procession kaldte alt, hvad der kunde krybe og gaa, til Vinduer og Døre.

„FREMAD DET LYDER, DET FELTRAAB HAR KLANG —".

Efter et hastigt Toilette samledes man under Medhjælpermarchens Toner ved de festsmykkede Borde til Dagens Fællesspisning. Her talte Herr Martin Pedersen, Kjøbenhavn, for Centralorganisationen og senere for dens Forretningsfører, Herr Bach-Andersen, Sorø, for Afdelingerne og Herr Thorsell, Slagelse, for Damerne. Herr Jens Johansen talte for Stævnetaleren og Herr Carøe, Præstø, for godt Kammeratskab. Et Par i Dagens Anledning skrevne Sange forhøjede Feststemningen.

Derefter tog Musiken fat og Deltagerne svang sig lystigt i Dansen, indtil den brutale Virkelighed i Form af Andersen-Alstrups indskrænkede Togplan manede til Opbrud og afsluttede den udmærkede Stævnedag. Men ud over Sjælland drog en Skare feststemte Medhjælpere, der havde opsamlet ny Energi og Begejstring til fortsat kraftigt og maalbevidst Arbejde for Standens — vor fælles Sag.

H. H.

Det lolland-falsterske Stævne i Rødby.

De lolland-falsterske Afdelingers Sommerstævne afholdtes i Rødby Søndag den 8. Juli og havde samlet henimod 150 Deltagere.

Som Talere var kommet tilstede Herr Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen og Herr Fuldmægtig Chr. J. Smerup, Kjøbenhavn, sidstnævnte i Stedet for Frk. Johanne Andersen, der havde Forfald.

Efter Togets Ankomst Kl. 3⁰⁶ Em. samledes Deltagerne ved Stationen og marcherede derfra med Musik i Spidsen til den aabne Plads med den smukke Pavillon i Rødby Lystskov.

Kl. 4 besteg Formanden for Stævneudvalget, Herr K. Christiansen, Rødby, den med Grønt og Flag smykkede Talerstol og bød Deltagerne Velkommen, idet han udtalte sin Glæde over den store Tilslutning til Stævnet. — Han gav derefter Ordet til Herr Smerup, der bl. a. udtalte:

„I den bedste og smukkeste Tid, Midsommertiden, er vi i Dag samlet til Stævne for at fejre vor Organisation og de Idéer, vi begejstres for. Vi mødes for at samle Kraft, at hente Mod ved vort Tal, for at give hinanden Haandslag og Løfte om ubrødeligt Sammenhold i vort Arbejde. Vi fylkes om vore Faner og vi synger vore Sange, og vi fyldes med Tro paa vor Sag.

Vi er Ungdom i et lille Land, og vi mødes i en Tid, da Millioner af Unge, af Kolleger, er revet bort fra deres Hjem, fra deres Arbejde, fra deres Organisationer og ligger nedgravet i Jorden, i gigantisk Kamp paa Liv og Død, alle for den samme Sag — og mod hinanden. Det er mørkt at tænke derpaa, men vi maa ikke lade være, vi maa se os selv i dette Lys. Vi maa vænne os til Tanken, at det er sagesløse Mænd, der bekæmper hinanden, og vi maa gøre os klart, at der kan være en vis Forbindelse mellem dette autoriserede Myrderi og os. Vi maa gøre os klart, at vi ikke i Fremtiden kan beskæftige os udelukkende med os selv, men maa regne os for et Led i den Kæde, der danner Samfundssystemerne. Vi maa lære at vælge vor Plads i Rækken, saasandt som vor Organisation ikke alene er en standsegoistisk Sammenslutning, men en social, en samfundsmæssig Foreteelse. Den er det, og den skal være det, for i modsat Fald vil den blive overset — og med Rette — og i modsat Fald vil Samfundet, ikke alene det, der er, men ogsaa det, der kommer, regne med os som en Byrde, en Skranke, som vi i Stedet selv skulde være med at rive ned. Samfundet, saaledes som det vil forme sig, naar Krigen er forbi og de Kæmpende vendt hjem, vil kræve af os, at vi gør vor Indsats i Arbejdet for at bygge op, hvad nu er revet ned, og for at forebygge, at en Katastrofe, som den vi oplever, igen skal gaa hen over os.

Men ogsaa for vor egen Skyld, for vort Arbejdes Skyld? Kan vi overhovedet blive ved at gaa vore egne Veje, saaledes som Organisationens Pionerer for en Snes Aar siden har afstukket dem? Kan vi tro, at der ikke for os gælder en Udviklingslov, som for alt andet her i Verden, en Lov, som kræver af os, at vi skal lade Tiden revidere vore Anskuelser og Erfaringerne belære os? Kan vi blive ved at være en Stat i Staten og bryde os fejl om alt, som ikke omhandles i vore Organisationsloves Paragrafer, endog uden at revidere dem efter tyve Aars Forløb? Ikke alene til Dem, mine Damer og Herrer, stiller jeg disse Spørgsmaal, men til alle mine organiserede Kolleger, og den kommende Tid vil afkræve os Svaret".

Taleren drog derefter en Sammenligning mellem de øvrige Fagorganisationers Histore og Centralorganisationen og pegede paa, at vi i Øjeblikket befinder os paa det samme Stadium i Udviklingen, som de øvrige Organisationer befandt sig paa for en Menneskealder siden, da de skulde begynde deres Arbejde og vælge Vaabnene i deres Kamp. Selv om vore Forgængere i de andre Fag til Tider valgte fejl, maa vi ikke gøre det, for vi har ikke samme Undskyldning som de, at Situationen er ukendt og Vaabnene uprøvede. Og af vor højeste Ledelse maa det kræves, at den fører os ind paa saadanne Veje, at Arbejdet kan gaa rask fra Haanden, saa Resultatet kan naas og gamle Løfter blive indfriede. Den danske Medhjælperstand som saadan, staar med en sørgelig Brist paa Evne til at fatte og veje Tidens store Spørgsmaal, navnlig Organisationsspørgsmaalet, og den maa derfor vækkes til social og politisk Forstaaelse. Først da Arbejdermasserne gennem politisk Indflydelse blev i Stand til om fornødent at understøtte deres Krav med en politisk Aktion, først da kom der Fart i det sociale Arbejde, og først da erkendte man Kravenes Berettigelse.

Endelig kom Taleren ind paa en Omtale af den nyoprettede Pensionsforsikrings-Anstalt for Privatfunktionærer og paaviste det besynderlige i, at denne Sag er rejst af Institutioner, der ellers kun tjener til Værn for Arbejdsgiver- og Kapitalinteresser, en Omstændighed, der alene er nok til at vække vor Mistænksomhed. Advarede i alvorlige Ord mod denne Forsikringsanstalt, der kan tjene til ubegrænset Udbytning af Medhjælperne og gribe endnu dybere ind i deres Selvstændighed.

Sluttelig udtalte Taleren:

„Medens den kommende Tid saavel indenfor Centralorganisationens Omraade, som i hele den øvrige Verden, tegner sig mørk og fylder os med bange Anelser om, hvad Udgangen skal blive, og medens vi spejder efter ethvert Tegn paa en Løsning, efter enhver Vej ud af Uføret, begynder vi ogsaa at forestille os, hvorledes Fremtiden vil forme sig, naar Stormen er forbi. De mægtige Kræfter, der rører sig for Tiden, giver os en Anelse om et Samfund, der ikke som nu er organiseret — og kun delvis organiseret — ad privat Vej, men hvor alle Organisationer har fundet en fælles Enhed, en Generalnævner for det hele, nemlig selve Statsmagten. Vi forestiller os uvilkaarligt et Samfund, i hvilket alt enes i et Arbejde til det fælles Bedste, hvor der ikke er Plads for Folk, der som nu snylter paa Arbejdet, paa Produktionen, men hvor det Udbytte, Arbejdet giver, bliver Arbejdets Løn. Og hvilken Tanke kan for os være herligere end den, at vor Organisation, saaledes som den gror frem af vort Arbejde, skal være med til at føre disse Forhaabninger frem til Virkelighed. Hvilket Ideal af et Samfund til Mennesker at bo i er vi da ikke med til at rejse, og hvor stor vil ikke vor Fortjeneste derved være. Jeg tror paa det arbejdende Folks Styrke til at omskabe Verden i en ny Aand, jeg tror paa Kraften og Styrken i vor Organisation til at deltage i et saadant Arbejde, jeg tror paa en gylden Fremtid for det arbejdende Folk, paa et fremtidigt Samfund med Ret og Retfærdighed, med Arbejdets Udbytte som Arbejdets Løn".

Efter Talen, der hilstes med stærkt Bifald, blev en Sang afsunget, hvorefter Herr Folketingsmand Fog-Petersen under stor Begejstring fra Forsamlingens Side besteg Talerstolen og lykønskede de lolland-falsterske Afdelinger til det vellykkede Stævne. I smukke, velvalgte Ord konstaterede Taleren Organisationens store Fremgang i den sydligste Del af Landet og formanede Stævnets Deltagere til Sammenhold i det fremtidige Arbejde. Gennem kraftige Eksempler, hentet fra Rigsdagens Arbejde med social Lovgivning. paaviste Taleren det nødvendige i, at Medhjælpernes sociale og politiske Forstaaelse vækkes og holdes vedlige, saaledes, at Medhjælperstanden kan modnes til selv at lade sig repræsentere i de lovgivende Forsamlinger.

Taleren sluttede med et kraftigt besvaret Leve for Centralorganisationen og takkedes af Forsamlingen med rungende Bifald.

— — —

Stævneudvalgets Formand sluttede derefter den alvorligere Del af Festen med et Leve for Talerne, hvorefter Deltagerne samledes om de medbragte Madkurve.

Ved det paafølgende fælles Kaffebord blev sunget en Del i Dagens Anledning forfattede Sange, ligesom der — Traditionen tro — blev holdt en Række Taler.

Hvorefter man i den smukke, lyse Sommeraften svang sig i Dansen, til Stævnets Deltagere ved Titiden forlod Rødby med Bevidstheden om at have tilbragt en god Dag blandt organiserede Kolleger.

Ahasverus.

Medhjælper-Stævnet i Vildsund.

DET af Thisted og Nykøbing Afdelingerne arrangerede Sommerstævne i Vildsund den 8. Juli var yderst vellykket. Tilslutningen var god, idet der var mødt mindst 100 Deltagere.

Stævnet indlededes med et fælles Kaffebord i den smukke Krohave og Stemmingen her var udmærket, og livligt Bifald hilste saavel Thisted Afdelings Formand, der bød Velkommen i en lille velformet Tale, som flere andre Kolleger, der havde Ordet, og under stor Jubel blev sunget en lokal Vise, hvis Originalitet og Hip til de kendte „Spidser" fra Afdelingen iøvrigt vakte stor Munterhed.

Derefter holdtes Stævnetalen under den mest idylliske, skovkransede Skrænt, man kan tænke sig, ud mod Limfjorden. Deltagerne lejrede sig i Græsset.

Th. Hansen, Aalborg, var mødt som Taler og mindede om den i det sidste Hundrede Aar skete kolossale Samfundsudvikling, og drog heraf den Lære, at ogsaa Medhjælperne var underkastet Udviklingens Lov, hvad man desværre kun i altfor ringe Grad kunde se at vor Stand havde nemmet. Han paapegede de reelle Fremskridt og Goder, som vor Organisation havde skaffet Medhjælperne, og manede i kraftige Udtryk til Samling om vore bærende Idéer og vort faglige Arbejde. Organisationen var et Produkt af Samfundsudviklingen og et Krav fra Tiden, som vi ikke kunde sidde overhørig, uden at Standens Stagnation og Tilbagegang i alle Henseender vilde blive Følgen deraf. — Taleren understregede, at den Fremgang, Organisationen havde haft i de sidste Aaringer, ikke maatte betragtes som nok, men at man maatte skaffe en langt større Tilslutning, hvis man ønskede de praktiske Resultater gennem Organisation.

Stævnetaleren protesterede bestemt imod de Paastande, som foranlediget af den sidste Tids Røre, var fremkomne om, at C.O. var politisk, idet han understregede de Kendsgerninger, at alle dens Talerør — saavel Hovedbestyrelse som Repræsentantskab og ogsaa vor sidste Kongres som vor højeste Myndighed — alle havde karakteriseret Centralorganisationens Stilling som en uafhængig politisk neutral Fagorganisation. Han udtalte Haabet om, at den Loyalitet, som hidindtil havde præget Samarbejdet i C.O. ogsaa fremtidig maatte være det Grundlag, hvorpaa der arbejdedes. — Taleren vendte sig til Slut til Ungdommen og advarede mod nogensinde at bøje sig for de gængse Samfundsløgne, hvorefter et Menneskes Værd ansættes efter falske Værdimaalere, idet den eneste rigtige Maalestok var den Gavn og Nytte, man gjorde i Samfundet.

Talen hilstes med livligt Bifald, hvorefter man nød sin Aftensmad af de medbragte Madkurve, og Stævnets mere fornøjelige Del sluttede med et Par Timers Svingom. —*n.*

Conto pro diversi.

LØN EFTER PRIS.

I en Artikelserie „Bør de faste Lønninger følge Vareprisernes Bevægelser?" af cand. polit. Svend Røgind i „Principal og Medhjælper", behandles omstaaende Problem, der tilsigter at Pengelønnen periodisk (kvartalsvis, halvaarsvis) forøges i Forhold til Stigningen i Priserne paa et nærmere bestemt Udvalg af Forbrugsvarer, der er typiske for den almindelige Husholdning. Viser Prisstatistiken en Forøgelse i Udgifterne til en normal Husholdnings Forbrug af disse Varer paa f. Eks. 30 pCt., forhøjes enten hele Lønnen eller en Del af den med 30 pCt. Ved hver Periodes Afslutning aflæses paa „Dyrtidsbarometret" umiddelbart den Procent, med hvilken Forhøjelsen skal ske for den følgende Periode.

Forfatteren paaviser imidlertid de Vanskeligheder, det vilde være forbundet med at gennemføre denne Beregningsmaade paa alle Fornødenheder, fordi det forud tør anses for umuligt at opnaa en fælles Standard for Udgifterne til Klæder, Fodtøj, Lejlighed o. s. v., der naturligvis maa arte sig forskelligt i de enkelte Indtægtsklasser.

Derimod byder Reguleringen paa Grundlag af Levnedsmiddel-Priserne fastere Holdepunkter.

Cand. polit. Røgind skriver desangaaende:

„Hvis de Varer, der indgaar i Det statistiske Departements Beregning af de stigende Husholdningsudgifter for en kjøbenhavnsk Familie med 2000 Kr.s Aarsudgift før Krigen, antages at være netop saadant et Udvalg af almindelige, jævne Forbrugsartikler, vilde der tilkomme vedkommende Familiefader et Tillæg af rundt 60 pCt. (58 pCt.) paa Fødevareudgifterne, der før Krigen androg 950 Kr. Det giver 570 Kr., hvad der paa den samlede Løn betyder 28½ pCt.s Tillæg, nemlig fra 2000 Kr. til 2570 Kr. For en Indtægt af 4000 Kr. vilde det samme Tillæg kun udgøre 14 pCt. Systemet vilde give en stærkt faldende Skala for Tillægget. Kunde man ønske noget mere Hensyn taget til de større Fordringer til Livet i de højere Stillinger, og det var vel ikke ubilligt, kunde det gøres ved at beregne Andelen af Fødevareudgifterne paa de forskellige Lønningstrin — som bekendt vejer de mindre til paa de højere Indtægter — og beregne Tillægget i Forhold til de saaledes fremkomne, forskellige Tal.

Efter en ret vidtspændende stockholmsk Forbrugsstatistik skulde følgende Normalprocenter kunne benyttes:

	Procent:	absolut:
Indtægt Kr.	Udgift til Fødevarer	Kr.
1500	50	750
2000	45	900
3000	43	1290
4000	38	1520
5000	35	1750

Forhøjes samtlige Fødevareudgifter efter Prisniveauets nuværende Højde med 60 pCt., vilde Tillægget for en Gage paa 3000 Kr. blive 775 Kr., altsaa 26 pCt., for en Gage paa 4000 Kr. 910 Kr. eller 23 pCt., og for en Gage paa 5000 Kr. 1050 Kr. eller 21 pCt., altsaa atter en degressiv Skala, men ikke med saa hastigt et Fald."

Med Rette gør Forfatteren opmærksom paa, at dette Reguleringssystem ikke betyder, at alle Lønspørgsmaal dermed er ordnede. Det gælder naturligvis om uafhængig deraf at forbedre sine Kaar og ikke blot at hævde sin Levefod.

„Den praktiske Ordning blev da den, at Lønningerne f. Eks for 10 Aar sattes med deres Grundbeløb, som udtrykt i Penge skiftede efter Prisniveauets Stilling hvert halve Aar eller maaske kun hvert Aar, dog at Nedgang ikke kunde finde Sted med mere end højst 20 pCt. Efter Forløbet af de 10 Aar skulde saa en gennemgribende Revision af Grundbeløbet finde Sted. Den første Betingelse for Forsøg i denne Retning er imidlertid Enighed om Regulerings-Grundlaget. Det var derfor ønskeligt, om Det statistiske Departement snarest vil stille Forslag til et saadant."

FIRMAET C. L. SEIFERT, KJØBENHAVN,

har i Anledning af Chefen, Herr Grosserer R. Seiferts, 60-aarige Fødselsdag tilstillet samtlige Medhjælpere en Maaneds Gage, — en Meddelelse vore dér ansatte Medlemmer beder os bringe, og et Ønske vi gærne imødekommer.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Kjøbenhavn. Samtlige kjøbenhavnske Afdelinger afholder ekstra Fællesgeneralforsamling i Lokalerne, Sct. Andreas Ordenen, Frederiksberg Allé 11, St., Onsdag den 8. August Kl. 8. Dagsorden tilstilles Medlemmerne pr. Brev. Adgang tilstedes kun ved Forevisning af gyldig Medlemsbog. *Forretningsudvalget.*

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 16 | 15. August 1917. | 17de Aargang.

MINIMALGAGER.

GENNEM en lang Aarrække var Arbejdstidens Begrænsning vor Organisations vigtigste og mest aktuelle Krav. Og dette med Rette, fordi netop Arbejdsdagens urimelige Længde indenfor store Medhjælperkredse afmærkede disses Afhængighed og sammenligningsvis slette Arbejdsvilkaar.

En Række Reformspørgsmaal og understøttende Opgaver har krævet Organisationens Interesse og Virkelyst, men ikke tilnærmelsesvis er der for nogen Enkeltsag nedlagt et saa omfattende og vedholdende Arbejde som for Arbejdstidens Forkortelse — og især for en effektiv Nedsættelse af Butiksmedhjælpernes daglige Arbejdstimer.

Disse Bestræbelser har glædeligvis ikke været frugtesløse, og Arbejdstiden er i alle de sideordnede Handels- og Kontorfag undergaaet en væsentlig Reduktion.

Krigens Virkninger, der har bidraget til at befordre denne Reform, bragte senere, og med en forhen ukendt Styrke, et andet og særdeles vigtigt — det vigtigste — Fagspørgsmaal frem i første Plan: Det ved Dyrtiden sørgeligt aktuelle Lønspørgsmaal, der statistisk karakteriseres derved, at det Forbrug, som i Juli 1914 kostede 2000 Kr., i Juli 1915 androg 2326 Kr., i Februar 1916: 2484 Kr. og i Februar 1917 var steget til 2922 Kr., for nu at have oversteget de 3000 Kr.! Eller udtrykt paa anden Vis: Prisstigningen paa Fødevarer udgør ca. 60%, for de øvrige Udgifter er Stigningen ca. 35% og for samtlige Fornødenheder omkring 50%.

Under disse Forhold er en tidssvarende Regulering af Handels- og Kontormedhjælpernes Lønningsforhold en bydende Nødvendighed.

Imidlertid er Vilkaarene indenfor Handel og Omsætning stærkt afvigende, de forskellige Branchers og Enkeltvirksomheders Ydeevne saare uensartet, og endelig fattes den organisatoriske Ballance, der i andre Fag muliggør en tarifmæssig Ordning af Lønspørgsmaalet.

Opgaven bliver derfor at tilvejebringe en fast Basis for Krav og Forhandlinger, og desuden at vælge en maalsikker Fremgangsmaade, saaledes at ikke Lønsatserne skrumper ind til et virkelighedsfjernt statistisk Skelet, men derimod danner en Skala, som har sit Udspring i Livets og Branchens praktiske Krav, og derved kan finde Støtte og Fremme hos alle de Kræfter, som vil ofre et alvorligt Arbejde for vor Stands fremtidige Velfærd.

Netop i Gagespørgsmaalet er Forholdet mellem Principal og Medhjælper altfor ulige. Selv om der blandt Medhjælpernes langt overvejende Flertal hersker almindelig Utilfredshed med de under det bestaaende Prisniveau aldeles utilstrækkelige Gager, foretager disse uorganiserede Tusinder intetsomhelst Skridt til Forbedring af deres Stilling.

Derfor kommer Medhjælperen bestandig tilkort, fordi Principalen som den økonomisk Stærke altid formaar egenmægtig at ansætte Vilkaarene for ham. Uden andre Skranker end dem, Tilbud og Efterspørgsel rejser — og som, hvor det gælder det store Flertal, lettelig overvindes — kan enhver nøjeregnende Principal som oftest uhindret fixere Gagerne efter laveste Lønniveau, der er uden Sammenhæng med den Levefod, enhver anstændig Principal forudsætter eller endog kræver af sit Personale.

Lønspørgsmaalet maa derfor af Medhjælperorganisationerne rejses som et Krav funderet paa Minimalsatser, afstemt efter de afvigende Fordringer, som stilles til Uddannelse og Arbejdets Art, alt efter de forskellige Branchefunktioner i de sideordnede Fag. Mere end i de fleste andre Fag gælder det om her at fastsætte det rette Løngrundlag, der ikke skal og ejheller kan detailleres i en for alle Funktioner og Aldersklasser almengældende Tarif. Thi netop Minimalgagerne vil i sig selv højne og regulere Lønningsformerne for de ældre og mere ansvarshavende Medhjælpere, overfor hvem Minimalsatserne meget ofte i Praksis, direkte anvendt, vilde virke negativt — og saaledes geraade i Modstrid med deres naturlige Hensigt.

Med hele Handelsstandens endnu ret uudviklede faglige Organisationsforhold in mente, er alméngældende, branchevis tarifmæssige Aftaler og Overenkomster næppe fuldtud gennemførlige. Derimod synes Vejen aaben for Minimalløns-Forhandlinger med de enkelte

Forretninger. Resultaterne vil ikke blot afhænge af Kravenes Art og Omfang, men tillige af den Fremgangsmaade, der vælges og de Kræfter, som samvirker til deres Gennemførelse.

Minimalgage-Principets Anerkendelse vil aabne Adgang for almindelige Lønforhandlinger og modvirke, at illoyale Kolleger begunstiges af Principalerne, medens disse tværtimod ofte vil se deres Fordel i Gennemførelse af de Satser, der er fremgaaet af velovervejede Forhandlinger, og som vil tilfredsstille rimelige Medhjælperkrav.

Naturligvis er Forhandlingens Vej den mest tiltalende og nærliggende. Utvivlsomt vil betydningsfulde Resultater ogsaa derved kunde opnaas, selv om — eller maaske netop naar — Kravene ikke fremsættes ud fra ensidige Kampdoktriner, men man derimod søger at løse det omfattende Spørgsmaal ved et Fællesvirke af alle de Kræfter, der beskæftiger sig med Medhjælperanliggender.

Forhandlinger vil selvsagt ikke altid føre til Maalet. Thi der vil altid findes Principaler og Virksomheder, hvem enhver Indrømmelse maa fravristes. I saadanne Tilfælde vil Organisationen under Omstændigheder befinde sig overfor det ultima ratio, der munder ud i den aabne Konflikt. Men i disse ekstraordinære Tilfælde vil der utvivlsomt være særlige Betingelser for fast og myndigt, og derfor ogsaa hensigtssvarende, organisatorisk Indgreb.

Som et betydningsfuldt Tidens Tegn, der ogsaa aabner os nye Udsyn, maa det tages, at de tyske Medhjælperorganisationer netop nu rejser Minimalgage-Kravet med hidtil ukendt Styrke og — Enighed.

Ved Udgangen af 1916 besegledes „Borgfreden" end yderligere derved, at de tyske Handels- og Kontormedhjælperorganisationer — med Undtagelse af det ca. 23.000 Medlemmer omfattende socialdemokratiske Forbund, der er tilsluttet Arbejderpartiet — dannede „Arbeitsgemeinschaft der kaufmännischen Verbände", ialt repræsenterende over 600.000 Standsfæller.

Denne Fællesrepræsentation har med megen Styrke rejst det Minimallønskrav, der omtales i en særskilt Artikel, og forbereder i Forbindelse dermed en Nyordning af Pladsanvisningen til Fremme af Lønspørgsmaalet. Et Kræfternes Sammenspil, hvortil man ikke forhen nogetsteds var Vidne, er dermed indledet. Organisationer af forskellig Støbning og principielt afvigende, mødes her i Samdrægtighed om Øjeblikkets mest aktuelle Medhjælperkrav.

Udfaldet af denne Fællesoptræden af Organisationer, der er et reelt og fuldgyldigt Udtryk for Medhjælperstanden, maa imødeses med den største Interesse, ogsaa fordi den erstatter faglige Eksperimenter med saadanne organisatoriske Bestræbelser, der kan formodes saavel her som i Tyskland at ligge indenfor Realiteternes Omraade.

Vilh. Hansen.

Respekt.

I en Frokoststue paa et større Handelskontor.

For ganske nylig er jeg bleven ansat i Firmaet, og har med stor Beklagelse konstateret, at der blandt dettes store Personale ikke fandtes en eneste, som var Medlem af Centralorganisationen.

Som gammel Organisationsmand har jeg saa at sige hver Dag, naar Lejlighed gaves, talt med alle om Organisationens Goder og Medhjælpernes moralske Pligt til at være Medlem af Standens eneste faglige Repræsentation. Mine Resultater har dog endnu været ringe, idet jeg kun har bevæget et Par af de yngste Medhjælpere til at indmelde sig, hvorimod de ældre har holdt sig tilbage. Om Aarsagen dertil giver det følgende et Fingerpeg.

Det er som sagt i Frokostpausen, og paa min Foranledning er der igen begyndt en Organisationsdebat.

Under denne siger en ældre Bogholder til mig: „Ja, det kan nu være godt nok med denne Organisation. Den har ogsaa min Sympathi, men De vil dog kunne forstaa, at Deres Centralorganisation maa søge at byde os ældre Funktionærer noget mere reelt. Thi de Opgaver, den arbejder med og for, er kun til Gavn for et bestemt Lag af Standen. Og selv om jeg ikke underkender Betydningen af de Fordele, adskillige Medhjælpere derved kan opnaa, føler jeg mig slet ikke betrygget derved. Jeg anser den Støtte, en Medhjælper i den modne Alder, maaske endog Familiefader, selv efter et meget langt Medlemsskab, kan opnaa i Deres Arbejdsløshedskasse, for at være saa ringe, at det faktisk ingen Støtte er. Dersom dette Forhold kunde ændres derhen, at de jævntstillede eller ældre Medhjælpere i Tilfælde af Arbejdsudygtighed opnaaede en saadan Understøttelse, der virkelig betød noget, da er jeg overtydet om, at Organisationen vilde vinde i Respekt, saaledes at Handels- og Kontormedhjælperne nok skulde finde Vej til den".

Disse Udtalelser fra en ældre og meget tænksom Mand har medført, at jeg har stillet mig selv Spørgsmaalet: Har vi gennem de mange Aar, Centralorganisationen har virket, anlagt vort Arbejde saaledes, at det kunde skabe Respekt i alle Medhjælperkredse.

Svaret paa dette Spørgsmaal maa vel blive baade et Ja og et Nej.

Thi ganske vist har vi fra første Færd planlagt vort Arbejde saaledes, at det var til Gavn for den samlede Stand, men igennem Aarenes Arbejde er Interessen mere og mere gledet over til kun at omfatte den daarligststillede Del af vore Standsfæller — altsaa dem som selvfølgelig ogsaa trænger mest til vor Hjælp og Bistand.

Under dette store og virksomme Arbejde har vi dog til en vis Grad glemt at sikre os Tilgang fra de Kredse af Handels- og Kontormedhjælperne, der kan betegnes som „Middelstanden" indenfor de sideordnede Handels- og Kontorfag, netop de Medhjælpere, der er Standens egentlige Kærne, og hvis Deltagelse i Organisationsarbejdet vil give dette et Præg, der bedst genspejler Standens Interesser.

Vi har til Dato haft vanskeligt ved at skabe Forstaaelse og Respekt for vort Arbejde i disse Kredse, og de kommende Tider vil belære os om, at det ikke bliver lettere, saafremt vi ikke tilrettelægger vor Virksomhed saaledes, at vi i Modsætning til nu, arbejder for at hele Standen kan høste Gavn deraf.

For min Part kan jeg saare godt forstaa, at mange Medhjælpere, som er kommen op til en bestemt Løngrænse. ikke føler sig tilfredsstillet ved kun at være Medlem med „hvilende Ret" af vor Arbejdsløshedskasse, og ikke føler sig betrygget ved den nuværende Understøttelses-Skala.

Derfor kan jeg tænke mig, at vi i Lighed med de statsanerkendte Sygekasser oprettede en Art Fortsættelseskasse, hvoraf den Del af vore Medlemmer, som ikke har virkelig Fordel af og iøvrigt

ejheller kan sikre sig Medlemsret i den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse, kunde overføres til en saadan understøttende Institution, der rimeligvis ogsaa kunde indrettes saaledes, at man for et større Kontingent kunde sikre sig en efter de Enkeltes Forhold passende Understøttelse.

Paa dette og paa mange andre Omraader kan vor Organisation udrette et Arbejde, der vil være til Gavn for hele vor Stand.

Spørgsmaal som Forsørgelse af Medhjælpernes Efterladte ved Forsørgerens tidlige Død, Sikring af vor Alderdom o. l. Opgaver er vel saa omfattende, at vi ikke selv kan løse dem.

Imidlertid bør disse Anliggender sikkert ikke lades ude af Betragtning, fordi de har Bud til Tusinder af Medhjælpere, og vel i første Række til dem, der hidtil ikke tælles blandt vore Medlemmer.

Disse Standsfællers Tilslutning til vor Organisation er ikke blot ønskelig, — den er ogsaa paakrævet. Derfor maa Centralorganisationen ogsaa arbejde for disse Medhjælperlag, saaledes at de kan faa den Respekt for vort Arbejde, vort Initiativ og vore Formaal, som er nødvendig for at drage dem ind under vore Faner.

— — —

Af den Kamp, der for Tiden raser Verden over, kan ogsaa vi lære adskilligt. Naar den Usikkerhed, der præger de krigsførende Lande engang hæves, vil der ganske sikkert være foregaaet meget større og vidtrækkende indre Omvæltninger.

Alt tyder paa, at Krigen vil medføre, at Landenes Styrelse bliver lagt paa saa bred en Basis, at ikke et enkelt bestemt Lag af Befolkningen bliver eneraadende, — det være sig Under-, Over- eller Mellemlagene, men at det bliver i det samlede Folks egne Hænder, dets Skæbne lægges.

Lad os da tage ved Lære og indrette den Del af vort Samfund, som vi i Særdeleshed har Interesse af og Del i, derefter. Lad os omlægge og videreføre vor Organisation saaledes, at den ikke ensidig repræsenterer visse mere eller mindre indenfor Standen isolerede Standpunkter, men at Centralorganisationen tvertimod bliver en virkelig Repræsentation for vor Stand, en Organisation, hvor Standens Flertal føler sig hjemme. Thi hvor mange af os er der vel, som ikke har Organisationens Støtte behov?

Juni 1917. *C. Hansen-Møller.*

Det sydsjællandske Stævne.

SØNDAG den 29. Juli stævnede Sydsjællands Medhjælpere sammen i Mogenstrup Skov mellem Næstved og Præstø. En dejlig Stævneplads midt i en stor, gammel Bøgeskov, og Vejret blev særdeles gunstigt. Pr. Vogn og pr. Cykle mødtes op fra Næstved, Præstø, ja helt ovre fra Nykøbing, Falster.

FRA MOGENSTRUP-STÆVNET: EN DELTAGER-GRUPPE VED MINDESMÆRKET
(Midt paa første Række: P. E. Andersen, Næstved, Johs. Fog-Petersen og N. C. Nielsen, Kolding).

Næstved Afdelings Formand, Kommis Alfr. Kristensen, bød Forsamlingen Velkommen i en kort Tale. Man sang derpaa „Vaarens Sol" — og saa gav Formanden Ordet til N. C. Nielsen, Kolding.

Som Indledning benyttede Taleren Jonas Lies Sang, som blev skrevet til et Studentermøde i Kristiania 1869:

Midt i en Jerntid som ikkun tror
den Magt, som Vaabnene vinder;
ligger du rolig, du høje Nord
i Aandens Sollys og skinner.

Denne Sang kunde lige saavel passe paa vor Tid, som ogsaa er en Jerntid, hvori vi har faaet Lov til at ligge i Fredens Solskin.

Naar vort Land har deltaget i Krige er det stadig blevet mindre,

og der fandtes næppe ret mange i Danmark, som ikke ønskede Freden bevaret.

Vi hylder Dalgas's Ord: at „hvad udad tabtes, det skal indad vindes", og det at vinde Land indadtil er ogsaa den Organisations Opgave, der samler os i Dag.

Ogsaa paa Handelens Omraade er man mere og mere gaaet over til Stordrift, der gør det stadig vanskeligere for den Enkelte at blive selvstændig, hvorfor vi mere og mere maa gøre os fortrolig med, at vi bliver en Stand af Lønarbejdere. Som saadanne skal vi da regne med, at vi maa leve Livet, og det er da vor Opgave at søge at skabe os saadanne aandelige og timelige Vilkaar, at Livet virkelig bliver udholdeligt og værdt at leve. — Taleren pegede paa de mange Forpligtelser, man har overfor sig selv, m. H. t. sin Dygtiggørelse og sin Organisation med de Biorganisationer, den har skabt, Arbejdsløshedskassen osv. En af vore vigtigste Opgaver er at vække Sansen for de aandelige Værdier, Samfundskundskab m. m., hvortil man har udmærket Adgang gennem de Folkebiblioteker, man har i de fleste Byer. Man siger, at Handelens Guldaldertid er forbi, men det er Nonsens, vi kan være rolige for, at trods Konkurrencen fra Storhandelens, Andelsselskabernes og i det hele de kooperative Forretningers Side skal Handelen nok blomstre i Fremtiden, blot vi søger paa alle Omraader at dygtiggøre os. Af alle Ungdomsforeninger er H. K. M. F. den vigtigste for os, og Solidaritetsfølelsen skal være det bærende i vor Forening. Lad os faa samlet alle Standsfæller og faa udbredt virkeligt Kendskab til Foreningen og dens Virksomhed.

Leve Handels- og Kontor-Medhjælpernes Organisation! — Stærke Leveraab for Foreningen og Taleren.

Efter at „Den Stand, som alt for længe laa i Dvale", var afsunget, talte Folketingsmand Johs. Fog-Petersen om det herlige ved at mødes til Sommerstævne i den frie Natur. Vi trænger til Solskin og Smil efter den lange, sure, graa Vinter, og den danske Sommer, det danske Lune er Sol og Smil, ikke mindst, naar vi samles under de ranke Bøge, for at ildne hverandre til fortsat Arbejde for vor Organisation. Sommerstævnet skal være et Aarsmøde, hvor man kaster Blikket tilbage, mønstrer sin Hær og tager Bestik af Vejen fremad. Det er Tid at styrke vor Organisation, thi der kommer strenge Tider. Verden falder ikke til Ro efter Krigen, den er ikke en Episode, der slutter, det er en Tid af Kamp og Uro, vi er kommet ind i, og der vil blive Kamp, opslidende Kamp, som vil række langt, langt ud over kommende Aar. Det er en Kainstid, vi oplever, en Tid, der staar i Broderstridens Tegn. I en saadan Tid kan Deres Organisation blive en stor og betydelig Faktor, naar De er tro imod den, som kan skaffe Dem en Plads med ved de Livets Goder, som vi alle har Krav paa at faa Del i. De største Vanskeligheder for den er den Modstand, der ydes af Standsfæller, der ikke har Forstaaelse af Organisationens Magt og Betydning, og dens Evne til at højne deres Stand, økonomisk, fagligt og aandeligt.

De store Krav skal De have frem paa Rigsdagen, men her har De mange Modstandere. Der er Repræsentanten for de mange Hensyn, for Betænkelighederne, for den frie Vilje, og der er Forsigtigpeterne: Husk paa de mange Interesser, og der er endelig Repræsentanten for de knyttede Næver. Ved Samvirke faar de Kravene ind i et Begravelsesudvalg, hvorfra den ikke kommer ud, før den er forsynet med Gravskrift. — Medhjælpernes Arbejde er en Vare, man sælger, og Forholdene driver os derfor ind i et socialt Problem, som trænger sig paa for at løses. Medhjælperne skal derfor følge med for at finde, hvem det er, der forstaar deres Sag, og hvem der ikke forstaar den. De kan staa i hvilket politisk Parti, de vil, men De maa have social Forstaaelse, Solidaritetsfølelse. Det er ikke nok for den Enkelte, at han faar hyppet sit eget lille Kartoffelbed, han maa forstaa Standens Vel. Det har aldrig været saa nødvendigt som nu, hvor en Masse Spørgsmaal, som De direkte og indirekte er interesseret i, vil rejse sig. Handelsstanden bør ikke blive en Proletarstand, men en Stand i gode økonomiske og aandelige Kaar. Et Leve for, at De maa kunne naa de store Maal, De kæmper for!

Stærke Hurra og Leveraab for Folketingsmanden hilste Talen, og man sang: „Skin Sol paa Bøgetaget".

Efter Afslutningen af Stævnets alvorligere Del spredtes Deltagerne i det kuperede Skovterræn, for at nyde de mange smukke Partier, og Kl. 6 samledes man atter til en Fællesspisning, ved hvilken den Næstved-Formand atter præsiderede.

Humøret var udmærket, Maden do. (og billig). Der var 5 officielle Taler: H. F. Carøe, Præstø, for C. O., H. Petersen, Næstved, for Afdelingerne, P. E. Andersen for Stævnetalerne, B. Rasmussen for Damerne, og A. Jørgensen for Pressen.

Saa var der en halv Snes uofficielle Taler, de var alle gode — og priselig korte. — Man brød op og Dansen gik et Par Timer.

Præstø Afdelings Sangkor optraadte i den dejlige Have med flerstemmige Sange, smukt og stemningsfuldt. Kl. 11 sluttedes af. Et i alle Maader godt Stævne var endt. X.

Minimalgage-Kravene i Tyskland.

Samlet Optræden af de tyske Medhjælperorganisationer.

I vor Spidsartikel omtales forbigaaende de Minimalsatser, som den nye tyske Fællesrepræsentation for de største og betydeligste Medhjælperorganisationer „Arbeitsgemeinschaft der kaufmännischen Verbände" efter indgaaende Forhandlinger har opstillet som Basis for en Regulering af Gagespørgsmaalet.

Minimalgage-Kravene, der udelukkende tager Sigte paa Medhjælperne i private Virksomheder, er opstillet under Hensyntagen til de forskelligartede Forhold i Storbyer, større Provinsbyer og andre Pladser. Nye og vidtrækkende faglige Spørgsmaal er hermed rejst. Intet Fag-Anliggende er aktuelt som Lønspørgsmaalet, og det tyske Minimalgage-Krav kan derfor paaregne almindelig Interesse i alle Medhjælperkredse.

Vi bringer nedenfor en Oversigt over disse Minimalsatser:

Funktion		Indtil 18 Aar	Stigende til mindst 18-20 Aar	over 24 Aar
I BOGHOLDERE.		M.	M.	M.
a) Lønningsbogførere	Minimalsats	100.—	120.—	175.—
	I større Byer	105.—	125.—	185.—
	I Storbyer	110.—	130.—	200.—
b) Hjælpebogholdere	Minimalsats	100.—	120.—	175.—
	I større Byer	105.—	125.—	185.—
	I Storbyer	110.—	130.—	200.—
c) Bogholdere	Minimalsats	—	150.—	250.—
	I større Byer	—	155.—	260.—
	I Storbyer	—	165.—	275.—
d) Hovedbogholdere	Minimalsats	—	—	300.—
	I større Byer	—	—	315.—
	I Storbyer	—	—	330.—
II KORRESPONDENTER.				
a) Assisterende	Minimalsats	100.—	125.—	150.—
	I større Byer	105.—	130.—	160.—
	I Storbyer	110.—	135.—	170.—
b) Selvstændige	Minimalsats	120.—	150.—	200.—
	I større Byer	125.—	155.—	210.—
	I Storbyer	130.—	165.—	225.—
III KASSERERE.				
a) I Butikker	Minimalsats	120.—	150.—	200.—
	I større Byer	125.—	155.—	210.—
	I Storbyer	130.—	165.—	225.—

Funktion		Indtil 18 Aar	Stigende til mindst 18-20 Aar	over 24 Aar
b) I Industri og Storhandel	Minimalsats	—	175.—	250.—
	I større Byer	—	180.—	265.—
	I Storbyer	—	190.—	280.—
c) Banker og Sparekasser	Minimalsats	—	250.—	300.—
	I større Byer	—	260.—	315.—
	I Storbyer	—	270.—	330.—
IV LAGERISTER.				
	Minimalsats	100.—	130.—	175.—
	I større Byer	105.—	135.—	185.—
	I Storbyer	110.—	140.—	200.—
V EKSPEDIENTER				
	Minimalsats	—	—	200.—
	I større Byer	—	—	210.—
	I Storbyer	—	—	225.—
VI MASKINSKRIVERE OG STENOGRAFER.				
a) Efter Diktat	Minimalsats	110.—	130.—	175.—
	I større Byer	115.—	135.—	185.—
	I Storbyer	120.—	140.—	200.—
b) Selvstændige	Minimalsats	—	150.—	200.—
	I større Byer	—	155.—	210.—
	I Storbyer	—	165.—	225.—
VII SÆLGERE.				
a) Kolonial- og beslægtede Brancher	Minimalsats	100.—	120.—	150.—
	I større Byer	105.—	125.—	160.—
	I Storbyer	110.—	130.—	170.—
b) andre Brancher	Minimalsatser	100.—	130.—	200.—
	I større Byer	105.—	135.—	210.—
	I Storbyer	110.—	140.—	225.—
c) Vinduesdekoratører	Minimalsats	—	140.—	250.—
	I større Byer	—	145.—	265.—
	I Storbyer	—	150.—	280.—

Samtlige fornævnte Minimalgager fastsættes for mandlige Medhjælpere. Med Kendskab til de højst afvigende Anskuelser om Kvindespørgsmaalet, der raader indenfor de paagældende Organisationer, tør det vel antages, at Minimalsatserne for de kvindelige Medhjælpere har rejst mange Vanskeligheder. Sluttelig er dog disse overvundne, forsaavidt som der opnaaedes Enighed om at ansætte Minimalgagerne for kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere, efter en mindst étaarig Virksomhed, ifølge samme Skala som foranstaaende, dog saaledes at Satserne for Aldersklassen: „over 24 Aar" bortfalder. Over 20 Aar skal Gagerne fastsættes i Henhold til Præstationer, dog stedse under Forudsætning af Minimalgager ved 20 Aars Alderen. — Iøvrigt bortfalder for kvindelige Medhjælpere Satserne for „Hovedbogholdere" og „Kasserere i Sparekasser og Banker", hvorimod Afsnit III b ændres til „I Industri, Storhandel og Sparekasser".

Udsigterne for Gennemførelse af disse Krav og den nærliggende Sammenligning med vore egne Tilstande er nærmere behandlet i vor ledende Artikel.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Juli.

AFVIGTE Maaned har — naar undtages de fire Medhjælperstævner — været en for Centralorganisationen særdeles stille Tid. — Juli-Beretningen, som Hovedkontoret har udsendt, bærer nok som Præget deraf.

Agitationen har kun givet sig Udslag i Stævnerne i Roskilde, Rødby, Vildsund og Mogenstrup, hvor Talerne som tidligere refereret har været Axel Juhl, Vejle, Johs. Fog-Petersen, Th. Hansen og N. C. Nielsen. — Desuden har Magnus Jørgensen, Middelfart og Chr. J. Hendil, Odense, talt ved et Møde i Bogense, med det Formaal at søge oprettet en Afdeling. Et forberedende Udvalg nedsattes. Nærmere Meddelelse foreligger endnu ikke.

Medlemstilgangen fordelte sig væsentlig saaledes: Kjøbenhavn 37, Direkte, Kallundborg og Odense hver 10, Aarhus 8, Nykøbing F. 6, Holstebro, Kolding og Ringkøbing 5, Randers 4, Nakskov, Stubbekøbing og Vejle 3. Desuden har ca. 30 Afdelinger indsendt et færre Antal Ny-Indmeldelser.

Om Spørgsmaal vedrørende Ordning af Løn- og Arbejdsforhold meddeler Forretningsføreren: „Forretningsudvalget har givet Kjøbenhavns Afd. Tilladelse til at aabne Forhandlinger om Løn- og Arbejdsforholdenes overenskomstmæssige Ordning for de Medlemmer, der er ansat i Brønshøj Brugsforening.

Forskellige Steder — i Næstved, Roskilde og Vejle, har vore Medlemmer været beordret til at udføre Arbejde, som var nedlagt af Arbejdsmænd.

Paa de respektive Afdelingers Forespørgsel om Lovligheden heraf, har jeg svaret i Overensstemmelse med hidtil fulgt Praksis, at et saadant Arbejde var forbudt vor Organisations Medlemmer, og at disse kunde paaregne Støtte, saafremt de blev udsat for Arbejdsløshed i Anledning af Vægring ved at paatage sig den Art Arbejde. — Sagerne er senere gaaet i Orden, men maaske vil nogle Medlemmer i Vejle udmelde sig paa Grund af Affæren. I Vejle har jeg efter Anmodning deltaget i et Møde om denne Sag".

Ved Forhandling med Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning AS er der indrømmet de af vore Medlemmer i dette Firma, som ikke m. H. t. Løn berøres af Overenskomsten, 1 Md.s Gage og alle de Medlemmer, der fik Lønforhøjelse ved Overenskomsten, 1/2 Md.s Gage. Dyrtidstillægget er gældende for 1/2 Aar, til hvilken Tid Forhandlingerne genoptages.

Vor Retshjælp har indenfor Beretningsmaaneden beskæftiget sig med efterfølgende Sager:

Til Medlem 12954, Axel V. H. Erichsen, Præstø er bevilget Retshjælp mod Købmand A. V. Andersen, Præstø angaaende 3 Mdrs. Løn og Kostpenge = 300 Kr.

Medlem 15195, Simon Petersen, Kjøbenhavn Manufaktur Afdeling, har faaet bevilget Retshjælp mod Firmaet Engelhardt & Lohse, Kjøbenhavn, angaaende 3 Mdrs. Løn = Kr. 180.—. Sagen kom imidlertid ikke til Retten, idet Firmaet i sidste Øjeblik foretrak at ordne Sagen ved godvillig at betale Beløbet.

Sagen: Alf. Jensen ctr. A/S Nordisk Sækkekompagni er vundet. Firmaet dømtes til at betale det paastævnte Beløb Kr. 375.— + 5% Renter + 60 Kr. i Sagsomkostninger + 20 Kr. for Udeblivelse fra Forligsprøve + 50 Kr. for unødig Trætte.

Hovedkontoret har til Afdelingerne udsendt Cirkulære angaaende den nye Ulykkesforsikringslovs Indflydelse med H. t. Afdelingernes Forsikringspligt overfor lønnede Tillidsmænd og andre Personer. Under Forhandlinger med Arbejderforsikringsraadet er det fastslaaet, at Afdelingerne har Forsikringspligt overfor Inkassatorerne, medens det endnu henstaar i det uvisse, hvorvidt f. Eks. lønnede Afdelingskasserere o. l. Tillidsmænd kan anses berettigede til Forsikring i Ulykkesforsikringslovens Forstand. Det er afgjort, at der skal tegnes Forsikring for Inkassatorerne, og det anses derfor for mest praktisk, at denne tegnes af C. O., som kollektiv Forsikring for alle Afdelingerne, mod at disse eventuelt refunderer C.O. en forholdsvis Andel af Præmiebeløbet.

— — —

Arbejdsløshedskassen modtog ialt 39 Begæringer om Understøttelse, der alle anerkendtes. Til 58 Medlemmer udbetaltes for 1441 Dage ialt Kr. 1670.25.

Medlemstilgangen androg 138.

Spekulation i Splittelse.

Som saa ofte før, har „Engageringskontoret for Handel og Industri" faaet Lejlighed til et Angreb paa Centralorganisationen, og denne Gang er det Spørgsmaalet „Hovedstad og Provins", der giver Anledning til at haabe paa Muligheden af Splittelse i vor Organisation.

Det synes, som om den nye Redaktion af „Principal og Medhjælper" er mere tolerant end den tidligere — i hvert Fald begynder Organet at stille sig velvilligt over for vor Organisation og særlig elskværdig synes man at være mod vor Tidendes Redaktør, Hr. Vilh. Hansen.

Dog — det har selvfølgelig sin Grund.

Skulde man anlægge Jens Busk's Ord, som Maalestok herfor — at man er paa Afveje, naar man bliver rost af Modstanderne — saa det unægtelig sort ud for saa vel vor Organisation som for vor Redaktør.

Men — thi der er selvfølgelig et „aber dabei" — den udviste Velvilje mod vor Redaktør er afhængig af, at han vil søge at drive C. O.s Arbejde ind i den Skure, Engageringskontoret ønsker — at forandre C. O. fra en Kamporganisation til en Forhandlingsorganisation!

Lige saa sikkert som det er, at vi selvfølgelig baade vil gaa ad Kampens og Forhandlingens Veje, efter som det i givne Øjeblikke passer bedst — lige saa sikkert er det, at ingen af vore Tillidsmænd for at tækkes Engageringskontoret vil sløve vore Vaaben af Frygt for, at de skal ramme Principalerne for haardt. — Engageringskontoret synes fuldstændig at have glemt de mange rammende Spidsartikler, der har karakteriseret denne „Medhjælperforening"s Virksomhed i vor Tidende. — Men „fromme" Ønsker synes Engageringskontorets Organ at nære mange af — Tiden og vor Organisations Kongres i 1918 skal dog ikke give dem den Triumf at se dem opfyldte. Efter at have citeret Vilh. Hansens Udtalelserpaa vort sidste Repræsentantskabsmøde — i „Principal og Medhjælper" for 15. Juni — betegner Organet vor Redaktør som „Føreren for den Revolution, der omsider har rejst sig", og denne „Revolution" maa efter Bladets Mening nødvendigvis føre til en Eksklusion af vort Forbunds kjøbenhavnske Afdelinger — og til Gennemførelsen af dette sætter Bladet sin Lid til vor Redaktør!

En saadan Beskyldning bør dog tilbagevises — om ikke af Redaktøren selv — saa fra Medlemmernes Side.

At de forskellige Opfattelser af Arbejdsmetoder fremsættes paa vore Repræsentantsksbsmøder, er dog ret naturligt — og Engageringskontorets Haab om dér at se Splittelse af vor Organisation skal blive beskæmmet — saavel nu som til Kongressen 1918. — Man ønsker selvfølgelig ikke fra nogen Side indenfor vort Forbund at fremtvinge en Splittelse — et Fag, der endnu ikke paa langt nær staar fuldtalligt organiseret, har nok at gøre med Samling af Organisationen.

Engageringskontorets Misbrug af Referater fra vore indre Forbundsmøder skal ikke sætte den ønskede Frugt — indadtil brydes Anskuelser om dette eller hint — udadtil vender vi alle Front mod Harmonibestræbelser for at udjævne Forholdet — Kløften mellem Principal og Medhjælper.

Selvfølgelig kan ingen Afdeling indenfor vort Forbund have Lov til at foretage sig Skridt, der er i Modstrid med vor Sags Interesser, og lige saa selvfølgelig skal heller ikke vor største Afdelings Arbejde bestemmes af Provins-Afdelingerne, lige saa lidt som det omvendte skal være Tilfældet.

Engageringskontorets Haab om, at „de misfornøjede" i de kjøbenhavnske Afdelinger derefter vil forsøge at danne en ny Medhjælperforening og lade den gamle fortsætte som en lille socialdemokratisk Separatforening er lige saa absurd som Artiklens øvrige Paastande. Naar Flertallets Mening er den herskende, bør dette selvfølgelig ogsaa gælde for et socialdemokratisk Flertal — det var for Resten ret utænkeligt, at der skulde kunne skabes en Majoritet af anden politisk Farve end ovennævnte.

— Vi er nu naaet dertil, at Engageringskontoret vil anerkende os, hvis vi vil fortsætte som en Organisation, der kun er Forhandlingsorganisation —

(„en Medhjælperorganisation er næppe længere til at undvære" — skriver Organet endog.) —

det næste Skridt er nu at tvinge dem til at anerkende os, ogsaa naar vi fremtræder som Kamporganisation!

Og iøvrigt fortsætter vi, som vi vil — med eller uden dens Anerkendelse! Modstandernes Spekulation i Splittelse skal blive fejlslagne Forhaabninger — parat til at bøje os mod hinanden indadtil, for udadtil at føre den faste Haands Politik.

Og Politik er Brød — og Brød Eksistens.

A. D. Henriksen.

Spekulationens Risiko.

MOTIVET til Artiklen „Spekulation i Splittelse" er mig ubekendt, og skulde jeg virkelig forudsætte, at den skyldes Omhu for mit Navn og Rygte, vilde den netop virke desorienterende. — Den standende Strid om Midler og Kurs har de sidste Maaneder efterladt adskillige ubenyttede Manuskripter hos vor Tidendes Redaktion, men dette Indlæg er saa direkte adresseret og afviger ogsaa saa væsentligt fra disse polemiske Artikler, at det har Krav paa Offentliggørelse og Kommentarer.

Før Repræsentantskabsmødet var Indlægene fra den „uafhængige" Retning altbeherskende. Efter Resolutionen af 20. Maj forstummede naturligvis disse Protester, medens den kjøbenhavnske Retnings Mænd hvæssede Pennen. Alle disse Artikler grupperede sig om Martsvalget. — et Spørgsmaal, der før den 20. Maj ventede paa, efter denne Dato havde fundet sin foreløbige organisatoriske Afgørelse. — Saaledes skete det, at Debatten om Martsvalget kun videreførtes i de kjøbenhavnske Afdelingers officiøse Protest mod Spidsartiklen i vor Tidende pr. 1. Juni, medens Afdelingernes senere udsendte Protest-Cirkulære end ikke er forelagt Red. til Optagelse.

Siden er andre og saglige Artikler, omhandlende de divergerende taktiske og principielle Synspunkter, offentliggjorte. Artiklen „Spekulation i Splittelse" bringer imidlertid saadanne og nye Spørgsmaal ind i Debatten, at en kortelig Redegørelse er betimelig.

„Principal og Medhjælper" for 15. Juni indeholdt en ledende Artikel om Centralorganisationen, hvori det paapeges, at Bladet tidligere har

> „fastslaaet den stadig mere og mere fremtrædende politiske Tendens i Organisationens Arbejde og den Kendsgerning, at Medhjælperstandens store Flertal ikke føler sig draget til en Organisation, hvis Lederes Tilslutning til Socialdemokratiet forlængst saa tydeligt gav sig til Kende, og som i sit organisatoriske Arbejde alene fandt Forbilleder i Arbejderorganisationerne og socialdemokratiske Agitationsformer.
>
> Herudover har vi ikke villet beskæftiget os med denne Organisation. Ikke fordi vi ansaa den for betydningsløs, men fordi — som vi skrev i August 1915 — vi havde gjort os det klart, at den
>
> „i længere Tid har bevæget sig paa Veje og mod Maal, der, naar Forholdene engang ligger klare, sikkert ikke bliver godkendt af Handelsmedhjælperforeningerne. Netop for Tiden synes det at lysne, idet Ledernes Interesse for Politik har faaet dem saadan paa Afveje, at det maa anses for givet, at der forestaar Opgør indenfor Organisationen.
>
> Under disse Forhold har vi ingen Interesse af at imødegaa Førere, hvis Mening ikke deles af Flertallet af Organisationens almindelige Medlemmer."

Nu i 1917 — knap 2 Aar efter — har det vist sig, hvor rigtigt vi dengang saa. Man vil forstaa, at vi ønsker at fastslaa dette, og at vi finder det naturligt at oplyse vore Læsere om den Revolution, der er paabegyndt og forventelig i den nærmeste Fremtid vil blive fuldbyrdet indenfor Centralorganisationen, forhaabentlig med et Resultat, der ikke driver Medhjælperbevægelsen i Kaos, men omskaber Organisationen til et sundt, for alle organisationsinteresserede Medhjælpere naturligt Tilflugtssted.

En Medhjælperorganisation er — hvad enten man vil kalde den et Gode eller et nødvendigt Onde — næppe længere til at undvære, og det var Synd, om det betydelige Agitationsarbejde, Centralorganisationen har udført, skulde ganske forspildes ved nogle desperate Føreres forfejlede Optræden".

Og efter en Omtale af Forhandlingsemnet ved Repræsentantskabsmødet og dettes Forløb, skriver Bladet videre:

„Netop for Tiden, hvor Ny-Organisation og Ny-Orientering staar paa Dagsordenen i alle Erhvervsspørgsmaal, og hvor derfor en Ny-Ordning af Funktionærforholdene turde paakræves og anses ønskelig fra begge Sider, vilde Centralorganisationen gøre vel i hurtigst muligt at finde sit rette Stade og den Form, der dog kunde tænkes anerkendt fra saa godt som alle Sider, og derved sikre Centralorganisationen den Plads, der da kunde tilkomme den i Forhandlinger, hvorfra den nu ser sig udelukket.

Vi føler os ikke overbevist om, at en Rekonstruktion af Centralorganisationen i den paabegyndte Revolutions Aand just vil medføre skøn Enighed over hele Linien, men selv om Centralorganisationen og vi andre endogsaa paa væsentlige Punkter vedblivende er uenige, tror vi dog at turde gaa ud fra, at Centralorganisationen i sin eventuelle nye Skikkelse vil blive egnet til at træde i Forhandling med, og at disse Forhandlinger ogsaa vil kunne sætte Frugt. Vi anerkender Centralorganisationens betydelige Organisationsarbejde, men dens Arbejde for effektive Reformer og Forbedringer har været ganske goldt, fordi Organisationen altid fremtraadte som en Kamporganisation og ikke som en Forhandlingsorganisation".

Artiklen slutter:

„Bedst var det for alle Parter, om den kjøbenhavnske Afdeling snarest exkluderes eller udmelder sig — en ny velordnet kjøbenhavnsk Handelsmedhjælperforening kan faa betydelig Tilslutning og tilføre Organisationen det saa haardt tiltrængte nye Blod. Centralorganisationen vil derefter have gode Chancer for virkelig at blive førende i Medhjælperbevægelsen. Ikke mindst vil det gavne den, om den udtraadte Afdeling fortsætter som den socialdemokratiske Medhjælperforening, som jo desværre nok har sit Agitationsfelt, takket være den tidligere Mangel paa Forstaaelse baade hos Principaler og Medhjælpere, men som dog aldrig vil blive af fagpolitisk Betydning, fordi Vejen nu faktisk er aaben for den rationelle, tilfredsstillende Ordning af Medhjælperforholdet, som ogsaa vi anser for nødvendig".

Til disse Citater og til Forfatteren af „Spekulation i Splittelse", skal jeg kun bemærke, at alene C.O.s repræsentative Forsamlinger og ingen udenforstaaende Kræfter angiver og bestemmer vor Organisations Arbejdsmetoder og Kurs. Imidlertid er det naturligvis ganske uberettiget at betegne „Principal og Medhjælper"s Artikel som „Misbrug af Referater". Thi den paagældende Artikel refererer sig til Resolutionen af 20. Maj og dens Forhistorie — altsaa til Kendsgerninger. Og gennem denne Udtalelse fastslaas som bekendt utvetydigt C.O.s uafhængige Karakter, og Afstand tages fra Marts-Episoden, ligesom det er en Forudsætning, at den endelige Afgørelse træffes paa Grundlag af Hovedbestyrelsens Flertals-Resolution af 19. Maj.

Dersom Engageringskontoret og dets Organ spekulerer i de Muligheder, som den nuværende Situation frembyder, vil de erfare, at der ogsaa til saadan Spekulation knytter sig en vis Risiko — men den samme Erfaring vil møde dem indenfor vore egne Kredse, der endnu forlader sig paa, at de Standpunkter, som Resolutionerne af 19. og 20. Maj giver Udtryk, herefter bortelimineres ved Talemaader eller Kompromis'er.

— — —

I en hidtil ubenyttet Artikel, hvoraf vi her citerer et Afsnit, behandler Præstø-Afdelingens Formand, Herr H. F. Carøe, de Emner, der sluttelig omhandles i „Spekulation i Splittelse":

„Organisationen skal være rummelig, med Plads for enhver Medhjælper, der vil være med til at hæve Standens Livsvilkaar.

Afdelingerne skal staa frit, siges der, men derfor bør det være hver Afdeling en Æressag ikke at binde sig til noget, der kan hæmme dens Frihed og ødelægge Forholdet til saavel Hovedorganisationen som de øvrige Afdelinger.

Og tror Medlemmerne ikke, at en Afdelings Makkerskab med et politisk Parti, ligegyldigt hvilket, vil hæmme vor Organisations Vækst?

Indenfor vor Stand er Meningerne meget forskellige om næsten alt muligt. Vi vil have uhyre vanskeligt ved at samle alle Medhjælperne under Centralorganisationen, men det vil være tifold vanskeligere, hvis vi tillige skal samle alle under samme politiske Fane? Vi har Medlemmer af alle Partier: Konservative saavel som yderliggaaende Socialister, og tror nogen, at en ivrig socialistisk Medhjælper vil være et godt Medlem for en Forening, der arbejder for en konservativ Liste, selv om Vedkommende ellers deler Organisationens Syn paa de faglige Anliggender? Jeg tror det ikke, og derfor mener jeg heller ikke, vi kan forlange det omvendte.

Politik, og hvad der ellers kan skille Medhjælperne, maa vor Organisation ikke komme ind paa; det maa være hvert Medlems Privatsag, som C.O. og dens Afdelinger ikke maa krænke.

Thi ellers ender det blot med, at der bliver en Medhjælperforening for hvert politiske Parti, og det Arbejde saadanne Smaaforeninger kan udrette for Standen, kan vi sikkert være enige om, bliver ikke stort.

Men naar vi ellers er enige om Hovedsagen, maa vi dog kunne finde et Grundlag, som kan samle os alle i C.O., og der mener vi Provinsmedhjælpere, at vi kan skabe det rette Grundlag ved, at C.O. som hidtil arbejder med rent faglige Spørgsmaal, og det forbydes Afdelingerne at staa under Indflydelse af saavel „Harmoniforeninger" som politiske Partier.

Thi først da faar det enkelte Medlem sin fulde Frihed, og i saa Fald kan C.O. rumme alle Medhjælpere, der vil arbejde for Standens Fremskridt."

Om disse vidt forskellige Anskuelser kan „bøjes mod hinanden", — er netop den kommende Tids store Spørgsmaalstegn.

Vilh. Hansen.

Conto pro diversi.

KJØBENHAVNSKE AFDELINGERS 20 AARS-DAG.

Den 1. August var der hengaaet to Aartier, siden de nuværende kjøbenhavnske Afdelingers Oprindelse — „De danske Handelsmedhjælperes Forbund" — brød helt nye Veje for danske Handels- og Kontormedhjælperes Foreningsliv og dermed vakte deres Interesse for sociale Anliggender.

Tyve-Aarsdagen fejrede de kjøbenhavnske Afdelinger ved en festlig Sammenkomst i „Studenterforeningens" Bygning, hvor en anselig Forsamling havde givet Møde. Festtalen holdtes af Formanden, Herr Martin Pedersen, hvorefter Taler og Sange vekslede. Aftenens Gæster, Stifteren af „De danske Handelsmedhjælperes Forbund", Herr Herreekviperingshandler K. Hintz og Herr Fabrikat Aage Alsøe, mindedes deres Formands-Virksomhed og hilstes i anerkendende Ord af et af vore ældste, aktive Medlemmer, Herr E. S. Schibler.

„Appellen", „Meddelelser for Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn", udsendte i Anledning af Dagen et Ekstranummer, der saavel i Omfang som Udstyreise fordelagtig afveg fra det sædvanlige, og indeholdt en af Herr Forretningsfører Jens Johansen kortfattet, illustreret Oversigt over kjøbenhavnsk Medhjælperbevægelse 1897—1917.

DEN RADIKALE UNGDOM OG BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Ved „Den radikale Ungdoms Landsforbunds" nylig afholdte Delegeretmøde i Vejle foranledigede vor interesserede Kollega, Herr Forretningsbestyrer Axel D. Knudsen, Vejle, der iøvrigt var Delegeretmødets Arrangør, at Butikslukningslovens Revision optoges til Drøftelse.

Herom skriver „Fyns Venstreblad":

Blandt de mange politiske og sociale Spørgsmaal, som behandledes paa „Den radikale Ungdoms Landsforbunds" Delegeretmøde

i Vejle forleden, var ogsaa Spørgsmaalet om Lukkeloven og dens Forhold til de unge Handels- og Kontormedhjælpere. Det var Forretningsbestyrer Axel D. Knudsen, Vejle, der indledede Forhandlingen om denne Sag, og der fulgte et Ordskifte efter, der tydelig viste, hvor de unge Radikales Sympati er henne.

Forhandlingen resulterede i en enstemmig Vedtagelse af følgende Resolution:

„Delegeretmødet udtaler Ønskeligheden af, at det af Landstinget nedsatte Udvalg til at revidere Butikslukkeloven snarest muligt bliver færdig hermed, og haaber, at Resultatet bliver en Godkendelse af det Forslag, som i sin Tid blev forelagt af Indenrigsminister Rode.

Samtidig udtaler Delegeretmødet sin Sympati for Lærlingelovens Revision."

EN STOR NORSK-ENGELSK ORDBOG.

Tiden tør anses for gunstig for Udsendelsen af den 2den omarbejdede Udgave af J. Brynildsens „Norsk-Engelsk Ordbog", som H. Aschehougs Forlag paa favorable Vilkaar tilbyder de Titusinder i Danmark og Norge der, ikke mindst i det praktiske Liv, vil have Nytte af dette Standard-Værk.

Uden at prætendere særlig filologisk Indsigt kan vi vurdere denne Ordbog ud fra praktiske Erfaringer, indvundet gennem mangeaarig Anvendelse af denne Art Hjælpebøger. Et overordentligt omfattende og — det tør siges — udtømmende Materiale er sammentrængt paa de 12—1300 Sider, Værket spænder over. Ved første Blik er Forfatterens Hensigt, at sammentrænge det store Materiale indenfor et forud afgrænset Omraade, kollideret med Oversigtligheden. Vanens Magt vil imidlertid ogsaa her overvinde disse Vanskeligheder, der til Overflod opvejes ved de lange og — som et flygtigere Gennemsyn vil konstatere — træffende valgte Eksempelrækker under de enkelte Artikler.

Stoffets Ordning er jævnt og godt tilrettelagt. Det er ikke saa „videnskabeligt", at man, som i de tilsvarende store udenlandske Ordbøger, maa ofre et Studium for at faa Rede paa den anvendte Metode. Denne Ordbog er let tilgængelig, og opfylder derfor ogsaa i denne Henseende sin Hensigt.

Endelig er Bogen ikke affattet mere norsk end at ogsaa Danske let og bekvemt kan benytte den. Forfatteren er aabenbart ingen Beundrer af de nymodens norske Sprogrensnings-Bestræbelser. „Overhovedet kan det ikke anses for nogen Ulykke, om en Far eller Bedstefar fremdeles uden større Anstød kan læse hvad hans Søn eller Sønnesøn har skrevet" — siger Forfatteren træffende i sit Forord.

Ordbogen udgives med Statsunderstøttelse, og den kan derfor sælges til en saa billig Pris som kun 7 Kr.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Torsdag Aften d. 2. Aug. afholdtes Medlemsmøde paa „Marcussens Hotel". Mødet, der var godt besøgt, indlededes af Formanden, som paa Bestyrelsens Vegne bød Velkommen.

Da to af Bestyrelsens Medlemmer i en nær Fremtid skal indkaldes til Militærtjenesten, forelaa der Valg af Næstformand og Sekretær, til hvilke Poster henholdsvis valgtes d'Herrer C. Knudsen og A. Hansen.

Paa Formandens og Næstformandens Forslag blev der valgt et nyt Agitationsudvalg, som vi har Grund til at haabe vil præstere et godt Arbejde for vor Afdeling og C. O.

Mødet sluttede med et fælles Kaffebord. *A. Hansen.*

Holstebro. Foreningen afholdt Onsdag den 23. Maj, med ganske god Tilslutning, et Møde i Pavillonen i Lystanlæget. Forhandlingsemnet var et nordvestjysk Medhjælperstævne. Der herskede paa Mødet en afgjort Stemning for et saadant, og blandt de forskellige Forslag vandt et Stævne i Toftum Bjerge ved Humlum størst Tilslutning. Det blev bestemt saavidt muligt at afholde det den 8. Juli og forsøge at faa Herr Folketingsmand Johs. Fog Petersen som Taler. Der blev derefter sendt Indbydelse til Stævnet til Afdelingerne i Herning, Ringkøbing, Lemvig, Struer, Thisted, Nykøping M., Viborg, Skive og Vinderup; men kun fra Vinderup og Viborg vandt Stævnet særlig Tilslutning, og da det kom til Stykket var der ejheller særlig Tilslutning fra Holstebro, hvorfor Stævnet beklageligvis maatte aflyses.

Den 18. Juli afholdtes Møde for at søge arrangeret en Udflugt i Forbindelse med Foreningen i Vinderup. Uagtet Tilslutningen til Mødet var mindre god, blev det vedtaget at søge en Udflugt arrangeret til Rydhauge Skov og Vinderup Søndag den 29. Juli. Det blev dog senere ændret til Strandbjerggaard og Struer.

Udflugten Søndag den 29. Juli, som var begunstiget af det herligste Sommervejr havde vundet ret god Tilslutning fra de yngre Medlemmers Side og især fra Holstebro, hvorimod Vinderup Kollegerne, som plejer at være meget stabile, svigtede; Struer var kun svagt repræsenteret. — Der startedes med Toget fra Holstebro Kl. 10^{25} Form. og efter Ankomsten til Struer afmarcheredes til Strandbjerggaard, hvor der kort efter Ankomsten spistes medbragt Frokost, ved hvilken der blev afsunget en for Dagen forfattet agitatorisk Sang. Derefter benyttede flere Medlemmer Tiden til et Bad i Limfjorden og en Sejltur, senere spadsere Deltagerne i Skoven og derefter returneredes til Struer, hvor man samledes til en efter Dyrtiden afstemt lille Fællesspisning. — Ved Bordet blev der holdt flere faglige Taler og afsunget et Par i Dagens Anledning forfattet Sange, hvor Bestyrelsen og flere af Medlemmerne fik et lille Hip. Sangene gjorde megen Lykke.

Derefter var der en lille Svingom. Musikken blev leveret af to af Foreningens Medlemmer. Med Toget Kl. 10^{26} rejste Deltagerne fra Holstebro og Hjerm tilbage, efter at have tilbragt en meget fornøjelig Dag. *C. C.*

Kallundborg. Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes den 25. Juli paa „Højskolehotellet". Formanden aabnede Mødet, hvorefter Herr Kommis Larsen enstemmig valgtes til Næstformand i Stedet for Herr Christensen, som forlader Byen.

Formanden takkede C. for det Arbejde, han havde gjort for Foreningen. Herr Christensen havde bl. a. skaffet en Del nye Medlemmer og paa andre Maader gavnet Foreningens Interesser.

Derefter blev der sunget et Par Medhjælper-Sange og arrangeret et fælles Kaffebord.

— — —

Det er glædeligt at konstatere, at Afdelingen her i Kallundborg, der tidligere har staaet i Stampe, i den senere Tid er gaaet meget frem. Dog mangler der endnu tilstrækkelig Tilslutning til Møderne, og anmoder jeg derfor, paa Bestyrelsens Vegne, alle Medlemmer til at give Møde, hveranden Onsdag Aften Kl. 8 pr. paa „Højskolehotellet" *Gustav Sørensen.*

Nykjøbing F. Ordinær kvartaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 3. Juli med Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Arbejdsløshedskassens Regnskab fremlægges. 3. Valg af Formand (den tidligere Formand nedlægger sit Mandat paa Grund af Uoverensstemmelse med den øvrige Bestyrelse). 4. Eventuelt.

Forhandlingerne, der lededes af Herr P. Gravenslund, formede sig meget roligt. — Regnskabet blev enstemmig godkendt.

Herr P. Gravenslund blev som eneste foreslaaede valgt til Formand.

Under „Eventuelt" foreslog Herr H. H. Bay at oprette et Fond til Anskaffelse af en Fane ved frivillige Bidrag fra Medlemmerne, og skal vi samtidig benytte Lejligheden til at opfordre Medlemmerne til at støtte dette smukke Formaal. *H. B.*

Thisted. Fredag den 13. Juli afholdtes Kvartals-Generalforsamling paa Hotel „Royal". —

Trods Sommertiden, og hvad denne medføre af Sport o. s. v. havde ca. 35 Medlemmer givet Møde. — Til Dirigent valgtes Frk. Emmy Maar-Petersen — vort mest interesserede og udmærkede kvindelige Kollega fra Oplandet, der havde cyklet 5 Mil for at overvære Generalforsamlingen.

Formanden aflagde Beretning for A. K. for April Kvartal — og Næstformanden, Herr Johs. Jensen, oplæste Regnskabet, da vor hidtidige, udmærkede Kasserer Herr N. C. Kibsgaard er bortrejst fra Byen. Alt godkendtes enstemmigt.

Som tredie Punkt paa Dagsorden var: Valg af Kasserer, men dette Punkt gik man let hen over, idet et Forslag fra Herr H. Chr. Ottesen om at vælge Herr Kolonialmedhjælper Einar Mikkelsen vakte voldsomt Bifald — og Herr M. valgtes med Akklamation. — 3 dundrende Hurra.

Paa Forslag af Formanden nedsattes et Udvalg til i den resterende Del af Sommeren at arrangere Cykleture. Udvalget kom til at bestaa af følgende: Herrerne B. Nielsen, N. N. Nielsen, Aksel Mikkelsen, samt Damerne Frk. Mikkelsen og Anna Jensen.

Efter at Formanden havde talt et Par Mindeord over en afdød Kollega i Oplandet, H. Møl-Christensen, Hørdum, og man havde vedtaget at sende en Krans til hans Baare, hævede Dirigenten Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Aa.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 17. 1. September 1917. 17de Aargang.

OFFENTLIGT OMDØMME.

VOR Stand er som enhver anden, og til enhver Tid, udsat for offentligt Omdømme, men bliver Talen om, paa hvilket Trin vor Stand staar, da vil Kendsgerningerne vise, at de nederste er os forbeholdt.

Et Blad skriver forleden: „Vi kommer til Badestedet og blader i Gæstefortegnelsen. Straks bliver vi slaaet af den Omstændighed, at saa mange af Gæsterne er unge Mænd og Kvinder, navnlig det sidste. Det kommer ikke os ved, hvad de er, men man kan dog ikke fri sig for den Tanke, at mange af dem — det staar der jo i Bogen — indtager meget beskedne Livsstillinger: Ekspeditrice, Kommis, — hvad skjuler der sig ikke under Graden: Assistent, Bogholder eller Bogholderske? Ja, det kan betyde en Del, maaske slet ingen Ting. — — —"

„Men" — raillerer Bladet videre — „at denne Prinsesse af Trapezunt er Butiksdame, naar hun endelig kommer hjem til Hjallerup, det er Gaaden".

Offentligheden har her atter forsøgt at hæfte et Blad i vor Skudsmaalsbog.

„Gaaden" løser Bladet ikke. Og antagelig kun, fordi det ønsker vor Stand rykket endnu et Trin ned paa Trappestigen.

At en Medhjælper og Medhjælperske ogsaa udfører et Arbejde i Samfundet, der er en Løn værd, falder ikke Bladet ind! Tværtimod. — Samme Blad skriver andet Sted om Vaskerkoner etc., at de kan trøste sig med, at de udfylder en nødvendig Plads i Samfundet, hvorimod dette ikke altid er Tilfældet med den, der er blevet noget paa et Kontor.

At en Kontormand eller Ekspeditrice, der maaske haardere end nogen — og i hvert Fald haardere end de fleste af de ved vore Badesteder nu dominerende „Junkere" og „Komtesser" — trænger til Rekreation, ja, mangen Gang nødvendigvis maa søge saadan for sit Helbreds Skyld, det falder Offentligheden for Brystet!

Det er sikkert ikke med glad Hjerte, at mangen Ekspeditrice fra Storbyen maa give Afkald paa sin varme Middagsmad i Maaneder før en saadan Baderejse kan tiltrædes, for overhovedet at faa Raad dertil.

Ej heller er den Kontormand eller Kommis sikkert lykkelig, der for sine Spareskillinger, — og saadanne kan jo knibes fra ogsaa en simpel Medhjælpers beskedne Gage — er tvungen til Rekreation om Sommeren, og skal nedskrive sin borgerlige Stilling i et Badehotels Gæsteprotokol.

Men — det er ikke vor Stands Skyld, at Sommerens og Badelivets helsende Virkning er blevet saa forbistret dyr at erhverve sig. Stod det til os, da blev alle „Komtesser" og Modejunkere, der nu til Dags overfylder vore Badesteder, fjernede fra disse om Sommeren — de fleste af dem holder jo Ferie hele Aaret alligevel — saaledes at de, der virkelig trænger til Rekreation: Kommissen, Ekspeditricen, Kontormanden og Kontormedhjælpersken, kunde erhverve sig denne for deres Helbred nødvendige Opstrammer noget billigere.

Nej, kære Offentlighed. Er dit Ræsonement: „Det sikre er, at Folk morer sig; det gaadefulde: hvorfra de faar Raad dertil" — Forsøg paa Insinuation, da tror jeg, at du her for en Gangs Skyld har læst hebraisk i Gæstefortegnelsen.

Din Enfoldighed er formentlig ikke saa stor, at du kan tænke dig en Prinsesse af Trapezunt selv fornedre sig til at indtage en saa beskeden borgerlig Stilling, som Ekspeditrice — og allermindst vel i et Badehotels Fremmedbog?

Skulde den være det, var det vist paa sin Plads at advare dig mod Brillanternes besnærende Skin. Det synes som om dine Øjne alt er angrebet heraf.

Du skriver, at du aldeles ikke overser, at om der er nogen der trænger til Ferie, frisk Luft, Motion, Badeliv o. s. v., er det de stakkels Butiks- og Kontordamer.

Hvorfor saa harmes over, at den lille Ekspeditrice og yngre eller ældre Kontormand giver deres Glæde Luft, naar de nu en Gang er naaet til Aarets største

Lyspunkt i deres triste og sjældent misundelsesværdige Tilværelse?

Tag Du hellere Hatten af for Folk, der er deres borgerlige Stilling bekendt! *Michael Nielsen.*

Kamporganisation?

I de sidste Tider har jeg fra forskellig Side indenfor vore Rækker set dette Ord fremsat som en Betegnelse af vor Organisation; Jeg føler Trang til at uddybe dette Begreb lidt nærmere, for at bringe den Opfattelse, der saaledes synes at herske blandt Medlemmer, lidt nøjere i Overensstemmelse med vore faktiske Forhold, idet alene denne Betegnelse, hvis den sluges raa, medfører Fare for en Overvurdering af Organisationen, som kun kan gøre Skade. Det vil jo altid være klogest at se saa nøgternt paa Forholdene som muligt.

Det synes mig at kunne belyse Forholdene klarest at rejse nogle Spørgsmaal og søge at besvare dem i Overensstemmelse med Virkeligheden, og der kan da spørges:

Hvad forstaas ved en Kamporganisation?

Her kan man vel nok let blive enige om, at det er en Organisation, som ikke alene er i Stand til at modtage en Kamp fra Modpartens Side, men som ogsaa til enhver Tid vil være i Stand til selv at rejse en Kamp om dette eller hint Spørgsmaal, naar den maatte mene det rigtigt og taktisk klogt; thi der vil — ialtfald næppe i faglig Henseende — findes den Organisation, der betragter det som Sport eller Fornøjelse at føre faglig Kamp. Der kan da for vort Vedkommende spørges:

Er vor Organisation i Stand til selv at kunne rejse faglig Kamp?

Jeg mener, at dette Spørgsmaal bør besvares benægtende. Man maa nemlig ikke her lade sig blænde af den glædelige Omstændighed, at C. O. i det sidst forløbne Aar har været istand til at rejse Lønspørgsmaal overfor enkelte eller Grupper af vore Arbejdsgivere; thi dels er denne vor Aktion forløbet uden Kamp, selv om der maaske nok en enkelt Gang er slaaet paa Sværdet, og dels har vi i det eneste Tilfælde, hvor en Kampsituation forelaa, staaet overfor en enkelt Modstander, hvor ovenikøbet andre og mægtigere Faktorer spillede ind, og saa sin Fordel i at lade os komme ikke alene helskindede, men endda med Gevinst ud af Situationen.

Vel har vi — endog for 15 Aar siden — staaet i Kampstilling overfor Principalforeninger, men dels var det et Spørgsmaal om vor Organisationsret, som Striden da stod om — og dels var Kampen os paatvungen, hvilket jo gør en meget betydelig Forskel. Ydermere var Enigheden og Sammenholdet kun ringe indenfor vore Modstanderes Rækker, saaledes at vi dengang gik ud af Kampen uden Nederlag.

Naar vi saaledes maa erkende vor Organisations Brist i saa Hensende, da gør vi ogsaa klogest i at indrette vor Optræden udadtil med dette for Øje, hvad der praktisk talt vil sige, at vor Vej, saavidt vort Øje rækker, maa være Forhandlingens Vej overfor vor Modpart.

Spørger man derimod om:

Bør vi søge at gøre vor Organisation til en Kamporganisation?

Ja da turde der vel være Enighed blandt alle de Standsfæller, som i det hele taget har grebet Organisationstanken, om at svare et ubetindet Ja, og jeg kan for mit Vedkommende tilføje: selvfølgelig. Vor Stand vil jo først være istand til at drage fuld Nytte af den, naar dette er lykkedes. Selvfølgelig bør vi altid betragte det som et Onde at komme i faglig Kamp, saa at det først kommer dertil, naar vi maatte anse det for uomgængeligt nødvendigt.

Sluttelig kan der spørges:

Naar kan Organisationen ventes at naa dertil?

Dette Spørgsmaal maa lades ubesvaret i Øjeblikket, thi dette beror jo paa vore egne Standsfæller. Her er det nemlig ikke nok at faa dem indrangerede i Rækkerne, men hertil kræves en Diciplin og Forstaaelse, som i Øjeblikket ikke er tilstede. Vi kan kun vedblivende arbejde paa at drage Standsfællerne indenfor Organisationen og stadig søge at faa dem til at deltage i det faglige Arbejde, og her har det jo glædeligvis vist sig, at de senere Aar har bragt en stor og betydelig Forbedring af Forholdet. Selv om vi maa vogte os for at overvurdere vor Organisations Styrke og Handlekraft, kan vi dog glæde os, — ikke alene med Henblik paa vor Arbejdsløshedskasse, Retshjælp og andre Institutioner, — men ogsaa fordi den er stærk nok til at kunne tage det praktiske Arbejde op om forskellige faglige Forbedringer, f. Eks. om Arbejdstiden. Lad os da, alle organiserede Standsfæller, arbejde videre paa at udvikle Organisationen for derigennem at skaffe lysere og bedre Kaar for de mange blandt os, der i saa høj Grad trænger dertil og ikke mindst i disse Tider. Ejer vi Udholdenhed nok, da skal vi nok naa dette Maal.

Aalborg, den 20. Aug. 1917. *Th. Hansen.*

Hovedbestyrelsmøde.

ORDINÆRT kvartaarligt Hovedbestyrelsesmøde afholdtes Søndag den 26. August paa Hovedkontoret i Kjøbenhavn.

Samtlige Medlemmer var tilstede.

Efter Oplæsning af Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokoller, fulgte

Forretningsførerens Beretning.

Til Trods for at Beretningen omfatter den daarligste Foreningstid, Sommeren, hvor det agitatoriske Arbejde til en vis Grad ligger stille, har Perioden dog i Henseende til talmæssig Fremgang været meget tilfredsstillende. Afdelingsantallet er 79, — det samme som sidst — idet man ikke har fundet Tidspunktet belejligt til at starte nye Foreninger, men det forberedende Arbejde derfor er i Gang, saaledes at der antagelig kan paaregnes Start af nogle nye Afdelinger.

Kun for ganske enkelte Afdelinger gælder det, at de staar paa svage Fødder, og dette kan næppe undgaas, naar vort Afdelingsantal er saa stort. De allerfleste Afdelinger arbejder derimod godt hvilket afmærkes gennem den Fremgang, som de i den forløbne Periode har opnaaet. Særlig gælder dette: Kjøbenhavn 226 Medlemmer, Aarhus og Assens hver 26, Kolding 24, Aalborg 23, Nakskov 22, Odense 21, Helsingør 19, Direkte 18, Sorø 17, Næstved 16, Kallundborg 15, Holbæk og Svendborg hver 13, Fredericia 10, Bornholm, Skive, Slagelse hver 9, Frederikshavn, Nykøbing F. og Nykøbing M. hver 8, Hjørring og Grenaa hver 7, Middelfart og Ringkøbing hver 6, Hillerød, Maribo, Rødby og Skelskør hver 5, medens et stort Antal Afdelinger har en mindre Fremgang.

Det samlede Medlemsantal er pr. 1. Juli 6045 mod 5448 den 1. April, hvilket betyder en Fremgang paa 597 Medlemmer i April Kvartal. Indkaldelserne til Militærtjeneste er vokset meget stærkt, og vi har i Øjeblikket 790 Medlemmer i Militærtjeneste.

AGITATIONEN

har været ret stilfærdig og præget af Sommertiden. Udover det personlige Agitationsarbejde og de almindelige Medlemsmøder er der kun afholdt 6 offentlige Møder, hvor vore egne Talere har holdt Foredrag.

De vanskelige Trafik- og Samfærdselsforhold har ogsaa be-

virket, at vor Sommeragitation, Stævnerne, ikke har været udfoldet i samme Omfang som tidligere. Der har saaledes i Aar kun været afholdt Stævner i Aalborg, Roskilde, Rødby, Vildsund og Næstved med følgende Talere, Vilh. Hansen, Axel Juhl, Chr. J. Smerup, Folketingsmand Joh. Fog-Petersen, Th. Hansen og N. C. Nielsen.

LØNBEVÆGELSER.

Det er i Periodens Løb lykkedes at skaffe de af vore Medlemmer, der omfattes af Overenskomsten med „A/S De danske Vin- og Konservesfabriker", en Uges Ferie med fuld Løn, hvorimod det ikke lykkedes at opnaa et Dyrtidstillæg til disse. Dette er derimod Tilfældet for Medlemmerne i „Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S", idet det ved Forhandling er opnaaet, at de Medhjælpere, der ved Overenskomstens Gennemførelse fornylig har faaet deres Løn forhøjet, erholder 1/2 Maaneds Gage, og de Medhjælpere, som ikke direkte fik deres Løn hævet, 1 Maaneds Gage i Dyrtidstillæg. Dette er dog kun en midlertidig Ordning, og hele Spørgsmaalet tages senere op til fornyet Drøftelse.

Med Maskinfabriken „Aurora" er der truffet en Ordning vedrørende et Medlems Lønforhold, saaledes at Lønnen straks hæves et vist Maal, og derefter regelmæssig stiger med et nærmere fastsat Beløb.

Der er givet Kjøbenhavns Kolonial-Afdeling Tilladelse til Optagelse af Forhandlinger med Brønshøj Brugsforening, og i Nykøbing F. er man i Gang med det forberedende Arbejde for at komme i Forhandling med Brugsforeningen.

Paa Grund af, at der i forskellige Byer har været etableret Strejke i andre Fag, er der overfor de af vore Medlemmer, der var beskæftiget i de paagældende Firmaer, nedlagt Forbud mod at optage det af de strejkende Arbejdere forladte Arbejde. Dette er ogsaa blevet overholdt.

ANDRE ANLIGGENDER.

Svendborg Afdeling har anskaffet en Fane, som Hr. Vilh. Hansen har indviet. I det fynske Agitationsudvatg er Hr. Chr. J. Hendil indtraadt i Stedet for Herr A. Gillesberg, der er indkaldt til Militærtjeneste.

De paa sidste Møde omtalte Oplysningsforedrag for Provinsafdelingerne henstillede Forretningsføreren at udsætte indtil videre, idet saavel Trafik- som Belysningsvanskeligheder paa nærværende Tidspunkt vilde besværlig- eller umuliggøre Afholdelsen heraf.

Af socialpolitiske Spørgsmaal var der ikke optaget nye. Lærlingelovens Revision var endnu ikke paabegyndt, men Lovforslaget vil antagelig blive fremsat i den nye Rigsdagssamling.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN.

Den i forrige Kvartal omtalte Stigning af Arbejdsløsheden, er i April Kvartal fortsat.

Der er indgivet 155 Begæringer om Arbejdsløshedsunderstøttelse mod 120 i forrige Kvartal, og alle er anerkendt. Af disse kom 83 til Udbetaling. — I Kvartalets Løb er udbetalt Kr. 3256,25 i Understøttelse for 2885 Dage, eller næsten dobbelt saa meget som i sidste Kvartal, hvor der udbetaltes Kr. 1744,00 for 1576 Dage.

Antallet af ledige Medlemmer er gennemsnitlig ca. 102 pr. Maaned mod 67 i Januar Kvartal. Antallet af tabte Arbejdsdage er gennemsnitlig 2693 pr. Maaned, gennemsnitlig ca. 26 Dage pr. ledigt Medlem.

Pladsanvisningen har faaet opgivet 55 Pladser, hvoraf 25 er besat.

Beretningsdebat.

Chr. J. Hendil gav forskellige Oplysninger om Agitationsarbejdet paa Fyn, hvor der var Stemning for at danne et Repræsentantskab i Lighed med det lolland-falsterske. — C. Hansen Møller meddelte om Overenskomstforhandlingerne med Odense Brugsforening og oplyste, at disse foreløbig var stillet i Bero, da Personalet netop havde opnaaet Dyrtidstillæg.

Efter endnu nogle Udtalelser godkendtes Beretningen enstemmig.

Regnskabet.

Forretningsføreren forelagde Oversigt over Centralorganisationens og Arbejdsløshedskassens Regnskab samt Status. Heraf fremgik det, at Formuen nu androg Kr. 99.037,53.

Under dette Punkt kom Forretningsføreren ind paa en nærmere Omtale af vor Annonceadministration og de Vanskeligheder, som Krigen har medført for Annonceforpagteren, idet han dog bemærkede, at man først med Aarets Udløb vil være i Stand til at faa rigtig Overblik herover.

Regnskab og Status toges til Efterretning.

Vor Tidende.

Om den gennem „D.H.K.M.T.", siden det sidste Hovedbestyrelsesmøde udfoldede Virksomhed, aflagde Vilh. Hansen en kortfattet Beretning under Henvisning til Indholdet af de i Perioden udsendte 6 Numre, hvoraf de 4 havde omfattet hver 8, de øvrige hver 6 Tekstsider.

Af faglige Forhold havde især Lønspørgsmaalet afgivet Emne for en Række Artikler, men iøvrigt var Retsspørgsmaal og organisatoriske Emner drøftet saavel i særlige Artikler som i Stævnereferater.

Iøvrigt havde Repræsentantskabsmødet og dertil knyttede indre Anliggender medført et betydeligt Antal Indlæg og Artikler fra begge Retninger indenfor Centralorganisationen. Polemiske Indlæg for og imod de kjøbenhavnske Afdelingers Holdning ved Valget i Marts, havde ikke funden Optagelse, under Henvisning til Repræsentantskabsmødet. Herfra undtagen de nævnte Afdelingers Protest mod Redaktionsartikler pr. 1. Juni, der imidlertid ikke blot gav Udtryk for et personligt, men tillige for det af Hovedstadens Flertal tagne Standpunkt.

Red. sluttede med at udtale, at det var beklageligt, at vor Meningsudveksling af denne Art, der vidnede om saa afvigende Anskuelser vedrørende saavel Principer som Taktik, viste sig uomgængelig. Imidlertid omfattedes disse Spørgsmaal med den største Interesse indenfor alle forstaaende Medlemskredse og der burde derfor ogsaa fremtidig aabnes Medlemmerne Adgang til saglige Indlæg i disse aktuelle Anliggender.

— — —

Beretningen efterfulgtes ikke af nogen Debat, men godkendtes med alle Stemmer mod én — Frk. Johanne Andersen.

Klub-Vedtægter.

Fra det ved sidste Hovedbestyrelsesmøde nedsatte Udvalg bestaaende af C. Hansen-Møller, Vilh. Hansen og Mich. Nielsen forelagdes følgende Forslag til Vedtægt for Klubber i private Virksomheder.

1.

Klubbens Formaal er Varetagelse af Medhjælpernes faglige Interesser hos Firmaet —

2.

Klubben vælger en Gang aarlig en Tillidsmand, der tillige er Formand og som i alle Tilfælde repræsenterer Klubben overfor Firmaet, den lokale Afdeling og Centralorganisationens Hovedbestyrelse. Valget af Tillidsmanden maa snarest anmeldes til Firmaet, den lokale Afdeling og Hovedbestyrelsen.

Valget har kun Gyldighed, naar det er sanktioneret af saavel Afdelings- som Hovedbestyrelsen.

Tillidsmanden skal i alle Tilfælde søge Uoverensstemmelser mellem Medhjælperne og Firmaet udjævnet ved loyal Forhandling.

3.

I alle faglige Anliggender, i ethvert Tvivlstilfælde og i alle i disse Regler ikke omhandlede Forhold, skal Klubben stedse handle i fuld Forstaaelse med Centralorganisationens Hovedbestyrelse eller dennes Repræsentant. Det er Tillidsmandens Pligt at søge de i Klubben tagne Beslutninger vedrørende Engagements- eller Arbejdsforhold fremført til Forhandling med Firmaets Chef. Forbliver Forhandlingerne resultatløse kan Sagen skriftlig forelægges Hovedbestyrelsen.

4.

Saafremt en Sag der ønskes fremmet ikke er vedtaget med alle Klubmedlemmers Stemmer, skal der gives de Medlemmer, der ikke har stemt for Forslaget, Lejlighed til mundtlig eller skriftlig for Hovedbestyrelsen at fremsætte deres Anskuelser i Spørgsmaalet.

5.

Klubbens ordinære Aarsmøde, der afholdes i Maaned vælger Tillidsmand og — dersom Medlemsantallet er over 10—2 eller flere Bestyrelsesmedlemmer. Ledelsen skal saa vidt muligt tillige repræsentere forskellige Lønningsklasser.

Møder afholdes iøvrigt paa Foranledning af Tillidsmanden eller — — Medlemmer og indkaldes af førstnævnte.

Aarsmødet vælger Klubbens Tillidsmand, fastsætter Kontingentet til Dækning af Administrationsudgifter og skal have Regnskabet forelagt til Godkendelse.

6.

Medhjælpere under 18 Aar og Lærlinge har i H. t. C.O. Love § 4 ikke Medlemsret.

Udvalgets Ordfører, C. Hansen-Møller, motiverede Forslaget og henviste til, at de tidligere oprettede Klubber havde omfattet Medhjælpere i kooperative Arbejderforetagender eller Medhjælperlag, hvis Gerning ikke forudsatte Faguddannelse. For almindelige Handels- og Kontorvirksomheder, hvor der maatte regnes med andre Forhold og anden Betragtningsmaade blandt begge Parter i Arbejdsforholdet, burde derfor ogsaa andre Regler komme i Betragtning.

Forslaget indeholdt to Hovedpunkter: Hovedbestyrelsens Indflydelse paa Klubbernes Virksomhed og den videst mulige Hensynstagen til de forskellige Medhjælpergrupper og Lønningsklasser, der maatte komme i Betragtning indenfor Klubbernes Omraade, saaledes at disse kunde blive en fuldgyldig Repræsentation for det paagældende Personale. — —

I den ret langvarige Forhandling, som dette Anliggende foranledigede, fremkom Ønske om, at den endelige Behandling udsattes til næste Møde, — en Henstilling, Udvalget gav sin Tilslutning, hvorefter Vedtægts-Spørgsmaalet udsattes.

— — —

Vedtægter for „Socialdemokratisk Ekspeditionspersonales Klub" godkendtes; og det gaves Kjøbenhavns Kontor Afdeling Tilladelse til at optage Forhandlinger med Bladet „Social-Demokraten".

Afsluttet Overenskomst med Firmaet „A/S Kjøbenhavns Befragtnings- og Transportkompagni" godkendtes.

Kongressen indkaldes til Foraaret 1918.

Fra 4 Medlemmer af Vejle-Afdelingen forelaa en Skrivelse med Forslag om at tilvejebringe et særligt Forum til Drøftelse og eventuel Ordning af de indre Uoverensstemmelser, der raader indenfor Centralorganisationen.

Under Henvisning til den af Repræsentantskabet tagne Beslutning, kunde Hovedbestyrelsen imidlertid ikke imødekomme den paagældende Anmodning. — Derimod vedtoges enstemmig følgende Resolution:

„Under Henvisning til den foreliggende Situation indenfor C. O., der karakteriseres gennem Resolutionerne af 19. og 20. Maj, vedtager Hovedbestyrelsen at søge den ordinære Kongres afholdt snarest og saavidt muligt i Foraaret 1918."

Andre Anliggender.

Det vedtoges som sædvanligt at stille en af Organisationens Talere til Raadighed for Afdelingerne i Vintersæsonen, saaledes at C. O. betaler Rejse og Diæter for Taleren, medens Afdelingerne selv maa afholde de med Mødets Afholdelse forbundne Udgifter. — Paa en Henvendelse fra „Socialdemokratisk Ungdomsforbund" angaaende Lærlingelovens Revision, vedtoges det at svare, at C. O. selv overfor Ministeriet havde fremsat sine Krav og Ønsker om dette Spørgsmaal. — De i Beretningsperioden forefaldne Retsspørgsmaal, der tidligere har været nævnt i Bladet, omtaltes og toges til Efterretning.

Da man ved Forespørgsel hos Arbejderforsikringsraadet har modtaget Meddelelse om, at Organisationens Kasserere og Inkassatorer skal ulykkesforsikres i Henhold til den nye Ulykkesforsikringslov, vedtoges det efter fremskaffet Tilbud herom, at tegne en kollektiv Forsikring for alle Organisationens Afdelingskasserere og Inkassatorer i Forsikrings-Aktieselskabet „Absalon".

— — —

Vilh. Hansen meddelte, at „Den neutrale Komité" fra „Relief Fund for the benefit of belgian clerks" der repræsenterer de fra Belgien flygtede Handels- og Kontormedhjælperes Interesser, og som er domicileret i London, havde modtaget en indtrængende Opfordring om at yde Bidrag til Afhjælpning af den Nød, som mange af disse vore Standsfæller var udsatte for.

Hovedbestyrelsen bevilgede til dette Formaal Kr. 500.—.

Sluttelig vedtoges det at lade Forretningsføreren repræsentere Centralorganisationen paa Boligkongressen i Kjøbenhavn, samt at vælge Herr Chr. J. Smerup, Kjøbenhavn, til Repræsentant ved Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde i Stedet for Herr Martin Pedersen, der forlader Hovedstaden.

— — —

Mødet, der havde varet fra Kl. 10 Formiddag, sluttede ved 6-Tiden.

Konflikt

mellem Uddelerne og lolland-falsterske Brugsforeninger.

FOR nogen Tid siden opnaaedes der mellem Brugsforeningerne paa Lolland-Falster og Stiftets Uddeler-Foreninger Enighed om at vælge et saakaldet „Ordningsudvalg" til Bilæggelse af faglige Uoverensstemmelser. Udvalget bestaar af Repræsentanter for begge Parter, men at dømme efter et nylig indtraadt Konflikt-Spørgsmaal, synes dette Udvalg desværre ikke at faa Held til at virke ifølge sin Hensigt.

Angaaende den paagældende Konflikt skrives der til os:

Uddelerne i Landet, Ryde og Aageby Brugsforeninger anmodede for kort Tid siden Bestyrelsen for samme Brugsforeninger om en Lønforhøjelse, men har faaet pure Afslag og samtidig faaet en Opsigelse tilsendt.

De paagældende Uddelere henvendte sig derpaa til Uddelerforeningen med Anmodning om at foranledige Ordningsudvalget for 21. Kreds sammenkaldt, for at faa en Forhandling i Stand mellem de interesserede Parter.

Efter gentagne Henvendelser fra Ordningsudvalget til Bestyrelsen for Landet, Ryde og Aageby Brugsforening om at faa et Møde i Stand, er dette ganske afvist med den Motivering, at Ordningsudvalget ikke havde noget dér at gøre.

„Lolland-Falsters Stifts Uddelerforening" har derfor taget sig at Sagen og henstiller herved, at ingen, hverken Uddelere eller Medhjælpere, indtil videre tager Ansættelse i Landet, Ryde og Aageby Brugsforeninger pr. Søllested, der herved erklæres at være under Blokade.

Maribo, den 9. August 1917. *Wied-Kirkegaard,*
Formand for
Lolland-Falsters Stifts
Uddelerforening (21. Kreds.)

I Henhold til denne Redegørelse foreligger der i Virkeligheden et Angreb paa Uddelernes Organisationsret og Underkendelse af af en Mæglingsinstitution, som begge Parter har været med til at oprette og hvori altsaa ogsaa Principalerne (Brugsforeningerne) er repræsenteret.

Det synes imidlertid lidet tænkeligt, at det vil lykkes Brugsforeningerne at gennemføre sine med Aftaler, Ret og Rimelighed kun lidet stemmende Standpunkter, og det er naturligvis paa Forhaand givet, at de lolland-falsterske Uddelere kan paaregne, at ingen organiseret Medhjælper søger Engagement i de nævnte Brugsforeninger, indtil disse Bestyrelser har lært Raison.

Conto pro diversi.

SIDDEPLADSER FOR BUTIKSPERSONALE.

Under Overskriften „Handelsmedhjælpere er ogsaa Mennesker" paataler „Dansk Sundhedstidende" den gamle Fordom, at Ekspeditricer og Ekspedienter aldrig maa sidde ned i Forretningstiden. Fra 8—9 om Morgenen til 7—8 om Aftenen tvinges de til at staa op, naar de ikke er paa Farten i Lokalet. Det nytter ikke, at Butikken til Tider er tom for Kunder, eller at f. Eks. kun Halvdelen af Personalet er optaget al Ekspedering — alle Ekspedienterne maa staa op, for saadan vil Cheferne have det.

Er det upassende eller uskønt, at Butikkernes ekspederende Damer og Herrrer sidder ned? I hvert Fald kan en Reform paa dette Omraade tiltrænges.

Det trætter at staa op, og et træt Menneske præsterer et ringere Arbejde end et udhvilet, bliver lettere syg, trænger oftere til Ferie og har et daarligere Humør. Af rent egoistiske Grunde vil Principalerne derfor gøre klogt i at tillade Medhjælperne at sidde ned, naar de ikke er optaget af Ekspedering eller andet Arbejde.

At staa op hele Dagen kan dernæst foraarsage eller forstærke forskellige Sygdomme, navnlig Platfodethed og Aareudvidelser, hvorved Tilværelsen forbitres for de Paagældende og deres Arbejdsdygtighed nedsættes.

Der er mange, der synes at have glemt, at Butiksfolk ogsaa er Mennesker. Det gaar med dem som med Sygeplejerskerne: Folk tror, at de i den Grad kan „vænne sig til" at vaage, at de i ubegrænset Tid kan undvære Søvn; og mange bliver helt forbløffede, naar de hører, at Sygeplejerskerne behøver Søvn, frisk Luft og Motion ganske som andre dødelige.

Bag Disken bør anbringes lette Stole, Taburetter eller vægfaste Klapstole, som ikke fylder op, naar de er ude af Brug.

Det er sikkert de større Magasiner, der maa gaa i Spidsen paa dette som paa saa mange andre Omraader; saa vil alle andre Forretninger efterhaanden følge efter. Cheferne bør mindes, hvorledes de selv havde det for flere eller færre Aar siden, da de selv stod bag Disken, og hvordan man føler sig tilpas en sen Lørdagaften, naar Butikken lukker — og de vil sikkert forstaa Tidens Krav. Men ogsaa det købende Publikum maa vistnok opdrages til at finde det ganske naturligt, at Butikspersonalet sidder ned, saa ofte Arbejdet tillader det.

Som bekendt har Indenrigsminister Rode i sit Forslag om Butikslukning indført Bestemmelser om Siddepladser for Butikspersonalet, men uheldigvis er det endnu ikke lykkedes at faa disse Bestemmelser gennemført i Rigsdagen.

DE TYSKE „MEDHJÆLPERUDVALG"

er Institutioner, som Krigstilstanden, paa Foranledning af Autoriteterne, har skabt indenfor de enkelte større Virksomheder. Hensigten er at danne en Repræsentation for Personalet til Forhandling om og Udligning af de Differencespørgsmaal, som de forhaandenværende Forhold ofte kan afstedkomne.

Valgene til disse Udvalg foretages af samtlige Handels- og Kontormedhjælpere i de paagældende Forretninger. Da den tidligere omtalte Sammenslutning af tyske Medhjælperorganisationer, „Arbeitsgemeinschaft der kaufmännischen Verbände", almindeligvis hindrer Valgkamp mellem de enkelte Forbund, forløber Valgene til „Medhjælperudvalgene" roligt, og Resultatet er forud givet.

I den senere Tid er der i enkelte store industrielle Foretagender udfoldet en ret omfattende Propaganda for at sikre Valget af „Uorganiserede", for derved at svække Varetagelsen af Medhjælpernes Krav og Interesser. Imidlertid er det et bemærkelsesværdigt Tidens Tegn, at alle disse Forsøg har lidt ynkeligt Skibbrud, saaledes at organiserede Medhjælpere overalt er valgt med overvældende Flertal.

BUTIKSLUKNINGEN FØR HELLIGDAGE.

I forskellige Provinsbyer, navnlig i Jylland, har man været noget i Vildrede med, hvorledes de sidste Lukkebestemmelser skulde forstaas, idet det fra mange Sider blev hævdet, at 9-Lukningen før en Helligdag kun betød, at der efter Kl. 9 ikke maatte benyttes Brændsels- og Belysningsmateriale, men at Butikkerne, naar de overholdt dette, iøvrigt gerne maatte holde aabent.

Mange Steder, hvor de Handlende i Praksis har gjort denne Opfattelse gældende, har det affødt Politisager, og naturligvis er Handlende bleven dømt.

Da Spørgsmaalet ogsaa andre Steder har været en Del drøftet mellem Forretningsfolk, har man henvendt sig til Ministeriet og spurgt, om Lukkebestemmelsen kun indeholdt et Forbud mod Benyttelse af Brændsels- og Belysningsmidler i Butikerne efter Kl. 9 Aften foran en Helligdag.

Ministeriets Svar lyder: „Butiker og Lagre skal i Henhold til den omhandlede Bestemmelse holdes lukkede de nævnte Dage efter Klokken 9 Aften".

Det er saa klart Svar, at der formodentlig nu ikke længere kan herske nogen Tvivl paa dette Punkt.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Borgerrepræsentant Jens Johansen Hovedkontoret, Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører: Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn B.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Læssøegade 18, Odense.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Tolderlundsvej 59, Odense.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Nørregade 12, Kolding.

Bankrevisor Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Afdelingen har i den senere Tid forstaaet at samle vore Kollegers Interesse. Der har været udfoldet en kraftig Agitation, som paa forskellig Maade har baaret Frugt. — En Søndag den 19. August afholdt talrigt besøgt Sammenkomst, hvor det faglige og selskabelige supplerede hinanden, viste ligeledes Afdelingens samlende Evne.

Grenaa. Afdelingen afholdt den 2. August kvartaarlig Generalforsamling.

Regnskabet fremlagdes og godkendtes. Herr J. Rasmussen valgtes til Formand, og til Bestyrelsesmedlem Herr O. Løvschal. — Endvidere nedsattes et Agitationsudvalg bestaaende af: Frk. Solvad Petersen samt J. Hansen og Jepsen.

Generalforsamlingen havde kun funden forholdsvis ringe Tilslutning, og vi venter at Medlemmerne fremtidig møder mere fuldtallig. *O. Løvschal,* Sekretær.

Kjøbenhavn. Onsdag den 8. August afholdt de kjøbenhavnske Afdelinger ekstraordinær Fællesgeneralforsamling med følgende Dagsorden: 1. Anmodning fra Martin Pedersen om at fratræde Stillingen som Formand. 2. Forslag fra Forretningsudvalget. 3. Valg af Formand.

Formanden, Martin Pedersen, bød den meget talrige Forsamling Velkommen, hvorefter Forretningsfører Jens Johansen valgtes til Dirigent.

ad. 1. Martin Pedersen motiverede ganske kort sin Anmodning om at fratræde Stillingen som Formand, der udelukkende skyldtes, at han fra Provinsen havde modtaget Tilbud om en Stilling, der paa forskellig Maade bød ham bedre Forhold og samtidig ikke vilde være nogen Hindring for, at han fortsat kunde hellige sig sine Organisationsinteresser.

Ingen begærede Ordet, og Anmodningen blev derefter uden Afstemning imødekommet af Generalforsamlingen, saaledes at Martin Pedersen fratræder sin Stilling fra 1. September at regne.

ad. 2. Paa Forretningsudvalgets og Fællesbestyrelsens Vegne foreslog og anbefalede Martin Pedersen, at Afdelingerne under Hensyn til den nuværende Situation, hvor der fra et Flertal af Hovedbestyrelsens Medlemmer trues med Afdelingernes Eksklusion af Centralorganisationen, for Perioden indtil Kongressen 1918 gik bort fra den nuværende Administrationsform med fastlønnet Formand, og valgte en Formand, der skulde varetage Ledelsen og have Ansvaret, medens det manuelle Arbejde blev udført af lønnet Medhjælp. Under de tilsyneladende usikre Forhold mente Fællesbestyrelsen ikke at kunne paatage sig Ansvaret for at knytte en Mand til Organisationen under fastere Former.

Endvidere foresloges, at den saaledes valgte Formand honoreredes med Kr. 50.00 maanedlig.

Generalforsamlingen vedtog enstemmig de af Fællesbestyrelsen stillede Forslag.

ad. 3. Til Formand for et Aar fra 1. September valgtes enstemmig den nuværende Formand for Forsikringsmedhjælper-Afdelingen, Herr Chr. J. Smerup.

Dirigenten takkede Martin Pedersen for han Arbejde i de kjøbenhavnske Afdelingers Tjeneste, og ønskede ham til Lykke med den nye Stilling.

Martin Pedersen udbragte et Leve for Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn, hvorefter Dirigenten hævede Generalforsamlingen. *O. Jensen.*

Løgstør. Torsdag den 26. Juli afholdtes Generalforsamling. Arbejdsløshedskassens Regnskab fremlagdes og godkendtes. Desuden vedtoges at foretage en Udflugt til Svinkløv Søndag den 29. Juli.

Medlemmerne med Damer kørte denne Dag til Aggersund og videre til Fjerritslev og Vesterhavet. Efter godt et Par Timers Ophold dér, kørtes tilbage til Aggersund Kro. Ved Fællesspisningen udbragte Formanden et Leve for Afdelingen og senere et for Damerne. L. Jeger udbragte et Leve for Formanden og S. Fr. Petersen talte for C.O. Derefter var der Dans og Kl. 11 var Festen forbi og man kørte hjem under Sang. Humøret var højt. „Niels" var en glimrende Vært.

Paa et Bestyrelsesmøde d. 2. August valgtes S. Fr. Petersen, til Kasserer i Stedet for vor gamle, veltjente Kasserer Otto Kjær, som nu atter skal være Soldat. *Vald. Chr.*

Middelfart. Ordinær kvartaarlig Generalforsamling afholdtes Onsdag den 25. Juli i Afholdshotellets Have.

Efter at Formanden havde budt Velkommen, valgtes Lagerforvalter Tværmose til Dirigent. — Formanden aflagde derefter Beretning, der godkendtes. Regnskabet, der oplæstes af Kassereren, udviste en Indtægt paa Kr. 148.70 og en Udgift paa Kr. 100.10. Godkendtes. Under „Eventuelt" drøftede man Afholdelse af en Udflugt. *K. B.*

Odense. Søndag den 12. Aug. foretog Odense i Forbindelse med Middelfart og Assens Afdelinger Udflugt til Langesø, hvortil de forskellige Deltagere ankom Kl. ca. 3½. Straks efter Ankomsten samledes man, ialt ca. 75 Deltagere, ved et fælles Kaffebord, hvor Herr Berg, Middelfart, bød Velkommen. Derefter begav man sig ud i de smukke Omgivelser ved Langesø og samledes endelig paa en aaben Plet ved Søen, hvor d'Herrer Chr. J. Hendil og C. Hansen-Møller holdt et Par korte, dels agitatoriske, dels orienterende Taler.

Dagen sluttede med en gemytlig Fællesspisning, — medbragt Madkurv, hvorefter Deltagerne drog hver til sin By, efter at have tilbragt en behagelig Eftermiddag i kammeratligt Samvær. *M.*

Præstø. Afdelingen afholder sin ordinære Efteraarsgeneralforsamling paa Hotel „Danmark" Onsdag den 19. September, Kl. 8 præcis, med følgende Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren aflægger Regnskab. 3. Valg af Formand i Stedet for Carøe. 4. Valg af 1 Bestyrelsesmedlem i Stedet for Rolandsen. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Lokalespørgsmaalet i Vinter. 7. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet paa Generalforsamlingen, maa ifl. Lovenes § 26 indleveres 4 Dage før.

Medlemmerne opfordres til at møde talrigt, ikke alene for Valgenes Skyld, men der vil samtidig blive givet Oplysning ang. Opsigelsesfristen. *Bestyrelsen.*

Sakskjøbing. Loll.-Falsters Repræsentantskab afholdt Møde i Sakskjøbing Søndag den 19. August.

1. Til Sekretær valgtes Herr Carl Jensen, Maribo.
2. Formanden aflagde Beretningen, som godkendtes af Repræsentanterne.
3. Formanden for den lokale Pladsanvisning, Herr Wied Kirkegaard, aflagde Beretning for Pladsanvisningen og kritiserede Afdelingerne, der har vist for lidt Forstaaelse af, hvad en saadan Pladsanvisning betyder for Medhjælperne og Afdelingerne. Det vedtoges at udarbejde et Cirkulære, som skal tilsendes Principalerne, for at formaa disse til at søge deres Medhjælpere gennem Afdelingerne, og for hurtigere at kunne skaffe de organiserede Kolleger Pladser.
4. Rødby-Afdelingen mødte med Forslag om Anskaffelse af en Fane for Stiftets Afdl., da det viste sig umuligt for de mindre Afdl. selv at kunne skaffe sig Fane med de til Raadighed værende Midler. Det vedtoges at lade Spørgsmaalet forelægge for Afdelings-Bestyrelserne og Generalforsamlingen, og først træffe Bestemmelse paa næste Repræsentantskabsmøde.
5. Nykøbing F. Afdl. henstillede til de øvrige Afdelinger om Samarbejde ved indbyrdes at sende Talere fra den ene Afdeling til den anden.
6. Det vedtoges, at Afdelingerne skal yde et Bidrag til Repræsentantskabet af 15 Øre pr. fuldtbetalende Medlem, dels til at dække Repræsentanternes Rejser og Udgifter ved Møderne og dels til Honorar for Foredragsholdere o. l.
7. Under „Eventuelt" fremkom en Del Diskussion om Sommerstævnet i Rødby, og man enedes om at takke Rødby Afdeling for dens Arbejde for Stævnet. *Ref.*

Skelskør. „Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen for Skelskør og Omegn" afholdt Medlemsmøde d. 16. Aug. paa „Postgaarden", idet vor kendte Kollega, Herr Fuldmægtig Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, gæstede Afdelingen. I et improviseret Foredrag forelagde Herr K. paa en klar og overbevisende Maade den kjøbenhavnske Retnings Standpunkter og Fremgangsmaade, — fra hvilke Herr K. afgjort tog Afstand.

Næsten alle Medlemmer havde givet Møde og lønnede Foredraget med livligt og forstaaende Bifald. *Gustav Carstens.*
Sekretær.

Den sorte Tavle.

8150, Bjørn Falck, slettes paa Grund af Restance.
Ejby, 26. Juli 1917. *Ali Radilow,* Kasserer.

9549, Einer Olsen, Otto Roug, slettes paa Grund af Restance.
Maribo 4/7 1917. *Carl Jensen,* Kasserer.

Medlem 9411, Axel Jørgensen, slettes herved af Odense Afdeling for Gæld.
Odense, 27. Juli 1917. *Carl Foverskov,* Kasserer.

Medlemmerne Nr. 12340 G. Juul Petersen, f. T. Aalestrup og 13329 N. Chr. Sandt Jensen slettes herved paa Grund af Restance.
Viborg, Aug. 1917. *G. Krohn Jensen,* Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 18. 15. September 1917. 17de Aargang.

LÆRLINGELOVGIVNING.

VED Udgangen af Aaret 1904 samlede al Interesse i standsinteresserede Kredse sig om Lærlingespørgsmaalet.

Arbejdsraadet, som bekendt en offentlig Institution, havde henvendt sig til forskellige Erhvervsorganisationer og afæsket disse Forslag eller Betænkninger vedrørende en eventuel Revision af Lærlingeloven af 30. Marts 1889, der allerede dengang var et Lovværk som Tiden og den hastige Udvikling i Handel og Omsætning forlængst var løbet forbi. Dette ganske bortset fra at 15 Aar kun er et ringe Aaremaal.

Firsernes Tiaar var imidlertid ingen udpræget socialpolitisk Periode, og Lærlingeloven prægedes derfor af den Ensidighed, som efter Datidens Opfattelse bød „de bedste og hensigtssvarende Garantier" for begge Parter.

Med dette in mente er det kun forstaaeligt, at Lovens Anvendelighed nu — henved 30 Aar efter dens Ikrafttræden — er end yderligere forringet og saare langt fra opfylder de Krav, det moderne Forretningsliv stiller.

Saaledes har den Karakteristik, vi i Begyndelsen af 1905 gav af Lærlingeloven, og hvori dens Hovedpunkter anføres, almindeligvis endnu Hævd:

Lærlingeloven af 1889 foreskriver (§ 1), at enhver Læremester (hvorunder udtrykkelig er indbefattet „enhver Handlende"), der oplærer Lærlinge under 18 Aar, skal drage Omsorg for, at skriftlig af Øvrigheden paategnet Lærlingekontrakt oprettes. Alene denne Lovens første Bestemmelse overtrædes idelig og — konsekvent indenfor Handelsstanden. Det er saaledes en kendt Sag, at der kun rent undtagelsesvis oprettes Lærlingekontrakter i Kontorfaget, ligesom denne Omgaaelse af Loven forekommer ofte i de andre Brancher. § 3 bestemmer, at Læretidens Varighed skal fastsættes i Kontrakten; dog maa den ikke overstige 5 Aar, derunder indbefattet Prøvetiden, der i § 5 ansættes til de første 3 Maaneder af Læretiden, under hvilken Prøvetid begge Parter (for Lærlingens Vedkommende Forældre eller Værger) kan forlange Kontrakten omstødt og Læreforholdet ophævet. Kontrakten er ikke bindende for Lærlingen længere end til dennes fyldte 20de Aar.

Lovens vigtigste Bestemmelse indeholdes i § 7, 8, 9 og 10, henholdsvis vedrørende Arbejdstiden, Arbejdsydelsen og den teoretiske og praktiske Uddannelse. Med Hensyn til Arbejdstiden hedder det i Loven, at „der maa i Reglen ikke paalægges Haandværker- eller Handelslærlinge noget Arbejde i Tiden mellem Kl. 9 Aften og 5 Morgen", og „ligeledes maa ingen Lærling i Reglen anvendes til noget Arbejde efter Kl. 9 Søndag Formiddag". Uden i denne Forbindelse at komme ind paa en Kritik af den lovtilladte Udnyttelse af den Unges Arbejdskraft, skal her blot paapeges, at der netop til den „humane" Bestemmelse om en 8-Timers Hviletid svarer en 16 — seksten — Timers Udnyttelsestid, der endda ikke som for Haandværkslærlingenes Vedkommende modificeres ved Bestemmelsen om, at Arbejdstiden ikke maa overstige 12 Timer, iberegnet 2 Timer til Spise- og Hviletid.

Der turde vel ikke være overhængende Fare for, at sidstnævnte Paabud overtrædes med Hensyn til Antallet af Arbejdstimer; thi Lærlingen vil da være aandelig og legemlig ødelagt inden Læretidens Udløb, — men denne svævende Betryggelse udlignes rigelig ved Overtrædelse af § 9, der bl. a. bestemmer, at Lærlingen ikke maa beskæftiges med Arbejder, der er skadelige for hans Sundhed eller ikke staar i Forhold til hans Kræfter, ligesom han (Principalen) ordentligvis ikke maa anvende ham til andet Arbejde, end det der henhører under Faget.

Læretiden skal — hedder det i § 10 — anvendes saaledes, at Lærlingen efterhaanden lærer det Fag, hvori han er antaget til at oplæres, saa fuldstændig som muligt, og skal det søges bragt dertil, at han ved Udløbet af Læretiden kan aflægge Svendeprøve, hvor Adgang haves til Aflæggelse af en saadan. Endvidere paabydes det Principalen at give Lærlingen den fornødne Tid til at frekventere en af de paa Stedet værende Fagskoler, men da Loven siger, at dette kun gælder for de Fag, hvor der til Svendeprøven er knyttet en teoretisk Prøve i Tegning, Udregning o. l.,

begrænses denne selvfølgelige Bestemmelse egentlig til Haandværkslærlinge.

— — —

I det mellemliggende Tidsrum er Lærlingeuddannelsen snarere vanskeliggjort end reformeret, — Forhold der synes almengældende indenfor de forskellige Fag. Oftest raader Tilfældet ved Børnenes Anbringelse i Læreforholdet, og Forældrene har sædvanligvis liden eller ingen nærmere Kendskab til Arbejdsvilkaar, Uddannelsesmaade endsige Fremtidsudsigter indenfor det Fag, der vælges som Livsbane for Ungdommen. Endvidere hindrer de lave Lærlingelønninger, der ikke paa langt nær sikrer den Unge et selv beskedent Underhold, normal og jævn Tilgang, og endelig byder den nuværende Lov, som anført, kun problematiske Garantier for en forsvarlig Uddannelse.

Som Følge af den hastige Udvikling i Handels- og Kontorfagene, og Medhjælperstandens stærke Vækst, blev disse Lærlingevæsenets Mangler typiske netop paa vore faglige Gebeter.

— — —

Vor sidste Kongres paalagde Hovedbestyrelsen at søge Lov-Revisionen fremmet. Medens vor Betænkning af 1904 i flere Henseender maa betegnes som utidssvarende, gjaldt det altsaa om nu at formulere vore Standpunkter, saaledes at Nutids-Kravene til en moderniseret Uddannelse og Socialbeskyttelse blev fyldestgjorte.

Disse Hovedpunkter formuleredes senere løseligt og er delvis tiltraadt af Detaillisternes Landsorganisation, og — hvad der er særlig betydningsfuldt — det kan allerede skønnes, at det bebudede ministerielle Revisionsforslag i Hovedsagen accepterer disse Synspunkter. Selv om Forslaget endnu ikke foreligger, tør man nemlig tage et Foredrag af Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet S. Neuman, som Udtryk for Revisionsforslagets væsentligste Indhold.

Heraf fremgaar det, at den praktiske Uddannelse skal søges sikret derved, at skriftlige Lærlingekontrakter i alle Tilfælde oprettes, at alle unge Mennesker under 18 Aar, der beskæftiges i de sideordnede Handels- og Kontorfag, inddrages under Loven, naar de f. Eks. ikke antages som Bude eller til et Arbejde, der ikke direkte henhører til det paagældende Fag. Ejheller dersom Ansættelsen udelukkende skyldes et bestemt Specialarbejde, som ikke fordrer særlig Uddannelse. Dog ogsaa i saa Fald vil Loven formentlig begrænse Arbejdstiden for de Paagældende, og i anden Henseende yde dem Beskyttelse. — Derimod kan det ikke eftervises om Forslaget vil paabyde, at kun faglærte Principaler maa oplære Handels- og Kontorlærlinge, med mindre en betryggende Uddannelse muliggøres ved anden i Virksomheden beskæftiget faglig uddannet Medhjælp, eller at Lærlingeantallet i en Forretning skal staa i et bestemt Forhold til de dér ansatte faglærte Medhjælpere. Forslaget synes at sympatisere med begge disse fra Medhjælperkredse tidligere fremsatte Ønsker. Dog m. H. t. det sidste Spørgsmaal saaledes, at en Principal ikke maa antage Lærling, naar han allerede beskæftiger saa mange, at det tør forudsættes, at flere ikke kan opnaa en forsvarlig Uddannelse.

— — —

Det af Hovedbestyrelsen nedsatte Udvalg har udtalt sig for en Prøvetid paa 6 Maaneder, for netop derved at muliggøre, at det endelige Valg kan træffes formaalstjenligt, saavel for Lærlingen som Faget. — Revisionsforslaget vil eventuelt udvide de nuværende Bestemmelser om Læreprøver til ogsaa at omfatte Handels- og Kontorlærlinge, saaledes at Læretidens afsluttende Prøve ikke skal betinge Lærlingens fortsatte Arbejde i Faget, men derimod vil faa Indflydelse paa hans eller hendes Testimonium. Derimod kan Principalen ikendes Straf eller Erstatning, saafremt det kan tilregnes ham, at Læreprøven ikke bestaas. Ved Læreprøvernes Anvendelse i Handels- og Kontorfagene vil der kræves et merkantilt Appendix til „Svendeprøvekommissionerne", — i saa Fald sammensat af et ligeligt Antal Principaler og Medhjælpere, udpeget af de paagældende Organisationer.

Handels- og Kontormedhjælpernes teoretiske Uddannelse, der henhører under Handelsskolen, bør efter Hovedbestyrelsens Opfattelse være obligatorisk for alle Lærlinge, saaledes at Undervisningen, som vi ønsker henlagt til Dagtimerne, anlægges efter et Normalpensum som Grundlaget for videre Uddannelse indenfor de enkelte Brancher, og Udgiften derved udredes af Principalen. Dette sidste ogsaa for at hævde Skoletvangen. — Imidlertid synes det, som om Revisionsforslaget vil undgaa at kæde disse Bestemmelser til Lærlingelovgivningen, men derimod ved almindeligt Paabud om, at Lærlingen skal have den fornødne Tid til at besøge Skolens Undervisning, lade den statskontrollerede Handelsskole og selve det praktiske Liv øve regulerende Indflydelse paa disse Omraader. Alt som Skolernes Bestræbelser for at gennemføre Dagundervisning vinder Tærræn, og Loven iøvrigt paabyder Principalen at sikre Lærlingen den fornødne Adgang til Undervisning, formener man, at almindelig Praksis vil føre til Maalet.

Læretidens Varighed kan uden Skade reduceres, naar Uddannelsesperioden benyttes efter sin Hensigt og der ikke delvis paalægges Lærlingen Arbejde uden Forbindelse med den virkelige faglige Uddannelse. Centralorganisationens Hovedbestyrelse ønsker Læretiden nedsat til 3, minimalt 2 Aar, medens Lovforslaget formentlig vil fastsætte et 4-aarigt Maximum.

Arbejdstidens Længde, der naturligvis ikke uvæsentligt er afkortet siden 1904, som Følge af de almindelige Lovbestemmelser og kommunale Vedtægter, vil rimeligvis blive reguleret i Overensstemmelse med Fabriksloven af 29. April 1913. For Handelslærlinge bliver Højstarbejdstiden antagelig 10 Timer, mellem

6 Morgen og 8 Aften, — dog med Hensyntagen til Lukkelovens Bestemmelser for Dage med senere Lukketid, og med Tilføjelse om, at Arbejdstiden for Lærlinge ikke maa overstige den tilsvarende for udlærte Medhjælpere. Ligeledes skal ifølge Fabriksloven Lærlinges Helligdagsarbejde almindelig bortfalde.

— — —

Centralorganisationens Forslag i 1904 om Ansættelse af Handelsinspektører, der i Lighed med Fabriksinspektionen skulde overvaage Gennemførelsen af de foreslaaede og andre socialpolitiske Foranstaltninger i Handels- og Kontorfagene, skyldtes den vedblivende illusoriske Kontrol med Lærlingelovens Bestemmelser.

I Virkeligheden vil enhver gennemgribende Reform af Lærlingelovgivningen vise sig nytteløs, dersom der ikke samtidig indføres et effektivt offentligt Tilsyn med Lærlingeordningen. Den nuværende Lov lægger Paatale-Retten hos Lærlingen, saaledes at offentlig Paatale af Lovovertrædelser som Lærlingens uretmæssige Benyttelse og andre Overgreb er udelukket. Imidlertid vil disse afgjorte Mangler utvivlsomt og virkningsfuldt blive afhjulpne ved Revisionen.

Iøvrigt vil Revisions-Forslaget formentlig erstatte de af vor Organisation foreslaaede Handelsinspektører med saakaldte „Lærlingekommissioner", en ny og betydningsfuld Institution, der skal føre nærmere Tilsyn med Lærlingeordningen.

„Lærlingekommissionerne", der sammensættes af et ligeligt Antal Principaler og Medhjælpere under Ledelse af en uvillig Formand, tænkes oprettet i Kjøbenhavn, Købstæder og Handelspladser „samt i saadanne Landkommuner, hvor det findes ønskeligt." Valget til Kommissionerne foretages af de kommunale Raad, og saaledes at de faglige Organisationer har Indstillingsret.

Alle Forhold vedrørende Lærlingeuddannelsen, Gennemførelse af Lovreglerne omhandlende forsvarlig Uddannelse, Lærlingens Behandling og Arbejdsforhold, henlægges under Kommissionerne, hvis Tilsyn foretages i Henhold til en særlig indenrigsministeriel Instruks, ligesom deres Virksomhed samles under en Overledelse med en tilforordnet Lærlingekonsulent. — Selv om der var forbeholdt de fra vor Side i sin Tid foreslaaede Handelsinspektører et væsentligt større Virkefelt end Lærlingekommissionernes afstukne Omraade, vil disse utvivlsomt indenfor dette fuldtud fyldestgøre de paagældende Krav.

— — —

Synspunkterne, man saaledes tør vente anlagt i det indenrigsministerielle Lovforslag, er baade moderne og fremsynte, og vil i Hovedsagen imødekomme de Ønsker, der under de givne Forhold berettiget kan fremsættes fra Handels- og Kontorfagene.

Revisionsforslagets Aand og Indhold vil imidlertid sikkert fremkalde Modstand fra Arbejdsgiverkredse. Forelæggelse er derfor ikke ensbetydende med Vedtagelse, men mange og vidtløftige Forhandlinger med de interesserede Organisationer, Rigsdags- og Udvalgs-Drøftelser, maa tilendebringes, forinden den i aarevis mødesete Revision er en Kendsgerning. Naturligvis vil vi drage Omsorg for, at ogsaa Medhjælper-Synspunkter fremsættes under disse Forhandlinger, hvori der forventelig bliver Lejlighed til nærmere at uddybe de faglige Sær-Anliggender, som her kun er antydet, men ifølge vor Stands Uensartethed vanskeliggør en rationel Løsning af Lærlingeuddannelsen i de sideordnede Handels- og Kontorfag.

Imidlertid kan vi afslutte denne Redegørelse med allerede nu at understrege, at dette Revisionsforslag uden Sammenligning er det for Handels- og Kontormedhjælperne vigtigste Problem, der hidtil forelaa i dansk Socialpolitik.

Før Revisionen —

Udtalelser om Lærlingespørgsmaalet.

Lærlingeuddannelsens tidssvarende og forsvarlige Ordning er ubestridt Øjeblikkets vigtigste socialpolitiske Reformspørgsmaal. Med udelt Interesse følges derfor dette indenfor Centralorganisationen, og vi bringer i dette og efterfølgende Numre af vor Tidende en Række Udtalelser af kendte Standsfæller, omhandlende Lærlingeuddannelse og Lærlingelovgivning.

NAAR den nugældende Lærlingelov skal revideres, maa vi kunne forlange, at den i højere Grad end hidtil tager Sigte paa Forholdene ved Handelen; thi selv om Lærlingeuddannelsen de fleste Steder er god, er der ogsaa Steder, hvor det modsatte er Tilfældet, og med Henblik paa disse er det nødvendigt, at der kommer flere ret strænge Bestemmelser, der sikrer Lærlingene en forsvarlig Uddannelse og en ordentlig Behandling.

Der er vist Enighed om, at følgende Punkter vil være paa sin Plads i den reviderede Lov:

1. Kun faglærte Principaler maa uddanne Lærlinge. Er Indehaveren ikke faglært, maa han kun uddanne Lærlinge, naar han holder en faglært Forretningsleder.

2. Alle Handelslærlinge skal have Kontrakt.

3. Læretiden fastsættes under Hensyn til de forskellige Fag til mindst 2 højst 4 Aar. I en blandet Forretning kan Læretiden vel næppe være mindre end 4 Aar, hvis Lærlingen skal lære mere end Kolonialfaget.

4. Handelskoleundervisningen er tvungen og skal foregaa inden Kl. 8 Aften. Paa Steder, hvor der ikke findes Handelsskole, skal Lærlingen i Læretiden have Lejlighed til at frekventere en Handelsdagskole, der giver en tilsvarende Undervisning.

5. Lærlingenes Antal skal staa i Forhold til de af Forretningen beskæftigede udlærte Medhjælpere, saa det ikke tillades en Købmand at holde én Kommis og 3—4 Lærlinge. Jeg ved endog en Købmand, der for nogle Aar siden holdt 4—6 Lærlinge; naar een var udlært, blev han der som Kommis, til den næste fik udlært o. s. v. Der blev almindeligvis ikke antaget nogen som Kommis; Forretningen kunde klare sig med den sidst udlærte.

6. Ved Læretidens Udløb aflægger Lærlingen en Prøve for en Kommission af Fagmænd, og disse afgør, hvorvidt vedkommende har de fornødne Kundskaber til at tage Plads som Kommis.

7. Lærlingene maa ikke beskæftiges ved haardt Arbejde. I mindre Forretninger hænder det ofte, at Lærlinge maa bære Korn,

og selv om mange kan taale det, er der nogle, der kan faa en Skade, de ikke forvinder.

At beskæftige Lærlinge udover den Tid, Forretningerne maa holde aabent, bør ikke være tilladt, med mindre det er absolut nødvendigt for Forretningen.

At sætte Bestemmelser om Kost og Logi er næppe heldigt; der maa Lærlingens Værge passe paa. Kan en Lærling komme i Huset hos en Købmand, der vil tage sig af ham, er det absolut at foretrække, men der er de Hjem, hvor det vil være Synd at lade en Lærling bo.

Imidlertid kan det ikke nytte at sætte Bestemmelser, med mindre disse bliver overholdt, og til dette vil det sikkert være nødvendigt, at have særlige Handelsinspektører.

Præstø, den 5. September 1917. *H. F. Carøe.*

I næsten hele vor Centralorganisations Levetid har Spørgsmaalet om Lærlingelovens Revision staaet paa Dagsordenen. — For en halv Snes Aar siden afgav Organisationen en Betænkning til Arbejdsraadet — som imidlertid aldrig naaede videre med Sagen, og den Rigsdagsbehandling, man den Gang ventede, udeblev.

Lærlingeloven, der er af 30. Marts 1889, har i Tidens Løb faaet det tilfælles med andre Love, at den er blevet forældet, — en stærk Udvikling, eller rettere Omkalfatring af Næringslivet, er jo foregaaet i de næsten 30 Aar.

— — —

Tiden kræver en mere intensiv Uddannelse af Lærlingen, men kræver tillige, at Lærlingeloven skal være en Beskyttelseslov, der skal værne den svagere Part i Forholdet: Lærlingen. For Industriens og Haandværkets Vedkommende har man i den Retning Fabriksloven af 1913, men denne berører jo ikke Handelsstanden, hvorfor man fra vore Afdelingers Side har arbejdet for Indførelse af kommunale Vedtægter, — et Arbejde, der i Aarenes Løb har været særdeles resultatrigt, idet disse Vedtægter er indført i en Række Byer.

— — —

Ved en rationel tidssvarende Lærlingeuddannelse maa det paakræves, at den praktiske og teoretiske Uddannelse følges ad. Særlig maa man, hvad den sidstnævnte angaar, ind paa Princippet Dagskoleundervisning, ogsaa for Handelens Lærlinge. Enhver praktisk Handelsskolemand vil indrømme, at den nuværende Aftenundervisning fra Kl. 8—10 er uheldig.

Og de Folk véd det af Erfaring!

At Lærlingen i sin Fritid har et Hjem at holde sig til, mener jeg er af stor Vigtighed, og derfor maa Kost- og Logisystemet — som vi jo iøvrigt ikke ynder — for Lærlingeforholdets Vedkommende ønskes opretholdt. Vel at mærke, naar det for den unge Mand eller Kvinde bliver et Hjem i Ordets bedste Betydning.

— — —

Et Punkt, som det nye Lovforslag sikkert kommer til at indeholde, glæder mig særligt; nemlig den Bestemmelse, at der skal nedsættes en Art Tilsynsraad eller Kommission, der skal være alsidig sammensat af saavel Arbejdsgivere som Medhjælpere, og have til Opgave at føre Tilsyn med Lærlingenes forsvarlige Uddannelse, og med at Læremesteren opfylder sine Forpligtelser.

Disse Kommissioner, der tænkes direkte underlagt Indenrigsministeriet, mener jeg, vil opfylde vor Organisations gamle Krav med Hensyn til en Ordning af Lærlingevæsenet.

N. C. Nielsen.

En Lærling ved et eller andet Fag — det er et Menneske, der efter endt Skolegang skal dygtiggøre sig til at udføre et Arbejde i Samfundet, som skal lære netop det Fag, han har valgt sig, til Gavns, og ved Siden deraf dygtiggøre sig som Menneske, som Samfundsborger.

Saaledes skal efter min Mening Begrebet „Lærling" opfattes. Men hvorledes praktiseres denne Opfattelse af en Lærling og hans Stilling. Hvorledes bliver han dygtiggjort i sit Fag og som Menneske?

Vi kender det alle. Vi véd, at en Lærling først og fremmest skal deltage i alt andet Arbejde end det, han skal lære. Han er Mestermadammens Bydreng, han er Rengøringskone, Oppasser, Ølhenter o. s. v., og det hænder, at han ikke engang faar Lov til at prøve det Arbejde, han skal øve sig i, i hvert Fald ikke til at kende de Omstændigheder, der bliver til Aarsag og Virkning, saaledes at han, naar Læretiden er forbi, maaske nok forstaar at bruge et Redskab eller gøre en Beregning, men hvorfor han skal gøre det paa den Maade, han har lært, eller hvorledes hele Arbejdet indenfor hans Fag ser ud i sine enkelte Bestanddele, herom har han ingen Anelse.

Der er Punkter nok at angribe i den almindelige Lærlingeuddannelse, og der er Mangler nok at paavise. Jeg holder mig til et, som er min Kæphest: Den teoretiske Uddannelse Side om Side med den praktiske. Menneskets Uddannelse Side om Side med Fag-Arbejderens, og Læremesterens, Principalens, obligatoriske Pligt til at sørge for denne Uddannelse, under Myndighedernes effektive Tilsagn og Kontrol.

Hvorledes iøvrigt Uddannelsen i hvert enkelt Tilfælde skal foregaa, hvilke offentlige Institutioner der bør oprettes, hvilken Omdannelse af de sociale Forhold, der kræves, tillader Pladsen her ikke, at jeg kommer ind paa. Men et Krav maafastslaas: At Arbejdet i Lærlingetiden, Arbejdet med Uddannelsen saavel i praktisk som i teoretisk Henseende, lægges saaledes og begrænses paa den Maade, at en Lærling ogsaa bliver et Væsen med Fritid til Dyrkelse af menneskelige Interesser og fysiske Sysler, og ikke et Urværk, dertrækkes op om Morgenen og derefter skal være i Gang, til det sent paa Aftenen kan gaa til Ro, træt af Arbejde, led og uforstaaende overfor Livet, og alt andet end egnet til at tænke paa end sige sørge for faglig og almenmenneskelig Uddannelse. Den teoretiske Uddannelse — hvad enten den skal foregaa ved Besøg i en Dagskole eller paa anden Maade — skal foregaa i Arbejdstiden, og Arbejdstiden skal være saaledes afpasset med human og social Forstaaelse, at Misbrug af de unge Kræfter umuliggøres.

Kjøbenhavn, i September 1917. *Chr. J. Smerup.*

Det er vist ikke mange Medhjælpere, der med Glæde genkalder i Erindringen den Tid, der kaldes deres Læretid. Den Tid, hvor Grundlaget for deres fremtidige Virken skulde nedlægges, hvor deres Fremtid i Virkeligheden burde formes.

Maaske mindes man med et bittert Smil de Vanskeligheder, den Uforstaaelse og mange Gange den Haardhed, hvormed man blev mødt fra Læreprincipalens Side; men helst lader man det hele glide bort i Glemslen, thi man holder nu engang ikke af at mindes det ubehagelige, og desuden er det jo nu „et overstaaet Stadium".

Det er en Fejl, dersom man ræsonnerer saaledes. Thi vel er det for En selv et overstaaet Stadium, men Dag efter Dag, Aar efter Aar, er der unge Mennesker, der lider under de samme Skavanker, under de samme Plager, som vi levede under som Lærling.

Noget af det, der harmer mig mest ved Lærlingeforholdet, er, at Uddannelsen af den unge Mand, for ikke at tale om den unge Kvinde, spiller en saa forfærdende ringe Rolle for mange Principaler. Det synes for dem kun at gælde Hensynet til økonomisk Vinding, uden at Lærlingens Uddannelse tages i Betragtning, saaledes at det ofte beror paa en Tilfældighed, om vedkommende unge Menneske virkelig lærer sit Fag.

Hvor mange Steder tager Principalen sig personlig af sin Lærlings Uddannelse? I de første Par Aar bliver der i hvert Fald aldrig Tale om andet end at være Fruens Bydreng, at lege med Børnene, at bringe Forretningspakker i Byen, gaa paa Posthuset o. s. v. Efterhaanden vokser han vel fra det, men et Par kostbare Aar er dog spildt — og hvormange vokser i Grunden fra

Byærinderne, før den Dag, de udlæres. — Principalen tager ham ikke ind og forklarer ham Varerne, deres Art og Natur, hvorfra de kommer, deres Indkøb og Udsalgspris, Rabatsats o. s. v. Nej, i fleste Tilfælde maa han selv forsøge at opsnuse dette og se at finde ud af de forskellige Mysterier.

Saaledes var Forholdet hos min Læreprincipal. Sjældent et vejledende Ord og en hjælpende Haand. Man maatte selv paa bedste Maade forsøge at hitte ud af det hele. Vel fik man Svar paa Spørgsmaal, men hvor mange unge Mennesker holder af at spørge uafladelig. Det skulde ejheller være nødvendigt, det er dog en Pligt for Principalen at oplære sin Lærling. Det er ikke nok, at han lader ham trisse rundt i sin Forretning.

I en Plads jeg havde, efter at være bleven Medhjælper, var Forholdet endnu værre; thi forsøgte Lærlingen her at ekspedere andre end Børn, blev han øjeblikkelig jaget bort; kun Chefen selv og Medhjælperen kunde det tillades at betjene Kunderne. Den ulykkelige Lærling maatte nøjes med at støve af, rende i Byen o. lign. Arbejde. Han kunde faa Lov til at hjælpe ved Udtagningen af et Vindue, men med Pyntningen ikke.

Det er en alvorlig Skavank ved Lærlingeuddannelsen. En Lærling, der paa den Maade „oplæres", bliver jo aldrig til noget i sit Fag, i hvert Fald vil det koste ham baade Slid og Penge at indhente det forsømte.

Spørgsmaalet bliver da, hvorledes man skal komme bort fra disse daarlige Forhold. Det er ikke helt let; thi man kan næppe paa samme Maade som ved et Haandværk, aflægge en Svendeprøve, selv om der muligvis kunde optages Stikprøver paa den paagældende Lærlings Kundskab, muligvis ogsaa paa hans Duelighed. Jeg tror, at man skal gaa en anden Vej. Hvis man forhøjede Lærlingens Løn, som jo for Øjeblikket er yderst ringe — ja, mange faar maaske slet ikke Løn, jeg selv har f. Eks. ikke faaet nogen — og derved gjorde Lærlingen mere kostbar for Principalen, saaledes at det ikke kunde betale sig for ham, at benytte sin Lærling til Bydreng, saa vilde man sikkert opnaa, at Lærlingen blev bedre uddannet, fordi Principalen da vilde se sin Fordel ved saa hurtigt som mulig at kunne gøre Brug af Lærlingens Arbejdskraft i Forretningen. Var Uddannelsen uforsvarlig, maatte der kunne idømmes Principalen en Erstatning til Lærlingen.

Det er i hvert Fald nødvendigt, at der bliver foretaget noget, for at hjælpe paa dette Forhold, som hele Faget lider under. Principalerne klager altid i høje Toner over den daarlige Arbejdskraft, som findes i vore Dage, men det maa bestemt slaas fast, at de selv bærer Skylden herfor, fordi den Uddannelse, som de giver deres Lærlinge, er saa slet, at disse først skal begynde Læretiden, naar Læreaarene er sluttet. *Hermes.*

Spørgsmaalet om en lovmæssig fastsat, forsvarlig og moderne Uddannelse af Lærlinge er nu glædeligvis igen aktuelt.

Denne Sag har i saa høj Grad almen Interesse og rører ved saa betydningsfulde Forhold, at den fortjener almindelig Opmærksomhed. Men navnlig os, der som Lærlinge har maatte sukke og lide under de iøjenfaldende Mangler, der klæbede ved den nugældende, forældede Lærlingelov af 30. Marts 1889, maa for vore yngre Standsfællers og for hele vort Fags sunde Udviklings Skyld, ivrigt og kraftigt støtte Bestræbelserne for en snarlig og gennemgribende Revision af Loven.

Den, der skriver disse Linier, kom i 1897 som 14-aarig i Lære i en gammel blandet Landforretning i en mindre Provinsby. Betingelserne for en virkelig god Læreplads var i fuldt Maal tilstede. Forretningen var tilstrækkelig alsidig, den var ikke større end at Lærlingen kunde faa Lejlighed til at beskæftige sig med dens forskellige Sider, og der var tilstrækkelig Arbejdskraft til, at Lærlingen kun behøvede at være beskæftiget ved det egentlige handelsmæssige Arbejde.

Men til alt Uheld var Forretningsindehaveren en ældre Mand af den gamle Skole. Han havde den ganske fejlagtige Opfattelse, at for at blive en dygtig og perfekt uddannet Forretningsmand maatte Lærlingen nødvendigvis benytte de 2 første Aar af Læretiden ved Arbejde, som ligger Handelsuddannelse saare fjernt. Og Følgen blev, at jeg de første 2 Aar af min Mercuri-Tilværelse stiftede meget intimt Bekendtskab med Forretningens Varekurve og Trækvogne, og den Tid, jeg fik tilovers fra denne forædlende Gerning, var optaget med Arbejde paa Korn- og Foderstof-Pakhuset, Drejning af en Kaffebrænder, (der stod frit, midt i Gaarden, baade Vinter og Sommer), Rengøring af Kælderlokalerne, Vaskning af Butiksvinduer o. l. — Altsammen særdeles hæderligt Arbejde, som jeg, naar undtages Arbejdet med de tunge Korn- og Foderstofsække, der i Virkelighen langt oversteg de rent fysiske Kræfter, jeg som 14, 15 og 16-aarig mødte med, ingen som helst Skade tog af, men Arbejde som ingenlunde kunde virke synderlig uddannende eller opdragende, og som der absolut ikke var Anledning til at udføre under Lærlingebetingelserne, d. v. s. uden noget andet Vederlag end Kost og Logi, der desuden ikke var særlig rosværdigt.

Særlig Vejledning eller Oplysning om Forretningsforhold, Varekundskab, Bogholderi og Regnskabsføring var der aldrig Tale om, hverken fra Principalens eller Medhjælpernes Side. Vilde man lære noget, gjaldt det om at bruge sine Øjne og drage Lære af det, der foregik omkring En, men om det var en fejlagtig Lære, man drog af saaledes indvundne Erfaringer, derom var der absolut ingen der bekymrede sig, og hvilken Omtanke eller Forstaaelse for saadanne Forhold kan man med Berettigelse forlange af unge Mennesker i den Alder?

I Virkeligheden var det ganske vilkaarligt om man lærte noget eller ikke, men man udfyldte en Plads som særdeles billig Arbejdskraft — uden at det egentlig fra Principalens Side var tænkt saaledes eller forbunden med nogen egentlig Beregning i saa Henseende. Det var nu engang almindeligt, at der skulde være en Lærling i Forretningen; det var blevet en Selvfølge, men synderlig Forstaaelse for, at det var forbundet med et Ansvar, for at den unge Mand virkelig ogsaa lærte noget, fandtes utvivlsomt ikke hos Principalen, ejheller hos Medhjælperne. Den almindelige Anskuelse var sagtens, at de praktiske Forhold var tilstrækkelig Læremester.

I hvert Fald var den teoretiske Side af Uddannelsen en saare oversét Ting. De første 2 Vintre i Læretiden var der overhovedet ikke Tale om Handelsskole. Endelig den tredie Vinter kom jeg efter egen Opfordring til at frekventere den stedlige, meget primitive Handels-Aftenskole, og Principalen betalte Skolepengene, medens jeg selv maatte afholde Udgifterne til Anskaffelse af Bøger o. a. l.

Men hvad fik man saa ud af en saadan Undervisning? I Forretningen skulde jeg møde om Morgenen Kl. 6½, og da det var før Lukkelovens Tid, holdtes der aabent til Kl. 10. Skolen begyndte imidlertid Kl. 8½ — altsaa efter at man havde staaet i Forretningen uafbrudt i 14 Timer. Der tiltrænges ikke nogen vidtløftig Redegørelse for, at adskillige af vi 16—17 Aars Gutter ikke alene ikke var særlig oplagte eller opmærksomme Elever, men at Undervisningen ogsaa jævnligt afbrødes af, at en eller anden Elev sank hen i Morfeus Arme — ja, endogsaa aabent forkyndte dette ved en lydelig Snorken.

Undervisning under saadanne Vilkaar var i Virkeligheden Spild af baade Tid, Kræfter og Penge, og naar Hensyn tages til, hvor stor Rolle det nu om Dage spiller for den unge som den ældre Forretningsmand, at være vel funderet, saavel i praktisk, som ogsaa og ikke mindst i teoretisk Henseende, bør Kravet om Undervisning i Dagtimer, som et virkeligt Led i hele Uddannelsen, rejses stærkt, naar der nu ved Lærlingelovens Revision er en udmærket Lejlighed dertil.

— — — —

Lærlingeloven af 30. Marts 1889 har ret kraftigt været karakteriseret som en Beskyttelseslov for Principalerne.

Ved Revisionen, der nu forestaar, maa dette skæve Forhold

rettes, og denne Lov bringes i Overensstemmelse med Tiden og Udviklingen, d. v. s. gøres til et Led i den Kæde af sociale Forsorgslove, som de sidste Aartiers Lovgivningsarbejde har frembragt.

Lærlingeloven omfatter et for hele Erhvervslivet særdeles vigtigt og betydningsfuldt Omraade.

Den kan ikke udføre sin Mission tilfredsstillende, naar den som hidtil er saa bagvendt, at den beskytter den stærke Part i Forholdet, og Resultatet af Revisionen maa derfor blive en Lærlingelov af 1918, der er en social Beskyttelseslov for den svage Part — for Lærlingene. *Lærling fra 1897.*

En ung, energisk Lærer ved en Handelsaftenskole i en Provinsby udtalte sig engang til mig omtrent saaledes:

Jeg følger med Interesse og Sympati Handels- og Kontormedhjælpernes Organisationsbestræbelser. Jeg gør det, fordi jeg kan se, at de udlærte Handels- og Kontormedhjælpere har Brug for en Organisation — ja slet ikke kan undvære en saadan i vor Tid — og saa fordi denne Organisation arbejder for Lærlingelovens Revision.

Naar man gærne vil bibringe de unge Mennesker saa gode Kundskaber og Færdigheder som muligt, og man møder med den bedste Vilje dertil, saa bliver man dog ofte skuffet ved at arbejde med Handelslærlinge — navnlig Butikslærlinge. Grundlaget for al frugtbar Undervisning er den, at Eleven møder frisk og oplagt, kort sagt modtagelig, men dette Grundlag er meget ofte aldeles ikke tilstede. Fra tidlig Morgen til sen Aften er den unge Mand i Virksomhed i Forretningen. Der arbejdes jo ofte meget forceret i Forretningslivet, og det er naturligt, om den unge Mand henad Aften bliver træt og uoplagt — aldeles ikke modtagelig for det, der skal læres paa Aftenskolen.

Købmanden tager den vaagne Lærling — og jeg den søvnige Elev.

Der er faa særlig energiske Naturer, der trods alt naar udmærkede Resultater af Undervisningen, men som Helhed gælder det, at den nuværende Ordning er meget uheldig, virker hæmmende paa Arbejdet og i høj Grad trænger til en Forbedring, saaledes at Lærlingen kan faa Lejlighed til at modtage Undervisningen tidligere paa Dagen.

Jeg haaber derfor, at Organisationens Arbejde paa dette Omraade snart vil bære Frugt. Det støttes jo ogsaa af forstaaende Principaler, men indenfor Principalernes Kreds er der jo forskellige Interesser, der lægger Hindringer ivejen for Sagens Løsning. Medhjælpernes Organisation derimod har — ligesom jeg — i denne Sag kun eet Maal og een Interesse: En dygtig og oplyst Medhjælperstand.

— — —

Disse Ord rinder mig i Hu i denne Tid, hvor Lærlingelovens Revision staar, eller snart kommer til at staa paa Dagsordenen. Vi bør gøre vort til, at denne forstaaende Ungdomslærers Ønsker gaar i Opfyldelse! *Chr. J. H.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Onsdag den 26. Septbr. Kl. 8 paa Hotel „Kong Frederik" afholdes ordinær, halvaarlig Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Beretning om Foreningens Virksomhed. 2. Valg af Formand. 3. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 4. Valg af 2 Suppleanter. 5. Valg af 1 Revisor. 6. Eventuelt.

Umiddelbart derefter afholdes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen. Dagsorden: 1. Fremlæggelse og Godkendelse af Januar og April Kvartalers Regnskaber. 2. Eventuelt.

Aarhus. Medlemsmøde afholdes Onsdag den 26. September Kl. 8½ i Haandværkerforeningens Lokaler. Formanden indleder; Medlemmerne bedes møde talrigt, da meget vigtige Sager vil blive drøftet. *V. Nielsen,* Sekretær.

Fredericia. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag den 3. Oktober Kl. 8 i vort Lokale paa Hotel „Viktoria," med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren aflægger Beretning. 4. Valg af Formand. 5. Valg af Bestyrelsesmedlemmer. 6. Valg af Suppleanter. 7. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes i „Marielund", Onsdag den 19. Juli. — Formanden indledede med at oplæse en Redegørelse fra Kjøbenhavns Afd. i Anledning af de indsendte Protestskrivelser mod Afdelingernes Stilling ved Borgerrepræsentantvalget i Foraaret.

Dernæst var der Diskussion om Emnet: „Vor Stilling til Pensionsforsikringen," men Tanken vandt dog ikke Medlemmernes Sympati.

Onsdag den 29. August afholdtes Medlemsmøde paa Højskolehjemmet, hvor man drøftede Foreningens Virksomhed i den kommende Vintersæson. Som Indledning til denne vedtoges det at lade afholde en lille Festlighed paa „Højskolehjemmet", Søndag den 9. September, med fælles Kaffebord og Dans. Der nedsattes et Fornøjelsesudvalg til at arrangere Festen. *C. A. F.*

Middelfart. Afdelingen har i Løbet af Sommeren haft Sammenkomster hver 14. Dag. Disse Sammenkomster har bestaaet af Ture i Omegnen, hvor man har tilbragt Tiden paa fornøjelig Maade. Som Regel har der været temmelig god Tilslutning til disse Udflugter.

Søndag den 12. August foretog Afdelingen i Forbindelse med Odense og Assens en Udflugt til Langesø. Tilslutningen var god, og da Vejret var nogenlunde godt, fik Turen det bedste Forløb.

Onsdag den 5. September afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa „Afholdshotellet", i Anledning af, at der fra Odense Afdeling var fremsat Forslag om at oprette en Fællesrepræsentation for Fyn. Tanken dermed er at skabe nyt intimt Samarbejde mellem Afdelingerne samt Oprettelsen af en Pladsanvisning. Man vedtog at slutte sig hertil, og de fremkomne Forslag til Love blev drøftet indgaaende, og vedtoges med forskellige og væsentlige Ændringer, hvorefter Forslaget bliver tilsendt Odense.

Til at være Medlem af Fællesrepræsentationen for Middelfart foresloges Frk. K. Bjørn, H. Binun, I. Hansen, M. Jørgensen og P. Berg, valgt blev Frk. Bjørn og M. Jørgensen. Til Suppleant valgtes Bogholder P. Berg.

Som Dirigent fungerede Kontorfuldmægtig M. Hansen, der sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O. *K. B.*

Nyborg. Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdag den 19. ds. Kl. 8 pr. paa Industrihotellet. Mød fuldtalligt, da vigtige Ting foreligger. *P.*

Roskilde. Torsdag d. 30. Aug. talte Hr. Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, om „En Afdelings Udvikling". — Taleren, Hr. Karlsen, klarlagde for Medlemmerne, hvorledes den kjøbenhavnske Afdeling havde udviklet sig til at blive den politikdyrkende Forening, den nu er, hvorledes Forholdene havde været ved Indmeldelsen i „Arbejdernes Fællesorganisation" og nu sidst ved Borgerrepræsentationsvalgene.

Taleren, der som bekendt ikke er Tilhænger af de af den kjøbenhavnske Afdeling foretagne Skridt, hvilket ejheller skjultes i Foredraget, lønnedes med langvarigt Bifald.

Ved Kaffebordet efter Talen, holdt Formanden en Afskedstale for Næstformanden, Hr. S. Birk, der nu — efter et godt Arbejde i Foreningens Tjeneste — forlader Byen for at etablere sig i Assens.

Torsdag d. 27. Sept. afholder Foreningen Møde med Foredrag.

Torsdag d. 11. Okt. afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling.

Nærmere Program og Dagsorden tilstilles Medlemmerne.

E. Dorf.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 19. 1. Oktober 1917. 17de Aargang.

TO BE OR NOT TO BE —

Det centrale Spørgsmaal kan vel nok kort og godt rettes saaledes, om Medhjælperorganisationen udelukkende skal være en Forhandlings-Organisation eller tillige en Kamp-Organisation. At C. O. i Fremtiden vil søge Forhandlingens Vej i højere Grad end hidtil, staar os klart, at Organisationen vil udtale sig for at holde sig til Forhandlingsvejen saa vidt overhovedet muligt, anser vi ogsaa for givet, da dette vil være nødvendigt alene af taktiske Grunde; men om C. O. definitivt vil give Afkald paa at agere Kamp-Organisation og kan dele den Opfattelse, som fører til dette vort Krav, det er det omtvistelige, som sikkert først og fremmest maa sættes paa Dagsordenen og snarest tages under Behandling.

(„Principal og Medhjælper", d. 15/9).

SIDEN Centralorganisationens Repræsentantskab ved den bekendte Udtalelse af 20. Maj klart og utvetydigt fastslog vor Organisations uafhængige Karakter og dennes forpligtende Virkning for alle vore Afdelinger, har saavel Principalpressen som de moderniserede Harmonibestræbelsers specielle Organ, Engageringskontorets „Principal og Medhjælper", draget visse Slutninger af den Kursændring, man skimtede mellem Maj-Resolutionens Linier.

„Engageringskontorets" Opfattelse, saavel af Situationen efter 20. Maj som af eventuelle Forhandlingsmuligheder vedrørende særlige Standsanliggender, er bl. a. antydet, om end ikke nærmere udredet, i de Citater efter „Principal og Medhjælper", vor Tidende indeholdt den 15. August. Denne Opfattelse kan sammenfattes deri, at den Nyorientering, der betegnes af Maj-Resolutionen, vil „omskabe Organisationen til et sundt, for alle organisationsinteresserede Medhjælpere naturligt Tilflugtssted". — Og vi tager næppe fejl deri, at disse Udtalelser dækker over et — vistnok fra flere Sider indenfor „Engageringskontoret" næret — Ønske om Etablering af en Art Vaabenhvile mellem denne Institution og Centralorganisationen, for derved at søge tilvejebragt, om end ikke et egentligt Samvirke, saa dog undgaa indbyrdes Fejde om saadanne Medhjælperspørgsmaal, der i større eller mindre Omfang tog Sigte paa vore Standsfæller eller direkte angik Medlemskredse i vor Organisation.

Selv for en opportun Betragtning frembyder Virkeliggørelsen af et saadant Tankeeksperiment selvsagt uoverskuelige Vanskeligheder, bortset fra at dets Realisation forudsatte en effektiv Revision af „Engageringskontorets" Opgaver og Virkemaade.

Imidlertid har disse teoretiske Betragtninger antaget haandgribeligere Form i det direkte, ovenfor citerede Spørgsmaal, som „Principal og Medhjælper" netop rejser i en ledende Artikel og som resumeres deri, „at en Forhandlings-Organisation er og bør være tilstrækkeligt".

Med Fortiden in mente kan dette „Engageringskontorets" Standpunkt ikke forbavse, men hvad der derimod virker desorienterende er, at de Retningslinier, Maj-Resolutionen drager for Fremtidens Taktik, vilkaarligt forlænges ud paa Gebeter, der stedse var og ogsaa fremdeles vil være fremmede for vor Centralorganisations Hensigt og Væsen.

Thi selv om der raader endog væsentlige Meningsforskelligheder angaaende Organisationens Midler og Fremgangsmaade, og man fra den ene Side søger at sætte den faglige Kurs i strængeste Retlinethed med Passer og Lineal, hvor andre mener den smidigere Kurve mere hensigtsmæssig, vil vi alle forenes i Viljen om, at den faglige Retningslinie, hvorledes den end forløber, skal fremtræde klart og skarpt. Netop dér hvor „Engageringskontoret", sit foreningsmæssige Grundsyn tro, vil løse det i sig selv uopnaaelige Problem, at forbinde Interessemodsætningernes springende Punkter.

— — —

Ogsaa vi foretrækker, selv vidtløftige, Forhandlinger fremfor uforsonlig Kamp. Ogsaa disse Liniers Forfatter nærer Tillid til, at man ved saglig Meningsudveksling og gensidig Interesse kan opnaa betydningsfulde og for vore Standsfæller heldbringende Resultater ad Forhandlingens Vej. Og ligervis vil det utvivlsomt tjene til Bedste for hele vor Stand, at ikke snævre doktrinære Hensyn, men en organisatorisk fordomsfri Synsmaade anlægges, for saaledes at samle

og fastholde Medhjælperstandens forskelligartede Bestandele.

Eller udtrykt i andre, tidligere i vor Tidende gengivne, Sætninger:

Naturligvis er Forhandlingens Vej den mest tiltalende og nærliggende. Utvivlsomt vil betydningsfulde Resultater ogsaa derved kunde opnaas, selv om — eller maaske netop naar — Kravene ikke fremsættes ud fra ensidige Kampdoktriner, men man derimod søger at løse det omfattende Spørgsmaal ved et Fællesvirke af alle de Kræfter, der beskæftiger sig med Medhjælperanliggender.

Forhandlinger vil selvsagt ikke altid føre til Maalet. Thi der vil altid findes Principaler og Virksomheder, hvem enhver Indrømmelse maa fravristes. I saadanne Tilfælde vil Organisationen under Omstændigheder befinder sig overfor det ultima ratio, der munder ud i den aabne Konflikt. Men i disse ekstraordinære Tilfælde vil der utvivlsomt være særlige Betingelser for fast og myndigt, og derfor ogsaa hensigtssvarende, organisatorisk Indgreb.

— — —

Hvorom alting er: Ingen Standsrepræsentation finder det rette Forhandlingsbasis og opnaar den fornødne midtpunktsamlende Evne i andre Standsanliggender, uden at besidde den økonomiske Styrke og organisatoriske Myndighed, der alene giver Organisationen Relief.

Imod denne for vor Centralorganisation grundlæggende Opfattelse, sætter „Engageringskontoret" sin.:

> Lige saa afgørende for os er den almindelige Opfattelse, som vi altid har gjort os til Talsmand for: at der bestaar et betydeligt Interessefællesskab mellem Principalerne og Medhjælperne, og at begge Parter er bedst tjent med at fremme dette Fællesskab. Organisationen maa erkende dette som Rettesnor for sin Agitation og Handlinger. Naturligvis er vi ikke blinde for, at der indenfor Principalkredse findes adskillige, overfor hvem direkte venskabelige Forhandlinger ikke vil være tilstrækkelige, men vi er overbeviste om, at kommende gode Resultater af venskabelige Forhandlinger med de Principaler, der har Forstaaelsen af Samarbejdets Betydning, vil være tilstrækkelige til at tvinge de mindre forstaaende Principaler til at acceptere, hvad vi andre bliver enige om.
>
> I Virkeligheden konkurrerer Firmaerne lige saa meget i Arbejdet for at skaffe sig dygtige Medhjælpere, som for at fremskaffe de bedste Varer, og de Indrømmelser, som gøres af store Dele af Principalstanden, vil da ogsaa tvinge Resten til at følge med i denne Konkurrence. Skulde der endelig vise sig enkelte halsstarrige, kortsynede Firmaer, der uanset, hvad der tjener vor Stand og vort Samfund bedst, haardnakket modsætter sig Indrømmelsen af ordentlige Arbejds- og Lønvilkaar, og at saadanne vil forekomme, nærer vi desværre ikke Tvivl om, saa tror vi, at naar Kampen mod disse enkelte Personer skal tages op med afgørende Virkning, vil den bedste Fremgangsmaade være, at Medhjælperne paa Forhaand har allieret sig med de andre Principaler, saaledes at den Kamp, der skal føres, bliver en Fælleskamp mod de daarlige Elementer i vor Stand.

Dette Citat munder saaledes ud i et lyst Fremtids-Perspektiv med udjævnede sociale Modsætninger og loyalt Samvirke mellem Principaler og Medhjælpere, til gensidigt Værn og Fælleskamp mod — daarlige Arbejdsgivere.

Skade kun, at der ogsaa her er et gabende Svælg befæstet mellem Teori og Virkelighed.

I hvert Fald bør man vel vogte sig for Fortabelse i slige Utopier, der kun vil efterlade bitre Skuffelser, ogsaa for „Engageringskontoret", for hvem det staar klart „at i denne Omgang og langt frem, er Forhandlingsvejen den eneste Vej, der skal benyttes; vi har Troen paa, at den kan føre til Maalet, og dette maa C. O. fuldt ud acceptere, før „Medhjælperstandens Kærne" slutter sig til den."

Imidlertid synes dette Krav os — mildt udtrykt — rigelig fordringsfuldt, i Særdeleshed saa længe „Engageringskontoret for Handel og Industri" ikke engang indenfor sit eget Omraade formaar at skaffe Respekt for „Forhandlingsvejen", men et fremtrædende Medlem af dets Ledelse ikke blot stavnsbinder sine Funktionærer ved skrappe Konkurrenceklausuler, men tillige udviser en betænkelig Interesse for deres Organisationsret, og sluttelig om disse vigtige Spørgsmaal — afviser Forhandling.

Paa denne Baggrund turde det være betimelig — for at blive i Stilen — at spørge: Vil „Engageringskontoret" definitivt give Afkald paa at agere Forhandlingsorganisation paa sidstomtalte Façon, og kan det dele den Opfattelse, der fører til dette vort Krav?

Vi kræver intet Svar — og „Engageringskontoret" behøver intet. *Vilh. Hansen.*

„Personalets Interessekontor".

Medhjælperne under Administration.

I nogle danske Blade blev det for nylig oplyst, at der var stærke Kræfter i Bevægelse for at faa indført den adskillige Steder i Udlandet kendte Institution „Personalets Interessekontor", idet „en Kres af Mænd interesserer sig for Tanken og vil forsøge at faa den realiseret".

Det besynderlige — og mistænkelige — i denne Oplysning er, at det ikke er paa Grund af et Ønske hos Medhjælperne — der dog skulde benytte Kontoret — at Tanken fremkommer, men derimod at det er Principalerne, der pludselig er blevet saa omsorgsfulde for deres Personale, at de vil oprette et Kontor, der skal være Administrator for dette.

Da Spørgsmaalet jo først og fremmest angaar Medhjælperne, men da disse næppe vil blive spurgt om deres Mening, forinden Kontoret bliver til Virkelighed, vil det vistnok ikke være ubetime-

ligt at se lidt nærmere paa dette „Interessekontor" og dets Hensigter.

„Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken", Göteborg har i 1913 oprettet et Interessekontor, og af dettes Aarsberetning fremgaar det, at Kontorets Opgave er at ordne den enkelte Medhjælpers Økonomi. Der siges: — — „For Personer med smaa Indkomster vil ofte Udgiften til Husleje, Skatter, Forsikringspræmie, Klæder o. s. v. volde store Ubehageligheder. Lønnen behøves i høj Grad til de løbende Udgifter, og det er derfor yderst svært selv for den mest ordentlige at lægge Penge tilside af Lønnen til de faste Udgifter". Kontoret paatager sig derfor at afholde disse, hvilket foregaar paa den Maade, at Kontoret hver Maaned fradrager i Lønnen det Beløb, som de faste Udgifter repræsenterer, for bagefter at udbetale dette til de forskellige Kreditorer. Medlemmerne er paa den Maade fritaget for at spekulere over denne Side af deres Udgifter, hvilket naturligvis kan se meget tillokkende ud. Men der er al mulig Grund til at raabe Vagt i Gevær imod det System, som man under denne tilforladelige Form søger at lokke Medhjælperne ind paa; thi det betyder jo nemlig intet mindre end at disse giver sig ind under økonomisk Administration af deres Principaler, der derved er i Stand til at føre Kontrol med deres Medhjælperes Privatliv og intimeste Forhold. At dette meget let vil føre til et ubehageligt og uberettiget Posekiggeri og en ganske utaalelig Indblanden i Principalen uvedkommende Ting behøver vist ikke nærmere at paapeges. Det vil dog være rigtigst at gøre sig klart, at en saadan Kontrollering let kan virke løntrykkende og som Bremse paa Lønstigning; thi ser Principalen, at Medhjælperen forstaar den Kunst at klare sig paa en beskeden Gage, vil han næppe formaa at begribe Nødvendigheden af at hæve Medhjælperens Løn.

Et er i hvert Fald givet, og det er, at Medhjælperne ved et „Interessekontor" vil komme i et Afhængighedsforhold til Principalen, som langt vil overgaa det, som Kost- og Logisystemet nogensinde har været. Der drejede det sig kun om Føde og Husly, som Principalen vilde tjene lidt paa og have Indflydelse paa, medens Medhjælperen dog havde Raaderet over sin mere eller mindre knappe Gage, men „Interessekontoret" lægger netop an paa at faa Medhjælperne ind under et økonomisk Afhængighedsforhold, der vil medføre et ganske uværdigt og i Længden utaaleligt Formynderskab, som i Virkeligheden betyder, at Medhjælperne ganske sættes under Administration. Det vil ogsaa fremgaa klarere, naar man hører, at „Interessekontoret" optræder som Laanekontor overfor Medhjælperne, saaledes at S. K. F.s Interessekontor f. Eks., der beskæftiger 1858 Arbejdere, har udlaant Kr. 19191,94 til disse. Det turde være overflødigt at paavise en Medhjælpers Stilling i Tilfælde af Lønforhandling, naar han staar som Laantager og Debitor overfor Principalen — det kan man sikkert selv udmale sig.

Foruden denne Side af Virksomheden optræder „Interessekontoret" som Sparekasse for Medhjælperne, og man opfordrer ivrigt disse til at samle sig en lille Reservefond, hvad i Almindelighed ogsaa kun kan være af det Gode. Men det uheldige og farlige ligger i, at det er Principalen, der faar Administrationen af og Indblikket i Medhjælpernes Pengeforhold, og den Viden, som Principalerne derved forskaffer sig, vil vel nok spille ind i deres Dispositioner, naar der er Tale om Skifte i eller Indskrænkning af Personalet. Der er vel næppe nogen Tvivl om, at Principalen beholder den Medhjælper, der nøjsomt formaar at indrette sig med den lille Gage, saaledes at han endog kan faa noget tilovers af den til at indsætte i den af Principalen administrerede Sparekasse. Der er her en rig Tumleplads for de Medhjælpere, hvoraf der jo altid findes nogle, der ynder at gaa Principalen under Øjnene, og som Principalerne derfor sætter saa stor Pris paa, hvorfor „Interessekontoret" ogsaa, paa Bekostning af den rankryggede Medhjælper, vil medvirke til at forøge den Kategori, der krumryggede kryber og kravler for at opnaa deres Principalers Gunst.

S. K. F.s Aarsberetning fremhæver stærkt, at Benyttelsen af „Interessekontoret" er en ganske frivillig Sag, og der findes heller næppe en eneste trykt Bestemmelse om Tvangsbenyttelse. Det er sikkert ogsaa overflødigt at have dette paa Tryk; thi der findes jo saa mange Maader, hvorpaa man i „Venskabelighed" kan anbefale Kontoret til de af Een afhængige Medhjælpere, der desværre oftest er saaledes stillede, at de er nødsaget til at slaa af paa de simpleste menneskelige Rettigheder for at kunne skaffe sig det daglige Brød.

I Almindelighed er der vel ikke nogen Grund til at tage Hatten af, før man ser Manden, og det kan maaske siges, at det vilde være tidligt nok at beskæftige sig med „Interessekontoret", naar dette stod for Døren; men da Spørgsmaalet om et saadant Kontors Omplantning paa dansk Grund allerede har været drøftet i Bladene som en Sandsynlighed, og da Kontoret rimeligvis vil blive oprettet ganske udenom Medhjælperne, uden deres Kontrol og uden at de spørges, bør disse dog i Tide advares mod at indlade sig med saadanne Institutioner, selv om de kaldes „Personalets Interessekontor". Har man nemlig først rakt Fanden den lille Finger, tager han let hele Haanden, og lader man først „Interessekontoret" faa Indpas, saa slipper man ikke saa let af med det igen. Faren ved dette nye Paafund kan ikke fremhæves stærkt nok, netop fordi den fremtræder under den moderne Form, som vi kender fra „Engageringskontoret" paa Børsen, der hykler Interesse for Medhjælperne for netop at faa dem i Fælden. Vi maa erindre, at vi, saalænge vor Organisation har eksisteret, har bekæmpet Kost- og Logisystemet, der var et uværdigt og hæmmende Baand for vore Standsfæller; men var dette kun et Baand, der vel virkede snærende og generende, saa er „Interessekontoret" et Forsøg paa at smede en Lænke om Halsen paa Medhjælperne, for at faa dem til at gaa saa meget villigere under Aaget.

Lad os af al Magt vende os imod alt, hvad der truer vor Selvstændighed, ligemeget paa hvad Omraade det end er, og lad os ogsaa — hvis Spørgsmaalet virkelig skulde komme til at ligge for — lade „Personalets Interessekontor" lide den Skæbne, det fortjener, som det plumpe Forsøg det er paa at sætte Medhjælperne under økonomisk Administration.

Harald Heie.

Før Revisionen —

Udtalelser om Lærlingespørgsmaalet.

Vor Enquéte om Lærlingeuddannelse og Lærlingelovgivning fortsættes med efterfølgende Indlæg, der hidrører fra kendte Medlemmer af Centralorganisationen.

ORDET Lærling skulde man mene var temmelig let at definere. Definitionen ligger saa at sige i selve Ordet. Det kan derfor vanskeligt misforstaas, og man kan maaske heller ikke sige, at det bliver misforstaaet, men det er en kendt Sag, at det derimod i høj Grad bliver misbrugt.

Historien om Storkøbmanden, der aarlig antog indtil en halv Snes kvindelige „Lærlinge" og i „Læretiden" lønnede dem med 10 Kr. om Maaneden, udnyttede dem paa bedste Maade, og afskedigede dem, naar det passede ham, eller naar de selv mente, at de havde „udlært", og mente de kunde tilkomme en noget højere Løn, er jo ikke saa gammel. Men dette Tilfælde er ingenlunde enestaaende. Tværtimod. Man kan dristig sige, at de fleste Forretninger antager en Lærling, for at have en billig Arbejdskraft, mange for at have en billig Heldags-Bydreng, en ung Mand, der kan benyttes og som ofte udnyttes.

Ja, jeg kan ikke udtrykke mig mere nænsomt. Naar man tæn-

ker paa den Skandale, Lærlingeuddannelsen efterhaanden har udviklet sig til at blive, fristes man til at bruge stærke Ord.

Hvilke Vilkaar gaar en ung Mand ind til i den Forretning, der antager ham som Lærling, for at benytte ham til Bydrengearbejde, og til alt andet, der slet ikke vedrører hans Uddannelse? Man forstaar, at de ikke kan være gode og for manges vedkommende bliver Læreaarene en Skuffelse. — Den unge Mand kommer lige fra Skolen, hvorfra han ved, at den Mand eller de Mænd, der dér stod som hans Lærere, følte, at de havde Forpligtelse til at lære ham saa meget som muligt, og nu da han har valgt sin Livsbane, valgt det Arbejde, hvorpaa han skal bygge sin Fremtid, gaar han ud til det med dristige Forhaabninger om, at han i de fire-fem Aar vil modtage en Uddannelse, der sætter ham istand til ved Læretidens Udløb at kunne udfylde sin Plads ved Faget. Han mener, hvad der jo er ganske selvfølgeligt, at den Mand, der har antaget ham som Lærling, og dermed ogsaa har paataget sig Forpligtelse til at uddanne ham fagligt, virkelig vil være en Lærer for ham.

Maaske forlader han efter de fire-fem Aars Forløb sin Læreplads i bitter Erkendelse af, at han dér kun var billig Arbejdskraft, og han føler, at det faglige Grundlag, der er givet ham, er yderst slet. Men nu er det for sent at filosofere over hvorfor der ikke fra Fagets og fra Offentlighedens Side ogsaa stilles Fordringer til de Skoler, hvor man lærer det praktiske, faglige Arbejde. Nu maa han selv — maaske ved Tab af Arbejdsløn — søge at lappe de svage Steder.

Og man maa spørge med den unge Mand: Hvorfor har man, samtidig med, at man har stillet Krav til de Skoler, hvor Fagenes Udøvere modtager den teoretiske Uddannelse, undladt at stille Krav til de Skoler, Lærepladserne, hvor de faar den praktiske Uddannelse.

Har man ikke haft Vilje til at skabe virkelige Betingelser og Garantier for Lærlingens Uddannelse?

De Lovgivere, der i 1889 lavede Lærlingeloven, havde bevisligt ikke denne Vilje, og den Kendsgerning at Loven, Handelens, Industriens og Haandværkets mægtige Opsving og Udvikling til trods, er gældende den Dag i Dag, er et sørgeligt Bevis paa, hvor ringe Interesse man har vist dette i Virkeligheden saa vigtige sociale og samfundsmæssige Anliggende. — Vel har man indrømmet, at Reformer haardt tiltrængtes, men Erhvervene, i hvis Magt det dog laa paa egen Haand at gennemføre saadanne, har ikke taget noget Initiativ dertil, ud over ret spredte og betydningsløse Forsøg, samt Oprettelse af nogle Fagskoler, som Lærlingene i nogle sene Aftentimer kunde faa Lov at frekventere.

Det højtpriste private Initiativ har sandelig ikke i dette Spørgsmaal skabt nogen Glorie om sig, men har omtrent maattet give blankt op.

Derfor maa man med Glæde imødese Regeringens Indgreb i Sagen, og Enhver, der er interesseret i Spørgsmaalet, maa med Spænding afvente Resultatet af det Arbejde, der for Tiden udføres i Ministeriet, for at finde en Ordning af Spørgsmaalet.

Lad os haabe, at Afgørelsen skaber Betingelser og virkelig Garanti for, at Lærlingeuddannelsen føres ind i et sundt Spor.

Christmas.

* * *

Tegn og Varsler tyder paa, at den forældede Lærlingelov af 30. Marts 1889 endelig skal frem til Revision. Derfor er det nødvendig, at man af alle Kræfter arbejder paa, at faa det bedst mulige ud af dette sociale Lovgivningsarbejde, der i saa høj Grad vedrører Handelsstanden.

Hvor urimeligt er det ikke at Lærlingeloven kun virker beskyttende for den ene Part, og det endda den stærkeste: Principalerne, medens den anden Part: den vordende Medhjælper, næsten er uden Beskyttelse. Med Henblik derpaa maa den reviderede Lærlingelov faa en saadan Affattelse, at den bliver til virkeligt Værn for den opvoksende Medhjælperstand.

Som der findes adskillige Principaler, der gør alt for, at den unge Medhjælper, der er ham betroet, bliver oplært til en dygtig Købmand, findes der ogsaa mange, som hverken har Lyst eller Evne til at give Lærlingen den Uddannelse, som han selv og Samfundet kan være tjent med. Mod saadanne Principaler er det, at Loven særlig skal tage Sigte.

Et Omraade, hvor det kunde ønskes, at Loven maatte indføre strænge Bestemmelser, er mod Misbrug af den unge Arbejdskraft. Meningsløst er det at opretholde en 4-aarig Læretid, og deraf bruge de 2 à $2^1/_2$ Aar af Lærlingens kostbare Tid til Bydrenge- og Karlearbejde, uden at han i denne Tid beskæftiges ved det virkelige forretningsmæssige Arbejde i Butik og paa Kontor. Lad vort Krav være en 3-aarig Læretid, med en god Uddannelse saavel i Butik som i Handelsskole.

Af megen Vigtighed er det ogsaa, at Handelsskoleundervisningen bliver obligatorisk. Endvidere, men ikke mindst, maa Programmet for Fremtidens Undervisning formes saaledes, at den paa virkningsfuld Maade, i Modsætning til nu, bliver til Gavn for alle Handelsstandens Rekrutter. Saaledes som det nu er, bliver det Engros-Handelens Lærlinge, som høster størst Gavn deraf. For Detailhandelens Lærlinge er der ikke gjort meget, og Kravet maa derfor blive, at der indføres Fagundervisning i Handelsskolen. Fag som Varekundskab, Kemi, enkelt Bogholderi, muligvis ogsaa et Kolonne-System i Bogholderi, er Undervisnings-Grene, der vil være til stor Gavn for Detailhandelens Lærlinge, og i Særdeleshed for dem, som har en Læreplads i en af de mangeartede Specialforretninger. Undervisningen i Varekundskab og Kemi, maa tilrettelægges saaledes, at Lærlingen lærer Raastoffer, Hjemsted, Dyrkningsmaader, Forsendelsesformer, Forædlingsprocesser, Forfalskninger o. s. v. at kende.

Hvad Bogholderiundervisningen angaar, da maa den være anlagt saaledes, at den kan bruges i en Detailhandel, saavel til den daglige Bogføring som ved Aarsafslutning.

Ydermere vilde det være heldig om Loven fastslog, at den udlærte Medhjælper fik Lejlighed til at aflægge en offentlig Prøve til Bedømmelse af de under Læretiden erhvervede Kundskaber.

Efter bestaaet Prøve skulde da udfærdiges et Testimonium, som absolut skulde erstatte alle de uheldige Anbefalinger, en Medhjælper nu møder op med. Til Bedømmelse af disse Lærlingeprøver nedsættes Kommissioner, bestaaende af et lige Antal Principaler og Medhjælpere, udpegede af de respektive Organisationer. Genemførelsen af disse Forbedringer kan opnaas ad to Veje. Enten ved Bibeholdelsen af den nuværende Undervisningsform, med Fremrykning af Tiden til et tidligere Tidspunkt paa Dagen, eller ogsaa hele Lærlingens Handelsskoleundervisning samlet under ét i et $^1/_2$ aarligt Kursus, der finder Sted mod Slutningen af Læretiden. — Hovedsagen er, at Undervisningen foregaar paa et Tidspunkt, hvor Lærlingen er modtagelig for de Krav, der stilles til hans Opfattelsesevne.

Odense, Septbr. 1917. *C. Hansen-Møller.*

* * *

Lærlinge-Benævnelsen har jeg aldrig kendt for mit Vedkommende.

Udstyret med Preliminæreksamen blev jeg nemlig antaget som Elev ved Handelen. Selvfølgelig var dette „Handelen" hverken Kolonial eller Manufaktur, endsige Isenkram. Nej, — noget meget finere, og antagelig derfor ogsaa for de yngste Aspiranters Vedkommende forlenet med en finere Benævnelse end i andre Brancher.

For min Uddannelse ved Faget betaltes der 400 Kroner (100 Kr. pr. Aar), og saa blev der endda tilkendegivet min Fader, at det var meget billigere, end mange andre Forretninger i Branchen gjorde det.

Naa, min Fader har det sikkert været magtpaaliggende for min Skyld at faa mig i en pæn Stilling i Samfundet, og han

er jo sagtens den Gang gaaet ud fra, at jeg efter min Uddannelse i højere Grad selv vilde være i Stand til at tjene til Livets Ophold, naar jeg kom til denne „fine" Branche.

At han i saa høj Grad tog Fejl, har han senere maattet sande, naar hans Pengepung adskillige Gange har maattet yde Bidrag til et Sæt Tøj, Støvler og a. lign., idet Gagen i Branchen viste sig at staa i omvendt Forhold til „Finheden", fremfor andre Brancher indenfor Handelen.

— — —

Min første Dag som „Elev" maler sig tydeligt i min Erindring — særlig Afslutningen.

Forretningens Indehaver udstyrede mig nemlig med Fejekost og Fejeblad med vaadt Sand, og efter at have vendt Spyttebakkernes Sand-Indhold ud paa Gulvet, fik jeg en grundig Undervisning i mit afsluttende Dags-Arbejde, et Arbejde der ikke gik hen uden Spor paa mine hvide Manchetter, men som jeg fik en saadan Rutine i, at jeg ligefrem glædede mig til at lære denne Kunst fra mig senere. Desværre — eller heldigvis, mener jeg, — har jeg aldrig senere truffet paa en saa „fin" Forretning.

Af Arbejde var der ikke for meget i Forretningen, jeg fik derfor fri en Time midt paa Dagen til at spadsere en Tur; men da det første Dag blev mig betydet, at jeg passende kunde tage „Rolf" — Chefens Køter, der altid førtes i Snor — med, blev disse Traveture efterhaanden fra at være mig en Vederkvægelse til en Modbydelighed.

Andre „Episoder" fra min „Lære"-Tid har ogsaa gjort, at jeg har faaet et „socialistisk" Syn paa Lærlingeforholdene, som det arter sig i vore Tider indenfor Handelsstanden.

En Dag blev jeg kommanderet op paa Top-Loftet. Dér havde Chéfen et Dueslag; ca. 50 Raceduer af alle Arter boltrede sig dér, og som hos alle andre Skabninger er Renlighed selvfølgelig ogsaa hos Raceduer paa sin Plads, men jeg var ærlig talt lidt i Vildrede med af hvilken Art min Stilling i Samfundet var, hver Gang jeg, d. s. v. kvartaarlig, indfandt mig med Fejebladet i Dueslaget.

— — —

Kong Frederik den Ottende havde en Dag adviseret sin Ankomst til Byen. Facaden skulde i den Anledning pyntes, og jeg blev udset til at skaffe det nødvendige hertil. En Trækvogn blev kørt, frem og jeg maatte køre en halv Mil til den nærmeste Bøgeskov for at hente Grønt. Det blev ogsaa storslaaet. Hele Natten pyntede vi. Et Billede af Kongen og Dronningen fik vi anbragt omkranset af Dannebrogsflag og Bøgeløv.

Jeg var sikker paa den Nat, at Kongen vilde faa Glædestaarer i Øjnene, naar han saa vort Kæmpe-Udsmykningsarbejde. Dersom han blot var kommen gennem den Gade, men det gjorde han slet ikke. Til stor Harme for min Chef.

Det lignede nu da forresten heller ikke noget af Kongen.

Efter at jeg havde været 3 Aar i „Lære", fik vi en Hest og en lille Ponnyvogn. Da Bydrengen var i Skole det meste af Dagen, blev det mit Arbejde at flytte og vande Hesten hver Formiddag og Eftermiddag. Og da Chefen jo ikke kunde lægge sine Køreture efter Bydrengens Skoletid, maatte jeg selvfølgelig ogsaa regelmæssigt hente Hesten og spænde for og fra, ja et Par Gange blev jeg anmodet om at vaske Vognen, for Chefens Køretøj skulde jo nødig ligne ét fra Landet.

Disse og mange andre Arbejder blev det mig paalagt at udføre i min Egenskab af „Elev" ved Faget, saa jeg er overmaade glad for, at jeg ikke blev anbragt som almindelig „Lærling" ved Handelen.

Guderne maa vide, hvad der saa vilde være blevet budt mig!

M.

* * *

Ved Fællesrepræsentationens Møde i Middelfart først i September førtes en „lang og livlig" Debat om Lærlingeloven. Kontorchef Sv. Neumann fra Indenrigsministeriet gjorde Rede for Lovens Revision og adskillige Provins-Haandværksmestre havde Ordet. Man var navnlig betænkelig ved den teoretiske Uddandannelse, og Tonen var gennemgaaende kølig. Hovedet paa Sømmet synes at være truffet af en Mand fra Korsør, der hedder Sørensen. Han udtalte ifølge Referat i „Middelfart Venstreblad":

> „Saa lidt Arbejde som muligt og saa stor Fortjeneste som muligt, er Nutidens Løsen. Det kan ikke blive ved at gaa i Længden. Mere Tvang over Lærlingene skal vi have".

Her er intet at tage fejl af. Det er en Mand, der er utilfreds med Forholdene og vil have dem forandrede. Han staar uden Tvivl ikke alene, der er endnu en god Del Middelalder tilbage hos den danske Hr. Sørensen. Den ytrer sig ofte organiseret og betyder i dette Tilfælde en Klasses direkte Interesse i at skrue Tiden tilbage til Enevældens Dage.

Kampen for en moderne Lærlingelov er en Kamp for Klasseinteresser. Jeg er henvist til at sælge min Arbejdskraft. Jeg gør hurtigt den Erfaring, at der skal tinges om Prisen og at jeg i Reglen er den, der trækker det korteste Straa. Gør jeg mig den Ulejlighed at undersøge Grunden hertil, kommer jeg oftest til det Resultat, at Udbytningen er sat i System. Men det hænder maaske ogsaa, at jeg ikke kan klare mig i Konkurrencen, fordi jeg kan for lidt, og at den lave Løn begrundes med dette. Og saa staar jeg der med en tabt Chance.

Det gaar Tusinder saaledes. Efter Konfirmationen kastes de paa Markedet, og efter fire eller fem Aars Forløb er de „udlærte". Den samme Principal, der kan tælle de Timer, han har ofret paa sin Lærlings Uddannelse, annoncerer efter „dygtige", „absolut dygtige", „perfekte" Medhjælpere og vilde sikkert helst skaanes for en Ansøgning fra Medhjælpere, hvis Uddannelse er sket under hans Varetægt.

Staten har gennem Aarhundreder set sin Interesse i at uddanne Borgere videnskabeligt, og har til dette Formaal stillet betydelige Midler til Raadighed. Det er et relativt Faatal af Befolkningen, der kan nyde godt af denne Rundhaandethed. Det vil derfor være en rimelig Fordring i det mindste at beskytte en langt større Kreds af Borgere ved gennem en moderne Lærlingelov at hindre en Udbytning, der er frodig som Svamp i Skyggen af det private Initiativ, den almindelige Egoisme.

Staten maa have duelige Borgere.

P. W.

* * *

I sidste Nummer af D. H. & K. M. T. ser jeg, at man ved den forventede, forestaaende Revision af Lærlingeloven ønsker Læretiden nedsat til 2 à 3 Aar. Denne Ordning tror jeg dog ikke, om den blev gennemført, vil blive modtaget med lige stor Glæde af alle Medhjælpere, og særlig de ældre. Thi for os vil det sikkert medføre, at der bliver endnu flere unge Medhjælpere, end der i Forvejen er, derved at der i mange Forretninger holdes 3—4 Lærlinge og kun én Kommis.

Resultatet vil derfor, efter mit Skøn, blive at vi ældre Medhjælpere vil have Vanskelighed ved at opnaa Engagement til nogenlunde ordenlig Gage, naar der gaar saa megen ung Arbejdskraft, som selvfølgelig er til Disposition for en lavere Løn.

Bestemmelsen om, at Antallet af Lærlinge skal staa i et passende Forhold til Forretningens Størrelse, bliver forhaabentlig optaget i den reviderede Lov, da man jo mange Steder er Vidne til at endog ret store Forretninger udelukkende føres ved Lærlinges Hjælp. Ligeledes vil det være formaalstjenligt om det bestemtes, at ufaglærte Købmænd ikke maa have Lærlinge uden samtidig at have faglært Kommis i Forretningen. Jeg har selv været ansat i en saadan Forretning og beklager baade Lærlinge, der skal gaa ud derfra som Kommis, og Købmanden, der faar en saadan Medhjælper.

Med Hensyn til Handelsskoleundervisning bør det særlig med Henblik paa Land-Forretningerne paabydes, at denne er obliga-

torisk, da jeg af Erfaring véd, at kun ganske faa Lærlinge faar Tilladelse til 2—3 Gange ugentlig at rejse til nærmeste By, for at frekventere Handelsskolen.

Og saa maa vi oprigtigt haabe, at der nu ved den forestaaende Revision bliver taget kraftig fat paa det for os og mange andre saa vigtige Spørgsmaal, saaledes at den reviderede Lov ikke blot kan opfylde Tidens, men ogsaa de første Aartiers, berettigede Krav til en forsvarlig Lærlingeuddannelse. *P. G.*

Kamporganisation?

TIL den Artikel om ovenstaaende Emne, som Hr. Th. Hansen, Aalborg har skrevet i D. H. K. M. T. Nr. 17, kunde jeg ønske at knytte nogle Bemærkninger. Med 43 Aars Erfaring som Handelsmedhjælper har jeg maaske nogen Ret til at tale med om dette Spørgsmaal.

Med Hensyn til Organisationsudvikling, mener jeg man kunde opstille følgende Skala:

1. Stadium: Medlemmer af et Fag søger at danne en Organisation til Højnelse af Standens kulturelle Niveau, til Forbedring af Arbejdsforhold og økonomiske Vilkaar.
2. — Organisationen oprettes.
3. — Man søger den udviklet til at modstaa Angreb; i første Linje, Retten til at staa i Organisationen.
4. — Større Sammenhold opnaas, saaledes at Organisationens Repræsentanter kan paaregne saa meget Hensyn, at de ved Forhandling med Modparten kan søge fagmæssigt at gennemføre Reformer.
5. — Naar fredelig Forhandling ikke lykkes, forsøges kraftigere Midler anvendt, naar Muligheden for Gennemførelse af de stillede Krav blot er nogenlunde rimelig.
6. — Naar Organisationens Udvikling er naaet dertil, at Antallet af endnu udenforstaaende Fagfæller er underordnet, saaledes at den med den Ret, som Organisationens Magt giver, ved en fornuftig Taktik kan søge ethvert rimeligt Krav gennemført.

Hvornaar en Organisation tør betegnes Kamporganisation, og til hvilket Stadium vor Centralorganisation er naaet, skal jeg ikke opkaste mig til Dommer over. At der for os dog er temmelig langt til Vejs Ende, staar mig imidlertid ganske klart.

Det maa jo erindres, at der her er Tale om et meget uensartet Medlemsmateriale, med Medlemmer af begge Køn, udgaaet fra meget forskellige Samfundslag, hvad der for Eksempel medfører, at Lønforhold i mange Tilfælde spiller en meget forskellig Rolle. Selv hvor de økonomiske Forhold er af største Betydning, vil ofte en vis Overklassefølelse — hvor meningsløs den end er — let gøre sig gældende og virke til Skade for hele Sammenholdet samt være en Hindring for Organisationens hurtige Fremgang.

Hvad en god Organisation er værd, behøver man ikke at diskutere i Øjeblikket, og Fremtiden vil sikkert i stigende Grad forøge Betydningen.

At enhver faglig Sammenslutning bliver en Kamporganisation, naar den føler sig stærk nok, viser Lægernes Organisation, der praktisk talt ikke mere taaler Kritik udefra. Farmaceuterne, der saa godt som enstemmigt erklærer Strejke, fordi en enkelt Regeringsforanstaltning kolliderer med deres Interesser, Lærerforeningen, der boykotter ledige Embeder. Organisationer med saa forskellig økonomisk Basis som Skibsførere, Styrmænd, Maskinmestre og Søfolk kan udmærket samarbejde, naar den samlede Søfarts Interesser fordrer det. Funktionærer i Stat og Kommune i alle Etater og af alle Grader har netop dannet Fællesorganisation og truer med Generalstrejke, for at opnaa en passende Regulering af deres Lønvilkaar.

Naar alle disse Organisationer har naaet en saa afgørende Betydning, er Aarsagen sikkert overvejende den fra Arbejderklassen udgaaede Sammenslutningstanke. Gennem haarde Kampe er Fagforeningsbevægelsen trængt igennem, og har bragt Fremgang og afballancerede Forhold ind i alle Fag, en Ordning, der nu sikkert fra alle Hold anerkendes som uundværlig. Disse Resultater skyldes efter min Mening i høj Grad den med Fagforeningsbevægelsen parrallelløbende politiske Bevægelse, der har bragt Arbejdernes Repræsentanter ind i Kommune og Amtsraad, i Rigsdag og Regering. I England med de gamle, fasttømrede Fagforeninger, men meget svage politiske Arbejder-Bevægelse, lader Arbejderbefolkningens Levesæt meget tilbage at ønske i Sammenligning med de tilsvarende Forhold hos os. Her derimod følger den af selvstændige Mænd bestaaende, men med Arbejderne socialt ligestillede Husmandsbevægelse i stedse stigende Grad det socialdemokratiske Parti.

Uden at ville anbefale Handels- og Kontormedhjælpernes Centralorganisation at søge sin hidtil førte Kurs forandret ved Indmeldelse i „De samvirkende Fagforbund" eller Tilknytning til „Socialdemokratisk Forbund", mener jeg det absolut rigtigt at have Føling med Arbejderpartiet, saaledes at det er muligt at vi kan faa vore egne Talsmænd frem dér, hvor de store Spørgsmaal afgøres.

Handels- og Kontormedhjælpernes Kaar er endnu for det store Flertals Vedkommende af proletarisk Art, og skal der ske Fremskridt af Betydning, er det absolut nødvendigt, at Centralorganisationen holdes samlet, for ved tilstrækkelig Elasticitet i taktisk Henseende — eftersom Forholdene nu ligger — at søge Samlingen fortsat i hurtigere Tempo. Kun derved vil det være muligt at gøre Cenntralorganisationen til en Kamporganisation indenfor et overskueligt Tidsrum.

Kjøbenhavn, d. 20. Septbr. 1917. *V. A. Bruhn.*

Fag-Undervisning.

Unge Handelsmænds Uddannelse.

FORENINGEN af dette Navn har udsendt sin Beretning for Skoleaaret 1916—17, en Brochure paa ca. 100 Sider, der indledes med Handelsminister C. Hages Mindetale over Foreningens afdøde Formand, Grosserer Holger Petersen, og dennes veludførte Portræt.

Beretningen fortæller om, at den Nedgang i Elevernes Antal, som Verdenskrigens Udbrud medførte, nu er ganske udlignet, saaledes at „Købmandsskolen"s Aftenundervisning har været fuldt optaget i det forløbne Skoleaar. Iøvrigt har de almindelige Vanskeligheder, der under de forhaandenværende Forhold møder alle Erhverv, ogsaa sat Præg paa Skolens Virksomhed, dels gennem stærk Stigning af Driftsudgifterne, dels ogsaa derved, at stor Travlhed i flere Brancher synes at have medført flere Forsømmelser end sædvanlig — et Forhold, der naturligvis er meget uheldigt, og følgelig ikke burde faa Indflydelse paa Skolens Gerning.

De økonomiske Vanskeligheder er dog overvundne ved „Handelsstandens aldrig svigtende Støtte", ligesom Skolen fra anonym Side er sat i Stand til at yde de ved den ansatte en fuld Maanedsgage i Dyrtidstillæg.

Udover, at Forsikringsskolens Plan, efter Samraad med praktiske Forsikringsmænd, bliver ændret og derved vil opnaa en mere sikker og hensigtssvarende Form, vil de tidligere handelsvidenskabelige Forelæsninger ophøre og erstattes af en Handelshøjskoleafdeling, hvor der om Aftenen vil blive givet videregaaende Undervisning. Foreløbig optages Fagene: Nationaløkonomi, Handelsteknik, Bogføringsteori, Penge- og Bankvæsen, Handelshistorie og Literaturlæsning. Undervisningen, som er valgfri, vil i det første Halvaar væsentlig foregaa i Form af Forelæsnin-

ger, hvortil der i de følgende Halvaar vil slutte sig Studiekredse, hvor Deltagerne kan faa Øvelse i at arbejde selvstændigt.

Handelshøjskoleafdelingen afviger fra Købmandsskolens øvrige Undervisning ikke blot ved Undervisningens Form, men ogsaa ved, at den er beregnet paa et noget ældre og modnere Publikum end det, der i Almindelighed søger Købmandsskolen. Forudsætningen for at kunde deltage vil som Regel være, at man enten har gennemgaaet en højere faglig eller almen Uddannelse, som den f. Eks. gives i Niels Brocks Handelsskole eller til Studentereksamen, eller at man har erhvervet sig en tilsvarende Indsigt gennem fleraarigt Arbejde i det praktiske Forretningsliv. —

„Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse" har fra Staten og Kjøbenhavns Kommune som ogsaa fra en Række Firmaer og Enkeltpersoner i Aarets Løb modtaget meget betydelige Tilskud, Legater o. s. v., og har blandt andet derved evnet at uddele adskillige Rejselegater til unge Handelsmænd, som af Uddannelseshensyn søgte Stilling i Udlandet.

Aarhus Handelshøjskole.

Aarsberetningen fra denne Skole indeholder Meddelelser om Undervisningen, hvoraf fremgaar, at Skolen har optaget Foredrag som organisk Led i Undervisningen. Foredragene omhandler Retslære, Kultur- og Literaturhistorie og fritvalgte Emner, som f. Eks. Arbejdet paa Skolen og i Hjemmet, tagende Sigte paa at lære Eleverne en fornuftig Økonomi med Tiden, en rigtig Arbejdsmetode, der kan føre hen til et selvstændigt Studium, endvidere over handelspolitiske Systemer, Akkord og Konkurs etc.

I Tilknytning til en Del af Foredragsstoffet og til Undervisningen i Nationaløkonomi og Handelslære aflægges Besøg i praktiske Virksomheder, og gennem Støttetimer søger Skolen at yde Eleverne, naar og hvor det tiltrænges, Hjælp til Selvhjælp. Dels anvendes Støttetimer til Hjælp for Elever, der ved Indtrædelse i Skolen viser sig at være noget tilbage i enkelte Fag, og dels til Hjælp for en hel Klasse, naar Ferie eller Fridage har ramt et Fag særlig haardt, eller naar Flertallet af en Klasses Elever arbejder for tungt i et eller andet Fag.

Af Beretningen fremgaar, at Skolens Elevantal i det forløbne Aar har været 57, hvoraf 26 demitteredes. Skolen har i Tilskud fra Stat, Byraad, Amt og lokale Foreninger modtaget 3824 Kr., af hvilke 3060 Kr. er anvendt til Fripladser.

Aarhus Handelshøjskole optager Elever til hel- og halvaars Kursus 1. Maj og 1. November, medens Elever til korte Kursus i et eller flere Fag kan optages til enhver Tid.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Assens. Søndag den 16. ds. Kl. 3 afholdtes Medlemsmøde paa „Marcussens Hotel". Formanden bød Velkommen, og klarlagde derefter Formaalet med den fynske Fællesrepræsentation, til hvilken der skulde vælges to Repræsentanter. Efter at Medlemmerne enstemmigt havde tilkendegivet deres Tilslutning til Fællesrepræsentationen, valgtes d'Herrer Lausen og Knudsen til Repræsentanter, samt Herr Møller som Suppleant. *A. Hansen.*

Brande. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes paa „Brande Afholds- og Højskolehjem", Tirsdag den 9. Oktbr. Aften Kl. 8.

Dagsorden efter Lovene. Alle Medlemmerne bedes møde.

Bestyrelsen.

Helsingør. Ved vort første Medlemsmøde i denne Sæson den 12. Septbr., holdt Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, et interessant Foredrag om Handels- og Kontormedhjælpernes Organisationsbestræbelser og Arbejdsvilkaar i de sidste 20 Aar.

Den ordinære Generalforsamling afholdtes den 19. Septbr. Til Dirigent valgtes Frk. Caritta Jørgensen.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, og Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, der udviste en Kassebeholdning af Kr. 288,65. Regnskabet godkendtes.

Til Formand genvalgtes Hr. E. Andreasen og til Bestyrelsen H. Petersen og Laura Larsen samt nyvalgtes N. Nielsen og E. Petersen.

Til Suppleanter valgtes Valborg Andersen og Marie Thomsen. Til Revisorer genvalgtes Mary Larsen og Caritta Jørgensen.

Til Agitationsudvalget valgtes derefter Grønbeck, Rasmussen og Frk. Rosell.

Formanden sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: H. Petersen, Næstformand, Laura Larsen, Kasserer, C. Petersen, Sekretær og N. Nielsen, Repræsentant.

Husk vore Mødeaftener den 10. og 24. Oktober.

E. L. Petersen, p. t. Sekretær.

Hjørring. Tirsdag den 28. August afholdtes et stort Medhjælpermøde, hvortil samtlige Byens Medhjælpere var indbudt, og havde samlet saa mange unge Mennesker, som „du Nords" lille Sal kunde rumme.

Efter at en Indlednings-Sang var afsunget, bød Formanden, H. Hein, Velkommen og gav Ordet til Folketingsmand Sørensen-Vanggaard, der i et 1½ Time langt Foredrag om Vestkysthavnesagen holdt Tilhørerne i Aande.

Folketingsmandens livlige og interessante Foredrag var til en Begyndelse en Skildring af Forholdene ved Vestkysten, saavel hvad Land som Hav angaar, og gled derefter over i en Omtale af de Kaar, som er det danske Fiskeri beskaaret, Kaar, som er ringere, end de kunde og burde være, ene og alene fordi vi mangler Havne som Basis for dette Erhvervs gode Trivsel og Udvikling.

Derefter omtalte Folketingsmanden, hvad der gennem Aarene var gjort med Henblik paa Løsningen af den nationaløkonomiske Opgave, som et udvidet Fiskeri maa betegnes som; herunder Bestræbelserne for Anlæget af Havne paa Vestkysten, Bestræbelser som nu er resulteret i Lovforslag ang. Havnene ved Tyborøn, Helshage og Hirtshals, Molen ved Løkken og i Ringkjøbing Fjord.

Sluttelig skildrede Foredragsholderen de paagældende Love og Anlægenes Betydning for et livligere Samkvem mellem de nordiske Lande.

Folketingsmandens Foredrag, der paahørtes med stor Interesse, modtoges med livligt Bifald, hvorefter Formanden takkede, fordi Folketingsmanden havde givet Medhjælperne, der af Hensyn til Arbejdet havde været forhindret i at møde frem ved tidligere Møder ang. denne Sag, Lejlighed til paa en nem Maade at sætte sig ind i Sagen. Hertil sluttede Forsamlingen sig ved at rejse sig.

Derefter samledes man om Kaffebordet til et lille hyggeligt Samvær i en Times Tid.

Tirsdagen den 16. Oktober Aften Kl. 8 pr. ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Beretning. 2. Kvartalsregnskab for Arbejdsløshedskassen. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Medlemmer til Bestyrelsen. 5. Eventuelt.

Medlemmer! Mød talrigt og mød præcis! *Bestyrelsen.*

Horsens. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Tirsdag den 9. Oktober, Aften Kl. 8 pr. paa „Palækaféen" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren fremlægger Arbejdsløshedskassens Regnskab. 4. Behandling af indkomne Forslag. 5. Valg af Formand. 6. Valg af to Bestyrelsesmedlemmer (efter Tur afgaar Niels Dahl og Borberg Madsen). 7. Valg af Agitationsudvalg. 8. Den fremtidige Virksomhed. 9. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden, Sten Vandborg, Aaboulevard 7, i Hænde senest den 3. Oktober. *K. R.*

Langeland. Afdelingen afholdt Torsdag den 13. ds. ordinær halvaarlig Generalforsamling.

R. Piil blev valgt til Dirigent. — Formanden aflagde derefter Beretning om Afdelingens Fremgang i det forløbne Halvaar, og udtalte sin Glæde over den store Tilgang af nye Medlemmer, Foreningen havde faaet, — nemlig 22.

Kassereren fremlagde Regnskabet, som godkendtes.

Derefter skred man til Valg af Formand ved hvilket Herr Edv. Hansen blev valgt, i Stedet for Herr K. Pelch, som desværre skal rejse fra Byen 1. Oktober.

Den øvrige Bestyrelse blev sammensat saaledes: Næstformand A. Graversen (nyvalgt), Kasserer Herr R. Piil (genvalgt), Sekretær Frk. E. Hansen (genvalgt) og Herr V. Wöldike (nyvalgt). — Til Suppleant valgtes Frk. A. Greve og til Revisor Frk. E. Peuschel.

Under „Eventuelt" var der indkommet Forslag om Forandring af en Paragraf i de lokale Love. Vedtoges!

Til Repræsentanter til det fynske Repræsentantskabsmøde i Odense blev Formanden, Herr Edv. Hansen og Kassereren Herr R. Piil valgtes, hvorefter Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Dirigenten og den afgaaede Formand.

Aftenen sluttede med fælles Kaffebord, hvor der blev holdt flere smukke Taler, i Særdeleshed for den afgaaede Formand, som

Foreningen meget beklagede at skulde miste. Sluttelig blev der talt og udbragt et Leve for C. O. og Afdelingen.

Medlemmerne bedes møde lige saa talrigt, og hverandentorsdag Aften, som til Generalforsamlingen. *Ella Hansen,* Sekretær.

Løgstør. Mandag den 10. September havde Afdelingen en stor Dag, idet vor Forretningsfører Herr Jens Johansen, Kjøbenhavn, gæstede Løgstør og om Aftenen talte ved et offentligt Møde paa „Hotel du Nord". Ved ihærdig Agitation var det lykkedes at samle alle Kolleger paa 3 nær. Referenter var mødt for „Løgstør Avis" og „Vesthimmerlands Social-Demokrat".

Formanden aabnede Mødet, bød Velkommen og gav Ordet til Herr J., som i et klart Foredrag skildrede Organisationens Betydning og Støtte for Medhjælperne. Omtalte Lærlingeloven og sluttede med at fremhæve, at Maalet var at skabe Tillidsforhold, bygget paa gensigig Respekt mellem Principal og Medhjælper.

Agent O. Frandsen ironiserede over at der var Medhjælpere, som af Frygt for deres Principal ikke turde staa i Foreningen. — Skrædder Kjergaard tilsagde paa Th. Knudsens Vegne Medhjælperne al mulig Støtte gennem „Soc. Dem." Til sidst sluttede Formanden Mødet med en Tak til Talerne og Referenterne, og udbragte et kraftigt besvaret Leve for C. O.

NB. Husk Mødet hver Torsdag Aften Kl. 8 og mød alle, da Bestyrelsen jo ellers ikke kan arrangere Underholdning af fremmede Kræfter. *Formanden.*

Maribo. I det forløbne Sommerhalvaar har Afdelingen haft nogle vellykkede Cykleudflugter og Sejlture ligesom den deltog i det Loll.-Falst. Sommerstævne i Rødby med 31 Medlemmer.

Torsdag den 21. September afholdtes det første Møde i Vintersæsonen i Bangs Haves Pavillon. Ca. 50 Medlemmer var mødt, saa det tegner jo for god Tilslutning til Møderne i kommende Sæson.

Onsdag den 10. Oktober afholdes paa „Carl Nielsens Hotel" ordinær halvaarlig Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Beretning fra Formanden. 3. Kassereren fremlægger Regnskabet til Godkendelse. 4. Valg af Bestyrelse; efter Tur afgaar d'Herrer Wied-Kirkegaard, Otto Jensen og L. Godsted, samt to Suppleanter; efter Tur afgaar Redaktør Rasmussen og Th. Jensen. 5. Valg af nyt Agitationsudvalg. 6. Anskaffelse af en Fane til Afdelingen. 7. Eventuelt. *H. Rødel.*

Nykjøbing F. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag den 10. Oktober med Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Valg af 1 Suppleant. 7. Valg af Formand til Agitationsudvalget. 8. Valg af 6 Agitationsudvalgsmedlemmer. 9. Indkomne Forslag. 10. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet, maa indsendes til Formanden senest Lørdag den 6. Oktober. *H. B.*

Nykjøbing M. Tirsdag den 18. September begyndte Afdelingen sine ugentlige Møder i „Haandværkerforeningens" Lokaler.

Formanden gav en Oversigt over C. O.s Fremgang i det forløbne halve Aar, hvilket paahørtes med stor Interesse og hvorefter der udspandt sig en livlig Diskussion.

Tirsdag den 9. Oktober afholdes Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Formandens Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskab. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Eventuelt.

Alle Medlemmerne anmodes om at møde, for at være medbestemmende om hvem der skal være Afdelingens førende Kraft, da Formanden ikke ønsker Genvalg.

Jens Jensen.

Odense. Efter at have sikret Foreningen nye Lokaler paa „Industripalæet" aabnedes Vintersæsonen med en særdeles vellykket selskabelig Sammenkomst Onsdag den 19. September.

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag den 3. Oktober. — Dagsorden tilsendes Medlemmerne. *P.*

Præstø. Afdelingen afholdt Onsdag den 19. Septbr. halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Danmark".

Til Dirigent valgtes Kommis Skaarnborg, som straks gav Ordet til Formanden, hvilken bød Forsamlingen Velkommen og aflagde Beretning for det forløbne Halvaar.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som enstemmig godkendtes.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse. Formanden, Forvalter H. F. Carøe, afgik; i Stedet valgtes Bogholder L. A. Larsen, nyvalgt blev Kommis Woldstedlund og J. Steffensen.

Agitationsudvalg nedsattes med Kommis Rasmussen son Formand, H. C. F. Larsen og Frk. Jensen.

Aftenen sluttede med et fælles Kaffebord med forskellige Taler og Leve for C. O. *E. H.*

Vejle. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Torsdag den 20. September i „Handelsforeningens" Lokaler.

Formanden bød Velkommen og udbad sig Valg af Dirigent. — Herr Mich. Nielsen valgtes. — Formandens Beretning godkendtes enstemmigt.

Arbejdsløshedskassens Regnskab toges til Efterretning.

Agitationsudvalgets Formand aflagde Beretning og frabad sig sluttelig Genvalg.

Beretningen toges til Efterretning.

En Forhøjelse til 5 pCt. af indkommet Beløb som Vederlag for Kassereren vedtoges.

Som Kasserer i Stedet for Herr Mich. Nielsen, valgtes Herr M. Rasmussen; da Herr Mich. Nielsen frabad sig Genvalg.

Til Agitationsudvalget valgtes: Frk. Holm og d'Herrer Espensen, Larsen og Hagedorm med Aage Jedich som Formand.

Under „Eventuelt" behandledes forskellige Spørgsmaal af mindre og lokal Interesse.

Herr Mich. Nielsen motiverede et „Leve" for C. O., hvorefter Generalforsamlingen hævedes. *Jedich.*

Viborg. Onsdag den 19. September talte Forretningsfører Jens Johansen om „Samling indenfor Handels- og Kontormedhjælper-Standen". Herr J. holdt et udmærket agitatorisk Foredrag, som straks bragte et Resultat, idet flere udenforstaaende Kolleger, der overværede Mødet. indmeldte sig i Afdelingen.

Onsdag den 3. Oktober afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Beretning. 3. Valg af Formand. 4. Valg af Kasserer. 5. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Valg af 2 Suppleanter. 7. Lovændring. 8. Valg af Agitationsformand. 9. Valg af 4 Medlemmer til Agitationsudvalget. 10. Valg af Festudvalg. 11. Eventuelt. *Weigaard Andersen,* Sekretær.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 13856 Peter Frehr, Adr. Crome & Goldschmidt, Egtved St., slettes paa Grund af Restance.

Kolding, den 18. September 1917.

Axel L. Lorensen, Kasserer.

Medlem Nr. 13456 Axel Worm, hos Købmand Leffers, slettes af Nykøbing M. Afdeling med 5 Maaneders Restance.

Nykøbing M. den 18. September 1917.

S. C. Sørensen Bach, Kasserer.

CENTRALORGANISATIONENS HOVEDBESTYRELSE.

Centralorganisationens Forretningsudvalg bestaar af:

C. O.s Forretningsfører: Borgerrepræsentant Jens Johansen, Hovedkontoret, Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

C. O.s Vice-Forretningsfører; Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kronprinsesse Sofiesvej 23, Kjøbenhavn F.

Fuldmægtig, Byraadsmedlem A. Andreasen, Bagterpvej, Hjørring.

Endvidere bestaar Hovedbestyrelsen af følgende Medlemmer:

Kontormedhjælper Johanne Andersen, Egilsgade 20, Kjøbenhavn B.

Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Læssøegade 18, Odense.

Fuldmægtig Chr. I. Hendil, Tolderlundsvej 59, Odense.

Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Jærnbanegade 1, Vejle.

Forretningsfører N. C. Nielsen, Nørregade 12, Kolding.

Bankrevisor Johs. Sjælland, Assensgade 26, Aarhus.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RONAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 20. 15. Oktober 1917. 17de Aargang.

ISENKRAMMEDHJÆLPERNE.

FOR Isenkrammedhjælperne saavel som Handelsmedhjælperne i Almindelighed er den Tid forlængst forbi, da næsten enhver ung Mand, der kom i Lære ved Faget, kunde regne med før eller senere at blive etableret som selvstændig Købmand.

Udviklingen mod Stordrift indenfor Handel og Omsætning har medført, at kun et Faatal af Fagets Udøvere nu til Dags naar frem til faglig Selvstændighed, medens Flertallet kun opnaar at blive Medhjælpere Livet igennem.

Imidlertid er der endnu adskillige Medhjælpere — og ikke mindst indenfor Isenkram-Branchen — der ser bort fra denne Udvikling og som fremdeles er hildede i den Indbildning, at Medhjælperstillingen kun er et Gennemgangsled til Principalværdigheden. Flerallet af disse vil før eller senere blive sørgeligt skuffede; thi det er haabløst at ville trodse Udviklingen.

I Stedet for vilde det være bedre og mere naturligt om Medhjælperne vilde se nøgternt paa Forholdene som de nu engang er og indrette sig derefter, nemlig ved at være med i Arbejdet for at forbedre Kaarene for Medhjælperstanden og gøre Stillingen som Isenkrammedhjælper til en naturlig Levevej for det store Flertal af Fagets Udøvere, der aldrig naar længere frem end til Medhjælperstillingen.

At Løn og Arbejdsforholdene for Isenkrammedhjælperne er alt andet end gode, fremgaar med tilstrækkelig Tydelighed af den officielle Statistik, som „Det statistiske Departement" i 1914 — paa Foranledning af Centralorganisationen — har udarbejdet. Det vil heraf ses, at Gennemsnitslønnen for mandlige Isenkrammedhjælpere i Kjøbenhavn og Provinsen, naar Kost og Logi ansættes til en bestemt Pengeværdi, andrager henholdsvis Kr. 1038,— og Kr. 954,—. For kvindelige Medhjælpere indenfor Branchen er de tilsvarende Tal Kr. 638.— og Kr. 525,—.

Den daglige Arbejdstid er for 80 % af Isenkrammedhjælperne i hele Landet 12 Timer eller derover. Sammenligner man Lønnen med Arbejdstiden og udregner Timelønnen, vil man se, at denne ved en Arbejdstid af 11—11½, 12—12½ eller 13 Timer og derover vil andrage henholdsvis 30, 26 og 24 Øre for Mænd, men betydelig mindre for Branchens kvindelige Medhjælpere.

Maaske er Lønningerne nu gennemgaaende noget højere end i 1914; men Stigningen kan i hvert Fald ikke maale sig med de enorme Prisstigninger paa Livsfornødenheder, som Krigen og Dyrtiden har medført, og der er saaledes langt mindre Værdi i Lønnen nu end den Gang.

Kommentarer til disse Tal turde vel være overflødige; thi de taler med tilstrækkelig Tydelighed for sig selv. Findes der end enkelte andre Medhjælper-Grupper, hvis Lønninger ligger endnu lavere, vil ingen vel benægte, at ogsaa en Regulering af Isenkrammedhjælpernes Løn og Arbejdsforhold er i høj Grad paakrævet.

Ogsaa paa andre Omraader end de her nævnte, er Forholdene indenfor vort Fag uheldige. Adskillige Isenkrammedhjælpere (i Provinsen 38 %) er endnu underkastede det forældede Kost- og Logisystems Mangler, ligesom ogsaa Lærlingeuddannelsen indenfor vor Branche som ogsaa indenfor de øvrige Fag er meget langt fra at være betryggende.

Der er saaledes Opgaver nok, hvis Løsning paatrænger sig, men de løses kun derved, at Fagets Udøvere slutter sig sammen i en stærk Organisation, og gennem denne fremsætter Kravene om bedre Forhold indenfor Standen.

Men kun en Organisation, der alene varetager Medhjælper-Interesser og som hverken direkte eller indirekte er afhængig af Principalhensyn, vil kunne løse de Krav, som ethvert Medlem bør stille til sin faglige Forening.

En saadan uafhængig Organisation er

„Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhælperforeninger",

der med sine 6600 Medlemmer i 79 Afdelinger omfatter hele Landet. Denne danske Handels- og Kontormedhjælperes eneste faglige Landsorganisation har gennem de 17 Aar den har bestaaet, udført et ener-

gisk Arbejde for en Forbedring af Medhjælpernes Kaar. Det er saaledes Centralorganisationens ihærdige Arbejde, der har banet Vejen for Helligdagsloven, Butikslukningsloven og de kommunale Lærlingevedtægter, der paa væsentlige Punkter er præget af Centralorganisationens Initiativ.

Samtidig med Arbejdet for disse og flere andre faglige Reformers Gennemførelse, har Organisationen desuden oprettet en Række af understøttede Institutioner: En statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, der i Tidens Løb har udbetalt Titusinder af Kroner til Medlemmer, der har været uden Engagement, et fagligt Understøttelsesfond, der raader over en meget betydelig Kapital, og hvis Formaal det er at skærme de organiserede Medhjælpere mod uværdige Arbejdsforhold og sætte den fornødne Styrke bag de faglige Krav, Retshjælpen, Pladsanvisningen, Oplysningsbureauet o. s. v., — Institutioner der i paakommende Tilfælde alle er af betydelig Værdi for Medlemmerne.

Centralorganisationen er af Lovgivningsmagten anerkendt som Medhjælpernes eneste virkelige Standsrepræsentation og har som saadan ofte været afæsket Udtalelser og Betænkninger vedrørende de sociale Lovudkast, der angaar Medhjælperstanden. Endvidere er Centralorganisationen — ifølge indenrigsministeriel Bekendtgørelse — Medhjælperstandens Repræsentant i Udvalget til Fordeling af Statens Rejsestipendier til unge Handelsmænds Uddannelse i Udlandet og er ligeledes repræsenteret i det snævrere Udvalg til Fordeling af Understøttelser til ubemidlede Handelsskoleelever, ligesom ogsaa Centralorganisationen er repræsenteret i Sø- og Handelsretten.

I den sidste Tid har Organisationen ogsaa været inde paa Gennemførelsen af mere fagforeningsmæssige Opgaver. De første faglige Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold er gennemførte saavel i Kjøbenhavn som i Provinsen, og disse har medført en Merindtægt paa flere Tusinde Kroner for de paagældende Medhjælpere og en ikke ubetydelig Afkortelse af Arbejdstiden. Naar de indvundne Resultater i sin Helhed ikke er større end Tilfældet er, maa Skylden herfor ikke lægges paa Centralorganisationen eller dens Ledelse. Nej, Skylden derfor maa udelukkende lægges paa de Kolleger, der endnu staar udenfor Organisationen, og derved virker hæmmende for dennes Arbejde. Organisationens Evne til at gennemføre faglige Reformer for Standen, vil nemlig altid staa i Forhold til den Styrke, hvormed Kravene føres frem og altsaa derigennem til Medlemsantallet.

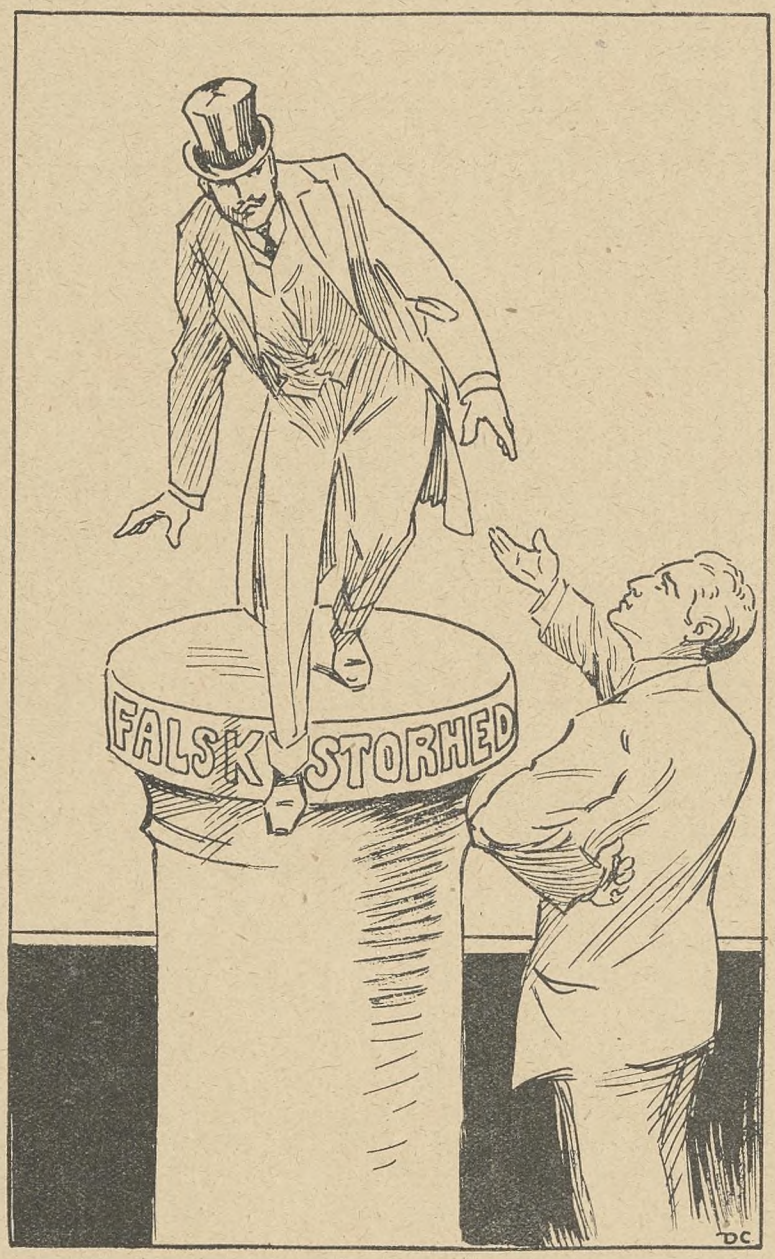

Centralorganisationen (til den uorganiserede Medhjælper):
Organisationen kalder paa Dig!
Stig ned fra Din Piedestal og vær med i Arbejdet for Din Stands Fremtid.

Isenkramfaget hører i talmæssig Henseende til de mindre og er ret begrænsede. Der er derfor i dette Fag gode Muligheder for at gennemføre Medhjælpernes Krav, hvis disse selv vil. Men Isenkrammedhjælperne maa forstaa, at de ikke naar frem, naar de staar isoleret fra den øvrige Medhjælperbevægelse. Vort Fags Medhjælpere kan i Længden ikke undvære den moralske og økonomiske Støtte, som en stor og stærk Landsorganisation giver. Derfor er der for Isenkrammedhjælperne som ogsaa for de øvrige Branchers Medhjælpere kun én Vej frem, nemlig **Centralorganisationen.**

Aage S. Leth.

Vore Løn- og Arbejdsvilkaar.

De Tider, vi nu gennemlever, maa vække enhver opmærksom Iagttager til alvorlig Eftertanke.

Man ser den tjenende Mejeristand gennem sin faglige Organisation kræve sine Lønninger regulerede, saaledes at det bliver disse Mennesker muligt at leve under nogenlunde menneskelige Vilkaar, og man er Vidne til, at Stats- og Kommunefunktionærer, indenfor alle Etater og Beskæftigelser slutter sig sammen, for at tiltvinge sig Lønforbedringer og Dyrtidstillæg, saaledes at de uden altfor store Afsavn kan komme over den herskende Dyrtid.

Kun vor Stand, Handels- og Kontormedhjælperne, holder sig fornemt tilbage.

Er det monstro fordi vor Stand er særlig godt aflagt i økonomisk Henseende, og som Følge heraf føler Trykket mindre end de øvrige Samfundsklasser?

Sikkert ikke! Naar man kender de Lønninger, der mange Steder bydes faglærte Isenkrammedhjælpere her i Kjøbenhavn, maa man forbavses over at det overhovedet er muligt for vore Principaler at faa en blot nogenlunde brugbar Arbejdskraft for en saa ringe Betaling.

I mange kjøbenhavnske Isenkramforretninger maa endnu fuldt udlærte Isenkramkommisser arbejde for en Maanedsgage af 80—90 Kr., maaske endda mindre. Arbejdstiden er normalt fra Kl. 8 Morgen til Kl. 8 Aften, og Lørdag Aften endog til Kl. 10 à 11, med 1/2 Times Frokost og 1 1/2 Times Middagspavse. I Øjeblikket er Arbejdstiden vel noget mindre paa Grund af de ekstraordinære Lukkebestemmelser.

Isenkrammedhjælperen kan efterhaanden, ved smaa aarlige Løntillæg — og noget Held — naa saavidt, at han omkring 30-Aars Alderen oppebærer den svimlende Gage af 1800—2000 Kr. aarlig. Et stort Flertal naar dog vist næppe højere end 15 à 1600 Kr. aarlig. Ihvert Fald, med et Par Tusinde Kroners Aarsindtægt er Medhjælperen oftest naaet saa højt, som han overhovedet kan naa.

Saaledes er Løn- og Arbejdsforholdene indenfor Detailhandelen i vor Branche, men endnu værre er Vilkaarene i Engroshandelen.

Eksempelvis skal anføres, at i et af vore allerstørste Importfirmaer, begynder en ung Kommis — efter at have udstaaet en Læretid paa 4 Aar — med en Gage af 800 Kr. aarlig, Kr. 66,67 maanedlig. Med smaa „raske" Spring stiger nu Gagen gennem Aarene, saaledes at Medhjælperne ved 25-Aars Alderen oppebærer den lidet imponerende Gage af Kr. 110,00 pr. Maaned eller Kr. 1320,— om Aaret.

Herudover naar kun et ganske ringe Faatal af Fagets Udøvere i dette Firma, og saaledes er Forholdene i al Almindelighed overalt i Kjøbenhavn.

Naturligvis burde saadanne Løn- og Arbejdsforhold i høj Grad opfordre Isenkrammedhjælperne til at tænke over Aarsagen til at vort Arbejde bliver saa slet betalt, sammenlignet med Lønvilkaarene i andre Fag. Aarsagen lader sig ihvert Fald uden videre paapege: Der mangler i høj Grad Forstaaelse af den faglige Organisations Betydning ogsaa for Isenkramfagets Medhjælpere.

Imidlertid er det af megen Vigtighed, at vi paa mange Maader søger at højne baade vor faglige og økonomiske Stilling. Som det vigtigste og kraftigst virkende Middel dertil kommer man ikke udenom Organisationen. — Dette bør vore Fagfæller lære at forstaa og ikke glemme at drage den rette Lære deraf.

Derfor henvender denne og andre Artikler i dette Nr. af D. H. K. M. T. sig direkte til de uorganiserede Isenkrammedhjælpere.

Indmeld Dem i Organisationen! Fremsæt Deres faglige Krav i Fællesskab med Deres Branchefæller og Lydhørhed vil skabes om dem, indtil Reformer og Fremskridt vinder Fodfæste og Sejren er vor.

Kjøbenhavn, Oktober 1917. *V. Staunsager.*

Provinsens Isenkrammedhjælpere.

Isenkrambranchens Medhjælpere i Provinsen har i lang Tid — ligesom Manufakturmedhjælperne — tilsyneladende følt sig hævet over de egentlige Butiksmedhjælpere. Dette vistnok paa Grund af den gennemgaaende lidt højere Begyndelsesgage, hvilket sandsynligvis maa tilskrives det Faktum, at Faget i sig selv er betydelig vanskeligere at lære.

Lønningsniveauet i Forbindelse med Bevistheden om at det at lære at blive Isenkræmmer var „den sande Vej til Velstand", har sikkert bevirket, at en stor Part af disse Medhjælpere har ment at en Fagorganisation var ganske overflødig for dem.

Naturligvis har Medhjælperne i denne deres Tankegang fundet virksom Støtte hos Principalerne, og ikke mindst fra Jydsk-Fynsk Isenkramforenings Side, — uden at de dog formaaede at holde Medhjælperne borte fra Centralorganisationen. Tværtimod!

Saaledes erindrer jeg nævnte Forenings Møde i Esbjerg, kort Tid efter at denne By, — som den første i Landet, — havde indført frivillig 7-Lukning. Denne Reform gennemførtes paa Initiativ af den stedlige Handels- og Kontormedhjælperforening og allerede inden 8-Lukkeloven var traadt i Kraft. Og dette var naturligvis det formastelige. Ikke mindst derfor vedtog denne Principalforening, at Medlemmerne ikke skulde antage nogen Medhjælper, som var eller havde været Medlem af Foreningen i Esbjerg.

Imidlertid var paa dette Tidspunkt alle Isenkrammedhjælpere i Byen Medlemmer af Organisationen, og selv om de nye til Esbjerg ankomne Medhjælpere af Principalerne blev fraraadet at indmelde sig i Foreningen, da de i saa Tilfælde vilde være udelukkede fra at faa Plads andre Steder, indmeldte de sig desuagtet i vor Afdeling. Og siden forlyder intet om, at Medhjælperne, naar de søgte Plads andet Steds, er adspurgt om de var eller om de havde været Medlem af den banlyste Esbjerg-Forening.

Isenkrammedhjælperne er dog ikke synderlig bedre stillede end de øvrige Medhjælpere. Derfor er der følgelig al Anledning for dem til at slutte sig til C. O., da denne — som den eneste faglige Organisation for Medhjælperne i Provinsen, — søger gennemført Forbedringer for Isenkrammedhjælperne ligesaavel som alle de øvrige Medhjælpere, der er beskæftiget ved Handel og Omsætning.

Af saadanne Reformer skal her kun fremhæves: Kost- og Logisystemets Afskaffelse, et forældet System, der ejheller indenfor denne Branche endnu er helt overvundet.

Bedre og bestemtere Lønninger, et i disse dyre Tider overmaade aktuelt Krav.

Regulering af Lærlingevæsenet, saaledes som nærmere paavist i andre Artikler, og bl. a. derved at der ikke sker for stor Tilgang til Faget, der forud og navnlig i de senere Aar alt er „overbefolket".

Samme Løn for lige Arbejdsydelse af mandlig og kvindelig Medhjælp — et Krav, aktuelt for vor som for næsten alle andre Handelsbrancher.

Da Udsigterne til selvstændig Virksomhed ingenlunde er bedre indenfor Isenkramfaget end andre Fag, eftersom ogsaa denne Branche, efterhaanden overgaar til Stordrift og Specialforretninger, bør Feltraabet for alle Isenkrammedhjælpere i Butik, paa Lager eller Kontor blive: Ind i Centralorganisationen! Thi kun derigennem kan vi paa rette Vis varetage vore egne og vor Stands Interesser. *C.C.*

Organisation og Opdragelse.

De Samfundsborgere, hvis Indtægter er faste, og som ikke har Lejlighed til at skaffe sig Ekstra-Fortjeneste af nogensomhelst Art, maa selvsagt bære de største Dyrtidsbyrder.

Til disse Erhvervsgrupper hører bl. a. saavel Handels- og Kontormedhjælperne som Stats-Tjenestemændene. De første har i ringe Grad, sammenlignet med de sidste, forstaaet Organisationens Betydning og derfor er disse ogsaa velrustede til at træde i Skranken for deres Dyrtidskrav. Krav, der maa gennemføres, om ikke mange skal faa et Knæk i den Nødens Vinter, som nærmer sig.

Imidlertid er det faldet en saa kendt Politiker som fhv. Konseilspræsident Klaus Berntsen for Brystet, at Tjenestemændene formulerer og fremsætter deres Krav saa tydeligt og utilsløret som sket er. — Ved et Møde paa Voldby Højskole betegner Herr B. det endog som et Udslag af — manglende Opdragelse.

Denne Udtalelse har dog saa langt fra funden Tilslutning paa f. T. mere betydende Steder, idet Indenrigsminister Ove Rode ved et Møde i Odense den 27. September udtalte sig saaledes:

> Tjenestemændene har faste Indtægter, som de ikke kan forøge, og de er gaaet Glip af den forøgede Købeevne, som andre har kunnet glæde sig ved. Dyrtiden har skaaret dybt i deres Indtægter, og Dyrtidshjælpen har langt fra været i Stand til at dække Prisstigningen. Disse Mænd og Kvinder med de faste Indtægter har i Krigsaarene først og fremmest baaret Dagens Byrder, og det skal ikke glemmes. Naar de nu slutter sig sammen under Feltraabet: Hold sammen og hold ud! vidner det ikke om manglende Opdragelse — saaledes som det er blevet sagt — men om en god Opdragelse. (Hør! Hør!) Det har altid været god Opdragelse at tale om det, man ved Besked med, og ellers tie stille!

Hold sammen og hold ud! Hvor ofte er dette ikke tilraabt vore Kolleger, uden at de har villet forstaa end sige følge denne alvorlige og for dem selv saa vigtige Opfordring, og uden at de har villet lytte efter de mange Røster, som har kaldt dem til Samling for deres eget Vel.

Nu er den Nød for Døren, der Gang paa Gang er varslet om, uden at man har draget Lære deraf. Nu er den Tid inde, hvor det beklagelige Standshovmod, der altfor længe har præget visse Kredse af vor Stand, afgjordt vil lide Skibbrud.

Desværre kan mangen Medhjælper, som misforstaaet Standsfølelse holdt borte fra Organisationen, i den kommende Vinter faa Følgerne deraf at føle, idet Arbejdsløsheden og dens Følgesvende, Nød og Trang, sikkert naar Vinteren er inde, vil banke paa mangen Medhjælpers Dør.

Held derfor de Standsfæller, der i Tide fulgte C. O.s Opfordring om gennem Sammenslutning at sikre sig under Modgangen. Overfor dem vil Kollegialitetsfølelsen give sig et synligt og værdifuldt Udtryk.

Derfor, I mange Medhjælpere, som Landet over haaber paa Dyrtidstillæg eller Gageforbedring, — som det Tjenestemændene er i Færd med at tilkæmpe sig, fordi de ikke holder sig for gode til at være Medlem af deres Stands Organisation:

Tag ved Lære deraf! Bort med Standshovmodet! Bliv Medlem af Din Stands Organisation, og Du vil erfare, at hvad der overstiger den enkeltes Kræfter, evner de mange at løfte i Flok.

Og Du uorganiserede Kollega, kan endog samtidig glæde Dig over netop ved Samarbejde med denne organiserede Standsfælle at sætte Prikken over „i"et — i en fortrinlig Opdragelse.

Odense, ultimo Septbr. 1917. *C. Hansen-Møller.*

Centralorganisationen paa Fyn.

Fællesrepræsentation for de fynske Afdelinger.

SAMTLIGE fynske Afdelinger har efter adskillige Forhandlinger i Sommerens Løb paa 2 eller 3-Mands Haand endelig den 7. ds. paa et Møde, hvortil Odense-Afdelingen var Indbyder, vedtaget at danne en Fællesrepræsentation for de fynske Afdelinger under C. O., i Forbindelse med en Centralisering af Pladsanvisningen for Fyn og omliggende Øer.

Afdelingerne har i den sidste Tid valgt Repræsentanter og disse samledes altsaa den 7. ds. for at drøfte og vedtage Love for Fællesrepræsentationen og Pladsanvisningen. Mødet bestod af følgende Deltagere:

Assens:	D'Herrer	Hans Lausen og Th. Knudsen.
Ejby:	„	H. Hansen og A. Radilow.
Langeland:	„	Edv. Hansen og R. Piil.
Middelfart:	Frk.	K. Bjørn og Magnus Jørgensen
Nyborg:	D'Herrer	E. Nommesen og H. C. P. Jørgensen.
Odense:	„	H. P. Møller og H. Petersen.
Svendborg:	„	Anker Boesen og A. Uggerholt.

Desuden var til Stede d'Herrer Hovedbestyrelsesmedlemmer Chr. J. Hendil og Chs. Hansen-Møller, der deltog i Forhandlingerne uden Stemmeret.

Som Tillidsmænd iflg. Vedtægterne valgtes for Aaret 1917/18: Formand: Magnus Jørgensen, Middelfart; Næstformand: H. P. Møller, Odense; Kasserer H. Petersen, Odense, samt som Revisorer A. Radilow, Ejby og Frk. K. Bjørn, Middelfart.

Som Korrespondenter til Pladsanvisningen valgtes Lausen, Radilow, Piil, Jørgensen, Petersen og Boesen. — Fællesrepræsentationens Formand er tillige Formand for den fynske Pladsanvisning og Hovedkorrespondent til C. O.

Efter at Lovene var vedtaget og Valg foretaget, drøftedes under „Eventuelt" Hovedkontorets Cirkulære af 7. Septbr. angaaende gratis Taler, og det vedtoges enstemmigt at opfordre Herr Jens Johansen til i November Maaned at tale ved Møder i alle de fynske Afdelinger efter Tur i Tiden fra 7. til 15. November.

Derefter hævedes Mødet med Leveraab for C. O., Fællesrepræsentationen og Formanden. Ved et derefter arrangeret Aftensbord takkede Formanden kort d'Herrer Møller og Petersen, Odense og Hbstmedl. Herr Hendil for deres udmærkede Forarbejde. Med de forskellige Nattog skiltes Deltagerne. — Vi haaber, det skete maa blive til Gavn ikke alene for de fynske Afdelinger, men ogsaa for hele C. O. — *Magnus Jørgensen.*

Før Revisionen —

Udtalelser om Lærlingespørgsmaalet.

I de efterfølgende Artikler fortsætter vi den Enquête om Lærlingevilkaar og Lærlingeuddannelse, som for Tiden, med Henblik paa en forestaaende Revision af Lærlingeloven, offentliggøres i vor Tidende.

De efternævnte Indlæg hidrører fra Isenkræmmer-Medhjælpere. Den første Artikel skyldes en af „C. O."s ældste og højt skattede Medlemmer, der iøvrigt for første Gang — gennem dette værdifulde Indlæg — yder Medarbejderskab i D. H. K. M. T.

DA jeg i 1890 kom i min første Læreplads i den fyenske By, og ca. 2½ Aar derefter gik fra Kolonial- over til Isenkramfaget, var jeg saa heldig i mine datidige Principaler at finde forstaaende Mænd, som i hvert Fald i det praktiske Arbejde — Expedition, Kalkulation og Bogføring — var mig gode Læremestre, der gjerne ønskede at bibringe mig al den Indsigt i Handelens Mysterier, som var at finde i Forretninger, der beskæftigede 2 Lærlinge, 1 Kommis eller 1 Dame og 2 Lærlinge.

Arbejdstiden var den Gang lang, og jeg husker mangen Aften — eller rettere Nat — naar jeg i de travle Efteraarsmaaneder eller ved Juletid, mere kravlede end gik hjemad og ofte maatte

sætte mig paa Gadens Trappesten, for at faa en Smule Ro i de trætte og forpinte Fødder. Et Par smaa fikse „Knyster" minder mig under omskiftende Vejr endnu om hin Tid.

Var der intet at bebrejde Principalerne m. H. t. Uddannelsen i Forretningen, maatte Anken rettes saa meget stærkere mod dem, naar Talen var om Teori; thi vi Lærlinge blev ligefrem nægtet Tid til at besøge Aftenskolen, og i de Tider gjaldt ingen Lov for Lukketid eller Paabud om Købmandens Pligt til at sørge for sin Lærlings Uddannelse udenfor Forretningen. At denne Forsømmelse senere kom til at svie haardt til mig, da jeg som ung Medhjælper af min beskedne Gage selv maatte udrede Salær for min Undervisning, siger sig selv.

At jeg senere hen saa Medhjælpere, som søgte at hindre Lærlinge i at besøge deres Skole og undertiden endog gjorde Nar af den unge Mand, undrede mig saare, men som Regel viste det sig ogsaa, at en saadan Medhjælper ikke var sin Plads voxen, og kun af Frygt for Konkurrence fra Lærlingens Side undlod at opfylde den Pligt, som enhver Overordnet har til at gøre den til hans Omsorg betroede delagtig i hans Viden. Endnu kan man jo træffe saavel Principaler som Medhjælpere, der har en fuldstændig fejl Opfattelse af Forholdet overfor de unge Mennesker, og saadanne Læremestre trænger i højeste Grad til at lære, at der ogsaa af dem maa tages Hensyn, og at de af rent egoistiske Grunde ikke blot kan forlange, men ogsaa maa yde.

„Den Mester, hvis Lærling bliver dygtigere end han selv, er den største", har jeg engang hørt en gammel brav Haandværker sige, og jeg maa sande, at man føler en virkelig Glæde ved at erfare, at den unge Mand, hvem man engang har været med til at give en Smule Opdragelse, senere har skabt sig en virkelig Stilling, enten som selvstændig eller højt betroet Medarbejder i det ene eller andet Foretagende. En stor Del af Glæden ved Livet ligger dog i den Følelse, at den Følgesvend, nemlig ens egen Samvittighed, som til enhver Tid ledsager os, med Tilfredshed kan se paa det efter fattig Evne velgjorte Arbejde, og ikke en skønne Dag skal være nødsaget til brutalt at vække os til Ruelse og Anger.

Maa jeg slutte min lille Epistel med den Opfordring til mine Kolleger: Dygtiggør Eder selv, giv de unge, som er Eder betroet til Opdragelse, Del i alle Eders Kundskaber, opmuntrer dem til Flid og Akkuratesse, søg at være dem en Støtte og virkelig Ven, — ogsaa ved at gøre dem opmærksom paa de Fejl, de maatte have — tag dem i Forsvar overfor den, der vil dem ondt, vis dem Vejen til deres Organisation, — og dette ikke som Fanatiker eller som Tilhænger af en bestemt politisk Retning, men som Kolleger, der af Livet har erfaret, at Enighed gør stærk — og søg saa selv at gøre for Organisationen hvad I formaar, saaledes, at den derigennem bliver stærk og faar Magt til paa en smuk og værdig Maade at løse de Opgaver, vi nu engang har givet den. Maatte den ogsaa have Held til overfor dem, der giver Lovene, at hævde sin Indflydelse og bibringe de kaarne Mænd Forstaaelsen af, at ogsaa den unge Merkursøn maa vokse op under Forhold og Livsvilkaar, der er tidssvarende og saaledes frigjort for Paavirkning af de Tider, der for meget prægedes af Spækhøkeriet.

Ehven.

Oktober 1917.

ISENKRAMMEDHJÆLPERE

Ligesom andre Brancher indenfor de sideordnede Handels- og Kontorfag var Isenkrammedhjælperne underkastet en mangelfuld Sociallovgivning, medens Faget svækkedes af svigtende Organisationsvilje. — Arbejdsdagens Længde, Overarbejdets Omfang, Lønningernes Utilstrækkelighed, Kost- og Logisystemets Afhængighedsformer, Lærlingevæsenets utidssvarende Ordning, er faglige Tilstande, der kræver gennemgribende Forandringer. — Centralorganisationen rejste eders Krav, de vundne socialpolitiske og faglige Fremskridt er dens Værk. Med sine 79 Afdelinger, 6600 Medlemmer, sin Formue paa 100,000 Kr., sin statsanerkendte Arbejdsløshedskasse (udbetalt 41,000 Kr.), Retshjælp, Understøttelsesfond, Oplysningsbureau og Pladsanvisning, er Centralorganisationen ogsaa Isenkrammedhjælpernes stærkeste og mest virksomme Værn.

IND I CENTRALORGANISATIONEN!

LÆRLINGELOVENS Revision maa med Glæde imødeses af saavel Principal- som Medhjælperstanden. Ved at modernisere denne Lovgivning, der som bekendt er meget forældet, saaledes at Loven virker til en Beskyttelse for Lærlingene og garanterer dem en virkelig faglig Uddannelse, opnaar Principalerne at faa en god faglig uddannet Medhjælperstand til sin Raadighed. Medhjælperstanden opnaar paa sin Side derigennem at hæve saavel Standens økonomiske som aandelige Stade.

For øvrigt er det naturligvis i Samfundets velforstaaede Interesse, gennem en god og sund Lærlinge-Beskyttelseslov, at faa Handelsstandens Ungdom opdraget til at blive gode Samfundsborgere, der udfylder deres Plads og gør deres Pligt. Iøvrigt vil utvivlsomt Lærlinge-Kommissionerne, ved en effektiv Kontrol med Lærlingens Uddannelse, i høj Grad bidrage dertil.

At mange Principaler udklækker det ene Hold Lærlinge efter det andet, uden i mindste Maade at bekymre sig om, hvorvidt de unge Mennesker bliver ordentlig udlært d. v. s. forsvarligt fagligt uddannede, har man desværre mange Beviser paa. Dersom Lovgivningen under en eller anden Form kunde sikre en passende Løn for Handelslærlingene, vilde dette vistnok bevirke, at Principalerne lagde mere an paa hurtigt at faa uddannet deres Lærlinge, for at faa desmere Nytte af dem.

Min „Uddannelse" fik jeg i en større sjællandsk Isenkramforretning.

I min Læretid modtog jeg aldrig nogen Forklaring paa Varernes Anvendelse, deres Oprindelse, Fabrikationsmaade, Pris eller Hjemsted. Ejheller lærte jeg at kalkulere, eller pynte Vinduer, langt mindre at ekspedere eller disponere, derimod anvendtes jeg i udstrakt Grad til at transportere Varer i Byen, at pakke Kasser ud, at opstille Kakkelovne og pudse dem — ofte i dagevis — samt lignende „faguddannende" Arbejde.

Efter en Arbejdsdag fra Kl. 6½-7 Morgen til Kl. 8 Aften, kun afbrudt af Middagspavse i tyve Minutter, og lignende Pavser til Frokost og Aftensmaden, altsaa en Dag paa tretten Timer, besøgte jeg den stedlige Handelsskole fra Kl. 8 til 10. Det skete paa mine Forældres Initiativ og paa deres Bekostning, men jeg var da altid for træt til at have nogen Gavn af den ellers udmærkede Undervisning.

Saaledes udrustet med „Fagkundskaber", blev jeg efter Læretidens Udløb sendt ud for at klare mig selv. De følgende Aar maatte jeg, under Navn af „Medhjælper" for en ussel Gage, søge at raade Bod paa min „Lære"-Principals Forsyndelse overfor mig.

Mit Haab er, at Lærlingeloven fremtidig fuldstændig maa udelukke slig moralsk forkastelig „Uddannelse", og i første Række paabyde tvungen Handelsskoleundervisning om Dagen og paa Principalernes Bekostning.

Roskilde, September 1917. *E. Dorf.*

* * *

SOM et Lyspunkt i denne mørke og forfærdelige Tid vil Vinteren 1917-18 forhaabentlig komme til at staa for danske Handels- og Kontormedhjælpere, idet Lærlingeloven af 30. Marts 1889 bliver optaget til Revision. — Ganske vist har vi her i Landet adskillige Love, som er meget ældre, men neppe nogen af disse trænger i den Grad til at revideres, som den ca. 30 Aar gamle Lærlingelov.

Man maa huske paa, at det her drejer sig om en hel Stands Tusinder af Lærlinge, som Dag efter Dag, Aar efter Aar, maa gaa og sukke under 80'ernes forlængst forældede Lovgivning.

Undertegnede, der er oplært i en gammel Isenkramforretning, kan ganske vist ikke tale af Erfaring angaaende Lovens uheldige Virkning, men det skyldes ikke denne, men derimod det, at Forretningen blev ledet af Chefens Søn, en ung, moderne og energisk Forretningsmand, der i alle Henseender tog meget forstaaende og taktfuldt paa sine Lærlinge, saavel som det øvrige Personale. — Dette bevises forøvrigt bedst derved, at mange af de Standsfæller, som jeg i 90'ne arbejdede sammen med, endnu er ansat hos Firmaet; — men hvor mange Forretninger kan det siges om?

De allerfleste Steder er Lærlingen i de første Aar jo kun at betragte som en Slags „Overbydreng". Han skal være første Mand i Forretningen om Morgenen, vaske Gulv og støve af alle Vegne, saa der intet er at udsætte, naar Chef og Kommis senere arriverer, ligesom han ogsaa er sidst færdig om Aftenen, — Posten skal jo være færdig og i Postkassen, og man ser ikke sjældent det Syn, at Chefen først skal til at underskrive Posten, naar det lakker ad Lukketid, altsaa gaar det i dette Tilfælde ud over Lærlingens i Forvejen knapt tilmaalte Fritid. Naar han saa i den mellemliggende Tid har fartet Byen rundt med Kurv eller Trækvogn, eller hjulpet Kommisen med at tage Varer af Vinduet, — at pynte disse er der som Regel ikke Tale om, — kan man da fortænke den unge Mand i, naar Efteraaret kommer og Aftenskolen begynder, at han da møder fuldstændig uoplagt til den teoretiske Undervisning, som jo altid maa og skal følge den praktiske. Jeg mener Nej!

Derfor maa vi, Handels- og Kontormedhjælpere, gennem vor Centralorganisations Hovedbestyrelse arbejde energisk for, at der ved den paatænkte Revision af Lærlingeloven, i denne bliver indflettet en Paragraf, hvorefter der indføres obligatorisk Dagundervisning, saaledes at det praktiske og teoretiske følges Side om Side, for som Undervisningen er nu, kan kun ganske enkelte, særlige energiske Elever, siges at have noget Udbytte af Undervisningen.

Loven bør endvidere, i Lighed med Fabriksloven af 29. April 1913 fastsætte en bestemt Arbejdstid, som ikke maa overstige 10 Timer, og saaledes at alt Søndagsarbejde bliver bandlyst. — En Bestemmelse om at en Købmand ikke maa beskæftige mere end én Lærling for hver 2 Kommisser, bør heller ikke udelades. Og endnu et: Det bør forbydes rene Specialforretninger at holde Lærling.

Hvor kan f. Eks. en Kaffeforretning, en Jernforretning eller lignende paatage sig at oplære en ung Mand, saa han senere hen i Livet kan paatage sig nogen Gerning, ud over den rent specielle, som han har lært.

Derimod kan henholdsvis en udlært Kolonial- og Isenkrammedhjælper udmærket gøre Fyldest i disse Forretninger.

Efter min Mening er det en stor „Bjørnetjeneste", man gør baade vedkommende unge Mand som hans Forældre ved at tage en Lærling i en saadan Forretning.

Endelig kunde jeg tænke mig oprettet en Eksamenskommission til Bedømmelse af Lærlingens Kvalifikationer, inden denne erhverver sig Prædikatet: Medhjælper.

Aarhus, Oktober 1917. *M. Østenkjær.*

* * *

NAAR jeg tænker tilbage paa mine Læreaar staar det for mig, og det var vist den almindelige Opfattelse blandt mine „Samtidige", at Hensigten med Lærlingeloven udelukkende var den, at der mellem Lærling og Principal skulde oprettes en Kontrakt paa et vist Aaremaal. Og det var meget vanskeligt, ja næsten umuligt at faa den ophævet, selv om Forholdene for Lærlingen var aldrig saa umulige. Det faldt vist aldrig Lærlingen, endsige Principalen, ind, at en saadan Lov skulde være en Beskyttelseslov for Lærlingen.

Hvilken Lærlinge-Beskyttelse indeholdt vel ogsaa denne Lov, naar den tillod, at Lærlingen arbejdede 14 Timer i Døgnet — til sine Tider endog meget længere?

Hvad betød vel denne Lov, naar den lod Principalen være den eneraadende og ukontrollerede vedrørende Lærlingens teoretiske Uddannelse?

Dog er det naturligvis forstaaeligt, om Lovgivningen ikke har kunnet følge med den rivende Udvikling, dansk Handel og Kravene til Fagets Udøvere har gennemgaaet i de sidste Aartier. Saa meget større Grund er der nu, at Lærlingeloven skal revideres, til for Lovgivningsmagten at være lydhør overfor Tidens Fordringer om Beskyttelse for den svageste Part. Thi det gælder jo netop det værdifulde Materiale, hvoraf den vordende Medhjælperstand skal dannes.

Den nye Lov bør gennem sine Bestemmelser iagttage, at den teoretiske Uddannelse er mindst lige saa vigtig som den praktiske, og det maa paases, at Loven overholdes saaledes, at det ikke kommer til at bero paa Principalens Forgodtbefindende eller Forstaaelse af dette for Lærlingens Uddannelse saa vigtige Anliggende.

Ligeledes bør den utilstrækkelige Aftenskole afskaffes og Dagskolen i dens Sted indføres. Thi hvad er vel mere urimeligt, end at man først lader Lærlingen arbejde Dagen lang, og dernæst sender ham paa Handelsskole til nyt Arbejde, der kræver en fornyet Agtpaagivenhed og vel oftest overstiger de aandelige Krav, der stilles Lærlingen under Dagens Gerning.

Disse Hovedpunkter, den teoretiske i nær Forbindelse med den praktiske Uddannelse samt Indførelse af Dagskolen, anser jeg for at burde være Kærnen i den vordende Lærlingelov.

Sluttelig vil jeg dog gerne benytte Lejligheden til at udtale min Glæde over den Forstaaelse og Interesse, hvormed denne Sag modtages i Medhjælperkredse, først og fremmest i Centralorganisationens Hovedledelse, og det er mit Haab, at ogsaa Principalerne maa forstaa, at dette Reform-Spørgsmaal ikke ensidig men gensidig bør finde Interesse hos begge Parter, idet en dygtig og alsidig uddannet Medhjælper i første Række tjener Principalens Interesser.

Kjøbenhavn, Oktober 1917. *Engelbrecht Christensen.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Ordinær Generalforsamling afholdes Torsdag den 25. Oktober Kl. 8¼ i „Haandværkerforeningen"s Lokaler med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Forhandlingsprotokollen oplæses. 3. Formanden afgiver Beretning. 4. Arbejdsløshedskassens Kvartalsregnskab. 5.. Afdelingernes Generalforsamling. 6. Valg af Formand. 7. Eventuelt. *V. Nielsen.*

Fredericia. Halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 2. Oktober. — Til Dirigent valgtes Søren Møller.

Formanden og Kassereren aflagde Beretning for det forløbne halve Aar, hvilke godkendtes.

Til Formand valgtes Søren Møller, i Stedet for M. Freund, som afgik efter Tur. — Til Bestyrelsen valgtes Frk. Johansen, Viggo Andersen og Oskar Jørgensen, Suppleanter blev M. Freund og Chr. Jørgensen, Revisorer: S. Chr. Buhl og J. G. Petersen.

Under „Eventuelt" dannedes et Agitations- og Festudvalg.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Søren Møller, Formand, Viggo Andersen, Næstformand, Andersen, Kasserer, Oskar Jørgensen, Sekretær, Frk. Johansen, Bestyrelsesmedlem. *O. J.*

Frederikshavn. Onsdag den 17. Oktober Kl. 8 Aften afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Hoffmanns Hotel" med følgende Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren aflægger Regnskab for Juli Kvartal. 3. Valg af Formand. 4. Valg af et Bestyrelsesmedlem. 5. Valg af 2 Suppleanter til Bestyrelsen. 6. Valg af Agitationsudvalg. 7. Fastsættelse af Mødeaftener. 8. Eventuelt. *A. E.*

Hobro. Tirsdag den 2. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling. Efter at Prokurist Jensen var valgt til Dirigent, aflagde Formanden, Redssekr. Rudolf Nielsen Beretning og Kassereren, Bonde Petersen, Regnskabet, som enstemmigt godkendtes.

Til Formand genvalgtes Rud. Nielsen og til Bestyrelsen Forretningsf. Fogh, og nyvalgtes Frk. Ingrid Thomsen.

Som Revisorer valgtes Prokurist Jensen og Kommis H. P. Petersen, og til Fanebærer Kommis Th. Poulsen.

Bestyrelsen har konstitueret sig med Frk. Thomsen som Kasserer, Herr Fogh som Næstformand og Herr M. Nielsen som Sekretær.

Foreningen har nu 60 Medlemmer.

Holstebro. Tirsdag den 18. Septbr. afholdtes Møde paa Hotel „Royal" ved hvilket C. O.s Forretningsfører, Hr. Jens Johansen, holdt et interessant og vel udarbejdet Foredrag over et saa aktuelt Emne som „Medhjælperne og det sociale Spørgsmaal". — Netop i en saa vanskelig Tid som den nuværende var dette Æmne saa velvalgt, og der var da heller ingen af de ca. 50 Tilhørere, der ønskede at tage til Genmæle. — Medhjælperne takkede for Foredraget ved at rejse sig.

Derefter talte Bogholder paa Hobro Svineslagteri, Herr Chr. Larsen, meget morsomt og vittigt om Medhjælpernes usle Kaar i svundne Dage. Efter dette var der som sædvanlig fælles Kaffebord, ved hvilket der herskede en gemytlig og kammeratlig Stemning.

Søndag den 23. September afholdtes paa Hotel „Royal" selskabelig Sammenkomst med Musik og Sang af lokale Medlemmer, hvortil var mødt 60-70 Kolleger. Festen, der var arrangeret i Anledning af nogle Medlemmers Bortrejse fra Byen, forløb overordentlig godt. Efter at det lødige og smukke Program var tilendebragt, samledes man om det traditionelle Kaffebord, hvor C. C. Knudsen først bragte de Optrædende, Frøknerne Halkjær og Lauth og d'Herrer Ejner Christensen og Wito Knudsen en Tak for den udmærkede Underholdning, og derpaa talte nogle gode og velvalgte Afskedsord til de 4 Medlemmer, som ret snart forlader Byen. Til Slut udbragtes et Leve for C.O. — C.C.Knudsen fik et velfortjent „Leve", efter nogle varme og gode Ord af vor gamle Ven J. Devantier. *Harling.*

Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes i Lokalerne paa Hotel „Royal" Tirsdag den 16. ds. Kl. 8 pr. medfølgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning for det forløbne Halvaar. 3. Kassereren fremlægger Arbejdsløshedskassens Regnskab. 4. Valg af Formand. 5. Valg af et Bestyrelsesmedlem og 2 Suppleanter. 6. Valg af Formand og 4 Medlemmer til Agitationsudvalg. 7. Indkomne Forslag. 8. Eventuelt.

Alle Medlemmer bedes møde! *Bestyrelsen.*

Kjøbenhavn. Onsdag den 5. September afholdt Central Afdelingen et vellykket Agitationsmøde for Ekspeditricerne i Schou's Sæbeudsalg. Frk. Agnes Christoffersen talte om Organisationens Betydning og Nødvendighed, og opfordrede kraftigt de fremmødte Damer til at indmelde sig. Heri støttedes hun af flere Talere, og Mødet resulterede i, at saa godt som alle de tilstedeværende Damer indmeldte sig. Agitationen blandt denne Forretnings Personale fortsættes, og der er al mulig Udsigt til, at det skal lykkes at faa alle disse Ekspeditricer organiseret.

Onsdag den 12. indledes de egentlige Møder i denne Sæson med et Foredrag af Herr Mag. art. Georg Christiansen, om den moderne, sociale Skønlitteratur. Det interessante og velholdte Foredrag, der har Bud netop til fagligt og socialt interesserede Mennesker, høstede kraftigt Bifald.

Onsdag den 19. talte Herr Richard Lund om: Fagforening eller Harmoniforening.

Indlederen trak Linierne op for Fagforeningernes maalbevidste, kraftige Arbejde i Modsætning til Harmoniforeningens vage, tilfældige og betydningsløse Legeværk. Foredragsholderen, der strejfede ind paa de seneste Begivenheder indenfor vor Organisation, fremhævede stærkt, at Medhjælperstanden havde Brug for Fagforeningen og ikke for Harmoniforeningen, som der synes Tendenser fremme for at lade faa den dominerende Indflydelse. Forsamlingen viste sig fuldkommen i Overensstemmelse med denne Opfattelse og ingen Indsigelser rettedes imod den.

Maanedens sidste Møde afholdtes Onsdag den 26., Herr Translatør Skjoldbo talte om: Verdenssprog.

Taleren fremhævede Betydningen af et fælles internationalt Sprog, men mente dog, at dette burde indføres som Hjælpesprog sideordnet med de nationale Sprog, og han sluttede med at udtale Ønsket om, at Verdenskrigen, der har bragt saa meget Ondt, dog maatte bringe det Gode, at der ved Fredsslutningen blev truffet Bestemmelser om et saadant Hjælpesprogs Indførelse.

Spektator.

Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdag d. 24. Oktober d. A., Aften Kl. 8 pr. i Lokalerne, Grundtvigs Hus.

Dagsorden: 1. Beretning. 2. Regnskabet. 3. Eventuelt.

Forretningsudvalget.

Løgstør. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Torsdag den 25. Oktober, Aften Kl. 8 præcis paa „Hotel du Nord" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer og 2 Suppleanter. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Valg af 2 Revisorer. 7. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden, Vilh. Christensen, i Hænde senest den 21. Oktober.

Medlemmer! Mød alle og mød præcis! *Bestyrelsen.*

Middelfart. Ordinær kvartaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag d. 31. Oktbr. Kl. 8 paa Afholdshotellet med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren oplæser Regnskabet. 4. Valg af Formand i Stedet for Bruun, der afgaar efter Tur. 5. Valg af Bestyrelsesmedlem i Stedet for Frk. Bjørn, der afgaar efter Tur. 6. Plan for Vinterens Arbejde. 7. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Nakskov. Nakskov Handels- og Kontormedhjælperforening aabnede Søndag den 16. Septbr. sin Vintersæson med en Festlighed paa Hotel „Harmonien" under stor Tilslutning af Medlemmerne.

Hr. Lærer cand. phil. Falbe-Hansen holdt Oplæsning og foredrog nogle Sange, som gjorde stormende Lykke, hvorefter man samledes til fælles Kaffebord.

Efter Kaffen tog man fat paa Dansen, som gik lystigt til Kl. 11, hvorefter man gik hjem med Overbevisningen om at have tilbragt en fornøjelig Aften. *L. P. Oversted.*

Næstved. Afdelingen har i Sommerens Løb, for at holde sammen paa Medlemmerne, afholdt Medlemsmøde hver 14. Dag, deriblandt 2 Friluftsmøder. —

Torsdag den 12. Juli afholdtes ordinær kvartaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Herr Eilenberger. — Kassereren fremlagde Arbejdsløshedskassens Regnskab, som enstemmigt godkendtes, og meddelte endvidere, at Medlemsfremgangen i Kvar-

talets Løb androg 10. Medlemsantal pr. 1. Juli: 146. Derefter behandledes Forslag om Oprettelse af eget Pensionat i Forbindelse med faste Mødelokaler. Næstformanden, Herr Harald Petersen, indledede og redegjorde for Udvalgets Arbejde samt anbefalede Sagens Gennemførelse, dersom den lod sig realisere. Efter en længere Diskussion vedtoges det at lade Bestyrelsen og Udvalget arbejde videre for Planen og indhente mere udførlige Oplysninger, og derefter forelægge disse paa en ekstraordinær Generalforsamling. — Dirigenten sluttede derpaa med et „Leve C. O."

Som tidligere refereret afholdtes Sommerstævne i Mogenstrup Skov Søndag den 29. Juli, ligesom ca. 20 af Foreningens Medlemmer deltog i Roskilde Stævnet den 8. Juli. — Der har i September Maaned været afholdt 2 Medlemsmøder med Diskussion samt Underholdning af Foreningens Kræfter.

Torsdag den 27. September afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Handelsmedhjælper Jul. Hansen. — Formanden indledede og meddelte, at man kunde faa Lokaler paa Missionshotellet til en Leje af 20 Kr. pr. Maaned inclusive Lys; det var Planen at holde Lokalerne aabne hver Aften fra 7—11, eventuelt Søndag Eftermiddag, og Bestyrelsen skulde bestræbe sig for at gøre det saa hyggeligt for Medlemmerne som muligt. Man havde tænkt sig det nødvendige Beløb fremskaffet ad Frivillighedens Vej, og haabede at Medlemmerne vilde støtte Sagen paa denne Maade; der skulde jo bruges mange Penge, særlig til Brændsel. Efter en livlig Diskussion vedtoges det, at Lejemaal skulde afsluttes foreløbig for en Maaned til Prøve, forudsat at Lister med de frivillige Bidrag naar mindst 50 Kr. pr. Maaned. Der blev paa den fremlagte Liste allerede samme Aften tegnet et saa stort Beløb, at Sagen kan betragtes som værende i Orden.

Næstformanden fremsatte derefter Forslag om Ændring af Lovenes Paragraf 14, saaledes at Formanden vælges af Generalforsamlingen, i Stedet for som nu af Bestyrelsen selv. Forslaget forkastedes efter nogen Diskussion. Dirigenten sluttede derefter og Medlemmerne samledes ved Kaffebordene, hvor Formanden motiverede og udbragte et „Leve C. O.", der efterfulgtes af et „Leve Næstved Afdeling".

Foreningens ny Lokaler indviedes ved en lille Festlighed, Tirsdag 2. Oktbr. Medlemmerne samledes ved sluttet Kaffebord i Missionshotellets hyggelige Lokaler ved 9-Tiden. Formanden bød Velkommen og indviede med nogle smukke Ord Lokalerne. Derefter vekslede Sange og Taler, og der herskede stor Glæde over at Foreningen nu var naaet saa vidt, at den kunde sætte Foden under eget Bord. Deltagerne tilbragte derefter endnu en Timestid i kammeratligt Samvær i de i Aftenens Anledning festsmykkede Lokaler.

Afdelingen afholder ordinær halvaarlig Generalforsamling Onsdag den 17. Oktober Kl. 8 paa Missionshotellet med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2 a. Formanden aflægger Beretning. 2 b. Redaktøren af „Agitatoren" aflægger Beretning. 3. Kassereren fremlægger Arbejdsløshedskassens reviderede Regnskab. 4. Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af et Agitationsudvalg paa 5 Medlemmer. 6. Indkomne Forslag. 7. Ændring af Lovenes Paragraf 7 angaaende Forhøjelse af Lærlingenes Kontingent. 8. Eventuelt.

Medlemmerne bedes møde præcis, for at Dagsordenen kan naa at blive gennemgaaet!

Onsdag den 24. Oktober: Herr Journalist Holst taler!

Bemærk at Mødeaftenerne er forandret til Onsdag!

Medlemmer, der aftjener deres Værnepligt her i Byen, samt tilrejsende Medlemmer, bedes erindre at vore Lokaler er aabne hver Aften fra Kl. 7—11, hvor de altid er velkomne. *Johs.*

Rødby. Torsdag den 27. Septbr. holdt Herr Forretningsfører Martin Pedersen, Nykøbing F. et udmærket Foredrag om Organisationen, hvorfor ban høstede stort Bifald fra Forsamlingen, der talte de fleste organiserede Medhjælpere, vi endnu har formaaet at samle til Møderne.

Generalforsamling afholdtes Torsdag den 4. Oktbr:

Til Formand valgtes Herr J. L. Hesselgreen i Stedet for Herr K. Christiansen, der ikke ønskede Genvalg, hvorefter der til Kasserer i Stedet for Hesselgreen valgtes Herr Elvin Salberg. Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes Herr Alfred Olsen og Frk. Mary Petersen.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Herr Alfred Olsen som Næstformand og Sekretær. —*grenado.*

Slagelse. Onsdag den 19. Sept. afholdtes Medlemsmøde, hvor Journalist Eriksen holdt et udmærket Foredrag om Arbejdernes første Organisationsaar. — Medlemsmøde afholdtes d. 26. Septbr., hvor Journalist Eriksen fortsatte sit Foredrag med særlig Henblik paa Handels- og Kontormedhjælpernes Forhold til Organisationsspørgsmaalet.

Torsdag den 4. Oktober afholdtes halvaarlig Generalforsamling. Formanden aabnede Generalforsamlingen og bød Velkommen, hvorefter Herr Eriksen enstemmigt valgtes til Dirigent. Formand og Kasserer aflagde Beretning, som godkendtes.

Til Formand valgtes i Stedet for Axel O. Thorsell, som ikke ønskede Genvalg, Kommis A. Ringborg; til Bestyrelsen valgtes Journalist Eriksen, og som Suppleanter d'Herrer Henriken hos Vm. Rasmussen og Danielsen hos Grønvold & Schou.

Endvidere foresloges Oprettelse af et Medlemsblad for Slagelse Afdelingen, og da Bestyrelsen allerede havde tegnet Annoncer til Bladet, saaledes at det kunde svare sig, vedtoges det enstemmigt.

Et Agitationsudvalg valgtes: Axel O. Thorsel (Formand), Henriksen (hos Vm. Rasmussen), Hansen (Vilh. Lange), Nielsen (Crome & Goldschmidt) og Danielsen (Grønvold & Schou).

B. Christensen.

Svendborg. Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling Torsdag den 20 Septbr. paa „Wandalls Hotel".

Til Dirigent valgtes Herr Th. Sandorf. — Formanden aflagde derefter Beretning for Halvaaret, hvor Afdelingen har anskaffet sig en Fane. Tilstede som Talere ved Indvielsen var Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn og Hansen-Møller, Odense. Endvidere er der i Sommer arrangeret Udflugt til Troense, hvor vi samledes med Rudkjøbing-Afdeling. Tilslutningen var god fra begge Afdelinger, som tilbragte en behagelig og fornøjelig Dag, der sluttede med Bal paa Troense Badehotel. — Kassereren fremlagde Regnskabet som godkendtes. De tre Bestyrelsesmedlemmer, der efter Tur skulde afgaa, nemlig D'herrer Th. Sandorf, Axel Hansen og Johannes Jensen genvalgtes, og som Suppleant valgtes Herr Jensen h/ I. L. Foldager. Som Revisor og Suppleant valgtes henholdsvis Gillesberg og Holmquist. Forhøjelse af Damernes og Lærlingenes Kontingent med 25 Øre pr. Maaned vedtoges, saaledes at Damer betaler Kr. 1.75 og Lærlinge Kr. 0.75 pr. Maaned.

Det vedtoges at slutte sig til Odense Afdelingens Forslag om Oprettelse af et Repræsentantskab for de fynske Afdelinger.

Efter at have drøftet de fremkomne Forslag til Love, vedtoges det at stille nogle Ændringsforslag. Som Medlem af Fællesrepræsentationen blev valgt Anker Boesen og A. Uggerholt, samt som Suppleant Th. Sandorf.

Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Alb. Uggerhotl, Sekretær.

Viborg. Onsdag den 3. Oktbr. afholdtes ord. halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Phønix".

Til Dirigent valgtes J. C. Jacobsen. — Formanden aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar, godkendtes.

Til Formand valgtes i Stedet for Chr. Petersen, som ikke ønskede Genvalg, O. J. Rendil. Som Kasserer genvalgtes G. Krohn-Jensen. Til Bestyrelsen nyvalgtes J. C. Jacobsen og A. Nielsen og genvalgtes Weigaard Andersen. — Suppleanter blev Chr. Petersen og M. Rasmussen. — Til Agitationsudvalget valgtes: Weigaard Andersen, O. J. Rendil, V. Langhoff og Frk. Karen Jacobsen med Chr. Petersen som Formand.

Kassereren foreslog at ændre Loven saaledes, at Bestyrelsen fremtidig skulde bestaa af 7 Medlemmer. Forslaget begrundedes med Foreningens Vækst i det sidste Aarstid, den tæller nu 93 mod 40—50 Medlemmer sidste Aar. Lovændringen vedtoges og man skred derefter til Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. Valgte blev V. Langhoff og Ernst Schütt.

Under „Eventuelt" foresloges det at flytte vore Lokaler til „Haandværkerforeningen", da vi ikke kan beholde vore gamle Lokaler paa „Phønix", Det overlodes til Bestyrelsen at faa Sagen ordnet. Formanden foreslog, at Foreningen anskaffede en Fane, der vilde koste 195 Kr. Beløbet skulde indsamles ved frivillige Bidrag fra Medlemmerne, eventuelt saaledes, at Afdelingen betaler Resten. Forslaget vedtoges enstemmig.

Formanden foreslog endvidere, at Afd. skulde lønne Kassereren med 50 Kr. aarlig. Forslaget vedtoges, idet kun ét Medlem stemte imod. Under Henvisning til den ene Stemme meddelte Kassereren at han vilde give de 50 Kr. til Fanefonden, da han ikke vilde have nogen Løn, naar der var den ringeste Misfornøjelse dermed. Generalforsamlingen sluttede med at Formanden motiverede et Leve for Afdelingen.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: Formand: O. J. Rendil, Næstformand: A. Nielsen, Kasserer: G. Krohn-Jensen, Sekretær: Weigaard Andersen. Repræsentanter: J. C. Jacobsen, V. Langhoff og Ernst Schütt.

Weigaard Andersen, Sekretær.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 21. 1. November 1917. 17de Aargang.

RETSFORHOLD OG RETSHJÆLP.

HANDELS- og Kontormedhjælpernes Retssikkerhed er under almindelige, normale Forhold ikke fremragende, og de forhaandenværende urolige Tider paa Erhvervslivets Omraade, der i Form af Varemangel, knappe Tilførsler o. s. v., ogsaa influerer stærkt paa Handel og Omsætning, har ikke bidraget til at stille vore Standsfæller gunstigere i Henseende til Retsforhold. Den Hensynsløshedens Tid, i hvilken vi lever, har i saare mange Forhold yderligere knæsat Frikonkurrencesystemets Livsnerve-Princip: „Den Stærkeres Ret", og da Styrke i et Samfund som vort stort set er afhængig af Penge, vil de Samfundsborgere, der hører til de Ubemidledes store Kategori — og hertil hører afgjort Handels- og Kontormedhjælperne — være henvist til, ved at lægge de spredte Kræfter sammen, at skabe deres Styrke og Magt ved Sammenhold og Organisation.

Disse almindelige Betragtninger gælder for vor Stand i det store og hele, men de gælder ogsaa i Spørgsmaalet: Retsforhold. Thi den enkelte Medhjælper vil ikke være i Stand til, baade af økonomiske og moralske Grunde, virkningsfuldt at kunne træde op mod de Overgreb, der fra profitjagende, mindre hensynsfulde Principalers Side rettes imod dem. Naar derimod Organisationen staar bagved den Enkelte, vil der altid være Chancer for at foretage de Modtræk herimod, som er nødvendige, og, saafremt en Forhandling ikke fører til en fredelig Løsning, ad Rettens Vej at søge Medhjælperens retmæssige Krav respekteret.

I den Henseende foreligger der praktiske Eksempler nok. Et af de mest typiske, der ogsaa er i højeste Grad aktuelt, har netop fornylig fundet sin Afgørelse ved Sø- og Handelsretten, hvor den var indbragt af Centralorganisationens Retshjælp. Denne Sag drejede sig om en Uoverensstemmelse mellem et af vore Medlemmer og A/S Spritfabriken „Fortuna", København, angaaende Medhjælperens Ret til Dyrtidstillæg og Tantiéme. Vort Medlem var opsagt til Fratrædelse pr. 1. August d. A. og mente sig berettiget til det Dyrtidstillæg, der udbetaltes bagud den 1. Juli til det øvrige i Firmaet ansatte Personale, men nægtedes vort Medlem med den Motivering, at han sad i opsagt Stilling, ligesom han blev nægtet sin Andel i den Tantiéme, der i Henhold til Aktieselskabets Love udbetales til Funktionærer og Arbejdere.

I denne Sag, som gennem C. O.s Retshjælp i den Anledning blev anlagt mod A/S Spritfabriken „Fortuna", krævede vi for vort Medlem Dyrtidstillæg i samme Forhold, som der var udbetalt til Firmaets øvrige Medhjælpere og en forholdsmæssig Andel i den Tantiéme, som der maatte blive afsat til Personalet for det forløbne Regnskabsaar (1. Juli 1916—30. Juni 1917).

Vort Krav motiverede vi med, at under de for Tiden herskende Dyrtidsforhold kunde Dyrtidstillæget ikke betragtes som en tilfældig Gratifikation, men Medhjælperen maatte være berettiget til at opfatte det som et Tillæg til Lønnen, og som saadan kunde det ikke alene bero paa Firmaets Ledelses Forgodtbefindende, om Tillæget skulde udbetales, saa meget mere som det end ikke var tilkendegivet vort Medlem, at han ikke længere skulde være delagtig i Dyrtidstillæget.

„Fortunas" Ledelse gjorde heroverfor gældende, at saavel Dyrtidstillæget som Tantiémen ikke var lovet Personalet, men kun udbetaltes efter Ledelsens Skøn, og Firmaet paastod sig derfor frifundet og tillagt Sagens Omkostninger.

Hertil tog Sø- og Handelsretten dog ingensomhelst Hensyn, idet Dommen tilpligter „Fortuna" at betale os i Dyrtidstillæg 400 Kr. og fastslaar at vort Medlem har Ret til Tantiéme i samme Forhold, som dette udbetales til de øvrige Medhjælpere og Arbejdere. Desuden skal Firmaet betale Sagens Omkostninger med 75 Kr.

Denne Sag er omtalt saa udførligt, fordi den skaber Præcedens og kan tjene som Rettesnor for adskillige andre Medhjælpere, der maatte komme til at staa overfor en lignende „Imødekommenhed" fra deres Principalers Side. Vi er nemlig vidende om, at denne Sag netop ikke er et isoleret Tilfælde — tværtimod, der er sikkert adskillige Medhjælpere, som har været Genstand for noget lignende.

En anden ret interessant Sag har for nylig fundet sin Afslutning ved Salling Herreders Ret i Skive. Det drejede sig her om en ældre Kolonialmedhjælper, ca. 30 Aar, der var engageret af til Købmand Ernst C. Henrichsen, Fur, som 1ste Mand for en maanedlig Gage af 75 Kr. + Kost og Logi. Den Dag han skulde tiltræde telegraferede Principalen, at han havde taget anden Bestemmelse og derfor annulerede Engagementet. Medhjælperen ringede Principalen op og beklagede sig herover, men fik kun den Besked, at Principalen havde fundet en anden Mand, som han hellere vilde have, og som saadan betragtede han den indgaaede Aftale som ikke indgaaet. Hermed vilde Medhjælperen selvfølgelig ikke lade sig nøje, og da Organisationen derefter henvendte sig til Principalen, kom denne ogsaa paa bedre Tanker, idet han skyndsomst telegraferede til Medhjælperen, at nu kunde Pladsen tiltrædes — men dog kun til 65 Kr. pr. Maaned. Herpaa kunde vort Medlem selvsagt ikke indlade sig, og da Principalen ikke vilde afgøre Sagen mindeligt, anlagde Organisationen Sag mod ham, og krævede 3 Mdrs. Løn + Kostpenge = 375 Kr.

Ved Dommen tilkendtes der mærkværdigt nok kun Medhjælperen Løn og Kostpenge for 1 Md. — 125 Kr., idet Retten hævder, at efter det foreliggende kan Medhjælperen kun være berettiget til en Opsigelsesfrist paa 14 Dage — en Opfattelse, som afgjort er i Modstrid med de sædvanemæssige Forhold for Medhjælpere, der er ansatte i Landforretninger.

For Aalborg Bything verserer for Tiden en ligesaa ejendommelig Sag, som af C. O. er anlagt mod Købmand S. Birnbaum, Aalborg, der har afskediget en Medhjælper paa staaende Fod, fordi han en enkelt Dag var mødt ca. 1/4 Time for sent. Da Organisationen tog Sagen op, søgte denne Principal at afstive sit Standpunkt med den noget mærkelige Paastand, at Medhjælperen havde været Omgangsven med en Lærling i en anden Forretning, som Principalen ikke ansaa for at være ærlig. Man vil forstaa, at Principalen ikke kan føle sin Sag særlig god, naar den trænger til at afstives med sligt Galimatias, og selvfølgelig vil denne Sag let vindes, naar engang Tidens Fylde kommer — men det kan nok vare en Tid, thi ved Underretten i Provinsen arbejder man ikke med Ekspresstogsfart.

Mod et Firma i Kjøbenhavn, A/S Modecentralen, førte vi for en Tid siden en Sag for et Medlem, der var ansat som Direktrice til en maanedlig Gage af 175 Kr. — Den første Maaneds Løn fik hun prompte udbetalt, men da Tiden kom for næste Gageudbetaling gik det ikke nær saa glat. Efter flere forgæves Forsøg paa at faa sin Løn, forlod vort Medlem Forretningen, og vi anlagde Sag for 4 Mdr. Løn. Mærkværdigt nok fulgte Sø- og Handelsretten ikke i denne Sag de humane og menneskelige Linier, som ellers plejer at præge denne Rets Afgørelser, idet der kun tilkendtes vort Medlem Løn for den ene Maaned, i hvilken hun havde arbejdet i Forretningen. Den øvrige Del af Kravet afviste Retten ved at henvise til §§ 43 og 44 i Antikviteten: Tyendeloven — til Trods for, at det utallige Gange er fastlaaet, at Handels- og Kontormedhjælperne ikke kan betragtes som hørende ind under Tyendelovens Bestemmelser.

Hvis denne Dom skulde staa fast, vilde der være skabt et farligt Præcedens, idet en Principal, der vilde af med en Medhjælper uden at give den Paagældende lovligt Varsel, blot kunde nægte at udbetale Løn. Medhjælperen — der jo ikke kan leve af Luften — maatte da forlade Forretningen og vilde saa jfr. ovennævnte Dom, have forspildt sin Ret til at stille Krav overfor Principalen.

Hovedbestyrelsen vedtog derfor ogsaa at appellere Sagen til Højesteret, og sandsynligvis vil Sø- og Handelsrettens Dom derved blive omstødt.

De forskellige her refererede Sager indeholder hver for sig interessante Momenter, som Medlemmer og navnlig Afdelingsledelser bør mærke sig.

Det er Organisationens Pligt saavidt muligt at beskytte Medlemmernes Interesser, men en Betingelse for at dette kan ske er, at Medlemmerne selv lærer at kræve deres Ret og naturligvis først og fremmest lærer, hvad der er deres Ret.

Paa Centralorganisationens Bistand skal det nemlig aldrig skorte. *Jens Johansen.*

Før Revisionen —

Udtalelser om Lærlingespørgsmaalet.

Vor Enquête om Lærlingeudannelse og Lærlingevilkaar afsluttes med efterfølgende Indlæg, der skyldes kendte Medlemmer af vor Organisation.

En af de største Fejl ved den nugældende Lærlingelov er efter min Mening, at den i hvert Tilfælde i Praksis ikke gælder for Kontorlærlingenes Vedkommende.

Det er endnu yderst sjældent, at der aftales nogen fast Læretid, eller Prøvetid, endsige oprettes Kontrakt. Navnlig for de kvindelige, men ogsaa for de fleste mandlige Kontorlærlinge gælder dette, at de efter Konfirmationen anbringes paa et eller andet Kontor mod en ganske ringe Godtgørelse, der stiger langsommere eller hurtigere — navnlig langsommere — i Aarenes Løb, efter Principalens Forgodtbefindende. Teoretisk Uddannelse er der saa godt som intet af, ligesaalidt som der er fastsat, hvornaar Læretidens praktiske Uddannelse anses for sluttet. — Vil den unge Kontorlærling besøge Handelsskole, Sprogkursus eller paa anden Maade forøge sine teoretiske Kundskaber, da bliver dette i 9 af 10 Tilfælde noget, han selv maa om i sin Fritid og paa egen Bekostning. Der mangler i allerhøjeste Grad faste Rammer for Kontorlærlingenes Uddannelse, saavel praktisk som teoretisk. Der burde fastsættes en bestemt Læretid paa højst 3, mindst 2 Aar med tvungen Handelsskoleundervisning i hele Læretiden. — Da næsten alle Kontorlærlinge antages med, at de selv skal sørge for Kost og Logis, og har nogenlunde lige meget og lige betydende

Arbejde, burde der fastsættes Minimallønninger for det første Læreaar, med fast Stigning for hvert Aar i Læretiden. — Ligeledes forekommer det mig at ville være heldigt, hvis Kontorlærlingenes Uddannelse afsluttedes med en Prøve for en Kommission, der ved at udstede et Certificat skulde attestere Lærlingens Kompetence til at tage Plads som Medhjælper.

I det Hele taget burde der lægges Vægt paa, at de i Revisionsforslaget nævnte Lærlingekommissioner straks fra Begyndelsen vænnedes til at tage sig af Kontorlærlingene i samme Grad som af Handelslærlingene, saa det undgaas, at Lovens Teori gælder alle Lærlinge, men dens Praksis ikke berører Kontorlærlingene.

Indførelse af disse eller lignende faste Regler for Kontorlærlingenes Uddannelse vil sikkert fritage Kontorfagene for en Del af den Outsider-Konkurrence, der nu paaføres Medhjælperne, navnlig af kvindelige Kontorlærlinge, der kun tager en Kontorplads for at blive midlertidig anbragt, og arbejder for en aldeles atterlig lille Løn, medens de ikke tænker paa at forblive ved ved Faget eller har mindste Interesse for det.

Middelfart, den 18. Oktober 1917. *Magnus Jørgensen.*

* * *

At reformere Lærlingeforholdene og afhjælpe disses Mangler vil være at gribe et af vore Stands Onder ved Roden, og alene derfor vil dette Spørgsmaal som uløst være et af vort Arbejdsprograms vigtigste Punkter. — En dygtig Arbejder er altid sin Løn værd, og Medhjælperne er derfor stærkt interesserede i at skaffe Fagets Medlemmer den bedst mulige Faguddannelse.

Vi maa selvfølgelig paa det bestemteste bekæmpe det fra Principalside ikke ualmindelige Synspunkt: at betragte Lærlingerne som billig Arbejdskraft. Jeg har aldrig kunnet indse, at det havde nogen som helst Betydning for Lærlingens Uddannelse i sit Fag at køre Dag ud og Dag ind med en Trækvogn gennem Gaderne, medens han samtidig forsømte sin Uddannelse paa de nødvendige Omraader, saaledes f. Eks. Bogføring og Varekundskab.

Det har saaledes været Reglen, og da navnlig i Kolonialbranchen, at Lærlingene ved Læretidens Udløb hverken havde blot nogenlunde tilstrækkelig Kendskab til Bogholderi eller Varer, og først efter sin Læretid har han begyndt at lære noget af disse to højst fornødne Ting. —

Centralorganisationen har derfor ganske betimeligt og rigtigt allerede ved Kongressen i Kjøbenhavn 1902 under Behandlingen af dette Spørgsmaal som et af de fundamentale Krav forlangt, at der sikredes Lærlingene den fornødne Uddannelse, bl. a. ogsaa derved, at kun Principaler, der selv havde lært Faget eller som holdt faguddannet Medhjælp, maatte uddanne Lærlinge. —

At vi naturligvis ogsaa er interesserede i at begrænse Tilgangen til Faget, saaledes at det ikke bliver fyldt med en Stab af Mennesker, for hvis Arbejde der under normale Forhold ingen Brug er, siger sig selv, og Reguleringen heraf kan naturligvis kun ske paa det Tidspunkt, hvor Vedkommende skal antages som Lærling i Faget.

Forøvrigt vil kun kortsynede Principaler kunne bestride, at en Regulering af Lærlingeforholdet i det lange Løb ogsaa vil komme Principalerne tilgode, og netop derfor skulde det synes naturligt, om dette Spørgsmaal kunde løses i Samarbejde med Principaorganisationerne.

Aalborg, den 22. Oktbr. 1917. *Th. Hansen.*

* * *

Endelig skal vi afslutte vor Enquéte med et Bidrag hidrørende fra et af Centralorganisationens yngre Medlemmer:

Det var 1. Maj 1911, at jeg — en Husmandssøn — kom i Lære i en mindre Kolonialforretning i en sjællandsk Købstad. Jeg nærede store Forhaabninger til Fremtiden, og Principalen lod desuden yderst elskværdig under de forudgaaende Aftaler. Men ikke saa snart var jeg kommen indenfor Døren før Piben fik en anden Lyd. Det første Arbejde jeg blev sat til, var at servere Bajersk-Øl, Snapse og Morgenbitre. Jeg gjorde nemlig den Opdagelse, at der ved Siden af Kolonialforretningen blev drevet Beværtning. Det bød unægtelig andre Kundskaber end netop dem, jeg skulde lære. Men ikke nok dermed, ogsaa Bykurven og Trækkevognen var mine daglige Ledsagere; med disse og Beværtningen fordrev jeg den meste Tid. Naturligvis er det intet mindre end skandaløst, at det er tilladt at anvende Lærlinge paa denne Maade, og jeg skal kun tilføje, at nævnte Chef var af den Type, der kun holdt „Lærlinge" for at anvende dem som Bydrenge for Fruen, Opvartere i Beværtningen, Bydrenge for Forretningen og — den derefter tilovers blevne Tid — i Forretningen. Den Dag man havde „udlært" var den unge Mand da ogsaa færdig i den Forretning, selv om det rigtignok blev mig forment Tilladelse til at rejse en Maaned før Læretidens Udløb, da jeg var tilbudt en ny Plads.

Trænger nogen Lærlinge til lovmæssig Beskyttelse, da er det først og fremmest dem, der kommer i Lære i netop saadanne Forretninger.

I et Bidrag til denne Enquéte paapeger Herr N. C. Nielsen Kost- og Logis-Systemets Betydning for Lærlingenes vedkommende, naar der derved kan sikres de Unge et Hjem i Ordets rette Betydning. Imidlertid har ogsaa jeg nogen Erfaring paa dette Omraade, idet jeg fik Kost og Logi hos Chefen. Kosten var upaaklagelig, men Logiet og „Hjemmet" et Tagværelse uden Kakkelovn og med den nu i disse Tider efterspurgte Stearin-Belysning.

Vinteraftener, naar Butikken var lukket, var jeg henvist til mit kolde Værelse. Hvem vilde vel sidde dér eller gaa i Seng Kl. 8. Desuden hvor skulde jeg besørge Hjemmearbejdet til Handelsskolen? Paa det kolde Værelse! Det var umuligt, og andre Steder havde jeg ikke; men Arbejdet skulde og vilde jeg have færdig.

Paa Udvej fandt jeg alligevel. Forretningen aabnedes om Sommeren Kl. 5½ og om Vinteren Kl. 6½, naar jeg saaledes om Lørdagen havde arbejdet fra 6½ Morgen til 11 Aften, tog jeg min Cykle og kørte hjem til mine Forældre, der boede ca. 1 Mil fra Købstaden. Hjemme ved 12-1 Tiden om Natten gik jeg de fleste Aftener i Gang med Hjemmearbejdet til Handelsskolen og fortsatte dermed til ud paa Morgenstunden. Naar jeg saa tilsidst var saa overanstrengt, at det var mig umuligt at bestille mere, sov jeg nogle Timer og fortsatte saa Søndag Morgen, ofte til langt over Middag.

Saaledes forløb min Læretid, og jeg tror ikke Forholdene i den paagældende Forretning har forandret sig siden — og endda drejer det sig her om ét Tilfælde blandt mangfoldige andre.

For alle os, der har vor Læretid — forløbet paa den skildrede eller lignende Maade — i frisk Erindring, staar en tidssvarende Revision af Lærlingeloven derfor som en bydende Nødvendighed.

— *grenado.*

Ekspeditricerne i Smør-, Kaffe- og Viktualieforretningerne.

DEN moderne Spaltning af Handelen, som giver sig Udslag i det stadig stigende Antal Specialudsalg, er en af Aarsagerne til Kvindernes Indtræden i Handelslivet, fordi det for det meste er de Artikler, som Kvinderne kan beskæftige sig med, der udskilles fra den gammeldags Købmandshandel, som før var ene om at forsyne Markedet med alle Varerne.

Det er jo netop Artikler som Smør, Kaffe, Viktualie, Sæbe, Parfume o. s. v., der danner Specialudsalgenes Brancher, og det

gælder derfor for disse Forretninger, at de, for Arbejdets Udførelses Skyld, med lige saa megen Nytte kan anvende kvindelig som mandlig Hjælp, medens dette daarligt kunde lade sig gøre i de blandede Forretninger, hvor det grove og fine Arbejde vekslede.

Der er mangfoldige Arbejder, der egner sig langt bedre for en Kvinde end for en Mand, ogsaa indenfor Handelsverdenen, og det er derfor kun naturligt og rimeligt, at et Firma beskæftiger Kvinder til saadanne Arbejder, — at Kvinder ikke skulde have samme Adgang til Selverhverv som Mændene, er der vist ikke noget fornuftigt Menneske i vor Tid, der vil hævde — men desværre har de fleste Firmaer en Hensigt mere, naar de beskæftiger Kvinder, nemlig den, at de kan nøjes med at betale en mindre Løn, og det er derfor almindeligt, at Kvinderne udgør en billigere Arbejdskraft for Principalerne end de mandlige Medhjælpere.

Dette er Sagens Kærne, og her ligger et Forhold, som Kvinderne burde tænke alvorligt over; thi foruden at de selv maa hutle sig gennem Tilværelsen, bliver de — frivilligt eller ufrivilligt — en Konkurrent til den mandlige Kollega, og dette fører atter med sig, at hele Fagets Lønniveau trykkes ned og kun meget vanskeligt lader sig hæve igen.

Statistiken oplyser os om, at Kvinderne i Viktualie- Smør- og Kaffeforretninger har en gennemsnitlig Maanedsløn af ca. 60 Kr. i Kjøbenhavn og ca. 50 Kr. i Provinsen. Disse Tal taler et ganske frygteligt Sprog, idet man maa erindre, at heraf skal afholdes Udgifter til Kost, Logi, Klæder, Fodtøj, Vask o. s. v., en ganske umulig Ting under normale Forhold, og hvorledes saa i denne knugende Dyrtid?

Hvis man undersøger Arbejdstiden for de ved nævnte Brancher beskæftigede Ekspeditricer, ser man, at saa godt som alle uden Undtagelse har en Arbejdstid paa mindst 12 Timer, og at Halvdelen endog maa arbejde i over 13 Timer i Døgnet, foruden de heri ikke medregnede mange Overarbejdstimer.

Naar man af praktisk Erfaring kender Butikslivet og den legemlige og aandelige Træthed, en lang Arbejdsdag medfører, saa er der næppe en eneste, der ikke vil finde det oprørende, at kvindelige Medhjælpere har en saa umenneskelig lang Arbejdstid, tilmed da der fra lægevidenskabelig Side er peget paa Farer, som Butikslivet rummer for kvindelige Medhjælpere.

Vil man sætte Lønnen i Forbindelse med Arbejdstiden og regne Ekspeditricernes Timeløn ud, saa vil man se, at naar Arbejdstiden er 12—12½ Time daglig (Reglen), saa er Timelønnen 18 Øre, og med 13 Timer eller derover er den 16 Øre og derunder.

Det er vist næppe nødvendig at kommentere disse Tal; det turde være tilstrækkeligt paavist, at Ekspeditricerne i disse Brancher i høj Grad trænger til at faa deres Forhold forbedrede; thi disse er for Øjeblikket saa slette, som de kan være.

Men ogsaa for Ekspeditricerne gælder det, som for alle andre Lønarbejdere, at Vejen til Forandring gaar gennem Organisationen og kun gennem Organisationen, der giver Styrken. At Organisationen kan hjælpe er tilstrækkeligt bevist ved den Overenskomst, som er afsluttet med Hovedstadens Brugsforening, hvor Lønnen for kvindelige Medhjælpere med 3 Aars Uddannelse ved Faget er 80 og 85 Kr. for henholdsvis de første og de næste 3 Maaneder, hvorefter Mindstelønnen er 100 Kr. pr. Maaned. Samtidig er Arbejdstiden bragt ned til ca. 60 Timer om Ugen, saaledes at Medhjælperne har ½ Fridag ugentlig, regelmæssige Spisepavser, og flere andre Fordele.

Disse Forbedringer har kunnet gennemføres, fordi Medhjælperne alle var enige derom og fordi de havde Organisationens Støtte dertil, og lignende Forbedringer kan selvfølgelig ogsaa gennemføres for andre Virksomheder, naar blot Medhjælperne er enige derom og bag ved Kravene gennem deres Medlemsskab i Organisationen sætter den faglige Magt, som Principalerne ikke kommer udenom.

Denne Magt er Centralorganisationen, og enhver kvindelig Medhjælper, der ønsker sine daarlige Forhold forbedret, indmelder sig derfor i denne.

Harald Heie.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for August og September.

MED Efteraaret har ikke blot — som sædvanlig — Agitationen faaet nyt Liv, men det almindelige organisatoriske Virke og de foreningsmæssige Resultater er væsentligt øgede.

September betegner især Vendepunktet, og det i det efterfølgende omhandlede Arbejdsomraade omfatter fortrinsvis den sidste Beretningsmaaned.

Hovedkontorets Cirkulære af 7. September indeholder saaledes følgende agitatoriske Optakt, der iøvrigt synes hensigtssvarende efterlevet af Afdelingerne:

Vi staar nu atter overfor den Tid, hvor det er muligt at samle Folk om foreningsmæssigt Arbejde, og Erfaringerne viser, at Agitationen almindeligvis har de bedste Kaar netop paa denne Aarstid, hvor de aktive Medlemmer møder med friske Kræfter efter den Hvileperiode, som Feriemaanederne betegner.

Der er saaledes al Grund til at opfordre Afdelingsbestyrelserne til nu at tage kraftigt fat paa Planlæggelsen af Agitationsvirksomheden for Vintersæsonen, og der er saa meget mere Anledning dertil, som netop de Tider, vi i Øjeblikket gennemlever, præget som de er af Usikkerhed paa alle Omraader, ikke mindst for de økonomisk svagest stillede Samfundsborgere — altsaa ogsaa i høj Grad Handels- og Kontormedhjælperne — i sig selv indeholder den stærkest mulige Opfordring til ved Sammenslutning at forøge den Enkeltes Modstandskraft.

Hovedbestyrelsen opfordrer derfor Afdelingerne til i Agitationsarbejdet at sætte alle Sejl til, og tilbyder sin Medvirkning ved som sædvanlig at stille en af vore egne Talere til Raadighed for Afdelingerne paa den Maade, at Talerens Udgifter afholdes af Hovedkassen, medens Afdelingerne selv maa afholde de med Mødets Arrangement forbundne Omkostninger.

Agitationsmøder afholdtes i Horsens, Helsingør og Køge (Taler: Herr Harald Heie), i Aars, Løgstør, Hobro, Randers, Mariager, Skive, Holstebro og Viborg (Taler: Herr Jens Johansen), samt to Møder for Personalet hos A/S C. Schous Fabriker, Kjøbenhavn (Taler: Frk. Agnes Christoffersen).

Mødet i Køge resulterede ikke i Oprettelse af en Afdeling, saaledes som tilsigtet, men Betingelserne for en saadan forelaa og Afdelingen er siden oprettet. Derimod er de tidligere omtalte Bestræbelser for Afdelings-Start i Bogense ikke kronet med Held.

Om den særlige Agitation, der udfoldes i Kjøbenhavn indenfor forskellige Brancher, redegøres der i en anden Artikel i dette Nummer.

Denne Aktivitet, der saaledes præger Organisationens Virksomhed, maa utvivlsomt sés paa Baggrund af følgende Situationsbillede, hvormed September-Beretningen indledes:

„De stedse stigende Vanskeligheder for Erhvervslivet, der giver sig Udtryk i Tilførselsknaphed og Varemangel, berører selvfølgelig ogsaa vore Forhold, og Arbejdsløsheden stiger med en hidtil ukendt Fart, medens Efterspørgslen efter Arbejdskraft er i Aftagende. — Vore Fag trues saaledes af Usikkerhed paa mange Omraader, men netop disse Forhold skaber maaske en for Organisationstarken særdeles gunstig Agitationsbasis, som Afdelingerne sikkert med godt Resultat vil kunne udnytte".

Under disse Omstændigheder viser Medlemstilgangen opmuntrende Resultater.

Medens i August 36 Afdelinger indsendte Indmeldelser, var det tilsvarende Afdelings-Antal i September steget til 52. — Deraf ndsendte Kjøbenhavn 117, Aalborg 44, Odense 28, direkte Afdeling 22, Fredericia 15, Aarhus og Hobro hver 13, Svendborg og Viborg hver 12, Assens 10, Nykøbing F. 9, Ringsted 8, Kolding 7, Slagelse og Hillerød hver 6, Horsens, Nyborg og Vejle hver 5 Nyindmeldelser.

Vedrørende Lønspørgsmaalet er der i Kjøbenhavn indledet Forhandlinger med Brønshøj Brugsforening, Herman Krügers Cigarfabrik, forskellige Sygekasser etc. — Nykøbing F. Afdeling forhandler med Bestyrelsen for „Arbejderforeningen" om Afskaffelsen

af den Ordning, at Bestyreren antager og lønner Personalet. Forventelig vil det lykkes at opnaa en Overenskomst med den nævnte Forretning.

C.O.'s Forretningsudvalg bevilgede Retshjælp til Medlem Nr. 12397 mod A/S Spritfabriken „Fortuna", Kjøbenhavn, vedrørende Krav om Dyrtidstillæg og Tantiéme. Ved Sø- og Handelsretten tilkendtes der vort Medlem Dyrtidstillæg for 10 Maaneder, ialt Kr. 400.—, ligesom Dommen fastslaar, at vor Kollega er berettiget til Tantiéme ifølge de Fordelingsregler, der gælder for Firmaets øvrige Funktionærer. Sagens Omkostninger skal udredes af A/S „Fortuna" med Kr. 75.—. En verserende Sag mellem Medlem Nr. 6467 og A/S C. Schous Fabriker, Kjøbenhavn, er ved Forhandling med de kjøbenhavnske Afdelinger og Firmaets juridiske Konsulent, Højesteretssagfører C. L. David, ordnet derved at vort Medlem erholdt sin tilgodehavende Gage, Kr. 85.—, og en skriftlig Undskyldning for en mod hende fremsat fornærmelig Paastand.

Endelig har Forretningsudvalget bevilget Retshjælp til Medlem Nr. 15110 mod Købmand Sophus Brammer, Lynæs, vedrørende Erstatning for Afskedigelse uden Varsel.

Om Forhandlinger med andre Foreninger oplyser September-Beretningen, at „Sygekassefunktionærernes faglige Organisation" paatænker en Tilslutning til Centralorganisationen og derom forhandler med vore kjøbenhavnske Afdelinger, for eventuelt at opnaa en af begge Parter anerkendt Ordning, forinden Sagen forelægges Hovedbestyrelsen.

Af andre Anliggender omtales Formandskiftet i Kjøbenhavn. Herr Martin Pedersen, der har overtaget en Stilling ved et Bladforetagende i Provinsen og derfor fratraadte Ledelsen af de kjøbenhavnske Afdelinger, er efterfulgt af Herr Chr. J. Smerup. — Dette har ligeledes medført en Personforandring indenfor Repræsentantskabet, hvor Herr C. Hammer er indtraadt som det kjøbenhavnske Medlem.

Forhandlinger førte med Arbejderforsikringsraadet vedrørende Afdelingernes Pligt til at ulykkesforsikre Kasserere og Inkassatorer er resulteret deri, at denne Forpligtelse er fastslaaet. Derfor har C.O. tegnet en kollektiv Forsikring omfattende alle Afdelinger. Heraf følger, at eventuelt tidligere tegnede, selvstændige Forsikringer kan og bør opsiges snarest af de paagældende Afdelinger.

Hovedkontoret har i August-September, foruden allerede nævnte Cirkulære, udsendt Cirkularskrivelser om Kommunaltilskud til Arbejdsløshedskassen, Agitationen ved de direkte Medlemmer o. s. v.

Til Arbejdsløshedskassen indsendtes 84 Begæringer om Understøttelse; de anerkendtes alle.

Ialt udbetaltes for 2975 Dage Kr. 3354.50; endvidere er der i et enkelt Tilfælde ydet Understøttelse af Reservefonden.

Medlemstilgangen androg 431.

Agitationen i Kjøbenhavn.

Personalet hos A/S C. Schous Fabriker organiseret.

I de senere Aar har de kjøbenhavnske Afdelingers Agitation mere og mere været lagt an paa enkelte store Firmaer, idet man erkender, at den spredte Agitation næppe i en overskuelig Fremtid vil føre igennem, og ikke kan føre til Optagelse af de praktiske, fagforeningsmæssige Opgaver — ved Afslutning af Overenskomster og Ordning af Medlemmernes Arbejdsforhold —, som man anser nødvendigt, baade for at indfri Organisationens Løfter til Medlemmerne og for at skabe det Agitationsstof, der vil føre de mange vaklende og indifferente Medhjælpere ind i Organisationen.

Denne Fremgangsmaade har ført til Afslutningen af de hidtil gennemførte Overenskomster, bl. a. med Hovedstadens Brugsforening (omfattende ca. 150 Medlemmer), Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S (ca. 50 Medlemmer), De danske Vin- og Konservesfabriker A/S (ca. 25 Medlemmer) o. s. v., og hvem der er kendt med kjøbenhavnske Forhold vil sikkert erkende, at kun ved en saadan koncentreret Agitationsmaade, kombineret med Klubsystemet, er der Mulighed for at komme fremad her i Byen, og for efterhaanden at faa i Tale de mange Tusinder af vore Standsfæller, der arbejder i Kjøbenhavn og saa godt som nogen trænger til Organisation og til Forbedring af deres Livsvilkaar.

I den aller seneste Tid har Afdelingerne — som ved en Omordning af Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen er blevet friere stillede — navnlig arbejdet med Personalerne hos A/S C. Olesen, A/S Nordiske Metalvarefabriker og øvrige elektriske Firmaer samt A/S C. Schous Sæbefabriker.

Sidstnævnte Firmas Personale i Detailforretningerne og ved Lagerekspeditionen — ialt ca. 110 Medhjælpere — har Central-Afdelingen ved et energisk Arbejde organiseret i Løbet af de sidste 14 Dage. Der har været afholdt 3 Møder, hvorved Afdelingens Formand Frk. Agnes Christoffersen og Forretningsfører Jens Johansen har talt, og desuden har enkelte meget interesserede Kolleger i Firmaet arbejdet stærkt med, og Resultatet er blevet det glimrende, at der af de 110 Medhjælpere er 105 indmeldt, og de faa, der endnu staar udenfor, vil sikkert i Løbet af faa Dage lære at forstaa, at de maa og skal følge Kammeratskabets Lov og slutte sig til deres Kollegers Rækker.

Disse Medlemmer har nu dannet en Klub, der til Formand har valgt en udmærket og energisk Kollega, Frk. A. Hessner, og saa snart Hovedbestyrelsens Tilladelse foreligger, vil der blive taget fat paa Forhandlinger med Firmaet, for at søge gennemført en Regulering af Medhjælpernes Løn- og Arbejdsforhold.

Man haaber i Løbet af kort Tid ogsaa at faa organiseret A/S C. Schous Fabrikers Kontorpersonale, der bestaar af 45—50 kvindelige Medhjælpere, og i saa Fald vil dette store Firmas Personale, saavel Butik, Lager som Kontor, være samlet i Centralorganisationen og med Vægt kunde fremsætte deres berettigede Ønsker og Krav overfor Firmaet.

A/S C. Schous Fabrikers Medhjælpere, der saa godt som alle er Kvinder, har her vist et godt Eksempel til Efterfølgelse for deres Kolleger i andre Stor-Forretninger, saavel her i Kjøbenhavn som ude i Landet.

Jens Johansen.

Conto pro diversi.

LÆRLINGELOVENS REVISION.

Fra en Provins-Medhjælper har vi modtaget efterfølgende polemiske Indlæg, som vi gengiver under Henvisning til at Indsenderens antydede Frygt for „Kontrollen" naturligvis er ganske ubegrundet. De paagældende Udtalelser i de fremkomne Indlæg refererede sig hovedsagelig til vigtige Punkter i det ventede indenrigsministerielle Lovforslag og dækker i Virkeligheden de af vor Organisation i aarevis stillede Krav.

Vi gengiver Indlæget, men anser iøvrigt en videre Meningsudveksling for overflødig:

„Flere af Centralorganisationens Tillidsmænd har allerede udtalt sig om dette Emne, og selv om jeg i alt væsentligt tiltræder de paagældende Indlæg, kan jeg dog ikke undlade her at opholde mig ved et Par Spørgsmaal.

For nylig modtog jeg fra en Handelsmedhjælper et Brev, i hvilket han skriver, at Chefen i hans nye Plads udfylder en „Barnepige-Rolle" for hele Personalet, og at han af den Grund allerede tænker paa at søge andet Engagement. Det nævnte Forhold var blevet ham uudholdeligt.

Nogle af de paagældende Artikler har beskæftiget sig med Spørgsmaalet: Kontrol med Cheferne. Et saadant Tilsyn ved-

rørende Lærlingeforholdets Enkeltheder kan naturligvis være baade ønskelig og paakrævet, men bør dog holdes indenfor saadanne Grænser, at den ikke kommer til virke mod sin Hensigt.

Dernæst følgende Bemærkninger til Herr M, Østenkjær, Aarhus, der i D. H. K. M. T.s Nr. 20 skriver: „Hvor kan f. Eks. en Kaffeforretning, en Jernforretning eller lign. paatage sig at oplære en ung Mand, saa han senere hen i Livet kan paatage sig nogen Gerning ud over den rent specielle, som han har lært":

Kaffeforretningen skal jeg ikke opholde mig ved, men Bemærkningen over Jernforretningen kan jeg ikke lade gaa upaatalt hen. Det maa sikkert skyldes Herr Ø.s manglende Kendskab til de virkelige Forhold. Jeg har haft Lejlighed til at udføre Kontorarbejde i en Jernforretning, og jeg erkender, at jeg vilde ønske, at min Uddannelse kun havde været halvt saa god som Lærlingens i denne Forretning.

Lærlingen, der i Begyndelsen beskæftiges ved Registreringsarbejdet, besørger Bankforretninger, passer Portokassen og hjælper til ved Ekspedition, faar senere Lejlighed til selvstændig Ekspedition, Kalkulation og bistaar den sidste Tid Chefen ved Vareindkøb.

At Lærlingen lærer noget i den her omhandlede Forretning turde være en Kendsgerning, og at Byens andre Købmænd ser paa det med samme Øjne kan vel antages, siden Forretningens to Lærlinge er Sønner af Købmænd dér fra Byen.

Jeg indrømmer, at dette Tilfælde næppe er almindeligt, men jeg gentager: Uddannelsen er god og grundig, og Jernbranchen er ingenlunde det daarligste Forretnings-Omraade, en ung Mand kan vælge for sine Læreaar. *A-e.*

6-LUKNINGEN.

Ifølge indenrigsministeriel Bestemmelse er det siden 15. Oktober paabudt at lukke Butiker og Lagre Kl. 6 de fire første Ugedage, Fredag Kl. 7, medens det er tilladt at holde aabent Lørdag til Kl. 9.

Der gives Dispensation fra disse Bestemmelser de sidste 14 Dage før Jul.

DEN TIDLIGE LUKNING OG LOKALESPØRGSMAALET.

De ekstraordinære Tilstande, hvorunder vi lever, medfører bl. a. en tidligere Lukning af Butikerne og Brændselsvanskeligheder, — Forhold, der ogsaa øver en vis Indflydelse paa vore Afdelingers Virkeplan. Handelsmedhjælperne opnaar en kortere Arbejdstid, men Kulnøden hindrer i mange Tilfælde vore Standsfæller i en hensigtsmæssig Udnyttelse af Fritiden.

Under disse Omstændigheder har enkelte af vore Afdelinger allerede raadet Bod paa denne Ulempe ved Oprettelse af Mødelokaler, der hver Aften staar til Medlemmernes Raadighed. — Næstved Afdelingen er her gaaet i Spidsen ligesom Afdelingen i Kallundborg har fulgt det gode Eksempel.

I Mødelokalerne er der Adgang til Læsning, Foredrag og Diskussioner og lejlighedsvis til forskellig Underholdning. Medlemmerne kan derved tilbringe deres Fritid i varme og hyggelige Lokaler, hvor der altid er Lejlighed til Møde med de stedlige Kolleger.

Dette Arrangement skænkes interesseret Omtale i den lokale Presse, og vi henstiller til vore Korrespondenter i de forskellige Byer at sende os Meddelelse om Aabningen af saadanne Lokaliteter.

NYT AFDELINGSBLAD.

Vor Kolding-Afdeling har begyndt Udgivelse af et lille Maanedsblad „Kolding H. K. M. F.", der fremtræder i en tiltalende Udstyrelse og indeholder velskrevne Artikler, hvis Emner ogsaa er hentet fra andre end specifikt lokale Omraader.

Det nye Afdelingsblad, der redigeres af Herr Axel L. Lorensen, tegner til at blive et virksomt Bindeled mellem Afdelingens voksende Medlemsstab.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aars. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 9. Oktober paa „Afholdshotellet". Til Dirigent valgtes F. Christensen.

Formandens Beretning for det forløbne Halvaar godkendtes enstemmig. Derefter fremlagdes A. Ks. Regnskab for Juli Kvartal, der ligeledes godkendtes.

Som Formand i Stedet for Ludvigsen, der nægtede at tage mod Genvalg, valgtes N. C. Nielsen. Til Kasserer i Stedet for Th. Stissing, der er bortrejst, valgtes Viggo Ludvigsen. Til Bestyrelsen genvalgtes S. Norup og valgtes E. Christensen. Suppleanter: M. Poulsen og Betty Lauth.

Under „Eventuelt" behandledes forskellige lokale Spørgsmaal.

Derefter hævedes Generalforsamlingen med et af Dirigenten udbragt Leve for C. O.

Efter Generalforsamlingen samledes man om Kaffebordet, hvor der herskede en udmærket kollegial Stemning. Taler og Sang vekslede Slag i Slag. — E. Christensen talte for den afgaaede Formand og takkede ham for Arbejdet i det forløbne Aar. — Ludvigsen bragte en Hilsen fra Th. Stissing, der nu er rejst til Faaborg og udtalte Haabet om, at S. snart maatte faa Lejlighed til at hejse C. O. Fane i denne By.

Kl. 10 sluttede den vellykkede Sammenkomst og enhver gik hjem med Bevistheden om at have tilbragt en fornøjelig Aften i kammeratlig Samvær. — *n.*

Bornholm. Søndag d. 11. November, Eftm. Kl. 4, afholdes ordinær Generalforsamling i Hotel „Phønix" med følgende Dagsorden:

1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning. 3. Kassereren aflægger det reviderede Regnskab. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer, som efter Tur fratræder, samt en Suppleant. 5. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen ihænde senest d. 7. s. M. Medlemmerne bedes alle møde.

Samtidig meddeles det, at de ugentlige Mødeaftener begynder første Gang, Tirsdag d. 6. November Kl. 8 pr. i Hotel „Phønix" og fremdeles hver anden Tirsdag indtil nærmere Meddelelse fremkommer. — *A. Andersen.*

Helsinge. Halvaarlig Generalforsamling afholdtes paa Helsinge Kro Søndag den 14. Oktober. — Formanden aflagde Beretning for sidste Halvaar, samt oplæste Regnskabet, som godkendtes.

Til Formand valgtes Herr Henning Lindstrøm, Adr. Købmd. A. L. Andersen, og til Kasserer Frk. Ingeborg Andersen, Vinkelvej 2. Til Bestyrelsen valgtes endvidere Frk. Gerda Jensen, og d'Herrer Nicolajsen og Nedergaard.

Suppleanter: Frøknerne Karen Jørgensen og Ulla Nielsen. — Revisorer: Frk. Else Christensen og Herr Axel Christensen.

Indtil videre afholdes Møde hver Onsdag Aften Kl. 7½.

Vang Petersen.

Hillerød. Ordinær Generalforsamling afholdtes Onsdag den 17. Oktober paa Hotel „Kronprinsen". Til Dirigent valgtes Herr E. Mellerup.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Regnskabet fremlagdes og godkendtes.

Til Formand i Stedet for Herr Fabricius Frederiksen, der forlader Byen, valgtes Herr E. Mellerup hos Herr C. B. Simonsen.

Til Kasserer valgtes Herr A. Christiansen hos Herr Vett & Wessel, til Sekretær Herr William Sørensen hos Herr Alex. Jensen. — Endvidere valgtes til Bestyrelsesmedlem Herr Hougaard hos Herr Nordsten; Suppleanter blev Herr Jacobsen, Kaffebrænderiet og Herr Petersen hos Herr C. B. Simonsen. Agitationsudvalget kom til at bestaa af Frk. Andersen hos Herr Messerschmidt, Herr Jacobsen og Herr Hougaard.

Den nye Formand takkede den afgaaaede for det af ham for Foreningen udførte store Arbejde.

Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

W. Sørensen,
Sekretær.

Holbæk. Ordinær Generalforsamling afholdtes den 18. Oktbr. paa „Nicolaisens Hotel". Medlemmerne var mødt talrigt.

Efter at Formanden, Herr Mathiasen, havde aflagt Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar og Kassereren fremlagt Regnskabet, der godkendtes, foretoges Formandsvalg.

Det blev Herr Lagerforvalter Mortensen, der gik af med Sejren. — Herr M. er uden Tvivl den rette Mand paa denne Post, og han vil sikkert arbejde virksomt for Organisationen, — hvilket ogsaa kan tiltrænges i Holbæk. Til Suppleant til Bestyrelsen valgtes enstemmig den afgaaede Formand, Herr Mathiasen.

Under „Eventuelt" vedtogedes det at holde Møde hver Torsdag Aften paa „Nicolaisens Hotel", og efter Omstændighederne saa ofte som muligt med Underholdning af forskellig Art. Derved vil det formentlig lykkes at faa flere Medlemmer i Afdelingen.

Efter et fælles Kaffebord med paafølgende Diskussion og sluttelig musikalsk Underholdning, hævedes Generalforsamlingen.

Sekretær.

Holstebro. Foreningen afholdt Fredag den 19. ds., ikke som tidligere meddelt i Bladet den 16., sin halvaarlige Generalforsamling paa Hotel „Royal". — Til Dirigent valgtes Hr. Einar Eriksen.

Formanden afgav Beretning for det forløbne Halvaar, hvoraf bl. a. fremgik, at Medlemsantallet var 73, hvilket var det samme som ved sidste Generalforsamling.

I det forløbne Halvaar var tilflyttet fra andre Afdelinger 5 Medlemmer, indmeldt 17 nye Medlemmer og til andre Afdelinger overflyttet 17.

Kassereren, Herr Bogholder Thomasen, fremlagde A. K.s Regnskab for det forløbne Halvaar som godkendtes. I Kontingent var indbetalt Kr. 165,50 og i Understøttelse udbetalt Kr. 133,75.

Til Formand genvalgtes Herr C. C. Knudsen med Akklamation. Til den øvrige Bestyrelse nyvalgtes Herr Einar Christensen og til Suppleanter Herr Wito Knudsen og Frk. Olga Halkier.

Til Agitationsudvalget valgtes de'Herrer A. Ulfkjær, Formand, og Aage Harling samt Frkn. A. Halkier, O. Haagensen og A. Hornbak.

Under „Eventuelt" fremkom Forslag om Oprettelse af et Sprogkursus for Foreningens Medlemmer i den kommende Vinter. — Formanden meddelte, at saafremt Medlemmerne ønskede det, var der Adgang til gratis Laan af Bøger fra Holstebro Folkebogsamling som tidligere Aar. Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Afdelingen, hvorefter der var fælles Kaffebord.

Aage & C. C.

Horsens. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 9. Oktober i vort Lokale paa Palæet. — Til Dirigent valgtes Bogholder Niels Dahl.

Formanden aflagde Beretning for forløbne Halvaar, hvoraf bl. a. fremgik, at der havde været afholdt 5 Bestyrelsesmøder og et Medlemsmøde med Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, som Taler. Endvidere at der havde været arrangeret ugentlige Cykleture i Oplandet med god Tilslutning.

Kassereren fremlagde revideret Kvartalsregnskab for Arbejdsløshedskassen. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmig. — I Stedet for Sten Vandborg, der nu, efter at have været Formand i ca. 10 Aar ønskede at trække sig tilbage, valgtes Bogholder Niels Dahl.

Til Bestyrelsen valgtes Sten Vandborg (Næstformand) og Borberg Madsen (Genvalg).

Til Formand for Agitationsudvalget valgtes Isenkrammedhjælper Toxværd og til Medlemmer af samme Udvalg Kolonialmedhjælper Johan Nielsen, Manufakturmedhjælper J. Troelsen, Bankassistent Sigurd Andersen og Frk. Anna Hansen.

Den nyvalgte Formand takkede Herr Sten Vandborg for hans store Arbejde indenfor Foreningen i de forløbne Aar og motiverede et kraftigt besvaret Leve for ham.

Generalforsamlingen, der var godt besøgt, sluttede med et Leve for C. O. *K. R.*

Kolding. Ordinær halvaarlig Generalforsamling i Afdelingen og Arbejdsløshedskassen afholdtes den 10. Oktober paa „Højskolehjemmet".

Formanden, N. C. Nielsen, bød Velkommen og foreslog Valg af Dirigent; hertil valgtes Ingv. Nielsen.

Formanden aflagde derefter Beretning for det svundne Halvaar. Heraf fremgik, at Foreningen stadig er i Fremgang. Den tæller nu 153 Medlemmer. — Kassereren aflagde derefter Regnskabet, der ballancerede med Kr. 1231.93. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

N. C. Nielsen genvalgtes med Akklamation til Formand. Til Bestyrelsen valgtes Johs. Grumstrup og H. Herlevsen, medens Arde Jensen og V. Slange valgtes til Suppleanter. Revisorer blev Josef Jensen og C. Christensen; til Revisorsuppleant valgtes Holger Christensen.

Endvidere valgtes et Agitationsudvalg bestaaende af Johs. Toft, M. Mikkelsen, Chr. Nielsen, Chr. Jensen og I. P. Jensen.

Under „Eventuelt" drøftede man forskellige faglige Spørgsmaal, hvorefter Dirigenten afsluttede Generalforsamlingen med et kraftigt bevaret Leve for Centralorganisationen.

Medlemsmøde afholdtes paa „Højskolehjemmet" Onsdag den 17. Oktober (ca. 35 Medlemmer havde givet Møde).

Forretningsbestyrer Aksel D. Knudsen, Vejle, holdt et vel gennemtænkt og formfuldendt Foredrag om „Vor Tid og Medhjælpernes Stilling i denne". Herr K. pointerede, at han talte som Fredsven, Politiker og Medhjælper og fremhævede særlig, at det gjaldt om at skabe Forstaaelse i det store som i det smaa og faa genoprettet det internationale Samarbejde, og ikke glemme ogsaa i vore egne organisatoriske Forhold at gøre Organisationen stærk saavel indadtil som udadtil. — Et stærkt Bifald hilste Taleren, da han sluttede. *C. A. F.*

Maribo. Onsdag den 26. September afholdtes Medlemsmøde i „Bangs Have", hvor Redaktør Rasmussen holdt Foredrag over Emnet „De mulige Fredsudsigter". Det udmærkede Foredrag lønnedes med kraftigt Bifald af de ikke faa Tilstedeværende.

Onsdag den 3. Oktb. afholdtes vort første Medlemsmøde i de nye Lokaler paa „Carl Nielsens Hotel". Formanden underholdt med Oplæsning.

Onsdag den 10. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling.

Til Dirigent valgtes O. Wiell, hvorefter Formanden aflagde Beretning for forløbne Halvaar og Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 772.69 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 75.25, hvoraf de 50 Kr. indestaar i Sparekassen, Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Til Formand genvalgtes ved Akklamation L. Godsted, H. Wied-Kirkegaard genvalgtes ligeledes og nyvalgtes Povl A. Rasmussen, Suppleanter blev Frk. Bertha Olsen og O. Wiell. Til Revisor valgtes Inspektør Dyhrfjeld.

Til Formand for Agitationsudvalget valgtes O. Wiell og Medlemmer af samme Frk. J. Madsen, Georg Madsen, Ch. Madsen og N. Thomsen.

Der nedsattes et Faneudvalg med L. Godsted som Formand, og et temmeligt stort Beløb tegnedes straks til Anskaffelse af den paatænkte Fane. — Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Paa et samme Aften afholdt Bestyrelsesmøde har Bestyrelsen konstitueret sig som følger: L. Godsted, Formand, H. Wied Kirkegaard, Næstformand, Carl Jensen, Kasserer, H. Rødd, Sekretær; Repræsentanter: Reinhold Sørensen, P. A. Rasmussen og Frk. Doris Petersen.

Onsdag den 17. Oktober afholdtes Medlemsmøde, paa „Carl Nielsens Hotel", hvor Redaktør Andersen holdt Foredrag over Emnet „Principal og Medhjælper". Foredraget efterfulgtes af livlig Diskussion mellem Foredragsholderen og Formanden.

H. Rødel.

Nakskov. Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 17. Okt. paa „Hotel Harmonien". Til Dirigent valgtes E. Splidsboel. Da Formanden var forhindret i at komme til Stede, ledede Disponent L. P. Larsen, Generalforsamlingen og aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i Sommerhalvaaret og Sommerstævnet i Rødby. Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, der enstemmigt godkendtes. Til Bestyrelsen genvalgtes Oversted og og nyvalgtes Frk. Britta Christensen.

Medlemsmøde afholdes hver Tirsdag Aften paa Hotel „Harmonien Kl. 8. Medlemmerne anmodes om at møde op til disse Aftener, da der vil blive afholdt forskellig Underholdning.

Oversted.

Nibe. Onsdag den 17. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Jernbanehotellet".

Formanden og Kassereren aflagde Beretning, hvilke godkendtes. Til Sekretær valgtes S. Petersen i Stedet for E. Poulsen, som ikke var mødt. Det vedtoges at arrangere Sammenkomst med Bal, Søndag den 28. Oktober paa „Jernbanehotellet". Det henstilles til Medlemmerne at huske de ugentlige Mødeaftener, — og give Møde. Derved gavner de ikke blot dem selv, men ogsaa deres Forening. *S. Petersen.*

Nykøbing M. Afdelingen holdt Tirsdag d. 23. Okt. Generalforsamling. Til Formand valgtes Kommis Wittrup Andersen i Stedet for Kommis J. P. Jensen. Yderligere foretoges Valg af et Agitationsudvalg. Generalforsamlingen var udmærket besøgt. Foreningen er efter Sommerdvalen i god Vækst. *K.*

Næstved. Afdelingen afholdt ordinær halvaarlig Generalforsamling i Foreningens Lokaler paa „Missionshotellet".

Formanden indledede. Til Dirigent valgtes Harald Petersen. — Formanden aflagde Beretning for Halvaaret; der har været afholdt 9 Bestyrelsesmøder, 10 Medlemsmøder samt et Sommerstævne i Mogenstrup Skov i Juli Maaned og en Bortlodning i Oktober Maaned. Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren fremlagde Arbejdsløshedkassens Regnskab, der godkendtes. Medlemsantallet pr. 1. Oktober er 135. Til Redaktør af „Agitatoren" genvalgtes med Akklamation Herr P. E. Andersen. Derefter foretoges Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer, d'Herrer Bernhard Rasmussen og Harald Petersen genvalgtes; nyvalgt blev d'Herrer Axel Jørgensen og Harald Gerhard Petersen.

Formanden for Agitationsudvalget, Herr Bernhard Rasmussen, aflagde Beretning, der godkendtes. Et Agitationsudvalg paa 5

Medlemmer nedsattes, bestaaende af Jul. Thomsen (Jens Lind), Formand, Johs. Olsen (Sagfører Rasch), Sekretær, L. P. Sørensen og Frk. Kølle samt Valborg Jørgensen.

Et Forslag om Forhøjelse af Lærlingenes Kontingent til 75 Øre maanedlig for Lærlinge over 17 Aar og 50 Øre under 17 Aar vedtoges efter nogen Diskussion. — Da Dagsordenen hermed var udtømt sluttede Dirigenten med en Tak for den Ro og Orden, der havde hersket under Forhandlingerne.

Bestyrelsen har konstitueret sig saaledes: Harald Petersen, Formand, Adrs. H. Olsen Birksted, Bernhard Rasmussen, Næstformand, Johs. Hansen, Sekretær, Holg. Søgaard, Kasserer, (Jens Bjerre), desuden er der i Bestyrelsen Frk. Beate Olsen, d'Herrer Axel Jørgensen og Harald Gerh. Petersen. *Johs.*

Odense. Den ordinære halvaarlige Generalforsamlig var ret godt besøgt.

Af Formandens og Kassererens Beretning fremgik, at Foreningen i det sidst forløbne Halvaar har arbejdet sig støt fremad. — Dagsordenen omfattede Valg af Bestyrelsesmedlemmer og to Repræsentanter til Fællesrepræsentationen for C.O. paa Fyn. — C. Hansen-Møller anbefalede stærkt at genvælge de afgaaende Medlemmer, da det i disse Tider havde sin store Betydning at have gamle Kræfter, som var fortrolige med Arbejdet indenfor Bestyrelsen. Formanden, H. P. Møller, genvalgtes ligeledes de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer C. Faverskov og H. Pedersen, medens A. Woidemann nyvalgtes.

Til Fællesrepræsentationen valgtes H. P. Møller og H. Petersen.

I en Aarrække har der paa hver Generalforsamling været stærk Diskussion om vort stakkels Bibliothek, endelig denne Gang lykkedes det at ramme en Pæl gennem Uhyret. Det vedtoges at sælge Bøgerne og lade det indkomne tilfalde en Fanefond. — Dirigenten, P. Holm, sluttede Generalforsamlingen med et „Leve C.O."

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde fastlagdes nedenstaaende Program for Oktober og November: 17. Oktober Kl. 7½: Herr Chs. Hansen Møller: Lærlingelovens Revision. — 24. Oktober Kl. 7½: Oplæsning. 31. Oktober Kl. 7½: Diskussion. — Eventuelt en Svingom til Slut. — 7. November Kl. 7½: Auktion over Bibliotheket. — 12. November Kl. 7½ taler Herr Jens Johansen, Kjøbenhavn.

Mød præcis! Tag uorganiserede Kolleger med. Agiter for Tilgang! *H. P.*

Randers. Den 3. Oktober afholdtes ord. Generalforsamling. Formanden aabnede Generalforsamlingen og bød de mødte Medlemmer Velkommen. Til Dirigent valgtes H. Busted, som straks overgav Ordet til Formanden, der aflagde Beretning over det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes enstemmig.

Derefter fremlagde Kassereren det reviderede Regnskab, der ligeledes godkendtes.

Som Formand genvalgtes P. Jensen.

Til Bestyrelsen genvalgtes Schønning Rasmussen og nyvalgtes M. Damgaard og M. C. Madsen. Suppleanter blev H. Busted og C. Skov.

Under „Eventuelt" vedtoges det at søge Afdelingen delt i Brancheafdelinger i Lighed med Kjøbenhavn og Aarhus, for muligvis paa denne Maade at skabe endnu større Interesse for C.O.

Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsensig saaledes: P. Jensen Formand, Joh. K. Kjeldsen Næstformand, Schjønning Rasmussen, Kasserer, M. C. Madsen, Sekretær og endvidere A. H. Hansen, H. Petersen og M. Damgaard.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at der nu, da Vintersæsonen er begyndt, atter er Medlemsmøde eller Klub hver Onsdag Aften.

Mød! Thi alene derved støtter De Deres Organisation.

M. C. Madsen.

Samsø. Afdelingen afholdt ordinær Generalforsamling Søndag d. 14. Oktober paa „Flinchs Hotel".

Til Dirigent valgtes Aug. Nielsen, Onsbjerg, hvorefter Formanden aflagde Beretning for Halvaaret. Derefter fremlagde Kassereren det reviderede Regnskab, der udviste en Kassebeholdning af Kr. 23.95. Til Formand valgtes Jørgen Lund, Onsbjerg. Bestyrelsesmedlemmer blev V. Mouritzen og H. P. Petersen, Tranebjerg; Suppleanter: Brøckmann, Nordby og Frk. Michaelsen, Tranebjerg. Til Revisorer valgtes C. Børglum og Frk. D. Petersen begge af Tranebjerg.

Derefter forelaa Forslag fra Bestyrelsen om i Vinter at afholde Oplæsning ved Møderne for muligt bedre at samle Medlemmerne.

Den afgaaede Formand, William Mouritsen, sluttede med Tak for godt Samarbejde i forløbne Aaar og et Leve for C. O. *F. P.*

Skelskør. Afdelingen afholdt Tirsdag den 16. Oktober ord. Generalforsamling i Foreningens Lokaler paa „Postgaarden". Formanden aflagde Beretning og gav en kort Skildring over Aarets Virksomhed, hvorefter Kassereren fremlagde revideret Regnskab, som godkendtes. Som Suppleanter til Bestyrelsen valgtes Frk. Esther Larsen og Frk. Dorthea Jørgensen og som Revisor Frk. E. Petersen og Revisor-Suppleant Kommis Carl Andersen.

Under „Eventuelt" behandledes diverse Spørgsmaal og man sluttede med fælles Kaffebord og et Leve for „C. O."

Gustav Carstens.

Thisted. Søndag den 14. Oktbr. afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Royal".

Formanden afgav Beretning for Sommerhalvaaret, hvoraf fremgik, at Medlemsantallet nu var 124, deraf var 20 indkaldt til Militærtjeneste. Der var afholdt et Sommerstævne, en Cykleudflugt og en selskabelig Sammenkomst. Bestyrelsen havde afholdt 4 Møder. Der var indkommet Andragende om Arbejdsløshedsunderstøttelse fra 8 Medlemmer, deraf var dog endnu kun 2 kommen til Udbetaling. Fra Medlemmer i 2 Landkommuner var indkommen Klage over daarlig Overholdelse af Lukkeloven, men ved Besværing til de stedlige Sognefogeder var Forholdene ændrede.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Kassereren fremlagde „A. K.", Regnskab for Juli Kvartal, som ligeledes godkendtes.

Til Formand genvalgtes Herr Aage Neergaard med Akklamation og til Medlem af Bestyrelsen i Stedet for Bogholder Jens Larsen, der ikke ønskede Genvalg, valgtes Kolonialmedhjælper Laurits Jensen. Til Agitationsudvalget valgtes Herr Lagerforvalter Johs. Jensen, Fmd. samt Frøkn. Anna Jensen og Lisie Kjær samt Herrerne Axel Mikkelsen og Boghandlermedhjælper B. Nielsen.

Til Revisor valgtes Herr Bogholder J. Chr. Larsen.

Det vedtoges at arbejde som foregaaende Aar med vekselvis Foredrag, Oplæsning og Diskussion samt hvis muligt, at søge afholdt et større Agitationsmøde Søndag den 11. Novbr. med et Hovedbestyrelsesmedlem som Taler.

Under „Eventuelt" manede Formanden til storstilet Agitation, saaledes at Afd. i Vinterens Løb maatte vokse sig stærk, saavel indadtil som udadtil, — større Opgaver var i Vente.

Generalforsamlingen hævedes med et af Dirigenten, Herr G. Neergaard- Nielsen, udbragt Leve for „C.O."

— — —

Følgende Møder agtes afholdt i November:

Fredag d. 2. Foredrag og Oplæsning af Herr Overlærer Hansen, Thisted.

Fredag d. 9. Foredrag af Forfatterinden Frk. Dora Overgaard: „Schweits under Krigen".

Fredag d. 16. Foredrag af Herr Konservesmester Schilles „Organisationen" og dens Betydning.

Fredag d. 23. Intet Møde (Meyer-Benedichtsen taler i Foredragsforeningen).

Fredag d. 30. Foredrag af Herr Overretssagfører Mickelsen, Aalborg.

Søndag den 11. November Kl. 4 Eftm. afholdes stort agitatorisk Møde paa Hotel „Royal". Som Taler vil Hovedbestyrelsesmedlem Herr Bankkasserer Johs. Sjælland, Aarhus, kommer til Stede. Alle Medhjælpere fra By og Land har Adgang.

Medlemmerne — saavel indenbys som udenbys — maa denne Dag møde in pleno. Ingen maa „knibe udenom". — Og agitér saa for Tilslutning blandt udenforstaaende Kolleger. Her er endelig Lejligheden, hvor vi kan og skal gøre en rig Medlemshøst. Agiter og mød!

Samme Dags Aften Kl. 7½ afholdes selskabelig Sammenkomst med fælles Kaffebord og Bal, hvor alle Medlemmer med Damer kan deltage. Lister til Paategning henligger hos Formanden.

Bestyrelsen.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 14591 Petrine Petersen hos Carl Juuls Eft. her, slettes af herv. Afdeling paa Grund af Restance. 14591 skylder for August og Septbr. Md.

Nykjøbing F., 2. Oktober 1917. *E. Porse*, Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 22. 15. November 1917. 17de Aargang.

FARAOS KØER.

MAN har udregnet, at Krigen siden Udbrudet i 1914 har krævet et Antal faldne og saarede, der svarer til Antallet af et Menneskes Aandedræt i det tilsvarende Tidsrum. Denne Parallel er voldsom i sin Anskuelighed: Millioner af Skæbner knuste for Formaal, til hvis Opnaaelse man endnu ikke staar paa Tærskelen.

Hver Dag er et begivenhedsrigt Tidsafsnit. De knyttede Næver regerer vildt og ødelægger tusindfold mere end de ordnende Hænder formaar at rette op. Det er haabløst trivielt Gang paa Gang at slaa dette fast, men det er samtidig et uomgængeligt Udgangspunkt for enhver Betragtning af de øjeblikkelige Forhold. —

Danmark er ofte benævnt „Europas Smørhul", og der trækkes da ogsaa nu Veksler paa Landet set under denne Synsvinkel. Vort lille frodige Land, hvor man hovedsagelig beskæftiger sig med at producere Mad, bliver mødt med en vis forstaaelig Velvilje hos de krigsførende Nationer, blandt hvilke Velvilje ellers ikke er nogen dominerende Følelse. Man elsker os ikke for vore blaa Øjnes Skyld, men for vor Evne til Udførsel, og paa denne hviler vor Skæbne.

Det danske Landbrug er her stillet overfor en Opgave, der næsten er uløselig naar Adgangen til Foderstoffer og visse vigtige Gødningsstoffer er omtrent lukket, og naar samtidig Landet selv er en Fuglerede fuld af vidt opspilede Næb. De betydelige Vanskeligheder for Landbruget har fundet Udtryk i en Udtalelse paa „Foreningen af jydske Landboforeninger"s Delegeretmøde fornylig af Forstander Th. Madsen Mygdal, der her bl. a. sagde: „Det er urigtigt at opgive ethvert Haab og dermed ethvert Forsøg paa at genoptage Tilførslerne før Krigens Slutning, men det vilde være en endnu større Fejl at bygge paa dette Haab. Det bør siges saa stærkt, som det kan siges, at vi maa bygge vor Virksomhed paa, at der ingen Tilførsler kommer."

Denne Udtalelse af en betydelig Landbrugs-Ekspert er værd at lægge Mærke til. Ernæringsspørgsmaalet vil blive det altoverskyggende Problem, hvis lykkelige Løsning er afhængig, dels af en smidig Udenrigspolitik og dels af en indre Ledelse, der har Styrke til at fordele.

Kravet om at spænde Remmen ind vil i den kommende Tid blive skærpet. Selv om en af „Ø. K."s store Baade som en enlig Svale en Gang imellem viser sig i vore Farvande med Lasten fuld, bliver de almindelige Tilførsler — og ikke mindst de vigtige Tilførsler fra Amerika — mindre og mindre. Den hjemlige Rationering, der allerede omfatter en Række Næringsmidler vil i den nærmeste Fremtid udvides til ogsaa at omfatte Smør og Fedt. Der bliver intet Smør til Julegrøden, men maaske bliver der heller ingen Julegrød, et Savn, der dog maaske vil kunne bæres.

Den kritiske Tid vi gennemlever maa nødvendigvis sætte stærke Spor i den sociale Lovgivning. Kapitalen kan paa mangfoldige Maader gardere sig, og dens Hang til Udbytning er paa ingen Maade afsvalet. Vedtagelsen af de nye Skattelove fandt ikke Sted uden Brydninger mellem Kapitalmagten og dens naturlige Kontrapart. Foruden betydelige direkte Skatter omfattede Lovkomplekset en Del indirekte, der dog alle er midlertidige. Vægten af disse sidste tynger haardest paa den ubemidlede Del af Befolkningen og bidrager til den Nødstilstand, der nødvendiggør en Række beskyttende Love som Kornloven (Udgift 50 Mill. Kroner), der har det Formaal at hindre Prisstigning paa Brød og Flæsk, Dyrtidsloven med 30—40 Mill., Arbejdsløshedsloven, der, hvis Arbejdsløsheden bliver 20 pCt., medfører en Udgift af ca. 12½ Mill. Kr., Dyrtidstillæget til Tjenestemændene o. s. v.

Der er saaledes gode demokratiske Kræfter i Bevægelse for at holde den overmægtige Kapital Stangen. Og det synes iøvrigt som om de internationale, demokratiske Tendenser er ved at kæmpe sig frem. Det tyske Rigskanslerskifte er et Skridt i denne Retning og den russiske Revolution gennemgaar en Udvikling, om hvilken det vel vil være for tidligt at dømme, men som dog peger i Retning af et rent Folkestyre. For en umiddelbar Betragtning skulde det synes, at den logiske Konsekvens af det frembrydende Frisind var en Tilnærmelse til Freden, og man har vel ikke Lov at skyde denne Tanke bort. Men saa længe

Europa er et bølgende Hav af Had, opflasket og indpisket af de ubegribelige Interesser, der holder det hele gaaende, vil det næppe lykkes Fredsduen at faa Pas.

Men trods den tilsyneladende Haabløshed maa de ordnende Hænder ikke hvile. Spørgsmaalet om Overgangsperioden fra Krig til Fred og om den nærmeste Tid efter Krigen beskæftiger mange Sind og mange Penne. At denne Tid vil blive tung at komme igennem er indlysende. Krigen er ført for laante Penge og disse skal betales tilbage. Befolkningen er udmattet af Sorg og Savn og vil ikke være i Stand til at bære de tunge Skattebyrder, der maa paalægges den. Skal Europa saaledes klare sig nogenlunde frelst ud af Miséren maa der i Tide udrettes et omsigtsfuldt og fremskuende Arbejde for at afbøde Ulykken.

Hertil vil for vort Vedkommende blandt andet de Bestræbelser for skandinavisk Samarbejde, der i den senere Tid har taget yderligere Fart, medvirke. Under en Debat i det norske Storting, Lørdag den 10. November udtalte Statsminister Gunnar Knudsen, at et nordisk Samarbejde med Hensyn til Kornet vilde afbøde mange Vanskeligheder. Kunde Norge faa 500,000 Tons Korn (Byg og Havre) fra Danmark vilde Landet kunne klare sig igennem. Til Gengæld skulde Danmark have Fisk.

En saadan praktisk Skandinavisme vil være afhjælpende. Naar der i et Hjem kun er Brændsel til ét Ildsted, søger man sammen om dette. De tre skandinaviske Folk, der forenes i Viljen til absolut Nevtralitet, vil paa en Række Omraader styrkes ved fælles Samvirke, der ikke udelukkende bygger paa Følelser og Statsmandstaler, men paa Viljen til at holde det Ildsted varmt, hvorom de alle kan samles. Agioen bliver vi vel nok enige om. *Peter Wraae.*

Norsk Socialpolitik.

Medhjælperorganisationens Forslag til en almindelig Beskyttelseslovgivning.

NORGES underordnede Handelsstands Landsforbund er, som tidligere paapeget, i stærk og glædelig Udvikling. Medens vor Centralorganisation, efter de sidste Maaneders usædvanlige Fremgang, er naaet et effektivt Medlemsantal af 7000, mønstrer vort nordligere Broderforbund ca. 9000 Medlemmer. Forbundets financielle og dermed organisatoriske Styrke svarer vel ikke til denne talmæssige Præstation; thi medens vor samlede Organisations-Kapital nu overstiger 100.000 Kr. raader den norske Forbundskasse næppe over mere end 4000 Kr., men efter Aarsmødet i Bergen indvarsles der ogsaa paa dette Omraade en ny Tid. Det urimelige lave Aarskontingent af Kr. 1.60 p. a. er forhøjet til Kr. 6.00, et Skridt i den rigtige Retning, hvorved man iøvrigt næppe kan blive staaende.

Foruden vedrørende Lønspørgsmaalet, der formuleredes som en almindelig Opfordring til Principalerne i Handel og Industri om at forhøje alle Medhjælpergager med 50 pCt. paa Basis af de tilsvarende i Juli 1914 betalte Lønninger, udtalte Aarsmødet Sympati for den projekterede Sammenslutning med „Norges Kontorfunktionærers Landsforbund", saaledes at denne kan gennemføres pr. 1. Januar 1919.

* * *

Særlig Interesse fortjener iøvrigt det „utkast til lov om beskyttelse av betjente", som Forbundets Hovedstyre fremsatte ved Aarsmødet, og hvis forberedende Arbejde daterer sig fra en Konference, Landsforbundet i Januar d. A. havde med den af Regeringen nedsatte Komité vedrørende Revision af Loven om Arbejderbeskyttelse. Alle Afdelingerne har derefter haft Adgang til at udtale sig om Revisionsspørgsmaalet, og Resultatet deraf foreligger altsaa i det nævnte Lov-Udkast.

Udkastet, der er meget omfattende og særdeles detailleret, indeholdende over 60 Paragrafer, foreslaar at Loven skal omfatte alle Firmaer, henhørende under Handelsregistret, alle Industriforetagender, der indgaar under Loven om Arbejderbeskyttelse, juridiske Kontorer og offentlige Institutioner.

Som Medhjælper betegnes alle, ansat i en Andens Tjeneste og som ikke har „Signatur eller Prokura" eller indgaar under Betegnelsen: Arbejder. „Unge Medhjælpere" betegner Personer mellem 14 og 18 Aar, der ikke er undervisningspligtige ifølge Skoleloven.

Forslaget indeholder udførlige Forskrifter angaaende Arbejdsstedernes Indretning, Sundhedsforhold og Foranstaltninger mod Arbejdsulykker. Herunder ogsaa Bestemmelser om, at der for Medhjælperne skal være Adgang til at faa varm Mad og at nyde Maaltiderne i opvarmede, rene og udluftede Rum; endvidere paabydes Siddepladser for Butiksmedhjælpere, saaledes som ogsaa af vor Centralorganisation krævet.

Arbejdstiden foreslaas reguleret saaledes, at den for Butiksmedhjælpere ikke overstiger 8, for Kontormedhjælpere 7 Timer effektivt. I Virksomheder med Sæsonarbejde kan Arbejdstiden omlægges, forøges i den travle, tilsvarende afkortes i den stille Forretningstid. Der gives de interesserede faglige Organisationer Adgang til at øve Indflydelse paa saadanne Dispensationer. —

Arbejdsdagen skal almindeligvis henlægges mellem Kl. 8 Morgen og Kl. 7 Aften, dog med visse Afvigelser efter stedlige Forhold. Medhjælperne skal ugentlig have en sammenhængende Frihed af mindst 24 Timer.

Natarbejde regnes mellem Kl. 9 Aften og Kl. 8 Morgen, dog maa Børn under 12 Aar og Kvinder ikke beskæftiges efter Kl. 11 Aften. Ogsaa vedrørende Natarbejde findes der en Række — nødvendige — Dispensationer, der imidlertid i alle Tilfælde er underlagt de kontrollerende og administrative Myndigheder, og kun tænkes anvendt hvor tvingende Forhold foreligger.

Som Overarbejde regnes de Ydelser, som Medhjælperen præsterer udover den almindelige Arbejdstid, hvad enten det gælder Nat- eller Dagarbejde. Saafremt Medhjælperen godtgør, at hans Sundhed lider under en længere Arbejdstid end den normale, kan Arbejdsgiveren ikke forlange at Medhjælperen udfører Overarbejde. — For Medhjælpere over 18 Aar kan der tilstedes indtil 10 ugentlige Overtimer, dog ikke udover 390 Timer om Aaret. Iøvrigt gives der herfor ligeledes forskellige afvigende Bestemmelser, som det dog her vilde føre for vidt nærmere at omtale. — Overarbejde skal ekstrabetales ifølge særlig Aftale og med et Tillæg til Medhjælperens normale Løn indenfor den normerede Arbejdstid. Som Overarbejde regnes ikke 1/2 Time efter Arbejdsdagens sædvanlige Afslutning, naar denne Tid medgaar til Oprydning, Kasseopgør etc.

Vedrørende Søn- og Helligdagsarbejde indeholder Forslaget Bestemmelser om, at Medhjælpere ikke maa beskæftiges fra Kl. 7 Aften før en Helligdag til næste Dags, eller naar to eller flere Helligdage følger efter hinanden, til den sidste Helligdags Aften Kl. 10. Dispensationerne herfra vedrører Ekspedition

af letfordærvelige Varer, rutegaaende Skibe, Hensyn til offentlige eller almene Interesser, Perioder før de større Højtider etc.

Hvad angaar Børnearbejdet, tager Forslaget intet afgjort Standpunkt udover de almindelige Bestemmelser, men udtaler principielt: „Vi finder Børnearbejdet forkasteligt, men vover ikke at fremkomme med Forslag om absolut Forbud herimod, idet vi ikke overskuer Sagens samtlige sanitære, pædagogiske saavel som økonomiske Sider." — Iøvrigt indeholder Lovudkastet m. H. t. Børns og unge Menneskers Arbejde lignende Krav, som kendes fra vor derhen hørende Lovgivning eller vor Organisations bl. a. ved Lærlingelovens Revision fremsatte Ønsker.

Spørgsmaalet om Opsigelsesfristen synes, som rimeligt er, at have foranlediget Meningsforskel indenfor Landsforbundet. Imidlertid har den 3. Maaneders Frist sejret, og saaledes at den fastsættes ensartet for begge Parter. Ved grove Forseelser af Medhjælperen kan øjeblikkelig Opsigelse finde Sted, det Aar en Medhjælper aftjener sin Værnepligt skal han ikke kunde opsiges, og tilkommer der ham halv Gage, dersom han har været i Forretningen i et Aar, fuld Gage efter 2 Aars Ansættelse.

Ogsaa for Kontraktforholdet gives der Regler. Vigtigst er Bestemmelsen om, at ingen Kontrakt har Gyldighed længere end et Aar ad Gangen. Ligeledes forbydes kategorisk alle Konkurrenceklausuler, der hindrer Medhjælperen i at søge Engagement i samme Branche eller forbyder Oprettelse af egen Forretning indenfor det paagældende Forretningsomraade.

I Virksomheder med mere end 10 Medhjælpere er Principalerne forpligtede til at udarbejde et Reglement omhandlende Arbejdsordningen, Betingelserne for Antagelse, Afskedigelse og Gagernes Udbetaling. Medhjælperne skal ved valgte Repræsentanter have Lejlighed til at udtale sig om saadanne Reglementer, hvis Gennemførelse afhænger af Arbejdsraadets (en officiel Institution med Sæde i Kristiania) Sanktion.

Lovens Gennemførelse og den nødvendige Kontrol tænkes overdraget Handelsinspektører, stedlige Tilsyn, valgte af Byraadet og med mindst én af Medhjælperne udpeget Repræsentant, og endelig det ministerielle Overtilsyn samt fornævnte Arbejdsraad. Der forudsættes og gives detaillerede Forskrifter om en effektiv Kontrol med Lovens Virkemaade i nøje Overensstemmelse med dens Aand, og der synes iøvrigt i dette omfattende Lovudkast at være taget ethvert Hensyn til det Maal, som Forslagsstillerne har sat sig: En moderne og virkningsfuld Medhjælperbeskyttelses-Lovgivning.

* * *

Som det af foranstaaende, sammentrængte Oversigt vil fremgaa, er det norske Medhjælperforbunds Forslag baade gennemgribende og banebrydende. Nye Tanker og koncise Krav, hvis Virkeliggørelse imidlertid saa langt fra ligger udenfor Mulighedernes Omraade, at de endog tør betegnes som særdeles opportune, fordi Medhjælperbevægelsen i Norge som i andre Lande umærkeligt har jævnet Vejen for de socialpolitiske Fremskridt. Dette Pionérarbejde, der er upaaagtet, fordi det vanskeligt lader sig registrere, er netop et af Gennembrudsaarenes mest værdifulde Resultater.

Med den største Agtpaagivenhed vil vi følge vore norske Venners videre Arbejde for dette vigtige Lovværk, hvis Virkninger — som „Handelsfunktionæren" skriver — „er uberegnelige, og Gennemførelsen af de Krav, vi har opstillet som vort Forbunds Formaal, vil med én Gang være rykket sin Opfyldelse betydelig nærmere."

„Interessekontoret."

FRA at være et i Bladene omtalt og debatteret Emne, og et af et Par større indenlandske Firmaer praktiseret Forsøg paa at omplante det via Sverrig importerede Økonomi-System: Personalets Interessekontor paa dansk Grund, synes det nu som om denne Idé er i Færd med at antage fastere Form.

Institutionen „Interessekontoret" er nærmere omtalt i en i vor Tidende pr. 1. Oktorer offentliggjort Artikel, der ikke blot redegør for hvad Interessekontoret er, men tillige stærkt fremhæver hvad det kan bruges til: Medhjælpernes økonomiske Afhængighed af de paagældende Principaler.

At netop dette sidste bevidst har været tilstræbt af de Mænd, der her hjemme har rejst Spørgsmaalet og interesserer sig for Sagens Realisation, tør vi ikke paastaa. Derimod synes det os utvivlsomt, at „Personalets Interessekontor" under Omstændigheder bliver en for Medhjælpernes Selvstændighed, Uafhængighed og fagorganisatoriske Interesser betænkelig Institution, fordi et selv objektivt ledet Departement, indenfor de paagældende merkantile eller industrielle Virksomheder, derved faar Adgang til en endog intim Kontrol overfor den enkelte Medhjælper. Dette kan imidlertid meget vel øve en højst uheldig Indflydelse under Lønforhandlinger og derhenhørende Krav.

Rigtignok kan det ogsaa modsat gøres gældende, at den Indsigt, som „Interessekontoret" vinder med den Enkeltes nødvendige Forbrug, Medhjælperens uomgængelige „standard of life", netop kan give Gagekravene eller Ønsket om Dyrtidstillæg en solidere Underbygning end forhen, fordi „Interessekontoret" vil raade over et Budgetmateriale, der i sig selv maa kræve fornøden Udligning gennem tilsvarende Løntillæg. Derved stilles Principalen, Forretnings- eller Fabriksledelsen overfor Budget-Spørgsmaal, der aldrig tidligere er skænket Opmærksomhed, i hvert Fald næppe en detailleret Prøvelse.

Imidlertid maa det ved Bedømmelsen af saadanne Anliggender stedse holdes for Øje, at Arbejdsgiveren er den stærkere, Medhjælperen derimod den svagere Part. Og sidstnævnte vil som Regel være udsat for Afhængighed ved en Institution, der, omend ikke formelt saa dog reelt, er knyttet til Firmaledelsen, og hvis Administration vanskelig eller overhovedet ikke kan frigøre sig fra Ledelsens Kontrol.

En hastig Affærdigelse af „Interessekontoret" vil alligevel være ubetimelig.

Fastholdes nemlig selve Idéen som et virkningsfuldt Middel til at gennemføre ordnet Økonomi med Hensyn til den Enkeltes Budget, har den — Indtægter og sociale Stilling ufortalt — Bud til mange Mennesker. For Manden med 10.000 Kr. Aarsindtægt kan en ordnet Økonomi under visse Forhold være mere paakrævet end der hvor Indtægten kun er 2.000. Men den tilsigtede — og tilstræbelsesværdige — Orden og Sparsommelighed, maa i hvert Fald opnaas uafhængig af Firma-Administrationen og være en ganske frivillig Sag uden nogen Art Tvang.

Dersom derfor den Spare-Tanke, „Interessekontoret" rummer, virkeliggøres med Udsigt til Forstaaelse og Tillid i Funktionærkredse og en i hvert Fald passiv Holdning fra Medhjælperorganisationen, maa den løses paa neutralt Grundlag, saaledes at en Fælles-Institution, eventuelt en særlig Afdeling af et bestaaende Pengeinstitut, og under Medhjælpernes direkte Kotrol, løser Opgaven.

Denne Betragtningsmaade syntes iøvrigt at finde Lydhørhed ved et Møde, der afholdtes paa A/S „De danske Spritfabriker"s Kontor i Kjøbenhavn, efter Indbydelse af Direktør Chr. H. Olesen, med det Formaal forberedende at drøfte Sagen med Mænd fra forskellige Lejre.

I Mødet deltog bl. a. Kontorchef Tegner, der redegjorde for og anbefalede „Interessekontoret" som Firma-Institution; desuden fra nationaløkonomisk Side cand. polit C. Thalbitzer og cand. polit. Sv. Røgind, endvidere Vekselleder Lamm, Formanden for Fællesrepræsentationen af danske Funktionærforeninger O. Bouet, Kontorchef Lytting, Redaktør Vilh. Hansen o. fl.

Diskussionen, hvori fornævnte Herrer deltog, viste afvigende Anskuelser, saavel hvad angaar selve Sagen som dennes Realisation, og sluttede med Nedsættelse af et Udvalg med det For-

maal at finde en acceptabel Løsning af Spørgsmaalet. — Da „Nationaltidende" og andre Blade meddeler, at Herr Vilh. Hansen indtraadte i Udvalget, foranlediges vi til at oplyse, at dette beror paa en Mistorstaaelse, idet fornævnte afslog at indtræde, og iøvrigt i enhver Henseende reserverede sig sin Stilling til Sagen. Dette saa meget mere som Centralorganisationens Hovedbestyrelse overhovedet ikke har beskæftiget sig med Problemet: „Personalets Interessekontor".

Fyns Erobring.

Ny Afdeling i Faaborg.

FOR nogen Tid siden blev der fra det fynske Agitationsudvalg's Side gjort Forsøg paa at skaffe Centralorganisationen fastere Fodfæste i Bogense. Det lykkedes ikke straks, men Bestræbelserne fortsættes af Agitationsudvalgets energiske Formand, Herr Magnus Jørgensen, Middelfart, som ogsaa har Kerteminde under Forarbejde.

Foruden de nævnte to Byer har vi ogsaa hidtil savnet Faaborg i C. O.s Afdelingsrække — forøvrigt den eneste nogenlunde store By i hele Landet, hvor der hidtil ingen faglig Handels- og Kontormedhjælper-Organisation var at finde. Denne Urimelighed er nu bragt ud af Verden, idet der ved et Møde, som afholdtes paa „Madsens Hotel" Tirsdag den 6. November, startedes en lokal Afdeling af Centralorganisationen.

I Spidsen for det forud for Mødet Afholdelse foretagne Arbejde stod et gammelt interesseret Medlem, tidligere Bestyrelsesmedlem fra Vejle, Bogholder Johs. Røhrmann, som i enhver Henseende havde forberedt Jordbunden godt.

Mødet indlededes med nogle orienterende Bemærkninger af Medlem af det fynske Agitationsudvalg, Formand for Svendborg Afdeling, Herr Anker Boesen, hvorefter Forretningsfører Jens Johansen holdt det indledende Foredrag om Centralorganisationen, dens Arbejde, Resultater og Maal.

Mellem Indlederen og Sagførerkontorist, Herr F. Bordier, som i meget selvsikre Vendinger fraraadede Medhjælperne at indmelde sig i en Organisation, der kun vil medføre, at vi dygtige og fremadstræbende — ja, saaledes udtrykte Herr B. sig virkelig — skulde hjælpe de dovne, uduelige og middelmaadige Medhjælpere frem, og betale for disse Umuligheder gennem Arbejdsløshedskassen, førtes derefter en til Tider ret skarp Diskussion.

Denne Debat bidrog sikkert sit til, at Flertallet af de mødte Medhjælpere indmeldte sig i Organisationen, og det vedtoges at oprette Faaborg Afdeling.

Til at udarbejde Love og i Løbet af 8 Dage indkalde til konstituerende Generalforsamling valgtes et Udvalg paa 5 Medlemmer bestaaende af d'Herrer Johs. Røhrmann, Køhler, Senius Hansen, C. Hansen og Th. Stissing.

Denne sidste nye Afdeling, der begynder med ca. 30 Medlemmer, har meget interesserede og energiske Standsfæller i Spidsen, og vil derfor sikkert arbejde sig yderligere fremad, saavel i Henseende til Medlemsantal som med Hensyn til lokal Position.

Vi byder Faaborg-Kollegerne Velkommen i Rækkerne, og haaber at C. O.s Fane aldrig maa stryges i den driftige sydfynske Handelsby. *Jens Johansen.*

Sjællændernes Opmarch.

Afdeling i Køge.

DET er ofte fremhævet, at Sjælland var vanskeligere tilgængelig for Organisationsbevægelsen end Jylland, og de faste jyske Afdelinger har ogsaa afgivet Beviset for denne Paastands Rigtighed.

Sjællænderne er dog i de sidste Par Aar ogsaa kommet med, og man har ikke ladet sig kue af den Modstand og de Genvordigheder, som man i rigt Maal har haft at kæmpe med. Ofte er det nemlig saaledes, at der skal flere Forsøg til, inden der vindes fast og sikkert Fodfæste, men det tjener vore sjællandske Kolleger til Ære, at de paa Trods af alle Vanskeligheder holder ud i Arbejdet for Organisationen.

I Køge har man saaledes ikke ladet sig skræmme af et tidligere mislykket Forsøg paa at holde en Afdeling i Gang, og vore Kolleger, Arthur Larsen og Svend Sejr har længe arbejdet for at faa oprettet en lokal Afdeling, der kunde samle Medhjælperne til et Arbejde for fælles Interesser.

Den 19. Oktober afholdtes der et forberedende Møde paa Hotel „Prinsen", Køge, hvor Hovedkontorets Assistent, Herr Harald Heie, var kommen til Stede og udviklede Organisationens Opgaver og Arbejder for de tilstedeværende Medhjælpere, der enedes om at nedsætte et Udvalg til at arbejde for Afdelingens Start. Denne fandt Sted Onsdag den 10. Oktober, og man vedtog her Love for den nye Afdeling, hvis Bestyrelse kom til at bestaa af Svend Sejr (Formand), Arthur Larsen (Kasserer) samt Frøknerne Helga Frederiksen, Karen Christensen og Anna Johansen.

Vi ønsker den nye Afdeling Velkommen i Rækkerne, og vi ønsker Bestyrelsen Held og Lykke til gennem en kraftig og maalbevist Lokalafdeling at arbejde for Medhjælperstandens Vilkaars Forbedring. *clerk.*

Conto pro diversi.

PENSIONSFORSIKRINGEN.

„Pensionsforsikringsanstalten" har, samtidig med at have erholdt Statsanerkendelse og derefter at være traadt i Virksomhed, mødt Konkurrence gennem det nyoprettede „Dansk Pensions- og Livrente-Selskab", der ogsaa vil operere paa Omraader, der er Pensionsforsikringens naturlige Virkefelt. — Det nye Selskab vil, efter hvad den om dets Oprettelse udgaaede Meddelelse oplyser, gennem sin Virksomhed aabne Adgang for Personer af alle Samfundsklasser til at erhverve sig en livsvarig Pension fra en vis Alder eller ved indtrædende Invaliditet forinden. — Selskabet vil yderligere tegne Enkeforsikringer samt forskellige Former for Børneforsikring, ligesom det agter at aabne Adgang til Tegning af almindelige Livrenter, Overlevelses- og Arverenter o. l.

Selskabets Aktiekapital er 1 Million Kroner, hvoraf indbetales 25 pCt.; af Kapitalen udbydes 250,000 Kroner.

Som rimeligt er kommer denne rent forretningsmæssige Forsikringsform Pensionsforsikringens Ledelse meget paa tværs, og synes i Virkeligheden ogsaa at kunne vanskeliggøre den obligatoriske Løsning af Pensionsordningen, som Anstalten tilsigter.

INDUSTRI-FUNKTIONÆRERNES DYRTIDSKRAV.

„Fællesrepræsentationen af danske Funktionærforeninger", der tæller forskellige privatansatte tekniske Funktionærer, Værkførere, Arbejdsformænd, Maskinmestre, Gas- og Elektricitetsværksbestyrere, har henvendt sig til Arbejdsgiverforeningen for at opnaa et Dyrtidstillæg, som det for Statsfunktionærerne gældende. Spørgsmaalet er henvist til Forhandling med de respektive Arbejdsgiverorganisationer, men efter Udtalelser af Fællesrepræsentationens Formand, Herr Maskinmester Bouet, er man forberedt paa, at Kravet vil møde Modstand i Industrikredse, hvor der ogsaa i den seneste Tid ytrer sig Uvilje mod Forhandling med Funktionær-Organisationen.

Ligesom Handels- og Kontormedhjælperne har de paagældende Medhjælpergrupper kun erholdt spredte, oftest utilstrækkelige Dyrtidstillæg til de ret beskedne Gager, 1500—4500 Kr., der oppebæres af disse Funktionærer, hvoraf mange har anvendt 6—7 Aar paa deres Uddannelse.

AFDELINGS-BLADE.

Centralorganisationens almindelige Fremgang, som paa forskellig Maade afmærkes, har bl. a. sat Frugt i adskillige nye Afdelings-Blade, som vi tidligere har omtalt.

Senest er disse smaa Maaneds-Blade forøget med „Organet", der udgives af Roskilde-Afdelingen og redigeres af Herr F. Brockmann-Mikkelsen samt „Slagelse-Medhjælperen", der udsendes under Redaktion af Herr Journalist Eriksen. Begge disse Meddelelses-Midler er velskrevne, indholdsrige og fremtræder i en tiltalende Skikkelse.

„Medhjælperen", der udgives af Nykjøbing F.-Afdelingen, udkommer fra 1. ds. i et nyt og smukkere Format end hidtil.

DØDSFALD.

Kassereren for Saxkjøbing-Afdelingen, Kommis Niels Christian Vilhelm Sarøe, er afgaaet ved Døden efter et ganske kort Sygeleje. Om S., der kun blev 24 Aar og efterlader sig en ung Hustru og en lille Dreng, skrives der til os fra Saxkjøbing: „Dette Dødsfald har overalt i Saxkjøbing vakt levende Beklagelse, da Afdøde var særdeles afholdt af de mange, han i sin Gerning kom i Berøring med. Hans Standsfæller her i Byen skattede ham som en god Kollega, der altid var rede til at række en hjælpende Haand, og beredvilligt deltog i ethvert Arbejde, der gjaldt Standens Interesser".

Til Begravelsen, der fandt Sted i Sorø den 4. ds., sendte Saxkjøbing-Afdelingen en smuk Blomsterdekoration.

DEN SORTE TAVLE.

Vi har modtaget følgende:

Som nytilgaaet Medlem skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa et Forhold, som straks stødte mig, og som jeg mener, der kunde være Anledning til at faa ændret.

Under Rubriken „Den sorte Tavle" findes en Fortegnelse fra Afdelings-Kassererne over de Medlemmer, der slettes for Restancer. Og de paagældende nævnes ved Navn samtidig med Angivelse af det Firma, hvor de er Medhjælpere.

Efter min Mening bør vi ufortøvet stryge denne Rubrik. Hvad Gavn vi kan have af at stille disse Mennesker i Gabestokken, forstaar jeg aldeles ikke; en saadan Behandling af disse, og en saadan Sønderbrydning af kollegiale og kammeratlige Baand virker utiltalende. Det Farvel, vi giver dem ved Udslettelsen, er mere end Straf nok for dem. Ejheller er det fair at nævne Firmanavn i Forbindelse med en saadan Medhjælper. Jeg tror, det vil baade vor Sag bedst, om vi vil vide at tage Hensyn ogsaa i en Sag som denne.

At „Den sorte Tavle" har Betydning som „Skræk og Advarsel", kan jeg ikke tro. Naar et Medlem er kommen i saa stor Restance, at han maa slettes, er det enten fordi, han ikke kan betale, eller ogsaa fordi han er blevet saa ligegyldig, at intet rører ham — heller ikke at han kommer paa „Den sorte Tavle".

Svend Aage Christensen, Roskilde.

Til dette Indlæg, der fremkommer efter Indsenderens gentagne og indtrængende Anmodning, skal vi kun kortelig bemærke, at vi saa langt fra deler Herr C.s Uvilje mod „Den sorte Tavle", at vi tværtimod i langt højere Grad kunde ønske denne Rubrik anvendt af Afdelingerne. Ligesom man i Forretningslivet søger at værge sig mod usolide Kunder, er det kun i sin Orden, at man indenfor vor Organisation advarer mod usolide Medlemmer. Og der er saa vist ingen Grund til at vise Folk af den Kaliber særligt Hensyn.

UNDERSTØTTELSE TIL ELEVER PAA HANDELS-DAGSKOLER.

Fra Handelsministeriet har vi modtaget efterfølgende Meddelelse:

Ved Finansloven for Finansaaret 1918—19 forventes bevilget et Beløb af 20,000 Kr. til Understøttelse af ubemidlede Elever ved etaarige Kursus paa statsunderstøttede Handels-Dagskoler.

I Understøttelse vil der ordentligvis blive tildelt Eleven Halvdelen af Skolepengene samt, forsaavidt den paagældende ikke har sit Hjem i den By, hvor Skolen findes, 24 Kr. pr. Maaned i Opholdspenge. Fortrinsvis Adgang til Understøttelse tilkommer handelsuddannede unge Mænd og Kvinder i en Alder af 17 til 25 Aar. Understøttelse tildeles ikke Elever ved Niels Brocks Handelsskole. Naar Ansøgningen er forsynet med Attest om Uformuenhed, er Stempling ufornøden; i andet Fald skal den forsynes med Stempel til 1 Kr.

Ansøgere, der ønsker at indtræde som Elever i en Handels-Dagskole i Foraaret 1918, kan inden 1. December d. A. indgive Ansøgning om saadan Understøttelse til Handelsministeriet, hvor Skema til Ansøgning udleveres ved personlig eller skriftlig Henvendelse.

Handelsministeriet, Oktober 1917.

AARHUS HANDELSHØJSKOLE

beder os meddele, at den ikke kan modtage Indmeldelse af flere Elever før til 1. Maj 1918. — Statsunderstøttelse dertil søges inden 1. December 1917.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Esbjerg. Afdelingen afholdt Torsdag d. 11. Oktbr. sin halvaarlige Generalforsamling paa „Hotel Spangsberg". Formanden og Kassereren, Herr Fr. Thomassen, aflagde Beretning og oplæste Arbejdsløshedskassens Regnskab, hvilket godkendtes.

Til Formand valgtes Herr John. Petersen. — Ved Valg af Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes Herr Volmar Jensen og nyvalgtes Frk. Karen Pedersen.

Til Agitationsudvalget valgtes D'herrer F. Thomassen, A. Jørgensen, F. Jacobsen, John. Petersen og Frk. Karen Pedersen.

Under „Eventuelt" fremsattes Forslag om Forandring af Mødetid og Mødested; men der opnaaedes intet Resultat og Tid og Sted forblev uforandret.

Endvidere fremkom et Forslag om Tilvejebringelse af et Foreningsbanner, som de tilstedeværende Damer efter en kort Diskussion lovede at arbejde for Anskaffelsen af. Generalforsamlingen sluttede ved fælles Kaffebord.

Torsdag d. 25. Oktbr. afholdt Foreningen Møde paa „Hotel Spangsberg". Kassereren bød Velkommen, hvorefter Herr N. C. Nielsen, Kolding, talte om Emnet: „Hvad Krigen lærer os indadtil og udadtil". — Efter Foredraget fulgte en kort Diskussion, der fortsattes ved det fælles Kaffebord og sluttede, da Foredragsholderen skulde afrejse med Toget Kl. 10.30. *Karen Pedersen.*

Fredericia. Ord. Medlemsmøde afholdtes Tirsdag den 23. ds. i vort Lokale paa Hotel „Viktoria". — Herr Forretningsbestyrer Axel D. Knudsen, Vejle, holdt et veltilrettelagt Foredrag om Krigen og klarlagde sit Standpunkt til den varige Fred, som han haabede maatte komme.

Herr Knudsen udtalte endvidere Haabet, om at vi indenfor C. O. maatte komme til den rette Forstaaelse, og at den maatte føre til varig Fred indenfor vore Rækker. *O. J.*, Sekretær.

Helsingør. Onsdag den 10. Oktbr. Foredrag af Herr Fetterlein, Kjøbenhavn om „Forholdet mellem Kjøbenhavn og Provinsafdelingerne". —

Den 24. Oktbr. Deklamation og humoristisk Oplæsning af Herr Togbetjent Vædelund. — Hans udmærkede Oplæsning vandt stor Lykke blandt Medlemmerne.

Foredrag afholdtes d. 6. Novbr. af Formanden for de kjøbenhavnske Afdelinger, Herr Chr. Smerup. Emnet: „Medhjælperne og Dyrtiden" blev et særdeles lærerigt Foredrag, der indeholdt en Appel til alle Medlemmer i Afdelingen om at agitere kraftig blandt uorganiserede Medhjælpere. Den Støtte, som Arbejdsløshedskassen nu yder, er et udmærket Middel til Fremme af Agitationsarbejdet.

Medlemstilgangen i Oktober Maaned androg 12.

E. S. Petersen, f. t. Sekretær.

Hjørring. Tirsdag den 16. Oktbr. afholdtes ord. Generalforsamling. — Efter at Formanden havde budt den store Forsamling Velkommen og aabnet Generalforsamlingen, valgtes Herr Fuldmægtig Andreasen til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning for den forløbne Periode og Kassereren fremlagde revideret Regnskab vedrørende Arbejdsløshedskassen. Begge Dele godkendtes enstemmigt af Generalforsamlingen.

Den afgaaende Formand Kontorist Hein og Bestyrelsesmedlemmerne D'herrer Ludvigsen og H. Andersen genvalgtes alle uden Afstemning.

Som Suppleant til Bestyrelsen valgtes Kommis N. Nielsen, som Revisorsuppleant valgtes Bogholder E. Hansen og til Medlem af Agitationsudvalget Kommis Rasmussen.

Efter disse Punkters Afgørelse førtes en livlig Diskussion om rent faglig Spørgsmaal, hvorefter Dirigenten hævede Generalforsamlingen og den sidste Time dyrkedes i Selskabelighed.

Søndag den 18. November afholder Afdelingen sin 18-aarige Stiftelsesfest paa „du Nord". Kl. 7 fælles Kaffebord med Taler

og Sange, derefter Bal m. v. til Kl. 1. Aalborg, Frederikshavn og Brønderslev Afdelinger indbydes til Deltagelse i Festen.

H.

Kolding. Ved Mødet den 24. Oktober talte Redaktør Herlevsen om „Moderne Organisationsformer", hvorunder han ogsaa kom ind paa Syndikalismens Teorier. Det noget revolutionerende Foredrag gav Anledning til en Diskussion mellem Indlederen og Formanden. — Onsdag den 31. Oktober underholdt Sloth-Hansen Medlemmerne med Sang og Oplæsning.

Foreningens aarlige Andespil afholdtes Ondag den 8. November under stor Tilslutning. Aftenen sluttede med fælles Kaffebord.

C. A. F.

Løgstør. Afdelingen afholdt Onsdag d. 24. Okt. ordinær Generalforsamling. Efter at S. Fr. Petersen var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning for forløbne 1/4-Aar, hvorefter Kassereren fremlagde Regnskabet, der godkendtes.

Af Bestyrelsen afgik efter Tur O. Kjær, S. Fr. Petersen og N. Kjelgaard hvoraf S. Fr. Petersen og N. Kjelgaard genvalgtes. Nyvalgt blev Valdemar Jensen.

Agitationsudvalget kom til at bestaa af Torpe Nielsen som Formand, desuden Harald Christensen, Isak Kold, Alex Petersen og N. Kjelgaard, som Medlemmer.

Mødet hævedes derefter med et Leve for C. O., hvorefter man samledes ved et fælles Kaffebord.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med: S. Fr. Petersen, Næstformand, Torpe Nielsen, Kasserer og N. Kjelgaard som Sekretær. — Repræsentanter blev: L. Zeger og Vald. Jensen.

N. C. K., Sekretær.

Middelfart. I Oktober Maaned har der været afholdt en Mødeaften med Oplæsning, og et Møde hvor de valgte Repræsentanter aflagde Beretning fra Mødet i Odense den 7. Oktober.

Onsdag den 31. Oktober afholdtes ordinær kvartaarig Generalforsamling paa Afholdshotellet. Formanden bød Velkommen og til Dirigent valgtes Fuldmægtig M. Hansen, der straks gav Ordet til Formanden, som aflagde Beretningen, der godkendtes. — Kassereren oplæste derefter Regnskabet, der ballancerede med Kr. 231,35. — Arbejdsløshedskassens Regnskab ballancerede med Kr. 53.50. Begge Regnskaber godkendtes.

Til Formand genvalgtes Kontorist H. Bruun. — Som Bestyrelsesmedlem genvalgtes Frk. Bjørk.

Man vedtog derefter at holde Møde paa „Afholdshotellet" hver 14. Dag i Vinter, og udfylde Møderne med Oplæsning, Foredrag og anden Underholdning.

Under „Eventuelt" vedtog man fra 1. December at udsende et lokalt Medlemsblad paa 4. Sider.

Med et Leve for C. O. og Dirigenten sluttede Generalforsamlingen.

Onsdag den 7. Novbr. afholdtes et vellykket Andespil med Bal paa Afholdshotellet Der var udmærket Tilslutning, og man maa haabe, at Medlemmerne til alle Afdelingens Møder vil møde lige saa talrigt som ved denne Lejlighed. *K. B.*

Ringsted. Afdelingen afholdt den 31. Oktober Generalforsamling paa Hotel „Børsen". Formanden, Kommis Poulin, bød Velkommen, hvorefter Kommis Bjørnbo valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning. Til Stævnet i Roskilde var Ringstedafdelingen talrigt repræsenteret. Foreningen talte nu 40 Medlemmer foruden en Del, som p. t. ligger som Soldater.

Regnskabet, der forelagdes af Frk. Carla Petersen, ballancerede med 275 Kr.

Derpaa foretoges Valg af Formand i Stedet for Kommis Poulin, der trak sig tilbage. I hans Sted valgtes Kommis Bjørnbo.

Frk. Carla Petersen, genvalgtes med Akklamation — I Stedet for Kommis Bjørnbo, der var rykket op paa Formandspladsen, valgtes Kommis Lundquist med Kommis'erne Christiansen og Stengaard som henholdsvis første og anden Suppleant. Revisoren, Bogholder Sørensen, genvalgtes.

Kommis Stengaard takkede den gamle Formand, for det store og betydningsfulde Arbejde, han havde udført indenfor Foreningen og udbragte et Leve for ham.

Under „Eventuelt" oplyste Kommis Poulin, at Foreningen havde ligget i Underhandling med Ringsted Idrætsforening om at deltage i sidstnævnte Forenings Gymnastikundervisning, som begynder Tirsdag den 6. November. Betingelserne var meget rimelige, og Taleren anbefalede Sagen stærkt. Der meldte sig straks en Del Deltagere.

Kommis Stengaard foreslog, at Foreningen afholdt en lille Festlighed i den nærmeste Fremtid. Dette vedtoges, og til at arbejde for Sagen blev nedsat et Udvalg bestaaende af 2 Damer og 4 Herrer. — Til Slut udbragte Kommis Poulin et Leve for Centralorganisationen.

Skjern-Tarm. Afdelingen afholdt den 7/10 den halvaarlige Generalforsamling i „Bech's Hotel" i Tarm, hvor vi havde Fornøjelsen at se Herr C. C. Knudsen fra Holstebro. Efter at de fleste Medlemmer var samlede, skred vi til Forhandlingerne, hvor Herr A. Andersen genvalgtes som Kasserer og Herr O. Thomsen som Revisor.

Samtidig valgtes Frk. K. Nielsen, Ølgod, Herr A. Andersen, Skjern og Herr J. Mikkelsen, Tarm, (sidstnævnte som Formand) til et Agitations-Udvalg.

Ved Kaffebordet talte Herr C. C. Knudsen om Forhold og Arbejde i andre Afdelinger. Herefter skiltes alle i Haab om fremtidigt godt Arbejde for Afdelingen.

H. Henriksen, Formand.

Vejen. Afdelingen her afholdt Fredagen den 26. Oktbr. sin ordinære Generalforsamling.

Af Bestyrelsen afgik efter Tur: Bankassistent J. Lund, Frk. Ingeborg Lundgaard „Alfa" samt Th. Petersen „Alfa", sidstnævnte var som Suppleant indgaaet i Bestyrelsen efter Kommis Rasmussens Bortrejse fra Byen. Genvalgt blev Bankassistent J. Lund og nyvalgt blev J. Willumsen, Vejen og Manufakturkommis Lindstrøm, Holsted. — Endvidere blev Kommis Jensen, Brugsforeningen og Th. Petersen valgt som henholdsvis 1. og 2. Suppleant.

Af Revisorerne afgik ligeledes efter Tur: Bankassistent Alfr. Andersen, i hvis Sted Bankassistent R. Jørgensen blev valgt.

Samtidig blev der valgt et Agitationsudvalg, bestaaende af Kommis V. Johansen hos Manufakturhandler H. Kiel, H. Nielsen „Alfa" samt Th. Petersen „Alfa".

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med C. Wiemann Jensen som Formand, J. Lund som Kasserer og H. Pedersen som Sekretær.

Bestyrelsen vedtog samtidig i Vinterens Løb at lade afholde forskellige Foredrag, dels af faglig Art og dels af oplysende og underholdende Art, som en Appél til de endnu ikke indmeldte Handels- og Kontormedhjælpere i Vejen og Omegn.

Hans Pedersen, Sekretær.

Vejle. Torsdag den 11. Oktober afholdtes Møde med Herr Faktor Rasmussen, Kolding, som Taler over Emnet „En Englandsrejse".

Taleren skildrede i Særdeleshed Kvækernes Levemaade og religiøse Liv. Foredraget havde fortjent større Tilslutning. — Torsdag den 25. Oktober havde vi en velbesøgt og vellykket Aften med Andespil. Der var mange Gevinster og stor Tilslutning til Spillet, som gav et pænt Overskud. Aftenen sluttede med fælles Kaffebord og Afsyngelse af Medhjælpersange.

Aage Jedich, Sekretær.

Vordingborg. Fredag d. 28. Septbr. afholdtes ordinær Geralforsamling.

I Stedet for den gamle Bestyrelse, der afgik efter Tur, valgtes følgende: Kommis H. L. Hansen, Formand, M. Jacobsen, Næstformand, Johs. Hansen, Kasserer, N. E. Nielsen, Sekretær og Revisor, og Poul Bager, Suppleant.

Onsdag d. 7 Novbr. afholdes Medlemsmøde. Mødet, der var godt besøgt, indlededes af Formanden; bl. a. drøftedes: Valg af 2 Repræsentanter, som skulde give Møde i Næstved ved Repræsentantskabsmødet.

Endvidere blev det vedtaget at lade en Liste cirkulere blandt Principalerne, om Tilskud til Dækning af Udgiften ved Leje af et Lokale, til Brug til Opholdssted om Aftenen for unge Handels- og Kontormedhjælpere. *N. E. Nielsen.*

Den sorte Tavle.

Efternævnte Medlemmer slettes af Helsingør-Afdelingen paa Grund af Restanceforhold:

Medlem Nr. 14781 Svend A. Davidsen: 3 Maaneders Restance.
Medlem Nr. 14216 Axel Jensen: 3 Maaneders Restance.
Medlem Nr. 14610 Edith Jørgensen: 1 Maaneds Restance.
Medlem Nr. 14612 Carl Paulsen: 5 Maaneders Restance.
Medlem Nr. 15090 L. Dahl: 4 Maaneders Restanceog Bog.
Medlem Nr. 15163 Svend Kai Petersen 4 Maaneders Restanc. og Bog. *C. S. Petersen*, f. t. Sekretær.

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 23. 1. December 1917. 17de Aargang.

KREDSORGANISATION ELLER AGITATIONSUDVALG?

MED raske Skridt nærmer vi os Centralorganisationens 7. ordinære Kongres. Hvad der vil ske paa denne, staar vel endnu ikke ganske klart, men ét synes man dog allerede nu at kunne øjne, at den Krise, der begyndte for et halvt Aar siden og som dengang syntes at vilde føre til Sprængning af Organisationen, nu har udviklet sig i modsat Retning.

Tanken om en Sprængning for de Bagateller, hvorom Striden stod, er nu, saavidt man forstaar, forladt af ethvert Medlem, og det man nu tilsigter, er en Forstaaelse, der ikke alene skaber øjeblikkelig Ro, men tillige skaber et solidt Grundlag for et forstaaende og enigt Samarbejde i Fremtiden.

De Kræfter, man hertil spildte i indre Kamp om Organisationens Kurs, Taktik og Principper, maa samles i Arbejdet udadtil, om ikke just til Kamp, saa dog til det organisatoriske Arbejde, der let kan, og utvivlsomt vil, føre haarde Kampe med sig.

Og i Tide maa vi tænke paa det Arbejde, der bliver den kommende Tids. Under Organisationens Udvikling har man stadig fundet nye Veje for Arbejdet. For næsten ethvert Udviklingstrin finder man de gamle Rammer for snævre og man søger da at udvide dem saaledes, at der stadig er Muligheder for nye Fremskridt. Og forstaar man, at udnytte de nye Veje, der aabnes, da vil jo ogsaa Udviklingen fuldendes, eller i alt Fald lede os til Gennemførelsen af vore Krav.

Hidtil har Arbejdet i de allerfleste Afdelinger været alt for vagt og løst. Mange, selv gamle og prøvede Afdelingsledere, der dog ellers nok vidste, at en Fagorganisations Arbejde bliver saa godt som illusorisk hvis det bygges paa Hensyntagen til andre Interesser end dem Organisationen netop repræsenterer, er veget tilbage for at tage Skridtet ud i det faste og mandige Arbejde.

Hist og her mærker man dog efterhaanden, at Afdelingerne kommer til Erkendelse af, at man ikke løser de faglige Problemer ved, som en Kjøbenhavner fornylig udtrykte sig, „at samles engang imellem for at raabe Hurra for C. O."

De kjøbenhavnske Afdelinger førte an og Provinsafdelingerne tvinges derved ogsaa til at tage mere alvorligt paa Tingene, hvad sandelig ogsaa i høj Grad tiltrænges. — Og naar en Fagorganisation arbejder korrekt, vil den netop møde den Modstand, der giver Organisationen Kraft og Styrke.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at et tabt Slag giver Organisationen mere Styrke end ti letkøbte Sejre. — Et er i alt Fald givet, at Modstanden udvikler Sammenholdet. Da Fagforbundene følte Modstanden haardest, startedes „De samvirkende Fagforbund", og sikkert vil der ogsaa til sin Tid møde os en Modstand, der tvinger os til at søge en hjælpende Haand hos dem, vi til enhver Tid kan regne som vore Venner.

Allerede nu begynder man at mærke, at Afdelingerne mere og mere søger hverandres Bistand og Støtte. Fornylig har dette givet sig Udslag i Oprettelsen af Kredsorganisationer paa Lolland-Falster og Fyn. Den Stilling disse i Øjeblikket indtager indenfor C.O. er vel imidlertid for løs til, at de kan faa nogen særlig Betydning. Der maa mere faste Former til, for at de kan faa mere end lokal Betydning. Men gives der dem en mere fast Form og de, i Lighed med hvad man har indenfor andre Organisationer, kommer til at udgøre et bestemt System, da tror jeg paa deres Nytte, dels som Afstivere for svage Afdelinger, og ikke mindst vil de kunne faa Betydning i agitatorisk Henseende, og gøre Agitationsudvalgene overflødige. Jeg er langtfra nogen Ynder af et altfor kompliceret Organisationssystem. Det er tungt og dyrt at arbejde med. Men skal man vælge mellem tilfældig startede Kredsorganisationer og Agitationsudvalg, eller et bestemt System af Kredsorganisationer, der har Betingelser for, foruden at varetage de almindelige Opgaver, der maa stilles til dem, fuldtud kan varetage Agitationen Landet over, da vælger man naturligvis det sidste. Maaske kunde en saadan Kredsorganisation ogsaa give de enkelte Afdelinger, og — lad mig samtidig sige — de enkelte Afdelingsledere, lidt mere Rygrad, saaledes at de snarest vover sig noget længere end til „Hurraet".

Jeg henstiller, at man nøje overvejer Spørgsmaalet, at vi paa Kongressen kan finde en heldig Afgørelse deraf.

Axel Juhl.

Maal og Midler.

Der er Fremgang i vort Organisationsarbejde. Tiden, vi er inde i, er en Grødetid, hvor vore Idéer lettere slaar Rod end nogensinde før. De Forhold, Krigen har skabt, har været med til at aabne Øjnene paa mange af de, der hidtil ikke har villet eller maaske ikke har kunnet se. Og Fremtiden vil endnu mere bringe Resultater i saa Henseende. Det økonomiske Tryk, der hviler paa hver især, de usikre Forhold, vi alle lever under og sikkert endnu mere gaar ind til, maner stærkere end nogensinde til Sammenslutning og Sammenhold, ogsaa indenfor vor Stand. Der lyder et Kald, og Parolen er: At løfte i Flok. Samlede skal vi hjælpe hinanden at komme gennem den trange og mørke Tid. Den haarde Virkelighed kan vel lære, at den Egoisme og Ligegladhed, vore Standsfæller hidtil har udvist, nu maa opgives. Der er kun een Vej frem, og Vejen gaar gennem Organisationen.

Vor Bevægelse maa nu have traadt sine Børnesko. Vor Organisation er ved at komme ind under mere sikre og faste Rammer, men samtidig hermed melder Spørgsmaalet sig om Formerne for Fremtidens Arbejde. Der har i den senere Tid hersket noget Røre indenfor vore Rækker herom. Om Maalet: At samle alle Handels- og Kontormedhjælpere for at varetage fælles Interesser, er vi sikkert alle enige. Om Maaden, hvorpaa dette bedst sker, samt Midlerne til hurtigst at faa vore Programpunkter gennemførte, er det, at der er og sikkert altid vil være nogen Divergens. — Der staar i vort Program, at vi ved alle lovlige Midler skal søge at faa vore Krav gennemførte. Netop om Brugen af disse Midler er det, vi maa se at faa vort Standpunkt afklaret.

Af alle Stænder er vor Stand sikkert den, der bestaar af de mest forskelligartede Elementer. Vi maa derfor have en rummelig Organisation, man fristes til at bruge Udtrykket „taalsom" Organisation. Vi maa tolerere hinandens forskellige Synspunkter om denne eller hin Fremgangsmaade. Vi maa indenfor vor Organisations Rammer have Frihed og Rummelighed. Ikke naar det er Principspørgsmaal, det drejer sig om, vil man indvende. Men vi skal være forsigtige med ikke at hænge os for meget i Principrytteri og af den Grund slaa noget i Stykker. Det er Sammenhold, vi maa arbejde hen imod og ikke Splittelse.

Vore Afdelinger maa have Retten til Selvstyre i saa vid Udstrækning, som det paa nogen Maade kan være foreneligt med Organisationens Tarv. Følger man opmærksomt Arbejderbevægelsen i Ind- og Udlandet, vil man finde, at Udviklingen gaar i Retning af Selvstyre. Det er Føderalismen, der vinder Indpas i Stedet for Centralismen. Ogsaa vor Organisation maa i Tide forstaa at drage Lære heraf. Tendensen gaar i Retning af at lægge Magten og Indflydelsen i saa stor Udstrækning som muligt direkte hos Medlemmerne respektive Afdelingerne, istedetfor at samle disse Faktorer paa enkelte Hænder. Diciplin med Maade skal ikke underkendes, men for mange doktrinære Forskrifter at arbejde efter er af det onde og vil let komme til at hæmme Udvlklingen.

Tiden for det organisatoriske Husflidsarbejde er nu omme. Vi gaar nu Handlingens og Arbejdets Tid i Møde, hvor vi maa sætte al Kraft ind paa at faa vore forskellige Programpunkter ført ud i Virkelighed. Men uden en vaagen, maalbevidst Medhjælperstand kan dette ikke lykkes. Tiden, vi gaar imøde, har et Kald til os alle, der vil blive Brug for hver Enkelts personlige Indsats i Kampen for vor Stands sociale Rejsningsarbejde. Vi maa se Virkeligheden lige i Øjnene; thi det er nu engang det sundeste, og Sandheden er da denne, at vor Stand indtager en Stilling som Pariakaste i Samfundet. —

Vor Organisation skal ikke være som en Ventesal, men en Arbejdsplads, hvor vi ikke venter med at skride til Handling, til vi har alle eller det store Flertal af Handels- og Kontormedhjælpere under vor Fane, nej, vi maa hver Dag søge at gøre et Arbejde, for at bringe vore Ideer frem til Sejr.

Skal vore store Reformkrav gennemføres, maa vi være klar over, at dette kun sker paa én Maade, nemlig gennem Lovgivningsmagten. Vor Organisation kan gøre og har allerede med Held gjort et Arbejde, for at forbedre de Enkeltes Kaar indenfor visse Firmaer, men skal vore vigtige Programpunkter gennemføres og blive til Gavn for Medhjælperstanden i det store og hele, er der kun én Vej frem, gennem Lovgivningsmagten. Vi maa derfor mere end hidtil tilstræbe at gøre et Arbejde, for at faa vore Lovgivere — Rigsdagen saavel som de kommunale Raad — til at interessere sig for og beskæftige sig med de socialpolitiske Spørgsmaal, der vedrører vor Stand.

Lad mig straks sige det, for at undgaa Misforstaaelse, at det ikke er min Hensigt, at vor Organisation som saadan skal slutte sig til et bestemt politisk Parti eller opgive sin faglige Selvstændighed, selv om jeg mener, vi helst skal have en vis „Føling" med de Partier, vi kan vente vil fremme vor Sag.

Hvad vi mere end hidtil maa tilstræbe indenfor vore Rækker, er at gøre et Arbejde for at skabe en politisk vaagen Medhjælperstand. Man kommer nu engang ikke i praktisk social Lovgivning uden om Partierne, og disse er saaledes beskafne, at de vil være anderledes lydhøre overfor vore Krav, naar de véd, at ogsaa vor Stand er en politisk Magtfaktor, der maa regnes med, baade paa Valgdagen og til andre Tider.

Derfor skal vi ikke være bange for Ordet „Politik" i vore Afdelinger, selv om man efter nogle af os vil raabe: Socialister. Det har vore Modstandere jo forresten gjort lige siden vor Bevægelses første Dage, men den Tid er vel nu forbi, da man kunde faa Folk til at blegne ved at nævne Ordet „Socialist". Men lad mig endnu engang bemærke, at det ikke er min Hensigt, at Handels- og Kontormedhjælperne i politisk Henseende skal anbringes i én „Baas". Det lader sig heller slet ikke gøre. Vor Stand bestaar nu engang af højst forskellige Elementer, og vi skal heller ikke være bange for, om de divergerende Anskuelser kommer til Orde indenfor vore Rækker. „Fred er ej det bedste, men at man noget vil".

Det gælder om, at Medhjælperne vil gøre sig det klart, at skal de gøre sig gældende og naa frem til bedre sociale Kaar, maa de mere end hidtil beskæftige sig med de politiske Spørgsmaal. Vi maa søge at faa vore Medlemmer til i Tide at interessere sig for de forskellige Samfundsspørgsmaal, saaledes at de, naar den Dag kommer, de naar at faa Valgret, har den rette Forstaaelse af, at de i Stemmesedlen har et Vaaben til at skabe sig selv og Standen lysere Kaar. Der maa rejses en vaagen og oplyst Medhjælperstand, der kender sit Maal og forstaar at bruge de rette Midler for at naa det. *Johannes Grumstrup*, Kolding.

Sociale Surrogater.

De for Tiden herskende trange Livsvilkaar og mørke Fremtidsudsigter, der præger og paavirker den mindrebemidlede Del af Landets Befolkning, gør sig i høj Grad gældende indenfor vor Stand. — Dog, der er Grøde og Fremgang i Medhjælperbevægelsen, idet man mere i Modgangens end i Medgangs-Dage paaskønner den Betydning, en stærk og vel økonomisk funderet Organisation har for den Enkelte.

Blandt vore Principaler og deres Sammenslutninger synes man ogsaa i den senere Tid at have faaet Øjnene op for, at „der maa gøres noget" for at skaffe mere betryggende Forhold i Handels- og Kontormedhjælpernes store og stærkt voksende Stand.

I en redaktionel Artikel i sidste Nr. af vor Tidende behandles

den nye Fremtoning fra „hinsides Sundet", der benævnes Personalets Interessekontor. Jeg kan slutte mig til de i denne Artikel fremsatte Synspunkter og Betragtninger og vil i denne Forbindelse nævne, at jeg mener, de ogsaa kunde omfatte den anden Institution i lignende Retning, som vi har set komme frem i det sidste Aar, nemlig Pensionsforsikringen. Thi ogsaa her gør dette Forhold sig gældende, at Medhjælperne er den svageste af de to Parter. Denne sidstnævnte Institution, som jo væsentlig er baaret frem af Storhandelens Repræsentanter, var bl. a. til Drøftelse paa de jydske Handelsforeningers Repræsentantskabsmøde i Varde afvigte Sommer, og dér udtalte Formanden, Hr. Konsul Cloos, bl. a. følgende: „Vore Organisationer (altsaa Principalorganisationerne) sikres en afgørende Indflydelse paa Ledelsen".

Altsaa er det paa Forhaand givet, at i denne Institution, for hvis Virke det dog er nødvendigt at medtage begge Parter, baade Principaler og Medhjælpere, skal Principalerne sikres den afgørende Indflydelse paa Ledelsen. Efter det udsendte Prospektus skal Medhjælperne betale Halvdelen af Bidraget til Pensionsforsikringen, men vil kun opnaa en ganske minimal Repræsentation i Ledelsen. —

Og skal man se nøgternt og forretningsmæssigt paa Sagen, vil man straks standse ved den Betragtning: Mon ikke et Firma, naar det skal antage Personale og budgettere Lønninger, tillige vil kalkulere med den Udgiftspost, der kommer til at figurere som „Bidrag til Pensionsforsikringen"? Mon ikke Lønningerne vil blive fastsat saa meget lavere, som denne Udgift andrager for det paagældende Firma?

Det forekommer mig, at en saadan Institution — maaske mod dens egentlige Hensigt — kan komme til at virke hæmmende for Bedringen af Lønforholdene.

Og dette kan ikke opveje de gode Sider, den maaske kan have.

For den organiserede Medhjælper maa det staa klart, at den Vej, han vælger, maa være den eneste rette.

Vor Organisation er Medhjælpernes egen, funderet af dem selv og ledet af deres egne. Vi maa stille os reserverede overfor de nye Institutioner, saavel Interessekontoret som Pensionsforsikringen. De kan kun blive Surrogater for et socialpolitisk Arbejde, der alene kan udfoldes gennem vor Organisation.

N. C. Nielsen.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Oktober.

Aarsagen til denne Artikels forsinkede Fremkomst skyldes Pladsmangel.

EFTERAARET har bragt en betydelig Fremgang for vor Centralorganisation, og meget tyder paa, at denne Udvikling vil blive fortsat efter en stærkt stigende Linie.

I sin Oktober-Beretning til Hovedbestyrelsen karakteriserer Forretningsføreren den foreliggende Situation i følgende Bemærkninger:

> „Organisationen staar for Tiden i Arbejdets — i Foretagsomhedens — Tegn. I saagodt som alle Afdelinger arbejdes der under Højtryk og jeg har Følelsen af, at detik ke er en tilfældig Stemningsbølge, der gaar hen over Organisationen, men at det tværtimod er et maalbevidst, intenst Arbejde i Forbindelse med den Lydhørhed for vore Idéer, som Øjeblikkets vanskelige Forhold har skabt, der nu giver sig Udslag i særdeles smukke og opmuntrende agitatoriske Resultater.
>
> Det kan imidlertid ogsaa netop nu være nødvendigt at udvikle og konsolidere Centralorganisationen mest muligt; thi den nærmeste Fremtid vil efter alt at dømme stille endog meget store Krav til Organisationens og Arbejdsløshedskassens Ydeevne — saavel i økonomisk som i moralsk Henseende. Arbejdsløsheden stiger fortsat med rivende og urovækkende Hast, og Dyrtiden er stærkt i Færd med at tvinge Tusinder af vore Standsfæller i Knæ. — Under saadanne mistrøstige Omstændigheder, vil Organisationen være det Bolværk, hvortil sikkert mange af de Skibbrudne vil søge ind. Ikke mindst derfor er det særdeles glædeligt, at dette Bolværk underbygges stærkere og stærkere for hver Dag der gaar".

Rigsdagen vedtog den 27. Oktober „Lov om overordentlig Hjælp til Arbejdsløse", der tager Sigte paa at afhjælpe eller dog virksomt modvirke den Nød, som de forhaandenværende ekstraordinære Forhold vil medføre i næsten alle Erhverv. Loven stiller 12½ Million Kroner til Disposition for de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser, saaledes at de forskellige Fags Udøvere har Adgang til Medlemsret og til straks at oppebære Understøttelse. Desuden indeholder Loven Bestemmelser om Dyrtids- og Huslejehjælp. — Ved disse Foranstaltninger paalægges der saavel Hovedkontoret som Afdelingerne et meget betydeligt Merarbejde, ligesom Organisationen stilles overfor Spørgsmaal, der kræver grundig Vurdering og hvortil Hovedbestyrelsen senere vil tage Stilling.

Den stærkt øgede Arbejdsløshed fremgaar deraf, at der i Oktober indsendtes 99 Begæringer om Understøttelse, der alle anerkendtes. Ialt udbetaltes til 71 Medlemmer for 1826 Dage ialt Kr. 2128,25.

Agitationen koncentrerede sig især i Kjøbenhavn, hvor der af de enkelte Afdelinger er udfoldet et betydeligt Arbejde. Central-Afdelingen arrangerede et godt besøgt Møde med Personalet hos A/S C. Schou's Fabriker, hvor en Klub oprettedes, efter et Foredrag af Herr Jens Johansen. Alle de paagældende Medhjælpere, i et Antal af 120, er nu Medlemmer af Organisationen. Manufaktur-Afd. har holdt Møde for A/S C. Olesen's Personale. Ogsaa her talte Jens Johansen og ca. 50 indmeldte sig. Isenkram-Afd. havde arrangeret et Agitationsmøde, ved hvilket Formanden, Herr Aage S. Leth talte, og med det Resultat at ca. 10 indmeldte sig. Isenkram-Nummeret af D. H. K. M. T. var benyttet og en stor Del af I. M. F.s Medlemmer var tilstede. Kontor-Afd. i Forbindelse med Siemens-Schuckert-Klubben har holdt 3 Møder for Medhjælperne i Elektricitets- og Belysningsbranchen. D'Herrer C. Hammer og Aage S. Leth talte. Resultatet er ca. 60 Indmeldelser og en ny Afdeling for denne Branche.

Desuden har Herr N. C. Nielsen talt ved Møder i Fredericia og Esbjerg, Herr Henry Fetterstein, Kjøbenhavn ved et Møde i Helsingør.

Maaneden bragte, ifølge tidligere udførligt Referat, to nye Afdelinger, nemlig Elektricitets- og Belysningsmedhjælpernes Afdeling i Kjøbenhavn og Afdelingen i Køge. Disse Foreninger startede med 130 resp. 30 Medlemmer.

Iøvrigt satte Oktober Rekorden for Medlemstilgang og 58 Afdelinger indsendte Indmeldelser, der fordelte sig saaledes: 237 fra Kjøbenhavn, Slagelse 30, Vejle 21, Fredericia 18, Aalborg og Helsingør 16, Horsens 15, Aarhus 14, Odense 11, Hjørring 10, Direkte og Thisted 9, Køge 8, Kolding og Vordingborg 7, Frederikshavn, Maribo og Næstved 5, Bornholm, Hobro, Nykøbing F. og Ringsted 4. De øvrige Afdelinger indsendte hver et mindre Antal Indmeldelser.

Organisationens faglige Arbejde kendetegnes af nye Resultater med Hensyn til Lønforbedringer. Herom oplyser Beretningen følgende:

> „Ved Forhandlinger med Herm. Krüger's Cigarfabrik har Kjøbenhavns Afd. opnaaet til vore dér ansatte 4 Medlemmer et Dyrtidstillæg paa 15 pCt. af Gagen med tilbagevirkende Kraft til 1. Juli d. A.. og hos Sygeforsikringsforeningen „Danmark" et Dyrtidstillæg af 150 Kr. for Aaret 1917, og 250 Kr. for 1918. Til disse Forhandlinger var Forretningsudvalgets Sanktion indhentet, hvilket ogsaa var Tilfældet m. H. t. samme Krav overfor Sygekassen „Fremtiden" og til

Optagelse af Forhandlinger med A/S C. Schou's Fabriker angaaende Overenskomst. Klubben for sidstnævnte Firma's Personale har faaet Forretningsudv. Godkendelse under Forbehold af Hovedbestyrelsens senere Sanktion. — Forhandlingerne med A/S C. Schou's Fabr. er omtrent tilendebragt med et særdeles godt Resultat, hvorom Meddelelse fremkommer senere. „Soc-Dem.s" Ekspeditionspersonales Klub har ved Forhandling med Bladets Kontrolkomité hævet Dyrtidstillægget fra 8 Kr. til 13 Kr. pr. Uge, for samtlige dér beskæftigede ca. 20 Medlemmer. Forhandlinger om Lønforhold optages inden Nytaar. Vejle Afd. har ved Forhandling med Arbejdernes Brugsf. hævet de overenskomstmæssige Lønninger fra 110 Kr. til 125 Kr. og Dyrtidstillægget for indeværende Aar fra 70 Kr. til 120 Kr. — Samme Afdeling har ogsaa forhandlet med Arbejdernes Sygekasse og hævet Dyrtidstillægget til Kontorpersonale og Inkassatorer fra 100 Kr. til 250 Kr. aarlig."

Retshjælp er bevilget 7959 Marius Olsen mod Købmand H. Agersted, Ringsted, (3 Mdrs. Løn + Kostpenge) til 9613 H. Reimar Nielsen mod Viborg Andelsslagteri (1/2 Aars Løn = 900 Kr.) og til 10986 Tage Peetz mod Tømmerhandler Chr. Ørum, Kjøbenhavn, (3 Mdrs. Løn + Dyrtidstillæg = 330 Kr.) Sagen: M. N. Petersen ctr. Ernst C. Henrichsen, Fur, er vundet, men dog kun med 1 Mds. Gage + Kostpenge = Kr. 125.—. Omkostningerne ophævedes.

Derimod er Sagen: Manufakturhdl. Aage Müller ctr. Roskilde Afdelingen gaaet sidstnævnte imod, idet Overretten stadfæstede Underrettens Dom. Udtalelserne mortificeredes, hver af Bestyrelsens 5 Medlemmer skal betale Kr. 30.— og Bestyrelsen in solidum Kr. 120.— i Sagsomkostninger.

Beretningen indeholder desuden forskellige Oplysninger af delvis administrativ Art, ligesom det meddeles, at Herr Jens Johansen efter Indbydelse af Ernæringsraadet har deltaget i Møder vedrørende Fedtsspørgsmaalet.

Følgende Personforandringer fandt Sted blandt C. O.s Tillidsmænd: Herr Michael Nielsen har nedlagt sit Mandat som Medlem af Hovedbestyrelsen og er erstattet med Herr C. C. Knudsen, Holstebro. — Repræsentantskabs-Medlemmerne Herr Martin Pedersen og Frk. Else Nissen er udtraadt, førstnævnte som Følge af Bortrejse, Frk. N. foranlediget ved Giftermaal. — I Stedet for er Suppleanterne d'Herrer C. Hammer, Kjøbenhavn og Einer Eriksen, Holstebro, indtraadte. —

Ved Ligningskommissionsvalget i Vejle valgtes vore Kolleger. d'Herrer Axel Juhl, I. Therkildsen og Svend M. Jørgensen.

Medlemstilgangen androg 505.

Vore lokale Afdelingsblade

og deres Opgaver.

Den Fremgang og Udvikling, som vor Organisation for Tiden er inde i, har blandt andet givet sig Udslag i Udgivelsen af en Del smaa Afdelingsblade til Støtte for det lokale Arbejde.

Selv om man nærer den Anskuelse, at „D. H. K. M. T." burde være ene Hane i Kurven og overflødiggøre disse Blade, maa man dog erkende, at saadanne Meddelelsesmidler kan have deres Betydning i det lokale Arbejde, kan være Afdelingsbestyrelserne et virksomt Middel, som saa mange andre, til at knytte Medlemmerne stærkere til Arbejdet.

Ved i denne Form at udsende Meddelelserne til Afdelingens Medlemmer, optage Maanedsprogrammet i Bladet og lade det indeholde smaa agitatoriske Artikler af almindeligt Indhold, kan et saadant Blad sikkert blive en god Støtte for sin Afdeling, i alt Fald for de større Afdelingers Vedkommende. Ved en fornuftig Administration vil der jo ogsaa ofte kunne spares paa Udgifter til Porto og Tryksager ad denne Vej. —

Ud fra et lokalt Synspunkt kan disse Blade altsaa have sin Berettigelse, og ud fra et almindeligt organisationsmæssigt Synspunkt kan de næppe skade — saafremt Bladene bliver ledet og redigeret paa rette Maade. Det maa jo være en Selvfølge, at Indholdet ikke paa noget Punkt maa afvige fra de Synspunkter og de Standpunkter, som vore Kongresser og vor Hovedledelse fastslaar som Centralorganisationens. Al Diskussion og Drøftelse af de Stridsspørgsmaal, der kan være os imellem, maa selvfølgelig her udelukkes — og henvises til vore Medlemsmøder, vore Kongresser eller eventuelt til „D. H. K. M. T." Det modsatte vilde jo føre os ud i en ren Parodi, kunde give os en hel Række Medhjælperblade, der indbyrdes bekrigede hverandre!

Udover et enkelt Tilfælde for nogen Tid siden; har jeg i Provinsen heller ikke set Tilfælde af den Art. Vore Afdelingsledelser vil sikkert overalt have saa meget fagforeningsmæssig Forstaaelse, at noget saadant ikke vil blive taalt.

Alt, hvad der hedder Diskussion og Brydninger, er godt, navnlig indenfor vor Stand, der i saa høj en Grad trænger til at vækkes til social Forstaaelse — men hver Ting paa rette Plads. Disse Ting har deres rette Plads paa vore Medlemsmøder, vore Kongresser og under passende Form i „D. H. K. M. T."

Jeg kan ikke slutte disse Betragtninger uden at tilføje en Beklagelse over, at Kjøbenhavns Afdeling ikke synes at have Øje for dette. I „Apellen" for 1. Oktober i Aar — Kjøbenhavns Afdelings lokale Medlemsblad — stod der en Spidsartikel, underskrevet af Afdelingens Formand, Hr. Chr. J. Smerup, hvori det fremhæves, at Kampen ved den kommende Kongres vil komme til at staa om, hvorvidt Centralorganisationen skulde være en Harmoniforening eller en Fagforening.

At udsende et saadant Slagord er ganske utilbørligt.

Hr. Chr. J. Smerup er ikke født i Gaar, han ved, at længe før han havde rørt en Finger ved Organisationsarbejdet, havde de af Centralorganisationens Ledere, som han sigter til og som han angriber, taget Livet af flere Dusin Harmoniforeninger og at C. O.s Hovedledelse utrættelig har arbejdet paa at faa det faglige Arbejde og de faglige Spørgsmaal til at præge Afdelingernes Virksomhed, han ved, at „D. H. K. M. T." altid har været præget af disse Bestræbelser. —

Det er imidlertid ikke for her at indlede en Diskussion om det, der i Øjeblikket ligger Kjøbenhavn og de fleste Provinsafdelinger imellem, at jeg fremkommer med disse Bemærkninger. Forhaabentlig opnaar vi paa den kommende Kongres en god og fredelig Ordning af Spørgsmaalet, en Ordning, som baade Kjøbenhavn og Provinsen kan være tjent med, men ingen af os, hverken Kjøbenhavn eller Provinsen, kan være tjent med, at vore lokale Blade bruges — og misbruges — paa denne Maade.

Lad os fremfor alt ikke tillægge vore Medarbejdere indenfor C. O. Motiver og Hensigter, som disse aldrig har tænkt at ville vedkende sig; skal vi tage en Dyst, saa lad os bekæmpe hinanden paa rette Sted og med de blanke Vaaben — ikke med de slimede.

Chr. J. Hendil.

Den københavnske Fællesbestyrelse

afholdt sit ordinære halvaarlige Møde Søndag den 18. November 1917 med Fortsættelse Tirsdag den 27. s. M.

Mødet aabnedes Formiddag Kl. 10 af Formanden Chr. J. Smerup, der forelagde følgende Dagsorden:

1: Forslag til Forretningsorden,
2: Valg af Mødets Tillidsmænd,
a) 2 Dirigenter,
b) Sekretær,
3: Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokol,
4: Meddelelser fra Formanden,
5: Afdelingsformændenes Beretninger,
6: Agitationen,
7: Personalets Interessekontor,
8: Pensionsforsikringen,
9: Lærlingespørgsmaalet,
10: Eventuelt.

ad 1: Det fremlagte Udkast til Forretningsorden vedtoges.

ad 2: Til Dirigenter valgtes E. S. Schibler og Aage S. Leth, til Sekretær Henry Fetterlein.

ad 3: Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokol oplæstes og toges til Efterretning.

ad 4: Formanden gav Meddelelse om en Del administrative Sager og omtalte derefter Medlemsantallet, der i Øjeblikket er ca. 1800, den nyoprettede Afdeling for Medhjælpere i Elektricitets- og Belysningsbranchen, der er startet med ca. 150 Medlemmer, og ved hvilken man er gaaet over til et nyt Princip, idet Afdelingen omfatter samtlige Medhjælpere indenfor Branchen, hvad enten de beskæftiges ved Kontor-, Lager- eller Butiksvirksomhed, og endelig, at en ny Afdeling er under Oprettelse for Medhjælperne ved Sæbe- og Parfumeribranchen.

Efter en Diskussion, under hvilken der fremkom Forslag om Afholdelse af en Raadhuskoncert til Fordel for de Arbejdsløse samt om Iværksættelse af en Indsamling blandt Medlemmerne til Lindring af Nøden blandt de arbejdsløse Kolleger nu ind under Julen, af hvilke Forslag det sidste vedtoges, medens det første efter nærmere indhentede Oplysninger forkastedes, idet man ikke for Tiden kunde forvente noget Overskud af en saadan Koncert, blev Meddelelserne taget til Efterretning.

ad 5: Afdelingsformændene aflagde hver for sig Beretning om den respektive Afdelings Virksomhed, hvilke Beretninger paafulgtes af en livlig Diskussion.

ad 6: Formanden omtalte Agitationsarbejdet, saaledes som det af den snævrere Ledelse er planlagt og praktiseres af de enkelte Afdelinger, idet man navnlig lægger an paa enkelte store Virksomheder, hvor man organiserer Medhjælperne og derefter lader disse danne Klubber for derefter hurtigst muligt at paabegynde det mere fagforeningsmæssige Arbejde.

ad 7: Herr C. Hammer holdt et indledende Foredrag om det fra Erhvervene bebudede „Personalets Interessekontor". Foredraget blev livligt diskuteret, idet alle Talere tog bestemt Afstand fra Forsøget paa at oprette et saadant „Interesse"kontor. Fællesbestyrelsens Standpunkt blev præciseret i en Resolution, der blev enstemmigt vedtaget og oversendt til Hovedbestyrelsen.

ad 8: Formanden holdt et indledende Foredrag om den nyoprettede Pensionsforsikringsanstalt, som han og de efterfølgende Talere tog bestemt Afstand fra.

ad 9: Formanden aflagde Beretning for det paa forrige Fællesbestyrelsesmøde nedsatte Lærlingeagitationsudvalg. Beretningen godkendtes, hvorefter Udvalget suppleredes med det Antal Medlemmer, der i Periodens Løb var udtraadt.

ad 10: Efter nogle korte Bemærkninger om forskellige Forhold hævede Dirigenten Mødet.

Henry Fetterlein, Sekretær.

Vore kendte Navne.

C. C. KNUDSEN, HOLSTEBRO.

Forandret Livsstilling har medført, at Herr Michael Nielsen efter en femaarig Virksomhed indenfor Centralorganisationens Hovedledelse, nylig er udtraadt af denne og samtidig nødsagedes til at opgive sine Tillidshverv i Vejle Afdelingen.

Idet vi beklager ved Herr Michael Nielsens Mandatnedlæggelse at have mistet en interesseret Medarbejder, saavel indenfor selve Organisationen som ogsaa ved vor Tidende, skal vi her udtale Ønsket om, at vor Kollega maa have Held og Fremgang i sin nye Stilling.

I M. N.s Sted er en af Centralorganisationens yngre og aktive Kræfter indtraaadt i Hovedbestyrelsen.

C. C. Knudsens Navn er kendt indenfor vide Kredse i vor Organisation, stedfæstet som det er i Vestjylland, i Afdelingerne fra Limfjorden ned til Esbjerg.

„C. C." er selv Vestjyde, født i Tvis Mølle ved Holstebro den 16. November 1890, har han siden da opholdt sig paa disse Egne. Isenkramfaget er Herr C. C. Knudsens Branche. Han lærte sit Fag hos Herr Bang Knudsen, Esbjerg, og kom over Varde atter til Holstebro, hvor han nu er ansat som Repræsentant for det betydelige Firma Brd. Bøggild, der driver en ret omfattende Forretning i Jærn, Staal og Maskiner.

Holstebro Afdelingen er gennem sin Virksomhed præget af C. C. Knudsens Arbejde, først som Kasserer, siden Efteraaret 1912 som Formand. Som Agitator og Budbringer mellem vest- og midtjyske Afdelinger, har vor Kollega udfoldet megen Aktivitet som C. O.s Talsmand paa disse fjerne Kanter af Landet. Under Militærtjeneste i Esbjerg har „C. C." gentagne Gange øvet en fornyende og befrugtende Indflydelse paa denne Afdeling, der forbigaaende har staaet i Krisens Tegn.

Herr C. C. Knudsen, der ved Kongressen 1912 blev Medlem af det jyske Agitationsudvalg, valgtes ved vor sidste Kongres som Suppleant til Hovedbestyrelsen. Nu har Skæbnen altsaa indhentet ham.

Vi har anmodet Herr K. om en kortfattet Udtalelse angaaende hans Syn paa Organisationsspørgsmaalet, — en Opfordring, der bl. a. besvaredes derhen: „Jeg mener, at Danmarks Medhjælpere ved at danne en stærk Sammenslutning af alle Standens Medlemmer, og baseret paa neutral-politisk Grund, vil opnaa de største og bedste Resultater. Disse saavel gennem Centralorganisationens faglige Reformarbejde som ved Hjælp af Organisationens forskellige Institutioner".

Conto pro diversi.

LOLLAND-FALSTERSK REPRÆSENTANTMØDE.

Søndag den 11. November afholdtes i Maribo et Repræsentantskabsmøde for Afdelingerne paa Lolland-Falster.

Til Mødets Sekretær valgtes Herr H. Rødel, Maribo. Formanden aflagde derefter Beretningen og fremlagde Regnskabet, der godkendtes efter en kort Forhandling.

Da Herr Wied-Kirkegaard, Maribo ikke var til Stede aflagde Herr L. Godsted, Maribo, Beretning vedrørende Pladsanvisningens Virksomhed: I det forløbne Kvartal var der anmeldt 33 ledige Medhjælpere til Pladsanvisningen i Maribo; deraf var 2/3 Kolonialmedhjælpere, Resten Manufakturmedhjælpere. Imidlertid var der kun besat faa Pladser.

I Stedet for Herr Chr. Hansen, Nykøbing F. valgtes Herr L. Godsted, Maribo, til Formand for Repræsentantskabet, og til Næstformand valgtes i Stedet for Herr K. Christensen, Rødby, Herr N. V. Schmidt, Nakskov. Til Leder af Pladsanvisningen genvalgtes Herr Wied-Kirkegaard, Maribo.

Med Henblik paa det af Herr Jens Johansen planlagde Foredrag, vedtoges det at anmode Forretningsføreren om at besøge Distriktet indenfor Tidsrummet 18—22 November.

Efter nogen Diskussion angaaende Arbejdsplanen for Vinterhalvaaret overdroges dette Anliggende til Formandens Omsorg. Spørgsmaalet om en Fællesoptræden fra Afdelingerne ved Kongressen 1918 henvistes til næste Møde.

Derefter var Mødets Forhandlings-Emner færdigdrøftet og L. Godsted, Maribo, der afsluttede, udbragte et Leve for den afgaaede Formand. *Lauritz Godsted.*

LIGE LØN FOR SAMME ARBEJDSYDELSE.

Dette Centralorganisationens gamle Programkrav, der tager Sigte paa Forholdet mellem mandlige og kvindelige Medhjælpere, har under Verdenskrigen opnaaet en vis Aktualitet. I alle Lande er den feminine Reservearmé rykket frem til Erstatning for de dybe Indgreb, Krigen foraarsager blandt Haandens som ogsaa Aandens Arbejdere. Lønniveauet for Kvinderne er derved hævet, omend Resultaterne af denne Arbejdskraftens Omplacering bedømmes højst forskelligt.

Udlandets Kvindeorganisationer har som Følge af denne Udvikling rejst Kravet: Lige Løn for lige Arbejde, og „Dansk Kvindesamfund", der herhjemme især er traadt i Skranken for denne sociale Reform, har netop af Indenrigsministeriet faaet Tilsagn om det nødvendige Beløb til Udarbejdelse af en Statistik over Forholdet mellem Mænds og Kvinders Løn for tilsvarende Arbejde. Iøvrigt er Materialets Tilvejebringelse og Bearbejdning overdraget „Det statistiske Departement".

Ogsaa indenfor de sideordnede Handels- og Kontorfag vil dette Forehavende paakræve Interesse.

TIL DE UNGE HANDELSMEDHJÆLPERE.

Bestyrelsen for „Landsforeningen af Handelsskoleinteresserede" anmoder os om at optage følgende:

Som et virksomt Middel til Virkeliggørelsen af et Handelsdagskoleophold for de mindre bemidlede blandt Handels- og Kontormedhjælperne maa først og fremmest nævnes den Statsunderstøttelse, der nu bevilges i dette Øjemed.

Det er ca. 10 Aar siden, at denne Bevilling optoges paa Finansloven med 6000 Kr., der i $19^{14/15}$ voksede til 9000 Kr., i $19^{15/16}$ til 12,000 Kr. og i $19^{17/18}$ til 20,000 Kr. — Trods denne Bevillings hurtige Vækst i de senere Aar har den dog Gang efter Gang vist sig at være for lille, og med den nuværende, ret stærke Elevtilgang til Handelsdagskolerne vil den sandsynligvis være ganske utilstrækkelig. Følgen heraf kan let blive, at kun de Ansøgninger, der er indsendt absolut rettidigt og indeholder alle begærede Oplysninger i tilstrækkelig bekræftet Form, kan vente at komme i Betragtning.

Det er næppe ukendt ved nogen Handelsdagskole, at en eller anden Elev først efter sin Indtrædelse i Skolen søger om Statsunderstøttelse; det er for sent. — Den fordelende Myndighed tænker muligvis: „Naar de unge Mennesker kan paabegynde deres Uddannelse paa en Handelsdagskole, inden de opnaar Statsunderstøttelse, er de næppe særlig trængende, og, hvis de overhovedet bør have en Understøttelse, kan den nok uden Skade begrænses til det sidste Halvaar af Uddannelsestiden. Derfor bør de vordende Handelsskoleelever i egen Interesse indsende deres Ansøgninger om Statsunderstøttelse til Ophold paa en Handelsdagskole til den af Handelsministeriet fastsatte Tid, nemlig: inden 1. December, hvis man ønsker at paabegynde et Kursus den 1. Maj, og inden 1. Juni, hvis man ønsker at paabegynde et Kursus den 1. Novbr.

Desuden bør den enkelte Ansøger give fyldige Svar paa Spørgsmaalene i Skemaet, medgive Ansøgningen alle de Anbefalinger, der haves til Raadighed, og sørge for, at de givne Oplysninger er bekræftede.

Naar de vordende Handelsskoleelever ved Ansøgning om Statsunderstøttelse følger de her givne Vink, vil de have gjort deres Pligt. Skulde deres Ansøgninger saa alligevel ikke komme i Betragtning, vil „Landsforeningen af Handelsskoleinteresserede" gerne modtage Meddelelse derom for om muligt at raade Bod paa eventuelle Misforhold paa dette Omraade. — Henvendelser til Landsforeningen desangaaende maa ledsages af en nøjagtig Afskrft af Ansøgningen med Bilag og snarest mulig efter Modtagelse af Afslaget indsendes til Foreningens Kontor, Vestergade 8, Aarhus.

FORHØJET DYRTIDSTILLÆG.

Dansk A/S Siemens-Schuckert, Kjøbenhavn, der driver Anlægs-, En-gros- og Fabrikations-Virksomhed indenfor den elektrotekniske Branche og beskæftiger ca. 80 Funktionærer, har fra 1. November væsentlig forhøjet de hidtil udbetalte Dyrtidstillæg. Herefter modtager alle gifte Funktionærer et maanedligt Tillæg af Kr. 70,— og Kr. 15,— for hvert Barn, medens alle de ugifte erholder et Dyrtidstillæg af Kr. 45,— pr. Maaned.

Hovedanmeldelserne.

Provinsafdelingernes Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest d. 15. Decbr. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i to ligelydende Exemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 15. Decbr. være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Gl. Kongevej 6, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, d. 1. Decbr. 1917. *„D. H. K. M. T."s Eksp.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Ordinær Generalforsamling afholdtes den 25. Okt. i „Haandværkerforeningen" Herr Johs. Sjælland valgtes til Dirigent, hvorefter Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen. Formanden, Herr Kornmaaler, aflagde dernæst Beretning og fremhævede særlig, at Arbejdsløsheden var i stærk Tiltagende blandt Handels- og Kontormedhjælperne, samt redegjorde bl. a. for Uoverensstemmelser med Hensyn til Overholdelsen af vor Overenskomst med Arbejdernes Brugsforening. Bestyrelsen har Opmærksomheden henvendt paa denne Sag. — Sluttelig paapegede Formanden hvor vanskeligt det var at faa Lokaler til Afholdelse af vore Møder. Efter at nogle Forespørgsler var besvaret, godkendtes saavel Forhandlingsprotokollen som Formandens Beretning.

Kassereren oplæste Arbejdsløshedskassens Regnskab, der godkendtes, og gav derefter Oplysninger om Medlemsantallet, der var lige ved 400 — det højeste Antal Afdelingen har haft.

Fra Bestyrelsen forelaa et Forslag, der tilsigtede at tilstræbe en mere bestemt Arbejdsform, og til Gennemførelse af dette at søge C. O. om et Tilskud. Forslaget gav Anledning til Kritik fra enkelte Medlemmer, men vedtoges imidlertid med stor Majoritet.

Til Formand genvalgtes Herr Kornmaaler enstemmigt.

Derefter afholdtes der Generalforsamling i de enkelte Afdelinger. Dirigenten afsluttede Kl. 11 Generalforsamlingen med et Leve for C. O. *V. Nielsen,* Sekretær.

Assens. Den 12. November afholdtes paa „Jernbanehotellet" et Møde med Forretningsfører Jens Johansen som Taler. Paa Grund af det daarlige Vejr, var der ikke saa mange Tilhørere, som det udmærkede Foredrag fortjente. — Mødet indlededes af Formanden, som bød Velkommen, hvorefter han gav Ordet til J. — Foredraget, der paahørtes med stor Intesesse, lønnedes med et kraftigt besvaret Leve for Taleren. — Efter Foredraget indmeldtes en Del nye Medlemmer, og man samledes sluttelig ved et fælles Kaffebord. *A. Hansen.*

Brønderslev. Tirsdag den 13. November d. A. afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Phønix".

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, og derefter blev Kassererens Regnskab fremlagt og godkendt. — Dernæst foretoges Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for d'Herrer Graven og P. Rasmussen, idet førstnævnte er bortrejst, og da Hr. Rasmussen fraflytter sin nuværende Plads, ønskede han ikke Genvalg. Den hemmelige Afstemning resulterede i, at Kolonialkommis John Johnsen og Forretningsbestyrer Henry Pedersen valgtes. Suppleanter blev d'Herrer Buck-Nielsen og E. Andersen. — M. H. t. Agitationen da vedtoges det ikke at vælge noget særligt Udvalg, men ethvert Medlem skal agitere efter bedste Evne. Til Revisorer valgtes d'Herrer Bankassistent D. A. Olesen og Buch-Nielsen.

Under „Eventuelt" drøftedes Arrangementet af en Festlighed i Anledning af Foreningens 3-aarige Bestaaen. Festen blev bestemt til Søndag den 9. December. Der nedsattes et Festudvalg der kom til at bestaa af d'Herrer P. Rasmussen, Østergaard og Anton Tolstrup.

Efter at Generalforsamlingen var hævet, samledes man om Kaffebordet.

Umiddelbart derefter afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor man konstituerede sig saaledes: I. U. Østergaard, Formand, Henry Pedersen, Næstfonmand, John Chr. Johnsen, Kasserer, Anton Tolstrup, Sekretær, og E. Andersen, Bestyrelsesmedlem. *Anton Tolstrup,* Sekretær.

Esbjerg. Afdelingen afholdt den 8. Novbr. sit aarlige Andespil paa „Hotel Spangsberg". Overskuddet gik til Foreningsbanneret. — Torsdag den 22. Novbr. afholdtes Medlemsmøde. Formanden bød Velkommen, og efter at man havde sunget en Medhjælpersang, oplæste Hr. Lærer Agersnap et Par Smaafortællinger, hvorefter man samledes ved fælles Kaffebord; her takkede Formanden for den gode og velvalgte Oplæsning. *Karen Pedersen.*

Faaborg. Afdelingen afholdt den 15. November, paa „Kerns Hotel", sin konstituerende Generalforsamling.

Til Dirigent valgtes Herr Zenius Hansen, der paa Udvalgets Vegne bød de talrigt mødte Medlemmer Velkommen.

Til Formand valgtes Herr Johs. Rørmann. Iøvrigt sammensattes Bestyrelsen som følger: d'Herrer Fr. Køhler, Zenius Hansen, Chr. Hansen og Th. Slissing.

Agitationsudvalgets Formand blev Herr Fr. Køhler og som Repræsentanter valgtes d'Herrer Th. Thomsen, H. Pedersen, J. Pedersen og E. Schouw. — Suppleanter: Frk. J. Hansen, Herr H. Markvadsen. — Revisorer: Herr Chr. Lønstrup og Frk. Ingeborg Hansen. Revisorsuppleanter: J. Larsen og Frk. Rasmussen.

Suppleanter til Bestyrelsen blev Herr A. Mathisen og Frk. H. Rasmussen.

Derefter blev Lovene gennemgaaet og enstemmig godkendte.

Under „Eventuelt" drøftedes forskellige Emner, bl. a. Mødelokaler samt en fast Mødeaften ugentlig eller hver 14 Dag, hvilket Bestyrelsen lovede at ordne paa bedst mulige Maade. — Dirigenten opfordrede dernæst Medlemmerne til at agitere stærkt for Tilgang af nye Medlemmer til Afdelingen, og udtalte Haabet om, at Faaborg Afdeling maatte blive et stærkt og fast Led i C. O. Derefter sluttede Generalforsamlingen med et Leve for C. O.

Ved det fælles Kaffebord, hvorunder der udspandt sig en livlig og fornøjelig Diskussion, fik Formanden et dundrende Hurra, hvorefter man spredtes, forvisset om at have tilbragt en behagelig Aften.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig saaledes: Zenius Hansen, Næstformand, Fr. Køhler, Kasserer, Th. Slissing, Sekretær og Chr. Hansen, Repræsentant.

Th. Slissing, Sekretær.

Holstebro. Torsdag den 8. ds. afholdtes Møde i Foreningens Lokaler paa Hotel „Royal", til hvilket Hr. Axel D. Knudsen, Vejle, var kommen til Stede og holdt et interessant Foredrag om Medhjælpernes Kaar under Verdenskrigen. Sluttelig omtalte K. den for Tiden staaende Strid indenfor C. O. og slog stærkt til Lyd for en Forstaaelse.

Onsdag den 21. ds. afholdtes et velbesøgt Møde, ved hvilket Hr. C. C. Knudsen talte om Arbejdsløshedskassen og særlig pointerede, hvorledes Medlemmerne havde at forholde sig i Tilfælde af Arbejdsløshed. Derefter var der Tegning til det paa Bestyrelsens Initiativ oprettede Sprogkursus. Til Slut samledes man i hyggeligt og kammeratligt Samvær ved Kaffebordet, hvorefter Frk. O. Halkier og Hr. Ejner Christensen i sædvanlig Elskværdighed gav en lille musikalsk Underholdning.

Næste Møde Onsdag den 5. December. *A. H.*

Kjøbenhavn. Onsdag den 3. Oktober indviedes de nye Lokaler i Grundtvigs Hus ved et Foredrag af cand. polit. Helge Smith, der fra flere tidligere Lejligheder er kendt som en dygtig og klar Foredragsholder. Emnet var denne Gang: „Penge og Penges Værd", og gav Anledning til Udredning af Pengenes Forhold til Varemarkedet og Aarsagerne til deres Stigen og Fald. Foredragsholderen gav en udførlig Skildring af de økonomiske Følger, som Krigen har bragt med sig, idet disse netop var saaledes, som Nationaløkonomerne har forudsagt, at de vilde blive. — Onsdag den 10. Oktober talte Herr cand. mag. Gerson Trier om: „Socialismen og Ungdommen". Magisteren klarlagde Socialdemokratiets Program og manede i stærke Ord Ungdommen til at at følge de Veje og Idéer, som hørte Fremtiden og derfor Ungdommen til.

Onsdag den 24. Oktober afholdtes Generalforsamling i Arbejdsløshedskassen, hvis Regnskab, der forelagdes af Formanden, enstemmigt godkendtes. Derefter drøftedes, indledet ved Formanden, den kommende Vinters Agitationsarbejde. *H. J.*

Mandag den 29. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Boghandlermedhjælper-Afdelingen med følgende Dagsorden: 1. Formandens Beretning. 2. Indkomne Forslag. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Eventuelt.

Beretningen godkendtes. Til Formand genvalgtes Harald Heie. De to Bestyrelsesmedlemmer, der afgik efter Tur, genvalgtes ligeledes, og Bestyrelsen bestaar derefter af: Harald Heie, Ditlev Schmoll, Carl Helmer Olsen, Hans Jørgensen og Heinrich Hørberg. Til Medlemmer af Agitationsudvalget valgtes: Poul Irgens Møller, Einar Rosschou, Aug. Petersen, Skat Jørgensen og Georg Nielsen.

Under „Eventuelt" drøftedes lokale Anliggender, hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Onsdag den 31. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Central-Afdelingen. Dagsorden: 1. Beretning. 2. Indkomne Forslag. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Eventuelt.

Beretningen godkendtes. Formanden og de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes, og Bestyrelsen bestaar derefter af: Agnes Christoffersen, Formand, Hjalmar Larsen, Peter Petersen, J. J. Sørensen og Anina Hessner.

Til Agitationsudvalget valgtes: Martha Nielsen, Jacob Jensen, Axel Petersen, Olympe Fuchs Renard og Johanne Hansen.

Man vedtog at indsende Anmodning om Tilladelse til at oprette en særlig Afdeling for Medhjælpere ansatte i Sæbe- og Parfumebranchen.

Tirsdag den 30. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Forsikringsmedhjælper-Afdelingen med følgende Dagsorden: 1. Formandens Beretning. 2. Indkomne Forslag. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2. Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Eventuelt.

Formandens Beretning godkendtes. — Til Formand genvalgtes Chr. Berg Vestergaard og til Bestyrelsen valgtes: C. V. Petersen, Kr. Sørensen, Kaj Hj. Bertram og Martha Rasmussen.

Agitationsudvalget kom til at bestaa af: Chr. Berg Vestergaard, Erik Ejlertsen, Aage Pharao, C. V. Petersen og Kr. Sørensen.

Onsdag den 31. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Isenkram-Afdelingen med følgende Dagsorden: 1. Beretning. 2. Indkomne Forslag. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Eventuelt.

Beretningen godkendtes. — Aage S. Leth genvalgtes som Formand. De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer var V. Staunsager og Aksel Andersen. Til Bestyrelsen valgtes: V. Staunsager, Inger Nielsen, Harry Christensen og Johannes Frederiksen.

Tirsdag den 30. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Kolonial-Afdelingen med Dagsorden: 1. Beretning. 2. Indkomne Forslag 3. Agitationen. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Eventuelt.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Til Formand genvalgtes Kr. Kristensen. — De 3 afgaaede Bestyrelsesmedlemmer var: O. Blomsterberg, Thomas Jørgensen og Flemming Frændrup. Til Bestyrelse valgtes: Aage Thrane Jensen, Carl Madsen, R. Carlsen, Julie Jensen, Wulff Beermann og Chr. Glud.

Onsdag den 31. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Kontorafdelingen med følgende Dagsorden: 1. Beretning om Virksomheden. 2. Indkomne Forslag. 3. Agitationen. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer og 6 Suppleanter. 6. Valg af 5 Medlemmer til Agitationsudvalget. 7. Eventuelt.

Formanden aflagde Beretning om Arbejdet i det forløbne Halvaar. Efter at Beretningen enstemmigt var godkendt, rettede Formanden for „Socialdemokratens" Klub en Tak til Bestyrelsen for dens Arbejde under Lønforhandlingerne. Der forelaa ingen Forslag.

H. Fetterlein gjorde Rede for Agitationsudvalgets Arbejdsplan. Der udviklede sig en ret livlig Diskussion, hvorunder ogsaa „Personalets Interessekontor" blev debatteret.

Til Formand genvalgtes enstemmigt Jens Johansen. — De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer var: Julius Hansen, Viggo Pedersen, Olga Jensen og Carl Hammer. Bestyrelsen bestaar derefter af: Johannes V. Larsen, Henry Fetterlein, Olga Jensen, Peter Wraae, Willy Carlsen og Rich. Lund.

Derefter foretog man Valg af Agitationsudvalget, som kom til bestaa af Peder Nørgaard, Viggo Pedersen, Henry Fetterlein, A. D. Henriksen og Elisabeth Nielsen.

Efter at Formanden havde rettet en Tak til de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer og udtalt Haabet om gode Resultater i den kommende Periode, hævedes Generalforsamlingen.

Torsdag den 25. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Manufaktur-Afdelingen med følgende Dagsorden: 1. Beretning. 2. Indkomne Forslag. 3. Agitationen. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Eventuelt.

Beretningen godkendtes. Til Formand genvalgtes E. S. Schibler. De afgaaede Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes, og Bestyrelsen bestaar derefter af: J. Chr. Lund, Ove Dahl, Martha Schultz og Holger Hedlund.

Torsdag den 1. November afholdtes Generalforsamling i Elektricitets- og Belysningsmedhjælper-Afdelingen, der med Hovedbestyrelsens Sanktion er oprettet paa Foranledning af Siemens-Klubben.

Dagsorden: 1. Forslag til Oprettelse af en Afdeling for Elektricitets- og Belysningsmedhjælpere. 2. Vedtagelse af Love. 3. Valg af Formand. 4. Valg af Bestyrelsesmedlemmer og Suppleanter. 5. Valg af Agitationsudvalg. 6. Eventuelt.

Forslaget til Oprettelse af den nye Afdeling vedtoges enstemmigt. Til Formand valgtes C. Hammer. Til Bestyrelsen valgtes Edvard Benthien, Hans P. Rasmussen, Martin C. Jensen og Gudrun Køncke.

Suppleanter blev Alfred Jensen, Henry Pedersen, Rasmus Johansen og J. P. Madsen.

Agitationsudvalget bestaar af: Siegfred Brørup, Carla Jensen, Carl Nielsen, Andreas Christiansen og Harald Rée.

Langeland. Fredag den 26. Oktober afholdt Afdelingen ordinært Møde. Formanden klarlagde alt vedrørende Fællesrepræsentationen, som Medlemmerne interesserede sig stærkt for. Man blev enig om at afholde en lille Festlighed med Pakkeauktion Søndag den 18. Novbr.

Fredag den 9. Novbr. holdt Herr Forretningsfører Jens Johansen Foredrag med Emne: „Medhjælperne og Dyrtiden". Foredraget overværedes af ca. 60 Standsfæller, hvoraf 40 var Medlemmer. Afdelingen fik nogle nye Medlemmer i samme Anledning. — Herr Jens Johansen klarlagde paa en udmærket Maade, de Forhold vi lever under, saaledes at alle havde let ved at forstaa det. Aftenen sluttedes med et fælles Kaffebord.

Mød endelig til ethvert Møde! *Edv. Hansen.*

Mariager. Søndag den 28. Oktober afholdt Afdelingen Generalforsamling paa „Hotel Postgaarden". Formanden bød Velkommen, hvorefter A. Andreasen valgtes til Dirigent. Formanden og Kassereren aflagde derefter Beretning, der godkendtes. Regnskabet ballancerede med Kr. 185,65.

Formanden, der skulde afgaa, genvalgtes; Kasserer: G. V. Nielsen, Næstformand: A. Andreasen samt Medlem af Bestyrelsen H. Høyer.

Derefter behandledes forskellige Spørgsmaal af lokal Interesse. Om Aftenen afholdtes selskabelig Sammenkomst.

Fredag den 9. November afholdtes selskabelig Sammenkomst med Lotterispil, hvor Tilslutningen var udmærket god.

— — —

Grunden til, at Meddelelse om Generalforsamligen først fremkommer i Bladet nu, er at den tidligere Sekretær: F. Bretting, hvis Pligt det var at indsende Meddelelse m. v., ikke alene har undladt at opfylde de Pligter, der har været ham paalagte, men tillige paa løgnagtig og lumsk Maade har vildledt Foreningens Ledere og i det hele forsøgt at nedbryde Foreningen. — Herr Bretting er heldigvis ikke Medlem længere; han var moden til Udmeldelse, særlig da han havde Restance for 5 Maaneder. Det tilraades Medlemmerne saa vidt mulig at undgaa Herr Bretting, der kun har vist sig som en daarlig Kollega og slet Kammerat.

Olesen.

Nykøbing M. Afdelingen afholdt d. 13. November ekstraordinær Generalforsamling. Fra Bestyrelsen forelaa Forslag om at danne et Agitationsfond, der bl. a. skulde udgive et Medlems- og Agitationsblad. Fondet dannedes ved et maanedligt Tilskud af 25 Øre pr. Medlem. Kontingentet foresloges derfor forhøjet til Kr. 2.00. — Bestyrelsens Forslag vedtoges. Bladet ledes af Journalist Knud Reè Jensen (Redaktør) og Agitationsudvalgets Formand, Bankassistent Jørgensen. Til Fondets Forretningsfører udpegedes Bogholder Andersen.

Bladet, der faar Navnet „Nykøbing M. Handels- og Kontormedhjælpertidende" skal udkomme 1 à 2 Gange maanedligt. Det har til Opgave indadtil at styrke Sammenholdet mellem Medlemmerne, og vil sikkert ogsaa udadtil blive til Gavn og Glæde for Foreningen, ved at agitere for Tilgang, behandle lokale Spørgsmaal o. s. v.

Derefter behandledes nogle Lovændringsforslag, og man sluttede med et gemytligt fælles Kaffebord, hvor diverse Taler for det nye Blad og munter Underholdning af forskellige Medlemmer vekslede. Til at forestaa Vinterens selskabelige Sammenkomster nedsattes et Festudvalg, der kom til at bestaa af Kommis Christensen, Filialbestyrer Madsen, Andelsbanken og Postmedhjælper Bertelsen.

K.

Saxkjøbing. Onsdag den 21. November afholdtes Bestyrelsesmøde. Ved N. Sarøe's Død er Kommuneassistent Alfred Jacobsen indtraadt i Bestyrelsen. Denne har derefter konstitueret sig saaledes: Formand: Kommis V. Rienech, Næstformand: H. C. Madsen, Kassereı: Kommis J. Møller; Sekretær Assistent Alfred Jacobsen samt Assistent A. Jørgensen.

Alf. Jacobsen.

Sorø. Onsdag den 17. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Klubben".

Formanden bød Velkommen, hvorefter Bankassistent Grauengaard valgtes til Dirigent. — Formanden aflagde Beretning og Kassereren Regnskabet. — Begge Beretninger godkendtes. Formanden og Kassereren genvalgtes. — Nyvalgte til Bestyrelsen blev: Kommisserne A. Sørensen og P. Larsen. Efter Mødets Afslutning samledes Deltagerne om et fælles Kaffebord, ved hvilken Lejlighed Formanden motiverede og udbragte et Leve for C. O. og Afdelingen.

Paa et Bestyrelsesmøde den 26. Oktober konstituerede Bestyrelsen sig med A. Sørensen som Næstformand og J. Jørgensen som Sekretær. *J. Jørgensen.*

Viborg. Afdelingen fejrede Søndag d. 18. Novbr. sin femaarige Stiftelsesfest, og indviede ved en Festlighed paa „Preislers Hotel" det af Medlemmerne skænkede Banner. Der var mødt ca. 60 Deltagere.

Festen begyndte Kl. 4 med et fælles Kaffebord, hvor Formanden bød Velkommen. Efter en lille Times fornøjelig Samvær ved Kaffebordet, begyndte Dagens højtidelige Del, Bannerindvielsen.

Efter at der var sunget en Sang gav Formanden Ordet til Dagens Taler, Hovedbestyrelsesmedlem Herr A. Andreasen, der med Fortiden som Baggrund talte om vor Organisation, hvad vi har naaet, og hvad vi vil naa. Efter Talen afsløredes Banneret, og Herr A. ønskede i faa Ord Afdelingen til Lykke med det nye Samlingsmærke og udbragte et „Leve Banneret". — Formanden takkede Herr A. for Talen og Medlemmerne for den smukke Gave, og under Sang førtes Banneret Salen rundt.

Ved det efterfølgende Aftensbord vekslede Taler og Sange, bl. a. talte Herr Axel D. Knudsen, Vejle, der var kommet til Stede ved Festen. Efter Aftensbordet blev Deltagerne fotograferet, og un gik Dansen lystigt til Kl. 12, da Byens Lukkebestemmelser bød os at holde op.

Der var godt Humør over det hele. *Rendil.*

Udgivet af Centralorganisationen. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsess Sofies Vej 2?, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 24. 15. December 1917. 17de Aargang.

HJÆLP TIL ARBEJDSLØSE.

ARBEJDSLØSHEDEN vokser fra Uge til Uge med en urovækkende Hast.

De Arbejdsløses Hær forøges med det ene Tusind efter det andet, og det er ikke muligt at øjne nogen Udvej for at skaffe Sysselsættelse til det store Antal, saaledes at den Enkelte ved sine Hænders Arbejde kan ernære sig selv og dem, overfor hvem han maatte have Forsørgerpligt.

Samfundet er nu engang saa bagvendt indrettet, at store Dele af den produktive og værdiskabende Befolkning tvinges til Uvirksomhed — ja, endog til at tynge paa Statens og Kommunernes Budget derved, at Samfundet maa respekterer den Pligt, det har til at række de Borgere, som ikke kan skaffe sig Arbejde, en hjælpende Haand i Form af økonomisk Støtte til de Hjælpe-Institutioner, som Lønarbejderne ved deres eget Arbejde og ved deres egne Midler har skabt — Arbejdsløshedskasserne.

Under normale Forhold gør disse Institutioner stor social Nytte; Hjælpen, der herigennem ydes, er vel ikke særlig stor, men dog saaledes, at den Arbejdsløse saa nogenlunde kan friste Livet og holdes klar af den nedværdigende Støtte, som Samfundets officielle Hjælp, Fattigvæsenet, er.

Derimod er den i Arbejdsløshedskassernes Vedtægter hjemlede Understøttelse, hvis Satser er byggede paa et ganske andet Prisniveau end det for Tiden eksisterende, selvsagt ikke i Stand til som tidligere at bære den Arbejdsløse over Vanskelighederne, og i de sidste Par Aar har det derfor ogsaa været tilladt de kommunale Hjælpekasser — i Kjøbenhavn og Frederiksberg selve Kommunerne — at yde Dyrtidstillæg til løbende Understøttelse.

Saadanne Tillæg har imidlertid været ydet ret spredt. Adskillige Kommuner, og vel de fleste, har holdt Arbejdsløshedskasserne fuldstændig ude og overladt Hjælpekasserne alene at udbetale ekstra Hjælp, hvilket ikke er særligt heldigt.

Arbejdsløshedskassernes Medlemmer maatte derfor hilse med Glæde Fremkomsten af Lov af 27/10 d. A. angaaende overordentlig Hjælp til Arbejdsløse. Denne Lov, for hvis betydeligste Enkeltheder her skal gøres rede, vil faa særdeles stor Betydning for Tusinder af Lønarbejdere — ikke mindst for Handels- og Kontormedhjælperne, som sikkert i udstrakt Grad vil blive Ofre for Arbejdsløshed paa Grund af de manglende Varetilførsler og øvrige Vanskeligheder, der præger Erhvervslivets Forhold under den forhaandenværende spændte Situation.

Loven af 27. Oktober d. A. gør Adgangen til Arbejdsløshedskasserne saa let som overhovedet tænkeligt. Den Ventetid paa et Aar, som alle Medlemmer tidligere har maattet gennemgaa inden Understøttelsesret opnaaedes, er midlertidig strøget, saaledes at Medlemmerne nu har Ret til Hjælp efter 6 Dages Forløb. Denne Ret gælder ikke blot den vedtægtsmæssige Understøttelse, men desuden ogsaa et Dyrtidstillæg paa 50 pCt. eller 30 pCt., henholdsvis for Familieforsørgere og Ikke-Familieforsørgere, og den daglige Understøttelse skal udgøre mindst 175 Øre pr. Dag, og der kan ydes Understøttelse til Medlemmer, som arbejder paa indskrænket Tid, naar Arbejdstiden er afkortet med mindst en Trediedel, hvad enten Afkortningen foretages derved, at der kun arbejdes visse Dage i Ugen eller det er den daglige Arbejdstid, der indskrænkes.

Med Hensyn til Understøttelsesperiodernes Længde er der ogsaa ved denne Lov foretaget afgørende Forandringer. Vedtægterne for H. & K. M.s Arbejdsløshedskasse hjemler Ret til minimalt 90 Dages Understøttelse, men heromhandlede Lov bestemmer, at Medlemmer, som har opbrugt den dem tilkommende ordinære Hjælp, har Ret til fortsat Hjælp beregnet til det Beløb, som de efter Vedtægterne har Krav paa plus Dyrtidstillæg.

Til Familieforsørgere ydes der desuden Huslejehjælp af indtil 35 Kr. pr. Maaned, naar det paagældende Medlem har været ledig i de sidste 30 Dage, eller 30 Dage i Løbet af de sidste 60 Dage, eller 60 Dage i Løbet af de sidste 90 Dage. Medlemmet skal dokumentere sit Krav herom ved for Arbejdsløshedskassens Tillidsmænd at fremlægge Lejekontrakten. —

Den Masseafskedigelse af Medhjælpere, som har fundet Sted i de sidste Maaneder maa vel have lært adskillige af vore Standsfæller, at de i trange Tider kun kan stole paa sig selv og paa deres Kolleger. Principalerne, hvoraf mange har misbrugt og udbyttet Medhjælperne i de gode Aar, da den selvstændige Handelsstand skovlede Guld ind, viser nu kun ringe Forstaaelse for de Vanskeligheder, som Arbejdsløshed og Dyrtid paafører de økonomisk slet stillede Medhjælpere. D'Herrer, der sidder fedt og sikkert paa Flæsket, genere sig ikke for at kaste det ene Hundrede Medhjælpere efter det andet ud i en Arbejdsløshed, der kunde blive skæbnesvanger for de fleste Medhjælpere, som intet har at staa imod med, saafremt ikke Kollegerne nu stod parat med Arbejdsløshedskassens Døre aabne paa vid Gab. Thi det er jo Forholdet, at de organiserede Medhjælpere nu — sikkert med Glæde — stiller vor fuldt færdige og økonomisk godt underbyggede Arbejdsløshedskasse til Raadighed, endog paa en saadan Maade, at de Rettigheder, vi gamle Medlemmer har maattet vente paa og betale for i lang Tid, nu gives de nye Medlemmer straks ved Indmeldelsen. —

Lov af 27. Oktober om overordentlig Hjælp til Arbejdsløse stiller 12½ Mill. Kr. til Raadighed til Afhjælpning af den værste Nød blandt de Arbejdsløse. Dette store Beløb kan forhøjes, hvis Arbejdsløshedsprocenten gaar op over 20, hvad der desværre er al mulig Udsigt til vil ske.

Disse betydelige Midler er uden Skrupler fra nogen Side henlagt til Administration af de anerkendte Arbejdsløshedskasser. Derved er der vist Kasserne en overordentlig Tillid, som disse utvivlsomt vil vise sig fuldtud værdige til, og som alle Tillidsmænd i Kasserne med Nøjagtighed og Præcision maa sætte en Ære i ikke at gøre til Skamme. Men det er ogsaa et særdeles eklatant Vidnesbyrd om, hvor stærk Organisationstanken har arbejdet sig ind i den almindelige Bevidsthed i dette Land. Regering og Rigsdag gaar uden videre ud fra, at alle dem, som nærer Ønsker om og har Trang til Hjælp i visse Perioder, er Medlemmer af de faglige Organisationer og af Arbejdsøshedskasserne. De der staar uden for regner man praktisk talt ikke med.

Denne Kendsgerning maa ogsaa Handels- og Kontormedhjælperne kunne faa Øje paa, og alle vi Medlemmer bør hver især bidrage vort til, at den gærende og voksende Organisationstrang, der utvivlsomt af de haarde og usikre Tider er fremkaldt hos vore Standsfæller, ledes ind i det rette Spor — ind i Centralorganisationen og i vor Arbejdsløshedskasse.

Har den onde Tid, vi lever i, da ikke for vort Fag ført andet godt med sig, saa kan den maaske dog faa den store Betydning for Medhjælperne, at de lærer at se Sandheden lige i Øjnene; tager Konsekvensen af den Udvikling, som har stillet os paa et Interesseniveau, der er fælles med de fleste andre Lønarbejderes, og derfor ogsaa bidrager til at vi i faglig og social Henseende bedre i Fremtiden kan finde vore egne Ben. —

De to Tusind nye Medlemmer, Centralorganisationen i de sidste 3—4 Maaneder har faaet, bør derfor følges af mindst lige saa mange i den resterende Del af Vinterperioden.

Dette kan naas, og hertil bør vi alle medvirke.

Jens Johansen.

Hovedbestyrelsesmøde.

CENTRALORGANISATIONENS Hovedbestyrelse afholdt kvartaarligt Møde Søndag d. 9. og Mandag d. 10. December paa Hovedkontoret i Kjøbenhavn.

Forretningsføreren aabnede Mødet og meddelte, at Hr. Michael Nielsen siden sidste Møde havde nedlagt sit Mandat som Hovedbestyrelsesmedlem, hvorefter Suppleanten, Hr. C. C. Knudsen, var indkaldt. — Hr. N. C. Nielsen havde meldt Forfald under Henvisning til Forretningstravlhed.

Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Forhandlingsprotokoller oplæstes og godkendtes, hvorefter Forretningsfører Jens Johansen aflagde Beretning vedrørende Perioden siden 1. Aug.

Forretningsførerens Beretning.

ORGANISATORISK FREMGANG.

Den Periode, der skal aflægges Beretning for, har været en Grotid, som ingen tidligere. Vi har vist næppe nogensinde oplevet en saadan Tid i Retning af Liv og Foretagsomhed i Afdelingerne, af Tilgang og Stabilitet og kraftigt, maalbevidst Arbejde, der tager Sigte paa at indfri de Løfter, Organisationen har givet i de forløbne Aar. Dette praktiske faglige Arbejde vil ganske sikkert være det Middel, der skal til for at dæmme op for den Afgang, vi tidligere har lidt under; thi det er de haandgribelige Fordele, der stærkest knytter Medlemmerne til Organisationen.

FAGLIG VIRKSOMHED.

Udover det agitatoriske, er det praktiske Arbejde det fremherskende, særlig i Kjøbenhavn. Dette skyldes dels den almindelige Situation paa det merkantile Arbejdsmarked, dels ogsaa Reorganisationen af Afdelings-Arbejdet i Hovedstaden, hvorved der gives de enkelte Afdelinger en større Myndighed, saaledes at flere Kræfter sættes i Bevægelse, og Arbejdet kan iværksættes indenfor de respektive Brancher og enkelte Firmaer. Navnlig denne sidste Organisationsform har vist sig særdeles formaalstjenlig, og gennem Klubsystemet er det lykkedes at organisere Personalet i adskillige store Firmaer. Disse Eksempler bør finde Efterligning i de øvrige Afdelinger, som ogsaa synes at have Forstaaelse heraf, hvad adskillige Forespørgsler til Hovedkontore, tyder paa. — I Kjøbenhavn findes for Tiden 10 faglige Klubber.

STOR MEDLEMSFORØGELSE.

Afdelingsantallet andrager 82, idet der er oprettet Kjøbenhavns Elektricitets- og Belysningsmedhjælper-Afdeling samt Køge og Faaborg-Afdelingerne. Saa godt som alle Afdelinger kan opvise udmærket Fremgang. I Juli Kalenderkvartal var Fremgangen saaledes: Kjøbenhavn 91, Direkte Afdeling 30, Aalborg 28, Kolding 15, Kallundborg 14, Nykøbing F. og Helsingør 11, Holstebro og Vejle 9, Assens og Nakskov 8, Fredericia, Langeland og Thisted 7, Holbæk, Middelfart og Viborg 6, Esbjerg og Slagelse 5, medens et stort Antal Afdelinger meldte et mindre Antal. Men Fremgangen er fortsat i Oktober og November Maaneder, saaledes at den virkelige Medlemsforøgelse bliver langt større end de anførte Ciffre.

Medlemsfremgangen er saaledes pr. 1. Oktober 277, men 1. December 1454, idet Medlemsantallet er henholdsvis 6322 og og 7712 mod 6045 den 1. Juli.

Imidlertid har Medlemsforøgelsen i den første December-Uge allerede været saa stor, at Centralorganisationens samlede Medlemsantal den 9. December androg over 8000.

AGITATIONEN

har været overordentlig livlig. Der er afholdt 52 offentlige Møder med egne Talere, og overalt er Arbejdet præget af Energi. Særlig i Kjøbenhavn har Møderne floreret, idet der udover de offentlige Møder er afholdt talrige mindre Forhandlings- og Udvalgsmøder.

LØNSPØRGSMAAL.

Der har været stærk Fart over Arbejdet for at skaffe vore Medlemmer økonomiske Fordele, og det er saaledes lykkedes ved Organisationens Bistand at opnaa Dyrtidstillæg for vore Medlemmer i „Sygeforsikringsforeningen Danmark" (150 Kr. for indeværende, 250 Kr. for næste Aar), for Herman Krügers Cigarfabrik (15 pCt. af Gagen med tilbagevirkende Kraft til 1. Juli), for Sygekassen „Fremtiden" og for „Socialdemokraten"s Ekspeditionspersonale (5 Kr. pr. Uge). — Der er afsluttet Overenskomst med A/S C. Schou's Fabriker, hvorved foruden en betydelig Lønforbedring er opnaaet et regelmæssigt Dyrtidstillæg for Medhjælperne. — Vejle Afdeling har ved Forhandling med Arbejdernes Brugsforening hævet Overenskomstens Minimallønninger fra 110 Kr. til 125 Kr. pr. Maaned og Dyrtidstillægget fra 70 til 120 Kr. Samme Afdeling har forhandlet med Arbejdernes Sygekasse og hævet Dyrtidstillægget fra 100 til 250 Kr. pr. Aar. — Murernes Sygekasse i Kjøbenhavn har ved Henvendeles fra Afdelingen hævet et Medlems Løn med 20 Kr. pr. Maaned.

I Kjøbenhavn er Kravene til Organisationen bestandig stigende, og fra en Række forskellige Firmaers Personale fremsættes der Opfordringer om at gribe regulerende ind i Løn- og Arbejdsforholdene. Ogsaa fra Provinsen lyder nu disse Krav, og varsler godt for Organisationens Udvikling i fagforeningsmæssig Retning.

AFDELINGS-BLADENE ETC.

Viborg Afdeling har indviet en Fane, ved hvilken Lejlighed Hr. A. Andreasen talte. — Som et nyt Fænomen indenfor Organisationen er opstaaet en Række lokale Afdelings-Blade, saaledes i Kolding, Roskilde, Slagelse, Frederikshavn, Middelfart, Odense, Nykøbing M., Horsens og Nakskov. Forretningsføreren saa med nogen Skepsis paa disse Blade. — Iøvrigt vedtoges det senere at overlade til Forretningsudvalget at udarbejde et bestemt Regulativ for disse Lokalblades Virksomhed og Ledelse.

Fra forskellige Medhjælperkategorier udfoldes Bestræbelser, for at danne særlige Organisationer. Imidlertid har vi Opmærksomheden henvendt paa disse Forsøg og har allerede foretaget de forberedende Skridt for at søge saadanne Sær-Foreninger tilknyttede vor Organisation.

Angaaende Lukkeloven har Detailhandler-Organisationen rettet en Henvendelse til Indenrigsministeriet, indeholdende de særlige Ønsker, som de Handlende fremfører vedrørende denne Lov. — Under Henvisning dertil besluttede Hovedbestyrelsen at tilstille Indenrigsministeren en Oversigt over de ved den midlertidige Lukkelov indhøstede Erfaringer.

UDVIDELSE AF ADMINISTRATIONEN.

Endvidere paapegede Forretningsføreren, at Organisationens almindelige Vækst og det som Følge deraf stærkt øgede Arbejde nødvendiggjorde Ansættelsen af en kvalificeret Arbejdskraft, for derved at muliggøre en Omlægning af Hovedkontorets Arbejdsdeling og en anden Fordeling af Ansvaret. Forretningsudvalget havde indgaaende beskæftiget sig med Spørgsmaalet og foreslog, at dette underkastedes fornyede Overvejelser, saaledes at der forinden Kongressen kunde foreligge et bestemt udformet Forslag vedrørende dette for vor fremtidige Administrationsform særdeles vigtige Anliggende.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN.

I Juli Kvartal er indgaaet 124 Begæringer om Understøttelse, der alle er anerkendt; af disse kom 80 til Udbetaling. Den overordentlige Arbejdsløshed gør sig dog først gældende i de følgende Maaneder, Oktober og November, der alene udviser 301 Begæringer. Der er udbetalt Understøttelse for 4416 Dage med Kr. 5024,75 mod i April kun 2883 Dage og Kr. 3256,25.

Antallet af ledige Medlemmer er gennemsnitlig 123 pr. Maaned mod 102 i April Kvartal. Antallet af tabte Arbejdsdage er henholdsvis 3294 mod 2693 i forrige Kvartaar eller gennemsnitlig ca. 27 Dage pr. ledigt Medlem.

Forretningsudvalget henstillede af Hensyn til det ekstraordinært store Antal Understøttelser at ændre Behandlingen af Begæringerne, saaledes at denne foretoges af Hovedkontoret og kun Tvivlstilfælde forelagdes og afgjordes af Forretningsudvalget.

Til Pladsanvisningen blev i Kvartalet opgivet 67 Pladser, hvoraf 38 er besat.

Beretningsdebat.

C. C. Knudsen gav forskellige Oplysninger angaaende det lokale Arbejde i de vestjyske Afdelinger. — Johs. Sjælland var ligesom Forretningsføreren betænkelig ved Afdelingsbladene og kræver Forholdsregler overfor Misbrug af disse, samt fandt at de ligeledes i den sidste Tid oprettede Repræsentantskaber kunde medføre uheldige Forhold, naar saadanne Kredsorganisationer ikke var lovfæstet. Taleren anbefalede at overveje, hvorvidt en Kombination af Agitationsudvalg og Repræsentantskab var realisabel. S. udtalte Tilslutning til en Omordning af Administrationen, saaledes at Forretningsføreren kunde blive delvis aflastet. — Chr. J. Hendil omtalte Branche-Afdelingernes Oprettelse i Kjøbenhavn som heldige organisatoriske Foranstaltninger, Den formentlige Fare m. H. t. Afdelingsbladene burde ingenlunde overvurderes. Ved en fornuftig og ensartet Ordning var disse smaa Lokalblade en praktisk Form for Udgivelsen af Maanedsprogrammer. H. frygtede ikke for, at Repræsentantskaberne skulde indlede nogen Art Decentralisation. — C. Hansen-Møller fremhævede især, at Repræsentantskaberne burde anses for et Supplement til Agitationsudvalgene, uden at de dog udviklede sig derudover. — A. Andreasen omtalte Omordningen af Administrationen, som vilde medføre betydelige Merudgifter, der imidlertid utvivlsomt vilde vise sig formaalstjenstlige og fordelagtige for Organisationen. — Derom udtalte Vilh. Hansen sig ligeledes og med særlig Henblik paa den i saa Fald nødvendige Arbejdsdeling, og fremhævede særlig Vanskeligheden ved Personspørgsmaalet. Iøvrigt burde Kredsorganisationerne lovfæstes, inden Hovedbestyrelsen kunde sanktionere disse. V. H. omtalte C. O.s Stilling til den faste Voldgiftsret med Henblik paa den vedrørende Rettens Reorganisation nedsatte Kommission. — Afdelingsbladene var saa langt fra alle lige heldige og i enkelte Tilfælde var de offentliggjorte Artikler til liden Baade for den paagældende Afdeling og end mindre for Organisationen.

Efter at Forretningsføreren havde repliceret til de forskellige Indlæg, toges de tidligere nævnte Beslutninger, og Beretningen godkendtes.

Regnskabsoversigt.

Forretningsføreren forelagde Oversigt over Centralorganisationens og Arbejdsløshedskassens Regnskaber samt Status pr. 1 Oktober. Den samlede Formue andrager nu Kr. 113.695,81.

Det overlodes til Forretningsudvalget eventuelt at indkøbe Obligationer, og til dette Øjemed at disponere over ialt Kr. 20,000.

De stadig stigende Udgifter har bevirket en Nedgang i Centralorganisationens Formue og vil det derfor muligvis vise sig nødvendigt at skride til en Kontingentsforhøjelse, for ikke at hæmme Organisationens Arbejde

Regnskaber og Status toges til Efterretning.

„D. H. K. M. T."

Vedrørende vor Tidende indenfor Beretningsperioden gav Hr. Vilh. Hansen en kortfattet Redegørelse. — Udsendelsen af specielle Branche-Numre var fortsat med Udgivelsen af et Agitationsnummer for Isenkrammedhjælpere. Disse Særnumre har vist sig særdeles formaalstjenlige.

Desuden har Bladet særlig beskæftiget sig med Lærlingespørgsmaalet, blandt andet gennem Enquèten med Bidrag fra mange kendte Kolleger. — Ogsaa Taktikspørgsmaalet har endnu fremkaldt nogle Indlæg, men den heftige, delvis polemiske Meningsudveksling i den forudgangne Beretningsperiode synes nu at være et tilbagelagt Stadium.

Efter et kort Tilbageblik over „D. H. K. M. T."s øvrige Stof i Perioden, der omfattede 8 Numre med 100 Tekstspalter, godkendtes Beretningen enstemmigt og uden Diskussion.

Efter en Frokostpavse genoptoges Mødet med Forhandling om

Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Forretningsføreren henviste til Lov af 27. Oktober 1917 om overordentlig Hjælp til Arbejdsløse, og den Indflydelse Loven øvede paa vor Arbejdsløshedskasse. — Desangaaende førtes en indgaaende Forhandling, hvori alle Medlemmer deltog og som resulterede i, at man besluttede at træffe saadanne Foranstaltninger, der er nødvendige af Hensyn til de indenfor Handels- og Kontorfagene raadende Forhold.

Samtlige Arbejdsløshedskasser har herefter Ret til at udbetale Understøttelse til Arbejdsløse, der gennemgaar Kursus paa en Dagskole, mod at disse Medlemmer erklærer sig villige til og

fremskaffer Erklæring fra Skolens Forstander om, at de straks kan overtage anvist Arbejde. Det vedtoges at benytte sig af Tilbudet og derved lade vore Medlemmer, der gennemgaar en Handelsdagskole, faa Lejlighed til at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Forskellige andre Skrivelser fra Arbejdsløshedsinspektoratet forelagdes og toges til Efterretning.

Forhandling om Taktikspørgsmaalet.

For gennem et Kompromis at opnaa Udligning af de stærkt afvigende Anskuelser vedrørende Taktikspørgsmaalet, havde de Herrer Chr. J. Hendil og Johs. Sjælland fremsat et Forslag til Lovændring, hvorved Afdelingernes Ret til Samarbejde med og Tilslutning til lokale Fagsammenslutninger anerkendtes, medens Deltagelse i eller Agitation for „politiske eller politisk farvede Valg" betegnes som utilstedelig ligesom Afdelingerne forpligtes til at bevare C. O.s politisk-neutrale Karakter.

Diskussionen om dette Forslag optog Resten af Dagen. Der viste sig at raade meget væsenlig divergerende Opfattelser i Taktikspørgsmaalet og dertil knyttede Anliggender, og den gennem Timer førte Forhandling maatte afbrydes uden andet Resultat end Nedsættelse af et Udvalg med det Formaal at opnaa en Fællesindstilling til Mandagsmødet.

Da Mødet aabnedes Mandag den 9. Kl. 10 erklærede Forretningsføreren, at det nedsatte Udvalg ikke var naaet til Enighed. Under den paafølgende Forhandling blev der imidlertid fra alle Sider fremhævet Nødvendigheden af, at Centralorganisationen samlet og usvækket førtes over Taktikkrisen. Dette er saa meget vigtigere som Organisationens stærke Fremgang i de sidste Maaneder, en fortsat Udvikling af den faglige Arbejdsmetode, der særlig i Kjøbenhavn har hidført Resultater og Betingelser for at træffe de for C. O. nærmeste Fremtidsarbejde fornødne Dispositioner af administrativ og personlig Art — er og formentlig ogsaa fremtidig vil afhænge deraf, at Centralorganisationens Enhed bevares.

Fornævnte Forslag toges tilbage og den endelige Afgørelse af Taktikspørgsmaalet maa naturligvis overlades til Kongressen, men Forhandlingernes Form, Forløb og Afslutning efterlod hos alle Deltagerne det bestemte Indtryk, at de taktiske Divergenser, uden at være overvundne, utvivlsomt vil finde en i Hovedsagen tilfredsstillende Løsning ved Kongressen.

Overenskomster og Klubber.

Klubvedtægtsudvalgets Forslag til Vedtægter for Klubber i private Virksomheder var til 2. Behandling. Efter nogen Diskussion vedtoges det indtil videre ikke at opstille særlige Regler, men som hidtil kun at behandle hver enkelt Vedtægt for sig.

Vedtægter godkendtes for Dansk Aktieselskab Siemens-Schuckert's Kontorpersonale (Kjøbenhavns Kontor Afd.) med en Ændring i H. t. fornævnte Udvalgs Forslag, desuden for A/S Nordiske Metalvarefabriker, Ryesgade Afdeling, Fedevaregrossisternes Personale, A/S C. Schou's Fabrikers Kontorpersonale, A/S C. Schous Fabrikers Forretnings- og Lagerpersonale og Fabriken „Arnisin", alle af Kjøbenhavn.

Afsluttede Overenskomster med A/S C. Schou's Fabriker omfattende Forretnings- og Lagerpersonale, samt Overenskomst med Nakskov Byraad, godkendtes.

Der gaves Tilladelse til Optagelse af Forhandlinger med A/S Nordiske Metalvarefabriker, Fedevaregrossisterne, A/S C. Schou's Fabriker angaaende Kontorpersonalet, Bog- og Papirhandelen „Fremad" og med Fabriken „Arnisin", Kjøbenhavn.

Andragende fra Kjøbenhavns Afdelinger om Tilladelse til Oprettelse af særlig Afdeling for Sæbe- og Parfumerimedhjælperne blev imødekommet.

Kongressen 1918.

Ved sidste Hovedbestyrelsesmøde vedtoges det at afholde Centralorganisationens 7de ord. Kongres i Foraaret 1918. — Kongressen, der afholdes i Odense, blev fastsat til 2., 3. og 4. Juni, medens det forbeholdtes et senere Møde at tage nærmere Beslutninger vedrørende det paagældende Arrangement.

Ligesom hidtil vil der i Særtryk blive udsendt en Beretning over Kongresperioden. Udarbejdelsen deraf overdroges til Jens Johansen og Vilh. Hansen.

Endvidere overdroges det begge de Sidstnævnte at gennemgaa og udsende et nyt Oplag af Agitationspjecen.

Dyrtidstillæg. — Jule- og Aftenlukningen.

Næstved Afdeling henstillede, at der til Firmaer og Principaler rettedes en fornyet Henvendelse om Dyrtidstillæg. Forretningsudvalget kunde ikke tiltræde Forslaget i den forelagte Form, idet man maatte anbefale, at Løn- og Dyrtidstillægs-Spørgsmaal optages til Forhandling med de respektive Firmaer, eventuelt efter forudgaaende Henvendelse til de stedlige Principalorganisationer.

— — —

Det vedtoges at søge foranlediget, at Kontorer lukker hele Juleaftensdag, hvorved der kan opnaas 4 sammenhængende Fridage. Paa Grund af de særlige Forhold, der er tilstede i Aar, erkendte Hovedbestyrelsen, at dette ikke vilde kunne lade sig gøre for Butikernes Vedkommende.

Endvidere besluttedes det at rette en Henvendelse til den overordentlige Kommission om at lade Kontorer indgaa under den Bestemmelse om Lysforbrug, der gælder for Forretninger.

Andre Anliggender.

Andragende fra Varde Afdeling om Laan kunde ikke imødekommes. — Fra Aarhus Afdeling forelaa Andragende om et Tilskud paa 800 Kr. til Oprettelse af et fast Kontor. Hovedbestyrelsen kunde imidlertid ikke imødekomme Andragendet i den foreliggende Form, men var beredt til at støtte Afdelingen med et eventuelt endog større Tilskud, naar der kunde tilvejebringes en acceptabel Ordning af Administrationsforholdene.

Eksklusion af tidligere Medlem 6679 Daniel Larsen, Roskilde, ophævedes paa Begæring af Præstø-Afdelingen.

Skrivelse angaaende Oprettelse af et Repræsentantskab for de syd- og midtsjællandske Afdelinger toges foreløbig til Efterretning, da Hovedbestyrelsen formente sig inkompetent til at godkende disse ikke lovfæstede Sammenslutninger.

Det vedtoges at paalægge Afdelingerne ikke at indlade sig med „Pensionsforsikringsanstalten", forinden Hovedbestyrelsen har taget Stilling til denne Institution.

Saavel „Pensionsforsikringen" som „Personalets Interessekontor" og „Kredsorganisationer" maatte, som Følge af den stærkt fremrykkede Tid, udgaa af Dagsordenen og kommer saaledes først til Behandling ved næste Møde.

Hovedbestyrelsesmødet afsluttedes Kl. 6.

Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring og Organisationsretten.

„ARBEJDSGIVERNES ULYKKESFORSIKRING" beskæftiger paa sit Hovedkontor i Kjøbenhavn ca. 200 Kontormedhjælpere, deriblandt for Tiden adskillige midlertidig ansatte. Lønningsvilkaarene i dette Forsikringsselskab er yderst slette. Assistenterne gageres med 85—125 Kr. pr. Maaned, og selv Medhjælpere, der gennem mange Aar har været i Selskabets Tjeneste, er ikke naaet over det nævnte Maksimum. Fuldmægtig-Gagerne varierer omkring Kr. 150.— Dyrtidstillæg forekommer ikke i dette Foretagendes Lønnings-Praksis. Omvendt er Arbejdstiden uden bestemte Grænser, og et vidtgaaende Overarbejde er Reglen.

Under saadanne Vilkaar er Organisationen for disse Kontormedhjælpere blevet Midlet til Hidførelse af bedre Forhold, og ca. Halvdelen har derfor indmeldt sig i Forsikringsmedhjælpernes Afdeling og dannet en Klub under denne. Dette er af Selskabets Direktion besvaret med øjeblikkelig Afskedigelse af de Klub-Bestyrelsesmedlemmer, der var midlertidig beskæftigede, medens man har betydet de fast ansatte Medlemmer, at de snarest maatte udmelde sig. — Hensigten med disse Afskedigelser er ganske aabenbar, idet de udelukkende rammer de Kontormedhjælpere, der virksomt har arbejdet for at organisere Personalet, hvorimod andre provisorisk beskæftigede, f. Eks. Underofficerer og Kommunalfunktionærer, for hvem Arbejdet udelukkende er en Biindtægt, ikke er mellem de Opsagte.

Selskabets Direktør, Herr Rønnow, har afvist Forhandling med Afdelingen og C.O.s Forretningsfører. Imidlertid agter Centralorganisationen ikke paa nogen Maade at lade sig saaledes affærdige, og dette saa meget mere som det her gælder Hævdelsen af Organisationsretten, som vi selvfølgelig maa værge med de til vor Raadighed værende Midler.

„Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring" ledes af Arbejdsgiverforeningens mest kendte Navne, altsaa Mænd, der indenfor deres egne Kredse med Styrke kræver Organisationspligten respekteret, og som under de i sin i Arbejdsgiverforeningen førte Overenskomstforhandlinger ikke var langt fra at bebrejde os, at Handels- og Kontormedhjælperne manglede den faste, almindelige Organisation, der vilde mulliggøre bestemte Aftale-Former.

Det er derfor kun til ringe Ære for Arbejdsgiverforeningen, at en den nærstaaende Institution, ledet af dens egne Mænd, retter et saadant Angreb paa Medhjælpernes Organisationsret.

Iøvrigt vil dette Attentat paa Foreningsfriheden utvivlsomt for „Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring" faa et ganske andet Udfald end det tilsigtede.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for November.

Centralorganisationens talmæssige Fremgang har i de sidste Efteraarsmaaneder været saa stærk, at ingen Periode kan opvise Resultater, der blot tilnærmelsesvis kan jævnstilles dermed. Alt tyder paa, at vi befinder os i det længe ventede, endelige Gennembruds første Stadier, og at denne Organisationens Udvikling vil bære Medhjælperbevægelsen udover de mangeartede Hindringer, der hidtil vanskeliggjorde dens Fremmarch.

Dette gælder ikke alene det direkte agitatoriske, men tillige det egentlige faglige Arbejde. Naar saaledes de kjøbenhavnske næsten ene af samtlige Afdelinger har stillet sig, og delvis ogsaa forstaaet at løse, egentlige fagforeningsmæssige Opgaver, er dette ikke længere særegent for Afdelingerne i Hovedstaden, idet ogsaa adskillige Provinsafdelinger i den seneste Tid begynder at inddrage saadanne Formaal under sin Virkemaade.

Derved aabnes der nye og naturlige Udviklingsmuligheder for vor Centralorganisation og etableres der en Vekselvirkning mellem praktiske Resultater og Medlemstilgang, der utvivlsomt vil bundfælde sig i dansk Medhjælperbevægelses almindelige Fremgang og voksende Styrke.

Under disse Forhold er det forstaaeligt, at Agitationen i November gennemførtes med særlig Energi og — tilsvarende Resultater.

Ved Møder i Thisted, Viborg og Køge ta te henholdsvis de Herrer Johs. Sjælland, A. Andreasen og Aage S. Leth, medens Hr. Harald Heie indledede ved Møder i Rødby, Nykøbing F., Maribo og Nakskov. Forretningsføreren talte i Faaborg, Nyborg, Svendborg, Rudkøbing, Assens, Odense, Middelfart, Ejby, Vejle, Slagelse, Præstø og Næstved.

Den tidligere omtalte omfattende Brancheagitation i Kjøbenhavn, er fortsat med 2 Møder for de hos Fedevare-Grossisterne ansatte Medhjælpere. Ved disse Møder talte de Herrer Jens Johansen og Otto Stridsland, og en Klub, omfattende 60 Medlemmer er siden oprettet. Møder er endvidere afholdt for Ekspeditricerne i Smør- og Margarineforretningerne og for Kontorpersonalet hos A/S C. Schous Fabriker med henholdsvis Hr. Aage S. Leth og Frk. Johanne Andersen som Indledere. For sidstnævnte Kontormedhjælpere vil der senere blive oprettet en Klub. For Personalet i Gyldendalske Boghandel N. F. talte Frk. Johanne Andersen og Hr. Harald Heie, medens Frk. Agnes Christoffersen og Hr. Peter Wraae har talt ved et Møde for Ekspeditricerne i Sæbe- og Parfumeforretningerne. Der er afholdt nyt Møde for Personalet hos A/S Nordiske Metalvarefabriker, ved hvilket Hr. C. Hammer talte. Alle Medhjælpere i dette Firma's Ryesgade-Afdeling er nu indmeldt og Klub er oprettet. Endelig er Møde afholdt for „Arnisin-Lageret"s Personale; her talte Frk. Agnes Christoffersen og Hr. Rich. Lund, som ogsaa har talt ved et forberedende Møde for Kontormedhjælperne i Arbejdernes Ulykkesforsikring.

Som tidligere meddelt er der i Perioden oprettet ny Afdeling i Faaborg. — Viborg-Afdelingen har anskaffet og indviet en ny Fane.

Medlemstilgangen er større end i Oktober, der dog satte Rekord sammenlignet med enhver tidligere Periode. Ikke færre end 69 Afdelinger indsendte Indmeldelser, som fordeler sig saaledes: Kjøbenhavn 287, Slagelse 31, Odense 23, Aarhus, Fredericia, Horsens og Roskilde hver 19, Esbjerg 15, Faaborg, Holstebro og Thisted hver 14, Brønderslev, Helsingør og Nakskov hver 13, Assens, Kolding og Næstved hver 12, Hjørring og Middelfart hver 11, Langeland og Svendborg hver 10, Køge og Randers hver 9, Aalborg 8, Hobro og Viborg 7, Præstø, Ringsted og Rødby hver 6, Aars, Frederikshavn, Hillerød, Maribo, Nyborg, Nykøbing F., Nykøding M. og Sorø hver 5, Direkte, Løgstør og Skive 4, Samsø, Skern-Tarm, Stubbekøbing og Vejle hver 3 Medlemmer.

Forhandlingerne vedrørende Overenskomsten med A/S C. Schou's Fabriker angaaende de paagældende Medhjælperes Løn- og Arbejdsforhold er afsluttet, og Overenskomsten vil snarest blive undertegnet af Parterne.

Med Henblik paa den ekstraordinære Arbejdsløshed, der for Tiden hersker i de sideordnede Handels- og Kontorfag, har C. O. anmodet Indenrigsministeriet om Repræsentation i Arbejdsløshedskommissionen, der som bekendt er nedsat for at afhjælpe Arbejdsløsheden ved Iværksættelsen af forskelligartede offentlige Arbejder. Henvendelsen forblev imidlertid resultatløs.

Rejsestipendieudvalget afholdt Møde den 26. November, og blev ved denne Lejlighed 4 af C. O.s Medlemmer indstillet til Stipendium.

Vedrørende Retshjælpen oplyses, at der er afsagt Dom i Sagen Axel H. Erichsen contra Axel V. Andersen, Præstø, hvorved vort Medlem er tilkendt det paastævnede Beløb Kr. 300,00 + 5 pCt. Renter + 50 Kr. i Sagsomkostninger. Der er ligeledes faldet Dom i Sagen E. Jacobsen ctr. Marinus Christensen, Aarhus, men desværre er Resultatet, at vort Medlem kun tilkendtes Kr. 30,00 og Sagens Omkostninger ophævedes.

I den senere Tid har Afdelingernes øgede Aktivitet givet sig Udslag i Kredsorganisationer, derved at Foreningerne indenfor et bestemt Omraade opretter et Repræsentantskab med det Formaal at iværksætte Samarbejde mellem de paagældende Afdelinger til gensidig Støtte, uden at dog derved de enkelte Afdelingers Selvstyre begrænses. Saadanne Repræsentantskaber er som tidligere meddelt oprettet paa Fyn og Lolland-Falster. Nu har ogsaa — saaledes som refereret andet Sted i dette Nummer — de midt- og sydsjællandske Afdelinger etableret en lignende Samvirksomhed.

Ogsaa paa anden Maade finder Afdelingernes indre Liv og agitatoriske Bestræbelser synlige Udtryk. Saaledes ved Udgivelse af lokale Maanedsblade, hvoraf allerede adskillige foreligger. I November har Frederikshavn-Afdelingen begyndt Udsendelsen af „Organisatoren", Nykøbing Morsø udgiver fra 1. ds. „Medhjælperen", Middelfart har ligeledes startet et Lokalblad og Odense vil snarest følge.

Ved Ligningskommissionsvalget i Maribo valgtes vore Kolleger H. Wied-Kirkegaard og Vilh. Nielsen, medens Hr. Jul. Eli Thomsen valgtes i Næstved.

Af Beretningen om Arbejdsløshedskassens Virksomhed i November fremgaar det, at der ialt til 95 Medlemmer for 2399 Dage udbetaltes Kr. 2916,50, der fordeler sig saaledes: Vedtægtsmæssig Understøttelse Kr. 2850,50, for Karensaaret Kr. 34,00, Dyrtidstillæg Kr. 76,00, Fortsat Hjælp Kr. 10,50 og Huslejehjælp Kr. 46,00. — Der indgik i Beretningsmaaneden 154 Begæringer, hvoraf 152 anerkendtes, medens 2 nægtedes.

Endvidere udbetalte Reservefonden i ekstraordinær Understøttelse Kr. 76,50. Medlemstilgangen i November androg 730.

„At være — eller ikke være."

Spørgsmaalet er aktuelt som aldrig før, thi naar man ser ud over Europa, synes Overgangen fra den ene Tilstand til den anden jo at blive besørget med en vis Selvfølgelighed og efter en hidtil ukendt Maalestok.

Det, der imidlertid ligger nærmest, nemlig de Betingelser, vi selv har for „at være«, synes jo desværre ogsaa at begynde at blive tvivlsomme.

Efter at Medhjælperne i de forløbne Krigsaar ganske særlig har slæbt og slidt for Principalernes Fordel, og mange af disse har skabt sig Formuer, ligesom Aktieselskaberne har skovlet Guld ind i den forløbne Gullaschtid, ser man det Syn, at mange Medhjælpere nu uden overflødige Skrubler sættes paa Gaden. Grunden er let at se — en Slappelse i Varetilførslen.

Disse Herrer, der ellers raaber op om det „patriotiske Forhold" og med denne Motivering ikke har undset sig ved ligefrem at forbyde deres Medhjælpere at organisere sig, afskediger dem straks i samme Øjeblik, de kan se Udvej for at undvære dem.

Det har undret mange, at vort Blad i Retning af Paatale overfor et saadant Spørgsmaal synes noget spagfærdigt. Der maa jo være Tilfælde nok i denne Tid, der kunde trænge til Behandling.

I Dagspressen ser man jævnlig Artikler, gennem hvilke et Firma eller en Principal, der har gjort sig skyldig i særlig graverende Overgreb, hales ned fra den høje Hest, hvor Principaler jo har en vis Evne til at anbringe sig, naar det drejer sig om en Medhjælper.

Har vi ikke Lov at vente, at vort eget Blad er i Spidsen, naar Overgrebene paatales?

Vi har en Retshjælp — og det er godt — men ikke nok. Saalænge Tyendelovens Principer overføres til Anvendelse i dansk Retspleje overfor „højere Tjenende", vil der daglig forekomme Tilfælde, hvor en Medhjælper moralsk set behøver sin Ret, thi Loven er af en Dato, hvor der praktisk talt kun var Ret for den ene Part.

I saadanne Tilfælde maa vort Blad være vort Middel.

Der findes Masser af Medhjælpere her i Landet, hvor den fortvivlede Kamp, for at holde Hjemmet oppe under Dyrtiden, har antaget Karakteren af mere eller mindre skjult Nød, der er tvungne af Arbejdsløshed til at ligge deres Forældre til Byrde i Tider som disse, hvor Forældre jo ofte kan have nok med at klare sig selv.

Mange Medhjælpere bliver i denne Tid forgældede og ser Fremtiden i Møde med bange Anelser.

Saaledes er Virkeligheden.

Paa Baggrund af denne Virkelighed burde Bladet være Principalernes onde Samvittighed.

Er Bladet dette? Svaret maa blive Nej? Som det er, betragtes Bladet i Principalkredse — i hvert Fald i Provinsen — med absolut Ligegyldighed.

Medlemmerne, der gaar uden Beskæftigelse og lider under Dyrtiden, trænger ogsaa til moralsk Støtte — ikke til Fleuretfægtning med „Principal og Medhjælper". Ogsaa her gælder det iøvrigt, at Bladet bruger Riset, hvor det burde bruge Køllen.

Medhjælpernes fortvivlede økonomiske Forhold maner til Organisation. Javel! Men en kraftig Fagpresse er en Nødvendighed, hvis vi skal fremad i det Tempo, Tiden kræver — en Fagpresse, der ikke lægger Fingrene imellem og som tager fat, ogsaa paa de enkelte Tilfælde.

Det er en tung Tid vi gennemlever, og endnu synes det ikke at lysne. Men i denne haarde Tid vil det være muligt at aabne Øjnene paa mange Standsfæller, saa at de ser Organisationen som det, den er, — den eneste Vej fremad.

I denne Opgave har vort Blad en stor Indsats at gøre, og hvis det lykkes, vil det komme dertil, at ogsaa vor Stand har reelle Betingelser for „at være". *A. Hansen.*

Til Orientering for den ærede Indsender skal oplyses, at det ikke er vor Metode at kritisere faglige Brøst og sociale Overgreb ud fra den almindelige Overbevisning, at det stedse drejer sig om typiske Forhold.

Tværtimod bør enhver Kritik, der med Vægt skal fremføres, underbygges med Eksempler fra det praktiske Liv.

Derfor har vi ofte anmodet C. O.s Medlemmer om at forsyne os med det paagældende Materiale, enten i Artikelform eller til red. Bearbejdelse.

Saaledes kan ogsaa Hr. A. H. gavne Bladet og Organisationen, og for andre blive et følgeværdigt Eksempel, — hvad ikke netop er opnaaet med foranstaaende Kritik, der tilmed ganske skyder over Maalet. *Red.*

Støt din Kollega!

Kjøbenhavnernes Juleindsamling til de Arbejdsløse.

MED de fortvivlede Forhold indenfor Standen og den dagligt voksende Arbejdsløshed for Øje, har Forretningsudvalget iværksat en Indsamling til Fordel for vore arbejdsløse Kolleger, der navnlig nu i den haarde Vintertid trænger til al den Støtte, der paa nogen Maade kan ydes dem, og ingen er vel nærmere til at hjælpe end vi, deres Kolleger og Kammerater.

Indsamlingen foregaar dels ved Tegning af Bidrag, smaa eller store efter Evne, hvortil Inkassatoren har Lister, ligesom Tegningen kan ske gennem Klubberne eller paa Kontoret (aabent daglig 9—5, Mandag og Torsdag Aften 7½—8½), og dels ved en paatænkt Bortlodning, hvorom der senere vil udgaa Meddelelse.

De indkomne Midler er det Meningen at uddele som Supplement til Arbejdsløshedsunderstøttelsen, først og fremmest til gifte arbejdsløse Medlemmer med Børn, da disse er værst stillede, endvidere til Gifte og endelig af muligt overskydende Midler til andre arbejdsløse Medlemmer, der særlig maatte trænge til Ekstrahjælp.

Vi opfordrer vore Medlemmer, der er i den heldige Situation selv at være i Arbejde, til at række en hjælpende Haand ud til de daarligtstillede Kolleger, og vi er overtydet om, at vi ikke forgæves appellerer til Kammeratskabsfølelsen, naar denne nu skal prøves i Praksis.

Vær alle med til at hjælpe, nu da det gøres behov, og gør det straks ved at give et Bidrag.

Forretningsudvalget for Handels- og Kontor-Medhjælper-Foreningen i Kjøbenhavn.

Conto pro diversi.

MIDT- OG SYDSJÆLLANDSK REPRÆSENTANTSKAB.

Efter Indbydelse af vor Afdeling i Næstved afholdtes Søndag den 25. November i denne By et Møde med Repræsentanter fra følgende Afdelinger: Roskilde, Sorø, Ringsted, Slagelse, Skelskør, Næstved, Vordingborg, Storehedinge, Køge og Præstø, for at søge dannet et Repræsentantskab for de syd- og midtsjællandske Afdelinger. Næstved Afdelings Formand, H. Petersen, aabnede Mødet og forelagde Repræsentanterne et Lovudkast. Der udspandt sig en længere Diskussion om de forskellige Lovparagrafer, som dog sluttelig vedtoges med enkelte Ændringer.

Til Formand for Repræsentantskabet valgtes H. Petersen (hos Herr Olsen-Birksted, Næstved), til Næstformand Holger Eriksen, Slagelse. Til Formand for Pladsanvisningskontoret for de nævnte Afdelinger valgtes Brockmann-Mikkelsen, Roskilde.

Hensigten med denne Kredsorganisation er at gennemføre en ensartet Arbejdsplan for de paagældende Afdelinger og iøvrigt i flere Henseender at tilvejebringe et intimt Samarbejde.

DET FYNSKE REPRÆSENTANTSKAB.

Den nystiftede Faaborg-Afdeling har fornylig vedtaget at tiltræde „Fællesrepræsentationen for de fynske Afdelinger under C. O." fra 1. Januar.

Som Repræsentanter er valgt Hr. Johs. Rørhmann, der tillige er Korrespondent til Pladsanvisningen, og Hr. F. Køhler. Suppleant: Hr. Zenius Hansen, Vett & Wessels Udsalg.

FORSINKELSEN AF DETTE NUMMER

skyldes Referatet af Hovedbestyrelsesmødet, som vi med Henblik paa de vigtige Anliggender, der drøftedes, ikke ønskede at udskyde til Nr. pr. 1. Januar.

Vi tør forudsætte, at C. O.s Medlemmer deler vor Opfattelse heraf, og derfor forliger sig med denne Gang at modtage Bladet nogle Dage senere end sædvanlig.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Bornholm. Søndagen den 11. November afholdt Bornholm Afdeling ordinær Generalforsamling i Hotel „Phønix".

Herr O. Lou blev valgt til Dirigent, hvorefter han gav Ordet til Formanden, som bød Forsamlingen „Velkommen" og derefter

aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. — Derefter fremlagde Kassereren det reviderede Regnskab, som godkendtes.

Bogholder Hansen, Hasle, genvalgtes som Bestyrelsesmedlem og nyvalgtes Herr A. J. Jensen, Rønne som Sekretær Suppleant blev Herr O. Lou.

Bestyrelsen bestaar derefter af: Fr. Christensen, Rønne, Formand. Fr. Havemann, Rønne, Næstformand, Bogholder Hansen, Hasle, A. J. Jensen, Rønne, Sekretær og A. Andersen, Rønne, Kasserer. — Revisorer: Bogholder Kofoed, Neksø og Jul Schultz, Rønne. Suppleanter: O. Lou, Rønne og Jul Schultz, Rønne.

Under Eventuelt fremkom intet, hvorefter Generalforsamlingen blev hævet. *A. J. Jensen.*

Hjørring. Søndag den 18. November d. A. fejrede Afdelingen under meget stor Tilslutning sin 18-aarige Stiftelsesfest. Fra Frederikshavn var mødt en meget fyldig Repræsentation med Hr. Chr. Olsen som Ordfører.

Kl. 7 samledes Festdeltagerne i de hyggelige Foreningslokaler om pyntelig dækkede Kaffeborde. Formanden, Hr. Hein, bød Velkommen, specielt til Gæsterne fra Frederikshavn og Pressens Repræsentanter. Ved Bordet vekslede Taler og Sange. Hr. C. Hansen talte smukt for Fødselsdagsbarnet, som i Dag indtraadte i Myndighedsalderen, og motiverede et „Leve Foreningen", Hr. V. C. Larsen talte i agitatoriske Vendinger med særligt Henblik paa de uorganiserede kvindelige Kolleger samt rettede en Hyldest til de organiserede. — Hr. Chr. Olsen talte varmt for det Broderskabs-Baand og den gode Forstaaelse, der havde udviklet sig imellem Frederikshavn og Hjørring Afdelinger. — Formanden talte for Naboafdelingerne og for Pressen samt mindedes den „18-aarige"s Kurator C. O.

Hr. Redaktør Hans Christensen takkede for Indbydelsen til Festen. Vel kendte Taleren ikke meget til vor Forening, men han havde Følelsen af, at det var Medlemmer af en Stand, der nu ogsaa var bleven vakt og som forstod Tidens Rørelser og Sammenslutningens Betydning. C. udtalte Ønsket om de bedste Resultater af Foreningens fremtidige Arbejde.

Efter endnu nogle Taler sluttedes med en Sang, hvorefter der dansedes til Kl. 1, da man sagde hverandre „Tak for i Aften!"

I Dagens Anledning var indløbet flere Lykønskningstelegrammer, bl. a. et humoristisk poetisk fra tidligere Medlem, Hr. Holger Jensen, nu Kjøbenhavn.

For de modtagne Lykønskninger bringes herved paa Afdelingens Vegne en hjertelig Tak. *H. Hein.*

Tirsdag den 27. November talte Hr. Redaktør C. Mikkelsen, Hjørring, om C. F. Tietgen. — De mange unge Handelsmænd fulgte meget interesseret med fra først til sidst og lønnede det gode Foredrag med stærkt Bifald.

Tirsdagen den 11. December sidste ord. Medlemsmøde i dette Aar. Bortlodning af fede Juleænder. Næste Medlemsmøde afholdes rimeligvis Tirsdag den 8. Januar, Aften Kl. 8 præcis, — dog herom nærmere ved Løbesedler. *H.*

Kolding. Onsdag d. 14. Novbr. afholdtes Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet". Formanden for Vejle Afd. Herr Axel Juhl talte om forskellige faglige Spørgsmaal, og særlig fremhævede han, at vi maatte til at arbejde noget mere energisk i de forskellige Afdelinger, saa at Organisationen kunde vokse sig stor og stærk, og snart kunde sætte Magt bag sine Krav.

Ved Mødet den 21. Novbr. læste Maler Andrup en lille Vaudeville „Kanariefuglen", som gjorde stor Lykke. Aftenen sluttede med fælles Kaffebord, hvor Herr A. oplæste nogle muntre Smaafortællinger. *C. A. F.*

Næstved. Onsdag d. 24. Oktober talte Hr. Journalist Holst om „Moderne Dagblade" herhjemme og i Udlandet, medens vor Kollega, Hr. Jul. Thomsen, den 6. holdt Foredrag om Jeppe Aakjær og oplæste forskellige af hans Arbejder.

Tirsdag d. 13. afholdtes Møde paa Industribygningen med Hr. Fuldmægtig Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, og Forretningsfører Martin Pedersen, Nykøbing F., som Talere. Emne: „Kjøbenhavn—Provinsen". — Forretningsfører Martin Pedersen forsvarede de kjøbenhavnske Afdelingers Taktik. Fuldmægtig Chr. Karlsen imødegik P. og kritiserede den Taktik, de kjøbenhavnske Afdelinger i bestemte Tilfælde har anvendt. Efter de indledende Talerne fulgte en livlig Diskussion, hvori adskillige af Foreningens Medlemmer deltog. Mødet var talrigt besøgt.

Lærer Ellekilde talte den 22. om Forsørgelsesvæsenet.

Torsdag 29. talte Forretningsfører Jens Johansen om Medhjælperne og Dyrtiden og skildrede i et udmærket Foredrag den daarlige økonomiske Situation, som Krigen havde medført for Medhjælperne. J. rettede en kraftig Appel til de tilstedeværende ikke organiserede Kolleger om at indmelde sig i deres Organisation.

Onsdag den 5. December havde Hr. Redaktør Vejlø stillet sig til Foreningens Disposition og holdt et meget interessant Foredrag om Oplevelser paa en Rejse, Taleren havde foretaget i Tyskland, Østrig og Svejts. *Johs.*

Odense. November Maaned har været udmærket god for Afdelingen. Møderne har været jævnt godt besøgt, og særdeles god Tilslutning havde vi til Mødet den 13., hvor Hr. Jens Johansen talte, ligeledes til Hr. Skuespiller Schrep's og Hr. Lærer Larsens Oplæsning.

Den 5. December talte Hr. Hendil om den nye, midlertidige Understøttelseslov. Der paafulgte en livlig Diskussion, som viste, i hvor høj Grad Emnet interesserede Deltagerne. — Med dette Møde sluttede første Halvdel af Sæsonen. *P.*

Præstø. Afdelingen afholdt Møde den 7. November, hvor Herr Lærer Lauritsen, Præstø holdt et klart og godt tilrettelagt Foredrag om Udviklingen af Handelsvejene ved Aaret 1500. — Til Slut oplæste Herr Lauritsen, Chr. Richards Digt om Kolumbus Opdagelse af det forjættede Land. — De ca. 30 Medlemmer, der var mødt, viste deres Taknemlighed for Foredraget ved stærkt Bifald. — Til Slut fælles Kaffebord.

Onsdag den 28. November afholdtes Foredrag for Foreningens Medlemmer, Herr Jens Johansen, Kjøbenhavn talte om „Medhjælperne og Dyrtiden". Det udmærkede Foredrag overværedes af ca. 25 Medlemmer; sluttelig samledes man om et fælles Kaffebord og havde én Time fornøjeligt Samvær. *E. H.*

Saxkøbing. Torsdag den 28. November afholdtes Medlemsmøde paa Hotel „Saxkøbing". Man havde til dette indbudt udenforstaaende Kolleger; mange af disse havde efterkommet Indbydelsen og havde givet Møde. — Formanden, Kommis Rieneck, bød Forsamlingen Velkommen og klargjorde derefter i en velformet Tale C. O.s Program og endte med at opfordre vore udenforstaaende Kolleger til at slutte sig til den organiserede Medhjælperhær. — „Bedst os værner Sammenhold". Kommis Møller talte derpaa over Emnet: Hvad er Centralorganisationen? og opfordrede dernæst Forsamlingen til at stille Spørgsmaal, saafremt de paa visse Punkter ønskede yperligere Oplysninger.

Næstformanden, H. C. Madsen, havde til Slut Ordet for et Par orienterende Bemærkninger angaaende C. O.

Formanden indbød derefter paa Foreningens Vegne de Tilstedeværende paa en Kop Kaffe, hvorefter man tilbragte Aftenen i muntert, kammeratligt Samvær. — Vi havde den Glæde, at en halv Snes Medhjælpere indmeldte sig. *Alfred Jacobsen.*

Silkeborg. Afdelingen afholdt Onsdag den 5. Decbr. Møde paa Hotel „Silkeborg". Mødet var over Forventning godt besøgt og det vedtoges, nu da Afdelingen i længere Tid har ligget i Dvale, at afholde et offentligt Agitationsmøde Fredag den 11. Januar 1918, og til dette Møde at faa Hr. N. C. Nielsen, Kolding, som Taler, og at afholde en Del Møder med Foredrag eller Oplæsning i Løbet af Vinteren. Det vedtoges ligeledes at forandre Mødestedet fra Hotel „Silkeborg" til Højskolehjemmet. Mødet sluttede med fælles Kaffebord.

Afdelingen har været meget heldig, da den for en Tid siden stod uden Formand, at faa vor Kollega, Hr. Th. Thomsen, Vejle, her til Byen. Hr. Thomsen overtog straks Formandspladsen, Næstformand er Tage Riegels Jensen, Kasserer Clara Hagensen, Sekretær Elly Borup-Jensen og Niels Hansen, Bestyrelsesmedlem. *Elly B. Jensen.*

Thisted. Vintersæsonen aabnedes Fredag den 26. Oktober med Oplæsning af Herr Agent Chr. Lyhneborg, medens Herr Overlærer Hansen den følgende Mødeaften underholdt Medlemmerne med en baade original og interessant Skildring af „Edderkoppens Liv og Levned". Nogle Kolleger underholdt den 9. November.

Søndag den 11. November var en stor Dag for Afdelingen. Efter at Agitationsudvalget og Bestyrelsen havde fremlagt Dagens Program, imødesaa man med Spænding Tidspunktet for Mødets Afholdelse. Kl. 4 bød Formanden de ca. 100 Medhjælpere Velkommen. Derefter holdt Hovedbestyrelsesmedlem, Herr Bankrevisor Johs. Sjælland, et i Form og Indhold ypperligt Foredrag. Taleren havde valgt et saa aktuelt Emne som Lønspørgsmaalet og berørte de forskellige Former under hvilke Afdelingerne kunde løse lokale Spørgsmaal desangaaende.

Derefter holdt Herr A. D. Knudsen, Vejle et ildfuldt Foredrag, der væsentlig tog Sigte paa Medhjælpernes Kamp saavel ved Fronterne som for de sociale Forbedringer. — Begge Talerne lønnedes med Haandklap. Sluttelig rettede Formanden en rask Appel til de Udenforstaaende om at tage Skridtet fuldt ud og indtræde i Organisationen. Mødet bragte os 6 nye Medlemmer, ligesom det refereredes velvillig i de stedlige Blade.

Samme Dags Aften afholdtes en særdeles vellykket Sammenkomst med fælles Kaffebord, hvor Talerne gik Slag i Slag, ligesom en

i Dagens Anledning forfattet Sang gjorde stormende Lykke. Aftenen sluttede med en lille Svingom.

Fredag den 16. November holdt Herr Konservesmester Ackilles et Foredrag om „Organisation". *Nesnej.*

Vordingborg. Den 23. November afholdtes Medlemsmøde paa Hotel „Valdemar". Ved Mødet valgtes to Repræsentanter til Mødet i Næstved, nemlig Kommis Vilberg og Formanden.

Formanden aflagde ved et Møde den 29. Novbr. Beretning fra forannævnte Møde. I Stedet for Johs. Hansen, som er indkaldt til Militærtjeneste, valgtes Hr. Kommis M. Jacobsen. — Endvidere valgtes V. Jacobsen til Revisor og Kommis Bager som Næstformand.

Det blev desuden besluttet senere at afholde et Møde med Foredrag af Forretningsfører Jens Johansen. *N. E. Nielsen.*

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, E. S. Schibler, Asger Ryesgade 14. Tlf. V. 200 v.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Tværgade 6.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Østerbro 12, 2.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Isenkram	Chr. Hansen	Lille Torv 4, 3.		
Kolonial	J. Høi	Nørregade 30, 2.		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	A. Lindquist	Lille Torv 4, 3		
Aars	N. C. Nielsen	Sagfører Andersen, Tlf. 39.	Viggo Ludvigsen	Aars. Telf. 98.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	St. Torvegade 15, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen	John Johnsen	Bredgade 7.
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	J. Pedersen	Rosenvængets Alle 15	Fr. Thomassen	Købm. N. P. Høyer, Østerbro.
Faaborg	Johs. Rørmann	J. Drost	Frederik Køhler	Østergade 43.
Fredericia	Søren Møller	Kongensstræde 75	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	H. Lindstrøm	A. L. Andersen	Ingeborg Andersen	Vinkelvej 2.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Stengade 64.
Herning	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	E. Mellerup	C. B. Simonsen	A. Christiansen	Vett & Wessel.
Hjørring	H. Hein	Nørealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen, Tlf. Nr. 332.	Hobro Avis. Tlf. 32	Ingrid Thomsen	Hobro Avis, Tlf. 32.
Holbæk	Frederik Mortensen	Smedelundsgade 14	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9.	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Niels Dahl	Søndergade 18 Tlf. 1152	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1. Tlf. 842.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	E. S. Schibler			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Agnes Christoffersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	E. S. Schibler	Formanden træffes hver Mandag og Torsdag paa Kontoret fra 7½—8½.
Elektr.- og Belysn.medhj. Afd.	C. Hammer. Tlf. Nora 2443.			
Forsikringsmedhjælper	Chr. Berg Vestergaard			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen. Tlf. Vester 4171.			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v			
Køge	Svend Sejr	Køge Materialhandel	Arthur Larsen	Kbmd. Langkilde.
Langeland	Edv. Hansen	Richard Lange	Rasmus Pil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	A. C. Bekker	Materialhandelen	A. C. Bekker	Materialhandelen.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Torpe Nielsen	Andelsslagteriet
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	V. Nielsen	Th. Jensen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 13	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Tværgade 6.
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	Oscar Danielsen	Industrihotellet	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade
Nykøbing F.	P. Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51
Nykøbing M.	Aage Vittrup Andersen	Martin Leffers	S. C. Bach	Nørrebro 66, 1.
Næstved	Harald Petersen	H. Olsen Birksted	H. Gerhardt Petersen	Albanivej 3.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	L. A. Larsen	Hans Olsens Eftf.	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	Senius Drest	Ø. Strandgade 5	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	Kurt Bjørneboe	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	E. Knudsen	Skomagergade 27	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen	Elvin Solberg	William Raun.
Sakskøbing	Wiggo Rieneck	„Messen"	J. Møller	Fritz Rasmussen.
Samsø	Jørgen Lund	Onsbjerg pr. Koldby	August Nielsen	Onsbjerg pr Koldby.
Silkeborg	Th. Thomsen	Aage Hansens Boghandel	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H. Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Ringborg	Sdr. Stationsvej 16	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Johs. Mortensen	Jacob Olsen	C. A. Nielsen	Boghndl. Christensen.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe	Arnold Frederiksen	Chr. Boas.
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 3	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Lauritz Jensen	Strandgade 5.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208.	M. Rasmussen	Bleggaardsgade 33, St.
Viborg	O. Juul Rendil	Vestergade 22	G. Krohn-Jensen	Sparegade 5.
Vinderup	Johs. Raahauge	V. E. Friedrichsen	N. A. Nielsen	P. Mikkelsen.
Vordingborg	H. L. Hansen	Kontantforretningen	Johs. Hansen	Carlo Petersen.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 1. | 1. Januar 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26II. Kjøbenhavn K.

Anbefal
„ODIN"
Maltekstrakt
og
Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,
er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.
Tilbud og Overslag gratis.
A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 3606.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26, 2	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	Carl Jensen	Vester Allé 23, 3		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Ny Munkegade 76		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	R. Rasmussen	Michael Hansen.
Bornholm	Charles V. Nielsen	Lille Madsegade 77, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brøndersiev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	A. Mikkelsen	Vald. Andersens Eftf.	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Kongensgade	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	W. Strarup	Poul Lieberkind	W. Strarup	Poul Lieberkind.
Grenaa	A. Mikkelsen	Lillegade 21	Jacobine Sørensen	Storegade 42.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	H. M. Johansen	S. Lindahl Stjernegade	Caritta Jørgensen	Stengade 47.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	A. Lorensen	A. Steengaard.
Hillerød	Alfred Petersen	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holbæk	Sofus A. Larsen	Jul. Mortensen & Co.	Sofus A. Larsen	Jul. Mortensen & Co.
Holstebro	C. C. Knudsen	Missionshotellet	Einar Eriksen	Missionshotellet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30, 1.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Carl Christensen	Villa „Lundhøj".
København	Martin Pedersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Telf. Vester 3606.
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	H. Larsen	Østergade, Rudkøbing.
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	E. Carlo Petersen	Ove Schou	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Preben Belschner	Sparekassen
Nykøbing F.	Otto Stridsland	Jernbanegade 15	Chr. Hansen	Fredensgade 2.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Vittrup Andersen	Martin Leffers.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Johs. V. Larsen	Midtfyns Dagblad	Kay Høyrup	Banken
Ringkøbing	Viggo Jakobsen	Konsul Laursen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Paul Christensen	Joh. Tarliong.
Roskilde	Hartvig Andersen	Skoubogade 33	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	J. Nielsen	Tranebjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	Østergaard Petersen	J. Buemann.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	Karen Nielsen	„Varehuset".
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Poul Rodian	Chr. Boas.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Chr. Møller	St. Annavej 11.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald. Clemmensen	Hansine Thomsen	Torvet.
Vejen	C. V. Jacobsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
			Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.

Til Kolonialkollegerne!

Med Krigen som Aarsag eller Anledning er forlængst en Del af vore Annoncører gaaet bort for vort Blad og den passende fyldige Repræsentation for en gros Handelens forskellige Arter findes der ikke mere.

Saa meget mere maa vi anerkende de Firmaer, der ikke saa' nogen Anledning til at forlade os; — men, naar Forholdene vel nu i det store og hele er normale, saa tør det jo nok kaldes rimeligt, om vi venter gen at se de bortdragne Firmaer — eller andre i deres Sted — give deres Forstaaelse af den Betydning, Kolonialmedhjælperne har for dem, Udtryk i vort Blads Omslagsspalter, hvilke netop i dette ene Øjemed holdes aabne.

Det almindelige, men mindre gode Eksempel: at anvende den direkte, paagaaende Agitation for Annoncer, bør vi ikke gerne følge; for et Blad af en Betydning som vort, ogsaa i denne Retning, bliver det ejheller nødvendigt, naar blot vore Tusinder Kolonialkolleger Landet over vil vide at vurdere og erindre om den Indflydelse, de har i saavel den almindelige Vareomsætning som paa det ene og andet Firmas Afsætning gennem deres Arbejde. — — —

— — — At genskabe en passende Repræsentation for, hvad godt er og som fortjener Fremgang, samlet indenfor vort Omslags Rammer, er en Opgave, der er givet vore Kolonialkolleger og os i 1916.

Et glædeligt Nytaar!

Annonce-Administrationen.
N. Kristensen.

Lagermans
Kraft-Skurepulver
koster 12 Øre Pakken.

Conservesfabriken **DANICA**

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc., en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Forlang Tilbud fra
H. H. Mathiassen's Fabrikker.
Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Korrespondentskolen
Østerbrog. 27 (v. Triangl.) Øbro: 3355

Korrespondent-
og alm. Sprog-Kursus i
Engelsk - Fransk - Tysk - Italiensk
og **Russisk.**
Bogholderi - Stenografi - Maskinskrivning.
Oversættelser.

God Cigar

à 6 Øre - pr. 100 Stk. Kr. 5.50

Frit tilsendt

Direkte fra:

G. Bornebusch, Charlottenlund

Butik tilleje

Hjørnebutiken, **Ørstedsvej 52, København,** hvori er drevet Udstyrsforretning i 6 Aar, bliver ledig til April Flyttedag. Lejemaal afsluttes **Jacobys Allé 2,** (Stuen) 10—2.

Butik til Afstaaelse.

En ældre, god Detailhandel er grundet paa Bortrejse billig til Afstaaelse, eventuelt for Varer og Inventarets Værdi. Billet mrkt. 4558 til Kontoret, Blaagaardsgade 3, København.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78,** 1. Sal, København. Tlf. **Central 4257.**

En Stuebutik, hvori der i Aarrække har været ført Kaffeforretning, men som ogsaa egner sig til andet Brug, bliver tilleje fra April Flyttedag i **Fredericiagade 57, København,** og anvises af v. Meyren.

Skal De have Skilte?

faas brugte billigt. **Gl. Kongevej 2. Silldoffs Skiltefabrik, København.**

Gl. Kongevej 147. København.

Butik

med to Bagværelser ledig April Flyttedag. Elegant monteret. Mentz, 3. Sal.

St. Kongensgade 46, København,

indenfor Dr. Tværgade, stor Butik med Bagvær. till. straks. Tlf 1834.

Østerbrg. 64, But. m. Bagv.

straks tilleje. 1500 Kr. Anv. **Rosenvænget 2,** 1. Sal, København.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25. 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

N/torv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 2. | 15. Januar 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have Thé. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Delor Cognac fra **1,50** Btl.
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3481.	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	Carl Jensen	Vester Allé 23, 3		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Ny Munkegade 76		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Charles V. Nielsen	Lille Madsegade 77, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	A. Mikkelsen	Vald. Andersens Eftf.	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Kongensgade	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	W. Strarup	Poul Lieberkind	W. Strarup	Poul Lieberkind.
Grenaa	A. Mikkelsen	Lillegade 21	Jacobine Sørensen	Storegade 42.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Andersen	Bymosegaard.
Helsingør	H. M. Johansen	S. Lindahl Stjernegade	Caritta Jørgensen	Stengade 47.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	A. Lorensen	A. Steengaard.
Hillerød	Alfred Petersen	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holstebro	C. C. Knudsen	Højskolehjemmet	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 389.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Carl Christensen	Villa „Lundhøj".
København	Martin Pedersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	H. Larsen	Østergade, Rudkøbing.
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	E. Carlo Petersen	Ove Schou	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Preben Belschner	Sparekassen
Nykøbing F.	Otto Stridsland	Jernbanegade 15	Chr. Hansen	Fredensgade 2.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Vittrup Andersen	Martin Leffers.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Th. Jensen	Nyvej	Kay Høyrup	Banken
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Paul Christensen	Joh. Tarliong.
Roskilde	Hartvig Andersen	Skoubogade 33	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	J. Nielsen	Tranebjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	Østergaard Petersen	J. Buemann.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	Karen Nielsen	„Varehuset".
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Poul Rodian	Chr. Boas.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Chr. Møller	St. Annavej 11.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald. Clemmensen	Hansine Thomsen	Torvet.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	Einar Andersen	Chr. Reimer	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2.
Vordingborg	N. Juel Jensen	Hans Jespersen	R. Krogh	Johs. Nytofte

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc., en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie ! 1ª Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"

Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",

Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Korrespondentskolen
Østerbrog. 27 (v. Triangl.) — *Øbro: 3355*

Korrespondent-
og alm. Sprog-Kursus i
Engelsk - Fransk - Tysk - Italiensk
og **Russisk.**
Bogholderi - Stenografi - Maskinskrivning.
Oversættelser.

Nehms Kursus,

Amagertorv 31. Enkelt Fag à 10 Kr. Handelskursus fra 25—85 Kr. Plads anvises. Kontorskrift, Maskinskrivning, Stenografi, Regning, Bogholderi, Sprog. Forlang Program. Telf. Byen 4090. Indtegn. Kl. 8—10.

TUBORG

Tuborg Pilsner

foretrækkes af Ølkendere.

ALFA No. 56

PLANTE-MARGARINE

Nye Kursus.

3 Mdr.s Kontorskrift, Regning og Bogholderi **12 1/2 Kr.**
4 Mdr.s i ovennævnte Fag samt Stenografi og Maskinskrivning **17 1/2 Kr.**
6 Mdr.s i alle ovennævnte Fag samt Tysk og Engelsk **35 Kr.**
Indm. **9—2** og **5—7.**

Kjøbenhavns Handels- og Skriveinstitut.
76, Nørrebrogade 76. — Telefon Nora 876 x.

Lagermans Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

God Cigar

à 6 Øre - pr. 100 Stk. Kr. 5.50

—— Frit tilsendt ——

Direkte fra:

G. Bornebusch, Charlottenlund

Bl. Landforretning

til Salg straks eller senere. Omsætning i 1915: 62,611 Kr. **Chr. H. Pedersen,** Øgelund pr. Give.

Manufaktur-Forretning

er til Salg straks paa gode Betingelser, grundet paa anden Virksomhed. **Magnus Tachau, Randers.** Telefon 337.

Uden Afstaaelse

kan **Hjørnebutiken Isafjordsgade 4** faas til Leje fra **April Flyttedag 1916.** — 3 Fag Spejlglasruder, Lagerrum, Køkken, Entré, eget W. C., elektrisk Lys m. m — Inventar til **Urtekram** forefindes. Den halvaarlige Leje er 750 Kr. Anvises Njalsgade 4. St. Telef. Amg. 350x. **Islands Brygge, København.**

Udmærkede Butiker.

I det nye Ejendomskompleks, **Hj. af Amagerbrogade** og **Amager Boulevard,** er moderne udstyrede Butiker til Leje. Anv. fra Kontoret,

Ved Amagerport Nr. 5, København.
Telefon 9566.

Butik

med 3 Værelser, elektrisk Lys, W C., stor Lagerkælder,, til Leje **April Flyttedag 1916.** Telef. **Øbro 2039 v. Strandboulevard 143, København.**

Vesterbrog. 95, København.

Stor lys **Stuebutik** er tilleje til April Flyttedag. Anv. **Brændeimportforr.s Kontor,** Vesterbrogade 95.

Østerbrg. 64, But. m. Bagv.

straks tilleje. 1500 Kr. Anv. **Rosenvænget 2,** 1. Sal, København.

Skal De have Skilte?

faas brugte billigt. **Gl. Kongevej 2. Silldoffs Skiltefabrik, København.**

Gl. Kongevej 147. København.

Butik

med to Bagværelser ledig April Flyttedag. Elegant monteret. Mentz, 3. Sal.

St. Kongensgade 46, København,

indenfor Dr. Tværgade, stor Butik med Bagvær. till. straks. Tlf 1834.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25, 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Nr. 3. | 1. Februar 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Sylтepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Delor Cognac fra 1,50 Btl.

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Ny Munkegade 76		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Charles V. Nielsen	Lille Madsegade 77, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	A. Mikkelsen	Vald. Andersens Eftf.	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Kongensgade	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	W. Strarup	Poul Lieberkind	W. Strarup	Poul Lieberkind.
Grenaa	A. Mikkelsen	Lillegade 21	Jacobine Sørensen	Storegade 42.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	H. M. Johansen	S. Lindahl Stjernegade	Caritta Jørgensen	Stengade 47.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	A. Lorensen	A. Steengaard.
Hillerød	Alfred Petersen	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holstebro	C. C. Knudsen	Højskolehjemmet	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Carl Christensen	Villa „Lundhøj".
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	H. Larsen	Østergade, Rudkøbing.
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	E. Carlo Petersen	Ove Schou	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Preben Belschner	Sparekassen
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Vittrup Andersen	Martin Leffers.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Paul Christensen	Joh. Tarliong.
Roskilde	Hartvig Andersen	Skoubogade 33	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	Østergaard Petersen	J. Buemann.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	Karen Nielsen	„Varehuset".
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Poul Rodian	Chr. Boas.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Chr. Møller	St. Annavej 11.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald Clemmensen	Hansine Thomsen	Torvet.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	Einar Andersen	Chr. Reimer	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2.
Vordingborg	N. Juel Jensen	Hans Jespersen	R. Krogh	Johs. Nytofte

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc., en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1ª Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Korrespondentskolen
Østerbrog. 27 (v. Triangl.) — *Øbro: 3355*

Korrespondent-
og alm. Sprog-Kursus i
Engelsk - Fransk - Tysk - Italiensk
og **Russisk.**
Bogholderi - Stenografi - Maskinskrivning.
Oversættelser.

Nehms Kursus,

Amagertorv 31. Enkelt Fag à 10 Kr. Handelskursus fra 25—85 Kr. Plads anvises. Kontorskrift, Maskinskrivning, Stenografi, Regning, Bogholderi, Sprog. Forlang Program. Telf. Byen 4090. Indtegn. Kl. 8—10.

TUBORG

Tuborg Pilsner

foretrækkes af Ølkendere.

ALFA No. 56

PLANTE-MARGARINE

Nye Kursus.

3 Mdr.s Kontorskrift, Regning og Bogholderi **12 1/2 Kr.**
4 Mdr.s i ovennævnte Fag samt Stenografi og Maskinskrivning **17 1/2 Kr.**
6 Mdr.s i alle ovennævnte Fag samt Tysk og Engelsk **35 Kr.**
Indm. **9—2** og **5—7.**

Kjøbenhavns Handels- og Skriveinstitut.
76, Nørrebrogade 76. — Telefon Nora 876 x.

Lagermans Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

God Cigar

à 6 Øre - pr. 100 Stk. Kr. 5.50

—— Frit tilsendt ——

Direkte fra:

G. Bornebusch, Charlottenlund

I Aalborg,

paa Byens bedste Plads, Hjørnet af Gravensgade og Algade, er en Butik til Leje. Der har i 30 Aar været Herreekviperingshandel i Ejendommen. Stor Kælder kan medfølge.

T. C. Albertsen, Skovbakkevej.

Butik til Leje.

En større Butik med Inventar og god Lejlighed paa det bedste Strøg i Middelfart (der har i flere Aar været Isenkram- og Galanterihandel) er til Leje til April Flyttedag eller mulig før. Anvises af Hr. Sagfører **Beck,** Middelfart.

God Købmandsforretning

(ikke Viktualie) i Københavns umiddelbare Nærhed med en aarlig Omsætning af: Kolonial 40,000 Kr., Brændsel 20,000 Kr., er til Afstaaelse, da den nuværende Ejer, som har dreven Forretningen i 8 Aar, skal overtage anden Virksomhed. Nødvendig Kapital 12,000 Kr. For en driftig Mand er der Mulighed for en langt større Omsætning, da Kvarteret er i meget stærk Opkomst. Nærmere ved at indsende Billet mrkt. **„6754"** til **L. Chr. Nielsens Ann.-Bur.,** Købmagergade 63, København K.

Min Kolonialforretning,

Hjørneejendom i Randers, meget central, er, grundet paa Overtagelse af større, til Leje straks eller til April Flyttedag. Ejendommen eventuelt til Salg. Billet mrkt. „Kolonialforretuing", modt. **Chr. Andersens Ann.-Bur., Randers.**

En udmærket

Kolonial- og Grovvareforretning

med Købmandsgaard i en østjysk Købstad, Omsætning ca. 350,000 Kr., kan faas billig, naar Handel kan ske snart.

En do. paa Sjælland, Omsætning 200,000 Kr., begge gamle og fine Forretninger. Alt nærmere ved **I. C. Israelsens Efterfølger,** Horsens. Telefon Nr. 489.

Kontant Kolonialforretning.

Fortrinligt egnet og godt beliggende Lokale til saadan Forretning, der endnu ikke findes i Byen, kan faas til Leje paa Torvet.

Sagfører **Eli Harder,** Rudkøbing.

Butik i Charlottenlund

ved København,

paa bedste Forretningsstrøg, tæt ved Jernbanestationen, i mange Aar benyttet af **Magasin du Nords Udsalg,** er til Leje, **samlet eller delt,** ved Henvendelse til Overretssagfører **Chr. Olsen,** Raadhusstræde 5, København.

I Kolding,

Moderne Butik med gode Lagerforhold, godt beliggende og egnende sig for enhver Forretning, kan faas til Leje straks eller senere.

Jakob Brems,
Rendebanen, Kolding.

En 1. Klasses

Isenkram- og Støbegodsforretning

er paa Grund af svageligt Helbred til Leje for en længere Aarrække fra 1. Maj 1916.

En dygtig Forretningsmand (helst oplært Isenkræmmer) med en Driftskapital af mindst 15,000 Kr. kan komme i Betragtning. En troende Mand foretrækkes.

Nærmere ved Henvendelse til Isenkræmmer **Nielsen,** Gjørding St., inden 15. Februar.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25, 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 4. | 15. Februar 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Sylte pulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

Wørning & Petersens Xeroform Sæbe

H. Steensens Vegetaria Margarine

Anbefal Maggi's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1. Tlf. 113	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. (Tlf. 3131		
Central Afd.	Chr Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Charles V. Nielsen	Lille Madsegade 77, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Kongensgade	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	W. Strarup	Poul Lieberkind	W. Strarup	Poul Lieberkind.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	H. M. Johansen	S. Lindahl Stjernegade	Caritta Jørgensen	Stengade 47.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	A. Lorensen	A. Steengaard.
Hillerød	Alfred Petersen	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holstebro	C. C. Knudsen	Højskolehjemmet	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Carl Christensen	Villa „Lundhøj".
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1. 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	H. Larsen	Østergade, Rudkøbing.
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	Oscar Juhlert	Nakskov Tømmerhandel. A/S.	Anton E Pedersen	Søndergade 34.
Nib	A. Becn	Valdemar Sørensen	M Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A Wilde	Preben Belschner	Sparekassen
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Vittrup Andersen	Martin Leffers.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Roland Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A Heegaard-Hansen, Onsbjerg.	H. R Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Poul Rodian	Chr. Boas.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Ch. Hansen-Møller	Skattergade.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald Clemmensen	Hansine Thomsen	Torvet.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	Einar Andersen	Chr. Reimer	J Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.
Vordingborg	N. Juel Jensen	Hans Jespersen	R. Krogh	Johs. Nytofte

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.
Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Korrespondentskolen
Østerbrog. 27 (v. Triangl.) Øbro: 3355

Korrespondent-
og alm. Sprog-Kursus i
Engelsk - Fransk - Tysk - Italiensk
og **Russisk.**
Bogholderi - Stenografi - Maskinskrivning.
Oversættelser.

Nehms Kursus,

Amagertorv 31. Enkelt Fag à 10 Kr. Handelskursus fra 25—85 Kr. Plads anvises. Kontorskrift, Maskinskrivning, Stenografi, Regning, Bogholderi, Sprog. Forlang Program. Telf. Byen 4090. Indtegn. Kl. 8—10.

Nye Kursus.

3 Mdr.s Kontorskrift, Regning og Bogholderi **12 1/2 Kr.**
4 Mdr.s i ovennævnte Fag samt Stenografi og Maskinskrivning **17 1/2 Kr.**
6 Mdr.s i alle ovennævnte Fag samt Tysk og Engelsk **35 Kr.**
Indm. **9—2** og **5—7.**

Kjøbenhavns Handels- og Skriveinstitut.
76, Nørrebrogade 76. — Telefon Nora 876 x.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

God Cigar

à 6 Øre - pr. 100 Stk. Kr. 5.50

—— Frit tilsendt ——

Direkte fra:

G. Bornebusch, Charlottenlund

Butik til Leje.

Paa Byens bedste Forretningsstrøg i Viborg er en Butik, 7×15 Alen, med Kontor, Udstillingskælder m. v. at faa til Leje. For Tiden benyttet til Herreekvipering.

Henvendelse til Murermester **V. Cortsen,** Viborg.

Købmandsforretning

til Salg.

Den afdøde Købmand Holger Bendtzen tilhørende, i en Aarrække drevne Købmandsforretning ved Gudumholm St. paa Aalborg-Hadsund Banen med dertil hørende Beboelse, Have, Tømmerplads, Pakhuse m. v. er billig til Salg, naar Handel kan ske straks.

Henvendelse sker til Sagførerne cand jur. **W. Bierberg** og **Gorm Bremmer,** Boulevarden 11, Aalborg.

Butik til Leje

i Jægersborg Allé 5.

En eleg. og moderne udstyret Butik med stor Spejlglasrude, Bagv. og Lagerkælder er billig til Leje paa det **aller** bedst beliggende Sted i Jægersborg Allé straks eller til April Flyttedag.

Anvises fra Viceværten, Jægersborg Allé 5, 1.

Butik til Leje

ved Østerbrogade.

En meget stor, yderst eleg. og moderne udst. Butik med 2 meget store Spejlglasruder, 2 store Bagv., meget stor, høj og lys Kælder er til Leje straks el. til April Flyttedag. Kan ogsaa deles til 2 Butiker.

Anvises fra Ejendomskontoret **Trianglen 4,** Mezz., København, Telf. 5755, fra 10—3.

Østerbrogade 64, Butik m. Bagværelse

straks til Leje. 1500 Kr. Anv. **Rosenvænget 2,** 1. Sal, København.

Butik i Charlottenlund

ved København,

paa bedste Forretningsstrøg, tæt ved Jernbanestationen, i mange Aar benyttet af **Magasin du Nords Udsalg,** er til Leje, **samlet eller delt,** ved Henvendelse til Overretssagfører **Chr. Olsen,** Raadhusstræde 5, København.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anvises **Østerbrogade 78,** 1. Sal, København. Telefon **Central 4257.**

Hjørnebutik,

Gl. Kongevej 135, København, med Beboelse til Leje. Wilh. F. Christensen, Gamle Kongevej 135 A, Stuen, efter 4.

Hjørnebutik,

Stort Lokale (3 Vinduer) med eller uden Beboelse, beliggende i et godt befol et Kvarter, er til Leje paa meget billige Betingelser. Kan ogsaa udlejes til lettere Fabriksvirksomhed, Cigarfabrikation el. lign.

Anvises **Holger Danskesvej 92,** 2. Sal th., København.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25. 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Jre og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 5. | 1. Marts 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier

er altid det bedste.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Delor Cognac fra **1,50** Btl.

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1. Tlf. 113	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Central Afd.	Chr Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	S. Petersen Sillehoved, Rønne.	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	W. Strarup	Poul Lieberkind	W. Strarup	Poul Lieberkind.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Carl Jensen	Bjergegade 7	Caritta Jørgensen	Stengade 47.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	A. Lorensen	A. Steengaard.
Hillerød	Alfred Petersen	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holstebro	C. C. Knudsen	Højskolehjemmet	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Carl Christensen	Villa „Lundhøj".
København	Martin Pedersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	H. Larsen	Østergade, Rudkøbing.
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	Oscar Juhlert	Nakskov Tømmerhandel. A/S	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Preben Belschner	Sparekassen
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Vittrup Andersen	Martin Leffers.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Roland Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Poul Rodian	Chr. Boas.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Ch. Hansen-Møller	Skattergade.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald. Clemmensen	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	Einar Andersen	Chr. Reimer	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.
Vordingborg	N. Juel Jensen	Hans Jespersen	R. Krogh	Johs. Nytofte

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1ª Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Købmandsskolens
etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette,

Fiolstræde 44, København, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til strax at optages i Dagskolen.

Minimumalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.

(2-aarig Skole med Realexamen som Grundlag).

Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.

Oplysninger gives af Forstander L. Jacobsen, **Fiolstræde 44, København.**

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus.
Telefon 1883.

Forstander: Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1ste Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. April til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Tlf. 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarkursus. **Forlang Program** og Skema til Slatsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

God Cigar

à 6 Øre - pr. 100 Stk. Kr. 5.50

—— Frit tilsendt ——

Direkte fra:

G. Bornebusch, Charlottenlund

Korrespondentskolen
Østerbrog. 27 (v. Trianglen) Øbro 3355

Korrespondent-
og alm. Sprog-Kursus i
Engelsk - Fransk - Tysk - Italiensk
og **Russisk.**
Bogholderi - Stenografi - Maskinskrivning.
Oversættelser.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Butik i Charlottenlund

ved København,

paa bedste Forretningsstrøg, tæt ved Jernbanestationen, i mange Aar benyttet af **Magasin du Nords Udsalg,** er til Leje, **samlet eller delt,** ved Henvendelse til Overretssagfører **Chr. Olsen,** Raadhusstræde 5, København.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anvises **Østerbrogade 78,** 1. Sal, København. Telefon **Central 4257.**

Stor Hjørnebutik.

Paa en Hovedgade i Randers er en meget stor Butik (ca. 1000 □ Al. Gulvflade og stor Façade) til Leje til Oktober Flyttedag eller muligvis før. I Butiken har i de sidste tyve Aar et landskendt Firma drevet en meget stor en gros & en detail Forretning og flytter paa Grund af Ejendomskøb.

Henvendelse til **V. Jensen,** Højskole-Hotellet Randers.

Butik i Hadsund

med Lejlighed til Hovedgaden er til Leje til 1. Maj ved Henvendelse til **K. Buus,** Hadsund.

Butik til Leje.

En stor Butik med Kontor og Pakrum samt en 4 Værelsers Lejlighed i min Hjørneejendom midt i Kjellerup By er at faa til Leje fra 1. Maj ved Henvendelse til

Gmd. **A. Bach,**
Almtoft pr. Kjellerup.

NB. Butiken kan ogsaa deles til mindre Butiker.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25, 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 6. 15. Marts 1916. 16de Aarg.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.
J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.
M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monacq", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Sylteppulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE
C. J. CARGE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nømmensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"
Frederiksværk	W. Strarup	Poul Lieberkind	W. Strarup	Poul Lieberkind.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Carl Jensen	Bjergegade 7	Caritta Jørgensen	Stengade 47.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	A. Lorensen	A. Steengaard.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holstebro	C. C. Knudsen	Højskolehjemmet	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Johs. Petersen	Fiskergade 6.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	Eliot Magnussen	K. F. U. M.
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	Oscar Juhlert	Nakskov Tømmerhandel. A/S	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Vittrup Andersen	Martin Leffers.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Ch. Hansen-Møller	Skattergade.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald. Clemmensen	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.
Vordingborg	N. Juel Jensen	Hans Jespersen	R. Krogh	Johs. Nytofte

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste herl Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Købmandsskolens
etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette,

Fiolstræde 44, København, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til strax at optages i Dagskolen.

Minimumalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15 1/2 Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.

(2-aarig Skole med Realexamen som Grundlag).

Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.

Oplysninger gives af Forstander L. Jacobsen, **Fiolstræde 44, København.**

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus.
Telefon 1883.

Forstander: Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1ste Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. April til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Tlf. 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarkursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Friplads (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

God Cigar

à 6 Øre – pr. 100 Stk. Kr. 5.50

—— Frit tilsendt ——

Direkte fra:

G. Bornebusch, Charlottenlund

Korrespondentskolen
Østerbrog. 27 (v. Trianglen) — *Øbro: 3355*

Korrespondent-
og alm. Sprog-Kursus i
Engelsk - Fransk - Tysk - Italiensk
og **Russisk.**
Bogholderi - Stenografi - Maskinskrivning.
Oversættelser.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Store Chancer
for en driftig Forretningsmand.

En flot Butik med buede Spejlglasruder, Butiksinventar og med eller uden Lejlighed, er beliggende paa Tranebjergs Hovedstrøg ved Siden af Biografteater. Egner sig særlig til Isenkram, Galanteri eller Uhrmager, der vil føre Sølv- og Guldvarer, Flensborglager eller **Special-Herreekvipering. Benyt Chancen.**

Peter Olsen, Samsø.

En gammel Kolonialforretning

i en østjydsk Kjøbstad ønskes udlejet eller solgt, grundet paa Ejerens fremrykkede Alder. Oplysninger gives ved Henvendelse til **Ths. Thomsen,** Tversted pr. Sindal, Telf. Tversted Nr. 5.

Butik til Leje.

Paa Byens bedste Forretningsstrøg i Viborg er en Butik 7×15 Alen, med Kontor, Udstillingskjælder m. v. at faa til Leje. Har været benyttet til Herreekvipering. Aarlig Leje 1000 Kr.

Henvendelse til Murermester **V. Cortsen,** Viborg.

Stor Butik paa Vesterbrogade,

2 store Udstillings-Vinduer straks til Leje. Henv. **Westend 4,** København, Telefon 8689.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anvises **Østerbrogade 78,** 1. S. Kbhvn. Telefon Central 4257.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25. 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Øre og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 7. 1. April 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.
J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.
M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co
Elisabethomindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE
C. J. CARØE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Delor Cognac fra **1,50** Btl.
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Frederikstorv 1, 1	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Hans Brogesgade 37.
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	Oscar Ryvald	Frederik Hansen	Oscar Ryvald	Frederik Hansen.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandsk Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	H. J. Jensen	Harry Jacobsen.
Holstebro	C. C. Knudsen	Højskolehjemmet	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Johs. Petersen	Fiskergade 6.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5, Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Ingerslev Jensen	J. C. Møllers Eftf.	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	Oscar Juhlert	Nakskov Tømmerhandel. A/S.	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	John. Pedersen	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	K. Ramsing Jensen	Andelsslagteriet	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	William Nielsen	Sophus Sørensen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	M. M. Andersen	Resen pr. Struer	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Ch. Hansen-Møller	Skattergade.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Chr. Barsøe	Vald. Clemmensen	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.
Vordingborg	N. Juel Jensen	Hans Jespersen	R. Krogh	Johs. Nytofte

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Købmandsskolens
etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette,

Fiolstræde 44, København, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til strax at optages i Dagskolen

Minimumalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15 1/2 Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.

(2-aarig Skole med Realexamen som Grundlag).

Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.

Oplysninger gives af Forstander L. Jacobsen, **Fiolstræde 44, København.**

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus.
Telefon 1883.

Forstander: Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1ste Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. April til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Tlf. 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarkursus. **Forlang Program** og Skema til Slatsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Ansøgninger om Understøttelse maa indsendes inden 1. Maj d. A. til Hjemstedets By- eller Sogneraad.

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Landbrugslotteriet

bortspiller halvaarlig 25000 Gevinster til
Værdi 1 Million 132,670 Kr.
Trækkes den 12. og 13. April.
1/1 Lod Kr. 1,20. 1/2 Lod 70 Øre.

Kjøbmandsforretning med Ejendom til Salg.

Den af afd. **Kjøbmand Valdemar Møller i Skanderborg** i ca. 23 Aar drevne blandede Forretning er med Ejendom **meget billig til Salg paa favorable Vilkaar,** naar Handel kan ske **snarest.** Forretningen omfatter Kolonial, Korn, Foderstoffer, Markfrø, Kul, Støbegods samt **eneste Jærn- og Staalforretning** i Skanderborg. Samlet Omsætning ca. 234,000 Kr. Areal 13,000 □-Al. Ejendomskyld 40,000 Kr. Nærmere ved Henvendelse til Ejerinden Fru **Sophie Møller,** eller til Kjøbmand **Carl Laursen,** Aarhus.

Forretning til Salg.

Den af Undertegnede i 3 Aar med stadig stigende Omsætning drevne Forretning er til Afstaaelse 15. April eller senest 1. Juni mod Overtagelse af Varelager og Inventar paa Grund af større Forretnings Overtagelse. **M. Kjær,** Kongsvang pr. Aarhus. Tlf. Nr. 3163.

Stuebutik, Skyggesiden,

Glostrup—Roskildevej, god Beboelse, stort Lagerrum, indlagt Vand, Gas, elektrisk Lys, godt beliggende saavel for By- som Landhandel, tilleje April Flyttedag. **Krogh Jensen,** Glostrup. Tlf. 80.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anvises **Østerbrogade 78,** 1. S. Kbhvn. Telefon Central 4257.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25, 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik „ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 8. 15. April 1916. 16de Aarg.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A. Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Delor Cognac fra **1,50** Btl.
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	Chr. Aggerholm	A/S Winther & Andersen	C. Larsen	Andelsslagteriet.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Else Nissen	Borgergade 70.
Fredericia	E. Nommensen	Chr. Lund	Jens O. Jensen	P. Spangs Eftf.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"
Frederiksværk	Aage Christensen	K V. Ammitzbøll	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Køben havnsvejen.
Hjørring	H. Heia	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	Einar Eriksen	Højskolehjemmet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 889.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	Johs. Petersen	Fiskergade 6.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Jensen	Chr. Neve	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	Oscar Juhlert	Nakskov Tømmerhandel. A/S.	Anton E. Pedersen	Søndergade 34.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	M. Hald	M. Staun.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	P. E. Andersen	„Søborghus"	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 97.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	F. Brochmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8.
Rødby	K. Christiansen	A. G. Larsen	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Krogh	C. M. Christansen, Østergade	Chr. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	Viggo Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	Frederik Pallesen	T. V. Jensens Sønner	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Skattergade	Ch. Hansen-Møller	Skattergade.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	H. Chr. Ottesen	Møllevej 92.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13	Michael Nielsen	Jernbanegade 1, 1.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

E·D B·F

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"

Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",

Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Købmandsskolens etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette,

Fiolstræde 44, København, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til strax at optages i Dagskolen

Minimumalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15 1/2 Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Skole med Realexamen som Grundlag).

Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.

Oplysninger gives af Forstander L. Jacobsen, **Fiolstræde 44, København.**

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus.
Telefon 1883.

Forstander: Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1ste Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Novbr. indsendes til Handelsministeriet inden 15. Maj. Skema faas paa Skolen. **Bestyrelsen.**

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Tlf. 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarkursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Ansøgninger om Understøttelse maa indsendes inden 1. Maj d. A. til Hjemstedets By- eller Sogneraad.

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Landbrugslotteriet

bortspiller halvaarlig 25000 Gevinster til

Værdi 1 Million 132,670 Kr.

Trækkes den 12. og 13. April.

1/1 Lod Kr. 1,20. 1/2 Lod 70 Øre.

Butik tilleje,

over 100 Kv. Al. med tilsvarende Baglokaler og Kontorer i en stor, centralt beliggende Ejendom, i hvis Gaard holder mange Landboere, er billigt tilleje. Egner sig særligt for Kolonialvareforretning.

I. Tholander, Rønne.

Valby.

God Hjørnebutik med 2 Udstillingsvinduer, gode Kælderlokaliteter og Beboelse tilleje straks. **Valborg Allé 11,** ved Sporvejsremisen i Valby. Telefon **Valby 451 y.**

Butik

tilleje straks. Hotel „Cosmopolite", **St. Kongensgade 1,** København, anviser.

Stue-Butik

med Baglokaler og Kældere

tilleje fra Juli eller Oktober,

St. Kongensgade 76, København.

Vinhandelen anviser. Leje Kr. 1000 halvaarlig.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25. 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 9. | 1. Maj 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A. Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Beier Nørgaard	Skolegade 12.
Fredericia	O. Madsen	C. Olsen Holmelund	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederikssund	E. Nicolaysen	Villa „Ekko"	E. Nicolaysen	Villa „Ekko".
Frederiksværk	Aage Christensen	K V. Ammitzbøll	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Camilla Christensen	Fredensgade 2.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Niels Eriksen.	H. Bay Jensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	Karl Sørensen	Østergade 1, 3	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brænderup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	Carl P. Lauritsen	Brdr. Johansen	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Frk. Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Krogh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade
Skanderborg	Viggo Alfast.	Peder Hansen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	Frederik Pallesen	T. V. Jensens Sønner	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Købmandsskolens
etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette,

Fiolstræde 44, København, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til strax at optages i Dagskolen

Minimumalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15 1/2 Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Skole med Realexamen som Grundlag).

Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.

Oplysninger gives af Forstander L. Jacobsen, **Fiolstræde 44, København.**

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus.
Telefon 1883.

Forstander: Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1ste Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Novbr. indsendes til Handelsministeriet inden 15. Maj. Skema faas paa Skolen. **Bestyrelsen.**

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Tlf. 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarkursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Ansøgninger om Understøttelse maa indsendes inden 1. Maj d. A. til Hjemstedets Bye- eller Sogneraad.

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Butik

tilleje straks. Hotel „Cosmopolite", **St. Kongensgade 1,** København, anviser.

God Landforretning.

En 1. Kl.s Kolonial- og Foderstofforretning ved en fynsk Station med gode Udviklingsmuligheder, nye Bygninger, Magasin ved Banespor, indlagt Petroleumsmotor, Valseværk og Kagebrækker, er til Salg straks grundet paa Ejerens stadige Indkaldelse.
Anvises af **C. Kjellerup**, Odense.

Butik.

En god Butik, ca. 12×7 Al., med Baglokaler, er billig til Leje straks eller senere paa en af Byens Hovedgader. Butiken kan eventuelt deles til 2 mindre. **Chr. Riegels**, Viborg.

I Fredericia, paa Byens bedste Strøg, er

to Butiker

til Leje. Passende til alt, kun ikke Herreekviperings- og Materialhandel, da saadan forefindes i Ejendommen.
Henvendelse til Fotograf **Christensen**, „Etlarhus".

Kronprinsensg. 13, Kbhvn.

Hjørnebutik paa indtil ca. 300 Kv.-Alen og 2 andre Butiker er til Leje. Kan indrettes efter Lejerens Ønske. Nærmere ved Overretssagfører Steglich Petersen, Købmagergade 11, København.

Detailforretning,

Landskrona Tvergade 13, København,
anvises til Leje fra Flyttedag fra Uhrmagerbutiken, Landskronagade 29, København. Telefon 9414.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25. 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 10. 15. Maj 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.
J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.
M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Sylteppulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger
MAGGI 5 Øre

CINGALLA-THE
C. J. CARØE's IMPORT

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Vestergade 8, 1. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Beier Nørgaard	Skolegade 12.
Fredericia	O. Madsen	C. Olsen Holmelund	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Christian Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8-9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Niels Eriksen.	H. Bay Jensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brænderup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	Carl P. Lauritsen	Aagade 8	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe	Asmus Martens jun.	Ringe.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	Poul Christensen	V. Preuss	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Frk. Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Krogh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	Viggo Alfast.	Peder Hansen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	Frederik Pallesen	T. V. Jensens Sønner	J. C. I. Fæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste herl Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Købmandsskolens
etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette,

Fiolstræde 44, København, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til strax at optages i Dagskolen

Minimumalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.

Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.** Ansøgninger om Fripladser indsendes **inden 15. Juni.**

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus.
Telefon 1883.
Forstander: Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1ste Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Novbr. indsendes til Handelsministeriet inden 15. Maj. Skema faas paa Skolen. **Bestyrelsen.**

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Tlf. 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarkursus. **Forlang Program** og Skema til Slatsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Ansøgninger om Understøttelse maa indsendes inden 1. Maj d. A. til Hjemstedets By- eller Sogneraad.

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Dekoratører-Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Butik til Leje i Sværtegade,

lige ved Hjørnet af Pilestræde. Den kan indrettes efter Lejerens Ønske. Anvises fra Pilestræde 40, 4. Sal, og Kontrakt afsluttes med Overretssagfører Torp, Raadhusstræde 3, København. Telef. 4907 og 4928. Bevogtes af Dansk Nattevagt.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Valby.

God Hjørnebutik med 2 Udstillingsvinduer, gode Kælderlokaliteter og Beboelse, tilleje straks. **Valborg Allé 11**, ved Sporvognsremisen i Valby, København. Telefon **Valby 451 y.**

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78**, 1. Sal, **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Frederiksberg.

Paa et fortrinligt Forretningsstrøg er ledig Oktober Flyttedag en stor Hørkrambutik med Beboelse. Aarlig 1200.
Sagfører **Bispeskow**, Chr. IX.s Gade 6, København.

Nøjsomhedsvej.

Butiker, egnede til

Koloniallager

og

Konfektionsforretning

er tilleje straks og til Oktbr. Flyttedag. Anv. **Kirsteinsgade 11**, 2. Sal, **København.** Telefon **Øbro 1933 y.**

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

FRU THEA HANSENS PENSIONAT
anbefales d'Herrer Handels- & Kontormedhjælpere.
Nygade 25. 2. — Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

CARL SCHULTZE.
Fineste Cigarer og Cigaretter af kendte Mærker.
Telefon 33. MARIBO.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 11. 1. Juni 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE

DANSK ARBEJDE

WORNING & PET ERSENS XERO FORM SÆBE

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE

C. J. CARØE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Delor Cognac fra **1,50** Btl.
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Beier Nørgaard	Skolegade 12.
Fredericia	O. Madsen	R. Møller Jensen	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Christian Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30. Tlf. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Niels Eriksen	H. Bay Jensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	Carl P. Lauritsen	Aagade 8	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Petersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Frk. Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Krogh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	Viggo Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	Frederik Pallesen	T. V. Jensens Sønner	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.

Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.** Ansøgninger om Fripladser indsendes **inden 15. Juni.**

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Folkehøjskolen
for
unge Handelsmedhjælpere
„Købmandshvile"
Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Ansøgninger om Understøttelse maa indsendes inden 1. Maj d. A. til Hjemstedets By- eller Sogneraad.

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig,

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78**, 1. Sal, **Kbhvn.**
Telefon **Central 4257.**

Hjørnebutik

med 2 Værelser, Køkken, Kælder med Afløb, er tilleje straks eller senere. Anvises **Rothesgade Nr. 11, København.**

Kronprinsensg. 13.

Hjørnebutik paa indtil ca. 300 Kv.-Alen og 2 andre Butiker er tilleje. Kan indrettes efter Lejerens Ønske.

Nærmere ved Overretssagfører Steglich Peterser, Købmagergade 11, København.

Forretning søges

(Træhandel eller god Kolonialhandel).
3000 Kr. kan udbetales. Ved Breve maa der vedlægges Porto.
J. Christensen, Søndergade 44, Aarhus. Tlf. Nr. 2918.

Mølleri og Kornhandel.

De af Hadsten Mølles Udsalg i flere Aar benyttede Lokaler i „Heimdal", Hobrovej 1 i Randers, bestaaende af Butik, Kontorer og Mølleri med alle dertil hørende Maskiner, Elektromotor m. v. samt stor Pakhusplads, kan faas tilleje til Oktober Flyttedag, eventuelt før. Henvendelse til Murermester **Carl Jensen, Randers. Tlf. 420.**

Frederiksberg.

Paa fortrinligt Forretningsstrøg, lige ved **Godthaabsvej**, er ledig Oktober Flyttedag en stor Hjørnebutik med Beboelseslejlighed, passende for Hørkræmmer eller Urtekræmmer. Aarlig 1200 Kr.
Sagfører Bispeskow, Christian IX.s Gade 6, København.

Hjørnebutik med 3 store Ruder, **Holmbladsgade 31, København**, i flere Aar drevet Urtekramforretning i Butiken. Egner sig ogsaa til Herreekvipering, Møbelforretning m. m.; tilleje April Flyttedag 1916. Anvises **Halgreensgade 2, 1.**

Butik tilleje.

Butiken paa Hjørnet af Kattesundet 18 og Lavendelstræde, hvor der i flere Aar har været drevet Viktualieforretning er, med tilhørende Beboelseslejlighed, tilleje fra Oktober Flyttedag eller forinden. Eventuelt kan Forretningen medfølge. Man bedes henvende sig til Overretssagfører **Oluf Heise, Nørregade 39, København.**

Butik,

egnet til **Cigar-** og **Kioskforretning** er tilleje **straks.** Anvises **Slagelsegade 11, 1. Sal.**

Butik, Søndergade 4-6,

Aarhus, tilleje til Oktober Flyttedag.
Anvises af **A. Nielsen, 2. Sal.**

Studiestræde 34,

ved Raadhuspladsen. København, tilleje en Stuebutik med tilstødende Lagerrum straks eller senere.
Anvises fra **O. Hansen, Tlf. 613** og **1317.**

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

(Helsingør.)

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

LEMVIG.

L. WINTHERS
Barber- og Frisørsalon
anbefales D'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

VEJLE.

Koncertsalens Varieté og Restauration
anbefales.

Missionshotellet GRAND.
Byens største Hotel.
Al Nutidens Komfort.
Moderate Priser.

VIBORG.

Drik „ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 12. 15. Juni 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brøndersiev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Beier Nørgaard	Skolegade 12.
Fredericia	O. Madsen	R. Møller Jensen	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll	Aage Christensen	K. V. Ammitzbøll.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Møller	Andelsslagteriet.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	N. Vagner Petersen	Banken.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	A. Chr. Møller	Conrad Andersen.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	V. Langhoff	Søndergade 20	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Niels Eriksen	H. Bay Jensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	And. Olesen	Jernbanegade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	Carl P. Lauritsen	Aagade 8	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-værk.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Krogh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	Herlev Herlevsen	P. Petersen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	Anton Petersen	A/S. J. C. Strudsberg	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	Frederik Pallesen	T. V. Jensens Sønner	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 1?. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste herl Landet.

Anbefal

„ODIN"

Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",

Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.

Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.** Ansøgninger om Fripladser indsendes **inden 15. Juni.**

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Ansøgninger om Understøttelse maa indsendes inden 1. Maj d. A. til Hjemstedets Bye- eller Sogneraad.

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Talalfabet

for Vinduespyntere. Praktiske og letmalende Tal til Vinduesskilte faas ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.

C. Christensen. Torvet, Hjørring.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78,** 1. Sal, **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Hjørnebutik

med 2 Værelser, Køkken, Kælder med Afløb, er tilleje straks eller senere. Anvises **Rothesgade Nr. 11, København.**

Hjørnebutik med 3 store Ruder, **Holmbladsgade 31, København,** i flere Aar drevet Urtekramforretning i Butiken. Egner sig ogsaa til Herreekvipering, Møbelforretning m. m.; tilleje April Flyttedag 1916. Anvises **Halgreensgade 2, 1.**

Butik,

hvor der i flere Aar har været Kolonialforretning, kan faas til Leje straks eller Oktbr. Flyttedag. Overtagelse af Varelager er ingen Nødvendighed. Anv. **Østerbrogade 6, 1. Sal th., København.**

1 à 2 Butiker

i **Jægersborg Allé i Charlottenlund** — paa det bedste Strøg — bliver ledig til Oktober Flyttedag d. A. Butikerne har i en lang Aarrække været benyttet til Isenkramforretning. Anvises af Hr. Quist, Jægersborg Allé 28, 1. Sal, og Kontrakt afsluttes med

Overretssagfører Torp,
Raadhusstræde 3, København.

Butik med 2 store

Udstillingsvinduer, 1 Værelse, Kammer og Køkken, tilleje straks for 500 Kr. halvaarlig. **Ryesgade 77, København.**

Værnedamsvej 17,

Københavns. Butik med Bagværelse, Oktober, 1700 Kr. Anv. 17, Mez.

Hjørnebutik med 3 store Ruder, **Holmbladsgade 31,** København, i flere Aar drevet Urtekramforretning i Butiken. Egner sig ogsaa til Herreekvipering, Møbelforretning m. m., tilleje April Flyttedag 1916. Anv. Halgreensgade 2, 1. Sal

Stuebutik.

2 Butikslokaler, 3 Værelser og Køkken, høje, lyse Lagerkældere med Afløb, anvises tilleje Oktober Flyttedag, Gl. Kongevej 19, København, Kolonialhandelen.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser.**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
Sør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 13. 1. Juli 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.
J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.
M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORKING & PET EASERS
XEBO FORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
MARGARINE

Anbefal
MAGGI's
Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE
C. J. CARØE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 12.
Fredericia	O. Madsen	R. Møller Jensen	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Hans Gjerding.	L. Larsen, Strandgade	Hans Gjerding	L. Larsen, Strandgade.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Viggo Jakobsen	J. Chr. Schibsbye
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	A. Chr. Møller	H. C. Petersensvej.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	Harald Petersen	Søndergade 12	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Niels Eriksen.	H. Bay Jensen	Jens Jensen	Chr Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Becn	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35
Næstved	Carl P. Lauritsen	Aagade 8	Carl E. Qvist	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade
Skanderborg	Herlev Herlevsen	P. Petersen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P Pedersen	J Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Max Møller	Gl. Torv 2.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Flæng	Andelsslagteriet	J. C I. Flæng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	V stergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.

Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.** Ansøgninger om Fripladser indsendes **inden 15. Juni.**

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Folkehøjskolen
for
unge Handelsmedhjælpere
„Købmandshvile"
Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans
Kraft-Skurepulver
koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Talalfabet

for Vinduespyntere. Praktiske og letmalende Tal til Vinduesskilte faas ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.

C. Christensen. Torvet, Hjørring.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78**, 1. Sal, **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Landkøbmandsforretning til Salg.

En solid, meget indbringende Landkøbmandsforretning til Salg. Beliggenhed 6 km fra Station, 23 km fra København, i et særdeles sundt og købedygtigt Opland og uden nævneværdig Konkurrence. Store, rummelige, moderne Bygninger, 3 Heste og rigeligt med Vogne. 18 HK. Motor til Formaling af Foderstoffer. Omsætning sidste Aar 246,000 Kr., deraf 90,000 i alm. Butiksvarer, Resten Foderstoffer, Kul og Kunstgødning. Forretningen dreven siden 1878 af samme Familie og i stadig Udvikling. Forretning, Bygninger, Inventar og Befordringer sælges for den billige Pris 45,000 Kr. Udbetaling 25,000. Varelager efter Overenskomst med solid Køber. Billet mrk. 4264 modtager **Sylvester Hvids Bureau**, Nygade 7, København.

Frugtforretn. paa befærdet Hovedgade

afst. straks f. 1200 Kr., som er bill. 2 Frugtautomater, stor moderne Vægt m. m. samt Varer. Leje 1000 Kr., pæn Stuebutik, udmærket beliggende, Oms. f. T. ca. 320 Kr. **ugtl.**, kan nu i Sæsonen forøges til mindst 500 Kr. **ugtl.** Her er en udm. Levevej. Anv. gratis for Køberen. Kt. Sofiev. 27 A, St., København, 1—3 dagl.

Butik til Leje i Pilestræde 29.

Kan faas straks eller senere og indrettes efter Lejerens Ønske. **Anvises Pilestræde 29, 3. th. og af Overretssagfører Oluf Bay, Niels Hemmingsensgade 9, København. Tlf. Central 6722.**

Grundet paa Alderdom er den af mig i god Drift i 50 Aar drevne Købmandshandel (Manufaktur og Kolonial) til Salg. Bygningerne er som nye og godt vedligeholdte. Rummelig Gaardsplads, Stald og Have. Indkørsel fra 2 Sider. Reflekterende bedes henvende sig til Ejeren, R. L. Mikkelsen, Ærøskøbing.

Butik,

hvor der i flere Aar har været Kolonialforretning, kan faas tilleje straks eller Oktober Flyttedag. Overtagelse af Varelager er ingen Nødvendighed. Anv. **Østerbrogade 106, 1. Sal th.**

Stuebutik.

2 Butikslokaler, 3 Værelser og Køkken, høje, lyse Lagerkældere med Afløb, anvises tilleje Oktober Flyttedag, Gl. Kongevej 19, København, Kolonialhandelen.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Moderate Priser

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik „ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 14. 15. Juli 1916. 16de Aarg.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE
C. J. CARGE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mostl	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Hans Gjerding.	L. Larsen, Strandgade	Hans Gjerding	L. Larsen, Strandgade.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Viggo Jakobsen	J. Chr. Schibsbye.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	A. Chr. Møller	H. C. Petersensvej.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
Københavnn	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Eliot Magnussen	K. F. U. M. Rudkøbing
Lemvig	Harald Petersen	Søndergade 12	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Niels Eriksen.	H. Bay Jensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	John. Pedersen	Vesterbro 97	Max Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-værk.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	Herlev Herlevsen	P. Petersen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Max Møller	Gl. Torv 2.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.

Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.** Ansøgninger om Fripladser indsendes **inden 15. Juni.**

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Folkehøjskolen
for
unge Handelsmedhjælpere
„Købmandshvile"
Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Talalfabet

for Vinduespyntere. Praktiske og letmalende Tal til Vinduesskilte faas ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.

C. Christensen. Torvet, Hjørring.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78,** 1. Sal, **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Købmandsforretning,

Omsætning i Kolonial ca. 60,000 Kr., Foderstof ca. 90,000 Kr. Pris 21,000 Kr., Udbetaling 12,000 Kr. Tilsalg straks eller senere ved **Chr. C. Jørgensen, Dianalund St.**

Nørre-Vissing Kro og Købmandshandel

til Salg eller Magelæg. 1. Kl.s Forretning. Smukt beliggende ved Skov og Sø. **J. Sørensen, Nr.-Vissing pr. Skanderborg.**

Nørager St.

Min blandede Forretning er til Salg. **Johan Chr. Fruergaard.**

Butik til Leje.

En Butik med ca. 37 m² Gulvflade, 2 store Spejlglasruder, et stort Bagværelse og Kælderrum under Butiken, beliggende paa Strøget, er til Leje til Oktober Flyttedag 1916 ved Henvendelse til Arkitekt **Alkærsig, Strømgade, Hjørring.**

Kolonialbutik til Leje

i „Englandshus", Hj. af Englandsgade og Skolegade, vis-à-vis Paladshotellet, fra 1. Oktober 1916 ved Henvendelse til **H. P. Jensen, Exnersgade 17, Esbjerg.**

St. Torv Nr. 6, Aarhus.

I Sparekassens under Opførelse værende Ejendom, St. Torv Nr. 6, bliver en mindre Butik og 4 større Lejligheder (8 Værelser) med Nutidens Bekvemmeligheder, saasom Elevator, Centralvarme, Badeværelse, 2 W. C. m. m., til Leje til April Flyttedag 1917. Tegninger og Oplysninger gives i **Sparekassen, Immervad.** Kl. 10—1 og 4—6.

Butik,

hvor der i flere Aar har været Kolonialforretning, kan faas tilleje straks eller Oktober Flyttedag. Overtagelse af Varelager er ingen Nødvendighed. Anv. **Østerbrogade 106, 1. Sal th.**

Stuebutik.

2 Butikslokaler, 3 Værelser og Køkken, høje, lyse Lagerkældere med Afløb, anvises tilleje Oktober Flyttedag, Gl. Kongevej 19, København, Kolonialhandelen.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarin
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 15. 1. August 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Central Afd.	Chr. Damsgaard	Bruunsgade 24		
Isenkram	K. Pind Michelsen	Ole Rømersgade 94, 1		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne-	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Hans Gjerding	L. Larsen, Strandgade	Hans Gjerding	L. Larsen, Strandgade.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Valdemar Nielsen	Jørgen Storm.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	A. Chr. Møller	H. C. Petersensvej.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing.
Lemvig	Harald Petersen	Søndergade 12	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Flensborg Lager.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	Peter Holm	Vesterbro 110	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	K. Jensen	Aage Hansen, Vestergade.
Skanderborg	Herlev Herlevsen	P. Petersen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Max Møller	Gl. Torv 2.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. J. Thomsen	„Alfa"	J. Lund	Østergade.
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste herl Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.

Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.** Ansøgninger om Fripladser indsendes **inden 15. Juni.**

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Folkehøjskolen
for
unge Handelsmedhjælpere
„Købmandshvile"
Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.

Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Talalfabet

for Vinduespyntere. Praktiske og letmalende Tal til Vinduesskilte faas ved Indsendelse af 50 Øre i Frimærker.

C. Christensen. Torvet, Hjørring.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78**, 1. Sal, **Kbhvn.**
Telefon **Central 4257.**

Butik

med 2 Bagværelser, ogsaa udmærket egnet for Kontor, i Ejendommen Rosensgade 26, lige for Store Torv, er til Leje fra Oktober Flyttedag, evt. tidligere. Henvendelse til **M. Nielsen**, Volden 6, Aarhus.

Butik til Leje.

En Butik, beliggende paa bedste Strøg, hvor der i en længere Aarrække har været og endnu drives Manufakturhandel (ogsaa passende for Trikotage, Herreekvipering etc.), er til Leje til 1. Novbr., **E. Jørgensen**, Søndergade 44, Frederikshavn.

Mølleri og Kornhandel.

De af Hadsten Mølles Udsalg i flere Aar benyttede Lokaler i „Heimdal", Hobrovej 1 i Randers, bestaaende af Butik, Kontorer og Mølleri, med alle hertil hørende Maskiner, Elektromotor m. v. samt stor Pakhusplads, kan faaes til Leje til Oktober Flyttedag, event. før.

Henvendelse til Murermester **Carl Jensen**, Randers. Tlf. 420

Kolonialforretning til Leje.

En lille, god Kolonial-, Viktualie- og Høkerforretning er at faa til Leje for 220 Kr. om Aaret. Den daglige Omsætning ca. 70 Kr.

Nærmere ved **Hans L. Petersen**, Skævinge St. Sjælland.

En stor Butik

kan straks eller til Oktober Flyttedag faaes til Leje i **Frederiksgade 17, Aarhus.**

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 16. 15. August 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethomindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis'

Bagepulvere
Buddingpulvere
Sylte pulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE

DANSK ARBEJDE

WORNING & PLET EFTERS

XEROFORM SÆBE

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 64		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	Georg Jørgensen	Slagteriet.
Bornholm	Alfred Møller	Hammershus, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	E. Fabricius Dahl	Præsteboligen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Hans Gjerding	L. Larsen, Strandgade	Hans Gjerding	L. Larsen, Strandgade.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Valdemar Nielsen	Jørgen Storm.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	A. Chr. Møller	H. C. Petersensvej.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing.
Lemvig	Harald Petersen	Søndergade 12	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	Peter Holm	Vesterbro 110	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	Herlev Herlevsen	P. Petersen	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Max Møller	Gl. Torv 2.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	H. C. Andersen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Anbefal

„ODIN"
Maltekstrakt

og

Maltøl.

Kaffemøllen „Ideal",
Model 1915,

er den bedste og smukkeste, største Formaling, mindste Strømforbrug, Kugleleje overalt. Saavel Kværne som øvrige Maskindele er Præcisionsarbejde.

Tilbud og Overslag gratis.

A/S Kaffemøllefabriken "Ideal".
Skive.

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole, der bygger paa Realeksamen.
Nyt Skoleaar begynder **d. 21. August.**
Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af **Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, København K.**

For Grosserersocietetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Folkehøjskolen
for
unge Handelsmedhjælpere
„Købmandshvile"
Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans
Kraft-Skurepulver
koster 12 Øre Pakken.

Dekoratører - Ekspedienter.

Uundværlig, praktisk og let overskuelig,

Farvesammenstillings-Tabel

tilstilles omg. mod 80 Øre i Frimærker.

N. Hansen, Adelgade 6, Kolding.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **Østerbrogade 78,** 1. Sal, **Kbhvn.**
Telefon **Central 4257.**

Butik med Beboelse,

beliggende centralt i Glamsbjerg, er til Leje straks eller senere. Lokalerne har i over 4 Aar været benyttet til Barberforretning. Egner sig ogsaa for Skotøjsforretning, Modeforretning eller andet Forretningsbrug. Henvendelse til Ejeren, Sognefoged H. C Jacobsen, Tlf. 62, eller Sagfører **Jacob Hansen,** Glamsbjerg, Tlf. 100.

Paa Hovedstrøget i Aalborg

er et stort, lyst Forretningslokale med 2 Udstillingsvinduer til Gaden samt med Lagerrum og Kontor til Leje straks eller fra nærmeste Flyttedag. Henvendelse til Tandlæge **Jacobsen,** Østeraagade Nr. 3, Aalborg.

Koldings fineste og bedst beliggende
Vildt- & Viktualie-Butik

kan faas til Leje straks.

Chr. C. Nielsen,
Vinhandler.

Butik i Lyngby,

Østergade 2, med **Beboelse, Stald** og **Vognport** m. m. er tilleje fra Oktober Flyttedag d. A. Nærmere ved Henvendelse til Sagfører **Fr. Lindberg,** Ny Vestergade 1, København.

Min ved Brørup Station værende

Mølle med Korn- og Foderstofforretning

er paa Grund af indtrufne særlige Forhold straks til Salg paa gunstige Vilkaar. Enkefru **Ebbesen,** Sønderskov Mølle pr. Brørup.

En Butik

med Lejlighed i min Ejendom, beliggende paa Byens bedste Strøg, er tilleje til Oktober eller November.
J. B. Aastrup, Boghandler.
Hadsten. Tlf. 23.

En større Butik

med Beboelse til Leje 1. November. Søndergade 11, Frederikshavn. Ejendommen kan ogsaa købes billigt paa gode Betingelser.
C. G. Bovin.

Butik til Leje.

Hjørnebutiken Vesterbrogade 176 er billigt tilleje til Oktbr. Flyttedag.
Marius Hansen, Bauneallé, Lyngby. Telefon Lyngby 267.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 17. 1. September 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens VEGETARIA MARGARINE

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26II. Kjøbenhavn K

Plantage Rom
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B, Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf 3866.
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 64		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	Georg Jørgensen	Slagteriet.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	P. Rasmussen	Carl Lauritzen.
Bjby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Aksel Vilh. Rasmussen	I. T. Jørgensen	Aksel Vilh. Rasmussen	I. T. Jørgensen.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Helga Hansen	Bymosegaard.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Valdemar Nielsen	Jørgen Storm.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	A. Chr. Møller	H. C. Petersensvej.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing.
Lemvig	R. Holm	Vestergade 8	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nib	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	Peter Holm	Vesterbro 110	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Agnes Mortensen	Mariagervej 47.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-værk.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	E. Westergaard	Valdemar Møller	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Max Møller	Gl. Torv 2.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	K. Dybkjær	Vestergade 36.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	H. C. Andersen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA, KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste heri Landet.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus. Telefon 1883.
Forstander: **Kgl. Translatør J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. Oktober til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Nordjyllands Handelshøjskole,

Rantzausgade 20, Aalborg.

Dagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette. **4. November** nye Hel- og Halvaarskursus. Forlang **Plan** og Skema til **Friplads** og **Statsunderstøttelse** (indtil 480 Kr.) Skolen opnaaede ved sidste Eksamen det **fineste Gennemsnitsresultat** af samtlige jydske Handelsdagskoler.

Telefon 1400. **Julius Møller,** cand. mag.

Lagermans Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Telefon 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November optages Elever til Hel- og Halvaarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**)

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.**
Telefon **Central 4257.**

Detailforretning til Afstaaelse,

centralt beliggende og komfortabel og solig Ejendom med Nutids-Bekvemmeligheder til Salg paa Grund af anden Forretnings Overtagelse.

En god Ejendom med Købmands-Forretning, W. C. og elektrisk Lys indlagt, 3 à 4 Værelser.

En Villa ved Dalgas Avenue med 2430 □ Al. Grund. Vilkaarene kan rette sig efter en solid Købers Ønske.

En Villa i Kongsvang. Code Vilkaar. Lille Udbetaling.

En do. ved Aabyhøj med 2000 □ Al. Grund. Gode Laan og billige Betingelser. **N. N. Knudsen**, Christiansgade 28, Aarhus.

Paa Hovedgaden i Helsingør

er en Butik med Inventar, Baglokale og Kælder, hvori der en Aarrække er drevet Kolonial- og Skibsprovianteringsforretning at faa tilleje til April Flyttedag 1917. Henvendelse til **Brdr. Braun.**

Stuebutik

ved **Østerbrogade, Kbhvn.** Anv. Østerbrogade 106, 1. Sal th.

Butik tilleje.

Butik, hvori der i over 20 Aar med Held har været drevet Kolonialforretning, tilleje straks. Anv. **Rørholmsgade 11**, 1. Sal th. **København.**

Gl. Kongevej 154,

bedste Forretningsstrøg, er en stor Butik med Beboelse tilleje straks eller fra Oktober Flyttedag. Nærmere ved C. Bjørnemose. **Gl. Kongevej 95, 3. København.** Telefon Vester 2441.

En stor Hjørne-Butik

med Kælder og 3 Vær. med Pigevær. W. C og elektrisk Lys ledig. Anvises **Lyongade 18**, 1. Sal. **København.**

Islands Brygge 29, Kbhvn.

Hjørnebutik med Beboelse og Kælder med Afløb for Hørkram, Skibshandel, Herreekvipering er straks tilleje. Anvises Snorresgade 2. Telefon Amager 1150 x.

Butik Vesterbrogade.

Stor lys Stuebutik tilleje Oktober Flyttedag. Anvises Brænde-Import Forretningen, **Vesterbrogade 95, København.**

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Moderate Priser

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 18. 15. September 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier
er altid det bedste.

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 58, 1
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 64	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weis	Viggo Ludvigsen	O. K. Weis
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	Georg Jørgensen	Slagteriet.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	P. Rasmussen	Carl Lauritzen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Aksel Vilh. Rasmussen	I. T. Jørgensen	Aksel Vilh. Rasmussen	I. T. Jørgensen.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Vang Petersen	Bernhard Olsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørealle 5	Valdemar Nielsen	Jørgen Storm.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorenzen	Fredericiavej 30. Telef. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing.
Lemvig	R. Holm	Vestergade 8	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	Peter Holm	Vesterbro 110	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	R. Rolandsen	Jacob Engelbredt	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hansen	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	E. Westergaard	Valdemar Møller	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	A. Thorsell	Th. Hansens Eftf.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	H. C. Andersen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

E·D B·F

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

En dygtig Ekspeditrice,

kendt med blandet Manufaktur, kan faa en vellønnet Plads i et Vett og Wessels Udsalg i en Provinsby den 1. November.

Billet mrkt. „K. 210" tilsendes Annonce-Ekspeditionen, Kompagnistræde 2, København K.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus. Telefon 1883.
Forstander: **Kgl. Translatør J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. Oktober til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Nordjyllands Handelshøjskole,

Rantzausgade 20, Aalborg.

Dagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette. **4. November** nye Hel- og Halvaarskursus. Forlang **Plan** og Skema til **Friplads** og **Statsunderstøttelse** (indtil 480 Kr.) Skolen opnaaede ved sidste Eksamen det **fineste Gennemsnitsresultat** af samtlige jydske Handelsdagskoler.

Telefon 1400. **Julius Møller,** cand. mag.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Telefon 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November optages Elever til Hel- og Halvaarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**)

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3,** Kld. **Kbhvn.**
Telefon **Central 4257.**

Butik

med Beboelse tilleje straks. Hillerødgade 2. Anv. Nørrebrogade 201, 4.th. København.

Butik eller Lagerrum.

Butik med 2 store Baglokaler er tilleje straks til Forretning eller Lager paa meget billige Vilkaar. Anvises **Pilestræde 59, København.** Konfektureforretningen.

National Kontrolapparat

med Trækfinger er til Salg. Billet mrkt. „O. 7702", modtager **Buchtrups Annonce-Bureau, Aarhus.**

Butik i Bruunsgade 50

er til Leje straks eller til Oktober Flyttedag.
Alf. Knudsen,
Dalgas Avenue 3, Aarhus. Telefon Nr. 522.

Butik Vesterbrogade.

Stor lys Stuebutik tilleje Oktober Flyttedag. Anvises Brænde-Import Forretningen, **Vesterbrogade 95, København.**

Hjørne butik med 2 Værelser og Køkken til Forretning til Leje. Rigensgade 20, København.

Butik med 2 store

Udstillingsvinduer, 1 Værelse, Kammer og Køkken, 500 Kroner halvaarlig. **Ryesgade 77, København.**

Gl. Kongevej 154,

bedste Forretningsstrøg, er en stor Butik med Beboelse tilleje straks eller fra Oktober Flyttedag. Nærmere ved C. Bjørnemose. **Gl. Kongevej 95, 3. København.** Telefon Vester 2441.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 19. 1. Oktober 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethomindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier

er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE

DANSK ARBEJDE

WORNING & PET ERSENS

XERO FORM SÆBE

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE

C. J. CARØE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Vesterbrogade 25, 1, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn B., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, C. Rasmussen, Sorø.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf 3866.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 64		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	Georg Jørgensen	Slagteriet.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	P. Rasmussen	Carl Lauritzen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Aksel Vilh. Rasmussen	I. T. Jørgensen	Aksel Vilh. Rasmussen	I. T. Jørgensen.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Vang Petersen	Bernhard Olsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Kjøbenhavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Valdemar Nielsen	Jørgen Storm.
Hobro	Carl Wass	Regnar Th. Genefke	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Tordenskjoldsgade 11.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorenzen	Fredericiavej 30. Telef. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Vesterbrogade 25, 1, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Carl Bechgaard	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	A. M. Christensen	Algade	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	Peter Holm	Vesterbro 110	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	L. F. Larsen	Hans Olsen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	V. S. Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	E. Westergaard	Valdemar Møller	E. Westergaard	Valdemar Møller
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	Fred. Th. Lange	Carl Jørgensen	Jenny Nielsen	Anton Rasmussen.
Svendborg	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	H. C. Andersen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

En dygtig Ekspeditrice,

kendt med blandet Manufaktur, kan faa en vellønnet Plads i et Vett og Wessels Udsalg i en Provinsby den 1. November.

Billet mrkt. „K . 210" tilsendes Annonce-Ekspeditionen, Kompagni stræde 2, København K.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus. Telefon 1883.
Forstander: **Kgl. Translatør J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. Oktober til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Nordjyllands Handelshøjskole,

Rantzausgade 20, Aalborg.

Dagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette. **4. November** nye Hel- og Halvaarskursus. Forlang **Plan** og Skema til **Friplads** og **Statsunderstøttelse** (indtil 480 Kr.) Skolen opnaaede ved sidste Eksamen det **fineste Gennemsnitsresultat** af samtlige jydske Handelsdagskoler.

Telefon 1400. **Julius Møller,** cand. mag.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Telefon 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November optages Elever til Hel- og Halvaarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**)

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Købmandsskolens etaarige Dagskole.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette

begynder 1ste November.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de Oktober. Program udleveres, og Oplysninger gives paa Skolen, Fiolstræde 44, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.

Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.**

Telefon **Central 4257.**

Lokaler i Skive

paa Vestergade, bestaaende af Butik, Kontor, Baglokale, Pakhuse m. m., kan straks eller senere faas tilleje.

H. S. Friis, Skive. Telefon Nr. 330.

Stor Hjørnebutik, Kælder, 2 Trin ned, straks tilleje. **Vesterbrogade 79**, København. Ejeren 1. S., 1—3. Telefon Vester 1879 Y.

Butik, Købmagergade

Nr. 67—69 København, tilleje til Oktober.

Nærmere ved Telefon 7381.

Butik, Cirkus

lige overfor den gamle Banegaard, København. Aarlig Leje 1200 Kr. Telefon 6822.

Butik tilleje.

En god, lille Butik med Bagværelse, aarlig 300 Kr., anvises af Viceværten, **Jagtvejen 81**, Stuen, København.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.

Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.

Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.

Reparationer udføres paa 20 Minutter.

Nytorv, Nakskov. **Telefon 555.**

H. NIELSEN & SØNNER.

Skræderetablissement. Grundlagt 1813.

Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN

Søndergade 40. **Barber og Frisør.** **Nakskov.**

Forsøg og De bliver tilfreds.

Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN

Nygade 15. **L. Larsen, Nakskov.** **Telefon 311.**

1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.

Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,

anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Fuld Pension. **Fuld Pension.**

DITLEV ERREBOE.

1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.

Telefon 193. **RØDBY.**

RUDOLPH HASSE

Telefon 192. **Mariebo.**

Hovedoplag af „Alfa" Margarine.

Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.

Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.

Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,

anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - Aalborg - Algade 26

Skotøjsforretningen i det røde Hus

Bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst

hos

Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI

leverer alle Slags Tryksager

-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik

Ceres

Øl

ESBJERG.

Drik

Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,

Juvelér & Guldsmed.

Stengade 47 - Helsingør.

Tlf. 532.

Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik

Wiibroe Øl

i

Nordsjælland.

VIBORG.

Drik

„ODIN"-ØL

i

Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 20. 15. Oktober 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.
Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, Otto Stridsland, Nykøbing F.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf 3866.
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	H. A. Olsen	Tobaksfabriken	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Bredstrup	P. Gravenslund	Bredstrup	P. Gravenslund	Bredstrup.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	P. Rasmussen	Carl Lauritzen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	Jens M. Jensen	Kbmd. Thidemann, Nr. Aaby.
Esbjerg	G. A. Bølling	Torvegade 12	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Alfred Opager	Slotsgade 24 a	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen	Holger E. Lorenzen	Sigurd Christensen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sigurd Sørensen	E. Eyde & Co.	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	F. Schimmel	Dampmøllen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kellerup	Emil Simmelhag	Bjerringbro	Emil Simmelhag	Bjerringbro.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorenzen	Fredericiavej 30. Telef. 839.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Carl Bechgaard	R. Holm	Vestergade 8.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	L. P. Larsen	Østergade 14	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Chr. Hansen	Fredensgade 2	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	J. V. Andersen	Brandtsgade 15	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	Peter Holm	Vesterbro 110	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	V. S. Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	N. Bisgaard	Adelgade 3. Tlf. 850	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	E. Fabricius Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg	H. R. Jensen	Holm Madsen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	A. Christiansen	Adelgade 64	A. Christiansen	Adelgade 64.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	M. K. Holck	Sorø gl. Station	A. Back-Andersen	Slagteriet.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	M. Partsch	Chr. Boas.
Svendborg	P. K. Christensen	Brdrn. Wiggers	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	H. C. Andersen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf. 546.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

En dygtig Ekspeditrice,

kendt med blandet Manufaktur, kan faa en vellønnet Plads i et Vett og Wessels Udsalg i en Provinsby den 1. November.

Billet mrkt. „K 210" tilsendes Annonce-Ekspeditionen, Kompagni stræde 2, København K.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus. Telefon 1883.
Forstander: **Kgl. Translatør J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Nordjyllands Handelshøjskole,

Rantzausgade 20, Aalborg.

Dagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette. **4. November** nye Hel- og Halvaarskursus. Forlang **Plan** og Skema til **Friplads** og **Statsunderstøttelse** (indtil 480 Kr.) Skolen opnaaede ved sidste Eksamen det **fineste Gennemsnitsresultat** af samtlige jydske Handelsdagskoler.

Telefon 1400. **Julius Møller,** cand. mag.

Lagermans Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Telefon 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November optages Elever til Hel- og Halvaarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**)

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Købmandsskolens etaarige Dagskole.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette

begynder 1ste November.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de Oktober. Program udleveres, og Oplysninger gives paa Skolen, Fiolstræde 44, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.

Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.**

Telefon **Central 4257.**

Butiker, Istedgade 35,

der er under Ombygning, indrettes efter Lejernes Ønske. Leje fra 1800—2400 Kr. Ventes færdige til November. Henvendelse til Vicevært **L. Wad, Istedgade 65** 2, København.

Butik med Bagværelse,

Strandvejen 193, København, tilleje straks. Tlf. Helrup 1506 v.

Hjørnebutik,

Classensgade 34, stor, lys, mod Nord og Vest, stor Kælder under Butiken, tilleje straks. Thygesen, Classensgade 36, København, anv.

Butiken,

Vesterbrogade 61, København, med Beboelse, tilleje straks. Henvendelse Sæbeforretningen.

Forretningslokaler.

Et Stuelokale, ca. 350 Kv.-Al., med høj Kælder, ca. 75 Kv.-Al., tilleje **straks.** Ligesaa en 1. Sal, bestaaende af 7—8 Værelser.

J. Wiedemann, Langebrogade 6, København. Telefon 798.

Moderne Butik i Aalborg

paa Byens bedste Strøg bliver ledig til April 1917, eventuelt tidligere. **Gustav A. Martins.**

Butik.

Anvises fra Kolonialhandelen, Gl. Kongevej 19, København.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.

Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine

Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.

Reparationer udføres paa 20 Minutter.

Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.

Skræderetablissement. Grundlagt 18[illegible].

Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN

Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.

Forsøg og De bliver tilfreds.

Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN

Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.

1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.

Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,

anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERKEBOE.

1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.

Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE

Telefon 192. Mariebo.

Hovedoplag af „Alfa" Margarine.

Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.

Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.

Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,

anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26

Skotøjsforretningen i det røde Hus

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst

hos

Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI

leverer alle Slags Tryksager

-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik

Ceres

Øl

ESBJERG.

Drik

Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,

Juvelér & Guldsmed.

Stengade 47 - Helsingør.

Tlf. 532.

Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik

Wiibroe Øl

i

Nordsjælland.

VIBORG.

Drik

„ODIN"-ØL

i

Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Nr. 21. | 1. November 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Anbefal Maggi's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, Otto Stridsland, Nykøbing F.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf. 3866.
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	H. A. Olsen	Tobaksfabriken	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brædstrup	P. Gravenslund	Købmand Agerskov	Caj Christensen	Johannes Nors.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. P. Aasholm	Grosserer Svendsen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	H. V. Andersen	Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	O. Madsen	Jyllandsgade 55	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	E. Høyrup	Jacobi Jacobsen	Helge Ottzen	H. Ehrenreich.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro	V. Haarbo	Engen
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henry Petersen	Hans Jensen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kellerup	Knud Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	H. H. Bay	Sophus Holm.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Poul Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	P. M. Lørup	Aagade 4.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Jens Jensen	Chr. Neve.
Maribo	L. Jørgensen	P. Hatten	H. Wied Kirkegaard	Jernbanegade.
Middelfart	P. M. Berg	Østergade 45, 1	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	Ejnar Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 14	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	V. S. Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-værk.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	Bestyrer W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	A. Christiansen	Adelgade 64	A. Christiansen	Adelgade 64.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	S. Svarrer	Købmand Skjoldborg.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	M. Partsch	Chr. Boas.
Svendborg	C. K. Christensen	Brdrn. Wiggers	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	H. C. Andersen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213.
Viborg	C. J. Frandsen	Harald Hansen	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
Vordingborg	Melchior Jensen	Otto Hee	Chr. Jensen	W. Bache

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Kaffemølle,

saa god som ny, 1 Kværn, fintmalende, er **billig til Salg** paa Grund af Overgang til elektrisk Drift.

G. Thomsen,
Bedsted.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus. Telefon 1883.
Forstander: **Kgl. Translatør J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**

Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Lagermans.

Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Nordjyllands Handelshøjskole,

Rantzausgade 20, Aalborg.

Dagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette. **4. November** nye Hel- og Halvaarskursus. Forlang **Plan** og Skema til **Friplads** og **Statsunderstøttelse** (indtil 480 Kr.) Skolen opnaaede ved sidste Eksamen det **fineste Gennemsnitsresultat** af samtlige jydske Handelsdagskoler.

Telefon 1400. **Julius Møller,** cand. mag.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Telefon 1179. Grundlagt 1895.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November optages Elever til Hel- og Halvaarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **480 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**)

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Købmandsskolens etaarige Dagskole.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette

begynder 1ste November.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de Oktober. Program udleveres, og Oplysninger gives paa Skolen, Fiolstræde 44, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.**
Telefon **Central 4257.**

Paa Hovedstrøget i Aalborg

er et stort, lyst Forretningslokale med 2 Udstillingsvinduer til Gaden samt med Lagerrum og Kontor til Leje straks eller fra nærmeste Flyttedag. Henvendelse til Tandlæge **Jacobsen**, Østeraagade 3, Aalborg.

Manufaktur-Butik i Fredensborg

(i ca. 20 Aar Magasin du Nord) og et større dertil stødende Lokale med samt den Ejendommen tilhørende Ret til Handel er til Leje. Det bemærkes, at Fredensborg ligger i Læbæltet. Henvendelse til **Hotel „Prinsen".**

Butik

til Leje i Vejen paa Byens bedste Strøg. Passende for enhver Forretning. **P. Billund**, Vejen.

Hjørnebutik

med Beboelse ledig straks og indrettes efter Lejerens Ønske. Billig Leje. Anvises Bogøvej 8, St. th., København.

Paa bedste Strøg i Fredericia kan i en ny opført Ejendom straks faas en Butik med dyb, tør Kælder passende til alt undtagen Herreekvipering-, Kolonial-, Materialhandel, da saadan alt forefindes. Henvendelse til Fotograf C. Christensen, „Etlarhus", Fredericia.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik „ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Nr. 22 | 15. November 1916. | 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Carlsbergs Overskud tilfalder Nationen.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Sylтepulvere
Æggepulvere
Krydderier

er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE

DANSK ARBEJDE

WORNING & PETERSENS XEROFORM SÆBE

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE

C. J. CARØE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, Otto Stridsland, Nykøbing F.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. C. Andersen	Assensgade 28, 2. Tlf 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	H. A. Olsen	Tobaksfabriken	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	C. H. Mosti	Johs. Madsen	Marius Heilesen	Bramminge
Brædstrup	P. Gravenslund	Købmand Agerskov	Caj Christensen	Johannes Nors.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. P. Aasholm	Grosserer Svendsen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	H. V. Andersen	Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Nommesen	Chr. Lund	E. Nommensen	Chr. Lund.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. P. Thomsen	Handels- og Landbrugsbanken.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro	V. Haarbo	Engen
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henry Petersen	Hans Jensen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kellerup	Knud Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	H. H. Bay	Sophus Holm.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Poul Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	Oskar Brandrup	Søndergade 26.
Nibe	A. Bech	Valdemar Sørensen	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Strandvejen 35.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	Ejnar Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	V. S. Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	Alma Larsen	Allerup Maskinfabr. pr. Broby-
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing. værk.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Birger R. Sørensen	Amtsstuegaarden.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	K. Bech	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Th. Kragh	C. M. Christiansen, Østergade	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	A. Christiansen	Adelgade 64	A. Christiansen	Adelgade 64.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	S. Svarrer	Købmand Skjoldborg.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Elsa Hansen	Trojel & Hjorth.
Svendborg	C. K. Christensen	Brdrn. Wiggers	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213.
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
Vordingborg	Melchior Jensen	Otto Hee	Chr. Jensen	W. Bache

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

E·D B·F

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Kaffemølle,

saa god som ny, 1 Kværn, fintmalende, er **billig til Salg** paa Grund af Overgang til elektrisk Drift.

G. Thomsen,
Bedsted.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger,
Hans Brogesgade 2, Aarhus. Telefon 1883.
Forstander: **Kgl. Translatør J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

Folkehøjskolen

for

unge Handelsmedhjælpere

„Købmandshvile"

Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

Nordjyllands Handelshøjskole,

Rantzausgade 20, Aalborg.

Dagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette. **4. November** nye Hel- og Halvaarskursus. Forlang **Plan** og Skema til **Friplads** og **Statsunderstøttelse** (indtil 480 Kr.) Skolen opnaaede ved sidste Eksamen det **fineste Gennemsnitsresultat** af samtlige jydske Handelsdagskoler.

Telefon 1400. **Julius Møller,** cand. mag.

Lagermans Kraft-Skurepulver

koster 12 Øre Pakken.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8. Telefon 1179. Grundlagt 1895.

(Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette) kan ikke modtage Indmeldelse af flere Elever for Vinteren 1916—17.

Statsunderstøttelse til Kursus fra 1. Maj 1917 søges inden 1. Decbr. d. A. — Skema dertil faas paa Skolens Kontor.

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Købmandsskolens etaarige Dagskole.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette

begynder 1ste November.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de Oktober. Program udleveres, og Oplysninger gives paa Skolen, Fiolstræde 44, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.

Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.**

Telefon **Central 4257.**

Paa Hovedstrøget i Aalborg

er et stort, lyst Forretningslokale med 2 Udstillingsvinduer til Gaden samt med Lagerrum og Kontor til Leje straks eller fra nærmeste Flyttedag. Henvendelse til Tandlæge **Jacobsen**, Østeraagade 3, Aalborg.

Forretningslokale

til Kontorbrug og Lager af lette Varer er **straks** til Leje, 7 større og mindre Værelser med Køkken. **J. Wiedemann**, Langebrog. 6.

Telefon 798. - København.

Butik

med Baglokale, god Lejlighed og Have, passende for Manufaktur, Herreekvipering eller Trikotage og muligt i Forbindelse med Skrædderi, i en stor Landsby, Vendsyssels bedste Egn, hidtil ingen saadan Forretning i Byen, kan lejes straks med Forkøbsret.

Alfred Petersen, Østergade 51, **Nørresundby.** Telf. 763.

Lav Stuebutik

Adelgade 26, 1. København.

Paa bedste Strøg i Fredericia kan i en ny opført Ejendom straks faas en Butik med dyb, tør Kælder passende til alt undtagen Herreekvipering-, Kolonial-, Materialhandel, da saadan alt forefindes. Henvendelse til Fotograf C. Christensen, „Etlarhus", Fredericia.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.

Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.

Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.

Reparationer udføres paa 20 Minutter.

Nytorv, Nakskov. **Telefon 555.**

H. NIELSEN & SØNNER.

Skræderetablissement Grundlagt **1813.**

Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN

Søndergade 40. Barber og Frisør. **Nakskov.**

Forsøg og De bliver tilfreds.

Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN

Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. **Telefon 311.**

1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.

Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,

anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere

Fuld Pension. **Fuld Pension.**

DITLEV ERREBOE.

1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.

Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE

Telefon 192. **Mariebo.**

Hovedoplag af „Alfa" Margarine.

Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.

Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.

Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,

anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.

Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg

Cigar- og Tobaksforretning.

Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26

Skotøjsforretningen i det røde Hus

bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst

hos

Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens BOGTRYKKERI

leverer alle Slags Tryksager

-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

ESBJERG.

Drik Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,

Juvelér & Guldsmed.

Stengade 47 - Helsingør.

Tlf. 532.

Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik Wiibroe Øl

i

Nordsjælland.

VIBORG.

Drik „ODIN"-ØL

i

Midtjylland.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 23. 1. December 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.
J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.
M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

Anbefal
MAGGI's
Bouillon-Terninger
MAGGI 5 Øre

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE
C. J. CARØE's IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Martin Petersen, Odense, Fyns Venstreblad.
Sjælland, Otto Stridsland, Nykøbing F.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3481.	J. L. Petersen	Horsensgade 3.
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brædstrup	P. Gravenslund	Købmand Agerskov	Caj Christensen	Johannes Nors.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. P. Aasholm	Grosserer Svendsen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falk	Nr. Aaby	H. V. Andersen	Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Nommesen	Chr. Lund	E. Andersen	Danmarksgade 51.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. P. Thomsen	Handels- og Landbrugsbanken.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørealle 5	C Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	V. Haarbo	Engen
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henry Petersen	Hans Jensen	Henry Petersen	Hans Jensen.
Kellerup	K. G. Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	H. H. Bay	Sophus Holm.
Korsør	H. Jacobsen	Algade 50	L. Milwertz	Vett & Wessels Udsalg.
København	Martin Pedersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Poul Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	A/S. N. B. Clemmensen.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Strandvejen 35
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	Ejnar Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	V. S. Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ribe	Ove Raun	Villa „Rosenvang"	Oda Petersen	Urmager Petersen, Torvet.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessels Udsalg.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Anders Bloch	Bach & Høyrup	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	A. Christiansen	Adelgade 64	A. Christiansen	Adelgade 64.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H Lauritzen	Elsa Hansen	Trojel & Hjorth.
Svendborg	C. K. Christensen	Brdrn. Wiggers	Ch. Hansen-Møller	Willemoesvej 7.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Folkehøjskolen
for
unge Handelsmedhjælpere
„Købmandshvile"
Hørsholm.

Kursus for Mænd: 1. Oktober—1. April.
Almindelig Højskoleundervisning, Sprog og Handelsfag.
Betaling for Kost, Bolig og Undervisning **45 Kr. pr. Maaned.**
Oplysninger gives og Indmeldelser modtages af Undertegnede.

Holger Brøndsted, Alfred Palludan.
Forstandere.
Ludi Petersen,
Skolens Ejerinde.

TUBORG
Tuborg
Pilsner
Foretrækkes af Ølkendere.

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Paa Grund af de stærkt stigende Priser paa Raavarer er Prisen paa

Kongens Bryghus'
Maltextrakt

fra den 9de November d. A. **forhøjet til 35 Øre** pr. Fl., dog med en

Rabat af 3 Øre pr. Fl., naar mindst 6 Fl. købes ad Gangen.

Stort Forretningslokale i Aalborg.

I min udmærket beliggende Ejendom i Vesteraa 4, ved Bispensgade, kan, ved Gadens forestaaende Ombygning og Udvidelse, indrettes store Forretningslokaler — Stue og 1ste Sal — med udmærket Lager- og Værkstedsplads. Facadelængde over 30 Meter, Dybde af Hovedlokalerne ca. 12 Meter.

Vil samlet egne sig fortrinligt til **et stort Manufakturhus, en stor Bilforretning** eller **anden større Forretning**, baseret paa en købedygtig Befolkning og et stort Opland. Ejendommen kan ogsaa, foruden Butiker, afgive Kontorer og Lagerplads til en større en gros Forretning. **Valdemar Nielsen.**

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.

Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Ældre, stor Kjøbmandsforretning

i Kolonial en gros, Støbegods og Brændsel, er til Salg straks paa Grund af Dødsfald. Med Forretningen, der er god og indbringende og beliggende i en større By paa Lolland-Falster, følger foruden faste faste Ejendomme Inventar, Heste, Vogne og Varelager m. v.

Sagførerne **Ditlevsen** og **Faber**, Nykjøbing p. F., meddeler nærmere Oplysninger.

Butik tilleje.

Paa Hovedstrøget i Aarhns bliver til April Flyttedag en Butik ledig, hvori der i flere Aar har været drevet Broderiforretning, fast Inventar, der egner sig til samme, medfølger, god Kælderplads, Bagværelse, Vand, Gas og elektrisk Lys. Nærmere Oplysninger gives ved Henvendelse til **S. Jacobsen**, Ryesgade 37, Aarhus.

Butik

er straks tilleje. **Godthaabsvej 53, Kjøbenhavn.** Henvendelse til Viceværten i Ejendommen.

I Frederiksberg Allé,

Kjøbenhavn, er en udmærket beliggende Butik med stort Baglokale og Lagerkælder tilleje straks. Anv. **Frederiksberg Allé Nr. 29**, Mezz. tv.

Butiker - Lager.

I Hjørneejendommen **Flensborggade 22—Ullerupgade 1**, Kjøbenhavn, bliver fra April Flyttedag ca. 500 Kv.-Al. Kælderlokale — 9 store Spejlglasruder mod Gaden — ledigt, samlet eller delt. I ca. 13 Aar benyttet til Mejeri m. Udsalg. Anv. af Lejeren.

Nærmere Oplysning, Overretssagfører Frømohs, Nørregade 17.

Material-, Farve- og Tapethandel

i en lollandsk Søkøbstad er tilligemed Ejendommen billig tilsalgs. For en Mand med Kendskab til Branchen og en Kapital paa Titusind Kroner er her en god Levevej. Billet, mrk. B 15135 U, modt. Berlingske Tid.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. **Telefon 555.**

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. **Nakskov.**
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. **Telefon 311.**
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. **Mariebo.**
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - Aalborg - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 24. 15. December 1916. 16de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.
Cigarer — Cigaretter — Tobakker.
Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

KOMET OVN SVÆRTE
DANSK ARBEJDE

WORNING & PET ERSENS
XEROFORM SÆBE

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

Anbefal MAGGI's Bouillon-Terninger

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Kompagnistræde 2. Telefon 7725.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3. Tlf. 2205.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brædstrup	P. Gravenslund	Købmand Agerskov	Caj Christensen	Johannes Nors.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. P. Aasholm	Grosserer Svendsen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	H. V. Andersen	Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Nommesen	Chr. Lund	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. P. Thomsen	Handels- og Landbrugsbanken.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	V. Haarbo	Engen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kellerup	K. G. Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	H. H. Bay	Sophus Holm.
Korsør	Joh. B. Corneliussen	Harald Fischer	Joh. B. Corneliussen	Harald Fischer.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	Poul Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Jens Kirk	Richard Christensen	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	A/S. N. B. Clemmensen.
Nib	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Fjordgade 4
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	Ejnar Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	V. S. Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ribe	Ove Raun	Villa „Rosenvang"	Oda Petersen	Urmager Petersen, Torvet.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessels Udsalg.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	J. Brink Jørgensen	P. V. Hansens Boghandel	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Anders Bloch	Bach & Høyrup	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	A. Christiansen	Adelgade 64	A. Christiansen	Adelgade 64.
Skern-Tarm	A. Andersen	O. Hauch, Skern	A. Andersen	O. Hauch, Skern.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Elsa Hansen	Trojel & Hjorth.
Svendborg	C. K. Christensen	Brdrn. Wiggers	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgaard 13. Tlf. 1203		

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Et Varehus

(en detail) i en af Jyllands største Byer er til snarligt Salg paa rimelige Vilkaar.

Eventuel Liebhaver maa disponere over nogen Kapital og kan paaregne god Fortjeneste.

Henvendelse til
Sagfører DAM KROGH, Aarhus.

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Paa Grund af de stærkt stigende Priser paa Raavarer er Prisen paa

Kongens Bryghus'
Maltextrakt

fra den 9de November d. A. **forhøjet til 35 Øre** pr. Fl., dog med en

Rabat af 3 Øre pr. Fl., naar mindst 6 Fl. købes ad Gangen.

Manufakturhandlere, se her!

Grundet paa Forretnings-Salg uden Varelager staar et mindre, kurant Varelager, bestaaende af almindelige Manufakturvarer, til Salg straks til Indkøbspris + 5 pCt. Varerne er delvis indkøbte før Krigen, saa her er mange Penge at tjene. Eventuelle Liebhavere bedes henvende sig til Ejeren,

Hans Christensen,
Thyregod.

Efter endt Ombygning er i

Kronprinsensgade 13

og

Pilestræde 37,

København, Hjørnebutiken og en stor Butik imod Kronprinsensgade tilleje straks.

Butikerne anvises paa Stedet, daglig Kl. 12—2, og udlejes af Højesteretssagfører Steglich-Petersen, Kjøbmagergade 11. Telefon 2079 og 4800.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.
Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Butik i Hellerup

med 3 Værelser og Køkken. Sofievej 1, bedste Forretningskvarter, er tilleje til April Flyttedag 1917. Ejerens Tlf. Helrup 955 y.

Butik

med Lejlighed i Ejendommen **Nr. 78 i Borgergade**, København, er ledig til April Flyttedag 1917. I Butiken har der i over 50 Aar med Fordel været drevet Detailhandel Man henvende til Apoteker Simonsen, Ehlersvej 28 i Hellerup.

Admiralgade 29,

København. Butik med Bagværelse og lille Kammer samt Køkken, ført **Urtekramhandel i 25 Aar af samme Lejer**, ledig til April Flyttedag, grundet paa Dødsfald, aarlig **500 Kr.** Ejerens Telefon: Vester 2291 y.

Butikslokale.

I Ejendommen, Hjørnet af **Værnedamsvej** og **Gl. Kongevej**, København, er et Stuelokale, ca. 300 Kv. Alen, med Kælder, ca. 300 Kv. Alen, ledigt til April. Aarlig Leje 5000 Kr. Anvises Værnedamsvej 17, Mezz.

Butik med Beboelse,

passende til Hørkram. Moderation for Pasn. af Ejendom. Ny Carlsbergvej 65, København. Barberen anv.

Hjørne-Butik

til Leje til April i de nyopførte Huse i F. F. Ulriksgade 17. Anvises Hollændervej 23, 2. tv., København.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Nr. 1. | 1. Januar 1917. | 17de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Anbefal Maggi's Bouillon-Terninger

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3. Tlf. 2205.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brædstrup	P. Gravenslund	Købmand Agerskov	Caj Christensen	Johannes Nors.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. P. Aasholm	Grosserer Svendsen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Nommesen	Chr. Lund	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. Hjabelund	C. Kleis.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	V. Haarbo	Engen.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kellerup	K. G. Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	H. H. Bay	Sophus Holm.
Korsør	Joh. B. Corneliussen	Harald Fischer	Joh. B. Corneliussen	Harald Fischer.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	P. Løgager Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Harald Rasmussen	Ad. Aistrup & Sønner	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	A/S. N. B. Clemmensen.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Fjordgade 4.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ribe	Ove Raun	Villa „Rosenvang"	Oda Petersen	Urmager Petersen, Torvet.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessels Udsalg.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Anders Bloch	Bach & Høyrup	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	H. F. Møller	Newton Skovgaard	H. F. Møller	Newton Skovgaard.
Skern-Tarm	A. Andersen	O. Hauch, Skern	A. Andersen	O. Hauch, Skern.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Elsa Hansen	Trojel & Hjorth.
Svendborg	Chr. Møller	St. Annavej 11	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Et Varehus

(en detail) i en af Jyllands største Byer er til snarligt Salg paa rimelige Vilkaar.

Eventuel Liebhaver maa disponere over nogen Kapital og kan paaregne god Fortjeneste.

Henvendelse til
Sagfører DAM KROGH, Aarhus.

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Paa Grund af de stærkt stigende Priser paa Raavarer er Prisen paa

Kongens Bryghus' Maltextrakt

fra den 9de November d. A. **forhøjet til 35 Øre** pr. Fl., dog med en

Rabat af 3 Øre pr. Fl., naar mindst 6 Fl. købes ad Gangen.

Manufakturhandlere, se her!

Grundet paa Forretnings-Salg uden Varelager staar et mindre, kurant Varelager, bestaaende af almindelige Manufakturvarer, til Salg straks til Indkøbspris + 5 pCt. Varerne er delvis indkøbte før Krigen, saa her er mange Penge at tjene. Eventuelle Liebhavere bedes henvende sig til Ejeren,

Hans Christensen,
Thyregod.

Efter endt Ombygning er i

Kronprinsensgade 13

og

Pilestræde 37,

København, Hjørnebutiken og en stor Butik imod Kronprinsensgade tilleje straks.

Butikerne anvises paa Stedet, daglig Kl. 12—2, og udlejes af Højesteretssagfører Steglich-Petersen, Kjøbmagergade 11. Telefon 2079 og 4800.

Butiker.

Fortegnelse over Butiker, med eller uden Beboelse, udleveres eller tilsendes fra

A/S **Detailhandlerbanken** i Likv.

Farvergade 2, 1. Sal, København. — Telf. 5696.

Butikslokaler,

med og uden Beboelse, anv. **N. Frihavnsgade 3**, Kld. **Kbhvn.** Telefon **Central 4257.**

Butik i Hellerup

med 3 Værelser og Køkken. Sofievej 1, bedste Forretningskvarter, er tilleje til April Flyttedag 1917. Ejerens Tlf. Helrup 955 y.

Butik

med Lejlighed i Ejendommen **Nr. 78 i Borgergade**, København, er ledig til April Flyttedag 1917. I Butiken har der i over 50 Aar med Fordel været drevet Detailhandel. Man henvende til Apoteker Simonsen, Ehlersvej 28 i Hellerup.

Admiralgade 29,

København. Butik med Bagværelse og lille Kammer samt Køkken, ført **Urtekramhandel i 25 Aar af samme Lejer**, ledig til April Flyttedag, grundet paa Dødsfald, aarlig **500 Kr.** Ejerens Telefon: Vester 2291 y.

Butikslokale.

I Ejendommen, Hjørnet af **Værnedamsvej** og **Gl. Kongevej**, København, er et Stuelokale, ca. 300 Kv. Alen, med Kælder, ca. 300 Kv. Alen, ledigt til April. Aarlig Leje 5000 Kr. Anvises Værnedamsvej 17, Mezz.

Butik med Beboelse,

passende til Hørkram. Moderation for Pasn. af Ejendom. Ny Carlsbergvej 65, København. Barberen anv.

Hjørne-Butik

til Leje til April i de nyopførte Huse i F. F. Ulriksgade 17. Anvises Hollændervej 23, 2. tv., København.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. **Telefon 555.**

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. **Barber og Frisør.** Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

FRK. D. HANSENS PENSIONAT.
Villaen, Ø. Boulevard 8, Nakskov,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. Fuld Pension.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Bornholm.

Fru H. Andersens Pensionat, Klokkegade 11, Rønne,
anbefales d'Herrer Handels- og Kontormedhjælpere.
Fuld Pension. **Moderate Priser**

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

VIBORG.

Drik
„ODIN"-ØL
i
Midtjylland.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 2. 15. Januar 1917. 17de Aargang.

A/s De danske Vin- & Konserves-Fabrikker.

J. D. BEAUVAIS. Leverandør til Hs. Maj. Kongen af Sverige. Kjøbenhavn.

M. RASMUSSEN. Kgl. Hof-Leverandør. Faaborg.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. Møller & Co.

Cigarer — Cigaretter — Tobakker.

Generaldepot for: Ph. Morris, Bostanjoglo, Vafiadis, Waldorf Astoria, Weber Söhne's „La Rosa" etc. samt vore Cigaretter: „Rose 101" og „102", „Monaco", „Mekka", „Sherrys" etc.

A/s Hintz & Co

Elisabethsmindes Chocolade.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier

er altid det bedste.

H. Steensens Vegetaria Plante Margarine

Julienne.

AMA

Tørrede Grøntsager

En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Rødkaal.

OTA GRYN

Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26II. Kjøbenhavn K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
Kjøbenhavn.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 82[illegible]3.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3. Tlf. 2205.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brædstrup	P. Gravenslund	Købmand Agerskov	Caj Christensen	Johannes Nors.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. P. Aasholm	Grosserer Svendsen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Nommesen	Chr. Lund	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. Hjabelund	C. Kleis.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Chr. I. Hendil	Villa „Magda", Københavnsvejen.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Th. Glenstrup, Hostruphuse.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kellerup	K. G. Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30.
Korsør	Joh. B. Corneliussen	Harald Fischer	Joh. B. Corneliussen	Harald Fischer.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	P. Løgager Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Harald Rasmussen	Ad. Aistrup & Sønner	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Fjordgade 4.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ribe	H. A. Hansen	Hans O. Pedersen	Oda Petersen	Urmager Petersen, Torvet.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessels Udsalg.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Anders Bloch	Bach & Høyrup	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	H. F. Møller	Newton Skovgaard	H. F. Møller	Newton Skovgaard.
Skern-Tarm	A. Andersen	O. Hauch, Skern	A. Andersen	O. Hauch, Skern.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	H. M. Christiansen	H. Lauritzen.
Svendborg	Chr. Møller	St. Annavej 11	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Carla Sørensen	Byfogedkontoret	Carla Sørensen	Byfogedkontoret.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Stenografi
pr. Korrespondance

læres let, hurtigt og billigt. Uundværlig i enhver Brance. Godt Udbytte garanteres. Brochure med alle Oplysninger ved

anb. Stenografil. **Jul. C. Petersen**
Hadsund N.

Paa Grund af de stærkt stigende Priser paa Raavarer er Prisen paa

Kongens Bryghus'
Maltextrakt

fra den 9de November d. A. **forhøjet til 35 Øre** pr. Fl., dog med en

Rabat af 3 Øre pr. Fl., naar mindst 6 Fl. købes ad Gangen.

MEDDELELSE
ANG. ANNONCEADMINISTRATIONEN

◆ ◆ ◆

Det bringes herved til de Annoncerendes Kundskab, at Annonceadministrationen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" fra 1. Januar 1917 er overgaaet til Firmaet Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9, København K., hvortil i Fremtiden alle Annoncer bedes addresseret.

Der vil i Fremtiden her i Bladet blive en fast Rubrik under Navn af „Tilbud og Efterspørgsel". Under denne Rubrik optages kun Annoncer fra Firmaer, der søger Medhjælpere, og fra Medhjælpere, der søger Ansættelse.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" er sikkert det rette Sted for Principaler at finde netop den Medhjælp de søger, da det kommer alle Handels- og Kontormedhjælpere i Hænde. Bladet udkommer den 1. og 15. i hver Maaned.

Annonce-Telefon: CENTRAL 8253.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
— hurtigt, smukt og billigst —

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Maribo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 3. 1. Februar 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Hvidkaal.

AMA
Foctrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Grønkaal.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

As Hintz & Co
Elisabethomindes Chocolade.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

Bemærk!
Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

FISKEBOLLER
FORLANG TILBUD
A|S. FYENS KONSERVESFABRIK
ODENSE KØBENHAVN
TELEF. 1470 - 2570 TLF. CENTRAL 9587

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3. Tlf. 2205.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonia	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Hara'd Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	Søndergaard Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Nommesen	Chr. Lund	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. Hjabelund	C. Kleis.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Øihdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kellerup	K. G. Christensen	Johannes Andersen	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
Kjøbenhavn	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Peter Wraae			
Central Afd.	Knud B. Knudsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	P. Løgager Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Harald Rasmussen	Ad. Aistrup & Sønner	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Buun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nib	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Svenning Spliid-Schmidt	Hans Berg	A. Andersen	Fjordgade 4
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringe	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessel's Udsalg	H. P. Seis Hansen	Vett & Wessels Udsalg.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Anders Bloch	Bach & Høyrup	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skern-Tarm	Johs. Nielsen	Chr. Meldgaard, Sdr. Bork, Tlf. 5.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	Svend Petersen	Trojel & Hjorth	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Chr. Møller	St. Annavej 11	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
Vordingborg	Melchior Jensen	Otto Hee	Anna Pedersen	Algade 75.

Conservesfabrikken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 38.
København.

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

Forlang overalt
Dæhnfeldts danske Frø
til Mark og Have.
Hvor det ikke faas, bedes man forlange illustr. Katalog direkte fra
A/S. L. Dæhnfeldt, Odense.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Stenografi

pr. Korrespondance

læres let, hurtigt og billigt. Uundværlig i enhver Brance. Godt Udbytte garanteres. Brochure med alle Oplysninger ved

anb. Stenografil. **Jul. C. Petersen**
Hadsund N.

INGVAR KELL
MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802

EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

En ung Mand, 14—16 Aar, med gode Skolekundskaber, kan faa Kontorplads straks. Henv. Dansk Kugleleje A/S S. K. F., Bredgade 63, Kjøbenhavn K.

Forlang Tilbud fra
H. H. Mathiassen's Fabrikker.
Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Vor Rubrik

„Tilbud og Efterspørgsel"

bedes erindret.

MEDDELELSE
ANG. ANNONCEADMINISTRATIONEN

◆ ◆ ◆

Det bringes herved til de Annoncerendes Kundskab, at Annonceadministrationen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" fra 1. Januar 1917 er overgaaet til Firmaet Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9, København K., hvortil i Fremtiden alle Annoncer bedes addresseret.

Der vil i Fremtiden her i Bladet blive en fast Rubrik under Navn af „Tilbud og Efterspørgsel". Under denne Rubrik optages kun Annoncer fra Firmaer, der søger Medhjælpere, og fra Medhjælpere, der søger Ansættelse.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" er sikkert det rette Sted for Principaler at finde netop den Medhjælp, de søger, da det kommer alle Handels- og Kontormedhjælpere i Hænde. Bladet udkommer den 1. og 15. i hver Maaned.

Annonce-Telefon: CENTRAL 8253.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 4. 15. Februar 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Løg.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Persille.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner

A. Hintz & Co
Elisabethomindes Chocolade.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Worning & Petersens
XEROFORM SÆBE

Bemærk!
Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

OTA GRYN
Verdens bedste Havregryn.

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **KØBENHAVN**

TELEF. 1470 - 2570 — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — **Kjøbenhavn K.**

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	J. Poulsen	Danmarksgade 27 A, 3. Tlf. 2205.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3366.
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Bredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Andersen	Danmarksgade 50	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Axel Petersen	H. C. Ewald	Axel Petersen	H. C. Ewald.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. Hjabelund	C. Kleis.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	A. Christiansen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 8143 og 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	P. Løgager Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Co.	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	A. Andersen	Fjordgade 4.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Anders Bloch	Bach & Høyrup	Riegels Jensen	Hans Damgaard.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skern-Tarm	Johs Nielsen	Chr. Meldgaard, Sdr. Bork, Tlf. 5.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skelskør	Otto Erichsen	H. C. Hansen	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	J. C. I. Fleng	Andelsslagteriet	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	Svend Petersen	Trojel & Hjorth	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Marius Engelbrechtsen	Kongebakken 5	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
		Varehuset	Anna Pedersen	Algade 75.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

Forlang overalt
Dæhnfeldts danske Frø
til Mark og Have.
Hvor det ikke faas, bedes man forlange illustr. Katalog direkte fra
A/S. L. Dæhnfeldt, Odense.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Stenografi

pr. Korrespondance

læres let, hurtigt og billigt. Uundværlig i enhver Brance. Godt Udbytte garanteres. Brochure med alle Oplysninger ved

anb. Stenografil. **Jul. C. Petersen**
Hadsund N.

INGVAR KELL

MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802

EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

En ung Mand, 14—16 Aar, med gode Skolekundskaber kan faa Kontorplads straks. Henv. Dansk Kugleleje A/S S. K. F., Bredgade 63, Kjøbenhavn K.

Forlang Tilbud fra

H. H. Mathiassen's Fabrikker.

Drops - Konfekturer - Chocolade - Cacao
Kiks & Biscuits.

Vor Rubrik

„Tilbud og Efterspørgsel"

bedes erindret.

MEDDELELSE
ANG. ANNONCEADMINISTRATIONEN

◆ ◆ ◆

Det bringes herved til de Annoncerendes Kundskab, at Annonceadministrationen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" fra 1. Januar 1917 er overgaaet til Firmaet Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9, København K., hvortil i Fremtiden alle Annoncer bedes addresseret.

Der vil i Fremtiden her i Bladet blive en fast Rubrik under Navn af „Tilbud og Efterspørgsel". Under denne Rubrik optages kun Annoncer fra Firmaer, der søger Medhjælpere, og fra Medhjælpere, der søger Ansættelse.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" er sikkert det rette Sted for Principaler at finde netop den Medhjælp, de søger, da det kommer alle Handels- og Kontormedhjælpere i Hænde. Bladet udkommer den 1. og 15. i hver Maaned.

Annonce-Telefon: CENTRAL 8253.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Maribo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichorlefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 5. | 1. Marts 1917. | 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

Tyttebær.

AMA
Forskrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Karotter.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Westminster

Cigaretter.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Worning & Petersens
XEROFORM SÆBE

Bemærk!
Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

Sygeforsikringsforeningen „Danmark".
Statskontrolleret.
Hovedkontor: Gl. Kongevej 6. — København B.
Optager Mænd og Kvinder fra 14—60 Aar overalt i Landet.
Optagelsesblanketter og Prospekt tilsendes.
Se dette Blads Nr. 3, Febr. 1917.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — TELEF. 1470 - 2570

KØBENHAVN — TLF. CENTRAL 9587

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Klokkegade 11, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Andersen	Danmarksgade 50	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. Hjabelund	C. Kleis.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	A. Christiansen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	Anker Boesen	Rhein-Knudsen, Rudkøbing	P. Løgager Nielsen	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	A. Andersen	Fjordgade 4.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skern-Tarm	Johs Nielsen	Chr. Meldgaard, Sdr. Bork, Tlf. 5.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Marinus Christensen	Henrik Stark	Marinus Christensen	Henrik Stark.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	Svend Petersen	Trojel & Hjorth	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Marius Engelbrechtsen	Kongebakken 5	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
Vordingborg	Erik Kruhøffer	Varehuset	Anna Pedersen	Algade 75.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE.

Forlang overalt
Dæhnfeldts danske Frø
til Mark og Have.
Hvor det ikke faas, bedes man forlange illustr. Katalog direkte fra
A/S. L. Dæhnfeldt, Odense.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Stenografi

pr. Korrespondance

læres let, hurtigt og billigt. Uundværlig i enhver Brance. Godt Udbytte garanteres. Brochure med alle Oplysninger ved
anb. Stenografil. **Jul. C. Petersen**
Hadsund N.

INGVAR KELL

MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802

EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

En ung Mand, 14—16 Aar, med gode Skolekundskaber kan faa Kontorplads straks. Henv. Dansk Kugleleje A/S S. K. F., Bredgade 63, Kjøbenhavn K.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger.
Hans Brogesgade 2. - **Aarhus.**
Telefon 1883.

Forstander: Kgl. Transl. J. Henningsen.

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. April til Forstanderen.

Bestyrelsen.

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergade 8.
Telef. 1179. - Grundl. 1895.
Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. Maj optages Elever til 1/1- og 1/2-aarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever **528 Kr.**, til indenbys **240 Kr.**).

Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Vor Rubrik

„Tilbud og Efterspørgsel"

bedes erindret.

MEDDELELSE
ANG. ANNONCEADMINISTRATIONEN

◆ ◆ ◆

Det bringes herved til de Annoncerendes Kundskab, at Annonceadministrationen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" fra 1. Januar 1917 er overgaaet til Firmaet Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9, København K., hvortil i Fremtiden alle Annoncer bedes addresseret.

Der vil i Fremtiden her i Bladet blive en fast Rubrik under Navn af „Tilbud og Efterspørgsel". Under denne Rubrik optages kun Annoncer fra Firmaer, der søger Medhjælpere, og fra Medhjælpere, der søger Ansættelse.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" er sikkert det rette Sted for Principaler at finde netop den Medhjælp, de søger, da det kommer alle Handels- og Kontormedhjælpere i Hænde. Bladet udkommer den 1. og 15. i hver Maaned.

Annonce-Telefon: CENTRAL 8253.

AALBORG.

Nytorv 8 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 6. 15. Marts 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

Kartofler.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Porrer.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Westminster
Westminster Turkish Blend A A Grade
This Packet Contains 10 Cigarettes
Westminster Cigarettes Turkish Blend A.A Grade
CORK TIPPED
Cigaretter.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

As Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

WORNING & PET EASENS
XEROFORM SÆBE

Bemærk!
Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Sygeforsikringsforeningen „Danmark".
Statskontrolleret.
Hovedkontor Gl. Kongevej 6. — København B.
Optager Mænd og Kvinder fra 14—60 Aar overalt i Landet.
Optagelsesblanketter og Prospekt tilsendes.
Se dette Blads Nr. 3, Febr. 1917.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE TELEF. 1470 - 2570

KØBENHAVN TLF. CENTRAL 9587

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9 Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	H. Simonsen	H. C. Jaster		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	R. Rasmussen	Michael Hansen	H. A. Olsen	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Østergade 46, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Andersen	Danmarksgade 50	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	N. Hjabelund	C. Kleis.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Harald Petersen	Sct. Annægade 23	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Dyrehavegaardsvej. Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Fredericiavej 30.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	A. Christiansen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	P. Løgager	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	A. Andersen	Fjordgade 4
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vesterbro 71.
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M. Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	Johs. Nielsen	Chr. Meldgaard, Sdr. Bork, Tlf. 5.	A Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Marinus Christensen	Henrik Stark	H. A. Petersen	Carl Crønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Marius Engelbrechtsen	Kongebakken 5	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
Vinderup	N. A. Nielsen	P. Mikkelsen	Dorthea Kjeldsen	Dansk Smørforsyning.
Vordingborg	Erik Kruhoffer	Vaarhuset	Anna Pedersen	Algade 75

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE.

Forlang overalt
Dæhnfeldts danske Frø
til Mark og Have.
Hvor det ikke faas, bedes man forlange illustr. Katalog direkte fra
A/S. L. Dæhnfeldt, Odense.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Stenografi
pr. Korrespondance
læres let, hurtigt og billigt. Uundværlig i enhver Brance. Godt Udbytte garanteres. Brochure med alle Oplysninger ved
anb. Stenografil. Jul. C. Petersen
Hadsund N.

INGVAR KELL
MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802
EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. Vi søger
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Den jydske Handelshøjskole,
oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger.
Hans Brogesgade 2. - Aarhus.
Telefon 1883.
Forstander: Kgl. Transl. J. Henningsen.
Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.
1. Maj begynder nye hel- og halvaars Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. April til Forstanderen.
Bestyrelsen.

Aarhus Handelshøjskole,
Vestergade 8.
Telef. 1179. - Grundl. 1895.
Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.
1. Maj optages Elever til 1/1- og 1/2-aarskursus. Forlang Program og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever 528 Kr., til indenbys 240 Kr.).
Niels P. Nielsen,
eksam. Handelsskolelærer.

Vor Rubrik
„Tilbud og Efterspørgsel"
bedes erindret.

Købmandsskolens etaarige Dagskole,
Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.
Fiolstræde 44, Kjøbenhavn, begynder 1ste Maj.
Samtidig begynder den halvaarlige Forberedelsesklasse for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.
Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15 1/2 Aar.
Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander L. Jacobsen træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.
(2-aarig Skole med Realeksamen som Grundlag).
Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.
L. Jacobsen, Fiolstræde 44.

MEDDELELSE
ANG. ANNONCEADMINISTRATIONEN

◆ ◆ ◆

Det bringes herved til de Annoncerendes Kundskab, at Annonceadministrationen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" fra 1. Januar 1917 er overgaaet til Firmaet Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9, København K., hvortil i Fremtiden alle Annoncer bedes addresseret.

Der vil i Fremtiden her i Bladet blive en fast Rubrik under Navn af „Tilbud og Efterspørgsel". Under denne Rubrik optages kun Annoncer fra Firmaer, der søger Medhjælpere, og fra Medhjælpere, der søger Ansættelse.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" er sikkert det rette Sted for Principaler at finde netop den Medhjælp, de søger, da det kommer alle Handels- og Kontormedhjælpere i Hænde. Bladet udkommer den 1. og 15. i hver Maaned.

Annonce-Telefon: CENTRAL 8253.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 7. 1. April 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

Selleri.

AMA
Forskrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Timian.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Westminster

Cigaretter.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

WORNING & PELT EASEN'S
XERO FORM SÆBE

A/S RONEO
Løvstræde 9 — Telf. 8791
Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir
Prøv
Roneo Kopimaskine
uden Vand.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Sygeforsikringsforeningen „Danmark".
Statskontrolleret.
Hovedkontor Gl. Kongevej 6. — København B.
Optager Mænd og Kvinder fra 14—60 Aar overalt i Landet.
Optagelsesblanketter og Prospekt tilsendes.
Se dette Blads Nr. 3, Febr. 1917.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A|S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9 Telefon 8253

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3886.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonia	Chr. Hansen	Klostergade 33		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Hans Lausen	Landbogaarden.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Østergade 43, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	E. Andersen	Danmarksgade 50	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalk Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andersen	M Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf, Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Holbæk				
Horsens	Sten Vandborg	Asboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	A. Christiansen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	P. Løgager	Th. Halvorsen, Rudkøbing.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	G. Jensen	Torvet 5	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nib	Jens Jensen	Chr. Hauersley	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Christian Nielsen	Kongegade 12.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	A. Andersen	Fjordgade 4
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	E. Rosschou	Boghandler Børner.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringkøbing	Magnus Larsen	M Pedersen, Torvet	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	Johs. Nielsen	Chr. Meldgaard, Sdr. Bork, Tlf. 5.	A Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Marinus Christensen	Henrik Stark	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Marius Engelbrechtsen	Kongebakken 5	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	A. Jul. Jørgensen	Mathiasgade 50	J. Chr. Jacobsen	Dannebrogsgade 2. Tlf.
Vindeby	N. A. Nielsen	P. Mikkelsen	Dorthea Kjeldsen	Dansk Smørforsyning.

Conservesfabriken DANICA

CONSERVES FABRIK KJØBENHAVN DANMARK DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse

optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.

Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32. Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Forlang overalt
Dæhnfeldts
danske Frø
til Mark og Have.
Hvor det ikke faas, bedes man forlange illustr. Katalog direkte fra
A/S. L. Dæhnfeldt, Odense.

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

INGVAR KELL
MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802

EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Bemærk!

Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Vor Rubrik

Tilbud og Efterspørgsel

bedes erindret.

HANSONS STEMPELFABRIK NY ØSTERGADE 2
TF: 354
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

---

Købmandsskolens etaarige Dagskole,

Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

Fiolstræde 44, Kjøbenhavn, begynder 1ste Maj.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Diriktrice.

En ikke for ung Dame, som har nøje Kendskab til Manufaktur, Kortevarer og Besætnings-Artikler, kan faa Plads til 1. Juli eller før. Begyndelsesgage Kr. 1500.00. Billet, mrkt. 825, med Fotografi og Anbefalinger modtager Bladets Kontor.

Niels Brocks Handelsskole.

(2-aarig Skole med Realeksamen som Grundlag).

Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.

L. Jacobsen, Fiolstræde 44.

MEDDELELSE
ANG. ANNONCEADMINISTRATIONEN

◆ ◆ ◆

Det bringes herved til de Annoncerendes Kundskab, at Annonceadministrationen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" fra 1. Januar 1917 er overgaaet til Firmaet Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9, København K., hvortil i Fremtiden alle Annoncer bedes addresseret.

Der vil i Fremtiden her i Bladet blive en fast Rubrik under Navn af „Tilbud og Efterspørgsel". Under denne Rubrik optages kun Annoncer fra Firmaer, der søger Medhjælpere, og fra Medhjælpere, der søger Ansættelse.

„Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende" er sikkert det rette Sted for Principaler at finde netop den Medhjælp[illegible] de søger, da det kommer alle Handels- og Kontormedhjælpere i Hænde. Bladet udkommer den 1. og 15. i hver Maaned.

Annonce-Telefon: CENTRAL 8253.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Maribo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 8. 15. April 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

Julienne.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Rødkaal.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Westminster

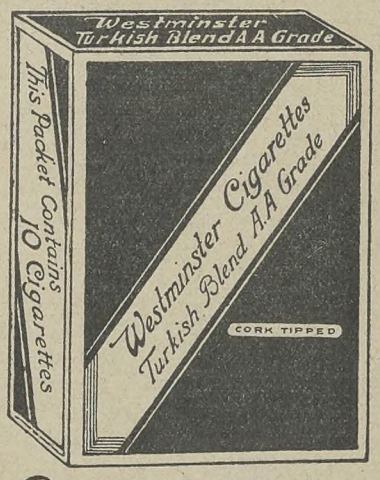

Cigaretter.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

A/S RONEO
Løvstræde 9 — Telf. 8791
Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir
Prøv
Roneo Kopimaskine
uden Vand.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Sygeforsikringsforeningen „Danmark".
Statskontrolleret.
Hovedkontor Gl. Kongevej 6. — København B.
Optager Mænd og Kvinder fra 14—60 Aar overalt i Landet.
Optagelsesblanketter og Prospekt tilsendes.
Se dette Blads Nr. 3, Fedr. 1917.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Fiskergade 26. Tlf. 3431.		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klostergade 33		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Hans Lausen	Landbogaarden.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Østergade 43, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf., Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	C. Hansen	Nørregade 3.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Villa „Maagen"	Carl Thomsen	Villa „Maagen".
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31, I.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	A. Christiansen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	J. Gade Kjærgaard	Frøavlskompagniet.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	C. Mikkelsen	Konsul Johansen.
Maribo	Otto Jensen	Schrøder & Nielsens Eft.	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	G. Jensen	Tilegade 14, 2.	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	Carl Hansen	Lütken Frigast & Co.	Elna Brodthagen	Nobelstræde 6.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	A. Andersen	Fjordgade 4
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	Harald Petersen	H. Olsen Birksted.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringkøbing	Johs J. Petersen	E. Struer Mikkelsen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	Helga Nyegaard	Jernbanegade 33.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	E. F. Petersen	A. Heegaard-Hansen, Onsbjerg.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	A. Andersen	O. Hauch, Skern. Tlf. 55.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Marinus Christensen	Henrik Stark	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Marius Engelbrechtsen	Kongebakken 5	Johs. Hansen	Pjentemøllestræde 9, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Nutzhornsgade 13. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

E·D B·F

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Reglementerede
Gymnastik- og Sports-Dragter
samt alle Slags
Sportsstøvler og Sko
for Herrer, Damer og Børn
POUL HOLM SILKEGADE 11
ligefor Bikuben

Fedevarer og Pølser
fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal **ARAKS** Cigaretter

·ALFA· No. 56 PLANTE-MARGARINE

INGVAR KELL
MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802
EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

Bemærk!
Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NYØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier,
Mærkeplader Numeratører Perforérer

Den jydske Handelshøjskole
oprettet af **Foreningen af jydske Handelsforeninger,**
Hans Brogesgade 2, **Aarhus.**
Telef. 1883.
Forstander:
Kgl. Translatør J. Henningsen.
Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.
1. Maj begynder nye **hel- og halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Novbr. indsendes til Handelsministeriet inden 1. Juni. Skema faas paa Skolen. **Bestyrelsen.**

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

Købmandsskolens etaarige Dagskole,
Handelsskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.
Fiolstræde 44, Kjøbenhavn, begynder 1ste Maj.
Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.
Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen ca. 15½ Aar.
Indmeldelse inden 10de April. Program udleveres og Oplysninger gives paa Skolen, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Niels Brocks Handelsskole.
(2-aarig Skole med Realeksamen som Grundlag).
Nyt Skoleaar begynder efter Sommerferien.
L. Jacobsen, Fiolstræde 44.

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Direktrice.

En ikke for ung Dame, som har nøje Kendskab til Manufaktur, Kortevarer og Besætnings-Artikler, kan faa Plads til 1. Juli eller før. Begyndelsesgage Kr. 1500.00. Billet, mrkt. 825, med Fotografi og Anbefalinger modtager Bladets Kontor.

Handels- og Kontormedhjælpere med Familie

tilbydes Tandbehandling paa min nye, moderne Klinik til følgende nedsatte faste Priser (÷ 10 pCt.) minus 10 Procent.

Plombering:	Kr.
Cement, Kobber	2,00
Sølvamalgam	3,00
Smaille	4,00
Porcelain	5,00
Guldplomber efter Størrelse fra	8,00
Behandles Rod og Nerve beregnes et Tillæg af	1,50-2,00
Tandrensn.	2,00-3,00
Tandudtrækning	1,50

Tandudtrækning under Bedøvelse eller ved Indsprøjtning i Tandkødet (smertefri) foretages daglig i Kliniktiden.

Kunstige Tænder:	Kr.
1 Tand paa Kautschuk	5,00
2 Tænder —	7,00
3 — —	9,00
4 — —	11,00
6 — —	13,00
Hel Overmund	27,00
Helt Tandsæt	50,00
Reparationer fra	1,50

Ved Indsætning af kunstige Tænder beregnes intet Honorar for Tandudtrækning, Tandafklipning o. s. v.

Stiftænder, Guldkroner, Broarbejde og Tandsæt paa Guld.

Kun de bedste Materialer anvendes.

Eftersyn af Tænderne foretages gratis i hele Kliniktiden.

Tandlæge O. Krøyer

Telef. Byen 1120 Købmagergade 29 Telef. Byen 1120

ved Posthuset

Klinik for moderne Tandbehandling

Træffes 10—3½ - 6—7 - Søndag 11—12

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - Aalborg - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

ESBJERG.

Drik
Esbjerg Øl.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Ofterte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 9. 1. Maj 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

Hvidkaal.

AMA
Foctrinlige tørrede
Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Grønkaal.

Carlsberg
Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

WORNING & PETERSENS
XEROFORM
SÆBE

A/S RONEO
Løvstræde 9 — Telf. 8791
Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir
Prøv
Roneo Kopimaskine
uden Vand.

Westminster

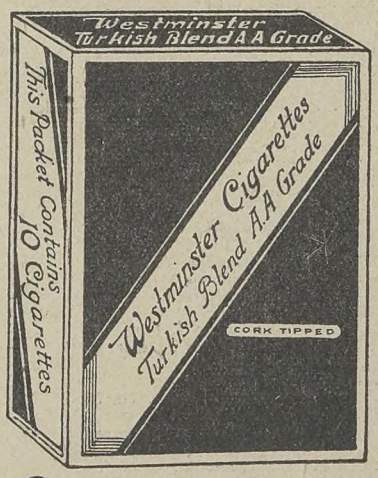

Cigaretter.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

CINGALLA-THE

C. J. CARØE'S IMPORT

Sygeforsikringsforeningen „Danmark".
Statskontrolleret.
Hovedkontor Gl. Kongevej 6. — København B.
Optager Mænd og Kvinder fra 14—60 Aar overalt i Landet.
Optagelsesblanketter og Prospekt tilsendes.
Se dette Blads Nr. 3, Fedr. 1917.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — TELEF. 1470 - 2570

KØBENHAVN — TLF. CENTRAL 9587

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	Chr. Hansen	Klostergade 33		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen Skovgade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Hans Lausen	Landbogaarden.
Bornholm	Fr. Havemann	Andr. P. Bidstrup, Rønne	Anna Andersen	Østergade 43, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten"	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf., Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2.
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	Axel Thomsen	Hostruphuse pr. Hobro
Holbæk	Jacob Mathiasen	Villa „Maagen"	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	B. Th. Boisen	R. Færch. Tlf. 36.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	Asta Hansen	Herredskontoret.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	A. Christiansen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	J. Gade Kjærgaard	Frøavlskompagniet.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Sagfører, Gustav Møller	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	H. Dreijer	Langgade 6	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	A. Andersen	Fjordgade 4.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Vester Kirkestræde 6, 1.
Ringkøbing	Johs J. Petersen	E. Struer Mikkelsen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	Maglekildevej 9.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	A. Andersen	O. Hauch, Skern. Tlf. 55.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Th. Hansens Eftfl.	Bernhard Christensen	Hans Knudsen, Rosengade.
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H. A. Petersen	Carl Grønvold	H. A. Jensen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	Svend Petersen	Trojel & Hjorth
Svendborg	Marius Engelbrechtsen	Kongebakken 5	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	Th. Schytze	„Alfa".
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G. Krabp Jensen	Sønderg. 15

Conservefabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32.
Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Fedevarer og Pølser
fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal ARAKS Cigaretter

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Reglementerede
Gymnastik- og Sports-Dragter
samt alle Slags
Sportsstøvler og Sko
for Herrer, Damer og Børn
POUL HOLM SILKEGADE 11
ligefor Bikuben

INGVAR KELL
MEJLGADE 39 - AARHUS
TELEFON 802
EN GROS:
KAFFE ○ THE ○ CHOKOLADE
CACAO ○ KIKS ○ BISCUIT
○○ CONSERVES ○○

Bemærk!
Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bør findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NYØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. Vi søger
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ER DET BEDSTE
ANNONCE-ORGAN FOR TILBUD OM PLADSER

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Algade 26 - **Aalborg** - Algade 26
Skotøjsforretningen i det røde Hus
bør huskes af enhver Handels- og Kontormedhjælper.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Mariebo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 10. 15. Maj 1917. 17de Aargang.

Anbefal L. P. Holmblads Stearinlys.

Løg.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Persille.

ING EPET ERSENS
EROFORM
SÆBE

Westminster

Cigaretter.

Carlsberg
Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie
mrk. de røde Bogstaver
D.D.C.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

Fedevarer og Pølser
fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/s
er altid de bedste.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26II. — **Kjøbenhavn K.**

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3886.
Kolonial	Chr. Hansen	Klostergade 33		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Aasens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Bjørn Falck	Nr. Aaby. Tlf. 36	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten"	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A F. Stricker's Eftf, Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Villa „Maagen"	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	Højskolehjemmet. Tlf. 9	N. C. Thomassen	Aktiebryggeriet.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	Henning Andersen	W. Quaade	Henning Andersen	W. Quaade.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,I.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	A. Christiansen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 12—2 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	J. Gade Kjærgaard	Frøavlskompagniet.
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	H. Dreijer	Langgade 6	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Sægaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	Johs J. Petersen	E. Struer Mikkelsen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	Maglekildevej 9.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	A Andersen	O Hauch, Skern. Tlf. 55.	A Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H A Petersen	Carl Grønvold	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G Krohn-Jensen	Sparegade 5.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftt.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Reglementerede

Gymnastik- og Sports-Dragter

samt alle Slags

Sportsstøvler og Sko

for Herrer, Damer og Børn

POUL HOLM SILKEGADE 11
ligefor Bikuben

Anbefal **ARAKS** Cigaretter

Noiseless

eneste lydløse

Skrivemaskine

Bør findes paa ethvert Kontor

Rugaard & Sørensen
Amgaertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

A/S RONEO
Løvstræde 9 — Telf. 8791
Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir
Prøv
Roneo Kopimaskine uden Vand.

Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole
med Realeksamen som Grundlag.

1-aarig Handelsklasse
med Studentereksamen som Grundlag.

Nyt Skoleaar begynder d. 21. Aug.
Anmeldelser af Elever bedes indsendt snarest.

Ansøgninger om **Fripladser** og **Understøttelser** indsendes inden 15. Juni.

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, Kjøbenhavn K.

For Grosserer-Societetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen.
Westy Stephensen.

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

HANSONS STEMPELFABRIK NYØSTERGADE 2
TF: 354
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Tilbud og Efterspørgsel.

For Kolonial- & Material-medhjælpere.

15 gode Opskrifter til Fabrikation af gangbar Vare hvorved mange Penge spares, sælges for 10 Kr.

Billet mrkt. H. K. M., modtages Bladets Kontor.

DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ER DET BEDSTE
ANNONCE-ORGAN FOR
TILBUD OM PLADSER

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

ENGELSK BEKLÆDNINGS MAGASIN
Nygade 15. L. Larsen, Nakskov. Telefon 311.
1. Kl. Herreskræderi. - Altid fikse Nyheder i Herre-Lingeri.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Maribo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 11. 1. Juni 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Tyttebær.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Karotter.

WORNING & PETERSENS
XERO FORM
SÆBE

Westminster

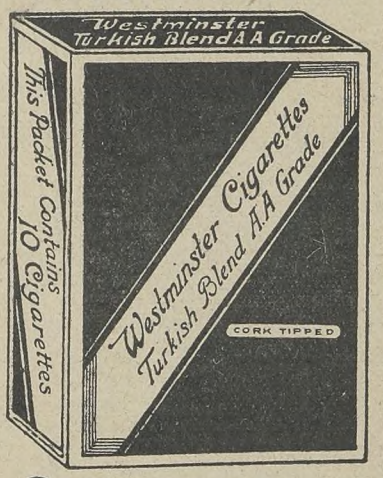

Cigaretter.

Carlsberg
Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/s Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

C. F. RICH's SØNNERS KAFFETILSÆTNING
mrk. INDREGISTRERET Drik Rich BESKYTTELSESMÆRKE

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

Fedevarer og Pølser
fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/s
er altid de bedste.

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26II. — **Kjøbenhavn K.**

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1 Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 8. Tlf. 2866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klostergade 33		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen, Søndergade.		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører W. Hansen, Ejby.
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr. Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf., Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Villa „Maagen"	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	St. Jørgensgade 5	M. Thomassen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Asboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen. Tr. 11-1			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	A. Christiansen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 11—1 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Sigfred V. West			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Piil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Buun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	Hakon Dalsgaard	Nibe Tømmerhandel.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	H. Dreijer	Langgade 6	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	Johs. J. Petersen	E. Struer Mikkelsen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sørøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	A. Andersen	O. Hauch, Skern. Tlf. 55.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H. A. Petersen	Carl Grønvold	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	H. Nielsen	Fjner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	M. K. Lauridsen	Boghandler H. Lohse, Tlf. 41	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Andreasen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G. Krohn-Jensen	Sparegade 5.

Conservefabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Handelsstandens statsanerkendte **Sygekasse**
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32. Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom
Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39
København.

Reglementerede
Gymnastik- og Sports-Dragter
samt alle Slags
Sportsstøvler og Sko
for Herrer, Damer og Børn

POUL HOLM SILKEGADE 11
ligefor Bikuben

Anbefal **ARAKS** Cigaretter

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bør findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

A/S RONEO
Løvstræde 9 — Telf. 8791
Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir
Prøv
Roneo Kopimaskine uden Vand.

Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole
med Realeksamen som Grundlag.

1-aarig Handelsklasse
med Studentereksamen som Grundlag.

Nyt-Skoleaar begynder d. 21. Aug.
Anmeldelser af Elever bedes indsendt snarest.

Ansøgninger om **Fripladser** og **Understøttelser** indsendes inden 15. Juni.

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, Kjøbenhavn K.

For Grosserer-Societetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen.
Westy Stephensen.

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

---

Tilbud og Efterspørgsel.

For Kolonial- & Materialmedhjælpere.

15 gode Opskrifter til Fabrikation af gangbar Vare hvorved mange Penge spares, sælges for 10 Kr.

Billet mrkt. H. K. M., modtager Bladets Kontor.

Bi-erhverv. Vi søger

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

God Biindtægt.

Til at tegne fordelagtige Syge- og Ulykkesforsikringer samt Sygekasseforsikringer til et dansk, kapitalstærkt Selskab søges energiske Repræsentanter paa særdeles favorable Vilkaar.

Man bedes henvende sig til **Kontorchef A. G. Johansen, Ringsted.**

Benyt

vor Rubrik:

Tilbud og Efterspørgsel

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

Averter!

i Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

RUDOLPH HASSE
Telefon 192. Maribo.
Hovedoplag af „Alfa" Margarine.
Hovedoplag for Fyns Caffesurrogat- og Cichoriefabriker, Odense.
Altid billigste Offerte.

MARIUS JØRGENSEN.
Agenturforretning. — Telefon 268. — MARIBO.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 12. 15. Juni 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser i
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Kartofler.

AMA
Forfriskende tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telefr. 1371 og 3483

Porrer.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner

A. Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie
mrk. de røde Bogstaver
D.D.C.

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Fedevarer og Pølser
fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A|S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9 Telefon 8253

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen. Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Chr. Winther	Lynæs.
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf., Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	St. Jørgensgade 5	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
Københavns Boghandlermedhjælper Afd.	Martin Pedersen. Tr. 11-1	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 11—1 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Harald Heie			
Forsikringsmedhjælper	A. Christiansen			
Isenkram	Chr. J. Smerup			
Kolonial	Aage S. Leth			
Kontor	Sigfred V. West			
Manufaktur	Jens Johansen			
Langeland	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Lemvig	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Piil	Fyns Andels Foderstofforretning
Løgstør	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Mariager	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Maribo	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Middelfart	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Nakskov	Holger Bruun	Odensevej 60	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nibe	A. Hansen	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nyborg	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nykøbing F.	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing M.	H. Dreijer	Langgade 6	Elvira Porse	Søvej 51.
Næstved	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Odder	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odense	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Præstø	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Randers	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Ringkøbing	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringsted	Johs J. Petersen	E. Struer Mikkelsen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Roskilde	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Rødby	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Sakskøbing	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Samsø	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Silkeborg	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Skanderborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skelskør	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skern-Tarm	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skive	A. Andersen	O. Hauch, Skern. Tlf. 55.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Slagelse	Østergaard Petersen	J. Buemann	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.
Sorø	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Storehedinge	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Struer	H. A. Petersen	Carl Grønvold	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Stubbekøbing	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Svendborg	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Thisted	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Varde	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Vejen	Hansine Thomsen	Vareindkøbsforeningen	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejle	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Viborg	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208.	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1218
	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G. Krohn-Jensen	Sparegade 5.
			Dorthea Kjeldgaa	Dansk Smørforsyning.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless

eneste lydløse

Skrivemaskine

Bør findes paa ethvert Kontor

Rugaard & Sørensen

Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.

Telefon 10228

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole

med Realeksamen som Grundlag.

1-aarig Handelsklasse

med Studentereksamen som Grundlag.

Nyt Skoleaar begynder d. 21. Aug.

Anmeldelser af Elever bedes indsendt snarest.

Ansøgninger om **Fripladser** og **Understøttelser** indsendes inden 15. Juni.

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, Kjøbenhavn K.

For Grosserer-Societetets Komité:

C. Lillienschiold. Otto Petersen. Westy Stephensen.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. Koncert hver Aften.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

ALFA No. 56 PLANTE-MARGARINE

Plantage Rom

Peter Jensen

Gildsig & Larsens Eftf.

Overgade n. V. 39.

København.

A/S RONEO

Løvstræde 9 — Telf. 8791

Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir

Prøv **Roneo Kopimaskine uden** Vand.

TUBORG Lagerøl

Fremtidens Øl

Ledige Pladser

averteres bedst i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

Annonceadministrationen

af

Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende

er hos

Jensen & Rønager

Dr. Tværg. 9

Telefon 8253

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NYØSTERGADE 2

Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. Vi søger

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn.K.

Bogholder.

En fuldt uddannet Mand, som paa egen Haand kan holde et Bogholderi i Orden, kan til 1. Juli, event. senere, faa Ansættelse i Arbejdernes Brugsforening i Aarhus. Skriftlig Ansøgning med Opgivelse af Lønfordring stiles til Kontoret, Vestergade 32, i Løbet af 8 Dage.

Benyt

vor Rubrik:

Tilbud og Efterspørgsel

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

Averter!

i Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1816.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 13. 1. Juli 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Selleri.

AMA
Foctrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Timian.

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

A/S Hintz & Co
Elisabethsmindes Chocolade.

C. F. RICH's SØNNERS KAFFETILSÆTNING
mrk. INDREGISTRERET DRIK RICH BESKYTTELSESMÆRKE

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens VEGETARIA Plante Margarine

D. Friis'
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32.
Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A|S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — **Kjøbenhavn K.**

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3886.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen. Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	N. S. Nielsen	Rebslager Thuen.
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalis Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf, Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	St. Jørgensgade 5	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132.
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen. Tr. 11-1			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 11—1 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	A. Christiansen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Pill	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	A. Hansen	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	H. Dreijer	Langgade 6	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	Johs J. Petersen	E. Struer Mikkelsen	Bogholder Axel Holbek	Ringkøbing.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H. A. Petersen	Carl Grønvold	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Hansine Thomsen	Vareindkøbsforeningen	Carla Sørensen	Byfogedkontoret, Tlf. 305.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
		Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1218

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Koncert hver Aften.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

LEDIGE PLADSER

averteres bedst i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S

er altid de bedste.

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless

eneste lydløse

Skrivemaskine

Bør findes paa ethvert Kontor

Rugaard & Sørensen

Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.

Telefon 10228

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

A/S RONEO

Løvstræde 9 — Telf. 8791

Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir

Prøv
Roneo Kopimaskine
uden Vand.

Annonceadministrationen

af

Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende

er hos

Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 3253

Niels Brocks Handelsskole.

2-aarig Handelsskole
med Realeksamen som Grundlag.

1-aarig Handelsklasse
med Studentereksamen som Grundlag.

Nyt Skoleaar begynder d. 21. Aug.

Anmeldelser af Elever bedes indsendt snarest.

Ansøgninger om **Fripladser** og **Understøttelser** indsendes inden 15. Juni.

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af Forstander L. Jacobsen, Fiolstræde 44, Kjøbenhavn K.

For Grosserer-Societetets Komité:
C. Lillienschiold. Otto Petersen.
Westy Stephensen.

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

HANSONS STEMPELFABRIK
TF. 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Hvem vil have et

billigt Ferieophold ved Vesterhavet?

En flink Pige, som er kontorvant, kan faa 1 à 2 Maaneders Ophold fuldstændig frit imod at hjælpe en Time eller to om Dagen paa Kontor.

Smed *J. Jensen, Bindslev pr. Sindal.*

Benyt

vor Rubrik:

Tilbud og Efterspørgsel

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

Averter!

i Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 14. 15. Juli 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Julienne.

AMA
Forskrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Rødkaal.

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

ANNONCE-REPRÆSENTANT
DYGTIG ANNONCE-REPRÆSENTANT
ANTAGES STRAKS MOD PROVISION
ved
DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
DR. TVÆRGADE 9 ∴ TLF. 8253

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie
mrk. de røde Bogstaver
D.D.C.

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens VEGETARIA Plante Margarine

D. Friis'
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32.
Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — TELEF. 1470 - 2570

KØBENHAVN — TLF. CENTRAL 9587

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen [illegible]gade.		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf., Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevei
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 7-8.	St. Jørgensgade 5	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen. Tr. 11-1			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Hj. Larsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 11—1 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Pfil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	H. Dreijer	Langgade 6	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1.	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H. A. Petersen	Carl Grønvold	H. A. Petersen	Carl Grønvold.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. M. Christiansen	H. Lauritzen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	N. C. Kibsgaard	Møllevej 6.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G. Krohn-Jensen	Sparegade 5.
Vordingborg	N. A. Nielsen	P. Mikkelsen	Dorthea Kjeldsen	Dansk Smørforsyning.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless

eneste lydløse

Skrivemaskine

Bør findes paa ethvert Kontor

Rugaard & Sørensen

Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.

Telefon 10228

Annonce-Plads her!

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. Koncert hver Aften.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

A/S RONEO

Løvstræde 9 — Telf. 8791

Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir

Prøv
Roneo Kopimaskine uden Vand.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«

FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. TELEFON 428

Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

LEDIGE PLADSER

averteres bedst i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

Annonceadministrationen

af

Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende

er hos

Jensen & Rønager

Dr. Tværg. 9

Telefon 8253

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NY ØSTERGADE 2

Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S

er altid de bedste.

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn.K.

Hvem vil have et

billigt Ferieophold ved Vesterhavet?

En flink Pige, som er kontorvant, kan faa 1 à 2 Maaneders Ophold fuldstændig frit imod at hjælpe en Time eller to om Dagen paa Kontor.

Smed *J. Jensen*, *Bindslev pr. Sindal.*

Benyt

vor Rubrik:

Tilbud og Efterspørgsel

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

Averter!

i Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 15. 1. August 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Hvidkaal.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Grønkaal.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

ANNONCE-REPRÆSENTANT
DYGTIG ANNONCE-REPRÆSENTANT
ANTAGES STRAKS MOD PROVISION
ved
DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
DR. TVÆRGADE 9 :: TLF. 8253

C. F. RICH's SØNNERS KAFFETILSÆTNING
mrk. INDREGISTRERET DRIK RICH BESKYTTELSESMÆRKE

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens VEGETARIA Plante Margarine

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32.
Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — TELEF. 1470 - 2570

KØBENHAVN — TLF. CENTRAL 9587

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition; Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalks Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	Helge Ottzen	H. Ehrenreich	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Paul Laursen	A. F. Stricker's Eftf., Bjergegade
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9.	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,I.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen. Tr. 11-1			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Hj. Larsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 11—1 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Piil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	Otto Kjær	Chr. Rejersen.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H. A. Petersen	Villa Erikstrup	H. A. Petersen	Villa Erikstrup.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	Fr. Th. Lange	Karl Jørgensen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einer Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Koncert hver Aften.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

LEDIGE PLADSER

averteres bedst i
Dansk Handels- og
Kontormedhjælper-Tidende

Fedevarer og Pølser

fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal **ARAKS** Cigaretter

Noiseless

eneste lydløse
Skrivemaskine
Bør findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

A/S RONEO
Løvstræde 9 — Telf. 8791
Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir
Prøv
Roneo Kopimaskine
uden Vand.

Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Annonce-Plads her!

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NYØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier,
Mærkeplader Numeratører Perforérer

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn.K.

Benyt vor Rubrik:

Tilbud og Efterspørgsel.

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

Averter!

i Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og **Stokke** i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Ø1

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Ø!
i
Nordsjælland.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 16. 15. August 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Løg.

AMA
Tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Persille.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

ANNONCE-REPRÆSENTANT
DYGTIG ANNONCE-REPRÆSENTANT
ANTAGES STRAKS MOD PROVISION
ved
DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
DR. TVÆRGADE 9 ∴ TLF. 8253

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie
mrk. de røde Bogstaver
D.D.C.

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32.
Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen. Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	O. K. Weiss	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalla Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	P. Stavnstrup	Herning Avis	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Øihdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9.	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,¹.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Martin Pedersen. Tr. 11-1			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Hj. Larsen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Martin Pedersen	Formanden træffes personlig paa Kontoret, hver Dag fra Kl. 11—1 samt Torsdag Aften fra Kl. 8—9. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. J. Smerup			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Piil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	S. Fr. Petersen	A. Qvistorff.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	H. A. Petersen	Villa Erikstrup	H. A. Petersen	Villa Erikstrup.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	Fr. Th. Lange	Karl Jørgensen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einar Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade, Thisted.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1218
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G. Krohn-Jensen	Sparegade 5.
Vindeby	N. A. Nielsen	P. Mikkelsen	Dorthea Kieldsen	Dansk Smørforsyning.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless

eneste lydløse

Skrivemaskine

Bør findes paa ethvert Kontor

Rugaard & Sørensen

Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.

Telefon 10228

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog

Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium) Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.

Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 1908. Forl. Progr.

Annonce-Plads her!

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. Koncert hver Aften.

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA

KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/5, 1/10. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

A/S RONEO

Løvstræde 9 — Telf. 8791

Farvebaand
til alle Skrivemaskiner
Kalkérpapir
Gennemslagspapir

Prøv
Roneo Kopimaskine uden Vand.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«

FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. TELEFON 428

Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

LEDIGE PLADSER

averteres bedst i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

Annonceadministrationen

af

Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende

er hos

Jensen & Rønager

Dr. Tværg. 9

Telefon 8253

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NYØSTERGADE 2

Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S

er altid de bedste.

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. Vi søger

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn.K.

Benyt vor Rubrik:

Tilbud og Efterspørgsel.

Annoncer

til

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

bedes sendt direkte til

Bladets Annonce-Administration

ved Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9 - København K.

Telefon Central 8253

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Averter!

i Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN Aalborg**
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

A. P. JOHANSEN
Søndergade 40. Barber og Frisør. Nakskov.
Forsøg og De bliver tilfreds.
Hurtig Betjening. — Proper Behandling.

DITLEV ERREBOE.
1. Kl. Herreskræderi og Manufaktur.
Telefon 193. RØDBY.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 17. 1. September 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Tyttebær.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Karotter.

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

ANNONCE-REPRÆSENTANT
DYGTIG ANNONCE-REPRÆSENTANT
ANTAGES STRAKS MOD PROVISION
ved
DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
DR. TVÆRGADE 9 ∴ TLF. 8253

C. F. RICH's SØNNERS KAFFETILSÆTNING
mrk. INDREGISTRERET DRIK RICH BESKYTTELSESMÆRKE

Westminster

Cigaretter.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32.
Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

D. Friis'
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE — **TELEF. 1470 - 2570**

KØBENHAVN — **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Martin Pedersen, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen Sønd.gade		
Aars	Viggo Ludvigsen	Aars. Telf. 98	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalks Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	Valborg Nielsen	P Nielsen Green	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9.	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Chr. J. Smerup			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Agnes Christoffersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Chr. J. Smerup	Formanden træffes hver Mandag og Torsdag paa Kontoret fra 7½—8½. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. Berg Westergaard			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Piil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	S. Fr. Petersen	A. Qvistorff.
Marlager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Carl Hansen	Olaf Nors	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen.
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Johs. Mortensen	Jacob Olsen	C. A. Nielsen	Boghndl. Christensen.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	Fr. Th. Lange	Karl Jørgensen	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einar Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade, Thisted.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G Krohn-Jensen	Sparegade 5.

Conservesfabriken DANICA

Teknisk Leder:
Herr *Alfr. J. L. Beauvais.*

Dyrker selv alle Ærter, Bønner etc. en enestaaende Fordel, der bidrager til at give **Danicas** Conserves den uovertrufne Aroma og Velsmag, som Fabrikatet nu er bekendt for.

Eneforhandler en gros: ***Cornelius Stau.***
København.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Koncert hver Aften.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

LEDIGE PLADSER

averteres bedst i
Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende

Fedevarer og Pølser

fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bør findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

HANSONS STEMPELFABRIK NYØSTERGADE 2
TF: 354
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876.
Holm. Kanal 3. Kbhvn.K.

TUBORG Lagerøl
Fremtidens Øl

Borgerstandens Sygekasse.

Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.

Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse, Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.

Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise-Chocolader samt hollandsk Cacao.
Peder Skramsg. 9 **Kun en gros.** TELEFON 12,647. KØBENHAVN K.

Undervisning.

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog
Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium)
Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.
Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 1908. Forl. Progr.

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

TYSK - ENGELSK - FRANSK
Konverst. & Korrespondancehold.
Fanny & Harriet Oppenhejm.
Kgl. edsv. Translatricer og Tolke.
Fiolstræde 12, 1. Sal. Tlf. Byen 961.

Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Aarhus Handelshøjskole,

Vestergd. 8. Tlf. 1179. Grundl. 1895.
Handelsdagskole m. etaar. faglig Kursus og statskontrol. Afgangspr. fra dette.

1. Novbr. optages Elever til 1/1 og 1/2 Aarskursus. **Forlang Program** og Skema til Statsunderstøttelse og Fripladser (højeste Understøttelse til udenbys Elever 480 Kr., til indenbys 240 Kr.).

Niels P. Nielsen,
exam. Højskolelærer.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade **2, Aarhus.** Tlf. 1883.

Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. Oktober til Forstanderen.

Bestyrelsen.

SANG UNDERVISNING

JOSEPH JENSEN
INGERSLEVSGADE 132 IV
TRÆFFES 5—6 :: MODERAT HONORAR

Denne Annonceplads

kan faas billigt ved

:: Henvendelse til ::

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidendes Annonce-Administration

v. Jensen & Rønager

Dr. Tværgade 9. ◎ København K.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Herre-Magasinet
„Tip-Top"
ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 18. 15. September 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Tyttebær.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Karotter.

WORNING & PETERSENS
XEROFORM SÆBE

Westminster

Cigaretter.

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie
mrk. de røde Bogstaver
D.D.C.

H. Steensens
VEGETARIA
Plante Margarine

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Efft.
Overgade n. V. 39.
København.

FISKEBOLLER
FORLANG TILBUD
A/S. FYENS KONSERVESFABRIK
ODENSE **KØBENHAVN**
TELEF. 1470 - 2570 **TLF. CENTRAL 9587**

Borgerstandens Sygekasse.
Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.
Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.
Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborgegade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Chr. J. Smerup, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3481		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen Søndergade		
Aars	Viggo Ludvigsen	Aars. Telf. 98	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jac. Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Hollandske Mølle
Herning	Valborg Nielsen	P Nielsen Green	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevei.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Chr. J. Smerup			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Chr. J. Smerup.	Formanden træffes hver Mandag og Torsdag paa Kontoret fra 7½—8½. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Central Afd.	Agnes Christoffersen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. Berg Vestergaard			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Langeland	K. Pelch	Chr. Michelsen, Rudkøbing	Rasmus Pfil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	S. Fr. Petersen	A. Qvistorff.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Sægaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	H. F. Carøe	Anton Pedersen	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Aage Friis	Aage Hansen	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Johs. Mortensen	Jacob Olsen	C. A. Nielsen	Boghndl. Christensen.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einar Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade, Thisted.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	C. Krohn-Jensen	Sparegade 5.

A/S Engelsk-Dansk Biscuits-Fabrik

Nyeste og bedste Ovne og Maskiner

Første Klasses Engelsk Mester

Fineste Raavarer · Fineste Produkt · Lave Priser

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Koncert hver Aften.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise-Chocolader samt hollandsk Cacao.
Peder Skramsg. 9 **Kun en gros.** TELEFON 12,647. KØBENHAVN K.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Ny detail Pris paa Mel.
Min Udregningstabel viser Vægt og Beløb for ethvert Antal Mærker.
Pris 35 Øre. - Gratis tilsendt.
Beløbet indsendes Kontant eller i Frimærker.
BORBERG MADSEN.
Aaboulevarden 1. : : : Horsens.

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bø findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

---

Annonceadministrationen
af
Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende
er hos
Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. Vi søger
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Woodstock Skrivemaskine.

Uovertruffen i Holdbarhed
Smukkeste Skrift
Forlang Demonstration.
Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. Tlf. 8226.
Ny Østergade 9.

Undervisning.

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog
Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium)
Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.
Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 1908. Forl. Progr.

RÜSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK - ENGELSK - FRANSK
Konverst. & Korrespondancehold.
Fanny & Harriet Oppenhejm.
Kgl. edsv. Translatricer og Tolke.
Fiolstræde 12, 1. Sal. Tlf. Byen 961.

SANG UNDERVISNING
JOSEPH JENSEN
INGERSLEVSGADE 132 IV
TRÆFFES 6—8 :: MODERAT HONORAR

Købmandsskolens etaarige Dagskole.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette

begynder 1ste November.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10. Oktober. Program udleveres, og Oplysninger gives paa Skolen, Fiolstræde 44, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade **2, Aarhus.** Tlf. 1883.

Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Friplads sendes inden 1. Oktober til Forstanderen.

Bestyrelsen.

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Lovforsikring · etc. etc.

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 8 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

„Tip Top" Herre-Magasinet
ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 19. 1. Oktober 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Tyttebær.

AMA
Fortrinlige tørrede Grøntsager
En gros
Holbergsgade 3.
Telfr. 1371 og 3483

Karotter.

WORNING & PETERSENS
XERO FORM SÆBE

Carlsberg Pilsner
Hof-Pilsner.

Westminster

Cigaretter.

C. B. MØLLER & Co.
TOBAKSFABRIK og AGENTUR
:: for Udlandets første Tobaksfirmaer
Største Udvalg til alle Priser
Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

C. F. RICH's SØNNERS KAFFETILSÆTNING
mrk. INDREGISTRERET DDC Drik Rich BESKYTTELSESMÆRKE

H. Steensens VEGETARIA Plante Margarine

D. Friis's
Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Borgerstandens Sygekasse.
Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.
Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.
Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

FISKEBOLLER
FORLANG TILBUD
A/S. FYENS KONSERVESFABRIK
ODENSE **KØBENHAVN**
TELEF. 1470 - 2570 **TLF. CENTRAL 9587**

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. Kjøbenhavn K

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3. Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9 Telefon 8253.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Chr. J. Smerup, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S Chr. Østenkiær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3 Tlf. 3886.
Kolonial	Chr. Hansen	Klosterport 5, 3		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen. Søndergade.		
Aars	Viggo Ludvigsen	Aars. Telf. 98	Th. Stissing	N. Poulsen.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helli g
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	M. Freund	P. H. Pallesen, „Landsoldaten".	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 6
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	G. Nielsen	W. Brammers Enke, Hundested
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C Ostergaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Svend Gregersen	Jan Nielsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Hollandske Mølle
Herning	Alfr. B. Johansen	Chr. Paulsen	Valborg Nielsen	P. Nielsen Grue
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	Laura Larsen	Ølhdl. Larsen, Banevej
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen	Hobro Avis. Tlf. 32	L. Bonde Petersen	Chr. Hansen.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Sten Vandborg	Aaboulevarden 7	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 908	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Chr. J. Smerup			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Agnes Christoffersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143	Chr. J. Smerup.	Formanden træffes hver Mandag og Torsdag paa Kontoret fra 7½ 8½. Privat: Reventlowsg. 32, 4 Tlf. Vester 6062 x.
Forsikringsmedhjælper	Chr. Berg Vestergaard			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v			
Langeland	Edv. Hansen	Richard Lange	Rasmus Piil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	S. Fr. Petersen	A. Qvistorff.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	L. A. Larsen	Hans Olsens Eftf.	Kaj Larsen	Anton Pedersen
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	K. Christiansen	H. C. Hovmand	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr Koldby.
Silkeborg	Aage Friis	Aage Hansen	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Thorsell	Nytorv 11	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Johs. Mortensen	Jacob Olsen	C. A. Nielsen	Boghndl. Christensen.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe	H. Nielsen	Ejner J Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1 Tlf. 602
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einar Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade, Thisted.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1203.	Michael Nielsen	Jernbanegade 1. Tlf. 1213
Viborg	Chr. Pedersen	Jacob Schaarup	G Krohn-Jensen	Sparegade 5.
Vinderup	Johs. Raahauge	V. E Friedrichsen	N. A. Nielsen	P Mikkelsen.
		Varehuset	Erik Kruhøffer	Varehuset.

„Kære Ven"
Alt i
Smykker
og
Gulduhre
Vestergade 27

UNDERWOOD=HOUSE

Kontor-Maskiner
Underwood Skrivemaskiner - Duplicatorer - Kopimaskiner - Regnemaskiner.

Tilbehør
Farvebaand - Kulpapir - Vokspapir - Farve etc. etc. for alle Maskiner.

Kontormøbler
af fineste Udførelse i Eg, Mahogni og Bøffel

HEINRICH ROEPSTORFF
Telefoner: 7085 · 11722 · 12999.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Aaben hele Aaret.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise Chocolader samt hollandsk Cacao
Peder Skramsg. 7 **Kun en gros.** TELEFON 12-47. KØBENHAVN K.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Fyens Handels Center,
Kongensgade 54. **Odense.** Telef. 2826.
Salt, Ost, Kartofler, Frugt, Klipfisk, Sild, Kolonial og Hørkram en gros.

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal **ARAKS** Cigaretter

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bø findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA
No 56
PLANTE-MARGARINE

Woodstock Skrivemaskine.

Uovertruffen i Holdbarhed
Smukkeste Skrift
Forlang Demonstration.

Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. **Tlf. 8226.**
Ny Østergade 9.

Tilbud og Efterspørgsel.

Bi-erhverv. **Vi søger**
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Ønsker De et Piano
henvend Dem da til
Vilh. Markwardt, Torvegade 23²
som kan tilbyde Dem særlig
gode Afbetalingsvilkaar.
Send mig et Brevkort og jeg kommer personlig for nærmere Aftale.

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

---

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

Tegn Deres Brandforsikring
i
Det kgl. octr. Brandassurance-Comp.
Indtegning ved:
Assurandør V. LYNGE,
København K. Olf. Fischersg. 49
Send et Kort og jeg kommer straks.

Undervisning.

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog
Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium)
Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.
Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 19 8. Forl. Progr.

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf Byen 2958.

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK. Specialkursus til hurtig Opnaaelse af gramm. korrekt Tale- og Skrivefærdighed efter egen ny Metode uden Hjemmearbejde. 1 Time daglig Kr. 10 mdl., 4 Timer uglt. 7 Kr mdl.
Elisabeth S. M. Petersen.
kgl edsv. Translatør og Tolk,
Nørrevoldg. 66, 3. Sal, f. T. ingen Telefon.
Tr 11—3 og 5—7.

SANG

UNDERVISNING
JOSEPH JENSEN
INGERSLEVSGADE 132 IV
TRÆFFES 6—8 :: MODERAT HONORAR

Købmandsskolens etaarige Dagskole.

Handelsdagskole med etaarigt fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette
begynder 1ste November.

Samtidig begynder **den halvaarlige Forberedelsesklasse** for Elever, der ikke har tilstrækkelig Alder eller Modenhed til straks at optages i Dagskolen.

Minimumsalder til den etaarige Skole er 16, til Forberedelsesklassen 15½ Aar.

Indmeldelse inden 10. Oktober.

Program udleveres, og Oplysninger gives paa Skolen, Fiolstræde 44, hvor Forstander **L. Jacobsen** træffes 12—1.

Annonceadministrationen

af

Dansk Hand. & Kontormedhj.-Tidende

er hos

Jensen & Rønager
Dr. Tværg. 9
Telefon 8253

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Lovforsikring · etc: etc:

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

„Tin-Top" Herre-Magasinet ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1812.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 20. 15. Oktober 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Tyttebær.

AMA

Fortrinlige tørrede Grøntsager

En gros

Holbergsgade 3.

Telfr. 1371 og 3483

Karotter.

WORNING & PETERSENS

XEROFORM SÆBE

Westminster

Cigaretter.

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

C. B. MØLLER & Co.

TOBAKSFABRIK og AGENTUR

:: for Udlandets første Tobaksfirmaer

Største Udvalg til alle Priser

Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

eylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

Lær Lakskrift! Lær Lakskrift!

Enhver kan straks ved Hjælp af vort usynlige Linieringssystem male Lakskrift. Fuldstændig Forskrift samt Linieringsapparat sendes mod Efterkrav. Pris 1 Kr. Skriv til „Lakskrift", Skive.

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie

mrk. de røde Bogstaver

D.D.C.

H. Steensens

VEGETARIA

Plante Margarine

D. Friis's

Bagepulvere

Buddingpulvere

Syltepulvere

Æggepulvere

Krydderier

er altid det bedste.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK
ODENSE — **KØBENHAVN**
TELEF. 1470 - 2570 — TLF. CENTRAL 9587

Borgerstandens Sygekasse.
Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.
Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.
Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9 Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Chr. J. Smerup, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Søndergade 60.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Isenkram	S. Chr. Østenkiær	Grønnegade 85		
Kolonial	Chr. Hansen	Lille Torv 4, 3.		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen gade.		
Aars	N. C. Nielsen	Sagfører Andersen, Tlf. 39.	Viggo Ludvigsen	Aars. Telf. 98.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarde	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brøndersiev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	Fr. Thomassen	Kirkegade 2	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	Søren Møller	Kongensgade 75, 1.	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalle Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Victor Andersen	Sophus Brammer, Lynæs.
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	Vang Petersen	Bernhard Olsen	Vang Petersen	Bernhard Olsen.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Hollandske Mølle
Herning	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	A. Christiansen	Vett & Wessel.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen, Tlf. Nr. 332.	Hobro Avis. Tlf. 32	Ingrid Thomsen	Hobro Avis, Tlf. 32.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9.	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Niels Dahl	Søndergade 18	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 908	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Chr. J. Smerup			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Chr. J. Smerup.	Formanden træffes hver Mandag og Torsdag paa Kontoret fra 7½—8½. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062
Central Afd.	Agnes Christoffersen			
Forsikringsmedhjælper	Chr. Berg Vestergaard			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 209 v.			
Køge	F. Sejr	Køge Materialhandel	Arthur Larsen	Kbmd. Langkilde.
Langeland	Edv. Hansen	Richard Lange	Rasmus Pfil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	S. Fr. Petersen	A. Qvistorff.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 60	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60.	Magnus Jørgensen	Østergade 62.
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	E. Mortensen	A. Wilde	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade.
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51.
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Alf. Kristensen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	L. A. Larsen	Hans Olsens Eftf.	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1.	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	F. Brockmann Mikkelsen	Raadhustorvet 8	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen	Elvin Solberg	William Raun.
Sakskøbing	H. C. Madsen	Byfogedkontoret	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	W. Mouritsen	Tranebjerg	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Aage Friis	Aage Hansen	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5.	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Ringborg	Sdr. Stationsvej 16	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Johs. Mortensen	Jacob Olsen	C. A. Nielsen	Boghndl. Christensen.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einar Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade, Thisted.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Vejen	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.
Vejle	Axel Juhl	Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208	M. Rasmussen	Østergade.
Viborg	O. Juul Rendil	Vestergade 22	G. Krabbe Jensen	Søndergade 5.

„Kære Ven"
Alt i
Smykker
og
Gulduhre

UNDERWOOD=HOUSE

Kontor-Maskiner
Underwood Skrivemaskiner - Duplicatorer - Kopimaskiner - Regnemaskiner.

Tilbehør
Farvebaand - Kulpapir - Vokspapir - Farve etc. etc. for alle Maskiner.

Kontormøbler
af fineste Udførelse i Eg, Mahogni og Bøffel

HEINRICH ROEPSTORFF
Telefoner: 7085 · 11722 · 12999.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Aaben hele Aaret.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise Chocolader samt hollandsk Cacao
Peder Skramsg. 7 **Kun en gros.** TELEFON 12,647. KØBENHAVN K.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Fyens Handels Center,
Kongensgade 54. **Odense.** Telef. 2826.
Salt, Ost, Kartofler, Frugt, Klipfisk, Sild, Kolonial og Hørkram en gros.

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal ARAKS Cigaretter

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bør findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

Woodstock Skrivemaskine.
Uovertruffen i Holdbarhed
Smukkeste Skrift
Forlang Demonstration.

Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. Tlf. 8226.
Ny Østergade 9.

Tilbud og Efterspørgsel.

— Tysk — Korrespondent
Dame søges af herværende større Firma til tysk Korrespondance, Stenografi, Maskinskrivning samt alm. Kontorarbejde. Tiltrædelse snarest. — Billet, mrk. „Korrespondent", med Lønfordring bedes sendt til dette Blads : : : : : : Kontor : : : : : :

Bi-erhverv. Vi søger
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Ønsker De et Piano
henvend Dem da til
Vilh. Markwardt, Torvegade 23[2]
som kan tilbyde Dem særlig
gode Afbetalingsvilkaar.
Send mig et Brevkort og jeg kommer personlig for nærmere Aftale.

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

vegetabilsk holdbar SUPPE PROTOS nærende EXTRAKT økonomisk

Tegn Deres Brandforsikring
i
Det kgl. octr. Brandassurance-Comp.
Indtegning ved:
Assurandør V. LYNGE,
København K. Olf. Fischersg. 49.
Send et Kort og jeg kommer straks.

Undervisning.

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog
Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium)
Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.
Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 1908. Forl. Progr.

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK. Specialkursus til hurtig Opnaaelse af gramm. korrekt Tale- og Skrivefærdighed efter egen ny Metode uden Hjemmearbejde. 1 Time daglig Kr. 10 mdl., 4 Timer uglt. 7 Kr. mdl.
Elisabeth S. M. Petersen,
kgl. edsv. Translatør og Tolk,
Nørrevoldg. 66, 3. Sal, f. T. ingen Telefon.
Tr. 11—3 og 5—7.

SANG UNDERVISNING
JOSEPH JENSEN
INGERSLEVSGADE 132 IV
TRÆFFES 6—8 :: MODERAT HONORAR

Den jydske Handelshøjskole,

oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade 2, **Aarhus.** Telefon 1883.

Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med et-aarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Lovforsikring · etc: etc:

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Herre-Magasinet „Tip-Top"
ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

Annonceadministrationens Kontor er Dr. Tværgade 9, Jensen & Rønager, Kjøbenhavn K. Telefon 8253.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 21. 1. November 1917. 17de Aargang.

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse

optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.

Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32. Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Forlang

Faas overalt. Ima holl. Vare.

Hovedoplag en gros:

J. Lehmann Beiter, Frihavnen.

København.

WORNING & PETERSENS

XEROFORM SÆBE

Carlsberg Pilsner

Hof-Pilsner.

Westminster

Cigaretter.

C. B. MØLLER & Co.

TOBAKSFABRIK og AGENTUR

:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::

Største Udvalg til alle Priser

Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Ceylon Have Thé. Højeste Udmærkelse heri Landet.

Lær Lakskrift! Lær Lakskrift!

Enhver kan straks ved Hjælp af vort usynlige Linieringssystem male Lakskrift. Fuldstændig Forskrift samt Linieringsapparat sendes mod Efterkrav. Pris 1 Kr. Skriv til „Lakskrift", Skive.

C. F. RICH's SØNNERS KAFFETILSÆTNING

mrk. INDREGISTRERET DDC Drik Rich BESKYTTELSESMÆRKE

H. Steensens VEGETARIA Plante Margarine

D. Friis'

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 38.
København.

FISKEBOLLER
FORLANG TILBUD
A/S. FYENS KONSERVESFABRIK
ODENSE — TELEF. 1470 - 2570
KØBENHAVN — TLF. CENTRAL 9587

Borgerstandens Sygekasse.
Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.
Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.
Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26 II. — Kjøbenhavn K.

Adresse-Fortegnelse:

Centralorganisationens Hovedkontor: Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Kontortid 9—5, Telefoner: 8143 og 12143.
Forretningsfører Jens Johansen, Privat. Flensborggade 40, 1, Telf. Vester 4171.
„D. H. K. M. T.": Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn F., Kronprinsesse Sofies Vej 23. Tlf. Godthaab 1443.
— Ekspedition: Hovedkontoret, Kjøbenhavn B., Gl. Kongevej 6, 3, Telefoner: 8143 og 12143.
— Annonce-Administration, Kjøbenhavn K., Jensen & Rønager, Dr. Tværgade 9. Telefon 8258.

Agitationsudvalgene: Kjøbenhavn, Chr. J. Smerup, Reventlowsgade 32, 4. Tlf. Vester 6062 x.
Jylland, Axel Juhl, Vejle, Kirkegaardsvej 27, 1. Tlf. 1208.
Fyn, Magnus Jørgensen, Middelfart, Østergade 62.
Sjælland, P. E. Andersen, Næstved.

Afdelings-Adresser.

Afdeling	Formand	Adresse	Kasserer	Adresse
Aalborg-Nørresundby	Th. Hansen	Bredegade 18, 2	K. Schmidt	Østerbro 12, 2.
Aarhus	M. Kornmaaler	Dr. Margrethesvej 23, 1. Tlf. 3431		
Central Afd.	A. Westring	E. Mehls Fabrik		
Isenkram	S. Chr. Østenkjær	Grønnegade 85	J. L. Pedersen	Horsensgade 3. Tlf. 3866.
Kolonial	Chr. Hansen	Lille Torv 4, 3.		
Kontor	Axel Jensen	Tunøgade 56		
Manufaktur	Aage Fredslund	Alf. Christensen [illegible]gade		
Aars	N. C. Nielsen	Sagfører Andersen, Tlf. 39.	Viggo Ludvigsen	Aars. Telf. 98.
Assens	Hans Lausen	Landbogaarden	Ludvig Møller	Tobaksfabriken.
Bornholm	Fr. Christensen	Vimmelskaftet 4, Rønne	Anna Andersen	Staalegade 8, Rønne.
Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge	Marius Heilesen	Bramminge
Brande	Harald Aastrup	Brande	Anna Marie Gade	Joh. Bagge.
Brønderslev	P. Rasmussen	Carl Lauritzen	I. M. Østergaard	A/S Winther & Andersen
Ejby og omliggende Byer	Holger Hansen	Th. Bay Petersen	Ali Radilow	Sagfører N. Helling
Esbjerg	J. Pedersen	Rosenvængets Alle 15	Fr. Thomassen	Kirkegade 2.
Fredericia	Søren Møller	Kongensstræde 75	E. Andersen	Danmarksgade 50.
Frederikshavn	A. Elvig	Kalls Vej 9	Chr. Olsen	Ahrenfeldtsgade 20
Frederiksværk	Chr Winther	Lynæs	Victor Andersen	Sophus Brammer, Lynæs.
Grenaa	J. Rasmussen	Søndergade 6	H. M. Ramsing	C. Overgaard.
Helsinge	H. Lindstrøm	A. L Andersen	Ingeborg Andersen	Vinkelvej 2.
Helsingør	Ejnrich Andreasen	M. Mahrt, Stengade	Laura Larsen	Hollandske Mølle.
Herning	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green	Valborg Nielsen	P. Nielsen Green.
Hillerød	Fabricius Frederiksen	Vett & Wessel	A. Christiansen	Vett & Wessel.
Hjørring	H. Hein	Nørrealle 5	Chr. J. Christensen	Korsgade 9, 2. Træff. eft. Kl. 6½
Hobro	Rudolf Nielsen, Tlf. Nr. 332.	Hobro Avis. Tlf. 32	Ingrid Thomsen	Hobro Avis, Tlf. 32.
Holbæk	Jacob Mathiasen	Bjælkeshus	Mary Petersen	Smedelundsgade 18.
Holstebro	C. C. Knudsen. Tr. 1-2 og 6-7.	Højskolehjemmet, Tlf. 9.	M. Thomasen	Aktiebryggeriet. Tlf. 10.
Horsens	Niels Dahl	Søndergade 18 Tlf. 1152	Chr. Bjørslev	Smedegade 62.
Kallundborg	J. P. Simonsen	„Messen"	Emilie Larsen	Motorfabriken.
Kjellerup	Ingerslev Jensen	C. Bus	H. M. Gaunholt	Nørregade. Privat Telf. 132
Kolding	N. C. Nielsen	Nørregade 12, Tlf. 903	Axel L. Lorensen	Anna Collinsvej 31,1. Tlf. 842.
Korsør	Johs. Petersen	Valdemar Hansen	Johs. Petersen	Valdemar Hansen.
København	Chr. J. Smerup			
Boghandlermedhjælper Afd.	Harald Heie			
Central Afd.	Agnes Christoffersen	Samtlige Afdelinger har Kontor Gl. Kongevej 6, 3, 9—5. Telef.: 12143.	Chr. J. Smerup	Formanden træffes hver Mandag og Torsdag paa Kontoret fra 7½—8½. Privat: Reventlowsg. 32, 4. Tlf. Vester 6062
Elektr.- og Belysn.medhj. Afd.	C. Hammer. Tlf. Nora 2443			
Forsikringsmedhjælper	Chr. Berg Vestergaard			
Isenkram	Aage S. Leth			
Kolonial	Kr. Kristensen			
Kontor	Jens Johansen. Tlf. Vester 4171.			
Manufaktur	E. S. Schibler, Tlf. Vester 200 v.			
Køge	Svend Sejr	Køge Materialhandel	Arthur Larsen	Kbmd. Langkilde.
Langeland	Edv. Hansen	Richard Lange	Rasmus Pil	Fyns Andels Foderstofforretning
Lemvig	P. M. Lørup	Aagade 4	Carl Meedom	P. Petersen Ørom.
Løgstør	Vilh. Christensen	J. C. Salvesen & Søn	S. Fr. Petersen	A. Qvistorff.
Mariager	O. Olesen	Byfogedkontoret	Aage Andersen	Enevoldsen & Jakobsen.
Maribo	L. Godsted	Skimmingegade 13	Carl C. Jensen	„Concordia" Musæumsgade.
Middelfart	Holger Bruun	Odensevej 60	Magnus Jørgensen	Tværgade 6.
Nakskov	A. Hansen, Tlf. 194	Nakskov komm. Adm.kontor	N. V. Schmidt	Brückersvej 30.
Nibe	Jens Jensen	Chr. Hauerslev	A. Pedersen	Jernhandelen.
Nyborg	H. C. P. Jørgensen	„Arnefred", Dyrehavevej	Olga Kielstrup	Villa „Agol", Kronprinsensgade
Nykøbing F.	P Gravenslund	Østergade 18	Elvira Porse	Søvej 51
Nykøbing M.	Jens Jensen	Chr. J. Smiths Sønner	S. C. Sørensen Bach	Vettelsgade 2.
Næstved	Harald Petersen	H. Olsen Birksted	H. Søegaard	Jens Bjerre.
Odder	Høgh-Andersen	Torvet	Høgh-Andersen	Torvet.
Odense	H. P. Møller	Overgade 17	Carl Foverskov	Vindegade 36
Præstø	L. A. Larsen	Hans Olsens Eftf.	Kaj Larsen	Anton Pedersen.
Randers	P. Jensen	Rosenørnsgade 11, 1	Schjønning Rasmussen	Carl Metzgade 35, 1.
Ringkøbing	N. Jensen	Th. Lindberg	Jul. Høxbro	Grønnegade 10.
Ringsted	A. Poulin	Carl Lange	Carla Petersen	Borgerskolen.
Roskilde	E. Knudsen	Skomagergade 27	C. O. Hansen	St. Mortensmølle.
Rødby	Johs. L. Hesselgren	Frantz Petersen	Elvin Solberg	William Raun.
Sakskøbing	Wiggo Rieneck	„Messen"	Niels Sarøe	P. Hansen.
Samsø	Jørgen Lund	Onsbjerg pr. Koldby	August Nielsen	Onsbjerg pr. Koldby.
Silkeborg	Aage Friis	Aage Hansen	Clara Hagensen	Læderhandler Schultz.
Skanderborg	V. Alfast	Peder Hansen	E. Westergaard	Vald. Møller.
Skelskør	Otto Erichsen	Ahlgade 26	Thorvald Lund	Anders Jespersen.
Skern-Tarm	H Henriksen	Chr. Nielsen, Tarm. Tlf. 5	A. Andersen	O. Hauch, Skern, Tlf. 55.
Skive	N. P. Pedersen	J. Chr. Stilling.	C. Bilgrav Petersen	I. P. Mikkelsen
Slagelse	A. Ringborg	Sdr. Stationsvej 16	P. Jensen	Sagfører Ruus
Sorø	A. Back-Andersen	Slagteriet	H. Chr. Jensen	Petersen & Jørgensen.
Storehedinge	Johs. Mortensen	Jacob Olsen	C. A. Nielsen	Boghndl. Christensen.
Struer	M. Lundsgaard	Peter Lyse	J. Jensen Ardahl	Banegaardsvej 1.
Stubbekøbing	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe	H. Nielsen	Ejner J. Bassøe
Svendborg	Anker Boesen	Møllegade 6	Johs. Hansen	Fruerstuevej 1, 1. Tlf. 602.
Thisted	Aage Neergaard	Pagh & Quist Pedersen	Einar Mikkelsen	I. P. Dige, Strandgade, Thisted.
Varde	Louis Brüel	Boghandler Winther	Richard Stage Nielsen	Damkærs Hotel.
Veien	C. Wiemann-Jensen	„Alfa"	J. Lund	Østergade 7.

„Kære Ven"
Alt i
Smykker
og
Guldurer

UNDERWOOD=HOUSE

Kontor-Maskiner
Underwood Skrivemaskiner - Duplicatorer - Kopimaskiner - Regnemaskiner.

Tilbehør
Farvebaand - Kulpapir - Vokspapir - Farve etc. etc. for alle Maskiner.

Kontormøbler
af fineste Udførelse i Eg, Mahogni og Bøffel.

HEINRICH ROEPSTORFF
Telefoner: 7085 · 11722 · 12999.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Aaben hele Aaret.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise Chocolader samt hollandsk Cacao
Peder Skramsg. 7 — Kun en gros. TELEFON 12,647. — KØBENHAVN K.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. TELEFON 428
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Fyens Handels Center,
Kongensgade 54. **Odense.** Telef. 2826.
Salt, Ost, Kartofler, Frugt, Klipfisk, Sild, Kolonial og Hørkram en gros.

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Anbefal **ARAKS** Cigaretter

Noiseless
eneste lydløse
Skrivemaskine
Bør findes paa ethvert Kontor
Rugaard & Sørensen
Amagertorv Nr. 33 - Kjøbenhavn K.
Telefon 10228

ALFA No. 56
PLANTE-MARGARINE

Woodstock Skrivemaskine.
Uovertruffen i Holdbarhed
Smukkeste Skrift
Forlang Demonstration.

Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. Tlf. 8226.
Ny Østergade 9.

Tilbud og Efterspørgsel.

LEDIG

Bi-erhverv. Vi søger
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Ønsker De et Piano
henvend Dem da til
Vilh. Markwardt, Torvegade 23²
som kan tilbyde Dem særlig
gode Afbetalingsvilkaar.
Send mig et Brevkort og jeg kommer personlig for nærmere Aftale.

HANSONS STEMPELFABRIK TF:354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforører

---

vegetabilsk **SUPPE** **PROTOS** **EXTRAKT** holdbar nærende økonomisk

---

Undervisning.

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog
Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium)
Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.
Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 1908. Forl. Progr.

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK. Specialkursus til hurtig Opnaaelse af gramm. korrekt Tale- og Skrivefærdighed efter egen ny Metode uden Hjemmearbejde. 1 Time daglig Kr. 10 mdl., 4 Timer ugtl. 7 Kr. mdl.
Elisabeth S. M. Petersen,
kgl. edsv. Translatør og Tolk,
Nørrevoldg. 66, 3. Sal, f. T. ingen Telefon.
Tr. 11—3 og 5—7.

SANG UNDERVISNING
JOSEPH JENSEN
INGERSLEVSGADE 132 IV
TRÆFFES 6—8 :: MODERAT HONORAR

Den jydske Handelshøjskole,
oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade 2, **Aarhus.** Telefon 1883.

Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med et-aarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

Tegn Deres Brandforsikring
i
Det kgl. octr. Brandassurance-Comp.
Indtegning ved:
Assurandør V. LYNGE,
Kjøbenhavn K. Olf. Fischersg. 49.
Send et Kort og jeg kommer straks.

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Løvforsikring · etc. etc.

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik Ceres Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Herre-Magasinet „Tip-Top"
ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger

Nr. 22. 15. November 1917. 17de Aargang.

Pensionsforsikringsanstalten

Aktieselskab

Statsanerkendt ⁘ **Statskontrolleret**

Oprettet af Erhvervsorganisationerne med det Hovedformaal at tegne Pensionsforsikringer (herunder saavel Alders- og Invalidepensioner som Enke- og Børneforsørgelse) for Privatfunktionærer og dermed økonomisk ligestillede

Alle nærmere Oplysninger gives ved Henvendelse til Anstaltens Hovedkontor

Vesterbrogade 65 ⁘ København B. ⁘ Telefon 7809

Grønkaal.

AMA

Fortrinlige tørrede Grøntsager

En gros **Holbergsgade 3.**

Telefon 11371

Grønærter.

Westminster

Cigaretter.

Forlang

Faas overalt. Ima holl Vare.
Hovedoplag en gros:
J. Lehmann Beiter, Frihavnen.
København.

WORNING & PETERSENS

XEROFORM SÆBE

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Ægpepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

C. B. MØLLER & Co.

TOBAKSFABRIK og AGENTUR

⁘ for Udlandets første Tobaksfirmaer ⁘

Største Udvalg til alle Priser

Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Tilbyd De Danske Cichoriefabrikers Cichorie

mrk. de røde Bogstaver

D.D.C.

Gudme Acetylenlampe Statsanerkendt

Hoveddepot og Udsalg

Købmagergade 25-27 København K.

Borgerstandens Sygekasse.

Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.

Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.

Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret

J. C. Hammeken-Jensen
Fabrik for Kontormøbler
Skrivemaskiner
: Duplikatorer :
Tilbehør for alle Skrivemaskiner og Duplikatorer
Nørrevoldgade 19 - Telefon 2476

FISKEBOLLER
FORLANG TILBUD
A|S. FYENS KONSERVESFABRIK
ODENSE KØBENHAVN
TELEF. 1470 - 2570 TLF. CENTRAL 9587

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

Plantage Rom — **Peter Jensen**, Gildsig & Larsens Eftf., **Overgade n. V. 38, København.**

Hobro Tobaksfabrik.
Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

HAGES HAANDBOG
I HANDELSVIDENSKAB

1. DEL: Nationaløkonomien i Grundtræk. — Finansvæsen. — Handelsret. — Søret. — Den borgerlige Retspleje. — Dansk Krigslovgivning. — Folkeretlige Forhold. — Handelshistorie. — Handelsgeografi og Statistik.

2. DEL: Almindelig Handelslære. — Møntvæsen. — Pengemarkedet. — Stempellovgivningen. — Forsikringsvæsen. — Toldvæsen. — Varekundskab. — Samfærdselsmidler.

3. DEL: Maal og Vægt. — Handelsregning. — Handelskorrespondance. — Forskellige skriftlige Arbejder. — Bogholderi.

Udførligt Prospekt over Værkets Plan, Indhold og Udgivelsesmaade udleveres i Boghandlerne, hvor ogsaa 1ste Hefte findes.

Udkommer i ca. 20 Hefter à 1 Kr.
Naar Haandbogen foreligger komplet, vil Prisen blive noget højere.
G. E. C. GADS FORLAG

MADSEN & WIVEL
Parfumerier & Toiletteartikler
En gros.
Østergade 26II. Kjøbenhavn K.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse
optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.
Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32. Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Cravats en gros
Specialforretning
:: i SLIPS ::
C. Boock-Petersen
Grønnegade 27

HER bliver Deres Annonce læst **!!!**

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidendes
Annonceadministrations
Telefon Nr. er
8253

...ære Ven"
Alt i
...mykker
og
...ulduhre
...tergade 27
...ENHAVN

UNDERWOOD=HOUSE

Kontor-Maskiner
Underwood Skrivemaskiner - Duplicatorer - Kopimaskiner - Regnemaskiner.

Tilbehør
Farvebaand - Kulpapir - Vokspapir - Farve etc. etc. for alle Maskiner.

Kontormøbler
af fineste Udførelse i Eg, Mahogni og Bøffel

HEINRICH ROEPSTORFF
Telefoner: 7085 · 11722 · 12999.

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Aaben hele Aaret.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN **SKANDIA**
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise Chocolader samt hollandsk Cacao
Peder Skramsg. 7 **Kun en gros.** TELEFON 12,647. KØBENHAVN K.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Fyens Handels Center,
Kongensgade 54. **Odense.** Telef. 2826.
Salt, Ost, Kartofler, Frugt, Klipfisk, Sild, Kolonial og Hørkram en gros.

Fedevarer og Pølser

fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

RATIN

Statsanerkendt.
Det bedste Middel mod Rotter og Mus. En Fl. til Mus Kr. 1,65. — Ordres modtages af d'Hrr. Forhandlere og „RATIN", Ny Østerg. 2, Kbhvn K.

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Woodstock Skrivemaskine.
Uovertruffen i Holdbarhed
Smukkeste Skrift
Forlang Demonstration.

Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. **Tlf. 8226.**
Ny Østergade 9.

Tilbud og Efterspørgsel.

LEDIG

Bi-erhverv. **Vi søger**
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Ønsker De et Piano
henvend Dem da til
Vilh. Markwardt, Torvegade 23²
som kan tilbyde Dem særlig
gode Afbetalingsvilkaar.
Send mig et Brevkort og jeg kommer personlig for nærmere Aftale.

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

vegetabilsk **SUPPE** holdbar nærende **PROTOS** **EXTRAKT** økonomisk

Tegn Deres Brandforsikring
i
Det kgl. octr. Brandassurance-Comp.
Indtegning ved:
Assurandør V. LYNGE,
København K. Olf. Fischersg. 49.
Send et Kort og jeg kommer straks.

Internationalt Avisudklip A/S
Gammel Mønt 2 :-: København K.

Undervisning.

Stenografi - Maskinskrivning - Sprog
Bogholderi Frederiksberg stenogr. Bureau (Handelsgymnasium)
Bülowsv. 10 v. Gl. Kongev.
Tlf. 4234 (10-1 og 4-9) Opr. 1908. Forl. Progr.

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

Ledig!

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK. Specialkursus til hurtig Opnaaelse af gramm. korrekt Tale- og Skrivefærdighed efter egen ny Metode uden Hjemmearbejde. 1 Time daglig Kr. 10 mdl., 4 Timer ugtl. 7 Kr. mdl.
Elisabeth S. M. Petersen.
kgl. edsv. Translatør og Tolk,
Nørrevoldg. 66, 3. Sal, f. T. ingen Telefon.
Tr. 11—3 og 5—7.

Aarhus Handelshøjskole
(Handelsdagskole m. etaarigt fagl. Kursus og statsk. Afgangspr. f. dette) kan ikke modtage Indmeldelse af flere Elever før til 1. Maj 1918. — **Statsunderstøttelse** dertil søges **inden 1. Decbr. 1917.**

Den jydske Handelshøjskole,
oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade 2, **Aarhus.** Telefon 1883.
Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Lovforsikring · etc. etc.

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Herre-Magasinet „Tip Top" ved F. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

DANSK HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE

ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 23. 1. December 1917. 17de Aargang.

Pensionsforsikringsanstalten

Aktieselskab

Statsanerkendt ∴ **Statskontrolleret**

Oprettet af Erhvervsorganisationerne med det Hovedformaal at tegne Pensionsforsikringer (herunder saavel Alders- og Invalidepensioner som Enke- og Børneforsørgelse) ∴ for Privatfunktionærer og dermed økonomisk ligestillede ∴

Alle nærmere Oplysninger gives ved Henvendelse til Anstaltens Hovedkontor

Vesterbrogade 65 ∴ **København B.** ∴ **Telefon 7809**

Hvidkaal.

AMA

Fortrinlige tørrede Grøntsager

En gros Holbergsgade 3.

Telefon 11371

Julienne.

Westminster

Cigaretter.

D. Friis's

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

C. B. MØLLER & Co.

TOBAKSFABRIK og AGENTUR

:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::

Største Udvalg til alle Priser

Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

WORNING & PETERSENS

XEROFORM SÆBE

Forlang

Faas overalt. Ima holl. Vare.
Hovedoplag en gros:
J. Lehmann Beiter, Frihavnen.
København.

Gudme Acetylenlampe *Statsanerkendt*

Hoveddepot og Udsalg

Købmagergade 25-27 *København K.*

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE **KØBENHAVN**

TELEF. 1470 - 2570 **TLF. CENTRAL 9587**

J. C. Hammeken-Jensen

Fabrik for Kontormøbler

Skrivemaskiner

: Duplikatorer :

Tilbehør for alle Skrivemaskiner og Duplikatorer

Nørrevoldgade 19 - Telefon 2476

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse

optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.

Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32. Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26II. Kjøbenhavn K.

Borgerstandens Sygekasse.

Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.

Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.

Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

TUBORG
Lagerøl
Fremtidens Øl

HER bliver Deres Annonce læst ! ! !

Cravats en gros

Specialforretning

:: i SLIPS ::

C. Boock-Petersen

Grønnegade 27

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Eftf.
Overgade n. V. 39.
København.

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidendes

Annonceadministrations

Telefon Nr. er

8253

ære Ven"
Alt i
mykker
og
ulduhre
tergade 27
ENHAVN

UNDERWOOD=HOUSE

Kontor-Maskiner
Underwood Skrivemaskiner - Duplicatorer - Kopimaskiner - Regnemaskiner.

Tilbehør
Farvebaand - Kulpapir - Vokspapir - Farve etc. etc. for alle Maskiner.

Kontormøbler
af fineste Udførelse i Eg, Mahogni og Bøffel.

Heinrich Roepstorff
Telefoner: 7085 - 11722 - 12999

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Aaben hele Aaret.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN
Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.
Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise Chocolader samt hollandsk Cacao
Peder Skramsg. 7 **Kun en gros.** TELEFON 12,647. KØBENHAVN K.

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Fyens Handels Center,
Kongensgade 54. **Odense.** Telef. 2826.
Salt, Ost, Kartofler, Frugt, Klipfisk, Sild, Kolonial og Hørkram en gros.

Fedevarer og Pølser

fra
CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

RATIN

Statsanerkendt.
Det bedste Middel mod Rotter og Mus. En Fl. til Mus Kr. 1,65. — Ordres modtages af d'Hrr. Forhandlere og „RATIN", Ny Østerg. 2, Kbhvn K.

ALFA
No. 56
PLANTE-MARGARINE

Woodstock Skrivemaskine.
Uovertruffen i Holdbarhed
Smukkeste Skrift
Forlang Demonstration.
Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. **Tlf. 8226.**
Ny Østergade 9.

Tilbud og Efterspørgsel.

God Bifortjeneste

Et stort anset Syge- og Ulykkesforsikringsselskab søger dygtige og energiske Repræsentanter til Tegning af Syge- og Ulykkesforsikringer samt Sygekasseforsikringer. God Fortjeneste kan paaregnes. Billet, mrkt. 6144, modtager Guldberg-Agerlins Annoncebureau, Nørrevold 10.

Bi-erhverv. Vi søger
energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.
Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Ønsker De et Piano
henvend Dem da til
Vilh. Markwardt, Torvegade 23²
som kan tilbyde Dem særlig
gode Afbetalingsvilkaar.
Send mig et Brevkort og jeg kommer personlig for nærmere Aftale.

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 NY ØSTERGADE 2
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

---

vegetabilsk **SUPPE** holdbar nærende **PROTOS** **EXTRAKT** økonomisk

---

Tegn Deres Brandforsikring
i
Det kgl. octr. Brandassurance-Comp.
Indtegning ved:
Assurandør V. LYNGE,
København K. Olf. Fischersg. 49.
Send et Kort og jeg kommer straks.

Internationalt Avisudklip A/S
Gammel Mønt 2 :-: København K.

Undervisning.

Frdbg. stenogr. Bureau
— Handelsgymnasium —
Sprogkonservatorium og Skriveinstitut
Bülowsvej 10, v. Gl. Kongevej
Tlf. 4234. — Forl. Progr. — Opr. 1908

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

Ledig!

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK. Specialkursus til hurtig Opnaaelse af gramm. korrekt Tale- og Skrivefærdighed efter egen ny Metode uden Hjemmearbejde. 1 Time daglig Kr. 10 mdl., 4 Timer uglt. 7 Kr. mdl.
Elisabeth S. M. Petersen,
kgl. edsv. Translatør og Tolk,
Nørrevoldg. 66, 3. Sal, f. T. ingen Telefon.
Tr. 11—3 og 5—7.

Aarhus Handelshøjskole
(Handelsdagskole m. etaarigt fagl. Kursus og statsk. Afgangspr. f. dette) kan ikke modtage Indmeldelse af flere Elever før til 1. Maj 1918. i-**Statsunderstøttelse** dertil søges **inden 1. Decbr. 1917.**

Den jydske Handelshøjskole,
oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade 2, **Aarhus.** Telefon 1883.

Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Lovforsikring · etc. etc.

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 **M. JENSEN** Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Herre-Magasinet „Tip-Top" ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement. Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.

Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende

Organ for Centralorganisationen af Danske Handels- & Kontormedhjælperforeninger

Nr. 24. 15. December 1917. 17de Aargang.

C. F. RICH & SØNNERS KAFFETILSÆTNING

mrk. INDREGISTRERET DrikRichC BESKYTTELSESMÆRKE

Handelsstandens statsanerkendte Sygekasse

optager Mænd og Kvinder fra 14—65 Aar.

Optagelsesblanketter faas paa Kontoret, Skindergade 32. Telefon 1424. — Kontingentet opkræves vederlagsfrit.

Karotter.

AMA

Forskrinlige tørrede Grøntsager

En gros Holbergsgade 3.

Telefon 11371

Kirsebær.

Westminster

Cigaretter.

Carlsberg

Apollinaris Citronvand

D. Friis'

Bagepulvere
Buddingpulvere
Syltepulvere
Æggepulvere
Krydderier
er altid det bedste.

C. B. MØLLER & Co.

TOBAKSFABRIK og AGENTUR

:: for Udlandets første Tobaksfirmaer ::

Største Udvalg til alle Priser

Cigarer - Cigarillos - Cigaretter - Tobakker

Ceylon Have The. Højeste Udmærkelse heri Landet.

WORNING & PETERSENS XEROFORM SÆBE

Sælg THOR Extrakt

HER bliver Deres Annonce læst !!!

Forlang

Faas overalt. Ima holl. Vare.
Hovedoplag en gros:
J. Lehmann Beiter, Frihavnen.
København.

Gudme Acetylenlampe Statsanerkendt

Hoveddepot og Udsalg

Købmagergade 25-27 København K.

Plantage Rom

Peter Jensen
Gildsig & Larsens Etf.
Overgade n. V. 39.
København.

J. C. Hammeken-Jensen

Fabrik for Kontormøbler

Skrivemaskiner

: Duplikatorer :

Tilbehør for alle Skrivemaskiner og Duplikatorer

Nørrevoldgade 19 - Telefon 2476

Hobro Tobaksfabrik.

Husk Hobro Skraa- og Røgtobak.

En Guldgrube af gode Raad!

Kunsten at sælge

af **H. HOLFORD BOTTOMLEY**

Forstander for Englands største Handelsskole.

1.—3. Oplag udsolgt i Løbet af 14 Dage.

4. Oplag under Forberedelse.

Af de mange rosende Udtalelser i engelske og svenske Blade skal vi anføre:

Daily Chronicle: „En Standardbog skreven af en fremragende Sagkyndig".

Morning Leader: „En ærlig og værdifuld Bog, fuld af uvurderlige Enkeltheder".

Daily Express: „Af allerstørste praktiske Værd. Fortjener Rangen af et Standardværk. En Guldgrube af gode Raad og Oplysninger".

Lloyds News: „En overmaade nyttig og praktisk Bog af allerstørste Interesse for Forretningsfolk, fuld af vækkende Ideer, værdifuld for alle Slags Sælgere.

Göteborgs Aftonblad: „Kunsten at sælge er en Bog, som Forretningsmanden ikke har Raad til at lade være at købe".

Tidningen Kontoristen: „Bottomleys Bog er Læsning for de Unge. Køb Bogen og læs selv".

Göteborgsposten: „Grunden til, at jeg ikke anbefaler Bogen til nogen bestemt, er den, at jeg uden Forbehold maa anbefale den til Alle".

Göteborgstidningen: „Man imponeres af det praktiske Greb paa Emnet og den Erfaring og Klarsynethed, der taler ud af hver Side. Vore Detaillister i alle Brancher har uhyre meget at lære af denne Bog."

Faas i alle Boglader.

Pris Kr. 4,50, indb. Kr. 5,50.

Ved Henvendelse i Bogladerne kan enhver ung Handelsmand faa Bogen udleveret straks mod at afdrage Beløbet maanedsvis.

NYT NORDISK FORLAG

(Otto Halling & Chr. Nielsen).

Bestillinger modtages i Bladets Annonceekspedition, Dr. Tværgade 9, København K.

FISKEBOLLER

FORLANG TILBUD

A/S. FYENS KONSERVESFABRIK

ODENSE TELEF. 1470 - 2570

KØBENHAVN TLF. CENTRAL 9587

MADSEN & WIVEL

Parfumerier & Toiletteartikler

En gros.

Østergade 26 II. Kjøbenhavn K.

Borgerstandens Sygekasse.

Hovedkontor: Østergade 37. - Telefon 12,537.

Optager Medlemmer overalt i Danmark fra 14—60 Aar uden Lægeundersøgelse. Kontingent fra 3 Kr. Kvartalet, som opkræves.

Alle nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Hovedkontoret.

Cravats en gros

Specialforretning

:: i SLIPS ::

C. Boock-Petersen

Grønnegade 27

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidendes

Annonce-Administrations

Telefon Nr. er

8253

ære Ven"
Alt i
mykker
og
ulduhre
tergade 27
ENHAVN

UNDERWOOD=HOUSE

Kontor-Maskiner
Underwood Skrivemaskiner - Duplicatorer - Kopimaskiner - Regnemaskiner.

Tilbehør
Farvebaand - Kulpapir - Vokspapir - Farve etc. etc. for alle Maskiner.

Kontormøbler
af fineste Udførelse i Eg, Mahogni og Bøffel

HEINRICH ROEPSTORFF
Telefoner: 7085 · 11722 · 12999.

RATIN

Statsanerkendt.
Det bedste Middel mod Rotter og Mus. En Fl. til Mus Kr. 1,65. — Ordres modtages af d'Hrr. Forhandlere og „RATIN", Ny Østerg. 2, Kbhvn K.

Tilbud og Efterspørgsel.

Ledig!

Besøg Zoologisk Have.

Mange nye Dyr. **Aaben hele Aaret.**

KAFFESURROGATFABRIKKEN SKANDIA
KØBENHAVN

Leverer alle Slags Kaffesurrogater og Cikorie i 1a Varer.

Specialitet: Schous Mokka 1/16, 1/20. Den ældste her i Landet.

FABRIKEN „CANORA"
Fineste Ting i Konfekt, Dessert-Crème & Spise-Chocolader samt hollandsk Cacao
Peder Skramsg. 7 **Kun en gros.** TELEFON 12,647. **KØBENHAVN K.**

Forsikrings-Aktieselskabet »DANNEVIRKE«
FREDERICIA Aktiekapital 500.000 Kr. **TELEFON 428**
Tegner Brand-, Tyveri-, Syge- og Ulykkes-Forsikringer. - Agenter antages.

Fyens Handels Center,
Kongensgade 54. **Odense.** Telef. 2826.
Salt, Ost, Kartofler, Frugt, Klipfisk, Sild, Kolonial og Hørkram en gros.

Fedevarer og Pølser

fra

CLAUS HANSENS FABRIKER A/S
er altid de bedste.

Woodstock Skrivemaskine.

Uovertruffen i Holdbarhed

Smukkeste Skrift

Forlang Demonstration.

Nordisk Kontor Etablering.
Tlf. 8226. **Tlf. 8226.**

Ny Østergade 9.

Bi-erhverv. **Vi søger**

energiske, lydhøre Forbindelser i Herre- og Dame-Konfektionsbranchen, Sy-Industrien og Haandværket, samt alle Virksomheder, hvor Maskiner til Syning af Læder, Oliestoffer, Presenninger, Sække osv. osv. benyttes og som mod Provision af afsluttede Handler vil opgive os Reflektanter.

Husqvarna Telefon Centr. 1876. Holm. Kanal 3. Kbhvn. K.

Ønsker De et Piano
henvend Dem da til
Vilh. Markwardt, Torvegade 23a
som kan tilbyde Dem særlig
gode Afbetalingsvilkaar.
Send mig et Brevkort og jeg kommer personlig for nærmere Aftale.

HANSONS STEMPELFABRIK TF: 354 **NY ØSTERGADE 2**
Signeter Dørplader, Haandtrykkerier, Mærkeplader Numeratører Perforérer

Undervisning.

Frdbg. stenogr. Bureau
— Handelsgymnasium —
Sprogkonservatorium og Skriveinstitut
Bülowsvej 10, v. Gl. Kongevej
Tlf. 4284. — Forl. Progr. — Opr. 1908

RUSSISK.
Undervisning - Korrespondance.
K. JAHN.
Kgl. edsv. Translatør & Tolk.
Niels Hemmingsensg. 16. Tlf. Byen 2958.

Ledig!

Stenografisk Læreanstalt.
Snaregade 6, ved Gl. Strand.
Tlf. Byen 1270 y.

TYSK. Specialkursus til hurtig Opnaaelse af gramm. korrekt Tale- og Skrivefærdighed efter egen ny Metode uden Hjemmearbejde. 1 Time daglig Kr. 10 mdl., 4 Timer uglt. 7 Kr. mdl.
Elisabeth S. M. Petersen.
kgl. edsv. Translatør og Tolk,
Nørrevoldg. 66, 3. Sal, f. T. ingen Telefon.
Tr. 11—3 og 5—7.

Aarhus Handelshøjskole
(Handelsdagskole m. etaarigt fagl. Kursus og statsk. Afgangspr. f. dette) kan ikke modtage Indmeldelse af flere Elever før til 1. Maj 1918. - **Statsunderstøttelse** dertil søges **inden 1. Decbr. 1917.**

Den jydske Handelshøjskole,
oprettet af
Foreningen af jydske Handelsforeninger, Hans Brogesgade 2, **Aarhus.** Telefon 1883.

Forstander:
Kgl. Translatør **J. Henningsen.**

Handelsdagskole med etaarigt, fagligt Kursus og statskontrolleret Afgangsprøve fra dette.

1. November begynder nye **hel-** og **halvaars** Kursus. Program sendes. Ansøgning om Statsunderstøttelse fra Maj n. A. indsendes til Handelsministeriet inden 1. December. Skema faas paa Skolen.

Bestyrelsen.

vegetabilsk holdbar SUPPE PROTOS EXTRAKT nærende økonomisk

Internationalt Avisudklip A/S
Gammel Mønt 2 :-: København K.

ALT UNDER EN HAT FOR 25 ØRE OM DAGEN.

Brandforsikring
Indbrudsforsikring
Sygeforsikring
Ulykkesforsikring
Familieansvarsforsikring
Bl. Kapital og Livsforsikring
Begravelsesforsikring
Vandskadeforsikring
Lovforsikring · etc: etc:

DANSK SPARE-SELSKAB
INTERNATIONALE ASSURANCE-COMPAGNI
NØRREVOLD 3

TELEFON 9380
giver alle Oplysninger.

Lær Bogholderi
af praktisk uddannet Lærerinde, 17 Aars Erfaring. Meta Kristensen, Bogholderikonsulent, Sofievej 9. Nora 3523.

Stenografi, Maskinskrivning
Københavns sten. Institut, Skoubogade 3
(Opr. 1887) - Telefon Byen 4013

Annonceplads her!

AALBORG.

Nytorv 9 M. JENSEN Aalborg
Cigar- og Tobaksforretning.
Piber og Stokke i stort Udvalg.

Ure og Kæder købes billigst
hos
Adolph Møller, Slotsgade.

P. Hansens
BOGTRYKKERI
leverer alle Slags Tryksager
-- hurtigt, smukt og billigst --

AARHUS.

Drik
Ceres
Øl

HELSINGØR.

H. ANDRESEN,
Juvelér & Guldsmed.
Stengade 47 - Helsingør.
Tlf. 532.
Anbefaler sig med stort Lager af Guld, Sølv og Elektroplet.

Drik
Wiibroe Øl
i
Nordsjælland.

Herre-Magasinet
„Tip-Top"
ved J. R. Jensen.

JOHS. RØNNE's
mekaniske Skotøjsværksteder anbefales med hurtig Reparation.
Stjernegade 16. Helsingør.

Besøg Zoologisk Have.

Lolland—Falster.

N. I. RASMUSSEN.
Ost en gros. — Direkte Import af Sild. — Oplag af Fedt og Margarine.
Telefon 48 Nakskov.

ELEKTRISK SKOTØJSFABRIK.
Reparationer udføres paa 20 Minutter.
Nytorv, Nakskov. Telefon 555.

H. NIELSEN & SØNNER.
Skræderetablissement Grundlagt 1813.
Klostergade 9, Nakskov.

!! Avertér !!

i

Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende.